

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

20

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 20. SEJA

(13., 14., 15., 16., 17. in 21. junij 2016)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 20. seja (13., 14., 15., 16., 17. in 21. junij 2016)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2017

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 20. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O REŠEVANJU IN PRISILNEM PRENEHANJU BANK (ZRPPB), NUJNI POSTOPEK, EPA 1219-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2016 IN 2017 (ZIPRS1617-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1278-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O LETALSTVU (ZLet-D), NUJNI POSTOPEK, EPA 1237-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI IN SPREMEMBAH ZAKONA O VINU (ZVin-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1203-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU (ZOdv-E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1206-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VARNOSTI NA SMUČIŠČIH (ZVSmuč-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1124-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1153-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-N), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1161-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVAJANJU MEDNARODNIH PROGRAMOV S PODROČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZIMPV1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1176-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-L), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1188-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O TROŠARINAH (ZTro-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1184-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PLAČILNIH STORITVAH IN SISTEMIH (ZPlaSS-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1185-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2R), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1243-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA (ZUKD-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1253-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU (ZSDU-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1258-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1262-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DIMNIKARSKIH STORITVAH (ZDimS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1279-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ITALIJANSKE REPUBLIKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV (BITIMVTP), EPA 570-VI

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN MADŽARSKO O PRILAGODITVI ČRTE DRŽAVNE MEJE ZARADI VODNOGOSPODARSKE UREDITVE POTOKA LEDAVA (BHUDMUP), EPA 1930-VI

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO MADŽARSKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV (BHUIMVTP), EPA 85-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI ATENSKE KONVENCIJE O PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU, 1974, IN PROTOKOLA 2002 K ATENSKI KONVENCIJI O PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU, 1974 (MAKPPM), EPA 1234-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE KAZAHSTAN O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BKZIDO), EPA 1276-VII

25. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO POENOSTAVLJENE PRIPOJITVE PROBANKE, D. D. IN FACTOR BANKE, D. D., K DUTB, D. D., ZARADI ČESAR NAJ BI NASTALA POTREBA PO NJENI DOKAPITALIZACIJI, EPA 1195-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O PREDLOGU PREDSEDNIKU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE BORISA ŠTEFANECA, EPA 1158-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O IZBIRI REVIZORSKE DRUŽBE ZA REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV RAČUNSKEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015, EPA 1226-VII

28. točka dnevnega reda: INTERPELACIJA O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI, DR. ANJE KOPAČ MRAK, EPA 1159-VII

29. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI

30. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog za imenovanje druge namestnice predsednika Računskega sodišča, EPA 1245-VII

Predlogi za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani in na sodniški mesti okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani, EPA 1273-VII

Predlog sklepa o imenovanju članov Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije, EPA 1314-VII

Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednika in imenovanju podpredsednice Odbora za zunanjo politiko, EPA 1292-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	20
DR. MATEJ T. VATOVEC	20
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	21
MAG. MATEJ TONIN.....	21
DR. MIROSLAV CERAR	22
MAG. MATEJ TONIN.....	22
DR. MIROSLAV CERAR	23
MAG. MATEJ TONIN.....	23
FRANC LAJ	24
DR. MIROSLAV CERAR	24
FRANC LAJ	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
FRANC LAJ	25
JELKA GODEC.....	26
DR. MIROSLAV CERAR	26
JELKA GODEC.....	27
DR. MIROSLAV CERAR	27
JELKA GODEC.....	28
VESNA VERVEGA	28
DR. MIROSLAV CERAR	28
MAG. DEJAN ŽIDAN	29
BOJAN PODKRAJŠEK.....	30
MAG. DEJAN ŽIDAN	30
MAG. DEJAN ŽIDAN	30
LJUBO ŽNIDAR.....	31
MAG. DEJAN ŽIDAN	31
LJUBO ŽNIDAR.....	32
ŽAN MAHNIČ.....	32
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	32
ŽAN MAHNIČ.....	33
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	33
ŽAN MAHNIČ.....	34
DR. MATEJ T. VATOVEC	34
DR. DUŠAN MRAMOR.....	35
DR. PETER GAŠPERŠIČ	35
DR. MATEJ T. VATOVEC	36
DR. PETER GAŠPERŠIČ	36
DR. MATEJ T. VATOVEC	36
MARKO FERLUGA	37
ZDRAVKO POČIVALŠEK	37
EVA IRGL.....	38
MAG. GORAN KLEMENČIČ	38
EVA IRGL.....	39
MAG. GORAN KLEMENČIČ	39
IVA DIMIČ	40
MAG. DEJAN ŽIDAN	40
IVA DIMIČ	41
MAG. DEJAN ŽIDAN	41
BENEDIKT KOPMAJER.....	41
DR. PETER GAŠPERŠIČ	42
BENEDIKT KOPMAJER.....	42
BOJAN PODKRAJŠEK.....	42
MAG. DEJAN ŽIDAN	42

BOJAN PODKRAJŠEK	43
MAG. DEJAN ŽIDAN	43
MATJAŽ NEMEC	43
DR. PETER GAŠPERŠIČ	44
MATJAŽ NEMEC	44
SUZANA LEP ŠIMENKO	44
MAG. DEJAN ŽIDAN	45
SUZANA LEP ŠIMENKO	46
MAG. DEJAN ŽIDAN	46
IVAN PRELOG	46
DR. PETER GAŠPERŠIČ	46
MATJAŽ HANŽEK	47
KARL VIKTOR ERJAVEC	48
MATJAŽ HANŽEK	48
KARL VIKTOR ERJAVEC	48
MATJAŽ HANŽEK	49
VOJKA ŠERGAN	49
ZDRAVKO POČIVALŠEK	49
VOJKA ŠERGAN	50
ZDRAVKO POČIVALŠEK	50
LJUBO ŽNIDAR	50
IRENA MAJCEN	51
LJUBO ŽNIDAR	51
IRENA MAJCEN	52
LJUBO ŽNIDAR	52
JOŽEF HORVAT	52
ZDRAVKO POČIVALŠEK	53
JOŽEF HORVAT	53
ZDRAVKO POČIVALŠEK	54
JOŽEF HORVAT	54
ANJA BAH ŽIBERT	54
ANTON PERŠAK	55
ANJA BAH ŽIBERT	55
ANTON PERŠAK	56
ANJA BAH ŽIBERT	56
DANIJEL KRIVEC	56
IRENA MAJCEN	57
DANIJEL KRIVEC	57
IRENA MAJCEN	57
DANIJEL KRIVEC	58
VIOLETA TOMIČ	58
ZDRAVKO POČIVALŠEK	59
IRENA MAJCEN	59
VIOLETA TOMIČ	60
ZDRAVKO POČIVALŠEK	60
IRENA MAJCEN	60
VIOLETA TOMIČ	60
MAG. ANŽE LOGAR	61
PRIMOŽ HAINZ	61
DR. DUŠAN MRAMOR	61
MAG. ANŽE LOGAR	62
DR. DUŠAN MRAMOR	62
MAG. ANŽE LOGAR	62
JANJA SLUGA	63
ZDRAVKO POČIVALŠEK	63
PRIMOŽ HAINZ	63
MAG. MARKO POGAČNIK	64
MAG. GORAN KLEMENČIČ	64

MAG. MARKO POGAČNIK	64
MAG. GORAN KLEMENČIČ	65
MAG. MARKO POGAČNIK	65
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	66
DR. DUŠAN MRAMOR	66
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	67
DR. DUŠAN MRAMOR	67
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	68
MAG. BRANISLAV RAJIČ	68
DR. ANJA KOPAČ MRAK	69
DR. VINKO GORENAK	69
MAG. GORAN KLEMENČIČ	70
DR. VINKO GORENAK	70
MAG. GORAN KLEMENČIČ	71
DR. VINKO GORENAK	71
LUKA MESEC	71
ZDRAVKO POČIVALŠEK	72
LUKA MESEC	72
ZDRAVKO POČIVALŠEK	73
LUKA MESEC	73
ZVONKO LAH	73
MAG. DEJAN ŽIDAN	74
ZVONKO LAH	74
MAG. DEJAN ŽIDAN	75
ZVONKO LAH	75
ANITA KOLEŠA	75
ANTON PERŠAK	76
FRANC BREZNIK	76
DR. DUŠAN MRAMOR	77
MAG. DEJAN ŽIDAN	77
FRANC BREZNIK	77
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	78
IRENA MAJCEN	78
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	79
IRENA MAJCEN	79
LUKA MESEC	79
DR. PETER GAŠPERŠIČ	79
LUKA MESEC	80
DR. PETER GAŠPERŠIČ	80
MARKO FERLUGA	81
DR. DUŠAN MRAMOR	81

**2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O REŠEVANJU IN PRISILNEM
PRENEHANJU BANK (ZRPPB), NUJNI POSTOPEK, EPA 1219-VII** 82

IRENA SODIN	82
IRENA SODIN	82
JOŽEF HORVAT	83
URŠKA BAN	84
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	85
JANKO VEBER	85
LUKA MESEC	86
LJUDMILA NOVAK	87
MAG. ALENKA BRATUŠEK	87
MAG. DUŠAN VERBIČ	88
MAG. MARKO POGAČNIK	89
JOŽEF HORVAT	89
MAG. DUŠAN VERBIČ	91

LJUDMILA NOVAK	93
LUKA MESEC.....	93
UROŠ PRIKL	94
IRENA SODIN.....	94
IRENA SODIN.....	94
JOŽEF HORVAT	95
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	96
JOŽEF HORVAT	97
NADA BRINOVŠEK.....	97
MAG. MATEJ TONIN.....	98
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	99
MAG. MARKO POGAČNIK	100
MAG. MATEJ TONIN.....	100
JOŽEF HORVAT	100
JANKO VEBER.....	100
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	101
JOŽEF HORVAT	102
MAG. MATEJ TONIN.....	102
MAG. MARKO POGAČNIK	103
JANKO VEBER.....	104
MAG. MARKO POGAČNIK	104
JANKO VEBER.....	104
MAG. MARKO POGAČNIK	105

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O TROŠARINAH (ZTro-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1184-VII.....	105
--	-----

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	105
URŠKA BAN	106
JANKO VEBER.....	106
LUKA MESEC.....	107
JOŽEF HORVAT	108
BRANKO ZORMAN.....	108
MAG. MARKO POGAČNIK	109
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	109
LJUBO ŽNIDAR.....	110
LUKA MESEC.....	110
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	111
MAG. MARKO POGAČNIK	112
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	113
ZVONKO LAH.....	113
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	114

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VARNOSTI NA SMUČIŠČIH (ZVSmuč-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1124-VII.....	114
--	-----

ANDREJ ŠPENGA	114
JANJA SLUGA	115
DR. MATEJ T. VATOVEC	116
JOŽEF HORVAT	117
FRANC LAJ	118
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	118
ANJA BAH ŽIBERT	118
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	119
MARIJA BAČIČ	119
ANJA BAH ŽIBERT	120
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	120
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	122

ANJA BAH ŽIBERT	123
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	123
ANJA BAH ŽIBERT	124
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	125
ANJA BAH ŽIBERT	125
ANDREJ ŠPENGA	125
ANJA BAH ŽIBERT	127
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	128
ANJA BAH ŽIBERT	128
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	128
ANJA BAH ŽIBERT	129
ANDREJ ŠPENGA	129
ANJA BAH ŽIBERT	130
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	130
MARKO FERLUGA	131
ANJA BAH ŽIBERT	132
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	132
DANIJEL KRIVEC	132
ANDREJ ŠPENGA	133
DANIJEL KRIVEC	133
ANJA BAH ŽIBERT	133

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1153-VII	134
---	-----

ALEŠ CANTARUTTI.....	134
ANDREJA POTOČNIK	135
ROBERTO BATTELLI	136
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	136
FRANC LAJ	136
ZVONKO LAH.....	137
JOŽEF HORVAT	138
VIOLETA TOMIĆ	139
JANKO VEBER.....	140
ROBERTO BATTELLI	141
ALEŠ CANTARUTTI.....	142
UROŠ PRIKL	143
DANIJEL KRIVEC	144
ZVONKO LAH.....	144
DANIJEL KRIVEC	145
ZVONKO LAH.....	145
DANIJEL KRIVEC	146
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	146

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	146
---	-----

JOŽEF HORVAT	147
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	147
MAG. ALENKA BRATUŠEK	148
MAG. MATEJ TONIN.....	148
JOŽEF HORVAT	148
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	148
LJUDMILA NOVAK	149
MAG. ALENKA BRATUŠEK	149
MAG. ALENKA BRATUŠEK	149

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	150
--	-----

7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	150
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	151
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	151
DANIJEL KRIVEC	151
ROBERTO BATTELLI	151
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	152
MAG. MATEJ TONIN.....	152
FRANC LAJ	153
DANILO ANTON RANC	153
DANILO ANTON RANC	153
ZVONKO LAH.....	153
FRANC LAJ	153
IVAN ŠKODNIK	153
DR. VINKO GORENAK	154
LJUBO ŽNIDAR.....	154
DR. MATEJ T. VATOVEC	155
MATJAŽ HANŽEK	155
LJUBO ŽNIDAR.....	156
JOŽEF HORVAT	156
DANIJEL KRIVEC	157
VIOLETA TOMIČ	157
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	158
DR. VINKO GORENAK	159
LUKA MESEC.....	159
ZVONKO LAH.....	160
28. točka dnevnega reda: INTERPELACIJA O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI, DR. ANJE KOPAČ MRAK, EPA 1159-VII.....	160
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	160
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	165
JOŽE TANKO	169
JOŽE TANKO	169
MATJAŽ HAN	169
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	170
JOŽE TANKO	170
IVA DIMIC	170
MIRJAM BON KLANJŠČEK	172
JANJA SLUGA	173
JELKA GODEC.....	174
FRANC JURŠA.....	177
MATJAŽ HAN	179
LUKA MESEC.....	180
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	182
JAN ŠKOBERNE	186
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	188
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	189
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	193
MATJAŽ HANŽEK	194
IVA DIMIC	195
DR. BOJAN DOBOVŠEK	196
MAG. TANJA CINK	196

NADA BRINOVŠEK.....	197
JANKO VEBER.....	199
EVA IRGL.....	201
JOŽEF HORVAT.....	203
MARIJAN POJBIČ.....	205
MARIJAN POJBIČ.....	208
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	209
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	209
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	211
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	212
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	214
DR. VINKO GORENAK.....	214
MAG. BRANKO GRIMS.....	216
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	218
PRIMOŽ HAINZ.....	218
JANKO VEBER.....	219
DR. VINKO GORENAK.....	219
MATJAŽ NEMEC.....	220
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	221
FRANC BREZNIK.....	221
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	224
ANDREJ ČUŠ.....	225
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	226
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	227
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	228
BOJAN PODKRAJŠEK.....	229
MARIJA BAČIČ.....	230
DR. JASNA MURGEL.....	231
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	233
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	234
VIOLETA TOMIČ.....	234
TOMAŽ GANTAR.....	235
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	236
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	237
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	237
JOŽEF HORVAT.....	239
JOŽE TANKO.....	239
JOŽE TANKO.....	239
JOŽEF HORVAT.....	240
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	240
ANJA BAH ŽIBERT.....	240
SAŠA TABAKOVIČ.....	241
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	242
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	244
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	245
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	246
MAG. ALENKA BRATUŠEK.....	246
ANJA BAH ŽIBERT.....	247
MATJAŽ HAN.....	247
JELKA GODEC.....	248
JELKA GODEC.....	249
JELKA GODEC.....	249
MARIJA BAČIČ.....	250
DR. MITJA HORVAT.....	250
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	251
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	253
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	254

30. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	255
NATAŠA KOVAČ.....	255
Predlog za imenovanje druge namestnice predsednika Računskega sodišča, EPA 1245-VII.....	257
MAG. MOJCA PLANINŠEK	257
MAG. MOJCA PLANINŠEK	257
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	257
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	257
LUKA MESEC.....	257
JAN ŠKOBERNE	258
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	258
FRANC JURŠA.....	258
IVA DIMIC	259
DR. VINKO GORENAK	259
DR. FRANC TRČEK	259
MIHA KORDIŠ	259
JELKA GODEC.....	260
ANITA KOLEŠA.....	260
MATJAŽ NEMEC	260
MAG. BRANKO GRIMS	261
LJUBO ŽNIDAR.....	261
VIOLETA TOMIĆ	261
JOŽEF HORVAT	261
ANJA BAH ŽIBERT	262
ANJA BAH ŽIBERT	262
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2016 IN 2017 (ZIPRS1617-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1278-VII.....	262
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	262
TILEN BOŽIČ.....	263
IGOR ZORČIČ.....	263
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	264
UROŠ PRIKL	264
JANKO VEBER.....	265
LUKA MESEC.....	266
JOŽEF HORVAT	266
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O LETALSTVU (ZLet-D), NUJNI POSTOPEK, EPA 1237-VII.....	267
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	267
IGOR ZORČIČ.....	268
MAG. BOJAN KRAJNC	269
DANIJEL KRIVEC	269
MARJANA KOTNIK POROPAT	270
JAN ŠKOBERNE	270
LUKA MESEC.....	270
IVA DIMIC	271
FRANC LAJ	271

**5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI IN SPREMEMBAH
ZAKONA O VINU (ZVin-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1203-VII 272**

ZVONKO LAH.....	272
BENEDIKT KOPMAJER.....	272
JANKO VEBER.....	273
LUKA MESEC.....	273
IVA DIMIC.....	274
FRANC LAJ.....	274
DR. MITJA HORVAT.....	274

**6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU (ZOdv-E), SKRAJŠANI POSTOPEK,
EPA 1206-VII..... 275**

IVA DIMIC.....	275
JAN ŠKOBERNE.....	276
TINA BRECELJ.....	276
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	277
JAN ŠKOBERNE.....	278
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	278
JOŽEF HORVAT.....	279
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ.....	280
DR. VINKO GORENAK.....	280
IVA DIMIC.....	281
IGOR ZORČIČ.....	282
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	282
IVA DIMIC.....	283
JOŽEF HORVAT.....	283
ANJA BAH ŽIBERT.....	284
DR. VINKO GORENAK.....	285
IGOR ZORČIČ.....	287
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	287
LJUDMILA NOVAK.....	287
TINA BRECELJ.....	288
DR. VINKO GORENAK.....	289
MAG. MATEJ TONIN.....	289
JOŽEF HORVAT.....	289
IVA DIMIC.....	289

**10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVAJANJU MEDNARODNIH
PROGRAMOV S PODROČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZIMPVI), DRUGA
OBRAVNAVA, EPA 1176-VII 290**

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA.....	290
MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	290
JANKO VEBER.....	291
MATJAŽ HANŽEK.....	291
LJUDMILA NOVAK.....	292
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	292
DR. DRAGAN MATIĆ.....	293
NADA BRINOVŠEK.....	293
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	294

**11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN
IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-L), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1188-VII..... 294**

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA	294
MIRJAM BON KLANJŠČEK	295
MATJAŽ HANŽEK	295
JOŽEF HORVAT	296
VESNA VERVEGA	296
NADA BRINOVŠEK	297
PETER VILFAN	298
JANKO VEBER	298
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DIMNIKARSKIH STORITVAH (ZDimS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1279-VII	299
IRENA MAJCEN	299
IVA DIMIC	300
FRANC LAJ	300
MAG. BOJAN KRAJNC	301
TOMAŽ LISEC	302
IVAN HRŠAK	304
MARIJA BAČIČ	305
MATJAŽ HANŽEK	306
DANILO ANTON RANC	306
LJUBO ŽNIDAR	308
IVAN PRELOG	309
DR. MITJA HORVAT	309
ZVONKO LAH	310
IVAN HRŠAK	311
IGOR ZORČIČ	312
MAG. BOJAN KRAJNC	313
IRENA MAJCEN	314
TOMAŽ LISEC	315
IRENA MAJCEN	316
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	317
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	317
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	317
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	317
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	317
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	318
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	318
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2R), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1243-VII.....	318
JOŽEF HORVAT	318
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	319
MAG. ALENKA BRATUŠEK	320
TILEN BOŽIČ	320
SUZANA LEP ŠIMENKO	321
UROŠ PRIKL	322
JANKO VEBER	323
MIHA KORDIŠ	324

LJUDMILA NOVAK	325
MIHA KORDIŠ	326
MAG. MATEJ TONIN.....	326
JOŽEF HORVAT	328
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	330
JOŽEF HORVAT	331
MARUŠA ŠKOPAC	332
MAG. MARKO POGAČNIK	332
ANDREJA POTOČNIK	333
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	334
JOŽEF HORVAT	335
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	336
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	336
JANKO VEBER.....	336
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	337
JOŽEF HORVAT	338
JANKO VEBER.....	338
JOŽEF HORVAT	338
MARKO FERLUGA	338
MAG. ANŽE LOGAR	339
MARKO FERLUGA	340
LJUDMILA NOVAK	340
UROŠ PRIKL	341
JOŽEF HORVAT	341
IVA DIMIC	342
TILEN BOŽIČ	342
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	344
JOŽEF HORVAT	345
JOŽEF HORVAT	346

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA (ZUKD-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1253-VII	346
---	-----

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	347
SIMON ZAJC	347
ZVONKO LAH.....	348
UROŠ PRIKL	351
JANKO VEBER.....	351
DR. MATEJ T. VATOVEC	352
IVA DIMIC	353
FRANC LAJ	353
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	354
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	355
IVAN ŠKODNIK	356
TOMAŽ LISEC	357
BENEDIKT KOPMAJER.....	358
BOJAN PODKRAJŠEK.....	359
JANKO VEBER.....	360
DR. MITJA HORVAT	360
UROŠ PRIKL	361
ZVONKO LAH.....	362
SIMON ZAJC	362
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	364
IVA DIMIC	364
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	365

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU (ZSDU-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1258-VII.....	366
---	-----

LUKA MESEC.....	366
PETER POGAČAR	367
LUKA MESEC.....	367
ANJA BAH ŽIBERT	368
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	368
MATJAŽ HAN	369
MIHA KORDIŠ	370
IVA DIMIC	372
DR. JASNA MURGEL	373
LUKA MESEC.....	373
IVA DIMIC	376
SAŠA TABAKOVIĆ	377
DR. MATEJ T. VATOVEC	378
DR. JASNA MURGEL	379
LUKA MESEC.....	380
PETER POGAČAR	380
UROŠ PRIKL	381
MIHA KORDIŠ	382
PETER POGAČAR	383
LUKA MESEC.....	383
MIHA KORDIŠ	384
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PLAČILNIH STORITVAH IN SISTEMIH (ZPlaSS-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1185-VII.....	385
IRENA SODIN.....	385
IRENA SODIN.....	385
TILEN BOŽIČ.....	386
UROŠ PRIKL	386
MATJAŽ NEMEC	387
LUKA MESEC.....	387
JOŽEF HORVAT.....	388
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	388
NADA BRINOVŠEK.....	389
25. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO POENOSTAVLJENE PRIPOJITVE PROBANKE, D. D. IN FACTOR BANKE, D. D., K DUTB, D. D., ZARADI ČESAR NAJ BI NASTALA POTREBA PO NJENI DOKAPITALIZACIJI, EPA 1195-VII	390
MAG. MARKO POGAČNIK	390
URŠKA BAN	391
METOD DRAGONJA.....	392
MATJAŽ NEMEC	393
LUKA MESEC.....	393
JERNEJ VRTOVEC	394
MAG. ALENKA BRATUŠEK	395
MAG. BOJAN KRAJNC	396
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	397
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	399
MAG. MARKO POGAČNIK	399
METOD DRAGONJA.....	400
MAG. MARKO POGAČNIK	400
JOŽEF HORVAT	402
URŠKA BAN	403
JANKO VEBER.....	404

MAG. MARKO POGAČNIK	405
MAG. ANŽE LOGAR	405
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	407
FRANC BREZNIK	408
NADA BRINOVŠEK.....	409
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	410
UROŠ PRIKL	412
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	413
METOD DRAGONJA.....	415
MAG. MARKO POGAČNIK	419

27. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O IZBIRI REVIZORSKE DRUŽBE ZA REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV RAČUNSKEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015, EPA 1226-VII.....	420
--	-----

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	420
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	421

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-N), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1161-VII.....	421
--	-----

TOMAŽ GANTAR	421
MAG. MATEJ TONIN.....	422
NINA PIRNAT	423
JERNEJ VRTOVEC	423
BRANKO ZORMAN.....	424
NADA BRINOVŠEK.....	425
TOMAŽ GANTAR	425
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	426
MIHA KORDIŠ	427

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1262-VII	427
---	-----

ŽAN MAHNIČ.....	427
TINA BRECELJ	428
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	429
MAG. BRANKO GRIMS	430
MARJANA KOTNIK POROPAT	432
JAN ŠKOBERNE	432
MIHA KORDIŠ	433
MAG. BRANKO GRIMS	434
MIHA KORDIŠ	434
MAG. BRANKO GRIMS	435
MAG. MATEJ TONIN.....	435
ŽAN MAHNIČ.....	436
MAG. GORAN KLEMENČIČ	438
ŽAN MAHNIČ.....	439
DR. JASNA MURGEL	440
MAG. BRANKO GRIMS	441
MAG. BRANKO GRIMS	441
MAG. GORAN KLEMENČIČ	441
MAG. BRANKO GRIMS	441
MAG. MATEJ TONIN.....	442
JAN ŠKOBERNE	442
JOŽE TANKO	443
JOŽE TANKO	444

MAG. BRANKO GRIMS	445
ŽAN MAHNIČ.....	448
26. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O PREDLOGU PREDSEDNIKU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE BORISA ŠTEFANECA, EPA 1158-VII	449
DR. MITJA HORVAT	449
JOŽE TANKO	450
FRANC JURŠA.....	451
MATJAŽ HAN	451
DR. MATEJ T. VATOVEC	452
JERNEJ VRTOVEC	452
MAG. ALENKA BRATUŠEK.....	453
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
25. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	454
ŽAN MAHNIČ.....	454
MAG. MATEJ TONIN.....	455
MIHA KORDIŠ	455
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	456
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	456
JOŽEF HORVAT	456
MIHA KORDIŠ	457
TILEN BOŽIČ.....	457
MAG. ALENKA BRATUŠEK.....	458
MAG. MATEJ TONIN.....	458
JANKO VEBER.....	458
MIHA KORDIŠ	458
JOŽEF HORVAT	459
UROŠ PRIKL	459
LJUDMILA NOVAK	459
IVA DIMIC	459
DR. MATEJ T. VATOVEC	460
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	460
IVA DIMIC	460
ZVONKO LAH.....	460
SIMON ZAJC	461
VOJKA ŠERGAN.....	461
ZVONKO LAH.....	461
JOŽEF HORVAT	461
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	462
DR. MATEJ T. VATOVEC	462
DR. JASNA MURGEL	462

MIHA KORDIŠ	462
19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ITALIJANSKE REPUBLIKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV (BITIMVTP), EPA 570-VI.....	463
20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN MADŽARSKO O PRILAGODITVI ČRTE DRŽAVNE MEJE ZARADI VODNOGOSPODARSKE UREDITVE POTOKA LEDAVA (BHUDMUP), EPA 1930-VI.....	463
LIDIJA STEBERNAK.....	463
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO MADŽARSKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV (BHUIMVTP), EPA 85-VII	464
22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI ATENSKE KONVENCIJE O PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU, 1974, IN PROTOKOLA 2002 K ATENSKI KONVENCIJI O PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU, 1974 (MAKPPM), EPA 1234-VII.....	464
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	464
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE KAZAHSTAN O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BKZIDO), EPA 1276-VII	465
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	465
29. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI	465
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	465
Predlogi za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani in na sodniški mesti okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani, EPA 1273-VII	465
DR. MATEJA KONČINA PETERNEL	466
DR. MITJA HORVAT	466
MAG. ANŽE LOGAR	467
Predlog sklepa o imenovanju članov Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije, EPA 1314-VII	468
Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednika in imenovanju podpredsednice Odbora za zunanjo politiko, EPA 1292-VII	468
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	468

Državni zbor VII. mandat

20. seja

13., 14., 15., 16., 17. in 21. junij 2016

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 13. junija 2016 ob 12.02.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 20. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič, mag. Mirjam Bon Klanjšček, pardon, dr. Mirjam Bon Klanjšček – čestitam k spremembi naziva, bom še osebno, ko pride – gospod Andrej Čuš, gospod Marijan Pojbič, dr. Bojan Dobovšek do 16. ure, gospod Igor Zorčič od 15. ure dalje, gospod Kamal Izidor Shaker, gospod Marjan Dolinšek in gospod Jernej Vrtovec.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anjo Kopač Mrak k 28. točki dnevnega reda, predstavnika Urada predsednika Republike Slovenije, kandidatko za drugo namestnico predsednika Računskega sodišča mag. Mojco Planinšek in predstavnico Sodnega sveta k 30. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 20. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 3. junija 2016, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za umik točke z dnevnega reda seje. Poslanska skupina Združena levica Državnemu zboru predlaga, da z dnevnega reda 20. seje umakne 24. točko, to je Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o enotnem sodišču za patente. Predlog ste prejeli 10. 6. 2016 in je objavljen na e-klopi. Želi besedo predstavnik Združene levice kot predlagatelj umika? Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Drage kolegice in kolegi!

Ta predlog ratifikacije sporazuma o enotnem sodišču za patente bi naj prejšnji teden bila na Odboru za zunanjo politiko na nek način mirno šel skozi, če ne bi pravzaprav prišlo do precej burnega in širokega odziva predvsem strokovne in zainteresirane javnosti. Na odboru smo lahko poslušali stališča Združenja slovenskih zastopnikov za intelektualno lastnino, prejeli smo dopis Gospodarske zbornice Slovenije in na sami seji so nastopali tudi predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice.

Tisto, kar je največji problem pri tej ratifikaciji, če bi do nje prišlo, je predvsem tisto, kar so na nek način izpostavili tudi omenjeni predstavniki. Gre za to, da do tega sporazuma ni bilo opravljena zadostna in tudi ni bilo dovolj javne razprave. Tisti, ki jih bo ta sporazum v največji meri tudi zadel, se niso imeli možnosti opredeliti do njega in tudi predlagati dodatne rešitve ali pa ustrezne popravke vladi. Poleg tega pa ni bilo narejeno tisto, kar je najpomembnejše v tem trenutku, skratka jasna analiza tega, kako bi ta sporazum v tem trenutku vplival na slovensko gospodarstvo.

Če gre poslušat opozorila, ki so jih podali predvsem obrtniki oziroma predstavniki malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji, bi te posledice bile za ta sektor seveda katastrofalne. Tukaj naj omenim, da obstajajo možnosti, da se ta trenutek ta sporazum ne ratificira, da se mu lahko priključimo kasneje in v Združeni levici smo mnenja, da bi bilo nujno v tem trenutku prisluhniti tistim, ki jih bo ta sporazum v največji meri dosegel in vplival na njihovo delovanje, predvsem v luči tega, da ne bomo še enkrat ali pa ponovno na nek način sami sebe dobesedno spravili v nek neprijeten položaj, kjer bi ponovno trpelo slovensko gospodarstvo.

Med drugim so ena ključnih rešitev, ki jih prinaša ta sporazum, tri enotna sodišča, ki bi bila vzpostavljena v Londonu, v Münchnu in v Parizu, v treh mestih treh držav, kjer je bilo pravzaprav pred letom podpisa sporazuma največ patentov prijavljenih. Tako gre tudi za močan vpliv tega, kakšne interese imajo te države do patentnega prava in tudi do tega, kako bi se patentne tožbe obravnavale, kar bi

tudi povišalo stroške, ki bi jih imela slovenska podjetja v postopkih, ki bi sedaj tudi potekala v tujini.

To so samo nekateri segmenti tega sporazuma, ki so negativni za naše gospodarstvo, zato predlagamo umik te točke z dnevnega reda.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Ne. Potem zaključujem razpravo o predlogu za umik in prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za umik 24. točke z dnevnega reda. Glasujemo ... / oglašanje iz dvorane/ Prekinjam. Zdaj dela. Ste vsi preverili? Prav.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti pa 17.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 17.)

Ugotavljam, da je predlog za umik sprejet.

Predlogov za širitev dnevnega reda nisem prejel. Prehajamo na glasovanje o določitvi dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga sprejeli s sklicem in s sprejeto spremembo.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 20. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 36 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslanke in poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanke vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo 3 minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ 5 minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo 5 minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade,

ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili gospod Karl Viktor Erjavec, minister za zunanje zadeve, od 17. ure dalje, gospod Gorazd Žmavc, minister odgovoren za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu, in mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve od 13.30 dalje. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovoril predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar.

Mag. Matej Tonin, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan, poslanke, poslanci, predsednik Vlade, predsednik parlamenta!

Čas izjemno hitro teče, ne boste verjeli, ampak ta vlada bo v nekaj dneh na približno polovici mandata, če bo seveda zdržala do konca svojega roka. V prvem letu te vlade se je vlada predvsem ukvarjala s postavljanjem ekipe, z iskanjem pravih ministrov. Od začetka te vlade pa do danes je bilo zamenjanih, reci in piši, kar šest ministrov in ministric. Sledilo je drugo leto, ki pa je bilo namenjeno usvajanju pozicij v ključnih državnih institucijah, tam, kjer se preteka denar, kot so na primer Slovenski državni holding, DUTB, zasedanje ključnih mest v Darsu in še nekatera druga podjetja so na spisku.

Mene zanima predvsem, spoštovani predsednik Vlade, kdaj boste prevzeli iniciativo za spremembo tistih področij v naši družbi, ki terjajo nujne spremembe. Vi večkrat govorite, da ne smemo jamrati, da se ne smemo pritoževati, zaradi tega se bom danes namenoma tem stvarjem nekoliko izognil in bom govoril o izzivih, ki nas čakajo, ne o težavah in problemih, ampak o izzivih. Prepričan sem, da slovensko družbo in nas vse, posebej pa vašo vlado vsaj na treh področjih čakajo pomembni izzivi. Eno izmed takšnih področij so zagotovo demografske spremembe. Drugo področje je duševno in ne dobro poslovno okolje. Tretje področje so zagotovo grožnje varnosti.

Spoštovani predsednik Vlade, zanima me:

S katerimi reformami se nameravate v preostanku časa do konca vašega mandata se lotiti teh izzivov?

Katere so reforme, s katerimi se boste lotili, da boste pravilno odgovorili na vse te tri izzive, ki vas čakajo?

Zagotovo demografske spremembe terjajo določene spremembe zdravstvenega sistema, pokojninskega sistema. Zagotovo izzivi na področju poslovnega okolja terjajo davčne spremembe in ne nazadnje to, kar se dogaja po svetu in okoli nas, terja tudi določene spremembe v varnostnem sektorju. Torej zelo konkretno vprašanje, predsednik Vlade:

Kater so reforme, ki jih lahko pričakujemo od vaše vlade do konca tega mandata?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovani gospod poslanec!

Najprej naj odločno pojasnim, da se motite, ko pravite, da smo se doslej ukvarjali v glavnem s postavljanjem ministrov in ekipe. Kot veste, smo v dveh letih storili marsikaj tistega, kar prej ni bilo storjeno. V Sloveniji smo vzpostavili takšno javnofinančno sliko, da smo spet dober gospodar z javnimi financami. Evropa nam je to priznala, ker nas je izvzela iz svojega nadzora. Ni več nevarnosti trojke, sedaj je Slovenija konsolidirana država, ki uspešno gospodari s svojimi javnimi financami in kot taka pripoznana. Ne vem, če ste opazili, ampak o tem se stalno piše, tudi zaposlenost vse skozi, od kar smo, ta vlada, prevzeli vajeti v roke, raste, kar je izjemno pomembno za naše ljudi, da lahko z delom pravzaprav zagotovijo sebi in svojim družinam neko dostojanstvo. Nezaposlenost pada, med drugim smo tudi omogočili gospodarsko rast, ki je stabilna in tega je še veliko. Naj še dodam, da smo prav tako s strategijo upravljanja z državnimi naložbami uredili upravljanje z državnim premoženjem, česar prej leta ni bilo, in je omogočalo različne slabe in koruptivne prakse.

Seveda pa imate prav, gledati moramo naprej. In vlada stalno gleda naprej. Tukaj imamo množico izboljšav. Najbolj pomembne zadevajo področje pokojninskega in zdravstvenega varstva, potem tudi davčnega prestrukturiranja, ki naj nadalje pomaga gospodarstvu, vključno z odpravo administrativnih bremen, tukaj pa imamo še področje fiskalnega upravljanja.

Naj bom nekoliko bolj jasen glede teh področij. Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja vemo, da smo predstavili belo knjigo, ki je sedaj v razpravi. Na podlagi tega bomo nadaljevali tudi z reformo pokojninske ureditve. Namreč vemo, da dosedanji reformni ukrepi dajejo že prve rezultate, da pa jih je treba nadgraditi. Zagotovo si bo vlada in osebno si bom prizadeval, da še v tem mandatu sprejmemo tiste dogovorjene spremembe zakonodaje, ki bodo ustrezno naslovile to vprašanje, da bomo lahko ljudem izplačevali bolj dostojne pokojnine in da bodo lahko uživali varno starost, da bo torej pokojninski sistem javnofinančno vzdržen tudi naprej. Na tem

področju ima tudi ministrica za delo kar veliko nalogo, kar bo lahko tudi podrobneje pojasnila v prihodnjih dneh. Zagotovila mi je, da bo v prihodnjih tednih na Vlado že dala tudi predlog zakona, ki bo omogočil kombinacijo večje prožnosti delovne zakonodaje in hkrati večje varnosti delavcev. Za kaj gre? Poglejte, zelo pomembno je, da pomagamo gospodarstvu in hkrati delavcem na ta način, da tistim, ki slabo delajo, ki so, po domače rečeno, leni ali pa neodgovorni, da jim lahko delodajalec na hitro reče hvala lepa, jih odslovi, da pa vsem dobrim delavcem in predvsem tistim, ki iščejo zaposlitev, ki so v stiski, država z dodatnimi spodbudami in ukrepi omogoči, da bodo hitreje prišli do dela, da bodo boljše zavarovani v svojih delovnopравниh statusih ali pa v situacijah, ko bodo brez dela. In to kombinacijo prožnosti in varnosti moramo z delovnopravno zakonodajo zagotoviti, in to je tudi sedaj skrb ministrice za delo, ki bo s tem predlogom novih rešitev prišla na Vlado v kratkem, kot je zagotovila. Obravnavali pa bomo tudi nekatere druge zakonodajne rešitve na njeno pobudo, denimo zakon o reprezentativnosti sindikatov, kjer je treba zadevo urediti bolj smotno. Na samem ministrstvu se že izvajajo ukrepi, kot denimo reorganizacija centrov za socialno delo, večja koncentracija teh centrov, hkrati s tem da bodo ljudje še vedno imeli enak dostop na svojih območjih, kar pomeni več znanja in več strokovnosti in prihranke na področju dela centrov za socialno delo. Uvajamo informativni izračun. Tu se obeta bistvena sprememba na tem področju. S tem bomo ljudem dali zelo jasno enkrat letno informativni izračun o njihovih letnih pravicah glede otroških dodatkov oziroma vseh subvencijah, tako da bomo lahko dosegli administrativne poenostavitve, finančne prihranke in kadrovske razbremenitve.

Na področju zdravstva, samo na kratko, bodo prav letos sprejete nekatere najbolj bistvene spremembe zakonodaje, ki vodijo v to temeljito prenovu zdravstvenega sistema, da ohranimo tisto, kar je dobrega, predvsem na področju javnega zdravstva, seveda z nekimi dopolnitvami na področju zasebnega, kar je normalno, da pa okrepimo javno zdravstvo in pomagamo ljudem, da bomo še letos skrajšali čakalne vrste in potem nadaljevali s tem intenzivno naprej in da bomo omogočili tudi boljše delo zdravnikom, sestram, medicinskim tehnikom, babicam in vsem ostalim, ki si prizadevajo za ljudi. To na kratko ... / izklop mikrofona /

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Predsednik Vlade, pri nedavnih volitvah na Hrvaškem je eden izmed znanih televizijskih komentatorjev rekel, da potrebujejo predsednika vlade, ki bo pameten, pogumen in nor. Pameten zato, da bo

imel dobre rešitve za državo. Pogumen zato, da bo imel moč, da znotraj koalicije te stvari tudi izpelje. In nor, da bo te stvari izpeljal, ker če bo to naredil, potem bo naslednje volitve izgubil. Mi podobnega predsednika vlade potrebujemo. Sami si pa lahko, vsakdo izmed nas, odgovori, če trenutno takšnega predsednika vlade imamo. Zelo zgovoren je tudi primer nemškega kanclerja Schröderja, ki je svojo državo pred bližajočo krizo pripravil na izzive, ki so čakali njihovo državo. In zdi se mi, da je predsednik vlade tisti pravi vizionar, ki glede kakšno leto naprej.

Glede stvari, ki ste jih povedali, sem si zapisal, katere stvari nameravate, pa bom začel od zadaj. Zdravstvena reforma. Vaša ministrica že kar nekaj časa analizira. Za enkrat ni še nobenih konkretnih premikov. Naj pa zgolj v informacijo povem, da naša poslanska skupina, mislim da že več kot pol leta ali pa vsaj tri, štiri mesece čaka na to, da bi nas ministrica sprejela na pogovor o zdravstveni reformi. Toliko o učinkovitosti vladne ekipe.

Glede pokojninske reforme. Ni kakšne velike znanstvene fantastike, vsi se staramo, otrok pa ni. In kakšnih čarobnih paličic ni. Problem, ki ga imate vi pa je koalicijski partner, ker, kot sem slišal, nasprotuje kakršnikoli pokojninski reformi. Omenili pa ste jo, da jo boste naredili, tako da lahko, če lahko malo pojasnite, kako to mislite postoriti z obstoječim koalicijskim partnerjem ali računate na opozicijo.

In še glede davčne reforme. Tam pa nisem slišal nič kaj velikega. Davčna reforma je nekaj, kar si gospodarstvo najbrž želi in je najbolj nujna za nova delovna mesta. Ta del ste popolnoma izpustili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala.

Bom kratek, nimam veliko časa. Davčna reforma je, kot veste, v temeljiti pripravi. Vsak hip lahko pričakujete predloge. V prihodnjih mesecih zagotovo. Gre za davčno prestrukturiranje, kot veste, tako da bomo na eni strani zmanjšali obremenitve dela in hkrati uvedli nadomestne rešitve. Te bodo skupaj s posodobitvijo sistema obdavčitve nepremičnin, skupaj z odpravo administrativnih ovir in skupaj z izboljšanjem učinkovitosti pobiranja javnih dajatev zagotavljale nevtralni finančni učinek. Kot veste, se naš finančni minister že več mesecev skupaj s podporo vlade, v sodelovanju z gospodarstveniki in vsemi drugimi deležniki v socialnem dialogu trudi priti do tistih rešitev, ki bodo tukaj optimalne. Mislim, da smo tik pred tem, da bodo te rešitve lahko ugledale luč sveta. In tu je vložen velik napor. In verjemite mi, ne gledamo samo za leto naprej. Pri teh in drugih reformah, sploh pri pokojninski, zdravstveni, nisem niti omenil dolgotrajne oskrbe, ker ni dovolj časa. Tudi tu delamo intenzivne premike, da to zagotovimo v prihodnje. Mi gledamo za

desetletja naprej, spoštovani gospod poslanec. Zavedamo se, da bo so v Sloveniji prebivalstvo staralo in da moramo zagotoviti ljudem varno, kvalitetno preživljanje tega obdobja, hkrati pa omogočiti mladim, da bodo čim prej in učinkovito vstopali na trg dela in da bo čim več dela za vse delovne aktivne. Verjemite mi, da se s tem ukvarjamo vsak dan z vizijo naprej in ne za kakšno leto, kot bi kdo mislil. Tako tudi zagotavljam, da nadaljevanje pokojninske reforme bo, ne razumem tega dvoma. Ne nazadnje, če imate voljo pomagati, lahko vedno pomagate, ne pa da iščete, kdo v koaliciji bo to podprl. Jaz verjamem, da bo koalicija vse to podprla. To smo tudi zapisali v nacionalni reformni program, to je zaveza Slovenije do nas in ne nazadnje tudi do Evropske unije, in to je zaveza vseh nas, da poskrbimo za naše državljanke in državljane v prihodnosti, ki jo bomo tudi sami nekoč doživeli, upajmo, kot stari in čim bolj zdravi državljani.

Potem bi rekel tako, da navedbe o kakršni koli ignoranci vaše stranke so po moji oceni pretirane. Vi veste, da ste bili celo povabljeni v vlado, pa takrat niste vstopili vanjo, torej ste si sami odrekli možnosti, da bi bili aktivno vključeni tudi v zdravstvene in druge reforme. Zdaj smo seveda hvaležni za vsako sodelovanje, naša vlada je odprta. Ministrico vse skozi podpiram pri tem, da je v stiku z vsemi deležniki v zdravstvu in ob zdravstvu. Tako da tudi tukaj jo bom podprl še naprej, da bo v stalni komunikaciji tudi s parlamentarnimi strankami, tudi z vašo.

Naj zagotovim, da zagotovo ta vlada na vseh teh in drugih področjih, tudi na področju javne uprave bo še naprej izvajala vse tiste bistvene pa tudi druge spremembe, ki bodo naprej prenavljale naš sistem v smeri boljše prihodnosti trajnostnega razvoja in boljše kvalitete življenja za Slovence in Slovence. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani predsednik Vlade, ne želim biti žaljiv ampak glede na to, kar ste povedali, se mi zdi, da ogromno stvari še proučujete oziroma še analizirate oziroma ste v fazi temeljitih priprav, kot ste sami dejali. Ampak, spoštovani predsednik Vlade, vam bo zmanjkalo časa. Vi ste že na polovici mandata, do konca vašega mandata imate zgolj in samo še dve leti, če bo cela vlada do konca vzdržala. Vse vlade doslej so v prvih dveh letih delale najbolj temeljite reforme in spremembe. In če boste še naprej dolgo proučevali in se pripravljali, potem bo tega mandata konec. Seveda vas bodo ljudje sodili po vaših konkretnih dejanjih.

Sami ste dejali, da ste uredili javne finance. Težko naštejemo kakšen konkreten ukrep, razen tega da je minister Mramor

temeljito sledil pri pripravi proračuna tistemu, čemur je bilo treba slediti, da smo šli v mastrichtske kriterije in pa okvirje. Drugače pa, kar se tiče javnih financ, je ZUJF za večino stvari poskrbel.

Glede zaposlenosti ste dejali, da raste. Mislim, da so vsi povedali, da je zaposlenost rasla predvsem zaradi silovitega in pa učinkovitega izvoza. Pri zmanjševanju brezposelnosti pa je treba tudi upoštevati, da recimo severni del države meji na Avstrijo in da ogromno naših ljudi tam tudi dela. Je pa bila zelo nenavadna teza, da ste uredili upravljanje državnega premoženja... Pri vsem tem, kar se je zgodilo na SDH pa na DUTB, predsednik Vlade morate biti pa resnično samozavestni, da rečete, da ste uredili upravljanje državnega premoženja. Po moji oceni in po oceni naše poslanske skupine je upravljanje državnega premoženja v katastrofi, ker so se ključnih funkcij polastili ljudje, ki tam nimajo kaj iskati in ne zasledujejo interesov države, ampak zasledujejo svoje lastne interese.

Zdi se mi, da so to teme, s katerimi se ta država mora ukvarjati. V tem smislu sva si recimo približno podobna in enaka da recimo za stvari ali pa debate, ki izvirajo 70, 75 let nazaj in podobno, bo še čas, ampak danes so pomembne predvsem debate, ki bodo dale ljudem kruh in delo.

Zato se mi zdi pogovor o reformah nujen in tudi smiseln. In morda bi bila razprava o vašem odgovoru tudi vam v pomoč, da bi morda tudi vi začutili, da je neko širšo politično soglasje tudi s strani opozicije, da vendarle v teh dveh letih, ki sta vam še ostali, naredimo kakšen korak naprej v smislu prilagajanja naših sistemov za boljše življenje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, o vašem predlogu za splošno razpravo bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 14. junija 2016, v okviru glasovanj. Gospod Franc Laj imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, drage kolegice in kolegi!

Pred kratkim oziroma meseca januarja smo sprejeli Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije. Vlada je na podlagi tega zakona ustanovila gospodarsko družbo Slovenski državni gozdovi z 22,44 milijonov evrov. Iz javno dostopnih podatkov na spletnih straneh družbe se da razbrati, da še vedno ta družba nima nadzornega sveta. Prav tako nima pokrito področje prodaje, komerciale, marketinga. V skladu s 30. členom zakona tudi ni objavila naslednja pravila, in sicer: način in merila prodaje gozdnih lesnih asortimentov ter pogoji in cene za oddajanje gozdov v najem. Sklad kmetijskih zemljišč je sicer objavil javni razpis za oddajo posameznih del v gozdovih,

vendar pa družba ni objavila pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, kar bi bilo zelo dobrodošlo pri izboru primernih izvajalcev na javnem razpisu, glede na to, da je ostalo izredno malo časa do izteka koncesij na eni strani in pri prevzemu gospodarjenja z državnim gozdovi s strani te gospodarske družbe. Javno naročilo za nabavo informacijskega sistema je objavila družba, vendar ne vemo, v kakšnem stanju je oziroma v kateri fazi se nahaja, kadrovske še zdaleč ni popolnena. Naslednje, kar je zelo pomembno in je tudi v zakonu zapisano v 9. členu, da se ustanovijo centri za zbiranje in predelavo lesa, torej veliko je odprtega.

Predsednik Vlade, sprašujem vas:

Ali imate kakšne rezervne scenarije, da se bo ta zadeva primerno pričakovanjem tudi obvladala? Hvala za vaš odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala za vprašanje, gospod poslanec Laj.

Najprej naj povem, da vsi dosedanji postopki v zvezi z ustanovitvijo družbe, ki jo omenjate, potekajo skladno s časovnimi roki. Je pa res, da so ti roki zdaj že zelo stisnjeni, da hitimo, da bi ujeli tisti skrajni rok, to je 1. julij, ko morajo biti zadeve v glavnem urejene. Naj vas informiram, da je Vlada 31. marca 2016 imenovala komisijo za imenovanje članov nadzornega sveta družbe. 6. maja je objavila javni poziv, ki se je zaključil 20. maja in dobili smo 41 prijav. Komisija zdaj nadaljuje pospešeno s postopki izbora primernih kandidatov za člane nadzornega sveta in izbranih bo, kot veste, 5 članov. Predvidevam, da bo to vse potekalo v roku. Res je, da smo že pripravili pravilo o načinu, pogojih in merilih izbire izvajalca pri oddaji posameznih del upravljanja z državnimi gozdovi, kar je tudi javno objavljeno. Res pa je tudi, da ta hip še niso sprejeta pravila o načinu in merilih za prodajo gozdnih lesnih asortimentov, vendar smo jih v četrtek prejšnji teden obravnavali na Vladi in samo zaradi določenih redakcijskih popravkov čakamo, da bomo danes na dopisni seji zadevo, ki smo jo vsebinsko že potrdili, dokončno sprejeli. Tako da to bo sprejeto predvidoma še danes ali jutri. Družba pa mora pravila o pogojih in cenah za oddajo gozdov v najem še pripraviti, in to bo pripravljeno v najkrajšem možnem času. Tako da tu delamo zelo pospešeno in tako v teh kot v drugih pogledih od tega procesa pričakujem, da bo gospod minister Židan uspel, tako kot je do sedaj, tudi v nadaljevanju pravočasno pripraviti vsa gradiva in ukrepe, da bo vlada lahko pravočasno zagnala nov cikel delovanja gozdnega gospodarstva po novem, posodobljenem modelu, ki prinaša v ta segment gospodarstva novo kvaliteto. Vsi upamo in si želimo bistvene prenove v smislu boljše izbire

naših gozdov, tudi spodbude domači lesni industriji in tako naprej.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je že objavil tudi javni razpis za izbor izvajalcev za izvedbo sečnje in spravila lesa v državnih gozdovih. Objavil je tudi razpisa za izvedbo gojitvenih in varstvenih del ter prevozov gozdnih lesnih sortimentov. V primeru razpisa za izvedbo sečnje in spravila lesa bodo tako vsi pogoji in merila za izvajalce že vključeni v sam razpis.

Naj omenim še pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih. To sicer ni naloga te družbe, je pa ta pravilnik že uveljavljen na podlagi 19. člena Zakona o gozdovih in velja za vse izvajalce del v vseh gozdovih, ne glede na lastništvo.

Naj rečem, da je posebna pozornost namenjena tudi prezaopslitvam 38 zaposlenih s Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Jaz ocenjujem, da dejansko obstaja zelo realna možnost, na to računamo, če bomo šli s tem tempom naprej, da bomo s 1. julijem družbo Slovenski državni gozdovi usposobili do te mere v njenem delovanju, da ne more priti do nobenih večjih zastojev pri gospodarjenju z državnimi gozdovi in da osnovni cilji ustanovitve družbe ne bodo ogroženi. Tako da verjamem, kljub temu da proces še teče, bo vse to izpolnjeno, zagotovo pa bodo vsi glavni procesi in postopki končani, tako da če bo kje še morda treba kaj v nekaj dnevih postoriti, bodo to obstranske zadeve, ki ne bodo preprečile, da se s 1. julijem začne ta postopek uvedbe novega, sodobnejšega modela upravljanja z državnimi gozdovi in da se krene v nov proces podeljevanja oziroma razpisa in podeljevanja koncesij. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Laj, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik Vlade, strinjava se samo v tistem delu, da je časa izredno malo, da potekajo nekatere aktivnosti, predvidene in načrtovane. Vendar drugo dejstvo pa je to, da enostavno, če želimo vse te procese, te aktivnosti do začetka prevzema upravljanja gozdov končati, je skorajda nemogoče. In najverjetneje se bo to tudi zgodilo in takšna je tudi praksa, da takrat, ko se tako zelo močno hiti, da se naredijo tudi napake. In to po mojem ne bi bilo v redu, zato bi bilo treba razmišljati o tej varianti, kako to zadevo mogoče podaljšati za 6 mesecev ali za eno obdobje, da bi se ti procesi lahko kvalitetno zaključili.

Naj vas samo opozorim, da uredba Evropskega parlamenta in Sveta EU, številka 995, nalaga družbi, da zagotovi elektronsko sledenje lesa, ker ta družba daje kot prva les v promet.

Glede na to, da je javno naročilo odprto me zanima:

Kako se bo to dalo sploh dalo končati, ker brez nadzora tega sistema se ne bo dalo postaviti poslovnega sistema, ki bo imel vse pod nadzorom. Če pa tega ni, se odpirajo možnosti za marsikaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Prej sem slišal, da mora biti predsednik vlade nor, potem sem slišal, da nismo nič naredili na področju javnih financ. Ne vem, zakaj smo dobili evropsko nagrado za najboljše vodenje financ v Evropi, ampak očitno nekateri tega ne opazijo. Zdaj slišim, da ni mogoče narediti te naloge, ki smo si jo zadali in kjer, kot rečeno, v skladu z roki upravljamo vsa dejanja in kjer se minister in vlada trudimo, da bomo do konca uspeli. Jaz bi rekel, da je to nekako nek pesimizem, ki ga res ta država ima preveč. Zagotovil sem, da bomo v teh rokih izvedli vse ključne ukrepe, ne nazadnje jih izvajamo. Navedel sem, kako zadeva teče. Če pa bi se kje, kot sem rekel, zgodila kakšna manjša zamuda, imamo predvidene vse rezervne scenarije, vendar poudarjam, zamuda je možna samo tam, kjer ne gre za ključne zadeve. Vse ključne, bistvene premike na tem področju, ki vodijo v posodobitev, v modernizacijo upravljanja z gozdovi, bomo izvedli in zagotavljam še enkrat, da vsa ta vaša skrb, ki je jasno, da na mestu, in na splošno nas moram vse skrbeti, da bi bilo z gozdovi v prihodnje boljše, kot je bilo v preteklosti, nekako ni utemeljena na stvarnih razlogih. Tudi zagotavljam, da če bi prišlo do kakšnih napak, jih bomo nemudoma odpravljali. Ampak za enkrat teh napak v procesu ni bilo, za enkrat peljemo proces tako, kot smo si zastavili in kot sem pojasnil.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Laj, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

FRANC LAJ (PS NP): Absolutno sem za to, da se opravi razprava, ker to trenutno stanje, je jasno, da ni tako dobro, da bi lahko to kar tako zanemarili. Na to kažejo tudi odločitve določenih bivših oziroma še sedanjih koncesionarjev, eni so že sprejeli sklep o prostovoljni likvidaciji in so že sprožili tudi postopke, ker enostavno se bojijo, da ti procesi ne bodo pravočasno stekli in ne bodo pravilno stekli. Drugi koncesionarji pa so tik pred tem, da bodo sprejeli sklep o prostovoljni likvidaciji.

Vi ste omenili, da imate rezervne scenarije. Jaz sem vas spraševal za rezervne scenarije, in pričakujem, ko bo javna razprava, da boste tudi te rezervne scenarije, če bo kaj šlo narobe, in najverjetneje bo, ni to pesimizem, ampak je treba iskati primerne rešitve, če se kaj

zalomi, da ne bomo ostali brez idej, kako bi kvalitetno rešili to problematiko. Zato pričakujem, da boste potem tudi te rezervne scenarije, ki jih danes niste povedali, samo ste omenili, da jih imate, da jih boste v razpravi potem tudi primerno prikazali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Laj, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 14. junija 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Jelka Godec, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Spoštovani predsednik Vlade, malo prej ste dejali, da veje nekakšen pesimizem tako med poslanci kot državljani. Verjetno je temu krivo tudi to, da se v času vaše vlade dogaja kar nekaj nepravilnosti tako s strani vaše ministrske ekipe, državnih sekretarjev, tudi poslancev koalicije in da se z vaše strani večkrat srečamo z dvojnimi merili in kriteriji, kako sodite ta dejanja.

O predlogu za razrešitev ministrice za kulturo Julijane Bizjak Mlakar ste se sklicevali na 114. člen Ustave, ki pravi, da so ministri skupno odgovorni za delo vlade in da je vsak minister odgovoren za delo svojega ministrstva.

Danes se bom v svojem vprašanju osredotočila le na delo ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe Anje Kopač Mrak. Imenovana ministrica ima za seboj kar nekaj neuspešnih projektov, od vrednotnic, odpisa dolgov, štipendij za deficitarne poklice, družinske zakonodaje, o dolgotrajni oskrbi še vedno nič, čeprav smo dobili že zaušnico s strani Evropske unije. Danes smo slišali, da se pripravlja kar nekaj zadev, pa me vseeno skrbi, kako bo s tem glede na te do sedaj propadle projekte. Očitno pa je, da je družinska zakonodaja rakrana ministrstva in je področje, kjer ministrica dovoljuje tudi zakonske kršitve, kršitve ustave, človekovih pravic, upravičuje dokazano kršenje postopkov, podaja soglasja direktorjem centrov za socialno delo, ki nimajo pogojev za imenovanje, in ne zahteva odgovornosti za nepravilnosti, ki so se in se dogajajo na centrih za socialno delo. Če samo omenim postopek koroških dečkov, kjer je prišlo do nesporno dveh kršitev človekovih pravic družinske skupnosti otrok in starih staršev, kot ju je ugotovilo tudi Upravno sodišče. Ministrica je na eni izmed tiskovnih konferenc politično pokrila napačne ugotovitve socialne inšpekcije, čeprav je bila pred tem seznanjena s kršitvami s strani odvetnika.

Spoštovani predsednik Vlade! Postavljam vam sledeče vprašanje:

Katere in v kakšni meri so potrebne kršitve človekovih pravic in manipuliranje z javnostjo ter v bistvu delanje norca iz socialne države, koliko propadlih projektov s strani ministrice za delo, družino, socialne zadeve in

enake možnosti je še potrebnih, da boste predlagali zamenjavo ministrice v tem resorju?

Ali je politični mir v koaliciji res cena, ki ste jo pripravljene plačati za takšna dejanja, ki so bila seveda naštetata?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovana poslanka Godec.

Najprej sprašujem tako vas kot pravzaprav predsednika in poslance, kako naj odgovarjam na vprašanje, za katerega nisem v naprej vedel. Namreč v pisni napovedi je bilo rečeno, "predsednika bom vprašala v zvezi s kršitvami zakonodaje s področja, ki ga pokriva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti". To je zelo splošno vprašanje s kršitvami zakonodaje. / oglašanje iz dvorane/ Prosim, če dovolite, da povem. Namreč nobena od kršitev ni bila pravzaprav izkazana zelo konkretno. Navedli ste edino en konkretni primer, to sta koroška dečka. Druga stvar. Vaše vprašanje ste zelo spremenili. Rekli ste, katere kršitve človekovih pravic so potrebne in delanje norca iz socialne države in diskriminacije itd., da bom zamenjal ministrico. To je popolnoma novo vprašanje. In sedaj ne vem, na katero naj odgovarjam. Ampak vseeno, če me ne bo predsednik prekinil, bom kar odgovarjal na način, kot mi edino omogoča taka zmeda v vprašanju, da pač skušam dati neka pojasnila v dobri veri, da bom le podal nek pomemben odgovor, informacijo.

Najprej vprašanje mojega predloga zamenjave ministrice. Nenavadno je to, da potem, ko boste čez dva dni obravnavali delo ministrice tukaj v spoštovanem zboru na interpelaciji, ko imate vso možnost, da preko instituta interpelacije, ne nazadnje tudi vi kot opozicija postavite vprašanje zamenjave ministrice, sedaj naslavljate to vprašanje name in jaz sem na to vprašanje že javno odgovoril, in to večkrat. Tako je moj odgovor znan. Ministrico koalicija, kot veste, podpira. Seveda se zavedamo, da na področju socialne, socialnega varstva, centrov za socialno delo je ogromno problemov. To je problematika, ki zadeva dva milijona državljanov na nek način posredno ali neposredno. Tukaj je bilo v preteklih letih izjemno veliko nezadostnih, ne dovolj dobrih praks, tudi slabih praks, sistemskih neuskkljenosti in šele od leta 2012 prihaja do nekega ključnega preobrata tukaj, da se to delo ureja bolj kvalitetno. Kot rečeno, navajate nezakonitosti, ne navajate pa nobene konkretne, navajate pa primer koroških dečkov. Verjamem, da bo ministrica tako kot je meni pa tudi javnosti že večkrat pojasnila, tudi v sredo vam in ostalim državljanom in državljanom odgovorila zelo jasno, kako je bilo s tem primerom. Jaz sem že sam povedal, da sem bil s tem primerom

seznanjen od ministrice, da je takoj, ko je ugotovila, da gre za neko nepravilnost oziroma za sum na neko nepravilnost ali nezakonitost, odredila nadzor, strokovno preverjanje primera. Ko se je ugotovilo po sodni odločbi, da je prišlo do nekega protipravnega ravnanja samega centra, je tudi direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec zaradi svoje objektivne odgovornosti ponudil svoj odstop in ministrica ga je sprejela. Ministrica je z vso skrbjo obravnavala ta primer. Seveda pa je tako, da subjektivne odgovornosti ministrica v tem primeru zagotovo ne nosi. Je pa jasno, vsak minister je odgovoren objektivno za del svojega resorja in tako tudi vsak poslanec in drugi funkcionarji za delo, ki ga opravlja. Ocena, ki jo poznate v koaliciji, tudi moja osebna je takšna, da tukaj objektivna odgovornost ne dosega tiste intenzitete, ki bi utemeljevala kakršno koli ukrepanje v smislu, kot ga navajate. Bi pa rekel tako, omenjate družinsko področje in podobno. Kot veste, bo skozi javno razpravo zdaj šel nov družinski zakonik, ki je pripravljen, da je v javni razpravi. Tukaj so zdaj predlagane s strani ministrstva oziroma vlade pomembne spremembe, ki bodo šle v Državni zbor in jih boste tukaj lahko potem sprejeli. Na temu področju smo aktivni, tako ministrstvo kot tudi vlada.

Potem sem omenil, da je v načrtu reorganizacija centrov za socialno delo. To je zelo pomembno. Tukaj se torej prizadeva, da bi se na tem področju uvedel večji red, večja preglednost, tudi prihranki in ne nazadnje tisto, kar je najbolj pomembno, boljše storitve za naše ljudi. Da bi bilo več znanja, več kakovosti, več neposredne kvalitetne pomoči in manj takšnih kršitev, ki se verjetno tu in tam zgodijo ali zaradi nevednosti ali pa zaradi napak. Upam in pričakujem od ministrstva in ministrice, da se bodo tukaj v prihodnje odpravljale te nepravilnosti in preprečevale takšne slabe prakse bolj učinkovito. To je popolnoma jasno, da je to nujno potrebno.

Končal bi s tem, da na vaša vprašanja bolj konkretnih, bolj jasnih odgovorov ne morem dati, ker niste izkazali nobenih nezakonitosti, na katere bi lahko torej podal nek odgovor. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Jelka Godec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JELKA GODEC (PS SDS): Spoštovani predsednik Vlade, glede na to, da na moje vprašanje, niste ga razumeli, ko sem spraševala o kršenju zakonodaje na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, predvidevam, da je teh kršitev več, torej niste vedeli točno, na katero kršitev naj se osredotočite. Ste pa se potem seveda na to, kar sem vas spraševala, ker do ugotovljenih kršitev je prišlo v primeru koroških dečkov, zato sem vas spraševala, kako daleč še oziroma koliko takšnih primerov boste še

dovoljevali na tem ministrstvu, da boste zahtevali odstop ministrice za delo, družino in socialne zadeve. Dejali ste, da je vsak odgovoren za svoj resor, da je tukaj objektivna odgovornost, vendar ne dosega nekega nivoja, po katerem bi od ministrice zahtevali odstop.

Verjetno vas spomin ne zapušča toliko, da veste, da je gospa Kopač Mrakova že nekaj časa na tem ministrstvu in da ni prišla z vašo vlado, da o reorganizaciji centrov za socialno delo govorimo že nekaj let, tudi že v prejšnjem ministromanju gospe ministrice, pa od tega ne bo nič.

Še enkrat vas sprašujem oziroma glede na to, da imate res očitno dvojna merila, namreč ministrica za kulturo je morala oditi, ker ste se vi nekako odločili, da ne spoštujete zakonov. Tukaj pa gre v primeru koroških dečkov za ugotovljene kršitve na sodišču, torej ponovno dvojna merila. In me zanima, kako visoko mora biti po vaših kriterijih ta objektivna odgovornost nekega ministra, v tem primeru ministrice za delo, družino in socialne zadeve, da minister odstopi. Čeprav prihaja, ko se primer nekako razvija, do ugotovitev novih in novih kršitev s področja delovne zakonodaje tudi s strani delovne inšpekcije. Da ne omenim primera direktorja Centra za socialno delo Slovenj Gradec, potem pogodbe z Gabi Čačinovič Vogrinčič in tako naprej.

Prosim, če konkretno odgovorite, katera so tista merila za objektivno odgovornost, ko minister mora oditi iz svojega mesta.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovana poslanka, merila za objektivno odgovornost so tako obširna in izdatna, strokovno gledano, da bi potreboval tu pol ure, da vam jih odpredavam. O tem sem prvi v Sloveniji pisal strokovne članke, zato vem. Naj vam povem, da se zavedam vprašanja odgovornosti tako ministrice kot vlade in vam lahko zagotavljam, da na podlagi dosedanjih ugotovitev sem sam in je koalicija sprejela to stališče, ki ga zastopamo, po temeljitem premisleku in zelo čvrsto. Če se bodo pojavljale nove ugotovitve, bo morala ministrica vam, meni, vsem podati odgovore na nove ugotovitve. Naj pa poudarim, da ta postopek, ki ga stalno omenjate, o koroških dečkih še ni pravno dokončan, postopek še teče. Bi pa k temu dodal, da se mi zdi na nek način včasih vprašljivo, če v takšnem primeru očitata meni ali vladi dvojna merila. Gre za dejansko nek dogodek s koroškimi dečki, ki je pretresljiv, ki je za vsakega državljana boleč. Vsem nam je hudo, da je do tega prišlo in si ne želimo, da bi se takšni postopki še dogajali v prihodnje. Ampak ta čustva ljudi zdaj izrabljati v smislu, da navajate neka dvojna merila, ki tu ne obstajajo. Postopki so izvedeni po zakonitih merilih. Direktor centra za socialno delo je ponudil

odstop in ministrica ga je takoj sprejela. Ministrica je izvedla vse ukrepe strokovnega in drugega nadzora. In tu smo priča nekim postopkom, ki še, kot rečeno, tečejo naprej. Bi pa poudaril, da pa je moja zahteva kot predsednika Vlade, da se kaj takšnega v prihodnje ne ponovi, da se ljudem ne prizadenejo takšne bolečine, staršem, starim staršem v tem primeru, tudi otrokom, kar je najhujše. In korist otrok mora biti vedno v prvem planu, pred očmi vlade, pred očmi sodstva, pred očmi vas poslancev, cele države. In to bo ta vlada zagotavljala, zato bomo tudi ta primer peljali tako, da se razreši konkretno in da se prepreči v bodoče, da bi do kaj takšnega ponovno prišlo.

Zagotavljam pa vam, da bo ta vlada ravnala tudi vnaprej zakonito, brez dvojnih meril, ki jih tudi doslej ni imela. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Jelka Godec, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala, še enkrat.

Verjetno s tem, gospod predsednik, ne bova prišla do konca, dvojna merila ali ne. Pa vendar vas moram vseeno še spomniti na razrešitev ministrice za kulturo, ker ji niste dali še ene priložnosti, gospe Kopač Mrak pa dajete še eno priložnost. Dejali ste, da je treba narediti vse, da do takšnih primerov, kot je primer koroških dečkov, več ne bi prišlo. Me pa skrbi, da nova priložnost lahko pomeni tudi nove kršitve zakonodaje, da bo ministrica recimo ponovno ščitila nepravilnosti. 6. aprila je na tiskovni konferenci zatrjevala, da ni bilo nepravilnosti, da so bili postopki izvedeni korektno, po zakonodaji in tako naprej. Kasneje se je tudi z odločbo sodišča izkazalo, da zadeve le niso tako čiste, kot je govorila ministrica. Glede na to, da ste dejali, da potrebujete več kot pol ure, da odpredavate zadeve, kar se tiče objektivne odgovornosti in tega, ali so kršitve človekovih pravic in zakonodaje ministra dovolj visok kriterij da odide, predlagam tudi javno razpravo glede tega vprašanja. Tako boste imeli vi in ministrica oziroma tudi koalicijski poslanci, za katerimi se v bistvu danes v vaših odgovorih nekako skrivate, priložnost, da opoziciji, če hočete, in javnosti razložite, kakšna so tista vaša merila, ko nekako vidite, da minister mora oditi oziroma da mu preprečite nadaljnjo kršitev tako ustavnih pravic državljanov kot zakonskih določil.

Že res, da bo v sredo tudi razprava o zadevi, kar se tiče interpelacije ministrice, pa vendar, predsednik Vlade, vi dobro veste, kakšna je bila odločitev sodišča, da so bile kršene človekove pravice tako otrok kot starih staršev, torej je prišlo do kršitve, in mi je zelo nenavadno, da se danes tega nekako izogibate, pravite, da to še ni pravnomočno, poznate pa verjetno tudi odločbe Evropskega sodišča za

človekove pravice, ki je v podobnem primeru že razsodilo, da se priznava življenjska skupnost staršev in otrok v takšnem primeru, in gre za kršenje človekovih pravic, kot je bilo v primeru koroških dečkov.

Torej še enkrat, zahtevam razpravo o odgovoru predsednika Vlade, da bo lahko tudi ministrica, predsednik Vlade oziroma da bo koalicija pojasnila, kako dolgo bo še dovoljevala dvojna merila ter kršenje zakonodaje in Ustave Republike Slovenija, zato da bo v koaliciji mir in da bodo speljali do konca svoj mandat.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Jelka Godec, o vašem predlogu za razpravo bo Državni zbor odločil jutri, v torek 14. junija 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Vesna Vervega, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovani ministrski zbor, poslanke in poslanci! Razvoj znanosti je v marsičem spremenil naše življenje. Zato je pomembno, da znanje in znanost postavljamo kot temeljno politiko za človeka. Znanost je treba umestiti v širši kontekst družbenega razvoja. Odgovoren odnos do znanosti pa se mora odražati tudi v oblikovanju in uresničevanju vladne politike. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo zadovoljni, da je Vlada prepoznala pomen znanja in tako letos prvič po nekaj letih namenila tudi več sredstev za znanost in postavila znanost kot eno od ključnih prioritet svojega delovanja. Na drugi strani je prav tako pomembno spodbujanje sodelovanja med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom oziroma prenos tega znanja v gospodarstvo. Na ta način bomo omogočili, da bo Slovenija sledila sodobnim tokovom razvoju gospodarstva. V mislih imam predvsem inovacije, nova delovna mesta, predvsem visokokvalificirana delovna mesta in novo dodano vrednost.

Spoštovani predsednik Vlade, sprašujem vas: Kako ocenjujete napredek Vlade Republike Slovenije v izboljšanju položaja znanosti in njenega povezovanja z gospodarstvom do sedaj?

Na kakšen način Vlada Republike Slovenije raziskave in inovacije postavlja v središče svojih razvojnih politik?

Katere prioritete bo Vlada Republike Slovenije na področju raziskovalne politike in povezovanja z gospodarstvom zasledovala v prihodnje?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovana poslanka Vervega.

Že vi ste na nek način povedali, naj ponovim s svojimi besedami, izjemno pomembno je, da je ta vlada sedaj tudi na področju znanja in znanosti prinesla preobrat. Preobrat v smislu, da ponovno gledamo naprej v prihodnost, da postajamo moderna država, primerljiva z drugimi državami, ki dajejo veliko na znanje in znanost, in zato, kot ste rekli, smo tudi namenili že dodatna sredstva za znanost prvič po dolgem obdobju suše. Ampak to ni tisto edino, kar je tu pomembno. Naj navedem nekaj stvari. Naj navedem, da je Vlada s pomočjo predvsem dveh ministrstev, torej za izobraževanje in za gospodarski razvoj in tehnologijo v tem mandatu obudila srečanja predstavnikov znanosti in gospodarstva. Zelo pomembno je, da so vsi deležniki na eni in drugi strani in tudi tisti okoli tega polja spet skupaj, da iščemo skupne poti, kako povezovati znanje, univerzo, inštitute in gospodarstvo, torej podjetja, da bodo še bolj propulzivna, še bolj uspešna. Zelo pomembno je tudi to, da gremo v razpise v okviru strategije pametne specializacije, ki so oblikovani na način, da povezujejo raziskovalno sfero z gospodarstvom. Zavedamo se pomena mednarodne vpetosti vseh slovenskih deležnikov pri povezovanju gospodarstva in znanosti. To je zelo pomembno, kajti Slovenija je del Evrope, del sveta in znanost nima meja. Zato se Vlada tega močno zaveda in je, če dam en dober primer, pristopila k pogajanju za priključitev Slovenije v Evropsko organizacijo za jedrske raziskave, CERN. Skorajšnji uspešen zaključek, ki se nam obeta pri teh pogajanjih, bo imel pozitivne učinke ne zgolj na raziskovalno dejavnost, ampak na celoten izobraževalni sistem in posredno in tudi neposredno na naše gospodarstvo. Kot ste rekli, na zelo zahtevnem področju, torej javnofinančnem področju, smo tudi tu našli sredstva in obrnili trend dosedanjega padanja proračunskih sredstev, ki je bil katastrofalen, ker to ubija tako znanost in posledično gospodarstvo ter druge sfere v družbi, in smo za leto 2016 za raziskave namenili kar 5,6 % več proračunskih sredstev kot v predhodnem letu. Vlada je sprejela tudi nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovanih podatkov v Sloveniji za obdobje 2015–2020. Torej odpiramo znanost vsem deležnikom, vsem tistim, ki rabijo znanstvene izsledke in tako lahko tudi gospodarstvo lažje pride do teh raziskav. Dajemo velik poudarek bazični znanosti kot predpogoj za napredek in razvoj. Samo v ta namen dajemo okoli 25 milijonov. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport tako krepi raziskovalno infrastrukturo, temeljno znanost kot prenos v gospodarstvo. Naj tudi rečem, da si bomo še naprej prizadevali za povečevanje teh sredstev, da nadaljujemo z izvajanjem kohezijske politike in z njo povezanimi instrumenti. Tako so v pripravi tudi spodbude za raziskovalce na začetku kariere, preko katerih omogočamo in želimo omogočiti večjo vpetost v mednarodno okolje in v boljšo

raziskovalno infrastrukturo. Okrepili bomo tudi delovanje pisarn za prenos tehnologij. In naj povem še nekaj. Večkrat sem se v zadnjih tednih in mesecih udeležil različnih delavnic predvsem mladih pa tudi drugih, ampak predvsem tistih, kjer so sodelovali mladi. Šlo je za ustvarjalne, kreativne dejavnosti, za tiste, ki se ukvarjajo s start up podjetji. Moram reči, da sem bil navdušen, ko sem videl, koliko znanstvenega in podjetniškega potenciala premorejo naši mladi. Zato sem še posebej vesel, da naša vlada to vidi, da tudi ministrstva, ki so za ta področja pristojna, od izobraževanja, gospodarstva, do drugih, spodbujajo ta proces.

Vlada bo s tem nadaljevala, ker mladi so naša prihodnost, mi moramo gledati naprej, moramo biti moderna konkurenčna družba, odprta družba, hkrati pa paziti, in na tem tudi delamo, da bodo mladi lahko, tudi če bodo šli za nekaj let v tujino po več znanja, se vrnili lahko nazaj ali iz tujine pomagali Sloveniji. To je tista naloga, ki je še pred nami, ki je zelo pomemben izziv. Kot sem pa rekel, smo že in bomo naredili pomembne korake v tem preobratu k več znanosti in povezavi med znanostjo in gospodarstvom za še bolj uspešen trajnosti razvoj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanski vprašanji, postavljeni na 19. seji Državnega zbora.

Najprej bo minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan odgovoril na vprašanje gospoda Bojana Podkrajška v zvezi z ukrepi za ublažitev škode po pozebi. Minister, prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci! Hvala tudi gospodu poslancu za postavljeno vprašanje.

Dovolite na začetku nekaj podatkov. Govorimo o škodi, ki je nastala zaradi pozebe od 25. do 30. aprila in potem škodi zaradi snega, ki je nastala med 27. in 28. aprilom. Ocene škode s strani nekaterih organizacij, kot so Kmetijsko gozdarska zbornica, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij in nekatere druge, so vam poznane. Prva uradna ocena škode bo pa znana v polovici naslednjega meseca. Na naš predlog je Vlada 12. maja naročila Upravi za zaščito in reševanje oceno škode. Ta ocena škode mora biti posredovana v 60 dneh. To je formalno pomembno, ker na podlagi te uradne ocene se lahko potem nekatere aktivnosti za posamezne kmetije tudi izpeljujejo. Že dosedanja pravni red nam omogoča, in v to smer bodo šli tudi ukrepi, zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, uveljavljanje višje sile v primeru programa razvoja podeželja in dokup grozdja tudi iz drugih vinorodnih okolišev za

pridelano vino, kadar na posamezni kmetiji tega pridelka ni. Bo pa ravno danes, spoštovani gospod poslanec, v teh urah bo poslan v javno obravnavo in tudi vladno proceduro za usklajevanje interventni zakon, ki bo omogočal še nekatere druge ukrepe. Najprej je znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih v gospodarskih družbah, potem zmanjšanje in odpis ali zmanjševanje obveznosti plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in hkrati podaljšanje roka za vložitev s strani kmetij, nadalje znižanje ali odpis najemnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, sledi razširitev določb Zakona o vinu, ki omogoča fizičnim osebam širše območje za dokup grozdja; petič, zmanjševanje ali odpis katastrskega dohodka na zemljiščih trajnih nasadov; šestič, pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom; sedmič, znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje in nekatere višje stopnje pomoči iz programa razvoja podeželja recimo na polomljenih sadovnjakih po snegu. Hkrati bo tudi v tem mesecu objavljen razpis za prilagajanje podnebnim spremembam, to pomeni rastlinjakov, ureditev namakalnih sistemov, posebne mreže proti toči in podobno. Pripravljamo pa tudi spremembe PRP za nekatere druge ukrepe.

Izjemno pomembno je, kako bo sprejet ta zakon, ki sedaj prihaja tudi do nevladnih organizacij, do strokovnih organizacij in do nekaterih resorjev znotraj vlade. Ob tem pa bi vas pa rad obvestil, gospod poslanec, da smo ves čas v stiku tako z Avstrijo kakor tudi z nekaterimi drugimi državami, ki jih je prav tako prizadela pozeba oziroma kasneje toča, vmes tudi sneg, da do neke mere usklajujemo izvedbene ukrepe. V vseh državah pa razmišljamo podobno, in to je, da izvedbeni ukrepi bodo naravnani nekje na čas, ko pride do pobiranja pridelka. Takrat je tudi v bistvu tisti čas, ko posamezni kmetiji izpade prihodek iz posamezne kmetijske pridelave. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Podkrajšek, zahteva za dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, cenjeni minister, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Jaz sem vas na zadnji seji, spoštovani minister, ampak ste žal z razlogi bili odsotni, spraševal o škodi, ki so jo slovenski sadjarji, vinogradniki in tisti, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, utrpeli konec meseca aprila. Danes je od tega že 45 dni. Jaz sem prepričan, da se vsi v Državnem zboru zavedamo, da je kmetijstvo v težkem položaju. Ko pa še tiste, ki sem jih uvodoma našteval, doleti naravna katastrofa, je pa v tem še mnogo, mnogo večja težava. Seveda odgovornost je vseh nas,

spoštovani minister, tudi vas, ki vodite že kar nekaj časa ta resor – Ministrstvo za kmetijstvo, da ko pridejo ljudje v težavo, da jim znam odgovoriti. Nihče ne pričakuje, da bo naslednji dan ali naslednji teden po naravni katastrofi dobil denar v takšni ali drugačni obliki. Ampak moramo pa ljudem povedati, v kakšni obliki jim bomo pomagali.

Ko ste govorili, da se povezujete s sosednjo Avstrijo. Tam so stvari znane. Ljudje, ki se ukvarjajo tam s sadjarstvom, vinogradništvom in kmetijstvom, vedo, v kateri smeri jim bo država v jeseni, ko bodo pobirali svoje pridelke, pomagala. In to pričakujejo tudi kmetje od vas, spoštovani minister. 45 dni je minilo, in jaz se bojim, da se preveč oddaljujemo od tega vprašanja. Bodo dopusti in bo jesen. Hvala, za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod podpredsednik.

Saj zato je tako zelo pomemben, spoštovani gospod poslanec, ta osnutek interventnega zakona, ker na koncu ga mora naš skupni državni zbor sprejeti, ker so v njem vsi ukrepi zelo jasno zapisani, s številkami vred. Od danes naprej je v javnosti prisoten.

Bi pa rad še enkrat povedal, zakaj smo tako jaz kot minister z drugimi ministri, naše strokovne službe s strokovnimi službami ostalih ministrstev v sosednjih državah v stiku. Zato ker iščemo najboljše možne ukrepe. Ko ste že omenjali Avstrijo, sam sem se večkrat pogovarjal z avstrijskim ministrom, naši strokovnjaki so tudi obiskali Avstrijo te dni in vem, kako daleč so in kako razmišljajo. Verjemite mi, da v pripravi pravnih aktov niti za sekundo ne zaostajamo. Mi smo dali naš pravni akt, kot ga bodo morali tudi drugi dati čez čas, danes v javno razpravo. In verjemite mi, ne zaostajamo za sosednjimi državami. Sam si samo želim, da ko bo razprava o tem zakonu in tudi razprava o zagotavljanju finančnih sredstev za izvrševanje tega zakona, da bo tudi takrat prisotna splošna podpora slovenskemu kmetu. Tam se bo namreč opazila razlika med načelnim in konkretnim. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo zastavil vprašanje v zvezi s pavšalnim obdavčenjem. Odgovoril mu bo mag. Dejan Židan. To vprašanje je bilo zastavljeno na zadnji seji.

Gospod minister Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, tudi za vaše vprašanje.

Dovolite, da vam povem tri informacije. Prva informacija, samo da obudimo spomin. Že v lanskem letu je z našo skupno odločitvijo

Državni zbor odpravil prag za vstop v knjigovodstvo. S tem smo v bistvu razbremenili po naših ocenah več kot tisoč kmetij, ki so bile prisilno v knjigovodstvu. To je bilo narejeno. Hkrati druga informacija, ki jo prav tako poznamo, Vlada Republike Slovenije je v Državni zbor poslala predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki vključuje tudi kar nekaj pobud s kmetijskega ministrstva. Mi smo namreč vztrajali, da mora ta zakon prinesiti pavšalno obdavčitev v zelenjadarsko proizvodnjo – do sedaj je bilo drugače – in tako je tudi narejeno. Poleg tega je ministrstvo vztrajalo, da je v okviru katastrskega dohodka zajeta tudi večina pridelave vina. To v tem trenutku je, čeprav 270 vinarjev še ni znotraj tega okvira, pa verjamem, da se bomo znotraj tega okvira v Državnem zboru tudi še pogovarjali.

Tisto, kar je pa zlasti pomembno, je pa, dovolite, da na to opozorim, obrazložitev v zakonu, ki govori naslednje, to bom prebral, kolikor bo pač časa na razpolago: "Treba je poiskati rešitev za poenostavitve za zelo majhne obsege predelave, ki so tesno povezani s pridelavo surovin (s kmetijsko dejavnostjo), nimajo pa še značilnosti samostojne dejavnosti... In potem govori o tem, da je dana znotraj tega zakona, ki je v Državnem zboru, že zaveza pripravljavcev zakona, torej Ministrstva za finance in s tem tudi Vlade, ko je zakon sprejela, da se bodo posebne rešitve za namene dohodnine urejale v okviru predpisov, ki urejajo dohodnino. Sprejetje tega zakona o katastrskem dohodku, ko bo oziroma če bo sprejet v Državnem zboru, predlagatelja – Vlado zavezuje k pripravi novele zakona, ki ureja dohodnino, na podlagi katerega bo izpolnjena tudi navedena zaveza glede obravnave predelave manjšega obsega v okviru pavšalne obdavčitve po katastrskem dohodku. Mi smo se pogovarjali, spoštovani poslanec, z različnimi kmetijskimi in nevladnimi organizacijami, ne smo s Kmetijsko gozdarsko zbornico, tudi s turističnimi kmetijami in nekaterimi drugimi nevladnimi asociacijami, in tovrstna rešitev je na nek način dobila podporo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate dopolnitev odgovora?

Izvolite, gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, hvala za odgovor.

V osnovi vem in poznam, da je obdavčevanje pristojnost finančnega ministra, vendar resor kmetijstva spada pod vaše ministrstvo, in verjamem, da je tudi to vaša skrb in da se na nek način prizadevate za svoj ministerski resor.

Pri večjih kmetijah količina teh administrativnih ovir ni tako velika, ker to gre za velike gospodarske, jaz bi rekel že kar družbe ali

deooje, skratka so različne oblike. To imajo več ali manj urejene vse večje kmetije. Problem pa so vse manjše kmetije na slovenskem podeželju, ki so v absolutni večini v Sloveniji.

Sami ste podali tri odgovore oziroma tri niše, kjer se deloma že rešujejo določeni segmenti teh manjših kmetij, vendar v večini pa ta problematika načina od začetka pri samem zaračunavanju, potem javljanju po elektronski pošti, potrjevanju računov, skratka problemi nastopijo pri tistih malih kmetijah, ki imajo dopolnilne dejavnosti. Tukaj ste tudi sam dejali, da je še treba najti rešitve, ki bodo deloma tudi rešene s samim katastrskim obdavčevanjem v sklopu katastrskega dohodka, ki pa tudi danes še ni dorečen, kakšen bo način. Možnosti so, predlogi so, da gre za pavšalno obdavčevanje, kjer lahko celoto rešimo na ta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister gospod mag. Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec za skrb. Dejansko podobno razmišljava, samo da vam ponazorim, kje je mogoče neka težava, s katero se soočamo, in to je, kakor ste sami ugotovili, dopolnilne dejavnosti na področjih, kjer jih drugje v evropskih državah ni. Mi smo tukaj zelo široko pustili, tako da danes kmetije lahko proizvajajo kot dopolnilno dejavnost, ampak v resnici je tako, to ni karikiranje, od mil do marsičesa drugega. Tudi v socialno podjetništvo se podajamo, torej na nek način korak nad kmetijsko dejavnostjo in potem je težava, kako izračunati nekaj, kar je v bistvu samo s kmetijsko dejavnostjo povezano tako, da se dela na kmetijah. In tukaj je ta težava izračunavanja pavšalnega kmetijskega dohodka. Ta zaveza, ki smo jo dobili s strani Ministrstva za finance, da bo naredila znotraj dohodnine sklop majhne kmetije in jih izločila, je bilo nam v tem trenutku in tudi v pogovoru z nevladnimi organizacijami zadosti. Treba pa se je zavedati, da imamo marsikatero dopolnilno dejavnost, ki ima vse oblike espeja ali celo nekaj večjega, in to mi želimo v bistvu tudi obdržati na kmetijah zaradi nekaterih olajšav, ko recimo gre kmetovalec v pokojninsko dobo, pa se mu še vedno potem ne seštevajo prihodki, se pa zavedamo, da pri velikih dopolnilnih dejavnostih je v nekem trenutku podobno kot pri velikih knjigah da preiti tudi na vodenje knjig oziroma na vodenje računov preko računovodstva.

Pa še to dovolite, ker imam minuto časa na razpolago. Mi smo v tem trenutku sistem vodenja knjig naredili zelo liberalen. V bistvu je velika večina kmetij enostavno na pavšalu. Zakaj pa to posebej poudarjam? Zato ker v bistvu tam, kjer iščejo način, kako pomagati kmetijam, ki so v krizi, recimo tudi zaradi toče, zaradi pozebe in podobno, in v večini primerov potem iščejo pomoč kmetiji individualno, pogoj

pa je, da je vodeno računovodstvo. Mi se moramo zavedati, zato tudi izkoriščam to možnost prek Državnega zbora, da povem našim kmetičam in kmetom, ja, res je prostovoljna odločitev, da tudi če je kmetija velika, da je na pavšalu, ampak v nekem trenutku, ko se bo želela državna pomoč po anticikličnem ukrepu, ta kmetija tega ne bo mogla dobiti, ker ne vodi svojih knjig. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, imate zahtevo za proceduralno.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani minister!

Tudi sam se absolutno strinjam, da za vsak primer, ali gre za pavšalno obdavčitev ali za ostale načine obdavčitve, je treba voditi knjige. To se pravi v vsakem primeru. Vendar reševanja teh administrativnih korakov se dejansko lotevamo po segmentih in pa prepočasi. Ker to manjšim kmetijam predstavlja kar nekaj časa, konec koncev tudi stroškov in nepotrebnih administrativnih korakov, predlagam, da se opravi javna razprava in da se na nek način administrativno razbremenijo manjše kmetije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, o vašem predlogu bo odločal Državni zbor jutri v okviru glasovanj.

Gospod Žan Mahnič bo postavil vprašanje ministrici za notranje zadeve, mag. Vesni Györkös Žnidar.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Moje poslansko vprašanje se nanaša na temo, ki jo je že nekajkrat obravnavala Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, vendar žal neuspešno. Nismo dobili tistih ključnih odgovorov ne s strani Policije, ne s strani Ministrstva za notranje zadeve, niti ne s strani Sove. Gre za depoje in predvsem nepredana kemična in ubojna sredstva bivše Službe državne varnosti.

Obstajajo številni zapisniki, kako je bivša Udba oziroma Služba državne varnosti kupovala in prevzemala materialno-tehnična sredstva, orožje, kemična sredstva, sanitetni material za vojno organizacijski sestav in tako naprej. Obstajajo načrti gradnje depojev bunkerjev, zaklonišč za shranjevanje orožja, sanitetnega materiala in organizacije javk in mrtvih javk za ljudi in tako naprej. V dopisu s strani notranjega ministrstva oziroma policije je pisalo, da policiji ni uspelo ugotoviti, ali obstajajo zapisniki o predaji oziroma prevzemu kemičnih in ubojnih sredstev med takratno SDV, varnostno-informativno službo in policijo.

Skratka, gre za to, da potem ko je prišlo do menjave vlade, ko je prisegla Demosova vlada, potem ko je prišlo leto kasneje tudi do osamosvojitve, danes nihče ne ve, kje so ta kemična in ubojna sredstva bivše Službe državne varnosti. Vemo samo, da so jih imeli precej na zalogi, vemo tudi, da niso bila predana, tudi Sova je v svojem dopisu zapisala, da nimajo podatkov oziroma agencija pojasnjuje, da ne razpolaga s podatkom, da bi ob prestrukturiranju iz SDV v VIS prišlo do formalne primopredaje sredstev, niti da bi v zvezi s tem nastali kakršnikoli dokumenti. Gre za orožje, ki se lahko uporablja za teroristične napade, obstaja na tisoče kosov tega orožja, mi pa ne vemo, kje je danes to orožje. Še več. Obstajajo podatki, kje bi to orožje lahko bilo, obstajajo podatki iz Arhiva Republike Slovenije. Ta arhiv je bil predan s strani Sove oziroma vsaj naj bi bil v celoti, vsi dokumenti, ki so nastali pred 17. majem 1990. V teh dokumentih jasno piše, kje so zgrajeni depoji. Ko smo na zadnji seji Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb o tem povprašali dva predstavnika policije, eden je bil gospod Jamnik, za drugega ne vem točno, kako se je pisal, Glušič, mislim da, sta rekla, da o tem pač ne vesta nič, da to ni dovolj – in to so, pazite, uradni dokumenti – da bi se s tem ukvarjali, da bi policija to preiskovala in tako naprej.

Gospa ministrica, zanima me:

Kakšne so aktivnosti vašega ministrstva in policije pri iskanju ubojnih sredstev bivše SDV, ki niso bila predana in se očitno nekje v naši državi nahajajo?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Odgovorila bo gospa ministrica mag. Vesna Györkos Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci!

Spoštovani poslanec gospod Mahnič, vaše vprašanje temelji na že zelo izpostavljeni historični niti. Moram reči, da vlečete eno nit že iz vaših prejšnjih razprav in pa ne nazadnje nekako posegate na tisto prvo sejo Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, na kateri vemo, da je gospod Leljak pokazal članom komisije en predmet, s katerim je ilustriral, da naj bi šlo za ubojno sredstvo. Služba Državnega zbora za varovanje je ta predmet zasegla in potem je bilo kasneje ugotovljeno, da ne gre za tako imenovano specialno sredstvo, ampak da gre za tako imenovan dozimeter sevanja in zoper gospoda Leljaka je tudi bila podana kazenskega ovadba zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe za namen za pomoč in nevarnost po prvem odstavku 309. člena KZ. Tudi Okrajno sodišče v Ljubljani je vložilo zoper gospoda Leljaka obtožni predlog, tako da zadeva je podvržena sodni presoji v tem delu, kot je sedaj bilo obrazloženo.

Tu se ne morem strinjati, da se policija ni odzvala. Tudi sem prepričana, da sta se predstavnika policije na seji Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb bolj strokovno izražala, kot da bi samo rekla, da ne vesta nič.

Glede na to, da policija kot varnostno pomembno ocenjuje vsako pobudo te komisije, je tako tudi ocenjevala to pobudo s strani KNOVS-a o razkritju in morebitni deaktivaciji nevarnih sredstev in objektov, vendar v tem trenutku ni možno s stopnjo resnosti suma potrditi interpretacijam arhivskih dokumentov. Komisija je poslala policiji dokumentacijo, kopije arhivskih dokumentov in zaprosilo za pojasnitev v zvezi s temi možnostmi, ki ste jih tudi sami nekako v svoji razpravi nakazovali. Gospod Leljak policiji tudi ni podal kazenske ovadbe, podal je le del neurejene dokumentacije, za katero je pojasnil, da jo še proučuje. Policija je iz analize teh arhivskih dokumentov ugotovila, da niti eden od dokumentov ne nakazuje vzročne povezave in ne nakazuje možnosti, da so objekti še v funkciji in da bi se ubojna sredstva nahajala v teh objektih, o gradnji katerih se dokumentacija nahaja v Arhivu Republike Slovenije. Tako da v tem trenutku vsaj na podlagi vseh sedaj zbranih podatkov moramo ostati samo zgolj pri interpretaciji, ki je ni možno podkrepiti v smislu upravičenosti suma, da bi lahko govorili o ogrožanju varnosti ljudi in premoženja. Prav tako ni možno mimo temeljnega dejstva, da se v skladu z zakonom o arhivskem gradivu arhivu predaja vse gradivo bivših institucij, nastalo do 17. maja 1990, ki nima nikakršne operativne vrednosti več.

Tako da lahko sklepamo oziroma so podlage za sklepanje, da so vsi objekti, glede katerih je gospod Leljak našel dokumentacijo, izven operativne funkcije. Tako policija ni imela nobenih pravno relevantnih dejstev in okoliščin, na podlagi katerih bi tudi lahko podala pobudo za izdajo sodne odredbe za hišno preiskavo, ker se namreč ti objekti nahajajo na privatnih zemljiščih ali pa so del gospodarskih in stanovanjskih objektov znanih lastnikov. Prav tako, kot že rečeno, ne izhaja iz teh dokumentov, ki jih je policija dobila, da bi bila varnost ljudi in premoženja na kakršen koli način ogrožena. Pravilno pa ugotavljate, da pa morebitne nadaljnje informacije lahko pridobite od Sove, glede na to da je tudi policija poslala določeno zaprosilo na Sovo. Glede teh odgovorov smo tudi na preteklih sejah že seznanjali. Ali so katera v 70. in v 80. letih nabavljena specialna sredstva in v istem obdobju zgrajeni bunkerji še v aktivni uporabi, pa lahko podatke po mojem mnenju dobite od Sove. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, zahtevate dopolnitev odgovora, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Kar se tiče historične niti, je to moje prvo vprašanje vam, ker veva, da pretekli mesec, ko sem hotel postaviti to vprašanje, zaradi drugih obveznosti sem tudi to vprašanje umaknil, tako da vam tudi ni bilo treba odgovarjati.

Svetujem vam, da si pogledate sejo tiste komisije, kjer sta bila dva predstavnika policija. Tam je bila komisija, odgovori so bili praktično isti kot že enkrat na eni preiskovalni komisiji, ko je eden od zaslišancev stalno ponavljal "odgovor je enak prejšnjemu". Niti nista povedala, kakšni so kriteriji in kakšna so merila, da bi se tega resno lotili.

SDV, kdor kaj pozna delovanje obveščevalnih služb, je bila resna obveščevalna služba. Obstajajo uradni dokumenti te službe, kjer je napisano: kupili smo to, kupili smo to, kupili smo to, temu je bilo predano to, temu je bilo predano to ... Bivši direktorji te službe, med njimi tudi recimo Janez Zemljarič, so pod to podpisani. In ne govoriti, gospa ministrica, da varnost ljudi ni ogrožena, če pa imamo dokumente še pred osamosvojitvijo nekaj mesecev, nekaj let, kjer je napisano, katera orožja so bila nakupljena, danes pa ne vemo, kje to orožje je. Vsi lovci, vsi strelci, vsi morajo prijavljati orožje, skrbno z njim ravnati, policija stalno preverja te ljudi, tukaj pa, ko obstajajo dokumenti, ki so uradni, iz bivše države, uradnega organa bivše države, pa očitno ni noben problem. Strinjam se z vami, informacija od Sove. Ampak informacijo od Sove smo dobili, posredovala ga nam je policija, ko je policija sama zaprosila Sovo, kaj je s tem, in so rekli, da nobeni zapisniki ne obstajajo.

In še enkrat sprašujem:

Zakaj se ne preveri, gre za uradne dokumente, sam sem jih videl, dostavljeni so nam bili na komisijo, zakaj se ne preveri, kje so ta ubojna sredstva oziroma ali so v depojih?

Ker dokaz, da so lahko tam, imamo izpred nekaj let, ko so nekaj teh sredstev našli na avstrijski meji.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica mag. Vesna Györkös Žnidar, izvolite.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: No, tukaj vas moram popraviti. Jaz sem rekla, da iz pregledane arhivske dokumentacije ne izhaja verjetnost suma, da bi lahko ti zapuščeni objekti pomenili varnostna tveganja ali nevarnost za ljudi oziroma njihovo premoženje. Seveda, kot že rečeno, policija je 8. aprila 2015 obvestila o ugotovitvah pregleda te arhivske dokumentacije komisijo in navedla tudi podatek, da je na podlagi svojega zaprosila Sovi dobila odgovor, in sicer da, citiram, "ne morejo odgovoriti na zastavljena vprašanja, saj so v skladu z uredbo vso dokumentacijo, nastalo pred 7. majem 1990, odstopili Arhivu Republike Slovenije." Tako da so to fakti, ki držijo.

Že na eni od preteklih sej, ko sem tudi odgovarjala vaši kolegici gospe Anji Bah Žibert, sem povedala, da policija obstoja zapisnika o predaji oziroma prevzemu kemičnih ubojnih sredstev med takratno SDV, varnostno-informativno službo, in policijo ni mogla potrditi. Iz tega razloga je tudi policija na Slovo naslovila dokument praktično z istimi vprašanji, ki jih je takrat že naslovila vaša kolegica gospa Bah Žibert. Sova je odgovorila, kot sem že malo prej povedala. Prav tako je policija v sklopu obravnave prijav Arhiva Republike Slovenije in tudi vaše kolegice poslanke gospe Eve Irgl v zvezi z dokazi o kaznivih dejanjih nekdanjih pripadnikov Službe državne varnosti dodatno pregledala del arhivskega gradiva in je tudi ugotovila, da na podlagi tega, kar je bilo pregledano, niso bili podani elementi uradno pregonljivega kazniviga dejanja, zaradi česar je dala dve poročili na Vrhovno državno tožilstvo po Zakonu o kazenskem postopku. Seveda policija bo nadaljevala z zbiranjem pooblastil v skladu s svojimi pooblastili s ciljem potrditve okoliščin, da bi kjer koli kazalo na neustrezno hrambo kemičnih in drugih ubojnih sredstev. Do sedaj policija še ni potrdila obstoja takšnih sredstev.

Kot je bilo rečeno že v mojem prvem delu odgovora, menim, da Sova kot naslednica nekdanjih služb edina lahko da pojasnila glede morebitnih operativnih objektov oziroma morebitnih materialnih sredstev, ker namreč mi tudi z operativnimi interesi Sove nismo seznanjeni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, imate zahtevo za proceduralno, torej postopkovni predlog.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala.

V skladu s poslovníkom predlagam, da Državni zbor opravi razpravo. Če tega ne boste izglasovali, bomo sklicali sejo kakšnega odbora in bomo to točko odprli tam. Gre pa za pomembno zadevo, ker očitno se v državi nekje nahajajo ubojna sredstva, nahaja se orožje, ki je še lahko funkcionalno in ne vemo, kje je. Resna policija, potem ko je bil celoten arhiv, dokumenti pred 17. majem 1990 predani Arhivu, bi šla policija v Arhiv, pogledala, kjer točno piše, da to in to je bilo kupljeno, to in to, to in to, to in to ... Spodaj so podpisani bodisi direktorji bivših SDV-jev bodisi drugi uslužbenci. Policija bi ji poklicala na zaslišanje, ali je bilo to dostavljeno SDV in kje se to nahaja. Ena od možnosti je, da se nahaja to v depojih. Prav tako so uradni dokumenti bivše Udbe oziroma SDV, ki se nahajajo v Arhivu, ki so bili dostavljeni tudi komisiji, jih je prinesel pokazat gospod Roman Leljak, kjer jasno piše, "na tem naslovu bo depo". In je celo načrt. Resna policija ne bi enostavno sklepala, da to ne predstavlja nekih groženj, ampak bi šla na vsak naslov in pogledala, prvič, ali je tam depo in, drugič, ali je

prazen ali poln. To ni naloga Sove, da hodi po hišah državljanek in državljanov in preiskuje, ali se tam nahajajo ubojna sredstva v teh depojih ali sploh depoji so ali ne, ampak je to naloga policije. Policija do sedaj na tem ni naredila nič.

Glede na to, da vemo, v kakšnem času živimo, da varnost ni več samoumevna, čeprav varnost nikoli ni bila samoumevna, ampak tako daleč od samoumevnosti, kot smo trenutno, ne vem, kdaj smo nazadnje bili, ne moremo dopuščati, da v državi obstajajo neka neuporabljena ubojna sredstva. Saj ni rečeno, da jih bo kdo načrtno uporabil. Lahko se zgodi nesreča. V Avstriji so bili v enem gozdu, lahko se tam igrajo otroci, lahko se kar koli zgodi in zanima me, kdo bo takrat odgovarjal.

Kljub temu da material je, da dokazi so, da podlaga je za preiskovanje, se ne naredi nič. In vprašanje je, komu takšno ravnanje oziroma boljše rečeno ne-ravnanje koristi. Državljanom in državljanom zagotovo ne. Zato predlagam, da Državni zbor o tem opravi razpravo. Če ne tukaj, pa pač na kakšnem odboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec gospod Žan Mahnič o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo zastavil vprašanje gospodu ministru za finance dr. Dušanu Mramorju ter ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala gospod, podpredsednik. Lep pozdrav vsem, obema ministroma!

Začel bom s tistim, kar navaja zakon o SDH v 4. členu, in sicer tam so navedeni predpisani cilji upravljanja naložb. Ti cilji so trije. Prvi je povečanje vrednosti naložb, drugi je zagotavljanje čim višjega donosa in tretji uresničevanje drugih strateških ciljev. Še prav posebej bi te tri cilje morali upoštevati pri strateških naložbah, kakršna je tudi Luka Koper. Zakaj? Seveda tu mislim na dogajanja v zadnjih dveh tednih ali zadnji teden, in sicer predloga, ki je prišel iz SDH glede menjave nadzornikov, predvsem pa imenovanja Jürgena Sorgenfreia v nadzorni svet Luke Koper. Po mojem mnenju gre za neko napako, ki ima več posledic in težav. Prva najbolj jasna je ta jasna vpletenost gospoda Sorgenfreia s pristaniščem Hamburg. Tam je bil 8 let in 2 meseca direktor marketinga. 13 let, preden je upravljal to funkcijo, je tudi poslovno sodeloval s tem pristaniščem. To jasno kaže, da je ta človek v povezavi s pristaniščem Hamburg, ki je, na to je treba opozoriti, eno od konkurenčnih pristanišč Luki Koper. Poudariti je treba tudi, da Luka Koper kot družba sploh po težkih časih recesije, problematičnih kadrovanjih, govorim predvsem v času Česarjeve uprave, sedaj v zadnjih letih posluje odlično, poslovni izidi so iz leta v leto boljši, in tisto kar je tudi pomembno, je to, da na nek

način družba deluje enotno na vseh segmentih – od uprave ostalih oblik. Tako da tu vsi indici na nek način na žalost kažejo na to, kar je minister Gašperšič že na zaslišanju povedal, da drugi tir ni potreben, in ko govorimo o drugem tiru tudi nadaljnji razvoj in rast družbe Luka Koper. Tisto, kar mene skrbi, je to, da gremo po poti privatizacije in uničevanja primorskega gospodarstva. Tu ne govorimo samo o Luki Koper, ampak tudi še o letališču Portorož, včeraj smo pa poslušali že o namenih glede Vinakoper. Vprašanja konkretno imam štiri.

Koliko lahko Vlada uresničuje oziroma nadzira osnovna določila ZSDH in tega kako SDH deluje?

Kakšne so dejanske namere Vlade z Luko Koper?

Ali gre dejansko v ozadju za načrt vzpostavitve kakršnegakoli holdinga ali pristaniške uprave?

Koliko se bo še zavlačevalo s projektom drugi tir?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa, spoštovani poslanec dr. Matej Vatovec.

V zvezi z vašim prvim vprašanjem, eden od osnovnih namenov zakona o SDH in smernic OECD je ločitev funkcije države kot lastnice kapitalskih naložb od drugih funkcij države oziroma ločitev politike od upravljanja. Niti Vlada niti Državni zbor se skladno s tem ne smeta vmešavati v vsakodnevno vodenje družb v državni lasti, kamor sodita tudi Luka Koper in kadrovanje članov nadzornega sveta, kar je v popolni avtonomni pristojnosti SDH. To zagotavlja načelo neodvisnosti, ki določa, da SDH in njegovi organi niso vezani na navodila državnih organov ali tretjih oseb. Pri izpolnjevanju nalog skladno z zakonom pa morajo delovati neodvisno in samostojno. Izjema so določbe o obveznemu upoštevanju ciljev, določenih v strategiji in drugih aktih upravljanja ter morebitne določbe posebne zakonodaje, ki velja za posamezne naložbe. V tem okviru deluje tudi Vlada kot skupščina SDH. Vlada tako predlaga strategijo upravljanja kapitalskih naložb države in člane nadzornega sveta SDH ter sprejme statut SDH, merila za merjenje uspešnosti za poslovanje družb v državni lasti in letni načrt upravljanja kapitalskih naložb. Vlada pri kadrovanju nadzornikov družb v državni lasti nima nobenih zakonskih pristojnosti in pooblastil. Kadrovanje je po Zakonu o SDH v izključni pristojnosti SDH, kar mora izvajati skladno z zakonskimi načeli neodvisnosti, skrbnosti, gospodarnosti in preglednosti.

Glede 2. tira pa bi rad povedal naslednje. Če bi javnofinančne razmere omogočale gradnjo 2. tira na klasičen način, z javnim naročilom in financiranjem iz

proračunskih sredstev, bi to bila najhitrejša pot, saj je gradbeno dovoljenje za 2. tir postalo pravnomočno konec prejšnjega meseca in bi se tako gradnja že lahko začela. Ker pa finančno stanje države ne omogoča klasičnega načina gradnje infrastrukture, se je vlada odločila, da se za izgradnjo 2. tira uporabi način financiranja, ki ga imenujemo javno-zasebno partnerstvo. Ker veljavna zakonodaja ne omogoča takojšnje izvedbe javno-zasebnega partnerstva, je treba to vprašanje urediti v ločenem zakonu. Glede na to, da vsa javnost, strokovna in zainteresirana ocenjuje, da je projekt predrag, se je Vlada odločila tudi za izvedbo neodvisne študije, ki bo pokazala, kje so možni prihranki. Ta študija z optimizacijo projekta je v pripravi. Ministrstvo za finance pri pripravi projekta 2. tira aktivno sodeluje, vendar ima glavno vlogo Ministrstvo za infrastrukturo.

Velja tudi poudariti, da bo financiranje z modelom javno-zasebnega partnerstva zahtevalo višje stroške financiranja, kot bi bile obrestne mere na kredite po klasični metodi z državnim poroštvom. Zato je pomembno, da bo projekt pridobil nepovratna sredstva iz evropskega infrastrukturnega programa CEF in da bo uspešno kandidiral za poroštvo evropskega sklada za strateške naložbe EFSI. Naš cilj je, da bi garancija EFSI nadomestila državno poroštvo in s tem pocenila stroške financiranja. Pridobitev zasebnih sovlagateljev bo zahteven proces ki bo na drugi strani omogočil tudi bolj učinkovito izvedbo projekta in njegovo upravljanje v času eksploatacije. Kot možni kapitalski partnerji se poleg privatnih vlagateljev pojavljajo tudi nekatere zaledne države, ki imajo interes, posebej Madžarska, o čemer razgovori sedaj potekajo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo tudi dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo.

Spoštovani gospod poslanec, tudi jaz vam v okviru svojih pristojnosti lahko pravzaprav odgovorim na vaše vprašanje edino v tistem delu, ki se nanaša na izgradnjo samega 2. tira. Tako kot je pravzaprav pojasnil že minister za finance, je za financiranje izgradnje 2. tira nujno treba oblikovati finančno vzdržen model javno-zasebnega partnerstva, ki bo kar najmanj bremenil proračunska sredstva, torej davkoplačevalce, hkrati pa bo omogočil učinkovito financiranje, tako da se bo gradnja lahko začela in tudi zaključila v optimalnih časovnih okvirih.

Za gradnjo 2. tira bo uporabljen torej ta model javno-zasebnega partnerstva, za kar pa je nujno zagotoviti ustrezne pravne in ekonomske podlage. Ministrstvo za infrastrukturo zato že pripravlja predlog zakona, ki bo začrtal nadaljnje korake pri oblikovanju

tega javno-zasebnega partnerstva. Vlada je ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec, boste dali priložnost še dr. Petru Gašperšiču, da pove do konca? Izvolite, dopolnitev odgovora.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Seveda, dopolnitev je potrebna, ker pravzaprav jasnih odgovorov ni bilo. Razumem načelo ločitve, kot je zavedeno v Zakonu o SDH, ampak mislim, da je tukaj treba upoštevati tisto izjemo, doseganje ciljev oziroma upoštevajte ciljev. Ko SDH ne upošteva ciljev, mislim, da bi se morala tudi Vlada na nek način ustrezno odzvati na to.

Zakaj je imenovanje teh treh novih nadzornikov, tako kot so predlagani, sporno? Kot sem uvodoma že dejal, je tudi na nek način v neskladju z 21. členom, ki določa merila za imenovanje članov organov nadzora v družbah s kapitalskimi naložbami države. Gospod Sorgenfrei je bil tudi član projektne skupine, v kateri je deloval Olaf Merk, in to je projektna skupina pristanišča Hamburg, ki je v tej študiji ugotavljala, da je koprsko pristanišče resna konkurenca Hamburgu predvsem zaradi svojih zalednih povezav z Madžarsko. Skratka, vidimo, da obstajajo resne povezave med predlaganim nadzornikom in nekim konkurenčnim pristaniščem, kar je seveda v nasprotju z načeli, kot so zapisana v zakonu o SDH in tudi merili, ki določajo, kdo je lahko predstavnik v nadzornih svetih družb, v katerih ima država svoje kapitalske naložbe. Tako da tu razumem to načelo ločitve neodvisnosti, ampak je treba upoštevati tudi načelo dobrega gospodarja. Nenazadnje je vlada, kot ste tudi sami omenili, tista, ki predstavlja skupščino, tudi predlaga nadzorni svet SDH in tako naprej in ima določene vzvode za to, da prepreči škodo, ki bi lahko nastala s takšnimi potezami, ki jih SDH sprejema, in to smo že videli, recimo, pri imenovanju NLB in tako naprej. Skratka, niso to osamljeni primeri.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sklepam, da bo na ta del odgovoril dr. Dušan Mramor. Ne. Dobro. Dr. Peter Gašperšič, izvolite, minister za infrastrukturo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Ja, jaz bi želel dokončati.

Na kratko. Vlada je v okviru teh svojih aktivnosti nedavno tudi ustanovila družbo 2TDK, ki je specialno ustanovljena pravzaprav za to, da se oblikuje ta optimalni model javno-zasebnega partnerstva ter da se potem zagotovijo vse te potrebne aktivnosti in podlage za črpanje evropskih sredstev in potem tudi v nadaljevanju

garancij, garancijska shema preko FSI sklada, kot je omenil že minister za finance.

Jaz bi tudi osebno želel na tem mestu zanikati to trditev, da se izgradnja drugega tira odvija prepočasi. Mislim, da to ne drži, kajti Vlada je za ta projekt naredila že zelo veliko, kar se tudi vidi. Izdano je bilo gradbeno dovoljenje, ki je tudi postalo pravnomočno, poleg tega pa smo tudi na samem začetku gradnje izvlečnega tira, ki pomeni prvo fazo v okviru izgradnje tega drugega tira. Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je namreč pred nekaj dnevi, točneje 8. Junija, podpisala pogodbo za izvedbo teh gradbenih del. Tako da lahko ponovno samo zagotovim, da potrebne aktivnosti za gradnjo drugega tira pospešeno potekajo. Ta projekt je eden izmed prioriteten projektov te vlade, tega ministrstva, ki ga vodim, in tudi mene osebno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec, izvolite postopkovno.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Prioritetni projekti verjetno bi morali tudi potekati na način, ki je po svoje urgenten, prioriteten, skratka hiter. Vsa dogajanja, ki se odvijajo okoli vprašanja izgradnje drugega tira in z njim povezanega razvoja Luke Koper, niso nič kaj prioriteta oziroma ne kažejo na to prioriteto, razen na papirju. In med temi je tudi ta predlagana sprememba nadzornikov, ki jo je pripeljala na mizo SDH. Gre za resna vprašanja tega, kako se bo ne samo ta drugi tir zgradil, ampak tudi kakšni so odzivi partnerjev Luke Koper in tako naprej. Že ves čas poslušamo opozorila, kako takšni signali, ki prihajajo iz samega državnega vrha ali pa povezanih družb, na nek način negativno vplivajo na samo delovanje družbe, na odnose s poslovnimi partnerji in tako naprej.

Poleg tega je pomemben še in verjetno tudi ključen tudi sam socialni vidik. Mislim, da ste, minister, predvsem vi v zadnjih časih močno občutili, kako raste nek socialni nemir zaradi vseh dogodkov, ki se odvijajo okoli Luke Koper. Tu govorimo o pomembnih stvareh, na katere se jasno odziva tudi vodstvo oziroma neko širše vodstvo Luke Koper, ki na nek način tudi presega tiste uveljavljene ali pa, bom rekel po bontonu, manire korporativnega upravljanja, kot se rado reče, ampak ravno takšne poteze kažejo na to, da so ljudje, ki so odvisni od Luke, ki delajo v Luki, pravzaprav zdaj že v neki resni stiski. In odgovori, ki sem jih danes prejel, so seveda bili v veliki meri tisto, kar smo že slišali, izmikanja. In ponavljam, v nadzorni svet te družbe se predlaga nekoga, ki je rekel, da drugi tir ni potreben, ki je bil dolga leta sodelavec enega od pristanišč, ki so neposredna konkurenca Luki Koper. Stvari so praktično na pladnju, vsem je jasno, ampak na nek način bi bilo samo potrebno, da Vlada enkrat prizna, kakšen je pravzaprav načrt z Luko Koper in na

širše oziroma na splošno s primorskim gospodarstvom. To bomo videli že na tej seji z zakonom o letalstvu in tako dalje.

Gre za neko resno vprašanje, ki presega, mislim, da že presega okvire Luke Koper, ampak gre širše. Gre na to, da bo seveda destabilizirana Primorska kot regija, ker vemo, koliko je ljudi vezanih na to podjetje. To so, resna vprašanja, o katerih je treba tudi širše razpravljati v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod poslanec, o vašem predlogu bo odločal Državni zbor jutri v okviru glasovanj.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav štirim mušketirjem, ministrom Cerarjeve vlade.

Jaz imam eno tako bolj konkretno vprašanje. Sicer me je moj predhodnik mogoče za jezik povlekel, jaz bom imel nadaljevanje tega čisto na koncu za posledek današnje seje Državnega zbora. Moje vprašanje je naslednje. Nanaša se na korake v smeri posodobitve predpisov za kratkoročno oddajanje nepremičnine turistov, na kratko Airbnb. Zadnje čase se zelo veliko govori o tej zadevi, tako v medijih kot v turističnih krogih. Eni so za, drugi so proti. Veliko je takih dvomov, sploh glede na to, kar se dogaja, recimo, v Berlinu s tem Airbnb.

Zanima me konkretno:

V kateri fazi smo pri uresničevanju te ideje?

Če lahko spomnim, na pobudo gospoda Vasje Vebra, kateremu se zahvaljujem, da se je obrnil najprej name, smo v Poslanski skupini SMC nekako to pobudo predelali in jo tudi soglasno podprli. Potem smo se pogovarjali kar z nekaterimi deležniki, kot so Zavod Gostoljubnost slovenskih domov, Skupnostjo občin Slovenije, Turistično zvezo in še ostalimi deležniki v turizmu, nenazadnje tudi s kolegi iz SDS, konkretno z gospodom Liscem. In potem so sledili naslednji koraki, in sicer konkretno sestanek z gospodom ministrom, ki je tudi podprl to zadevo, da nekako je treba urediti in zakonsko opredeliti, kaj je treba še na tem področju narediti. Potem smo imeli naslednji sestanek z Direktoratom za turizem v sklopu tega ministrstva. Vsi smo bili mnenja, da je to zadevo treba sistematično urediti, ne pa samo parcialno. Sicer je trajalo kar nekaj časa in tukaj smo tudi mi na SMC nekako Vladi dihali za ovratnik, tako da je na 72. dopisni seji, 23. 9., pod točko 42, da sem ekspliciten, sprejela sklep, da se ustanovi medresorska delovna skupina. Naloga te skupine je bila priprava akcijskega načrta za posodobitev predpisov za Airbnb. Prav tako je v namen pospešitve tudi poslanec iz SD gospod Nemeč 12. 4. letošnjega leta nekako ponovil pobudo, da se najde rešitev vseh teh zadev.

Gospod minister, vem, da je medresorska delovna skupina končala z delom, pa me zanima:

Kakšni so rezultati in seveda nadaljnji ukrepi v smeri urejanja zakonodaje na tem področju?

In tudi da nam poslanec poveste, kako lahko to zadevo pospešimo, uredimo in da naredimo iz zakonodajnega nekaj operativnega. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Počivalšek, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke, poslanci! Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Medresorska delovna skupina je z delom zaključila in pripravila poročilo, ki ga bo v kratkem obravnavala Vlada Republike Slovenije. V tem trenutku vam podrobnih rezultatov dela te skupine ne morem predstaviti, ker poročilo na Vladi še ni bilo obravnavano. Lahko pa na splošno povem, da je s problematiko oddajanja nepremičnin preko digitalnih platform, kot je Airbnb, pač, v kontaktu skoraj vse države na svetu. Nekatere države se držijo reka Wait and see in čakajo, kako bodo druge države uredile to področje. Večina držav išče razmejitev med profesionalnim in neprofesionalnim oddajanjem nepremičnin turistom. Kot neprofesionalno zaenkrat večina držav tretira oddajanje, ko stanodajalec oddaja del svojega stanovanja ali hiše ali jih oddaja le za kratek čas, stanovanje ali hišo, v kateri sicer živi. Medresorska delovna skupina se je sestala 8-krat. Poleg imenovanih članov medresorske delovne skupine je bilo med drugim na sestanku vabljenih še več predstavnikov drugih organizacij, Ministrstva za zdravje in Gospodarske zbornice Slovenije, Turistično gostinske zbornice. Nekateri sestankov so se udeležili tudi predstavniki Zavoda Gostoljubnost slovenskih domov, Iniciative za posodobitev predpisov in Gospodarske zbornice Slovenije, Zbornice za poslovanje z nepremičninami. Ker Vlada še ni obravnavala poročila delovne skupine, ga podrobno žal ne morem predstaviti. Lahko pa povem, da delovna skupina zaradi nepripravljenosti vseh sodelujočih na spremembi ni bila prav uspešna. Razlog za to je stališče drugih, da ne predvidevajo sprememb zakonodaje, ki bi posegla na področje oddajanja nepremičnin turistom. In glede na odzive z drugih ministrstev tako hitrih sprememb ni pričakovati. Zato predvidevam, da bomo v prihodnosti in zelo hitro verjetno res potrebovali tudi vašo pomoč, poslanke in poslanci, da bomo to področje uredili.

Pričakovanja glede Airbnb pred razvojem digitalnih platform v taki ali drugačni obliki si ne moremo zatiskati oči, še posebej pa ne pred pojavom delitvene ekonomije. Ta se namreč vračča v vsa področja, na primer transport, izposoja knjig, delitev kuhinj. Poleg tega to od nas zahteva povpraševanje turistov na trgu. In zato je to potrebno, da pač postane tematika

reševanja problema tudi pri nas. Če želimo ohraniti konkurenčnost, potem se bomo morali novi ekonomski paradigmi prilagoditi tudi mi z našo ponudbo, sicer bodo turisti, ki povprašujejo po takem načinu preživljanja prostega časa, odšli drugam.

Medresorska delovna skupina je oblikovala predlog oziroma nabor ukrepov, ki se nanašajo predvsem na resor našega ministrstva. Za ta v večji veri lahko rečem, da jih bomo speljali, vendar v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor in drugimi, in sicer: uvedbo jasne ločnice med oddajanjem nepremičnine v turistične namene in na temelju najemne pogodbe, to je ena zadeva, ki jo moramo razrešiti; proučitev odprave obvezne kategorizacije za vse sobodajalce; proučitev posodobitve zahtev s področja minimalnih tehničnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, kar je treba tudi zaradi drugih zadev; proučitev možnosti nižjega odstotka zahtevanega soglasja za sobodajalstvo v večstanovanjskih stavbah za sobodajalce, ki so fizične osebe, do 150 dni in ne več kot 15 ležiš; proučitev možnosti nižjega odstotka zahtevanega soglasja v večstanovanjskih stavbah, če ima lastnik ali najemnik stanovanja prijavljeno stalno prebivališče, vendar ne oddaja več kot 60 dni na leto in ne več kot 6 gostom hkrati; ureditev delitev obratovalnih stroškov v primeru dajanja nepremičnine v turistične namene v večstanovanjskih stavbah; poostren nadzor nad sobodajalstvom na spletnih portalih, kot so Airbnb in podobni.

Glede na vse navedeno lahko ugotovim, da smo se o možnih spremembah vsaj začeli pogovarjati, iskati ustrezne rešitve, definitivno pa je treba narediti zelo hitro en pomemben korak naprej in tukaj prosim za podporo, ker smo v tem trenutku na nek način v slepi ulici. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala ministru Počivalšku. Naslednja je gospa Eva Irgl. Postavlja vprašanje ministru za pravosodje gospodu mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovani kolegice, kolegi! Spoštovani gospod minister!

Pred časom sem vam že zastavila podobno poslansko vprašanje v zvezi z vašo Integriteto. Definicija integritete je določena tudi v 4. členu Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Zdaj, spoštovani gospod minister, osebno menim, da vi ne bi smeli nikoli zasesti mesta ministra za pravosodje, pa ne zaradi vprašanja strokovnosti, ampak zaradi ravnanj mimo pravnih okvirjev. Računsko sodišče je namreč povedalo, da ste kot predsednik Komisije za preprečevanje korupcije kršili več kot osem zakonov, nekaj uredb. Tisto, kar je pa najbolj bistveno, pa je, da, ste zlorabili funkcijo predsednika Komisije za preprečevanje korupcije za politični obračun. Za politični

obračun s takratno vlado Janeza Janše in tudi z Janezom Janšo osebno. V primeru objave poročila o premoženjskem stanju predsednikov strank ste namreč ravnali nezakonito in posegli v z ustavo določene človekove pravice. Na eni izmed zadnjih sej Mandatno-volilne komisije pa je to potrdil in še dodatno podkrepil tudi vaš naslednik na Komisiji za preprečevanje korupcije gospod Štefanec. Dejal je namreč naslednje, citiram: "Iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije izhaja, da so moji predhodniki ravnali nezakonito", mislil je na senat, ki ste mu predsedovali, "ko so objavili poročilo o nadzoru premoženjskega stanja prvakov političnih strank, ne da bi obravnavanim osebam omogočili, da se predhodno izjasnijo. To je bilo politično odločanje in to je huda napaka." In še nadaljeval: "Prav zaradi tega je padla takšna odločitev komisije in zaradi tega je padla tudi Vlada Republike Slovenije, se pravi takratna vlada Janeza Janše."

Glede na to da, spoštovani minister vodite izjemno občutljiv resor, to veva oba, kjer je še posebej pomembno učinkovito delovanje pravne države ter spoštovanje človekovih pravic v postopkih, katere pa ste vi dokazano kršili, kar je pojasnilo tudi Vrhovno sodišče v svoji odločbi, vas sprašujem naslednje:

Ali še vedno menite, da imate vso potrebno integriteto za ministra za pravosodje?

Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Klemenčič, beseda je vaša, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Podpredsednik, spoštovana poslanka, spoštovane poslanke in poslanci, kolega ministra!

Spoštovana poslanka Eva Irgl, vaša vprašanja so zmeraj misterij. Postavili ste mi namreč vprašanje, pisno vprašanje, ki bi ga lahko zapisal na Twitter, kot nekateri iz vaše stranke lahko, radi počno, in ni bilo povsem jasno oziroma se ne sklada z vprašanjem, ki ste ga mi danes postavili. Pa vendarle, sami ste v uvodu povedali, ste mi pred časom že postavili takšno vprašanje, vas bom popravil, štirikrat ste mi že isto vprašanje postavili, ustno. Ustno, ne samo pisno. Glede na to, da smo imeli pred nekaj meseci celotno mašo v Državnem zboru prav na temo moje integritete in očitkov, ki ste jih izjasnili, ki ste jih izrazili v svojem vprašanju, dvomim, da vam lahko v teh nekaj minutah, ki so mi na voljo, odgovorim. Zato zgolj na kratko.

Kar se tiče odločitve KPK v povezavi s premoženjskim stanjem in predsednikom vaše stranke. Ena od temeljnih nalog KPK je nadzor nad premoženjskim stanjem funkcionarjev in opozarjanjem na korupcijska tveganja. Po mnogih letih obstoja KPK smo mi to nalogo vzeli resno in ta nadzor tudi opravili. Odločitev, naša, je bila potrjena s strani več različnih sodišč na različnih stopnjah, na koncu imate prav z drugačno pravno interpretacijo Vrhovnega sodišča tudi razveljavljena, kar spoštujem.

Dejstvo je tudi, da je o tej isti zadevi nov senat KPK prišel do povsem enakih vsebinskih odločitev in kolikor je meni znano, se dotična oseba gospod Janez Janša na odločitev ni pritožil, kar pomeni, da je dokončno.

Kar se tiče Računskega sodišča smo tudi na dolgo in široko že razpravljali. Manj kot eno leto, dva oziroma tri mesece sem bil predsednik Komisije za preprečevanje korupcije za obdobje, v katerem je Računsko sodišče opravljalo nadzor. In v poročilu ni niti z enim samim stavkom izkazan morebiten sum naklepnih nepravilnosti za resno ponavljajočega nezakonitega ravnanja, negospodarnosti, nesmotrnosti ali okoriščanja posameznikov. Bile so ugotovljene mnoge nepravilnosti za leto 2011, Računsko sodišče je priznalo, da smo jih odpravljali, še nas senat, ne nov senat. In celo več, v letu 2011 smo naročili tudi posebno zunanjo revizijo.

Kar se tiče kršitev ustave. Z zelo lahkim izrazom se te stvari uporabljajo v Državnem zboru, pogosto s strani nekaterih poslancev. Sami ste dolgoletna poslanka in res se ne lažem, če rečem, da vas v mnogočem spoštujem. Glasovali ste za mnogo mnogo zakonov, ki so bili kasneje spoznani za protiustavne in zaradi katerih so bile kršene človekove pravice ne enega, ne dveh, ne desetih, ne stotih, ne tisočih, ampak sto tisoče Slovencev. Govorimo o Zakonu o hrambi elektronskih podatkov, po ZUJF v končni fazi, govorim o Zakonu o varstvu dokumentarnega gradiva ter arhivih, govorimo o Zakonu o prekrških, ki je uzakonil uklonilni zapor in tako naprej, pa vas ne obtožujem tega, ker verjamem, da ste takrat ravnali v dobri veri. V tem je smisel zavor in ravnovesij, ki v državi ravnajo. Sodišča nekaj razveljavijo, nižja sodišča, višja sodišča, poslanci nekaj sprejmejo, pade na Ustavnem sodišču in tako naprej. Problem je takrat, kadar je nekaj naklepno storjenega narobe. In zdaj pridemo do tega, kar je spodbudilo vaše ponovno, se pravi že peto vprašanje v tej smeri, izjava predsednika Komisija za preprečevanje korupcije pred MVK. Jaz sem se zavezal, da ne bom komentiral njihovega dela. Gospod Štefanec je nekaj povedal, to je njegova izkaznica, še dva meseca pred tem je povedal, da ne vidi nobenega razloga za postopek v tej zadevi. Ne vem, ali je šlo za njegovo strokovno napako, kajti če ni šlo, bi moral uvesti postopek zoper mene, ker bi moralo iti za eklatantno politično korupcijo, če to, kar je rekel, drži. Osebnost pa njegovo izjavo smatram kot izjavo nekoga v stiski in predvsem kot politično in nestrokovno izjavo, ne gre namreč za izjavo senata Komisije za preprečevanje korupcije, ampak za izjavo nekoga, ki se je moral braniti pred lastnimi očitki. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Eva Irgl, želite dopolnitev odgovora? Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala.

Poglejte, gospod minister, to, kar je povedal gospod Štefanec, je prej že povedalo in v odločbi jasno zapisalo tudi Vrhovno sodišče. Vi ste ravnali nezakonito in vi niste ravnali v skladu z ustavo in človekovimi pravicami. To je povedalo Vrhovno sodišče. Kasneje, se pravi, nekaj dni nazaj na Mandatno-volilni komisiji pa je to še podkrepil gospod Štefanec kot predsednik Komisije za preprečevanje korupcije. Seveda pa smo mi v Slovenski demokratični stranki že ves čas opozarjali na to, da je bilo vaše ravnanje nezakonito.

Ampak vrniva se k integriteti. Gospod minister, integriteta, vi veste, da ni vezana samo na neko trenutno funkcijo, ampak predstavlja način ravnanja določenega posameznika. Tudi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, 4. člen, jasno pravi, da je integriteta pričakovano delovanje posameznikov in organizacij pri preprečevanju in odpravljanju tveganj, da bi bila oblast, funkcija, pooblastilo ali druga pristojnost za odločanje uporabljena v nasprotju z zakonom, pravno dopustnimi cilji ali etičnimi kodeksi. Se pravi, vi ste ravnali v nasprotju s tem 4. členom Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije takrat, ko ste bili predsednik te komisije, čeprav je ta zakon pravzaprav podstat delovanja Komisije za preprečevanje korupcije. Poglejte, gospod minister, v Slovenski demokratični stranki smo poslanci 2. junija predsedniku Vlade naslovili javno pismo, v katerem opozarjamo na vaše nezakonito ravnanje, na zlorabo funkcije v politične namene in na to, da bi moral od vas zahtevati odgovornost, da odstopite iz svojega položaja oziroma da pojasnite, zakaj ste takrat tako ravnali.

Tukaj vas sprašujem naslednje:

Ali menite, da imate še vedno podporo predsednika Vlade, ki je svojo kampanjo gradil prav na visokih etičnih standardih ter na pravni in pravični državi?

Ali boste osebno sprejeli kakršnokoli odgovornost za vaša nezakonita ravnanja, ki jih je ugotovilo tudi Vrhovno sodišče in je sedaj potrdil to tudi predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, glede na to, da ste sam borec proti korupciji?

Izvolite, gospod Klemenčič.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Izvolite, besedo minister.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Nekaterih stvari pač nikoli ne bo konec. Sam nisem svetnik, menim pa, da imam kar visoko stopnjo integritete in da je ta bila prepoznana tudi s strani mojih sodelavcev tako na ministrstvu kot v vladi. Kaj o tem meni predsednik Vlade, ki je moj edini šef, morate vprašati njega.

Še enkrat pa poudarjam in zavračam, absolutno zavračam vašo povezavo, da dejstvo, da je bila neka naša odločba kasneje spoznana

za nezakonito, da to pomeni, da smo naklepno ravnali nezakonito. To pa absolutno zavračam. Sem vam prej poskušal povedati. Po tej logiki, veste koliko ljudem ste vi kršili človekove pravice, ko ste pritisnili na gumb v času, recimo, prve ali pa druge tiste kratke Janševe vlade, za koliko ljudi pri, recimo, nadzoru telefonskih klicev, pri uklonilnem zaporu in tako naprej? Govorimo o tisočih ljudeh, ki so bili zaprti, ne eden, ne na odprtem oddelku, od tisočih, deset tisočih ljudi, ki so bili pod uklonilnim zaporom na podlagi odločitve, ki jo je sprejelo lansko leto Ustavno sodišče, da je taka ureditev uklonilnega zapora neustavna. Se pravi, sistem v državi, v vsaki demokraciji je tak, da velja sistem zavor in ravnovesij. Nekaj, kar sprejme upravni organ, je lahko razveljavljeno na upravnem sodišču, nekaj kar sprejme ta zbor, je lahko razveljavljeno na Ustavnem sodišču in nekaj, kar sprejme Ustavno sodišče, je lahko in je že bilo marsikdaj razveljavljeno na Evropskem sodišču za človekove pravice. Zato je treba vsako od teh stvari pogledati podrobno in se opredeliti do tega, ali je bilo nekaj storjeno naklepno, nenaklepno, s kakšno stopnjo malomarnosti. In oprostite, v konkretni zadevi ravnanja in nadzora nad premoženjskim stanjem, vam zdaj povem, jaz sem že vedno izjemno ponosen, da smo sprejeli tisti sklep, ravnali smo z vso dolžno skrbnostjo, veliko nas je bilo pravnikov, ki smo takrat o tem razpravljali in menili, da je naša odločitev pravilna. Nisem pa nikoli in z eno besedo kritiziral Vrhovnega sodišča, ker je po tem, ko je več senatov upravnih sodišč odločilo drugače, to spoštujem in verjamem, da se bodo tega držali tudi naši nasledniki. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vam.

Gospa Iva Dimic bo postavila poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospod minister!

Odbor Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je že 5. januarja 2015 obravnaval delno poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014. Govorim o jesenskem poročilu. Minilo pa je že pol leta 2016, pa delnega poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2015 še vedno nismo prejeli v seznanitev in v obravnavo na Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Državnega zbora, in to kljub temu, da je na spletu javno dostopno vsem in nosi datum 25. november 2015.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Zakaj delnega poročila še niste poslali v obravnavo v Državni zbor?

Kdaj nameravate to storiti?

Kolikšna je bila stopnja samooskrbe v letu 2015.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Dejan Židan, beseda je vaša, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovana poslana, dovolite, da vam odgovorim neposredno. Imam občutek, da ste zamešali jesensko poročilo in poročilo o stanju v kmetijstvu. V zadnjih 10 letih, pregledali smo obdobje 10 let, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vmesnega poročila, ki temelji na začasnih podatkih in na podlagi prognoz, po nam dostopnih podatkih nikoli nismo pošiljali na Vlado, v Državnem zboru pa je bila razprava, ker je nekdo od poslank in poslancev to verjetno želel in zahteval. Se pa z mano verjetno strinjate, da ni kmetijsko ministrstvo tisto, ki diktira delovanje Državnega zbora, ker mu je Državni zbor kakor tudi Vladi nadrejen. Takoj, ko pa dobi ministrstvočasne podatke, to je začasno poročilo, pa ga objavi na spletu, kakor ga tudi objavi na spletu pripravljalec, to je Kmetijski inštitut Slovenije. Povsem drugačna zgodba je s končnim letnim poročilom. Tudi to ni povsem sveže, zato ker temelji na statističnih podatkih, ki so potem končni in državni statistični urad predstavi, mislim, aprila in nekatere verjetno tudi maja. Nam kot naročniku je to poročilo predstavljeno, poslano, tako bo tudi letos, 30. 6. Ko ministrstvo dobi to poročilo, mora narediti dve obvezni nalogi. Prva naloga je, to poročilo se pošlje v lektoriranje. To je poročilo, za katerega mislim, da ima več sto strani. Kot drugo pa je, to poročilo se pošlje tudi v medresorsko usklajevanje. Zakaj v medresorsko usklajevanje? Zato, ker se v tem poročilu navajajo številni statistični in vrednostni podatki, zato je zlasti pomembno, da vse te številke preveri tako Statistični urad Republike Slovenije, pogosto potem pride tudi do kakšnih nomotehničnih dopolnitev, nadgradenj, in še vsaj finančno ministrstvo. Tako bo tudi letos. Res je, da me je vaš predsednik Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zaprosil, ali lahko pride poročilo že prej v Državni zbor. S tem sam kot minister nimam težave. Kot ministrstvo bomo dobili v bistvu nedokončano poročilo 30. 6., če želite, vam bo takoj na razpolago, vendar to še ne bo končno. Bom pa izkoristil teh nekaj minut še, da ponovim glavne podatke, ki so vidni iz začasnega poročila, ob tem, da bi pa si želel, da tisti, ki si ga ogledate, je na spletni strani ministrstva kakor tudi kmetijskega inštituta, in da ste zelo pozorni na besede v prvem poglavju, ki govorijo in opozarjajo na tveganja s podatki. Namreč ti podatki se lahko tudi spremenijo, ker temeljijo na začasnih statističnih ocenah in na napovedih, ki se lahko uresničijo ali pa tudi ne. Vendar začasno poročilo, jesensko poročilo je boljše, kako smo na kmetijskem ministrstvu pričakovali. Namreč to začasno poročilo prikazuje – govorim

pa, da je začasno, ni nujno, da bo potem končno, ker ga bomo tudi čez čas tukaj obravnavali podobno – govori, da se je dobičkonosnost kmetijstva v lanskem letu celo nekoliko povečala, in sicer da je faktorski dohodek, ki je glavno merilo tako imenovane dobičkonosnosti v kmetijstvu narasel za 4 %. Zakaj? Razlog je dosti preprost. V letu 2015 je prišlo po začasnih podatkih do količinske rasti proizvodnje. Kar se tiče rastlinske proizvodnje, je narasla za, po začnih podatkih, za 3 %, kar je povezano živinorejsko, je naraslo za 5 %, tako da po tem poročilu je skupna rast kmetijske proizvodnje 4 %. Je pa v tem obdobju prišlo do padca cen in padec cen je v tem poročilu zaznan, je takšen, da je nekaj manj kot 5 %. Ker je pa bila lansko leto deflacija, je v bistvu realna vrednost padca cen nekje okoli dobre 4 %. Kot tretje, je pa prav tako treba poudariti, da so se stroški, torej inputi v kmetijsko proizvodnjo prav tako znižali. Skupna ocena je nekaj čez 3 %. Najmanj so se znižale investicijski, kar krepko pa dva zelo pomembna stroška, to je strošek krme za živali – pri živinorejski proizvodnji je krma najpomembnejši strošek – in strošek energije in energentov in to vse verjetno pripelje do 4 % rasti. Sedaj, če želite lahko iz tega poročila tudi berem posamezne vrste v rastlinski proizvodnji, v živinorejski proizvodnji so različne, ampak naj na koncu poudarim, po začasnem poročilu je rast faktorskega dohodka +4 %. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic je želela dopolnilno vprašanje. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa. Spoštovani minister!

Res je, nisem zamešala, mogoče nisem bila toliko jasna, da govorimo o vmesnem poročilu in pa o končnem, vendar v preteklem letu smo tako vmesno poročilo obravnavali že februarja in končno poročilo že meseca aprila. Zato se ne strinjam z vašimi besedami, da smo tole dobili na mize šele 30. 6., tako kot je to praksa kot kaže v letošnjem letu. Se mi pa zdi zelo pomembno, da se o stanju v kmetijstvu lahko pogovarjamo in se moramo pogovarjati tako zgodaj, da se lahko posamezne panoge v kmetijstvu lahko preusmerijo oziroma spodbudijo. Ravno iz tega sem spraševala, tudi sama imam na mizi poročilo, vmesno poročilo in sem videla, kakšno je stanje po posameznih področjih, vendar vseeno me zanima, kakšno je končno stanje. Prepričan sem, da imate že končno poročilo, če bo prišlo v prihodnjih dneh v Državni zbor predvsem na področju prašičereje, perutnine in pa mleka. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Židan, želi podati odgovor, izvolite besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Še enkrat vas moram razočarati, čeprav mi je težko pri srcu, ko takšne besede govorim. Končno poročilo Kmetijskega

inštituta Slovenije, ki bo pa začasno v tej obliki, ker ga je treba lektorirati in ker je treba sprožiti postopek medresorske obravnave poročila, zlasti zaradi finančnega ministrstva in statističnega urada, pride fizično do ministrstva in tudi do mene 30. 6. Pred tem tega poročila vsaj jaz ne vidim, ker pride komaj takrat in ga je potem čisto nemogoče aprila obravnavati, zato ker temelji na podatkih, ki jih kot končni statistični urad objavi komaj aprila, nekatere verjetno tudi v maju in takrat. Šele takrat se začene ta velik stroj kalkuliranja, ki pripelje do tega poročila. Jaz nimam nobenega podatka dosegljivega, da bi vmesno poročilo kadarkoli pogledali, pa smo za deset let nazaj poslali v Državni zbor Republike Slovenije, ker tudi Ministrstvo za kmetijstvo vmesnega poročila ne pošilja na Vlado. Naše ministrstvo na vlado pošilja končno poročilo, ko ga dobimo. Seveda pa kadarkoli, tu gre za javen podatek, ki je financiran z javnim denarjem, je možno to poročilo seveda, da ga obravnava Državni zbor in ga potem tudi skušamo predstaviti, če Državni zbor oziroma pristojni odbor to želi, vendar ga mi po avtomatizmu ne pošiljamo v Državni zbor.

Jaz se, spoštovana poslanka, veselim te razprave. Jaz se tudi veselim, ko pride 25. novembra poročilo na ministrstvo, zato ker ministrstvo pa to poročilo potrebuje, ko načrtuje korake za tekoče leto, torej naslednje leto in za srednjeročno obdobje. Ves čas pa se zavedamo opozorila, ki je pa ob temu poročilu, je pa zelo pomembno. To poročilo vedno opozori, da so lahko končni podatki po posameznih panogah tudi pomembno različni, kakor je vmesno poročilo. Zato govorim z neko stopnjo tveganja o temu poročilu, nam pokaže splošna gibanja, ali je zadosti natančno z analitično razpravo, pa je odgovor ni. Te podatke dobimo na podlagi končnega poročila, ki pride na ministrstvo komaj 30. 6. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Poslansko vprašanje bo postavil gospod Benedik Kopmajer, in sicer ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala za dano besedo, gospod podpredsednik, spoštovana ministra, še posebej spoštovani gospod minister, dr. Gašperšič!

Na vas se ponovno obračam s problematiko slabih cest in cestne infrastrukture, ki je za Koroško še kako značilna. Tudi pomembnejše cestne povezave s sosednjo Avstrijo niso nobena izjema. Glede takšne pomembne meddržavne ceste sem vam pred enim letom poslal pisni poziv za sanacijo, in sicer za sanacijo ceste G1 na odseku Dravograd–Vič. Hitro ste mi odgovorili, da se je že izvedla preplastitev enega dela odseka v dolžini tisoč metrov, ne pa vsega. Takrat ste tudi sami ugotovili, da je cestišče na omenjenem odseku izjemno močno poškodovano, mrežasto razpokano, nenosilno in močno deformirano, kar

bi lahko vodilo celo do neprevoznosti ceste. Kot sem že omenil, se v lanski sanaciji ni izvedla sanacija celotnega trikilometrskega odseka, temveč samo del. Za preostali del 900 metrov odseka pa je bilo v vašem odgovoru obljubljeni, da se bo sanacija izvedla letos pomladi.

Glede na to, da je minila že skoraj polovica letošnjega leta, ne sanirana cesta pa ostaja močno poškodovana in posledično nevarna, me zanima:

Kdaj letos oziroma ali letos sploh lahko pričakujemo realizacijo vaše obljube?

Kdaj se načrtuje sanacija ostalega, skoraj kilomskega odseka na omenjeni relaciji?

Kaj pa turizem, gospod minister? Prosim, gospod minister za konkreten odgovor, saj vaš odgovor spremljajo tudi državljani oziroma občani, stanujoči ob tej cesti, po televiziji. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za infrastrukturo dr. Gašperšič, beseda je vaša, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala predsedujoči, za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Kopmajer, jaz vam lahko danes spet na kratko in z veseljem odgovorim, da se obljuba, ki je bila na nek način dana v lanskem odgovoru, uspešno realizira, kajti Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je letos že objavila razpis za izvedbo za dokončanje tega preostalega odseka, tako da je tudi že podpisala pogodbo za izvedbo del. Prav pred kratkim je bil izvajalec že uveden v delo. Po pogodbi je rok za dokončanje preplastitve oziroma ureditve tega odseka 60 dni. Če ne bo nekih posebnih nepredvidenih razmer zaradi vremena ali česar koli, se pričakuje, da bodo dela na tem odseku zaključena nekje do konca meseca julija. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Kopmajer želi dopolnitev odgovora.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Gospod minister, glede na to, da ste konkretno in izčrpno odgovorili, vam moram verjeti, tako da nimam dodatnega vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite besedo.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, hvala za dano besedo. Cenjeni minister za infrastrukturo, kolegice in kolegi!

Danes sva z mag. Židanom že govorila na tem segmentu vprašanja, katerega mu ponovno postavljam, ampak je dejstvo, da je on bil upravičeno odsoten en mesec nazaj na zadnji seji. Moje vprašanje se nanaša na škodo, ki so

jo slovenski sadjarji, vinogradniki, poljedelci, kmetje utrpeli zadnji teden v mesecu aprilu. Vsi se prav gotovo v tem Državnem zboru zavedamo, da kmetijstvo ni v dobrem položaju niti v Sloveniji niti v Evropi, zato katastrofe, ki doletijo sadjarje, vinogradnike oziroma kmete še toliko večje posledice puščajo pri kmetijstvu, pri kmetu oziroma nasploh na kmetijstvu v Republiki Sloveniji.

Zato vas, spoštovani minister, še enkrat sprašujem v skrbi do vseh tistih vinogradnikov, sadjarjev in kmetov:

Glede na to, da je danes že en mesec in pol od te škode, kakšne so aktivnosti na področju ministrstva, vaše aktivnosti in seveda vseh tistih služb, ki ocenjujejo škodo na tem segmentu?

Kakšno povrnitev škode lahko slovenski kmetje oziroma tisti, ki so utrpeli škodo, pričakujejo?

Sam sem tudi prepričan, vsi tisti, ki so škodo utrpeli, ne pričakujejo denarja takoj, ampak vsaj neko zagotovilo, kdaj in približno v kolikšni meri jim bo ta škoda povrnjena. Hvala, spoštovani minister.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Židan, izvolite, beseda je vaša.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, za še vedno aktualno vprašanje. To, da je minilo že nekaj tednov od same škode, seveda ne pomeni, da bodo kmetice in kmetje pozabljeni, ker ne smejo biti pozabljeni. Zelo pomembno je, da se skupaj zavedamo, tudi midva, da imamo v tem trenutku na razpolago tako imenovane začasne ocene, ki jih država ne more uporabljati za neposredno izračunavanje, zato je pomembno, da je bil, mislim, 12. 5. sprožen uradni postopek ocenjevanja preko Uprave za zaščito in reševanje, in ta uprava nam mora najkasneje v 60 dneh predati uradno oceno. To je prva zadeva. Druga zadeva, treba se je zavedati, da kmetijam bo treba pomagati na nekatere neobičajne načine, zato je treba sprejeti tudi intervencijski zakon. Zelo pomembno je, da je ministrstvo pripravilo intervencijski zakon, zelo pomembno je, da gre danes v javno razpravo in v razpravo v vladne sobane. Jaz sem se o stanju v kmetijstvu z gospodom predsednikom Mirom Cerarjem že nekajkrat pogovarjal, sem ga tudi obvestil, da pripravljamo, in sem zaznal tudi dejansko nekakšno odgovornost in tudi neko namero, da se pomaga s strani celotne vlade. Kmetijsko ministrstvo zna izpeljati postopke, zna peljati tudi same ukrepe, ima pa denarja, kolikor ga pač ima. Torej, za tovrstne naravne škode na ministrstvu ni denarja in zato je zelo pomembno, da lahko računamo na to, da bo država priskočila preko državnega proračuna na pomoč. Ukrepi, ki jih pripravljamo, so tudi vidni iz osnutka interventnega zakona, so povsem primerljivi z ukrepi, ki jih pripravljajo in jih bodo izvedle v jeseni tudi nam primerljive države. Moj predlog, moja prošnja je, tako za vas, spoštovane poslanke in poslanci, kakor tudi za

nevladne organizacije, da z veliko skrbnostjo obravnavate osnutek zakona, če je potrebno, se lahko že predhodno o njem pogovorimo in na ta način tudi našim kmetičam in kmetom pomagamo, ne samo, da vidimo, da jim je težko, ampak, da jim kot država znamo tudi pomagati. Ogrodje pa je z osnutkom tega intervencijskega zakona pripravljen. To je zelo pomembno. Marsikatera druga država, ki tudi govori o pomoči, še ni prišla tako daleč, da bi javno objavila osnutke pravnih aktov, ki bodo omogočili, kako kmetom pomagati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Bojan Podkrajšek, izvolite, zahtevate dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani minister, hvala za vaš odgovor. In tudi za trud v tej smeri, o kateri govoriva. Dejstvo je, da teh težav nimamo samo mi, jih imajo tudi naši sosede, dejstvo je tudi, da v sosednji Avstriji, če lahko govoriva o sosednji Avstriji, so ugotovili, da imajo premalo denarja v skladu. Ampak dejstvo je, da ga je predsednik njihove Vlade, seveda z ministrom in s tistimi službami, ki skrbijo za področje kmetijstva v Avstriji, zagotavljajo, da bodo ta še dodatna sredstva zagotovili.

Spoštovani minister, jaz sem vesel interventnega zakona. Tudi pozdravljam trud, da bo šel v javno obravnavo. Se pa malo bojim. In verjetno naslednje vprašanje, če ne bo zagotovljenih sredstev, vi ste sami povedali, da vaše ministrstvo tega denarja nima, seveda, jaz se bojim, da bom moral naslednje vprašanje postavljati predsedniku Vlade Republike Slovenije. Ves trud vseh strokovnih služb, ki ocenjujejo škodo, ki bodo prišli do zelenih podatkov, ki ne bodo v dobrobit slovenskega kmetijstva, ampak se pa bojim, da bo preteklo nekaj mesecev, jeseni bomo pa vsem povedali, da tega denarja nimamo. Jaz moram biti pošten, ker nam je vseeno v tem Državnem zboru velika skrb za slovensko kmetijstvo, da bom tudi povedal jeseni, da je šlo to v pravo smer ali pa tudi na drugi strani, da smo te sadjarje, vinogradnike in kmete vlekli za nos. Naslednje vprašanje bom prav gotovo postavil predsedniku Vlade, če ne bo zagotovil teh ustreznih sredstev, ki jih predvidevate v interventnem zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani gospod poslanec, jaz lahko samo zatrdim, da je naše razmišljanje, najino razmišljanje podobno. Podobno kot takrat, ko je bila Slovenija v stiski zaradi begunskega vala, ko ni denarja zagotavljalo ministrstvo kot pristojno, ampak Vlada kot celota. In enako pri ostalih hudih stvareh, ki se dogodijo ali v naravi ali kje drugje

znotraj naše države, seveda mora biti jasno, da posamezna ministrstva, tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, seveda rezervnega denarja nima na razpolago. Zato pa so vlade, zato pa so državni proračuni, zato je proračunska rezerva, pa takrat, ko je treba pomagati, da se potem pa ljudem tudi pomaga. Zato dovolite, da tako povem, podpora tudi parlamenta, tudi nevladnih organizacij, tudi predsednika Vlade, pa verjamem ostalih ministrov, je podpora, ki jo pač pričakujem, verjetno pa tudi ves kmetijski prostor v naslednjih tednih. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo, dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa za besedo.

Nisem prvi, ki bo postavil tovrstno vprašanje. Želel bi, da bi bil med zadnjimi ali pa zadnji. Gre za aktualizacijo enega vprašanja, in sicer velikokrat se radi Slovenci pohvalimo, da smo turistična destinacija. Dobro vemo, da smo izrazito prometna država oziroma tranzitna. Še posebej, kar se tiče turizma se zelo radi pohvalimo v zadnjih dveh, treh letih, še posebej v zadnjem letu, ko govorimo o porastu turizma. Govori se, da ima okoli 12, 13 % rast ta panoga. Med drugim je približno toliko tudi procent v našem BDP. Moje vprašanje gospod minister je slednje. Velikokrat, ko potujemo predvsem po avtocestnem križu, smo priča oglasnim tablam, ki po mojem vtisu so relativno neurejena. Ne samo to, velikokrat tudi nevarna, predvsem ko govorimo o razsvetljavi le-teh. Moje vprašanje je izrazito človeške narave, namreč, ko govorimo o turistični destinaciji, takšna mora biti, bom rekel tudi naša ponudba oziroma naša okolica, s katero se prezentiramo.

Zanima pa me:

Kakšno je vaše razmišljanje v tej smeri?

Vsa ta leta opozarjanja niso obrodila sadov, namreč, še kar naprej so ta področja relativno neurejena. Priča smo različnim dimenzijam, različnim oblikam, različnim oblikam interpretacije oglasov, ki na nek način po nekaterih videnjih motijo promet, po drugih videnjih pa bi bilo potrebno to področje urediti zaradi estetike same.

Zanima me, kakšen je vaš pogled kar se tega vprašanja tiče?

Ali morebiti lahko pričakujemo v bližnji prihodnosti kakšno ureditev tega področja, kot sem že dejal, po moji oceni relativno pomembnega, ker ko govorimo o podobi, je le-ta tista, s katero se kažemo zunanjemu svetu?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala predsedujoči za besedo in hvala vam gospod Nemeč za postavljeno vprašanje.

Zdaj seveda je stvar zornega kota, kako na zadevo gledamo, ali je stvar slabo urejena ali dobro urejena. Jaz bom govoril z vidika Ministrstva za infrastrukturo in z vidika zakonov, ki so v naši pristojnosti. V zvezi s to problematiko je bil že s sprejemom Zakona o cestah konec leta 2010 po našem mnenju narejen kar velik korak naprej k ureditvi področja oglaševanja. Namreč, od takrat, od tedaj zelo liberalne ureditve na temu področju smo prišli do relativno restriktivne ureditve. Uvedeni so bili namreč ukrepi, s katerimi v največji možni meri omejujemo postavljanje tovrstnih objektov za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah. Je pa dejstvo, da tovrstnih oglasnih površin ni mogoče in jih verjetno tudi v bodoče ne bo mogoče v celoti prepovedati. Vprašanje pa je, kako in na kakšen način se jih da bolje urediti. Zakon o cestah izrecno prepoveduje postavljanje teh objektov za obveščanje in oglaševanje v območju državne ceste zunaj naselja, to pomeni v območju državne ceste, sem spadajo tudi avtoceste in hitre ceste. Izjemoma pa se dovoljujejo obvestila, ki so namenjena izboljšanju prometne varnosti, obvestila, ki so namenjena oglaševanju gospodarskega subjekta, ki dejavnost izvaja na določeni stavbi, ki je zgrajena v tem varovanem območju, varovanem pasu ceste ali pa če gre za obveščanje in oglaševanje, če se to obveščanje in oglaševanje postavlja na prometne površine državne ceste, ki so namenjene servisnim dejavnostim ali pa mirujočemu prometu. Vendar pa mora v vseh primerih oglaševalec izdelati elaborat za postavitve takšnega objekta ter pridobiti tudi soglasje upravljalca ceste. Upravljalec seveda lahko pogojuje izdajo tega soglasja za postavitve objektov za obveščanje in oglaševanje le znotraj tega varovalnega pasu, ki pa so za različne ceste, za različne kategorije cest različni. Pri avtocesti znaša ta varovalni pas 40 metrov, pri glavnih cestah 25 metrov in pri regionalnih cestah 15 metrov. Izven varovalnega pasu pa pravzaprav upravljavec ceste nima nobenih pristojnosti, prav tako izven območja varovalnega pasu nima pristojnosti tudi za ukrepanje inšpekcija, ki je pristojna za ceste. V praksi pa se seveda pogosto dogaja, da so objekti za obveščanje in oglaševanje zaradi teh razlogov postavljeni tik za varovalnim pasom ceste, saj na ta način potem oglaševalcu ni treba pridobivati soglasja upravljalca ceste. V teh primerih so potem za postavitve takšnih objektov bistvene zahteve prostorske zakonodaje oziroma prostorskih aktov, ki pa bi po naši oceni lahko še dodatno zaostri oziroma uredili pogoje tega postavljanja tovrstnih objektov.

Pogosto se za potrebe oglaševanja zlorabljajo tudi kozolci in drugi kmetijski objekti, kar po našem mnenju seveda tudi ni primerno, saj ti objekti niso namenjeni za tovrstno

komercialno dejavnost. Z napredkom, ki je bil sicer dosežen na področju ureditve tega področja oglaševanja na državnih cestah, smo tako lahko do neke mere sicer zadovoljni, vsekakor pa si tudi mi želimo, da bi bilo to področje še boljše urejeno, zato pravzaprav spremljamo in tudi bomo še spremljali, če bi se izkazalo za potrebno, tudi spremenili oziroma dopolnili te naše predpise. Je pa, kot sem opisal, ta zadeva kompleksna, sega tudi na področja, ki jih naše ministrstvo neposredno ne more urejati, tako da bo tukaj treba verjetno še nekaj razmišljanja in razmisleka, kako bi to zadevo s prostorskimi akti lahko primerneje uredili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč, izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod minister, za odgovor. Ravno to je moj namen, da spodbudim tovrstno razmišljanje. Namreč iz primera v Italiji, kolikor je meni znano, oni so se odločili za salomonsko rešitev, na pasu 500 metrov dejansko veljajo zakoni, za katerimi stoji vlada. Namreč razumem, da se to področje ureja, po moji oceni prepočasi in premalo učinkovito, tukaj ne gre samo za pristojnosti, ampak gre tudi za sam pristop oglaševanja. Rad bi opozoril samo na različne oblike, različne mere oglaševalnih panojev. Rad bi opozoril predvsem na razsvetljenost, neprimerno osvetljenost, o tem smo lahko brali tudi veliko v medijih. Od kogar pa le, če ne od nas, je odgovornost, da to področje uredimo. Zato se vam zahvaljujem za odgovor, ampak vseeno bi rad spodbudil vse ustrezne službe, da uredimo ali pa da razmišljamo o tem, da uredimo tudi to področje, še posebej v smeri nekega estetskega videza naše države, ker po moji oceni predvsem po razno ranih ujmah ali pa po vremenskih spremembah je moč videti, kako so ti panoji dejansko neprimerni za izvajanje aktivnosti, ki so ji namenjeni. Hvala lepa gospod minister. In želim si le ugodnih rešitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo postavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gospodu mag. Dejanu Židanu.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani minister, lepo pozdravljeni!

Zastavila bom dokaj podobno vprašanje, ki vam je danes že bilo postavljeno, se pa želim posebej osredotočiti na eno izmed manj razvitih območij, to je na območje Podravja, ki je tudi kmetijsko sicer zelo močno in izjemnega pomena za Slovenijo. Podravske kmete je v letošnjem letu najprej prizadela pozeba, kasneje pa še neurje s točo in zelo

močnim vetrom. In glede na podatke Kmetijsko-gozdarskega zavoda Ptuj je bilo zgolj zaradi pozebe na območju Podravja za 36 milijonov evrov škode. Ta podatek žal ne vključuje še tega neurja s točo, tako da bodo številke še drastično drugačne. Seveda je bila ta toča, ki se je na žalost zgodila tudi na delu območja Haloz, ki so že sicer med ogroženimi območji in seveda zelo prizadela vinograde. Zakaj? Sadike so resnično bile v zelo občutljivi fazi razvoja in ko sem govorila z nekaterimi vinogradniki, nekateri izmed njih so tako rekoč izgubili celoten pridelek, tako da verjamem, da bo tudi tukaj na žalost škoda zelo visoka.

Mene zanima:

Ali nameravate to aprilsko pozebo – namreč, pozeba v aprilu ni nekaj običajnega, nekaj, kar bi se dogajalo vsako leto – razglasiti za naravno nesrečo in s tem iz rezervnega sklada preko neposrednih plačil pomagati kmetijstvu na tem območju?

To je moje prvo vprašanje. V samem štartu je bilo veliko izgovorov, da imajo kmetje možna zavarovanja, da niso izkoristili teh subvencij, ki jih pač na tem področju imajo. Ampak vemo, da od leta 2008, ko je tudi to širše območje Ptuja prizadela toča, so dejansko zavarovalne premije bistveno bistveno višje kot so bile pred tem časom in na žalost se številni za to ne odločajo. Mogoče toliko zaenkrat. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Židan izvolite, beseda je vaša.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, spoštovana poslanka.

To je že tretje vprašanje. To samo kaže, kako je v bistvu zelo pomembno ljudem pomagati, ko jim je težko, ker vsi govorimo o kmetih, ki jim je težko. Pravilno ste tudi ugotovili, da se je ta pozeba zgodila v času, v kakršnem ni bila prisotna zadnjih 20, 30, 40 let. Zakaj je to pomembno? Zato, ker očitki, ki jih nekateri kmetje dobivajo, zakaj ste pa, recimo, pri nekaterih kulturah sadili mogoče prej, kot pred 50 leti? Zato ker je bila takšna praksa zadnjih 30 let in se je potem kmet, če nekaj hitreje začne s proizvodnjo, ima veliko možnost, da se pa reši pred sušo, ki je pa tudi vedno bolj prisotna. Kar se tiče razglasitve naravne nesreče, to je nujno potrebno. Mora pa biti uradna ocena. Meni so poznane ocene tako Kmetijsko gozdarskega zavoda na Ptuj, ki ga zelo cenim, kakor tudi v Mariboru, kakor v Murski Soboti in drugod. Vendar to so prve ocene. Državna ocena pa mora biti zato, da se lahko uradni državni postopki izpeljejo. In zato sem vesel, da je slovenska vlada sledila prošnji kmetijskega ministrstva, da se naredi uradni postopek, ki ga sedaj pričakujemo.

Če bo ocena škode večja kot 2,5, pa verjamem, da bo, tako kažejo vsi podatki. Ne bom pa, to mi morate dovoliti, ne bi rad sedaj javno lecitiral o posameznih številka, naj dobimo uradne številke in rečemo, to je to. Potem bo v

bistvu formalno predpisan sanacijski program, ki ga morajo pristojna ministrstva pripraviti. Bolj pomembno pa je samo življenje, kaj se bo dogajalo. Zato je tako zelo pomemben ta intervencijski zakon, ker namreč mora biti vse usmerjeno v jesen, ko bo Slovenija kakor tudi druge države začela s pomočjo takrat, ko bi se začel pridelek prodajati. Takrat bo realni izpad prihodka na posameznih kmetijah ali kmetijskih gospodarstvih.

Kar se pa tiče zavarovanja, dejstvo je, da je včasih bilo zavarovano bistveno več. Dejstvo je, da od trenutka, kot se je pojavila odbitna franšiza, enostavno kmetje, marsikdo ne želi več zavarovati, zato ker pač ni odškodnine, če je škoda 20 ali 30 %. Moje osebno mnenje je takšno, da v kmetijstvo je najbolj potrebno zavarovati te katastrofične trenutke. Torej, če kmetija doživi 20 ali pa tudi 40 % škodo, to je neprijetno. To kmetiji tisto leto dejansko izjemno oteži življenje, vendar je pa ne ogrozi. Kadar pa pride do katastrofične škode, torej 70, 80, 90 ali pa 100 %, v tistem trenutku pa kmetija nujno potrebuje neke vrste povračilo izpada prihodka. Zato je tisto zavarovanje bolj pomembno, kakor je tole. Vendar odkar je v bistvu ta franšiza uvedena, je zavarovanj manj. To govorim zato, ker je včasih v neki splošni javnosti neko razmišljanje, da se je število zavarovanj zmanjšalo takrat, ko je država znižala delež sofinanciranja. Znižalo se je pa v resnici dosti prej, takrat ko se je uvedla odbitna franšiza. V tem trenutku imamo samozavarovanje v Sloveniji 20 % sofinanciranje in v sadjarstvu tudi zaradi težav že prejšnje leto 30 %. Če vprašamo, ali je to nekaj običajnega, neobičajnega. Namreč pogosto slišimo, ja, nekje drugje pa se sofinancira tudi do 50 %. Zanimivo, tudi v tistih državah, s katerimi nas marsikdo primerja, to je recimo tako Hrvaška kako Avstrija, imajo sofinanciranje nekje med 20 % do 30 %, pogosto pa 25 % na ravni države. V Sloveniji pa se zgodi potem nekaj, kar pa je v bistvu izpad. In to je, da v marsikateri državi pa svoj del sofinanciranja doda lokalna skupnost, večinoma organizirana kot regija. Tu pa se zdaj v Sloveniji pozna, da ta del v nekaterih primerih manjka. Iz državnih kmetijskih proračunov, mislim, v tem trenutku sofinanciramo kakor primerljive evropske države, pozna se pa, da ni zraven prisotna lokalna skupnost, zlasti preko regij.

Ali bo treba pomagati? Jasno, kmetijam bo treba pomagati. Vendar jaz upam, da se ne bomo odločali za pomoč kar povprek, ampak je smiselno, da izdvojimo tiste kmetije, ki jih tudi ni tako zelo dosti, tiste kmetije, ki so ogrožene zaradi pozebe, toče ali pa snega ob nepričakovanem času. Če ciljno pomagamo, potem te kmetije bistveno lažje obdržimo pri življenju, kakor da bi bil to nek generalni ukrep za celo Slovenijo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Suzana Lep Šimenko, izvolite, beseda je vaša, dopolnitev odgovora.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala lepa za vaše odgovore.

Se strinjam s tem delom, da je zelo smiselno, da se ciljno pomaga. V tisti okolici, od koder prihajam, je nek pas, kje so res kmetje utrpeli visoko škodo, mogoče, ne vem, eno malo razdaljo stran pa dejansko ni neke škode. Žal narava izbira poti malo po svoje.

Mene vseeno zanima:

Če je določeno ciljno, na kakšen način bi v takem primeru potem postavili ta merila?

Omenjali ste ta interventni zakon – Zakaj šele v jeseni?

Interventni zakon je interventen že po samem imenu, ravno zaradi tega, ker je nujen, ker je treba pač ga pripraviti čim prej. Zakaj ne bi ta zakon pripravili že pred poletjem, nenazadnje je še cel mesec časa do tega in bi dejansko potem postopki bili lahko toliko hitrejši. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Židan, izvolite, beseda je vaša.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala.

Ravno tako razmišljam. Naš predlog je, da je bil interventni zakon na nek interventni način sprejet še pred parlamentarnimi počitnicami, pomembno pa je, da opazujemo, kdaj pa naj bo izplačilo. Pri teh pridelkih se je kljub vsemu treba zavedati, da kmetje, kar se denarnega toka tiče, niso večinoma utrpeli škode zdaj, zato ker ti pridelki, recimo, če pogledamo, kdaj je trgatev grozdja, v čisto nekem drugem letnem času in takrat začnejo kmetje komaj sukcesivno dobivati denar za prodan pridelek. Načeloma bi se naj denarni tok nekje prilagodil toku pri prodaji pridelkov. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Naslednji je gospod Ivan Predlog. Postavil bo poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite, beseda je vaša.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala.

Spoštovani minister dr. Gašperšič, Podlago za izvajanje aktivnosti za izgradnjo avtocestnega kraka Draženci–Gruškovje, predstavlja sprejeto Uredbo o državnem prostorskem načrtu za odsek avtoceste Draženci–mednarodni mejni prehod Gruškovje, Uradni list Republike Slovenije, št. 75/2010, z dne 24. 9. 2010, in Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o državnem prostorskem načrtu za odsek avtoceste Draženci–mednarodni mejni prehod Gruškovje, Uradni list Republike Slovenije, št. 56/2012, z dne 23. 7. 2012. Na podlagi uredbe o DPN je tudi izdelal projekt PGD, oktobra 2011 okoljevarstveno soglasje je bilo izdano s strani Arso septembra 2012, končano je odkupovanje

zemljišč za potrebe gradnje. Odkupljenih je bilo tudi vseh 31 objektov, ki jih je treba porušiti. Projekt za izvedbo PZJ je dokončan, vsa pogodbeno dela so bila dokončana do konca septembra 2014. Izdelan in potrjen je bil investicijski program, ki ga je uprava Dars, d. d., trdila 4. junija 2014. Sklep o potrditvi investicij je bil podpisan s strani Ministrstva za infrastrukturo dne 19. novembra 2014. Gradbeno dovoljenje za prvo etapo avtoceste do 7,25 kilometra in za del druge etape je bilo pridobljeno 25. avgusta 2014. Za drugo etapo avtoceste do 13,03 kilometra pa 15. maja 2015. Investicija je zelo pomembna za širše okolje, v katerega se umešča, kakor tudi za pomembne evropske prometne tokove. Ob mnogih dodanih vrednostih, ki jih prinaša sama investicija, pa ostajajo tudi omejitve, ki jih povzročajo aktivnosti v sami gradnji na prometno zelo obremenjene relacije. Na podlagi dolgoletnih praks v pretočnosti prometa v poletnih mesecih na trasi ob samem gradbišču avtoceste izgradnja avtoceste s svojim potekom izrazito vpliva na obstoječo rabo in strukturo prostora predvsem tako, da se na podlagi koordinacij z lokalnimi skupnostnim in ostalimi deležniki ustrezno uredi marsikatera manjkajoča infrastruktura. Vsekakor pa aktivnosti v izgradnji bistveno vpliva na prometno pretočnost, ki je bila v poletnih mesecih kritična že v preteklih letih. Spoštovani gospod minister, kot poslanec iz tega področja sprašujem:

Ali ste že pristopili k omilitvi negativnih posledic, h katerim bo zaradi omejene pretočnosti prometa podvrženo področje širše Podravske regije oziroma kako boste to storili? Le-to bo namreč preko poletja zasičeno z izrazito obremenjenimi prometnimi tokovi, ki lahko prinesejo tudi velike prometne zastoje in bistveno vplivajo na kvaliteto življenja okoliških prebivalcev, prav tako pa prinesejo izrazito obremenilne okoliščine za posamezne gospodarske panoge gospodarskih subjektov iz okolice gradbišča. Iz tega stališča je nujno, da s pristojnimi deležniki projekta izvedete ustrezne popravilne ukrepe.

Na vas, kot ministra pristojnega za infrastrukturo naslavljam naslednje vprašanje:

Ali ste že in v kakšni obliki in s katerimi aktivnostmi pristopili k realizaciji ukrepov za omilitev negativnih posledic... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Čas je potekel. Se opravičujem.

Minister za infrastrukturo dr. Gašperšič, beseda je vaša.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Ivan Prelog, kot ste že ugotovili, so dela na tem odseku avtoceste pa tudi vzporedne državne ceste na relaciji od Dražencev do Gruškovje v intenzivnem teku. Glede na vsakoletne izkušnje

na tem odseku in glede na to, da je v letošnjem letu tukaj še gradbišče, se lahko pričakuje zelo otežen promet s pogostimi zastoji. Zaradi tega je bilo že pred nastopom te glavne turistične sezone v okviru teh pristojnih institucij na to temo izvedenih precej aktivnosti ter usklajevalnih sestankov. Samo vodenje prometa in postavitve ustrezne prometne signalizacije bo v domeni obeh upravljavcev cestnega omrežja, Darsa za avtocestno omrežje in Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo na državnem cestnem omrežju, seveda pa bo tukaj sodelovala tudi policija. Okrepljene bodo tudi aktivnosti v zvezi z učinkovitim obveščanjem uporabnikov, in sicer tako v Sloveniji kot tudi v tujini. V to bodo vključene spet vse pristojne institucije, Dars, DRSI, Prometno-informacijski center ter tudi novoustanovljeni nacionalni center za upravljanje prometa ter tudi ostali deležniki. Poleg tega Prometno-informacijski center o obravnavani situaciji in načrtovanih aktivnostih obvešča tudi upravljavce cest v sosednjih državah ter tudi avtomobilске klube, tako naš AMZS kot tudi tuje avtomobilске klube v Avstriji in Nemčiji ter na Hrvaškem. Za potrebe informiranja mednarodne javnosti je predvidena tudi izdelava posebnega letaka, na katerem bodo označene alternativne poti v smeri Hrvaške v primeru zastojev na tem odseku. Slikovno bodo prikazani vsi relevantni obvozi. Besedilo bo pripravljeno tako v nemškem kot tudi angleškem jeziku. Ta letak pa se bo delil na vseh prodajnih mestih vinjet v tujini in tudi v Sloveniji. Izvedlo se bo tudi dodatno komuniciranje z lokalnim prebivalstvom, in sicer tako preko obveščanja preko medijev kot tudi preko informacijske točke v Podlehniku, sicer pa se bo širšo javnost obveščalo tudi preko prometnih informacij na radiu, aplikacije Dars promet, in seveda tudi spletnih strani Prometno-informacijskega centra. Poleg tega je bilo z avstrijsko družbo Asfinag dogovorjeno, da bodo na avtocestnih portalih na območju Gradca v smeri Slovenije prikazane trenutne potrebne prometne vsebine oziroma opozorilo o zastojih na tem odseku Slivnica–Draženci, in sicer z namenom, da se tranzitni turistični promet v čim večji možni meri preusmeri na alternativne poti. Na osnovi načrta upravljanja tega mednarodnega prometnega toka bo proučena tudi možnost občasnega preusmerjanja na te alternativne avtocestne povezave znotraj Slovenije, in sicer tako na pomurski krak, torej preko Lendave, oziroma na štajerski krak in potem preko Ljubljane naprej na Hrvaško. Dopolnjena bo tudi prometna signalizacija na državnih cestah, ki je v upravljanju direkcije, ki za zagotavljanje čim večje pretočnosti prometa v času povečanega turističnega prometa tudi predvideva več vrst ukrepov. Kot je iz vsega povedanega razvidno, se zavedamo, da se v prihodnjih treh letih na navedenem območju kljub vsem tem ukrepom ne bo mogoče izogniti prometnim zastojem, vendar pa bi želel na tem mestu poudariti, da je

izgradnja tega manjkajočega avtocestnega odseka in vzporedne državne ceste nujna in bo pomenila znatno in bistveno izboljšanje prometnih razmer na temu odseku. Tako da bo potrebnega še nekaj potrpljenja, da se bodo te razmere uredile in bo potem v predvideno treh letih gradnja dokončna, da bo promet torej stekel brez teh ovir in težav. Hvala lepa.

PODPREDESNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Prelog, želite dopolnitev? (Ne.)

Gospod Matjaž Hanžek bo postavil poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Vidim, da ministra ni, najbrž je mislil, da bo kasneje, tako kot jaz, ampak vseeno. Leta 2014 so Združene države Amerike in EU uvedle sankcije proti Ruski Federaciji zaradi upora v vzhodni Ukrajini in priključitvi Krima. Uradna razlaga je, da je to odgovor na agresivno politiko Rusije. Mi v Združeni levici uradni razlagi ne verjamemo, zato ker Majdan ni bil prva oranžna revolucija, s katero so ZDA pripeljale na oblast skrajno nacionalistične in neoliberalistične sile, v Ukrajini neposredno oligarhe. Predvsem pa so v Ukrajini spodbujale nacionalistična, rasistična in celo odkrita neonacistična gibanja, ki so širila sovraštvo med v Ukrajini živečimi manjšinami. Ukrajinske oblasti ne dovolijo nikakršne opozicije, predvsem leve ne. Opozicijski politiki pa popraviloma končajo za zapahi. Lahko rečem, da v Ukrajini ne vlada demokracija, ampak odkrit avtoritarni režim. Prva oranžna revolucija v Ukrajini je bila leta 2005. Juščenko in Timošenkova sta izgubila oblast na volitvah leta 2010. Najbrž ne zaradi svojega demokratičnega vodenja. Podobno je leta 2003 prišel na oblast in jo kmalu tudi jo izgubil, Sakašvili, ki je napadel Abhazijo, in tako naprej, kar nekaj. Sploh je značilnost držav, ki so bile nekoč del Varšavskega pakta ali Sovjetske zveze, nestrpnost notranja politika, predvsem pa odvisnost od Nata in Združenih držav Amerike. Ne pozabimo, da je Nato s širitvijo Rusijo skoraj popolnoma obkolil. Ali je to agresivna politika Rusije?

Drugi razlog nasprotovanja sankcijam je gospodarska škoda, ki ne nastane v Združenih državah ali Angliji, ampak vzhodni Evropi in seveda v Rusiji, ki jo je prizadel padec cen nafte.

Tretji razlog pa je čisto pragmatičen, tega boste morda razumeli. Sankcije ne deluje, s sankcijami izražate podporo oblastem v Kijevu, Ukrajina je na podlagi sporazuma iz Minska dolžna zagotoviti dejansko avtonomijo Donbasu, avtonomne uprave in samostojne varnostne organe. Vse sankcije jemljejo kot alibi za to, da tega ne naredijo.

V Združeni levici ves čas trdimo, da vaše uradno stališče pelje v slepo ulico. Vi pravite, najprej Minsk potem odprava sankcij. Mi pravimo, da so sankcije ovira za izvrševanja

Minska. Po vaši poti ne boste nikoli dosegli normalizacije Donbasa niti odprave sankcije.

Zato, spoštovani minister sprašujem:

Pod kakšnimi pogoji bi pristali na odpravo sankcij?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za zunanje zadeve, gospod Karl Erjavec, beseda je vaša, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa za vprašanje. Lep pozdrav predsedujočemu in pa vsem poslankam in poslancem Državnega zbora. Zahvaljujem se za vprašanje.

Kar se tiče gospodarskih sankcij, to je eden od instrumentov, ki se uporabljajo, da se prisili določeno državo k določenemu ravnanju. Sam osebno menim, da gospodarske sankcije kot instrument niso vselej učinkovite, zlasti gospodarske sankcije v prvi vrsti udarijo po ljudeh, ker v bistvu so prikrajšani za določene dobrine, ki bi jih sicer lahko nabavljali. Glede konkretnega vprašanja podaljšanja gospodarskih sankcij zoper Rusko federacijo naj povem, da so bile te sankcije uveljavljen dve leti nazaj, to se pravi 31. julija 2014, zaradi sodelovanja Ruske Federacije pri ukrajinski krizi. Veste, da je prišlo do zavzetja krimskega polotoka in da je s tem bila ogrožena suverenost in neodvisnost Ukrajine. Na podlagi tega se je oblikoval tako imenovani normandijski format, kjer sodelujejo Ruska federacija, Ukrajina, Nemčija in Francija, kjer želijo skozi minske dogovore poiskati politično rešitev za odpravo ukrajinske krize, ki je dejansko močno zaznamovala zlasti odnose med Rusko federacijo in Evropsko unijo. Lahko povem, da gospodarske sankcije imajo določen učinek. Če pogledamo blagovno izmenjavo, lahko ugotovimo, da je ta blagovna izmenjava med Evropsko unijo in Rusko federacijo padla za približno 30 %. Podobno je glede blagovne izmenjave med Slovenijo in Rusko federacijo, vendar razlogi niso izključni samo zaradi uveljavljanja ekonomskih sankcij, ampak gre tudi na račun nižje cene nafte. Treba je vedeti, da Ruska federacija oblikuje svoj proračun na podlagi predvidene cene nafte in pa tudi je posledica devalvacije rublja. Rad bi poudaril, da pogodbe, ki jih sklepajo slovenska podjetja v Ruski federaciji, so praviloma sklenjene v rubljih. In zaradi nižje vrednosti rublja je tudi nižja blagovna vrednost izmenjave med Slovenijo in Rusko federacijo. S sklepi Evropskega sveta smo nekako zavezani, da gospodarske sankcije ocenjujemo na podlagi implementacije minskega dogovora. O tem ste tudi v vašem vprašanju nekaj povedali. Na primer, ena od pomembnih točk dogovora iz Minska je decentralizacija, in to zlasti na vzhodu Ukrajine, moram reči, da ti procesi potekajo zelo počasi in neučinkovito, in tudi umik težkega orožja in druge zadeve, ki se nanašajo na implementacijo dogovora iz Minska. Tukaj lahko povem, da zaenkrat je ocena, da se

ta minski dogovor ne uresničuje v skladu s pričakovanji, znotraj Evropske unije glede odnosa do gospodarskih sankcij pomembno vplivata Francija in Nemčija, ker sta članici tega normandijskega formata, ki aktivno sodeluje v okviru minskega dogovorov. Večina članic držav EU se bo pač opredeljevala tudi na podlagi ocene, ki jo bosta dali tako Francija kot Nemčija. Glede konkretnega vprašanja, če je Slovenija pripravljena podpreti delno odpravo gospodarskih sankcij, kot je govoril nemški zunanji minister Frank-Walter Steinmeier, lahko rečem, da Slovenija ves čas zagovarja, da je treba poiskati rešitve v okviru političnega dialoga. Res pa je, da če gospodarske sankcije nimajo posledic na terenu, v smislu izboljšanja situacije, potem te gospodarske sankcije, seveda niso dosegle svojega namena.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, minister Erjavec. Gospod Hanžek, želite dopolnilni odgovor? Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala.

Spoštovani minister, kar nekaj ste mi odgovorili. Ampak vseeno bi jaz še nekaj stvari dodal. Kot izgleda, sta najbrž obe strani vsako delno krivi, da se ti minski sporazumi ne uresničujejo, zato mislim, da bi bilo treba res postopoma odpravljati. Rad bi pa še dodal opozorilo na predlog. Sankcij je več vrst. Sankcije proti politikom iz Rusije in vzhodne Ukrajine so brezpredmetne in nimamo nič proti, da ostanejo. Sankcije proti ruskim državnim podjetjem in bankam, te škodujejo v glavnem zaposlenim in s tem tudi še bolj vzdržujejo in podpirajo vladajočo oligarhijo, kakršnakoli je že, in seveda škodujejo ljudem. Jaz 50 let, ko opazujem različne sankcije, nisem čisto prepričan, da sploh je kateri državi kdaj bilo očitno, če recimo kugo gledamo, je pol stoletja, in to zaradi tega, ker so, saj veste, ruske rakete prišle bližje kot 100 kilometrov ameriški državi, je bila skoraj svetovna vojna, ko pa Nato postavlja na rusko mejo, pa obtožujejo Evropska unija in Nato, da je Rusija agresivna. Malo mi to skupaj ne gre. Tretje vprašanje, prepoved poslovanja s firmami na Krimu, vključno s prepovedjo izvoza. Te sankcije nimajo učinka na Rusijo, škoduje pa prebivalstvu Krima. Mimogrede bi lahko tudi rekel, zakaj Evropska unija ne uvede sankcij proti Izraelu oziroma odpravi enako uvede proti proti področjem palestinskim področjem, ki jih je zasedel Izrael.

Zanima me:

Ali ste pripravljene podpreti tudi države, ki ste jih prej omenili, Nemčijo, Italijo, Francijo, ki bi delno odprle?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Erjavec, izvolite, beseda je vaša.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala, za dopolnjeno vprašanje.

Lahko trdim, da ves čas ima nekako Slovenija podoben pogled na odnose z Rusko federacijo kot Nemčija, Italija, tako da glede teh stališč mislim, da sodimo v tisto skupino držav, ki ima bolj fleksibilen pogled na to problematiko. Želel bi pa zlasti poudariti to, kar je bilo že omenjeno, da gotovo je treba spoštovati gospodarske sankcije, če so sprejete. Zelo jasno bi rad povedal, da Slovenija spoštuje gospodarske sankcije, res pa je, da ne zadevajo toliko naše ekonomije, ker gre za gospodarske sankcije, ki so zlasti uperjene na visoko tehnologijo, na materiale z dvojno porabo, to se pravi za civilno in pa vojaško uporabo. Same gospodarske sankcije, ki trenutno veljajo, kakšne posebne škode slovenskemu gospodarstvu ne povzročajo, razen iz naslova nižje vrednosti rublja in pa v turizmu. Treba je vedeti, da do uvedbe gospodarskih sankcij, do ukrajinske krize smo v Sloveniji ves čas beležili velik porast ruskih turistov. V tem trenutku pa lahko zaznavamo manjši upad, ki je pa bolj posledica manjše kupne moči zaradi devalvacije rublja. Očitno turistično v tem trenutku Slovenija ni konkurenčna. Sicer bi pa lahko rekel, da odnosi med Republiko Slovenijo in republiko oziroma Rusko federacijo so dobri, ne glede na različna stališča, ki jih imamo glede Ukrajine. Tukaj vedno poudarim tudi svojim sogovornikom na ruski strani, da Slovenija spoštuje suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine. Lahko povem, da danes odpotujem v Moskvo, kjer se bom jutri srečal z zunanjim ministrom Sergejem Lovrovom, kjer bova razpravljala tudi o različnih vojaških krizah, o ukrajinski krizi, o terorizmu, o migracijah. Seveda pa bo tudi govora o stališču Slovenije glede gospodarskih sankcij. V sredo se pa srečam z ministrom za telekomunikacije, to je minister Nikiforov, kjer bova pa pripravila vse potrebno za jesensko srečanje tukaj v Sloveniji, ko bo zopet mešana gospodarska komisija med Rusijo in pa Slovenijo. Mi se trudimo tukaj za nek uravnotežen odnos, zlasti pa želimo nadaljevati z gospodarskim sodelovanjem.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala minister. Gospod Hanžek, želeli ste postopkovno. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa. Moram priznati, da sem bolj zadovoljen z ministrovimi odgovori, kot sem pričakoval, ampak vseeno mislim, da bi morali še nekaj stvari razčistiti. Še posebej je morda to, da gre v Rusijo in je ostal nek izziv, da nam tudi o teh stvareh poroča, zato bi prosil, kar temu sledi, da se o tem problemu pogovarjamo na eni od naslednjih sej.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Hanžek. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek 14. junija 2016, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje bo postavila gospa Vojka Šergan, in sicer ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministra, kolegice in kolegi! Konec tedna je v Čatežu ob Savi potekala slovenska turistična borza, ki je bila letos po besedah Slovenske turistične organizacije rekordno obiskana. Spodbuden je podatek, da je na borzi sodelovalo kar 87 novih tujih organizatorjev potovanj. Kar 60 % tujih udeležencev se je borze prvič udeležilo, med njimi tudi organizatorji iz Tajvana, Savdske Arabije in Brazilije. Sami ste bili menedžer v turizmu in tudi borze ste se udeležili. Zato vas sprašujem po prvih vtisih pri organizatorjih potovanj.

Ali je bila borza na Čatežu uspešna tudi v smislu konkretnih pogodb in naročil?

Pred nami je vrh letošnje turistične sezona. Naša lanska turistična sezona je bila rekordna.

Kako slovenski sezoni kaže letos?

Smo sredi leta na pragu poletne sezone. Prvi podatki in kazalci so verjetno že znani.

Ali slovenski turizem dohiteva lanske številke in jih morda celo prehiteva?

Poleg tega me zanima:

Kaj novega ponuja naš turizem v primerjavi z lanskim letom?

Ne nazadnje se Slovenija šteje za eno od bolj varnih držav, kar je za turizem tudi izrednega pomena, in pa tudi ob zavedanju vzpostavitve STO. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Cenjena gospa poslanka, hvala za vprašanje.

Najprej naj povem, da je bila slovenska turistična borza zelo uspešna. Gre za najpomembnejši poslovni dogodek slovenskega turizma. Ta dogodek je tudi odlična priložnost, da pomembnim tujim organizatorjem potovanj z vsega sveta predstavimo našo državo. Na borzi so bili sklenjeni konkretni posli, in to je tudi konec koncev njen namen. Vendar dva dni po dogodku težko ocenjujem, kakšni bodo njeni širši vplivi na prodajo. Zagotovo pa lahko povem, da bo ta vpliv pomemben in pozitiven.

Če navedem zgolj primer. Predstavniki turistične agencije Združenih arabskih emiratov ni mogel skriti navdušenja ob potovanju po Sloveniji. Na študijskem potovanju, ki ga je pred borzo organizirala Slovenska turistična organizacija, si je ogledal del naše države. Fotografije z obiska nekaterih slovenskih znamenitosti je objavil na družbenih omrežjih in tudi na tistih, kjer tržijo našo turistično ponudbo. Njegovo podjetje je tako slovenske znamenitosti vključilo v prodajo in še istega dne smo prejeli več rezervacij s tega naslova.

Na sami turistični borzi je sodelovalo 181 predstavnikov iz 124 slovenskih turističnih podjetij. Bilo je 176 predstavnikov iz 137 tujih turističnih agencij in organizatorjev potovanj, ki prihajajo iz 39 različnih držav. Največ kupcev je prišlo iz Nemčije, Ruske federacije, Italije, Češke in Belgije. V okviru srečanj med predstavniki slovenskih in tujih podjetij je bilo izvedenih več kot 2 tisoč 500 sestankov. 64 % tujih podjetij se je borze udeležilo prvič. Med njimi tudi predstavniki, tako kot ste omenili, Tajvana, Brazilije in Savdske Arabije.

Turizem je brez dvoma za Slovenijo izjemno pomembna gospodarska panoga. Ustvarja 13 % BDP. Lani je Slovenija s turizmom iztržila rekordnih 2,2 milijarde evrov zaradi obiska tujih turistov, kar je za dobrih 9 % več kot leta 2014. V plačilni bilanci Republike Slovenije za leto 2015 potovanja prestavljajo 38 % vseh storitev, ki se izvozijo, in 7,5 % skupnega izvoza, ki ga je bilo lani v Sloveniji od 38,5 milijard, kolikor je družbeni proizvod, preko 31,5 milijard v obliki te 2,2 milijarde.

Lani je Slovenijo obiskalo skoraj 4 milijone turistov, kar je za 11,5 % več kot je leto prej, ustvarjenih pa je bilo za preko 10 milijonov nočitev. To je prvič, da smo šli z nočitvami preko 10 milijonov. In tudi to je za 8 % več kot leta 2014. Sedaj imamo razloge za optimizem, glavno poletno turistično sezono pričakujemo z optimizmom, čeprav naš turizem ne živi od poletne turistične sezone, ampak je dvanajstmesečno orientiran. Vendar pa smo že v prvih štirih mesecih letošnjega leta zabeležili 10-odstotno rast skupnega števila gostov, kar je 7-odstotna rast nočitev. Še posebej nas veseli rast števila nočitev s treh tradicionalno najbolj pomembnih trgov za slovenski turizem. To so Italija, Avstrija in pa Nemčija. Raste pa tudi število turistov s prekomorskih trgov, se pravi Azija in obe Ameriki.

Leta 2015 smo ponovno dobili samostojno slovensko turistično organizacijo in izpeljali njeno reorganizacijo v skladu s sodobnimi trendi. Realizirali smo najbolj intenzivno promocijsko akcijo ali pa aktivnost v zgodovini slovenskega turizma, ki smo jo financirali z evropskimi sredstvi v višini 3,7 milijonov evrov. STO-ju smo za letošnje leto, se pravi za leto 2016 zagotovili bistveno povišanje sredstev v primerjavi z letom 2015 in sicer za 106 % več. Sredstva bodo namenjena intenzivni promociji slovenskega turizma v tujini in usmerjena bodo v vsebinsko digitalno trženje. Trenutno poteka globalna in digitalna kampanja I FEEL SLOVENIA – Make New Memories, ki v tujini dviguje prepoznavnost in ugled Slovenije. Kampanja se je začela 18. aprila 2016 na trinajstih ključnih trgih in bo trajala do novembra 2016. V prvem mesecu je dosegla več kot 7,3 milijone ljudi po vsem svetu v 30 milijonih prikazov.

Na ministrstvu izvajamo pomembne ukrepe, s katerimi želimo doseči dvig konkurenčnosti našega turizma, izboljšanje poslovnega okolja za naše gospodarstvo. Turizem, ostaja naša

pomembna turistična dejavnost tudi s podporo razpisov, ki jih pripravljamo in bodo izvedeni ... / izklop mikrofona/

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Za dopolnitev odgovora, gospa Šergan, izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Mogoče bi samo še dopolnilno vprašala.

Ali menite, da zaradi tega ker Slovenija sodi med varnejše države, bo tudi turizem v letošnjem letu beležil večjo rast?

Hvala.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Izvolite minister, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala, za dodatno vprašanje.

Najprej moram povedati, da je promet, ki bi ga naredili v turizmu na nesreči drugega sicer dober, ampak si ga ne želim. Drugo, kar je treba povedati, da je v turizmu strah obratno sorazmeren s ceno. Kjerkoli, kadarkoli se zgodi kaj hudega v turizmu, se zadeve zelo hitro poberejo in če pomislimo malo na naše dogodke tukaj, smo že pozabili, da smo kakšen mesec, dva, tri nazaj imeli vsak dan v državi čez 10 tisoč beguncev. Definitivno bo v nekem smislu ta težava, ki se pojavlja v Sredozemlju, vplivala na turistične tokove, vendar moramo mi igrati v turizmu na daljši rok in svoje dobre lastnosti izpostavljati, imeti dobre produkte storitev, in verjamem, da bomo našo glavno moč v turizmu, to pa je 12 mesecev, v največji možni meri izkoristili. Naša ponudba je diverzificirana na 4 stebre, če tako rečem, terme 12 mesecev, gore tudi celoletna sezona, mesta in pa Obala, ki je na koncu koncev še najbolj, pa tudi naša ne, sezonsko orientirana, in verjamem, da bo naš cilj povečati prihodke od obiska tujih turistov na 3 milijarde z letošnjih 2,2 do leta 2021 s 6 do 8-odstotno letno rastjo dosegljiv. Mislim, da smo s promocijo in s sistemskimi ukrepi za spodbuditev boljše konkurenčnosti celotnega gospodarstva, znotraj tega tudi turizma, naredili temelje, da bodo podjetni turistični delavci lahko te naše cilje dosegli. Hvala.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo postavil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Nepremičninski trg v Sloveniji je v izjemnem krču. Na tem segmentu se dogaja relativno malo, in to je segment, ki na različnih področjih, na različnih segmentih ovira razvoj, ovira dejansko zmanjševanje brezposelnih, skratka zmanjšuje odstotek dela, zmanjšuje

konec koncev tudi same prihodke v državni proračun. Gre za kar izjemno pomemben segment.

Seveda tudi razvoja v lokalnih skupnostih se ta razvoj zmanjšuje, zmanjšuje tudi se iniciativa lokalnih skupnosti po spremembi prostorskih občinskih planov, ki pa so pogoj za razvoj tako v lokalni skupnosti in tudi v širšem pomenu, kolikor gre za kakšen državni pomen. In ob dejstvu, da minister za finance išče na vseh segmentih nove davke, se tudi na tem segmentu iščejo segmenti, kako bi se na nepremičninskem delu oziroma ob sami spremembi namembnosti zemljišč poiskale večje obdavčitve ob vseh teh spremembah.

Danes sprašujem, spoštovana ministrica, vas, ker gre za ta resor pod vašim okriljem, sicer so davki res pod okriljem Ministrstva za finance, vendar to področje je vaše, za katerega verjamem, da se krepko zavzimate, pa vas sprašujem:

Kaj je s tem načrtovanjem novih davščin pri spremembi namembnosti zemljišč, o tako imenovani zemljiški renti, o tako imenovanem izravnalnem prispevku, oziroma z uvedbo nekaj novih davkov na nepremičninskem segmentu?

Prosil bi za odgovor, kaj se dejansko tu res dogaja, kaj stroka na tem segmentu že praktično pripravlja?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, beseda je vaša, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec gospod Ljubo Žnidar, hvala za vprašanje.

V okviru priprave novega zakona o urejanju prostora sta bila v osnutku zakona za javno razpravo vključena dva nova, po naših, mojih ocenah do sedaj manjkajoča instrumenta zemljiške politike. Lahko jih imenujemo torej zemljiška renta in tako imenovani izravnalni prispevek. S predlogom zakona, ki predlaga, da bi to omogočali sedaj z novim zakonom sprejeti, bi želeli vzpostaviti mehanizme za aktivno gospodarjenje s stavbnimi zemljišči. Ali, če povem še spet malo po svoje, želeli smo dati pozornost temu področju. Namreč, dejstvo je, da v okviru občin gre za najpomembnejši segment zemljišč. Ta zemljišča so potrebna za prostorski, gospodarski in obči razvoj, kljub temu pa je način nastajanja takih zemljišč in razpolaganje že vrsto let stihijsko in se vrši v pretežni meri skozi tako imenovani ponudbeni urbanizem oziroma v prostorskih aktih prihaja do sprememb namembnosti zemljišč na pobudo lastnikov. Mi si pa želimo in prepričana sem, da bi župani tudi mnogo lažje upravljali z občinami v smislu, da ima občina na voljo neka finančna sredstva in da te pobude sama proizvede najprej skozi postopek odkupa kmetijskega zemljišča in potem skozi spremembo prostorskega akta.

Ker tega ni in se prostorski akti spreminjajo glede na pobude, so posledice konstantne in dolgotrajne spremembe prostorskih aktov. Seveda je trenutno tako, da tisti, ki imajo sprejete občinske prostorske načrte, jih lahko spreminjajo, vse ostale občine, ki še niso prišle do te faze, niti ne morejo. Pobud za spremembo akta, če vzamemo lahko za primerjavo občina Slovenska Bistrica, 25 tisoč prebivalcev, je pa nekaj nad tisoč 500 pobud. Torej s to spremembo, uvedbo zemljiščne rente in izravnalnega prispevka, si želimo, da bi bila pobudnica občina sama, torej da bi imela nek finančni vir in da bi bila sama pobudnica. Je pa seveda veliko vprašanje, ali nam bo skozi sprejem zakonodaje to uspelo, in na vsak način mora zatrditi, da to niso novi davki, niti to ideja Ministrstva za finance, gre bolj zaradi poznavanja te problematike zaradi težav pri nepremičninskem trgu. Gre za eno rešitev, pri kateri je bila ideja, da se občinam omogoči tudi v finančnem smislu prevzeti nadzor nad spremembami v prostorskih aktih, ki jih občina uvaja. Gre tudi za konflikte v prostoru, gre za poseganje na poplavna in erozijska območja za drago odpravo posledic, gre potem za težave pri umeščanju linijske infrastrukture, krčenje kmetijskih površin, konflikt z naravo, razvrednotenje krajine in tako dalje. Poleg tega je pa za tak pristop, ki je sedaj v veljavi, značilna tudi socializacija in s tem povezanih stroškov in privatizacija dobičkov.

Dejstvo je, da ima občina s pobudami znatne stroške, saj jih je treba obravnavati in jih strokovno preverjati in podkrepiti, pogosto tudi okoljsko presojeti, se o njih usklajevati z državnimi in lokalnimi nosilci urejanja prostora, jih javno obravnavati, za to pa seveda občina ne pobira nobenih taks. To je bil naš namen.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ljubo Žnidar želi dopolnitev odgovora. Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana ministrica, hvala za odgovor, ampak moram reči, da slaba praksa ene občine, tako kot ste navedli, pride s tisoč 200 pobudami za spremembo namembnosti zemljišč, bi rekel, da je pa zelo slabo gospodarjenje te občine, pa ne vem, kdo je župan, pa tudi ni važno, bi rekel, samo ime občine. Spreminjati zakonodajo na slabi praksi ene občine, ki ne zna gospodariti s svojim zemljiščem, in pripraviti zakonodajo, bomo pa na tej osnovi pripravili kar dva nova davka! Če potegnem črto in renome, kaj bo zdaj nova obdavčitev prinesla? Prinesla bo občutno podražitev parcel in prinesla bo po drugi strani pomanjkanje parcel. To dvojje pa prinese oviro za nadaljnji kakršnikoli razvoj, oviro za kakršnekoli možnosti novih vlaganj, novih investitorjev tako individualnih kot gospodarskih, oviro na področju zaposlovanja in tako naprej. Treba se je zavedati, kaj določen ukrep prinese

in s kakšnimi posledicami bo pustil svojo nadaljnjo pot.

Tako mi je ta argumentacija, bi rekel, pa zdaj zelo jasno dala odgovor, da je to zelo slaba izbrana pot. Treba je spremeniti način; strinjam se, da je občina tista, ki mora dati in skrbeti za svoj razvoj. Je pa res, da imamo zakonsko pot pri spreminjanju prostorskega akta občine izjemno dolgotrajno, izjemno zakomplicirano in tako naprej. Tudi določeni pogoji so dobri, kjer se pogovarjamo o zaščiti kmetijskih zemljišč, ampak na račun davkov ... / izklop mikrofona/.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Ministrica Irena Majcen, izvolite, beseda je vaša.

IRENA MAJZEN: Če bosta ta dva ukrepa tudi v zakon vnesena, bo s tem omogočeno povračilo delo stroškov, ki jih bo imela občina. Dejstvo pa je, da gre ob spremembi namembnosti zemljišča do porasta vrednosti nepremičnine, ki se samo s samo spremembo ustvari. Tako zbrana sredstva bi občine imele kot namenska sredstva, morala bi jih uporabiti za to, da s premišljenimi načrtovalskimi in upravljavskimi mehanizmi usmerja prostorski razvoj na območja, kjer je to bolj primerno, in da na tistih območjih skozi druge mehanizme zakona vzpostavlja komplekse stavbnih zemljišč, jih komunalno opremlja ter nato daje na razpolago trgu po konkurenčnih cenah. Zelo pomembna stranska posledica vpisanega ponudbenega urbanizma so namreč visoke cene tako vzpostavljenih stavbnih zemljišč, saj gre za poseben pristop, ki se z zamikom odziva na povpraševanje, namesto da bi za potrebe stanovanjske in poslovne gradnje zagotavljali zadostne fonde stavbnih zemljišč na ustreznih lokacijah ob konkurenčnih cenah, pripravljenih za takojšnjo uporabo.

Kombinacija z drugimi mehanizmi urejanja prostora bi oba finančna instrumenta morala doprinesiti k temu, da po dolgotrajni odsotnosti bolj aktivnega upravljanja z zemljišči in posledični dolgotrajnosti postopkov, nekonkurenčnosti ponudbe stavbnih zemljišč in neekonomičnosti ravnanja s prostorom kot dragocenim virom pridemo do sistema, ki zagotavlja vzdržen, a obenem konkurenčen prostorski razvoj. Iz tega razloga tudi menimo, da je neprimerno govoriti o novih davkih, ki so nenamenski vir, temveč o vzpostavitvi zemljiške politike in prehodu od ponudbenega k anticipativnemu urbanizmu oziroma urejanju prostora. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno gospod Ljubo Žnidar.
Izvolite, beseda je vaša.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana ministrica, potem, če vas prav razumem, je upravičenec novih davščin na področju spremembe namembnosti zemljišč občina. Seveda potem potegne kar, bi rekel, celoten

segment na delu nadomestil, ki jih občina že sedaj prejema; tako nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, nadomestila za uporabo nezazidanih stavbnih zemljišč in tudi v samem predlogu, ki se navaja, da je bistvena razlika, ali je predlagatelj individualni lastnik ali je predlagatelj občina. Seveda smo zdaj, bi rekel, že ustvarili določen poligon za manipulacije, kjer se bo določen lastnik dogovoril z občino; aha, kar naj bo občina predlagatelj, saj tam pa potem tega davka ni. Se razumemo, ne? Tu smo prihranili 50 % tega davka in to se bo dogajalo.

Tako bi predlagal, da se o tem opravi javna razprava, ker vidim, da je priprava tega zakona na dokaj nedorečeni osnovi in da takšen predlog zakona pripravlja, se mi zdi, kar širšo gospodarsko škodo. Tudi manj bo posla tako za gradbeno panogo, vemo pa, da gradbeništvo veže na sebe skoraj 40 % celotne industrije. Zdaj smo pa, bi rekel, ta segment gradbeništva pa dejansko več ali manj z vso zakonodajo, z vso to politiko vlade dejansko povsem uničili. S tem, ko uničimo gradbeništvo, ko gradbeništvo vzamemo posej, se moramo zavedati, da smo vzeli 40 % celotne industrije določen kos kruha in posla in zaposlitev in tako naprej – vse, kar je vezano na ta segment.

Tako predlagam, da se opravi javna razprava. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v torek, 14. junija v okviru glasovanja.

Naslednji je gospod Jožef Horvat, ki bo postavil poslansko vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister gospod Zdravko Počivalšek, drage kolegice in kolegi!

Regionalni razvojni program se uresničuje z dogovori za razvoj regije. Dogovori predstavljajo ključni izvedbeni instrument regionalne politike v programskem obdobju, ki ga v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja za obdobje štirih let skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj – to ste vi, gospod Počivalšek – ter predsednik razvojnega sveta regije.

Dogovor za razvoj regije Pomurja v obdobju 2016–2019 vključuje tri regijske in dva sektorska projekta, ki so ključni za razvojni preboj in razvojno specializacijo regije: biosferno območje reke Mure, nadgradnja vodovodnega sistema B, Pomurje – družbeno odgovorna regija, izgradnja regijske komunalne infrastrukture ter regijski reševalni center. Prepričan sem, gospod minister, da bodo ti projekti omogočili izkoriščanje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regije, odpravljali

ključne razvojne ovire regije in uresničevali regijsko razvojno specializacijo.

Pomurska regija, ki je v razvoju desetletja najbolj zaostajala med vsemi slovenskimi statističnimi regijami, je na podlagi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017 upravičena do dodatnih ukrepov za spodbujanje razvoja te regije, zato je tudi sklenitev dogovora za razvoj regije v Pomurju izjemnega pomena.

Spoštovani gospod minister, sprašujem vas:

Kakšna bo finančna konstrukcija oziroma s katerimi finančnimi viri bo država financirala izvedbo omenjenih projektov v Pomurju?

Glede na to, da na resornih ministrstvih primanjkuje finančnih sredstev, prosim tudi za odgovor:

Kakšna bo dinamika financiranja teh projektov, ki sem jih navedel?

Najlepša hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Počivalšek, izvolite, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Spoštovani gospod poslanec, hvala za vprašanje.

Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, pristojnemu za regionalni razvoj, se maksimalno trudimo, da bi v najkrajšem mogočem času prišli do, prvič, odločitve o tem, kateri projekti in v kolikšni višini bodo s strani ministrstev sploh lahko sofinancirani. Prizadevali si bomo za čimprejšnji podpis dogovorov za razvoj regij z vsemi dvanajstimi predsedniki razvojnih svetov regij. Pri tem pa želim izpostaviti, da naše ministrstvo v programskem obdobju 2014–2020 za financiranje regijskih projektov nima več posebej zagotovljenih sredstev evropske kohezijske politike, kot je bilo to v obdobju 2007–2013. Takrat je bilo za ta namen na voljo 620 milijonov evrov in ta sredstva so bila uspešno počrpana. Naše ministrstvo mora zdaj za predlagane regijske projekte iskati in usklajevati različne vire pri več različnih ministrstvih, tistih, ki so pristojna za vsebine posameznih projektov, zato da bo sploh mogoče zagotoviti sofinanciranje ključnih regijskih projektov.

V spomladanskih mesecih letošnjega leta smo se predvsem trudili prepričati posamezna resorna ministrstva, da bi predloge regijskih projektov v čim večji meri prepoznali kot pomembne projekte. Napravili smo, po domače povedano, dva kroga pogajanj z vsemi ministrstvi z željo, da bi jih ministrstva podprla. Pri tem trenutno računamo predvsem na sredstva evropske kohezijske politike, čeprav mislimo, da samo z evropskimi kohezijskimi sredstvi ne bomo mogli rešiti celotnega problema in nam ta zadeva v nadaljevanju ostane še odprta. Vendar pa operativni program evropske kohezijske politike v bistveno manjši meri omogoča sofinanciranje projektov, ki so

investicijske narave. Takšnih investicijskih projektov pa je s strani regij veliko in zato je tudi predlagan velik finančni obseg. Zaradi tega, kar sem sedaj povedal, ni pričakovati, da bodo na voljo sredstva za sofinanciranje vseh predlaganih projektov, kjer vodimo diskusijo z regijami v dveh smereh. Se pravi, v smeri višine teh sredstev in v smeri tega, da se da večja teža projektom, ki niso čisto infrastrukturne investicijske narave glede na možnosti koriščenja obstoječih sredstev iz evropskih fondov.

To, kakšna bo finančna konstrukcija projektov, tudi tistih iz pomurske razvojne regije, pa bo odvisna od: prvič, vsebine projektov, kot sem povedal, in od možnosti sofinanciranja s strani posameznih resorjev. Pravkar smo v fazi izvajanja naslednjega, tretjega kroga dialoga z vsemi regijami. Osredotočamo se predvsem na prve tri najpomembnejše projekte za vsako regijo. Že na začetku letošnjega leta oziroma konec lanskega smo pozvali vse regije, da pripravijo tri predloge po treh regijskih projektov iz vsakega konca, da jih potem lahko v pogajanjih z ministrstvi pripeljemo do možnosti dogovora in potem tudi financiranja.

Pri izvajanju teritorialnega razvojnega dialoga sodelujejo predstavniki regij, MGRT, vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in drugih vsebinsko pristojnih ministrstev, tistih, ki pač se nanašajo in so povezani s predlogom s strani regije.

Opravljeni so bila usklajevanja, kot sem to povedal, sedaj v tretjem krogu; v preteklem tednu smo usklajevali z osmimi regijami. Ugotavljamo, da vseh projektov trenutno ne bomo mogli podpreti, vsaj ne v predlagani višini. Nekatere projekte bo treba prilagoditi oziroma uskladiti s posameznimi ministrstvi.

Kot sem povedal, nadaljujemo proces teritorialnega razvojnega dialoga. Ravno danes je potekalo usklajevanje tudi s predstavniki Pomurske regije. Obveščen sem, da so vsebino dogovorili, vendar dialoga nismo zaključili in ga bomo nadaljevali, zato ker nimamo pokritja za vse tri predloge. Ta usklajevanja bodo prinesla dodatne delne dogovore o tem, kako kaže s finančnimi konstrukcijami posameznih projektov in kako kaže z viri financiranja ter z dinamiko sofinanciranja projektov. V tem trenutku lahko rečem, da imamo dogovorjen po en projekt na regijo, imamo nakazanih velik del teh drugih projektov po regiji, manjka nam pa še en del sredstev, ki pa ne bodo mogla biti samo evropska in verjamem, da bomo ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dopolnilni odgovor gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod minister, za vaš odgovor doslej. Zahvaljujem se tudi vam in vaši ekipi, ki vodi dialog s predstavniki regije. Tudi sam sem seznanjen, da so danes bila usklajevanja oziroma pogajanja.

Razvojni svet Pomurske regije je bil na nek način zelo racionalen. Predstavil je samo pet projektov, ki sem jih prej naštel. Vem, da so nekatere regije predstavljale več projektov, ampak zavedajoč se, da sredstev ni, je bilo tu Pomurje zelo racionalno. Skrbi me, da za infrastrukturne projekte najbrž v tem večletnem finančnem okviru ne bo toliko denarja – in vem, da ga ne bo – kot v prejšnji finančni perspektivi, saj če pogledava, gospod minister, operativni program izvajanja kohezijske politike za obdobje 2014–2020, imamo veliko tudi tako imenovanih mehkih vsebin, kar pa pomeni, da enostavno zmanjka sredstev za infrastrukturne projekte. Najbolj me skrbi, da ne bo dokončan projekt pomurski vodovod oziroma vodooskrba Pomurja. Nekateri ali pa morda večina slovenske javnosti misli, da je ta projekt zaključen, pa še zdaleč ni. To me res skrbi in vas res lepo prosim za dodatne napore, da se zagotovijo sredstva, vendarle bomo sedaj kmalu imeli v ustavi zapisano pravico do pitne vode, kar pomeni po mojem razumevanju, da bo lahko vsak državljan prišel, če smem v prisposodbi govoriti, pred državo ali pa pred vlado in zahteval bo pitno vodo. Tako bi bilo škoda, da bi ta veliki kohezijski projekt ostal nekje na pol poti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala za to dodatno spodbudo.

Še enkrat moram povedati, da v tem trenutku z neko veliko gotovostjo lahko rečem, da imamo dogovorjeno po približno en projekt na regijo, da se bo z dodatnim naporom dalo narediti korak naprej tudi v drugem delu, mislim pa – in naredili bomo vse na tem –, da bomo morali najti dodaten napor za tretji projekt v okviru sredstev izven kohezije. Kajti tudi če bi idealno razporejali ta sredstva, bi težko zaprli vse te potrebe, ki so s terena. Seveda pa se mi zdi, kljub vsemu, da bomo pa malo lažje – ne morem sedaj zagotoviti, ampak kljub vsemu lažje – zapirali projekte s področja okolja in prostora, ker tam na koncu koncev imamo največ stičnih točk med našim in njihovim ministrstvom, če se pogovarjamo o dogovoru za razvoj regij. Kot sem že povedal, bomo na našem ministrstvu naredili vse, da pripeljemo ta pogajanja z regijami, ki so težka, ravno tako kot z ostalimi ministrstvi do relativno uspešnega zaključka. Smo pa vsi pod vtisom prejšnje perspektive, ko je bilo to dosti lažje, kjer smo govorili o infrastrukturi na prvem mestu in kjer smo imeli čisto konkretne zneske v večjem številu, kot je to sedaj. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat, postopkovno. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, predsedujoči.

Izkoriščam to poslovniško možnost in predlagam Državnemu zboru, da sprejme sklep, da opravimo o tej vsebini razpravo.

Skladen regionalni razvoj nam v tej državi praktično ne gre dobro od rok, pa to sedaj ni kritika tej vladi, to je kritika vseh vlad v teh 25 letih. Dejansko imamo neke statistične regije, med njimi seveda tudi pomurska, ki capljajo za povprečjem razvitosti Republike Slovenije. Hvala bogu, govorim seveda za Pomurje, nas predvsem, kar se tiče brezposelnosti, rešuje sosednja Avstrija, ampak to je sedaj drugo vprašanje.

Gospod minister, toliko pa se sedaj že poznamo, vem, da imate vi osebno veliko afiniteto do skladnega regionalnega razvoja. Govorili ste v odgovorih na moje vprašanje, da je problem finančnih sredstev tudi pri drugih ministrskih resorjih, tako da tukaj, verjemite, imate našo podporo, če bo prišlo eventualno do rebalansa proračuna. Mi v Novi Sloveniji, verjetno vsi skupaj, bomo podprli takšen rebalans, ki bo omogočil financiranje oziroma sofinanciranje prepotrebnihih regijskih projektov. To in še seveda veliko več vsebin se postavlja pred vse nas, kolegice in kolegi, ko govorimo o skladnem regionalnem razvoju.

Tako mislim, da bi ta razprava res bila dobra in tukaj iskreno mislimo mi, v Novi Sloveniji, ministru ponuditi roko, da bo nekako lažje realiziral potrebe, ki pa so v praktično vseh regijah. Tako predlagam, da se ta predlog, ki sem ga zdaj izpostavil, tudi izglasuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v torek v okviru glasovanj.

Gospa Anja Bah Žibert bo naslovlila poslansko vprašanje ministru za kulturo Antonu Peršaku.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani minister!

Kot pristojnega tudi za spremljanje in nadzor nad izvajanjem Zakona o RTV, vas sprašujem:

Kako boste zagotovili njegovo spoštovanje?

Naj spomnim, da na delovanje in obstoj RTV vplivamo vsi mi s tem, ko plačujemo položnice. Priča pa smo vse glasnejšim javno izraženim nezadovoljstvom z delovanjem te javne RTV hiše in pozivom k ukinitvi obveznega plačevanja. Naj ob tej priložnosti povem, da je pod peticijo Slovenske demokratske mladine za ukinitve obveznega plačevanja prispevka Radiotelevizije Slovenija v izjemno kratkem času podalo svoje podpise več tisoč državljanov in državljanov, številka pa še narašča. Ni samo denar tisto, kjer vidijo problem, predvsem gre za spoštovanje in uresničevanje 4. člena Zakona o RTV, predvsem

njegova 1. alineja, in 5. člena. Oba govorita o spoštovanju načela resničnosti in celovitosti, spoštovanju načela politične uravnoteženosti in politične neodvisnosti, verodostojnosti in nepristranskosti informiranja. Zato, spoštovani ministri, menim, da gre za precej perečo problematiko, gre za delovanje javne RTV ustanove in dejstvo je, da so problemi veliki.

Zato vas prosim za konkreten odgovor:

Na kakšen način se boste lotili tega področja oziroma zagotavljanja uresničevanja zakonske pa ne nazadnje tudi ustavne materije?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod minister za kulturo gospod Anton Peršak.

Izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovana gospa poslanka! RTV Slovenija je, kot veste, zavod posebnega kulturnega nacionalnega pomena, ki opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti, katere namen je zadovoljevanje demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanek in državljanov in tudi Slovenk in Slovencev po svetu, pripadnicam, pripadnikom narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski in italijanski in madžarski narodni skupnosti v Republiki Sloveniji.

Prizadevanje po zadovoljitvi vseh teh potreb, se pravi, potrebe po objektivnem in nepristranskem informiranju – kot potrebe po povezovanju in razumevanju med državljanekami in državljanji Slovenije – in potrebe po informiranosti o dogajanju na področju kulture in ponudbi kulturnih vsebin poslušalcem in gledalcem RTV, ki jih je zavezan posredovati in sam ustvarjati Javni zavod RTV Slovenija kot največji ne le informativni, ampak tudi kulturni javni zavod v Sloveniji, je potemtakem poslanstvo in naloga RTV Slovenija.

Zakaj ta, malo splošni uvod? Zato, ker iz tega javnega interesa, povezanega z RTV, izhaja tudi princip avtonomije RTV in neposrednega nevmešavanja države ali politike v RTV. V skladu s tem ima RTV programski svet, ki opredeljuje izhodišča in sprejema programsko shemo RTV, in ima seveda nadzorni svet oziroma svet, ki je organ nadzora, neposrednega nadzora nad RTV. Iz teh principov, se pravi, tudi iz principa avtonomije, izhaja tudi sistem financiranja RTV. Ta sistem je primerljiv oziroma gre za sistem, ki prevladuje v Evropi, v državah Evropske unije, in je potemtakem po tej plati verjetno dognan kot najbolj primeren. Seveda je razumljivo, da marsikdo ocenjuje ta prispevek za RTV kot neko posebno breme, vendar je to, kot pravim, v principu najbolj skladen sistem z naravo javnega servisa, ki kot je bilo že velikokrat rečeno, ne sme biti servis države ali pa katerekoli politike v državi.

Med nalogami javne službe so tako poleg zagotavljanja nepristranskega in verodostojnega informiranja in izobraževanja, enakopravnega obveščanja javnosti zlasti tudi: zagotavljanje produkcije kulturnih programov, zlasti glavnega programa; zagotavljanje oddaj, ki odražajo življenje, probleme različnih struktur prebivalstva, pri čemer izhaja RTV Slovenija iz načela enakopravnega obveščanja o dogajanjih v vseh delih Slovenije in zamejstva; zagotavljanje in ustavljanje dokumentarnih oddaj nacionalnega pomena, ki predstavljajo dokument preteklega časa in časa, v katerem živimo; predstavljanje in promoviranje slovenske kulture; spodbujanje kulturne ustvarjalnosti; svobode umetniškega ustvarjanja in zagotavljanja ustvarjanja in poustvarjanja ter posredovanja umetniških del; zagotavljanje produkcije in predvajanje slovenskih in avdiovizualnih del neodvisnih producentov.

Vse to naštevane kaže, da gre za javni interes v najširšem pomenu besede, ne pa za katerikoli parcialni ali posebni interes. V skladu s tem je seveda najbrž včasih razumljivo, da si kakšen poseben interes v tej splošnosti in vseobsežnosti in tudi raznolikosti ne najde, da vidi mogoče v kakšnem drugem mediju več ustrežljivosti glede na svoje posebne interese. Ampak interes javnosti, kot rečeno, je v tem primeru primaren in v skladu s tem je po našem prepričanju tudi financiranje in princip nadzora, ki je pač urjen tako, kot je bilo rečeno, in ne v tolikšni meri kot nadzor, izvajanje nadzora s strani konkretno samo enega ministrstva, vodenega od neke določene politike v nekem trenutku, ampak s strani sveta, ki je vendarle, predpostavimo, bolj pluralno sestavljen.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani minister, prepričana sem, da sva se midva zelo dobro razumela, ampak odgovoru ste se izognili oziroma niste želeli biti konkretni.

Zdaj vas bom vprašala drugače; nisem vprašala, kdaj boste zamenjali nekega urednika ali pa kdaj boste, ne vem, popravili nek članek, ki je objavljen na njihovem portalu. Spraševala sem vas, kaj boste storili, da se bo uresničeval zakon. In to je problem.

No, pa še tole; mi velikokrat poslušamo, da so posamezniki neodvisni, da imajo poseben status. Veste, tako smo tudi poslušali o sodiščih; neodvisnost ali pa neodgovornost je velika razlika in vsi ti deležniki, o katerih midva govoriva, so odgovorni in zavezani zakonu in ustavi. Vprašala sem – in mi smo zakonodajna veja oblasti – in zato je pomembno tudi to, ali se posamezen zakon izvaja ali ne in zakaj se ne.

Omenili ste prej tudi programski svet, Ravno zdaj smo bili priča menjavam in ta je tudi problem; še bolj vzbujajo tako imenovani problem nepristranskosti. Naj vam povem, v njem so posamezniki, če poslušamo njihove komentarje, se lahko reče samo: bog se usmili. Potem imamo notri predstavnike SD, Desusa, SMC in tako, zakon pa določa, da so ti nepristranski.

Ne vem, kako bo potem programski svet uresničeval in še več; predseduje mu po novem nekdo, ki je za določeno politiko rekel, da mora izginiti s prizorišča in da sploh ne zasluži druge možnosti. Se pravi, se gre tudi novega postavljalca neke čudne demokracije ali pa prej totalitarizma.

Skratka, sprašujem vas:

Kaj boste storili, da se bo ta zakon uresničil?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovana gospa poslanka! Ta programski svet in seveda tudi svet sta oba oblikovana pač v skladu z zakonom, kakršen trenutno velja. Ne bi govoril o tem, ali je ta zakon dober ali ne, seveda pa soglašam z vami, da mogoče v vseh teh podrobnostih ureditev ni optimalna. Tudi sam sem, mogoče se boste spomnili, sem govoril o tem, da je treba zagotoviti to, da programski svet v nobenem pomenu besede ne bo političen organ ali pa politično determiniran organ. V skladu s tem se je Ministrstvo za kulturo, in tudi v skladu z Nacionalnim programom za kulturo, lotilo izdelave nove medijske strategije, ki v teh dneh gre v javno obravnavo, javno razpravo, pojutrišnjem bo pravzaprav prvi dan javne razprave, in znotraj te medijske strategije so načela javnega interesa pa tudi, kako zagotoviti ustrezno avtonomijo glede na politiko – zlasti v RTV – na novo opredeljena tudi v ciljih. Naša ambicija je, da bi se ravno v teh spornih razsežnostih zakonodaja, ki bi sledila tej medijski strategiji, spremenila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, imate postopkovni predlog.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Ravno odgovor in to, kar ste omenili, da bo prišlo tudi do neke javne razprave, govori o tem, da jo je pa verjetno vredno najprej narediti tudi v Državnem zboru.

Dejstvo je, da se za avtonomijo pri nas skriva odgovornost, neodvisnost pa pristrankost pa neobjektivnost in ko kdorkoli karkoli reče, takrat se dvignejo, bom rekla, vsi na zadnje noge in pravijo, mi smo avtonomni in v nas nihče ne sme posegati. Vendar pa sem bila konkretna, sprašujem o 4. in 5. členu zakona, ki ga prej niste citirali, ste pa nekatere druge, ampak mislim, da tisti niso problem.

Tudi zato menim, da je dobro, da bi v Državnem zboru opravili javno razpravo, ker smo priča nenehnemu zavračanju predsednika Odbora za kulturo gospoda Matiča, ki nam dobesedno zavrača sklicevanje sej, čeprav so ti sklici povsem jasni in če bi bili problematični, danes ne bi mogli o tem postavljati poslanskih vprašanj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospa poslanka. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospod Danijel Krivec bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim, lep pozdrav tudi spoštovani ministric! Najavil sem vprašanje v povezavi s poplavno varnostjo. Glede na to, da smo na Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor imeli razpravo, smo takrat sprejeli tudi sklep, ki se je glasil, da priporoča ministrstvu in Vladi, da nadaljuje z aktivnostmi za čimprejšnjo zagotovitev ustreznih finančnih sredstev za izvajanje obvezne gospodarske javne službe.

V zvezi s tem sklepom sprašujem ministrico:

Kaj se na Ministrstvu za okolje in prostor dogaja glede na sprejeti sklep in kje so zaveze glede zagotavljanja dodatnih sredstev za poplavno varnost?

V zadnjem obdobju se je dogodilo kar nekaj, sicer lokalnih izrednih dogodkov, vendar se vse bolj kaže, da je potrebna na tem področju neka resna zaveza in tudi pristop.

Trenutno po mojih podatkih so podpisani aneksi k letnim pogodbam za leto 2016, ki vsem koncesionarjem na območju celotne Slovenije za izvajanje te javne službe urejanja voda zagotavljajo skupno 4,2 milijona evrov, skupaj z DDV. To so sorazmerno majhna sredstva, ki bi glede na razpravo, ki je bila na Odboru za okolje in prostor, kjer so koncesionarji ugotavljali, da s temi sredstvi dejansko lahko izvajajo samo nek osnovni monitoring, osnovna popravila, vzdrževanje nekih objektov, ne morejo pa v nobenem primeru izboljšati poplavne varnosti oziroma celo izvajati nekih nujnih vzdrževalnih del, ki bi jih v tem sklopu morali. Tako navedeni aneksi ne sledijo niti sprejetemu in potrjenemu programu dela za leto 2016, s katerim je bilo neke načrtovano in predvideno, da bodo za te naloge javne službe urejanja voda zagotovljena sredstva v višini 25 milijonov evrov.

Glede na zavezo, ki smo jo sprejeli, tudi sklep smo na odboru na nek način preoblikovali, bil je tudi precej bolj ostro zastavljen, vendar je ostal v domeni, da se pospešijo aktivnosti, zato sprašujem ministrico:

Katere aktivnosti trenutno potekajo, ki bodo omogočile, da se te težave pri zagotavljanju tako sredstev kot pri izvajanju dejanskih

protipoplavnih ukrepov začnejo v skladu s programom tudi izvajati?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica gospa Irena Majcen. Izvolite.

IRENA MAJECEN: Hvala. Spoštovani poslanec gospod Danijel Krivec, hvala za vprašanje. Ministrstvo za okolje in prostor, znotraj njega pa tudi Direkcija za vode, si prizadevata za zagotovitev zadostnih finančnih sredstev za izvajanje obvezne gospodarske javne službe urejanja voda. Oboji intenzivno iščemo možnosti prerazporeditve sredstev znotraj proračuna, tako direkcije kot ministrstva. Izvaja se natančna analiza predvidene realizacije proračuna, neporabljena sredstva bodo prerazporejena predvsem na postavko za izvajanje obvezne gospodarske javne službe, pa na nekatere druge postavke, kjer tudi ni dovolj sredstev. Na ta način si želimo to vrzel v postavki za zagotavljanje sredstev za javno službo urejanja voda zagotoviti.

Kot ste že omenili, spoštovani poslanec, v trenutno veljavnem proračunu je za izvajanje obvezne gospodarske javne službe zagotovljenih 4,2 milijona evrov za 8 koncesionarjev, plus čiščenje celinskih voda, plus Sečoveljske soline, če pa upoštevamo še sredstva, namenjena za izvajanje javne gospodarske službe v okviru hidroelektrarn na spodnji Savi, izvaja jih podjetje Infra d. o. o., pa je teh sredstev 5,9 milijona evrov.

S trenutno zagotovljenimi finančnimi sredstvi za izvajanje gospodarske javne službe je zagotovljeno obratovanje vodne infrastrukture, spremljanje stanja, dežurstva do konca leta, kar pomeni, da bodo dodatno zagotovljena sredstva tako namenjena izvajanju del na vodotokih in priobalnih zemljiščih. Prioritetno bodo najprej izvedene košnje –na območjih, kjer je ambrozija, so se le-te že pričele –, po prioritetah pa se bodo izvajala tudi druga vzdrževalna dela. Prav tako si ministrstvo skupaj z Vlado Republike Slovenije prizadeva za zagotovitev teh dodatnih sredstev.

Bi pa glede zneska, ki ga omenjate, torej z akcijskim programom 25 milijonov evrov, rada povedala, da je v letošnjem letu program za zagotovitev izgradnje HE Brežice, ki zajema tudi protipoplavno varnost, predvidenih 73 milijonov evrov, kar pomeni, da v tem sklopu presegamo to vrednost. Se pa strinjam, da vsa sredstva, ki so potrebna za izgradnjo HE Brežice, niso namenjena v celoti protipoplavni varnosti, del pa. In v smislu izgradnje tega zadrževalnika, ki zagotavlja protipoplavno varnost, seveda tudi to nalogo Vlada v letošnjem letu izpolnjuje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Danijel Krivec, zahtevate dopolnitev odgovora.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala spoštovani ministrici za odgovor.

Ravno na ta akcijski načrt bi se rad v nadaljevanju vprašanja tudi ozrl in v akcijskem načrtu, ki je bil potrjen na Vladi, pripravili ste ga vi, ministrica, skupaj z resorjem in z zainteresirano strokovno javnostjo, je bil načrt pripravljen, bil je tudi potrjen in v tem je bilo govora najprej o teh interventnih ukrepih, kasneje pa jasno tudi o dolgoročnih ukrepih.

Pripravljen je bil nabor teh ukrepov, ki je bil pripravljen s strani Agencije za vode v sodelovanju z izvajalci gospodarske javne službe in ob posvetu z drugimi strokovnjaki, kjer je bilo navedeno, da bo predlog celovitih ukrepov za izvedbo reorganizacije področja urejanja voda in zmanjšanje poplavne ogroženosti itn., kjer se bo poudarilo tudi veljavne predpise in pripravilo predlog normativnih sprememb, s katerimi se bodo odpravile nepotrebne administrativne ovire pri umeščanju vodne infrastrukture v prostor itn. Se pravi, tudi ta del je bil v tem akcijskem načrtu predviden, bil je sprejet v novembru 2014, se pravi, kmalu bo več kot dve leti. V tem dokumentu interventnih aktivnosti zaradi poplav, akcijski načrt, kjer tudi so posamezni sklopi, kratkoročni ukrepi, je pa tudi sklop tri – dolgoročni ukrepi s področja obvladovanja poplavne ogroženosti in upravljanja z vodami sploh, nabor sistemskih, organizacijskih, normativnih in drugih ukrepov. Tam je nabor in pod prvo točko piše: povečanje sredstev rednega vzdrževanja vodotokov, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč s cirka 6 do 8 milijonov, o čemer govorimo sedaj – v lanskem jih je bilo 8, letos naj bi bilo 6, zaenkrat je 4,2 – letno vsaj na 25 milijonov evrov.

To nima zveze s poplavno varnostjo pri elektrarnah. Zato prosim za komentar tega akcijskega načrta.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, ministrica. Izvolite.

IRENA MAJECEN: Sem prepričana, spoštovani poslanec, da bova ostala vsak na svojem bregu vodotoka zaradi tega, ker ko smo pripravljali proračun, smo želeli, da se tudi za koncesije, ki jih prejemajo občine – gre za koncesije iz vodnih virov tako hidroelektrarn kot ostalih koncesij, ki se občinam odvajajo iz naslova črpališč, torej podeljenih koncesij –, zagotovijo večja sredstva za prav namene vzdrževanja oziroma urejanja vodotokov.

Takrat so v smislu podpore temu ukrepu predvsem povzdignile glas občine, ki te koncesije dobijo, jih pa večinoma zaradi tega, ker je pri njih urejena protipoplavna varnost, urejeni so vodotoki, uporabljajo za mnoge druge namene, medtem ko so občine, skozi katere pa ti isti vodotoki tečejo, pa povzročajo težave in povzročajo poplave, seveda hendikepirane.

Tako opozarjati mene, česa nisem storila ... Vsaj v tem smislu, se mi zdi, da je treb včasih tudi sebe vprašati, kaj smo pa mi storili, da bi bilo lažje.

Je pa res, da bom to, kar sedaj vi zagotavljate, torej da pri HE Brežice ne gre za zagotavljanje protipoplavne varnosti, priznam, uporabila tudi pri naslednji diskusiji županov, ker župan Brežic mi pa govori nekaj povsem drugega. V tem smislu hočem povedati, da je za zagotavljanje protipoplavne varnosti v resnici potrebno veliko finančnih sredstev. Mi v letošnjem letu pripravljamo sprejem načrta upravljanja z vodami, tudi sklop urejanja morskega okolja in sklop protipoplavnih ukrepov, 61 območij je opredeljenih. Trenutno so vsi ti projekti v fazi izdelave celovite presoje vplivov na okolje, tako da v jesenskem času bodo prišli na vlado.

Je pa res, da če bi skupaj z občinami dogovorili to uporabo sredstev glede koncesnin, ki so pridobljene iz vodnih virov, bila je predvidena postopna sanacija, torej odzvem teh sredstev, bi mogoče nekoliko lažje govorila o zagotavljanju sredstev za izvajanje lokalne javne gospodarske službe, urejene vodotokov. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Danijel Krivec, izvolite, imate postopkovni predlog.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): V skladu s poslovnikom predlagam, da se o odgovoru ministrice opravi razprava.

Mislim, da ministrica ne pozna dobro tega področja. Nisem rekel, da ne gre za zagotavljanje poplavne varnosti pri hidroelektrarnah, ampak da ni to del rednega vzdrževanja, o čemer govori akcijski načrt. Ko ste pisali akcijski načrt, ste točno vedeli, kateri projekti se v Posavju gradijo in kakšen vir je zagotovljen za te izgradnje hidroelektrarn in kakšen del gre za namene poplavne varnosti, pa ste vseeno v akcijskem načrtu napisali, da bo šlo za povečanje sredstev rednega vzdrževanja. Poplavna varnost pri elektrarnah ni del rednega vzdrževanja, ampak so investicije, ki so planirane več let zapored. Vi ste pa govorili o akcijskem načrtu o rednem vzdrževanju in zagotavljanju dodatnih sredstev in ta načrt in akcijski program je bil s strani Vlade potrjen, torej lahko govorimo o tem, da ne izpolnjujete sklepov Vlade, tako kot v primeru vaše predhodnice gospe Bizjak Mlakarjeve, ki ni izpolnjevala sklepov Vlade. Tudi to je sklep Vlade.

Akcijski načrt ima potrditev in sprejem na Vladi in ne govori splošno o nekih sredstvih, ampak govori o sredstvih za redno vzdrževanje vodotokov, vodne infrastrukture, vodnih in priobalnih zemljiščih. V nadaljevanju pa govori tudi o aktivnostih, ki morajo biti narejene na področju spremembe zakonodaje in zmanjšanju administrativnih ovir pri umeščanju v prostor.

Ravnokar ste omenili, da se delajo CPVO. Verjetno nekateri CPVO, ki so zahtevani, malim graditeljem hidroelektrarn tudi niso potrebni in je to velika birokratska ovira, ki nima podlage niti v evropskih regulativah, pa še ni urejena, pa še marsikaj na temu področju. Teh sklepov, ki so v akcijskem načrtu napisani, se na vašem ministrstvu ne izvaja. Tako o posavskih elektrarnah – ne mi več mešati, ne govorim, da tam ne gre za poplavno varnost, seveda gre zanj, vendar je to del investicijskih vlaganj. Akcijski načrt pa konkretno govori o rednem vzdrževanju na temo, na katero je bil tudi sklican odbor. Ker gre za vsa ostala območja.

Vi ste mi tudi v odgovoru na pisno poslansko vprašanje glede zagotavljanja sredstev navedli tudi odgovor, da bodo konkretne številke znane šele v drugi polovici leta, ko bo mogoče z večjo gotovostjo napovedati realizacijo po posameznih postavkah. Poglejte, če bomo delali rebalans ali pa če bomo čakali konec leta, zato da bomo rekli, koliko smo naredili na preventivnem zagotavljanju poplavne varnosti, potem pa res lahko samo molimo, da ne bo poplav. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod poslanec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospa Violeta Tomič bo postavila vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku ter ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovana ministrica in spoštovani minister!

Državni zbor je trenutno v postopku zapisa v ustavo nedvoumne pravice do vode. S tem hočemo dokončno preprečiti, da bi voda postala tržno blago in oskrbo z njo določiti kot neprofitno javno službo, katere izvajanje je neposredna dolžnost države. Cilj spremembe je torej preprečiti kakršnokoli privatizacijo in komercializacijo oskrbe s pitno vodo in oskrbi z vodo dati absolutno prednost pred vsemi drugimi rabami. Načrtovana sprememba ustave ima veliko podporo med ljudmi in veseli me, da je ta velika podpora tudi tukaj v Državnem zboru in da vpis vode v ustavo lahko pričakujemo že jeseni.

Opozorila pa bi rada, da lahko vse te lepe namene pokvari sprejem Trgovinskega sporazuma med Kanado in Evropsko unijo, znanem pod kratico CETA. Pravice in dolžnosti v zvezi z vodo so namreč tudi del CETE. Res je, da tudi ta sporazum priznava pomembnost vode, srečamo jo že na 8. strani od tisoč 598 pravno prečiščenih strani besedila sporazuma, v posebnem razdelku, ki ima vsega 3 odstavke. Na prvi pogled zgleda vse super. V 1. odstavku beremo, da voda v naravnem stanju ni blago in da zato zanj veljata le dve poglavji sporazuma. V 2. odstavku je celo zapisano, da nič v CETI ne zavezuje podpisnic k temu, da bi morale dovoliti

komercialno rabo vode, ampak hudič se po navadi skriva v podrobnostih. In na skoraj tisoč 600 straneh najdemo teh podrobnosti ogromno. Na neprijetno presenečanje naletimo že v 3. odstavku razdelka o vodi, kjer je zapisano, da "v kolikor podpisnice komercialno rabo vode že dopuščajo, veljajo za vodo prav vsa določila sporazuma, tudi določila poglavja o investicijah in varovanju le-teh s sistemom ICS uredb." Skratka, Slovenija je podelila že kar nekaj koncesij za oskrbo z vodo in za komercialno rabo vodnih virov, na primer, tujim multinacionalkam, kot je Heineken, podeljena koncesija za črpanje naravnih virov je v določbah sporazuma CETA opredeljena pa kot investicija. V Sloveniji torej že imamo komercializirano rabo vodnih virov in sprejetje CETE bi tako rabo vode podvrglo prav vsem določilom sporazuma, tudi morebitnim tožbam tako imenovanih vlagateljev. To pomeni, da bi kapital hitro trčil ob javni interes prednostne oskrbe prebivalstva s pitno vodo, ki jo hočemo zdaj zapisati v ustavo.

Zato vaju sprašujem:

Ali je Vlada proučila vpliv CETE na razpolaganje z naravnimi viri, predvsem z vodo?

Kakšen vpliv bi sprejetje CETE imelo na že podeljene koncesije za komercialno koriščenje vodnih virov in koncesije, podeljene za oskrbo prebivalstva z vodo ter čiščenje odpadnih voda? Ter

Kako bi sprejetje CETE vplivalo in omejevalo izvajanje načrtovanih sprememb ustave, s katerimi se o oskrbi prebivalstva z vodo daje prednost pred drugimi rabami, oskrbo pa se daje v neposredno izvajanje državi oziroma lokalnim skupnostim?

Za vajine odgovore se vama že vnaprej zahvaljujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke, poslanci, spoštovana poslanka, hvala za vprašanje!

Naj uvodoma poudarim, da Evropska unija v vseh prostotrgovinskih sporazumih vedno ščiti upravljanje z vodnimi viri. V okviru CETA sporazuma je voda posebej zaščiteni že v uvodni določilih, kot ste sami ugotovili. Posebej je navedeno, da je voda naravno stanje, vključno z vodo v jezerih, rekah, vodnih zajetjih in podobno. Voda torej ni ne blago in ne proizvod. Določeno je tudi, da ima vsaka pogodbenica pravico do varovanja in ohranjanja svojih naravnih vodnih virov. Sporazum pogodbenic ne obvezuje, da bi morale dovoliti tržno uporabo vode v kakršnekoli namene. Poleg že navedenega Evropska unija še dodatno ščiti vodne vire, dodatna zaščita vodnim virom je dana v delu sporazuma, ki se nanaša na storitve investicije, v navedeni del je vključena določba, da EU še naprej ohranja

pravico do sprejemanja ali ohranjanja kakršnihkoli ukrepov glede zbiranja, prečiščevanja in distribucije vode gospodinjstvom, industriji, komercialnim ali drugim uporabnikom, vključno z zagotavljanjem pitne vode in upravljanjem z vodo. Sporazum CETA tako ne bo v ničemer spreminjal veljavne ureditve v Sloveniji ali omejeval nadaljnje urejanje tega področja, na katerem država podeljuje pravico do rabe vode bodisi preko vodnega dovoljenja, ki se ga podeljuje, na primer, za oskrbo s pitno vodo, bodisi koncesije, ki se podeljuje za potrebe proizvodnje pijač, kopališč s termalno vodo in podobno.

Ob tem želim poudariti, da navedena ureditev ne pomeni privatizacije vodnih virov, upravljanje z vodnimi viri je sicer pristojnost Ministrstva za okolje in prostor, ki lahko poda več informacij glede same ureditve na tem področju. Zadnja varovalka, ki pa jo imamo, je pa še vedno razumevanje vseh evropskih članic, da bo sporazum CETA ratificiralo vseh 28 parlamentov, tako tudi naš. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJECEN: Hvala za vprašanje, spoštovana gospa Violeta Tomič!

Pomen varstva vodnih virov je vpet v evropsko okoljsko zakonodajo tako na ravni temeljnih načel, na ravni primarne zakonodaje Evropske unije. Prav tako je to področje specialno urejeno z vodno direktivo, ki jo je Slovenija prenesla v svoj pravni red. Res je, da sedaj že 74. člen Ustave varuje naravne vire, med katere sodi tudi voda. Res pa je, da ta sprememba zapisa določila za pitno vodo, ki se pripravlja kot 74.a člen Ustave tudi naše ministrstvo podpira.

Vodna direktiva posebej zahteva konkretne ukrepe za varstvo vode, in sicer vsaka uporaba vode mora biti podvržena dovoljevanju, uporaba vode mora biti podvržena povračilu stroškov obremenjevanja s strani uporabnikov in uporaba vode ne sme povzročati slabega stanja vode, ki se nanaša na količine vode. V notranji zakonodaji je varstvo naravnih virov zagotovljeno, kot sem že povedala, na ravni ustave, je pa posebej nekaj določil v Zakonu o vodah, in sicer voda kot naravno vodno javno dobro, zagotovljena je splošna raba voda, obsega zlasti rabo vodnega ali morskega dobra za pitje, kopanje, potapljanje, drsanje ali druge osebne potrebe, in na vodni substanci, torej na vodi, ni mogoče pridobiti lastninske pravice in z njo upravlja izključno država. Res pa je že, da je sedaj z Zakonom o vodi opredeljeno, da na nekem področju z večjim koncesionarjem, večjim uporabnikom vode v primeru, da vodni vir, ki je predviden za oskrbo prebivalcev s pitno vodo, ima absolutno prednost pred ostalimi uporabniki.

Mogoče še v nadaljevanju kaj drugega. V glavnem moram povedati bolj tako po domače, ta tematika vode je precej zahtevna, je z vodo bogata Slovenija, tudi v vseh procesih smo veliko veliko stvari postorili, nekaj pa še v prihodnosti je treba storiti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, zahtevate dopolnitev odgovora.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovana ministra! Nisem zadovoljna z vajinimi odgovori, kajti v tretjem odstavku razdelka o vodi, ponavljam, je zapisano, da v kolikor podpisnice komercialno rabo vode že dopuščajo, veljajo za vodo prav vsa določila sporazuma, tudi določila v poglavju o investicijah in varovanju le-teh s sistemom ICS arbitražnim mehanizmom.

80 % vseh najkvalitetnejših vodnih virov je prodanih. Pravice so pa predimenzionirane in enormne. Res ministrica, vodno bogata je Slovenija, vendar te multinacionalke izčrpujejo našo podtalnico in ni tako, kot je bilo prej, ko so bili naši koncesionarji, ki so bili omejeni. Verjemite mi, da Združeni arabski emirati, ki so dobili koncesijo na Costelli, se pravi Ardeya Global, izčrpujejo mnogo več, kot bi slovenski lahko sploh kdaj izčrpal. Tudi Heineken, Donat Mg, ki ima hrvaški Atlantic Group. Skratka, še hujše pa je na področju odvajanja in čiščenja voda. Popolnoma nepozorni smo bili ravno zato, ker smo tako vodata dežela, na nekatera opozorila, na primer multinacionalka Degremont je pred 15 leti doživela velik upor prebivalstva v New Delhiju, ko so privatizirali oskrbo z vodo. Ta ista je solastnica čistilne naprave v Mariboru. Potem multinacionalka Suez, bila je afera s 300-odstotnim skokom cen vode v Solunu in zdaj v Mariboru plačujejo nadpovprečno visoke račune za čiščenje voda. V Kranjski Gori, na Bledu, v Šentjerneju, Laškem plačujejo podjetju WTE Wassertechnik, ki je del multinacionalke EVN. Skratka, en primer tega mehanizma ICS, da zaradi površno napisane koncesijske pogodbe mora Občina Laško plačati tej multinacionalki 3,7 milijonov evrov kazni, to je kar ena ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Samo še enkrat lahko povem, da sta dve stvari, o katerih ste govorili: CETA in vpliv na gospodarjenje z našimi vodnimi viri. CETA ni ratificirana. Če bi bilo karkoli od tega nevarno, kot ste povedali, mislim, da imamo dosti veliko varovalko. Verjamem pa, da v tem sporazumu s CETO nimamo nekih vzvodov, s katerimi se bodo zadeve dogajale v smeri, kot ste jih navedli.

Ne verjamem pa, da je vpliv multinacionalk v solastništvu na ceno tisti ali pa takšen, da je vplival na visoko ceno. Še vedno so, kakorkoli že, v manjšinskem deležu. Imamo pa vse vzvode za to, o tem lahko več pove ministrica, da se količine, ki so v pogodbah s koncesijo napisane, spoštujejo.

Skratka, verjamem, da ima naša država vse vzvode v rokah in da jih bo imela tudi naprej za gospodarjenje z vodnimi viri. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica gospa Irena Majcen.

IRENA MAJČEN: Hvala.

Sem že povedala, pa ponavljam, voda za oskrbo s pitno vodo je z Zakonom o vodah še posebej varovana, in sicer je izrecno določena prednost rabe vode za oskrbo s pitno vodo pred drugimi rabami vode. Za rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, lahko pridobiva vodno dovoljenje izključno občina ali država. To pomeni, da se vodno pravico lahko tudi odvzame, če se krši akte, ki se nanašajo na namen, obseg in pogoje rabe vod, če se ne plača za vodno pravico in v drugih primerih kršitev.

Sicer pa bi povedala, da vaš podatek, kolikšen je delež vode, ki jo črpajo podjetja za namene distribucije, povsem nepravilen. Gre za zelo majhen delež, večino vodnih dovoljenj je za oskrbo s pitno vodo podeljeno občinam. In potem, ko govorite o tem, kako se v Mariboru, na Bledu in še kje z odvajanjem in čiščenjem odpadnih voda ukvarjajo koncesionarji, ki so jih občine izbrale, pa seveda na vodne vire oziroma na to, o čemer najprej postavljate kot vprašanje, torej vodni viri, nima nobenega vpliva.

Dejstvo pa je, da Slovenci moramo biti na to svoje bogastvo, torej na vode, tudi v prihodnje pazljivi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, imate postopkovni predlog.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ministrica, v nasprotju z vami mislim, da je voda voda in da je povezava med podtalnico in vodo, ki jo pijemo, zelo intenzivna in da moramo za vse to skrbeti. Skratka, mehanizem ICS že deluje. Multinacionalke si že lastijo 80 % naših vodnih virov in plačujemo njim tudi kazni. Torej: Kaj bomo spremenili, ko bomo vodo kot pravico vpisali v Ustavo?

Verjetno nič.

Argumentov, zakaj je sprejetje CETA v nasprotju z interesi prebivalcev Evrope in Slovenije imamo ogromno, kajti po Evropi se bo začelo dogajati to, kar se v tem trenutku dogaja v Estoniji. Državo Estonijo namreč toži zasebni investitor, ki zagotavlja oskrbo z vodo. Zakaj? Ker Estonija

ni dovolila zvišati cen oskrbe z vodo in zato od nje zahtevajo kar 90 milijonov evrov.

Nejasno je tudi, ali se bo eventualnem izteku veljavnih koncesij za komercialno rabo Republika Slovenija sploh lahko privoščila, da ne podeli novih koncesij ali pa da ne podaljša obstoječih. In tudi takšen ukrep bi verjetno vlagatelj lahko smatral kot diskriminatorno in morebiti sprožil spor pod okriljem ICS.

Mislím, da je to zelo pomembno področje in je zelo usodno za prihodnost vseh prebivalcev Slovenije, zato predlagam v skladu s poslovnikom, da se o tej temi in o vajinih odgovorih opravi razprava na naslednji seji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa poslanka, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Mag. Anže Logar bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Ne mine posamezna poslovna ali kadrovska odločitev Slovenskega državnega holdinga, ki v javnosti vzbudi bodisi začudenje, bodisi zgražanje, bodisi presenečenje. Če se ne motim, se je Vlada v koalicijski pogodbi zavezala k skladnemu korporativnem upravljanju z državnim premoženjem, to je 14 milijard našega premoženja, torej zadnji vredni del našega gospodarstva, ki je ostal v naših rokah in s katerim pač na nek način posredno upravlja država.

Zgodba se je začela z nočno sejo nadzornikov SDH, ki je postavilo takšno vodstvo SDH, kakršnega je postavilo, ampak izvorna krivda ali pa izvorni krivec za tovrstno dogajanje je seveda Vlada. Mislím, da Vlada ne more bežati pred to odgovornostjo; namreč, spomnimo se, nadzornike SDH je imenoval DZ na predlog Vlade, na predlog sicer ministra za finance. V kadrovskih rešitvah, ki potem kasneje pogojujejo tudi vse kadrovske rešitve in poslovne določitve, pač ne moremo mimo imenovanja predsednika uprave SDH. Med drugim se je ob to spotaknila tudi Komisija za preprečevanje korupcije, ki je v vmesnem mnenju, ki ga je izdala v začetku meseca maja tega leta, zapisala, citiram, "... Nadzorni svet SDH pri izbiri in imenovanju predsednika uprave SDH po mnenju komisije ni upošteval dejstva, da je bil izbrani kandidat član uprave NLB v času, v katerem je komisija ugotovila sistemske anomalije in spornosti obravnavanja in obravnavanja bančnih naložb v Sloveniji in nekdanji Jugoslaviji. O konkretnem postopku preiskave, ki ga je komisija vodila, je bil obveščen tudi nekdanji Nadzorni svet NLB, pri katerem bi Nadzorni svet SDH lahko preveril, da dotedanje ravnanje izbranega kandidata". Skratka, na čelu SDH imamo predsednika, ki je, ko je bil sam predsednik kreditnega odbora

Nové Ljubljanske banke, imenoval ali pa odobril za 750 milijonov evrov kreditov, ki so danes na Družbi za upravljanje terjatev bank. Zato sprašujem ministra, ki je na nek način omogočil takšno imenovanje:

Kako komentira kadrovske odločitve SDH in tudi poslovne odločitve SDH, ki smo ji v zadnjem času priča glede na nove moralno-etične standarde in krasno korporativno upravljanje, s katerim se je zavezala Vlada?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister gospod Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Kadrovanje SDH je več kot očitno ena najbolj stalnih vročih tem razprav Državnega zbora, pa kolikor je meni poznano, ne samo v tem mandatu. Na to temo je bila v tem mandatu zastavljena vrsta ustnih in pisnih poslanskih vprašanj, opravljenih je bilo že več sej Komisije za nadzor javnih financ, Odbora za finance in monetarno politiko, tudi dve izredni seji Državnega zbora v novembru 2015 in marcu 2016. Poleg tega je Poslanska skupina nepovezanih poslancev v zakonodajni postopek vložila tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki se med drugim tudi močno nanaša na kadrovanje. O tem predlogu je Državni zbor že opravil splošno razpravo, v kateri je bilo tudi izpostavljeno kadrovanje.

Vlada se je do predloga zakona pisno opredelila pred splošno razpravo in utemeljeno opozorila, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Ne glede na to ste poslanke in poslanci s 77 glasovi za in z 0 proti presodili, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Ta se bo naslednji teden nadaljevala na matičnem Odboru za finance in monetarno politiko, ob tem pa vas moram posebej opozoriti, da je tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora s svojim mnenju pritrdila mnenju Vlade in opozorila, da so predlogi neskladni s konceptom zakona in ustavnim načelom pravne države, da prekomerno posegajo v prost pretok kapitala in svobodo ustanavljanja iz pogodbe o delovanju EU, da so neizvedljivi in da ne dosegajo namena predloga zakona.

Vlada je v vseh teh razpravah podala tako pisne odgovore in utemeljitve kot tudi ustna pojasnila na samih sejah, vendar so bile venomer prezrta in preslišana, zato mi dovolite, da vam ponovno pojasnim koncept korporativnega upravljanja družb v državni lasti, kot ga predpisuje Zakon o Slovenskem državnem holdingu, ki temelji na smernicah in dobri praksi OECD in to smo se pri vključitvi v OECD tudi zavezali.

En od osnovnih namenov Zakona o SDH je ločitev funkcije države kot lastnice od drugih funkcij države oziroma ločitev politike od upravljanja. Niti Vlada niti Državni zbor se skladno s tem ne smeta vmešavati v

vsakodnevno vodenje družb v državni lasti, kamor sodi tudi kadrovanje. To pač zagotavlja načelo neodvisnosti, ki določa, da SDH in njegovi organi niso vezani na navodila državnih organov ali tretjih oseb, pri izpolnjevanju nalog, skladno s zakonom, pa morajo delovati neodvisno in samostojno. Izjema so določbe o obveznem upoštevanju ciljev, določenih v strategiji in drugih aktih upravljanja, ter morebitne določbe posebne zakonodaje, ki velja za posamezne naložbe. V tem okviru deluje tudi Vlada kot skupščina SDH, SDH mora na drugi strani izvajati uresničevanje vseh navedenih aktov, skladno z načeli skrbnosti, gospodarnosti in preglednosti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Anže Logar, izvolite, zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Odgovora seveda nisem dobil. Pol časa je minister namenil preteklim dogodkom v zvezi s to temo, katere seje so tu potekale, pol časa pa še enkrat obrazložiti nekih pravil, ki se jih v bistvu niti Vlada sama ne drži. Glejte, sramota v zvezi z imenovanjem nadzornikov Nove Ljubljanske banke. Nisem slišal ministra, da bi dal nek moralno-etični kompas po takšni propadli zgodbi. Potem imamo naprej, ne vem, imenovanje v začetku tega leta predsednika uprave Nafta Lendava. Glejte, še zdaj ne vem, kdo je gospod Borut Bizjak, ki je prevzel to družbo. Ali je to tisti Borut Bizjak, ki je vodil poslovno enoto Probanke v Mariboru? Ne vem, sem vprašal ministra za življenjepis tega novega direktorja, pa je bil odgovor ministra, da teh podatkov ne daje, ker je to vprašanje SDH, ob tem da je to državno premoženje. Pa imamo naprej zdaj to sramoto, ki jo SDH dela ministru oziroma prvemu ministru, predsedniku Vlade. Predsednik Vlade pride na obisk v Luko Koper in reče, da nikogar ne bomo menjali. Čez štiri dni izve oziroma še naslednji dan izve v medijih, da v bistvu bodo menjali. Ne vem, kako ta vlada ima občutek, da je v sedlu in da vlada, če sama niti ne pozna podatkov, s katerimi bi morala razpolagati.

Recimo, če pogledamo to temeljno načelo, ko je minister zdaj omenil ločitev politike od upravljanja. Niti DZ niti Vlada se ne smeta vmešavati v delo SDH. Zakaj pa potem ne oštejete vašega državnega sekretarja Dragonjo? Poglejte to besedo: "S privatizacijo NLB se mudi, zelo mudi." Izrečena v začetku junija, neposredno se je vmešal v delo SDH.

Ali ste gospoda Dragonjo poklicali na odgovornost, ste ga vprašali, ste mu rekli morda, naj se ne vpleta v poslovanje SDH?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Kolegi, tam gospod Beno in kolegi, prosim, če ...

Izvolite, dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Ne bi želel nič več dodati, kot samo to, da pač Vlada ali vsaj Ministrstvo za finance, ki potem tudi predlaga Vladi, se ne želi vmešavati v odločitve o upravljanju tistih družb, ki so v lasti oziroma upravljanju SDH, in se bo strogo držalo teh smernic OECD, ker se strogo držimo ločitve politike od upravljanja z državnim premoženjem. To je ves smisel strategije, ves smisel Zakona o SDH, ves smisel tega sistema, kot smo ga postavili, kaj določi Vlada, to so cilji, merila in tako naprej, in po tem ocenjuje, ali je uspešno ali neuspešno upravljanje, ali so ti cilji doseženi ali ne.

Ta stvar v zvezi z NLB pa je del strategije in v strategiji je tudi določeno in strategijo je sprejel na predlog SDH, nese na Vlado, recimo temu Ministrstvo za finance, in potem to potrjuje Državni zbor in v tem okviru pa se lahko izražajo tudi mnenja o določenih privatizacijskih postopkih, ki so del strategije. Ampak v samo upravljanje in določanje kadrov in tako naprej se Ministrstvo za finance ne bo niti izrekalo niti vtikalo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Anže Logar, imate proceduralno, izvolite.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala.

Če sem prav razumel ministra, torej glede na to, da gre za Dragonjo, se lahko oglašajo in ocenjuje, glede na to, da gre pa v tem primeru pa za Državni zbor, pa mi ne smemo v te poslovne politike posegati.

Poglejte, glede na to, da je minister povedal, da je namen Vlade potem kot skupščine in tudi na nek način ministra oceniti, ali so ti cilji doseženi, pa mislim, da je potrebna neka širša razprava, da bo lahko minister dobil to priložnost in možnost, da bo ocenil, ali so ti cilji doseženi, da bo ocenil, ali so v primeru Palome cilji SDH in na koncu koncev skupščine doseženi, da bo ocenil, ali so lahko postopki v zvezi s privatizacijo Nove Ljubljanske banke doseženi, da bo lahko na ostalih področjih, če je, recimo, Luka Koper dosegla svoje cilje, če so ti cilji doseženi in če so doseženi, zakaj potem menjava in tako naprej, da bo imel minister to priložnost, da bo lahko razložil nam, poslancem in na koncu koncev s tem tudi davkoplačevalcem, kako je SDH upravičil ta svoj obstoj in te svoje cilje. In potem verjamem, da bo tudi teh vprašanj, ki se nanašajo na posamezno temo, manj, ker bo minister to lahko obrazložil.

Tako predlagam, da o tem opravimo neko širšo razpravo v Državnem zboru.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospa Janja Sluga bo postavila vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Spoštovani gospod minister, področje socialne ekonomije v Evropi vse bolj pridobiva na svojem pomenu, namreč krepiti se zavedanje, da lahko ta panoga, četudi ni primarno usmerjena samo k ustvarjanju dobička, pomembno prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest na specifičnih ravneh gospodarske in družbene dejavnosti.

Dodatno so socialne inovacije nek izziv in odgovor tudi za tista že obstoječa podjetja, ki bi se lahko v marsičem zgledovala po socialnih podjetjih. Socialno podjetništvo krepiti družbeno solidarnost in je pomembno stičišče inovativnosti, odgovornosti do družbe, v kateri delujemo, pa tudi sodelovanje. V Sloveniji imamo številna izjemna socialna podjetja, v evidenci jih je že preko 140, ki si zaslužijo pomoč in posluš Vlade. Vem, da je eden izmed glavnih ciljev vašega mandata podpreti socialna podjetja v Sloveniji, zato vas sprašujem: Katere ukrepe ste na temu področju že sprejeli? Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Predsedujoči, poslanke in poslanci, spoštovana poslanka!

Vlada Republike Slovenije je v koalicijski pogodbi opredelila področje socialnega podjetništva, združništva in ekonomske demokracije kot enega izmed strateških področjih te vlade. V sklopu vladnega strateškega projekta številka 9 je določila ključna področja izvajanja tega projekta. Področje je bilo umeščeno v operativni program evropske kohezivne politike, na ta način smo zagotovili ustrezen obseg sredstev za podporo različnim oblikam kooperativ in socialnih podjetij in njihovem podpornem okolju. Posebne pozornosti je deležno področje socialnih inovacij tudi v Strategiji pametne specializacije.

Zakon o socialnem podjetništvu je tik pred posredovanjem v medresorsko obravnavo, zakon je že bil v javni obravnavi in v usklajevanju s socialnimi partnerji. Načrtujemo tudi spremembo Zakona o združništvu, pri tem zakona nimam namena spreminjati njegove vsebine, ker je v praksi dober in dobro deluje, dodali bomo le nekatere sodobne oblike kooperativ, potrošniške, dobaviteljske in podobno. V pripravi je tudi Zakon o delavskih odkupih, v njem bomo opredelili postopek ustanovitve delavske kooperative in finančni mehanizem, ki ga lahko na ravni države oblikujemo kot pomoč pri delavskih odkupih.

Intenzivno razmišljamo o ukrepih za spodbujanje lastništva zaposlenih v podjetjih in tudi visokotehnološka podjetja, kot je na primer Dewesoft, se namreč vse bolj odločajo za odkupe podjetja s strani zaposlenih. 3. junija smo objavili razpis za zagon socialnih podjetij v višini 1,9 milijona evrov, to so finančni ukrepi za spodbujanje socialnih podjetij, od tega je 1,4 milijona evrov namenjenih kooperativnim oziroma socialnim podjetjem. V posebnem sklopu s pol milijona evrov podpiramo mladinske kooperative, te so predvsem pomembne za mlade, ki se po končanem študiju ne morejo takoj zaposliti, se pravi podpora vstopu na trg dela. Tudi prvi razpis za podporo različnih vrst kooperativ.

V pripravi je razpis za regijske mreže podpornih okolic za socialna podjetja v višini 800 tisoč evrov. S tem razpisom bomo sofinancirali 12 regijskih mrež v višini 0,6 milijona evrov in eno nacionalno mladinsko mrežo, podporno okolje, v višini 0,2 milijona evrov. Ta razpis bo predvidoma objavljen do konca junija. V pripravi je tudi razpis za mentorske sheme, ki se bo navezoval na regijske mreže podpornih okolič, predvidena višina razpisa 1,9 milijona evrov, in bo objavljen predvidoma konec junija. V sklopu podpore mednarodnim aktivnostim pa bo v mesecu juliju 16, objavljen tudi razpis s področja transnacionalnosti, v okviru tega razpisa bomo našim podjetjem pomagali poiskati partnerje v državah Evropske unije. V tem instrumentu sodeluje 13 držav Evropske unije in višina sredstev, ki so na razpolago, je 100 tisoč evrov. Še nekaj o nefinančnih ukrepih. S spremembo Zakona o javnem naročanju smo v členu, ki obravnava pridržana javna naročila, poudarili pomen socialnih podjetij, s tem smo jim omogočili lažje pridobivanje naročil s strani občin in drugih javnih institucij. Načrtujemo tudi širitev aktivnosti iz naslova evropske direktive o storitvah v splošnem gospodarskem interesu, ta namreč širi področje izvajanja določenih javnih storitev v obliki koncesij tudi na kooperative. Zasedujemo cilje tako imenovane deinstitucionalizacije, ki pomeni prenos izvajanja nekaterih javnih storitev na kooperative in na socialna podjetja. To lahko prinese manjšo obremenitev države z izdatki za javni sektor, s tem pa posledično nižje obremenitev podjetij. Podjetja namreč s svojimi davki največ prispevajo v državni proračun, to je še en dodaten ukrep za povečanje konkurenčnosti celotne države.

Da zaključim s primerjavo. V Evropski uniji socialno podjetništvo, družbeno odgovorno podjetništvo ustvari do 8 % bruto družbenega proizvoda, v Sloveniji v tem trenutku samo 1 %. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Janja Sluga ... V redu.

Mag. Marko Pogačnik bo postavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani minister dr. Klemenčič, rad vam bi zastavil vprašanje v zvezi z ukrepi, ki ste jih kot minister za pravosodje uvedli v zvezi s hitrejšim reševanjem sodnih sporov.

Dejstvo je, da mednarodne raziskave kažejo na to, da Slovenija na tem segmentu bistveno odstopa od ostalih držav Evropske unije, in sicer da se gospodarski spori v Sloveniji rešujejo bistveno počasneje kot v ostalih državah Evropske unije. Nekako v povprečju traja to več kot tisoč dni. Zanima me:

Katere ukrepe ste vi kot minister v sedanjem, skoraj dveletnem mandatu oziroma Ministrstvo za pravosodje do sedaj sprejeli, da bi se ta segment reševanja sodnih sporov izvajal hitreje? Dejstvo je, da zaradi počasnega reševanja gospodarskih sporov trpi predvsem gospodarstvo in da se marsikatero tuje podjetje, tuji investitorji ne odločajo za prihod v Slovenijo in kar nekaj tujih korporacij se je že odločilo, da svoj sedež iz Slovenije raje prestavi v sosednjo Hrvaško. Dejstvo je tudi, da ima slovensko pravosodje probleme z izvrševanjem sodnih odločb, na kar je pa tudi že opozorila Evropska komisija. Če lahko v nadaljevanju poveste:

Kateri ukrepi so bili že sprejeti na tem področju oziroma ali vi oziroma vaše ministrstvo pripravljate še katere dodatne ukrepe na tem področju?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani poslanec, ostali poslanke in poslanci!

Začel bom tako. Delim skrb z vami, da je hitrost in učinkovitost reševanja gospodarskih, pravnih sporov tesno povezana tudi s tujimi investicijami in pravno varnostjo tujih naložb v Republiki Sloveniji. Sami se v vašem vprašanju navedli, da nas na to opozarjajo tudi mednarodne študije in kazalniki. Sedaj ne vem, katere imate v mislih. Dejstvo namreč je, da četudi po mojem mnenju napredek ni zadosten, je pa očiten. Tako bomo rekli, najbolj relevantna študija Justice scoreboard, študija Evropske komisije kot študija Svetovne banke v zadnjih letih, posebej v zadnjih dveh letih, na področju delovanja pravosodja zaznava konkreten in merljiv napredek, celo tako daleč, da je v zadnjem poročilu, poročilu iz leta 2016, prav na področju gospodarskih sporov in insolventnih sporov Svetovna banka napisala, da je Slovenija naredila tako imenovani significant, se pravi, zelo pomemben progress, napredek. To ne pomeni, da je stanje zadovoljivo.

V preteklosti, v lanskem letu, ne vem, kako ste sami glasovali, smo omogočili s spremembo Zakona o sodiščih predvsem drugačno razporeditev okrožnih in okrajnih sodnikov, s tem da bi bila obremenitev čim bolj enotna. To se je v praksi skozi zadnje leto, odkar zakon velja, tudi

uveljavilo. Tudi sicer na področju gospodarskih sporov so nekatera sodišča skozi tako imenovano triažo dosegla precej dobre rezultate.

Ampak tako, zelo na kratko: če želimo na tem področju stanje še izboljšati, rabimo holistični pristop na treh področjih. Najprej je sprememba procesne zakonodaje – kako se ljudje pravdajo, po domače povedano. Drugo, bolj učinkovito organizacijo, in tretjič, večjo odgovornost in transparentnost sodstva za morebitne napake. Na prvem delu seveda nismo sprejeli še nič, vendar smo tik pred tem, da v ta častitljivi zbor pošljemo preko Vlade spremembo Zakona o pravnem postopku. Tega nismo mogli storiti čez noč, čeprav smo se tega lotili že lansko leto. Gre za enega ključnih procesnih zakonov in spremembe, ki so v pripravi – in kakor tukaj stojim, jih bomo še letos, upam da, obravnavali v Državnem zboru –, predstavljajo koncentracijo postopkov s ponovno uvedbo pripravljalnega naroka, predstavljajo hitrejšo odločanje o pritožbi, saj sodna taksa ne bo več predpostavka za pritožbo, omejevanje možnosti, ko lahko pritožba na sodišče sodbo razveljavi in vrne v ponovno sojenje, in uvedbo nadzornih mehanizmov za preprečevanje neutemeljenih razveljavitev sodb in vračanje na prvo stopnjo. Skratka, tega smo se lotili na ta način. Spremeniti želimo procesno zakonodajo, nato organizacijo sodišč, ki je zelo pomembna v tem, ker so sodišča v Sloveniji zelo neenakomerno obremenjena. Mislim, da boste še v tem letu dobili v parlament spremembo Zakona o sodiščih, ki bo uvedel enovito prvostopenjsko sodišče. Sam sem pa že napovedal reformo oziroma optimizacijo sodne mreže, kar pa seveda ne bo preprosto, ker ne glede na politično barvo, v trenutku, ko bodo v neki občini, kjer obstaja, na primer, okrajno sodišče z enim ali dvema sodnikoma ali sodnicama, začeli, po domače povedano, šravfati dol tablo Sodišče, bo cel problem.

Če potegnem črto, nisem zadovoljen s tem, kako hitro se gospodarski spori rešujejo v Sloveniji, in v celoti se zavedam, kako zelo tesno je to povezano s konkurenčnostjo slovenske države in gospodarstva v celoti. Ne morem pa mimo dejstva, da tako Evropska komisija, kot Svetovna banka, kot IMF ugotavljajo, da so bili na tem področju v zadnjih letih storjeni veliki koraki naprej in da je trend pozitiven. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik, zahtevate dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani minister, niste dali nobenih res takšnih konkretnih ukrepov, ki bi pripomogli k temu hitrejšemu reševanju gospodarskih sporov, in sem čakal v tem uvodnem delu vprašanja in bi vas zdaj prosil za komentar.

Primer poljskega sklada Abris, ki je odstopil od pogodbe v zvezi z dokapitalizacijo družbe Paloma, razloga pa je bil dolgotrajni sodni postopki, povezani s tožbo malih delničarjev. To pomeni, poljski sklad je odstopil od pogodbe, ki bi moral dokapitalizirati družbo s 15 milijoni evrov, in prepričan sem, da s temi postopki, ki so trajali bistveno predolgo, se je ogrozilo 700 delovnih mest v Sladkem Vrhu in družbi Paloma. Kakšne ukrepe boste do sodišča, gospodarskega oddelka v Mariboru, kot minister za pravosodje uvedli?

Ali boste katere – glede na to, da je tukaj šlo za izpodbojno tožbo ene male delničarke ali več združenj in da pri izpodbojnih tožbah na skupščinah lahko govorimo samo o procesnih dejanjih in da tukaj sodišču ni bilo treba ugotavljati vsebinsko, ampak samo, ali je bil zapisnik v redu pripravljen ali ne?

Vsi strokovnjaki so rekli, da bi normalno sodišče za to potrebovalo maksimalno en mesec časa. V Mariboru pa gospodarski oddelk o tem ni mogel odločati več kot pol leta. S tem je Paloma izgubila 15 milijonov evrov in na kocko se postavlja 700 zaposlenih.

Zanima me:

Kakšen je vaš komentar tega konkretnega primera?

Katere ukrepe boste kot minister za pravosodje potem sprožili?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, ponovno, za besedo.

Najprej, rekli ste v vašem uvodnem izvajanju, da nisem podal nobenih konkretnih ukrepov. Res ne vem, kaj lahko še naredim, razen tega da sem vam povedal, da bomo spremenili ključen zakon, da na njem že delamo in da ga boste jeseni dobili tukaj na mizo, ter da delamo na novi sodni mreži. To so zelo zelo konkretni ukrepi, to ni tako, nekaj skozi okno, to so zelo konkretni ukrepi.

Kar se tiče Palome. Če bi vedel, da me boste spraševali o tem, bi vam lahko tudi bolj podrobno na to odgovoril in sem vam pripravljen tudi pisno. Takoj ko sem v medijih zaznal problem Palome, sem zaprosil pristojne službe na ministrstvu, da stopijo v kontakt s sodiščem v Maribor. Zdaj govorim deloma na pamet; namreč, mi smo zahtevali dodatna pojasnila v okviru naših zakonskih pristojnosti in smo jih tudi dobili s strani pristojnega prvostopenjskega sodišča in s strani višjega sodišča. Ne drži, zdaj nekoliko na pamet govorim, da je šlo za odločanje več kot pol leta, šlo je za odločanje v časovnih okvirih 3 do 4 mesece.

Kolikor sem iz teh poročil lahko razbral, je težko, četudi je bilo tako v medijih predstavljeno in s strani vas pa sploh, da je v bistvu neko sodno dolgotrajno odločanje koštalo, po domače povedano, toliko in toliko sto ljudi njihovih služb,

temu na podlagi prebranega, na podlagi nadzora, ki smo ga mi opravili, ni mogoče slediti. Namreč, kar je tukaj še dodatno potrebno – ni šlo, tako kot ste vi predstavili, za preprosto odločanje nekega, bila je podana začasna odredba, pa potem vsebinsko odločanje in za slovenske razmere je sodišče odločilo relativno hitro; tudi za evropske razmere, če smo že pri tem. Zakaj se je potem vzpostavil občutek ali spin v medijih in v politiki, da je za to odgovorno sodišče, ne vem. Tukaj so najbrž druga ozadja. Sem vam pa absolutno, in kakor tukaj izjavljam, pripravljen podati ali pa prenesti kot poslancu, ker imate do tega pravico, celotno poročilo, ki sem ga dobil od mariborskega sodišča o tej zadevi. V tej zadevi se je odločalo relativno hitro in absolutno kot pravosodni minister, ki je pogosto kritičen do pravosodja, ne morem pristati na to, da je privatizacija Palome padla zaradi tega, ker je sodišče odločalo o neki zadevi, recimo, tri ali štiri mesece. Ozadja so očitno druga. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik, imate proceduralni predlog, izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): V skladu s poslovníkom zahtevam, da se na temo hitrejših reševanj sodnih sporov opravi javna razprava. Prepričan sem, da bi moral biti to v interesu celotnega Državnega zbora, tudi vi kot minister za pravosodje glede na to, kar ste povedali, si nekako delite mnenje z mano, da se ti sodni spori, predvsem v gospodarstvu, ne rešujejo dovolj hitro in da bi bilo treba sprejeti določene ukrepe.

Res upam, da v tem zakonu, ki ga pripravljate, o katerem ste govorili, da bo čim prej prišel v Državni zbor in da bo ta zakon imel takšne vzvode, da bo omogočal hitrejše reševanje teh sporov.

V zvezi s Palomo, dejstvo je, da je tudi poljski sklad dal neko izjavo za medije, da je odstopil predvsem od te pogodbe in dokapitalizacije v zvezi s 15 milijoni zaradi dolgotrajnih reševanj sodnih sporov. Vemo, da takrat, ko je bila pogodba podpisana, so dali nek rok v samo pogodbo, do kdaj morajo biti te zadeve rešene, to je bil 27. maj letošnjega leta. Dejstvo je pa tudi, če se vi postavite v luč nekega sklada, da ima 15 milijonov evrov pripravljenih za eno naložbo, da potem čaka, na kakšen način bo sodišče odločilo, da je to malo neresno. Vsaj po mojem vedenju, glede na to da gre za izpodbojno tožbo, ki je bila vložena na skupščini – vsi vemo, da gre tukaj bolj kot ne po ZGD za procesno zadevo in da z izpodbojno tožbo ne more en mali delničar izpodbijati glasovanja, ki je bilo z 99-odstotno podporo delničarjev narejeno. Ne vsebinsko, ampak predvsem za proceduralno in da za to porabi sodišče več mesecev, mislim, da ni v redu.

Drugi primer, ki ga bi navedel tukaj, je v zvezi s sodnim sporom, ki ga imata T2 in DUTB; celjsko sodišče je potrebovalo dve leti, da je odločalo, ali so terjatve zavarovane ali niso. V teh dveh letih, spoštovani minister, je sodišče T2 poslalo že trikrat v stečaj.

Kdo bo tukaj prevzel odgovornost do zaposlenih, do lastnikov podjetja, do uporabnikov storitev?

Nezavarovane terjatve v višini 120 milijonov so pa verjetno tudi ene izmed ključnih del tega stečajnega postopka, ki ga DUTB izvaja.

Bi pa res želel spoštovani minister, kot ste sami predlagali, če mi pošljete to poročilo.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod mag. Marko Pogačnik, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja.

Mag. Andrej Šircelj bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Spoštovani minister, mislim, da ste vi že nekajkrat prišli v javnost s tako imenovanimi davčnimi reformami, ali so to mini davčne reforme ali maxi davčne reforme, niti ne bi govoril, ker tukaj predvsem mediji uporabljajo ta izraz. Oseбно mislim, da gre za neke popravke, katere ste že napovedali takrat, ko ste postali minister na zaslišanju, ki pa gredo v smer, da se naj bi predvsem tisti bolj produktivni, tisti, ki ustvarjajo večjo dodano vrednost, davčno razbremenili in s tem naj bi postala podjetja seveda konkurenčnejša.

Pri teh zadnjih spremembah ste napovedali spremenjeno lestvico dohodnine. Napovedali ste tudi drugačno obdavčitev ali pa manjšo obdavčitev 13. plače ali pa regresa, kakorkoli že, ali pa božičnice, na drugi strani pa povečanje davka od dohodkov pravnih oseb, napovedan je tudi nov Zakon o davku na nepremičnine, in sicer v letih 2018, 2019 in tako naprej. To je zdaj drugičkrat. Zanima me:

Minister, ali tukaj mislite resno?

Ali res mislite s temi spremembami davčne zakonodaje, ki imajo zelo različne učinke tako na neto plačo, tako na drugi strani stroške dela, po tretji strani pa povečano obdavčitev davkov od dohodkov pravnih oseb?

Ali res mislite, da bo to prineslo večjo konkurenčnost?

Ali mislite, da bodo ti ukrepi dejansko spodbudili tudi podjetja, da bodo več proizvajali, da bodo konkurenčnejši in tako naprej?

Govorim o tem, kar ste predstavili; kar je ministrstvo predstavilo in dalo dejansko tudi na spletno stran. Seveda to minimalno spremembo lestvice o dohodnini, na drugi strani pa povečanje davkov od dohodkov pravnih oseb,

kar je v bistvu iz levega v desni žep – tudi lahko rečemo, kakorkoli že.

Poglejte, ob teh težavah, ki jih imamo z dohodnino, tudi ki jih imajo predvsem tisti, ki niso našli dela v Sloveniji in so šli na primer v Avstrijo delat, ki jih ta dohodnina dejansko tepe. Pač, tukaj se nič ne naredi. Že dolgo se nič ne naredi. Zanima me:

Ali bodo kakšni drugačni davčni ukrepi na finančnem področju ali ne in ali je to vse?

Ali sploh bodo ti davčni ukrepi doživeli luč sveta?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Gospod minister dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala.

Prvo vprašanje: Ali mislim resno? Resno mislim. To, kar sem rekel že na hearingu pred Odborom za finance, tudi mislim še vedno zdaj in naprej v zvezi z davčno razbremenitvijo tistega dela dohodkov, kjer vemo, da imamo davčno nekonkurenčnost. To je, recimo, nad 1,6-kratnikom povprečne plače. Če primerjamo to z državami, ki so naši neposredni konkurenti, recimo Slovaška, Češka, Madžarska, vidimo, da do 1,6-kratnika povprečne plače je naše delo davčno obremenjeno celo nekoliko nižje kot v teh državah, potem pa začne zelo strmo rasti. Na to sem opozoril takrat na hearingu in začeli smo z aktivnostmi lansko leto, kot veste, ki naj bi to popravile v danih javnofinančnih okvirjih, ki so pa za nas izjemno neugodni do takrat, ko imamo strukturno izravnani proračun. To je popolnoma druga situacija, kot je situacija, recimo, v Avstriji, kjer imajo strukturni deficit 0 – v lanskem letu so ga imeli 0 – in so potem šli v davčno prestrukturiranje, relativno veliko, ki v večini je prestrukturiranje, tudi ni razbremenitev.

V prvi fazi smo si poskušali pogledati, na kakšen način to razbremeniti, da bi bilo čim bolj učinkovito. Kot veste, je gospodarstvo zavrnilo tisti predlog lansko leto, kjer smo imeli predlog, da učinkovito obdavčenje dobička povečamo tako, da znižamo davčne olajšave, in na drugi strani, da pustimo podjetjem, da se odločijo, kako bodo davčno razbremenili tiste, ki so jim najbolj pomembni za razvoj in rast. To so v gospodarstvu zavrnilo, predvsem zaradi tega, ker se niso strinjali s tem, da davčne olajšave nimajo posebnega vpliva na njihovo konkurenčnost in potem tudi posledično skozi raziskave se vidi, da tudi na BDP. Zato smo se odločili, da bomo to umaknili in smo rekli – februarja smo začeli, več krogov skozi gospodarstvenike, kjer je bilo prvo vprašanje ključno vprašanje: Ali vam davčno prestrukturiranje – to, kar ste vi rekli iz levega žepa v desni žep – prinese višjo konkurenčnost? To je bilo prvo vprašanje, ki smo ga postavili vsem delodajalskim organizacijam in direktorjem največjih podjetij v Sloveniji. Njihov odgovor je bil: da. So pripravljene na višji davek na dobiček, če se hkrati dejansko dobro cilja na tiste kadre, ki so ključni v podjetju in se jih razbremeni. Če

tega odgovora mi ne bi dobili, in to imamo odgovor, v bistvu imamo zapisnike vseh sestankov, ki smo jih izvedli. Iz teh zapisnikov jasno sledi in tudi jasno sledi iz njihovih javnih izjav, da je bil odgovor "da". In seveda je bilo potem drugo vprašanje, če "da", na kakšen način naj se to izvede, da bo ta učinek čim večji. Imeli smo izjemno veliko razgovorov, iskali smo formulo, ki bi zadovoljila čim širši del gospodarstva; seveda s tem, da pa smo ciljali na tisti del gospodarstva, ki je najbolj pomemben v Sloveniji, ki ima največje perspektive. Ko smo končali vse te razgovore, smo prišli do te strukture, ki ste jo tudi sami razložili, sprememba dohodninske lestvice, kjer največ pridobijo tisti od dva in pol do tri in pol v odstotku od njihove obremenitve. Najbolj se jim obremenitev zniža med dva in pol ter tri in pol, in to naj bi bilo približno 55 milijonov razbremenitve. Drugi del pa se nanaša na to plačilo za uspešnost, približno 45 milijonov, kar ste vi rekli o božičnici, regresu oziroma 13. plača, kar naj bi bilo razbremenjeno. In s tem smo v bistvu zaprli cele tri kroge teh razprav. Moram reči, da me je izjemno negativno presenetilo, po vseh teh razpravah, tudi njihovih javnih izjavah, da nekateri v gospodarstvu menijo, da to ni zdaj koristno. Ko je bilo prvo vprašanje, ali je to koristno; in so odgovorili vsi, da je v to smer koristno. Seveda si pa vsi želijo več, kar pa v teh javnofinančnih razmerah ni možno.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod mag. Andrej Šircelj, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Hvala lepa ministru za ta del odgovora. Zakaj sprašujem, če mislite resno? Zaradi tega, ker vidim, berem, poslušam, da so delodajalci proti – jaz sicer ne vem, kaj so vam govorili – in na drugi strani, da so sindikati proti. Ampak tukaj imamo izjave Gospodarske zbornice Slovenije, imamo izjave Obrtne zbornice Slovenije in oboji so zavrnilli mini davčne spremembe, da tako rečem; ker to so res mini davčne spremembe, ne moramo govoriti o reformah. Reforma pomeni, da nekaj počistiš, da nekaj dejansko ukineš in potem začneš to na novo delati; tukaj gre za spremembe. In na drugi strani so tudi delojemalci, sindikati proti. Ti govorijo, da ne razbremenjuate tistih, ki so tukaj tehnični kader, ki so najbolj produktivni, z največjo dodano vrednostjo, ampak da se to nanaša izključno na menedžerje in podobno. In zaradi tega sem vprašal, ali mislite nadaljevati s tem, ali mislite kaj drugega. Vi imate tukaj na razpolago zelo veliko ukrepov, ki so možni in ki dajejo tudi možnost večje razbremenitve. Imate možnosti na področju olajšav, na področju oprostitev, številne predloge, ki so tukaj možni.

In zaradi tega sprašujem, ali boste ob vsem tem, da vam delodajalci in delojemalci rečejo "ne", vi še vedno to nadaljevali, ker vemo, da socialni partnerji obravnavajo te zadeve. Po nekaterih informacijah, na sejo, ko ste to obravnavali, niti prišli niso ... / izklop mikrofona/

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Da smo si čisto na jasnem, cilj teh sprememb je razbremenitev stroškov dela; to ni samo usmeritev Slovenije, ampak usmeritev v Evropski uniji, kjer smo nekonkurenčni. To je cilj. In kot je jasno, smo nekonkurenčni pri najbolj produktivnih kadrih, to je treba nasloviti.

Druga stvar je javnofinančni okvir, ki je omejitvev. Olajšave in tako naprej seveda niso v teh davčnih principih kot tiste stvari, ki bi bile zaželeno. In olajšave morajo biti, če bi že bile, pa so rekli, da ne, so gospodarstveniki sami povedali, da jim je ta struktura dohodninske lestvice in plačila za uspešnost najbolj ustrezna. Če ste brali, vidite, da je tukaj zdaj en razkol v gospodarstvu, ker nekateri menijo, da je to dobra smer; drugi se s tem ne strinjajo, ker menijo, da bi morala biti razbremenitev večja. V danih razmerah večje razbremenitve enostavno ne moreš dati, ker za to ni prostora. Seveda mislim resno zaradi tega, ker želim, da se na tem področju konkurenčnost slovenskih podjetij poveča. In če podjetja sama menijo, da se na ta način poveča, je to v bistvu smer, v katero moramo iti. Druga pa je stvar, ki je nisva omenjala do zdaj – to so vse ostale aktivnosti, ki gredo v zmanjšanje administrativnih bremen podjetij. Mi smo imeli že lansko leto spremembo Zakona o davčnem postopku, letos imamo praktično pripravljenega, pri vseh spremembah davčnih zakonov imamo poenostavitve. In del tega paketa, ki ga imamo tukaj, je tudi davčna razbremenitev, ta administrativna razbremenitev. S tem želimo davčno okolje narediti bolj prijazno.

Seveda pa prostora ni več v tem trenutku, lahko se bo proti 2019, 2020 sproščalo. Takrat se bo lahko en del namenil še za večje zmanjšanje davčne obremenitve, predvsem tistih, ki imajo višje plače. Sindikati v tem delu želijo razbremenitev srednjega sloja, oni ne govorijo o tem, da želijo razbremenitev za povečanje konkurenčnosti, ampak je cilj razbremenitev srednjega razreda. In ko greš, kaj je srednji razred in kako to definiraš, ko smo imeli prve razgovore, smo nekako prišli, da je to neke vrste srednji razred. Zdaj so pač prišli z mnenjem, da to ni srednji razred, da srednji razred je potem okoli 1 povprečne plače. To pa je potem drug cilj, ki je bolj socialne narave, in ne cilj povečanja konkurenčnosti, ker samo povečanje konkurenčnosti bo prineslo višjo gospodarsko rast, ki jo nujno rabimo zaradi demografije.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, imate postopkovni predlog? Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz bom koristil ta postopkovni predlog, in sicer da se v državnem zboru opravi razprava o davčni politiki in tudi o teh spremembah, ki jih predlaga minister. Razlogov je tukaj več, enega je odprl že tudi minister za finance, ko je govoril o razbremenitvi srednjega razreda, ki ni srednji razred in tako naprej. Jaz mislim, da je o tem pri nas zelo težko govoriti, ker mi že zelo dolgo nimamo tako imenovanega srednjega razreda ali pa vsaj nimamo močnega srednjega razreda. Pravzaprav niti ne vemo, kje se začne ta srednji razred in kje se srednji razred konča. Mislim, da je bolj ali manj večina ljudi v nižjem razredu, kakorkoli že to gledamo. Lahko imamo različne metodologije in tudi različne vtise o tem ter različna mnenja in ocene o tem.

Druga zadeva, minister je tudi omenil, da to ni možno zaradi tega, ker javnofinančna situacija ne daje možnosti za večjo razbremenitev. Ampak na drugi strani, danes je Odbor za finance in monetarno politiko sprejel, da se dodatnih 40 milijonov da v elektrogospodarstvo. To bi se lahko uporabilo tudi za kaj drugega. Ampak to mimo proračuna. Ali pa bom rekel, ne čisto mimo, ampak bo teh 40 milijonov samo oplazilo proračuna, tako formalno. Se pravi, da se da. Druga zadeva so tudi plače, ki se tudi povečujejo. Gre veliko stroškov na različnih področjih, pri javnih naročilih in tako naprej. Tega je zelo veliko, tako da bi se verjetno dalo še kaj narediti. Tudi glede na zahteve javnega sektorja, ki naj bi znašale skoraj 400 milijonov, da se dodatno zagotovi za plače; kar pomeni dodatno zagotovi za porabo. Jaz tukaj ne bom rekel, da sem proti temu; ampak mislim, da so rezerve, da so rezerve na ministrstvih, tako kažejo podatki. Imamo gospodarsko rast, vendar ne dovolj velike, da bi bili tukaj konkurenčni nekaterim drugim državam. To je treba pospešiti in če je treba to pospešiti z davki, potem se vsekakor to da. Ko sem govoril o različnih metodah, ki jih imate, in omenil tudi olajšave, oprostive in tako naprej, minister, veste, tudi s povečano splošno olajšavo se da razbremeniti delodajalce, vse delodajalce. Ampak to je spet nek predlagan ukrep, ki je bil zavrjen.

Jaz res predlagam, da se bo minister lažje pogovarjal z delodajalci in delojemalci, da se v okviru Državnega zbora opravi javna razprava in v okviru tega tudi sprejmejo določeni sklepi, priporočila Vladi, kako in kaj v zvezi s tem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec, o vašem postopkovnem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Mag. Branislav Rajić bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovana gospa ministrica, hvala, da ste prispeli.

Jaz se sem kljub predlogu iz vašega ministrstva, da vprašanje zastavim pisno in da takšen odgovor tudi dobim, odločil, da vas vprašam v prisotnosti javnosti, ker menim, da je tema zelo pereča in pomembna. Med prihodom migrantov v Slovenijo se je pojavilo nekaj otrok in mladostnikov brez spremstva, ki so zaprosili za mednarodno zaščito. Posebnost njihove obravnave je zagotovljena z določili mednarodnih in slovenskih predpisov. Žal smo bili tudi priča odklonilni reakciji staršev in učiteljev v Kranju in si želim verjeti, da tega dejanja otroci, ki so takrat potrebovali le sprejetje, ne bodo prepoznali kot splošno slovensko držo. Leta 2015 je bilo 44 prošenj za mednarodno zaščito mladoletnih oseb brez spremstva, v tem letu pa 68. Problem pa se pojavlja pri tistih otrocih in mladostnikih, ki dobijo status, saj ne morejo biti več nastanjeni ne v azilnem domu ne v integracijskih hišah. Za te mladoletnike je treba poskrbeti celovito, in sicer s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti preko centrov za socialno delo, tako kot za vse ostale otroke, ki so izgubili starše. In verjetno se vsi strinjamo, da razlik med otroci ni. Vaše ministrstvo v glavnem poskrbi le za izpeljavo skrbništva, medtem ko izpolnjevanje drugih obveznosti poskuša prenesti na Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za izobraževanje.

V zvezi s tem me zanima:

Koliko otrok in mladostnikov s tovrstnim statusom je trenutno v Sloveniji?

Kako je poskrbljeno za njihovo namestitve, šolanje in oskrbo?

Ali lahko potrdite, da je vaše ministrstvo prepoznalo, da so ti mladoletniki povsem izenačeni z našimi in da se mora za njih skrbeti enako kot za vse ostale?

Dejstvo, da so tujci, ne spreminja situacije, saj zadnji dve besedi naziva vašega ministrstva sta enake možnosti.

Ali se je zgodil pozitiven premik v smislu vzpostavitve posebne institucije ali programa za to skupino? In če se ni, kdaj bo?

Na koncu izpostavljam te otroke in mladostnike, ker so ostali brez edine življenjske opore – staršev in so se z upanjem zatekli k naši državi. Ni jih veliko, je pa velika drama, v katero so brez svoje krivde pahnjeni.

Ali ocenjujete delo resorja, ki ga vodite, kot uspešno; predvsem mislim na tem področju? Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje.

Ker gre za otroke, je država dolžna za njih poskrbeti, gre za mladoletne otroke brez spremstva, ki imajo posebno zaščito v okviru Zakona o mednarodni zaščiti. Izpostavila bi, da zakon o socialno varstvenih storitvah, ki je v pristojnosti našega ministrstva, zelo jasno pravi, da so do socialnega varstva v Republiki Sloveniji upravičene osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno prebivališče, kar pa prosilci za mednarodno zaščito niso. Za otroke je absolutno treba poskrbeti. Mi smo v skladu s pristojnostmi dali razpis za zagotovitev zastopnikov za njihove pravice, hkrati pa zelo intenzivno usklajujemo skupaj z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, šolstvo in šport ter tudi z Ministrstvom za notranje zadeve, na kakšen način najti rešitev za te otroke. Po podatkih Centra za socialno delo Vič je trenutno v Republiki Sloveniji 24 otrok brez spremstva, od tega jih je 14 v azilnem domu in 10 v kriznih centrih. Od 24 otrok imata dva otroka status mednarodne zaščite, postopek za pridobitev statusa vodi Ministrstvo za notranje zadeve, podatke o vključenosti otrok v šolanje pa vodi pristojno ministrstvo – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Kolikor smo seznanjeni, so vsi otroci vključeni v šolanje, saj so po podaji vloge za mednarodno zaščito do šolanja tudi upravičeni.

Zakon o mednarodni zaščiti, ki sicer sodi v delokrog Ministrstva za notranje zadeve, določa, da se mladoletnike brez spremstva namesti v azilni dom ali njegovi izpostavi. Če to zaradi zdravstvenih ali drugih posebnih potreb ni mogoče, se ustrezna nastanitev, oskrba in obravnava izjemoma zagotavlja v drugi ustrezni instituciji v Republiki Sloveniji. Pristojno ministrstvo, Ministrstvo za notranje zadeve nas je o povečanem številu migrantov, ki so vstopili v našo državo, seznanilo s težavami na področju nastanitve in oskrbe mladoletnikov brez spremstva, na kar se je naše ministrstvo tudi odzvalo. Skupaj z ministrstvom za notranje zadeve in šolstvom sodelujemo pri iskanju primernih lokacij in pri pripravi podlag za rešitev tega vprašanja. Ne glede na to, da to sodi v področje, pod delokrog ministrstva in da je naše stališče, da bi bila glede na zakonske podlage najboljša rešitev zagotoviti ustrezno oskrbo v obliki izpostave azilnega doma, ocenjujemo, da je sodelovanje našega ministrstva pri iskanju celostnih rešitev konstruktivno, in se zavedamo, da bo treba najti rešitve.

Postavili ste mi tudi vprašanje, kdaj bo sprejeta Strategija ekonomskih migracij. Vlada Republike Slovenije je Strategijo ekonomskih migracij za Slovenijo za obdobje 2010–2020 sprejela konec leta 2010. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod dr. Vinko Gorenak bo postavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Ne vem, kaj naj vam rečem; upam, da bo vsak trenutek tukaj.

Izvolite, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Upajmo, da si ne bo noge zlomil, če bo prehitro šel.

Jaz sem za ministra za pravosodje najavil poslansko vprašanje, ki se nanaša, po moji oceni, na enega največjih problemov v tem trenutku v državi Sloveniji. Gre za vprašanje bančne luknje, gre za vprašanje preiskovanja vseh kaznivih dejanj, vezanih na tako imenovano bančno luknjo, kajti vsak državljan Republike Slovenije je v letu 2013 izgubil oziroma bil oškodovan, če smemo temu tako reči, za približno 2 tisoč 500 evrov, kolikor je stala dokapitalizacija bank iz naslova davkoplavevskega denarja. Človek bi pričakoval, da bodo organi odkrivanja, pregona in sojenja vzeli to za prvovrstno prioriteto pri svojem delu. Jaz sem v letu 2013, dva ali tri mesece, kolikor sem še bil na notranjem ministrstvu, sluteč, kaj se bo dogajalo na tem področju, zagotovil dodatne zaposlitve na Nacionalnem preiskovalnem uradu, ki so bile že v tistem času in v času, ki je sledil, v času, ko je notranje ministrstvo vodil gospod Virant, tudi realizirane. Nacionalni preiskovalni urad je povečal število preiskovalcev oziroma zaposlenih iz 60 na približno 80 ljudi. Tudi tožilska organizacija se je močno okrepila v tem času, kot veste. Ampak če danes pogledamo pod črto, bi se reklo, ta "pod črto" je danes sploh aktualen, pa vidimo, da je ta država do sodišča pripeljala tri osebe, ki so osumljene dajanja nekega kredita, ki naj ne bi bil podeljen na pravilen način; in da so te tri osebe oproščene. Ampak to seveda ni moje vprašanje.

Moje vprašanje se nanaša na to:

Kaj boste vi, vlada, država, predvsem pa vlada, ukrenili, da bi bili vsaj približno podobni Islandiji? Na Islandiji je prišlo do te bančne luknje pred približno dvema letoma in pol, skoraj tremi leti pred nami. In na Islandiji so konec leta 2015, pazite ta podatek, pravnomočno obsodili in zaprli, vsaj po besedah gospoda Vladimirja Lužnika, našega častnega konzula, in francoske preiskovalke Eve Joly, ki je zadeve vodila, 80 % bankirjev, ki so podelili slabe kredite. 80 % Slovenija po treh letih – nič.

Kaj je treba spremeniti in kdo naj kaj ukrene, da bi bili vsaj približno podobni Islandiji?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani dr. Gorenak, ostale poslanke in poslanci, kolega minister! Hvala za vprašanje.

Najprej bom povedal, kaj smo že storili in kaj še nameravamo storiti. Pred tem pa še dve opombi. Prva je, tudi jaz absolutno nisem zadovoljen s tem, na kakšen način se spopadamo s tako imenovanim bančnim kriminalom. Verjamem, da kot minister in dolgoletni državni sekretar se zavedate tudi omejitev, ki jih minister za pravosodje ali pa katerikoli drug minister na tem področju ima, ker gre v glavnem za delovanje tako ali drugače neodvisnih organov. V realnosti ste se tega zavedali tudi v času, ko ste bili eno leto in nekaj mesecev minister, pristojen za notranje zadeve ter za tožilstvo. Jaz se ne spomnim kakšnega posebnega ukrepa na tem področju, razen – in to priznam – popolnitve NPU z novimi kadri; kakšnih posebnih zakonodajnih ali organizacijskih ukrepov pa ne. Kaj smo na tem področju že storili? Predpisali smo višje kazni za korupcijska kazniva dejanja zoper gospodarstvo in zoper uradno dolžnost. Podaljšali smo zastaralni rok za korupcijska kazniva dejanja. Vsa korupcijska kazniva dejanja se danes preganjajo pred okrožnimi in ne okrajnimi sodišči. Okrepili smo učinkovitost pregona davčnih zatajitev in zlorab notranjih informacij. Vse te stvari so bile sprejete v tem državnem zboru, marsikakšna od teh tudi z glasovi ali pa vsaj z vzdržanimi rokami opozicije. Odpravili smo zakonske ovire pri dodelitvi strokovnjakov s posebnimi znanji na Specializirano državno tožilstvo.

Povečali smo možnost delovanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča, kar v Ljubljani, Mariboru in Kopru že poteka. Vzpostavili smo poseben oddelek za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora, tako imenovan civilnofinančni oddelek; z možnostjo dodelitve državnih pravobranilcev, ki se spoznajo na vodenje civilnopравниh postopkov. In v končni fazi to, kar je prejšnja vlada, Bratuškova vlada obljubljala, mi smo pa izvedli, izvedli smo največjo okrepitev, kadrovsko okrepitev tožilskih vrst od osamosvojitve dalje. 15. septembra 2015 je pred menoj priseglo 30 novih tožilcev. Ker veste, kakšno je številčno stanje tožilstva v celoti, veste tudi, da je to precejšen prirastek. Nadalje. Prvič, v zgodovini Slovenije smo v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju začeli z izvajanjem fokusiranih, osredotočenih delavnic in seminarjev s področja gospodarske kriminalitete. Prepozno. Absolutno prepozno. Vendarle se je vsaj to začelo dogajati. In ko govorimo o Islandiji, pripravili smo predlog zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena, za katerega vem, da ga vi črtite poprek in počez, ali kakorkoli se že reče. Ampak veste, pripravljen je bil tako rekoč prav na podlagi in ob upoštevanju islandskih izkušenj. Verjamem in upam, da bo po parlamentarnih počitnicah spet

zaživel, kakršnokoli usodo bo v tem zboru doživel. Verjamem pa, da ga bomo pripeljali na tak ali drugačen način do konca.

Jeseni boste dobili parlamentarci pred sebe tudi precej velike, če bo šlo skozi medresorsko in strokovno usklajevanje, spremembe Zakona o kazenskem postopku, ki bo pomenil precejšnjo omejitev instituta sodne preiskave, ki – kot sami velikokrat poudarjate, se redko strinjava, ampak mislim, da glede tega se strinjava – predstavlja eno večjih ovir pri preganjanju tovrstnih zahtevnih oblik kriminala. V zadnji fazi, govorim o roku 14 dni, je poročilo Vladi o vzpostavitvi specializiranega, tako imenovanega ARO – Asset Recovery Office, se pravi sprememb Zakona o državnem tožilstvu, ki naj bi vzpostavil še poseben oddelek, ki bil usmerjen izključno v konfiskacijo protipravnega premoženja. In zadnja stvar, resno razmišljamo, in to se bo izkristaliziralo do jeseni, kaj narediti s specializiranim sodiščem ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Verjamem, da bo dr. Vinko Gorenak zahteval dopolnitev odgovora. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Običajno moja poslanska vprašanja jemljete kot nek napad na vas ali pa kot neko dokazovanje vaše nesposobnosti; pa ni temu tako. Jaz pri tem vprašanju nimam nobenega slabega namena, ker sprašujem pravzaprav po tem, po čemer sprašujejo državljani Republike Slovenije. Hkrati kot bivši minister za notranje zadeve, pristojen tudi za tožilstvo, se globoko zavedam, kaj sploh lahko naredite. In od vsega tega, kar ste vi zdaj našteali, po moji oceni lahko vi samo še vplivate skozi ZKP in skozi skrajšane postopke, predvsem z ukinitvijo te sodne preiskave, kaj več po mojem ne. Ampak problem, ki ga imava, je eden. Vi ste rekli, da leta 2012 ni bilo nič narejeno. Ja, saj takrat bančne luknje še ni bilo. Bančno luknjo smo pokrili v času vlade Alenke Bratušek. Takrat mene ni bilo več na ministrstvu. Res je, da je nastajala dolga leta prej, ampak 5 milijard v banke vrženega denarja je bilo leta 2013 po mojem spominu. Takrat mene ni bilo tam. Zdaj o teh sistemskih preiskavah nima smisla govoriti, ker je popolnoma brez veze; ker o tistem bova že govorila, ko bo zakon na dnevnem redu tukaj v državnem zboru. Vendar vi ste našteali vrsto nekih ukrepov, okej, jaz nimam nič, saj jih poznam, kaj je bilo do sedaj narejeno oziroma kaj ni bilo narejeno. Ampak tožilec Kozina je leto in pol nazaj rekel: Prvi sodni primeri bodo, če bodo, na sodiščih čez 15 let. Drugi človek ali pa prvi človek NPU je dal pred dobrim mesecem dni neko izjavo, v kateri je rekel: Tako tako, nič ne vem, kaj bo na sodiščih.

Ob obravnavi poročila tožilcev pa je gospod Furlan ali prvi tožilec, ki se s tem ukvarja, dal tudi neko izjavo, iz katere je razbrati, da

pravzaprav ni skoraj nič za pričakovati. In zato jaz mislim, da je potrebno nekaj drugega poleg tega, kar vi govorite; predvsem politična volja, ki jo bom pa utemeljil v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.
Prvič, nikakor vaša vprašanja ne jemljem za napad. Toliko sem pa že odrasel. Drugič, moram reči, da sem se nasmehnil – kamere mogoče tega niso ujele –, da bančne luknje leta 2012, ko ste bili vi minister, še ni bilo. Osebnostno vem, da ste se dobivali tudi s prijavitelji glede bančne luknje kot minister za notranje zadeve in potem odrejali NPU-ju, s katerimi prijavitelji naj se dobi. Zato je to ena druga zgodba.

Jaz se ne strinjam z vami, da je moje edino orodje ZKP. ZKP je seveda ključno orodje, ampak tri stvari imate vedno, če hočete izboljšati učinkovitost nekega sistema. Ena je procesni zakon, to je ZKP. Tukaj obrniti policijo in tožilstvo bo težko. Mislim, da se tudi glede tega lahko strinjava, čeprav sva na različnih bregovih. Druga stvar je organizacija dela na samem sodišču in na samem tožilstvu. Tukaj, kot ste slišali, verjamem, da nam bo uspelo, upam, da nam bo uspelo – če ne nam boste vi, verjamem, da nam boste dihali za ovratnik –, je organizacija sodne mreže. Pa tudi tožilska mreža, da bi bila bolj učinkovita. Na zadnje je odgovornost. Odgovornost in preglednost delovanja obeh podsistemov, predvsem tožilstva in sodišča, deloma pa tudi policije. In jaz mislim, da na tem področju lahko veliko storimo.

Ko smo pa že pri tem, pa bom čisto tako povedal, jaz sem bil tisti, ki je podpisal predlog za ovadbo ali naznanilo za tisto zadevo, ki je prejšnji teden padla; in je žal prva taka velika zadeva. In sem prvi, ki je zafrustriran; pa ne zato, ker je padla, to je pač odločitev sodišča, ker je trajalo toliko časa, da je ta zadeva v primeru Dimic in njenega kredita prišla pred sodišče. Karkoli si že mislite, na KPK, ki ga tako zelo črnite, smo bili tisti, ki smo podali prvo kazensko ovadbo v tej zadevi na NPU. In nisem srečen. Ne zato, kako se je izšlo. Sodstvo mora pač svoje opraviti. Eni so nedolžni, drugi so krivi. To, da je to trajalo toliko časa, to pa je frustrirajoče in zato vam govorim – ZKP, organizacijo in odgovornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Dr. Vinko Gorenak, imate postopkovni predlog? Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Zelo zanimivo, bom rekel.
Očitno ste še kar preiskovalec KPK, ne minister za pravosodje; ali ne vem, kakšen preiskovalec ste. Jaz vam javno pred kamerami lahko zagotovim, da nikoli nisem sestankoval z

nobenim preiskovalcem NPU. Nikoli! Imel sem sestanek z vsemi zaposlenimi v NPU, kjer sem jih pozdravil, jim povedal, da bodo imeli 20 sodelavcev več in jim zaželel dobro delo. Imel sem morda dva pogovora z novim šefom NPU, ki je takrat prevzemal posle; in mu povedal, da pričakujem učinkovito delo pri preiskovanju kriminala. Vse drugo je lahko nekaj podobnega, kot je kakšno vaše poročilo, ki je bilo kdaj razveljavljeno. Ampak vseeno, pustiva to zadevo, ker ne morete odgovarjati, pojdimo na vsebino.

Jaz predlagam razpravo o tem vprašanju, pa ne zato, da bi vas ali notranjo ministrico pribijal na križ, daleč od tega. Gre za eno temeljno vprašanje, kako v najkrajšem možnem času te ukrepe pripeljati na nivo Islandije ali pa se vsaj približati Islandiji, da bo vendarle za teh 5 milijard, ki je izginilo, nekdo začel odgovarjati v tej državi. Jaz se globoko zavedam tega, da so pristojnosti, vaše pa ne vem čigave še vse, omejene; vendar jaz mislim, da temeljni problem sploh niste vi. Temeljni problem sploh ni notranja ministrica. Temeljni problem, ne vem, če je vlada na tem področju. Temeljni problem je v tem, da v tej državi nočemo preganjati teh ljudi, da nastavljamo ukrepe in sprejemamo ukrepe, ki preprečujejo tako učinkovitost, kot je bila na Islandiji. Če v Ljubljanski banki preiskuje sedaj te zadeve tisti, ki je nekoč Ljubljansko banko nadzoroval, sedaj pa je dobil dobro plačano službo za nekaj tisoč evrov in tako dalje. Če banke nočejo dajati podatkov policiji in tako dalje; če imamo sodstvo, katerega temeljna naloga je še vedno, vsaj našega, ščitenje leve politične opcije. To so problemi, ki jih mora ta država rešiti, zato predlagam, da o tem opravimo razpravo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospod Luka Mesec bo zastavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala in lep pozdrav!
Gospod minister, jaz vam bom postavil vprašanje glede deregulacije cen naftnih derivatov. Kot je znano, je pobuda vaša, vi ste glavni pobudnik tega, zato se obračam na vas z vprašanjem po smiselnosti tega ukrepa. Za nas, Združeno levico je bila vaša odločitev presenetljiva, ker ste analizi Umarja in Ministrstva za finance kazali, da pozitivnih učinkov takšne poteze ne bo ne za proračun, ne za prebivalce in ne za gospodarstvo. V Združeni levici smo zato tik pred iztekom uredbe, ki je omogočila delno deregulacijo cen naftnih derivatov, sklicali nujno sejo Odbora za gospodarstvo, kjer smo predlagali, da se po izteku veljavnosti sprejme nova uredba, ki bo zopet uvedla popolno regulacijo cen naftnih derivatov. Vaš državni sekretar je temu

nasprotoval z kar floskulami o prostem trgu, tržnem gospodarstvu, konkurenčnosti in tako dalje. Ampak dejstvo je, da imamo pri nas trg naftnih derivatov oligopolen, še bolj natančno rečeno duopolen, in da bo evidentno deregulacija koristila samo največjim distributerjem, se pravi v prvi vrsti Istrabenzu in Petrolu, ki obvladujeta praktično celoten trg. Glede ostalih deležnikov so analize jasne. V državni proračun se bo nakapalo manj denarja zaradi po eni strani manjše porabe, po drugi strani pa zaradi višjih cen. Za potrošnike in gospodarstvo bodo učinki negativni iz istih razlogov. Edini, ki pridobijo s to uredbo, so distributerji.

Zato me zanimajo naslednje zadeve:

Zakaj kljub temu, da deregulacija prinese samo višje cene goriva, vztrajate na ukinjanju regulacije cen naftnih derivatov?

Zakaj v nasprotju s sklepom Odbora za gospodarstvo, se pravi tistim, ki smo ga mi sklicali, nadaljujete z deregulacijo, še preden so znani učinki 100-oktanskega bencina in kurilnega olja?

Odbor je namreč predlagal, da se cene spremlja do konca leta in da se šele takrat odloči. To je podprla tudi koalicija.

Zakaj ste kurilno olje deregulirali v tako imenovani mrtvi sezoni, ko je prodaja tega goriva majhna in dviga cen tako ni pričakovati; zato učinki tega ukrepa ne morejo biti znani?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Počivalšek, izvolite, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci!

Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje. Vesel sem, da sem dobil to priložnost, da vam direktno odgovorim na vaše vprašanje. Naša naloga je, da poskrbimo in izvedemo ukrepe za vzpostavitev konkurenčnega okolja. Mi že dolgo nismo več v dogovorni ekonomiji, samo nekaj področij je še pod sistemom reguliranja cen in eno od teh je reguliranje cen naftnih derivatov. Regulacija cen naftnih derivatov za podjetja zagotovo ne predstavlja okolja, ki bi bilo za njih spodbudno oziroma bi jih spodbujalo k svobodni ekonomski iniciativi. Lahko smo in smo kritični do vseh treh analiz. Vi ste omenili dve – Umar ter Ministrstva za finance; in analiza, ki jo je naredila Trgovinska zbornica Slovenije. Moramo se zavedati, da je v primeru reguliranja cen naftnih derivatov tveganje za podjetja, ki delujejo na svobodnem trgu, previsoko, da bi sploh razmišljali o vstopu na naš trg. Cilj našega ministrstva je, da vzpostavimo normalno delujoč trg, na katerem se bodo lahko vzpostavili tržni mehanizmi in konkurenca med distributerji naftnih derivatov. Mi zadeve ne moremo in ne smemo gledati fiksno; to, kar sedaj ocenjujem, da delate tisti, ki se s tem ne strinjate. Po odpravi reguliranih cen je pričakovati povečanje heterogenosti cen. Predvidevamo, da bodo cene

na avtocestah višje, med tem ko bi bile cene v mestih in ob mejah zaradi konkurence nižje. Domači potrošniki imajo vedno možnost izbire med avtocesto in domačim okoljem, tuji pa s prečkanjem Slovenije, ki ni tako velika, da se tega ne bi dalo narediti.

Sprostitev ukrepov kontrole cen naftnih derivatov bo po naših predvidevanjih na daljši rok prispevala k večji konkurenci naftnih derivatov. Ključno pa je to, kar bom sedaj povedal, ravno nasprotno kot vi trdite, mislimo, da bo ukrep deregulacije pripeljal. Mi imamo danes oligopolni sistem, ki ga obstoječi sistem podpira. In nikoli ne bomo prišli do spremembe, če ohranimo to zadevo. Verjamemo, da je to ključni vzrok, da moramo deregulacijo narediti. Posledično bo med ponudniki prišlo do večje cenovne konkurence, od česar bodo imeli koristiti tudi potrošniki, saj bodo cene enake ali pa nižje kot doslej. Mi imamo danes situacijo, da nam še tisti ponudniki, ki so manjši, odhajajo iz države; in bomo čez nekaj časa imeli res duopolni sistem. Zato menimo, da je sedaj čas, da se postopoma sprostimo oziroma dereguliramo trg cen naftnih derivatov. Velja izpostaviti, da se lahko ob pretiranem dvigu cen kadarkoli ponovno vzpostavi sistem reguliranih cen. Se pravi, da ni nobene nevarnosti, da bi se zgodil kakršenkoli odklon, ker lahko v trenutku in takoj nazaj uvedemo sistem reguliranih cen, ki pa med drugim, če ne veste, velja že petnajst let. V vsakem primeru pa imamo pravico, da reguliramo cene izjemoma za 6 mesecev; in teh 6 mesecev podaljšujemo že 15 let.

Naj odgovorim tudi na drugo podvprašanje, da je bil na 33. seji Odbora za gospodarstvo sprejet sklep, ki vladi nalaga, da do konca 2016 oceni posledice učinkov deregulacije cen naftnih derivatov. Cena mora temeljiti na analizi gibanja cen sproščenih naftnih derivatov in morebitno nadaljevanje deregulacije cen naftnih derivatov ob avtocestah nikakor ni v nasprotju s sklepom, sprejetim na Odboru za gospodarstvo. Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo dnevno spremljamo gibanje cen vseh naftnih derivatov na svetovnem trgu na podlagi borznih kotacij. Spremljamo tudi gibanje cen 100-oktanskega bencina in kurilnega olja. Ugotovili smo, da je po deregulaciji cen naftnih derivatov prišlo do minimalnega dviga cen 100-oktanskega bencina in kurilnega olja. Prosto določena cena je namreč višja za 1 cent na liter v primerjavi s ceno, ki bi jo imeli, če bi bila ta dva naftna derivata še naprej regulirana, to pa lahko potrdim oziroma trdim z gotovostjo. Več pa v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Luka Mesec želi dopolnitev odgovora. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Če vas prav razumem, imate predvsem dva argumenta. En je olajšanje vstopa na trg, drugi pa je bolj heterogene cene, kjer ljubljate

predvsem koristi za potrošnike. Glede vstopa na trg vam moram nasprotovati, saj je trg praktično prost že dandanes. Edino, kar se omejuje, je marža, glede vsega ostalega pa lahko ponudniki prosto vstopajo na naš trg. In tako bo tudi po deregulaciji ostalo, s tem da so v bistvu najboljše lokacije za postavljanje bencinskih servisov že zasedene. Tukaj ne vidimo, da bi lahko prišlo do, recimo temu, razcveta konkurence namesto duopola ali oligopola, ki ga imamo zdaj, kot vi navajate. V tem smislu vidimo kot bistveno bolj smotrno ureditev regulacijo cen.

Druga stvar, koristi za potrošnike. Pred časom so celo Finance priznavale, da je recimo v sosednji Avstriji, kjer imajo deregulirane cene bencina, srednja vrednost bencina za potrošnike dražja kot pri nas. Lahko, da je nekje na Koroškem cena dizelskega bencina ta trenutek pod evro, ampak če greste na avstrijsko avtocesto, boste pa plačali bistveno več za liter kot pri nas. Koristi za potrošnike v tem smislu ni oziroma se porazgubijo. Ponavljam še enkrat tisto, kar sem rekel prej, v tem ukrepu ne vidimo v Združenih levici nič drugega, kot dodatne prihodke podjetij, ki že zdaj z duopolnim položajem obvladujeta naš trg. Samo njihove marže se bodo povečale, vsi ostali bomo pa na izgubi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Zdravko Počivalšek, beseda je vaša.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Jaz moram še enkrat ponoviti, da obstoječ sistem podpira duopolni sistem, da nam ponudniki odhajajo. Treba si je priznati, da delamo vsi, in tudi ponudniki, za maržo.

Mi s tem ukrepom mislimo, da bomo povzročili dodatno konkurenco, nič pa nismo rekli o enem problemu, ki ga je treba rešiti vzporedno s tem. Mislim, da je najbolj primeren trenutek za deregulacijo v vsej tej 15-letni zgodovini zdaj, ko imamo najnižje cene nafte na svetovnih tržiščih, vendar pa ta prostor cene zapolnjujejo tudi trošarine. Mi moramo skladno z vsemi ukrepi priti do sistema, ki bo omogočal, da bo spodbujal tudi tuje šoferje, voznike, ki prečkajo Slovenijo, k odločitvi k temu, da bodo svoje rezervoarje napolnili pri nas. Imamo situacijo, ko smo pri kurilnem olju na primer s trošarinsko politiko na plafonu, tudi po odločitvah Evropske skupnosti oziroma unije ne moramo več zadev dvigovati.

Skratka, v vsakem primeru pa na koncu, če ne bi bilo nič od tega, kar sem zdaj povedal, res; in če imate vi prav v vsem, kar ste povedali, imamo varovalko, da lahko s pritiskom na gumb kadarkoli v trenutku spet uvedemo reguliran sistem in trg naftnih derivatov. Zato ni nobenega rizika in nobene nevarnosti, da s tem ukrepom podpiramo zaslužek dveh ali treh obstoječih naftnih trgovcev. Pričakujem, da bo ta analiza, ki jo zdaj delamo skupaj z Ministrstvom za finance, pokazala upravičenost naše odločitve, da z

deregulacijo postopno še vedno nadaljujemo. Ne govorim o popolni deregulaciji, ampak govorimo o naslednjem koraku deregulacije na avtocestnem križu, kjer lahko tudi v tem trenutku zagotovimo, še enkrat ponavljam, konkurenco za domače kupce izven avtoceste; za tiste, ki pa samo prečkajo Slovenijo, pa je situacija vsaj na področju treh držav okoli nas taka, da je tam gorivo v tem trenutku cenejše, povsod so pa cene deregulirane.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec, postopkovno, izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Ja, mislim, da bi bilo dobro, da Državni zbor o tem opravi razpravo.

V nasprotju s tem, kar smo slišali s strani ministra, celo Evropska komisija redno ugotavlja, da je trg naftnih derivatov eden od najslabše delujočih povsod, kjer so uvedli deregulacijo cen goriv. Z ministrom se prav tako ne morem strinjati, da je to reverzibilen ukrep, ki ga lahko kadarkoli razveljavimo s pritiskom na gumb za ponovno regulacijo cen. Mislim, da bo takrat, gospod minister, pritisk na vas še bistveno večji. Če imamo zdaj podjetja, ki pritiskajo na vas z apetiti po potencialno večjem profitu, boste čez pol leta, leto, če ugotovite, da se deregulacija ni izšla tako, kot ste predvidevali, in da je dejansko stvar bolj podobna temu, kar mi ugotavljamo, da se bodo zgolj povečale cene in s tem profiti za ta podjetja, bi se z vračanjem v regulirane cene dejansko zajedli v dejanske profite teh podjetij. In takrat bo pritisk na vas, na ministrstvo, na vlado še bistveno večji, kot je zdaj. Iz te točke se bomo zelo težko vrnili na regulacijo. Ob tem pa opozarjam, da je Odbor za gospodarstvo jasno sprejel sklep, da je treba do konca leta spremljati gibanje cen, zdaj ob uvedbi delne deregulacije, in se šele na podlagi tehtne analize odločiti, ali je popolna deregulacija smiselna. Zato je vaše vztrajanje pri hitenju tudi kršenje sklepa tega odbora, se pravi kršenje sklepa zakonodajnega telesa. Mislim, da je čas, da se v državnem zboru pogovorimo o tem, na kakšen način naj vlada upošteva naše sklepe in naše napotke. Konec koncev smo mi tisti, ki naj bi narekovali usmeritve vlade; in ne obratno. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Državni zbor bo o vašem predlogu odločal jutri, v torek v okviru glasovanja. Gospod Zvonko Lah bo naslovil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa, podpredsednik za besedo. Spoštovani ministri in ministrice!

Upravljanje z državnimi gozdovi naj bi 1. julija letos od koncesionarjev prevzelo državno podjetje Slovenski državni gozdovi, d.

o. o., po izteku koncesij sedanjih koncesionarjev. Vendar ker je bil zakon sprejet zelo pozno po našem mnenju in tudi procedure, potem ustanovitev podjetja ni bilo tako hitra, tako ekspresna, kot je bilo rečeno, močno dvomimo v to, da bi lahko s 1. 7. to podjetje v popolnosti prevzelo naloge bivših koncesionarjev. To podjetje nima niti nadzornega sveta, nadzorni svet ima 8 članov, vlada je sicer komisijo ustanovila. Bil je razpis izveden, baje naj bi se prijavilo približno 40 kandidatov. Komisija naj bi potem preverila vse te kandidate, vseh 40. Nato naj bi vsako ministrstvo, štiri ministrstva, vsak minister dal enega kandidata, enega opozicija v parlamentu. In trije člani so iz vrst zaposlenih v družbi. Kolikor vem, po mojih podatkih ima podjetje sedaj tri zaposlene in ne več. Poleg tega je Sklad kmetijskih zemljišč tudi dal ven razpise za izvajanje del, in to pet razpisov, kjer naj bi bile ponudbe oddane do 5. 5. Prijavilo se je po nekih informacijah preko 500 izvajalcev, sicer za različna dela. Ti izvajalci naj bi prejeli popise del in oddali ponudbe, potem bodo šele sklenjene pogodbe; in to naj bi bilo vse do 1. 7. letošnjega leta, to se pravi, da imamo še 17 oziroma 16 dni do tega.

Zato me, gospod minister, zanima:

Ali bo do takrat res vse postorjeno, da bodo novi izvajalci lahko enakopravno, kot so ti dosedanji koncesionarji, opravljali dela v državnih gozdovih?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Dejan Židan, izvolite, beseda je vaša.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci! Gospod poslanec, hvala za vprašanje. Pravilno ste ugotovili, da bi bilo dobro, če bi bil zakon sprejet mogoče prej, vendar je bil sprejet takrat, ko je pač bil sprejet. In treba je povedati, da od takrat naprej vsa opravila potekajo v skladu s časovnico, kakršna je tudi v zakonu predpisana. Pomembno je, da je tudi Vlada Republike Slovenije v mesecu marcu sprejela pravila o načinu, pogojih in merilih izbire izvajalcev po oddaji posameznih del za štiri sklope. Glavni sklop v temu trenutku je sečnja in spravilo ter tudi prevoz gozdnih in lesnih sortimentov, potem pa je še tudi vzdrževanje in gradnja gozdne infrastrukture ter gojitvena in varstvena dela. Prišlo je, kakor ste pravilno povedali, čez 500 ponudnikov in ti ponudniki storitev so dobili tudi že sklepe o primernosti oziroma neprimernosti. Takoj, ko se končajo pritožbeni roki, to bo vsak čas, se začnejo potem sklepati tudi pogodbe.

Predsednik Vlade je prav tako danes med odgovorom na svoje poslansko vprašanje povedal, da bo verjetno še danes na dopisni seji vlade sproženo tako imenovanje sprejemanje meril. Merila v praksi pomenijo, da se potem lahko pričnejo sklepati pogodbe o prodaji. Zlasti je pomembno za tiste, ki niso samo preprodajalci, ampak so del gozdno-lesne

verige, torej da sami žagajo, da sami potem proizvajajo izdelke z višjo dodano vrednostjo. Kar se tiče nadzornega sveta, postopki potekajo v skladu s časovnico. Dokler ni nadzornega sveta čisto legitimno, to je tudi do sedaj tako potekalo, vlogo nadzornega sveta in skupščine istočasno opravlja vlada. Treba pa je povedati, da s 1. 7., ko prenehajo koncesije, novih koncesij več ne bo. Ampak od 1. 7. do konca tega leta bodo po teh merilih, ki veljajo do konca leta, posamezna dela in delovišča oddana. V temu času je tudi že bila sprejeta sistematizacija del in nalog znotraj družbe Slovenski državni gozdovi. Te dni se začenejo tudi zaposlovanja in zlasti, kar je pomembno, prenos ljudi. Prenos ljudi iz sklada pa poznate, se bo dogodil točno 1. 7. Pred tem bodo tudi sklenjene pogodbe, mislim, da tudi razgovori že potekajo; in s 1. 7. bodo ljudje s sklada preneseni v skladu z zakonom na novo gospodarsko družbo.

Vsa struktura sistemizacije je narejena. Nekatera posamezna delovna mesta se bodo dopolnila tudi že pred tem, zlasti je pomembno, da se napolnijo mesta, ki so vezana na delovodje in na tiste, ki spremljajo gozd oziroma les pri nadaljnji poti, da postopki pač potekajo. Tudi sam bi si želel, da bi bilo nekaj več časa, vendar po zagotovilih družbe, dostavili so mi tudi že poročilo o dvomesečnem delu ter tudi akcijski plan za nadaljnja dva meseca, stvari potekajo, kakor je bilo zakonsko predvideno. Ne bo pa več novih koncesij od 1. 7. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zvonko Lah, dopolnilni odgovor, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospod minister, lepo bi bilo, če bi šlo tako, kot ste vi povedali.

Ampak jaz mislim, da je vmes še kar nekaj postopkov, ki so možni po Zakonu o javnih naročilih, ki jih je treba spoštovati. Prvo je razpis za informacijski sistem za podporo upravljanja z gozdovi. Osnutek pogodbe, ki je napisan, 1. 7. mora biti vse končano. Kolikor jaz poznam tak posel, tak informacijski sistem, narejen na kožo enega podjetja, rabi kar nekaj mesecev dela. Tudi določena oprema, ki jo je treba nabaviti, tam notri je napisano okoli 100 mobilnih tiskalnikov in podobne stvari, to ne gre čez noč. V osnutku pogodbe je spodaj napisano, da mora biti 1. 7. vse narejeno. Dva datuma sta, ostalih pa ni.

Zanima me:

Kako to poteka?

Ker če ni informacijskega sistema, podjetje sigurno ne more dobro funkcionirati že v samem začetku. Ko ste rekli, da je sedaj komisija ugotovila usposobljenost teh izvajalcev. Izvajalci so dobili sklepe. Verjetno se bo kdo od izvajalcev pritožil in ima pravico do pritožbe; se postopek podaljša. Pogodbe se ne podpiše kar tako. Najprej se pošlje izvajalcem popise, oni dajo ponudbe. V razpisu je izključno najnižja cena, pa nič drugega; in potem ko izbere komisija ponudnika, se kar tako ne podpiše

podpisane. Možna je tudi revizija postopka. Verjetno se bo kdo pritožil. In tudi tam je spet postopek, ki traja. Ni tako enostavno, kot si nek uradnik predstavlja.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Kljub vsemu morate razumeti, da v primeru družbe Slovenski državni gozdovi te družbe, kar je tudi prav, ne upravlja ministrstvo. Ta družba ima poslovodstvo, ima vršilca dolžnosti, hkrati pa sta v družbi še dva pooblaščenca, ki mu pomagata, nas informirajo, torej trije so.

Hkrati pa mislim, da ravno v tem trenutku zaposlujejo pač ogroditve te družbe, nas informirajo, da postopki potekajo, nas tudi informirajo, da na vseh področjih, kjer bi lahko kakšna stvar šla počasneje, da imajo tudi scenarij B pripravljen. In jaz povsem verjamem, da bo družba 1. 7. delala tako, kot od nje pričakujemo. Ali pričakujemo, da bo 1. 7. delala idealno? Tu dovolite, da vam povem primer z Bavarske, ko so na Bavarskem ustanovili gospodarsko družbo za upravljanje z gozdovi, mislim, da je to bilo leta 2005. Bavarski minister je bil z njenim delom povsem zadovoljene šele čez tri leta, ker je to nova gospodarska družba. Jaz verjamem, da bodo opravila potekala, bodo pa tudi iz leta v leto potekala bolje. Jaz vem, da se občasno pojavijo vprašanja koncesionarjev, ali nam lahko garantirate, da bomo mi dobili to delo. Ne moremo. V tem je ravno smisel, da smo šli stran od koncesionarskega sistema. Koncesionarji še nekaj pozabijo povedati, vedno manj del so opravljali sami in videli ste tudi na nekaterih primerih poročil, kako so delali to tudi z nekaterimi podizvajalci. Če imam dobre podatke, mislim, da v času, ko bodo koncesije prenehale, že delujejo skoraj s 40 % podizvajalcev. Mislim, da tudi v marsikaterih primerih se je in se bo prijavil podizvajalec kot enakopraven, ki bo konkuriral.

Dejansko ne moremo garantirati in tudi nobene potrebe ni, tudi namena, da bi ista podjetja, ki so do sedaj delala v državnem gozdu, delala tudi naprej. Delali bodo tisti, ki so bolj učinkoviti. Vendar pa verjamem, da skozi merila so prišli tisti, ki so znali svoje kompetence predstaviti. Poznate, da je bil tudi velik strah, da bo zelo veliko tujcev. Kolikor je meni znano, se je prijavilo samo pet tujcev, in to tistih pet tujcev, ki že zdaj delajo v slovenskih gozdovih. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala ministru Dejanu Židanu.

Gospod Lah, postopkovno, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Izkoristil bi to postopkovno možnost, da se opravi razprava.

Gospod minister, niso bili še izbrani. Izvajalci bodo izbrani takrat, ko bodo njihove ponudbe potrjene in sprejete. Do tega pa je še kar nekaj časa. 30. tega meseca morajo sedanji

koncesionarji pospraviti vse iz gozdov; kot da jih ni in nimajo več vstopa v državne gozdove. V enem od podjetij, ki ima 180 zaposlenih, je na delo v državnih gozdovih vezano 120 zaposlenih, ki bodo šli na čakanje od 180 zaposlenih 1. julija, če ne bodo dobili do takrat pogodbe oziroma ne bodo izbrani kot izvajalci. Štiri podjetja so že najavila prostovoljno likvidacijo, ker dejansko od 1. julija naprej nimajo več dela. Ti koncesionarji imajo dolgoročne pogodbe za dobavo hlodovine iz državnih gozdov določenim domačim lesarjem ali mizarjem, ki jim ne morejo več zagotoviti dobave lesa. Kaj bodo ti naprej potem delali? Kakšne velike zaloge si ne morejo narediti, ni uspelo.

Jaz se sprašujem, ali ni mogoče to namerno narejeno na ta način, da smo prišli v to časovno stisko, da se bodo ti domači predelovalci lesa morali obrniti na privatne dobavitelje, ker država oziroma koncesionarji jim po 30. 6. ne morejo več zagotoviti dobave, da bo potem to državno podjetje lahko vso to hlodovino izvozilo. Ne bodo več zavezani dobaviteljem oziroma tem lesarjem dobavljati hlodovino, ker bodo rekli – mi nimamo nič s tem, najdete se po svoje. Kako se bodo znašli po svoje?! Res je, vsi trdijo, da so ti domači kupci v težavah, tudi likvidnostnih, ne plačujejo takoj kot Avstriji; ampak plačajo in uporabljajo domač les. Zdaj bo prišlo do nekega konflikta, ki je vprašljiv. Kdo pa bo izvajalec? Resda bodo lahko podizvajalci neusposobljeni, slaba kvaliteta in tudi pri nas bo verjetno tri leta trajalo ali še več, da se bo ustvarilo tisto, kar je bilo do zdaj.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 14. junija, v okviru glasovanja.

Gospa Anita Koleča bo naslovila poslansko vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Cenjena ministrica, spoštovani ministri!

Moje vprašanje je res namenjeno našemu ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku. V preteklem mesecu je slovensko javnost zelo zaposloval primer Rudnika živega srebra Idrija, danes je to vprašanje postavljeno na stranski tir, kot da problemov ni več ali pa so bili tedaj nesorazmerni dejanskemu stanju, pravzaprav izpostavljeni kot nerešljivi. Vendar spomnimo, da so bile leta 2014 zagotovljene pravne podlage za nemoteno in tekočo izvedbo vseh postopkov, povezanih z večletnim procesom iskanja rešitve ustreznega delovanja Rudnika živega srebra v Idriji ter njegove neprecenljive kulturne dediščine, vpisane tudi na Unescov seznam svetovne dediščine. Kljub predhodni zagotovitvi omejenih pravnih podlag pa je v letu 2015 prišlo do zastoja pri izvedbi načrtovanih nalog iz sprejetih pravnih podlag. Center za dediščino živega srebra tako ni mogel opravljati svojih, z

ustanoviteljskim aktom določenih nalog, kljub sklepu vlade že iz leta 2013 in tudi potrditvi sklepa aktualne vlade. Spoštovani minister, ob svoji izvolitvi ste se zavezali, da boste pri reševanju tega izjemno pomembnega vprašanja za Rudnik živega srebra in seveda tudi za Slovenijo nasploh kooperativni in sodelovali z Vlado in Centrom za dediščino ter za Idrijo našli ustrezno rešitev.

Zame in tudi za poslance Stranke modernega centra je pomembno vprašanje oziroma vaš odgovor:

Kakšen je napredek Ministrstva za kulturo, kakšne so bile vaše aktivnosti, odkar ste slovenski kulturni minister?

Hvala lepa za odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za kulturo gospod Peršak, izvolite, beseda je vaša.

ANTON PERŠAK: Spoštovana gospa poslanka! Rad bi se vam najprej zahvalil za zastavljeno vprašanje, iz katerega razberem predvsem skrb za ohranjanje naše kulturne dediščine, vpisane na seznam Unesca. Kot sami ugotavljate, je vzpostavljanje delovanja Javnega zavoda Centra za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, na kratko CUDHg, in sočasna likvidacija Rudnika živega srebra, d. o. o., dolgotrajen proces. V ta namen je bil najprej spremenjen in dopolnjen Zakon o rudarstvu, nato je Vlada na njegovi podlagi s sklepom z dne 24. 7. 2014 zavezanca za nadaljnje vzdrževanje nezalitega dela jame in izvajanje monitoringa v vplivnem območju rudnika določila Javni zavod CUDHg Idrija. V skladu s 4. točko tega sklepa Vlade financiranje delovanja zavoda zagotavlja Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvo za kulturo, skladno z njunima delovnima področjema. Navedeno pomeni, da Ministrstvo za kulturo zagotavlja proračunska sredstva za dejavnosti upravljanja nepremične dediščine, povezane z Unescom; Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pa v okviru svojih proračunskih postavk financiranje dejavnosti vzdrževanja nezalitega dela jame, črpanje vode in izvajanje monitoringa v območju rudnika.

V skladu z vsemi temi podlagami je bilo v dosedanjih tednih mojega mandata postorjeno približno naslednje. Potrjena sta bila program dela in finančni načrt Centra, ki ga je sprejel svet Centra, vključno z opozorilom, da predvidena sredstva po vsej verjetnosti ne bodo zadoščala in da bo skoraj gotovo potrebna dopolnitev finančnega načrta. Ampak bistveno je, ker je finančni načrt in delovni program potrdilo tudi Ministrstvo za gospodarstvo, da je bil na ta način dosežen osnovni dogovor o zagotavljanju pogojev za financiranje javnega zavoda v letu 2016. Ministrstvo za kulturo je soglasje k programu dela in finančnemu načrtu CUDHg Idrija za leto 2016 podalo ob pogoju, če se izkaže, da je finančni načrt nezadosten, da se

bo dopolnil. K temu sta se zavezali obe ministrstvi. Obe ministrstvi trenutno tudi preverjata delo dosedanjega podjetja Rudnik živega srebra v likvidaciji, da ugotovimo, kolikšna sredstva so dejansko potrebna. Ne glede na to pa smo s tem ustvarili pogoje, da Center začne normalno delovati. Naše ministrstvo je že izdalo odločbo o financiranju in tako zagotovilo sredstva za opravljanje dejavnosti, povezane z Unescom. Ministrstvo za gospodarstvo je podpisalo pogodbo s Centrom ter tako zagotovilo sredstva in delovanje v zvezi s črpanjem vode, vzdrževanjem nezalitih rogov in tako naprej. S potrditvijo teh dveh aktov je CUDHg usposobljen za delo, za prevzem zaposlenih iz družbe v likvidaciji. Pripravljata se kadrovski načrt in akt o sistematizaciji. Računamo, da bodo sredi julija delavci prešli in da bodo z njimi sklenjene pogodbe.

Ministrstvo za kulturo tudi spremlja izvedbo projekta obnove topilnice, ki je sofinanciran iz finančnega mehanizma evropskega gospodarskega prostora in norveškega finančnega mehanizma. Ministrstvo za kulturo je že leta 2015 zagotovilo 323 tisoč evrov in na ta način pokrilo slovenski delež pri izvedbi navedenega projekta. V letošnjem letu je prišlo do določenih likvidnostnih težav, vendar je CUDHg z vključitvijo v enotni zakladniški račun in posledično s pridobitvijo premostitvenega kredita te težave odpravil. CUDHg Idrija je pred nedavnim na podlagi zahtevka za izplačilo tudi že prejel sredstva finančnega mehanizma evropskega gospodarskega prostora in norveškega mehanizma za izvajanje projekta obnove topilnice, tako da ugotavljamo, da bo projekt pravočasno zaključen. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospod Franc Breznik bo zastavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospod podpredsednik, najlepša hvala za besedo.

Spoštovana ministrala! Kot veste, sem vama že v tem letu postavil nekaj praktičnih vprašanj s terena. Večkrat sem omenil, da smo v Slovenskih goricah opravili analizo uvedbe davčnih blagajn ter zaznali velike probleme. Prvi primer so manjši pridelovalci na kmetih, številne slovenske kmetije, ki se srečujejo s številnimi administrativnimi ovirami, v zadnjih letih tudi glede sprejete zakonodaje glede davčnih blagajn. Druga faza so številna društva, gasilska društva, kulturna društva, društva kmečkih žena in ostalih, ki pa ste jim – moram priznati in se tudi zahvaliti ministru za finance – sedaj prisluhnili. V javnost je prišla vest, da ste 4. junija vsaj tista društva, ki so do 5 tisoč evrov, nekako izvzeli.

Sprašujem oba ministra:

Zakaj iz tega, kolikor sem spremljal, niso izvzeti manjši pridelovalci vrtnin in zelenjave?

Predvsem na teh manjših kmetijah, ki jih imamo v Slovenskih goricah, recimo v občinah Jurovski Dol, Sveta Ana, Sveta Trojica, tudi v Cerkvjenjaku, kjer se manjši pridelovalci srečujejo še vedno z velikimi problemi glede uvedbe davčnih blagajn. To so pridelovalci, ki skromno živijo, ki imajo izredno majhne kmetije in ki jim je dodana dejavnost na kmetijah vir preživetja.

Zato oba sprašujem:

Zakaj so bili iz te oprostitve izvzeti manjši pridelovalci?

Oprostitev za društva pozdravljam. Kot vemo, se vsak dan pogovarjamo o zdravi slovenski hrani, govorimo o naši samooskrbi, dvigu samooskrbe, poznamo strukturo velikosti slovenskih kmetij. Iz okolja, od koder sam izhajam, imamo problem manjših kmetij ter problem gričevnatega sveta, težko obvladljivi tereni, ki dodatno največkrat povzročajo tudi težave pri strojnem pridelovanju; zato verjamem, da nam boste prisluhnili, predvsem vi, spoštovani minister za finance. In prosim tudi ministra za kmetijstvo, če se bo bolj zavzel tudi za te manjše pridelovalce vrtnin. Najlepša hvala za odgovore.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za finance dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Res smo že večkrat obravnavali to temo, zato mi dovolite, da samo taksativno navedem nekatera dejstva in kaj je v pripravi. Prvič, davčno potrjevanje računov je predpisano za vse davčne zavezance, ki poslujejo z gotovino in so dolžni voditi poslovne knjige in evidence ter izdajati račune po DDV zakonodaji. Ob pripravi rešitev davčnega potrjevanja računov se je sledilo načelu enakopravne obravnave in določil zelo ozek nabor izjem. Zakon omogoča posebne rešitve za zavezance z malim obsegom prometa, uporaba vezanih knjig računov, aplikacija Mini davčna blagajna na eDavkih. Kmetijska dejavnost fizičnih oseb, o čemer ste spraševali, je načeloma takrat, kadar zanjo ni treba voditi knjigovodstva. To je, kadar se njen dohodek določa pavšalno na podlagi katastrskega dohodka, izvzeta iz obveznosti davčnega potrjevanja računov. Pri tem pa je intenzivna pridelava vrtnin ne glede na obseg danes zaradi nevpovzpostavljenega evidentiranja, predvsem pa zaradi zelo heterogene predelave, kjer je težko poenotiti za namene pavšalnega ocenjevanja dohodka, del kmetijske dejavnosti, za katero se mora dohodek ugotavljati z vodenjem knjigovodstva, kar ima za posledico tudi obveznost davčnega potrjevanja računov. Vendar se z novim zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki je v obravnavi v Državnem zboru, predlaga, da se tudi z intenzivno pridelavo vrtnin ne glede na obseg pridelave dohodek lahko ocenjuje tudi na podlagi katastrskega dohodka. S tem se bo

pridelovalcu vrtnin razbremenilo vodenje knjig za namene ugotavljanja dohodka in posledično tudi obveznosti davčnega potrjevanja računa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Še minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala. Še enkrat pozdrav, gospod predsedujoči, poslanke, poslanci, gospod poslanec, ki ste postavili vprašanje!

Sedaj je odgovoril naš minister za finance. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi tudi razgovora s Svetom za kmetijstvo in podeželje, ki je najvišji organ znotraj ministrstva, s katerim se posvetujemo, predlagalo Ministrstvu za finance 26. 4. naslednje. Sklicevali pa smo se na Svet za kmetijstvo. Svet za kmetijstvo in podeželje je zavzel stališče, da je uvedba davčnih blagajn nesorazmerno administrativno in finančno obremenila določene kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti, ki se praviloma opravljajo v manjšem obsegu. Hkrati tudi predlagala, da prevzamemo v celoti avstrijski sistem, ki imajo dve meji 7 tisoč 500 evrov za gotovino oziroma 15 tisoč pri prihodkih. Predlagali smo Ministrstvu za finance, da naš predlog preuči. Dejstvo pa je, da sta se do takrat dogodili vsaj dve stvari. Prva stvar je osnutek zakona o katastrskem dohodku, za katerega mislim, da je v tem trenutku že v Državnem zboru; uspeli smo uvrstiti vrtnarsko proizvodnjo v celoti s količniki. S tem se umikamo od obveznega vodenja knjig.

Hkrati pa je prišlo do nečesa, s čimer so se tudi naši nevladni partnerji strinjali. Namreč v obrazložitvi zakona o katastrskem dohodku je napisano tudi neke vrste napotilo, ki predlagatelja zavezuje k pripravi novele zakona, ki ureja dohodnino; in bi omogočal, da se izvzamejo manjši pridelovalci in se dajo v pavšal, kjer potem ni več vodenja knjig in posredno tudi ne davčnih blagajn. Ko smo se pogovarjali z nevladnim sektorjem, je bila to sprejemljiva rešitev in smo jo tudi mi kot ministrstvo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dopolnitev odgovora, gospod Breznik, izvolite, beseda je vaša.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Kot veste, oba ministra, tudi ko ste uvajali Zakon o davčnem potrjevanju računov, sem imel točno takšne poglede, kot jih imata vidva sedaj. Na žalost je med tem časom poteklo kar nekaj časa, povedal sem tudi, kaj se bo zgodilo čez nekaj časa glede na strukturo kmetijstva. Poudaril sem tudi članom, kolegom iz Desusa in tudi kolegom iz Stranke modernega centra, kakšne probleme imajo društva. Rešitve za društva ste uvedli; preko katastrskega dohodka pa lahko sedaj rešujemo tudi manjše pridelovalce vrtnin. V Slovenskih goricah jim

imam polno in naj povem samo nekaj primerov teh administrativnih ovir manjših pridelovalcev vrtnin na trgu. Zgodilo se je to, kot so napisali, recimo uporaba davčnih blagajn na tržnici je skoraj nevzdržna. Prodajaš na tržnici marmelado, jagode in jabolka; marmelada je dopolnilna dejavnost, zato moraš izdati račun; jagode so registrirane kot druga dejavnost, moraš izstaviti račun; za jabolka, ki so pa osnovna kmetijska dejavnost, ni potrebno izstaviti računa. Največkrat je marmelada tudi narejena iz tistih jabolk, ki so bila uničena ali poškodovana in jih ni mogoče prodajati.

Torej gre za celo vrsto nesmislov, na davčno blagajno moraš izobesiti obvestilo o obveznosti izdaje računa. Kako naj stranki pojasnim, da za jabolka ni treba izstaviti računa, ker so obdavčena po katastrskem dohodku; za ostalo pa je moral izdati račun?! Šlo je za celo vrsto administrativnih ovir, za katere upam, da bomo sprejeli rešitve in da bodo za te manjše pridelovalce odpravljene. Upam, da vas je, po domače rečeno, srečala pamet, da vsaj te manjše pridelovalce, ki jih je veliko na trgu, kar je pomembna dejavnost, da bodo iz tega izvzeti. Hvala obema ministroma, budno bom spremljal nadaljevanje teh rešitev, predvsem zaradi preživetja naših kmetov, predvsem v Slovenskih goricah. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi mogoče kdo od ministrov besedo? (Ne.)
Gospod Jani Möderndorfer bo naslovil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.
Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, predsedujoči.

Srečujemo se z vprašanjem Zakona o varstvu okolja. Veste, da je bila s 94. členom ukinjena možnost pridobivanja dovoljenja za začasno in občasno čezmerno obremenitev za gradbišča izven zaprtih in prekritih prostorov. Gre za problem, ki je več ali manj naredil samo to, da imamo danes resne probleme, da nobeno resno gradbišče ne moramo v pravi časovni dimenziji tudi dokončati. Veste, da ta sprememba pozna izjemo samo za prireditve, kadar gre za kakšne dogodke; to pa je tudi vse. Ministrica, vi ste imeli že en poskus, bil je namreč posredovan osnutek Uredbe o spremembi Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki pa je klavrno končal, ker so več ali manj vsi tisti nasprotniki, to so več ali manj okoljevarstveniki in civilna družba, nasprotovali. S tem je ta prvi poskus padel v vodo. Drugi poskus, kmalu za tem ste začeli pripravljati novo uredbo, ki pa je več ali manj, smo lahko te dni brali, tudi na tej poti, da niso zadovoljni s to oceno. Sami najjavljate, da ste pred tem, da pripravljate novo uredbo oziroma tudi na nek način z nekimi strokovnimi podlagami; vendar dejstvo pa je, da imamo resen problem, kajti v slovenskem prostoru od

leta 2014 naprej imamo resne težave, kajti investitorji s takšno uredbo in s takšnimi pogoji imajo oteženo delo pri gradnjah. Še posebej zato, ker gre za hrup, ki se ustvarja več ali manj v časovni dimenziji, ki je omejena; ne pa za konstanten hrup.

Zato je moje vprašanje zelo jasno:

Kdaj boste ukrepali oziroma kdaj bo ta uredba sprejeta na Vladi?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, izvolite, beseda je vaša.

IRENA MAJCCEN: Hvala, predsedujoči. Spoštovana poslanka, spoštovani poslanci! Spoštovani poslanec Jani Möderndorfer, hvala za vprašanje.

Naše ministrstvo je osnutek Uredbe o spremembah Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju objavilo 8. 6., tako da bo v javni obravnavi do 22. 6. Po zaključku javne obravnave bo ministrstvo posredovalo osnutek uredbe v nadaljnjo vladno proceduro. Sprejem, če ne bo večjih težav, načrtujemo v juliju 2016. Res je, kot ste že sami navedli, sprememba 94. člena Zakona o varstvu okolja, ZVO-1F, ki je bil spremenjen v letu 2014, torej pred prihodom na ministrstvo; takrat je to področje pokrivalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V želji, da strokovne podlage, ki so v resnici velikokrat razlog, ali lahko nekdo z normalnim tempom gradi, ali pa mora ta normalni tempo gradnje upočasniti, smo pripravili nove strokovne podlage, za katere menimo, da so pripravljene na način, da se bo raven hrupa kot posledica obratovanja posameznega vira, ki se vedno ocenjuje pred fasadami stavb z varovanimi prostori in se nahaja v 1., 2. oziroma 3. stopnji varstva pred hrupom; in takrat lahko ugotovimo, da gradnje, ki bi zadostila mejnim kritičnim vrednostim kazalcev hrupa ali celo mejnim vrednostim za gradbišča oziroma kot napravo, vir hrupa za 1. stopnjo varstva pred hrupom v praksi pravzaprav ni mogoče izvesti. Kljub temu, da so se ta predhodno izdana dovoljenja za začasno čezmerno obremenitev okolja s hrupom nanašala na izpolnjevanje mejnih kritičnih vrednosti kazalcev hrupa v povezavi s stopnjo varstva pred hrupom, menimo, da je uporaba enotnega pristopa glede gradbišč kot začasnih virov utemeljena, saj gre pri njih ne glede na to, da so lahko umeščena na območja z različno namensko rabo prostora, več ali manj za uporabo istovrstne mehanizacije. Enoten pristop utemeljujemo tudi z mejnimi vrednostmi, ki so za emisije hrupa gradbišč, neodvisno od stopenj varstva pred hrupom, v uporabi v drugih državah članicah.

Res pa je, če sami živimo v okolju, v katerem je v naši neposredni bližini povečan hrup, smo za ta hrup bolj občutljivi; še posebej če so v neposredni bližini šole, vrtci,

stanovanjska naselja. Takrat se običajno v naših postopkih stvari bolj zapletajo, kot se na področjih, kjer je takšna gradnja že ob obstoječi obrtni ali industrijski coni, kjer je ta hrup manj moteč. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Jani Möderndorfer ima besedo za dopolnilni odgovor, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovana ministrica, jaz vas podpiram v teh namenih in sami ste že povedali, da želite, da bi bila ta uredba spremenjena.

Žal je pač minister prejšnjega mandata in tudi zakonodajalec, ki je potrdil v končni fazi ta predlog, naredil veliko napako. Ampak mi se moramo zavedati, živimo v 21. stoletju in razvoj gre naprej. In v 21. stoletju si jaz ne znam predstavljati, da gradbena jama dela z neslišnimi bagri, raznimi rovokopači in podobnimi stroji; to preprosto ne gre. Evropska okoljska agencija, ki je naredila študijo, v svojem poročilu ugotavlja, da je v Evropi glavni vir hrupa promet, železnice in letališča, zraven tudi industrija. Nikakor pa ne gradbišča, ki so lokalno omejena. Naj omenim samo primer, pred kratkim je bil zopet objavljen podatek glede Plečnikovega stadiona, kjer imajo klasičen problem, da ne morejo nadaljevati z resnimi deli točno zaradi te uredbe. Če bi spoštovali zakonodajo, bi morali graditi 8 let namesto 4 let, kar je noro, kar je nonsens iz finančnega vidika, iz časovnega vidika, iz vseh vidikov. To več ali manj pomeni, da takšne prenove ne bomo imeli, niti investitor več ne bo prišel.

Treba je preprosto preseči to, kar Slovenci radi počnemo – ne na mojem vrtu. Če bi bilo kje drugje, bi se še nekako strinjali. Ministrica, imate mojo podporo. Prosim, nadaljujte, ne se ustrašiti civilnih iniciativ; predvsem pa naredite tisto, kar je prav za tudi gospodarstvo in razvoj Slovenije. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica, izvolite, imate besedo.

IRENA MAJČEN: Se iskreno zahvaljujem za to podporo.

Ker je bil omenjen Plečnikov stadion, dejansko je na tem področju tudi občina spremenila svoj občinski prostorski načrt, kar daje možnost, da se bo gradnja odvila. In kot je v mnogih primerih, tudi v mojih vprašanjih, na katera odgovarjam tukaj v parlamentu, naše ministrstvo je v močni povezavi, v močni korelaciji z lokalnimi skupnostmi, smo tukaj drug od drugega odvisni, ali uspešno izvedemo kakšne postopke, ali ne. Prav gotovo nam bo pri hrupu s skupnimi močmi uspelo urediti tudi to vprašanje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo poslansko vprašanje naslovil ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala lepa. Lep pozdrav, gospod minister.

Ponovno vas bom vprašal o Termoelektrarni Trbovlje, ki, kot veste, naj bi prenehala obratovati 1. 8. 2016. Zdaj namreč še vedno opravlja funkcijo tako imenovane terciarne rezerve. S tem datumom naj bi, tako so mi povedali zaposleni, zaposlitev izgubilo vseh preostalih 46 zaposlenih; načrtov za naprej pa ne vlada, ne SDH, ne HSE nimajo ali pa jih še niso predstavili. Nejasna pa ni samo usoda zaposlenih, ampak je enako nejasna usoda razgradnje termoelektrarne. Ni jasno, kdo naj bi vršil to razgradnjo in kdaj naj bi se začela. Ni jasno, kdo bo poskrbel za dokončanje in sanacijo deponije, ki v tistem kraju pomeni precejšnje okoljsko tveganje. Ni jasna strategija razprodaje vitalnih delov elektrarne, ni jasno, kdo bo vodil nadzor, sanacijo in čiščenje objekta od 1. 8. naprej. Prav tako ni jasna usoda infrastrukture v lasti TET, recimo vodovoda Dobovec, ki še zdaj oskrbuje okrog 250 hiš s pitno vodo.

V zvezi s tem vas, gospod minister, sprašujem naslednje:

Zakaj se pogodba za terciarno rezervo ne uporabi do konca leta 2016?

Po mojih informacijah bi lahko bila, ker očitno vsaj zaposleni tam niso seznanjeni z nikakršnimi načrti, kaj bo po 1. 8.

Kdo bo prevzel vlogo terciarne rezerve, ki jo zdaj vrši TET, in kakšni stroški bodo ob tem nastali? Kakšni bodo mesečni stroški zagotavljanja te rezerve?

Zakaj HSE kot lastnik TET ne začne z razgradnjo?

Trenutni zaposleni, ki so še zaposleni tam, namreč imajo znanje, potrebno za razgradnjo, ker so konec koncev več let oziroma nekateri tudi po dvajset let in več tam delali ter zelo dobro poznajo poslopja in naprave, ki so tam. Ko se enkrat ta kolektiv razpusti, bo razgradnja bistveno otežena.

Zakaj se razgradnja še ni začela?

Delovna skupina obstaja že leto in pol, zaposleni pa poročajo, da bi lahko v tem času delali na razgradnji in prodaji vitalnih delov; ampak očitno se je zataknilo pri vodstvu, ker ni bila sprejeta strategija oziroma ni bila sprejeta odločitev, na kakšen način to izvesti.

Kakšen je pogled ministrstva na to zadevo?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za infrastrukturo dr. Gašperšič, beseda je vaša, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, predsedujoči.

Hvala tudi za postavljeno vprašanje. Glede terciarne rezerve lahko odgovorim sledeče. Zagotovitev tega zanesljivega obratovanja elektroenergetskega sistema in s tem tudi zagotavljanja systemske rezerve, to so zadeve, ki so v pristojnosti systemskega operaterja, to je Eles. Sem sodi tudi pristojnost zagotavljanja same terciarne rezerve. V Termoelektrarni Trbovlje sta, kot je znano, dva plinska bloka skupne moči 63 megavatov, ki zaradi zastarelosti in slabega stanja opreme sicer nista najprimernejša za zagotavljanje te terciarne rezerve. Družba Eles je sicer dolžna systemske storitve in systemsko rezervo zagotavljati na javnih razpisih. Po mnenju družbe Eles je malo verjetno, da bi na teh razpisih bloka v Termoelektrarni Trbovlje lahko konkurirala blokom, ki jih imamo v Brestanici in v TEŠ.

Poleg tega se področje za zagotavljanje systemskih storitev v Evropski uniji odpira preko državnih meja, hkrati pa se več držav tudi združuje pri zagotavljanju potrebe po rezervi. To pomeni, da bo ponudba teh storitev v prihodnje še narasla, potreba pa padla; s tem pa posledično tudi cena teh systemskih storitev. Eles nas je tudi obvestil, da ima do konca leta 2018 s podjetjem GEN-I in z Energetiko Ljubljana sklenjene pogodbe o terciarni rezervi v skupni višini 194 megavatov. Razliko do potrebnega obsega terciarne rezerve za leto 2016 pa je Eles zakupil na javnem razpisu, ki je bil objavljen konec leta 2015, tako da za letošnje leto Eles nima dodatnih potreb po terciarni rezervi. Med vsemi regulacijskimi enotami, ki nudijo to terciarno rezervo v letošnjem letu, sta tudi ti enoti plinskih blokov 1 in 2 v TET; vendar je treba izpostaviti, da v pogodbenem odnosu velja portfeljski način zagotavljanja terciarne rezerve, kar pomeni, da pogodbeni partner GEN-I v primeru potrebe po aktivaciji terciarne rezerve sam presodi, katere enote bo aktiviral. GEN-I sproti odloča, ko bo terciarno rezervo treba aktivirati, katera enota bo prevzela to vlogo. Iz Eles smo tudi dobili informacijo, da z vidika stroškov za končne odjemalce v letu 2016 ne bo nobenih sprememb, saj so vse pogodbe za letošnje leto že sklenjene.

Glede vprašanj v zvezi z razgradnjo Termoelektrarne Trbovlje pa lahko povem, da so to zadeve, ki so v pristojnosti lastnika oziroma matične družbe HSE, kjer so nam sporočili, da je za razgradnjo in postopek za rušenje objektov treba pridobiti tudi ustrezno gradbeno dovoljenje. Razpolagajo z oceno Rudisa, da je za pripravo vse projektne dokumentacije potrebno dve do tri leta ter vložek približno milijon evrov. Ugotavljajo tudi, da stroška razgradnje ne bo možno pokriti s prodajo opreme. Prav tako so nas obvestili, da veljavno okoljevarstveno dovoljenje za TET niti ne zahteva razgradnje, prav tako pa ocenjuje, da bi razgradnja imela smisel, če bi na lokacijo prišle neke druge aktivnosti, ki po svoji vsebini ne bi bile energetske. Vendar trenutno veljavni

prostorski akti na tej lokaciji tega zaenkrat še ne omogočajo. Na tem območju je predvidena še naprej zgolj energetska dejavnost, s čimer so seznanjeni tudi župani zasavskih občin in tudi člani Poreza.

Mnenje našega ministrstva glede ohranitve plinskih blokov je, da je to ekonomsko in tudi drugače težko upravičiti. Odločitve glede usode TET pa je sprejel lastnik, to je družba HSE, katerega upravlja SDH. Vemo pa, kakšna so to razmerja, torej relacija med vlado, ministrstvi in upravljanjem družb. Tukaj je kot ustanoviteljica in edina družbenica ..., te pristojnosti se izvajajo v SDH; preko pooblastila skupščine pa vlada ne mora posegati v upravljanje družb ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, minister, za dopolnilni odgovor.

Gospod Luka Mesec, izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za odgovor.

Bi vas pa vseeno malo bolj podrobno vprašal glede prenehanja delovanja 1. 8. Če sem prav razumel direktorja RTH, je danes situacija v TET taka, da se pogodba po rednem roku izteče konec leta, se pravi s koncem leta 2016; ampak bo prekinjena predčasno 1. 8.

Tukaj zanima:

Zakaj je prišlo do tega? Ali ta informacija drži? Drugič, to me preseneča, tudi jaz sem bil zadnjič na tej delovni skupini in je očitno, da ni sprejeta še nikakršna strategija, kaj sploh naprej s to lokacijo. Rudis je sicer pripravil neke tri plane za razgradnjo – od konzervacije lokacije do popolne razgradnje, kjer bi praktično ostal samo dimnik. V tem smislu me preseneča, da se stvar zapira in odpušča zaposlene, ki znajo, ki imajo potrebna znanja za razgradnjo, še preden bi sprejeli, kako s tem objektom poslovati naprej. To je jedro mojega vprašanja:

Zakaj se pogodba prekinja zdaj, če pa ni še sprejeto nič za naprej?

Zakaj se ne ohrani te lokacije kot terciarne rezerve in ohrani zaposlene, ki bi lahko v tem času ter tudi po tem času razgrajevali?

Zakaj bo prišlo čez dober mesec do reza, če ni še nič sprejeto, kako poslovati naprej?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Izvolite, gospod minister.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: To so res vprašanja, ki se tičejo neposrednega upravljanja družbe TET; ki so v pristojnosti njenega lastnika – družbe HSE.

Z detajli vam tukaj res žal ne morem postreči, ker se ministrstvo neposredno s temi zadevami, kot rečeno, ne sme in ne more ukvarjati. Glede informacije, da je pogodba predčasno prekinjena in kaj ima tukaj direktor RTH. Omenili ste RTH, ne vem, ali je to napaka, kakšno vlogo in informacije ima. Ta podatek mi ni znan, da bi prišlo do kakšnih predčasnih prekinitev. Kot

rečeno, informacija je, da so pogodbe za letošnje leto sklenjene, med temi pogodbami je tudi pogodba TET-a, ki pa se aktivira po presoji znotraj tega portfelja, v vsakem konkretnem primeru posebej.

Vprašanje okoli razgradnje in odločitev, kaj se bo v zvezi s tem dogajalo, to so res zadeve, ki so v neposredni pristojnosti družbe HSE, ki mora odločati na podlagi nekaj svojih analiz, kaj je v katerem trenutku za družbo izvedljivo, sprejemljivo. Nekaj odločitev z njihove strani tukaj dejansko ne morem komentirati, je pa vsa odgovornost in pristojnost na njihovi strani. Mi kot ministrstvo smo se vedno in se še vedno zavzemamo, da se v Zasavju ohrani energetska lokacija. Skladno s tem smo si tudi prizadevali, da se poiščejo kakršnikoli načini, tudi za to delovanje terciarne rezerve. Žal, tako kot sem razložil, so tudi tukaj možnosti zelo omejene. Nihče ne more preko teh zavez tržnih mehanizmov in delovanja. Mislim, da so tukaj res omejene možnosti, kaj lahko podjetja v tej dani situaciji še rešijo. Jaz sem pa prepričan, da se skuša narediti največ, da bo ta postopek likvidacije najmanj boleč za zaposlene. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marko Ferluga bo kot zadnji danes naslovil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala. Dober večer še ostalim poslednjim mohikancem tukaj, ki smo ostali.

Jaz se vnaprej ministru opravičujem, da mu kradem čas. Hvala tudi za razumevanje, gospod minister, ampak ne glede na to, da bo to mogoče zvenelo bolj opozicijsko kot koalicijsko vprašanje, vas moram določene stvari vprašati. Kot sami veste, na Obali je na žalost zaradi predhodnih političnih igravic znanih političnih strank in tudi tako imenovanih modrih menedžerjev nastala velika gospodarsko luknja. Ostala sta nam še več ali manj dva velika zaposlovalca, to sta Luka Koper in Cimos, oba ima država v upravljanju direktno oziroma posredno. Danes bi vas rad vprašal za obe zadevi.

Kot prvo me zanima:

Kako DUTB vodi upravljanje Cimos?

Ali so sploh znane usmeritve vodstvu?

Kdo bo odgovarjal, če bo, za tiste svetovalne pogodbe z Admetamom, ki so bile tako ekstremne, da jim dejansko ni bilo za verjeti?

V kateri fazi je prodaja Cimos?

Ali je resnično ta italijanski sklad, o katerem se govori po medijih, resen in kupec, ki ima neko vizijo; da ni spet nek poštni predal?

Jasno je, da so vse te zadeve tako zelo zapletene, da dejansko DUTB ni v neki direktni vaši pristojnosti. Dejansko lahko tudi Ministrstvo za finance v skladu s 4. členom Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank izvaja nadzor nad to družbo.

Treba je pač povedati, da lahko neke dokumente oziroma informacije dobivate z njihove strani.

Druga zadeva, ki me zanima oziroma zanima veliko večino ljudi na Obali, je delovanje SDH pri prodaji deleža Luke Koper v Vinakoper.

Ali sploh ima kakšno vizijo SDH?

Zakaj je na enkrat ta delež Luke Koper v Vinakoper bistven pri prodaji oziroma odprodaji? Glede SDH, če vemo, da imamo zelo jasno strategijo upravljanja SDH, kjer smo točno navedli, kakšni so kriteriji, kakšni so pogoji, kako in kaj naj se vodi. To vprašanje je zastavljeno zaradi tega, ker je bila v Državnem zboru sprejeta strategija upravljanja in na podlagi te strategije je bilo jasno napisano, kako in kaj. Niti ne bom govoril o tem razburjanju glede menjave nadzornega sveta v Luki Koper. Bom pa hvaležen vseh vaših odgovorov.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala gospod Ferluga.

Minister Mramor, beseda je vaša, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Na podlagi informacij SDH in DUTB, kot ste dejali, vam lahko postrežem z naslednjimi informacijami. Glede Cimos, ki je pomemben integrator v razvoju proizvodnje in trženja avtomobilskih komponent ter se sooča s problemi finančne vzdržnosti že drugič v obdobju slovenske samostojnosti. Prvič je bilo to konec 90. let, ko je bilo izvedeno prvo veliko prestrukturiranje s prisilno poravnavo; drugič pa po letu 2008 v obdobju globalne finančne krize, ki je močno prizadela avtomobilsko industrijo. Republika Slovenija je zagotovila Cimosu pomoč za reševanje in prestrukturiranje skladno z evropskimi pravili o državnih pomočih v znesku, ki je presegal 90 milijonov evrov. Kot pomoč, pripisljiva državi, so bila v odločbi Evropske komisije leta 2009 določena unovčena državna poročstva ter tudi vse operacije SID banke. S prenosom terjatev poslovnih bank na DUTB v letih 2013 in 2014 je le-ta prevzel aktivno vlogo pri nadaljnjem prestrukturiranju tega poslovnega sistema. Izvedena je bila prisilna poravnava v letih 2014 in 2015, okrepljena vodstvena ekipa in nadzorni svet ter pričel postopek privatizacije Cimos. Privatizacija je bila določena kot kompenzacijski ukrep v odločbi Evropske komisije, ker Cimos sam ni v stanju vrniti tako velike državne pomoči, kot jo je sprejel.

Privatizacijski proces se je začel odvijati v avgustu 2015, se pravi lansko leto, v roku treh mesecev po pravnomočnosti prisilne poravnave. Vzporedno poteka poslovno prestrukturiranje, ki je močno izboljšalo zanesljivost oskrbe velikih avtomobilskih proizvajalcev in kakovost dobav. Ponudbe za lastniški vstop v Cimos, pridobljene v prvem krogu, niso bile sprejemljive, zato je bila sprejeta odločitev, da se podaljša rok in pozove ponudnike k izboljšanju ponudb; hkrati pa poišče tudi alternativne rešitve. Dejstvo je, da kupci še vedno ocenjujejo Cimos kot tveganega

dobavitelja zaradi kompleksnosti proizvodnje mreže in šibke strukture financiranja. DUTB in SDH vlagata velike napore, da izpogajata sprejemljive pogoje privatizacije z nadaljnjim prispevkom bank kot finančnih upnikov za uspešno lastniško preobrazbo Cimos. V Cimos sta bila vključena dva svetovalca, kot ste tudi že navedli. Prvi je Alvarez & Marsal za finančno prestrukturiranje in Admetam za poslovno prestrukturiranje. Z obema svetovalnima firmama so bile pogodbe zaključene z rekonstrukcijo nadzornega sveta in uprave sredi lanskega leta.

Zdaj grem na Luko Koper. Luka Koper, d. d., je skladno s sprejeto Strategijo upravljanja kapitalskih naložb strateška naložba države. Koprsko pristanišče je namreč edino večnamensko slovensko pristanišče in zato je izjemnega pomena za Slovenijo, saj s svojim delovanjem vpliva na razvoj slovenskega gospodarstva in logistike v tem delu Evrope. SDH pri družbah, s katerimi upravlja, podpira vse poslovne odločitve, ki temeljijo na vlaganju v osnovno dejavnost in ki povečujejo konkurenčnost, zagotavljajo povečanje vrednosti družbe in njeno donosnost. Družba AdriaFin, o kateri ste spraševali, je pridružena družba Luke Koper. Luka Koper ima v lasti 50-odstotni delež družbe AdriaFin, medtem ko ima družba Istrabenz v lasti preostalih 50 %. Skladno s sprejeto strategijo Luke Koper naložba v družbo AdriaFin ni bila opredeljena kot strateška naložba. Družba AdriaFin ima v 77,74-odstotni lasti družbo Vinakoper, katere dejavnost namreč ni povezana z osnovno dejavnost Luke Koper. V mesecu februarju 2016 je SDH prejel v vednost dopis družbe Istrabenz Koper, s katerim je ta pozval Luko Koper k skupni prodaji družbe AdriaFin. V dopisu je tudi navedel, da obstaja interes za nakup stoođstotnega deleža družbe AdriaFin, zato je SDH družbo Luko Koper opozoril na poslovno škodo, ki bi lahko nastala v povezavi s prodajo tega deleža. Prav tako je Luko Koper opozoril tudi na druge možnosti v zvezi s prodajnimi postopki. V svojem dopisu Luki Koper je SDH prav tako navedel, da se z opozorilom ne želi vmešavati v poslovne odločitve družbe, saj je le-ta za to pač pristojna in odgovorna. Ta namreč v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah vodi poslovanje družbe samostojno in na lastno odgovornost. Mora pa poslovodstvo upoštevati določbe Strategije upravljanja kapitalskih naložb. Vsekakor pa je SDH v odnosu do državnih družb, s katerimi v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi upravlja, dolžan ravnati kot skrben in gospodaren upravljavec. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, minister.

Predsedniku Vlade, ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v torek, 14.

junija, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Vsem želim prijeten večer!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 13. JUNIJA 2016 OB 19.17 IN SE JE NADALJEVALA 14. JUNIJA 2016 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 20. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič, gospa Suzana Lep Šimenko, gospod Kamal Izidor Shaker, gospod Marjan Dolinšek, dr. Franc Trček, Miha Kordiš, gospod Jernej Vrtovec do 15. ure in gospod Žan Mahnič. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O REŠEVANJU IN PRISILNEM PRENEHANJU BANK PO NUJNEM POSTOPKU.**

V zvezi s to točko sta bila v zakonodajni postopek vložena dva predloga zakonov, in sicer Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Horvatom, in Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank po nujnem postopku, katerega predlagateljica je Vlada.

Odbor za finance in monetarno politiko je v razpravi o navedenih predlogih zakonov odločil, da ju bo obravnaval v skladu s tretjim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora. Hkrati je tudi sklenil, da bo nadaljnji postopek v zvezi s 127. členom Poslovnika Državnega zbora vodil na podlagi predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada po nujnem postopku.

V skladu s četrtem odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora dajem besedo predlagateljem obeh predlogov zakonov za dopolnilno obrazložitev. Besedo dajem predstavnicu Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance gospe Ireni Sodin.

IRENA SODIN: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

S Predlogom zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank se v nacionalni pravni red dokončno prenaša Direktiva o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij. Dovolite, da vam na kratko predstavim bistvene rešitve.

Naloge in pooblastila v zvezi z reševanjem bo izvajala Banka Slovenije. K reševanju banke bo Banka Slovenije pristopila, če banka propada ali bo verjetno propadla, pri tem pa niso podane okoliščine, iz katerih bi

izhajalo, da bodo razlogi za propad banke v ustreznem roku verjetno odpravljene, pri čemer so ukrepi za reševanje potrebni za zaščite javnega interesa.

Zelo pomembna so načela reševanja, ki jih Banka Slovenije upošteva pri odločanju o uporabi instrumentov za reševanje. Delničarji banke, ki je v postopku reševanja, prvi krijejo izgube. Za delničarje krijejo izgube banke imetniki kapitalskih instrumentov in nato ostali upniki, in sicer v obratnem prednostnem vrstnem redu kot velja za poplačilo terjatev do subjekta reševanja v običajnem insolventnem postopku. Uprava in višje vodstvo banke se praviloma zamenja. Odgovornost posameznikov in pravnih oseb za propad banke se uveljavlja v skladu s splošnimi pravili pogodbene, odškodninske in kazenske odgovornosti. Nobeden upnik banke ne sme utrpeti večjih izgub, kot bi jih utrpel v primeru, če bi prišlo do prenehanja v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki, in zajamčene vloge so v celoti zaščitene.

Z zakonom je velik pomen dan vnaprejšnjemu načrtovanju reševanja banke za primer, da bi prišlo do poslabšanja njenega finančnega stanja iz razlogov na strani banke ali razlogov, na katere banka ne more vplivati. Banka Slovenije bo tako morala za vsako banko vnaprej pripraviti načrt reševanja, v katerem bo predvidela, katere ukrepe za reševanje bi lahko izvedla v banki, če bi ta seveda izpolnjevala pogoje za reševanje.

Zakon deluje tudi preventivno, saj določa, da morajo banke stalno zagotavljati kapital in kvalificirane obveznosti najmanj v obsegu, ki ga posamezni banki z upoštevanjem njene velikosti, poslovnega modela in profita tveganja določi Banka Slovenije.

Predlog zakona določa pet instrumentov za reševanje banke, pri čemer sta bila instrument odpisa in instrument konverzije kapitalskih instrumentov oziroma kvalificiranih obveznosti v slovenski pravni red že uvedena z novelo Zakona o bančništvu iz novembra leta 2013, Banka Slovenije pa ju je že uporabila pri sanaciji slovenskega bančnega sistema v letih 2013 in 2014.

V skladu z direktivo se možnost odpisa ali konverzije širi na vse obveznosti banke, z izjemo obveznosti, ki so v predlogu zakona taksativno naštet. Med drugim so iz možnosti odpisa še naprej vzete zajamčene vloge, torej vloge pri banki do zneska 100 tisoč evrov. Banke bodo morale izvedbo ukrepov za reševanje financirati same, saj bodo v ta namen vplačevale prispevke v enotni sklad za reševanje v višini, ki ga določi enotni odbor za reševanje, pod določenimi pogoji pa se bodo lahko uporabila tudi sredstva sklada za jamstvo vlog. Do uporabe teh sredstev bo prišlo v primeru, če se izguba banke ne bo mogla v celoti pokriti z uporabo instrumentov za reševanje, zlasti z odpisom in konverzijo kapitalskih instrumentov oziroma kvalificiranih obveznosti.

Zakon ureja tudi postopek prisilne likvidacije in stečajni postopek banke. Za vodenje postopka prisilne likvidacije je izrecno pristojna Banka Slovenije, pri tem pa sledi cilju, da se poplačajo obveznosti banke do upnikov in zaključijo poslovanje banke na urejen in nadzorovan način. V primeru, da bodo po zaključku postopka prisilne likvidacije preostale obveznosti presegle preostala sredstva banke, bo sledil stečaj, ki ga na predlog Banke Slovenije uvede sodišče po pravilih, ki veljajo za običajni insolvenčni postopek.

Glede na vse navedeno predlagam, da Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju banke podprete. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem še predstavniku predlagatelja poslanskega predloga zakona gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka s sodelavci!

Govoril bom in predstavil Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, ki ga je 21. aprila v parlamentarno proceduro predložila Poslanska skupina Nove Slovenije. Dan za tem, torej 22. aprila, smo z zadostnim številom podpisov zahtevali splošno razpravo. Vendar je bila ta splošna razprava utišana, zavrnjena na nedemokratičen, na neetičen, lahko rečem, da tudi na škandalozen način. Vnaprej se opravičujem za morda nekoliko ostre besede, ki bodo danes pri tej točki izrečene s strani naše poslanske skupine. Ugotavljamo, da gre za nedopusten primer utišanja opozicije.

Novelo Zakona o bančništvu smo krščanski demokrati vložili, ker si želimo enkrat za vselej preprečiti škodljivo kadriranje v nadzorne svete bank, ki je v preteklosti povzročilo bančne luknje, ki jih moramo s plačili visokih davkov krpiti vsi državljani. Zato imamo torej v Sloveniji visoke davke. Glavni cilj, ki ga s predlogom zakona zasledujemo je dolgoročna zagotovitev stabilnosti bančnega sistema, ta pa je pogoj za dobro delovanje finančnega in tudi gospodarskega sistema države. Poleg tega zasledujemo tudi cilj preprečevanja nadaljnjih zlorab pri nadziranju bank, ki so pripeljale do tega, da so milijarde evrov končale neznano kje. Veljavni Zakon o bančništvu že vsebuje določbe, ki opredeljujejo primernost kandidata za člana nadzornega sveta banke. Izkušnje pa kažejo, da so te določbe opredeljene preohlapno in dopuščajo vstop v nadzorni svet tudi popolnoma neprimernim osebam. To želimo preprečiti za vselej. Za dokončno doseg tega cilja je najnujnejša privatizacija slovenskih bank. Poleg tega pa v Novi Sloveniji predlagamo tudi nov kazalnik za ugotovitev primernosti kandidata za člana nadzornega sveta banke. Predlagani dodatni kazalnik ustreznosti kaže delež

nedonosnih terjatev v banki, kjer je oseba delovala, torej bila zaposlena, na najpomembnejših mestih. Člani nadzornega sveta banke nikakor ne smejo biti osebe, ki so v preteklosti pri podeljevanju slabih kreditov izkazale podpovprečno delovanje. Pri tem predlagamo primerjavo tako s povprečjem slovenskega bančnega sistema kot tudi s povprečjem sistema evropske monetarne unije. Kazalnik velja za terjatve, ki so nastale v obdobju delovanja osebe na pomembnih položajih v bankah, vendar v časovnem okvirju najmanj dveh in največ deset let njegovega delovanja. Desetletno obdobje utemeljujemo z argumentom opazovanja cikličnosti gospodarstva in s tem bančnega sistema ter oceno stabilnosti njenega poslovanja po predlaganem kriteriju.

Čudi nas, kolegice in kolegi, da je identično rešitev v copy-paste obliki v zakonodajni postopek 18 dni za Novo Slovenijo vložila tudi Vlada znotraj zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Še bolj pa nas čudi, da Vlada rešitve Nove Slovenije ne podpira. Vladna koalicija je po vložitvi zakona z amandmajem našo rešitev tudi takoj črtala iz svojega zakona ter preprečila splošno razpravo na parlamentarni plenarni seji, o čemer sem že govoril. Očitno se vladni koaliciji o vprašanih stabilnosti slovenskega bančnega sistema ne zdi vredno opraviti splošne razprave v prvem branju predloga našega zakona, torej novele Zakona o bančništvu, in to kljub temu, da je 10 poslancev splošno razpravo jasno zahtevalo. Koalicija se je poživžgala na poslanske poslovniške pravice in je zato zahtevo za splošno razpravo odvrгла v koš za smeti. Zaradi te poteze vladne koalicije poslanci nismo pravočasno dobili niti mnenja Zakonodajno-pravne službe o našem predlogu zakona, ki nam je bilo ob obravnavi predloga prineseno na klop na seji matičnega delovnega telesa. 48. člen Poslovnika Državnega zbora pa jasno določa, da bi morali mnenje Zakonodajno-pravne službe dobiti vsaj 14 dni pred sejo. To bi se tudi zgodilo, če bi koalicija upoštevala našo zahtevo za splošno razpravo.

Popolnoma jasno je, da je vladna koalicija v obravnavi te novele Zakona o bančništvu popolnoma povozila načela demokratičnega zakonodajnega postopka in tako utišala opozicijsko Novo Slovenijo, ki je pri obravnavi ukrepov v bančništvu očitno za nekatere preglasna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Odbor je na 25. seji 1. 6. 2016 na podlagi Poslovnika Državnega zbora v okviru

iste točke dnevnega reda kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožefom Horvatom, in Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, ki ga je po nujnem postopku Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je bil seznanjen z mnenji Vlade, Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Zakonodajno-pravne službe k obema predlogoma zakonov.

V skladu s poslovnikom so amandmaje k Predlogu zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank vložile poslanske skupine koalicije k vrsti členov, Poslanska skupina SDS k petim členom predloga zakona in k enemu členu Poslanska skupina SD.

Odbor je v skladu s 117. členom Poslovnika Državnega zbora najprej odločil, da bo oba predloga zakonov obravnaval v okviru iste točke dnevnega reda po določbah Poslovnika o nujnem postopku za sprejetje zakona.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je najprej Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu predstavil poslanec Jožef Horvat in nato državna sekretarka na Ministrstvu za finance še glavne rešitve Predloga zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank.

Odbor je v skladu s 127. členom Poslovnika Državnega zbora najprej odločil, da bo dopolnjen predlog zakona pripravil na podlagi zakona, ki ga je v obravnavo predložila Vlada, torej na podlagi Predloga zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank.

Odbor je opravil razpravo in odločal tudi o vprašanju, ali katerega od členov iz Zakona o bančništvu vključi v vladni predlog zakona, na podlagi katerega bo pripravljen dopolnjen predlog zakona. Državna sekretarka na Ministrstvu za finance je predstavila tudi mnenje Vlade k Zakonu o bančništvu. Pojasnila je, da je predlagano rešitev tega predloga zakona Vlada vključila v Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, vendar je kasneje po posvetu z Evropsko centralno banko in Banko Slovenije do omenjene rešitve sprejela negativno stališče, zato teh sprememb ne podpira.

V nadaljevanju sta k predloženima zakonoma predstavila svoja mnenja Zakonodajno-pravna služba in predstavnik Državnega sveta. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila obe pisni mnenji službe k predlogoma zakonov. V zvezi z Zakonom o bančništvu je bilo povedano, da je služba podala konkretne pripombe k predlaganemu novemu drugemu in tretjemu odstavku 53. člena Zakona o bančništvu in opozorila, da predlog zakona nima prehodne ureditve. V zvezi s Predlogom zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank pa je bilo obrazloženo, da so pripombe službe

upoštevane v vloženi amandmajh, glede nekaterih pripomb pa so bila od Ministrstva za finance prejeta tudi dodatna pojasnila. Predstavnik Državnega sveta je na kratko predstavil obe pisni mnenji komisije, ki predloga obeh zakonov podpira.

V nadaljevanju so člani odbora razpravljali predvsem o 268. členu zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank oziroma vprašanju potrebnosti predhodnega licenciranja kandidatov za člane nadzornega sveta bank. Nekateri so menili, da s takim pristopom bistveno posegamo v pravice lastnikov bank, kar je lahko problematično predvsem za tuje lastnike. Temeljna pravica lastnika je, da sam določi, koga bo imenoval za člana nadzornega sveta. Na drugi strani pa se nekateri člani s tem niso strinjali in so licenciranje podprli. V razpravo o tem sta se vključili tudi predstavnici Banke Slovenije, ki sta povedali, da si Banka Slovenije od leta 2004 prizadeva, da bi bilo licenciranje članov nadzornega sveta enako kot licenciranje članov uprav, in v zvezi s tem menijo, da ne gre za poseg v pravice lastnika.

Po opravljeni razpravi je odbor sprejel sklep, da se v predlog zakona, na podlagi katerega bo pripravljen dopolnjen predlog zakona, ne vključi nobenega izmed členov iz Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu.

Odbor je v nadaljevanju opravil drugo obravnavo Predloga zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, in sicer v predloženem besedilu.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval in sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije k posameznim členom predloga zakona. Odbor ni sprejel amandmajev, ki jih je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Brezpredmeten je tako postal amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k 268. členu predloga zakona.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Na koncu je odbor tudi smiselno zaključil zakonodajni postopek za Zakon o bančništvu in na podlagi 128. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel sklep, da le-ta ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spošтовana sekretarka, poslanke in poslanci!

Spošтовani! Pred seboj imamo predlog zakona, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus soglasno podprli. Obravnavani zakon v nacionalni pravni red dokončno prenaša

Direktivo o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij. Slovenija je zadnja, ki še ni prenesla te direktive. Rok za njeno uveljavitev je potekel že kar nekaj časa nazaj, zato je zakon treba sprejeti čim prej.

Zakon poleg nedavno sprejetega novega zakona, ki ureja bančništvo, ter zakona, ki ureja sistem jamstva za vloge, zaključuje prenos pravil in postopkov za vzpostavitev in učinkovito delovanje bančne unije. Pristojnosti za reševanje se podelijo Banki Slovenije kot enotnemu organu za reševanje bank, določajo se pogoji za reševanje bank in načela reševanja, ki jih Banka Slovenije upošteva pri uporabi ukrepov za reševanje. Glede vprašanja predhodnega licenciranja kandidatov za člane nadzornega sveta banke, glede katerega je bilo v obravnavi toliko govora, v Poslanski skupini Desus menimo, da se s takim pristopom bistveno posega v pravice lastnikov banke, kar je lahko problematično predvsem za tuje lastnike.

Prepričani smo, da je stvar lastnika, da določi, koga bo imenoval za člane nadzornega sveta. Žal se v Sloveniji skoraj vse vrte okoli največje banke in seveda imamo vsaj milijardo in pol razlogov za to, a vendar zaradi zapletov v primeru imenovanja nadzornikov NLB ne smemo omejevati ostalih lastnikov bank.

V Poslanski skupini Desus bomo zakon podprli, saj se bodo tako v naš pravni red dokončno prenesle vse direktive, ki predstavljajo pravni okvir za vzpostavitev bančne unije. Ta predstavlja zagotovilo za varnost in zanesljivost bančnega sektorja ter reševanje bank v težavah, ne da bi pri tem morali uporabiti denar davkoplačevalcev in ob čim manjših posledicah za realno gospodarstvo.

Destabilizacija bank in njihovo posledično reševanje z javnim denarjem pa, kot sami vemo, lahko ustvari razmere, v katerih je delovanje socialne države precej onemogočeno. Naj ne bo dvoma, da si v Poslanski skupini Desus tega v bodoče ne želimo, zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank sodi v tako imenovano skupino zakonov, ki urejajo bančno unijo. Konkretno gre za zakon, ki določa pogoje in postopke v primeru reševanja bank, njihovih insolvenčnih postopkov in tudi stečajev.

Po nastanku svetovne gospodarske in finančne krize so bile posledice te krize zaznane tako v vsej Evropi kot tudi v Sloveniji in soočeni smo bili s propadi bank in tudi sanacijo bank z javnimi sredstvi. Vse to se je dogajalo iz razloga, ker

imajo banke pomemben vpliv na celotno gospodarstvo in tudi na življenje ljudi. Zato tudi države povsod jamčijo za vloge varčevalcev v bankah, saj jih ni mogoče kar tako prepustiti stečajnim postopkom, ne da bi sprožili nenadzorovano domino reakcijo, ki bi pomenila tudi velike težave v gospodarstvu in posledično pri položaju vsakega posameznika. Zato je v tej situaciji vsaka država iskala svoje rešitve, ki so se usklajevale tudi na evropskem nivoju. Iz teh uskladitev je nastala bančna unija, katere namen je celovito regulirati področje delovanja, poslovanja in prenehanja bank na prostoru celotne unije. Ključen namen harmoniziranja zakonodaje je prepričati, da bi morali banke ponovno reševati samo z davkoplačevskim denarjem oziroma naj bi bil to zadnji in skrajni izhod. Cilj je, da banke ves čas zagotavljajo zadosten kapital glede na zahtevne postopke, ki jih imajo znotraj podeljevanja kreditov, in s tem tudi prevzem velikih rizikov.

Predlog zakona kot eno svojih najpomembnejših rešitev tako prinaša vrstni red poplačila upnikov bank. Prvi krijejo delničarji, nato imetniki kapitalskih instrumentov in nato tudi vsi ostali upniki. Podoben ukrep je bil vpeljan tudi v Sloveniji pri sanaciji naših bank, vendar je ta ukrep v Sloveniji tekel še v času, ko ta zakon ni bil sprejet. V kombinaciji z drugo bančno zakonodajo, usklajeno znotraj Evropske unije, pomeni sprejem zakona tako celovito ureditev področja insolvenčnih postopkov za banke in tudi jasno določitev pravil, po katerih se rešujejo banke v težavah.

Zakon smo sprejemali po hibridnem postopku na matičnem odboru, saj zakon v pomembnem delu posega v vsebino Zakona v bančništvu. Zato je postopek potekal skupaj s predlogom novele Zakona o bančništvu, ki ga je vložila Poslanska skupina Nove Slovenije in katerega namen je bil urediti preverjanje primerljivosti kandidatov za bančne nadzornike. Trenutni Zakon o bančništvu namreč predhodno preverjanje zapoveduje le za člane uprave bank, ne pa tudi za člane njihovih nadzornih svetov.

Socialni demokrati menimo, da je sprejem tega zakona zato priložnost, da se uredi tudi področje nadzora, in smo zato tudi vložili amandma, s katerim predlagamo predhodno soglasje bančnega regulatorja oziroma Banke Slovenije za vse kandidate za člane nadzornih svetov bank. Gre pa za enak postopek kot že velja za člane uprav bank. Menimo namreč, da so banke dejansko preveč sistemsko pomembne, država pa še vedno jamči za pravilnost njihovega delovanja, zato se nam zdi primerno, da obstaja predhodno sito, s katerim se preveri ustreznost kandidata za to odgovorno delo. Bančni nadzorniki imajo namreč to ključno vlogo in glede na dogajanja zadnjih let smo Socialni demokrati prepričani, da moramo na tem področju merila še zaostri. 5,2 milijardi evrov vloženih javnih sredstev v bančni sistem je po našem mnenju dovolj in celo prevelik razlog, da se to uredi natančneje.

Sam zakon bomo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Če pustimo ob strani tehnične postopke, se s tem zakonom pristojnost odločanja o bančnih institucijah formalno prenaša z držav članic na kvazineodvisne ustanove, kot sta Evropska centralna banka in enotni sklad za reševanje bank. Prenos je čista formalnost, ker so v praksi odločitve o sanaciji slovenskih bank že zdaj sprejete v tujini. Naš politični razred, torej Banka Slovenije, Vlada in večina v parlamentu, odločitve zgolj izvršuje.

Odločitve, ki sta jih Sloveniji vsilili Evropska centralna banka in Evropska komisija, niso odražale realnega stanja in so enormno povečale slovenski javni dolg. Bivši minister Križanič je dobro povedal, da se je Slovenija, ko je bil on finančni minister, znašla v umetno ustvarjenem makroekonomskem šoku. Njegov kolega Mramor pa zdaj prenaša odločitve o prisilnem prenehanju bank v roke tistih, ki so ta umetno povzročeni šok povzročili. Evropske institucije obvladujejo neoliberalni doktrinarji. Do pred kratkim je Evropska komisija trdila, da se v slovenskem gospodarstvu pred svetovno kapitalistično krizo ni dogajalo nič neobičajnega, čeprav smo takrat imeli visok javni primanjkljaj v menjavi s tujino in okoli 30 % rast kreditov. Letos, ko je medletni presežek na plačilni bilanci presegel 7,7 % BDP, ko imamo že nekaj časa deflacijo in visoko brezposelnost, pa komisija ugotavlja, da se naše gospodarstvo pregreva. Na ta način ni mogoče voditi normalne fiskalne politike in to je nazadnje zelo dobro pokazal profesor Veljko Bole v zadnjih gospodarskih gibanjih.

S tem zakonom in direktivami se odločitve o sanaciji bank formalno prenašajo na institucije, ki so leta 2013 prisilile slovensko vlado, da je dokapitalizirala banke na podlagi stresnih testov, katerih rezultati so se razlikovali kar za 1,5 milijarde evrov. Razlika med osnovnim testom in testom, s katerimi naj bi samo kalibrirali osnovni test, je bila kar 45 %. Zahtevani kapital so izračunali na podlagi napovedi, ki so ekstremno odstopale od dejanskega dogajanja v našem gospodarstvu. V zadnjem četrtletju 2013 smo namreč že zabeležili gospodarsko rast in vsakemu opazovalcu je bilo jasno, da se kriza v realnem sektorju končuje, razen tistim, ki so te teste pripravljali.

Sledil je pregled aktive po likvidacijski vrednosti, čeprav nobena od večjih bank ni bila insolventna. To je bila podlaga za najbolj radikalno razlastitev vlagateljev NKBM. Avstrijsko ustavno sodišče je podobno ukrepanje pri njih obsodilo kot neustavno, naše pa kot ponavadi že dve leti čaka na višjo evropsko instanco. Za nagrado, ker smo vložili

3,5 milijarde evrov javnega denarja v banke, v katerih država v resnici ni imela več večinskega deleža, se je vlada zavezala, da bodo te banke praktično nehale kreditirati gospodarstvo in da jih bo po diskontnih cenah prodala. NKBM, ki ima 26 % kapitalsko ustreznost – zahtevana je okoli 10 % –, v katero je bilo med krizo vloženi več kot ena milijarda javnega denarja in ki ima preko Poštne banke Slovenije poslovalnico v vsakem večjem kraju, je zdaj kupil sklad Apollo za manj kot 250 milijonov evrov. To je manj od knjigovodske vrednosti. To je 750 milijonov manj, kot je bilo vanj vloženo, in zelo verjetno celo manj od odškodnin, ki jih bo treba plačati razlaščenih vlagateljem.

Mi vsekakor ne bomo podprli prenosa pristojnosti na ustanove, ki so soodgovorne za vso to škodo. V nekaterih državah so se vlade takim navodilom uprle. V Italiji in na Portugalskem nacionaliziranih bank recimo niso hoteli prodati istemu skladu Apollo, ki je kupil našo NKBM. Naša vlada očitno tega ni zmožna. Svojo državotvornost je raje kot z odporom Evropski komisiji in špekulativnim skladom pokazala z ratifikacijo priključitve Črne gore Zvezi Nato. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

V zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank je Vlada Republike Slovenije kopirala rešitev krščanskih demokratov za racionalizacijo sestave nadzornih svetov bank. Tako je preprečila zahtevano splošno razpravo o našem predlogu novele Zakona o bančništvu in takoj za tem našo rešitev iz svojega zakona črtala. V tej potezi krščanski demokrati ne vidimo niti kančka zdravega razuma. Vidimo pa v tem način preprečevanja postopka in razprave o zakonu, ki bi v bankah onemogočil neprimerne kadrovske poteze. Prav neprimerne osebe na odgovornih položajih bi za Slovenijo spet lahko pomenile nadaljevanje črpanja milijonov evrov iz bank in posledično tudi ogrožitev stabilnosti sistema.

Če razmislimo o praksi delovanja bank v zadnjem obdobju in o trenutnih zakonskih kriterijih imenovanja v nadzorne svete bank, lahko ugotovimo, da je na tem področju nujno treba sprejeti ukrepe. Ti ukrepi pa ne smejo biti zgolj lepotni popravki, ampak morajo biti dejansko tudi učinkoviti. Bančni gordijski vozal moramo enkrat za vselej presekat.

Zato bi bilo treba banke privatizirati. Nova Slovenija pa ob tem predlaga tudi uvedbo novega kazalnika nedonosnih terjatev, ki bi pokazal, kdo je neprimeren za prevzem odgovornosti kot član v nadzornem svetu banke. Po našem mnenju in po našem predlogu zakona je neprimeren tisti, ki je pri podeljevanju kreditov

v preteklosti povzročil nadpovprečno velik delež slabih terjatev. Očitno pa želi vladna koalicija z blokiranjem našega predloga zakona prav te ljudi obdržati na pomembnih funkcijah v bankah, kar je za nas zastrašujoče in zaskrbljujoče.

S strani Banke Slovenije je bil pri obravnavi predloga novele pomemben segment naše rešitve razumljen narobe. Pomisleki Banke Slovenije, da bi bil nekdo lahko deležen očitkov za slabo delo drugih oseb v preteklosti, niso utemeljeni. Na tem mestu naj obrazložim, da se po našem predlogu kot nedonosne terjatve upoštevajo tiste terjatve, ki so bile v preučevanem obdobju podeljene, in ne tiste, ki so se v tem obdobju kot nedonosne šele pokazale. Zato ni mogoče, da bi bil nekdo deležen očitkov za slabo delo odgovornih oseb, ki so funkcijo opravljale v preteklosti.

Banka Slovenije v svojem stališču o predlogu zakona pravi, da nasprotuje naši noveli, ker naj bi nekatere banke lahko zavestno izbrale tvegan način poslovanja. Tako mnenje Banke Slovenije je tudi zaskrbljujoče. Banka Slovenija v tem stališču dejansko zagovarja izvajanje tako imenovanega "kazino bančništva", ki je odgovorno za rušenje stabilnosti bančnega sistema in za nastanek slabih terjatev, ki smo jih morali plačati vsi davkoplačevalci. Ravno v zadnjem tednu smo bili priča razpravam o tako imenovanih mehkih kriterijih za podeljevanje kreditov. Si tega želimo tudi v prihodnje? Si želimo ponovnega bančnega kolapsa in krpanja bančnih lukenj z davkoplačevalskim denarjem? Krščanski demokrati si s spremembo Zakona o bančništvu prizadevamo, da se to v Sloveniji ne bi nikoli več ponovilo.

Kar pa se tiče Predloga zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, ta zakon prinaša nekaj sicer smiselnih uskladiitev z evropsko zakonodajo, zato temu predlogu zakona v Novi Sloveniji ne bomo nasprotovali.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Spoštovani kolegice in kolegi, predsednik, državna sekretarka!

Finančna kriza, ki je zajela Evropo že leta 2007 oziroma največji del v letu 2008, je močno prizadela tudi slovenski finančni sistem. Vse predolgo smo si zatiskali oči in odlašali z ukrepanjem. Slovenija je v letih 2013 in 2014 na žalost že drugič z davkoplačevalskim denarjem sanirala bančni sistem. Dejstvo je, da je bila sanacija bank draga, predraga. Prav tako pa je dejstvo, da bi brez ukrepanja bankrotirala država. Kaj to pomeni za ljudi, si lahko pogledamo v Grčiji. Še danes plačujejo ceno, bolje rečeno ceno plačujejo ljudje. Zato sem ponosna, da smo v letih 2013 in 2014 uspešno in brez tuje pomoči Slovenijo ponovno postavili nazaj na pravo pot, čeprav danes nekdo drug

prejema čestitke in nagrade za naše opravljeno delo. Kakorkoli.

Sanacija bank, ki smo jo v večji meri izpeljali leta 2013 in 2014, pa takrat še ni bila končana. Se pravi, da sanacija bank še ni bila končana, ko je vajeti v roke prevzel Miro Cerar in SMC. Veliko slabih posojil je še vedno v slovenskih bankah. Še vedno bi bilo nujno potrebno sodelovanje Banke Slovenije, Ministrstva za finance in tako imenovane slabe banke pri prestrukturiranju našega gospodarstva. Dogaja se vse kaj drugega. Ukvarjate se z menjavami nadzornih svetov, ki niso po vašem godu, tudi če so poslovanja družb oziroma bank dobra. Ukvarjate se z menjavami uprav v podjetjih, čeprav to sploh ni v vaši pristojnosti. Ukvarjate se sami s sabo, namesto da bi se ukvarjali z dejanskimi problemi, ki jih imate na mizi. In to neučinkovitost bodo spet plačali ljudje, na žalost.

Pred nami je zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Zakon, ki pravzaprav potrjuje ukrepe, ki so bili na nek način že izvedeni in uporabljeni. Te ukrepe uvaja tudi za prihodnost. V naši poslanski skupini zakonu ne bomo nasprotovali, ker se zavedamo, kam nas je neukrepanje v preteklosti pripeljalo. Želimo pa si, da teh ukrepov, ki so navedeni v tem zakonu, ne bi bilo treba nikoli več uporabiti oziroma da davkoplačevalci ne bi nikoli več sanirali slovenskih bank s svojim denarjem.

Kljub temu pa moram povedati nekaj kritike. Zakon, ki je danes pred nami, ima 268 členov, mi pa ga skladno z željo koalicije in odločitvijo predsednika Državnega zbora oziroma na predlog Kolegija sprejemamo po nujnem postopku, kar je res neprimerno za tako pomemben zakon. Razlog za to pa je v zamudi Vlade pri pripravi tega zakona. S sprejemom zakona zamujamo 17 mesecev in to je učinkovitost, o kateri nam je včeraj tukaj predaval predsednik Vlade. Poleg tega je bilo na odboru sprejetih vrsto amandmajev – jaz mislim, da je bila amandmirana več kot polovica členov – in zdi se nam neprimerno, še posebej zato, ker znajo biti še posebej poslanci SMC vedno kritični do opozicijskih predlogov zakonov. Spoštovane kolegice in kolegi, najprej je treba pomesti pred svojim pragom, šele nato si lahko kritičen do drugih.

Kot pa sem že povedala, ker se v naši poslanski skupini zavedamo, kam nas je pripeljalo neukrepanje na področju sanacije bank v preteklosti, temu predlogu zakona ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državna sekretarka, prav lep pozdrav!

S predlaganim zakonom o reševanju in prisilnem prenehanju bank se v nacionalni pravni red dokončno prenaša Direktiva

2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in, pomembno, investicijskih podjetij, ter o spremembi Šeste direktive Sveta ter osmih direktiv in dveh uredb Evropskega parlamenta in Sveta, ki določajo pravila glede reševanja bank. Pristojnosti organa za reševanje bank se podelijo Banki Slovenije, razen nalog in pristojnosti, za katere je v skladu z uredbo pristojen in odgovoren enotni odbor za reševanje. Za namene izvajanja funkcije reševanja Banka Slovenije vzpostavi ustrezno notranjo organizacijo, da se zagotovi operativna neodvisnost in prepreči nasprotje interesov pri izvajanju nalog in pooblastil v zvezi z reševanjem na eni strani ter pri izvajanju nalog in pooblastil v zvezi z bonitetnim nadzorom bank na drugi strani. Operativna neodvisnost je zagotovljena, kadar se zagotovita ločeno poročanje in oblikovanje predlogov za odločitve, ki jih Banka Slovenije sprejme kot organ za reševanje, ter odločitve, ki jih Banka Slovenije sprejme kot organ, pristojen za nadzor bank.

Določijo se pogoji za reševanje, in sicer morajo biti kumulativno izpolnjeni naslednji trije pogoji: prvič, banka propada ali bo verjetno propadla; drugič, niso podane okoliščine, iz katerih bi izhajalo, da bodo razlogi za propad banke v ustreznem roku verjetno odpravljene, zlasti z upoštevanjem alternativnih ukrepov zasebnega sektorja, nadzornih ukrepov, vključno z zgodnjim posredovanjem v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, oziroma z odpisom ali konverzijo kapitalnih instrumentov; tretjič, ukrepi za reševanje so potrebni zaradi zaščite javnega interesa.

Določenih je več instrumentov za reševanje, kot na primer: prodaja poslovanja, ustanovitev premostitvene banke, ločitev sredstev, odpis in konverzija kvalificiranih obveznosti, ki jih ima Banka Slovenije na razpolago za reševanje, če se razmere v banki tako poslabšajo, da njena sanacija v ustreznem časovnem roku ni izvedljiva. Metoda reševanja je odvisna od posameznih bank in načrtov reševanja, ki so bili pripravljene zanje.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo rešitve, ki bodo dokončno uvedle bančno unijo. Za našo poslansko skupino je ključno, da predlog zakona uresničuje čim večje zmanjšanje odhodkov državnega proračuna, ker določa, da se za reševanje bank uporabijo sredstva sklada za reševanje bank. S tem bo predlog zakona prispeval k prihranku sredstev državnega proračuna, saj bo ob aktivaciji sredstev sklada za reševanje bank morebitni potrebni prispevek lastnika ustrezno manjši.

Vsekakor pa je treba poudariti, da je bančni sistem v Sloveniji trden. S tem zakonom se le določajo mehanizmi za reševanje bank, s katerimi bomo v prihodnje hitro reševali banke, če bi to potrebovale. Seveda pa ne pričakujemo

teh potreb v prihodnje, kajti banke so visoko dokapitalizirane, v kar je vključena država.

Kot rečeno, Poslanska skupina SMC podpira predlog zakona, ki je pred nami, in si želi, da bo vsebina zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank čim manjkrat uporabljena. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, pri katerem gre za prenos Direktive Evropskega parlamenta in Sveta v slovenski pravni red. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je direktiva smiselna, saj predvsem zmanjšuje tveganje pri reševanju propadanja bank s strani davkoplačevalskega denarja. Imamo pa določene pomisleke, predvsem glede na upravljanje državnega premoženja in na kakšen način s tem upravlja vlada Mira Cerarja. Dejstva so, da Nova Ljubljanska banka, naša največja sistemska banka, ki je v 100 % lastništvu države, še vedno nima popolnega nadzornega sveta, nima popolnega vodstva in ne izključujemo možnosti, da bomo morali glede na slabo upravljanje in na slabo vodenje s strani vlade, davkoplačevalci ponovno sanirati ta bančni sistem.

V Slovenski demokratski stranki in poslanski skupini z obžalovanjem gledamo na procedure, na kakšen način se je zadeva zapeljala na Odboru za finance in monetarno politiko. Prepričani smo, da je prišlo do kršitve poslovnika, tako s strani predsednika Državnega zbora kot s strani koalicije, kajti na nek način ste preprečili razpravo na Odboru za finance in monetarno politiko glede na predlog zakona, ki ga je vložila ena izmed opozicijskih poslanskih skupin.

Glede same vsebine reševanje tega zakona bi lahko dejali, da imamo v Poslanski skupini SDS pomisleke, zakaj se v ta zakon vključuje tudi reševanje oziroma poglavje o licenciranju za člane nadzornega sveta. Mi smo prepričani, da bi bile te določbe bolj smiselne v samem Zakonu o bančništvu oziroma v Zakonu o Banki Slovenije. Dejstvo je, da imamo v Sloveniji slabo zakonodajo ter da s takimi mehanizmi in širitvami, ko se bo potrebno potem sklicevati na en drug zakon, mislim, da uvajamo v slovenski zakonodajni prostor ponovno ene določene nedoločbe, zaradi katerih bodo težave tako za udeležence, deležnike tega sistema kot za samo izvedbo nadzora, to pomeni tudi za regulatorje.

Tukaj bi ponovno izrekli kritiko na račun priprave zakona, kajti to je zdaj že postala praksa, da je vsa zakonodaja, ki prihaja iz

Ministrstva za finance, izredno slabo pripravljena. Dejstvo je, da ima Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora pri tem veliko težav. Dejstvo je, da so bili pri približno polovici predlaganih členov potrebni popravki, posledično pa imamo poslanci velike težave pri prebijanju skozi takšen zakon.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo vložili tudi amandma, ki ga bomo obravnavali na današnji seji. Prepričani smo, da bi bilo treba narediti popravke pri globah in prekrških, kajti prepričani smo, da so v primerjavi z ostalimi zakoni in z določbami z zvezi s prekrški in globami te nesorazmerni, zato predlagamo njihovo povišanje.

Dejstvo je, da je Vlada s to direktivo zamujala. V Slovenski demokratski stranki samemu predlogu uvedbi direktive v zakon ne bomo nasprotovali.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih.

V razpravo dajem 215. člen ter amandma Poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

Kot prvi se je k razpravi javil predstavnik predlagatelja, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Pozorno sem spremljal stališča poslanskih skupin. V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije dovolite, da izrazim hvaležnost vsem tistim, ki so zaznali nedemokratično proceduro pri sprejemanju ali, bolje rečeno, zavrnitvi naše novele Zakona o bančništvu. Do tega trenutka mi dejansko še nismo dobili odgovora, zakaj zahteva desetih poslancev za splošno razpravo ni bila upoštevana. Tega nam danes še nihče ni razložil, ampak enostavno je ta zahteva 10 poslancev, ki smo sem postavljeni od ljudi, državljanov te države, ni bila upoštevana oziroma je bila vržena v koš oziroma ignorirana. Naše edino orodje, torej poslank in poslancev, je razprava, so besede, je argumentirana razprava. Mi smo izjemno zaskrbljeni, kaj se danes in kaj se bo v prihodnje dogajalo v našem bančnem sistemu. Ne samo v državnih bankah, kjer itak beležimo neko posebnost, svetovno posebnost, ker ima država Slovenija večinski vpliv pri določenih bankah. V mislih imamo seveda dokument Evropske komisije, to je dovoljenje Evropske komisije za dokapitalizacijo Nove Ljubljanske banke. Že velikokrat sem o tem dokumentu govoril. Ima številko SA3329, 18. december 2013, ko je Evropska komisija dovolila državno pomoč za Novo Ljubljansko banko v višini 1,55 milijarde evrov, ampak takoj postavila tudi katalog zavez, ki jih mora država Slovenija izvesti. Med temi zavezami je hvala bogu tudi privatizacija Nove Ljubljanske banke, najkasneje do konca leta 2017. Nadzorni svet Ljubljanske banke bo torej tisti, ki bo nosil ključno odgovornost za ta postopek privatizacije.

Ne bom zdaj zgubljal besed, kaj se je zgodilo pri zadnjem – diplomatsko rečeno –, neposrečenem kadrovanju v nadzorni svet Nove Ljubljanske banke. Če bi imeli implementirano našo rešitev, ki jo predlagamo v noveli Zakona o bančništvu, se to najbrž ne bi zgodilo. Zakaj ne? Ker bi poleg vseh zahtev, ki so v Zakonu o bančništvu že zapisane, zahtev, ki jih morajo izpolnjevati člani nadzornih svetov bank, pogledali, če je bil kandidat za člana nadzornega sveta že zaposlen v kakšni banki, in pogledali, kakšen je delež nedonosnih terjatev te banke v obdobju, ko je bil ta kandidat v tej banki zaposlen. To pomeni, da tisti, po domače rečeno, da bo bolj razumljivo, ki so bili v kakšni banki zaposleni v času, ko je v tej banki nastala bančna luknja, nikoli več ne morejo, ne smejo biti člani nadzornega sveta katerekoli banke. Zelo preprosto.

Rešitve si seveda nismo izmislili mi. Ta rešitev temelji na tako imenovani teoriji obetov, za katero je bila celo podeljena Nobelova nagrada. Predlagani zakon, naš zakon, novela Zakona o bančništvu, zasleduje torej cilj izboljšanja ureditve pogojev za imenovanje članov nadzornega sveta v bančnih institucijah. Kot rečeno, ta naša rešitev temelji na tako imenovani teoriji obetov, ki jo je razvil Daniel Kahneman in zanjo dobil Nobelovo nagrado za ekonomijo. Me prav čudi, da nekaterim v Državnem zboru ta rešitev, ki je torej dobila Nobelovo nagrado, ni všeč.

Dovolite našo razlago, zakaj je bil naš Zakon o bančništvu obravnavan kot hibrid, torej skupaj z vladnim Predlogom zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Koalicija je takrat trdila, da gre za reševanje istih družbenih razmerij. Po poslovniku je seveda možno dva zakona obravnavati po principu hibrida, torej skupaj pri isti točki, in vzeti iz posameznega zakona najboljše rešitve. To bi seveda bilo demokratično zelo korektno. Vlada je v svoj predlog, bolj točno v 268. člen, vgradila našo rešitev po principu copy-paste, ampak potem je sledilo naše razočaranje. Zakaj? Zato, ker je na matičnem delovnem telesu ta ista vladna koalicija vložila amandma, s katerim to rešitev črta. Dokler je bila ta naša rešitev še integrirana v vladni predlog zakona, bi rekli okej, v redu, naj gre za hibrid. Ko pa smo na mizo dobili amandma koalicije, ki pa je našo rešitev iz vladnega predloga zakona črtal, potem smo videli, da gre pravzaprav za en trik. Gospe in gospodje, če se bomo tukaj šli neko prehitevanje ali pa prestiž s triki, potem se naši državi ne piše dobro. Se opravičujem za morda ostro retoriko, ampak zato ta postopek, ta nedemokratičen, škandalozen postopek razumemo kot utišanje opozicijske Nove Slovenije, ki je v zadnjih dveh mesecih v parlamentarno proceduro vložila kar 9 predlogov zakonov, za katere smo prepričani, da vsebujejo dobre rešitve za to državo. Lahko bi uživali v ležernosti opozicije, ampak nismo te sorte stranka. Delamo, vlagamo in še bomo

vlagali zakone. Tudi, če nas boste še ponovno povozili. Ni korektno, gospe in gospodje.

Jaz verjamem, da je Vlada vložila velike napore v zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Gre za izjemno zahtevno temo. Čeprav tukaj tudi ne morem dati odpustka za 17-mesečno zamujanje. Nekatero državo so evropske direktive v svoji zakonodaji celo prehitele. Lahko jih naštejemo. Verjamem, da je predvsem Ministrstvo za finance vlagalo veliko naporov, ampak na vprašanje, zakaj zdaj kar naenkrat utišati opozicijsko Novo Slovenijo, pa nimamo odgovorov. Nekdo je na Odboru za finance rekel, da mi blokiramo. Lepo prosim, zdaj bom datume povedal. Mi smo vložili zakon 21. aprila, dan kasneje, 22. aprila, smo vložili zahtevo za splošno razpravo. Vlada je s svojim zakonom prišla šele 18 dni kasneje, na dan Evrope, 9. maja. Kdo zdaj koga blokira?

Tako ključno vprašanje, kot je kadriranje kompetentnih, najkompetentnejših ljudi v nadzorne svete bank, pri tako ključnem vprašanju se gremo mi tukaj neke trike, kako bi nekoga enostavno izločili. To za nas enostavno ni dopustno. Na podlagi relevantnih podatkov Banke Slovenije iz decembra 2015, ki kažejo na to, da je slabih nedonosnih terjatev še kar nekaj milijard v našem bančnem sistemu, skoraj 6, se bojimo, da bo ponovno udarilo po davkoplačevalcih. Zato ponavljam, kar sem povedal za gospodjo, da imamo zato takšno obremenitev dela, zato imamo, poenostavljeno rečeno, visoke davke. Ker moramo s temi davki dejansko plačevati tudi bančni kriminal. Tukaj se parlamentarna preiskovalna komisija, v kateri sem tudi član, maksimalno trudi, ampak saj sami spremljate in tudi javnost spremlja ta zaslivanja, ko se nekateri najodgovornejši ljudje v bankah, kjer so bančne luknje nastale, tudi namerno, tudi namerno, enostavno nekih svojih let, svojih odločitev ne spomnijo. Ne spomnijo se funkcij svojih družinskih članov in stanovanjskih kreditov, ki so jih dobili njihovi družinski člani po izjemno izjemno ugodnih obrestnih merah.

Če ne bomo vprašanja kadrovanja v nadzorne svete bank uspešno rešili, potem, gospe in gospodje, je zastoj to, kar sem slišal v nekaterih stališčih poslanskih skupin, da pričakujejo, upajo in ne vem, kaj še vse. V politiki ni izražanje nekih upanj, ampak so zahteve. Mi smo zakonodajna veja oblasti in mi moramo zahtevati, lepše rečeno, pričakovati, da se bo zadeva rešila tako, kot je v duhu zakona. Jaz nimam prav nobenega upanja, nimam garancije, nimam poročstva, da bodo pa od tega trenutka naprej, ko bo uveljavljen vladni zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank, banke poslovale izključno v skladu s poslovno etiko, poslovno zakonodajo in tako naprej, ker je tudi Vlada v svojem mnenju o naši noveli Zakona o bančništvu na nek način nakazala, da pa je v kakšnem primeru tudi dovoljeno kazino bančništvo. Kar se mene tiče in kar se tiče Nove Slovenije, nikjer ni dovoljeno in ne sme biti dovoljeno kazino bančništvo. Vlada ni uporabila

ravno tega izraza v svojem mnenju, ampak mnenja, kjer piše, da so pa lahko slabe terjatev na dolgi rok tudi dobre, nekako v tem smislu, mi tega enostavno ne kupimo. Hvala lepa za zdaj, gospod predsednik.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati o 215. členu oziroma splošno, kot je običajno? Prosim za prijavo. Besedo ima mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsednik.

Res, moj namen je bil, da se dotaknem razprave k 215. členu. Vendar me besede s strani predlagatelja in tudi s strani nekaterih, ki so predstavili svoje stališče, preprosto silijo, da z nekaj besedami odgovorim, kajti menim, da predlagatelj, vsaj s slednjim, kar je navajal, v dobršni meri zavaja tako nas poslance kot tudi javnost. Tisto, kar me je posebno zbudilo ali povzročilo, da moramo v tem primeru komentirati, je njegova izjava, da moramo poslanci zahtevati. Res je, vendar pri tem pozablja ali pa ne pove, da mora zahteva temeljiti na pravni in strokovni podlagi, ne pa zgolj na politično všečni besedi.

Zakaj to govorim? Dotikam se njihovega predloga, o katerem je bilo tudi z njegove strani rečeno, da je bilo nedemokratično in ne vem, kaj še v zvezi s tem, pa ne bom ponavljal, ker se nočem spuščati na ta nivo, ampak samo sprašujem. Kakšna pa je potem demokratična oblika odločanja v Državnem zboru ali matičnih delovnih telesih? Vsa matična delovna telesa in Državni zbor ne odločajo demokratično. Dejstvo je, da je odločanje na podlagi mest, ki jih imamo poslanske skupine. Ne vem, v čem je to nedemokratično. Bi se pa rad dotaknil vsebine, kajti mislim, da je bolj pomembna. Dejstvo je, da se do zdaj večine vsebine današnje točke dnevnega reda praviloma ne dotikamo in se dotikamo tega, kar predlagatelj ponovno izpostavlja. Tukaj moram odločno povedati, zakaj smo na matičnem delovnem telesu v poslanski skupini SMC zavrnili, za kar se očita, da je bilo grobo pa nedemokratično.

Poslanska skupina SMC je imela pred seboj zelo jasni dve odločitvi in kot odgovorni poslanci smo temu tudi sledili. Prvo je bilo strokovno stališče Banke Slovenije v zvezi s predlogom predlagatelja. Banka Slovenije je dala zelo jasno sporočilo, da je pri rešitvi, ki jo je predlagal predlagatelj, vrsto strokovnih pomislekov. Jaz mislim, da bo najverjetneje tej vrsti strokovnih pomislekov namenila nekaj besed tudi predstavnica Ministrstva za finance, ker mislim, da smo dolžni javnosti sporočiti, da ni to kar nekaj. V takih konkretnih zadevah, ko se dotikamo 5 milijardne bančne luknje in tistega, kar se zelo malokrat sliši v Državnem zboru, da je morda v zraku tudi še enkrat tolikšen znesek, mislim, da se vsi tega močno zavedamo. Res pa je, da je trenutek streznitve, ko je treba z različnimi prejemi vse rešiti, vendar se ne reši s

tem, da se zdaj na veliko govori, kako bo licenciranje članov nadzornih svetov v bankah v državni lasti čudežno rešilo korporativno upravljanje teh bank.

Da se vrnem nazaj. Tisto, kar bi izpostavil v zvezi z Banko Slovenije, je predvsem njihova zelo jasno zapisana trditev, da pri pobudi ali predlogu, ki je dobronameran – tukaj ne očitamo kakorkoli slabost tega, samo dejstvo je –, da strokovna institucija Banka Slovenije Državni zbor kot zakonodajni organ jasno opozarja, da določene zadeve niso harmonizirane kot pogoj, da bi lahko bila njihova pobuda ali predlog vgrajena v naš sistem. Ne bom se spuščal v samo vsebino, če bo pa treba, se je bomo pa v nadaljevanju tudi dotaknili. To je bil prvi temeljni element, se pravi strokovna presoja Banke Slovenije.

Drugi, za katerega pa moram priznati, da se zelo zahvaljujem poglobljenemu vpogledu in proučitvi tovrstnega primera s strani Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, kjer so se res potrudili glede na zahtevnost te materije, vezano na vsebino predlagatelja – kjer je bilo potem očitano, da je Vlada pa v nadaljevanju sam svoj člen razveljavila –, je pa njihovo mnenje in stališče, ki je zelo jasno zapisano in se nobeden do zdaj tega ni dotaknil. Mislim, da je nujno, da se začnemo pogovarjati tudi o taki plati. Kaj je stališče Zakonodajno-pravne službe? Neizvedljivost, da ne bom govoril še o tem, da se v ta zakon, ki govori o spremembah in prenehanju bank, ne morejo umestiti odločene določbe, ki so vezane izključno na drugo. Mislim, da politiki, poslanci tega Državnega zbora z dolgoletno, desetletno prakso to zelo dobro vedo. Mogoče bi se jaz, ki sem več ali manj s to zelo kratko prakso, lahko kdaj izgovarjal na to, ampak to je dejstvo in mimo tega dejstva ne moremo. Jaz pričakujem, če bo ponovno razprava v zvezi z 268. Členom, da bomo objektivni in bomo jasno povedali, zakaj je prišlo do take odločitve na matičnem delovnem telesu. In ne manipulirati z besedami, kot je "več ali manj nedemokratičnost". Ponavljam. Poslanska skupina SMC je dosledno sledila stališču Banke Slovenije, ki ga je jasno prenesla preko resornega ministrstva oziroma Vlade, ter mnenju Zakonodajno-pravna službe. Zdaj bi se pa rad dotaknil same vsebine, tistega, kar menim, da imamo danes pač za obravnavo. K 215. členu zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank je Poslanska skupina SMC skupaj s koalicijo vložila ta amandmajem iz preprostega razloga, kajti s tem amandmajem se je želelo in se želi skrajšati rok, da postane odločba Banke Slovenije izvršljiva praviloma prej, kot je bilo v prvotnem tekstu zapisano. Kajti glede Banke Slovenije kot organa odločanja, v tem primeru skladno s pooblastitvijo samega predloga zakona, smo trdno na stališču, da naj se tovrstni postopki izvedejo ali izvajajo strokovno, hitro, učinkovito in tisto, kar je pomembno, da se dosežejo nameni. To, kar je bilo v predstavitev in tudi s strani predlagatelja

rečeno, jasno je, da večina stvari drži v preteklosti in ne bom govoril kakšne anomalije so se dogajale. Tudi s tem se ne morem strinjati, kar pravi predstavnica skupine Nepovezanih poslancev, da smo leta 2013 rešili Republiko Slovenijo. Močno dvomim, ali je bila čudežna rešitev tiste trojke rešitev Slovenije pred finančnim ukrepom, glede na to da imamo praktično letno milijardo in toliko obresti samo iz naslova tega. Počasi prihajajo okoliščine z vseh strani. Ob tej priliki bi se zahvalil tako gospodu Horvatu kot predsedniku parlamentarne bančne preiskovalne komisije, da tako intenzivno na tem delajo. Želim si tudi, da se ta intenzivnost tudi res nadaljuje in da pridemo končno do nekih objektivnih rezultatov, in upam, da bo politika to tudi sprejela.

Si bom pa dovolil, kot je tudi običajno praksa, nekaj besed glede samega zakona, ker se vseskozi vračamo na Novo Ljubljansko banko, slabe terjatve in podobno. To so pač procesi in postopki, ki morajo iti skladno z veljavno zakonodajo, vključno s kadrovanjem in podobno, kjer lahko povem tudi sam svoje osebno mnenje, da je tipičen primer kadrovanja članov nadzornega sveta v Novi Ljubljanski banki ponovno primer slabe bančne prakse. To je pač moje skromno mnenje. Samo želim, da se te stvari ne ponavljajo tudi v nadaljevanju.

Kar se tiče predloga zakona, ki je pred nami, mislim, da premalo poudarjamo nekaj. Prenos te direktive z oznako 59 iz leta 2014, za katero praktično po svoji vsebini lahko mogoče rečemo, da je procesni ali tehnični zakon, ampak bistvo tega zakona z obilico svojih členov, 269 – mimogrede, na matičnem delovnem odboru ni bila vložena množica amandmajev, bilo jih je zgolj nekaj čez 30 in še večina teh amandmajev je bilo nomotehničnih. Vemo, praksa je, da Zakonodajno-pravna služba opozarja na določene pomanjkljivosti in je tudi prav, da se te zadeve upoštevajo. Če se vrnem, ta direktiva zelo jasno zahteva, da države članice v svoj pravni red dobesedno uvedejo ali uzakonijo verodostojen nabor instrumentov, da se dovolj zgodaj in hitro posreduje v bankah, za katere se v neki smeri ugotovi, da niso zrele za tisto svoje poslanstvo, za katero so sploh ustanovljene. Kajti premalokrat se zavedamo, ne glede na to, ali je lastnik država ali so fizične ali druge pravne osebe, da je banka ustanovljena zato, da ustvarja dobiček. Konec. Ni druge debate. Lahko potem gledamo tudi, kaj pomeni Zakon o gospodarskih družbah vezan na statusno obliko delniške družbe. Dejstvo je, da ima zahteva za prenos te direktive tiste tri ključne elemente, ki se v neki smeri tudi s tem zakonom zelo podrobno opredeljujejo. Se pravi, ta priprava in preprečevanje tovrstnih, recimo temu slabih stanj bank, zgodnje posredovanje, kadar je banka v težavah ali pa ne izpolnjuje kapitalskih zahtev, kjer vemo, da je bilo v letu 2013 v bankah v državni last to kar stalnica, najverjetneje tudi prej, ter tretjič, reševanje, če je ogrožen obstoj banke. Tisto, kar še ni bilo

izrečeno tudi v predstavitev, pa mislim, da je prav, da je omenjeno, da je bistvo prenosa te direktive v naš pravni red preko tega zakona, da izgubo najprej prevzemajo delničarji, kakorkoli se to sliši, to je direktiva, ki zavezuje vse države članice. Za njimi sledijo upniki, kjer pa je še posebno treba poudariti, da noben upnik ne sme trpeti večje izgube, kot bi jo imel, če bi se postopek zoper dotično banko izvajal po zakonu o insolvenčnih postopkih.

Kar bi bilo v tem kontekstu treba še posebno omeniti, je predvsem dejstvo, da je cilj, ki se sledi s to direktivo, predvsem v primeru, da se zgodi propad bank, da se ta postopek propada bank opravlja na način in brez uporabe javnih sredstev. Mislim, da je to zelo pomembno sporočilo tega zakona. Hkrati pa, da vsi ti postopki tečejo na način, da ne vplivajo negativno na druge institucije, ki so kakorkoli vključene v proces dotične banke.

Tisto, kar je za pozdraviti v zvezi s to direktivo, je predvsem v tem, da ta direktiva prepušča nacionalni zakonodaji, v tem primeru tudi državi Sloveniji, da države same presodijo o uporabi instrumentov in nacionalnih shem financiranja v podporo postopku reševanja.

Samo še dve besedi. Dejstvo je, da se dotikamo Zakona o bančništvu 2, ki smo ga sprejeli v preteklem letu, in zanimivo je, da je od obilice teh členov zadnje čase kamen spotike zgolj tisti člen, ki govori ali se nanaša na člane nadzornega sveta. Dejstvo je, da je Zakon o bančništvu 2 že vgradil prva dva elementa, ki sem jih ravno prej navedel, v zvezi s preprečevanjem ter odkrivanjem tretjega elementa, ključnega elementa, za prenos te direktive, samo reševanje pa ni v tem zakonu, zato je preprosto treba v predlogu zakona imeti zelo podrobno to določilo.

Je pa treba v tem kontekstu omeniti še to, da smo pred sprejetjem Zakona o bančništvu 2 sprejeli tudi že Zakon o organu in skladu za reševanje bank. To pozabljamo. Dejstvo je, da je bil na podlagi tega zakona tudi že preko Banke Slovenije ustanovljen sklad za reševanje bank. V ta sklad za reševanje bank, kot je znano, so zavezane plačati vse banke in hranilnice s sedežem v Republiki Sloveniji določene prispevke do 1 %. Bistvo tega sklada je, da je njegova primarna dolžnost, da se v primeru slabosti poslovanja bank črpajo sredstva za sanacijo ravno iz tega sklada. Jasno je, da smo tudi s tistim zakonom opredelili, da je sklad ustanovljen do leta 2024.

Bi pa rad vseeno poudaril, da je ta sklad za reševanje preko Banke Slovenije sklad za reševanje bank v Republiki Sloveniji. Smo bili pa zavezani tudi evropskim predpisom, da smo v novembru 2015 dopolnili Zakon o organu in skladu za reševanje bank, na podlagi katerega se je ustanovil mehanizem financiranja v okviru enotnega sklada za reševanje, in tukaj moramo ločiti ta enotni sklad, ki pa je na nivoju Evropske unije. Prav tako se tudi v ta enotni sklad financirajo sredstva iz naslova bank in hranilnic.

Za konec bi si vseeno dovolil prositi predstavnico izvršilne veje oblasti, torej Ministrstva za finance, če lahko v svoji predstavitvi ali komentarju, ki bo prav gotovo v razpravi prisotno, odgovori o neki smeri, kjer imam sam osebno dve dilemi, kar se tiče tega samega zakona, česar se boste najverjetneje v razpravi tudi dotaknili. Pri primerjavi držav, kar se tiče prenosa direktiv, pogrešam primerjavo Francije in Rusije ali Ruske federacije, in sicer iz preprostega razloga, ker imamo v Republiki Sloveniji močno banko, katere lastnik prihaja iz Francije. Dejstvo je, da ni omenjeno, kako se v bistvu tovrstna zadeva rešuje, kajti vemo, da sta ta direktiva in tudi naša zakonodaja vzpostavila sistem, da se tovrstno reševanje izvaja po sedežu matičnih držav, če pride do slabega poslovanja. Ker je dolžnost nas tukaj prisotnih, da nam ni vseeno, kako bo jutri ali v naslednjih letih deloval finančni sektor, me preprosto zanima, kako je v tem primeru z banko, ki je zelo vplivna tudi v našem prostoru. Istočasno vam navajam, da je Rusija ali Ruska federacija, za katero vemo, da je Sberbank v Sloveniji, ki je prevzela Volksbank in pred časom tudi Raiffeisen in ima okoli 5 % tržnega deleža, tako kar pomemben igralec v našem prostoru. Zaradi tega bi prosil, če nam v neki smeri v razpravi predočite, ali imajo iz tega naslova tudi v teh matičnih državah, v katerih so sedeži, urejen način, da ne bo nekih posebnih problemov.

Za konec imam pa drugo vprašanje, kajti v samem zakonu je zgolj v opredelitvi pojmov navedeno, da naj bi pod pojmom banka vključevali tudi hranilnice. Tukaj bi prosil, spoštovana državna sekretarka, če v neki smeri zelo jasno poveste, ali ta zakon o prisilnem prenehanju bank velja tudi za hranilnice, kajti v Republiki Sloveniji imamo ta hip tri hranilnice. Dejstvo je, da ne bi želel, da se čez leto, tri ali pet – rad bi videl, da se to ne zgodi, ampak tudi, če se zgodi – na hranilnici ponovi ta zgodba iz leta 2013, ko je Vlada praktično prevzela privatno lastnino v državno lastnino, posledično dokapitalizirala na račun davkoplačevalcev in imamo zdaj, moram priznati, tudi eno zanimivo zadevo, ki se odvija v debatah po matičnih delovnih odborih – Probanka in Factor banka. Ker smo rekli, da gledamo vnaprej in preventivno, me res zanima, ali je s tem zakonom tudi zelo jasno reševanje hranilnic. Kajti ne želim podobne zgodbe, da katerakoli vlada podpravi privatne finančne institucije in potem preko davkoplačevalcev rešuje nek finančni problem.

Toliko za enkrat, kar se pa tiče ostalih amandmajev, pa se bom sproti oglašal. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Če bi bil kdo izmed nas kot posameznik večinski lastnik banke ali pa večinski lastnik nekega

podjetja, bi verjetno presneto premislil, kdo bi v našem imenu kontroliral finance našega banke ali pa našega podjetja. Verjetno ne bi izbrali strankarskega kolega samo zato, ker je naš strankarski kolega, niti soseda ali sorodnika, ker je naš sorodnik, ampak bi zelo premislili in izbrali nekoga, ki ima znanje, ki je pošten in ki v preteklosti na tem področju ni delal hudih napak ali celo kaj hujšega. Vem, da v Sloveniji nimamo ravno na pretek takšnih kadrov in vsi imamo tudi izkušnje, kaj se je v preteklosti dogajalo, ko nihče za nič ne odgovarja in ko z davkoplačevalskim denarjem pokrивamo luknje. Če bi bili mi lastniki banke ali podjetja in ne bi pričakovali, da bo država naše napake popravljala, bi še kako premislili, kdo bi za nas kontroliral finance tega podjetja.

Naš namen, ko smo mi predlagali naš zakon, je bil prav ta – izdelati jasne kriterije, preverljive kriterije, da bi lahko po teh kriterijih lahko imenovali tudi člane nadzornih svetov. Samo to je bil naš namen. Ker imamo tudi ljudi, ki so izkušeni na tem področju, ki imajo določena znanja in ker v Novi Sloveniji iščemo rešitve, ne glede na to, da smo v opoziciji, tudi ne bi imeli nič proti, da so naše rešitve vkomponirane v vladne zakone ali kako drugače, vendar je povsod treba vedeti tudi za avtorske pravice. Ne moremo pa kar manipulirati stvari in se delati presenečenega in nevednega. Želimo samo jasne dogovore in kot konstruktivna opozicija želimo prispevati tudi naše rešitve k dobri, boljši zakonodaji. To je bil naš jasn namen.

Če se že sklicujete tudi na mnenje Zakonodajno-pravne službe, si želim, da bi se ta mnenja upoštevala pri vseh zakonih. V četrtek bomo govorili o financiranju izobraževanja, kjer ste popolnoma povozili mnenje Zakonodajno-pravne službe in ne izpolnjujete odločbe Ustavnega sodišča. V nekaterih primerih je to mnenje torej izjemno pomembno, v nekaterih primerih pa ga dobesedno spregledate.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat!

Jaz se bom v kratki razpravi opredelil še glede predloga kriterijev za imenovanje nadzornih svetov bank. Po oceni Združene leve imamo v Sloveniji predvsem dva problema pri sestavi nadzornih svetov bank. Prvič, imamo sistemsko zakonsko izključenost predstavnikov zaposlenih iz teh nadzornih svetov, se pravi, da predstavnikov zaposlenih ne sme biti notri. Drugič, korporativno upravljanje državnih bank. Smo namreč žrtev prevare, ki se ji reče korporativno upravljanje. Po načelih korporativnega upravljanja lahko državni interes recimo v Luki Koper najbolje zastopa gospod Jürgen Sorgenfrei. To je nekdanji direktor za marketing v Luki konkurenčnemu pristanišču Hamburg. Znan je kot avtor študije, v kateri recimo piše, da se drugi tir ne splača in da naj

vozimo po avtocesti. To je namerna sabotaza drugega tira, ki jo sistematično izvajata minister Gašperšič in Vlada v interesu privatnih investitorjev. Ti investitorji pričakujejo državne subvencije, javno zasebno partnerstvo je spet v zasebnem interesu. Če ne bomo pristali na subvencioniranje, drugi tir ne bo zgrajen, kar je v interesu sosednjih držav, predvsem Avstrije in Italije, ki že par let gradita železniški bajpas okoli Slovenije. Če vprašate OECD in SDH, pa je Sorgenfrei idealen nadzornik. Ni govora, da bi namesto njega državni javni interes zastopal recimo državni uslužbenec, ki bi ga imenoval ali odpoklical demokratični organ. To je druga prevara, ki se ji reče umik politike iz gospodarstva. Kadrovanje namreč temelji na dogmi ali na predstavi, da vsak, ki ga demokratične institucije imenujejo, dela v interesu političnega interesa in lobijev. Od državljanov pa se pričakuje, da to sprejmemo kot normalno stanje, namesto da bi zahtevali, da uradniki in politiki ne delajo v interesu svojih kast, ampak v interesu državljanov.

Druga stvar, do katere bi se rad na kratko opredelil, pa je vrednotenje dela članov nadzornih svetov. Predstavnica predlagateljica je sicer v stališču že deloma odgovorila na to, ampak bi prosil predlagatelja, da malo bolj podrobno predstavi, kako je z naslednjo zadevo. Ni namreč povsem jasno, kako je v zakonu upoštevan zamik med obdobjem, ko je bil neki kredit odobren, in obdobjem, ko je ta kredit postal slaba terjatev. Če ponazorim. Največji krediti cerkvenemu holdingu Zvon, Bavčarjevemu Istrabenzu, Vegradu in drugim so bili odobreni v letih od 2005 do 2008. Slabe terjatve pa so nastale šele po krizi 2010, se pravi, da so ti krediti, ki so bili podeljeni v letih od 2005 do 2008, slabi postali šele po krizi. Zato bi recimo, če to ni dobro opredeljeno, gospoda Kramar in Kovačič, šefa uprav NLB in NKBM, v času, ko so se ti krediti podeljevali, potem po kriterijih dobila boljšo oceno od tistih, ki so morali po letu 2009 popravljati škodo, ki je nastala, zaradi kreditov, ki sta jih onadva podelila. Če dam paralelo, je to približno tako, kot da bi rekli, da je za de facto stečaj mariborske nadškofije odgovoren sedanji nadškof Cvikel, ki samo sanira posledice, ne pa nadškof Kramberger, ki jo je vodil v času največjih finančnih mahinacij. Tukaj bi prosil predlagatelja za malo bolj podrobno obrazložitev ali ponazoritev vrednotenja dela nadzornika glede na obdobje, ko so bili ti krediti podeljeni oziroma ko so postali slabi, ker je po navadi vmes par let zamika in iz zakona ni čisto jasno, na kakšen način se bo to vrednotilo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, lep pozdrav še v mojem imenu!

V Poslanski skupini Desus bomo predlog predpisa, o katerem se zdaj

pogovarjamo oziroma diskutiramo, seveda podpri. Zakaj pri stvari gre? Gre za poglavitno rešitev, ki izvira iz prenosa direktive Evropske unije, in uskladitev domačega pravnega reda z evropskimi pravili glede reševanja bank. Zakon poleg nedavno sprejetega zakona, ki ureja bančništvo, ter zakona, ki ureja sistem jamstva za vloge, na neki način zaokrožuje tako imenovano bančno unijo. Seveda bi moral biti ta zakon že nekaj časa nazaj sprejet, ta direktiva bi se morala že nekaj časa nazaj prenesti, pa vendar je boljše pozno, pa ne prepozno, kot pa nikoli. V izogib morebitnim denarnim kaznim oziroma "penalom" v Poslanski skupini Desus torej ta zakon podpiramo.

Kaj so poglavitne poante, poglavitne rešitve tega zakona? Zagotovo je nadaljevanje izvajanja tako imenovanih kritičnih funkcij posameznih institucij, preprečevanje resnejših negativnih vplivov na finančno stabilnosti. Najbrž si nikakor ne želimo, da zopet pridemo v situacijo, ko bodo davkoplachevalci ne pred dilemo, ampak pred dejstvom, da bi bilo treba, govorim v pogojniku, znova z visokimi zneski dokapitalizirati posamezne finančne inštitucije in na ta način reševati finančno stabilnost v državi. Nadalje. Zaščita javnih sredstev s čim večjim zmanjšanjem odvisnosti od izredne, poudarjam izredne, javnofinančne pomoči. Nadalje. Zaščita vlagatelja, kar se nam zdi ena izmed ključnih poant, ključnih rešitev iz naslova zajamčenih vlog pri bankah, ter investitorjev, kar je prav tako bistveno, iz naslova zajamčenih terjatev do investicijskih podjetij ter nenazadnje tudi zaščita premoženja kot rezime in sredstev strank.

Seveda si v bodoče želimo, da ta zakon – prenos te direktive, ta predpis – ne postane ali pa ne ostane mrtva črka na papirju. Da tiste poglavitne rešitve, ki sem jih navedel in jih vidim ter razumem kot tiste ključne, ki bodo pomagale k stabilnosti in manjšemu tveganju za vse nas, za male ljudi in za finančne inštitucije, ne ostanejo mrtva črka na papirju in da se nam ne dogajajo zgodbe iz preteklosti, o katerih se še danes pogovarjamo, še danes burijo duhove, ampak imamo dejansko urejen finančni sistem kot zgljedna članica evropske in monetarne unije.

Zaradi vsega bom zakon podprl, upajoč, da bo tudi učinkovit in funkcionalen. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance gospa Irena Sodin.

IRENA SODIN: Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Na začetku bi rada povedala nekaj razlogov, zakaj je Vlada v končni verziji sprejela negativno stališče do predloga sprememb Zakona o bančništvu, ki ga je vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožefom Horvatom.

Vlada je namreč v dobri veri vključila v svoj zakon ta člen, vendar pa je potem po

posvetovanju z Banko Slovenije in pa tudi glede na mnenje Evropske centralne banke sprejela negativno stališče. Po mnenju tako Banke Slovenije kot po podrobnejši preučitvi predloga je uspešnost delovanja kandidata na bančnem področju namreč treba presojati preko več kriterijev, ne samo skozi prizmo deleža slabih posojil v banki. Morebitna nadpovprečna vrednost tovrstnega kazalnika namreč še ne pomeni, da je banka pri svojem poslovanju neuspešna. Banka, ki razpolaga z zadostnim kapitalom, se lahko odloči za bolj tvegani model poslovanja, za katerega je značilen nadpovprečen delež slabih posojil, vendar pa so njeni doseženi rezultati kljub temu lahko tako v primerjavi z drugimi bankami v državi kot v evropskem merilu nadpovprečni.

Strokovna pomanjkljivost predloga se odraža tudi v opredelitvi časovnega okvira za presojo uspešnosti delovanja na bančnem področju. Posledice neustreznega upravljanja s kreditnim tveganjem običajno nastopijo šele čez nekaj let, zato bi bila oseba, ki bi nastopila vodilno ali vodstveno funkcijo v času, ko bi se posledice neustreznega preteklega poslovanja s kreditnim tveganjem v banki ravno pokazale, neupravičeno deležna očitkov o neuspešnosti svojega delovanja, čeprav za to ne bi bila odgovorna. Obratno bi predlagani kriterij lahko izpolnila oseba, ki bi opravljala vodilno ali vodstveno funkcijo v banki v času, ko bi bila vrednost kazalnika podpovprečna, njena sporna ravnanja pa bi se šele kasneje odrazila na povišani vrednosti tega kazalnika. Predlaganega kriterija v praksi niti ne bi bilo mogoče izvajati, saj se po predlogu kot nedonosna terjatev šteje terjatev, ki se pri banki ne poravnava v roku 90 dni po zapadlosti. Ta del je tudi odgovor na vprašanje poslanca Luke Mesca. Definicije nedonosnih izpostavljenosti v državah članicah Evropske unije so različne, kar pomeni, da podatkov za izračun predlaganega kriterija ni mogoče primerjati med seboj. Zaradi prakse, ki se različno uporablja v različnih državah, je Evropski bančni organ šele v lanskem letu opredelil enotno definicijo nedonosnih in restrukturiranih izpostavljenosti za namen poročanja na konsolidirani podlagi.

Predlog zakona pa bi povzročil tudi razlikovanje tudi med pogoji, ki bi veljali za imenovanje v nadzorni svet banke, in pa pogoji za imenovanje člana uprave banke. Ker sta obe funkciji z vidika bančnih tveganj enako pomembni, tako razlikovanje ni utemeljeno oziroma upravičeno. Kot rečeno, je Banka Slovenije predlogu iz predhodno navedenih razlogov nasprotovala, zelo zadržana do predloga pa je bila tudi Evropska centralna banka, ki meni, da predlog, kot je postavljen, ne določa nikakršne diskrecijske pravice.

Potem bi rada odgovorila na dve vprašanji gospoda Verbiča. Lahko odgovorim pritrdilo, kar se tiče vključenosti hranilnic in reševanja hranilnic v sam zakon. Hranilnica je kreditna institucija in po Zakonu o bančništvu 2 se pojem

uporablja za vse kreditne institucije, torej tudi za hranilnice.

Potem še odgovor na vprašanje, kako bo ravnala Banka Slovenije v primeru dveh različnih subjektov, ki prihajata iz različnih geografskih področij, v primeru francoske banke in v primeru banke Ruske federacije. Zakon velja za subjekte, ki so naštetih v 2. členu zakona, torej tudi za EU podružnice, in to so podružnice, ki se nahajajo v državi članici in so del kreditnih institucij tretjih držav. Torej to velja tudi za Sberbank, ki deluje v Republiki Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej bom dal besedo predlagatelju, potem pa bom še enkrat odprl.

Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik.

Najprej bi se gospodu Verbiču zahvalil za komplimente, ki jih je dal parlamentarni preiskovalni komisiji, ki preiskuje bančno luknjo oziroma odgovorne osebe. S tega mesta dajem zagotovilo, da bomo naše prizadevanje še stopnjevali, in vas tudi vabimo k sodelovanju.

Gospod Verbič, bom pa vztrajal pri tem, da je šlo za resnično nedemokratični princip, ko je koalicija – tudi vi ste član te koalicije, vsaj parlamentarne komponente koalicije – pravzaprav povzela zahtevo 10 poslancev za splošno razpravo. Onemogočili ste torej to osnovno orodje, ki ga imamo poslanci – razpravo, argumente in tako naprej.

V Novi Sloveniji povsem razumemo strokovne pripombe Evropske centralne banke in Banke Slovenije, čeprav Banka Slovenije ni dala pripomb direktno na naš zakon, ampak jo je Vlada nekako povzela v svojem mnenju. Ampak zaupamo in ne zahtevamo originalnega dokumenta Banke Slovenije. Ampak če pravite, da je naša rešitev nestrokovna – nekako v tem smislu ste razpravljali, ne me držati za besedo –, zakaj potem niste fer in rečete, da je tudi Vlada naredila nestrokovno potezo, ko je to isto rešitev implementirala v 268. člen. Zakaj smo potem samo mi nestrokovni? Treba je le biti fer. Zakaj se predvsem opozicija očitno tu angažira, da sprejmemo čim boljše rešitve, da bi res najkompetentnejše ljudi postavili v nadzorne svete bank? Zato, ker mene doma ljudje ustavljajo in me prosijo, da vzamemo tistim, ki so vzeli njim. Saj država ni dobesedno vzela denarja iz naših denarnic in jih vrgla v bančno luknjo, ampak to se pozna v drugih resorjih, drugih sistemih oziroma podsistemih, ki nimajo denarja ali ministrskih resorjih. Zakaj kmet ne sme biti nepokreten? Zato, ker nima pravice do dodatka za nego. Še sto in tisoče takšnih zadev bi lahko našteval, pa zdaj to ni tema te točke dnevnega reda.

V redu, vi ste se odločili, da boste nedemokratično ustavili zahtevo 10 poslancev, vztrajam, da je bilo to nedemokratično. Tudi vi,

gospod Verbič, nam niste dali odgovora na vprašanje, ki sem ga postavil za govornico. Zakaj? Ker pravijo, da je kadrovska politika kraljica vseh politik. Če slabo kadrujemo, so lahko zakoni še tako briljantni, pa ne bo šlo. Imel sem privilegij, da sem – mislim, da predlani – sedel na večerji skupaj s predsednikom Albanije in sem ga spraševal, kako so pa oni kaj uredili njihov bančni sistem. Rekel je: "Mah, mi smo že davno naše banke privatizirali." Tu je rešitev. Tukaj nas je Albanija prehitela. Lahko si vzamemo Albanijo za zgled, kar se tiče privatizacije bančnega sistema.

Že velikokrat sem ponavljal izjavo našega guvernerja dr. Boštjana Jazbeca, ki pravi, da pride na svet guvernerjev na Evropski centralni banki in ga kolegi sprašujejo, kdaj bo Slovenija privatizirala svoje banke, ker smo v družbi držav, kot so Etiopija, Sirija, Kuba, ne vem, katerih še, torej v družbi 8 držav na svetu, kjer ima država oziroma politika ključni vpliv v bančni sistem. To je naša rak rana, pa če vam je to všeč ali ne. Jaz ne kažem zdaj s prstom na to koalicijo, bog ne daj, da je ta koalicija kriva za to bančno luknjo, ne, ampak ta koalicija ima ta trenutek največjo politično moč in oblast ter upravlja to državo, torej tudi državne banke. In zadeve je treba opravljati tako, da bodo v dobro ljudi in nikogar drugega, seveda v dobro vseh ljudi.

V mnenju Vlade na naš predlog Zakona o bančništvu me je nekako zbedel naslednji zapis: "Banka Slovenije je v zvezi s predlagano rešitvijo," torej rešitvijo Nove Slovenije, "izrazila vrsto strokovnih pomislekov. Po njenem mnenju uspešnost delovanja kandidata na bančnem področju ni mogoče presojati le skozi prizmo deleža slabih posojil v banki." Saj ne presojamo zgolj glede na deleže slabih terjatev, ampak v 53. člen Zakona o bančništvu zgolj dodajamo ostrejšje kriterije, vse, kar je bilo prej, pa ostaja. Naprej: "Banka, ki razpolaga z zadostnim kapitalom, namreč lahko zavestno izbere bolj tvegan model poslovanja, za katerega je značilen nadpovprečen delež slabih posojil, a so kljub temu lahko njeni doseženi rezultati poslovanja, merjeni z drugimi kazalniki uspešnosti poslovanja, v primerjavi z drugimi bankami v državi oziroma bančni uniji nadpovprečni. Vse to je res, ampak enostavno ne verjamem, da tudi pri nas v Sloveniji. Temu jaz pravim "kazino bančništvo", ki ga pa ne podpiram.

Če kolega Verbič, ki pozna bančni sistem in se pogloblja v te zadeve, kar je hvalevredno, citira samo določena stališča Banka Slovenije, potem, kolega Verbič, jaz pričakujem, da sledite tudi Banki Sloveniji, ki predlaga predhodno licenciranje kandidatov za člane nadzornega sveta, ne samo člane uprav. Ja, vi ste to marca 2015 zavrnili, Nova Slovenija pa ne. Ker če imamo regulatorja, to je Banko Slovenije, potem mu dajmo vsa maksimalna orodja. Banka Slovenije zagovarja, kot ste slišali na Odboru za finance, predhodno licenciranje. Potem se ne bi zgodilo to, kar se je, torej ta

blamaža pri kadrovanju v nadzorni svet Banke Slovenije. Kot je mag. Marko Pogačnik opozoril, danes mi nimamo popolnega nadzornega sveta, ne vemo niti, kako je z upravo te največje državne banke. Jaz pa trdim, da omrežja, ki zadaj močno vladajo, že imajo svoje dolge lovke uperjene na Novo Ljubljansko banko, ki je še eden izmed plenov, ki se ga dan najbrž zlahka privatizirati na takšen ali drugačen način.

Če smo že pri privatizaciji Nove Ljubljanske banke, boste vi, spoštovana koalicija, morali popraviti strategijo upravljanja državnega premoženja, ker so tam zadeve glede Nove Ljubljanske banke napisane napačno in niso v skladu z evropskim pravnim redom, bolj točno s prostim pretokom kapitala, ker ste zapisali, da ni dovoljena koncentracija znotraj Nove Ljubljanske banke nad deležem države, se pravi nad 25% plus eno delnico. Imam sodbe sodišča EU, kjer je Evropska komisija tožila in seveda tožbo dobila, ko je tožila posamezne države, ki so omejevale prost pretok kapitala. To je eklatantni primer omejevanja prostega pretoka kapitala. Tu bo Slovenija izgubila. Čim prej pot pod noge in spremeniti Strategijo upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali je replika?

Replika, mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Moram spoštovanemu poslancu nameniti par besed. Bom zelo kratek.

Kar se tiče tega, ko ste navedli, da sem nestrokovno in podobno uporabil besedo v zvezi z vašim predlogom, ste me popolnoma napačno razumeli. Jaz sem v tistem delu citiral zgolj to, kar ste tudi vi ravnokar prebrali, in sicer, da stališče Banke Slovenije v zvezi s predlagano rešitvijo izraža vrsto strokovnih pomislekov. To ni moja ocena glede vašega predloga.

Tudi v nadaljevanju, ko ste v neki smeri potem rekli, da sem tako nekako omejen, bi jaz prosil, da ko se mi pogovarjamo o stališčih do bank, da imamo pred seboj vse banke, ki delujejo v Republiki Sloveniji. Mi se tako zdaj ali tudi do zdaj v vaši razpravi ali na matičnih odborih pogovarjamo, kot da so v Republiki Sloveniji zgolj tri banke v državni lasti in nimamo 13 bank, ki so v privatni lasti ali v lasti drugih držav. Ko se mi dotikamo zakona o bančništvu 2 ali licenciranju članov nadzornega sveta, moramo imeti pred očmi, kaj to pomeni za pravne subjekte, ki delujejo v Republiki Sloveniji. Sam imam trdno stališče – pa bomo več v razpravi pri licenciranju –, da moramo kot poslanci imeti pred očmi, kako s kakšno odločitvijo lahko posežemo tudi na ta prosti trg, saj vsi želimo, da tujci, ali investitorji ali novi lastniki, prihajajo v naš prostor.

Glede na to, da ste komentirali Banko Slovenije, ki zdaj zagovarja licenciranje članov že v postopku pri ZBan-2. Tudi mene preseneča

ta bliskoviti obrat na Banki Slovenije, da zdaj bi tudi preko licenciranja zagotovili boljše upravljanje, spet poudarjam, samo bank v državni lasti, kajti ta hip se pogovarjamo o teh treh – leta 2013 jih je bilo 5 ali 6. Sploh se ne pogovarjamo o tem, da je v slovenskem prostoru toliko bank, ki delujejo kot pravne osebe. Zakaj Banka Slovenije očitno zdaj poudarja licenciranje? Jaz imam tukaj takoj vprašanje, na katerega tudi na matičnih odborih še nisem dobil nobenega odgovora, zato ga tudi tukaj postavljam. Zakaj Banka Slovenije do leta 2013 ali 2014 ni odvzela nobene licence članom uprav ali razrešila člana nadzornega sveta?

Tega se bomo v nadaljevanju prav gotovo dotaknili, glede na to, da je bil v letu 2011 zelo jasno sprejet sklep z nivoja vice guvernerjev ali sveta banke, kaj pomeni odgovornost članov uprave nadzornih svetov. Zaradi tega je ta pomislek, kaj pa je zdaj kar na enkrat ta obrat, da se bo pa čudežno licenciralo člane nadzornega sveta, kar pomeni poseg v pravico lastnika. V neki smeri je tudi vaša kolegica prej lepo povedala, da je lastnik tisti, ki mora imeti pravico, da se odloči, komu zaupa nadzorstvo nad njegovo lastnino. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet se je javil predlagatelj. Besedo ima torej predstavnik predlagatelja, gospod Jožef Horvat, potem bom pa res odprl še za prijave.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ja, gospod Verbič, ampak treba je razumeti, da je bančni sistem nekaj drugega kot recimo tovarna čevljev. Seveda ima lastnik pravico, ampak Banka Slovenije je centralni regulator v Republiki Sloveniji, je neke vrste nadzornik vseh bank, neodvisno od lastništva. Če pogledava, kolega Verbič, sta bili Factor banka in Probanka privatni banki. Tudi midva bova morala dati oziroma sva že dala iz najinih žepov denar, seveda ne neposredno, v sanacijo teh dveh bank. Kar nekaj sto milijonov so te banke odnesle. Če bi bili na parlamentarni preiskovalni komisiji in bi poslušali ljudi, ki so ti dve banki vodili, to vzbuja zelo čudne občutke, da ne bom v tej parlamentarni dvorani uporabljal kakšnih nedostojnih besed. Ljudje so izgubili spomin, kaj so delali še dve, tri leta nazaj. Izgubili so spomin, komu so dajali zelo ugodne kredite, izgubili so spomin, katere hčerinske firme so vodili njihovi družinski člani in dobivali zelo ugodne stanovanjske kredite, bistveno bolj ugodne kot Simona Dimic, o kateri se veliko piše.

Treba je torej razumeti, kakšna je funkcija Banke Slovenije. Jaz spoštujem interes Banke Slovenije, ki predlaga, da bi bilo boljše, da bi uzakonili licenciranje že kandidata za člana nadzornega sveta, da se nam, kot rečeno, ne bi zgodil ta kadrovski fiasko, kot se nam je zgodil. Problem pa je, da gre pa tista karavana, ki je zadaj, naprej, in tega se mi bojimo. Tukaj

govorimo in vlagamo napore v predlaganje zakonov izključno zato, da zaščitimo naše državljanke in državljane, ker karkoli je narobe v tej državi, pridejo demonstrirati pred to hišo, ne pred Banko Slovenije. Tudi bolj redko pred Vlado. Pred to hišo pridejo demonstrirati ljudje in upravičeno pridejo sem demonstrirati. Veste, kaj nam govorijo? Zato moramo biti tukaj odločni, zahtevati moramo način, na katerega se kadruje in se nadzira. Če pa se kdo tega ne bo držal in če bo kdo izigral te naše zahteve, zapisane v zakonu, za tistega pa je zaporna kazen, denarna kazen, višja, kot je zdaj v vladnem predlogu, recimo takšna, kot so jo predlagali kolegi iz SDS, ali pa še višja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom upošteval, da sta dva.
Najprej ima besedo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav tule v dvorani! Ko se pogovarjamo o bankah, nas vse najprej spomni na 5 milijardno luknjo oziroma, kot sem že slišala danes, že nekaj več, ampak dejstvo pa je, da je Vlada v letu 2013, 2014 dokapitalizirala 3,2 milijardi oziroma 8,7 BDP, ali pa, če želite, eno tretjino državnega proračuna. Tale zakon, ki ga imamo danes tukaj, je pisan na kožo sedanjim lastnikom oziroma bančnikom. Hkrati pa, kot je rekel Horvat, je to copy-paste, seveda z enim trikom in pa 17 mesečno zamudo. Vlada je k obrazložitvi za današnjo sejo zapisala tudi, da so v tem zakonu tudi določeni ukrepi reševanja, ki naj bi jih Banka Slovenije upoštevala, in med temi ukrepi navaja Vlada tudi, da delničarji banke, ki je v postopku reševanja, pač prvi krijejo izgube. S tem se seveda popolnoma strinjam. Naprej med ukrepi zapišejo tudi, da se organ upravljanja in pa višje vodstvo banke, ki je v postopku reševanja, praviloma zamenjata, razen če bla bla in tako naprej. Jaz ne vem, zakaj imamo tu "praviloma" in pa "razen če". Ne vem, mogoče bi bilo boljše, če bi napisali "razen, če je politično primeren kader, potem se ne bo zamenjal".

Dalje, naslednji ukrep. Odgovornost posameznikov in pravnih oseb za propad banke se uveljavlja v skladu s splošnimi pravili pogodbe in tako naprej. Dobro vemo, kako so te pogodbe in ta splošna pravila narejena in da še noben do zdaj ni bil sankcioniran, kaj šele da bi odgovarjal. To pa je bilo kar dostikrat omenjeno glede slabega vodenja bank in pa imenovanja nadzornih svetov.

Dejstvo je, da imamo v Sloveniji slabo bančno zakonodajo, odgovornost za propad bank pa nenazadnje pač nedvomno prevzamemo državljani. V Slovenski demokratični stranki smo vložili tudi amandma in opozorili na nesorazmernost glede na druge zakone oziroma na drugo zakonodajo. Če dam za primer, da je pravna oseba ali pa samostojni podjetnik za pomanjkljivo vodenje evidence gostov kaznovan z enako globo kot pa odgovorna oseba banke,

mislim, da je to pač vprašanje zdrave kmečke pameti oziroma logike. Mislim, da se tu vsa logika tudi konča. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin.
Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan, poslanke in poslanci.

Ko imamo v tej dvorani včasih kakšne manj pomembne debate, se v tej dvorani tare ljudi in so debate živčne, nervozne, dinamične, ko pa se pogovarjamo o milijardah, imam pa občutek, da nas je malo tistih, ki nas te zadeve zanimajo. Če sem nekoliko bolj plastičen, potem je treba ljudem jasno povedati, da nas je ta zadnja bančna sanacija stala 2 tisoč 500 evrov po glavi. Vsak državljan, tudi tisti z minimalno plačo, je moral prispevati 2 tisoč 500 evrov za to zadnjo bančno sanacijo. Vsak si lahko izračuna, da tisti, ki dobijo minimalno plačo, praktično delajo skoraj polovico leta za ta denar. Zato se mi zdi, da je debata o teh dveh zakonih, o katerih danes debatiramo in sta povezana tako ali drugače z bankami, zelo pomembna in tudi ključna debata za prihodnost Slovenije.

Zdi se, da ta druga bančna sanacija ne bo zadnja, da bo morda še kakšna sledila. Tudi v tej luči se zdaj pripravlja ta zakonodaja, da se bodo določila jasna pravila, kako se bo določene banke ukinito oziroma po domače povedano zaprlo. Seveda pa so tukaj ključne zadeve detajli.

Zagotovo je ena izmed ključnih zadev imenovanje samih nadzornih svetov banke, torej imenovanje tistih, ki nadzorujejo same uprave, ki nadzorujejo poslovanje bank. Če so ti nadzorniki dobri, potem lahko preprečijo marsikatero neumnost uprav – hazardiranje, nespametne odločitve. Če pa so ti nadzorniki nespametni, površni, potem lahko še bistveno prispevajo k povečanju slabih terjatev oziroma slabega poslovanja bank. Mislim, da imamo mi konkretni primer iz preteklosti, da nam ni treba odkrivati tople vode, ampak lahko samo malce stare časopise prelistamo nazaj oziroma pogledamo malce poslovanje bank v preteklosti, kjer lahko zelo hitro ugotovimo, kakšna je razlika med dobrimi in slabimi nadzorniki.

Po koncu te gospodarske konjunktore oziroma še v času gospodarske konjunktore smo imeli v Sloveniji dva različna tipa bank. Na eni strani smo imeli državne banke z državnim lastništvom, z državno imenovanimi nadzorniki, upravami in tako dalje, na drugi strani smo imeli banke v privatni lasti. Jaz mislim, da sta bila ta kriza, ki je sledila, in tudi čas konjunktore za vse enaka. Se je pa pokazala bistvena razlika v poslovanju posameznih bank v odvisnosti od tega, kakšne so imele nadzornike in s tem tudi posledično uprave. Naše domače uprave v državnih in tudi v teh malih privatnih bankah so se izkazale zelo slabo. Kdor je bil vsaj nekaj

časa član parlamentarne preiskovalne komisije o bankah v tem ali v prejšnjem mandatu, pozna marsikatero zanimivo zgodbo, kako se je delo včasih, kako so se podeljevali krediti. Tisti več milijonski na primer praktično brez kakršnikoli razprav na kreditnih odborih, tistih za 5, 10 tisoč evrov pa z izrazito natančnostjo in skrbnostjo. To so pač bile prakse, ki so jih tako ali drugače podpirali nadzorniki.

Kaj se je zgodilo v zaključku ali pa finalu vsega tega sem povedal na začetku – druga sanacija bančnega sistema, ki nas je vse hudo udarila po žepu. Če bomo želeli kadarkoli v prihodnosti te stvari preprečiti oziroma vsaj omiliti, potem je seveda ključno, kakšne nadzorne svete v bankah bomo imeli. To je pomembno.

Zato smo v Novi Sloveniji pripravili relativno preprosto rešitev, ki bi zagotovo dala rezultate, to pa je, da bi se potencialne prihodne nadzornike presojalo tudi po preteklem delu. Zdaj vse stvari temeljijo na zaupanju. Zaupanje je lahko sicer dobro, ampak še boljša je kontrola. Ko smo pregledovali in primerjali prakse v drugih državah, smo si želeli neke oprijemljive, čim bolj natančne kriterije, s katerimi bi lahko opredelili, kdo je primeren in kdo ni primeren za nadzornika. V iskanju teh kriterijev smo prišli do rešitve, da bi pri imenovanju nadzornikov upoštevali njihovo preteklo delo, zlasti delež slabih terjatev, ki jih imajo banke, v katerih so ti nadzorniki delali pred neko zasedbo funkcije v nadzornem svetu. Jaz si težko predstavljam bolj oprijemljiv kriterij. Dobro, lahko sprejemem argumente Ministrstva za finance, ker je tukaj nenavadna zgodba, ki jo bom potem še malo na kratko opisal, ali pa tudi drugih, ki so temu našemu predlogu nasprotovali, da je ta kriterij preozek, za nekatere celo preveč strikten. Dobro, ampak potem predlagajte, dopolnite to rešitev z novimi kriteriji. Zdi se mi najslabše to, kot imamo danes, da gre praktično za neko osebno zaupanje brez nekih oprijemljivih in resnih kriterijev, ampak če bomo želeli v prihodnosti imeti dobre in kvalitetne nadzorne svete, potem je nujno, da postavimo oprijemljive kriterije za imenovanje nadzornikov. Mi smo vsaj prišli s predlogom, ponudili predlog, kako si mi te stvari predstavljamo.

V prvi fazi se je celo ministru za finance dr. Mramorju zdela ta naša rešitev in ideja dobra. Ko me je poklical, je rekel, da se mu ta rešitev zdi dobra. Posledica je bila najverjetneje ta, da je Vlada sama potem v neki drug zakon to našo rešitev dobesedno prekopirala oziroma jo vzela. Jaz s tem nimam težav in v tistem trenutku sem bil vesel, v smislu, da je končno vsaj ena pametna odločitev tudi na Vladi, da povzame kakšne opozicijske predloge in jih vključi. Če gre tukaj za "prestiznostne" probleme, je meni čisto vseeno, ali je pod končno rešitvijo podpisan Dušan Mramor ali Nova Slovenija, važno je, da do teh stvari dejansko pride. Zato sem bil v tisti prvi fazi, ko se je ta naša rešitev vključila v vladni zakon, vesel in zadovoljen, ampak so me moji poslanski kolegi ves čas opozarjali, da tukaj

nekaj smrdi, da se ta zadeva ne bo dobro končala, in so vztrajali na tem, da kljub temu, da je Vlada našo rešitev prekopolirala, mi vseeno vložimo tudi svoj zakon. Čeprav sem se jaz motil in zdaj lahko za nazaj priznam, da sem jaz preveč naivno verjel, da bo Vlada tisti naš predlog dokončno speljala in realizirala, so imeli moji kolegi prav, ko so rekli, da mi rajši za vsak slučaj svoj zakon vložimo. V nadaljevanju te zgodbe se dejansko kaže, da čeprav je Vlada prišla s tem predlogom, je potem prisluhnila nekim prišepetovalcem, ki so rekli, da ta rešitev ni dobra, in so skupaj s koalicijo to rešitev praktično vrgli ven iz predloga zakona.

Če se zdaj ponovno osredotočim na samo imenovanje nadzornikov, mislim, da tudi ta zakon, ki je vladni, ki govori o tem, kako se bo banke zapiralo oziroma kako se jih bo reševalo, piše o vseh drugih stvareh. Piše o tem, kdo bo najprej prevzel breme morebitnega propada banke – od delničarjev, imetnikov kapitalskih instrumentov do ostalih upnikov. Vse to piše. V redu. Piše tudi o tem, kar je logično, da če bo banka v težavah in če jo bo treba reševati, da se zamenja vodstvo, ki je pripeljalo banko v tako situacijo – tudi to je logično –, in da mora biti novo nastavljeno vodstvo kooperativno z vsemi organi pregona in drugimi institucijami, ki sodelujejo pri reševanju bank. Jaz s temi tremi rešitvami nimam problemov in vsaj zame niso problematične, ampak se mi pa zdi, da manjka ključen element, to pa so natančnejši predpisi v zvezi z nadzorniki. To je bila tista rešitev, ki smo jo želeli v Novi Sloveniji uveljaviti, predlagati in dodati.

Da ne boste rekli, da ponovno odkrivamo neko toplo vodo. Preberite primerjalne preglede drugih držav, s kakšno skrbnostjo v drugih državah imenujejo bančne nadzornike. Mislim, da je prav v Sloveniji na tem področju, tudi s to novo spremembo, zakonodaja najbolj ohlapna. In prav zaradi te luknje se bo lahko v prihodnosti zgodila tretja bančna sanacija in bomo spet dajali iz svojih žepov za sanacijo bančnega sistema, zaradi tega – se ne bom spuščal v razloge, ampak nekateri razlogi zagotovo obstajajo –, ker vladna koalicija ni želela prisluhniiti temu, da bi zaostriili kriterije za imenovanje nadzornikov bank.

Mi nismo pri teh zahtevah osamljeni. Moj kolega Horvat je govoril tudi o razpravah Banke Slovenije, ki govori o licenciranju kandidatov. Mislim, da je zelo zanimivo in nenavadno, da je ta vladna koalicija na nek način to licenciranje vrgla ven iz zakona. Jaz ne vem, kakšni razlogi so vas k temu vodili. Bilo bi dobro, da bi koalicijski poslanci o teh zadevah malo debatirali, predstavili širši javnosti, kaj so razlogi, da ne pristanete na licenciranje nadzornikov, ker mislim, da bi bil –sicer ne na takšen način, kot ga mi predlagamo –končen cilj isti, kot si ga mi želimo. Da bi torej za bodoče nadzornike bank predpisali jasne kriterije in kdor teh kriterijev ne bi izpolnil, enostavno ne bi mogel zasedati teh nadzorniških mest.

Resnično bi rad tudi slišal v današnji razpravi predstavnike Ministrstva za finance, zakaj, če so prisluhnil Banki Slovenije in drugim deležnikom pri tem zakonu, zakaj pa v primeru licenciranja ne prisluhnejo Banki Slovenije. To bi bil zanimiv odgovor. Jaz si ne želim, da bi se čez 5 ali 10 let znova pogovarjali, da je bila zaradi premajhne skrbnosti spet v zakonu neka luknja, ki je omogočala čudne in nenavadne stvari. Prepričan pa sem, glede na to, kako se stvari pelje v sedanji smeri, to zagotovo ne bo zadnja sanacija, najbrž bo v prihodnosti še kakšna banka propadla. Tudi zadeve, ki se zdaj dogajajo okrog Nove Ljubljanske banke glede tega predlaganega načina privatizacije, niso najbolj spodbudne. In prav zaradi vseh teh razlogov bi moral biti ta parlament še toliko bolj skrben pri ustvarjanju zakonodaje.

Naj zaključim s tem – mislim, da sem danes že 10-krat ponovil, pa ni škoda, če še enajstič –, da bomo očitno vključili noter vse zadeve, vse zadeve jasno napisali, kako se stvari lotevamo ali kako se stvari lotiti v primeru zapiranja bank, ukinjanja bank, kakšno ima kdo odgovornost, pozabili pa bomo na ključno stvar, to pa je dobiti primerne in kompetentne nadzornike. Na to vprašanje bo treba odgovoriti in na to vprašanje bosta morali dati odgovor predvsem koalicija in tudi vlada.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna razprava na 215. člen? (Ne.) Potem zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 233. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati?

Izvolite, gospod mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

V zvezi z 233. členom smo koalicijske stranke vložile ta amandma predvsem zato, ker je to v neki smeri tudi sledenje obrazložitvi pri predhodnem vložnem amandmaju, se pravi 215. Z vložitvijo tega amandmaja se je namreč ugotovilo, da lahko še bolj sledimo učinkovitosti, predvsem v tem, da bo organ, ki je pristojen za tovrstne postopke, in to je Banka Slovenije, v teh postopkih pri reševanju in prenehanju bank bistveno bolj ekspeditiven, kajti to vročanje posledično pomeni tudi učinkovitost delovanja samega organa. S tem se želi dobesedno optimizirati vse tovrstne procese ravno zaradi tega, da so ti postopki hitri in da je čim manj možnosti, da se stranke v postopku izogibajo, na račun tako imenovanih nekih upravnih ali procesnih postopkov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Zaključujem razpravo. V razpravo dajem 259. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite, mag. Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

V Poslanski skupini SDS smo ponovno vložili amandma, ki spreminja globe in prekrške, predvsem njihovo višino. V SDS smo prepričani, da globe, ki so predlagane s strani predlagatelja, niso sorazmerne z ostalimi, zato predlagamo določene popravke, in sicer, da se te globe tudi za nepravilnosti in za prekrške dejansko povišajo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Sam želim izraziti le podporo tem spremembam. Zdi se mi smiselno, da se te stvari prilagodijo in uredijo.

Še ena stvar, ki je tukaj pomembna, je tudi ta vzgojni vidik, če smem temu tako reči, ker če bodo imeli ljudje vtis, da je hujše kaznovan nekdo, ki pelje 10 kilometrov na uro več čez vas, kot pa nekdo, ki je odgovoren za milijonsko škodo, potem res ne gremo v pravo smer. Balansiranje oziroma pravi način kaznovanja in višina glob se mi zdi pomembno tudi z vidika ustvarjanja večje pravičnosti.

Zaradi tega ta amandma podpiram.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:

Predlagatelj, izvolite.

Gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Kot predlagatelj želim izraziti podporo amandmaju k 259. členu kolegice in kolegov iz SDS.

Ko smo mi pisali našo novelo Zakona o bančništvu in smo naredili mednarodno primerjavo, kot zahtevajo pravila, smo seveda pogledali rešitve v Nemčiji. Nemčija je julija 2013 sprejela svoj Zakon o bančništvu in implementirala zahtevano direktivo. Med drugim je rešitev, kar se tiče kaznovanja kršitev, tam naslednja – samo da povem nekaj osnovnih gabaritov, da bomo imeli predstavo, seveda pa ne zagovarjam, da se da vse rešitve iz katerekoli države, konkretno Nemčije, kar dobesedno prenesti v naši okolje. Vseh rešitev se ne da, morda pa se da koncept. Tukaj piše takole: "Novi Zakon o bančništvu," seveda v Nemčiji, "kaznuje kršitve temeljnih statutarnih dolžnosti posloводства, in sicer v primeru neizpolnjevanja odločbe nadzornega organa, ki nalaga odpravo pomanjkljivosti pri upravljanju s tveganji v razumnem roku, s čimer je ogroženo nadaljnje delovanje institucije, nadrejenega podjetja ali skupine kot delujoče podjetje. Kazni so do 5 let zapor," to želim izpostaviti, do 5 let zapor, "ali denarne, vendar te ne smejo biti višje od 10,8 milijona evrov." To je plafon kazni v Nemčiji – 10,8 milijona evrov. Podobne kazni veljajo v

Nemčiji tudi za zavarovalniški sektor. Mislim pa, da so za slovenske gabarite te kazni, ki jih kolegi iz SDS predlagajo, v redu, da so sprejemljive.

Izražam svojo podporo temu amandmaju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 260. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 268. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD in amandma Poslanske skupine SD.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

268. člen dejansko rešuje tisto dilemo, o kateri teče razprava danes pri obravnavi amandmajev predvsem k 115. členu, ki je imel povsem drugo vsebino.

Gre torej za amandma, s katerim predlagamo, da je za imenovanje člana nadzornega sveta banke potrebno obvezno predhodno soglasje Banke Slovenije oziroma bančnega regulatorja. Nihče, ki bi zasedel tako odgovorno mesto, kot je mesto člana nadzornega sveta, to ne more postati brez predhodnega soglasja Banke Slovenije. S tem se daje odgovor na to razpravo, ki je bila danes opravljena, kako pomembna funkcija je funkcija člana nadzornega sveta v bančnem sistemu. Poleg tega pa lahko govorimo tudi o tem, da bo s tem tudi bistveno bolj jasna odgovornost, tako za sam postopek kot seveda tudi za nadzor nad delom bank.

Tudi kar se tiče lastnikov, lahko iz izkušenj, ki jih imamo pri komisiji za preiskavo bančne luknje – s skrajšanim imenom –, povem, da je interes tudi zasebnih lastnikov, da Banka Slovenije kot vrhovni regulator opozarja lastnika na morebitno slabo delo ali opravljanje nalog članov nadzornega sveta. Seveda bo ta postopek, ki je vezan na predhodno soglasje za imenovanje nekoga, vezan tudi na postopek za razrešitev. S tem se zagotovo lahko približamo temu, da poskušamo dati jasnejši odgovor na posledice, ki so zaradi bančne luknje nastale v Sloveniji – 5,2 milijardi evrov, zdaj lahko merimo to bančno luknjo, ki je gotovo močno vplivala tudi na socialni položaj ljudi. Javni dolg Slovenije se je povečal, proračuni morajo upoštevati omejitve, ki jih določa fiskalno pravilo, vse to se seveda potem pozna predvsem pri položaju ljudi in seveda tudi pri razvoju, pri investicijah. Posledice pri vodenju bank niso torej samo posledice znotraj samega bančnega sistema, ampak je bančni sistem izjemno pomemben in pravzaprav kroven sistem za to, da lahko uspešno deluje gospodarstvo, da lahko vlaga v razvoj. Kajti ni za pričakovati, da bodo podjetja imela toliko akumulacije, da bodo vse financirala iz lastnih sredstev, kot tudi ni za pričakovati, da

bomo varčevalci imeli dovolj lastnih sredstev in bomo recimo za kakšno obsežnejšo sanacijo stanovanja, hiše ali nakupa druge stvari zagotavljali denar zgolj iz lastnega žepa, zato potrebujemo banko. Vendar ta banka mora skrbeti, da ima denar, v katero naložiš depozit, zelo jasen kriterij nadzora in predvsem odgovorno vodenje. Ta sistem zagotovo ne more delovati uspešno, če tudi Banka Slovenije kot vrhovni regulator nima še večjega vpliva, kot ga ima že do zdaj na to delovanje.

Res pa je, da moramo izčistiti tudi to vprašanje neodvisnosti Banke Slovenije v tem smislu, ali je tudi Računsko sodišče pristojno za to, da pogleda v poslovanje Banke Slovenije ali ne. Namreč vsak postopek, ki se je do sedaj izkazal oziroma povsod, kjer smo se srečevali s tako imenovano bančno tajnostjo in zaupnostjo podatkov, ugotavljamo, da je vendarle potreben dodaten nadzor, da ne prihaja do zlorab takšne imunitete, če lahko temu tako rečem. Tudi Računsko sodišče je vrhovna revizorska hiša v državi in prav je, da ima v prihodnosti vpogled tudi v poslovanje, delovanje in odločanje Banke Slovenije. To govorim tudi zaradi tega, da ne bi mogoče prišlo tudi pri regulatorju do idej, da pa nekatere stvari mogoče ne bi upošteval. Je pa res, da je sam sistem nadgrajen v tem smislu, da ima poleg državnega regulatorja seveda vpogled v vloge za kandidate za nadzorni svet tudi Evropska centralna banka in to je zagotovo ena od dobrih stvari, ki so se dogovorile predvsem v zadnjem obdobju, ko je prišlo do te hude finančne in gospodarske krize.

Z amandmajem želimo torej dejansko doseči večjo odgovornost pri imenovanju in posledično tudi pri vodenju posameznih bank. To se nanaša tako na državne kot na zasebne banke. Zato naj mogoče v okviru tega tudi povem, ker je bilo danes velikokrat omenjeno, da je edina rešitev za banke prodaja in privatizacija, ampak, spoštovani, svetovna gospodarska kriza je nastala zaradi slabega vodenja privatnih, zasebnih bank. Državne banke niso povzročile svetovne gospodarske in finančne krize. Torej ni rešitev prodaja, razprodaja in ne vem kaj še vse, s čimer se srečujemo v Sloveniji. Mislim, da moramo tudi na prost pretok kapitala gledati predvsem v tem smislu, da imamo na trgu dovolj širok spekter bank, v katere lahko vlagaš denar in kamor lahko greš po kredit, če ga potrebuješ. To je tista oblika prostega pretoka kapitala. Če ti pa nek predpis zapove, da moraš banko prodati recimo leto 2017, ne glede na to, ali je ta kupec dober in kakšna cena je za to dosežena, pa to ni prost pretok kapitala, ampak je predvsem zloraba moči, položaja tistega, ki je to zapovedal, ali pa tudi prevelika ubogljivost tistega, ki je na to pristal. Zato je glede tega treba v Sloveniji opraviti dodatna pogajanja in usklajevanja z Evropsko komisijo, da izčistimo to vprašanje tako imenovanega prostega pretoka kapitala. Kajti če nekemu omogočiš, da slovensko banko, ki smo jo dokapitalizirali, recimo – če se zdaj vrnemo lahko na Novo

Kreditno banko Maribor – z 800 milijoni, prodaš za 250 in še garantiraš za morebitno škodo, ki bi nastala v banki zaradi izgube tožbe proti podrejenim obveznicam, je to seveda daleč od tega, kar je logika prostega kapitala. Trg naj bi po neki svoji osnovni logiki prispeval pripeljati do tega, da ima tisti, ki prodaja svojo storitev, svojo terjatev, možnost, da iztrži čim več. Če ga omejiš pri tem, potem to seveda pomeni, da si nekemu poskušal zagotoviti dobiček na račun tretjega, v tem primeru, ker se prodaja državne banke, na račun vseh nas, ki smo prevzeli na svoja pleča zadolžitve v višini 5,2 milijard evrov za poplačilo teh bank.

Predvsem odgovorno vodenje bank je torej ključno, lastniki, tako zasebni kot državni, pa morajo biti še kako zainteresirani, da ne bo prišlo do unovčenja njihovih delnic in lastniškega deleža in propada njihovega lastniškega deleža. K temu pa lahko veliko pripomore prav Banka Slovenije, ki tudi podpira takšno rešitev, ki je zapisana v amandmaju, o katerem ta hip govorim, to je k 268. členu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik.

Moram omeniti še to, da je koalicija ravno tako vložila amandma k 268. členu, in sicer da se doda novi drugi odstavek, predvsem ker sledimo temeljnemu pravilu, da ista zadeva ne more biti urejena v dveh različnih zakonih. Z uveljavitvijo ali sprejetjem predloga tega zakona, ki ga imamo danes pred seboj, se praktično s tem amandmajem predlaga črtanje dveh členov Zakona o bančništvu, ki govori ali opredeljuje enako temo oziroma je identičen. Zaradi tega smo vložili tudi ta amandma, ki je koalicijsko usklajen.

Bi se pa vseeno rad dotaknil nečesa, ker mislim, da je kar rdeča nit vseskozi in že nekaj časa prisotna v tem Državnem zboru, sploh pa danes. Kolega je obrazložil njihov amandma, ki je vezan na 268., in govori o licenciranju članov nadzornega sveta. Mislim, da je prav, da se tudi tukaj, čeprav se bom mogoče v kakšnem delu malce ponavljal, zelo jasno postavijo stališča in pove, zakaj v neki smeri nismo naklonjeni temu, kot se nekako prikazuje, da naj bi se pa s tem, ko bi bilo uvedeno licenciranje članov nadzornega sveta, upravljanje v bankah v državni lasti čudežno rešilo. Še vedno sem na stališču in tudi jasno povem, da je to politična demagogija. Kakorkoli razumete ali gledate.

Ponovil bom, da je primer imenovanja članov nadzornega sveta v NLB pred kratkim dejansko primer izredno slabe prakse. Dobro, da se je rešil tako, kot se je. Vendar pa imam trdno stališče, da zaradi takšnega primera, predvsem v sistemu kadrovanja članov nadzornega sveta bank v državni lasti, mi kot zakonodajalci

Republike Slovenije ne smemo kaznovati vseh lastnikov pravnih oseb, v tem primeru bank in hranilnic, ki delujejo v Republiki Sloveniji. Ponavljam, zavedati se moramo, da imamo ta hip tri banke v državni lasti. Bank, ki delujejo v Republiki Sloveniji, skupaj s hranilnicami, pa mislim, da se ne bom dosti zmotil, če rečem, da jih je 18.

Glede na to moramo imeti še neko zadevo pred očmi. Najverjetneje imamo interes, glede na to, da smo člani Evropske unije, da tudi tuji lastniki prihajajo v naš slovenski bančni prostor, se pravi kot lastniki. S tem ko želimo praktično uvesti nek instrument, ki se imenuje licenciranje članov nadzornega sveta zaradi domačih bank, se povzroči tisto, kar je v nekem poslovnem svetu, sploh v finančnem, sploh pa če pogledamo bližnje sosednje države, skregano z vso poslovno logiko. Tukaj moram priznati – in se ponovno v neki smeri malce obračam na predlagatelje, ne koalicijske, ampak predvsem s strani kolegov Nove Slovenije –, da je dejstvo, da je slovenski pravni red sestavni del tako imenovanega germanskega pravnega reda, kjer imamo tako na gospodarskem kot na finančnem in celotnem področju preprosto povzetek pravnega reda Avstrije in Nemčije. Tega se preprosto moramo zavedati. Tudi v tem državnem zboru sem že nekajkrat vprašal oziroma opozoril, ali mi lahko nekdo pove, če je to, torej licenciranje članov nadzornega sveta, čudežna rešitev korporativnega upravljanja bank. Če bi bila, sem prepričan, da bi tako Republika Avstrija kot Republika Nemčija že pred 100 leti uvedli tovrstni instrument kot nek predpogoj, da se izbirajo in določijo najbolj zaupane osebe, v tem primeru člane nadzornega sveta.

Tisto, kar malce pogrješam v tej razpravi s strani kolegov, ki tako zagovarjajo licenciranje, je, da si že enkrat pogledamo, kakšna je pristojnost članov nadzornega sveta. Poglejmo Zakon o gospodarskih družbah, v nadaljevanju se bom pa dotaknil tudi sklepa sveta banke glede pristojnosti. Člani nadzornega sveta niso tiste osebe, ki bi čudežno reševale in vplivale. Imajo moč, imajo pristojnosti, ampak težišče upravljanja bank v tem primeru, ko se pogovarjamo o bankah, so uprave. V zvezi z upravami imamo zakonodajo, za katero lahko rečem, da je zelo dobra, kajti imamo licenciranje, kot jo imajo v Avstriji in v Nemčiji ter v vseh državah, ki resnično sledijo temu, da grejo lahko kakršnekoli zlorabe v neke postopke odškodninske in kazenske odgovornosti. Če je Republika Slovenija v desetletju predhodno zagotovila zakonodajo na tem področju, ki je luknjičasta – to je realnost, žal je to tako –, ampak zaradi tega se mi ne moremo izgovarjati, da je licenciranje tisto, ki nam bo v neki smeri rešilo zadevo.

Še ena zadeva. 57. člen in 273. člen Zakona o bančništvu-2 zelo jasno govorita ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Besedo ima predlagatelj, gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Čisto na kratko o tem 268. členu. Začel bom pa s tem, da imam občutek in da je dejstvo, kolegice in kolegi, da mi premalo s prstom kažemo na člane nadzornega sveta ob tem, ko smo ugotovili takšno strahotno bančno luknjo. Ti so nad upravo. Nadzorni svet postavi upravo. Zaradi mene ima lahko nadzorni svet katerekoli od bank seje vsak teden. Mene to ne zanima. Ključno je, da je nadzorni svet, ki nadzira delovanje uprave in upravo tudi postavlja. Mi vse prevečkrat gledamo, kdo je bil predsednik uprave neke banke z veliko bančno luknjo, pozabljamo pa oziroma ne znamo pa naštetih predsednika in članov nadzornega sveta te iste banke z veliko bančno luknjo.

Ker vidim, da nekateri tviteraši ne razumejo, bom še enkrat ponovil. V 268. člen osnovnega predloga vladnega zakona je Vlada – okej, v dobri veri –, skopirala rešitev Nove Slovenije. Zato je potem našla koalicija opravičilo, da je oba zakona, torej vladni zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank in novelo Zakona o bančništvu, kar je predlog Nove Slovenije, obravnavala kot hibrid, to pomeni na matičnem delovnem telesu in pri isti točki dnevnega reda? Seveda je bil potem z glasovanjem dejansko naš zakon odstranjen. Na prvi pogled se je zdelo v redu, ampak amandma koalicije je bil takšen, da je dejansko rešitev, rešitev Nove Slovenije, v 268. členu odstranil, eliminiral.

Zdaj pa malo pozabljamo na mnenje Zakonodajnopravne službe. Včasih nam paše to mnenje, včasih nam pa ne paše. Tukaj ga moramo spoštovati. Tako predlog Socialnih demokratov kot predlog koalicije, kar se tiče amandmajev k 268. členu, oba posegata v Zakon o bančništvu. Se pravi, da imamo iz Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank imamo poseg v Zakon o bančništvu. Zakonodajnopravna služba pravi – jaz nisem pravnik, ampak to mnenje berem –, da to ni v skladu s pravno državo. 2. člen Ustave: "Slovenija je pravna in socialna država." Nam je sicer bližje amandma Socialnih demokratov, ki uvaja predhodno licenciranje, kar je v skladu tudi s priporočili Banke Slovenije. Niti eden od amandmajev, ne od Socialnih demokratov, ne od celotne koalicije, pa ni v skladu s pravno državo. Imamo problem. Tukaj se je zdaj težko odločiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin. Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Poslanec Verbič, jaz vas občudujem, kako se trudite zagovarjati vašo pozicijo in vaš prav, ampak

najverjetneje se boste strinjali, da imamo licenciranje tudi pri vozniških izpitih, recimo temu tako, če malo poenostavim. Če hočeš danes voziti avto, moraš iti čez neke vrste licenciranje. Opraviti moraš izpit, moraš izpolnjevati določene karakteristike in vse stvari. Tudi če ti to licenciranje opraviš, seveda to ne pomeni, da nikoli ne boš povzročil nesreče, da boš vedno vozil po predpisih in tako naprej. Kaj hočem povedati? Absolutno imate prav, ko pravite, da tudi samo licenciranje ne bo vsega rešilo. Se pa najbrž tudi vi strinjate, da bo marsikaj lahko preventivno preprečilo. Če spet potegneva vzporednico z vozniškim izpitom, so najverjetneje dobro usposobljeni vozniki še vseeno varnejši na cestah kot pa neusposobljeni. Seveda pa 100 % zagotovil varnosti ni nikjer. Popolnoma isto je v bančnem sistemu. Nikoli ne bomo mogli iti v možgane enega, če malo pretiravam, v način delovanja enega nadzornika in mu govoriti, kaj je prav in kaj je narobe, vplivati na njegovo delo, žal med nami živijo tudi pokvarjeni ljudje, ampak sem pa prepričan, da bomo lahko z določenimi procesi, ki bodo vnaprej znani, vsaj večji del potencialno slabih kandidatov izločili. To je tisto bistveno, za kar si prizadevamo, da bi naredili ta bančni sektor boljši in da bi se v prihodnosti izognili potencialnim novim bančnim sanacijam. Verjamem, da se vsaj v tem delu strinjava, da ne bodo vse napake in vse stvari odpravljene, bodo pa bistveno zmanjšane, in tudi to je korak naprej.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik.
Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Smo pri amandmaju, ki ga je predlagala Poslanska skupina SD, in sicer da se uvede licenciranje za člane nadzornega sveta bank, ki delujejo na področju Slovenije.

Pri samem predlogu imam jaz osebno kar nekaj pomislekov. Prvi pomislek je, da zadevo vključujemo v zakon, ki ima neko povezavo z bančništvom, vendar pa ne govori o relevantnih poteh. Jaz sem bolj prepričan, da če bi že šli spreminjati to določbo, da jo je treba spreminjati v Zakonu o bančništvu. Res je, da ta zadnji 168. člen govori tudi o teh spremembah, ki se dotikajo Zakona o bančništvu, vendar sem jaz prepričan, da imamo v Sloveniji preveč razpršeno zakonodajo, bistvo pa je tudi, da v Sloveniji s to zakonodajo, ko prelagamo v enem zakonu povezavo z drugim zakonom, pridemo do popolne netransparentnosti in da je večina slovenske zakonodaje prenormirana. In s takšnimi procesi, ki se predlagajo zdaj, to zadevo samo še povečujemo. Če se že kdo odloča o tem, jaz predlagam, da se odpre Zakon o bančništvu, predlog in dopolnitev, in da se ta zadeva naredi. Ne pa da danes govorimo o

zakonu o sanaciji bančnega sistema, ker je pač opozicijska skupina nekaj predlagala, koalicija in predsednik Državnega zbora sta kršila poslovnik in tudi smisel demokracije v parlamentu, onemogočili ste razpravo, tam bi ta zakon odprli in potem razpravljali, tam pa bi šlo za spremembo Zakona o bančništvu in dopolnitev v zvezi s člani nadzornega sveta. Ker pa zdaj pač nekdo želi vsaj na nek način to zadevo sanirati, so se pač socialdemokrati odločili, da vložijo amandma noter. Jaz mislim, da to ni prava pot, ni pravilna pot, kajti s tem se zadeve dodatno po nepotrebem komplicirajo.

Moje osebno mnenje o licenciranju nadzornih svetov s strani Banke Slovenije. Po eni strani imam tukaj bistvene pomisleke, kajti jaz sem prepričan, da tukaj govorimo o odgovornosti lastnikov, lastnik pa bi moral biti toliko odgovoren, da bi imenoval oziroma predlagal člana za nadzorni svet, ki izpolnjuje vse kriterije. Jaz sem prepričan, da če je lastnik odgovoren, če se lastnik zaveda pomembnosti premoženja, ki ga ima v določenih bankah, bo tudi sam imenoval takšnega člana za nadzorni svet, ki bo izpolnjeval vse pogoje.

Ampak problem je pa zdaj tukaj nekje drugje. Vedno imamo problem pri upravljanju z državnim premoženjem in vedno imam problem z imenovanjem članov nadzornega sveta na področju bank pri bankah, ki so v 100 % državni lasti. To pomeni, da so Vlada, Ministrstvo za finance in nenazadnje tudi koalicija pri tem soodgovorni in da je država neodgovorni lastnik, ker ne zna poskrbeti za svoje premoženje, ali so pa v ozadju nekateri drugi interesi. Jaz sem prepričan, da bo privatni lastnik banke, imenoval takšen nadzorni svet, da bo zaščitil svoje premoženje. Nenazadnje, ko se toliko pogovarjamo o odgovornosti in o vsem, je dejstvo, da Zakon o gospodarskih družbah jasno določa, da člani nadzornega sveta odgovarjajo z vsem svojim lastnim premoženjem. Če kdo ocenjuje, da nadzorniki niso izpolnili svojih nalog, ki jih imajo, delničarji vložijo proti njim odškodninsko ali pa celo kazensko odgovornost. Tega se v Sloveniji po moje še ni naredilo, razen pri določenih izjemah, ne pa na področju bančništva, kjer bi država morala te manevre povzročiti.

Ampak če se mi pogovarjamo zdaj o tem licenciranju, kako bomo recimo z nekimi tujim bankam, ki delujejo v Sloveniji, ki imajo verjetno tudi tako moralno kot etično odgovornost bistveno na višjem nivoju, kot je upravljanje državnega premoženja v Sloveniji, ko bodo pa vzeli zdaj nekoga, ki ima bogate izkušnje v bančništvu, ta bo pa potem tukaj še čakal na banko Slovenije, ali mu bo dala licenco ali mu ne bo dala licenco. Jaz imam tudi pomisleke pri delovanju Banke Slovenije. Jaz sem prepričan, da bi oziroma bo morala Banka Slovenije enkrat sprejeti tudi odgovornost za nastali bančni sistem in bančno luknjo, ki smo jo že drugič sanirali davkoplačevalci. Problemi na področju bančništva v Sloveniji so zgolj v bankah, ki so v

neposredni ali posredni državni lasti. O bankah, ki delujejo pod tujimi lastniki v Sloveniji, mislim, da se ni prav veliko pisalo, razen o banki Hypo, ampak tam so sami lastniki poskrbeli, da so zamenjali upravo, da so zamenjali nadzorne svete, potem pa so tudi tožilstvo in sodniki v sosednjih državah zadevo speljali nekako do konca.

Ali bi to pomagalo ali ne, da bi bila zdaj banka tista, ki bi dala predhodno soglasje? Jaz imam recimo en pomislek. Primer gospoda Gedriha, ki ga je država imenovala za člana nadzornega sveta NLB, ko je bilo toliko dvignjenega prahu. Ampak ta spoštovani gospod Gedrih je, preden je bil imenovan s strani Slovenskega državnega holdinga za člana nadzornega sveta NLB, opravljal funkcijo predsednika nadzornega sveta v Abanki. Zdaj mi pa povejte, kaj bi lahko tukaj Banka Slovenije naredila? Ali pa zakaj Banka Slovenije recimo ni reagirala, ko je Vera Mihatovič postala predsednica nadzornega sveta Factor banke, ta ista oseba je pa dobila doživljenjsko prepoved opravljanja vseh bančnih poslov v Srbiji? Tukaj bi pa Banka Slovenije lahko odreagirala, pa ni, ampak se sklicuje na to, da te informacije niso imeli.

Jaz tako tukaj bolj zastopam stališče, da je lastnik tisti, ki je odgovoren za imenovanje članov nadzornega sveta in da bi moral biti prvenstveno v interesu tistega, ki postavlja, to pomeni delničarja neke banke, nadzorni svet. Vemo pa, da skupščina postavlja nadzorne svete, predlaga ga pa nekdo drug. Jaz mislim, da mimo volje lastnikov ne moremo iti, kajti potem pa res zrušimo tisti ključni sistem pravne države. Kajti če bomo pa mi rekli, da če lastnik imenuje nekoga, ki ga želi, je to pač njegova odgovornost, če bo pa nadzorni svet slabo delal, bo pa lastnik čutil tisto posledico, ker bo lastnik moral plačati škodo oziroma bo izgubil premoženje. Mislim, da gremo v Sloveniji zdaj na neke zelo nevarne poti. Če bomo pa uvedli regulativo tukaj, da bomo lastniku nekaj prepovedali, potem pa ne vem, kako bo. Ampak jaz mislim, da je zelo smiselno povzeti nemško ustavo, v kateri lepo piše, da je lastnik premoženja odgovoren za upravljanje z lastništvom in da je premoženje odgovornost. Tega se v Sloveniji ne zavedamo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Majhen odgovor. Vsak lastnik je zainteresiran, da ima čim boljši kader v nadzornem svetu. Če gre skozi proceduro Banke Slovenije, je dodaten garant. Ne poznam lastnika, ki bi rekel, da ne bo sprejel kandidata, ki ga Banka Slovenije oceni ustrezno. Lastnik ima v vsakem primeru možnost predlagati, bo pa imel seveda ta postopek, ki je vezan na predhodno soglasje Banke Slovenije.

Glede politične demagogije – lastniki sami so preiskovalni komisiji povedali, da si želijo večji nadzor bančnega regulatorja, Banke Slovenije. Spoštovani, govorite o lastnikih. Kaj pa, ko je kaj narobe? Preide odgovornost na ljudi. Mi smo predstavniki ljudi. Če ne bomo tega zaostri, bomo imeli spet 5,2 milijardi evrov čez en čas, za katere bodo odgovorni ljudje, ne lastniki.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik, izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala.

Moram odgovoriti na nekaj, kar je zdaj povedal kolega iz Socialnih demokratov. Težko akceptiram te vaše argumente, ki ste jih povedali, da bi mi lahko bolj zaupali Banki Slovenije. Jaz jim ne zaupam. Dajmo samo pogledati, kaj se dogaja s Factor banko in Probanko. Tukaj je Banka Slovenija imenovala izredno upravo in bila hkrati nadzorni svet. Izkazalo se pa je, pa da bomo mogli zaradi pripojitve Probanke in Factor banke dokapitalizirati Družbo za opravljanje terjatev s približno 50 milijoni evrov. Banka Slovenije je imenovala nadzorni svet in izredno upravo, potem je pa prišlo do tega, da bomo mogli dokapitalizirati DUTB. Lastnik je pa po moje odgovoren za to, da postavi takšen nadzorni svet, kot ga je.

Res mi pač delujemo tukaj za ljudi, ki so nas tudi izvolili, vendar se, spoštovani kolega Veber, ko ste rekli, da je pa zdaj tudi Državni zbor odgovoren za to bančno luknjo, jaz z vami težko strinjam. Odgovorna je politika, odgovorni so tisti, ki so kadrovali v bankah, odgovorni so tisti, ki so bili takrat člani uprave in pa nadzorni svet. Državni zbor pa na to nima vpliva. Delničar ima vedno pravico vložiti kazenske ovadbe, odškodninsko odgovornost od vseh teh. Vemo pa verjetno, kdo so bili po posameznih mandatih člani nadzornih svetov, člani uprav, pod vsemi pogodbami so podpisali, na nekaterih pogodbah celo dva podpisa ali več. Jaz mislim, da imamo vsa pravna sredstva, da se ta sredstva na nek način poskušajo povrniti.

Jaz sem prepričan, da je to licenciranje po moje zgolj en dodaten birokratski aparat, za katerega sem prepričan, da ne bo peljal do tistega cilja, o katerem tukaj mi govorimo, ampak da morajo tukaj prvenstveno lastniki oziroma delničarji sami poskrbeti za ljudi, ki bodo nadzorovali nenazadnje tudi njihovo samo premoženje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Tudi sam sem že v uvodu govoril, da mora Računsko sodišče dobiti pristojnost tudi nad nadzorom Banke Slovenije. To je tudi ena od tem, ki je še nismo dokončali v

Sloveniji, in to je ena od dodatnih rešitev. Vendar reči, da lastnik ne potrebuje nasveta regulatorja, je pa malo čudno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Izvolite, mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Jaz pri vseh regulatorjih v Sloveniji, pri ATVP, AZNJ, Banki Slovenije in nenazadnje tudi pri Računskem sodišču, pogrešam, da bi bili tudi neko posvetovalno telo, ne da je samo regulator in tisti, ki kaznujejo. Da se lahko tisti, ki je deležnik ali ki spada pod regulativo teh organov, ki sem jih zdaj omenil, na njih obrne tudi za nasvet, ne pa da je to pač neka obligacija, da je to zahteva. Je lahko priporočilo. Ampak priporočilo in nasvet še nista zavezujoča. Če pa to zadevo spravimo v zakon, bo pa ta zadeva zavezujoča. To sem govoril.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 268.a člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 2. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O TROŠARINAH** v okviru rednega postopka.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

1. julija bo preteklo 17 let od uveljavitve trošarinskega režima v našem prostoru. Od takrat, od leta 1999, se je zakon 14-krat spremenil in dopolnil. Tokrat Vlada zaradi preglednosti predlaga v obravnavo nov zakon, in sicer z namenom zmanjšanja oziroma odprave administrativnih obremenitev gospodarstva pri izpolnjevanju davčnih obveznosti na področjih, kjer so tveganja za nedovoljena ravnanja nizka zaradi uskladitve z evropsko zakonodajo in zaradi spremenjenih razmer na trgu. Tu mislim predvsem na razmah trga z novimi tobačnimi izdelki in razmah malih proizvajalcev piva.

Naj novosti predloga zakona predstavim še po vsebinskih sklopih oziroma po vrstah trošarinskih izdelkov. Na področju

energentov in električne energije se odpravljajo oprostitve trošarine za tiste energente, ki se porabijo za proizvodnjo netrošarinskih izdelkov, ker je takšna oprostitve neskladna z evropsko direktivo, in se nadomešča z ukrepom oprostitve trošarine za energente za energetske intenzivne podjetja.

Trošarina na električno energijo se bo obračunavala glede na količinsko stopnjo odjema. Razdeljeni so odjemalci v štiri odjemne skupine, kar bo omogočilo diferenciacijo trošarine predvsem za večje oziroma industrijske odjemalce, z namenom razbremenitve gospodarstva in nevtralizacije obremenitve z okoljsko dajatvijo za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

V okviru obravnave alkohola in alkoholnih pijač se največje spremembe nanašajo na male proizvajalce vseh vrst alkoholnih pijač. Spremembe so predvidene pri vseh skupinah trošarinskih izdelkov. Na področju piva se uvaja institut malega proizvajalca piva in znižuje trošarina zanj. Na področju pridelave žganja se shema usklajuje z določbami evropske zakonodaje, saj so mali proizvajalci žganja po obstoječi ureditvi neustrezno urejeni. Na področju pridelave vina pa se uvajajo predvsem administrativne poenostavitve za prodajo vina v druge države članice v režimu odloga plačila trošarine. Za vse male proizvajalce, tako na področju vina, piva kot žganja, zakon določa administrativno poenostavitve, tako da jim ni treba priglasiti opravljanja dejavnosti, ampak jih bo davčni organ vnesel v evidenco trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti.

Na področju tobačnih izdelkov se med te izdelke uvrščajo novi izdelki, in sicer tobak za segrevanje, ki se pojavlja na trgu le v nekaterih državah članicah EU, in pa elektronske cigarete, ki so v svetu že precej razširjene in tudi pri nas pridobivajo na popularnosti in se vse pogosteje uporabljajo kot substitut za običajne cigarete. Ti novi izdelki bodo obdavčeni glede na vsebnost polnila, tobak ali tekočino z nikotinom, obdavčitev pa je primerljiva obdavčitvi drobno rezanega tobaka.

Med administrativnimi poenostavitvami, ki veljajo za vse trošarinske zavezance oziroma vso trošarinsko blago, pa naj izpostavim predvsem dve. Ukinitve obveznega predlaganja obračuna trošarine za vsak mesec, tudi če ni nastala trošarinska obveznost, in pa zahtevki za vračilo trošarine se bodo lahko vlagali elektronsko, kar doslej ni bilo omogočeno.

Naj ob zaključku poudarim, da predlog zakona ne spreminja veljavnih stopenj oziroma zneskov trošarine, ohranja deleže vračil plačane trošarine za posamezne namene porabe trošarinskih izdelkov in bo imel zato na proračun nevtralni finančni učinek. Prav tako ne bo imel neposrednega vpliva na druga javnofinančna sredstva. Posamezne spremembe zakona bodo sicer lahko imele manjše finančne posledice za državni proračun, nekatere bodo zagotovile manjše dodatne prihodke, druge jih bodo

nekoliko znižale, skupen učinek pa, kot sem že omenila, bo bolj ali manj nevtralen.

Upošteva vse navedeno predlagam, da Državni zbor predlog zakona podpre, hkrati pa tudi predlagam, da se, če bodo izpolnjeni poslovniški pogoji, opravi tudi tretja obravnava predloga zakona na tej seji Državnega zbora. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban. Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 25. seji dne 1. 6. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o trošarinah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada.

Odbor je poleg predloga zakona prejel še mnenje Zakonodajno-pravne službe, dopis oziroma pripombe Združenja vinarjev, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, dva dopisa s strani družbe GEN-I, vložene amandmaje poslanskih skupin in predlog za amandma odbora.

V poslovnem roku so po en amandma k predlogu zakona vložili v poslanskih skupinah SDS in NSi, k vrsto členom pa poslanske skupine koalicije.

Seje odbora so se udeležili predstavniki Ministrstva za finance, Gospodarske zbornice Slovenije, Elektro energija Ljubljana, predstavniki družbe GEN-I, Zveze potrošnikov Slovenije ter Zakonodajno-pravne službe.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za finance pojasnila cilje in glavne rešitve predloga zakona. Povedala je, da je Vlada predložila nov zakon o trošarinah, katerega cilj je prenova trošarinskega sistema na finančno nevtralen način. Predlog zakona odpravlja administrativne ovire ter prenaša in usklajuje tudi nekatere določbe z evropskimi direktivami.

Zakonodajno-pravna služba je v svojem mnenju podala konkretne pripombe k posameznim členom predloga zakona ter povedala, da je bila glavnina podanih pripomb upoštevana v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin.

Predstavniki Državnega sveta je predstavil mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog zakona podpira.

Predstavniki Zveze potrošnikov Slovenije je opozoril na nekatere nejasnosti v predlaganem zakonu ter meni, da bi bilo treba te nejasnosti odpraviti.

Predstavniki elektrodistributerjev so povedali, da predlog zakona podpirajo, ob tem pa opozarjajo

na dokaj zapleten način izračunavanja trošarin. Zavzeli so se tudi za boljše pogoje za energetske intenzivna podjetja ter predlagali določene rešitve.

Predstavnica Gospodarske zbornice Slovenije pa je opozorila na problematično ureditev že prejšnjega zakona, na podlagi katerega naj bi bil en gospodarski subjekt v preteklosti oškodovan zaradi nevrčila plačane trošarine.

V razpravi so člani odbora opozorili na nekatere vidike in izpostavili predvsem problematiko trošarin na drobno rezen tobak, trgovanje z elektronskimi cigaretami, problem cene goriv in obdavčitev alkoholnih pijač.

Državna sekretarka je v razpravi podala dodatna pojasnila in podala tudi odgovore predstavnikov zainteresirane javnosti.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje k članom predloga zakona. Sprejel je koalicijske amandmaje, ni sprejel amandmaja poslanskih skupin SDS in Nove Slovenije, sprejel pa je tudi amandma odbora k 2. členu predloga zakona.

Odbor je nato glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Še enkrat hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Predlog Zakona o trošarinah obravnava proizvode iz tobaka, alkoholnih pijač ter električne energije in energentov, za katere se plačuje trošarina. V Sloveniji ga uporabljamo že 17 let in v teh 17 letih se je seveda velikokrat tudi spreminjal in dopolnjeval. Ta zakon bo tako v celoti nadomestil stari zakon, hkrati pa seveda prenova zakona pomeni tudi upoštevanje evropskih direktiv in tudi ta zakon pomeni potem uskladitev s temi direktivami.

Prenova zakona pa je seveda tudi priložnost za zmanjšanje administrativnih obremenitev, kar je izjemno pomembno predvsem za gospodarstvo, saj administrativna poenostavitev pomeni razbremenitev tistega dela gospodarstva, ki proizvaja, trži, uvaža ali izvaža trošarinske izdelke. Že od leta 2014 je dobršen del davčnega sistema na trošarinskem področju prenesen na elektronski način poslovanja in novi zakon omogoča tudi elektronsko vračilo trošarine, z začetkom v prihodnjem letu. Z novim zakonom se tudi ponastavlja način vlaganja obdobjih obračunov za trošarine in odpravlja se precej obveznosti prijav za male pošiljke in blago nizke vrednosti.

Dobršen del zakona pa je namenjen evropski uskladitvi na področju trošarin za energente. Glavna sprememba bo prehod na obračun

trošarine preko količinskih razredov odjemalcev, za gospodarstvo pa so pomembna tudi določila, ki oproščeni trošarinskim uporabnikom omogočajo, da naknadno zahtevajo vračilo trošarine.

Nadalje je zelo pomembno olajšanje pri malih pivovarjih. Mali proizvajalci piva so namreč gospodarska panoga, ki je v Sloveniji v porastu, je pa bila močno omejena zaradi tega, ker večina sosednjih držav daje možnost znižanja trošarine za male pivovarne samo, če ima tak status podjetja tudi v matični državi. Urejamo torej položaj malih pivovarjev in s tem tudi njim odpiramo boljši trg za nadaljnjo prodajo in seveda tudi razvoj te pomembne dejavnosti.

V obravnavi na matičnem delovnem telesu in v javni razpravi je zakon doživel še nekaj sprememb. Kljub temu, da so se pojavljali strahovi, da se bodo povišale trošarine in da bodo uvedene drastično visoke trošarine za tobačne in alkoholne izdelke, se to ni zgodilo. Edina sprememba na tem področju je pravzaprav uvedba razumne trošarine za polnila elektronskih cigaret, ki do zdaj niso bila potrjene trošarinskemu sistemu.

Z novim predlogom zakona o trošarinah tako dobivamo posodobljeno zakonodajo, ki bo gospodarskim subjektom pomembno olajšala delo in poslovanje. Hkrati pa seveda to tudi ne pomeni povišanja stroškov za prebivalce in prebivalke.

Zato bomo ta zakon podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Predlagani zakon o trošarinah ne uvaja bistvenih novosti glede višine trošarin in prav v tem je njegov ključen problem. Davčna politika v Sloveniji je nepravilna, zato je vsak predlog, ki to nepravilnost ohranja, za nas nesprejemljiv.

Že hitra primerjava med Slovenijo in Evropsko unijo pokaže, da imamo na eni strani izjemno nizek delež davkov na kapital in premoženje. Po podatkih za leto 2012 je bila Slovenija po deležu davkov na kapital v celotnih davkih na predzadnjem mestu v EU. Če pa upoštevamo velikost osnove za davke od kapitala, ugotovimo, da smo celo zadnje desetletje prav na zadnjem mestu med 28 članicami, se pravi, da imamo najnižje davke na kapital.

Problem ni samo v tem, da je davčna obremenitev kapitala in premoženja nizka, ampak da je tudi socialno nepravilna. Od Bajukove reforme leta 2007 so dohodki od dividend in kapitalskih dobičkov obdavčeni ločeno od drugih dohodkov, zato upokojenec, ki ima v lasti eno delnico, plača davek po enaki stopnji kot direktor, ki ima v lasti recimo 20 % podjetja. Ravno zato, ker nista obdavčena

kapital in premoženje, pa je na drugi strani bolj obdavčena potrošnja. S tem je nadpovprečno obdavčen povprečni prebivalec, ki večino dohodka porabi sproti, namesto da bi bili obdavčeni tisti, ki imajo presežke. Skoraj 40 % davkov je davkov na potrošnjo, samo 10 % je davkov na kapital. Slovenija močno odstopa navzgor pri vseh davkih na potrošnjo, zlasti pa pri trošarinah.

Kako socialno nepravilčen je ta sistem, vidimo če primerjamo samo naslednje številke. Na blago in storitve smo lani plačali 5,3 milijarde davkov, od tega kar 1,5 milijard v obliki trošarin za goriva, alkoholne in tobačne izdelke ter elektriko. Po drugi strani pa je bilo lani zbranih samo 200 milijonov davka na nepremičnine in manj kot 100 milijonov evrov dohodnine od kapitalskih dohodkov. Se pravi, 5,3 milijarde davkov od trošarin in podobno in manj kot 300 milijonov davkov na kapital in premoženje.

Državljeni se seveda vse bolj zavedajo, komu je v interesu tak davčni sistem, vendar je treba ključne številke še enkrat ponoviti. Po raziskavi Evropske centralne banke iz leta 2009 ima najpremožnejših 10 % prebivalcev v lasti kar 35 % vsega premoženja. 20 % najpremožnejših pri nas obvladuje dobrih 52 % več premoženja, se pravi imajo več kot štiri petine ostalih prebivalcev skupaj. Na drugi strani pa imamo najrevnejših 20 %, ki si lasti samo 1,2 % premoženja. Davčna politika te vlade pa na žalost tega ne vidi in je še vedno v interesu 10 % najbolj privilegiranih. Lani je koalicija znižala dohodnino za 12 % najbolje plačanih v državi. Nove dohodninske lestvice, ki jih predlagajo Gospodarska zbornica, Ministrstvo za finance, NSi in SD so izrazito v interesu teh 10 % tako imenovanega višjega srednjega razreda, čeprav imamo na drugi strani v Sloveniji vedno več ljudi, ki imajo tako nizke dohodke, da ne plačujejo dohodnine. Seveda pa ti prebivalci plačujejo trošarine na gorivo, zlasti pa na elektriko, alkohol in tobačne izdelke. Te pa jim bomo zdaj še povečali. Ob tem želim – več bom povedal v razpravi – opozoriti na dve sporni določbi tega zakona.

Prva je obdavčitev rezanega tobaka, ki je cenejši substitut za cigarete in se ga poslužujejo predvsem revnejši, kjer lahko že na prvi pogled ugotovimo, da dražji, kot bo rezan tobak, več bo predvsem kupovanja tobačnih izdelkov v tujini in na črnem trgu, s tem pa bo prišlo do izpada sredstev v proračunu.

Drug problem so e-cigarete, saj ugotovitve zaenkrat kažejo, da so bistveno manj škodljiva alternativa klasičnemu tobaku in da so lahko sredstvo za zmanjševanje ali opuščanje kajenja. Z nepremišljenim postavljanjem trošarin na tem področju bo, kot svarijo številni v civilni družbi, prišlo predvsem do razvoja črnega trga in kupovanja po spletu, ne pa v klasičnih trgovinah pri nas, s tem pa zopet do izpada proračunskih sredstev.

Združena levica se zavzema za višjo obdavčitev visokih dohodkov in kapitala in na drugi strani za znižanje trošarin. Tiste, ki bodo ostale, bomo

uporabili za usmerjanje gospodarskega razvoja in potrošnje stran od okoljsko škodljivih praks.

Ta zakon pa nepravilnosti v našem davčnem sistemu ohranja, zato ga ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Predlagatelj v Predlogu zakona o trošarinah navaja, da je cilj predloga predvsem posodobitev ter vsebinska prenova in uskladitev določb z evropskimi direktivami, odprava administrativnih ovir ter nejasnosti, ki so se pokazale pri izvajanju predpisov v praksi.

V Novi Sloveniji pri obravnavi predloga zakona opozarjamo na stališče Gospodarske zbornice Slovenije, ki ga je podala ob obravnavi tega zakona. Zbornica namreč pričakuje pravno varnejši odnos do zavezancev po tem zakonu. V zbornici menijo, da še posebno na področju davčne zakonodaje norme ne smejo biti takšne narave, da se v različnih časovnih obdobjih različno razlagajo, še posebej če gredo razlage v škodo gospodarskih subjektov. Vsak takšen poseg pomeni spremembo položaja gospodarskega subjekta, ki ga ni mogel utemeljeno pričakovati.

Iz predloga zakona lahko na več področjih razberemo nekaj predlogov za administrativno razbremenitev trošarinskih zavezancev, ki jih pozdravljamo. To so na primer odprava nepotrebne redne mesečne vlaganja obračunov trošarine, odprava poročanja o uvozu in uvozu tistih trošarinskih izdelkov, za katere ne velja obveznost za obračun trošarine, uvedba vlaganja zahtevkov za vračilo trošarine v elektronski obliki, oprostitve trošarine za priložnostne male pošiljke trošarinskih izdelkov in še poenostavitve prijave in odjave v evidenco trošarinskih zavezancev. Vse to so dobrodošle spremembe ureditev, vendar pa bi krščanski demokrati pri aktivnostih Vlade želeli še radikalnejši sistemski poseg v administrativna bremena, s katerim bi ustvarjalnim državljanom v največji možni meri olajšali njihovo poslovanje.

Nova Slovenija – krščanski demokrati poleg tega obžalujemo, da po novem zakonu žganjekuha za osebno rabo ne bo več uživala posebne ureditve. Predlog zakona izenačuje pridelavo žganja za prodajo s pridelavo za osebno rabo. Težko je razumeti, da mora nekdo, ki si iz sadja lastnega sadovnjaka skuha nekaj žganja za sebe in za svoje bližnje, plačati takšno stopnjo trošarine kot drugi mali zavezanci, ki žganje prodajajo. Vlada to utemeljuje z 22. členom Evropske direktive 22-83/ES. Iz tega

člena direktive pa ta zahteva ni jasno razvidna, zato bi si želeli, da bi jo Vlada bolje obrazložila.

Krščanski demokrati pri obravnavi izdelka proizvedenega izključno za osebno rabo vidimo močan poseg v davčno ureditev, zasebno lastno in osebno avtonomijo, zato bi po našem mnenju zahteva za tako spremembo zakonodaje morala biti veliko bolj jasno in nedvoumno obrazložena.

V Novi Sloveniji pa na tem področju pozdravljamo nekaj administrativnih razbremenitev, saj predlog med drugim ukinja obveznost prijave opreme za kuhanje žganja in obveznost njenega pečatenja.

Poslanke in poslanci Nove Slovenije se bomo pri glasovanju o Predlogu zakona pri trošarinah vzdržali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Branko Zorman bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegi in kolegice!

Vlada je v zakonu o trošarinah pripravila rešitve, ki trošarinskim zavezancem predstavljajo bistvene administrativne poenostavitve in manjše stroške pri izpolnjevanju svojih trošarinskih obveznosti. Pomembno je, da zakon ne viša trošarin in da rešitve v zakonu ne gredo v smeri povečevanja prihodka iz naslova trošarin na račun katerekoli kategorije. Tako bo ta zakon zgolj prispeval k zmanjševanju administrativnih ovir, kar bo posledično zmanjšalo tudi stroške poslovanja gospodarskim subjektom.

So pa v zakonu tudi nekatere rešitve, ki jih želimo omeniti. S temi rešitvami se želi spodbujati predvsem malo gospodarstvo. S predlogom zakona se tako na novo opredeli status malih proizvajalcev piva, saj tega statusa dosedanji zakon ni opredeljeval. Status malega proizvajalca piva lahko pridobi oseba, ki letno proizvede do največ 20 tisoč hektolitrov piva. Za proizvedeno pivo bo mali proizvajalec plačeval le 50 % trošarine oziroma 50 % nižjo trošarino od splošno določene. Zelo pomembno je tudi, da bodo s pridobitvijo statusa malega proizvajalca piva zavezanci lahko pravico do nižje trošarine uveljavljali tudi v drugih državah članicah, ki imajo primerljivo ureditev. S tem v Sloveniji dejansko spodbujamo male proizvajalce piva in jim omogočamo lažji dostop do tujih trgov.

Na področju obdavčitve alkohola se uvaja tudi status malega proizvajalca vina. Ta status je pomemben za male proizvajalce vina, da lahko konkurirajo tudi na tujih trgih. Ta status jim omogoča, da lahko pošiljajo izdelke v druge članice Evropske unije brez plačane trošarine oziroma v sistemu odloga plačila trošarine.

Glede statusa malega proizvajalca žganja je treba omeniti, da ga bo po novi ureditvi lahko pridobila oseba, ki letno ne proizvede več kot 150 litrov 100-odstotnega volumskega

etilnega alkohola. Ta oseba bo plačala trošarino v višini 50 % zneska trošarine, predpisane za etilni alkohol, in bo imela možnost, da plača trošarino na koncu davčnega obdobja in ne za vsak mesec posebej, kot je bilo to potrebno do sedaj.

Glede tobačnih izdelkov je treba omeniti, da se bo v tem novem zakonu o tobačnih izdelkih opredelila nova kategorija izdelkov, ki je skladno z 81. členom tega zakona uvrščena v skupino tobačnih izdelkov, in sicer tobak za segrevanje in elektronske cigarete. Polnilo teh elektronskih cigaret je pridelan tobak ali tekočina, ki vsebuje nikotin. Koliko so škodljivi novi izdelki, kot je elektronska cigareta, v primerjavi z navadnimi cigaretami, je seveda stvar debate, vendar pa se bo v zakonu tudi za elektronske cigarete uvedla trošarina oziroma se jih bo trošarinsko izenačilo z ostalimi tobačnimi izdelki.

V poslanski skupini podpiramo vse rešitve, ki dodatno obdajujejo zdravju škodljive izdelke. Zaradi tega, ker zakon ne prinaša povišanja trošarin in ker bo zakon administrativno močno razbremenil davčne zavezance ter omogočal malim proizvajalcem vina in piva lažje izvažanje svojih proizvodov, bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra novi zakon o trošarinah podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Pred nami je prva obravnava Predloga zakona o trošarinah. Uvodoma bi radi v Poslanski skupini SDS povedali, da en del sprememb tega zakona je vsekakor pozitiven; pozitiven v delu, kjer se zmanjšujejo predvsem administrativna bremena, in da je Vlada sledila predlogu malih pivovarjev, da za njih velja poseben status. V Poslanski skupini SDS smo se odločili tudi, da vložimo amandma, in sicer k 79. členu zakona, ki govori o proizvajalcih žganja, malih, in sicer da se beseda sto petdeset proizvodnja litrov 100-odstotnega alkohola nadomesti z besedo štiristo. Prepričani smo, da bi bila takšna sprememba dobrodošla, kajti dejstvo je, da enaka omejitev velja za male proizvajalce žganja tudi v Avstriji.

Smo pa v Slovenski demokratski stranki prepričani, da ta zakon ne bo spremenil odnosa te vlade do trošarinske politike, katero v Poslanski skupini Slovenski demokratski stranki ocenjujemo kot neustrezno predvsem na področju tako naftnih derivatov, alkoholnih pijač in seveda tudi tobačnih izdelkov. Dejstvo je, da vlada Mira Cerarja trošarine povečuje, na drugi strani se pa prihodki iz trošarin v slovenski proračun zmanjšujejo. V Slovenski demokratski

stranki smo prepričani, da bi vlada Mira Cerarja morala trošarinsko politiko prilagoditi cenam na trgu, ki jih imajo naše sosednje države. Tukaj imam v mislih predvsem Avstrijo in Hrvaško ter Madžarsko, kajti v Slovenski demokratski stranki nam ni jasno, zakaj je cena enega litra nafte v sosednji Avstriji na današnji dan skoraj za 20 centov cenejša kot v Sloveniji. Po zadnjih razpoložljivih podatkih v Borovljah lahko danes natočimo en liter nafte za 96 centov, kar predstavlja skoraj 20 centov razlike med tem, kar lahko natočimo v Sloveniji; in to pri 55-litrskem rezervoarju pomeni skoraj 10 evrov razlike. Enaka zgodba se dogaja na področju trošarin na področju alkohola in tobačnih izdelkov.

Zaradi tega apeliramo na vlado Mira Cerarja, na Ministrstvo za finance in predvsem na koalicijo Stranke modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov, da to trošarinsko politiko, ki je negativna, spremenijo, predvsem pa, kajti s tem dodatno obremenjujete državljane in državljane Republike Slovenije, obremenjujete gospodarstvo in ne nazadnje z zviševanjem trošarin zmanjšujete prilive v slovenski proračun.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da bi z ustrežnejšo trošarinsko politiko, ki bi bila prilagojena predvsem cenam in višinam trošarin v sosednjih državah, lahko na nek način razbremenili slovenske državljane in državljane in naredili politiko, da bi bilo tako kot nekoč, ko so avstrijski državljani, italijanski državljani in hrvaški državljani hodili v Slovenijo in z nakupi naftnih derivatov, tobačnih izdelkov in alkoholnih pijač polnili slovenski proračun. S polnjenjem slovenskega proračuna bi s tem tudi pomagali pri vzdrževanju šolstva, zdravstvene blagajne in danes na žalost zaradi neustrezne trošarinske politike, ki jo izvaja vlada Mira Cerarja, smo slovenski državljani in državljanke primorani, da svoj denar puščamo v sosednjih državah in polnimo proračune Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo podpredsednik. Spoštovana sekretarka, spoštovani!

Zaradi obsežne prenovе Zakona o trošarinah je bilo treba določiti povsem nov zakon. Kompleksnost gradiva je terjala nekajmesečno usklajevanje, kar je povsem razumljivo. Določene zadeve ni mogoče spremeniti kar tako, čez noč, še zlasti, če je v oblikovanje predloga zakona vpletena širša strokovna javnost.

V Poslanski skupini Desus kot dobrodošle pozdravljamo prenovljene določbe zakona, ki bodo v prvi vrsti prinesle dodatne

administrativne poenostavitve ter bolj jasno ureditev za vse deležnike, na katere se zakon nanaša. Zelo pohvalno je, da imamo v Sloveniji končno korektno urejen status malega proizvajalca piva. Slednjega bo po novem imela oseba, ki letno proizvede do največ 20 tisoč hektolitrov piva, za proizvedeno pivo bo mali proizvajalec plačeval 50 % nižjo trošarino od splošne. Na ta način bo zavezanec pridobljeno pravico do nižje trošarine lahko uveljavljal tudi v drugih državah članicah, ki imajo primerljivo ureditev.

V Poslanski skupini Desus ocenjujemo, da je naloga države, da poskrbi, da smo na davčnem področju čim bolj konkurenčni, pa ne zato, da bi na tem mestu dodatno promovirali proizvodnjo posamezne vrste alkohola, temveč zato ker menimo, da je ključ nadaljnega uspešnega razvoja gospodarstva ravno v rokah malih proizvajalcev. Slovenija je že dokazala, da ima ogromno potenciala za kvaliteten napredek malega gospodarstva.

Z novo ureditvijo zakona bomo možnost boljših pogojev namenili tudi ostalim malim proizvajalcem, denimo v primeru proizvodnje vina ali žganjekuhe. V Poslanski Desus izjemno cenimo trdo, pošteno delo vsakega pridnega pridelovalca in trud malega proizvajalca. Ravno zato menimo, da bo sprejem zakona pomagal zavezancem, da nekoliko izboljšajo svojo poslovno in finančno stanje, predvsem pa se v Poslanski skupini Desus trudimo, da bi posledično zadovoljstvo le-teh tudi pozitivno vplivalo na ustvarjanje delovnih mest.

Zaradi navedenih razlogov bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus predlog zakona soglasno podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda z dne 13. 6. 2016.

V razpravo dajem 79. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati?

Gospod Ljubo Žnidar, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Tudi sam podpiram nekaj novosti, ki jih prinaša ta sprememba zakonodaje na področju trošarin, predvsem tu govorim o določenih olajšavah za male pivovarje in s tem tudi nekako vzpostavitev konkurenčnosti malih pivovarjev, dejansko, konec koncev bi rekel, ali vsaj primerljivost s sosednjimi državami, tako kot je, recimo, v Avstriji ali Italiji. Nikakor pa – ali pa bi rekel, da prav tipično v slovenski zakonodaji je, da gremo iz ene skrajnosti v povsem drugo skrajnost. Pa če dam primerjavo ali navedem konkreten primer pri malih proizvajalcih žganja. Obstoječa ureditev je dala možnost malim proizvajalcem žganja, da so to fizične osebe, ki

letno pridelajo zase do 500 litrov žganja. Seveda to žganje se dejansko ne sme prodajati in za teh 500 litrov pridelanega žganja se je plačala trošarina glede na velikost kotla, ki je bila od 12,5 do 25 evrov. To se pravi, zelo zelo minimalna trošarina. Če se tega žganja ne sme prodati, je potem za enega pridelovalca, da lahko na leto pokonzumira 500 litrov žganja, zame je to enormno veliko, skratka, je bila to kar radodarna, bogata ureditev. Ampak, v tem zakonu gremo pa spet v drugo skrajnost. Tu pa smo zdaj zmanjšali to količino na 150 litrov, za katero pa se plača 50 % trošarina. Tu pa mislim, da je treba gledati na takšno rešitev, ki bo dejansko več prinesla v državni proračun. Zdaj pa smo šli s 500 litrov, bi rekel, tako rekoč neobdavčene količine malega proizvajalca na 150 litrov, ki plača trošarino. Zakaj ne bi te količine oziroma meje malega proizvajalca žganja povečali na raven, kot jo imajo v Avstriji in zato pridobili v državni proračun več sredstev, kajti plača se 50-odstotna trošarina. To je po mojem povsem logična ekonomika in zmanjšuje možnost – dejansko damo možnost, da širši krog pridelovalcev legaliziramo in na ta način, bi rekel, ustvarimo normalen red, da se normalno plačujejo trošarine, vsem tem pridelovalcem.

Naš predlog amandma gre v to smer, da postavimo razumno mejo in s tem damo možnost, da se v ta razpon vključi več pridelovalcev in seveda na ta način pridobimo tudi več prihodkov v državni proračun. To je osnovni cilj. Predlagam, da ta amandma sprejmemo. Je pa povzet iz avstrijske zakonodaje, tako da smo primerljivi z našimi severnimi sosedi.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Luka Mesec, izvolite; 79. člen, amandma Poslanske skupine SDS.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Mogoče bom malo najprej o amandmaju, potem pa širše.

Glede amandmaja SDS bi rekel naslednje; ta ideja, da bi se povečala količina čistega alkohola, ki ga lahko proizvedeš na kmetiji z nižano trošarino, je na prvi pogled v redu. Izenačuje se z Avstrijo, vendar v Združeni levici opozarjamo, da povsem mehanično prenašanje rešitev ni primerno in bi lahko imelo negativne učinke. Namreč, prva razlika, ki jo je treba ob tem pokazati, je, da je povprečna avstrijska kmetija velika 20 hektarjev, slovenska pa 6,6; se pravi, da je trikrat manjša in sedaj pomeni, da bi s povprečno trikrat manjšo velikostjo kmetije v bistvu imeli enako količino čistega alkohola, ki ga lahko tukaj proizvedeš. S tem želim opozoriti, da to povsem mehanično prenašanje ni primerno, ker tudi, recimo, v Avstriji je splošna olajšava pri dohodnini 11 tisoč evrov letno, pri nas osnovna 3 tisoč 200; ampak avstrijska plača je skoraj dvakrat višja in

obdavčitev kapitala je 25 %. Če bi pri nas dvignili splošno olajšavo na 7 tisoč evrov bi proračun izgubil 480 milijonov evrov. Delavec z minimalno plačo bi dobil 6,41 evra, član uprave NLB, ki ima 10 tisoč evrov plače pa 154 evrov. O tem bo razprava v petek, ampak to analogijo vlečem, zato da pokažem, da to mehanično prenašanje rešitev iz nekega drugega okolja, ki ima drugačne predpostavke, pač ne obrodi nujno dobrih učinkov, zato tega predloga v Združenih levicami ne bomo podprli.

Sicer pa, če rečem samo še par stvari na splošno o tem zakonu. Ena stvar je ta, ki sem jo povedal že v stališču, in sicer da pač nič ne more izbrisati dejstva, da ta zakon ohranja protisocialno naravnano davčno politiko, kjer imamo bistveno preveč posrednih davkov in predvsem premalo davkov na kapital in premoženje.

Glede konkretnih novosti v trošarinski politiki se ne strinjamo zlasti z večjo obdavčitvijo rezanega tobaka in elektronskih cigaret. Za rezan tobak je, tako kot sem povedal v stališču in kot so tudi opozorili nekateri strokovnjaki, da v Sloveniji, recimo, za razliko od Avstralije nismo na otoški legi in da preko nas potujejo številne poti takega in drugačnega črnega trga. Poleg tega pa ni težko iz kakšne sosednje države, kjer so cigarete in tobačni izdelki bistveno cenejši, pripeljati teh izdelkov, če se bodo pri nas cene povečale. Kar se tiče rezanega tobaka, je stvar precej jasna. Tukaj gre za izdelek, ki ga uporabljajo predvsem revnejši prebivalci kot substitut klasičnim cigaretam, in če se cene povečajo, bomo s tem kvečjemu pripomogli k uvažanju tobačnih izdelkov iz drugih držav, predvsem sosednje Hrvaške, mogoče Bosne, Srbije, in k razcvetu črnega trga.

Podobno je stanje pri elektronskih cigaretah, kjer pa ne nasprotujemo samo iz teh razlogov, ampak predvsem opozarjamo, da Vlada v bistvu z odločitvijo, da se trošarine na e-cigarete izenačijo praktično s klasičnim tobakom, je že sprejela način obravnave teh izdelkov kot neke vrste tobačnih izdelkov, čeprav po svetu obstajajo zelo različna branja in načini uporabe oziroma načini zakonske obravnave tega. Recimo, v Angliji ministrstvo za zdravje obravnava e-cigarete kot sredstvo za zmanjševanje in odvajanje od kajenja, pri nas, očitno, bomo e-cigarete obravnavali kot tobačni izdelek. Ob tem opozarjam, da številne raziskave, ki so bile opravljene, kažejo na to, da so te cigarete bistveno manj škodljive od navadnih cigaret, da je praktično edina škodljiva snov v njih nikotin, ne vsebujejo pa stotin drugih kancerogenih snovi, ki jih vsebujejo klasične cigarete in se nam zato tak tretma zdi povsem nesmotern in predvsem nepremišljen.

Iz navedenih razlogov, kot sem že rekel, predlaganih sprememb ne moremo podpreti, pozdravljamo pa nižje trošarine za male pivovarje. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

V zvezi s predlaganim amandmajem k 79. členu bi rada pojasnila, da v tem členu govorimo o količini čistega alkohola, ki se ga lahko pridela v kontekstu oziroma s statusom malega proizvajalca žganja. Ta količina 150 litrov čistega alkohola dejansko pomeni približno 60 litrov 40-odstotnega alkohola oziroma 40-odstotne alkoholne pijače. Ta meja je bila določena po eni strani z upoštevanjem posebnega položaja v Sloveniji, po drugi strani pa tudi z upoštevanjem ciljev zdravstvene politike, s katero smo kar nekaj določb tega zakona usklajevali. Če bi dvignili to mejo 150 litrov na 400 litrov čistega alkohola, bi to pomenilo pri 40-odstotni alkoholni pijači, če sem prav izračunala, tisoč 600 litrov žganja na leto. To so v bistvu velike količine za male proizvajalce žganja in naša ocena je, da je meja 150 litrov določena ustrezno ob upoštevanju različnih ciljev, ki smo si jih pri predlogu zakona zadali.

Ko pa ravno govorim še o ciljih, ki jih zasledujemo z zdravstvenega področja s tem zakonom, pa mi dovolite, da se odzovem še na navedbe v zvezi s tobakom. Najprej, kar se tiče drobno rezanega tobaka, trošarina se v tem predlogu zakona glede na obstoječo trošarino ne povečuje.

Drugo, trošarina na drobno rezan tobak se je v preteklosti sicer nekoliko zvišala, zato da se je zajezil prehod z že narejenih cigaret v uporabo drobno rezanega tobaka za zvijanje, hkrati pa smo v bistvu to trošarino, ne trošarino na cigarete, se pravi trošarino na drobno rezan tobak upoštevali tudi pri določitvi višine trošarine za elektronske cigarete oziroma za alternativne, recimo jim tako, tobačne izdelke. Po našem mnenju je glede na začetek razvoja tega trga tudi na območju Slovenije potrebno, da na samem začetku tega razvoja damo proizvajalcem oziroma ponudnikom tovrstnih proizvodov jasno informacijo, kako naj se v našem prostoru ti alternativni tobačni izdelki obravnavajo. Temu smo s tem predlogom zakona tudi sledili. Se pa strinjam, da v svetu obstajajo različne študije. Nekatere dokazujejo, da so elektronske cigarete še bolj škodljive kot običajni tobačni izdelki, druge kažejo na nekatere drugačne rešitve. Ampak v tem trenutku ocenjujemo, da je primerno, da se ti izdelki obravnavajo primerljivo. In še enkrat, trošarina za njih se ne določa na ravni trošarine za cigarete, ampak trošarine na drobno rezan tobak. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Predlog, ki smo ga vložili, bom pač seveda podprl, kajti zdi se mi smiselno, da to trošarinsko politiko prilagajamo predvsem konkurenci, to so pa sosedne države. Kajti jaz te države gledam kot konkurenco po potrošnji. Ne nazadnje sem prepričan, da Ministrstvo za finance dela, bi rekel, totalno zgrešeno politiko na področju trošarin in da v nekaterih segmentih pa dejansko tudi mogoče favorizirajo katerega izmed dobaviteljev ali pa proizvajalcev. Spomnimo se samo, na kakšen način se je prilagajala specifična trošarina na področju tobačnih izdelkov. So nekako enega proizvajalca favorizirali. Tukaj je seveda moje osebno mnenje, mislim, da pa cenovna politika jasno pove, da je temu res tako.

Kar je kolega Luka Mesec govoril, mislim, da nima zveze z neko zdravo kmečko pametjo, z neko logiko, da je treba pogledati, bi rekel, povprečno velikost avstrijskih kmetij in slovenskih. Mislim, da bi morali res slediti trošarinski politiki, ki bi zagotavljala višje prihodke v proračun. To bi moral biti osnovni cilj. Vlada Mira Cerarja in pa koalicija trošarine povečuje in s tem se, bi rekel, pa prihodki v sam proračun iz leta v leto zmanjšujejo. Dejansko pa s tem obremenjujete državljanke in državljane Republike Slovenije in pa gospodarstvo. Ne nazadnje potem tisti, ki živimo bližje Avstriji, Italiji, Hrvaški, Madžarski, se pač odpravljajo po nakupe v te sosednje države in dejansko polnimo njihov proračun.

Spoštovana državna sekretarka, glede na to, da imamo danes tukaj pred seboj Zakon o trošarinah, me zanima: Kakšno trošarinsko politiko bo vlada Mira Cerarja na področju naftnih derivatov, alkoholnih pijač in pa tobačnih izdelkov izvajala v prihodnosti? Ali se boste še vedno posluževali zviševanja trošarin? Kdaj boste začeli razmišljati, da boste cene, ki jih lahko Vlada oblikuje, prilagajali cenam, ki jih imajo sosednje države? Poglejte, v Borovljah lahko danes natočimo liter nafte za 0,96 evrov, v Sloveniji je cena 1,13 evra. To pomeni približno 0,20 približno skoraj razlike po litru nafte in to pri 55 litrskem rezervoarju pomeni skoraj 10 evrov. Plače v Avstriji pa so bistveno višje kot v Sloveniji. Enaka zgodba je s tobačnimi izdelki, ko so tobačni izdelki, bi rekel, tisto minimalno spodnjo mejo treh evrov prebili, dejansko avstrijskih kupcev, ki so hodili po tobačne izdelke v Slovenijo, ni več oziroma so se bistveno zmanjšali. S tem znižujete prihodke v proračun, kajti zavedati se je treba, da tisti tuji državljani, ki je v Slovenijo prišel po teh nakupih, je verjetno opravil še kakšen dodaten nakup. In tukaj je treba gledati, spoštovana državna sekretarka, širše. Zato vas še enkrat pozivam, da tukaj poveste, kakšno politiko na področju trošarin bo izvajala vlada Mira Cerarja v prihodnosti.

Glejte, v Avstriji vsakemu otroku, ne glede na premoženjsko stanje, pripada fiksni znesek v

evrih mesečno, tako imenovani Kindergeld, ne glede na premoženjsko stanje, kakor je potem Luka Mesec govoril o povprečni velikosti avstrijskih kmetij. Dajmo enkrat se zavedati, da trošarinska politika bi morala biti taka, ki bi omogočala čim višje prihodke v proračun, ne pa da vi obremenjujete državljanke in državljane Republike Slovenije, gospodarstvo, dejansko se pa prihodki iz naslova trošarin zmanjšujejo. Mislim, da bo potrebna sprememba, kajti, če bomo pa poslušali tam kolega Luka Mesca, kako se izvaja še na področju naftnih derivatov in glede na to, kakšne simpatije predvsem ta koalicija goji do nekdanje Jugoslavije, pa ne izključujem, da boste začeli uvajati bencinske bone, kot smo jih imeli nekoč – par nepar – in samo obremenjevali državljanke in državljane in gospodarstvo. Ta meja 20 centov razlike pri litru nafte v primerjavi z Avstrijo mislim, da je že zaskrbljivoča. In imate možnost, spoštovana državna sekretarka vsak ponedeljek, da spremenite trošarine oziroma vsak drugi ponedeljek, da pošljete predlog Vladi in da znižate to ceno. Prepričan sem, da na srednji rok bi s tem omogočili bistveno višje prihodke v slovenski proračun. Namesto da slovenski državljani in državljanke financiramo javno zdravstvo v Avstriji, da financiramo javno šolstvo v Avstriji, Italiji, na Hrvaškem, bi bilo verjetno bolj smiselno, da bi ti državljani financirali javno zdravstvo, javno šolstvo v Sloveniji. In davčna politika, mislim, da ne more biti samo regresivna, ampak da bi jo morali na določenih zadevah tudi izvajati progresivno.

Še za primer, ki ga je navedel kolega Luka Mesec, da se mu zdi ta številka pri malih proizvajalcih žganja previsoka, kar ste tudi vi, spoštovana državna sekretarka, omenili, mislim, da bi mi morali reči, ne vem, 600 ali pa 700 litrov in da bi mogoče še katerega malega proizvajalca žganja iz Avstrije prepričali, da bi imel, bi rekel, ne vem, sadovnjake in vse skupaj v Sloveniji in da bi plačeval davke tukaj, v Sloveniji. Danes pa Avstrijci to na veliko ponujajo, dajo ti, ne vem, skoraj brezplačno parcelo, omogočajo ti brezplačne vrtnice in vse samo, da prideš do njih. Vendar pod to vladavino levo usmerjene vlade mislim, da je interes verjetno nekje drugje, narediti državljanke in državljane Republike Slovenije čim bolj revne, to je edini način, ki ga jaz vidim, kajti ni kvartalnega obdobja v letu, ko bi bila obremenitev do državljanek in državljanov Republike Slovenije in do gospodarstva boljša. Glejte, spoštovana državna sekretarka, skoraj ena generacija Slovencev se letno izseli v tujino, približno 15 tisoč ljudi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Mateja Vraničar Erman. Nato pa gospod Zvonko Lah.

Izvolite, gospa državna sekretarka.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Teme, ki so bile zdaj odprte, daleč presegajo okvir in bistvo razprave o Zakonu o trošarinah in amandmaju k 79. členu, ampak naj vendarle odgovorim na nekatera zastavljena vprašanja.

Ni točna trditev, da prihodki od trošarin v zadnjih letih samo padajo. V letu 2013 je bila realizacija pobranih trošarin milijarda 490 milijonov, v letu 2015 milijarda 515. Res je, ni visoko povišanje. Za letošnje leto načrtujemo še nekoliko višje prihodke in rast teh prihodkov v prvih mesecih, prvih petih mesecih letošnjega leta ob stabilni trošarinski politiki, torej brez spreminjanja višine trošarine vsakih 14 dni, ne vsak teden, ampak vsakih štirinajst dni, ob določitvi cen naftnih derivatov na trgu, tistih cen, ki so regulirane, kaže na to v bistvu, da obstoječa trošarinska politika zagotavlja stabilne javnofinančne vire.

Vse države, ki so se v preteklih letih soočale z javnofinančnimi izzivi, so iskale možnosti za dodatne vire tudi na področju trošarinskih izdelkov. Gre v bistvu za eno od področij, kjer zviševanje ne vpliva ali pa najmanj negativno vpliva na gospodarsko rast oziroma na posamezne druge elemente, zagotovo pa samo trošarinska politika ne more nasloviti vseh vprašanj, ki so bili izpostavljeni v primerjavi z Avstrijo.

Kar se tiče prilaganja trošarinske politike razmeram na trgu, Vlada ohranja enake pristojnosti, kot jih ima po obstoječem zakonu, ne samo kar se tiče energentov in pa električne energije, ampak tudi kar se tiče drugih trošarinskih izdelkov. Sproti skrbno spremljamo razmere na trgu in če bo potrebno, se bomo tudi odzvali. Glede na to, da predlagamo v sprejem predlog zakona, v katerem ne spreminjamo trošarinskih stopenj oziroma zneskov trošarine, pa v bistvu lahko iz tega tudi razberete, da ni v našem namenu niti v interesu, da bi te dajatve v splošnem povečevali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah, beseda je vaša. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala za besedo.

Najprej bi – škoda ker ni gospoda kolega Luka Meseca tukaj. Očitno mu res področje kmetijstva ne leži, ker primerjava velikosti kmetij naših pa avstrijskih nima nobene zveze z našim amandmajem, ker teh 400 litrov alkohola lahko pridelal kmet tam na pol hektarja sadovnjaka in nima to zveze s 6,6 hektarja ali pa 20 hektarji kmetije.

Pa tudi gospa državna sekretarka, ne glede na to, da ste na Ministrstvu za finance, matematika malo nagaja. 150 litrov čistega alkohola je 375 litrov ne pa 60 litrov 40-odstotne alkoholne pijače, 400 litrov pa ne tisoč 600, ampak tisoč litrov 40-odstotne alkoholne pijače. Do sedaj je plačal kmet za lastno porabo 500 litrov 100-odstotnega alkohola 25 evrov trošarin, kar sigurno ni primerljivo z Avstrijo, in je prav, da se plača trošarina. Vendar za 150 litrov čistega

alkohola plača po novem, do 150 litrov, 50-odstotno trošarino, nad tem pa polno, v Avstriji pa 400 litrov. Sedaj pa poglejmo; do sedaj za 500 litrov je plačal 25 evrov, to je plačal trošarino na kotel. Sedaj bo pa do 150 litrov plačal 50-odstotno, nad 150 litrov pa polno. Mislite, da so ljudje neumni? Trošarina pa je za 100 litrov čistega alkohola tisoč 320 evrov oziroma 5,6 evra na liter 40-odstotne alkoholne pijače. To ni majhen denar. In če bomo te meje tako nizko postavljali, bo siva ekonomija tukaj laufala bolj kot pri cigaretah, verjemite mi. Če pa se ne bo nič splačalo, ker bo cena tako visoka, ker bo moral plačati trošarino nad 150 litrov alkohola, bodo pa Avstrijci pri nas kupovali sadje, pa pri njih kuhali alkohol in Avstrijcem plačevali trošarino ne nam. Ker na jabolka in na slive pa ni trošarine in izvoznih dajatev. Zato se Avstrijcem splača pri nas imeti, kupovati vinograde, na novo saditi, nam Slovencem pa nič. Se vinogradi zaraščajo.

Tako kot je kolega Pogačnik povedal, imam občutek, da naša vlada samo išče možnosti, koga se da še kaj priviti, ki nekaj dela, nekaj ustvarja, kako izžeti iz njega še nek denar, neko dajatev, pa ne glede koliko teh dajatev pride v državni proračun oziroma namesto da bi spodbujali ljudi, da bi ustvarjali, da bi proizvajali in plačevali davke, delamo nasprotno – uničujemo. Tako kot tisti graščak, ki je rekel, reveži, bolj kot vas zaničujem, več vas je. Ampak, vse za blagor tistih, ki nič ne delajo in nič nimajo in dobijo na mesec skoraj 300 evrov socialne pomoči s strani države.

To, da trošarine rahlo rastejo. Zakaj rastejo? Zato ker smo več bencina prodali ali nafte prodali, ali rastejo, zato ker rastejo trošarine? Če bo več ljudi plačevalo nižje davke, bo po moje prišlo več v proračun in ko bodo ti ljudje imeli večje prihodke, bodo več trošili, se jih bo tudi več dalo obdavčiti čez čas. Že pregovor pravi, da prvi dobiček ne gre v mošnjiček, in tudi država bi se morala tega zavedati. To, kar ta vlada dela, je pa tipično kot znanje gospoda kolega Luka Mesca o kmetijstvu. Samo, kako bomo čim več dobili v proračun, pa ni važno, kakšno je stanje v gospodarstvu. Tako kot tisti politik, ki je zdravil kravo – škoda ker je poginila, pa sem imel še toliko idej! Tako se obnaša tudi ta vlada, pa bolj kot govorimo ... Glejte, primer, to, kar je kolega povedal glede goriv. En slovenski prevoznik dobi v sosednji Avstriji pogodbo in prihrani na nekaj kamionov, ki jih ima, 16 tisoč evrov na mesec. Če ima nekaj 10 kamionov. Pogodbeno. Samo na prihranku, ker je gorivo nekaj ceneje kot pri nas. Koliko pa je država Avstrija dobila kompletne trošarine od tega goriva, ne 16 tisoč evrov, mogoče 160 ali pa nekaj 100 tisoč evrov, ki bi lahko ta trošarina prišla v naš proračun? Tega nihče ne izračuna. Pa naredite anketo pa vprašajte vse te prevoznike, da ne govorim, da prihajajo prevozniki iz bivših sosednjih republik, ki imajo takšne rezervoarje na kamionu, da lahko en teden vozijo po Sloveniji in delajo nelojalno

konkurenco, ustvarjajo nelojalno konkurenco našim prevoznikom. Pa nič ne tankajo pri nas, ne točijo goriva. Mi nismo Avstralija ali Kanada, da bi moral 10-krat natočiti gorivo, da prepelješ državo, ampak obratno; 5-krat prepelješ Slovenijo, pa da ne rabiš nič dotočiti goriva. Če se tega ne zavedamo, potem res škoda. Zato mislim, da ta naš amandma ni napačen, sploh ne na dosedanjo situacijo, ker ne vem, kje ste bili do sedaj, če se do sedaj pa lahko na 500 litrov čistega alkohola plačevali samo 25 evrov na tisti kotel.

Še to bi rad povedal, da sem bil na sejmu v Avstriji, ko sem spraševal našega izdelovalca kotlov, kakšne kotle Avstrijci kupujejo. Rekel je, pred nekaj leti 20, 25 litrov – se pravi, res za domačo rabo –, sedaj pa nekaj let 60, 80 litrov. Zakaj? Zato, ker kuhajo več, imajo določene popuste. Mi smo sedaj dali popuste za male pivovarje, po drugi strani smo pa zadržali tiste, ki se ukvarjajo z žganjekuho. Tisti, ki skuha neko vino, ki ga ne more prodati kot vino, pa potem žganje skuha, ker imamo tudi tam tako zakonodajo, da lahko prodajaš v trgovinah, mali vinogradniki, samo stekleničeno. Kup stvari imamo takih, ki jih v sosednjih državah ni. Če mislite, da bomo služili s tem, da bomo jabolka in grozdje prodajali v Avstrijo, oni bodo pa potem prodajali po Evropi ali naprej žgane pijače za velike denarje in vino iz našega grozdja, potem se motite. Pri nas se bo zemlja zrasla, ker bodo vsi raje čakali na socialno podporo, kot pa da nekaj delajo v škodo sebi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo želi gospa državna sekretarka mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa. Najprej se opravičujem, res sem naredila napako pri izračunu in hvala za popravek.

Bi pa rada v bistvu tudi vas opozorila, da pri dosedanjem režimu obdavčevanja malih proizvajalcev žganja nismo govorili o 500 litrih čistega alkohola, ampak o 500 litrih žganja. Torej je predlog nove ureditve in dosedanja ureditev medsebojno vendarle bolj primerljiva, kot se želi pokazati.

Kar se tiče kotlov. S tem predlogom zakona ukinjamo posebno evidenco kotlov tako pri proizvajalcih kot pri uporabnikih, tako da ni več nobenih administrativnih ovir, kakšen kotel naj bi kdorkoli v zvezi s kuhanjem žganja nabavil.

In še v zvezi s trošarino na energente v Sloveniji in v Avstriji. Ne smemo tukaj primerjati samo cene oziroma obveznosti, ki jih je treba poravnati v Sloveniji za liter pogonskega goriva, in tisto, kar dobite v bistvu na neki lokalni črpalki v Avstriji, lahko primerjamo tudi s ceno teh istih izdelkov na avtocestah v Avstriji, kjer je pa cena neprimerno višja kot v Sloveniji zaradi višje marže – ne zaradi višje trošarine, da ne bo pomote –, ampak vendarle tudi eno drugo dejstvo pozabljamo. V Sloveniji velja in

ohranjamo tudi s tem zakonom shemo komercialni dizel. Ta shema pomeni, da vsi uporabniki tovornih vozil nad 7 ton in pol skupne mase in avtobusov oziroma prevoznih sredstev za prevoz oseb nad osem ljudi lahko uveljavljajo vračilo plačane trošarine in v tem primeru plačajo samo minimalno trošarino, ki je določena z evropskim predpisom. Avstrija takšne sheme ne pozna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Ker nimam več prijavljenih razpravljavcev, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati k 79. členu ter amandmaju Poslanske skupine SDS. Ugotavljam, da ne.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 92. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje odločali v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O VARNOSTI NA SMUČIŠČIH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade oziroma predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju gospodu Andreju Špengi iz Ministrstva za notranje zadeve. Izvolite, gospod državni sekretar.

ANDREJ ŠPENGA: Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav spoštovane poslanke, cenjeni poslanci!

Ministrstvo za notranje zadeve je na podlagi v zadnjih letih prejetih pripomb strokovne zainteresirane javnosti in lastnih ugotovitev pri analizi stanja varnosti na smučiščih v letu 2014 pričelo z aktivnostmi za spremembo sedaj veljavnega zakona, Zakona o varnosti na smučiščih. Želeli smo zagotoviti ustrezno varnost na smučiščih in hkrati iti nasproti tudi gospodarstvu, turizmu, da se po letih, ko so bila majhna smučišča zaprta, ta ponovno odprejo. Vemo, da ogromno otrok naredi prve smučarske korake prav na majhnih smučiščih, nato pa s svojim smučanjem nadaljujejo na velikih smučiščih. Za ta namen je bila 28. 2. 2015 ustanovljena medresorska delovna skupina za pripravo predloga novega Zakona o varnosti na smučiščih, v katero so pa bili zraven predstavniki Ministrstva za notranje zadeve še imenovani Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve, policija, Ministrstvo za infrastrukturo, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Poleg navedenih so v pripravah zakona v različnih fazah sodelovali tudi predstavniki strokovne zainteresirane javnosti, in sicer predstavniki Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov, v nadaljevanju pa tudi predstavniki Smučarske zveze Slovenije. Delovni osnutek zakona je bil 8. 6. 2015 dalje objavljen na državnem portalu Republike Slovenije, na spletni strani E-demokracije, kjer je bila omogočena možnost podajanja pripomb na osnutek zakona tudi drugi zainteresirani javnosti. Osnutek je bil 16. 3. potrjen na Vladi Republike Slovenije, 20. 4. pa je bil obravnavan na Komisiji Državnega sveta za državno ureditev. Lahko povem, da s strani Državnega sveta kot s strani zainteresirane javnosti do obravnave osnutka zakona na Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ni bilo podanih pripomb.

Ministrstvo za notranje zadeve je skupaj s strokovno javnostjo že dlje časa ugotavljalo, da so nekatere rešitve v zvezi z zagotavljanjem varnosti na smučiščih neustrezne. Priča smo intenzivnemu razvoju smučarske dejavnosti tako po vsebini kot obsegu. Prav zaradi tega, ker smo želeli, da se upošteva tudi veljavna normativna ureditev, smo bili primorani v pripravo novega osnutka zakona. Hkrati se je pokazala potreba po odpravi nekaterih upravnih ovir pri podelitvi pooblastil in izkaznic nadzornikom na smučiščih, urediti je bilo treba delo tujcev, ki sedaj ni bilo urejeno, zagotoviti učinkovito službo reševanja na smučiščih, opredeliti in določiti pogoje za obratovanje majhnih smučišč, zagotoviti učinkovit nadzor nad izvajanjem zakona, jasneje določiti dolžnosti in ukrepe nadzornikov, jasneje opredeliti tudi varnost in njen pomen na smučišču ter na novo urediti tudi kazenske določbe. S predlaganimi rešitvi se odpravljajo nekatere pomanjkljivosti veljavnega Zakona o varnosti na smučiščih, ki so se pokazale pri njegovem izvajanju v praksi. Glavna vodila pri pripravi zakona so bila zagotavljanje ustrezne varnosti na smučiščih, finančna razbremenitev upravljavcev smučišč, odprava administrativnih ovir pri obratovanju majhnih smučišč, izločitev t. i. mikro smučišč ter zagotoviti učinkovit nadzor nad izvajanjem zakona.

Torej, glavne predlagane rešitve s predlogom zakona urejajo naslednja področja: opredelitev pogojev, ki jim morajo ustrezati površine, namenjene smučanju, ureditev in obratovanje smučišča, reševanje na smučišču, zagotavljanje varnosti in reda na smučišču, dolžnosti smučarjev in drugih oseb na smučišču, dolžnosti upravljavcev smučišč in nadzornikov na smučišču, samo odgovornost smučarjev, nadzor odgovornih in uporabnikov ter vzpostavitev evidenc, potrebnih za izvajanje zakona.

Bistvene novosti se torej nanašajo na poudarjanje smučarjevega samoogovornega ravnanja, eno takšno določilo je tudi eno izmed

10 veljavnih pravil mednarodne smučarske FIS zveze.

Za konec bi želel povedati, da v skladu s 138. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije predlagamo, da se že na tej seji opravi tudi tretja obravnava tega zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Janji Sluga. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 20. seji 4. maja in na 21. seji 1. junija 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o varnosti na smučiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor se je seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, z opredelitvijo Ministrstva za notranje zadeve do mnenja Zakonodajno-pravne službe, pripombami Smučarske zveze Slovenije, komentarji in pripombami Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov, pripombami in stališči Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov k dopisu Smučarske zveze Slovenije, odgovorom Smučarske zveze Slovenije na komentarje in pripombe Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov, amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD, pripombami Smučarske zveze Slovenije in s predlogi za amandmaje odbora Poslanske skupine SDS.

Predstavniki predlagatelja državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga je v uvodni dopolnilni obrazložitvi orisal postopek nastajanja sprememb predloga zakona.

Na 20. seji odbora so bile izpostavljene pripombe Smučarske zveze Slovenije, posledično je bila obravnava predloga zakona preložena, vmes je bil izveden sestanek s predstavniki resornih ministrstev in Smučarsko zvezo Slovenije. Rezultat tega sestanka je bil dogovor, da se pogoji za strokovne delavce, ki organizirano poučujejo smučanje, sistemsko uredijo v Zakonu o športu, v omenjenem predlogu zakona pa naj bi bila uvrščena zgolj definicija poučevanja smučanja.

Namen predloga zakona je odpravljanje nekaterih pomanjkljivosti že obstoječega zakona na področju zagotavljanja ustrezne varnosti, opredelitev samoodgovornega ravnanja smučarja, finančne razbremenitve upravljavcev smučišč, odprave administrativnih ovir pri obratovanju majhnih smučišč, izločitev t. i. mikro smučišč in vzpostavitev učinkovitejšega nadzora nad izvajanjem zakona.

Predlog zakona predvideva tudi zmanjšanje števila nadzornikov glede na zmogljivost smučišča, vendar s pomembno novostjo, da se lahko število reševalcev in nadzornikov prilagaja dejanskemu številu smučarjev na smučišču ali številu delujočih naprav.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da so bile pripombe ZPS, podane v pisnem mnenju, večinoma upoštevane v predlaganih amandmajih in dodatnih pojasnilih predlagatelja.

Predstavnik Komisije Državnega sveta je povedal, da komisija predlog zakona podpira, hkrati je izrazil nekaj pomislekov, ki pa so bili v razpravi na komisiji pojasnjeni.

Predstavnik Smučarske zveze je izpostavil ne vključenost zainteresirane strokovne javnosti pri oblikovanju predloga zakona, kot pozitivno je izpostavil vnos vključitev definicije poučevanja smučanja in opozoril na vsebino obratovalnega dovoljenja smučišča, ki bi morala vsebovati tudi varnostni načrt, v katerem bi bilo določeno število nadzornikov in reševalcev na smučišču. Poleg tega bi moralo biti individualizirano po posameznih smučiščih ter vsebovati pogoje za izvedbo posameznih treningov in tekmovanj ter navedbo površin, ki bi bile na smučišču za to namenjene.

Predsednik Združenja slovenskih žičničarjev je ravno tako izpostavil ne vključenosti zainteresirane strokovne javnosti ter da njihove pripombe niso bile upoštevane v zadostni meri. Poudaril je idejo varnostnega načrta. Menil je, da gre v primeru določbe, da lahko upravljavci smučišča prilagodijo število nadzornikov glede na dejansko število udeležencev na smučišču, za nedoslednost, saj je to število ob upoštevanju načela sorazmernosti težko določiti. Izrazil je bojazen, da bo breme odgovornosti na koncu ležalo na upravljavcih in uporabnikih smučišča.

V razpravi so opozicijski poslanci opozorili, da po njihovem mnenju zainteresirana javnost ni bila v zadostni meri vključena v razpravo, izrazili so podporo pripombam Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov ter jih na seji odbora predložili kot predloge za amandmaje odbora. Izrazili so nestrinjanje s predstavnikom Smučarske zveze Slovenije, da bi omenjeni predlog zakona moral urejati tudi organizacijo poučevanja smučanja, saj to po njihovem mnenju ne sodi v omenjeni okvir. Strinjali so se, da se na tem področju prepleta veliko različnih interesov, ki jih je zelo težko uskladiti, vendar so menili, da je pri oblikovanju predloga prišli do sodelovanja vseh deležnikov in na koncu doseženega skupnega dogovora glede pomembnih vsebin.

Državni sekretar Špenga je v nadaljevanju pojasnil vse dileme, ki so bile izpostavljene, ravno tako je pojasnil, da je po predlogu zakona določeno zgolj minimalno število nadzornikov, kar pomeni, da jih je na terenu lahko tudi več. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. in 131. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval in glasoval o amandmajih poslanskih

skupin koalicije in jih sprejel, o predlogih za amandmaje odbora Poslanske skupine SDS in jih ni sprejel.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika glasoval o vseh členih skupaj in jih sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Sluga.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Za Poslansko skupino Združene levice gospod oziroma dr. Matej T. Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Na slovenskih smučiščih se letno poškoduje več kot tisoč oseb. Kot je razvidno iz podatkov policije, so krivci za nesreče največkrat razmere, neznanje, nepazljivost, objesnost, neprimerna hitrost ter smučanje izven urejenih prog. Na podlagi takšne statistike je jasno, da lahko za izboljšanje varnosti na smučiščih poskrbimo predvsem z učinkovito preventivo in ozaveščanjem na eni strani ter tudi z ustreznim nadzorom na drugi strani. Iz statistike je tudi razvidno, da na področju varnosti na smučiščih vsekakor moramo narediti veliko več, a glede na opravljeno razpravo na matičnem delovnem telesu si skoraj upamo trditi, da bo imel novi Zakon o varnosti na smučiščih v praksi več negativnih kakor pozitivnih učinkov. Tudi tokrat se je Vlada namreč odločila, da bo zakon pripravila brez sodelovanja strokovne javnosti, pa čeprav je v gradivu zapisala, da je zakon usklajen. Na odboru se je seveda izkazalo, da temu ni tako. V Državni zbor smo prejeli kopico pripomb in resnih opozoril, koalicija pa se je za to poslužila že vidnega manevra – obravnavo točke je zaradi kopice podanih pripomb prekinila z obrazložitvijo, da si bo vzela čas, da predlog zakona uskladi s strokovno javnostjo. Ministrstvo je potem organiziralo sestanek, koalicija pa je na obilico pripomb in opozoril odgovorila z enim samim amandmajem. Ta amandma pa seveda ne rešuje nobenega od najbolj resnih pomislekov, vsi so namreč ostali preslišani.

Na tovrstne nedopustne prakse vladne koalicije v Združeni levici opozarjamo že od začetka tega mandata. Dejstvo, da je delovanje Vlade nedemokratično in netransparentno, je s sprejemom priporočil za povečanje stopnje transparentnosti in demokratičnosti delovanja Vlade in ministrstev pritrdila tudi koalicija. Del priporočila se je nanašal ravno na onemogočanje sodelovanja strokovne in zainteresirane javnosti pri pripravi predpisov. A to, da ne Vlada in ne ministrstva priporočil Državnega zbora ne upoštevajo, koalicije očitno še vedno ne moti. Podobnih primerov smo namreč v tem mandatu videli že veliko. Posledice takšnega delovanja so jasne; zakonodaja, ki se sprejema z ignoriranjem opozoril in predlogov stroke, ima v praksi več negativnih kot pozitivnih posledic in tudi v

primeru Zakona o varnosti na smučiščih je tako. Če pogledamo predlagane rešitve, je jasno, da se okoli njih pojavlja veliko vprašanj in pomislekov. Ključna rešitev predloga je poudarjeno samoodgovorno ravnanje smučarjev.

Zakon tako predvideva posebno poglavje, ki se nanaša na samoodgovorno ravnanje smučarjev, in s tem naj bi se izboljšala varnost na smučiščih. Sliši se lepo, a kaj ko bo predlog na drugi strani zmanjševal število nadzornikov na smučiščih in ukinitel pooblastilo nadzornikov, da opozarjajo upravljavca smučišča na neurejenost ali pomanjkljivo opremljenost smučišča in na nevarna mesta na smučišču ter o tem obveščali inšpekcijsko službo. Naivno je pričakovati, da se bo varnost na smučiščih izboljšala zgolj zaradi zakonitve samoodgovornega ravnanja smučarjev, sploh ob upoštevanju dejstva, da se s predlogom krepko znižuje število nadzornikov, ki morajo biti na smučišču prisotni. Trenutno je za smučišče z zmogljivostjo 300 smučarjev zahtevan en nadzornik, po novem se ta meja dviguje na 500. Hkrati se po novem dopušča, da je lahko ena oseba hkrati nadzornik in tudi reševalec. Da se v praksi že sedaj kaže potreba po večji prisotnosti nadzornikov in nikakor ne manjši, opozarja tudi sama stroka. A te pripombe in opozorila so ostala preslišana. Podobnih nasprotujočih se trditev in rešitev je v predlogu še veliko. Kljub opozorilom strokovne javnosti koalicija pomanjkljivosti ni odpravila, kljub neusklajenosti s strokovno javnostjo bo zakon očitno sprejet. In ob tako neodgovornem ravnanju Vlade in tudi koalicije preprosto ne gre pričakovati, da se bo v praksi stanje izboljšalo, ne gre pričakovati, da bo število nezgod na smučiščih pričelo upadati in ne gre pričakovati bolj odgovorna ravnanja smučarjev na eni in ne bolj odgovorna ravnanja upravljavcev na drugi strani.

Zaradi navedenega v Združeni levici Predloga zakona o varnosti na smučiščih ne bomo podprli. Vlado in koalicijo pa ponovno pozivamo k bolj demokratičnemu in bolj transparentnemu sprejemanju zakonodaje, konec koncev se je k temu zavezala tudi s sprejetjem priporočil, ki smo jih predlagali v Združeni levici. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavci, spoštovani kolegice in kolegi!

Že sam naslov zakona pove, da govorimo o varnosti na smučiščih, torej naj bi bil njegov osnovni namen zagotavljanje vseh ukrepov za varnost smučarjev in drugih uporabnikov smučišč. V Novi Sloveniji smo na matičnem delovnem telesu predlog zakona podprli, saj prinaša nekatere finančne razbremenitve upravljavcev smučišč, za majhna

smučišča odpravlja administrativne ovire ter iz tega okvira izloča tako imenovana mikro smučišča, namenjena lastni uporabi. Kljub temu pa ostajajo odprta nekatera vprašanja, povezana s številom nadzornikov in reševalcev na smučišču, na kar opozarjata tudi Smučarska zveza Slovenije ter Združenje slovenskih žičničarjev. Ker se število nadzornikov z novim zakonom zmanjšuje, ostaja precejšnje tveganje za poslabšanje varnostnih razmer na smučiščih. Naj spomnim, zdaj mora smučišče imeti enega nadzornika do zmogljivosti 300 smučarjev, po novem bi en nadzornik zadoščal za 500 smučarjev. Če si predstavljamo na primer smučišče na Krvavcu, ki ima dnevno več kot 2 tisoč smučarjev, ob tem pa le minimalno število nadzornikov, vprašanje uspešnega in učinkovitega zagotavljanja varnosti ostaja odprto. Res je, da zakon zdaj določa le njihovo minimalno število in da se lahko število nadzornikov in reševalcev prilagaja dejanskemu številu smučarjev ali številu delujočih naprav na smučišču, res pa je tudi, da Vlada s tem vso odgovornost prelaga na upravljavce smučišč in njihove uporabnike.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da se bo le majhno število upravljavcev odločilo za večje število nadzornikov, če pa z minimalnim številom nadzornikov zadostijo zakonskim zahtevam. Govorim namreč zgolj o hipotetičnem povečanju števila nadzornikov, o čemer bo odločitev prepuščena upravljavcu. Odgovore na ta vprašanja bi lahko podal varnostni načrt smučišča, prilagojen specifičnostim posameznega smučišča, torej kot celovit dokument za zagotavljanje reda in reševanja na smučišču. Ta dokument bi bil dejansko dobrodošel, še posebno, če upoštevamo dejstvo, da tudi smučanje postaja vedno bolj adrenalinski šport, pri katerem pogosto šteje hitrost. Posledično pa narašča število nesreč in poškodb smučarjev, tudi zaradi neločevanja prog za smučarje in deskarje.

Ker je v Sloveniji smučarski šport ena najbolj množičnih športnih panog – smučanje je nesporno slovenski nacionalni šport – bi morala od začetka priprave osnutka tega zakon kot zainteresirana strokovna javnost sodelovati tudi Smučarska zveza Slovenije in pa Združenje slovenskih žičničarjev. Žal so bili aktivneje vključeni šele pri obravnavi predloga na pristojnem matičnem delovnem telesu in edina pomembnejša rešitev, sprejeta na njihov predlog, je vključitev definicije poučevanje smučanja v predlog zakona in dogovor, da bodo ostale vsebine glede organiziranega poučevanja smučanja urejene v Zakonu o športu. Ker sta tako Smučarska zveza Slovenije kot Združenje slovenskih žičničarjev tako rekoč glavna akterja na področju smučarskega športa, je nerazumljivo, da kot strokovnjaki na tem področju niso bili povabljeni k sodelovanju že leta 2014, ko je začel nastajati osnutek tega zakona.

Glede na to, da novi Zakon o varnosti na smučiščih prinaša nekatere pozitivne spremembe, bomo v Novi Sloveniji kljub pomislekom o nezadostnem številu nadzornikov predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Ko se je ta predlog zakona obravnaval na matičnem delovnem telesu, sem bil tisti prvi, ki sem opozoril na to, da najbolj pomembni deležniki niso pravočasno bili povabljeni, da bi lahko tvorno sodelovali pri nastajanju tega zakona, zato je bila tudi seja prekinjena. Obžalujem, da je prišlo do tega in po drugi strani ne razumem, zakaj prihaja do tovrstnih situacij, ker ne nazadnje tisti, ki so najbolj poklicani k temu in dobesedno tudi živijo s tem, da so na nek način izpuščeni iz tega dogajanja. Kljub temu pa se zavedamo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev, da varna smučišča lahko pomenijo našo konkurenčnost.

Ne glede na to, da zakon ni najbolj posrečen, ampak vseeno prinaša določene pozitivne momente pri zagotavljanju varnosti na smučiščih, smo se odločili, da zakon podpremo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Dober dan!

Kar nekaj polemik je bilo pri sami obravnavi Zakona o varnosti na smučiščih, predvsem iz slednjega, kar se kar naprej ponavlja, to pa je, da seveda strokovna javnost in laična javnost nista sodelovali pri nastanku samega zakona. Seveda imamo vedno več aspektov, razlik in pogledov na to, kdaj in kako in na kakšen način kdo lahko sodeluje. Dejstvo pa je, in za razliko od ostalih mojih predhodnikov naj zatrdim, da so bili povabljeni tako eni kot drugi. Se pravi, govorim o dveh stanovskih organizacijah, Smučarski zvezi in seveda Zvezi upraviteljev smučišč, ki sta po lastni iniciativi lahko sodelovali, toliko kot sta seveda želeli. Objava na E-demokraciji pa seveda velja za vse enako; tako za organizacije kot državljane – skratka vse.

Tisto, kar se je zgodilo na Odboru za notranje zadeve, da je bila seja prekinjena, je bila samo zato, ker je bila predstavitev Smučarske zveze neizpodbitna v smeri, češ da niso mogli sodelovati. To je prej izjema kot pravilo, da smo v takšni situaciji predlagali prekinitev in dali mesec časa, da se je lahko ministrstvo dodatno pogovorilo. Ta čas je seveda prinesel samo to, da so dobili na Smučarski zvezi tisto, kar so

želeli – zagotovila, da bodo svoje interese uveljavljali v Zakonu o športu. S tem je bilo zadoščeno eni strani, prav tako drugi. Dejstvo pa je, da vsi vse sami doseči stoprocentno interese ne morejo, kajti v tem primeru je najbolje, da napišejo sami zakon in nam ga samo še dostavijo v Državni zbor. In potem Vlade niti ne potrebujemo.

V Poslanski skupini SMC pozdravljamo takšen zakon in smo prepričani, da prinaša predvsem ogromno odprav administrativnih ovir, jih odpravlja, in istočasno prinaša tudi neko svežino predvsem iz same rigidnosti in pocenitvi, glede na to, da stroškov na smučiščih glede na to, da v resnici smo majhna država z malo smučišči in se ne moremo primerjati s temi megalomanskimi smučišči v drugih državah, ki so lahko na nek način primerljive. Kar pa seveda ne pomeni znižanje kvalitete in tudi varnosti samega smučišča. To je seveda pripeljalo do tega, da smo predlog na odboru podprli in prav tako bomo zakon z določenimi amandmaji tudi danes podprli. V nadaljevanju v razpravi pa se bomo opredeljevali do posameznih amandmajev.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovani!

Praden preidem k predlogu zakona o varnosti na smučiščih, naj spomnim koalicijske poslanke in poslance na prvi stavek koalicijske pogodbe, citiram: "Osnovno izhodišče in hkrati načelo delovanje te vlade je odgovorno, konstruktivno, povezovalno in transparentno reševanje družbenih problemov." Konec citata. Kronologija dogajanja okoli Predloga zakona o varnosti na smučiščih je, žal, še en žalosten dokaz ignorantskega odnosa te vlade celo do njihove lastne koalicijske pogodbe; pogodbe, ki naj bi predstavljala zavezo državljanom. Priprava in postopek sprejemanja vladnega Predloga zakona o varnosti na smučišču je pravzaprav šolski primer, kako se zakoni ne bi smeli sprejemati.

Po besedah državnega sekretarja na Ministrstvu za notranje zadeve Andreja Špenge so k pripravi zakona pristopili že leta 2014. Poudarjam, leta 2014. Vlada ga je potrdila v začetku marca tega leta, torej skoraj po dveh letih. Pristojno ministrstvo je imelo tako skoraj dve leti časa, da pripravi dober predlog, ki bo tudi usklajen s strokovno in zainteresirano javnostjo. Na pristojnem Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo bi moral biti zakon obravnavan v začetku maja. Koalicija je šele takrat dojela, da je predlog, ki je nastajal od leta 2014, nedorečen in deležen številnih pripomb tako strokovne javnosti kot Zakonodajno-pravne službe. Obravnava zakona je bila preložena za mesec dni, vendar pa je bil

predlog zakona že praktično takrat zakoličen, ko je prišlo do tako imenovanega usklajevalnega pogovora s strokovno javnostjo. Glede na to, da Vlada ni upoštevala nobenega bistvenega pomisleka oziroma pripombe, je očitno šlo izključno za umetniški vtis. V začetku junija so tako predstavniki Smučarske zveze Slovenije kot predstavniki Združenje slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov – slovenskih žičničarjev na Odboru za notranje zadeve in javno upravo ponovno izpostavili, da je predlog zakona pomanjkljiv, da so posamezne rešitve slabe in izrazili razočaranje nad neupoštevanjem njihovih konkretnih predlogov. Med drugim so izpostavili pomanjkljivost varnostnega načrta, ki bi bistveno dodal pomemben segment temu zakonu.

V SDS smo že na omenjenem odboru predlagali amandmaje, ki so sledili predlogom Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov, a so bili vsi po vrsti zavrnjeni. Če kaj, potem smo Slovenci zagotovo narod smučanja; od rekreativnega do vrhunškega. Smučanje predstavlja Slovenkam in Slovencem pomembno vrednoto, preko katere kažemo močno narodno identiteto. Zato bi bilo še toliko bolj pomembno, da bi koalicija pri spremembi zakonodaje, kot je Zakon o varstvu na smučiščih, tvornejše sodelovala s strokovno javnostjo, ki je ključni deležnik izvajanja zakona. Pred koalicijo je še ena priložnost, da vendarle prislunne zainteresirani strokovni javnosti ter podpre amandmaje Slovenske demokratske stranke, ki so vsebinsko povzeti. Skrajni čas je, spoštovani, da v koaliciji spoznate, da vaša številčna pomoč ni namenjena gojenju samozadostnosti, temveč prinaša in pomeni vašo popolno odgovornost; odgovornost do vsakega posameznika, odgovornost do različnih družbenih skupin, odgovornost do gospodarskih subjektov, odgovornost do vašega koalicijskega sporazuma in ne nazadnje do države. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovani poslanke, poslanci in ostali prisotni!

Pred nami je Predlog zakona o varnosti na smučiščih, katerega bistvene novosti se nanašajo na odgovornost smučarja za varnost, zagotavljanje ustrezne varnosti na smučiščih, finančno razbremenitev upravljavcev smučišč in na odpravo administrativnih ovir pri obratovanju majhnih smučišč. Predlog med drugim na novo opredeljuje področja varnosti in reševanja, dolžnosti uporabnikov smučišč, upravljavcev smučišč in nadzornikov na smučiščih pri zagotavljanju varnosti na smučiščih, pa tudi pristojnosti inšpekcijskih organov in policije. V Poslanski skupini Desus pozdravljamo odločitev Ministrstva za notranje zadeve, da se

je lotilo priprave zakona, ki ga je kot delovni osnutek Predloga zakona o varnosti na smučiščih dne 8. 6. 2015 za mesec dni objavilo na državnem portalu Republike Slovenije, na spletni strani E-demokracija. Pismo je ministrstvo o osnutku zakona posebej obvestilo nekatere predstavnike zainteresirane strokovne javnosti, ne pa na primer Smučarske zveze Slovenije, kar je botrovalo zapletu na Odboru za notranjo politiko, javno upravo in lokalno samoupravo, o čemer smo danes nekaj že slišali.

Veseli pa nas, da je do srečanja Ministrstva za notranje zadeve s Smučarsko zvezo Slovenije na temo osnutka zakona prišlo v času poteka zakonodajnega postopka v Državnem zboru. Med drugim je bil na omenjenem srečanju sprejet dogovor, da se predlog Smučarske zveze Slovenije glede systemske ureditve poučevanja smučanja uredi v novem Zakonu o športu, medtem ko je sam termin poučevanje smučanja opredeljen tudi v predlogu Zakona o varnosti na smučiščih. Pomembna novost Predloga zakona o varnosti na smučiščih je tudi, da se lahko število reševalcev in nadzornikov na smučišču prilagaja glede na dejansko število smučarjev na smučišču ter med drugim uvaja tudi milejše pogoje za pridobitev dovoljenja za obratovanje manjšega smučišča, saj se je v praksi pokazalo, da so majhna smučišča težko pokrivala obratovalne stroške ali pa celo prenehala z delovanjem, s tem pa so bila žal ukinjena nekatera delovna mesta, vezana na sezonsko delo. Ta predlog omenjene težave odpravlja in, kar je bistveno, ponovno se bodo lahko odprla vsa majhna smučišča, ki so danes v Sloveniji zaprta. S takšnim pristopom lahko ponovno oživimo dejavnost na teh smučiščih.

Ker Ministrstvo za notranje zadeve ob vseh naštetih prednostih poslancem in tudi javnosti zagotavlja, da bo z navedenim zakonom dosežena višja raven varnosti na slovenskih smučiščih, bolj varna uporaba smučišč, bolj odgovorno ravnanje vseh subjektov na smučišču ter bolj učinkovit nadzor nad izvajanjem določb zakona, bo Poslanska skupina Desus Predlog zakona o varnosti na smučiščih podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Še zadnje stališče, in sicer stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Marija Bačič. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar z ekipo, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

V letih izvajanja Zakona o varnosti na smučiščih od leta 2003, v katerem se urejajo temeljna pravila za uporabo smučišč z namenom zagotavljanja varnosti in reda na smučiščih, ureditev in obratovanje smučišča, reševanje na smučišču, obveznosti subjektov in odgovorno ravnanje smučarjev in smučark ter

drugih oseb, je prišlo do sprememb na področju delovanja in upravljanja smučišč kot tudi tehnik smučanja, oba segmenta skupaj pa zagotovo vplivata na samo varnost uporabnikov smučišč. A ob tem ne gre zanemariti dejstva, da moramo uporabniki smučišč tudi sami poskrbeti za svojo varnost in varnost drugih udeležencev. V tej smeri so bile tudi pripravljene zakonske rešitve.

Zato se strinjamo z vsemi tistimi, ki so in še opozarjajo na probleme in iščejo rešitve za izboljšanje stanja na tem področju. V predstavitvi stališča bi izpostavila rešitve, ki urejajo: prvič – status majhnih in mikro smučišč ter pogoje za pridobitev naziva majhno smučišče, pri čemer so upravljavcu postavljeni milejši pogoji za obratovanje; drugič – zagotavljanje učinkovite službe reševanja na smučiščih; tretjič – dolžnosti nadzornika na smučišču in učinkovitejši nadzor nad izvajanjem zakona in četrtič – delo tujcev.

Predlog zakona gre tudi v smeri finančnega razbremenjevanja upravljavcev smučišč, zmanjšujejo se upravna bremena upravljavca smučišča in upravljavca pri zagotavljanju varnosti. Vendar si ob tem želimo predvsem to, da danes sprejete rešitve ne bodo povod za znižanje varnosti in povečanja zabeleženih nesreč na smučiščih.

Izpostavila bi še poudarek, usmerjen v odgovornost smučarja pri vseh ravnanjih na smučiščih. Pri nesrečah na smučišču se poudarja tudi odgovornost smučarja in upravljavca smučišča. Ne gre zanemariti tudi nekaj komunikacijskega šuma ali nerazumevanja pri urejanju področja organiziranja poučevanja smučanja. To področje se bo po zagotovilih urejalo v Zakonu o športu, zato vse akterje, tudi pristojno ministrstvo, Smučarsko zvezo, Združenje žičničarjev in Zbornico gorskih centrov že zdaj pozivamo, da se uskladijo. Menimo namreč, da usklajene zakonske rešitve koristijo vsem. Seveda pa ob tem upamo, da bodo tudi ostale rešitve v predlogu zakona o športu čim bolj usklajene.

Socialni demokrati bomo Predlog zakona o varnosti na smučiščih v besedilu, kot je bilo oblikovano na matičnem delovnem telesu, podprli in pričakujemo, da bo dobil podporo tudi večine poslank in poslancev.

Ob tem tudi lahko rečemo, da imajo vsi izvajalci dovolj časa, da se do zimske sezone ustrezno pripravijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 13. 6. 2016.

V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati?

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Praden preidem povsem k amandmaju, je prav, da izpostavim tudi posamezne izrečene besede, ki so bile v stališčih omenjene glede tega, da je do uskladitve vendarle prišlo z zainteresirano javnostjo. To usklajevanje je bilo po tistem, ko je bil ta zakon že na dnevnem redu, ampak potem ste ga odmaknili, ker je bil pritisk prevelik. Da pa dobesedno ni prišlo do nobenega napredka, kaže in govori tudi izjava predstavnika Smučarske zveze Slovenije, in sicer je on javno poved, je tudi vidno v magnetogramu, da so bili v pogovore povabljeni takrat, ko je bil zakon praktično že napisan in zaključen. Zato je tudi takšen potem bil ponovno obravnavan; se pravi, tistih ključnih stvari se ni upoštevalo.

Ena od teh zadev je gotovo tudi 1. člen, ki morda sam po sebi ne kaže na velik popravek, ampak je pomembna menjava besede samoodgovornega z odgovornim ravnanjem. Dejstvo je, da je predlagatelj, to je Vlada, sicer želel povzeti nek izrazi, ki je izraz iz smučarskega slovarja, vendar pomeni čisto nekaj drugega. Pomeni čisto nekaj drugega in na to so predstavniki tako imenovane strokovne javnosti tudi opozorili. Namreč, samoodgovornost ni isto kot odgovornost. Samoodgovornost je predvsem, da si odgovoren sam, medtem ko odgovornost kot taka pa je mnogo širša.

Zagotovo bi bilo smiselno ta amandma upoštevati in mislim, da bi tudi na ta način lahko v koaliciji pokazali, da ste pripravljene slišati tiste, ki dejansko ta zakon pri svojem delu uporabljajo in prejšnjega poznajo in poznajo tudi to, kaj posamezna sprememba lahko prinese ali odnese. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jani Möderndorfer je želel besedo. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Pred nami je zanimiva materija, predvsem je to zaradi tega, ker v resnici imamo kopico amandmajev, ki jih je vložila SDS, vendar se ni niti toliko potrudila, da bi jih vsaj razčlenila pa naredila med seboj kompatibilne, ampak jih je preprosto prepisala od Smučarske zveze in predlagala temu zboru, da jih obravnava in sprejme. Če bi bila kolegica toliko fer in toliko poštena in če bi se resno poglobila, bi videla, da celo amandmaji, ki so jih napisali – sedaj govorim o uradnih predlagateljih, to je SDS – preprosto drug drugega izključujejo in že zaradi tega niso sprejemljivi. Je pa dejstvo, da ti amandmaji so bili tudi na odboru več ali manj pojasnjeni in bomo videli potem kasneje tudi v nadaljevanju, da je kar nekaj teh amandmajev, ki bi radi v resnici neke materije zapisali v zakon, kar pa ni zakonska materija, ampak je podzakonska materija. Ne nazadnje si ne znam predstavljati, če bi hoteli, recimo, po uveljavitvi zakona, ko bo pričel že veljati in bomo, recimo,

leto, dve kasneje ugotovili, da bi veljalo spremeniti kakšen določen del vsaj z vidika varnosti – ne vem, zakaj bi morali cel zakon spreminjati, če pa lahko to s podzakonskimi akti uredimo.

Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, je to vehementno ponavljanje, to tako radi počnejo v SDS, imajo verjetno doma na nočni omarici prilepljeno koalicijsko pogodbo in sanjajo o tem, kjer bi še kaj našli v tej koalicijski pogodbi. Sedaj bom govoril seveda kolegi to, kar sem moral na eni prejšnjih sej odgovarjati enemu drugemu poslancu iz opozicije. Poglejte, koalicijska pogodba ni namenjena vam. Je že res, da je javno objavljen dokument, ampak to zato, ker se je koalicija tako odločila, ampak je predvsem namenjen koalicijskim partnerjem, zato kolegica, pogledajte, meni je čisto vseeno, kaj govorite o koalicijski pogodbi, ker me nič ne gane. Bi me pa ganilo, če bi me na to opozoril koalicijski partner.

Drugo, kar se mi zdi še pomembno, je predvsem to, ta vtis, ki se ga želi ustvariti, kdo je v resnici bil res povabljen k sodelovanju tega, k pripravi tega zakona. Poglejte, nikoli ni prav. Če Vlada prehitro naredi zakon in če gre hitro skozi vse procedure, je netranasparentno, bi rekli v Združeni levici, nepoglabljeno, nobenega ni bilo zraven in tako naprej. Če je materija nastajala počasi, kar se meni zdi pravilno in nič slabega in kaj potem, če je že od leta 2014 naprej zakon v pripravi in objavljen v letu 2015 in potem kasneje na Vladi v marcu mesecu – skratka, jaz ne vidim tukaj prav nič slabega. Še več, prepričan sem, da prav zato, ker smo imeli veliko časa, smo lahko pregledali, prečesali, se pogovorili in izmenjali tudi svoje vidike in poglede, kaj hočemo.

Smučarska zveza in Združenje upravljavcev sta dve glavni temi, ki sta rdeča nit v tem zakonu. Čigav je ta zakon? Ne od upravljavcev in ne od Smučarske zveze. Ta zakon je v prvi vrsti namenjen varnostni smučišč v Republiki Sloveniji in vsi, ki uporabljajo to smučišče bodisi zato, ker so kupili karto, bodisi zato, ker z njim upravljajo, ker bodo gor prireditve, dogodki ali karkoli drugega, kar zakon omogoča, dovoljuje z določenimi izjemami. Praksa je, da kadar je določen zakon, kjer si nekdo celo reže kruh na tem področju, ima seveda zelo velik interes, da v zakon pripelje določene svoje interese, s katerimi bi v resnici lahko kasneje deloval. Po eni strani imajo žičničarji problem zaradi tega, ker so bile določene administrativne ovire glede na število smučišč, kolikor jih imamo v Republiki Sloveniji, problematične predvsem zaradi tega, ker preprosto največkrat zaradi zadnjih let, ker je pomanjkanje snega, ker so krajše smučarske sezone, in tudi zato, ker se stroški obratovanja ob tehnologiji in zahtevnosti, ki je z razvojem v 21. stoletju šla naprej, vedno bolj zahtevni. Ne nazadnje tudi smučarji so vedno bolj drzni, hitrejši, če se spomnimo smučanja izpred 20, 30 let ali pa danes, ko imamo s carving smučmi vsaj enkrat hitrejšo hitrost na smučiščih, je

jasno, da je za varnost treba poskrbeti; in to stane. In govorimo o delovnih mestih, govorimo o plačah, govorimo o stroških, ki jih nosijo žičničarji. In na drugi strani, ki si režejo kruh, Smučarska zveza, ki izvaja smučarske tečaje, šole in vse ostalo in v resnico so želeli pripeljati samo eno, in to je smučarski učitelj – ve se, zakaj je bila tako močna želja.

To je bil eden glavnih razlogov in v bistvu kamen spotike, ko ne eni ne drugi – v resnici so si nasprotovali še z ostalimi dejavniki, niti ne bom razlagal, bom pa z veseljem pokomentiral pri posameznih amandmajih, če bo to potrebno –, da v resnici vsak pusti svoj pečat in primat v tem zakonu. Iz tega je nastal ta veliki spor, ko je zakon praktično bil že sprejet na Vladi in je šel v normalno proceduro skozi Državni zbor, da je Smučarska zveza prišla z idejo, da niso bili vključeni. Še enkrat moram ponoviti zelo preprosto, vsaka zainteresirana strokovna oziroma organizacija ali pa zainteresirana javnost, ko se sprejema zakon, za katerega misli, da je treba, da sodeluje že zato, da uveljavlja svoje interese, je prav, da takrat, ko je zakon objavljen, da pride zraven, da nazadnje imamo besedo državnega sekretarja Špenge, ki pravi, da so bili povabljeni. Zdaj ne vem, ali bomo rekli, da državni sekretar laže ali si izmišljuje – ne vem, to morate zdaj vi povedati, ampak osebno mu verjamem. Verjetno obstajajo neki določeni dokumenti o samem pozivu po sodelovanju. Je pa tudi res, da si to sodelovanje vsak po svoje predstavlja. Če nekoga pozoveš, da sodeluje pri zakonu, ti pove, kaj bi on želel kakšne spremembe, to še ne pomeni, da bodo tudi te spremembe uveljavljene v zakonu. O tem bo odločalo pristojno ministrstvo oziroma predlagatelj zakona, ker mora že zaradi svojih nalog in obveznosti gledati širši spekter, predvsem pa tudi neko smiselnost, ki jo neka nomotehnika zakona in funkcija in izvedba tega delovanja zakona tudi zahteva. No, če gremo pogledat to zadnje pismo od direktorja Smučarske zveze, kjer v zadnjem odstavku – vsi ste ga dobili in ga poznate in ga verjetno imate v svojih gradivih, ker je bil naslovljen praktično na vse poslance Odbora za notranje zadeve, verjetno je šel pa skozi pisarno GP in je dostopen vsem ostalim, kjer piše o Predlogu zakona o varnostnih smučiščih in v zadnjem odstavku zelo jasno pove samo eno stvar. "Glede na navedeno," notri v tem pismu – da skrajšam –, pa seveda piše o tem, kako pravzaprav niso bili zraven in imajo kupico predlogov in rešitev za omenjeni zakon, rečejo: "Glede na navedeno bi prosili, da se Slovenska smučarska zveza Slovenije čim prej vključi v nadaljevanje sprejemanje zakona oziroma da se predlog zakona vrne na raven, kjer ga lahko smučarska stroka izboljša do te mere."

Kako se izboljšuje zakon, tukaj imamo spet vsak svojo percepcijo in pogled na to. Že prej sem omenil, da pač podaš svoje predloge, poskušaš prepričati predlagatelja z nekimi argumenti, če ti to ne uspe, je zadeva zaključena. To ne pomeni,

da mora predlagatelj do nezavesti vključevati vse predloge samo zato, da bo zadoščeno eni od interesnih organizacij. Ker če boste vprašali pa upravitelje žičnic oziroma smučišč, boste pa videli, da oni imajo pa diametralno nasprotno predloge od Smučarske zveze. Koga uveljavljati? Jaz vedno na koncu pravim takole: kadar uberem zlato sredino, zagotovim varnost in stroko do tiste mere, ki je primerljiva tudi z evropskimi smučišči in varnostjo na podobnih področjih in če nobeden nikoli ni preveč zadovoljen, sem kar zadel in sem kar na pravi poti, da je zakon v redu. Kajti, ko so vsi preveč zadovoljni z zakonom, mene vedno začne skrbeti, kaj je v tem zakonu vse napisano. To vedno na koncu praksa pokaže.

Na koncu naj še rečem naslednje. Prepričan sem, da je zakon dober, primeren. Je pa res, da s posameznimi amandmaji, ki terjajo, bom rekel, dam primer, boste videli v nadaljevanju – recimo, kdo si ne želi imeti varnostnega načrta. To se sliši zelo lepo; v končni fazi, zakaj pa ne. Vsi bi radi imeli nek podoben načrt, ki bi nam povedal ob nekih kritičnih situacijah, kako ravnati oziroma za kaj vse moramo poskrbeti, še predno pride do česarkoli in s tem poskrbimo za varnost. Poglejte, dejstvo je, da zakon že danes zelo jasno – takšen, ki ga imamo pred seboj – že zelo jasno govori o vseh elementih varovanja, kaj vse se mora zgoditi, zato da lahko zadostimo varnosti. Zakaj ni takšnega varnostnega načrta zapisanega v zakonu? Ne nazadnje vsak upravitelj ima lahko svoj načrt za varovanje smučišča že pripravljenega in ne nazadnje ga tudi imajo, ga pa lahko dopolni s svojimi – bo pa moral upoštevati vsa nova navodila in predpise, ki jih bo zakon veleval. Ta razmislek okoli tega, kdo je koga izključeval, ali je zakon dober ali ne, prepričan sem, da je zagotovo boljši od tistega, kar smo imeli danes, in kar je še bolj pomembno, je tisti, ki nam zagotavlja osnovne parametre za to, da se vsak smučar in seveda tudi upravitelji lahko počutimo danes varne.

Na koncu naj povem samo nekaj. Prepričan sem, da bo zakon, ko bo sprejet, seveda, prevetрил tudi vsa sedaj nam znana smučišča; tista, ki obratujejo, in tista, ki ne obratujejo. Namreč, vedeti moramo, da kar nekaj smučišč, predvsem govorim o malih smučiščih, danes ne obratujejo in bo verjetno dal možnost tudi ta zakon, da se bodo kakšna smučišča lahko nazaj vrnila v obratovanje in delovanje tudi zaradi tega, ker bo na nek način potrebno manj teh stroškov, kar je danes predstavljalo oviro prej kot pa samo možnost delovanja.

Vključeval se bom pri posameznih amandmajih še v nadaljevanju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.
Mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik!

Ko govorimo danes o tem zakonu, govorimo o pomembnih razbremenitvah gospodarstva ali pa tudi o ohranjanju malih smučiščih. Namreč, v naši ustavi je zapisana svobodna gospodarska pobuda in se jo lahko omejuje samo do meje, ko bi ta lahko posegala v javno korist. Tu vidimo, da je bil narejen zelo velik napredek, dejstvo pa je, da se parcialnih interesov v okviru tega javnega interesa ne more upoštevati in tudi nihče ga ne more izkoriščati.

Ti pomembni vidiki, ki so bili z zakonom sprejeti, in razbremenitve pravzaprav predstavljajo, da se odpravljajo upravne ovire pri podelitvi pooblastil in izkaznic nadzornikom na smučiščih, zelo se razbremenjujejo upravitelji smučišč, kot sem že prej rekla, se ohranjajo mala smučišča – če se zavedamo, v Sloveniji je več kot polovico smučišč malih smučišč, ki do sedaj zaradi velikih stroškov in obremenitev niso mogla delovati. Tako ponovno poudarjam, to je zelo pomembna gospodarska spodbuda. Na velikih smučiščih se res zmanjšuje število nadzornikov in reševalcev, vendar morajo tukaj biti izpolnjeni pogoji, da gre tukaj za bistveno zmanjšan obisk na samem smučišču in da gre za to, da je ta oseba usposobljena tako za nadzor in tudi za reševanja.

Kar se pa tiče varnostnega načrta, je ravno tako pomeni razbremenitev, kajti sedaj bodo to urejali v načrtu za zaščito in reševanje in ni potrebno podvajanje, vedno govorimo, kako je preveč birokracije, kako je preveč administriranja in to nedvomno predstavlja eno od birokratizacij. Nedvomno pa je tudi sama odgovornost tista, ki je potrebna še posebej, ko gre za šport. Vemo, da je šport kot tak opredeljen kot nevarna dejavnost in vsak mora seveda poskrbeti zase in poskrbeti tudi za tistega, ki se na samem smučišču nahaja. Torej, v zakonu je opredeljeno tako spoštovanje sebe kot tudi drugega.

Ne morem se pa strinjati, da jemljemo pojme iz nekkih čisto drugih ali pa splošnih pojmov, kaj je sama odgovornost, saj pravniki vemo, da je v zakonu in v tem zakonu je zelo jasno opredeljeno, kaj je sama odgovornost. Še posebej, ko govorimo o športu in nevarnostih, ki se lahko pri tem pri smučanju dogodijo in se nam – mislim da – zelo, zelo znana ta pravila, ki so določena. Gre za to, da mora nekdo pravočasno ustaviti, da prilagodi svojo vožnjo in hitrost na način, da lahko pravočasno zavaruje sebe in druge, da to prilagodi svojemu znanju, terenskim, snežnim, vremenskim razmeram in gostoti prometa na smučišču. Torej menim, da so to določbe, ki so nam znane in bi jih morali, tudi če niso zapisane v zakonu, že kot taki spoštovati. Tako je splošni pojem v tem trenutku opredeljen v samem zakonu, je postal pravni pojem.

Kar se pa tiče spoštovanja zainteresirane javnosti, predlagam, da si pač tisti, ki so toliko nasprotovali, kako je ta proces potekal, pogledajo Resolucijo o normativni dejavnosti, ki ima poglavje o smernicah; torej kako naj sodelujeta zainteresirana in strokovna

javnost, ki pravi, da je treba, da ta razprava teče od 30 do 60 dni, da mora biti objavljeno gradivo na način, da je lahko seznanjena splošna javnost, da pa mora biti poziv k sodelovanju oblikovan na način, da so povabljeni tisti, ki se ukvarjajo s tem področjem. Torej, če pogledamo Smučarska zveza Slovenije se z varnostjo na smučiščem ne ukvarja, nima nikakršne zveze s tem, gre ji seveda vsa čast za njeno dejavnost, nikakor pa ne za to, kar ureja ta zakon.

Še nekaj. Vse te, ki govorite, da niso bili povabljeni – zainteresirana javnost –, bi želela vprašati, da poveste, kako naj nekdo ve, da je ta javnost zainteresirana, če se v roku, ki je določen, ne oglasi, ne sporoči svojih pripomb. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, beseda je vaša.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Glede odgovornosti pa samoodgovornosti. Mislim, da je razlika in da je odgovornost gotovo širši pojem in da vsi dobro vemo, kaj poteka na smučiščih, ob njih, na tako imenovani žičnicah in drugih napravah, tako da mislim, da bi bil ta pojem ustreznejši.

Glede pravnega pojma kot pravite, ki se potem uveljavlja, pa samo pogledajte, koliko težav je zaradi nedefiniranosti v posameznih zakonih in različnih pogledih na zakonske materije. Pa zdaj, ko govorite o odpravljanju administrativnih zadev, potem boste gotovo podprli amandma k 27. členu, ki ravno odpravlja neke dvojne zapisnike. To so administrativne ovire, ki jemljejo čas. Prej je gospod poslanski kolega Jani Möderndorfer omenil, češ da naj bi bila iskrena in povedala, da so ti amandmaji povzetek. To sem v stališču povedala jasno in nedvoumno. Iskrena oziroma neiskrena bi bila, če bi rekla, da so to amandmaji Slovenske demokratske stranke, plod našega dela. Ne, poudarjeno je bilo, da smo povzeli tisto, kar je imela za povedati strokovna javnost, in nam se zdi to korektno; in še več, potrebno.

Prav tako moram odgovoriti na tako imenovano poučevanje poslanskega kolega, glede na to, kaj je koalicijska pogodba, komu je namenjena in tako naprej. V koalicijski pogodbi ste se zavezali tudi do državljanov, v koalicijski pogodbi govorite v odnosu do državljanov, do posameznih skupin. Torej ne gre samo za vaš odnos, kajti, če gre samo za koalicijski odnos, potem tega ne bi smeli pisati. Se pravi, ko nekemu paše, govori, da je to zaveza državljanom, ko pa nekemu paše, pa pravi, roke stran, to je naša stvar in na nas je, kako bomo ravnali. Na nas pa je, da opozarjamo na tisto, kar je bilo podpisano in javno predstavljeno.

Prav tako je bilo večkrat poudarjeno, da so posamezniki imeli možnost ... Še enkrat poudarjam, pogledajte si magnetogram – ne vem, kdo laže. Imam sicer zdaj tudi pri sebi ta zapisnik, ki je bil, drugega nimamo. In če bi res veljalo, da so vsa ta usklajevanja bila, zakaj ste

mesec dni nazaj zakon umaknili z dnevnega reda – ravno zaradi pripomb, če so že vsa usklajevanja bila prej, potem bi šli takrat z zakonom naprej, pa niste šli. Se pravi, ste začutili ta manko, da vendarle ni bilo vsega, tako kot bi lahko bilo oziroma se ni slišalo tistih, ki bi morali biti slišani. Res je, različnim akterjem je namenjen ta zakon, ampak zagotovo pa so strokovna javnost oziroma tisti, ki sedaj uporabljajo že obstoječi zakon, in tisti, ki se na stvari tudi strokovno spoznajo, gotovo poklicani, da povedo svoje mnenje. In se z vami ne strinjam, da potem naj spišejo svoj zakona, tudi to lahko storijo, saj to verjetno vi veste, ker ste poslanec dosti dlje kot jaz. Tudi to lahko storijo državljani in pripravijo svoj zakon in ga vložijo v proceduro, če pač vlada tega ne stori. En takšen, zbiranje podpisov poteka ravno v tem času.

Skratka, prej je bilo rečeno, da je šlo v amandmajih za neka neskladja, celo omenja se ureditev glede poučevanja smučanja in tako naprej. Tega v amandmajih ni. Poučevanja v amandmajih ni. Je pa v amandmajih predlog posameznih rešitev glede izrazoslovja, ki je pomembno pri tem, ker spreminja pomen, in je več o tako imenovanem varnostnem načrtu, ki opredeljuje in bi moral opredeljevati marsikaj. Tudi je bilo jasno povedano, zakaj varnostni načrt in zakaj bi ga sprejemali na tak način; seveda, v sodelovanju z ministrstvom, ministrstvo bi bilo tisto. Dejstvo je, da tudi nobenega smučišča v tej državi ne moremo enačiti in je zato prav, da se varnostni načrt in vsi ti načrti naredijo individualno. To je več kot pomembno, kajti, ne glede na to, kakšna je dolžina proge, so lahko te povsem drugačne. Skratka, mislim da je 7 amandmajev in prav v vsakem od njih se praktično omenja tako imenovani varnostni načrt, ki je tisti temeljni manko, po našem mnenju in seveda mnenju strokovne javnosti, ki zdaj ni izpeljan, tako kot bi moral biti.

Kot rečeno, zadnji je pač tisti, ki pomaga pri odpravljanju administrativnih ovir, kar je bilo prej rečeno. Torej, zagotovo boste podprli vsaj tega, če stojite za svojimi besedami.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Möderndorfer, izvolite, beseda je vaša.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Predlagam vam, kolegica, da ne razlagate mojih občutenj ali pa naših občutenj, ker jih vi ne morete podoživeti, ker smo jih podoživeli samo mi. Če pa imate kakšne posebne sposobnosti, pa jih probajte izvajati kje drugje, ne tukaj notri. Predvsem v tistem delu vam poskušam odgovoriti, kako smo mi doživljali nekaj, zakaj smo prekinili oziroma predlagali prekinitev seje odbora, pa bom še enkrat ponovil slovensko, počasi in upam, da razumljivo,

verjamem pa, da me v resnici niti nočete razumeti. To pa je seveda drugo, ampak to prepuščam vam. Lahko pa, da se motim in tudi to dopuščam.

Veste, dajmo še enkrat razčistiti, Zakon o varnosti na smučiščih nima s Smučarsko zvezo, ki ne izvaja varnosti na smučiščih, prav nič skupnega. Je pa dejstvo, da ko govorimo o smučanju in ko govorimo o smučiščih, je samo po sebi logično, da tisti, ki so na smučeh in se strokovno celo s tem ukvarjajo, seveda bi radi želeli tudi na tem področju nekaj povedati in predlagati določene rešitve in iz tega niso bili izključeni. Vsi državljani lahko podajo predloge, ne samo Smučarska zveza ali pa upravljavci smučišč, ampak vsi lahko podajo predloge. In potem je seveda se zgodil ta svojevrsten precedens. Predstavniki Vlade so povedli na odboru svoje razmišljanje in svoje poglede, povedala je opozicija in v koaliciji smo se odločili in to – če ste me dobro poslušali –, sem v uvodu povedal, prej izjemoma kot praviloma smo naredili izjemo, zato da odvrnemo ta dvom, ali je kdo lahko zraven sodeloval ali ne. Pa da se ne bomo narobe razumeli, brez kakršnihkoli občutenj, da je nekaj šlo narobe, ker če bi bilo kaj narobe, potem bi imeli tudi pravno podlago, da seveda protestirate in izpeljete po poslovniku drugačen postopek oziroma končanje ali pa da bi šlo za neposredno kršitev poslovnika. In ga ni bilo. Seveda hočete ustvariti vtis, kot da se je ne vem kaj dogajalo in tako naprej. Dejstvo pa je, bom zelo po domače povedal, Smučarska zveza je želela samo eno stvar – to, kar je prej v zakonu imela, sedaj ga nima več in je izjemoma pred leti dobila in so nekateri bili zelo slabe volje in jezni, ker je bilo to v zakonu. Vsi pa vemo, da to vprašanje, ki ga je Smučarska zveza želela urediti, se bo uredilo in sedaj imamo zagotovila. Ne nazadnje so skupaj sedeli in se pogovarjali tudi z Ministrstvom za šolstvo ob prihajajočem Zakonu o športu, kjer bodo imeli seveda ta glavni interes vzpostavljen. Vse ostale predloge – veste, kako je to, nekdo, ki je dal predloge, ne more sedaj reči, sem se malo hecal, ne grem se več, umikam vse predloge. Zato ne potvarjati informacije.

Drugo. Me prav zanima, kaj bi vi rekli, če pa sploh koalicijske pogodbe ne bi bilo. Zagotovo bi spet rekli, da smo arogantni, da nimamo odnosa; skratka, ponovili bi vso mantrino, ki jo ponavljate kar naprej, ker vam je čisto vseeno, ali je koalicijska pogodba ali ni; mi za vas nismo dobri in ne delamo zaradi tega, ker imate pač vi druge politične interese, predvsem pa drug koncept, ki je vsem znan in seveda zaenkrat v tem mandatu nesprejemljiv. Nesprejemljiv predvsem zaradi tega, ker niste dobili dovolj glasov, da bi sestavili vlado. Zato dovolite Vladi, da odpelje svoj koncept. Imate pa vso pravico kar naprej opozarjati in nasprotovati in to delate legitimno in tega vam nihče ne očita, samo ne pa ustvarjati vtisa, kot da je šlo za nezakonite ali pa kakršnekoli druge postopke.

Kar se pa terminologije tiče, veste, saj se zavedamo, kdo je na smučišču: smučarji pa upravljavci, pa kakšna srna čez teče – v šali rečeno. Ja. Okej. In če bi bil vsak samoodgovoren, bi bilo bistveno manj težav.

O pojmovanju odgovornosti je pa seveda druga dimenzija in širša. Vendar o tem več niti ne bom razpravljal, svoja stališča smo povedali, tako da verjamem, da pač ta predlog ne bo podprt.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Seveda! Prav imate, ni šlo za občutenje, šlo je za dejstva. De facto, zakon ste odmaknili, pa vi obračajte, kakor hočete. Če je pa res, kar ste rekli, da ste bili z njim čisto zadovoljno in da niste imeli nobenih pomislekov, potem ste pa še toliko bolj ravnali neodgovorno in nekorektno do tistih, ki so potem sedeli skupaj. Ker ste vedeli, da ničesar od tega ne boste sprejeli. Toliko o vaši iskrenosti, kakor ste prej očitati meni!

In naprej, ko govorimo o samoodgovornosti in odgovornosti. Seveda, samoodgovornost govori predvsem o odgovornosti samega sebe. Na smučišču pa mislim, da je odgovornost tudi v veliki meri usmerjena v odgovornost do drugih. Naša oprema je odvisna tudi kot odgovornost do drugih. Ampak pustimo to.

Zopet se vračate nazaj na to temo, kakšne koristi ima nekdo, kakšno skorajda pravico na nek način ima, da sodeluje pri pripravi zakona, češ, Smučarska zveza Slovenije je samo eden od uporabnikov tega zakona. Nič ne de! Ampak so strokovna javnost, zainteresirana strokovna javnost. Ampak pri tem pa zelo spretno spuščate Zvezo žičničarjev Slovenije, ki pa so tisti, ki morajo zelo dobro poznati smučišče, ki so nenehno prisotni, ki se jih ta zakon še kako tiče. In večina amandmajev je ravno od te zveze. Seveda je pač vaša odločitev, ali boste temu prisluhnil ali ne, popolna. To sem že povedala. Sem samo opozorila na to, da bi bilo pa vendarle v teh stvareh za razmisliti, ali je pametno podpreti kakšnega od amandmajev.

Prej je vaša kolegica poslanka lepo povedala, da stvari zakon v nekaterih segmentih ureja tudi, kar se tiče administrativnih ovir. Pozdravljamo to. Ampak, še nekateri ostajajo in če vam je res do tega, potem boste vsaj tiste amandmaje podprli.

Ko pa govorite o tem, koliko procentov je dobila Slovenska demokratska stranka in da je naša težava, ker smo dobili premalo odstotkov. Dajte no, kolega poslanec! Slovenska demokratska stranka je na prizorišču že leta in leta. Ukvarjajte se s svojo, mislim, da imate večje probleme. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Hvala lepa.

Ne se bati, saj z vami se sploh ne ukvarjam. Samo dal sem vam vedeti, da ta mandat pač ni vaš čas. Samo to, nič drugega. Kaj pa vi delate, pa mene prav malo briga in se s tem sploh ne ukvarjam.

Samo toliko; pač moram ponavljati toliko časa, dokler pač ponavljate nesmisle. Nihče ni prekinil seje odbora, zato ker se je sprenevedal ali pa imel občutek, da se ne bo nič zgodilo. Ni res! Ne obračati besed. Smučarska zveza je dosegla svoje! Dosegla je, da tisto, kar je želela v ta zakon vpisati, se je dogovorila, da bo to pripoznano v Zakonu o športu. In je prišlo do spremembe in ne govoriti. In osebno so se mi zahvalili, da je prišlo do tega. V redu?

Tako da če vi nimate tega občutka, jaz sem zadovoljen, jaz ta občutek imam. Vse ostalo je pa neplodno. Mislim, da smo že obdelali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Še enkrat, poslanski kolega, vi se ukvarjate samo z eno od zainteresiranih javnosti! Žičničarje pozabljate, in to namensko, in pač poučujete vse povprek, kaj smemo, pa česa ne smemo, pa komu je namenjena koalicijska pogodba in komu ni. Saj v končni fazi imate prav, je čisto vseeno, ali je ali ni, pogledjet, kaj ste do zdaj uresničili, pa vam bo jasno, da je res škoda papirja in časa, da se z njo ukvarjamo.

Ampak tukaj gre pa za pomembne zadeve, gre za varnost na smučišču. Žičničarji govorijo in opozarjajo glede varnostnega načrta in vi tega nečete slišati. To je glavni problem. In temu sledijo amandmaji. Lepo, da so se vam posamezniki zahvalili, ampak verjetno bi bilo bolje, da bi jih poslušali bolje na odboru. Tam ste pa celo podali proceduralni predlog, da se dobesečno ustavi njihovo izvajanje stališč, pojdite si pogledat, češ da govorijo preširoko, čeprav so govorili o stanju na slovenskih smučiščih oziroma varnosti. Toliko o tem.

Res škoda, da se ukvarjamo verjetno s to materijo, ker itak greste, tako kot vedno, z glavo skozi zid, to je pa tista samozadostnost, o kateri sem govorila. Ampak na koncu koncev vedno stane tistega, ki jo na nek način rajši kar goji naprej. Seveda pa ne pozna vaših občutkov. Zagotovo, ne, ker sva si tako zelo različna, da bi jih težko poznala – in si jih tudi ne želim deliti z vami! Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo želi državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga. Izvolite, beseda je vaša.

ANDREJ ŠPENGA: Hvala za besedo.

Želel bi na kratko odgovoriti na pripombe, pomisleke, ki so bili podani v današnji razpravi

tako pri predstavitvi poslanskih mnenj, poslanskih skupin kot pri predstavitvi mnenj oziroma stališča posameznih poslank in poslancev.

Predvsem zaradi odgovornega, konstruktivnega in transparentnega delovanja, katerega se sam še kako zavedam, sem pri pripravi zakona od začetka nastopa svoje funkcije, torej leta 2014, do danes sodeloval vedno na teh sestankih in sodeloval tudi mnogokrat tudi v medresorski delovni skupini. Poslanica gospa Anja Bah Žibert je omenila, da je bila na koncu vključena v zadnjem trenutku Smučarska zveza Slovenije, da pozabljamo pa na Združenje slovenskih žičničarjev. Spoštovana poslanica, to ne bo držalo. Zakaj ne? Med Združenjem slovenskih žičničarjev, torej GIZ, slovenskih gorskih centrov, torej GZS, poteka redno sodelovanje Ministrstva za notranje zadeve vsako leto pred smučarsko sezono in post smučarsko sezono. In vsako leto po smučarski sezoni naredimo tudi celovito analizo stanja na smučiščih, analiziramo tudi poškodbe na smučiščih. Na podlagi njihovih dolgoletnih predlogov smo dali pobudo, da gremo v normativni program Vlade za spremembo Zakona o varnosti na smučiščih, ker to je bil predlog tudi Smučarske zveze, Združenja slovenskih žičničarjev in Zbornice gorskih centrov in druge zainteresirane javnosti, ki so nas o tem obveščale. Pred odprtjem tega zakona smo opravili obsežno SWOT analizo stanja in v letu 2014 je bila tudi izvedena anketa med upravljavci smučišč in na podlagi teh analiz smo komaj odprli zakon. Takoj po odprtju tega zakona, torej v začetku leta 2015, so bili že pred sklicem prve medresorske delovne skupine na sestanek povabljeni ti, ki so nam pripomb podali. To je bilo Združenje slovenskih žičničarjev in Zbornica gorskih centrov. Naslednji sestanek je potekal 13. 2. 2015 in zato teh očitkov, da nismo delovali transparentno, ne morem nikakor sprejeti. Vesel pa sem, kljub temu da od meseca junija, ko je bil zakon objavljen tudi na E-demokraciji in nismo dobili nobene dodatne pripombe zainteresirane javnosti, tudi ne Smučarske zveze Slovenije. Te pripombe je Smučarska zveza, kot veste, podala 2, 3 dni pred obravnavo na odboru v Državnem zboru za notranje zadeve. Kljub temu da so bile v zadnjem trenutku podane, moram reči, da sem s predlogom poslanca Möderndorferja bil vesel, da se ta seja zamakne in da se dodaten krog usklajevanj naredi tudi s Smučarsko zvezo Slovenije. Ta usklajevanja so bila opravljena. Zakaj se ni že prej Smučarska zveza odzvala? Tega interesa ni pokazala kljub javni objavi na E-demokraciji. Ne vem, vendar, kot veste, zakon ureja varnost na smučišču in ne vsebin na smučišču, ki se izvajajo. Torej, v prejšnjem zakonu je bil opredeljen pojem, ki se je nanašal na Smučarsko zvezo Slovenije glede podeljevanja licenc. Ker slednjega več ni, torej Smučarska zveza ni bila vključena v pripravo, saj se bo slednje urejalo v Zakonu o športu.

Slednje je bilo tudi opredeljeno na sestanku, katerega zapisnik imate na 18 straneh, ki je potekal 11. 5. na Ministrstvu za notranje zadeve, na katerem so bili prisotni tudi predstavniki, državni sekretar Ministrstva za šolstvo, izobraževanje in šport. Ta zapisnik sestanka je bil potrjen tudi s strani predsednika Smučarske zveze Slovenije, da se z vsebinsko sestanka strinja, to vsebino nam je po elektronski pošti tudi verificiral, in zapisal, da se z vsebino strinja in da se strinja s tem, da se to ureja sistemsko za vse športe v Zakonu o športu.

Glede samoodgovornega in odgovornega ravnanja in pojma. Pojem samoodgovorno ravnanje je opredeljen v Zakonu o varnosti na smučiščih in ni to kar en pojem, ampak ta pojem opredeljuje zakon. Opredeljen je v 2. členu, v 17. točki 2. člena, "samoodgovorno ravnanje pomeni ravnanje smučarja in drugih na smučišču v skladu z določbami tega zakona". Glede spremembe tega pojma je bil podan tudi pomislek na odboru in še preden smo začeli usklajevati druge stvari, smo tudi prišli do skupne ugotovitve s predstavniki Smučarske zveze Slovenije na sestanku 11. 5. Ugotovljeno pa je bilo, da je definicija urejena v uradnem smučarskem slovarju. Imam kopijo tega uradnega smučarskega slovarja, zato smo ta pojem uredili in je opredeljen – na začetku so se pojavljale dileme, ali je to samoodgovorno ali odgovorno, da pojem ni opredeljen. Pojem je opredeljen v smučarskem slovarju in piše, "Samoodgovorno, smučati tako, da se upoštevajo pravila o odgovornem smučarju, ki predpisujejo smučanje s stališča varnosti posameznika in udeleženca". Konec citata.

Torej, prav zaradi tega, celotne kronologije, ki jo imamo tukaj spisano na več kot dveh straneh, ki je potekala od vsakoletne predstavitev analiz Združenja slovenskih žičničarjev, Zbornice gorskih reševalcev, torej tudi leta 2014, opravljene SWOT analize, opravljene ankete, že pred odprtjem zakona oziroma pred formiranjem delovne skupine, ponovno povabilo obojnih v podajo svojih stališč – mislim, da pa smo ravnali izjemno odgovorno, konstruktivno in transparentno.

Pojavlja se tudi vprašanje glede poučevanja smučanja. Dogovorjeno je bilo tudi na sestanku, da se v obliki amandmaja poučevanje smučanja kljub temu opredeli kot pojem v Zakonu o varnosti na smučiščih. In zdaj je opredeljen v 13. točki 2. člena, kjer piše, kaj je poučevanje smučanja. Vključuje podajanje učne snovi na smučišču, vadbo in tekmovanje kot preskus znanja.

Glede tega, kaj se opredeljuje za mikro, majhna smučišča, kako se je opredelilo število nadzornikov in reševalcev, je bilo kar nekaj govora. Mikro smučišča so površine, na katerih je postavljena vlečnica, za katero ni potrebna koncesija za postavitev vlečnic v skladu z zakonom, ki ureja žičniške naprave, torej za prevoz oseb, in tudi ni namenjena pridobitni dejavnosti. S to določbo so torej iz predloga

zakona izvzete vse tiste površine, kjer so postavljene vlečnice za tako imenovano lastno uporabo, torej niso namenjene komercialni rabi, in za njih se ne zaračunavajo vozovnice. Takšnih vlečnic imamo kar nekaj na teh smučiščih, torej mikro smučiščih, je tudi na posameznih vlečnicah postavljenih nekaj trakov za vleko smučarjev. Kljub temu pa mora biti za varnost tudi na teh mikro smučiščih poskrbljeno, za kar pa je odgovoren upravljavec, to so po navadi turistične kočje, prenočitve kapacitete in ostali, turistične kmetije, ki imajo takšne vlečnice.

Na novo so torej opredeljeni pogoji glede majhnih smučišč, pri čemer pa so pogoji za pridobitev dovoljenja za obratovanje takšnega smučišča res milejši, kot so bili zdaj, in so prilagojeni tudi dejanskemu stanju na terenu. Na takšnem smučišču lahko opravlja ena oseba, ki je zaposlena pri upravljavcu smučišča, naloge tako reševalca in nadzornika na smučišču, vendar pa mora biti ta oseba za oboje tudi usposobljena. Upravljavec smučišča pa še vedno lahko za opravljanje nalog reševanja sklene tudi dogovor z izvajalcem, ki izpolnjuje pogoje za reševanje na smučišču, pri čemer pa mora ta izvajalec zagotavljati tudi odzivni čas v skladu z veljavnimi predpisi s področja zdravstva. Tukaj mislim, da ni dileme.

Predvideno pa je na ostalih smučiščih zmanjšanje števila nadzornikov glede na zmogljivost smučišča. Tako kot ugotavljate, po predlogu zakona je predvideno na 500 smučarjev, da se zagotovi enega nadzornika na smučišču, prej pa je bila ta številka 300. S tem smo tudi rešili dilemo, saj do zdaj število nadzornikov in reševalcev na smučišču ni bilo izenačeno, s tem predlogom zakona pa je. Torej, pomembna novost pa je vsekakor, da se lahko število reševalcev in nadzornikov na smučišču prilagaja glede na dejansko število smučarjev na smučišču, če so torej v dovoljenju za obratovanje smučišča tudi določeni sektorji na smučišču in glede na zmogljivost delujočih žičniških naprav, torej po posameznih sektorjih. V trenutno veljavnem zakonu je glede na vremenske razmere, ko so bile nekatere proge že kopne in so bila smučišča zaprta oziroma vlečnice, žičniške naprave niso obratovala, je bilo treba število smučarjev glede na kapaciteto, zdaj bo glede na posamezne sektorje, ki so odprti. Prav tako pa lahko upravljavec tudi do 30 % zmanjša minimalno število prisotnih nadzornikov, če so le-ti hkrati usposobljeni za nadzornika in reševanje. Mislim, da tu spet gremo v prid tega, da s tem ne zmanjšujemo varnosti na smučišču, povečujemo pa predvsem konkurenčnost in gremo tudi nasproti upravljavcem v vidu po razvoju turizma in gospodarstva.

V predlogu zakona so določeni tudi nekateri milejši pogoji za nadzornika na smučišču za pridobitev službene izkaznice. Nadzornik bo sedaj lahko opravljal tudi manjša vzdrževalna dela, ki so povezana z varnostjo.

Torej vse, kar je povezano z varnostjo, bo lahko ta neskladja tudi odpravil. Nadzornik na smučišču pa moramo vedeti, da od sedaj veljavne ureditve tudi nima več dolžnosti obveščanja inšpekcijskih služb o nepravilnostih upravljavcev na smučišču, s čimer pa odpravljamo tudi nasprotja interesov. Lahko vam povem, da praktično nobene prijave nadzornika nad upravljavcem danes ni bilo. Zakaj? Nadzornik, ki je zaposlen pri svojem delodajalcu, svojega delodajalca ni želel prijaviti inšpekcijski službi glede nepravilnosti in to se sedaj tudi s tem odpravlja. Tako kot sem pa rekel, bo pa lahko – kar pa je z varnostjo ponovno povezano – tudi odpravljali nepravilnosti in pomanjkljivosti, ugotovljene pri pregledu smučišča, torej izvaja nekatere druge naloge, ki pa so vsekakor povezane z varnostjo na smučišču.

Moram pa povedati, da glede števila nadzornikov in reševalcev je pa vsekakor v zakonu pomembna varovalka, saj se v dovoljenju za obratovanje lahko določi tudi večje število nadzornikov in reševalcev, če je to treba zaradi razgibanosti terena ali neenotnosti smučišča. Torej v obratovalnem dovoljenju se slednje določijo, in se lahko v določenem obratovalnem dovoljenju določi večje število nadzornikov, kot so ti minimalni pogoji, ki jih zakon določa. V zakonu pa določamo minimalne pogoje, ki jih mora izpolnjevati smučišče.

Glede varnostnega načrta. O slednjem je bilo kar nekaj govora v razpravi. V predlogu zakona je dopuščena možnost, da se za potrebe reševanja uporablja načrt, ki ga imajo upravljavci izdelanega na podlagi predpisov s področja zaščite in reševanja bodisi izdelajo svoj lastni načrt reševanja in to iz zakona ni izključeno. Moram povedati, da že po redni zaščiti in reševanju imajo velika smučišča izdelan svoj načrt reševanja. Vedeti pa moramo, da tudi za ta načrt reševanja treba imeti zaposlen ustrezen kader s tem znanjem, ki bo ta načrt izdelal. Vsekakor pa ne pričakujemo od smučišč, ki imajo eno vlečnico, da bodo zaposlili dodatnega človeka, da bo še ta načrt izdelal, zato so v zakonu določeni minimalni pogoji. Ne moremo pa dopustiti, da bi si upravljavec sam določil minimalne pogoje glede nadzornikov, kar je bil namen izdelave varnostnega načrta. Torej vsak od upravljavcev si bo določil, da ima le enega nadzornika na svojem smučišču, določil bo minimalne pogoje – minimalni pogoji so v zakonu določeni in veljajo tako za majhna smučišča kot velika smučišča.

Torej glede na predvideno vsebino bi tak dokument zajel bistveno več sestavin, kot je to predvideno v predlogu tega zakona, hkrati pa bi urejal vsebine, ki jih sedaj opredeljuje obratovalno dovoljenje. Torej gre za nesorazmerno liberalizacijo tega področja in ocenjujemo, da bi to vsekakor imelo negativne posledice pri zagotavljanju varnosti na smučiščih, če bi si lahko upravljavci sami določali število nadzornikov in reševalcev na smučišču. To je sedaj, kot sem povedal, urejeno

v zakonu z minimalnimi pogoji in v obratovalnem dovoljenju. Kot je poslanka omenila, kaj bi to pomenilo. Mogoče bo bolj jasno, če bom povedal: to je tako, kot če bi gradili hišo brez gradbenega dovoljenja. Morda na kmetijskem zemljišču, vse slednje, kar je v gradbenem dovoljenju opredeljeno, bi pa v načrtu za hišo opredelili. Varnostni načrt je načrt za hišo, gradbeno dovoljenje pa je obratovalno dovoljenje v tem primeru. Za lažjo predstavbo.

Glede predloga oziroma predvsem je šla tukaj razprava še glede 27. člena predloga amandmaja Poslanske skupine SDS k 27. členu. Zakon določa, da je za varnost na smučišču, kot sem povedal, odgovoren upravljavec smučišča. V ta namen mora imeti zadostno število nadzornikov, določenih v obratovalnem dovoljenju, ki v imenu upravljavca tudi skrbijo za varnost. Zakonska obveza se torej nanaša na upravljavca smučišča, ki ima tudi izdano dovoljenje za obratovanje. Glede 11. in 12. odstavka pa naj pojasnim, da bo podzakonski akt opredelil tudi enoten zapisnik za enega in drugega in s tem se vsekakor rešujejo tudi administrativne ovire, ker bodo te identične vsebine združene, kar bo tudi preprečevalo podvajanje zapisnikov in izpolnjevanje določenih rubrik, ki jih danes morata izpolnjevati, enake rubrike, eden kot drugi. Specifične strokovne vsebine pa boste še vedno morala reševalec in nadzornik izpolnjevati ločeno in tukaj gre za specifične strokovne vsebine. Tiste vsebine, ki so pa skupne, bo pa urejal podzakonski akt in bodo združene. Mislim, da sem s tem odgovoril na večino vprašanj. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vam.

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, beseda je vaša.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani državni sekretar, očitali ste mi, da ni res, da se niste pogovarjali s tako imenovano zvezo, kakorkoli že, žičničarjev. Verjetno ste se. Ne bom rekla, da se niste nikoli pogovarjali, ampak ti amandmaji so rezultat vaših pogovorov. Nič ni bilo sprejeto, ampak poslušajte, kaj je bilo izrečeno z njihove strani na matičnem odboru, in jaz nisem slišala, da ste rekli, da to ni res. In sicer, to je tako, kot če bi – ker imate radi primerjave, pa vam bo ta verjetno všeč – Zakon o železniškem prometu delali brez Slovenskih železnic. To so vam očitali. In to je dejstvo. In sedaj ste mi pač to samo še potrdili. Pa začniva od konca. Mislite, da je administrativna ovira oziroma umik administrativne ovire to, da boste naredili dva obrazca? Veste, na vsakem od njih bo treba spet napisati lokacijo, udeležence in tako naprej. Strokovni del je v eni materiji lahko povsem ločeno zaveden, za to res nista potrebna dva zapisnika in tukaj me pač težko prepričate. Ko ste govorili o tako imenovanem terminu, kar je tudi seveda razlog za tako imenovan amandma

k 1. členu, so bili pomisleki sledeči; da je v slovarju odgovornost opredeljena drugače, kot jo vi opredeljujete – oziroma samoodgovornost, odgovornost opredeljujete v zakonu. To je bil očitek, ampak v končni fazi bomo videli, kaj se bo zgodilo, ko boste zakon sprejeli in ko bo ta doživel svojo uporabo.

Omenjate varnostni načrt, pri tem govorite tudi o tem, da ste opravili različne ankete in raziskave. Koliko smučišč je bilo vključenih v to? Zelo malo sem slišala o tej statistiki. Pet? Tako pustimo to, vendar pa mislim da ni razlog, da bi se preveč zanašali na te rezultate. Je pa glede varnostnega načrta bilo izrečenih nekaj neresnic. Jasno je bilo povedano, da varnostni načrt pripravijo sami, predlog, ki pa se uskladi in potrdi na ministrstvu. Torej, ne drži to, kar ste rekli, res ne drži, da bodo oni zdaj kar sami določali svoja pravila. Je pa to veliko bolj smiselno, da pripravijo predlog oni sami ker smučišče tisti, ki na njem delujejo, zelo dobro poznajo. Mislim, da sem prej jasno povedala, da je vsako smučišče lahko po dolžini sicer enako, ampak ima povsem drugačno zahtevnost. Tudi vidljivost, če želite. Ravno tukaj je bilo mišljeno, da se pripravi ta načrt, ki se ga potem uskladi na ministrstvu; ki potem da končni žegen tem zavedam. Mislim, da bi bilo to veliko bolj smiselno in učinkovito. Kajti tisti, ki dejansko živijo ta zakon, imajo glede neke splošne uravnilovke pomisleke. Eden, dva, to so pač uravnilovke.

Ravno smučanje je gotovo panoga, ki pa uravnilovk ne bi smela imeti – v tem smislu, ker so proge, načini, tako različni, da uravnilovka ne pride v poštev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Gospod Jani Möderndorfer, izvolite, beseda je vaša.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa. Moram pač nekaj neumnosti komentirati, ne gre drugače.

Zakaj si želijo in predlagajo, da bi sami delali tako imenovano uvedbo varnostnega načrta? Zakaj? Iz enega preprostega razloga, ker tisti, ki ga bo pripravljali, tisti bo tudi liberaliziral in na nek način prilagodil tisto, kar on pravzaprav želi. Dejstvo pa je, da v resnici upravljavec smučišča že danes mora imeti izdelan načrt reševanja v primeru poškodbe ali nenadnega obolenja na smučišču. Načrt mora vsebovati število reševalcev na smučišču, lokacijo prostorov za reševanje na smučišču, razen na majhnem smučišču, in način aktiviranja reševalcev. Na podlagi teh predpisov s področja varstva pred naravnimi ni drugimi nesrečami so velika smučišča že sedaj pripravljala svoje načrte reševanja na smučiščih, v katerih so bili opredeljeni postopki in načrti reševanja. Če načrt zaščite in reševanja vsebuje vse zahtevane vsebine iz predloga tega zakona in predpisa, ki bo urejal – namreč, pravilnik bo

izdelan na podlagi predloga tega zakona – podrobno vsebino in obliko načrta reševanja, upravljavcu smučišča pa ne bo naložena dodatna obveznost o izdelavi novega načrta reševanja.

Kaj hočemo povedati? Vi bi radi zdaj to razdelili na dva dela in še dodatno ustvarjali dodatne stroške, seveda to je tisto, o čemer je govoril državni sekretar, da bo treba enega zaposliti, če pa ne bo zaposlen, bo pa sklenjena pogodba, ker bo moral opraviti to delo. In kar je še vedno pomembno, bodo še večji stroški. Lepo vas prosim, nekdo zadaj ima tukaj zelo velik interes, da se to zgodi. In seveda ne bodo odnehali, dokler ne bo zakon sprejet, to je jasno kot beli dan! Zato se kar trudite, imate, mislim da, še 13 minut časa in ponavljajte to, ampak enostavno vam povem, ta predlog, ki ga predlagate, je zanič. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Ne vem, kje sem povedala kakšno neumnost, tudi niste znali argumentirati, da bi bilo povedano karkoli narobe. Vam bom pa še enkrat povedala, vprašanje je, kaj prinaša večje stroške, veste. To, da bomo zdaj kar neke uravnilovke sekali po slovenskih smučiščih, ali to, da tisti, ki delajo na smučišču, pripravijo nek osnutek, predlog in se potem zadeva sprejme. To je pač vaše mnenje, zainteresirana strokovna javnost meni drugače, vi seveda menite, da je ta predlog slab in ne vem kaj še vse, neumen in tako naprej. Prav, spoštovani poslanec, jaz pač verjamem temu. Verjamem in se mi zdi pomembno, da bi se zadeva opredelila na ta način, kot je omenjeno združenje predlagalo. Seveda je mogoče potem točneje določiti še posamezno zadevo, ki bi v tem varnostnem načrtu sicer bila, ampak opredeljuje vse od reševanja in tako naprej. Dejstvo je, da so pač na odboru povedali celo, da imamo danes po posameznih smučiščih, ne vem, skoraj tri reševalce na neko manjšo količino smučarjev naenkrat. Ne vem, če je to tudi smotno. Ja, saj super bi bilo, da bi lahko imel vsak smučar svojega varnostnika, tako kot vsak prebivalec svojega zdravnika. To ne gre, ker govorimo o učinkovitosti in smotnosti in zagotovo bi bilo učinkoviteje, če bi sledili načinu priprave, kot ga predlaga zainteresirana javnost; torej, da se izoblikuje nek predlog, ki mora dobiti končno potem potrditev neko soglasje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Ne obračati mojih besed. Rekel sem, da govorite neumnosti, nisem pa rekel, da je neumen predlog; vi ne znate povezovati in razumeti tega, kar vam nekdo razlaga. Samo to

je vaš problem in toliko časa, dokler bom imel časa na razpolago, bom vsako vašo neresnico seveda poskušal razložiti. In še enkrat; tisto, kar sem razlagal – varnostni načrt. Seveda bodo elementi tega varnostnega načrta vključeni v načrt reševanja v primeru poškodbe in denarnega uveljavljanja na smučišču. In podzakonski akti in ta zakon bo zelo jasno določen. Zakaj pa ne morejo upravljavci kar sami malo določati malo po svojem občutku in prilagojenosti svojega smučišča? Zaradi tega ker kakšen red moramo vzpostaviti. Točno temu se hočemo izogniti, da bo vsak imel malo po svoje, ker ko bo pa kaj narobe, se bodo pa sklicevali na nas, na zakonodajalca, ki bodo rekli, da enostavno tega nismo predvideli v zakonu.

Zraven tega smo pa seveda tudi želeli drugo smer in jo želimo urediti s tem zakonom, to pa je, da po nepotrebnem zmanjšamo stroške, zato da bodo tudi manjša smučišča in tista smučišča, ki jim je to predstavljal problem zaradi znanih razlogov, o katerih je govoril državni sekretar, seveda lahko normalno delovala. Vi veste, da nobeno smučišče danes ne deluje pozitivno in se ne baha z denarjem in se ne more pohvaliti, da je idealno in da je krasna sezona. Kakor mene spomin ne vara, še vsako sezono kar naprej poslušam, kako je slaba sezona, kako je težko zagotavljati sredstva, oprema je dotrajana, treba jo je obnavljati in to seveda predstavlja neke določene stroške. Za te stroške moramo na eni strani paziti, da jih ne omejimo toliko, da ogrozimo varnost, na drugi strani pa seveda, da omogočimo, da ta smučišča lahko normalno delujejo. Zato smo tudi določene parametre znotraj zakona v tem zakonu tudi spremenili – število nadzornikov – in skratka vse potrebne ukrepe za to, da bo to lahko to smučišče tudi normalno delovalo. Še več, ko določene žičnične naprave ne bodo delovale, ne bo treba tako kot zdaj še vedno zagotavljati takšno in takšno število nadzornikov, ampak bistveno manj.

Ne vem, kaj vam ni jasno kolegica? Vseskozi se sklicujete na stroko, na stroko pa nam kažete nek papir. Oprostite, dajete razumeti eno stvar: usklajevali so se, niso se dogovorili, dobili so svoje argumente, zdaj pač probajo preko Državnega zbora še do konca uveljavljati svoje interese, zato da bi do konca liberalizirali cel prostor in sami odločali o vseh stvareh. Ja ne bo šlo, preprosto ne bo šlo! Ne vem, kako naj vam to razložim še drugače.

V nadaljevanju vas prosim, saj kakšne spretnosti imate, ampak ne mojih besed obračati. Ne jih obračati. Vsaj ponovite tisto, kar sam rečem. Toliko o tem, kaj je neumnost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali se zopet javljate k besedi? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Sedaj pa mislim, da je dosti! Predvsem pa amandmaji so predlogi tistih, ki s smučišči

upravljajo. Jaz jih danes zgolj predstavljam, ker ta zainteresirana skupnost, vemo, na državnem zboru oziroma na seji ne more sodelovati. Svoje so povedali na odboru. Dajte si magnetogram še enkrat pogledati. Ne obračati mojih besed oziroma vsakič, ko se oglašate, v bistvu poskušate opravičiti tisto, kar ste prej izrekli. Ne govorim neumnosti. Zame pa je neumnost, da smučišča, ki so tako zelo različna, postavljajo v uravnilovko. To pa je neumnost. Zaradi tega zagotovo lahko tudi povzročajo, bom rekla, varnostno grožnjo. Kajti, imamo zagotovo različna smučišča. Vsako je različno in prav bi bilo, da tisti, ki tam delajo, pri tem sodelujejo. Sedaj se jih pa pač ne upošteva. Niso pomembni: tu imate zakon in po njem boste delali. Pika! Ker smo mi tako rekli, ker v tej državi smo mi gospodar! Napaka. Še vedno mislim, da bi bil koristen ta varnostni načrt, tudi opredeljuje določene zadeve, ki jih morajo potem opredeliti vsi, saj ne gre, da vsak kar nekaj po svoje napiše. Lahko pa, jasno, predlagajo, kaj menijo, da je najboljša rešitev, tako kar se tiče reševalnih služb kot vsega ostalega. O tem se danes pogovarjamo, o ničemer drugem. Vi imate pač drugačno mnenje. Jaz ga spoštujem in zato ne govorim, da govorite neumnosti. Ampak prosim vas, z žaljenjem ne bomo prišli nikamor. Naša želja je bila zgolj, da sledimo mnenju tistih, ki so uporabniki tega zakona – pač nismo slišani, saj smo že navajeni. Ampak ne sedaj polivati gnojnico po nas, ko te predloge povzamemo in jih predlagamo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga.

ANDREJ ŠPENGA: Predsednik, hvala za besedo.

Na te zadnje pomisleke, praktično se ponavljajo, bi še želel odgovoriti. Poslanka Anja Bah Žibert omenja, da je bilo omenjeno, da je to tako, kot da bi Zakon o železnicah pisali brez železničarjev. Tako ste omenili, Zakon o železnicah, to je bilo povedano ... /oglašanje iz dvorane / Tukaj je ravno kontra. Torej, Zakon o varnosti na smučiščih smo cel čas pisali z Združenjem slovenskih žičničarjev in Zbornico gorskih centrov. To sem že kar nekajkrat opredelil. Smučarska zveza Slovenije, smučarske šole so pa uporabniki smučišč. Tako kot vi, jaz, mi vsi. Če primerjam varnost potnikov, pa se zapiše sigurno tudi v zakonu minimalni pogoji za varnost potnikov v cestnem prometu in ne moremo prepustiti, da bi združenje avtobusnih prevoznikov pisalo v svojem varnostnem načrtu, kako bomo za varnost potnikov poskrbeli. To je zato opredeljeno v zakonu in tako je tu popolnoma isto, to je opredeljeno v Zakonu o varnosti na smučiščih. Zakon o varnosti na smučiščih določa minimalne pogoje, ki jih morajo smučišča izpolnjevati glede števila nadzornikov in

reševalcev na smučišču. Še enkrat poudarjam, slednje glede števila nadzornikov pa je to število lahko večje, saj to je opredeljeno tudi v obratovalnem dovoljenju. In obratovalno dovoljenje glede razgibanosti terena, glede na naravne davnosti, torej terena, glede na razgibanost prog, glede na specifikko torej, opredeljuje minimalno število nadzornikov na smučišču. Slednje je opredeljeno tudi v varnostnem dovoljenju. Še vedno pa lahko upravljavci določijo večje število nadzornikov na smučišču.

Nikakor se ne morem strinjati, ko govorite, da zainteresirane javnosti, da torej Združenja slovenskih žičničarjev, da je bilo navedeno na odboru, ali Zbornice gorskih centrov nismo pozvali. To, kar sem vam prej tukaj kazal, ti dve strani, to je samo, kolikokrat smo se z njimi usklajevali, ne kolikokrat je sestanek medresorske skupine potekal in ostalih; in teh sestankov je bilo 12. Če želite, vam opredelim po datumih, kaj smo na teh sestankih tudi dorekli. Zakon je bil z Združenjem slovenskih žičničarjev in Zbornico gorskih centrov, preden je bilo medresorsko usklajevanje in preden je bil zakona na E-demokraciji meseca junija lanske leto objavljen, usklajen z njimi in v osnovi so bili upoštevani njihovi predlogi. Da bi tukaj lahko govorili o uravnilovki, ne vemo, o kakšni uravnilovki govorite, če ste sedanji Zakon o varnosti na smučiščih brali, potem ugotovljamo, da uravnilovke ravno zdaj več ni. Zakaj? Prej smo imeli smučišča vsa v enem košu, zdaj imamo velika, mala, mikro smučišča. Sedaj opredeljujemo glede na sektorje število nadzornikov, zraven tega pa se lahko v uporabnem dovoljenju dovoli večje število nadzornikov in število nadzornikov lahko tudi upravljavci smučišč povečajo. Tako te vaše trditve, žal, tu pa ne držijo.

Glede varnostnega načrta, ko sva že tako prisposodbe in primerjave z drugimi zakoni imela. Glejte, v predlogu zakona, ki je, je bilo določeno, da bo komisija dala neko pozitivno mnenje glede varnostnega načrta; torej, dodatna komisija, dodatni stroški, zunanji izvajalec ali pooblaščen oseba, ki bo morala izdelati varnostni načrt, ta mora biti drugače zaposlena; vse to smo zdaj rešili z minimalnimi standardi, ki so določeni v zakonu in dodatno je torej slednje še opredeljeno v obratovalnem dovoljenju. To pa ne izključuje, da velika smučišča nimajo varnostnega načrta.

Omenjali ste SWOT analizo in anketo. Pet smučišč da se je odzvalo. Mi smo opravili SWOT analizo in anketo z vsemi smučišči, ne s petimi. To, o čemer ste pa govorili, pa je SWOT analiza Združenja slovenskih žičničarjev, ne naša, mi smo pozvali vse. Njihova analiza pa je v resnici opredeljevala samo 9 največjih smučišč in ko so slednji delali to analizo, ne Ministrstvo za notranje zadeve, ampak Združenje slovenskih žičničarjev, se je pa odzvalo samo 5 velikih smučišč, katere so tu zapisali: Mariborsko Pohorje, Rogla, Kranjska Gora, Cerkno in Golte.

In to je njihova analiza samo 5 velikih smučišč. Medtem ko imamo malih smučišč 57.

Mislil pa, da sem zdaj res na vse pomisleke in dileme odgovoril. Sam lahko le rečem, da se veselim, da bomo ponovno mladim smučarjem, našim malčkom, ki prve korake naredijo na smučišču, omogočili, da bodo v svojem kraju, na svoji žičnici lahko ponovno smučali. To pa je vsekakor dodana vrednost za velika smučišča, kjer bodo svoje znanje nadgradili in smučali tudi kasneje po teh prvih korakih na malih smučiščih. Mislil, da smo s tem naredili en korak naprej za slovensko smučanje, slovensko gospodarstvo in turizem. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še razprava. Prosim, da se prijavite. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani državni sekretar, vi tudi zavajate. Jaz ne govorim o trenutnem zakonu, govorim o amandmajih, ki bi lahko pripomogli k temu, da je uravnilovka manjša. In ni res, da bo kar vsak nekaj določal. Jasno piše, da najmanj eden. Najmanj! Se pravi, niso določali zgornje številke niti se ni opredeljevala natančna številka, kajti prepričani so, da je to odvisno od velikosti smučišč. In res je, zdaj ste končno povedali, da je bila še neka druga analiza. Ne samo ena, se pravi, več tega je bilo. Zdaj, lahko bi govorili o kolikih smučiščih, lahko bi govorili o kilometrih smučišč na število vseh kilometrov, ki jih imamo v Sloveniji. Skratka, zdaj pač lahko povemo eno in povemo drugo.

Hkrati ste pač povedali, da so seveda v zakonu tudi dobre rešitve, v kar ne dvomimo in jih tudi ne kritiziramo, ampak smo se izključno opredelili do tega, kar se nam zdi, da je manko. In to je varnostni načrt. Ker ste pač povedali, kako zelo vam pomeni, na nek način, manjšanje administrativnih ovir – a to, da pa potem zakon določa, da pa varnostni načrt pa vseeno lahko naredijo, če hočejo. Dajte no! To so nepotrebne administrativne ovire. Če pač menite, da ni treba in da bo nekdo drug vedel za vsako smučišče, potem je sploh neumestno, da je to treba imeti v zakonu. Potem bo tisto dovolj. Ja, tukaj pa res; komisija, ki naj bi končno potrdila – ne ena oseba, komisija. Veste, koliko komisij imate? Zdaj govorite, da bo tukaj povečalo stroške. Saj so to zaposleni ljudje, ki to lahko opravijo v svojem delovnem času.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Zdaj več ne vem, kaj vi predstavljate. Ampak vem pa naslednje, da tisti amandma, ki ste ga podpisali in ste ga predložili, je vaš amandma. Od kod ste ga vi prepisali, to sicer vsi vemo. Ni nobene dileme. Ampak, če že zagovarjate, potem bodite vsaj objektivni pa vsaj preberite,

kaj pravzaprav kdo kaj zagovarja. Jaz imam pred seboj en kup pripomb od Smučarske zveze in pripombe od upravljalcev in praviloma so si izključujoče. To, kar so smučarji zahtevali, so upravljalci želeli nekaj kontra.

Zdaj vam bom prebral točno to tezo, ki ste jo vi tukaj zagovarjali, in zato vas ekstra sprašujem, koga vi pravzaprav sploh zagovarjate oziroma katero stališče, ker imam občutek, da ne zagovarjate pravega stališča. Vsaj razumem ga ne. Smučarska zveza, citiram, pravi naslednje: "Predlog zakona med predlaganimi rešitvami v povzetku gradiva navaja nekaj novosti, ki naj bi jih na eni strani predstavljale možnosti in rešitve za lažje delovanje mikro nekomercialnih smučišč, na drugi strani pa predlagane rešitve predstavljajo zelo nevarno in nespametno potuho večjim komercialnim smučiščem, ki se iz znanih razlogov in četudi na račun manjše varnosti, že ves čas trudijo zmanjšati število nadzornikov na smučišču." To so smučarji razlagali. In potem v nadaljevanju trdijo naslednje, "zato bi za večja smučišča morala ostati mejna prepustnost 300, ne pa 500 smučarjev oziroma bi se morala v zakonu določiti formula, ki je v svetu priznana, kot tista, ki določa prepustnost smučišča glede na njegove lastnosti".

Zdaj pa upravljalci. Citiram: "Ta trditev dokazuje popolno nepoznavanje dejanskega stanja pri zagotavljanju varnosti na smučišču. Praksa je namreč pokazala, da je na slovenskih smučiščih v času, ko so le-ta slabše obiskana, mnogo preveč osebja, ki je zakonsko potrebno za zagotavljanje varnosti in reševanje na smučiščih. V času, ko so smučišča zelo obremenjena, pa upravljalci zagotavljajo večje število reševalcev in nadzornikov, ne glede na zakonske zahteve," – ker je to prav in tako seveda tudi ravnajo – "zato je bilo stališče stroke, da se naj število osebja za reševanje in zagotavljanje varnosti določa v skladu s trenutnim obiskom smučišča, saj večja in bolje opremljena smučišča razpolagajo z infrastrukturo, s pomočjo katere se lahko stalno spremlja število udeležencev na smučišču".

Vi ste prej razlagali naslednje, da zagovarjate amandmaje, ki so jih dajali upravljalci žičničarjev, ampak trdili ste prav nasprotno, hoteli ste celo zadevo obrniti, ko ste razlagali, da v resnici zdaj predlagatelj, Vlada v resnici zmanjšuje število nadzornikov in kaj jaz vem kaj še vse, ampak v resnici oni to želijo. Gospa Bahova, treba bo kakšno stvar prebrati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Tukaj dejansko gre, kot vedno tukaj v parlamentu, za tale pinkponk za nekatere za in za druge proti, vedno je treba iskati dlako v jajcu, vsak ima pravico povedati svoje, jaz pa

menim, da je treba nekakšno drugačno logiko tukaj zasledovati. Treba je povedati, zakaj je ta zakon dober in kje je treba, če je, kaj spremeniti. Mislim, da kot prvo se je treba zavedati naslednjega, 2002. leta je bil ta zakon spisan in narejen, 2008. je bil nekako dodelan in popravljen, zdaj po dolgem času se ponovno ureja, se pravi modernizira. Kaj je največji poudarek? Največji poudarek tukaj – se pravi, kot prvo – finančni razbremenitvi upravljalcev smučišč in, kar je zelo pomembno, administrativnim oviram, se pravi odpravi le-teh. Predvsem za ta smučišča, kot jim pravimo mikro oziroma majhna smučišča, tako imenovana vaška smučišča. Pomembno pa je zato, ker v večini primerov so le-ta najbolj na udaru. Vseh smučišč, če se ne motim, je 85 vseh v Sloveniji in od tega je samo par res tistih, ki imajo nad 30 kilometri in se, jasno, ne moremo primerjati niti ne z Avstrijo, ne s Švico, ne s Francijo, da ne govorim še o kom drugemu. Zato je zelo bistveno, da gledamo ta zakon s tega vidika, da je Vlada in samo ministrstvo želelo narediti korak naprej h gospodarstvu. Zakaj to pravim? Zato ker so mikro in majhna smučišča tista osnova, tisto ogrodje, na katerem je velika večina vseh nas začela smučati. Če bi vse to jemali kot nek pozitiven pristop, bi potem tudi razumeli, da so potem ta smučišča tudi neka osnova za razvoj in tradicijo smučanja pri nas.

In kaj še to pomeni? V ostalem, da zakon razbremeni tudi upravljalce smučišč, ker tukaj smo jim nalagali precej visoke kriterije in zahteve, jasno so tudi opredeljeni hujši prekrški, kar je tudi pomembno. Tukaj je bila ta dilema tudi glede nadzornikov, ali naj bo do 300 smučarjev eden, zdaj po novem je do 500, kar je spet neke vrste racionalizacija. Tukaj imajo nasprotniki spet svoje mnenje, da je tukaj mogoče tudi vprašljiva varnost, ampak mislim, da je s strani GIZ, se pravi tega Združenja slovenskih žičničarjev, ki upravljajo tole, bilo jasno povedano, da je to obvladljivo.

Potem so tudi te razbremenitve obveščanja inšpekcijskih služb o nepravilnosti upravljalca smučišč in kar je najpomembnejše in kar se najbolj pozablja in tukaj po mojem bi tudi Smučarska zveza lahko naredila tudi precej korakov naprej, je znanje in na koncu ta etika smučanja. Mi tukaj vsi pozabljamo, vsaj tisti, ki smučamo, kaj to pomeni etika smučanja. Okej, velja tistih FIS 10 pravil, ampak dajmo roko na srce in reči, kdo vse se tega drži. Smučanje in tudi sama smučarska tehnika je postala zdaj tako agresivna in tako hitra, da če že od malega ne učimo nekega odnosa, sploh na smučiščih, da ne govorim izven smučišč, potem je to zelo vprašljivo. Tukaj je postavljeno, se pravi in nadzor in sankcije, ki so potrebne. Tukaj je treba povedati in pozvati upravljalce, da se mora nadzornik posvečati ne samo tej hitri vožnji, ampak tudi alkoholiziranosti in, jasno, tehniko smučanja, ker nekateri pretiravajo.

Ali je predlagatelj zakona uspelo ali ne razbremeniti upravljalce, ali je bilo zadoščeno

vsem standardom, to bo mogoče oceniti v naslednji sezoni, po naslednji sezoni in še zmeraj je možnost popravkov. Če so bili pa udeleženci, ki so sodelovali pri tem – in kakor je meni bilo povedano in tudi na odboru je bilo jasno rečeno s strani ministrstva, da je bilo večkratno sestajanje z deležniki –, moramo tudi jasno povedati, da ta zakon, se pravi o varnosti na smučišču, predvsem naslavlja Združenje slovenskih žičničarjev in Zbornico gorskih centrov. Jasno, da lahko pove tudi Smučarska zveza svoje neke argumente in tudi tukaj je ministrstvo šlo naproti. Ampak mislim, da v osnovi je bila potreba poslušati to, kar je tudi državni sekretar Špenga povedal, se pravi Združenje slovenskih žičničarjev, ki upravljajo to, in Zbornico gorskih centrov. To je zelo pomembno. In ne smemo pozabiti, da je to sodelovanje potrebno in tudi tukaj je MNZ, kot sem že prej rekel, šel na roko in se je tudi s Smučarsko zvezo dogovoril za tisto, kar jih je skrbelo, da se bo to uredilo, ampak to v nekem drugem zakonu.

Mislím, da je ta zakon treba absolutno podpreti, ker je korak naprej, sploh za ta naša mikro in majhna smučišča in tudi zaradi smučarske tradicije in v končni fazi tudi zaradi tega, ker je to vseeno neka gospodarska panoga, ki je tudi za Slovenijo pomembna. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? (Ja.) Potem zopet prosim za prijavo. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Glejte, trenutno, kar je po zakonu, je bil zame zanimiv podatek, da po analizi zveze žičničarjev imamo trenutno kar več kot – no, točen podatek 3,57 reševalca na eno osebo. To je gotovo nesorazmernost – lahko. Ja, povprečje, na osebo. Poglejte, to je podatek, ki so ga povedali na odboru. In ravno želja je zagotovo, da se ohrani varnost na smučišču, da se ta poveča in da se zagotovo – to je tisto, o čemer danes govorim – prilagodi različnim smučiščem. To je to, kar mi zagovarjamo v amandmaju, da se naredi varnostni načrt, ki ga naredijo na posamezno smučišče, ki se potem potrdi na ministrstvu.

Tisto, kar je prej kolega Möderndorfer razlagal, jaz res ne vem, o čem govori, ker govorite o stvareh, kjer so se kresala mnenja, ampak tega ni v amandmajih. To, o čemer ste vi govorili, tega ni v amandmajih. V amandmajih je to, da se določi varnostni načrt, da se to omogoča in da se potem ta sprejme, to je v amandmajih. V amandmajih je tudi najnižja številka in amandmaji so tisti, kjer pač med njimi ni bilo različnih stališč. Oboji so varnostni načrt zagovarjali, ker je koristen. Seveda pa vsi vemo, da so imeli tudi med seboj kar nekaj usklajevalnih sestankov in različnih mnenj. Saj to je logično, saj prihajajo iz različne sfere, ampak

večina teh amandmajev je v bistvu amandmajev zveze z žičničarjev. Oni so tisti, ki zagotovo poznajo razmere na terenu in bili so, pač pomisleki, in ta podatek, ko so govorili o reševalcih, je meni dal vedeti, da zadeve očitno niso najbolj smotrno urejene. Seveda ne smemo narediti nič narobe, kar bi šlo v zmanjšanje varnosti, ampak včasih pa, ko na koncu odločam, je pa treba le vendar vedeti, kaj je smotrno in kaj ni.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še razprava o prvem ... Prosim spet za prijavo. Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Sem se že sprijaznil s tem, saj to sem vam večkrat že povedal, da pač vi mene ne želite razumeti; ne, da me ne razumete, ne želite. Če že podajate podatke in se sklicujete na žičničarje, potem govorite točno. Vi ste rekli, da je 2,25 – ali ne vem, koliko ste rekli – na osebo. Ne, ne! Na smučiščih na tisoč smučarjev je 2,56 po raziskavi združenja, ki je bila izvedena v letu 2015 v smučarski sezoni med 2013 in 2014 in 2014 in 2015, ki je pokazala, da je bilo v povprečju – še enkrat – na tisoč smučarjev 2,56 reševalcev in 3,26 nadzornikov. Glejte, saj sem vam že prej povedal, pa vam moram še enkrat: treba bo prebrati dokument pa si vsaj kakšno stvar zapisati in uporabljati točne podatke. Govorite, da sploh ne veste, kaj sem govoril oziroma kateri tekst sem uporabljal, da to ni v amandmajih. Ne, jaz sem vam prikazal, kako obračate besede, ko mi govorite, da v bistvu znižujemo standarde, znižujemo nadzornike, in sem vam govoril in prebral, kaj zveza žičničarjev v bistvu zagovarja. Vi ste pa malo prej govorili, da v resnici imate njihove predloge. Na to sem vas opozoril, zato ne zopet obračati mojih besed. Glejte, gospa Bah, obljubim vam, vsakič, ko boste govorili neumnosti ali pa neresnice, vas bom opozoril na to, če bom le imel kakšno sekundo časa. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Vidim, da je veliko poznavalcev določene teme, pa sem se moral za zaključek oglasiti, čeprav ostaja tudi zelo malo časa. Tudi sam se strinjam s tem, da je zakon nek korak naprej, predvsem zato ker ločuje med različnimi vrstami smučišč, predvsem omogoča malim smučiščem preživetje, skrbi pa me, ker se v samem zakonu vseeno ne upošteva v zadostni meri predlogov upravljavcev smučišč, ki so po mojem mnenju edini tisti, ki vedo, kako zadeve v praksi funkcionirajo. In glede na to, da se v določenih segmentih izključujejo upravljavci pri pripravi določenih podzakonskih aktov, verjamem, da bomo to tematiko v zelo kratkem času ponovno obravnavali. Recimo, "podrobno

vsebinsko obliko načrta reševanja iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za zdravje" – prej je bil, ob jasno tudi Ministrstvu za promet in združenju žičničarjev. V tem primeru vam že zdaj povem, da bomo naleteli na veliko ovir in praktičnih težav, ko se bo to začelo izvajati. Zato sem bil prepričan, da bo tudi koalicija vseeno bolj upoštevala združenje žičničarjev Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga.

ANDREJ ŠPENGA: Hvala, predsednik, za besedo.

Ko govorimo o analizah, SWOT analizah, načrtih in tako dalje. Kot sem prej omenil, Združenje slovenskih žičničarjev, ki nima reprezentativnosti, je opravilo analizo, vendar je on zagovornik velikih smučišč. Mi smo pri celotni analizi upoštevali tako obratovalne dneve poleti in ni korektno, da primerjamo samo eno analizo, spoštovana poslanka, katera je bila narejena v juliju 2015 – takrat v juliju 2015, ko se je odzvalo julija samo pet velikih smučišč – z ostalimi analizami, ki so narejene vsako leto. Zakaj? Leto 2013/2014, katerega opredeljuje ta analiza. Torej, analiza opredeljuje leto 2013/2014, ko je bilo najmanj smučarskih dni v desetletni zgodovini. Leta 2013/2014 smo imeli tisoč 230 smučarskih dni, medtem ko so bile številke 2008/2009 2 tisoč 700 smučarskih dni skoraj. In tu je daleč najmanjša številka. Samo analizo, takrat ko imamo najmanj smučarskih dni, ki opredeljuje samo pet največjih smučarskih centrov, ni korektno, da jo primerjamo z analizami, ki jih Ministrstvo za notranje zadeve opravlja vsako leto. Vendar, to analizo smo vsekakor preučili in zato, kot pravim, že na podlagi ostalih SWOT analiz, anket in tudi te analize, katero smo dobili, se sestali z združenjem že pred odprtjem zakona. Vsako leto se z njimi sestajamo pred in po zaključku smučarske sezone. Obratovalnih dni je v povprečju, v vseh letih od leta 1999 do danes tisoč 992. Treba je v analizi upoštevati, koliko obiskovalcev je na smučišču. V povprečju imamo na smučiščih en milijon 290 tisoč pa nekaj obiskovalcev. Koliko je bilo število nesreč? Število nesreč je v povprečju 985, in vse to je treba pri analizi upoštevati. In ne moremo govoriti o petih velikih smučiščih, če pa imamo v Sloveniji smučišč, katerim je bilo dovoljenje za obratovanje izdano, 94, od teh 94 pa je 57 malih smučišč. In da smo lahko vse to naredili, smo naredili celotno analizo po vsakem smučišču; od števila smučarskih dni, do števila nadzornikov, reševalcev, števila smučarskih prog, števila vlečniških naprav in tako dalje. Tu se smučišča med sabo zelo razlikujejo. Od tega, da ima Mariborsko Pohorje kapaciteto približno 8 tisoč 98, do tega, da drugo največje smučišče pa ima samo 18 žičniških naprav. 18 žičniških naprav pa 8 tisoč 98 kapacitete, medtem ko Kranjska

Gora kot druga največja ima 4 tisoč 459 kapacitete, pa 16 žičniških naprav. In to vse je potrebno v teh analizah upoštevati.

Zato še enkrat, varnostni načrt, ki je bil predviden v tem amandmaju, amandmaju vaše poslanske skupine, bi sestavljali upravljavec sam. To smo si enotni in to ste povedali. Veste, uporabno dovoljenje pa ni kar neka skupina, kot ste imenovali, ampak je to skupina strokovnjakov, ki izda uporabno dovoljenje z Ministrstva za infrastrukturo. Te strokovnjake se angažira v upravnem postopku in ti strokovnjaki gredo tudi na ogled posameznega smučišča, preden uporabno dovoljenje izdajo. Mislim, da s tem se strinjamo. To je upravni postopek. Izdaja upravnega dovoljenja. Torej, upravno dovoljenje izdaja Ministrstvo za infrastrukturo v skladu z upravnim postopkom. In ne morem se strinjati, da je za upravno dovoljenje to kar neka skupina strokovnjakov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa ... Prav, dal vam bom proceduralno, čeprav vem, kaj bo sledilo.
Proceduralno gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ne, dolžan sem državnemu sekretarju povedati, da uporabno dovoljenje nastopi v pravnem postopku takrat, ko se izda predhodno gradbeno dovoljenje. Ko ste govorili o dokumentu, ki ga izda ministrstvo za obratovanje smučišča, govorimo pa o obratovalnem dovoljenju. Samo toliko, da se bomo prav razumeli, da ne boste zavajali poslancev in še koga drugega. Tako včasih statistika ne reši vsega.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno? Gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Da ne bo ostalo v zraku in da ne bo izgledalo, da ne znam brati, bi bilo pa dobro, da tudi drugi včasih kaj preberejo. V povprečju je eno nesrečo obravnavalo 3,57 reševalca. To sem povedala. In to drži. Ravno zato je pomembno, predsedujoči, tukaj bo moj postopkovni, da se poslušamo in ne operiramo z drugimi številkami, ki so tudi navedene; ampak ne obračamo tistih, ki so bile izpostavljene.

Še nekaj, varnostni načrt po tem amandmaju določa vsaj enega reševalca, se pravi najmanj. Zgornja meja ni določena. Govori pa o tem, kar ste sami v bistvu povedali, tudi državni sekretar, da so smučišča različna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovni predlog je bil, da se poslušamo. Tega ne smatram za postopkovni predlog, je le predpostavka kakršnekoli komunikacije, ki poteka v Državnem zboru. Gre za zlorabo postopkovnega. Prosim, ne mi tudi na drugi strani zlorabljati, zaradi tega ker boste samo rekli, da jo naj opozorim. Jo opozarjam. Ono prejšnje je bila poprava napake, to sprejem kot

postopkovno, tole pa ne, ker gre za razpravo s pomočjo postopkovnega predloga, potem ko je časa zmanjkalo.

Sprašujem, ali še kdo hoče razpravljati o amandmaju k 1. členu. Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 3. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 14. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 23. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo o 23. členu in amandmaju Poslanske skupine SDS kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 27. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Alešu Cantaruttiju.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, predsednik. Spoštovani poslanci, spoštovane poslanke! Dovolite mi še nekaj besed v drugem branju omenjenega zakona.

Cilj predlaganih sprememb Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bolj učinkovito spodbujanje skladnega regionalnega razvoja. Spremembe predlagamo

zato, da bi izboljšali rešitve, ki so se pri izvajanju doslej pokazale za pomanjkljive ali težko izvedljive. Novela zakona rešuje aktualno vprašanje lastniške strukture regionalnih razvojnih agencij, ureja njihov izbris iz evidence ter utrjuje javno funkcijo razvojnih regionalnih agencij v posameznih regijah. Želim ob tem poudariti, da razvojne agencije ostajajo inštitucije v večinski javni lasti, ki jo zbere svet regije z javnim razpisom, na katerem se da prednost inštitucijam z večjim deležem javnega vpliva. Ob tem se predlagajo poenostavitve pri zamenjavi članov razvojnega sveta regije. Med obmejna problemska območja se dodatno uvrščajo občine, ki imajo koeficient razvitosti občin po Zakonu o financiranju občin manjši od 0,9, če mejijo na obmejno problemsko območje, ureja pa se tudi odnos do posebne pomurskega razvojnega zakona. Med razvojne naloge države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu, se dodajajo nove naloge s področja spodbujanja in razvoja podjetništva ter kulture inovativnosti, izvajanja regijskih programov internacionalizacije gospodarstva in prostorskega planiranja na regionalni ravni.

Novela zakona določa, da veljajo dogovori za razvoj regij do izteka obdobja trajanja vključenih projektov ali nadomestitve z novimi dogovori. Pri regionalnih državnih pomočeh, nujnih ukrepih regionalne politike in sredstvih Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja se podrobneje določajo in poenostavljajo postopki dodelitve sredstev. Poleg tega se predlagajo tudi nekateri pravno redakcijski popravki zaradi zakonodaje, ki je bila v Evropski uniji in Sloveniji sprejeta po uveljavitvi ZSRR-2. Prepričan sem, da smo pomembne korake naredili tudi glede avtohtonih narodnih skupnosti. Tako se uvaja Program spodbujanja razvoja gospodarske osnove narodne skupnosti za nepovratna sredstva, ki jih bomo zagotovili v državnem proračunu. S tem želimo načrtno z večletnim programom, ki ga pripravita narodni skupnosti in sprejme Vlada Republike Slovenije, odpraviti vrzel, na katero opozarjata italijanska in madžarska narodna skupnost. Namen uvedbe tega programa je tudi usposobitev subjektov narodnih skupnosti za učinkovitejšo izdelavo primernih projektov, kar bo pripeljalo do učinkovitejšega črpanja razpoložljivih razvojnih sredstev in posledično pripeljalo tudi do uspešnejšega črpanja kreditov, ki so namenjeni na območjih narodnih skupnosti iz sredstev kupnin po Zakonu o privatizaciji družbene lastnine. S tem v zvezi podpiramo vloženi amandma poslancev narodnih skupnosti, ki skrajšuje čas za pripravo prvega programa in določa prvo programsko obdobje 2017–2020. Porabo kreditov iz sredstev kupnin bomo v naslednjih letih skrbno spremljali in po potrebi, in to obljubim, dodatno naslovili ta problem tudi kot sistemsko vprašanje ter predlagali ustrezno spremembo pravnih podlag. Zaenkrat menim, da

je treba počakati na učinke predlaganih rešitev z uvedbo programa. V tem kontekstu smo imeli obsežno razpravo tudi z manjšinskima skupnostma in mislim, da smo prišli do dobrih rešitev glede na možnosti v okviru tega programa oziroma zakona.

Za zaključek naj še enkrat poudarim, da učinkov vseh ukrepov zakona, ki je bil sprejet v letu 2011 in spremenjen v letu 2012, še ni mogoče v celoti ovrednotiti. Večjih posegov v zakon zato nismo predlagali. Spremenjeno število členov je sicer veliko, vendar so to spremembe, ki ne posegajo v same cilje, temelje, načela zakona. Omogočile pa bodo po našem mnenju njegovo hitrejše in lažje izvajanje.

Spoštovani, prednost Slovenije mora biti in morajo biti tudi močne regije, ki bodo še bolj prispevale h konkurenčnosti Slovenije. Prepričani smo, da je tudi ta zakon oziroma sprememba prava pot do tega cilja. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Andreji Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Odbor za gospodarstvo je na 34. nujni seji 31. 5. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD, Poslanska skupina SDS in Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti. Članicam in članom odbora sta bila na seji predložena tudi predlog za amandma odbora k amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 7. členu in poročilo Komisije za narodne skupnosti, vključno z amandmajem Komisije za narodne skupnosti k 7. členu, ki ga je odbor obravnaval kot predlog za amandma odbora Komisije za narodne skupnosti. Odbor je v predlogu za amandmaje odbora k amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 7. členu glasoval in ga vključno z amandmajem poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 7. členu sprejel.

S sprejetjem teh dveh amandmajev je predlog za amandma odbora Komisije za narodne skupnosti postal brezpredmeten. Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe pojasnila, da pisnega mnenja službe ni treba predstavljati, saj so vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin ustrezni in v celoti usklajeni s stališči Zakonodajno-pravne službe. V nadaljevanju je podpredsednik Komisije za narodne skupnosti predstavil poročilo Komisije za narodne skupnosti, ki je predlog zakona obravnavala kot zainteresirano delovno telo in je sprejela amandmaje k 7. členu. Po njegovem mnenju predlog zakona in amandmaja Komisije

za narodne skupnosti ne prinašata pričakovanih sistemskih rešitev za celovito ureditev problematike avtohtonih narodnih skupnosti.

V nadaljevanju je v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti pojasnil, da je zaradi omenjenega razloga Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti vložila svoj amandma k 7. členu predloga zakona. Na seji je sodeloval tudi predstavnik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je pojasnil, da komisija predlog zakona podpira. V razpravi so nekatere članice in člani predlog zakona potrdili ter poudarili, da izboljšuje tiste določbe veljavnega zakona, ki so se ob izvajanju izkazale za težko izvedljive ali neizvedljive, ter predstavlja dobro osnovo za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja v Sloveniji. Po mnenju nekaterih razpravljavcev predlog zakona in amandmaja Komisije za narodne skupnosti predstavljata pozitiven korak v smeri uresničitve finančnih spodbud za območja, kjer živi romska skupnost, ter finančnih spodbud za ustvarjanje gospodarske osnove avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Kot pozitivni rešitvi predlaganega zakona sta bila izpostavljeni tudi odprava določbe glede tretjinskega ustanoviteljskega deleža v RRA in sprememba veljavnosti dogovora za razvoj regije do izteka obdobja trajanja vključenih projektov ali nadomestitve z novimi. Nasprotno so druge članice ni člani odbora menili, da predlog zakona ne bo pripomogel k zmanjševanju razlik v razvitosti posameznih regij ter k uspešnemu reševanju problematike financiranja in k spodbujanju razvoja najmanj razvitih regij. V razpravi je bila poudarjena tudi potreba po čim prejšnji izvolitvi pokrajin zaradi črpanja evropskih sredstev v novi finančni perspektivi.

V nadaljevanju sta državni sekretar in predstavnik ministrstva podala podrobna pojasnila glede postavljenih vprašanj in izpostavljenih dilem razpravljavcev. Odbor je obravnaval predlog za amandmaje odbora k 7. členu in amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD ter jih sprejel. Odbor je obravnaval tudi amandmaja Poslanske skupine SDS in ju ni sprejel. Brezpredmetna sta tako postala amandmaja Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 7. členu in predlog amandmaja odbora Komisije za narodne skupnosti k 7. členu.

Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je zbor na 19. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo

opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 13. 6. 2016.

V razpravo dajem 7. člen ter amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik. Gospod državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi!

Predlog amandmaja je usklajen z Vlado in tudi s koalicijo. Pomemben je iz dveh razlogov. Prvi je, da gre za sredstva, ki so tokrat in v tem primeru dejansko namenjena ustvarjanju gospodarske osnove narodnih skupnosti. In kot drugo, vzpostavlja mehanizem iz delovanja programa za uporabo sredstev v ta namen. Program pripravi vsaka od narodnih skupnosti skupaj z regionalno razvojno agencijo, Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti in Ministrstvom za gospodarstvo. Ta program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti sprejme potem Vlada. Tukaj bo lahko kdo imel kakšen pomislek, ampak obe narodni skupnosti meniva, da v tej fazi dejansko rabimo pomoč vseh teh subjektov, da se dejansko postavi gospodarska osnova na območjih, kjer živimo, na način, da se doseže enakopravnost tudi na tem področju, tako kot je predvidena v mednarodnih sporazumih, ki jih je podedovala Slovenija, kar je tudi predvideno v naši ustavi in kot predvidevajo tudi mnogi dokumenti, ki se ukvarjajo s položajem in pravicami narodnih skupnosti. Tukaj gre na problematiko, ki je vezana na spremembo sistema, ki smo jo imeli s sprejetjem Ustave Republike Slovenije samostojne Slovenije. Sprememba ureditve od takrat omogoča ustvarjanje gospodarske osnove narodnih skupnosti, kar prejšnja ureditev ni mogla na noben način zagotoviti in kar je postavilo narodni skupnosti v težaven ali celo podrejen položaj, kajti narodni skupnosti nista mogli in smeli si ustvariti lastne gospodarske osnove, da bi potem na enakopravni ravni delovali tudi na tem področju na območjih, kjer živita.

Midva bova podprla naš amandma, ki uživa tudi podporo ministrstva oziroma Vlade. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcema, kolegice in kolegi!

Pravzaprav je gospod Battelli povzel bistvo tistega, kar se je v preteklih dneh pa tednih dogajalo in je nekje izraženo v predlaganem amandmaju naše poslanske skupine. Mi smo že, ko je bil zakon vložen, predvideli, da se tukaj na tej ravni na tem področju lahko dejansko vzpostavi sistemska rešitev, ki je že dolgo pričakovana s strani

narodnih skupnosti. Prvotno se je sicer nekoliko zapletalo, morda ni bilo tudi pravega konteksta enotnega razumevanja celotne problematike, vendar kot je že bilo poudarjeno, je tukaj tako ministrstvo kot tudi koalicija v poznejših pogovorih šla v smer, da se dejansko ta problem reši. Kot je že bilo poudarjeno, je največji prispevek predlaganega amandmaja prav ta, da se posebej izpostavlja pomen zagotavljanja gospodarske dejavnosti oziroma gospodarske osnove narodnih skupnosti, kar se zagotavlja tudi z nepovratnimi sredstvi iz državnega proračuna. To je zaveza, ki, upajmo, da po več letih dejansko prinesla korak naprej na tem pomembnem področju.

Morda še to, da se pozneje manj spuščam v neke vsebine. Mi smo želeli, da se v tem sistemskem kontekstu uredi do neke mere tudi tisti del načrtovanega denarja za gospodarsko osnovo narodnih skupnosti, kateremu predstavlja podlago zakon o privatizaciji iz kupnine, vendar smo skupaj prišli do spoznanja, da morda prav na osnovi izkušenj sedanjega sistema, ki se zagotavlja s sprejetjem tega amandmaja, bomo tudi na tem področju, kot je tudi državni sekretar poudaril, našli primerno rešitev tudi za tisti del vprašanja. Ni bilo uvodoma poudarjeno ali vsaj jaz nisem slišal, vendar mi smo prav zaradi tega na prvotno predlagani 19.b člen vložili danes popravek amandmaja, tako da dejansko velja v primeru 19.b člena tisto, kar je bilo vloženo danes.

Za zaključek naj še enkrat poudarim, da se tudi sam veseli, neke splošne podpore temu amandmaju, in seveda bova midva ta amandma podprla. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Vsem skupaj en prav lep pozdrav!

Posebej pa želim pozdraviti državnega sekretarja, ker že na samem odboru sva imela diskusijo, kako bi lahko naredili pravi korak v pravo smer, da bi sistem spodbud za razvoj, krepitev gospodarske osnove narodnih skupnosti bil bolj učinkovit, uspešen. S tem amandmajem, kolikor sem ga razumel, smo oziroma bomo naredili prvi pravi korak k temu, da se stanje na tem področju izboljša. To je treba pozdraviti. Naj še omenim, kot sam državni sekretar veste, tu je bilo ogromno napora vloženega, kot sem rekel že na samem odboru, da je obletnica nekje v tem času. Eno leto trdega dela je obrodilo sadove in smo presegli tisto stanje, ki je bilo neučinkovito, nevzdržno in neracionalno. Upam, da bomo še toliko moči in politične volje zbrali, da bomo še dodatno sistemsko rešitev spravili pod streho. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Gre za 7.

člen in amandma poslanskih skupin obeh narodnostnih skupnosti
Besedo ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz bi razpravljaj tudi malo na splošno o tem, ne samo o tem 7. členu, če dovolite predsednik. Najprej bi rad poudaril to, da je bistvo tega zakona skladen regionalni razvoj. To se pravi enakomeren razvoj celotne Slovenije. Na osnovni tega so potem organizirane po statističnih regijah regionalne razvojne agencije oziroma regionalni razvojni sveti, včasih je bil to svet regije, ki je bil sestavljen samo iz predstavnikov občin in vsaka občina je imela v svetu regije en glas. Po spremembi zakona je bil namesto sveta regije regionalni razvojni svet, kjer so notri tudi predstavniki gospodarstva in predstavniki nevladnih organizacij v nekem čudnem razmerju, kjer se pri glasovanju o regionalnem razvojnem programu da dvojna glasovalna pravica predstavnikom občin. Takrat smo že v poslanski skupini poudarili, da to ni v redu, ker projekte izdelujejo občine in financirajo občine in da imamo druge vzvode, kjer lahko predstavniki gospodarstva in nevladnih organizacij sodelujejo. Vendar je tako ostalo. Za izvajanje tega so bile potem ustanovljene regionalne razvojne agencije, ki so ustanovljene različno na različnih osnovah. Ene so se popolnoma privatizirale in delovale kot klasične gospodarske družbe, s tem da so kupovale tudi stavbna zemljišča v bivših republikah Jugoslavije in nalagale denar in plemenitile ta denar na različni način. In tako se je praktično poslanstvo izrodilo. V svetu regij, kjer sem tudi sam sodeloval kot bivši župan, je bilo lastništvo v večini največje mestne občin, ki je krojila razvoj po svoji meri in so manjše občine imele slab vpliv na to. Vendar je bilo v prejšnji finančni perspektivi in še v predprejšnji kar precej denarja za skladen regionalni razvoj. Pa tudi razpisni pogoji so bili taki, da so bolj razvite večje občine, čeprav so imele večji vpliv na samo sprejetje tega regionalnega razvojnega programa, so vseeno manjše občine predvsem pri infrastrukturnih projektih imele prednost in se je večina teh projektov lahko uvrstila in pridobila sredstva, kar je v bistvu zagotavljalo skladen regionalni razvoj oziroma večji razvoj. Več denarja je šlo v nerazvite občine in je bil praktično ta namen dokaj dobro tudi izveden.

V tej finančni perspektivi pa ni niti 10 % od denarja, kolikor ga je bilo v prejšnji finančni perspektivi, namenjenega za te namene. Že z ustanovitvijo regionalnega razvojnega sveta se je poseglo na nek način na področje, kjer se je zmanjšal vpliv manjših nerazvitih občin. Regionalne razvojne agencije so zašle v neke čudne vode in temeljnega poslanstva niso upravičevale. Različno po Sloveniji sicer, nekje več, nekje manj, vendar s tem, ko se je vzel denar, ko ni več sredstev za ta območja, ni prave zagnanosti ali pa želje, da bi se dober regionalni razvojni program sprejel, ker sredstev

za uresničitev tega praktično ni. Kohezijska sredstva, ki so tukaj notri omenjena, s temi kohezijskimi sredstvi in s projekti regionalne razvojne agencije niso upravljale, ampak samo investitor, ki je bil izbran. To je bila ena izmed občin na posameznem kohezijskem projektu. Jaz sem večkrat že tudi pripomnil, da bi regionalna razvojna agencija morala voditi te kohezijske projekte, se bi morala usposobiti, ker posamezne občine, ki so praktično bile investitorji, sploh tam, kjer je bilo združenih več manjših občin, niso bile sposobne kvalitetno peljati teh projektov in lahko bo nastal na koncu problem. Regionalna razvojna agencija bi se po mojem mnenju morala tako organizirati, usposobiti, da bi kvalitetno peljala te projekte in pridobivala tudi še kakšna druga evropska sredstva v imenu vseh občin. Vendar mislim, da smo zdaj v eni taki situaciji, ko so regionalne razvojne agencije bolj same sebi namen in večji strošek kot pa korist tem občinam, če se ne bo nekaj spremenilo. Tudi statistične regije, potem znotraj tega subregije, delitev teh sredstev, ki so na voljo v tej finančni perspektivi, mislim, da bolj gremo v tej smeri, da porabimo 2 evra, da razdelimo pa enega pri vseh teh institucijah in denarju, ki je na razpolago. Rešitev bi bila edino ta, da bi organizirali lokalno samoupravo na nivoju NUTS 3, to se pravi pokrajine, kjer bi voljeni organi bili lahko odgovorni za skladen regionalen razvoj, da bi se določena sredstva in naloge iz države preložila na pokrajine in bi bilo upravljanje s tem denarjem čisto drugačno. Sedaj pa imamo neko mešanico nečesa, kar ne funkcionira, za kar tudi denarja ni. Tudi država bi si morala izboriti v novi finančni perspektivi, glede na situacijo komunalnega opremljanja v Sloveniji, bistveno več denarja za okoljske projekte, ne pa za mehke projekte enostavno pokimati ali pa brez sramu priznati, da veliko tistega, kar bi morali pri nas že zgraditi, od komunalne infrastrukture še nimamo in da naj Evropa zagotovi v našem kolaču več denarja za te projekte. Nas naj ne bi bilo sram, da še nima 30 % naših državljanov oziroma gospodinjev zdrave pitne vode, da nimamo rešenega odvajanja in čiščenja odpadnih voda, kjer nam grozijo kazni. Te kazni bodo plačevala naša gospodinjstva konec koncev. Pa da ne govorim še o odpadkih, ker ni v tej finančni perspektivi nobenih sredstev več, za investicije pa tudi nimamo urejeno. In tu je država odpovedala. To, kar sedaj s tem zakonom vračamo, da so lahko posamezne občine več kot eno tretjino udeležene pri upravljanju posameznih razvojnih agencij oziroma svetih regij, pomeni zame nič drugega kot centralizacijo. Že tako so znotraj predstavniki gospodarstva in nevladnih organizacij. In ti predstavniki gospodarstva so predvsem iz večjih mestnih občin in nevladnih organizacij, ne pa iz tistih manjših, ki so tako potrebne razvoja. Zato nekaj popravljamo. Da bi pa te regionalne razvojne agencije morale biti neki organi javnega prava, ne pa deoiji in ne vem kaj še vse. Že to bi nam dalo lahko misliti,

zakaj bi nek zasebnik bil soustanovitelj neke regionalne razvojne agencije ali pa imel večino v tej agenciji, če ne bi videl smisla pridobivanja dobička. Kar ne gre skupaj s poslanstvom te regionalne razvojne agencije. Na koncu bi lahko konec koncev postal lastnik nekega vodovoda ali pa kanalizacijskega sistema. Bi bil to interes. Proti temu se vsi, mislim da, borimo, ki se spoznamo kolikor toliko v to našo lokalno samoupravo. Zato je to na nek način neko reševanje požara, vmes pa imamo še nekaj cukrčkov ali korenčkov, da pokrijemo, medijsko pogladimo vso zadevo. Ampak regionalne razvojne agencije če bodo delale še tako naprej, kot delajo zdaj, bodo bolj trošile državni denar, kot pa pripomogle k večjemu ali bolj skladnemu regionalnemu razvoju naše Slovenije. Zato mislim, da bi bil čas, da vlada pogleda malo globlje v probleme in na novo organizira inštitucije, če že ne moremo nikakor priti do pokrajin, se pravi organiziranje lokalne samouprave na nivoju NUTS 3, na nivoju NUTS 2 smo bili prisiljeni zaradi kohezijskih regij in marsikdo zamenjuje kohezijske regije, ki sta dve v Sloveniji, in pokrajine, ki jih ne moremo ustanoviti. Ali pa se oblast boji premočnih pokrajinskih šefov, ki bi več denarja zahtevali za skladen regionalni razvoj in bili močni pri kreiranju politike.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcema, kolegi in kolegi!

Amandma k 7. členu, nimam nobenih težav, ga bom podprl, je v redu, razumem pa tako, ker pač piše, da se določijo nepovratne finančne spodbude za ustvarjanje gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti in hitrejši razvoj območij, kjer živita. Gre za pomursko madžarsko samoupravno narodno skupnost in italijansko. Tukaj razumem, da gre za celotno regijo pomursko madžarska narodna skupnost živi v regiji Pomurje. Ne bi bilo dobro, da bi zdaj to Pomurje spet razkosali, delili. Gre za Pomurje oziroma analogijo, za statistično regijo, statistične regije ob slovensko-italijanski meji, kjer živi italijanska samoupravna narodna skupnost.

Zelo pomembno je, da skrbimo za razvoj teh dveh narodnih skupnosti. Ker sta pač ob meji, bi morala vlada tudi razmišljati o multiplikaciji teh sredstev v smislu čezmejnih projektov. Nekoliko bolje poznam slovensko avtohtono narodno skupnost, ki živi v Porabju, kot slovensko narodno avtohtono skupnost, ki živi v Italiji, ampak slovenska avtohtona narodna skupnost v Porabju ima velike razvojne probleme. Tukaj bi morali, ker imamo evropske čezmejne projekte, bi tu morala dejansko vlada spodbujati k tem čezmejnimi projektom. Ta sredstva, gospe in gospodje, morajo iti izključno za nova delovna mesta. Ker če se nam bodo enkrat ljudje

izseljevali, potem smo te regije izgubili. Izgubili smo tako avtohtono pomursko madžarsko narodno skupnost in italijansko, in tudi na drugi strani avtohtone slovenske narodne skupnosti, ki živijo v Italiji oziroma na Madžarskem.

Dejstvo pa je, ko govorimo o skladnem regionalnem razvoju, da nam enostavno ta vsebina ne gre dobro od rok. V teh 25 letih je Slovenija veliko dosegla, na tem področju pa je premalo dosegla. Morda lahko rečemo celo, da je padla. In tukaj tudi mora marsikatera politična grupacija reči, mea culpa, moja krivda. Mi smo bili leta 2008, ko smo bili v vladi, tik pred tem, da ustanovimo pokrajine kot drugi nivo lokalne samouprave – ne državne, lokalne samouprave. Imeli smo vse izračune za razvojne regije, ker je tako takrat zahtevala opozicija, predvsem LDS in SD. Vse izračune smo imeli. Problem je bil, da po sprejetju spremembe ustave nismo s strani takratne opozicije dobili dovolj glasov, da bi lahko zagotovili dve tretjini za ključni zakon, ki bi ustoličil pokrajine v Sloveniji. In to nas tepe. To se pozna, zelo pozna pri našem razvoju. Res je, meni zdaj spomin gre nazaj na letnico 2008, ko smo resnično izključno zaradi skladnega regionalnega razvoja želeli v tej državi peljati pokrajine. Kot rečeno, na žalost ni nam uspelo. Spoštujem sicer voljo ljudstva na posvetovalnem referendumu, ampak danes mnogi, predvsem tisti, ki prihajamo iz manj razvitih regij, ta davek plačujemo. To je dejstvo. Jaz sicer ne vem, če Vlada danes razpolaga z aktualnimi podatki, ampak takrat smo imeli natančne izračune, tudi proračune in smo recimo natančno vedeli, da bi pomurska regija potrebovala 34 let, da bi dosegla razvojno stopnjo ljubljanske regije, če bi se razvoj regije leta 2008 ustavil. To so bile takrat zelo zanimive projekcije, kako je danes s tem, jaz ne vem, ampak Vlada gotovo te podatke ima. Zasavska regija bi potrebovala 31 let, da bi dosegla razvojno stopnjo ljubljanske regije, če bi se razvoj ljubljanske regije ustavil leta 2008. Gotovo vas je tudi tukaj nekaj iz notranjsko-kraške regije. Potrebovali bi 22 let, da bi razvojno dohiteli osrednjo ljubljansko regijo. Treba je pač govoriti o številkah, da si lažje predstavljamo, kako nam sploh deluje ta skladni regionalni razvoj. In videli bomo, da nam ne deluje. V tem kontekstu sem včeraj spraševal spoštovanega ministra gospoda Počivalška, za katerega pa sem prepričan kot opozicijski poslanec, da razume, da moramo narediti hitrejša in večja, daljša koraka v smislu skladnejšega regionalnega razvoja.

Problem je, kako naj rečem, v brutalnosti državnega proračuna, ko je pač pogača velika samo toliko, kot je velika, in za razvojne projekte ni denarja. Začela so se pogajanja predstavnikov pomurske regije z ministrstvom za sofinanciranje naših ključnih pomurskih razvojnih projektov. Samo pet jih je, nekatere regije so jih nanizale veliko več, ampak ni denarja. Tudi tukaj kot vse povsod se vse začne in konča z denarjem. Zato moramo biti bolj previdni in odločni, ko bo šlo za sprejemanje

rebalansa ali pa proračunov za naslednja leta, da bomo tukaj v Državnem zboru zagotovili zadostna finančna sredstva, če iskreno želimo skladni regionalni razvoj. Slovenija ni samo osrednja regija. Slovenija so tudi skrajne zahodne statistične regije, je tudi skrajna vzhodna regija pa skrajno južna pa skrajna severna in tako naprej. Država je močna toliko, kolikor je močna na svojih mejah. In to nam mora priti v zavest, ko bomo delili denar, kot se reče, ko bomo sprejemali proračun.

Mi vemo, da je Vlada sprejela operativni program izvajanja kohezijske politike, evropske kohezijske politike za večletno finančno obdobje 2014–2020. Če greste vprašat po regijah župane, recimo, ali funkcionarje statističnih regij, bodo rekli, da niso zadovoljni, da gre preveč denarja za tako imenovane mehke projekte, ki pa ne dajejo ravno tistega želenega učinka v smislu odpiranja, ustvarjanja novih delovnih mest. In tukaj je problem. Ker nimamo skladnega regionalnega razvoja, imamo veliko regij, kjer ni infrastrukture. Mi se pogovarjamo, da nimamo cestne infrastrukture, železniške infrastrukture in kako bo nek investitor šel v neko regijo, nek odročni kraj, do katerega se bo moral peljati preveč časa, preveč časa bo zato izgubljal. Danes gospodarski subjekti izbirajo tiste lokacije, ki so blizu prometni infrastrukturi. To je zelo pomembno. In mi moramo najprej to infrastrukturo šele ustvarjati. A ne govorim samo o prometni infrastrukturi. Poglejte, eden največjih kohezijskih projektov v prejšnji finančni perspektivi pomurski vodovod ni zaključen. Je morda nekje na malo več kot pol poti. Pa mogoče slovenska javnost misli, da je ta projekt odključen. Pa ni. In za to drugo fazo izgradnje pomurskega vodovoda pravzaprav ni denarja. In mi bomo imeli v ustavi zapisano, da ima vsak državljan pravico do pitne vode. Ko bo ta člen ustave sprejet, bodo prišli državljani pred vlado in bodo rekli: "Vlada daj nam pitno vodo!" Ker drugače je brez zveze, da imamo v ustavi to pravico zapisano, kajne? Tako jaz to zadevo razumem.

Skladni regionalni razvoj bo res skladni, ko bo več denarja za te namene. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim, za prijavo. Besedo ima gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo. Govorila bom o Beli krajini in Pokolpju. Belo krajino je država popolnoma pozabila. Pa ne samo, da v zadnjih 20 letih ni bilo nobene investicije v Belo krajino, tudi prej, prejšnja država se je dokaj mačehovsko obnašala do nje, čeprav smo bili nekoč zelo pomembni, reklo se je dežela zlatih src. Med 2. svetovno vojno je bilo tam osvobojeno ozemlje, bila je prva bolnica, prvo gledališče, če gremo še nazaj, prva požarna obramba na Slovenskem je bila ustanovljena v Beli krajini, konkretneje v Metliki.

Prva dolenska banka in posojilnica. Toda počasi se je to pozabilo in Belokranjci se upravičeno počutijo popolnoma odrinjene. Gorjanci so ogromna ločnica, ki loči Belo krajino od preostale države. Nekoč, pred osamosvojitvijo smo nekako bolj inklinirali, če nam je bilo težko priti do Novega mesa ali Ljubljane, smo se obrnili proti Karlovcu in Zagrebu. Tudi načrtovan plinovod je bil s tistega konca.

Ko sem v 80. letih prišla delat sprejemne na Akademijo za gledališče, radio, film ni televizijo, sem tam od profesorjev izvedela, da govorim v Sloveniji neobstoječe narečje. Ko smo se nekoč z gledališčniki družili, mi je velik domoljub, ki poudarja vrednote Slovenije in osamosvojitve, rekel, ko smo peli Sirota sam ja, nemam nikoga, nemam oca, nemam majke, nemam dragoga, naše žalostne belokranjske pesmi, ki zelo spominjajo na prekmurske, tudi belo platno je podobno in otožni melos, mi je rekel, da so mu bile te pesmi všeč že takrat, ko je mislil, da so srbske. Toliko o poznavanju Bele krajine med Slovenci. Tako smo majhni, a vseeno se ne zavedamo, kako daleč sežemo.

Ljubljana ni Slovenija. Regije so tiste, ki delajo Slovenijo dragoceno, pomembno in posebno. Glavni problem Bele krajine je seveda slaba prometna povezava. Južni del razvojne osi planirajo in državni prostorski načrt za odsek avtoceste Maline je že izdelan, v pripravi je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja za vzhodno obvoznico Mačkovec do vhoda v predor. Tako bi prišli direktno na hrvaško avtocesto A1 in vsi tovornjaki in turisti bi razbremenili to že tako obremenjeno, ozko in predvsem ovinkasto cesto čez Gorjance. Potrebovali so sredstva za gradbeno dovoljenje in celo, ne boste verjeli, so se našla pri koheziji. Toda potem se je zgodil prenos z enega resorja na drugega. Toda žal se je obljuba pozabila in ta sredstva so šla za drugo cev v Šentilj.

Kar je pomembno vedeti in ponavljati ves čas, je, da Pokolplje v državni proračun prispeva cca 200 do 300 milijonov evrov letno, kar pomeni, da v letih 2015 in 2016 bo v državni proračun prispevalo cca 400 do 600 milijonov evrov. Belokranjci večkrat pravijo, da bi si to avtocesto infrastrukturo lahko zgradili sami, če bi lahko sami kolikor toliko odločali o tem, ampak morajo žal prispevati v druge projekte, financirati bolj razvite regije in sodelovati pri projektih, ki včasih upravičeno podlegajo dvomom o upravičenosti. Več kot 20 let je Bela krajina brez kakršnikoli investicij, zato je tudi normalno, da brezposelnost narašča. Zdaj je cca 20-odstotna, in to stanje se še poslabšuje. Lahko bo prišlo do 25-odstotne brezposelnosti, kajti Bela krajina je temeljila na tekstilni industriji: Beti Metlika, Komet, Novotex. Kot vemo, pa so vse te firme propadle.

Naslednji val brezposelnosti bo sledil, ko bodo začele odmirati tudi storitvene dejavnosti zaradi večanja brezposelnosti, zaradi prenehanja nadomestil z naslova Zavoda za

zaposlovanje, zaradi negativnega prirastka prebivalstva. Skratka, neizpodbitno dejstvo je, da je država Belo krajino popolnoma zanemarila in zato smo pri pridobivanju investicij v popolnoma neenakopravnem položaju. Ne vem, če si lahko predstavljate, da industrijska cona Črnomelj doživlja izpade električne energije. Kdo bo investiral v takšno regijo? Da smo brez širokopasovne internetne povezave, da smo brez normalnih prometnih povezav. Dobro veste, da vse firme imajo nek rok za dostavo in če se zgodi zastoj na cesti, te firme plačujejo penale, se pravi, da se jim nikakor ne izplača v tako riskantnih regijah postavljati svoje industrijske obrate. Da ne omenjam, če se na ozki cesti čez Gorjance pri žledolomu zgodi, da pade hlod čez cesto, je popoln zastoj, ljudje ne morejo v službo, ne morejo iz službe, ne more reševalno vozilo priti do prve bolnice, ki je v Novem mestu. Skratka, popolnoma smo odrezani od sveta. Demografsko smo najbolj ogroženi, kajti priča smo strašanskemu padcu prebivalstva, mladi se izseljujejo, kajti ni delovnih mest, ni ničesar. Leta 1850 smo Belokranjci predstavljali 3 % slovenskega prebivalstva, danes pa le še 1,3 %. Ampak padec ni samo relativen, temveč tudi absoluten, saj se je v 160 letih število prebivalcev v Beli krajini zmanjšalo za eno petino, medtem ko se je v istem obdobju prebivalstvo Slovenije več kot podvojilo. Leta 2010 pa je Kolpa od Evropske komisije in STO prejela nagrado evropske destinacije odličnosti za razvoj turizma, ki temelji na trajnosti. Veliko ljudi je našlo tukaj tržno nišo, da bodo sami poskrbeli zase, da bodo odprli delovna mesta trajnostna in so vzeli velike kredite, da bi se posvetili turizmu, čolnarjenju, kampiranju, kulinariki, zidaniškemu turizmu – toda kaj se je zgodilo? Po 20 letih smo kot edino investicijo dobili bodečo žico. Ljudje, ki so bili prisiljeni jemati kredite in te kredite odplačevati, so doživeli velik upad. Na nekaterih mestih je zdaj ta žica zamenjana z drugačno žico, sicer takšno, veste, ki se jo lahko ročno poruši. Ta ograja je popolnoma nepomembna, ampak stala je pa toliko, da če bi ta denar investirali v karkoli v Beli krajini, bi Belokranjci bili presrečni. Končno bi lahko zaživel in mirneje vračali nazaj v državni proračun.

Naslednja stvar, ki je popolnoma absurdna, je kljub vsem naporom, obiskom – še jaz sem organizirala en takšen obisk ministrstva – debatam nerešeno groteskno vprašanje mejnega prehoda na Vinici. Poslušajte, če se vam zdi to normalno, kolegice in kolegi! En most čez Kolpo na mejnem prehodu Vinica ima znak na slovenski strani, da tovornjaki ne smejo prečkati natovorjeni, medtem ko s hrvaške strani tovornjaki mirno prečkajo ta isti most. Se pravi Slovenci, če hočemo spraviti našo robo na Hrvaško, moramo delati ogromen krog samo zaradi ene table, ki so je kljub vsem prošnjam, intervencijam do danes še ni dalo zamenjati. Popolno ignoriranje težav Belokranjcev. Moram reči, da Belokranjci imajo občutek, da so

zasmehovani in stigmatizirani kot politično popolnoma nepomembna pokrajina.

Če se dotaknem za konec še občine Kostel, ki spada med tiste z največjim deležem prebivalcev nad 65 let, izobrazbena struktura je med najnižjimi, stopnja brezposelnosti je skoraj 19 %, povprečna neto plača pa je skoraj za 200 evrov pod nacionalno ravno. Na drugi strani pa ima to območje ogromne potenciale za razvoj. Ravno s tega vidika je ena takšna zgodba Slovenije v malem. Možnosti ima za zeleni in trajnostni turizem, za gozdno lesno industrijo in tako naprej. To sta vsekakor izjemno pomembna potenciala, ki bi morala odigrati ključno vlogo pri regionalnem razvoju.

V občini Kostel pa se nahaja tudi eden najbolj čistih izvirov pitne vode, ki je na mojo neskončno veliko žalost pristala v rokah Arabcev. Namesto da bi Arabcem prodajali ustekleničeno vodo, bodo oni prodajali vodo nam. Kaj se bo dogajalo s količino izčrpane vode, z našo podtalnico, z bodočnostjo Slovenije? Pred mnogimi leti sem brala knjigo z naslovom Nespametni bodo žejni. Bojim se, da bo Slovenija, kljub temu da je zelena dežela, vodnata dežela, lačna in žejna zaradi tako zelo neskladnega regionalnega razvoja in nespametnega gospodarjenja z naravnimi viri. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Glede na to, da pri 7. členu govorimo o gospodarskih osnovah avtohtone narodne skupnosti in tudi o hitrejšem razvoju območij, kjer živita bi seveda želel poudariti, kako zelo pomembno je, da se zavedamo interesa in možnosti in priložnosti, ki jih imajo ljudje ob meji, še posebej tam, kjer živijo tudi avtohtone narodne skupnosti. V primeru Slovenije italijanska in madžarska. In prav je, da se tudi poskuša oblikovati program, ki bo omogočal nadaljnji razvoj teh območij s spodbudami tudi v obdobju 2016–2020, kot je predvideno tudi v enem od naslednjih amandmajev.

Ampak poleg teh finančnih spodbud in vseh ukrepov, ki bodo predvideni v tem programu, želim tudi sam opozoriti na ostale administrativne ovire, ki pa v veliki meri potem izničijo to, kar se vložijo v ta območja. Danes je kolegica že omenjala mejne prehode in resnično je nekoliko presenetljivo, da občina Osilnica, recimo, ki sicer ni na območju avtohtonih narodnih skupnosti, ampak je na meji z Republiko Hrvaško, že eno leto dobesedno prosi, da se spremeni uredba o določitvi mejnih prehodov Republike Slovenije. Namreč dejstvo je, da na slovenski strani omejitev do 3,5 ton skupne mase, na Hrvaški je pa omejitev do 30 ton. Obe državi sta v Evropski uniji, pri nas

predpis, ki omejuje prevoz čez most do 3,5 tone, s hrvaške strani pa 30 ton.

Ko pogledaš dejstvo, da ima prevoznik na slovenski strani svoj velik del eksistence vezan tudi na sodelovanje in opravljanje dejavnosti za podjetja na hrvaški strani, ki je praktično dva kilometra oddaljena od Osilnice do Plešč. Seveda ima zelo velik problem, ko mora narediti namesto dveh kilometrov sto kilometrov. Ob dejstvu, da je v letošnjem letu tudi prišlo do sicer začasnega ukinjanja podružnične osnovne šole, ker sta vpisana samo dva otroka, želim opozoriti na to, da je vsak tak ukrep življenjsko pomemben za to, kako se bo organiziralo in ohranilo življenje v tem obmejnem prostoru. In prav neverjetno je, kako se Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za infrastrukturo že eno leto ne morajo dogovoriti o tem, da bi spremenili uredbo o teh mejnih prehodih. Ali je to taka znanost, vesoljna znanost, da se o tem ne moremo dogovoriti? Zato sem tudi že v splošni razpravi, ko smo obravnavali ta predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, opozoril, da potrebujemo znotraj Vlade nekoga, ki koordinira tudi ostala ministrstva, ki so dolžna spoštovati, predvsem izvajanje ukrepov, ki so še posebej opredeljeni na območjih, ki imajo status problemskih območij. Tudi madžarska narodna skupnost živi na enem od takem problemskem območju, gre za Pomurje. Ravno tako je Pokolpje opredeljeno kot problemsko območje, skupaj z Belo krajino in Kočevsko zaradi zelo velike stopnje brezposelnosti. Ko z enim takim administrativnim ukrepom onemogočiš in otežiš, da ne rečem celo izničiš podjetniško spodbudo in možnost preživetja, potem se resnično moramo takoj vprašati, ali Ministrstvo za gospodarstvo, vendarle lahko skординira Ministrstvo za notranje zadeve, za zunanje zadeve in za infrastrukturo in jih opozori, da je Osilnica v problemskem območju in da mora to območje obravnavati prednostno. Že eno leto se ni nič zgodilo. In ta problemska območja so tudi zato ustanovljena, da lahko Vlada določi izjeme. Tudi če Vlada ne more sprejeti druge uredbe, ki bi bila identična, recimo, s tistim, kar imajo v sosednjih državah, na Hrvaškem, Avstriji, Madžarskem, v Italiji, potem je smiselno, da vendarle se usedejo skupaj in določijo to izjemo, ker imajo pravno podlago za to v Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Torej pravna podlaga obstaja, očitno pa nimamo nikogar, ki bi vse te deležnike sklical in jim povedal, da je treba odpraviti to administrativno oviro takoj. Traja že eno leto, lahko si predstavljate koliko kilometrov moraš narediti v enem letu, namesto dveh jih narediš sto, in kakšen strošek je to za tega podjetnika. Vsa logistika, vemo, je odvisna od tega ali ima dovolj racionalno organiziran prevoz in vsak prazen tovor je pravzaprav čista izguba, čisti strošek.

Zato bi tudi danes nekako apeliral na to, ali mi državni sekretar lahko odgovori, ali

Ministrstvo za gospodarstvo je tisto ministrstvo, ki dejansko lahko opravi to koordinacijo tudi z drugimi resorji na problemskih območjih, ker imajo tak status na podlagi tega zakona. Če to pooblastilo imate, potem predlagam in dajem pobudo, da se ta sestanek skliče čim prej in se v najkrajšem možnem roku to tudi odpravi. Ni treba zaradi tega nobenih dodatnih sredstev, pomeni pa seveda en tak administrativni ukrep olajšanje življenja v teh obmejnih prostorih. In to je tisto minimalno, kar lahko naredimo takoj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roberto Battelli, izvolite.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod Hainz.

Ta razprava mi je zelo pri srcu, prihaja ven ena resnična Slovenija. Gospodu Horvatu lahko povem, da na primer v zakonu, poenostavljeno povedano, o kupnini je tam en odstavek, se mi zdi, da v 7. členu ali 7.a členu, kjer je to čezmejno sodelovanje izrecno omenjeno. In to sem jaz spravljal notri. Mi na primer s Slovenci v Italiji in njihovimi organizacijami in predstavniki imamo zelo intenzivno sodelovanje vse skozi, izvajamo evropske projekte že vrsto let, ki so odmevni, ne pridejo pa do širše javnosti v Sloveniji. Na primer en zelo odmeven projekt je tako imenovani Jezik-Lingua, kjer se prav ta jezikovna dimenzija razgrne in to prispeva tudi k uveljavljanju jezikovnih pravic in svobode uporabe jezikov, ker so enake norme, ki veljajo tukaj kot v Italiji. Tam je to bilo še nadgrajeno tudi izven območij, ki so jih zajeli mednarodni sporazumi, česar javnost ne ve. Da jaz, ko se sedaj vozim skozi Trst, v centru Trsta vidim razglase župana v italijanščini in slovenščini – v središču Trsta. To je eden od primerov. Postopnost je v tem že predvidena v zakonodaji in se uveljavlja. 500 tisoč ljudi v Furlaniji-Juljski krajini skozi njihove občinske svete je pristalo na to, da obstaja dvojezičnost s slovenščino, vključno z mesti, kot sta Trst in Gorica. In to se uresničuje. Mene čudi, da slovenska javnost ne ve nič o tem. Kakor tudi ne ve nič o naših problemih, ki jih imamo narodne skupnosti v Sloveniji glede sedaj že dolgoletnega neuresničevanja pomembnih delov zakonodaje na jezikovnem področju, na gospodarskem področju. Ta zgodba je stara 62 let, ampak se ni mogla uresničevati. Spomenica o soglasju se ni mogla uresničiti v Jugoslaviji. Tisto, ker je predvideno tam za italijansko narodno skupnost, glede na ureditev, ki je bila, se preprosto ni moglo uresničiti. V preambuli spomenice je omenjena splošna deklaracija o človekovih pravicah. Govorimo o oktobru leta 1954. Ampak Jugoslavija ni pristopila k splošni deklaraciji o človekovih pravicah. Leta 1948 so se tukaj gradili gulagi. Ne vem, če lahko razumemo, medtem ko so določene stvarnosti po drugi

svetovni vojni ponovno vzpostavile demokracijo in so osvojili demokracijo in te vrednote. Tukaj se to ni zgodilo, se je zgodilo obratno. Tukaj je bil uveden en totalitarni režim in tega ne povem jaz, povedo tisti, ki so ga gradili takrat. Ekonomska iniciativa je bila uničena. Pri nas je bilo načrtno, in to so mi povedali ljudje, ki so to delali in si izmislili in izvajali. Načrtno je bilo treba kompletno izobraženstvo izgnati. Začelo se je z izobraženstvom, z ljudmi, ki so bili ekonomsko dobro situirani, in to je prišlo do navadnega kmeta in do navadnega ribiča. Spomenica je naštimana na vsaj 40 tisoč ljudi, ne na 2 tisoč. Tako da mi nimamo nobenih možnosti se gospodarsko udejstvovati v prostoru, kjer živimo. Preprosto jih ni. To, kar je bilo zagotovljeno, so bila društva pod kontrolo partije. Pika. To je resnica. Govorimo o tej resnici, ker v ustavi je to drugače postavljeno prav zaradi tega, ker so sedaj druge vrednote, druge možnosti. Ampak to je treba uresničiti. Tudi te zgodbe, ki jih slišim o tipičnih gospodarskih dejavnostih v Beli krajini in drugod, mi nimamo možnosti tega narediti. Teh 2 tisoč novinarjev in učiteljev in še nekaj ljudi – mi nimamo potenciala, ga ni, ga je treba šele ustvariti. Tudi za čezmejno sodelovanje. Tako da verjemite, če se začne to uresničevati, skupaj z namero vlade, da uredi vprašanje kupnin, ki so zdaj dodeljene za ustvarjanje gospodarske osnove narodnih skupnosti, ampak v 20 letih je niso proizvedle, ker ta denar gre drugam. Zbira se je za ta namen, ampak gre drugam. Če to uredimo, bo možno njihove dejavnosti in naše dejavnosti razumeti in doumeti in sprostiti ter uveljaviti kot popolno dodano vrednost razvoja krajev, kjer živimo. Z namenskimi sredstvi, ki se že od nekdanj zbirajo za ta namen na podlagi ustave, ampak ne dosegajo učinka.

Slovenija je majhna, ampak vsebuje vse probleme, kot če bi bila velika. Ampak ker je majhna in ker se lahko dogovorimo o stvareh, jo lahko res uredimo dobro. Vsi skupaj jo lahko uredimo dobro in perspektivno, da damo tudi en zagon mladim, da jim damo delovna mesta in vse, kar je potrebno. Ta zakon in ti instrumenti so namenjeni temu, dajmo jih sprejeti in uresničiti, tako kot je treba, in vsak bo lahko naredil in delal tisto, kar more v tej smeri.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Aleš Cantarutti, državni sekretar, izvolite.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, predsedujoči. Dovolite mi najprej proceduralni predlog. V primeru, da bodo izpolnjeni poslovniški predlogi, predlagam, da se tretja obravnava opravi še na tej seji.

Zdaj pa mi dovolite še nekaj pojasnil oziroma odgovorov na razprave, ki so bile zdaj ob tem sedmem amandmaju k temu zakonu. Verjamem, da se bodo potem pojavila še kakšna vprašanja, pa bi potem postopoma vam

odgovarjal. Najprej bi takole dejal, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo 1 uro 45, direktor Direktorata za regionalni razvoj 1 uro 35, še najboljši sem pravzaprav jaz, ki potrebujem vsak dan nekaj manj kot 1 uro v eno smer do službe. Kaj želim s tem povedati? Da zelo dobro razumemo težave regij, ker pravzaprav vsi, ne samo mi trije, še kakšni drugi, prihajamo z relativno slabo razvitih območij. Zato verjemite, da bi z velikim veseljem, če bi le bile možnosti za to, še krepkeje pomagali regijam. Bomo pa tudi v danih možnostih naredili maksimalno, kar se da. Ampak ob tem je vendarle treba iti korak nazaj, pa to, kar je bilo tudi omenjeno, jasno povedati, da se danes kaže, da se je Slovenija, to si upam trditi, pa tudi moram povedati, v eni prejšnji vladi ne dovolj dobro, da ne bom rekel slabo, izpogajala, ko se je pripravljala operativni program za novo finančno perspektivo. To je danes jasno, morda takrat ni bilo, morda ni tako izgledalo, ampak to je danes jasno. Predvsem denarja za infrastrukturne projekte, za projekte v regijah ni dovolj. Predpostavka, imate dovolj, imate dobro infrastrukturo, vlagati je treba zdaj v mehkejšo vsebino, zapolniti to infrastrukturo, enostavno ne vzdrži. Ampak zdaj smo pred tem in zdaj moramo iz tega potegniti največ, kolikor se da. Zato tudi poteka zelo intenzivna razprava kar se tiče teritorialnega dialoga in kar se tiče tudi medresorskega dialoga. Za osvežitev spomina, verjamem, da to dobro poznate, izvaja se, in to je bilo tudi zapisano v tem operativnem programu, v tej novi finančni perspektivi tako imenovana horizontalna politika tudi regionalnega razvoja, za razliko od prejšnje perspektive, ko smo imeli tako imenovano endogeno politiko. Povedano drugače, če so bila prej sredstva za regionalni razvoj združena v eni malhi, jih imamo zdaj po posameznih ministrstvih. In res je, tukaj je potrebno ogromno pogajanj, ogromno komunikacij. Ampak to kolegi počnejo. Tretji, četrti krog z ministrstvi smo opravili, in upam, da bomo tudi prišli do zadovoljivih rešitev, da se bodo našla sredstva, ki so, to pa je treba poudariti, po posameznih ministrstvih tudi za regionalne projekte. In, ja, naša vloga je pravzaprav ta vloga koordinatorja in kar se tiče teritorialnega razvoja in kar se tiče tudi medresorske delovne skupine, ki deluje pri nas za odpravljanje administrativnih ukrepov tudi pri tako imenovanih problemskih območjih. Mislim, da se je nekajkrat že sestala, sprejemamo pa vašo pobudo, da okrepimo to in poskušamo biti na tem področju še bolj aktivni.

Še nekaj bi dejal o čezmejnem sodelovanju. Strinjam se, tukaj so prav zaradi omejitev, ki jih imamo v tem operativnem programu, lepe možnosti in priložnosti. Mi smo na srečanju med slovensko in madžarsko vlado ogromno časa posvetili prav temu vprašanju, te stvari zdaj tečejo. Spremljamo dogajanje in bomo lahko čez pol leta poročali, upam, da tudi o pozitivnih premikih. Podobno velja tudi v sodelovanju med Slovenijo in Furlanijo Julijsko krajino. Pred kratkim smo se dogovorili za enega

izmed takih projektov. V začetku julija bo tudi medvladno srečanje Slovenije in Italije, kjer bo ena izmed osrednjih točk prav ta, torej iskanje projektov, ki so čezmejno naravnani. Kajti tukaj, kot rečeno, verjamem, da imamo kar nekaj priložnosti.

Kar se Pokolpja tiče, že zadnjič smo ob prvem branju tega zakona omenili, da je Vlada sprejela in potrdila podaljšanje programa do leta 2020 tudi za Pokolpje. Kot problemsko območje seveda v letošnjem letu ni veliko, pa vendarle 4 milijone povratnih in nepovratnih sredstev namenjamo za Pokolpje. Kar se pa prednostne obravnave tiče, pa poskušamo tudi s tako imenovano medresorsko skupino odpravljati administrativne ovire. Tukaj tudi v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo. Toliko morda za sedaj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Uroš Prikl, izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči za besedo. Lep pozdrav še enkrat vsem kolegicam in kolegom!

Pri predlogu zakona gre predvsem za to, da se uredi prisotnost javnega sektorja v tako imenovanih RRA, jaz bi temu rekel nosilcev, gonilu nekega regionalnega razvoja. Zakon o skladnem regionalnem razvoju, če malo pogledamo skozi zgodovino, je bil že kar nekajkrat noveliran. Jaz rad verjamem, da vsaka sprememba tega zakona vodi k nekemu napredku, vodi k nekim izboljšavam, predstavlja neko možnost za boljši, učinkovitejši, skladnejši regionalni razvoj. Pa vendar, če ne bomo tega vzeli v zakup in resno pristopili, bo ostal, kot jaz temu rad rečem, sam zakon mrtva črka na papirju. Mnoge resorje, praktično vsa ministrstva, morda je zunanje ministrstvo na nekaj način tukaj izvezeto, združuje ta zakon o skladnem regionalnem razvoju. Zato je potrebno še kako učinkovito in poglobljeno sodelovanje vseh teh resorjev, sploh v trenutku ali pa v situaciji, ko v proračunu zmanjkuje sredstev in jih posledično tudi za razvoj regij, lokalne skupnosti ni dovolj ali pa ne toliko, kot bi si tisti, ki zagovarjajo v pravem pomenu besede regionalni razvoj, želeli.

Jaz sem trdnega prepričanja, prvič, ker verjamem v te stvari in, drugič, ker prihajam iz regije. Sicer pa kdo pa ne prihaja iz regij, če smo čisto natančni? Tudi tisti, ki imajo svoj domicil v Ljubljani, pripadajo neki regiji, torej osrednjeslovenski. Zato je treba po mojem trdnem prepričanju končati za vedno in za zmeraj z neskladnim, z nepoštenim razvojem posameznih regij. Drugače povedano, prenehati je treba z razlikovanjem med posameznimi regijami. Mi Štajerci smo še posebej občutljivi na to, ker vedno je najtežje biti drugi. Veste, če si tretji, peti, osmi, ni tak problem. Če pa prihajaš iz drugega mesta, v Sloveniji, je pa vedno

problem, ker pač nisi prvi. Saj morda je tudi problem pri športnih tekmovanjih, ko si na 4. mestu, ko si tisti prvi med vsemi ostalimi, pa dobiš tako imenovano leseno medaljo, ne dobiš žlahtne kovine okoli vratu. Ampak če pustimo zdaj te prisposode, te primerjave ob strani, v Mariboru smo tudi verjetno argumentirano lahko nezadovoljni, ker je vendarle Maribor pa njegova širša okolica v preteklosti, v celotnem obdobju tranzicije, pa še tudi danes, nekateri pravijo, da ta tranzicija še vedno traja, jaz ne vem, ali traja ali ne traja, ampak mi vedno izgubljam, mi vedno plačamo največjo ceno. Zato smo še kako zagovorniki, in jaz osebno, če hočete, tega, da dejansko imamo v naši državi skladne regije, ki napredujejo. Trdno delim stališče z vsemi tistimi, ki ste govorili, da se svet ali pa ta država ne neha v Ljubljani oziroma da Slovenija ni samo Ljubljana, ampak je Slovenija vse to, kar poteka od Dolge vasi pa do Obale, pa od Koroške pa dol proti hrvaški meji. Skratka, cela Slovenija. Tu mi pride na misel en pregovor, od prve na pamet, da je veriga, ketna če hočete, toliko močna ali toliko šibka, kot je močan ali šibek njen najšibkejši člen. In če se bomo zadovoljili s tem, da imamo ene super razvite pokrajine ali super razvite dele Slovenije, drugi pa capljajo, drugi pa životarijo, drugi pa nimajo sredstev za osnovne naloge, ki jih morajo opravljati za vse svoje državljane – ne nazadnje smo vsi državljani neke regije, nekih, bi si želel v prihodnosti, pokrajin – potem ne bo s tem nič.

Tudi učinkoviti bomo, če bomo spoštovali to, kar zapišemo v zakone, pri črpanju evropskih sredstev. In nam je še posebej mar, nam vsem verjetno, še bolj tistim, ki pripadamo vzhodni kohezijski regiji, da čim več teh sredstev počrpamo. Zakaj? Zato ker jih enostavno v integralnem proračunu nimamo zadosti. Radi bi pa to ono, tretje, predvsem pa neke razvojne projekte. In še posebej se nam zdi vpričo demografske situacije, vpričo demografskih projekcij, še posebej se nam zdi pametno in oportuno, da počrpamo čim več sredstev za tako imenovano aktivno staranje, ki jih je čez 40 milijonov mimogrede. Vse moramo narediti, da dejansko ta sredstva počrpamo. Ta zakon prinaša tudi strategijo lokalne samouprave v Republiki Sloveniji, ki je dokument, ki je napisan dosti korektno. Morda tu pogrešam malo več korajže in malo več pronicljivosti, pa vendar, če bomo sledili korak za korakom temu dokumentu, bomo tudi prišli do neke točke.

Ker mi čas ni dopuščal, da bi vseskozi poslušal to razpravo tukaj, ampak nekaj svojih predgovornikov sem pa slišal, da o pokrajinah govorimo že dolgo vrsto let, pa da do tega še nismo prišli. Jaz upanje vedno na koncu izgubim. Pregovor pravi, da upanje zadnje umre. In ga še nisem izgubil. Ampak vendarle si vsi skupaj moramo priznati, da pokrajine so rešitev. Rabimo samo več odločnosti, več poguma, predvsem pa moramo tisti, ki odločamo ali odločate o tem, znati argumentirati in interpretirati, da pokrajine ne pomenijo čisto nič

slabega, ampak pomenijo nek nov pozitiven moment v razvoju lokalne samouprave in enakomernega policentričnega razvoja. Če bomo imeli resnično željo, iskreno željo in bomo hoteli dobro ljudem, vsem prebivalcem, vsi pa smo, to sem pa že uvodoma povedal, tudi prebivalci posameznih pokrajin, jaz mislim, da moramo stopit skupaj.

Kot rečeno, če to želimo iskreno in če želimo tej Sloveniji dobro, če želimo dobro vsakemu njenemu končku, tudi Mariboru ali pa predvsem Mariboru, če hočete, potem ne vidim razloga, da tukaj ne bi prišli skupaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 9. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Izvolite, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik in vsi kolegi in kolegice!

V našem amandmaju gre za črtanje nove osme alineje. V tej novi alineji se govori, bom citiral, da se v definiciji izvajanja določenih projektov, ki jih morajo razvojne agencije izvajati, doda še ta alineja, ki govori tudi "druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi pristojnega ministrstva po zakonu, ki določa delovno področje ministrstev in ob soglasju ministrstva". Pred to alinejo, ki dopušča vse in nič, je cel nabor stvari, ki jih morajo razvojne agencije izvajati. Nam se zdi nedopustno, da dodamo potem neko alinejo, ki dejansko na nek način povozi vse predhodne. V tej alineji je namreč dopuščeno nekomu, da z nivoja neke pristojnosti, ki jo ima takšno ali drugačno ministrstvo, lahko določi neko operativno nalogo neki razvojni agenciji, ki lahko nima nobene zveze z ostalimi alinejami pred temi. Nam se zdi to na nek način neprimerno in nedopustno. Predlagamo, da se ta alineja s tem amandmajem, črta.

Še enkrat opozarjam, v predhodnih alinejah je praktično navedeno vse, kar je v nekem smislu v nalogah, ki jih morajo te agencije izvajati. In za nas je na nek način nesprejemljivo, da se dodajajo v zakon neke alineje, ki na nek način dopuščajo neko arbitrarnost in neko samovoljo s strani nekih ministrstev, ki imajo v tej alineji podlago, da lahko nalagajo tudi druge naloge, ki pa niso vpisane v predhodnih. Tako da predlagam, da smo pri tej zakonodaji, ki jo tako ali tako na koncu bere vsak po svoje, vsaj v osnovi precizni in ne dopuščamo takšnih izjem, ki lahko povzročijo v praksi veliko zaga, veliko težav. Mislim, da so se v preteklosti navkljub temu, da niso bile takšne alineje dopuščene, vseeno dogajale. Imamo kar nekaj agencij, kjer so bili sproženi tudi kazenski postopki. Res predlagam, da tudi koalicija malo razmisli, pogleda in tudi

povpraša ministrstvo, zakaj neka dikcija, ki dopušča neko arbitrarnost in neko naknadno določanje posameznih projektov, shem, prioritet, ker to gre tudi v nasprotje z neko konsistentnostjo v neki regiji, kjer se v nekih primerih lahko na podlagi predhodnih določb odločitev nekaj sprejme, na koncu pa ministrstvo s to alinejo povozi kar koli.

Priporočam, da ta naš predlog vzamete dobronamerno. Mislim, da izkušnje iz preteklosti dajejo veliko težo temu, da se ta alineja dejansko črta.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Jaz bom bolj po domače to povedal.

Ta alineja pomeni, da mora regionalna razvojna agencija v imenu občin narediti vse, kar se nek državni birokrat izmisli in minister požegna. To je pa v nasprotju s tistim, ker nekateri mislijo, da so občine izvršilna oblast, podrejena državnim oblastem, zato smo spravili župane iz parlamenta. Pa ni res. Lokalna samouprava je avtonomna. Bom povedal primer. Zato ne more nobeno ministrstvo, nobena vlada niti parlament ne more razveljaviti občinskega odloka. Ne more. Ampak lahko to stori samo Ustavno sodišče. Če bi bila izvršilna oblast, potem bi lahko vlada razveljavila nek občinski odlok ali pa parlament. Pa ga ne more.

To bi morali enkrat razčistiti. Mi smo ratificirali Evropsko listino o lokalni samoupravi, ki pravi, da je lokalna samouprava avtonomna, da je to temelj demokracije v Evropi. Mi smo pa to obrnili čisto drugače. Kar je razpravljala kolega Prikl prej glede strategije razvoja lokalne samouprave, ki jo bo sprejela Vlada ... Vlada bo sprejela strategijo – razumete? Ne parlament. Tako da je res lokalna samouprava trinajsta "rupa na sviralu", se je včasih reklo ali pa da ne rečem še kaj drugače. Ni res. Strategije razvoja lokalne samouprave bi se morali temeljito lotiti in bi moral sprejeti parlament strategijo, in to v skladu z Evropsko listino o lokalni samoupravi.

Tudi poznamo mnenje uradnikov na Ministrstvu za javno upravo o pokrajinah. Nima smisla, pa ne vem kaj še vse, ni volje v parlamentu, je ne potrebujemo. Takšno je trenutno mnenje, ker si nihče ne želi pokrajin ali pa se jih boji. Zaradi skladnega regionalnega razvoja pa zaradi moči podeželja seveda. Ko denarja zmanjkuje, mora ostati samo za center. Kolega Janko Veber ve, ker spada tudi pod jugovzhodno statistično regijo, kaj je regionalna razvojna agencija naredila za subregijo Kočevje Ribnica. Malo naredi. To je treba spremeniti. Ne more se vsak izmisliti ... Recimo, imeli smo primer, ko je načelnik upravne enote sklical župane pa naročil, naj preštejejo Rome v svojih občinah. To bi si lahko pristojno ministrstvo izmislilo recimo za javno upravo in lokalno samoupravo. To ni pristojnost nobene občine,

saj še nikoli niso imeli krajevnih uradov, da bi imeli matične knjige. Ker jih država nikoli ni občinam zaupala. Povsod po Evropi so krajevni uradi in matične knjige sestavni del občin. Ko pride nek tujec, se oglasi na občini in poizveduje po svojih prednikih, sto let nazaj. Pri nas mora iti pa k župniku pa on da najbolj točne podatke, ker drugih nimamo. Toliko smo urejena država. In to niso tako enostavne stvari, o katerih danes razpravljamo. To, kar danes delamo tukaj, je podrejanje lokalne samouprave pa centralizacija. Nič drugega. Denarja pa ni v tej finančni perspektivi. Za tiste birokrate, ki so tam v RRA zaposleni, pa bo denar. Zato predlagam, da ta naš amandma podprete in potem tudi naslednjega.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

V razpravo dajem 10. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, ponovno za besedo.

Gre za podoben amandma, ki v 10. členu črta drugi odstavek, ker pač dopuščate možnost, da ena izmed občin lahko pridobi v neki razvojni agenciji večinski delež. Zato so tudi mestne občine podprle ta amandma oziroma to spremembo zakona. Veljavni zakon o regionalnem razvoju govori v tej alineji o tem, da ima lahko ena občina največ tretjinski delež. S tem je bila dana varovalka, da nobena od občin oziroma nobena regija, v kateri razvojna agencija deluje, ne pride v situacijo, da ena izmed občin, ki ima sicer po teži verjetno možnost prevzeti večinski delež, tega ne more storiti, ne prevzame nekega primata in s tem tudi večje pravice do odločanja v neki regiji. Jaz mislim, da je dosedanji zakon v tej smeri vseeno omogočil neko bolj demokratično odločanje v posameznih regijah, kjer imamo po navadi poleg ene velike občine več manjših. V primeru, da se v noveli vzpostavi ta pravica, da lahko nekdo praktično prevzame večino v neki razvojni agenciji, pomeni, da pride lahko v praksi do čisto praktične situacije, kjer največja občina prevzame večinsko vlogo, brez da se dogovarja z ostalimi občinami v tej regiji. Mislim, da je to tudi z vidika intence tega zakona v celoti po mojem mnenju nesprejemljivo. Zato mi predlagamo, da se ta alineja, ki praktično nadomešča to varovalko glede tretjinskega ustanoviteljskega deleža, črta, zato je naš amandma v smeri predloga, da se ta drugi odstavek, ki omogoča ta večinski vpliv posamezne občine, črta in da ostane v tem delu zakon v veljavi takšen, kot je zdajšnji, ki govori, da ima možnost prevzema ustanoviteljskega deleža vsaka občina, ampak maksimalno do ene tretjine.

Predlagam, da tudi pri tem amandmaju ne gledate na vlagatelja, ki predlaga ta amandma,

ampak da se vseeno malo posvetujete in tudi povprašate glede prakse dosedanjega izvajanja tega zakona in tudi glede posameznih nalog, ki so jih imele v preteklosti, in da podprete ta naš amandma.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Še enkrat naj omenim, da gre za skladen regionalni razvoj. Kot je že kolega povedal, nikjer ne vidim, da se strinja s tem tudi Združenje občin Slovenije, ki združuje 140 predvsem manjših občin, ampak samo Združenje mestnih občin in Skupnost občin. Res, da so manjše občine tudi v Skupnosti občin, ampak nimajo večine tam. Pri glasovanju nimajo večine. Tukaj v zakonu piše, da pri sprejemanju regionalnega razvojnega programa imajo predstavniki občine dvojno glasovalno pravico in da jih mora toliko biti navzočih, večina od njih mora biti prisotnih. Kaj pa pri ostalih odločitvah, kar ne piše v zakonu – pri izvedbenih načrtih, kjer razvojna agencija oziroma direktor, ki ga nastavlja večinska lastnica, to se pravi mestna občina, forsira projekte, ki so iz te mestne občine? A še govorimo o skladnem regionalnem razvoju, ko je že tako bogata? Za primer naše regije. Kako naj nek projekt pride na prvo mesto iz Bele krajine ali pa kočevsko-ribniškega dela, ker so predstavniki gospodarstva v regionalnem razvojnem svetu v glavnem iz Novega mesta, pa iz nevladnih organizacij tudi iz Novega mesta, pa potem naj ima mestna občina še več kot tretjino pri lastništvu RRA, pri podjetju ali v vplivu v javnem zavodu? Kako lahko potem še govorimo o skladnem regionalnem razvoju? Govorimo lahko proti, da se to sprejema v nasprotju s to intenco, da gre za centralizacijo, da dajemo moč mestnim občinam, tistim večjim občinam. Ker denarja ni, saj vemo, da ga ni. Vprašajte Združenje občin Slovenije, če so za, kjer je večina manjših občin, ki potrebujejo razvojni denar, da bodo vsaj sledili to razvojno razliko, ki je nastala do sedaj, ne pa da bodo še bolj zaostajali. O čem se mi danes pogovarjamo? O tem, da bomo dajali določene bonitete nazaj večjim mestnim občinam. Že takrat, ko se je ta zakon spreminjal, ko se je črtal, spreminjal svet regij, kjer so bili samo župani, ker so občine to financirale. Še sedaj samo občine financirajo te projekte. Ne gospodarstvo, ne nevladne organizacije, ki so zastopane v regionalnem razvojnem svetu. Narobe svet. Če bomo podprli ta amandma, bodo male občin, ki potrebujejo razvojne spodbude, državni denar za zmanjševanje razvojnih razlik, imele večjo moč. Mi ga zdaj s tem jemljemo. Že tako, da imamo sedaj, bi rekel, narobe organizirane te regionalne razvojne agencije, zato je treba narediti red.

Zato predlagam, da se naš amandma podpre, če mislimo resno tukaj.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Gospod Danijel Krivec, izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Rad bi še dodal. Mogoče zgleda, da to na nek način vsečno korigiramo to materijo, vendar jaz upam, da ste bili tudi ostali poslanci kdaj v kakšnem svetu regije, da ste bili mogoče predsedniki kakšnih razvojnih agencij, sam imam namreč iz tega kar veliko izkušenj. In res apeliram na neko razumnost pri vas, da ne dopustite možnosti, da se znotraj zakonodaje izkoristi neka vrzel, ki jo bomo zdaj vpeljali, in damo neki večji občini, da prevzame v bistvu primat na razvojnem področju znotraj ene regije. Če to z zakonom naredimo, je konec s skladnim regionalnim razvojem, ki že tako ali tako na periferiji zelo šepa.

Ampak da bi še mi kot zakonodajni del apelirali na to, da se to na nek način zgodi, mislim, da bi bil pa res zelo sprevržen in napačen signal. Tista občina, ki je sposobna, tudi s tretjinskim deležem lahko uveljavi neke pravice, je vsaj neka demokratična razprava lahko v nekem takšnem organu. V primeru, da pa nekemu damo absolutno možnost, da prevzame večinski delež, je pa konec s tem. In je bolje, da potem ne govorimo več o nekem zakonu, ki spodbuja skladni regionalni razvoj, ampak povemo odkrito, da dajemo nekim lobijem možnost, da prevzamejo pravico in upravljanje v takšni zavodih.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna razprava? Ne. Potem zaključujem razpravo. V razpravo dajem 19.b člen ter amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti. Sprememba tega amandmaja je z dnem 14. 6. objavljena na e-klopi. Želi kdo razpravljati?
Dr. László Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa, za besedo. Lep pozdrav še enkrat vsem skupaj! Zgolj dva stavka, ker je bilo že pravzaprav vse povedano v zvezi s tem. Na osnovi usklajevanja tudi v zadnjem hipu bom rekel, smo prišli do tega spoznanja, da v tem delu, torej v prehodnih in končnih določbah opredelimo letnico tako, da od leta 2017 do leta 2020 velja za prvi program, ki se izvaja. To je ena stvar. Tukaj ni bilo neke večje dileme. Spreminjamo pa naš prvotni amandma predvsem zaradi tega, ker tisti del, o katerem smo že rekli, da nekje neposredno ne sodi v ta zakon, torej sredstva, ki so se zbirala in se še zbirajo z naslova kupnine, da se tudi uporabijo po podobnem programskem konceptu, kot je zdaj predvideno v tem zakonu o skladnem regionalnem razvoju. Se pa zavedamo, da tista materija ni neposredno materija tega zakona. Kot sem že rekel, morda prav na pozitivnih izkušnjah, ki izhajajo iz določb, ki jih spreminjamo v tem zakonu, bodo prispevale k

uspešnejšim rešitvam, kot smo jim bili do zdaj priča. Kot je že bilo povedano, je bilo žal v preteklosti prav na tem področju veliko zamujenega.

Mi pozdravljamo še enkrat ta prizadevanja, naša skupna prizadevanja in morda je le v tem kontekstu zagotavljanja gospodarske osnove narodnih skupnosti ta današnji moment lahko zelo pomemben, če se ti amandmaji, tudi ta slednji, podprejo. Prepričan sem, da bo to povzročilo vsaj do neke mere tudi razvoj celotnega območja, kjer obe narodni skupnosti živita. Torej ne gre zgolj in izključno za gospodarsko dejavnost avtohtonih narodnih skupnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 8. točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 17.55.

(Seja je bila prekinjena ob 17.25 in se je nadaljevala ob 17.57.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujemo s prekinjeno sejo zbornice.

Prehajamo na glasovanje zbornice o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregledov vloženi amandmajev z dne 14. 6. 2016, ki ste ga prejeli na e-klop.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 215. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 233. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti nihče.

(Za je glasovalo 51.) (Nihče proti.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanske skupine SDS k 259. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 260. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti pa 47.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SD k 268. členu pod točko 1.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti pa 37.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 268. členu pod točko 2.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 1.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 268.a členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 215., 233., 268. in 268.a členu dopoljenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje ali nameravajo k tem členom vložiti amandmaje. Ne.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 3.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Prehajamo na zaključitev zakonodajnega postopka za predlog zakona, ki ni bil osnova za pripravo dopoljenega predloga zakona. Odbor za finance in monetarno politiko predlaga zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona o spremembah ni dopolnitvah

Zakona o bančništvu, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Horvatom, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Poslanska skupina Nove Slovenije bo glasovala proti predlaganemu sklepu. Ponavljam in izražam naše veliko razočaranje, da je naš predlog zakona o bančništvu, torej novela Zakona o bančništvu dejansko doživela v tej hiši eno zelo žalostno nedemokratično usodo in nedemokratičen zaključek.

Najprej je Vlada v svoj predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank v 268. člen integrirala, beri copy-paste, našo rešitev, da bi obravnavala oba zakona, torej vladni zakon in zakon Nove Slovenije po tako imenovanem hibridnem postopku na matičnem delovnem telesu pri isti točki dnevnega reda. Na isti seji je koalicija prišla s predlogom amandmaja, ki je našo rešitev iz 268. člena vladnega predloga zakona črtal. Mi smo naš predlog zakona vložili 21. aprila. Dan kasneje smo vložili zahtevo za splošno obravnavo. Do tega trenutka, gospe in gospodje, nam še nihče ni razložil, kako da je bila enostavno povožena ta zahteva desetih poslancev po splošni razpravi. Zato pravim, da gre za nedemokratični, celo škandalozni postopek in samo pričakujemo, da se v prihodnosti to ne bo nikoli več zgodilo. Najbrž je to eden redkih primerov v 25-letni zgodovini samostojne Slovenije. Na ta način, kolegice in kolegi, se ne praznuje velikih jubilejev. Zato bomo seveda glasovali proti predlaganemu sklepu.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik.

Poslanska skupina Stranke modernega centra bo glasovala za predlagani predlog, vendar je v zvezi s tem treba odločno povedati naslednje. Navedbo, ki je bila dana s strani predstavnika Poslanske skupine Nove Slovenije v Poslanski skupini Stranki modernega centra v celoti zavračamo. Predvsem zaradi tega, ker je bilo izrečeno, da je bil poseg v demokratične procese odločanja. Tukaj je treba dati vsem zelo jasno obrazložitev, zakaj je do tega prišlo. Dejstvo je, da Poslanska skupina Stranke modernega centra je na matičnem odboru v zvezi s tem 268. členom odločila tako, kot je. In ta odločitev je temeljila na dveh pomembnih dejstvih. Prvo dejstvo je bilo stališče Vlade, ki je temeljilo na strokovni presoji in oceni institucije, imenovane Banka Slovenije. Kot poslanci se

moramo zavedati, da v tovrstnih primerih je treba spoštovati strokovno presojo tiste institucije ali organa, ki je pristojen in verodostojen za strokovne ocene nekega konkretnega primera.

Druga zadeva, ki je temeljila na naši odločitvi, kakršna je bila, je pa na poglobljeni proučitvi in izdaji mnenja Zakonodajne-pravne službe. In ravno zaradi tega se ponovno sklicujemo na to, da je Zakonodajno-pravna služba tisti organ Državnega zbora, ki ga moramo upoštevati posebno še v točkah, kjer so zelo delikatne zadeve. Ravno na podlagi teh dveh pisnih odločitev smo v poslanski skupini ocenili, da se je treba odločiti tako, kot se je na matičnem odboru.

Ravno zaradi navedenega sklep, ki je pred nami, Poslanska skupina Stranka modernega centra podpira. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Seveda bomo tudi v naši poslanski skupini glasovali proti predlaganemu sklepu, ker je dejstvo, da gre za poseg v proceduro. Drugo dejstvo je, da se kaj takšnega v tem državnem zboru, kot je povedal kolega Horvat pred mano, zgodi redkokdaj. In, spoštovani predsednik, mogoče tudi vam v razmislek, da se kaj takšnega v prihodnosti naj ne dogaja in da če skladno s poslovníkom poslanci izberemo 10 podpisov, naj se splošna razprava opravi. Od kdaj je za sam postopek v Državnem zboru merodajno mnenje Banke Slovenije, me pa tudi zanima. Ampak to mogoče kdaj ob kakšnem drugem proceduralnem predlogu.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? V imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): V tem parlamentu imamo pravila, ki so zapisana v poslovniku. V tem poslovniku piše, če gre za dve materiji, ki naj bi urejali podobno, isto vsebino, potem se lahko naredi hibrid. Do tukaj je vse neproblematično. Imeli pa smo dva različna zakona, niti ne ista zakona. Še celo s tem dodatkom, da je en zakon dobesedno kopiral člen nekega drugega zakona. Potem se je vladna koalicija odločila, da gre za isto materijo, ampak že v naslednjem koraku je ta člen črtala. Pa to bi se morda še dalo preboleti. Težko pa se preboli to, da ta poslovnik tudi omogoča, če deset poslancev tega parlamenta da podpise, da se opravi splošna razprava o neki temi, se to enostavno mora zgoditi. S tem poslovniškim prevratom je enostavno vladna koalicija

preprečila zahtevo desetih poslancev po splošni razpravi, ki na podlagi poslovníka desetim poslancem tudi pripada. In tukaj mislim, da gre predvsem za stvar predsednika Državnega zbora, ki je gospodar postopkov v tem parlamentu. In tukaj bi predsednik Državnega zbora lahko s svojo besedo postopke nekoliko drugače zapeljal. Vladna koalicija je imela mnogo boljše možnosti. Če vlada tega našega člana ne bi kopirala v svoj zakon, niti ne bi bil noben problem, pač bi šlo za dve različni materiji. Naš zakon bi v nadaljevanju lahko brez problema zavrnili, vladnega sprejeli. Ampak se za ta postopek pač niste odločili. Tako da bi resnično prosil v prihodnosti, da če poslovnik nekaj dovoljuje, da je to poslancem tudi omogočeno.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Logično je, da bom glasoval proti predlogu sklepa. Bil je narejen maneवर, bil je narejen trik, kako se utiša opozicija. Ta trik, ta maneवर je bil narejen izključno zaradi tega, ker se vladi mudi. Zato je zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank po nujnem postopku, pa je zelo pomemben. In mi nismo nasprotovali temu zakonu. Poglejte glasovalno listo. Še vedno pa do tega trenutka nihče ni pojasnil desetim poslancem Državnega zbora Republike Slovenije, zakaj naša zahteva za splošno obravnavo ni bila upoštevana, zakaj je bila vržena v koš. To je nedemokratično, to ni etično, to je škandalozno. Vladi na nek način, ker smo menda zadnja država, ki v naš pravni red implementira evropske direktive, seveda grozi visoka denarna kazen. Zato je bilo treba Novo Slovenijo utišati in eliminirati zakon o bančništvu, ki smo ga predlagali. In ja, Zakonodajno-pravna služba, seveda je treba spoštovati stroko, pravno stroko. Sami ste, kolegice in kolegi koalicije, izglasovali amandma in tudi zakon, kjer zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank v 268. členu posega v drug zakon, v zakon o bančništvu. In ja, Zakonodajno-pravna služba je rekla, da to ni po volji 2. člana slovenske ustave, ki pravi, da je Slovenija pravna in socialna država.

A za takšno vladavino prava se torej vi borite? Mi se za drugačno. Zato bom glasoval proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

V lastnem imenu ponovno izpostavljam, da bom glasoval za predlagani sklep. Bi pa vseeno rad nekoliko drugače izpostavil to tematiko, kot jo je moj predhodnik, kajti osebno

sem na stališču kot poslanec, da se moram držati nekih pravil, če lahko temu tako rečem, načela zakonitosti in upoštevanja strokovnih argumentov, če so mi na voljo in če v ta namen pri odločanju mnenje posredujejo tiste institucije, ki imajo težo pri posameznih odločitvah.

In če sem sedaj najprej pri Zakonodajno-pravni službi. Še enkrat bom poudaril. Zelo se zahvaljujem v tem primeru, kjer gre za zelo kompleksno zadevo, ni tako enostavna, in so se z veliko truda in npora posvetili tej tematiki. Zapisali so naslednje: "Opozarjamo, da je takšen pristop, kjer se z enim zakonom ureja vsebina, ki bi morala biti urejena z drugim zakonom, sporen..." Nekaj o tem je tudi spoštovani kolega že povedal. Ampak tisto, kar pa menim, da je dolžnost vsakega od tukaj prisotnih, da upošteva naslednje zapisano – izpostavlja neizvedljivost predlagane ureditve, ker področje nedonosnih terjatev na ravni Evropske unije v celoti še ni harmonizirano itn. Hočem reči, neizvedljivost pa je tisto, preko katere pa poslanci ne moremo.

Kar se tiče strokovne presoje, nimam nobenega problema verjeti v strokovno presojo Banke Slovenije v konkretnem primeru. In kaj so zapisali? Banka Slovenije je v zvezi s predlagano rešitvijo izrazila vrsto strokovnih pomislekov. Tisti, ki se želi seznaniti s to vsebino, ima na voljo tovrstno gradivo. Zato lahko samo še zaključim, ne morem drugače glasovati kot za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Glasovala bom seveda proti. Tukaj gre za to, da je bil, proti čemur mi protestiramo, kršen poslovnik. Če velja pravilo, da če deset poslancev izbere podpise, mora biti seja izvedena. In tukaj se ne moremo v nobenem primeru sklicevati na mnenje Banke Slovenije.

Procedura je bila kršena, proti temu protestiramo in seveda bom glasovala proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj moram pa že res pojasniti to zadevo, ker je že petkrat pa desetkrat bilo rečeno nekaj, na kar je bilo že odgovorjeno. To je pa preveč.

Celotna procedura je bila narejena na podlagi 117. člena Poslovnika. To je prva osnovna zadeva. Gre za hibridni postopek. Opredeljujem se samo do postopkovnih zadev. Ta isti poslovnik je omogočal leta 2012 dobesedno isto obravnavo, ko je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini povozil Predlog zakona za uravnoteženje javnih financ. Na drugi strani je leta 2011 še hujši primer na podlagi določbe, ki omogoča hibridno, ne pravim, da je ni treba popravljati ali karkoli takega, je bilo možno celo to narediti, da je bila splošna razprava že

uvrščena na dnevni red in je potem izgubila svojo samostojnost. Tako da to ni unikat. To omogoča ta poslovnik. Poslovniško je to povsem v redu. Ne opredeljujem se pa do vsebine tega, kar ste povedali. Splošna razprava je že bila uvrščena na dnevni red in je bila potem umaknjena zaradi hibridnega postopka. Tako daleč omogoča ta poslovnik. Torej je treba poslovnik spremeniti. Ne gre za problem poslovnika v tem primeru.

Še kakšna obrazložitev glasu v lastnem imenu?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Še enkrat, glasovala bom proti. In spoštovani predsednik, spomnite se, kaj vse ste obljubljali Slovenkam in Slovencem, da boste spremenili. In ne zdaj nekaj, če se je delalo pred petimi, pred desetimi, pred tremi leti tako, je moja dolžnost, da tudi jaz delam tako. Zbrali smo deset podpisov in vi s svojo avtoriteto ste to našo odločitev povozili. Kljub vsem leporečjem, kaj bo s stranko modernega modrega Mirota drugače.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sam nisem ničesar povozil, ampak matično delovno telo na podlagi 117. člena Poslovnika.

/ oglašanje iz dvorane/

Proceduralno vprašanje ne obstaja, obstaja pa proceduralni predlog. Postopkovni predlog, mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Spoštovani predsednik, jaz vam predlagam, da si pogledate magnetogram te seje, kjer je bila obrazložitev predsednice odbora, da je odločitev o tem na vaš predlog sprejel Kolegij Državnega zbora. Sedaj se pa zmenite, kdo je kriv. Mi na odboru nismo mogli odločati drugače, ker ste vi na Kolegiju določili tako. To je dejstvo. Tudi združitev. Sedaj se pa zmenite, gospe in gospodje, kdo govori to, kar je res.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zadeva je zelo preprosta. Kolegij je odločal samo o nujnem postopku. Vse naprej je v skladu s poslovníkom. Samo ta odločitev je bila na Kolegiju. In odločil je Kolegij, ne jaz. Ne morem umakniti zadeve odločanje o nujnem postopku.

Še kakšna obrazložitev glasu ali postopkovno ali karkoli drugega? Ne.

Glasujemo o sklepu, kot je bilo navedeno, ki ga predlaga Odbor za finance in monetarno politiko. Glasi se: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožefom Horvatom, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 20.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o trošarinah v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajeve z dne 13. 6. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 79. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 92. členu. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti nihče.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaji. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je predlagatelj že v uvodni obrazložitvi predloga zakona predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 2.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 21. 6. 2016, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bosta vključena sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o varnosti na smučiščih v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajeve z dne 13. 6. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 47.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 47.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 14. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 47.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 27. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 46.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaji. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopoljenem predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti nihče.

(Za je glasovalo 55.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 14. 6. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 7. členu.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine italijanske madžarske narodne skupnosti ima dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Midva bova vloženi amandma seveda podprla, ki je bil pripravljen v dogovoru z Vlado. To usklajevanje je trajalo kar dolgo in meniva da je bilo uspešno. Meniva tudi, da bo ob sprejetju tega amandmaja dejansko nadgrajen sistem zagotavljanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, vsaj kar se tiče tistega dela sredstev, ki se namenjajo na osnovi skladnejšega regionalnega razvoja. Menimo, da bo to prvi korak, ki lahko pomeni na tem področju dodano vrednost, hkrati pa poudarjam, da pomeni dodano vrednost tudi kar se tiče celovitega razvoja regij, kjer dve avtohtoni narodni skupnosti živita.

Torej z najine strani bo amandma podprt. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti pa 29.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti pa 46.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 10. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Mi bomo ta amandma podprli, ker brez podpore temu amandmaju je tudi zakon o skladnem regionalnem razvoju na nek način brez osnove. Dosedanji veljavni zakon omogoča, da ena od lokalnih skupnosti kot javni subjekt lahko pridobi vpliv v višini do ene tretjine. Zato predlagamo, da se ta druga alineja črta, ta drugi odstavek, ker ta odstavek omogoča da ena od lokalnih skupnosti v regijski razvojni agenciji pridobi absolutno večino ali pa vsaj več kot 50-

odstotno večino v razvojni agenciji. Če to dopustimo, tisti, ki ste imeli v preteklosti opravka na lokalnem nivoju, veste, kaj to pomeni. Pomeni, da je vpliv vseh ostalih lokalnih skupnosti v neki regiji lahko ničen oziroma brezpredmeten. Nekdo, ki pridobi v celoti večinski delež v razvojni agenciji, prevzame tudi odločanje v imenu ostalih. Zato ocenjujemo, da je ta zakon, če bo to uveljavljeno, na nek način v celoti razvrednoten, ker ne bo šlo več za skladni regionalni razvoj, ampak bo razvoj po meri velikih, lahko rečemo velike občine v neki regiji, ki bo imela po moči jasno prevlado. Če ji pa z zakonom omogočimo, da ima večino tudi v neki razvojni agenciji, bo kreirala usodo nekega območja samo dotična občina. To pomeni, da ne moremo več govoriti o skladnem regionalnem razvoju, ampak samo o razvoju na podlagi velikih.

Zato predlagam, da res razmislite in da podprete ta amandma. To pa pomeni, da ostane dikcija še vedno tako, kot je v veljavnem zakonu, ki preprečuje večino posamezni občini v razvojni regiji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti pa 42.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 19.b členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Jaz bom glasoval za ta amandma, čeprav je bil zavrnjen tisti del in posledično je bil prvotni amandma spremenjen na način, kot ga imate pred sabo. Tisti drugi del je govoril o tem, da preneha veljati mehanizem za ustvarjanje gospodarske narodne skupnosti ob sprejetju programa, ki je predviden znotraj ribiškega sklada, da poenostavim. Tisto ni prineslo narodnim skupnostim v dvajsetih letih nič. To je dejstvo, ki ga zanikajo vsi vpleteni. Ampak to je to. Jaz poznam tri stvari, ki so bile uspešne. Nekdo je kupil dobro ribiško barko iz družine, ki je ribiška, od kar obstajajo kronike Kopra. Eden, ki je preuredil od stare mame hišo v centru Kopra, v bistvu majhen, zelo majhen študentski dom z dobrim internetom in vsem tem, zelo poceni. In nekdo, ki je izdeloval v Izoli gumenjake, te firme pa ni več. Poznam te stvari, ki imajo kakršnokoli zvezo, jaz samo te tri, z mojo narodno skupnostjo. Kako to lahko odločilno prispeva k čezmejnem sodelovanju, ne vem. Kako to lahko odločilno prispeva k promociji družbene, ekonomske in kulturne identitete kraja, kjer živimo in toliko, kot pač more. Jaz ostajam prepričan, da je nujno

spremeniti zakon o kupnini in sredstva, ki so bila tam zbrana za namen ustvarjanja gospodarske osnove narodnih skupnosti, morajo biti tudi v ta namen porabljeni skozi program, ki se sicer izvaja po tem zakonu. Pričakujem, da se bo to zgodilo. To, kar se dogaja sedaj, pomeni zbiranje in delitev denarja izven namena, ki ga sicer zakon o privatizaciji določa zelo precizno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 65, proti pa so bili 3.

(Za jih je glasovalo 65.) (Proti 3.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona že v razpravi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 54, proti pa sta bila 2.

(Za jih je glasovalo 54.) (Proti 2.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnava predloga zakona opravil v četrtek, 16. 6. 2016, po končanem glasovanju.

Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bosta vključena sprejeta amandmaja in člena, h katerima sta bila amandmaja sprejeta. Amandmaje k tema členoma lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministric in ministrov je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca mag. Mateja Tonina bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Mateja Tonina v zvezi s pripravo reform do konca mandata Vlade.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Poslanska skupina Nove Slovenije bo predlog sklepa, da se opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, podprla.

Zdi se mi pomembno, da po prvem polčasu, glede na današnje dogajanje se morda celo zdi, da bo pri prvem polčasu tudi ostalo in da se drugi polčas niti ne bo realiziral, če se bo ministrici Kopačevi kaj bistveno zapletlo, ampak v tem primeru so itak stvari potem nepomembne, ker bo ta debata brezpredmetna. Ampak če danes še vedno razpravljamo pod predpostavko, da se bo drugi polčas te vlade vendarle zgodil, potem se mi zdi absolutno nujno, da ta parlament razpravlja o razvojnih prioritetah, ki naj bi se jih ta vlada lotila v drugi polovici svojega mandata. Slovensko družbo čaka kar nekaj izzivov, med njimi zagotovo nespodbudni demografski trendi, varnostne grožnje, pa tudi nespodbudno poslovno okolje. In na vse te tri ključne izzive, ki tarejo našo družbo, bi morala vlada priti s konkretnimi reformami po zgledu drugih evropskih uspešnih držav. Zagotovo se mi ne zdi stran vržen denar, če bi se vsaj o teh vprašanih, o razvojnih vprašanih v tem parlamentu začutila vsaj neka klima, da vsaj vemo, kakšna je politična situacija glede bodoče pokojninske reforme oziroma zdravstvene reforme, davčne reforme. Ministri, eni še proučujejo, eni še razmišljajo, eni analizirajo, drugi, nekateri malo bolj pridni, že dajejo kakšne predloge, ki so naslednji dan zavrženi. Ampak jaz mislim, da bi bilo tudi z vidika samih ministrov pametno, da bi začutili, kakšna je približno politična podpora določenim reformam. In tudi ne bi bilo škodljivo za ta parlament, če hočete tudi za opozicijo, da bi se morala do določenih stvari zelo jasno opredeliti, ali jih podpira ali jih ne podpira. Seveda sem pa prepričan, da bi ta razprava lahko bila tudi zelo zabavna, ker nekateri včerajšnji odgovori predsednika Vlade so bili res izrazito samozavestni. Če uporabljam zelo pozitivističen izraz. Predsednik Vlade trdi, da je ta vladna koalicija uredila upravljanje državnih podjetij. Moraš biti kar korajžen, da kaj podobnega rečeš. To je samo ena izmed stvari, o kateri bi se pogovarjali. Seveda pa, kot sem dejal, so tukaj še pokojninska, zdravstvena, davčna reforma, tudi varnostna reforma in vas vabim, da ta predlog podprete, da vidim, če ste za to, da se v tem parlamentu pogovarjamo tudi o prihodnosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 20, proti 50.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 50.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Franca Laja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Franca Laja v zvezi z

delovanjem gospodarske družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Vsem skupaj še enkrat prav lep pozdrav.

Mislím, da je tema izredno resna, kar je bilo tudi ne nazadnje razbrati iz odgovorov predsednika Vlade. To pomeni, da je veliko odprtih vprašanj, časa pa izredno malo. Zakaj bi šli v tako močno tveganje, če pa se da najti zagotovo rešitev, da se ta tveganja znižajo. Samo pogledimo! Odprta so javna naročila, ne vemo usode tega. Najbolj me skrbi, če že bo javno naročilo za oddajo posameznih del v gozdovih uspešno zaključeno, kar smatram, da mogoče obstaja kakšna varianta, ampak zelo majhna, je pa zelo velik problem pri javnem naročilu pri nabavi informacijskega sistema za sledenje lesa. Tu je podjetje zavezano tudi k upoštevanju evropske direktive 995 o elektronskem sledenju. Ali lahko uspešno začne poslovati gospodarska družba, če nima informacijskega sistema, ki zagotavlja transparentno poslovanje? Mislím, da ne.

Prav je, da bi tukaj opravili razpravo in da bi poiskali primerne rešitve, da bi lahko zagotovili tiste prave osnove v tem poslovnem sistemu, da bi se lahko z vso odgovornostjo prešlo na novo kvaliteto upravljanja z državnimi gozdovi in tudi ne nazadnje k vzpostavitvi gozdno-lesne verige. Poleg tega bi želel poudariti še to, da tudi še ni imenovan nadzorni svet. Jaz mislím, da je to racionalna rešitev, da se opravi razprava in ne nazadnje da se nam predstavijo tudi rezervni scenariji, če se kaj zalomi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, v tem primeru ne bom potrdil oziroma glasoval o predlogu, da bi to obravnavali na plenarni seji, ker mislím, da malo mešamo korporativno upravljanje, izvršno oblast in na drugi strani zakonodajno oblast. Tudi na Odboru za kmetijstvo smo obravnavali to tematiko in na nek način tudi bili seznanjeni z aktivnostmi v zvezi z ustanavljanjem tega podjetja. Mislím, da zadeve tečejo v skladu z dinamiko, kot je bila predvidena, in mislím, da je ta zakon dober zakon in tudi izvajanje zakona poteka tako, kot je bilo predvideno v zakonu in kar ta zakon določa. Mislím, da je ta skrb, ki je bila podana s strani poslanskega kolega, nepotrebna in tudi iz tega razloga ta razprava ni potrebna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu v lastnem imenu?

DANILO ANTON RANC (PS SMC): To je bilo v lastnem imenu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod kolega Danilo Ranc, lepo je, da verjamete, samo do 1. julija imamo še 15 dni. To, kar je kolega Laj govoril o informacijskem sistemu, če pogledamo samo osnutek pogodbe, kjer piše, 1. 7. bo moral informacijski sistem delovati. Datum je vpisan v pogodbo, a pogodba sploh še ni podpisana. Ali kdo verjame v to? Ali vi verjamete, kolegi, da bo to realizirano? Ali veste, koliko časa rabijo? Nekaj mesecev, da se usposobi informacijski sistem. To so iz prakse povedali koncesionarji. Ne vem, čemu to sprenevedanje. 15 dni imamo do 1. 7. Koncesionarji ne vedo, kaj bodo 1. 7. delali. Sam sem govoril z direktorjem, ki ima od 180 zaposlenih 120 delavcev, ki so izključno vezani na sečnjo in spravilo v državnih gozdovih. Štirje koncesionarji so napovedali prostovoljno likvidacijo. Vi govorite tukaj, kako bo 1. 7. vse funkcioniralo. Govori se o neki rezervni varianti. 15 dni pred tem datumom nihče ne pove, kaj je to rezervna varianta. Ne da samo nam ne pove, tudi izvajalcem ne. Tisoč 300 zaposlenih 1. julija ne bo imelo dela. Tudi sami postopki javnih naročil imajo najprej možne pritožbe na sklepe, potem morajo dati ponudbe, potem lahko je revizija na izbrane izvajalce in tako naprej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Še enkrat hvala za besedo.

Kolega Ranc, mislím, da jaz ne potrebujem dobiti inštrukcij z vaše strani o korporativnem upravljanju. Gre za to, da bi se naj upoštevala določila zakona, ki ga je sprejel Državni zbor. In če natančno pogledamo, bomo videli, da niso vsa določila izpolnjena v skladu s 30. členom, 9. členom zakona, da ne bom še nadalje našteval. Samo dobronamerno sem želel, da se seznanimo s to rezervno varianto, scenarijem v dobrobit tega zakona, v dobrobit celotne gozdno-lesne verige. Gre za to, da bomo vedeli, kaj nas čaka, da bomo vedeli, kakšni so možni ukrepi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasovali boste za.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Seveda sem se moral oglasiti, ker bi rad zelo na kratko objasnili. Vodstvo tega državnega podjetja se je seveda formiralo, je nekako določeno.

Nadzorni svet je v teku in mislim, da bo tudi kmalu potrjen. Les se sigurno ne bo sekal s 1. julijem, to je jasno. Prišlo bo do zamika. Ampak tudi če bo prišlo do meseca ali dva zamika, jaz mislim, da se ne bo svet podrl, ker les se tako ali tako seka v glavnem v zimskem času in tudi takrat je najbolj trajen, če že to reklamo povem. Pa ne mahati, govorim resnico.

Jaz sem optimističen in zato to vprašanje gospoda Franca Laja ne bom podprl z glasovanjem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo z obrazložitvami glasu.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 41.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Jelke Godec bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospe Jelke Godec v zvezi s kršitvami zakonodaje.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Moja naloga je, da razložim poslansko vprašanje oziroma zahtevo za razpravo, ki jo je včeraj podala gospa Jelka Godec. Nanašala se je pa na oceno predsednika Vlade o tem, kako svoje naloge opravlja ministrica za delo Anja Kopač Mrak.

Včeraj smo slišali s strani predlagateljice, torej s strani gospe Godec, ki je naštela vrsto nekih napak, vrsto kršitev zakonov, vrsto drugih stvari, ki so zaznamovale ta mandat, kjer je na čelu tega ministrstva gospa Kopač Mrak. Tako je naštela od vrednotnic, odpisa dolgov, štipendij da deficitarne poklice, družinsko zakonodajo in še marsikaj drugega. Odgovor predsednika Vlade je bil zelo zanimiv. Predsednik Vlade je malodane spel slavošpev gospe ministrici, kako dobro dela. Sedaj v tem trenutku pa berem, da se Stranka modernega centra odloča, če bi jo podprla ali ne. Torej za gledalce, ne za vas, ki "glumite", kot bi rekli, moram povedati to, da včeraj je veljalo iz ust predsednika Vlade, da ministrica dela odlično, da ministrica dela dobro, malodane bi človek kar rdeč tepih tam pred Državnim zborom postavil, če bi poslušal samo besede predsednika Vlade. Kaj se je pa zgodilo čez noč, da danes tako razmišlja Stranka modernega centra, pa ne vem. Kupčka, bi se reklo, nič drugega. In to je torej problem. Seveda je treba zelo jasno povedati tudi v kontekstu jutrišnje razprave, da je bilo na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve narejenih vrsto nepravilnosti, vezanih tudi na tisto, o čemer bomo govorili jutri na interpelaciji. Mi smo imeli v Državnem zboru serijo nekih sej, tudi Komisije za peticije, kjer smo zelo jasno spraševali

ministrico, kaj so razlogi, da stara starša nista mogla dobiti otrok. Povedano nama je bilo, da so to zaupni podatki, da so tajni podatki, podatki, ki so v korist otrok itd. Potem smo pa sejo zaprli za javnost – in kaj smo izvedeli? Državna sekretarka je povedala, da nima kaj povedati. No, zato smo torej sejo zaprli. V tem kontekstu bomo verjetno tudi jutri nadaljevali to razpravo na tak ali drugačen način.

Sami pa menimo, glede na situacijo, kakršna je, ker je interpelacija šele jutri, da je treba sprejeti sklep o razpravi na to temo. Mi bomo seveda sklep podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 46.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom Ljuba Žnidarja bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Ljuba Žnidarja v zvezi s pavšalnim obdavčevanjem kmetijskega gospodarstva.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Ministra za kmetijstvo gospoda Dejana Židana sem spraševal, zakaj se dejansko ministrstvo izogiba pavšalnemu obdavčevanju malih kmetij, kajti vemo, da večje kmetije imajo svojo poslovno dejavnost registrirano kot espeji ali kot deoiji, in teh težav nimajo. Težave imajo mala kmetijska gospodarstva, ki imajo registrirano eno ali več dopolnilnih dejavnosti. Veliko je birokratskih ovir z obdavčevanjem, z izstavljanjem samih računov glede na dopolnilne dejavnosti. Samo zamislite si kmetijo z več dopolnilnimi dejavnostmi, kjer morajo imeti registriranih več poslovnih prostorov, morajo imeti tudi več blagajn, potem tudi javljanje in potrjevanje vseh teh računov v roku deset dni. Tukaj je birokratizacija zelo zelo obsežna in dejansko na teh malih kmetijah, da ne rečem, da presega osnovno dejavnost, to se pravi samega kmetovanja. Obdavčevanje malih kmetij je več ali manj katastrofalno in tu bi bilo nujno treba mala kmetijska gospodarstva razbremeniti in najti ustreznejše načine. Minister ni podal nekih konkretnih odgovorov, kako bi te stvari uredili in dejansko malim kmetijam omogočili, da se posvetijo v večini kmetovanju oziroma svojemu preživetju, ne pa birokratskim postopkom, ki jih zahteva dejansko takšno poslovanje na malih kmetijah.

Ker to zajema velik del slovenskega podeželja, je veliko težav, veliko administracije, in

predlagam, da se o tem opravi javna razprava, da se razmere na tem področju izboljšajo.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 44.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Žana Mahničiča bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve mag. Vesne Györkösi Žnidar na poslansko vprašanje gospoda Žana Mahničiča v zvezi z aktivnostmi pri iskanju kemičnih in ubojnih sredstev Službe državne varnosti.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 47.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Mateja T. Vatovca bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja ter ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje dr. Mateja T. Vatovca v zvezi z vlogo Vlade kot skupščine SDH, izgradnjo drugega tira ter menjave nadzornega sveta Luke Koper.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Povod za vprašanje ministroma je bila napovedana menjava nadzornikov v družbi Luka Koper. Najbolj sporno je ime gospod Jürgen Sorgenfrei, ki je dolgoletni predstavnik pristanišča v Hamburgu. Problem tukaj je seveda v tem, kako vlada dejansko uresničuje tisto, kar je zapisano v Zakonu o SDH in pa tudi v Strategiji upravljanja kapitalskih naložb države. Jaz trdim, da je to imenovanje v neposrednem nasprotju s samim Zakonom o SDH, s 4. členom, kjer so jasno opisani cilji upravljanja, ki namigujejo na rast družb s kapitalskimi naložbami države, ki namigujejo na posebno skrb za strateške naložbe, je v nasprotju z 7. členom, ki govori tudi o izjemi načela neodvisnosti, predvsem pa z 21. členom, ki jasno opredeljuje, kdo je lahko imenovan v nadzorne organe družb, v katerih ima država svoje kapitalske naložbe. Tu govorim predvsem o četrtem odstavku, kjer jasno piše, da so lahko za nadzornike imenovani zgolj ljudje, ki so pri svojem delu in odločanju samostojni in sposobni upoštevati predvsem dobrobit, interes družbe ter temu podrediti morebitne drugačne osebne ali podobne okoliščine, in tudi niso v morebitnih konfliktih interesov. Zakaj navajam ti dve alineji tega odstavka Zakona o SDH? Pristanišče

Hamburg je leta 2012 naročilo študijo OECD, v kateri je sedel Olaf Merk, ki je bil potem kasneje tudi član tiste študije, ki jo je naročila Vlada glede izgradnje drugega tira. V tej študiji so strokovnjaki zapisali, da je Luka Koper v Sloveniji resna konkurenca Hamburgu za svoj zaledni trg na Madžarskem in Slovaškem. Olaf Merk in gospod Sorgenfrei sta torej v neki povezavi. Dodatno je gospod Sorgenfrei že več kot 20 let poslovno sodeloval s pristaniščem v Hamburgu, kar seveda jasno nakazuje na konflikt interesov.

Spraševal sem torej, kakšna je vloga Vlade pri zagotavljanju in tudi izvajanju Zakona o SDH, o pravzaprav škodljivih potezah, ki jih SDH zadnje čase vleče. Spomnimo se imenovan v NLB, to, kar se sedaj dogaja z Luko Koper, in teh primerov je seveda še veliko več. Mislim, da tukaj gre za vprašanje, ki sedaj že presega samo vprašanje Luke Koper, ampak dejansko o tem, kako SDH pravzaprav izvaja tisto, kar bi morale biti njene naloge.

Zaradi tega predlagam, da se opravi o tem vprašanju tudi splošna razprava in Poslanska skupina Združene levice bo glasovala za tak sklep.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 10, proti pa 37.

(Za jih je glasovalo 10.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Matjaža Hanžka bo zbor odločal v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo v naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve gospoda Karla Viktorja Erjavca na poslansko vprašanje Matjaža Hanžka v zvezi z upravo sankcij proti Ruski federaciji. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsednik.

Ministra za zunanje zadeve sem vprašal, kakšno je slovensko stališče glede nadaljevanja sankcij proti Rusiji. Zanimalo me je predvsem, ali Slovenija vztraja in bo vztrajala, da se sankcije nadaljujejo, tako kot so bile do zdaj, ali smo pripravljeni počasi popuščati in na nek način trgovati, v narekovajih, z nižanjem sankcij glede na izboljšanje situacije v Ukrajini, Rusiji in tako naprej.

Pri tem me je predvsem zanimalo, ali je Slovenija pripravljena podpreti predlog nemškega zunanjega ministra, ki bi bil za postopno odpravljanje sankcij oziroma podpreti Italijo, Madžarsko, Avstrijo in nekatere druge države, ki tem sankcijam vedno bolj nasprotujejo. Predvsem v Združeni levici nasprotujemo kakršnimkoli sankcijam, ker v glavnem ne delujejo. Lahko pogledamo najbolj znane sankcije 50 let, sankcije Kube, da bi vrgli režim, ki ni bil Združenim državam povšeči. V 50

letih tega režima niso vrgli. Druga stvar je, da sankcije siromašijo ljudi v tisti državi proti kateri so sankcije naperjene. Kubo lahko damo za primer. Sankcije praviloma še bolj vzpostavljajo moč politične oligarhije v tisti državi, proti kateri so namenjene. Zato smo prepričani, da je treba sankcije postopoma odpraviti. Predlagam, da se o tem opravi razprava. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 61 poslanek in poslancev, za jih je glasovalo 5, proti pa jih je bilo 42.

(Za jih je glasovalo 5.) (Proti 42.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Ljuba Žnidarja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje, gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi z načrtovanimi davki ob spremembi namembnosti zemljišča.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Aktualno vlado, vlado Mira Cerarja si bomo sigurno zapomnili po eni osnovni aktivnosti, to je po uvedbi novih in novih davkov. Ob načrtovani novi obdavčitvi na Ministrstvu za okolje in prostor ob spremembi namembnosti zemljišč lahko rečemo, da je to cokla pri nadaljnjem razvoju, cokla pri pridobitvi novih potencialnih investitorjev, pri novih vlaganjih tako v individualnem smislu kot v smislu pridobitev tudi pri razvoju samega gospodarstva. Nova zemljiška renta ob spremembi namembnosti iz kmetijskih zemljišč v zazidljiva zemljišča bo sigurno podražila možnost priprave zemljišč za nov razvojni potencial, kakor tudi tako imenovani izravnalni prispevek, ki bo davek na vrednost razlike ob spremembi samih zemljišč med razliko kmetijskega zemljišča in med spremenjeno obliko, to se pravi zazidalnega zemljišča. To bo dodatni davek, ki bo občutno podražil same gradbene parcele in s tem tudi občutno podražil investicijo, kakršno koli investicijo na nekem zemljišču. To je cokla v razvoju, to ni prispevek k odprtosti in pridobivanju novih potencialnih vlaganj. Gre za ukrep, ki bo negativno vplival. Slovenija, pa že danes zaradi raznih neugodnih visokih obdavčitev ni privlačna, z uvedbo tega davka ob spremembi namembnosti zemljišč pa bo Slovenija za kakršna koli vlaganja še manj privlačna. To za prihodnost seveda ni spodbudno in država dejansko s tega naslova ne bo doživela nekega razvoja.

Absolutno sem proti uvedbi novih davščin in zaradi tega predlagam, da se o tem opravi javna razprava.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 62 poslanek in poslancev, za je glasovalo 14, proti pa 43.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 43.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožefa Horvata bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje gospoda Jožefa Horvata v zvezi s pripravo predloga dogovora za razvoj regije v Pomurju.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik.

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije bom seveda glasoval za predlog sklepa. V skladu z zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, pred nekaj urami smo razpravljali o noveli tega zakona, se regionalni razvojni programi uresničujejo z dogovorom za razvoj regije, ki ga skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj, to je gospod Zdravko Počivalšek, in predsednik razvojnega sveta regije. Dogovor za razvoj regije Pomurje v obdobju 2016–2019 vključuje tri regijske in dva sektorska projekta, in sicer prvič: Biosferno območje reke Mure, drugič: Nadgradnja vodovodnega sistema B, tretjič: Pomurje – družbeno odgovorna regija, četrtič: Izgradnja regijske komunalne infrastrukture in petič: Regijski reševalni center.

Gospoda ministra Počivalška sem spraševal, kakšna bo finančna konstrukcija oziroma s katerimi finančnimi viri bo država sofinancirala izvedbo omenjenih projektov v Pomurju. Spraševal sem tudi, glede na informacije in glede na splošno znano dejstvo, da resorna ministrstva preprosto nimajo dovolj denarja, kakšna bo časovna dinamika financiranja pomurskih razvojnih projektov. Vseh nas so polna usta skladnega regionalnega razvoja, dejstvo pa je, da ni denarja. Dejstvo je, da ni denarja, in to še posebej čutimo obrobne slovenske regije. Kolegice in kolegi, mislim, da bi bilo zelo nujno, apeliram na tiste, ki podobno razmišljajo, da bi vendarle opravili prepotrebno razpravo o skladnem regionalnem razvoju. Tukaj ne gre samo za regijo Pomurje, gre pravzaprav za vse tiste regije, ki razvojno zaostajajo, kot sem v razpravi pri prejšnji točki povedal, morda za dve ali pa tri desetletja za osrednjo slovensko regijo. O tem pričajo seveda tudi številke, ne govorim na pamet.

Glasoval bom za predlog sklepa. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 59 poslanek in poslancev, za je glasovalo 14, proti 41.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 41.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kulturo Antona Peršaka na poslansko vprašanje gospe Anje Bah Žibert v zvezi z zagotavljanjem uresničevanja Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 46.

(Za je glasovalo 12.) (Proti 46.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Danijela Krivca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen v zvezi z zagotavljanjem protipoplavne varnosti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik!

Sam bom podprl ta sklep tako kot tudi celotna poslanska skupina, kajti z vsakim odgovorom gospe ministrice glede zagotavljanja poplavne varnosti ugotavljam, da smo na tem področju prišli z dežja pod kap. Iz odgovorov ministrice ugotavljam, da ne ve, v kakšni meri je odgovorna za to področje. Na nek način v vseh odgovorih meša tako investicije kot redno vzdrževanje. Glede na to, da je Vlada v svojih dokumentih sprejela akcijski načrt, kjer se je zavezala, da bo v letih 2015, 2016 in 2017 namenila za redno vzdrževanje vodotokov in obnovo vseh protipoplavnih ukrepov vsaj 25 milijonov evrov, v tem trenutku pa Vlada zagotavlja 4,2 milijona evrov za to dejavnost, se sprašujem, ali je ministrica zrela za odpoklic. Ker ste ministrico za kulturo odstavili zato, ker ni izpolnjevala nekih sklepov vlade, se v tem primeru sprašujem, ali so dokumenti, ki jih Vlada sprejme, zavezujoči za eno ministrstvo, za neko drugo ministrstvo pa brezpredmetni. Treba je vedeti, da je v preteklosti za te namene rednega vzdrževanja bilo okvirno od 6 do 8 milijonov, v letošnjem letu pa niti toliko ne. Dokument, ki ga Vlada sprejme, pa govori o zagotavljanju 25 milijonov evrov. Ministrica niti ne loči med rednim vzdrževanjem in obveznostmi, ki v tem dokumentu obstajajo z investicijskimi vlaganji v poplavno varnost spodnje Save, ki je, kot sem rekel, stvar investicij, in je bila opredeljena že v predhodnih dokumentih. Ker ugotavljam, da dejansko ministrica ne ve včasih, o čem govorim, in ker verjamem, da je poplavna varnost pomembna za celotno državo in da boste poslanci, ki ste v koaliciji, ki ste te dokumente potrdili, sprejeli akcijski načrt in se na vseh odborih tudi zaklinjali, da je treba na

tem področju nekaj storiti, dejansko odgovorni takrat, ko se bo škoda na vodotokih povečevala, ne bomo pa nič ukrenili v tej smeri. Odgovor ministrice na eno moje poslansko vprašanje je bil, da bodo sredstva, ki bodo zagotavljala to vzdrževanje, ugotavljali na koncu, ko bodo analizirali potrebe. Si vi to predstavljate? Se pravi, najprej bomo počakali, da se poplave zgodijo, potem bomo pa ugotovili, koliko sredstev bi bilo potrebnih, da bi preprečili te poplave. Mislím, da je čas, da opravimo resno razpravo ali pa da prevzamete odgovornost za ministričine odgovore oziroma za njene neodgovore.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 40.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 40.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violete Tomić bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška ter ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z določbami sporazuma CETA, ki omogočajo podeljevanje koncesij za rabo naravnih virov, tudi vode, v komercialne namene in glede zagotavljanja zaščite pred privatizacijo vodnih virov v Republiki Sloveniji. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Trenutno se Državni zbor ukvarja z vpisom vode v ustavo. To uživa precejšnjo podporo javnosti in me veseli, da je tudi med poslanci kar velik konsenz glede tega in lahko pričakujemo, da bo to vpisano že jeseni. Toda ti naši dobri nameni so lahko ogroženi po podpisu trgovinskega sporazuma med Kanado in Evropsko unijo, znanem po kratici CETA. Ta sporazum na skoraj tisoč 600 straneh pravno prečiščenega besedila govori o vodi v treh odstavkih. V prvem odstavku pravi, da voda v naravnem stanju ni blago. V drugem odstavku pravi, da nič v CETI ne zavezuje podpisnic k temu, da bi morale dovoliti komercialno rabo vode. Toda v tretjem odstavku pa tiči zajec. Piše namreč: "V kolikor podpisnice komercialno rabo vode že dopuščajo veljajo za vodo vsa določila sporazuma, tudi ICS mehanizem." Do sedaj je Slovenija podelila že kar nekaj koncesij za oskrbo z vodo in za komercialno rabo vodnih virov, na primer tujim multinacionalkam, kot je Heineken, in to je v določbah CETE opredeljeno kot investicija. Interes kapitala bo torej kaj hitro trčil ob interese oskrbe prebivalcev s pitno vodo, in lahko se nam dogaja tako, kot se recimo v Estoniji, ki jo zasebni investitor toži. Zakaj? Zato ker Estonija ni dovolila zvišanja cen oskrbe z vodo, zato multinacionalke od nje sedaj zahtevajo 10

milijonov evrov. Tudi v Sloveniji imamo tak primer. Občina Laško na primer mora plačati multinacionalki 3,7 milijona evrov zaradi površno napisane koncesijske pogodbe. Skratka, te zadeve se nam dogajajo. In ne vem, ali se bo potem Slovenija sploh privoščila nepodeljevanja koncesij ali pa nepodaljšanja koncesij, ko bodo te enkrat potekle. Kajti tudi ta ukrep bi lahko multinacionalke smatrale kot diskriminatorne in bi lahko sprožili arbitražen spor pod okriljem ICS.

Ker ministra slepo zaupata tistim, ki se v našem imenu pogajajo o naši vodi, še najbolj pa zato, ker je ministrica za okolje in prostor včeraj na moje poslansko vprašanje prostodušno odgovorila, da ne vidi prav nobene povezave med odpadnimi vodami, podtalnico in pitno vodo, mislim, da je naša pitna voda v veliki nevarnosti. Pred leti sem brala knjigo Nespametni bodo žejni, tega je več kot 20 let, in bojim se, da bo voda šumljala mimo nas, mi jo bomo pa drago plačevali, recimo, Arabcem. Zato vas prosim, da podprete predlog o razpravi in mi v Združene levici bomo ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti pa 41.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Anžeta Logarja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje mag. Anžeta Logarja v zvezi s kadrovsko politiko SDH.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti pa 44.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Marka Pogačnika bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika v zvezi s počasnim reševanjem gospodarskih sporov.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti pa 43.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Andreja Šircelja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje mag. Andreja Šircelja v zvezi s predlogom davčnih sprememb.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Kolegi in kolegice! Minister Mramor je ob začetku svojega mandata napovedal spremembe na področju davčne zakonodaje v luči razbremenitve predvsem tistih ljudi, ki prispevajo največ, se pravi tistih, ki prispevajo najvišjo dodano vrednost ali pa večjo dodano vrednost od povprečja v Sloveniji. S tem bi povečal mednarodno konkurenčnost dela, s tem bi povečal konkurenčnost slovenskih podjetij, s tem bi se zagotovila večja gospodarska rast in seveda tudi večja zaposlenost ter blaginja ljudi. Minister Mramor je dvakrat predlagal spremembe in obakrat so bile te spremembe s področja davčne zakonodaje zavrnjene predvsem s strani delodajalcev, se pravi gospodarske zbornice, obrtne zbornice ter tudi strani predstavnikov delojemalcev, kar pomeni s strani sindikatov.

Jaz mislim, da je treba ministru Mramorju tukaj pomagati. Pomagati v smeri, da mu ta državni zbor začrta smernice, kaj bo naredili s to davčno reformo oziroma s temi davčnimi spremembami predvsem z vidika, da bomo imeli konkurenčno gospodarstvo. Zato je treba opraviti razpravo in v tej razpravi poiskati možnosti, da bodo z njimi zadovoljni tako delodajalci, se pravi zbornice, kot delojemalci na drugi strani, sindikati. Jaz mislim da je ta konsenz na področju davčne zakonodaje možen. Minister Mramor ni dal odgovorov, ni dal niti odgovora na to, ali zaradi tega ker je bil dvakrat zavrnjen oziroma je bila zavrnjena njegove davčne reforme, misli sploh resno. Kajti predlaga stvari, ki jih zavrnejo sindikati in zbornice.

Zaradi tega predlagam, da se opravi o tem odgovoru splošna razprava. S tem se bo opravila razprava tudi o tem, kako narediti davčni sistem bolj konkurenčen, kako pomagati gospodarstvu, s tem povečati gospodarsko rast, zmanjšati nezaposlenost, povečati blaginjo ljudi. To mislim, da je v interesu vseh nas.

Zato predlagam, da o temu odgovoru opravimo splošno razpravo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 47.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s preiskovanjem sumov kaznivih dejanj bančne kriminalitete.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Poslanska skupina bo ta predlog, ki ste ga citirali, podprla. Za uvod pa naj omenim tri izjave. Prva izjava se nanaša na tožilca gospoda Kozino, ki je pred enim letom zelo jasno povedal, da utegnejo prve sodbe na slovenskih sodiščih v zvezi z bančnim kriminalom pasti čez okoli 15 let. Rezultata ni upal napovedati. Pred dnevi se je oglasil direktor Nacionalnega preiskovalnega urada, ki je povedal, da ni jasno, kaj bo vzpostavila sodna praksa, in da ni jasno, če bo kdo obsojen. Pred nekaj dnevi pa smo imeli še tožilsko poročilo, tam je pa tudi gospod Harij Furlan, vodja specializiranega državnega tožilstva, povedal nekaj zelo podobnega. Iz vsega tega lahko potegnemo eno pesimistično realnost naše bodočnosti, da za 5 milijardno bančno luknjo ne bo odgovarjal nihče. Nihče. To potrjuje tudi dejstvo, da je pred dnevi bila oproščena trojica bankirjev, ki so dali tisto znamenito posojilo Simoni Dimic, nekdanji šefinji kabineta nekdanjega predsednika vlade.

Ampak, glejte, Islandija je na nek način tudi mala država, manjša od Slovenije, mislim po številu prebivalcev. Ta država se je srečala s popolnoma enakim problemom približno tri leta pred nami. In zanimiva situacija, njihova glavna preiskovalka, ki je bila lani na obisku tudi v Sloveniji, Eva Joly, je med drugim povedala, kako so ravnali na Irskem. Irci so v roku treh let in pol približno ali štirih let spravili pod ključ, če bi temu tako rekli, ali pravnomočno obsodili okoli 80 % bankirjev, ki so te slabe bančne kredite podeljevali. Zanimiva je tudi neka njena izjava, da so preiskovalci, to se sploh pazite tu na sredini, dobili nespodobne ponudbe bankirjev za dobro plačane službe. Kako je že bilo z Rokom Praprotnikom, ki ste ga veselo podprli oziroma zavrnili naš predlog sklepov?

Mi predlagamo, da se na to temo opravi razprava, ena resna razprava, ki bi dala odgovore na vprašanje, če se sploh lahko kakorkoli približamo stanju na Irskem, se pravi, da spravimo potom ustreznih državnih organov pred sodišča oziroma v zapore ljudi, ki so povzročili 5 milijardno bančno luknjo, ki stane vsakega državljanu Slovenije 2 tisoč500 evrov. Zahtevo bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 42.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Mesca bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka

Počivalška na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi z deregulacijo cen naftnih derivatov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL):Hvala za besedo in lep pozdrav!

V Državnem zboru se že dlje časa pogovarjamo o deregulaciji cen naftnih derivatov, kar pomeni, da marže za cene goriv ne bi bile več fiksne, ampak bi jih lahko distributerji določali sami. Tako analiza Umarja kot analiza Ministrstva za finance sta pokazali, da bi bili učinki tega ukrepa negativni, in sicer tako za proračun, ki bi utrpel izpad, po nekaterih ocenah lahko celo do 100 milijonov evrov, kot za potrošnike, se pravi vse nas, ker bi plačevali dražja goriva, kot za gospodarstvo – iz istega razloga. V aprilu je ministrstvo kljub temu poskusno dereguliralo cene 100-oktanskega, 98-oktanskega bencina in kurilnega olja in domneve oziroma strahovi, ki jih imamo nasprotniki, so se pokazale za utemeljene. Namreč cene teh goriv, predvsem 100-oktanskega in 98-oktanskega, so se povečale bolj kot cena 95-oktanskega goriva, ki ostaja regulirana.

V Združeni levici smo zato dali pobudo za sejo Odbora za gospodarstvo, na kateri je bil sprejet sklep, da mora ministrstvo do konca leta spremljati gibanje cen in se šele potem na podlagi analize odločiti, kako naprej s temi ukrepi. Ta sklep ste potrdili tudi poslanci koalicije. Ampak zdaj minister Počivalšek očitno nadaljuje s popolno deregulacijo cen goriv, kljub temu da imamo samo dvomesečno prakso in da se ta ne ujema z njegovimi pričakovanji, ampak z našimi.

Ministru sem postavil vprašanje, zakaj s tem nadaljuje kljub praksi in kljub sklepu odbora. Odgovora na to nisem prejel, zato vas pozivam, da o tem opravimo splošno razpravo in da ta pokaže, ali je deregulacija cen goriv zares smiseln ukrep in komu bi v resnici koristil. Skrbi nas, da bo koristil zgolj in izključno naftnim distributerjem, se pravi v slovenskem primeru duopolistoma Petrolu in Istrabenzu, ki si bosta s tem povečala profite, vsi ostali pa bomo na škodi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 39.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Zvonka Laha bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje, gospoda Zvonka Laha v zvezi s koncesijami za upravljanje z gozdovi v državni lasti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Moje vprašanje je bilo podobno, kot ga je kolega Laj postavil predsedniku Vlade oziroma ministru. Da predsednik Vlade ni mogel odgovoriti, mi je jasno, ker gre za precej konkretno vprašanje in tehnične stvari. Minister za kmetijstvo bi pa moral vedeti odgovor. Naj dodam še tisti prejšnji razpravi to, da je Sklad kmetijskih zemljišč v imenu tega podjetja 29. 3. objavil razpis: Zagotavljanje usposobljenosti bodočih izvajalcev. Rok za oddajo ponudb je bil 5. 5. Pred nekaj dnevi, mogoče največ enim tednom so bili poslani sklepi več kot 500 prijaviteljem in vsi ti še niso niti pošte dvignili, zato je bila poslana celo urgenca, da dvignejo. Gre za usposobljenosti. Tisti, ki nimajo pozitivnega sklepa, se lahko na ta sklep pritožijo. Pravično bi bilo, da se te pritožbe rešijo. Potem sklad pošlje zahtevke za ponudbe za te štiri razpise, če prvega, ki ni rokavno vezan, odmislimo, za informacijski sistem in potem šele odločijo in izberejo med več sto izvajalci izvajalce za prevoz gozdno- lesnih asortimentov iz gozdov v lasti Republike Slovenije za obdobje od sklenitve sporazuma do 31. 12. 2016. Poslušajte, do 31. 12. 2016! Isto tudi za gradnjo in vzdrževanje gozdne infrastrukture, isto za gojitvena in varstvena dela do 31. 12. Kolikor vem, gre predvsem za sadnjo, ki se izvaja spomladi, razen če imajo tudi gozdarji zelena dela kot vinogradniki in trgatev potem v jeseni. Vse je do 31. 12. Jaz bi razumel, da gre za dela, ki se bodo izvajala od 1. 1. 2017 naprej, bi lahko te postopke izvedli. Kolega Ivan je prej povedal, da se verjetno na tri mesece ne bo sekalo. Potem pa ves ta direndaj za tri mesece do konca tega leta, vmes je pa lahko še te tri mesece zima. Kaj počnemo? Če je rezervna varianta, jo naj dajo čim prej ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 43.
(Za je glasovalo 15.) (Proti 43.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 14. JUNIJA 2016 OB 19.42 IN SE JE NADALJEVALA 15. JUNIJA 2016 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 20. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič, Iva Dimic od 11.30 do 14.

ure, Ljudmila Novak od 12. do 16. ure, dr. Simona Kustec Lipicer do 15. ure, Marjan Dolinšek, Franc Laj, Žan Mahnič, mag. Matej Tonin od 11. do 20. ure, Jernej Vrtovec od 11. do 12. ure, Jožef Horvat od 11. do 12. ure in Branko Zorman do 15. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA – INTERPELACIJA O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI DR. ANJE KOPAČ MRAK.**

Interpelacijo je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Pri obravnavi te točke dnevnega reda poslanke in poslance glede na to, da je v okviru interpelacije izpostavljen konkreten postopek, ki se nanaša na mladoletna otroka, opozarjam, da v svojih razpravah spoštujete tako mednarodnopravno, ustavno in zakonsko zagotovljene pravice do zasebnosti, do varstva osebnih podatkov, še posebej varstva mladoletnih otrok. Še enkrat poudarjam, prosim za posebno skrbnost, ne le zaradi mladoletnih otrok, temveč tudi zato, ker so postopki še odprti. Prav tako smo v skladu z Ustavo Republike Slovenije kot državni organ odškodninsko odgovorni za škodo, ki lahko nastane z našim protipravnim ravnanjem. Podatki iz tekočih postopkov oziroma tisti, ki se tičejo posameznikov, so v razmerju do Državnega zbora in poslancev varovani bolj kot vse državne skrivnosti, ker imajo poslanci pravico vpogleda in skrbnega ravnanja. V slednjih primerih, torej v primerih, ko gre za postopke, ki so v teku, in ko gre za posameznike, nima nihče od poslancev zgolj zaradi svoje funkcije niti pravice vpogleda. Če bi šla razprava preko teh omejitev, ki sem jih vnaprej povedal, bom v njo posegel takoj, v skladu s poslovníkom.

Besedo dajem predstavnici predlagateljca, gospe Suzani Lep Šimenko, za obrazložitev interpelacije.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predsednik Vlade, ministrska ekipa, lepo pozdravljeni!

12. aprila smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke vložili interpelacijo delo in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak zaradi številnih nepravilnosti v primeru odvzema koroških dečkov starim staršem. Pričakovali bi, da bi zaradi številnih nepravilnosti in v umestnem času odkritih dejstev ministrica odstopila sama ali pa bi svoj odstop ponudila vsaj danes. Dokončna odločitev za interpelacijo smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke sprejeli po tiskovni konferenci ministrice dne 6. 4. 2016. Na tiskovni konferenci je

ministrica prekoračila pooblastila in njenega delovanja s tem, da se je z razlago konkretnega primera tam sploh pojavila. Več kot očitno je svojo pojavo želela neposredno vplivati na javno mnenje kot tudi prikriti nepravilnosti, ki so se na izpostavljenem primeru odvzema koroških dečkov zgodila. S svojo navzočnostjo je poskušala prepričati širšo javnost, da je odločitev Socialne inšpekcije pravilna in da takšno odločitev osebno podpira. Verjamemo, da se je nepravilnosti zavedala že tedaj, saj je z njimi bila že pred tiskovno konferenco seznanjena s strani odvetnika starih staršev. S svojim nastopom je zgolj želela javnost pomiriti ter nepravilnosti pomesti pod preprogo. Razlogi, navedeni v vloženi interpelaciji več kot dva meseca nazaj glede na dogodke, ki so se odvijali po vložitvi in do danes, našo pravilno odločitev podkrepljujejo z številnimi dejstvi in argumenti, ki kažejo, da je pri odvzemu dveh koroških dečkov starim staršem šlo za številne nepravilnosti, ki se dogajajo pod okriljem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V primeru, da politika pokrije takšne odločitve, kot je to storila ministrica, je interpelacija edino sredstvo, ki ga ima opozicija na voljo, da na politično zagovarjanje strokovnih napak tudi opozori. Ne gre za zlorabo primera koroških dečkov, kot so nam v odzivu na interpelacijo očitali predstavniki iz koalicijskih vrst, gre za opozarjanje na zlorabo politične funkcije v primeru kritja strokovnih napak. Interpelacijo zoper ministrico smo vložili zaradi odgovornosti pri nesorazmernem posegu v človekove pravice, varovane z Ustavo Republike Slovenije. Te so: varovanje otrok in družine ter ustvarjanja za varstvo potrebnih razmer po tretjem odstavku 53. člena Ustave, posebno varstvo in skrb za otroke po 56. členu Ustave, pravico do osebnega dostojanstva otrok in njihovih starih staršev po 34. členu Ustave, pravico do zasebnega življenja otrok in starih staršev po 35. členu Ustave ter zaradi opustitve dolžnega ravnanja v okviru političnih in uradnih pooblastil za zagotavljanje teh človekovih pravic pri odvzemu otrok starim staršem s strani Centra za socialno delo Velenje. Zaradi odgovornosti in opustitve dolžnega ravnanja kot pristojna ministrica je namreč dolžna zagotavljati, da državni organi in nosilci javnih funkcij pooblastil v vseh postopkih v zvezi z otrokom skrbijo za otrokovo korist. Zaradi odgovornosti in vpletenosti pri politizaciji dela centra za socialno delo na primeru Centra za socialno delo Slovenj Gradec in odgovornosti za posledice prikritja napak ta isto imenovanega centra, ki je bil pristojen za odločanje o vlogi za rejništvo starih staršev, zaradi odgovornosti pri nepripravi zakonodaje, ki bi varovale pravice otrok, zaradi dejanj in stališč ministrice, ki imajo za posledico izgubljen zaupanje v institucije socialne države.

Poglejmo, kako so potekali postopki, vezani na primer koroških dečkov, pri tem pa ni odveč izpostaviti, da stara starša še danes nimata stikov z vnuki, kljub zagotovilo pristojnih,

da je to treba urediti. Stara starša sta skrbela za svoja vnuka potem, ko je partner njune hčere umoril njuno hči, mamu dveh dečkov. Otroka sta bila v njuni oskrbi 3 mesece, vse do takrat, ko je Center za socialno delo Velenje vnuka odvezel in ju dodelil v rejništvo neznani družini. Odvzem je bil skrajno neprimeren, in sicer na način, da sta bila otroka odpeljana iz vrtca brez vednosti starih staršev. Takšen način bi lahko uporabili zgolj v primeru, da bi bilo zdravje ali življenje ogroženo. Šlo je za očitno nesorazmeren poseg pri izvrševanju odločitve Centra za socialno delo Velenje, s katerim se je poseglo v odnose med vnuroma in starima staršema na način, da je bil ta boleč tako za otroka kot za stare starše. Čeprav sta stara starša za otroka skrbela 3 mesece, jima Center za socialno delo Velenje ni dodelil skrbništva, skrbništvo je bilo dodeljeno tako imenovani nevtralni osebi s strani Centra za socialno delo Velenje, kar je skrajno nenavadno, saj po 182. členu Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih se praviloma za skrbnika imenuje sorodnik, razen če to ni v nasprotju s koristmi varovanca. Glede na to, da ste bila otroka pri starih starših kar 3 mesece, v tem primeru zagotovo to ni bilo v nasprotju s koristmi teh dveh otrok. Stara mama je na krajevno pristojni Center za socialno delo Slovenj Gradec vložila vlogo za dodelitev rejništva. Ker gre za upravni postopek, bi moralo o vlogi odločiti Ministrstvo z odločbo. V konkretnem primeru Center za socialno delo Slovenj Gradec vloge ni posredoval na Ministrstvo in ministrstvo o tem ni odločalo v zakonitem roku, to je v 60. dneh. Postopek dodelitve rejništva starim staršem še ni bil zakonito končan, ko je Center za socialno delo Velenje že odločil in otroka dodeli drugim rejnikom, kar pomeni, da je bil tudi postopek določitve drugih rejnikov izveden izredno prehitro, samovoljno in tudi nezakonito ter ne oziraje se na to, ali bo stara mama upravičena do rejništva ali ne. Za to okoliščino je ministrica vedela, saj je bila izpostavljena v medijih, nanjo je opozorila tako stara mama kot tudi njen odvetnik. Takšno nepravilnost bi morala ugotoviti tudi socialna inšpekcija, ki je naredila izredni pregled na pobudo ministrice. A ta nepravilnosti ni ugotovila. Odločba s strani ministrstva je bila izdana komaj 11. aprila 2016, torej čez zakonsko določen rok, ki je bil 27. marec 2016 ter za tem, ko sta bila otroka že dodeljena neznani rejniški družini. Kateri so razlogi, da so se predstavniki Centra za socialno delo Velenje odločili, da bi bila nastanitev v neznano rejniško družino za otroka največja možna korist, nam predstavniki ministrstva do danes niso znali pojasniti niti na dvakrat za javnost zaprti seji Komisije za peticije. Center za socialno delo Velenje je odločil, da ni v otrokovi koristi, da bi za vnuka skrbela stara starša, temveč je v večjo korist otrok, da zanjo skrbi neznana rejniška družina. V oceni primernosti za rejništvo je Center za socialno delo Slovenj Gradec navedel pozitivne razloge glede odnosa med starimi starši in vnuki, na koncu pa zaključil

le z enim stavkom, da nista najbolj primerna. Center za socialno delo Slovenj Gradec je bil tudi edini pristojni center za socialno delo, ki lahko podaja razloge glede rejništva starih staršev, a razlogov o neprimernosti rejništva ni ugotovil. Razlogi, zakaj stara starša nista primerna rejnika, so še danes neznan. Pri celotnem postopku se je popolnoma zanemarljivo 8. člen Konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, po katerem se za družino kot posebej varovano življenjsko skupnost šteje tudi skupnost starih staršev in vnukov, če je zaradi določenih razlogov med njimi prisoten odnos starši–otroci. To je konec meseca maja ugotovilo tudi Upravno sodišče, ki je prisodilo, da je bil odvzem koroških dečkov v nasprotju z 8. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic, ki govori o pravici do družinskega in zasebnega življenja in tudi v nasprotju s 53. členom Ustave, ki govori o pravici do družine. Odločilo je, da je razmerje med starimi starši in vnuki varovano kot družinsko življenje, kar izhaja tudi iz sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice. Stališče, ki ga je ministrica ves čas politično zagovarjala, izhaja iz napačne ugotovitve, da se starim staršem in vnukom ne prizna statusa družinske skupnosti, ki ga priznavata Evropska konvencija o človekovih pravicah ter praksa Evropskega sodišča ravno v takšnih primerih. Poseg v družinsko skupnost s strani države bi se lahko izvedel zgolj zaradi ogroženosti otrok, ta pogoj v tem primeru ni bil izpolnjen. Do danes tudi ni znano, zakaj Center za socialno delo Velenje ni nemudoma začel postopka za odvzem roditeljske pravice očetu otrok, morilcu njune mame, ki roditeljske pravice ne more izvrševati, saj je v priporu. Center za socialno delo Velenje je celo obravnaval očeta kot stranko v postopku, ko se je odločalo o dodelitvi otrok v rejniško družino, s čimer se je oče strinjal. Center za socialno delo Velenje je bil dolžan storiti vse potrebno za varstvo pravic in koristi otrok ter na podlagi 64. člena Zakona o nepravdnem postopku takoj predlagati postopek za odvzem roditeljske pravice očetu, namesto da ga je obravnaval kot stranko v postopku.

Ministrica je izredni nadzor Socialne inšpekcije najverjetneje zahtevala zaradi pritiskov javnosti. Ugotovitve nadzora pa so bile predstavljene na že omenjeni tiskovni konferenci 6. aprila 2016. Ugotovitev je bila, da so odločitve zakonite in da nepravilnosti pri delovanju Centra za socialno delo Velenje ni bilo. Na tiskovni konferenci je bil med drugim naveden tudi razlog odvzema otrok starim staršem, in sicer da stara starša nista več sodelovala s Centrom za socialno delo Velenje, pri čemer ni bilo konkretno pojasnjeno, kaj točno naj bi to nesodelovanje sploh pomenilo. Odločitev za odvzem vnukov je bila po mnenju sodelujočih na tiskovni konferenci strokovna in v največjo korist otrok. O odvzemu otrok naj bi odločala stroka in strokovne odločitve ne morejo biti napačne ali predmet dvoma. S takšno razlago se ne moremo

strinjati, še posebej če se izkaže, da je politika tista, ki upravičuje tako imenovane strokovne odločitve in ne dejanskih argumentov. Ministrica je na tiskovni konferenci tudi dejala, da sicer razume čustven odziv javnosti, a da ta včasih sodi prelahkotno in s premalo podatki. Glede na sodbo Upravnega sodišča lahko rečemo, da je takrat tudi ministrica sodila prelahkotno, ne bi pa smela s premalo podatki. Odločitev Socialne inšpekcije in Centra za socialno delo Velenje ja zagovarjal, in to kljub dejstvu, da je že takrat vedela, da socialna inšpekcija ni zaslišala starih staršev in tako preverila, ali stanje, ki ga navajajo v Centru za socialno delo Velenje, tudi dejansko drži. Socialna inšpekcija na takšen način ni mogla ugotavljati dejanskega stanja ter posledično strokovnosti in zakonitosti dela centra, saj se ni mogla prepričati o resničnosti dokumentacije, ki jo je predložil center.

8. aprila 2016 je izsledke svojega nadzora nad Centrom za socialno delo Velenje na tiskovni konferenci predstavila tudi varuhinja, skupaj s svojim namestnikom. Tudi ona ni ugotovila nepravilnosti, je bil pa tudi ta nadzor opravljen zgolj na podlagi poročila Centra za socialno delo Velenje. Razgovora s starimi starši tudi varuhinja ni opravila in tako tudi ona ni mogla oceniti dejanskega stanja. Četudi varuhinja ni ugotovila nepravilnosti, je pa vseeno izpostavila nekaj pomanjkljivosti. Prva je ta, da o pravici do rejništva starih staršev ni bilo zakonito odločeno in da bi bilo zato treba odločiti z odločbo. Druga je ta, da bi očetu morali odvzeti roditeljsko pravico ali pa bi moral Center za socialno delo Velenje vsaj začeti postopek za odvzem roditeljske pravice. Prav tako po mnenju varuhinje otroka ne bi smeli odpeljati v rejniško družino neposredno iz vrtca, saj bi center svojo odločitev lahko izvršil na za otroka primernejši način.

Upravno sodišče je ugotovilo, da je bil odvzem otrok starim staršem nezakonit. Vloga za rejništvo je bila s strani stare mame vložena 13. januarja 2016, upravni postopek je uveden 27. januarja 2016, ko je bila vloga po dopolnitvi popolna. Ker gre za upravni postopek, v katerem je pristojni organ za odločanje ministrstvo, bi moral Center za socialno delo Slovenj Gradec vlogo babice odstopiti v reševanje ministrstvu. O vlogi bi moralo biti odločeno najkasneje v roku dveh mesecev. Center za socialno delo Slovenj Gradec pa je vlogo na ministrstvo podal šele 11. aprila 2016 in še to po pozivu ministrstva. Ministrica je sicer še isti dan izdala zavrnilno odločbo babici, a prepozno, skrajni rok za to je bil 27. april 2016. Prav tako so na Centru za socialno delo Slovenj Gradec pozabili, da je treba ob osebni predaji vloge nanjo odtisniti štampiljko, ki dokazuje, kdaj je bila vloga oddana, kar je seveda osnovno dejanje in resnično je težko razumeti, da se je kaj takšnega lahko zgodilo. Še težje pa je razumeti to, da se je to zgodilo kar dvakrat, tudi ob dopolnitvi vloge namreč.

Poleg vsega navedenega je Upravno sodišče na prvi stopnji ugotovilo, da je pri odvzemu otrok prišlo do kršenja človekovih pravic. Sodišče je resda zavzelo stališče, da otroka ostaneta pri rejnikih, vendar le zato, ker je lahko nenehno premeščanje otrok škodljivo. Kršitve po navedbah Upravnega sodišča so bile: zgodil se je poseg v družinsko skupnost starih staršev in vnukov, kot priznava 30. člen Ustave Republike Slovenije in Evropsko sodišče za človekove pravice; druga kršitev je bila onemogočanje pravnih sredstev starima staršema pri odvzemu otrok in oddaji v rejništvo, saj odvzem otrok oziroma poseg v družinsko skupnost ni bil sprejet z ustreznim aktom, kjer bi bila stara starša stranki in bi jima bilo omogočeno pravno sredstvo. S tem se je poseglo tudi v pravico do pravnega sredstva starih staršev po 25. členu Ustave Republike Slovenije.

Včeraj smo bili lahko priča tudi dodatnim manipulacijam Ministrstva glede odločitve Vrhovnega sodišča. Vrhovno sodišče je odločalo zgolj o začasni odredbi, ki je bila zavrnjena na prvi stopnji, o takojšnji premostitvi otrok nazaj k starim staršem. Ugotovitve o kršitvi človekovih pravic pa so do dokončne odločitve ostale takšne, kot so vpisane v sodbi na prvi stopnji.

Direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec je zaradi objektivne odgovornosti po ugotovitvah upravne inšpekcije odstopil. Žal, veliko nepozno. Je pa s tem potrdil, da je prišlo do napak, ki jih je v samem začetku na tiskovni konferenci ministrica zagovarjala. Odgovornosti pa ni čutila ministrica, pa čeprav se je pri imenovanju taistega direktorja osebno angažirala in so takrat predstavniki Ministrstva v Svetu Centra za socialno delo povozili mnenje zaposlenih, ki so vztrajali, da Jurij Šumečnik ne izpolnjuje pogojev za vodilnega delavca v socialni, saj ni imel zahtevanih delovnih izkušenj na področju socialnega varstva. Kljub dejstvu je po ponovnem razpisu in ob zadostni politični večini v Svetu zavoda dobil podporo in postal direktor. Politika je takrat povozila stroko. In takšne politične odločitve so imele za posledico nezakonito ravnanje direktorja. Prav zaradi tega bi tudi ministrica morala nositi odgovornost za nepravilnosti na Centru za socialno delo Slovenj Gradec, pri čemer seveda niti ni zanemarljivo dejstvo, da je bil ta politični nastavljeni direktor vidni član SD in celo vodja Koroške regije pred imenovanjem.

Naše navedbe o nepravilnosti postopkov pri odločanju o vlogi za rejništvo na strani Centra za socialno delo Slovenj Gradec so se tako v vmesnem času od vložitve interpelacije do danes potrdile. V postopku so bile kršene človekove pravice. Postopek je bil nezakonit. Nezakonito odločanje o rejniški pravici pa je nepravilnost, ki je vplivala na odvzem otrok iz oskrbe starih staršev, saj postopek ni bil zakonito zaključen. Pravica do rejništva predstavlja bistveni predpogoj za odločanje o tem, ali se vnuka odpelje v drugo rejniško

družino in ne dodeli rejništva starim staršem. Tega socialna inšpekcija ni ugotovila. Čeprav gre za očitno kršitev, ministrica pa na to ni odreagirala.

Namestnik Varuhinje je vezano na postopek odločanja glede rejništva izpostavil, da je bila šele na njihovo pobudo po opravljenem nadzoru spremenjena dosedanja dolgoletna praksa Centrov za socialno delo, ki v takšnih primerih nikoli niso odločali z odločbo. Kar pomeni, da se je izpostavljena nepravilnost dogajala že v preteklosti.

Glede odgovornosti ministrice za nepripravo zakonodaje, s katero bi se zaščitilo pravice otrok, je treba poudariti, da je Družinski zakonik, ki je padel na referendumu leta 2012, bil pripravljen za sprejem že v času Vlade 2004–2008. Vseboval je določila, s katerimi bi se z odločanjem pred sodišči zaščitilo pravice otrok in vseh ostalih udeležencev v postopkih dodeljevanja v rejništvo, odvzema roditeljske pravice in pri odločanju pri posvojitvah. Namesto prvotne rešitve je bil takrat s strani Ministrstva za delo, ministra za delo dr. Svetlika pripravljen zakonik z dodatnimi ideološkimi rešitvami, zaradi česar je seveda potem ta Družinski zakonik na referendumu tudi padel. Rešitve, ki so se nanašale na odločanje pred sodišči, da bi se zaščitile pravice otrok, so bile potrebne za implementacijo 9. člene Konvencije o otrokovih pravicah, ki določa, da imajo v vseh postopkih vse prizadete stranke možnost sodelovati in izraziti svoja mnenja, to pomeni vključno s starimi starši. Ne glede na izid referenduma je enoletni rok za moratorij na enake odločitve, ki so bile zavrnjene, potekel 24. aprila leta 2013. Ministrica dr. Anja Kopač Mrak pa vodi Ministrstvo za delo od 20. marca 2013. V vsem tem času na področju družinske zakonodaje ni bila s strani ministrstva, ki ga vodi, predlagana niti ena rešitev, s katero bi se v postopkih rejništva ali posvojitve določila pristojnost sodišč in s tem omogočilo sodelovanje vsem prizadetim strankam v postopkih, ki bi jih vodila sodišča. Podoben predlog je v javno obravnavo podala komaj 31. 5. 2016. Torej po več kot treh letih njenega ministrovanja.

Če pogledamo, kaj pomeni nesprejetje neustrezne zakonodaje na primeru koroških dečkov, lahko vidimo, da stara starša nista mogla sodelovati kot stranki v postopku, prav tako o tem ni moglo odločati sodišče, ki bi presodilo na podlagi vseh okoliščin, stara starša pa bi imela na voljo možnost pravnega sredstva. Ministrica nosi odgovornost, ker ni pripravila ustrezne zakonodaje, ki bi zavarovala pravice otrok in implementirala odločbe Konvencije o otrokovih pravicah. Nenazadnje je ministrica na TV Slovenija 1 28. 5. 2016 sama povedala, da svoje odgovornosti za delo Centra za socialno delo ne vidi, vidi pa neko svojo odgovornost za družinsko zakonodajo.

Odgovornost ministra je jasno opredeljena v Zakonu o državni upravi in tudi Ustavi Republike Slovenije. V skladu s 114.

členom Ustave je vsak minister odgovoren za delo svojega ministrstva. Na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi pa minister vodi in predstavlja ministrstvo ter izdaja predpise in druge akte v skladu z zakonom ter sprejema druge odločitve iz pristojnosti ministrstva. V odnosu do organa v sestavi ministrstva, kot je na primer socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata za delo Republike Slovenije, pa minister po 23. členu Zakona o državni upravi daje organu usmeritve za delo ter obvezna navodila in naloge, da v mejah svoje pristojnosti opravi določene ukrepe ter ji o tem poroča. V zvezi s tem lahko minister zahteva poročila, podatke in druge dokumente v zvezi z delom organa v sestavi.

Pri odvzemu vnukov je prišlo do številnih nepravilnosti. Sporen je bil način odvzema otrok starim staršem, saj življenje ali zdravje otrok ni bil ogroženo, zato je bil odvzem nesorazmeren glede na korist otrok. Morilcu matere, njihovemu očetu, ni bila odvzeta roditeljska pravica, namesto tega je celo sodeloval kot stranka v postopku. Center za socialno delo Slovenj Gradec je nezakonito obravnaval vlogo za rejništvo starim staršem, ker je ni poslal v odločanje pristojnemu ministrstvu. Center za socialno delo Velenje ni imel stvarno utemeljenih razlogov, da ne bi otroka v rejništvo dodelil starim staršem. Nesodelovanje starih staršev ne more biti utemeljen razlog, odločilna bi morala biti zgolj korist otrok. Otrokom ni bil dodeljen skrbnik, ki bi moral biti praviloma sorodnik otrok, razen če bi bilo to v nasprotju s koristjo obeh otrok, kar pa v danem primeru ni bilo. Socialna inšpekcija je nadzor opravila zgolj na osnovi poročila Centra za socialno delo Velenje, brez da bi se pogovorila z nasprotno stranjo, v tem primeru stari starši. Zaradi navedenih nepravilnosti je prišlo do nesorazmernega posega v ustavno varovane človekove pravice vnukov kot tudi starih staršev. Poseglo se je v osebno dostojanstvo otrok in njihovih starih staršev, kot tudi v pravico do zasebnega življenja otrok in starih staršev. V skladu z 8. členom Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah je kot družina varovana tudi širša družina, še posebej, če gre za vzpostavljene družinske odnose med otroci in drugimi sorodniki, kot so na primer stari starši. To je potrdilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice v primeru Manuella in Nevi proti Italiji.

Ministrica dr. Anja Kopač Mrak v zvezi s temi nepravilnostmi in posegi v človekove pravice ni samo objektivno odgovorna, temveč tudi subjektivno. Socialna inšpekcija Republike Slovenije je organ v sestavi ministrstva, ki je sicer pri svojem delu samostojen, vendar je v skladu z Zakonom o državni upravi dolžan upoštevati navodila ministrice, ki ima tudi pravico do vpogleda v celotno dokumentacijo inšpekcijskega nadzora. Izsledke nadzora, ki ni ugotovil nepravilnosti, je podprla, čeprav je bilo že od vsega začetka jasno, da Socialna

inšpekcija ni ugotavljala dejanskega stanja v konkretnem primeru, saj ni zaslišala starih staršev in s tem ni omogočila načela kontradiktornosti postopkov ter izhajala zgolj iz enostransko prikazanih navedb v dokumentih Centra za socialno delo Velenje. Z nepravilnostmi je bila seznanjena s strani odvetnika starih staršev že pred tiskovno konferenco. Namesto da bi v skladu s svojimi pristojnostmi po 23. členu Zakona o državni upravi od Socialne inšpekcije zahtevala dodatno preučitev primera, se vse do danes o teh nepravilnostih Socialne inšpekcije ni opredelila. V skladu z 274. členom Zakona o upravnem postopku ima ministrica kot pritožbeni organ zoper odločitve centru za socialno delo odpraviti ali razveljaviti odločbe po nadzorstveni pravici, če je bil z odločbo očitno kršen materialni predpis, kot se je to zgodilo v konkretnem primeru, ko odločba Centra za socialno delo Velenje ni upoštevala, da o pravici starih staršev do rejništva preko Centra za socialno delo Slovenj Gradec še ni bilo dokončno odločeno v skladu z zakonom. Namesto, da bi proučila možnosti, ki jih ima po nadzorstveni pravici, je ministrica nekritično sledila ugotovitvam Socialne inšpekcije in se postavila na stališče, da nepravilnosti ni bilo. S svojimi dejanji in ravnanji nosi ministrica tudi odgovornost za posledično izgubljeno zaupanje v institut socialne države. Ravnanje centra za socialno delo je bilo v primeru odvzema koroških dečkov nepravilno, šlo je za nesorazmerno poseganje v družinsko skupnost. Podobni primeri so se dogajali že v preteklosti. Državljanke in državljani Republike Slovenije opozarjajo na številne nepravilnosti, ki se dogajajo na centrih za socialno delo, v domovih za ostarele, v zavetiščih za brezdomce in tako dalje. Javnost od ministrice pričakuje, da bo nepravilnosti odpravila. S tem, ko ščiti ravnanja svojih podrejenih in več kot očitno politično pokriva strokovne in postopkovne napake, ki se dogajajo na škodo državljanek in državljanov, kar ima za posledico izgubo zaupanja v institucijo socialne države.

Ministrica je morala na razgovor k vsem poslanskim skupinam koalicije, prav tako je bila na pogovoru pri premierju Miru Cerarju. Le-ta je ugotovil, da ne more biti krivdno oziroma subjektivno odgovorna za nezakonitosti oziroma nepravilnosti, ki jih je ugotovilo Upravno sodišče, saj ni bila neposredno vpletena v postopke, je pa po njegovem mnenju zaradi nepravilnosti postopkov mogoče najti določene vidike objektivne odgovornosti, saj je za zakonito in učinkovito delovanje resorja odgovoren minister.

Ali ne bi bilo prav, da bi predsednik najbolj etične in moralne vlade prav zaradi tega in po odločitvi Upravnega sodišča ministrico razrešil? Če po ugotovljenih nepravilnostih ministrica ne odstopi že sama, kar bi bilo seveda veliko bolj razumneje.

Čeprav se je po vložitvi interpelacije Poslanski skupini Slovenske demokratske

stranke s strani koalicijskih vrst očitalo, da izkoriščamo primer v politične namene, smo se v vmesnem času lahko prepričali ravno v nasprotnem. Če kdo, so stranke koalicije tiste, ki politično kupčkajo in izmerjajo medsebojne moči ter podporo ministrici pogojujejo z različnimi zahtevami. Več kot očitno za posamezne stranke koalicije niso pomembne številne nepravilnosti, ki so se pri izpostavljenem primeru zgodile, temveč zgolj to, kar se bo s tem dalo tudi s pomočjo vložene interpelacije opozicije znotraj koalicije iztržiti. Ministrica je ob imenovanju prisegla, da bo spoštovala ustavni red, da bo ravnala po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije. Če politika zagovarja kršitve človekovih pravic, so možna zgolj politična sredstva, kar je v tem primeru interpelacija opozicije, saj koalicije več kot očitno ni zmogla zadosti samokritike. Ni dovolj navedba ministrica, da bo v primeru pravnomočnih sodb razrešila odgovorne, saj je v tem primeru s politične funkcije tudi aktivno sodelovala v smislu celostnega pokritja tega primera. Če se uporabi politična pooblastila ministra, da se prikrije določene nepravilnosti pri posegu človekove pravice, kot je bilo to v primeru starih staršev, je treba za ugotavljanje odgovornosti uporabiti interpelacijo kot politično sredstvo. To smo v Slovenski demokratiški stranki tudi storili.

Vlagatelji interpelacije tako predlagamo Državnemu zboru, da po opravljeni razpravi razreši dr. Anjo Kopač Mrak, ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovor ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na interpelacijo ste prejeli z dopisom z dne 12. 5. 2016.

Besedo dajem ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anji Kopač Mrak za obrazložitev pisnega odgovora.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade, dragi ministrice in ministri, poslanke in poslanci, gledalke in gledalci, starši, stari starši!

Danes stojim pred vami, ker stranka SDS zahteva moj odstop, ker ne želim v javno zrežiranih šovih razgaljati in polemizirati o konkretnem primeru, o primeru, ki še ni končan, kjer je pravno varstvo vseh vpletenih zagotovljeno, saj teče več upravnih in sodnih postopkov, ker so vse nadzorstvene institucije do sedaj, ki so presojale, ali je bila pri odločitvi Centra za socialno delo Velenje zasledovana korist otrok, to potrdile. In zakaj ne želim razpravljati – ker bi s tem lahko ogrozila zakonitost in pravilnost teh postopkov, in to predlagatelji dobro vedo. In kar je najpomembnejše, s tem bi kršila eno izmed temeljnih pravic mladoletnih otrok, to je pravica

do zasebnosti. Bi kdorkoli od vas želel javno razpravo o vaši družini, predvsem o tistem bolečem delu, o družini torej, ki je za vse nas najpomembnejša stvar v življenju? Bi si želeli brati o tem, kaj se dogaja za vašimi štirimi stenami? Ali pa o tem, kako je z vašimi mladoletnimi otroki, ko stvari ne gredo najbolje? Jaz ne. Predlagatelji interpelacije imate veliko povedati o odgovornosti. Pa si odgovorite: Se vam zdi javno razpravljanje o dveh mladoletnih otrocih odgovorno? Se vam zdi odgovorno, da se na sejah delovnih teles tega zbora razpravlja, kdaj in kje je bil kateri izmed otrok zaplojen? Ja, tudi to smo slišali. Se vam zdi odgovorno, da bodo zaradi medijske izpostavljenosti primera ves čas njunega otroštva in še potem, ko boste odrasla, s prstom kazali za njima in govorili, to sta koroška dečka? Se vam zdi javno razpravljanje in izpostavljanje bolečine dedka in babice odgovorno? Se vam zdi pošiljanje odločb, sodb in dokumentacije o otrocih z imeni in priimki, z rojstnimi datumi med odvetniki, novinarji, politiki, odgovorno? Meni ne. Interpelirana sem, ker sem ravnala v skladu s svojimi pristojnostmi. V naši državi so namreč centri za socialno delo javni socialnovarstveni zavodi, ki samostojno, neodvisno vodijo posamezne primere in postopke in so za svoje odločitve tudi odgovorni. Ne vem, ali si lahko predstavljate, da bi minister ali ministrica poklicala direktorja centra za socialno delo in mu povedala, da se ne strinja z namestitvijo otrok v rejniško družino, in mu zaukazala, naj otroka pelje nazaj. Ali si res želite živeti v taki državi, kjer bi ministri na podlagi klica odvetnika, prijatelja, na podlagi pritiska ljudi odločali arbitrarno, mimo odločitev za to pristojnih institucij? Sama si tega ne želim, ne kot državljanka, ne kot mati dveh mladoletnih otrok, ne kot hči, ne kot Anja Kopač Mrak. Nihče od nas ne more in ne sme na pamet soditi, kaj se dogaja za drugimi štirimi stenami, kaj se dogaja z družino. Najbližje družini je, žal, v takih primerih strokovni delavec, ki se z družino ukvarja in jo zato tudi najbolje pozna. Zato moramo pustiti stroki, da opravi svoje delo. Vodilo stroke pa je in vedno mora biti zasledovanje koristi otrok. In, ja, pri tako zelo občutljivih zadevah morajo biti tudi postopki izpeljani odgovorno in pravilno. Veliko razmišljam o tem in podobnih primerih. Stroka in socialna inšpekcija trdita, da je strokovna odločitev zasledovala korist otrok. To mi pravijo strokovni delavci. Pravijo tudi, da sta otroka dobro, sta napredovala in se je njuno zdravstveno stanje izboljšalo. In to je najpomembnejše. In če stojim tu, če sem na tnalu, ker verjamem, da je dečkoma dana priložnost, ker verjamem stroki in institucijam, kot so Socialna inšpekcija, Varuhinja človekovih pravic, in ker ravnam v skladu s svojimi pristojnostmi in ker verjamem v zaščito otrok, potem je vredno.

Spoštovani! Vložena interpelacija zaradi primera namestitve dveh mladoletnih

oseb v rejniško družino je zloraba instituta v politične namene. Slovenija je pravna država. V to verjamem, v to moramo verjeti, še posebej takrat, ko gre za zaščito pravic najšibkejših, v tem primeru najmlajših, ki o svojih pravicah ne morejo odločati, zato moramo biti prepričani, da bodo njihove interese zagotavljali strokovno usposobljeni posamezniki, ki pa morajo biti odgovorni za svoja dejanja. In moja vloga, vloga ministrice in ministrov pred mano je, da ne glede na politična, verska ali katerakoli druga prepričanja zaupajo v njihovo strokovnost. Če pa se izkaže, da oni svojega dela ne upravljajo v korist najšibkejših in v zaščito njihovih pravic, pa je treba ukrepati, vendar ne samovoljno, ne zaradi pritiska javnosti, temveč na podlagi strokovne utemeljitve, zato je potreben formalen postopek. In v Sloveniji imamo institucije, ki so za to poklicane. Slovenija je pravna država in to moramo spoštovati. Vloga ministrice je nadzorna in sistemska. V tem primeru je bila moja naloga, da pozovem nadzorstveno institucijo, ki je v moji pristojnosti, to je Socialna inšpekcija, ki pa ni ugotovila nepravilnosti, in zato ni bilo razloga, da vnaprej dvomim v pravilnost njihove odločitve. Primer preverja tudi Upravna inšpekcija v skladu s svojimi pristojnostmi. Odvetnik starih staršev je sprožil več sodnih postopkov. Sodno varstvo je zagotovljeno. Pravna država deluje. In prosim vas, počakajmo sodišča, da opravijo svoje delo, da so sodbe pravnomočne. Naj poudarim še enkrat, centri za socialno delo samostojno vodijo posamezne primere in postopke, za svoje odločitve so odgovorni, njihovo ključno vodilo je, da delajo v najboljšem interesu otrok, kakor tudi vsi drugi organi in institucije v naši državi. Zdaj pa zlasti zaradi koristi otrok in tudi spoštovanja do dedka in babice z javnim premlevanjem primera končujem.

Se pa z veseljem pogovarjam o sistemu in o delu ministrstva. Zavedam se, da noben sistem ni popoln. Zato je v teku reorganizacija centrov za socialno delo. Namen reorganizacije je vrniti stroko socialnega dela tja, kjer je vedno bila vedno, na teren, k ljudem stran od papirjev in birokracije, kjer so realni problemi, katere je potrebno pomagati rešiti. Zato je v načrtu regijsko povezovanje obstoječih 62 centrov za socialno delo v 15 območnih centrov, kjer bo večja koncentracija znanja, ljudi in zagotovljena optimalnejša organizacija dela, vse izpostave bodo ostale in se za ljudi z vidika dostopnosti stvari ne bodo spremenile. Takšna reorganizacija bo ljudem omogočala po vsej Sloveniji storitve enake kakovosti in omogočila več terenskega dela. Vpeljane bodo mobilne enote.

Že prejšnji teden smo na Vladi sprejeli prvi korak k reorganizaciji. Najprej korak k izvajanju pilotnega projekta, ki se bo začel izvajati konec letošnjega poletja v Ljubljani. Podoben projekt bomo nato izvedli še izven mestnega okolja. Reorganizacija pa bo potekala postopno v letih 2017 in 2018. Ker gre za veliko spremembo, jo

želimo izpeljati maksimalno odgovorno in z vključevanjem vseh deležnikov.

Hkrati je z reorganizacijo centrov za socialno delo je v pripravi tudi nov sistem odločanja o socialnih pravicah. Septembra 2017 želimo vpeljati prvi informativni izračun o letnih socialnih pravicah: otroškem dodatku, subvencije za malice, vrtec in druge, ki ga bodo upravičenci pridobili avtomatično na dom, po vzoru informativnih izračunov dohodnine. To bo bistveno razbremenilo ljudi in tudi delavce na centrih za socialno delo.

A ne le večja prisotnost strokovnih delavce na terenu, tudi sprejem novega družinskega zakonika bo izboljšal obstoječi sistem. Pred dvema tednoma smo predstavili nov Družinski zakonik in ga dali v javno razpravo. Pred enim tednom je bil prvi velik strokovni posvet in še bodo sledili. Predlog temelji na besedilu družinskega zakonika, ki je bil leta 2012 zavržen na referendumu, kot vemo, predvsem zaradi vroče razprave o izenačitvi pravic istospolnih. O pravicah istospolnih se je na referendumu odločalo še enkrat, konec lanskega leta. In prav zaradi obeh referendumov in postopkov povezanih s tem, se je zamaknila možnost za sprejetje družinskega zakonika. Pred dvema tednoma se je začel ponoven poskus zbiranja podpisov. Politično Gibanje za otroke in družine bi želelo prehiteti družinski zakonik in med drugim pravice starih staršev do posvojitve vnukov obravnavati prednostno, kljub temu da je tudi to vključeno v predlagani družinski zakonik. Če jim bo uspelo zbrati podpise, bo spet podaljšán čas do sprejetja družinskega zakonika. Še ena epizoda torej, ko se ozki politični interesi ponovno postavljajo pred celovito ureditvijo varovanja koristi otrok. V družinskem zakoniku bo definicija družine nova. Razumevanje družine širše. Družina je življenjska skupnost otroka z enim ali obema od staršev ali z drugo odraslo osebo, če ta skrbi za otroka in ima do otroka obveznosti in pravice. Torej za družino ni nujno, da gre za skupnost otroka z obema staršema, zadostuje en starš ali skrbnik in otrok je tisti, ki ustvarja družino. Zdaj ne bomo več govorili o roditeljski pravici, pač pa bomo govorili o starševski skrbi, ki je širša beseda, vključuje tudi nebiološke starše in poleg pravic zajema tudi dolžnosti in predvsem odgovornost staršev za skladen razvoj otrok.

Eno največjih sprememb v Družinskem zakoniku pa je prenos odločanja s centrov za socialno delo na okrožna sodišča. Centri za socialno delo bodo ohranili svojo svetovalno vlogo, pomoč družinam in prenesli odločevalsko funkcijo na sodno vejo oblasti. Le še v nujnih odzemi, ko bo otrok tako ogrožen, da bo nujen takojšen odzem, bo odločal center za socialno delo. O vseh drugih zadevah, odzemi, namestitvah, rejništvo ali zavodu, posvojitvah, pa sodišče.

Predlog zakonika je torej v javni razpravi. Želim si, da bo razprava strokovna, nepolitična, neideološka in da bomo dobili

družinski zakonik, nekakšno družinsko ustavo, ki bo pomenila največje možno soglasje celotne skupnosti. Želim si sodelovanje tudi opozicije.

Ob tej priložnosti želimo ponovno poudariti, da je institut rejništva le ena izmed možnih oblik varstva in vzgoje otrok, za katere ne skrbijo starši, in da je osnovni namen rejništva zagotoviti otroku, ki nima svoje matične družine ali iz različnih razlogov ne more živeti pri starših, nadomestno družinsko oskrbo. Namen rejništva tako ni v prvi vrsti zagotavljanje finančnih sredstev družini, saj so temu namenjene druge pravice iz javnih sredstev.

Predlagatelji interpelacije mi očitata tudi, citiram, »dejanje in stališča, ki imajo za posledico izgubo zaupanja institucije socialne države.« V Vladi Republike Slovenije, predvsem pa na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sledimo po svojih najboljših močeh, kar nam nalaga ustava, da je Slovenija pravna in socialna država, zato v vseh projektih zasledujemo načelo zagotavljanja enakih možnosti dostopa, enakih pravic, dialoga, medgeneracijske solidarnosti. Zagotavljanje tega je še posebej odvisno od našega odnosa do temeljnih načel socialne države, solidarnosti, socialne pravičnosti, enakosti, človeškega dostojanstva in varnosti. In naša glavna vodila so: dogovor, zaupanje, skupnost, skupno dobro.

V nadaljevanju bom predstavila naše delo. V Sloveniji sta v zadnjih letih sovpadali dve okoliščini, dalj časa trajajoča gospodarska stagnacija s socialnimi posledicami, vezani na brezposelnosti in zmanjšanja dohodkov državljanov in državljanek, in fiskalna kriza, zaradi katere smo morali zmanjšati proračunski primanjkljaj in izdatke. V Sloveniji smo imeli visoko brezposelnost, izgubili smo veliko delovnih mest, predvsem pa smo izgubili zaupanje v institucije in v skupno dobro. Kljub temu je bila in še vedno je vsa naša pozornost usmerjena v zaščito najšibkejših. Slovenija za socialno zaščito namenja manj sredstev, kot je povprečje Evropske unije, vendar pa s temi sredstvi dosegamo zelo visoko ciljanost in učinkovitost vpliva socialnih transferjev na zmanjšanje revščine. V letu 2014 so socialni transferji, pri čemer pokojnine niso štete kot del transferjev, zmanjšali tveganje revščine za 42,2 %, medtem ko je evropsko povprečje za petino slabše in dosega le 35 %. Po podatkih Svetovne banke iz 2015 imajo samo še štiri države Evropske unije boljše rezultate glede na obseg razdeljenih sredstev, ki bi jih lahko bilo več, in glede na njihovo učinkovitost pri zaščiti najšibkejših. Kljub krizi je Slovenija v mednarodnem merilu ohranila relativno visoko socialno vključenost in dostopnost do javnih storitev ter eno najnižjih dohodkovnih neenakosti. Na tem področju spadamo v skupino držav, kot so Avstrija, Danska, Francija, Finska, Luksemburg, Nizozemska in Švedska. Ti rezultati so tudi plod ministrstva, ki ga vodim z jasno vizijo ohranjanja sistema socialne države. Razumem, da je za ljudi, ki so v stiski, ta

statistika slaba tolažba, zato si moramo skupaj prizadevati za reševanje njihovih stisk in zato smo odgovorni vsi. Socialna politika le razporeja ustvarjeno, več in boljša delovna mesta so edini pravi odgovor. Leta 2016 smo odpravili del varčevalnih ukrepov, uvedenih z Zakonom o uravnoteženju javnih financ, sprejetim leta 2012, na področju družinske in širše socialne politike. Tako so družine, ki se uvrščajo v 5. in 6. razred otroškega dodatka, upravičene do le tega v celotni vrednosti. 97 tisoč družin bo dobilo višji otroški dodatek. 3 tisoč 200 družin bo na novo upravičenih do državne štipendije. Spremenjena je višina subvencije za kosila, malice. Spremenjen je način odločanja. Kljub fiskalnim omejitvam smo zagotovili skupno več kot 33 milijonov evrov dodatnih sredstev za izboljšanje položaja družin.

Vsakomur, ki se znajde v stiski, mora biti zagotovljena pomoč socialne države. Za učinkovito socialno mrežo varnosti pa moramo po svojih sposobnostih prispevati vsi. Ministrstvo je v razpravo podalo belo knjigo o pokojninah, ki je podlaga za širšo družbeno razpravo o bodočih prilagoditvah našega pokojninskega sistema. Pokojninski sistem namreč zadeva vse posameznike in interesne skupine, zato se morajo odločitve sprejemati na podlagi razprave vseh deležnikov sistema, predvsem pa na temelju socialnega dialoga in medgeneracijskega sodelovanja. Dialog pomeni, da nihče od partnerjev ne more doseči vsega. Dialog pomeni sklepanje skupnega dogovora, ki vse partnerje naredi zmagovalce. Dialog pomeni veliko mero odgovornosti in strpnosti vseh, ki sedijo za isto mizo, da se poenotimo glede bistvenih vprašanj razvoja Slovenije kot države in skupnosti. Dialog pomeni tudi držati besedo pri izvajanju dogovorjenega, čeprav nam trenutno del dogovora ne ustreza. S takšnim zavedanjem smo februarja 2015 socialni partnerji, sindikati, delodajalci in Vlada, podpisali socialni sporazum za obdobje 2015–2016. Gre za šele tretji celovit socialni sporazum v samostojni Sloveniji. Zadnji je bil podpisan oktobra 2007, kar pomeni, da je bila Slovenija brez splošnega družbenega dogovora ves čas krize. Novembra 2015 je sporazum padel, kar kaže, kako šibek je dialog in da ga je potrebno ves čas krepiti kot pomembno demokratično vrednoto družbe. Krepiti je treba medsebojno zaupanje ljudi in zaupanje ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja. Kriza je razmere na trgu dela v Sloveniji močno spremenila. Od začetka leta 2014, v katerem je mandat nastopila vlada Mira Cerarja, smo v Sloveniji beležili visoko stopnjo brezposelnosti. Januarja 2014 je bilo na zavodu prijavljenih malo manj kot 130 tisoč ljudi, od tega 26 % mladih, starih do 29 let. Zelo me veseli, da število brezposelnih pada. Aprila je bilo v evidenci prijavljenih 105 tisoč, maja 102, zdaj smo že blizu 100 tisoč in upajmo, da jih bo vsak mesec manj. Spodbudni so tudi podatki, da se v strukturi brezposelnih na letni ravni znižuje delež

vseh kategorij brezposelnih, najbolj pa delež brezposelnih mladih med 15. in 29. letom starosti. Konec decembra 2015 jih je bilo pri zavodu registriranih malce manj kot 27 tisoč ali 17,2 % manj kot konec leta 2013 in do maja 2016 je ta številka padla na 21 tisoč mladih. K temu je pomembno prispeval paket ukrepov za mlade, tako imenovana jamstva za mlade, saj se je v obdobju 2014–2015 zaposlilo skoraj 50 tisoč mladih. Beležili smo 40 % povečanje izhodov v zaposlitev v roku 4 mesecev po prijavi. In tudi Evropska komisija je slovensko jamstvo priznala kot primer dobre prakse sodelovanja in vključevanja mladih. Tudi v obdobju 2016–2020 se bo uresničevalo 15 različnih ukrepov za jamstvo za mlade. Na voljo je 300 milijonov evrov.

V strukturi brezposelnih se v zadnjem obdobju povečuje delež dolgotrajno brezposelnih in brezposelnih, starih nad 50 let. Zato v letu 2016 že izvajamo programe aktivne politike zaposlovanja, namenjene tem ranljivim skupinam. Povečali smo obseg denarja za javna dela in sprejeli zakon za lažje zaposlovanje starejših. Pripravljamo dokument Starejši na trgu dela. Letos je za program aktivne politike zaposlovanja namenjenih 100 milijonov evrov. Razprava poteka o dostojnem delu in kako zmanjšati prekarnost na našem trgu dela.

In ko že govorim o dosežkih Ministrstev, o katerih vi seveda dvomite, vendar rezultati govorijo svojo zgodbo. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v prejšnji finančni perspektivi imelo na voljo 404 milijone evrov. Od tega smo za izvajanje politike zaposlovanja porabili 398 milijonov, kar je najboljši rezultat v državi. Porabili smo 98,5 % sredstev. Izvajali smo 214 programov, vključenih je bilo 312 tisoč 703 oseb. Še en primer, da nas Evropska komisija priznava kot primer dobre prakse. Naš sklad za pomoč najbolj ogroženim, v katerem je na voljo do leta 2020 20,5 milijona in s katerim zagotavljamo 2 tretjini vse hrane, ki jo razdelita Rdeči križ in Karitas, zagotavljamo preko tega sklada. Spremljevalne ukrepe, ki smo jih uvedli, Rdeči križ in Karitas nudita podporo več kot 32 tisoč ljudem.

Politika Ministrstva sledi principu, da je treba na eni strani zagotoviti primerno raven pomoči, na drugi strani pa zagotavljati kakovostne zaposlitve in predvsem spodbujati aktivnost pred neaktivnostjo. Zato bomo v prihodnje dali še večjo vlogo aktivnim oblikam spodbud pred pasivnimi prejemki. Program socialne aktivacije je pravi odgovor, in tudi tega je Vlada njegov elaborat že sprejela.

Spoštovane in spoštovani, zaupanje v institucije socialne države s svojim ravnanjem ne spodkopavam jaz, ampak ga z željo po političnem vmešavanju v strokovno delo institucij, kar je pretežno vsebina te interpelacije, na grob način rušijo podpisniki interpelacije sami. Ideološki elementi nikoli niso predstavljali vodilo mojega dela, ne v vlogi državne sekretarke ne v vlogi ministrice. Sem pa kot vsi

mi tukaj, politik s svojim vrednostnim sistemom in s svojim nazorom. Ponosno povem, da sem socialdemokratka, zato me vodi prepričanje, da je država dolžna zagotoviti enako obravnavo, enake socialne in ekonomske pravice ter pravno varnost vsem, torej tudi vsem otrokom, ne glede na tip družine, v kateri živijo. V družinskem pravu je in mora ostati ključno vodilo največja možna korist otroka, ki se ugotavlja v konkretnih pravnih in sodnih postopkih.

Podpisniki interpelacije mi očitete odgovornost pri nesorazmernem posegu v človekove pravice, varovanje otrok družine, pravice do osebnega življenja otrok. Podpisniki ste zaradi nerazumevanja ali pa z namenom moje osebne diskreditacije povsem pomešali naloge in pristojnosti posameznih organov ter me pozvali k vmešavanju v postopku mimo pooblastil, kar bi celo lahko razumeli kot napeljevanju k storitvi kaznivih dejanj. Večina dogodkov, ki so navedeni v interpelaciji, se je zgodila, preden je Ministrstvo prejelo kakršenkoli informacijo v zvezi s primerom. Predlagatelji mi očitete odgovornost za postopanje centra za socialno delo, s katerim nisem mogla niti smela biti seznanjena. V konkretnem primeru, tudi glede postopkov v splošnem zakonu o splošnem upravnem postopku je jasna pristojnost upravnih organov in strokovnih delavcev. Odgovornost ministra oziroma ministrice za delo ministrstva je treba razumeti v okviru zakona, to je glede dajanja političnih usmeritev, nadzora nad delom, izvajanja predpisov in drugih aktov iz pristojnosti ministrstva ter drugih nalog, ki jih določajo predpisi. Pri tem je treba pojasniti, da gre pri odločanju centrov za socialno delo za izvedbo načela samostojnosti delovanja uprave na podlagi ustave in zakona, kot to določa drugi odstavek 120. člena Ustave, ki pomeni predvsem konkretizacijo načela delitve oblasti in zagotavlja samostojnost in neodvisnost uprave pri izvrševanju njenih funkcij v razmerju do drugih vej oblasti, seveda v okviru sistema zavor in ravnovesij. Samostojnost pri odločanju v pravnih postopkih je nadalje določena tudi kot temeljno načelo Zakona o splošnem upravnem postopku. Pri institutu interpelacij gre torej za politično odgovornost o delu ministra oziroma ministrice, njegovega oziroma njenega resorja ali njegovih oziroma njenih podrejenih, na katere ima možnost vplivanja, vendar ne v smislu zapovedane točno določene storitve, ukrepa oziroma odločitve, kar bi pomenilo zlorabo uradnega položaja. Če se izkaže, da katerikoli direktor ni ravnal v smeri zaščite pravic in koristi otrok, bom ravnala v skladu s svojo pristojnostjo iz Zakona o socialnem varstvu, ki je točno navedena v 56. členu. Interpelacija zaradi primera namestitve dveh dečkov v rejniško družino je zloraba instituta v politične namene in prav gotovo ni v korist teh dveh mladoletnih otrok kot tudi ne v korist starih staršev. Očitke, navedene v interpelaciji, v celoti zavračam in predlagam Državnemu zboru Republike

Slovenije, da predlagani sklep o moji razrešitvi zavrne. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Pričakoval sem, da boste vi kot predsednik Državnega zbora, ki to sejo vodite, po nastopu ministrice odreagirali. Na vprašanja, ki so postavljena v interpelaciji, odgovarja ministrica, ne tisti, ki smo interpelacijo pripravili. Z retoričnimi vprašanji se obračati na podpisnike interpelacije namesto odgovarjanja, to je zloraba instituta interpelacije. Drugo kar je, se že iz samega nastopa ministrice vidi, da osnovnih pojmov parlamentarne demokracije ne loči. Mi tu ne poslušamo hearinga ministrice ali javne predstavitve mnenj o bodočih politikah na področju dela sociale, družine in ostalih zadev, ampak govorimo o odgovoru ministrice na očitana kazniva dejanja oziroma kršitve v postopkih. Sprenevedanje, gospod predsednik, ob tem, da sta dve sodišči odločili, se pravi upravno in Vrhovno, da so bile v postopkih kršene človekove pravice, da je šlo za nezakonite zadeve, da je bilo storjeno v vsem od začetka naprej narobe pri odvzemu, da ne rečem pri administrativni ugrabitvi otrok iz vrtca, je nekaj hudo narobe, da se ministrica na tak način potem spreneveda in blefira tu pred slovensko javnostjo. Predlagam vam, da ji daste še dodatnih 30 minut, da odgovori na očitke v tistih petih točkah na interpelaciji. Ko bomo razpravljali o programu dela Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, bomo pač o tem razpravljali. Smo nedavno imeli točko dnevnega reda na odboru, nerealizacija sklepov s področja ministrstva, ki jih je ministrica sooblikovala skupaj s koalicijo, tam je bila priložnost za razpravo o tistem, kaj in kako bi lahko to počeli. Danes na interpelaciji, gospod predsednik Državnega zbora, pa govorimo o konkretnih zadevah, ki so navedene v očitkih in v obrazložitvah. In če ena profesorica z doktoratom s področja, katerega pokriva, ne ve, kaj je interpelacija in kaj je program, potem je nekaj hudo narobe. Kako naj potem tu nam razlaga o upravnih postopkih, o tem, da so vsi postopki pravilno potekali. Ne drži. Dve sodni odločbi sta, kjer je bilo evidentno ugotovljeno, da je prišlo do kršitve človekovih pravic, da je prišlo do nezakonitih ravnanj in tako naprej. Predlagam, da odredite ministrici dodatnih 30 minut za pojasnilo očitkov iz interpelacije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vašega predloga ne bom sprejel, od vas pa pričakujem, da razlikujete med postopkovnim in razpravo.

Sledijo predstavitve stališč poslanskih skupin. / oglašanje iz dvorane/ Ja, ja, povedal sem samo to, sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, zdaj se pa že toliko časa predsednik, da bi morda le pogruntali, da ima postopkovni predlog tudi obrazložitev, da se sestoji iz dveh delov. In povedal sem razloge, zakaj predlagam, da dobi ministrica dodatnih 30 minut, zato da bo odgovorila na očitke iz interpelacije, ker smo poslušali o programu, ki naj bi se nekoč zgodil, ne vemo sicer, koliko časa bo ta vlada še trajala, ampak povedal sem vam in predlagam, da to naredite, ker o odgovoru na interpelacijo, na očitke ni bilo odgovorjenega popolnoma nič. Popolnoma nič. In vi kot predsednik ste pač dolžni, da poskrbite, da delo Državnega zbora normalno poteka, da dobimo odgovore na postavljena vprašanja, da govorimo o točki dnevnega reda, če ne drugače, gospod predsednik, in tako naprej. Lahko ste sami ugotovili, če ne, vam bomo pa označili, v katerem delu tri četrtine oziroma 80 % tega govora ministrice ni bila točka dnevnega reda. Najbrž ste zaznali poanto mojega proceduralnega predloga, ki sem ga prej dal. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej, o tem, koliko časa ima kateri razpravljavec, je bilo odločeno na Kolegiju predsednika Državnega zbora. Drugič, točka se imenuje Interpelacija o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak. Vse, kar je do zdaj potekalo znotraj te točke, je bilo v skladu z naslovom te točke. In tretjič, postopkovno ni namenjeno temu, da se razpravlja s predsedujočim, postopkovno je namenjeno novim postopkovnim predlogom in ne ponavljanju kar naprej.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije ... / oglašanje iz dvorane/ A zopet postopkovno? / oglašanje iz dvorane/ Čakajte, kdo je bil prvi? / oglašanje iz dvorane/ Prav, poslušali bomo vse tri in potem bom odločil. Besedo ima gospod Han. / oglašanje iz dvorane/ Najprej Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): No, jaz spoštujem predsednika. Predsednik, hvala lepa za besedo. Danes sem si nadel rdečo kravato, in to nekaj pomeni. Jaz upam, predsednik, da boste tako, kot ste začeli to sejo, tudi naprej vodili, v skladu s poslovnikom in v skladu s tem, kar se danes dogaja. Gospod Jože Tanko je po polurni razpravi ministrice doživel še en šok in iz tega naslova verjamem, da si ni opomogel, da ne bi začel govoriti o proceduralnih predlogih, ki seveda nimajo zveze s proceduro, kar se gremo v Državnem zboru. Jožetu Tanku in njegovim podpisnikom bi rekel samo eno: Če bi bilo normalno v tej državi, te interpelacije na tej tragediji sploh ne bi smelo v Državnem zboru biti. Lahko bi bila pa o socialni politiki interpelacija, vendar vam je pa tam danes ministrica v te pol ure jasno povedala, kakšno socialno politiko v tej državi imamo. In hvala

bogu, da imamo na tem ministrstvu socialno demokratko! Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovani predsednik!

Vodja Poslanske skupine SDS uvaja novo parlamentarno prakso, da na interpelacijah, takoj ko se končajo predstavitve, rogovili s svojimi postopkovnimi predlogi, ki to niso. Še posebej pa kar se tiče postopka, ki ga je predlagal, bi predlagal, predsednik, da v nadaljevanju, kar se tiče postopkovnih strani kolega Tanko, ki zelo rad umotvori in novači in si izumlja nove in nove prijeme, zato da bi lahko prišel do besede in istočasno opravil razpravo, ga pa vprašate, na podlagi katerega člena v Poslovniku predlaga rešitev podaljšanja 30 minut predstavitve, na podlagi katerega člena v Poslovniku je ocenil, da je predstavitev interpelacije oziroma predstavitev očitkov, ki so bili naslovljeni na ministrico in je v samem postopku interpelacije, nekaj najbolj normalnega, da predstavi svoj pogled. Kar je pa še najbolj zanimivo je to, da sredi, ko sploh še nismo slišali vseh predstavitev, kolega Tanko nonstop komentira vse predstavitve in on je edini zveličavni v tem parlamentu, ki to lahko. Samo naj pove, na podlagi katerega člena v poslovniku lahko to vse počne. Kar se pa tiče poučevanja pa glede na to, da je že dajal, bom rekel, te neokusne očitke, kdo koliko časa je v parlamentu in bi že lahko kaj vedel. Dovolj dolgo ste že kolega Tanko v parlamentu, da veste, da tudi zloraba instituta proceduralnega vprašanja oziroma predloga je nekaj najbolj nizkotnega – ko ti zmanjka argumentov, enostavno začneš z diskvalifikacijo. Zato prosim, predsednik, da dajmo, ker imamo na razpolago 13 ur, 13 ur boste delali masaker, mi bomo pa imeli atentat na slušne organe in je dejstvo, da je čas za to, da se vsaj v krogu teh 13 ur pogovarjamo brez vaših umestnih vložkov, ki so nespodobni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovno ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gospod predsednik, naslov točke dnevnega reda je Interpelacija o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino in socialne zadeve, zaradi in tam je ekskluzivno navedeno – interpelacija se nanaša na minulo delo ministrice in ne na bodoče. Mi smo tukaj napisali, »zaradi odgovornosti pri nesorazmernem posegu v človekove pravice zavarovane z Ustavo Republike Slovenije, ki so« in tako naprej in tako naprej. To je danes predmet interpelacije. Da ministrica ni govorila v skladu s točko dnevnega reda, je povedal gospod Han. Če ste poslušali njegov postopkovni predlog, je povedal sam, da ni

govorila v skladu s točko dnevnega reda. Predmet interpelacije je pa to, kar ste dobili na mizo. Sestavni del interpelacije je pisni odgovor ministrice, ki tudi je napisan bolj kot program in ne kot odgovor na tisto, kar naj bi bilo, kar smo pričakovali in tako naprej. Zato sem predlagal, da se da ministrici priložnost dodatno, da pojasni očitke na interpelacijo v skladu z vsemi petimi točkami dnevnega reda oziroma petimi točkami razlogov za to, kar smo napisali. Mi rabimo te odgovore. Ko bomo razpravljali o programih, načrtih, drugih zadevah, bomo pač o tem razpravljali in boste po to oblikovali kot točko dnevnega reda. Hvala gospodu Hanu, ker je potrdil tisto, kar sem najprej v svojem proceduralnem predlogu tudi ugotovil. Predlagam pa, gospod predsednik, da nekaj naredite, da bomo dobili odgovore na očitke iz interpelacije in ne na tisto, kar je program dela Vlade, ki najbrž ne bo uresničen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Ugotavljam, da imamo za celotno interpelacijo in za vsebinsko razpravo 13 ur in da je 13 ur namenjenih tudi temu, ali ste ali niste zadovoljni z odgovorom in odgovori, ki so bili podani, zato ni nikakršne potrebe po tem, da za razpravo uporabljamo tudi postopkovna. Prosim, da se tega zdaj dejansko vzdržite. Velja za vse, dajmo najprej slišati naslednji del, to so stališča poslanskih skupin, potem pride splošna razprava, ki jo bom za vsak slučaj še enkrat navedel, kaj so tiste omejitve. Vsa dosedanja razprav, ki je bila, sodim, da je bila znotraj teh omejitev, zato vanjo nisem posegal. Nikakor pa ne mislim posegati v to, kaj kdo govori, v smislu tistega, ali je nekdo drug zadovoljen z njegovim stališčem. Takšnega razumevanja demokracije pa dejansko ne poznam oziroma če ne kdo ni zadovoljen in zahteva, da drugi odgovori tako, kot on hoče – ne pride v poštev! Vsako je odgovoren za tisto, za kar je. Poslovnik ureja razpravo med nami in tako bo tudi ostalo.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik Državnega zbora, predsednik Vlade, ministrica, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Interpelacija ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti se v 25-letni zgodovini naše samostojne države še ni zgodila. Danes smo priče zgodovinski interpelaciji ministrice, ki bi morala skrbeti in poskrbeti za socialno varnost državljanek in državljanov, poskrbeti za spoštovanje človekovega dostojanstva, starostnikov, družin, otrok, skratka najranljivejših skupin in slojev družbe. To je ministrstvo, ki človeka spremlja od rojstva do smrti.

Zakaj današnja interpelacija ministrice, če pa državljanke in državljanom preko medijev dnevno zatrjuje, da je z vidika sociale in pomoči najšibkejšim vse poskrbljeno v zadostni

meri? Smo res socialna država? Imajo vsi dovolj za človeka dostojno življenje? Imajo vsi socialno varnost in pravičnost? Smo si res želeli takšne socialne države? Predlagatelji današnje interpelacije so izpostavili konkreten problem za razrešitev ministrice, ga utemeljili zgolj na konkretni temi, ki jo vsi že dobro poznamo iz medijev, kar morda ni najbolj primerno. Na osnovi informacij, dostopnih javnosti, pa lahko trdim, da je primer temeljito pretresel vsakega posameznika in širšo javnost. Upravičeno lahko domnevamo, da je do tega primera prišlo zato, ker ministrica vse do zdaj ni pripravila ustreznih zakonskih podlag, ki bi pristojnosti za odločanje o namestitvi otrok v rejniško družino prenesle s centrov za socialno delo na pristojnost sodišč. Na ta način bi bile odločitve bolj pretehtane, zagotovljeno bi bilo sodelovanje ustreznih strokovnjakov, tudi izvedencev, predvsem pa bi imeli zainteresirani možnost pravnih sredstev zoper odločitve sodišč. Otrokove koristi bi v vsakem postopku, ki se tičejo pravic otrok, še posebej v tako občutljivih zadevah, kot je namestitev v rejniško družino, moral varovati varuh otrokovih pravic. Zato, spoštovana ministrica, sprašujem, ali je bil v konkretnem primeru otrokom postavljen varuh otrokovih pravic. Če ne, kdo, konkretno, je bil zastopnik pravic obeh otrok. Vendar, če bi krščanski demokrati spisali interpelacijo ministrici Anje Kopač Mrak, bi bili očitki o njenem nestrokovnem, pristranskem, neodzivnem, nepravočasnem in za državljanke in državljane škodljivem delu na 20 straneh.

Pa naj začnem. Prvič, najbolj pereč problem v naši državi, ki ga ministrica ne zmore in ne želi reševati, je revščina. Stopnja revščine se je zvišala. Med revnimi se je znašlo skoraj polovica upokojujencev, ki prejemajo pokojnino pod pragom revščine. Med njimi so ljudje, državljanke in državljani, ki so 40 in več let garali, pustili v podjetjih svoje zdravje, zdaj pa životarijo pod pragom revščine in s 300 evri pokojnine. Ti naši ljudje so se odpovedali varstvenemu dodatku, ki bi ga nujno potrebovali, saj ne želijo obremeniti dedičev in tvegati še odvzema njive ali vrta, kjer si lahko vsaj nekaj pridelajo in blažijo svojo socialno stisko. Na ta način pa tudi poskrbijo, da se podeželje ne zarašča. Da je varstveni dodatek postal vračljiv dolg do države, je poskrbela Vlada, kjer je bila državna sekretarka prav sedanja ministrica in Desus v Vladi. Med revnimi je vedno večji delež delavcev, ki prejemajo minimalno plačo. Torej imamo revne zaposlene. Ne mine dan, da ne bi mediji poročali o zlorabah delodajalcev, ki izigravajo sistem na način, da ostanejo delavci več mesecev brez dohodkov, pa čeprav so svoje delo opravljali. Delovna inšpekcija poroča, da nima vzvodov za ukrepanje v najhujših primerih zlorab, da je kadrovska podhranjena in podobno. Kje so ukrepi, gospa ministrica? Socialni položaj Slovencev se poslabšuje. Revščina postaja dolgoročnejša in globlja. Pravnih ukrepov na tem področju, ministrica,

niste izvedli. Odpis dolgov, ki ste ga medijsko zelo promovirali, ni dal praktično nikakršnih rezultatov, in je to eden izmed temeljnih kamnov vaše neučinkovite socialne politike. Po izsledkih SURS za leto 2014 v kar 22 % gospodinjstev težko preživijo mesec. Zelo težko pa v 13 %, kar je 3 odstotne točke več kot leta 2013. Pri revščini pa je treba biti posebej pozoren in opozoriti na vidik dolgotrajnejše revščine. Statistika beleži, da se ljudje, ki padejo po lestvici socialne ogroženosti, ne morejo več dvigati in se dolgotrajne revščine rešiti. Otežena je pot vračanja tudi zaradi slabe socialne politike in politike zaposlovanja. To je eden največjih problemov naše družbe in na tem področju ste naredili zelo malo, praktično nič.

Kot drugo je demografija in demografska slika Slovenije nevzdržna. Zniževanje rodnosti se v Sloveniji znižuje, vendar se znotraj Evrope nahaja Slovenija na samem repu po številu rojstev. Podatki o padanju števila rojstev vse od leta 2011 bi morali biti za vas, gospa ministrica, rdeči alarm. Posledično bi morali s pripravo Resolucije o družinski politiki pohiteti in reševati z ustreznimi socialno-družinskimi ukrepi, ne pa družinsko problematiko ter težave in socialne stiske starostnikov in njihovih pravic potiskati v leto 2018 ter v naročje prihodnji vladi. Pomemben del naše družbe so upokojujenci in starostniki, ki v naši državi bijejo zelo veliko socialno bitko za preživetje in so mnogokrat preslišani in spregledani. Ne morem mimo problematike, ki smo jo obravnavali v letu 2013. Takrat ste kot ministrica zagotovili, da boste skupaj z Ministrstvom za zdravje uredili težave hiše hospic, pa ni bilo nič od tega. Rešitev agonije najšibkejših in umirajočih za samo nekaj deset tisoč evrov, kolikor bi bilo potrebno urediti z vašim ministrstvom, vam ni pomenila toliko, da bi vendarle hišo hospic rešili pred zaprtjem. Kje je vaša empatija, socialni čut in odgovornost do teh umirajočih ljudi? Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti po naši oceni ni in ne dela dobro.

Interpelacija je upravičena in ministrica bi morala celo sama odstopiti. Kdo od ministrskega zbora ima za seboj kar dva padla referendum? Sama sem pričakovala odstop ministrice že 20. 12. 2015, ko je ponovno bil z več kot 380 tisoč glasovi proti zavrnjen poizkus razvrednotenja družine in otrokovih pravic. To je bil že drugi referendum pod okriljem ministrice in ona še vedno vodi socialno in družinsko politiko v naši državi. Krščanski demokrati vseskozi opozarjamo na napačno politiko, ki jo vodi še iz časov, ko je bila državna sekretarka pri takratnem ministru Svetliku. Krščanski demokrati pa poudarjamo, da mora ministrica prevzeti ne le objektivno, pač pa tudi subjektivno odgovornost za vse, česar ni uredila v času svojega mandata, pa se je k temu zavezala tudi koalicija v koalicijskem sporazumu in te opustitve imajo težke posledice za konkretna otroka in tudi za njuna starša. Tukaj imamo nekaj obljubljenih in

nerealiziranih projektov in spremembe, ki jih ni opravila in bi jih nujno morala. Na zakonodajni ravni ministrstvo še vedno ni pripravilo zakona o dolgotrajni oskrbi, osebni asistenci in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Na organizacijski ravni še vedno ni izvedena reorganizacija centrov za socialno delo, ki jo napoveduje že od začetka mandata. Krščanski demokrati bi v zvezi s tem želeli videti projektno dokumentacijo, predloge konkretnih rešitev in pravno podlago zanje. Ministrica in predsednik Vlade ta ponedeljek namreč trdita, da je v zvezi s tem vse pripravljeno. Prepisi, ki so bili pripravljene in sprejeti, pa so slabi in neučinkoviti, denimo Zakon o odpisu dolgov, ki je doživel porazno slab odziv deležnikov. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je dolg po 5. členu zakona odpisalo 148 posameznikom v skupnem znesku 79 tisoč 241,48 evra. Finančna uprava Republike Slovenije je dolg po 4. členu zakona odpisalo 133 posameznikom v skupnem znesku 4 tisoč 51,39 evrov. Mogoče je ravno zaradi tega zavladal takšen molk v zvezi s tem. Vsi upniki so se namreč lahko že pred sprejemom zakona odločili odpisati dolgove svojim dolžnikom in so si v zvezi s tem oblikovali svoje kriterije in prakso.

Drugi tak zakonodajni polom predstavlja Zakon o preprečevanju dela na črno z uvedenimi vrednotnicami. Več stroškov kot pa koristi, saj je uvedba vrednotnic statistično še dodatno poslabšala socialni položaj starejših. Omeniti moramo zadnjo novelo ZPIZ2, ki je številne samostojne podjetnike dobesedno prisilila v to, da so prenehali s svojo dejavnostjo. Krščanski demokrati smo na to opozarjali, predlagali novelo zakona, ampak žal neuspešno. To ministrstvo ne spodbuja tistih, ki bi želeli delati, in to je nesprejemljivo. Ministrstvo zamuja tudi pri pripravi drugih zakonov iz normativnega programa za delo leta 2016. Ministrica je tudi objektivno odgovorna za nesprejemljive ostanke pri reševanju pritožb na drugi stopnji v zvezi z uveljavljanjem pravic po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ZUPJS. Čeprav javno velikokrat poudarja, koliko ljudi je na odpravi zaostankov zaposlenih in kako se število nerešenih pritožb hitro zmanjšuje, se na nas še vedno obračajo številni državljani, ki so v veliki stiski zaradi nerazumnega čakanja na pravično odločitev ministrstva. Zanima nas, spoštovana ministrica, kako dolgo lahko po vašem mnenju čaka državljan, družina v stiski na odločitev vaših uradnikov. Zadnja informacija ministrstva je bila, da na rešitev čaka še 3 tisoč 700 nerešenih pritožb iz preteklih let. Nesprejemljivo.

Številni že javno opozarjajo na slabo kadrovsko strukturo zaposlenih na Direktoratu za socialne zadeve in druga politična kadrovanja na ministrstvu. Sklepamo, da so milo rečeno čudni in škodljivi ukrepi CSD po vsej Sloveniji tudi posledica nepremišljenega in političnega kadrovanja na ministrstvu. Ministrica, ki bi

morala ščititi družino, je dejansko v zadnjih letih družini ravno najbolj škodila. Na dveh referendumih so bili njeni predlogi zavrnjeni, pa kljub temu ni prevzela objektivne odgovornosti in odstopila. Menimo, da ministrica ne želi upoštevati ljudstva, za katerega bi morala delati, ampak samo uresničuje svojo agendo teorije spola. Pa tudi pri tem ni dosledna, saj je reševanje položaja istospolnih prepustila Združeni levici in nato samostojnemu poslancu. Krščanski demokrati s tem jasno vidimo, da ji ne gre za dejansko reševanje težav oseb z istospolnimi nagnjenji, ampak za uveljavljanje ideologije na avtoritativen način. Krščanski demokrati se sprašujemo, kje je resolucija o družinski politiki. Ministrstvo je tako zaposleno s prirejanjem konferenc in posvetov na temo enakosti spolov, da je na podporo družini, ki v imenu ministrstva, popolnoma pozabilo. In to je odgovornost ministrice dr. Anje Kopač Mrak.

Lahko bi še naštevali in naštevati. Projekti za zaposlovanje mladih – ni posebnih rezultatov, vedno več je 30-letnikov, ki so brez redne zaposlitve, brez družine in morajo živeti doma. Neodzivanje na javne kritike starejših, ki so jih tudi strokovni delavci zavoda za zaposlovanje, ki je v njeni pristojnosti, zavajali in spodbujali, naj plačujejo prostovoljne prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdaj pa se ti ne všteto v pokojninsko dobo. Ministrstvo ne naredi nič v podporo družinam, ki živijo pod pragom revščine. Ministrstvo praktično sploh še ni začelo črpati evropskih sredstev iz evropskih skladov, pa smo že sredi finančne perspektive. Spoštovana ministrica, kdaj bodo končno objavljeni razpisi za črpanje teh sredstev?

Ministrica ne dela v korist in zaščito družine, otrok, starejših, zato bomo krščanski demokrati podprli predlog za razrešitev ministrice.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček, ki ji čestitam ob tem nazivu.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni! Spoštovani!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev nimamo enotnega stališča glede Predloga interpelacije ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak, ki so ga vložili poslanci SDS, zato bomo glasovali vsak po svoji vesti.

Kljub temu, da nimamo enakega stališča glede interpelacije, pa se poslanki in poslanca naše poslanske skupine strinjamo, da o določenih vprašanjih, ki se dotikajo otrok in njihovih pravic, ne bi smeli dajati sodb poslanci, politiki, mediji ali javnost, temveč za to pristojna stroka oziroma sodišča. Zato bomo v predstavitvi stališča Poslanske skupine to tudi upoštevali.

Ministrica dr. Anja Kopač Mrak po mnenju obeh poslank Zavezništva dobro opravlja svoje delo.

Prepričani sva, da je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti eno izmed ključnih v naši državi, saj verjameva v vrednote, kot sta socialnost in solidarnost. Prepričani sva, da ministrica pri opravljanju svojega dela zagovarja te vrednote in jih ob sodelovanju koalicijskih partnerjev v največji možni meri tudi izvršuje. Poleg tega v Zavezništvu trdno verjamemo, da bi morali koalicijski partnerji pri vprašanih pokojnin in dostojnega življenja upokojujencev sodelovati in ne izsiljevati. Dejstvo je, da ravno resor ministrice, katere delo danes ocenjujemo, prispeva veliko sredstev za upokojujence. In naj še enkrat rečem, kar je predsednica naše stranke že večkrat poudarila: upokojujenci brez Desusa ne bi bili nič na slabšem. Morda se zdi, da na področju socialne politike ne vidimo nobenih problemov, vendar je to daleč od resnice, saj obstaja kar nekaj področij, kjer bi po našem mnenju Ministrstvo moralo storiti več. Zelo pomembno se nam zdi, da bi ob trenutni gospodarski rasti in izboljšanju razmer, dokončno odpravili določbe Zakona o uravnoveženju javnih financ, ki se dotikajo družinske in socialne politike. Vlada pa očitno ne deli našega prepričanja, saj je v zadnjem času za nekatere ukrepe predlagala podaljšanje oziroma zaostritev kriterije za njihovo sprostitev. Poslanke in poslanci koalicije pa ste to žal potrdili.

Želimo si tudi, da bi na naših klopeh bil čim prej družinski zakonik. Kajti primeri, kot je ta, s katerim se bomo ukvarjali danes, jasno kažejo, da družinski zakonik nujno potrebujemo. V povezavi s tem v Poslanski skupini nepovezanih poslancev pričakujemo tudi dokončanje projekta reorganizacije dela centrov za socialno delo, saj menimo, da bi morali predstavljati prijazno in dostopno vstopno točko za socialne storitve, ki jih nudi naša država. Danes pa izkušnje marsikaterega uporabnika kažejo, da temu še ni tako. Kot vidimo, čaka ministrico še veliko dela, in prepričani smo, da ji bo uspelo le ob podpori in zaupanju predsednika Vlade in vseh koalicijskih partnerjev.

Naj za konec še enkrat poudarim, poslanki Zavezništva bova glasovali proti interpelaciji ministrice dr. Anje Kopač Mrak, kar sva povedali že ob vložitvi interpelacije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj gošpa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

V parlamentarni demokraciji je z institutom interpelacije parlamentu dana posebna vloga, s katero vrši nadzor nad delom posameznega ministra, in ga tako vpokliče na odgovornost. Ministrski stolček ni samoumeven in nikakor ni nedotakljiv. Vsak minister, ki zapriseže, da bo spoštoval ustavni red, da bo ravnal po svoji vesti in da bo z vsemi svojimi močmi deloval za

blaginjo Slovenije, se zaveže vrednostnim merilom in načelom Ustave Republike Slovenije. A vendar moram ponovno spomniti, kot pred skoraj letom dni v primeru interpelacije ministrice za notranje zadeve, da se parlamentu z institutom interpelacije ne daje samo velika pristojnost, temveč tudi velika odgovornost, odgovornost, da predlagatelji navedejo utemeljene razloge za interpelacijo in da pri tem spoštujejo dostojanstvo tistega, ki se interpelira. Primer interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, o katerem danes razpravljamo, pa je še posebej občutljiv, ker v središče pozornosti postavlja mladoletna otroka in njuno družinsko tragedijo. Ne ozirajte se torej na njihovo dostojanstvo in na njihovo pravico do zasebnosti. Predlagatelji interpelacije zlorablajo usodo dveh dečkov v ozke politične namene, kar je neprimerno, interpelacija, zasnovana na tak način, pa vsekakor neutemeljena. Predlagatelji interpelacije navajajo več očitkov, ki so povezani predvsem z odgovornostjo ministrice, in sicer pri nesorazmernem posegu v nekatere ustavno varovane človekove pravice, z odgovornostjo in opustitvijo dolžnega ravnanja pristojne ministrice, z odgovornostjo in vpletenostjo pri politizaciji dela centrov za socialno delo ter odgovornostjo za posledice domnevnega prikritja napak v enem izmed centrov za socialno delo, tudi z odgovornostjo pri pripravi zakonodaje na podlagi političnih prioritet, ki naj bi bile v škodo varovanja pravic otrok ter v zvezi z dejanji in stališči ministrice, ki naj bi imele za posledico izgubljeno zaupanje v institucijo socialne države. Navedeni očitki v prvi vrsti nakazujejo nerazumevanje nalog in pristojnosti posameznih organov, torej centrov za socialno delo, Socialne inšpekcije pa tudi pristojnega ministrstva. Posamezni primeri, ki v javnosti odmevajo, ne morejo biti povod za poskus izvajanja pritiskov na neodvisne organe, ki delujejo znotraj posamezne veje oblasti ter v skladu z zakoni in drugimi predpisi sprejemajo odločitve, ki jih seveda moramo spoštovati. Z navedenimi očitki predlagatelji namenoma spodkopavajo zaupanje v delo državnih institucij in ustvarjajo zmotno prepričanje, da v našem pravnem redu otroci niso zaščiteni, pa čeprav je Slovenija ratificirala, na primer, tudi Evropsko konvencijo uresničevanja otrokovih pravic in Konvencijo Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo. Prav posebno varstvo pa otroci uživajo tako v skladu z Ustavo Republike Slovenije kot tudi v skladu z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini ter Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Razprava, ki pa je v tem trenutku korektna, in področja, ki bi jih morali naslavljati, so zagotavljanje razvoja stroke v okviru socialne politike, nujnost reorganizacije centrov za socialno delo, tako z organizacijskega kot tudi vsebinskega vidika. Prenova družinske zakonodaje, zakonska ureditev področja dolgotrajne oskrbe in osebne asistence in

ureditev tistih vidikov delovnopravne zakonodaje, ki so se izkazali kot pomanjkljivi, ker omogočajo zlorabe in izkoriščanje delavcev ter omejujejo fleksibilnost na trgu dela.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra pričakujemo, da bo ministrica v skladu z dogovorjeno časovnico na Vladi in v skladu z zavezami iz koalicijskega sporazuma izpeljala implementacijo potrebnih zakonskih spremembe na vseh področjih, ki sem jih naštel. Področje dela ministrstva, ki ga vodi, je obsežno, politike in ukrepi, ki jih ministrstvo izvaja pa se neposredno dotikajo najbolj ranljivih skupin v naši družbi. Pravočasnost sprejemanja zakonodaj na tem področju je zato toliko bolj zahtevna.

Zaradi vsega navedenega v Poslanski skupini Stranke modernega centra interpelacijo zoper ministrico zavračamo v prav vseh očitanih točkah in bomo soglasno nasprotovali njeni interpelaciji. Pričakujemo pa omenjene ukrepe in rezultate, na podlagi katerih bomo lahko delo ministrice ponovno evalvirali čez nekaj mesecev. Do takrat pa prav tako pričakujemo, kot je tudi predsednik Vlade poudaril, da bo koalicija ostala skupaj ter da bodo vse tri stranke delale odgovorno in za razvoj Slovenije, tako da bo politični prostor stabilen. Poigravanje z institutom interpelacije ni državotvorno, rušenje politične stabilnosti pa je zelo neodgovorno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Verjetno ni dvoma o tem, da bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke interpelacijo podprli.

Interpelacija, kot ste slišali danes, temelji oziroma je podana zaradi odgovornosti pri nesorazmernem posegu v človekove pravice, varovane z Ustavo Republike Slovenije, opustitev dolžnega ravnanja v okviru političnih in uradnih pooblastil za zagotavljanje človekovih pravic pri arbitrarnem odvzemu otrok v oskrbi starih staršev s strani Centra za socialno delo Velenje, zaradi odgovornosti in opustitve dolžnega ravnanja kot pristojna ministrica, ki je dolžna zagotavljati, da državni organi, nosilci javnih pooblastil v vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom skrbijo za otrokovo korist in celovitost družinske skupnosti, v primeru arbitrarnega odvzema otrok v oskrbi starih staršev. Interpelacija je podana tudi zaradi odgovornosti in vpletenosti pri politizaciji dela centrov za socialno delo na primeru CSD Slovenj Gradec in odgovornosti za posledice prikritja napak CSD Slovenj Gradec, ki je bil pristojen za odločanje o vlogi za rejništvo starih staršev, pri katerih sta vnuka živela. Zaradi odgovornosti pri pripravi zakonodaje na podlagi političnih prioritet, ki so bile v škodo varovanja pravic otrok in zaradi dejanj in stališč ministrice,

pristojne za družino, z izvrševanjem politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v institucije socialne države. Interpelacija ni podana zato, da bi se izkoriščalo tragedijo družine, kot je bilo danes slišati s strani ministrice dr. Anje Kopač Mrak, in ne gre za nastopanje pred javnostjo. O tem bi lahko govorili, kajti kar kmalu po odvzemu otrok je ministrstvo oziroma ministrica sodelovala na novinarski konferenci 6. aprila 2016, skupaj s strokovnjaki, inšpekcijo in že takrat, lahko rečemo, nekako prala to umazano perilo pred javnostjo. Torej, samo ministrstvo je začelo z javnim nastopanjem in javnim obračunavanjem s starimi starši. Namreč, na tisti tiskovni konferenci ni bilo moč predstaviti oziroma svojih pogledov niso predstavili stari starši, ampak samo stroka, kot pravi ministrica, stari staršem je ostalo samo to, da so šli na ulico, pred ministrstvo in zahtevali svoj prav.

V ponedeljek sem predsednika Vlade dr. Cerarja spraševala, katere in v kolikšni meri morajo biti kršene človekove pravice, da bo zahteval odstop ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Kopač Mrak. Odgovor je bil zelo zanimiv. Namreč, dr. Cerar ugotavlja, da je ministrica objektivno odgovorna. Torej, sam premier ugotavlja, da gre za objektivno odgovornost, kar je danes ministrica v svojem nagovoru ostro zanikala. Vendar po mnenju predsednika Vlade objektivna odgovornost ne dosega tiste intenzitete, ki bi utemeljevala kakršnokoli ukrepanje v smislu, da bi predsednik Vlade zahteval njeno razrešitev. Za predsednika Vlade torej poseganje v človekove pravice, varovane z ustavo, ni dovolj velik razlog za razrešitev ministrice Anje Kopač Mrak. Je pa za predsednika Vlade, zanimivo, dovolj velik razlog za razrešitev ministrice, ki ne izvrši sklepov Vlade, kar bi po njenem mnenju pomenilo tudi kršitev zakonskih predpisov. To je dovolj velik razlog torej, da se razreši ministrico, varovanje oziroma kršenje človekovih pravic pa ne. Dr. Cerar je v ponedeljek povedal tudi, da je bilo v preteklih letih na področju sociale, socialnega varstva, centrov za socialno delo ogromno problemov. Da je bilo v preteklih letih izjemno veliko nezadostnih, ne dovolj dobrih praks, tudi slabih praks, da je bilo kar nekaj sistemskih neusklajenosti in da šele od leta 2012 prihaja do nekega ključnega preobrata, če citiram dr. Cerarja in da se delo ureja bolj kvalitetno. Torej, če iz tega kota pogledamo tudi delo sedanje ministrice, je torej dobro, da tudi s tega stališča pogledamo delo sedanje ministrice. Namreč, sedanja ministrica Kopač Mrak je na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti od leta 2008. V letih 2008 do 2012 je bila državna sekretarka, kasneje pa ministrica že v vladi gospe Alenka Bratušek in je ministrica še do danes. Torej, če pogledamo že v tista leta, kot je dejal dr. Cerar, da je že nekaj časa prihaja do sistemskih nezadostnosti in usklajevanj, naj spomnimo, da je v času, ko je bila dr. Anja Kopač Mrak v letu 2010 pod

takratno vlado, Pahorjevo vlado je bil sprejet tako imenovani Svetlikov zakon, Zakon o socialno varstvenih prejemkih. Ta zakon oziroma s tem zakonom so se ukinile državne pokojnine, do katerih so bili upravičeni starejši od 65 let in niso imeli nobenega drugega prihodka. S tem zakonom se je varstveni dodatek prenesel v nov sistem socialne pomoči. Uvede se prepoved odtujitve nepremičnine, torej vsi tisti vlagatelji, ki so zaprosili za denarno, socialno pomoč ali za varstveni dodatek, so morali pristati na vpis prepovedi odtujitve, prodaje, prepisa in obremenitve svoje nepremičnine v zemljiški knjigi v last države. Ministrica je med tem tudi zavrnila predlog Slovenske demokratske stranke, da bi se ta prepoved odpravila. To je bilo, mislim da, celo leto nazaj. Socialna pomoč tako s Svetlikovim zakonom postane kredit, zastavljen z nepremično, in takrat še državna sekretarka Kopač Mrak nov zakon takole opiše, citiram: »namen tega zakona je zmanjševanje tveganja revščine in socialne izključenosti in pa spodbujanje delovne aktivnosti oziroma ohranjanje motivacije za delo. Z ukinitvijo državne pokojnine in s prenosom varstvenega dodatka v sistem socialnih pomoči vzpostavljamo transparentnejši in predvsem socialno pravičnejši sistem.« Konec citata. Po toliko letih je več kot jasno, da so lastniki nepremičnin, za katere so nekateri delali večino svojega, bom rekla, delovnega časa svojega življenja, najemali kredite, se zadolžili, se marsičemu odrekli, so se na koncu odrekli tudi varstvenemu dodatku oziroma socialni pomoči. Tako se od uveljavitve zakona v letu dni, od decembra 2011 do decembra 2012, število prosilcev za varstveni dodatek zmanjša za 78 %, septembra 2012 je bilo prejemnikov 13 tisoč 450, za varstveni dodatek, septembra 2015 pa le 9 tisoč, malo več. Raziskave danes kažejo, da se število prejemnikov denarne socialne pomoči od leta 2012 zvišuje. Predvsem se izrazito povečuje v letih 2014 in 2015. V letu 2013 je povprečno mesečno denarno socialno pomoč pridobivalo 68 tisoč ljudi, v letu 2014 74 tisoč 500 in v letu 2015 80 tisoč 600 oseb. Socialna slika dolgotrajno brezposelnih oseb, oseb z nizkimi prihodki, nizkimi pokojninami se iz leta v leto zaostreje. Naj omenim, da se je povečalo tudi število družin, ki prejemajo denarno socialno pomoč, in sicer od leta 2012 do 2015 za 29 %. Nekateri imajo sedaj svojo nepremičnino, vendar ne sredstev za plačevanje osnovnih življenjskih potreb in sledile so in še bodo deložacije. Od leta 2013 naprej se gospa ministrica Anja Kopač Mrak ukvarja s strategijo o razširitvi kapacitete za brezdomce, s povečanjem namestitvenih kapacitet za deložirane osebe, družine in tako naprej, ne ukvarja pa se s tem, da bi mogoče odpravila te napake, ki so se seveda pojavile v Svetlikovem zakonu. Namreč kot ministrica ima Kopač Mrakova vse možnosti, da takšen nesocialni zakon odpravi. Žal do danes tega ni storila.

Za začetek svojega ministrovanja si je dr. Kopač Mrak zadala tudi nalogo, da odpravi delo na črno. Iz poročila Inštituta za socialno varstvo lahko razberemo, da kot izhod iz krize socialne stiske posameznikov, ki so sposobni za delo in so dolgotrajno brezposelni ali so z nizkimi prihodki, navajajo predvsem delo na črno. Tega se je ministrica Kopač Mrakova lotila z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Za izvajanje osebnega dopolnilnega dela je vpeljala vrednotnice, ki se kupijo pred samim izvajanjem dela za 9 evrov mesečno in so se začela uporabljati s 1. januarjem 2015. V letu 2015 so vrednotnice v blagajno ZPIZ in ZZZS prinesle skupno 158 tisoč 490 evrov prihodkov. Če odmislimo vse fiksne stroške, ki so bili potrebni za vzpostavitev sistema vrednotnic, je bil strošek delovanja samega sistema 349 tisoč letno, prihodek pa zgolj 158 tisoč evrov 500. Že hiter pregled torej pokaže, da je strošek sistema vrednotnic bistveno večji kot pa prihodki iz tega naslova. Torej gre še za en zgrešen projekt sedanje ministric dr. Kopač Mrak.

Naslednji večji fiasko za zmanjšanje revščine in pomoči socialno ogroženim družinam je bil razpis za štipendije za deficitarne poklice. Razpis je bil objavljen pred letom dni in je deloval po sistemu štipendijo dobi, kdor prej pride, prej melje. Starši in pa dijaki so pred stavbo Javnega Sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije na dan oddaje prošenj bili tam že ob štirih zjutraj. Ob tem, da se je zrušil po tem tudi, lahko rečem grobo, sistem elektronskih prijav. V prvih dveh urah od objave razpisa je bilo skoraj 30 tisoč ogledov in šele po razkritju v medijih in pritisku javnosti ter ko je na nepravilnost opozorila tudi varuhinja človekovih pravic, je ministrica le razveljavila razpis in ga ponovno objavila. Podoben polom je doživel tudi razpis za javna dela v letu 2014, ko je Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije uvedel elektronsko prijavo za javno povabilo za javna dela v letu 2015. Na koncu celotne kalvarije so delodajalci prijave oddajali pisno, namreč aplikacija ni delovala. Za nevrščnosti in nepravilnosti pri tem javnem razpisu pa ni odgovarjal nihče. V začetku leta 2015 pa je ministrica Kopač Mrak z veliko podporo predsednika Vlada dr. Cerarja najavila nov projekt, in sicer odpis dolgov. Če vemo, da je Svetlikov zakon iz leta 2010 pahnil več tisoč ljudi v vse večjo revščino, je bil pa ta projekt prav posmeh vsem socialno ogroženim. Ministrica Kopač Mrak je s pogoji, ki so bili diskriminatorni, zelo omejila upravičence. Najprej je bil pogoj, da morajo biti upravičenci prejemniki socialne pomoči, kar pomeni, da so morali pristati na odpoved odtujitve nepremičnine, torej morali so zastaviti pod hipoteko svojo nepremičnino. Upravičenci so bili le tisti, ki so bili prejemniki denarne socialne pomoči v prvih šestih mesecih leta 2015. Odpis je bil v višini največ 50 evrov dolga in dolg je moral biti star leto dni. To vsekakor, kot poudarja stroka, niso bile

položnice za elektriko, vodo, najemnine, kajti te zadeve ljudje plačajo naprej in večinoma tisti, ki so na socialnem robu, to plačajo s pomočjo humanitarnih organizacij. Namreč, v primeru, da teh položnic ne poravnajo, sledi deložacija. Hkrati pa je šlo tudi za teritorialnost, namreč k temu projektu je pristopilo le 120 občin. Ministrica je po prvi najavi po njenem zelo uspešnem projektu povedala, da pričakuje nekje 100 tisoč prijav. Kmalu je sledilo seveda razočaranje, za nekatere sicer ne in številka se je spustila nekako na polovico. Danes se govori torej, da bo upravičencev nekje 10 % od številke, ki je bila objavljena oktobra 2015, torej malo več kot 500 prijav. Toliko o uspešnih projektih, ki jih je ministrica v času od leta 2008 do danes izvajala na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ne bi pa se dotikala tega, kar je govorila danes ministrica, kajti to je načrtovanje za naprej. Je pa ministrica o svojih načrtih govorila že na hearingu 12. septembra 2014, ko je govorila v bistvu podobno kot danes, če ne enako. Govorila je o tem, kako bo urejena dolgotrajna oskrba, kako bo urejena osebna asistenca, kako bo reorganizirala centre za socialno delo, obljubljala je tudi reorganizacijo zavodov za zaposlovanje Republike Slovenije in tako naprej. Tisto, kar je bil danes govor, je bilo delo za naprej in to smo poslušali že ob začetku mandata in na tem področju ni bilo narejeno popolnoma nič. Kar se tiče dolgotrajne oskrbe, pa nas je na to opozorila tudi Evropska unija. Poseben pristop pa ima Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti do družinske politike. Že dvakrat je ministrica poskušala spremeniti družinsko politiko, in sicer z družinskim zakonikom leta 2012 in pa s podporo spremembam Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih iz lanskega leta. Obakrat je bila z veliko večino zavrnjena na referendumih, vmes se je pojavil še Zakon o starševskem varstvu, ki je bil pospremljen s floskulami o enakopravnosti mater in očetov, vemo pa, da realnost kaže povsem drugače. Vse to so za predsednika, torej vse opisane zadeve, predsednika Vlade neuspešno delo z nepravilnostmi, za nekatere pa je to velik uspeh sedanje ministrice dr. Anje Kopač Mrak. In kot da propadli in diskriminatorni projekti spreminjanje zakonodaje na področju socialne in trga dela, ki ustvarjajo nove in nove socialne probleme in stiske in poglobljajo stopnjo revščine, poskus spreminjanja družinske zakonodaje za vsako ceno, večkrat znova in znova, čeprav je bila volja ljudstva že dvakrat izražena na referendumu, ni dovolj tudi to oziroma se pojavi še to, da ministrica zaščiti nezakonit odvzem otrok starim staršem. Pomembno je povedati tudi to, da v času njenega ministrovanja po padcu družinskega zakonika ni bil sprejet niti en zakon, ki bi družinsko politiko z vidika varovanja družine in otrok urejal drugače kot zakon iz leta 1976. Danes smo slišali s strani ministrice, da je

pripravljen družinski zakonik in da za to, da na tem področju ni bilo narejeno nič, nekako obtožuje javnost oziroma nevladne organizacije tako ali drugače, vendar je ministrica tista, ki na ministrskem stolčku ne sedi od leta 2014, ampak dlje in je imela vse možnosti in vse vzvode v rokah, da bi družinski zakonik oziroma zakonske spremembe na področju družine tudi izpeljala. Ministrica ni predlagala niti ene spremembe zakona ali novega zakona, ki bi varoval družino. Prioriteta pa so ji bile ideološke teme – teme reševanja položaja istospolnih.

V primeru koroških dečkov odgovornost ministrice ni samo objektivna, temveč tudi subjektivna, saj bi lahko preko navodil Socialne inšpekcije ovrgla ali ugotovila utemeljenost vseh navedenih kršitev postopkov, s katerimi jo je seznanil odvetnik oziroma so se pojavile v javnosti. S svojimi pristojnostmi je ministrica s politične funkcije pokrila odvzem vnukov starim staršem, čeprav je bila preko babice in odvetnika pred tiskovno konferenco, ki je bila 6. aprila, seznanjena s primerom in kršitvami. Sicer pa glede javno znanih kršitev tudi do danes ni ukrenila ničesar, da bi se kršitve sanirale. Pristala je na to, da se skupnost vnukov in starih staršev ne obravnava kot družinska skupnost in da stara starša, pri katerih sta otroka živela, nista bila obravnavana kot stranka v postopku. Po 8. členu Konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah za družino kot posebej varovano življenjsko skupnost šteje tudi skupnost starih staršev in vnukov. Pristojne službe CSD Velenje, CSD Slovenj Gradec so v svojih postopkih in odločitvah grobo posegale v družinsko skupnost, vnuka so odtujili od starih staršev, ki še do danes nimajo medsebojnega stika. Babica je podala vlogo za rejništvo na CSD Slovenj Gradec, ki je vlogo zavrnilo brez tehtnih argumentov. CSD Slovenj Gradec vloge ni posredoval na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki mora odločati o vlogi. V konkretnem primeru, torej ministrstvo ni odločalo in postopek dodelitve rejništva starim staršem ni bil končan. Ministrica dr. Kopač Mrak je za to dejstvo morala vedeti že pred 6. aprilom, ko je na novinarski konferenci skupaj z inšpektorjem za socialno delo branila tako CSD Velenje kot CSD Slovenj Gradec. Ali so pristojne službe in ministrica dr. Anja Kopač Mrak mislili, da bodo dokumenti, ki dokazujejo postopek, zakrili in na katere so seveda takrat na novinarski konferenci opozarjali, da vsi dokumenti kažejo, da so potekali vsi postopki pravilno, ali so vsi ti strokovnjaki, ki so takrat sodelovali na novinarski konferenci in pa ministrica Kopač Mrak mislili, da bodo ti dokumenti zakrili vse nepravilnosti kršenja otrokovih pravic, grob poseg v družinsko skupnost? Da bodo dokumenti zakrili glas bližnjih, sosedov in znancev starih staršev, ki so podprli oba v prizadevanju za to, da dobita vnuko v rejništvo? Direktorica CSD Velenje Lidija Hartman Koletnik se je celo čutila užaljeno, češ, saj smo delali vse skladno s

stroko. Ali je bilo vse skladno s stroko tudi to, da se je gospa Gabi Čačinovič Vogrinčič, psihologinja in socialna delavka, nezakonito seznanila z vsemi podatki in je lahko na isti novinarski konferenci zatrjevala, da se dela v dobro otrok? Zdaj pa prihajajo na dan podatki, da je sklenila pogodbo za izvajanje supervizije 5 dni po novinarski konferenci, delo pa je opravila že pred tem, torej brez pogodbe, le-to so sestavili in podpisali kasneje. Če niti tega niso uredili ali je potem možno tudi to, da so prirajali dokumente v zvezi z odvzemom otrok? In ministrica pravi, sledila sem stroki. Lahko rečemo, nič novega, za center nič novega, za Center za socialno delo Velenje, namreč zoper direktorico CSD Velenje naj bi bila v preteklosti vložena kazenska ovadba, ker je leta 2009 odklonila pomoč socialno ogroženi osebi ter pri tem ponaredila listino v zvezi s tem in jo podtaknila kot dokaz. Je pa Čačinovič Vogrinčič, takratna, torej 6. Aprila, na novinarski konferenci dejala tudi, da je treba prevzeti odgovornost. Kdo je v tem primeru, torej v primeru koroških dečkov sprejel odgovornost? Nihče. Razen direktorja CSD Slovenj Gradec, ki je odstopil, ker je v nasprotju z zakonom zadržal vlogo stare mame za rejništvo in je ni poslal v odločanje na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. To je ugotovila tudi Upravna inšpekcija, ki ni pod pristojnostjo Kopač Mrak in nanjo ne more vplivati, ampak je pod pristojnostjo ministra Koprivnikarja. Zaradi tega je moral direktor CSD Slovenj Gradec tudi odstopiti. Pri tem pa se pojavi vprašanje, zakaj ministrica ni zahtevala odstopa vseh ostalih direktorjev CSD, ki so počeli isto. In ministrica pravi, da je sledila stroki.

Pa pogledimo, kaj je glede na obrazložitev upravnega sodišča naredila stroka v danem primeru in kaj je ministrica politično zagovarjala in zagovarja še vse do danes. Pri odvzemu vnukov starim staršem je bilo poseženo v človekovo pravico do družinskega življenja, kot jo določata Evropska konvencija o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ter 53. člen Ustave Republike Slovenije. Pri tem ni pomembno, ali gre za starše in otroke ali pa za stare starše in vnuke. Obema skupnostma se priznava status družinske skupnosti, če je glede na okoliščine jasno, da se med vnuki in starimi starši vzpostavi takšno razmerje, kot med starši in otroci. Država se v to ne sme vmešavati. V danem primeru pa je vmešavanjem države dobilo celo politično kritje ministrice, ki v sklopu svojih pooblastil ni naredila nič, da bi se te kršitve odpravile. Zanimivo je, da je kot ministrica dosledno zagovarjala vse možne oblike družinskih skupnosti, le skupnosti starih staršev in vnukov, za katere starši ne morejo skrbeti, ne obravnava kot družinsko skupnost. Poleg tega s tem posegom države v položaju otrok in starih staršev slednja nista imela pravice do pravnega sredstva, saj jima ni bil priznan status stranke v postopku. Da vsem manipulacijam ministrice še ni videti konca, smo

lahko včeraj slišali, kako je inovativno podala oziroma je bila podana interpretacija sodbe Vrhovnega sodišča, ki je bila mimogrede sprejeta že prejšnji teden, vendar je prišla, kako prikladno politično, na dan šele včeraj, očitno seveda z namenom, da se doseže nek javnomnenjski efekt pred samo interpelacijo. Dejstvo je, da je Vrhovno sodišče odločilo samo o začasni odredbi o vrnitvi vnukov starim staršem, ki je bila že zavrnjena na prvi stopnji, do ugotovljenih kršitev človekovih pravic, pa se ni niti opredeljevalo. Še celo več, takšno odredbo je zavrnilo samo iz procesnih razlogov, in sicer zato, ker sodišče lahko v upravnem sporu uredi z začasno odredbo le tisto razmerje, ki je predmet spora med strankami. V danem primeru so to odločitve o dodelitvi v rejništvo, kjer pa je bila starima staršema odvzeta pravica sodelovati kot stranka. Odločba jima ni bila niti vročena. Zato Vrhovno sodišče ni moglo začasno odrediti rejniškega razmerja, ker se zoper dodelitev v rejništvo stara starša sploh nista mogla pritožiti.

Pred časom je bila na Radiu Slovenija intervju z dr. Verico Trstenjak, nekje pred mesecem dni, in takrat je v svojih izjavah dejala takole, oziroma najprej povedala nekako z distanco in kritično gleda na slovensko družbo, pravno državo, tudi politike in Vlado. Dejala je tako: "Osebnost nad aktualno vlado razočarana, posebej glede spoštovanja moralnih, etičnih in drugih standardov." Glede primera koroških dečkov, ki zadnje tedne pretresajo Slovenijo, pa je dejala tako, citiram: "Zgrožena sem. Oprostite, kako lahko ministrstvo reče, da je odločba zakonita, kršene pa so človekove pravice. To je razlog za odgovornost, za odstop." Konec citata.

Zaradi vseh naštetih dejstev, ki so zavzete v interpelaciji, in vseh dejstev, ki sem jih predstavila danes, torej vseh neuspešnih projektov ministrice dr. Kopač Mrak, ker menimo, da ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s svojimi projekti ne rešuje revščine socialno ogroženih, ampak jo le dodatno pogloblja, in ker menimo, da je v primeru koroških dečkov objektivno in subjektivno odgovorna, bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke interpelacijo tudi podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil gospod Franc Jurša. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, ministrski zbor, spoštovana ministrica Anja Kopač Mrak, spoštovani kolegi in kolegice!

Danes smo se zbrali v tej dvorani, da bomo cel dan govorili o interpelaciji o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe dr.

Anje Kopač Mrak. Naj vam že na začetku še enkrat pojasnim, glede na to, da je bilo v zadnjih dneh o tem prelitega veliko črnila in izrečenih veliko besed, da se v Poslanski skupini Desus nismo premislili, interpelacijo bomo podprli.

Želel bi vam nanizati nekaj razlogov, ki so botrovali tej naši, morda za nekatere nepričakovani odločitvi. Kakorkoli se bo končala ta interpelacija, želimo javnosti posredovati sporočilo, da se s politiko na tem področju ministrstva ne strinjamo. Težko bi rekli, da v Poslanski skupini Desus ne delimo podobnih pogledov na socialno politiko kot naši kolegi Socialni demokrati, a kaj ko je hudič vedno v podrobnostih. Pogledi so že podobni, ponekod celo isti, a šepa realizacija. Posledica tega pa je tudi zahteva za današnjo interpelacijo, saj primera koroških dečkov verjetno sploh ne bi bilo, če ministrica ne bi močno zamujala s predlogom novega družinskega zakonika, ki med drugim na novo definira tudi rejništvo. Ministrica se je v preteklosti precej ukvarjala s spremembo zakona, ki jo je predlagala opozicijska stranka, takrat sem osebno kakor tudi poslanska skupina na to opozarjali in povedali smo tudi jasno in glasno, da imamo v koalicijski pogodbi drugače zapisano in ministrica bi se takrat morala s tem bolj ukvarjati, ne pa s predlogom za spremembo enega člena tega zakona. Desetletje že čakamo zakon o dolgotrajni oskrbi, ki sicer ni v domeni zgolj enega resorja, a ministrica bi tu zagotovo morala povzeti pobudo, neke večje proaktivnosti na tem področju pa žal s strani dr. Anje Kopač Mrak nismo zaznali.

Ko smo že ravno pri dolgotrajni oskrbi, ki ob demografskih spremembah v dolgoživi družbi postaja vedno večji problem, ne moremo mimo dejstva, da ministrica ni imela pravega posluha, seveda se je v zadnjem času to nekoliko spremenilo, seveda tudi ker smo mi na to zadevo resno in odgovorno opozarjali. Za odličen projekt prostovoljstva, to so Starejši za starejše, to je projekt, ki trenutno nadomešča odsotnost urejene dolgotrajne oskrbe, projekt, ki je po oceni države tudi dober za ljudi. Gre za projekt Zveze društev upokojencev, kjer prostovoljci, mlajši in bolj aktivni upokojenci, pomagajo tistim, ki so onemogli doma. Redkokatera država na svetu se lahko pohvali s tovrstno mrežo medsebojne pomoči med starejšimi, ki je v Sloveniji razpeta prav v vseh krajih, zato težko kupimo zgodbo, da za tovrstne projekte žal ni dovolj denarja.

Nanizal bom nekaj podatkov, da bo bolj jasno zakaj menimo, da ni sprejemljivo, da se ministrstvo prepočasi odziva na prošnje organizatorjev po višji in bolj sistemski finančni pomoči ne pa, da so organizatorji podvrženi vsakoletnim takšnim in drugačnim razpisom. Projekt Starejši za starejše je v desetih letih v program medsebojne pomoči uspel pritegniti kar 300 društev upokojencev. Do konca leta 2015 so lahko s programom uspeli pokriti celo 67 % teritorija Republike Slovenije. Pridobili so več kot

3 tisoč 400 prostovoljk in prostovoljcev, ki so za redno obiskovanje in nudenje pomoči kar 152 tisoč starejših od 69 let. Opravili so skoraj 700 tisoč obiskov in 230 tisoč storitev pomoči, pri tem pa so opravili najmanj 7 milijonov prostovoljnih ur. Zakaj mi za takšen projekt ne najdemo dovolj denarja? To je na nek način res zelo žalostno. Če gledamo to na drugi strani, teh zadev nimamo sistemsko rešenih.

Prav tako bi ministrici težko očitati nestrokovnost ali nepoznavanje področja dela, saj je na ministrstvu praktično že osem let. Zato še toliko bolj čudi dejstvo, da njene socialne politike žal niso dovolj učinkovite. Miliardo in pol evrov na letni ravni namenjamo za socialne transfere, a v resnici gre le za gašenje požara, pravega učinka pa ni. Ob tem pa čakamo, da ministrstvo do končno pripravi reformo trga dela, ki je v resnici edini pravi odgovor na mnoga socialna vprašanja.

Prav tako smo že večkrat povedali, da ne podpiramo ministričine politike na področju centrov za socialno delo. Menimo, da socialne delavce preveč obremenjujemo z administracijo, ostaja pa jim premalo časa za teren in ljudi, torej za pravo socialno delo. Ne moremo niti mimo dejstva, da Ministrstvo za delo, družino in enake možnosti že skoraj desetletje obvladuje zgolj ena politična stranka, kar je vidno tudi v kadrovski strukturi samega ministrstva. To ni dobro za državo. Lahko bi kakšno rekel tudi o kadrovanju v svetu zavodov centrov za socialno delo in domov za starejše občane, kjer se stranka SD včasih obnaša malo preveč po domače. Kot že rečeno, moti nas politika na področju centrov za socialno delo in domov za starejše, ker vidimo, da je zdrsovl kar nekaj, na žalost nam to kaže tudi na nesrečen primer koroških dečkov, saj smo prepričani in tako je ugotovilo tudi Upravno sodišče, da bi se celotna zgodba lahko odvijala na bolj človeški način. Nekje sem prebral, da delamo salto mortale, spet drugemu se je zapisalo, da taktiziramo a danes smo pokazali, da mislimo zelo resno. Ne izsiljujemo in ne delamo kravjih kupčij, kot nam je očital minister Dejan Židan, želimo pa presekat škodljivo delovanje stranke, ki obvladuje to področje. Dovolj imamo politikantstva, želimo si več strokovnosti. Sociala ne sme biti domena ene stranke. Za zagotavljanje dostojnega življenja ljudi smo odgovorni vsi, ki sedimo v Državnem zboru in tudi v Vladi.

Spoštovana ministrica, rad bi vas spomnil na koalicijske dogovore, ki jih niste spoštovali. Na več sestankih smo se pogovarjali o odprtih vprašanjih. Marsikaj ste obljubili, nato pa večkrat spremenili mnenje in nas s svojimi obljubami o ureditvi perečih vprašanj žejne pripeljale čez vodo. Škodo, lahko bi bilo drugače. A če se zadeve preveč nalagajo, je včasih dovolj kapljica čez rob, da se vse skupaj podre.

Naj na koncu povem, da nam je žal, da nismo našli skupnega jezika, a menimo, da je

bilo pogovarjanja dovolj, žal pa se nismo poslušali oziroma slišali. Kot je že rečeno, interpelacija zoper ministrici dr. Anjo Kopač Mrak bomo podprli. Vam, spoštovana ministrica, pa kljub vsemu želimo uspešno delo, bilo kje ga boste nadaljevali.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa za lepe želje, gospod Jurša. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Han.

Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministrica, ministrski zbor, dragi kolegi in kolegice, dragi Desus!

Ta trenutek bi najraje raztrgal te liste, ampak ker sem fin fant in ker mi omogoča, da to preberem, bom prebral, ker to, kar je v stališču gospod Franc povedal ... pika. Na prvi pogled bi lahko to, spoštovani, interpelacijo predlagano s strani SDS in podpisnikov označili kot tipično, kot nekaj kar imamo priložnost v tem zboru videti praktično vsakih nekaj mesecev. Ko opozicija, zaradi svoje lastne promocije najde karkoli in to umesti v format interpelacije. Potem je treba najti dežurnega krivca, kakšnega ministra, se dodobra opremiti s populizmi, dodati nekaj političnih floskul, biti malo žalosten, razočaran in povedati, kako je ta vlada nesposobna, ob tem pa seveda dajati vseskozi vtis, kako so samo nekateri poklicani, da rešijo to našo državo pred levosredinsko nedržavotvorno vlado oziroma pred slabo vlado. Eklatantni primer, gospe in gospodje, takega ravnanja je prav ta interpelacija. Ta bolj kot argumente ponuja malo morje čustvenih manipulacij, manipulacij, ki se hranijo z grobo izrabo družinske tragedije, to ponavljamo vseskozi, katere največja žrtev pa sta dva mladoletna dečka.

Kot socialni demokrati ne oporekamo interpelaciji kot institutu, ki opoziciji omogoča in da odgovornost zahtevati politično odgovornost posameznega ministra, močno pa nasprotujemo, dragi moji, da politika izrablja družino, predvsem otroke za svoj politični piar, za nabiranje političnih točk. Te interpelacije, če bi bili normalna država, ne bi smelo biti in če primoramo kanček empatije do otrok. Če pa tega nekateri vendarle ne zmorejo ali pa ne želijo, pa bi vendarle morali to prepustiti stilu in situ pravne in ne politične presoje, tudi zaradi tega, ker gre za konkretni primer, v katerem, gospodje in gospe, tečejo pravni postopki. Vendar to seveda ni dovolj. Treba je popačiti vsebino, vsebino, katere bistvo je korist otrok in tem istim otrokom zaradi sebičnih, političnih, politikantskih, kadrovskih in še ne vem kakšnih zadev narediti nepopravljivo škodo. Razvpitost primera izpostavlja vprašanje, zakaj družina, v katero so posegle institucije države za zaščito otrok, ni najprimernejše okolje za zdrav razvoj teh dveh fantkov. Odgovora, gospodje in gospe, danes ne poznamo. In ker gre za varovanje otrokovih koristi, je tudi prav tako. Če pa mogoče kdo

dvomi v odločitev teh institucij, pa v te ne dvomi upravno sodišče. To je namreč v svoji sodbi izrecno zapisalo, da otroka ostaneta pri rejnikih, ker je to v njuno korist. To isto sodišče je tudi izrecno zavrnilo zahtevo, da se otroka vrneta starim staršem. Da je za dečka v teh okoliščinah najbolje, da ostaneta pri rejnikih, ne boste verjeli, je odločilo tudi Vrhovno sodišče. Tukaj bi se morala naša razprava končati. Zadnje besedo naj imajo institucije, in to, hvala bogu, v tej državi so sodišča.

Socialni demokrati bomo in smo in bi bili veliko bolj veseli, če se lahko tako izrazim, če bi se opozicija in del koalicije za interpelacijo zoper ministrico odločila zato, ker se ne strinja z njenimi predlogi in z njenimi njenimi idejami, predvsem kako naj zgleda socialna država, recimo, ko Ministrstvo za delo nasprotuje tako imenovani socialni kapici ali pa ko Ministrstvo za delo in ministrica ni za davčne odpusteke najbogatejšim, ali pa ko ministrstvo nasprotuje in podpre izenačitev istospolnih pravic in, kar je tudi zelo pomembno, ne pristane na ideje desnice, da bi se v Sloveniji vrnili v srednji vek in bi ženskam omejili pravico o svobodnem odločanju o rojstvu otrok. To so socialne teme, gospodje in gospe.

Ker smo prepričani, da dr. Anja Kopač Mrak in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dela dobro, se Socialni demokrati te interpelacije in razprave nikakor ne bojimo in se je tudi nismo ustrašili. Bi se pa, dragi moji, moral marsikdo v tej dvorani danes pogledati v ogledalo in se izprašati o primernosti te interpelacije, interpelacije, ki je nič drugega kot politično marketing, ampak najslabše vrste.

Glede na to, da o tragičnem primeru presoja pristojne institucije, in to Državni zbor, hvala bogu ni, si danes želimo argumentirane razprave o odgovornosti ministrice za delo, resorja, ki ga vodi. Prepričani smo, da bo pokazala, da to ministrstvo dela dobro, in kar je najbolj bistveno, ima rezultate. Nekateri so seveda imeli možnost, da v vseh vladah prevzamejo ta resor, ampak seveda je ugodnejše sedeti na resorjih, kjer se ni treba ukvarjati s problemi, ampak je važno, da imaš kvoto v vladi.

Razumemo, da vas ne zanima to, kar smo za ljudi dejansko naredili, to, da smo dvignili minimalni dodatek, dohodek, da smo vendarle dodali nove štipendije, sprostili dodatne razrede otroškega dodatka, da zaradi ukrepov te vlade in tega ministrstva, ki ga danes interpellirate in očitata ne vem kaj, že dalj časa pada brezposelnost. Tega se seveda ne da priznati. Vam gre za umetno ustvarjanje političnih konfliktov, ustvarjanje novih kriz, ker tako edino lahko odvrnete krize, ki jih imate v svojih lastnih vrstah. Žal pa mi je, da na to finto pada tako en del leve opozicije kot del koalicije. V odvrčanju lastnih problemov predlagateljev pa danes verjetno ne bomo prikrajšani pridig, kaj je in kaj ni socialna politika. Socialni demokrati verjamemo, da socialna politika ni zgolj politika

socialnih transferjev ali drugih posamičnih ukrepov, je skupek, dragi moji, skupek sektorskih politik, ki terja odgovor vseh deležnikov in soglasja vseh vpletenih strani. Terja socialni dialog, v katerega verjamemo in za katerega se bomo še naprej prizadevali, kajti v Socialnih demokratih ne pristajamo na konflikt med delom in kapitalom. Socialni demokrati smo prepričani, da je sistem, ki temelji na solidarnosti, na vzajemnosti in pravičnosti eden izmed temeljev socialne države. Za kakovostno življenje vseh ljudi so ključne dobrine, ki morajo biti varovane kot javno dobro in dostopne vsem. Dolžnost države pa je, da ustvarja enakost možnosti za vse ljudi. Slovenija, to vsi vemo, je po ustavi pravna in socialna država. A vse kaže, da zapisano v ustavi nima nobene teže, če za tem ne stojimo in tega ne branimo. Dokler bo v naši družbi obstajalo zavedanje, da je del socialnega tudi zagotavljanje kvalitetnega javnega šolstva, da je del socialnega tudi dostop do javnega zdravja, da je naloga socialne države tudi zagotavljanje varnosti ljudi, odpravljanje neenakosti v družbi ter da se v pravni državi pišejo sodbe na podlagi veljavne zakonodaje in ne čustev, še posebej če se te izrabljajo, tako dolgo bomo, gospe in gospodje, imeli socialno in pravno državo. Za ohranjanje le-te si bomo mi Socialni demokrati prizadevali še naprej, četudi za ceno spotikanj, četudi za ceno manjše priljubljenosti v javnosti ali pa prevelike odgovornosti. Seveda priznamo, da se vsi ukrepi, ki smo jih sprejeli, morda niso izkazali za najboljše, zato ministrica in ta vlada napoveduje spremembe. S tem absolutno nimamo nobenih težav. Priznati in popraviti je za moje pojme najlepše. Spremenili smo 28 milijonov vredne neustavne določbe ZUJF. Spomin me ne vara glede časovnice in glede tiste vlade. Katere stranke so bile takrat v vladi? Ampak, pustimo to. S tem zakonom, gospe in gospodje, se je utrjevalo varčevalno politiko in ustvarjalo nove stiske in te stiske ljudi danes nekateri izrabljajo za svojo promocijo, namesto da bi iskali skupne rešitve. Pri tem bomo seveda Socialni demokrati sodelovali. Se pa ne bomo spustili v to past, ker smo odgovorna stranka in ker želimo odgovorno delovati tudi naprej. Verjamem pa, da se je lažje naslajati, iskati napake, igrati na čustva, kot pa iskati odgovore, ki so v teh časih zelo težki.

Resor, ki ga vodi naša ministrica, menim in sem prepričan, da je eden izmed najzahtevnejših. Nikoli, dragi moji, pa se Socialni demokrati nismo otepal odgovornosti prevzeti naloge, katere imajo praviti s tiskami ljudi, z revščino, z brezposelnostjo in še bi lahko našteval. Prepričani smo, da ima država pri zagotavljanju enakosti med posamezniki pomembno vlogo in nalogo, da predvsem z davčno politiko in socialno politiko odpravlja krivice, ki se nakopičijo v sistem. Kakorkoli želite priznati ali ne, kakorkoli berete statistiko, beremo številke, rezultati kažejo, da je v teh časih politika Ministrstva za delo, družino, socialne

zadeve in enake možnosti, ki jo vodi dr. Anja Kopač Mrak, dobra in v svojem izvajanju sledi socialdemokratskim vrednotam: solidarnosti, enakosti, pravičnosti, partnerstvu, strpnosti in zagotavljanju varnosti.

Socialdemokrati to vemo, zato te interpelacije ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Zadnje stališče, in sicer stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem ostalim!

Kot vemo, se nam socialni položaj v državi na žalost že vrsto let kljub gospodarski rasti zastruje. Vsi kazalci, vse statistike kažejo na precej klavrno sliko. V tem trenutku 290 tisoč naših sodržavljanek in sodržavljanov živi pod pragom revščine, se pravi, se skozi mesece prebija z dohodki, ki ne omogočajo ne dostojnega preživetja niti minimalnega eksistenčnega minimuma. Kljub gospodarski rasti imamo povečevanje dolgotrajne brezposelnosti in poglobljanje revščine, predvsem pri tistih segmentih prebivalstva, ki so odrezani od trga dela zaradi bodisi invalidnosti, starosti ali kakšnega drugega vzroka. Hkrati imamo največjo neenakost zabeleženo v novejši slovenski zgodovini. Zgornjih 10 % prebivalstva si danes lasti že 35 % premoženja, najrevnejših 20 % prebivalstva pa poseduje skromen 1 % premoženja v tej državi. Krivda za tako stanje je seveda na vladah, posebej pa na eni strani Ministrstvo za finance, hkrati pa na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve. To ministrstvo ne izvaja politik proti revščini ali pa jih izvaja slabo. Za ilustracijo bom navedel pet takih politik, na katere v Združeni levici opozarjamo že cel mandat. To so politike, ki bi bile z minimalnimi proračunskimi sredstvi izvedljive takoj in bi bistveno pripomogle k izboljšanju stanja najrevnejših skupin prebivalstva v tej državi. Še pred samo interpelacijo, se pravi prejšnji teden, smo sklicali sejo Odbora za delo, da bi se z ministrico o teh politikah vnovič pogovorili. Če jih na kratko opišem.

Prva taka politika so zaznamki na nepremičninah. Uvedeni so bili s Pahor-Svetlikovo reformo, Anja Kopač Mrak je bila v tistem času državna sekretarka za Ministrstvu za delo. S to spremembo, s to reformo so denarne socialne pomoči in varstveni dodatek postali neka oblika kredita, se pravi, ne gre več za brezpogojno pomoč, ampak gre za vračljivo pomoč, ki jo morajo vračati potomci prejemnikov. Gre za odvrtačni ukrep, se pravi, bistveno se je zmanjšalo število prejemnikov oziroma število prosilcev za te pomoči, ker enostavno nočejo svojih otrok ali svojih vnukov obremenjevati z zapuščenimi dolgovi. Ta ukrep je socialno nepravilčen in o tem se strinjamo vsi v tej sobi.

Desna opozicija je že podprla zahtevo po njegovi odpravi, v koalicijsko pogodbo pa ste koalicijski poslanci zapisali, da se mora vračljivost socialnih pomoči odpraviti vsaj za lastnike nepremičnin manjše vrednosti. Kljub temu smo vsakič, ko smo pozvali ministrstvo, naj to zavezo iz koalicijske pogodbe tudi udejanji, naleteli na gluha ušesa oziroma kot smo slišali prejšnji teden na odboru, citiram, "nismo še na točki, ko bi morali udejanjati zaveze iz koalicijske pogodbe". To je prišlo s strani koalicije in ne bom rekel, da sem začuden, ampak to je prva koalicija v Državnem zboru, ki si očitno koalicijsko pogodbo predstavlja na način, da bo ta začela veljati šele po koncu mandata.

Druga zadeva je minimalni dohodek. Leta 2009, se pravi, pred sedmimi leti je bilo izračunano, da je minimalni znesek, ki ga človek v Sloveniji potrebuje za preživetje, 385 evrov. Ta znesek ne omogoča dostojnega preživetja, ampak je znesek, ki določa eksistenčni minimum. Sedem let kasneje je ta znesek še vedno 100 evrov manjši od preračunanega leta 2009. To je zaskrbljujoče, saj je minimalni dohodek osnova za številne oblike socialne pomoči, med drugim za varstveni dodatek, socialno denarno pomoč in tako dalje. Da bi ga dvignili na raven, ki bi omogočala eksistenčni minimum, se pravi 385 evrov, ne bi bilo potrebno veliko. Morali bi zgolj dvigniti davek na dohodek pravnih oseb na 20 %, kar Ministrstvo za finance po besedah ministra planira za jesen, pa bi s tem zajeli v proračun dodatnih 90 milijonov evrov, kar bi zadoščalo za ta dvig. V Združeni levici smo to predlagali že večkrat, nazadnje ob proračunih za leti 2016 in 2017. S strani ministrstva ni prišel nikakršen signal, da bi bili za tak ukrep zainteresirani, kljub temu da so v resnici oni tisti, ki bi jih morala v prvi vrsti skrbeti dobrobit najrevnejših skupin prebivalstva. In tukaj poudarjam še enkrat, z dvigom minimalnega dohodka bi pomagali predvsem tistim, ki jih negospodarska rast in neaktivna politika zaposlovanja ne dosežeta, saj so nezaposljivi.

Tretji ukrep, na katerega smo opozorili je cenzus za šolska kosila. V Združeni levici smo namreč predlagali, da se za otroke, ki živijo v družinah pod pragom revščine, uvede brezplačna šolska kosila. V koaliciji ste z amandmaji to nekoliko zaostri, ampak kljub temu je ministrstvo dobilo navodilo, naj ukrep izvede in v proračunu ste rezervirali 8 milijonov evrov, da se ta ukrep v letu 2016 izvede. V Združeni levici smo nedavno vprašali ministrstvo in pa Ministrstvo za šolstvo, kako je z izvajanjem tega ukrepa, in dobili informacijo, da je do konca aprila bilo izkoriščenih od 8 milijonov, rezerviranih v proračunu, nekaj manj od 2 milijonov proračunskih sredstev. Se pravi, če bo šlo tako naprej, bo do konca leta porabljena dobra polovica denarja za brezplačna kosila za revne otroke v osnovnih šolah, ki je rezervirana v proračunu. Krivda za tako izvajanje ukrepa je neposredno na ministrstvu, saj ministrstvo ni v zadostni meri obveščalo staršev in zato otroci, ki

so upravičeni do tega ukrepa, do brezplačnega kosila niso prišli.

Podobno se je zgodilo z odpisom dolga, tudi to je bil predlog Združene levice. Koalicija ga je zavrnila, ker je ministrstvo dejalo, da bo pripravilo boljši, sistemski ukrep. Ta ukrep je konec prejšnje parlamentarne sezone tudi prišel z velikimi obljubami. Ministrstvo je obljubljalo, da bodo odpirali dolgove več kot sto tisoč revnim prebivalcem te države, ampak sam ukrep izvedlo tako klavrno, da je na koncu prišlo le do 3 tisoč 500 odpisov. Se pravi, zajeli so približno 3 % ciljane populacije. To so zgolj ilustracije dela tega ministrstva, zgolj ilustracije tega, kako nezadostno, kako površno, kako klavrno je delo tega ministrstva. Ministrica se na to sejo, kamor smo jo povabili, da bi se pogovorili o teh ukrepih in o možnih popravljalnih ukrepih, ni prišla in se očitno o svojih napakah niti ni pripravljena pogovarjati. Pa so te napake zgolj vrh leden gore.

Na tej točki vas želim opozoriti, da je Anja Kopač Mrak na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve v zadnjih osmih letih bila 6 let, od tega 3 leta na funkciji državne sekretarke in 3 leta na funkciji ministrice. V tem času se je tudi potem, ko se je kriza že končala, ko se je gospodarska rast zopet vzpostavila, število brezposelnosti, revščine in tako naprej poglobljalo. Ob tem so bile izvedene številne protisocialne politike. Aktualna ministrica je odgovorna, soodgovorna za reformo leta 2012, s katero se je starejšim in invalidom odvzelo državne pokojnine. Posledica tega je, da danes več kot 65 tisoč prejemnikov varstvenega dodatka in socialnih pomoči živi v razmerah, ko njihovi dohodki ne pokrivajo več niti minimalnih življenjskih stroškov. Praktično nič ni bilo narejenega na področju prekarnosti. Ta narašča skokovito, v letu 2014 smo zabeležili kar 14 % porast agencijskega dela. Ob tem pa imamo na drugi strani trend zmanjševanja inšpektorjev za delo, trenutno v državi več kot 200 tisoč poslovnih subjektov nadzoruje zgolj 77 inšpektorjev za delo. Ta informacija je zadostna, da si lahko predstavljate kako nemogoče je delo inšpektorata za delo in zakaj se število kršitev delovnopravne zakonodaje iz leta v leto povečuje. Ko smo v Združeni levici ali pa kdo drug podajali pobude za sanacijo tega stanja, je ministrstvo odreagiralo na način, da je v prvi vrsti branilo politični prestiž in pa interese svoje stranke. Nazadnje smo tako postopanje videli pri naši noveli Zakona o inšpekciji dela, s katero smo v Združeni levici želeli inšpektorjem za delo podeliti pooblastila, s katerimi bi, če bi odkrili, da v nekem podjetju nekdo dela preko nezakonite agencije za delo ali pa da je na prisilnem espeju, da bi inšpektor v tem primeru delodajalcu naložil, da mora tega človeka zaposliti. Enako se namreč zgodi, če davčna inšpekcija odkrije, da nekdo dela na črno. To, da nekdo dela na črno ali pa preko prisilnega espeja, namreč ni krivda delavca, ampak je krivda delodajalca. Zato bi morala delovna inšpekcija imeti enaka pooblastila kot davčna inšpekcija. To smo z

našim popravkom zakona tudi predlagali. Popraviti ne bi bilo treba nič več kot en člen zakona, to so podprle sindikalne centrale in to je podprla široka civilna družba. Ministrstvo je zopet odgovorilo, da našega predloga ne bo sprejelo, ker bo pripravilo svoj sistemski ukrep. Oprostite, gospa ministrica, ampak ljudje v tej državi nimajo več časa čakati na vaše sistemske ukrepe.

Podobno se je zgodilo s sistemskim ukrepom, zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Tega bomo obravnavali v petek. Gre za največji projekt Združene levice doslej, saj smo s tem zakonom temeljito prenovili 20 let star zakon o soupravljanju, s katerim ga želimo ekonomsko demokracijo in soupravljanje po nemškem zgledu v Sloveniji postaviti na noge. Namreč zadnjih 20 let smo zaradi nezadostne zakonodaje hkrati pa zaradi drugih vzrokov, predvsem politične nenaklonjenosti, na polju ekonomske demokracije napravili regresijo, čas pa je, da stvari obrnemo.

Ministrica prihaja iz stranke Socialnih demokratov, torej stranke, ki naj bi se najbolj potegovala za socialni dialog. Ko smo se začeli z Vlado pogovarjati o tem zakonu, ki ga je podprlo vseh 7 sindikalnih central, prvo branje v parlamentu pa so podprli v skupini nepovezanih in skupini Desus, so nas na Vladi sprejeli na Ministrstvu za finance, Ministrstvu za pravosodje, sekretar Tadej Slapnik s skupino in Ministrstvo za gospodarstvo. Paradokсно, zalomilo se je prav pri Ministrstvu za delo, ki je krovno ministrstvo in ki naj bi po definiciji si moralo najbolj prizadevati za take ukrepe, ampak naleteli smo prav na nasprotno, na številne poskuse proceduralnega izmikanja sprejetja tega zakona. Na zadnje je prišlo do tega, da najbrž po krivdi ministrstva ne bomo dobili mnenja Ekonomsko-socialnega sveta v tem zakonu pred njegovo parlamentarno obravnavo. To je še en dokaz, da ministrica ne dela v javno dobro, da ministrici ne gre ne za socialno ne za socialni dialog, ampak ji gre zgolj za socialno demokracijo.

Enako zgodbo smo videli pri referendumski kampanji o izenačitvi pravic istospolnih s heterospolnimi pari. Pobudo smo dali v Združeni levici, drži, ampak podprla jo je cela koalicija. V referendumski kampanji pa se je cela koalicija umaknila iz nje. Stranka Socialnih demokratov je po navedbah medijev porabila za kampanjo okrog tisoč evrov. Za primerjavo, v Združeni levici, ki smo bistveno manjša, novejša in finančno šibkejša stranka, smo porabili vsaj 20-krat toliko. Ministrstvo, ki je krovno ministrstvo, v referendumsko kampanjo ni vstopilo, prav tako ni vstopila Vlada. Zopet je politični prestiž premagal skupno dobro in še enkrat je to ministrstvo pokazalo, da mu ne gre za načela, ampak zgolj za to, kdo si bo nadel krono ob tem, ko bo predlagal neko spremembo. Nam v Združeni levici je seveda tega predloga žal, ampak še bolj žal nam je, da so zaradi takšnega

pristopa izviseli tisti, ki smo jim skušali izboriti enake pravice z našim predlogom.

Gospa ministrica, dve leti smo se poskušali usklajevati z vami in vsakič smo naleteli na zaprta vrata. Od odpisa dolga do zakona o inšpekciji dela, od zaznamb na nepremičnine do zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, vsakič ste raje izbrali boj za politični prestiž, vsakič ste postavili interese svoje stranke pred skupno dobro, vsakič ste pokazali, da vam ne gre ne za socialno, ne za delavske pravice, ne za odpravo diskriminacije, ampak da ste na poziciji zato, da uveljavljate zgolj in izključno interese vaše stranke. S tem ste postali ovira odpravi neenakosti, odpravljanju revščine in vseh drugih nalog, ki jih vaše ministrstvo po definiciji mora opravljati.

Nikakor se ne strinjamo s tonom ali vsebino interpelacije, ki jo je pripravila SDS, ampak iz razlogov, ki sem jih navedel, moramo odpoklic vas, gospa ministrica, podpreti. Vaše delo ocenjujemo kot nezadostno, prav je, da odidete.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Preden nadaljujemo z razpravo poslancev o interpelaciji, mi dovolite, da še enkrat ponovim, da pri obravnavi te točke dnevnega reda poslanke in poslance glede na to, da je v okviru interpelacije izpostavljen konkreten postopek, ki se nanaša na mladoletna otroka, opozarjam, da v svojih razpravah spoštujete tako mednarodno pravno, ustavno in zakonsko zagotovljene pravice do zasebnosti, do varstva osebnih podatkov, še posebej varstva mladoletnih otrok. Še enkrat poudarjam, prosim, za posebno skrbnost, ne le zaradi mladoletnih otrok, temveč tudi zato, ker so postopki še odprti, prav tako pa smo v skladu z Ustavo Republike Slovenije tudi kot državni organ odškodninsko odgovorni za škodo, ki lahko nastane z našim protipravnim ravnanjem. Podatki iz tekočih postopkov, ki se nanašajo na posameznika, so v razmerju do Državnega zbora in poslancev bolj varovani, kot vse državne skrivnosti, kjer imajo poslanci pravico do vpogleda in skrbnega ravnanja. V primeru postopkov, ki so v teku in se nanašajo na posameznika, nima nihče od poslank in poslancev zaradi svoje funkcije niti pravice do vpogleda. Če bo šla razprava preko teh omejitev, na katere za vsak primer znova opozarjam, bomo predsedujoči vanjo takoj posegli v skladu s Poslovnikom.

Nadaljujemo z razpravo.

Predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko, izvolite, beseda je vaša.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glede na to, da so bila predstavljena stališča vseh poslanskih skupin, se mi zdi prav, da se na tem mestu oglasim. V večji meri tudi glede na dogajanja zadnje dni, da so stališča na nek način pričakovana, moram pa vseeno reči,

razočaranje nad največjo, bom kar rekla, najbolj etično in moralno stranko v tem Državnem zboru, da enostavno ne razumejo, da ne gre za politična preigravanja in to, kar so dejansko zdaj v teh zadnjih dveh dneh počeli, ampak da gre za nepravilnosti. Kup je pravnikov med vami in resnično bi vsaj z vaše strani pričakovala drugačno stališče in odločitev. Kakorkoli, razprava je še dolga, verjamem, da se morda še marsikaj v tem času zgodi.

Spoštovana ministrica, moram reči, da sem resnično pričakovala, da boste odgovorili na naše navedbe v interpelaciji ali na tiste navedbe, ki sem jih samo na začetku kot predlagateljica predstavila. S par besedami ste rekli, da gre za javno zrežirane šove, da se vam zdi javno razpravljanje o tem primeru neprimerno, par stavkov ste nanesli na vsebino, ampak v bistvu skoraj nič na vsebino interpelacije, vse ostalo pa ste se šli dobesedno nek hearing. Tisto je bilo opravljeno leta 2014. Takrat ste povedali, kaj boste delali, zato so seje na odborih, ko obravnavamo posamezno tematiko, danes pa govorimo o interpelaciji. In v naši interpelaciji so navedene ključne nepravilnosti, zaradi katerih seveda mi pričakujemo danes tukaj vaša pojasnila in bi jih želeli slišati. Ne zanima nas tisto, kaj nameravate. Interpelacija se nanaša na to, kar je že bilo narejeno in to, kar je bilo narejeno nepravilno.

Kar se tiče tega javnega razpravljanja, pa naj še enkrat poudarim, vi ste bili tisti, ki ste 6. 4. naredili tiskovno konferenco in šli s tem primerom pred javnost. Vi ste tisti. Naša interpelacija je bila vložena 12. aprila. Ampak ravno ta vaša tiskovna konferenca je bila dejansko povod, da smo rekli, to je pa resnično absurd vseh absurdov in je treba zato vložiti interpelacijo. Vi ste tista, ki ste več kot očitno takrat želela na nek način javnost malo pomiriti, pogledajte, vse je v redu, hitro sem odredila inšpekcijski nadzor Socialne inšpekcije, ta ni ugotovila nepravilnosti, čeprav sami veste, da niso niti po neki osnovni logiki naredili tistega, kar bi morali. Šli so zgolj pregledati dokumentacijo ene strani Centra za socialno delo Velenje, niso povprašali druge strani, v tem primeru starih staršev, za mnenje in kako so postopki potekali. In seveda vi ste se s Socialno inšpekcijo in z njihovim mnenjem strinjali. In javnost ste želeli prepričati, da je vse v redu, da ni problemov in na nek način, da je to to. Vi ste tisti, ki ste prvi šli s tem primerom v javnost. In zato se mi zdi skrajno neprimerno, da zdaj nam očitata, da je razpravljanje o tem neprimerno. Seveda pa ne bomo uporabljali normalno nobenih osebnih podatkov, ni niti najmanjših razlogov za to. Gre izključno za to, kako so potekali postopki. In dogajale so se nepravilnosti v postopkih in na to smo kot opozicijska stranka dolžni odreagirati. In kaj imamo? Imamo na voljo poslanska vprašanja. Sami veste, kakšni so odgovori, tako na ustnih kot na pisnih poslanskih vprašanjih, kdo te odgovore pripravlja in bolj ali

manj se z njimi nikoli kaj dosti ne moremo pomagati. Lahko dajemo pobude za spremembe zakonov. Mi jih dajemo, ampak žal, ker pač vlagamo kot opozicija, nobenega ne sprejmete. Vlagamo amandmaje, ponovno, ker je spet dan s strani opozicije, ni sprejet. In kadar ocenjujemo, da pa resnično ministrica gre čez vse nepravilnosti, na nek način želi politično tudi prikriti te nepravilnosti, ki se dogajajo znotraj ministrstva, ki ga pokriva, smo pa seveda dolžni dati interpelacijo.

Da se ne bomo zapletali, jaz nisem pravnica in ne poznam pravno formalno teh postopkov in relacij med ministrstvi in Vlado ter organi v sestavi, bom si vzela čas in bom prebrala izseke iz pravnega mnenja. Pravno mnenje iz leta 2001, in sicer 13. 12., izdal ga je Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Mnenje so pa izdali prof. dr. Gorazd Trpin, prof. dr. Ivan Kavčič in prof. dr. Franc Grad. In nekaj stavkov iz tega mnenja želim tukaj poudariti, da ne bo nesporazumov, kaj kdo lahko in kaj ne sme. "V parlamentarnem sistemu izvaja politično nadzorstvo nad delom Vlade parlament. Politično nadzorstvo parlamenta je torej usmerjeno na delovanje vlade in ministrov, kar je ena temeljnih značilnosti parlamentarnega sistema. Neposredno odgovornost vlade ali ministra je zato mogoče uveljaviti samo preko različnih oblik, intenzivnih oblik političnega nadzorstva, ki omogočajo uveljavitev politične odgovornosti Vlade ali ministra in njihovo zamenjavo, kot je zlasti nezaupnica, lahko pa tudi interpelacija. Individualna odgovornost ministra parlamentu se uveljavlja predvsem z interpelacijo«, in to smo tudi naredili, »dela ministra in pa s poslanskimi vprašanji, končno pa se kaže tudi v pravici ministra, da odstopi.« Več kot očitno, tega niste in ne nameravate storiti. »Da minister med drugim daje politične usmeritve za delo organov v sestavi in nadzoruje njihovo delo.« Če si tukaj pogledamo uredbo o organih v sestavi, pod Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, spada Inšpektorat Republike Slovenije za delo. Znotraj tega inšpektorata je Socialna inšpekcija Republike Slovenije, o kateri je bilo danes že in tudi bo govora v nadaljevanju. »Minister izvaja instančno in hierarhično funkcijo v razmerju do organov v sestavi. Nadzorna funkcija v upravnem procesu pa predstavlja povratni tok informacij v celotnem dogajanju v posameznem delu ministrstva. Minister mora imeti za to dostop do vseh relevantnih informacij v zvezi z delom organa v sestavi, sicer te svoje z zakonom določene funkcije, sploh ne more upravljati. Niti en podatek v organu v sestavi ne more biti tako zelo zaupen, da minister ne bi mogel imeti dostopa do njega.« Tako da vas lepo prosim, bilo kakšno sprenevedanje okrog tega, kako so organi samostojni, karkoli, govorimo o organu v sestavi ministrstva in to je pod Inšpektoratom za delo tudi Socialna inšpekcija, ki je v tem primeru bom rekla izjemno

pomembna. In seveda, vi ste tisti, ki nadzoruje njihovo delo.

Večkrat je bilo omenjeno tudi, da naj stroka opravi svoje delo. Kaj nas hočete vi tukaj prepričati, da je pa stroka nezmotljiva? Toliko se že na sejah odbora poudarja ta stroka. Poglejte, tudi stroka je zmotljiva. Ampak ne bomo se tukaj nanašali na delo stroke, gre za to, da ste pa vseeno kot ministrica dolžni skrbeti za to, da delo znotraj vašega resorja teče v skladu z zakonom, da so postopki tudi organov v sestavi ministrstva in organov, ki spadajo pod vaše ministrstvo, skladni z zakonodajo. In problem v tem primeru je, da postopki niso bili pravilni in nenazadnje to je tudi ocenilo Upravno sodišče. Zdaj bi resnično želeli odgovore, zakaj ste dejansko dopustili takšno ravnanje. Če se naneseš na besede namestnika varuha, več kot očitno je bila stalna praksa centrov za socialno delo, da enostavno niso dali vloge za odločanje na ministrstvo, ampak so zgolj sami podali mnenje. To je bila stalna praksa in več kot očitno je šele takrat, po opozorilih varuha tudi do tega prišlo. Namreč, če pogledamo datume, vemo, da je bila vloga, ki je za rejništvo dala stara mama, v bistvo formalna dopolnjena 27. januarja. Zakonski rok je dva meseca. To pomeni, da bi moralo ministrstvo izdati odločbo v roku teh dveh mesecev, do 27. aprila. Vi več kot očitno na ministrstvo te vloge niste dobili, ker Center za socialno delo Slovenj Gradec svoje naloge ni opravil, ni tega posredoval naprej. Zato ste pač verjetno tudi po opozorilih varuhinje sami pisali na Center za socialno delo, naj vam dajo to vlogo, naj vam to predajo. In to je bilo narejeno potem 11. aprila, seveda po vseh rokih in po tistem, ko sta dejansko otroka že bila oddana v rejništvo. In takrat ste v bistvu zelo na hitro, v enem dnevu izdali seveda negativno odločbo.

Socialna inšpekcija, katere nadzor ste naročili vi, spoštovana ministrica, je več kot očitno verjetno šla čez vse postopke. Težko razumem dejstva, zakaj Socialna inšpekcija te nepravilnosti ni ugotovila. Zagotovo so bili, res je, tukaj imamo dva centra, eden je Center za socialno delo Velenje, ker sta pač otroka imela tam stalno prebivališče, drugi je pa Center za socialno delo Slovenj Gradec, ki je bil pa pristojen za stara starša. Stara starša sta oddala vlogo na Centru za socialno delo Slovenj Gradec. To vlogo so obravnavali in seveda so bili edini pristojni na tem centru, medtem ko so pa o dodelitvi otrok k neznanim rejnikom odločali v Velenju. Ampak verjamem, da so centri medsebojno komunicirali. In ko je Socialna inšpekcija opravila nadzor, skoraj ne morem verjeti, da ne bi ugotovila, da postopki na Centru za socialno delo Slovenj Gradec še dejansko niso bili zaključeni. In je ne glede na to, da še ni bilo odločeno, ali sta stara starša primerna rejnika ali ne, dalo otroka v rejništvo. In tukaj bi želeli pojasnitve, zakaj so potekali postopki na tak način, kot so. In tukaj čutimo, da ste vi kot ministrica odgovorni. Nenazadnje vi imate Socialno inšpekcijo v rokah in lahko preko njih

odredite nadzor na centrih za socialno delo. To ste storili. Ampak kako lahko kar tako slepo zaupate Socialni inšpekciji, če ste na drugi strani pa ja imeli še neka druga dejstva, ki ste jih nenazadnje dobili v medijih, dobili ste jih s strani odvetnika in tudi s strani stare mame, kot ste navedli v samem odgovoru na interpelacijo. Zakaj ste tako slepo verjeli in podprli mnenje Socialne inšpekcije, enostavno ne moremo razumeti. Morda resnično zgolj zaradi tega, ker ste pač želeli ščititi vaše politično imenovane sodelavce na Centru za socialno delo Slovenj Gradec. Nenazadnje vemo, saj to smo lahko prebrali v medijih, koliko in kaj se je takrat ob imenovanju direktorja v Slovenj Gradcu dogajalo. Koliko časa je trajalo, kaj so nenazadnje zaposleni na tem centru izpostavljali, da oseba ni primerna in zakaj ni primerna. Ni problem to, da je bila oseba, ne vem, politično znana v tistem okolju, če bi seveda izpolnjevala vse pogoje. Ampak vi ste se takrat več kot očitno glede na to, kaj smo prebrali v medijih, zavzeli za to osebo. Postala je direktor, ampak več kot očitno resnično ni bila dovolj strokovna in tam je prišlo do določenih nepravilnosti. In to je problem. Politika je na nek način, bom rekla, tukaj enostavno povozila stroko, ni druge. Stroka je opozarjala na to, da oseba za to delovno mesto ni primerna, ker nima ustreznih delovnih izkušenj s področja socialnega varstva. Ampak ne. Vi ste šli čez to in danes po nekem času so se pa pojavile posledice takšne odločitve. Če ste se takrat na nek način vmešali, potem je tudi prav, da nosite odgovornost za to. Res je, ta direktor je seveda odstopil. Kdaj? Ampak napaka je bila storjena. Dečka sta bila dana v rejništvo drugi neznan družini. Postopki niso bili pravilni, v tem je problem. In mi danes nismo slišali prav nič vezano na te postopke. Prav nič. Nihče ne pričakuje, da bomo govorili o, ne vem, izpostavljali primer, zakaj je bila posamezna odločitev taka, ampak zakon je jasan, postopki so jasni in prav je, da nam daste odgovore na ta vprašanja, in da dejansko obrazložite zakaj, vsaj kolegom iz SMC, ki vas podpirajo. Nisem prepričana, da razumejo najbolj, zakaj v tem primeru gre.

Kar se tiče vašega izgovora na same referendumne. Poglejte, kot je že bilo rečeno, bili ste državna sekretarka na Ministrstvu za delo, ste drugi mandat ministrica, več kot tri leta, zadnja tri leta in enostavno izgovarjati se, da zaradi referenduma posamezna zakonodaja ni bila sprejeta, je popolnoma nesprejemljivo. Če pogledamo konkretno družinsko zakonodajo, ki seveda ima vpliv ravno na ta primer in če bi bila sprejeta prej, bi verjetno postopki tekli nekoliko drugače. Vedimo, referendum vemo, zakaj je bil, zato ker so se sicer k dobrim rešitvam dodale še stvari, ki jih enostavno ljudje v Republiki Sloveniji ne sprejmejo, in to smo povedali že drugič, ampak vi vsekakor najdete način, da neke stvari speljete tudi drugače, ampak če tudi upoštevamo ta moratorij na vsebinsko enake

odločitve, še vedno je z nastopom vašega mandata v letu 2013 ta čas potekel. In imeli ste tri leta časa, da bi dejansko te stvari spravili v zakonodajo. Od 31. maja je predlog družinskega zakonika v javni obravnavi. V tem času je verjetno bilo zelo na hitro pa potrebno dati stvari ven. Zakaj niste tega storili že dve leti nazaj, če ste se zavedali tega, kako je to pomembno? Jaz verjamem, da ste se. In ta časovnica je resnično malo nenavadna. Ampak res, če vam gre za korist otrok, zakaj tega niste naredili? Ste pa tudi sami na nastopu na RTV Slovenija 1 dejali, da za pripravo zakonodaje se pa čutite odgovorno. Ja, zakaj potem tega niste naredili prej, saj ste imeli vse v rokah, zakaj tega niste storili? In zato vam tudi to očitam.

S tem, kar smo danes tukaj slišali, ne vem, 20 minut ali koliko ste razlagali o tem, kaj boste storili, kako je vse super in fajn. Poglejte, saj državljanke in državljani Republike Slovenije vedo. Jaz ne vem, zakaj smo v teh dveh mesecih dobili toliko mailov, raznih pisem po Facebooku, Twitterju o nepravilnostih, ki se dogajajo po celi Sloveniji, absurdne stvari. Ne moremo vedeti, ali kaj od tega drži ali ne, ampak več kot očitno vse ni tako, kot vi želite tukaj predstavljati. In to kar ste predstavljali tu, vse projekte, ki jih v prihodnosti nameravate narediti, zelo tako pozitivno, resnično primerno za en hearing, ne pa za branjenje tega, da interpelacija ni na mestu. Ne vem, več kot očitno nimate argumentov. Ali se izogibate odgovornosti ali kje so razlogi za takšno vaše ravnanje?

Mogoče še samo to. Zaupali in podprli ste javno takrat na tisti famozni tiskovni konferenci 6. aprila izvlečke in zaključke Socialne inšpekcije. Niste imeli dvomov ne glede na to, da ste bili opozorjeni z več strani, da nekaj ne štima. Vi ste to podprli, želeli ste pomiriti, vse v redu, nič se ne dogaja, vse tako, kot mora biti. Ampak na drugi strani pa vemo, da je bil ta direktor Socialne inšpekcije že v preteklosti vpleten v nek primer, kjer je bilo sprva rečeno, da bi naj šlo za izginotje otroka, ampak se je kasneje izkazalo, da je dejansko šlo za ugrabitev, žal se je tudi dogajalo na Koroškem. Tožilstvo je kasneje ugotovilo, da je šlo za ponarejanje listin in zaradi tega je bil ta isti direktor osumljen zlorabe položaja. Že zaradi tega ne bi smeli kar slepo verjeti in zaupati. Z več strani ste bili opozorjeni, ministrica, in vi ste to enostavno podprli.

Kar se tiče ostalih postopkov, nenazadnje je tudi varuhinja rekla, da sam odvzem otroka v vrtcu je bil neprimeren, da bi to center lahko naredil drugače, ni bilo razloga, otrok ni bil ogrožen, njegovo zdravje ni bilo ogroženo, zato da ste se mogli odločiti oziroma se je mogel odločiti za tako hud poseg. Na moje vprašanje, ali je to stalna praksa, nisem dobila odgovora. Ampak resnično, postopek katastrofalen. Kar se tiče samega odločanja o rejništvu sem že povedala, pa če bo treba, bom povedala še več. Drug stvar na Center za socialno delo Slovenj Gradec, to

kar je tudi bilo razvidno iz ugotovitev Upravnega sodišča. Ja, kako stvari potekajo? Kamorkoli prideš daš vlogo, prvo, kar naredijo, dajo gor štampiljko z datumom, da se ve, kdaj si to vložil. Kako se je lahko zgodilo, da Center za socialno delo Slovenj Gradec tega ni naredil? In ne da tega ni naredil enkrat, tega ni naredil kar dvakrat. Tudi takrat, ko je bila vložena dopolnitev vloge. To je spet ena nepravilnost ali, ne vem, namerno manipuliranje z dokumenti, ne vem.

Kar ste tiče vašega kolega Hana in stališča Socialnih demokratov – interpelacija zaradi promocije. Ja, lepo vas prosim, no! Kakšne promocije?! Lahko bi rekli, da je mogoče na koncu ta interpelacija res izpadla kot neko, ne vem, kupčkanje in premetavanje, ne vem, vse drugo smo lahko prebrali v medijih. Ni bila debata o tem, ali je šlo za nezakonita ravnanja ali ne, pač, pomembno je bilo kje, v katerem svetu zavoda, bo sedaj kdo sedel, kje bo član SD, kje SMC, kje Desusa. Več kot očitno je to pomembno, pa še verjetno kaj drugega, ne vem. Popolnoma razumem, da v tej vladi se ogromno kadruje. Ampak ni bilo pa slišati debat okoli tega, ali je tukaj šlo za nepravilnosti, in nekdo za te nepravilnosti mora odgovarjati. Več kot očitno to za vas ni pomembno. Ampak na opoziciji pa je, da na to opozori. Na srečo je interpelacija pač en instrument, ki ga imamo v rokah. Se mi zdi pa skrajno neprimerno, da se pa to zlorablja za vse drugo, tako kot se mi je zdelo to neprimerno, da se je ta obrazložitev interpelacije zlorabila za napovedi nekih prihodnjih projektov, neke vizije, ki bo ali ne bo. Kot sem rekla, čas za to je na drugih vsebinah, odborih in je bil na hearingu. Sem že imela občutek, da sem iz včeraj zvečer na danes zjutraj ne vem kaj zamudila, da je ministrica dala svoj odstop, da ste jo spet predlagali kot ministrico in da imamo danes tukaj hearing. Samo nenavadno mi je bilo, zakaj potem tega ni bilo prej na odborih. Resnično, to je popolnoma neprimerno. Nas se vseskozi opozarja, da se moramo držati točke, ampak danes očitno to ni bilo pomembno.

Isto nam je bilo očitano, da zlorabljammo družinsko tragedijo. Niti najmanj je ne zlorabljammo. Kdo je prvi začel s tem v javnosti, s tiskovno konferenco? Spoštovani kolegi iz SD, to je vaša ministrica, ona je prva sklicala tiskovno konferenco. Zakaj je to naredila, se z njo pogovorite, nam očitno ne želi dati tega odgovora. Ampak ona je tista, ki je šla s tem prva v javnost, ne mi. Naša interpelacija je prišla ven kasneje, ravno zaradi tega.

Zadnjo besedo naj imajo inštitucije. Ja. Ampak kaj pa ko inštitucije delajo napake? Ali vse inštitucije delajo v skladu z zakonom? Ne vem, dajte vprašati malo državljanke in državljane Republike Slovenije.

Berete statistike, številke? Ja, beremo statistike in številke, še kako jih beremo. In zelo zanimiv je bil na blogu objavljen en izračun, eni podatki, ki smo jih preverili in dejansko držijo, in sicer o stanju v Sloveniji. V mesecu marcu 2016

smo imeli 2 milijona 64 tisoč 188 prebivalcev, od tega je bilo delovno aktivnih 809 tisoč 200, upokojenih 614 tisoč 66, rojenih v letu 2015 20 tisoč, predšolskih 40 tisoč 774, v osnovni šoli 172 tisoč, v srednji šoli 73 tisoč 652, vpisanih študentov 80 tisoč 798. Če k temu dodamo še 10 tisoč 226 brezposelnih, pridemo do razlike 143 tisoč 471 oseb. Kje imamo te osebe? Kje so te osebe? Sešteli smo vse, delovno aktivne, upokojene, brezposelne, otroke. Kako lahko prihaja do razlike? Kje so ti ljudje, pod kaj se jih dejansko vodi? Vseskozi slišimo, da se zmanjšuje število brezposelnih. Ali res?! Posebej se v poročilih poudarja – v regijah, kot je Podravska, Pomurje. Zakaj pa? Koliko jih dela čez mejo v Avstriji? Saj to veste. Zdi se mi, da gre pri vsem skupaj za eno veliko manipuliranje s temi številkami.

Vseeno pa se mi zdi prav, da izpostavimo še nekatere nepravilnosti, ki so sicer že bile medijsko izpostavljene in o katerih ministrica tudi, več kot očitno, ni želela slišati. Sama sem postavila poslansko vprašanje v sredini lanskega leta – zavetišče za brezdomce v Mariboru. Zdaj naj bi okoli tega tekli neki postopki, ampak ministrica naj bi bila glede tega seznanjena že v letu 2014, pa se ni zgodilo nič. Tisti odgovor na moje poslansko vprašanje je tako splošen, da si z njim kaj dosti ne moremo pomagati. Ampak so se dogajale, naj bi se, saj so drugi pristojni za to, da te stvari razčistijo. Tistega, kakor mi je pač poznano iz medijev, ponovno, vodje zavetišča ni več na tistem delovnem mestu. Šlo pa je tudi za krajo denarja tistim, ki niso več med živimi, in jemanje njihove socialne pomoči, od izkoriščanja paketov hrane Rdečega križa in podobno, torej izkoriščanje tistih, ki so dejansko socialno najšibkejši in ki bi jim bilo treba najbolj pomagati. In vi, ministrica, ki se vseskozi zavzimate za te ljudi, kako na neke takšne očitke, ko dobite obvestilo, to bi za vas moral biti v tistem trenutku rdeči alarm. Treba je nekaj storiti, ampak več kot očitno vam ni toliko mar za te socialno najšibkejše. Hvala za enkrat.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo imajo poslanke in poslanci.

Kot prvi gospod Jan Škoberne; pripravi naj se gospod Matjaž Hanžek in za njim gospa Iva Dimic.

Izvolite, gospod Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi, cenjeni predlagatelji!

Če je bila še do pred nekaj urami ta interpelacija, pod navednicami, zgolj nedopustna in neprimerna, je skozi odgovor – za katerega zdaj skozi očitke slišim, da je bil preobsežen in prenatrčen – postala tudi povsem brezpredmetna. In če so obstajale dileme o tem, ali danes potrebujemo 13 ur razprave, mislim, da lahko po uvodnih predstavitvah ugotovimo, da je

bolj ali manj po vseh točkah vse jasno. Lahko bi razpravljali o standardih, lahko bi razpravljali o modelih socialne politike, nikakor pa ne o predmetu interpelacije. Ampak vsa sreča, ker se je skozi predstavitev zgodilo tudi to, da smo bistveno razširili to polje, mi dovolite, da se tudi sam nekoliko širše ozrem na situacijo, vezano na socialno, družinsko politiko ter politiko iz naslova dela in enakih možnosti. Tisto, kar je uvodoma ključno, je, da po odločitvah Upravnega sodišča ter tudi včeraj Vrhovnega lahko ugotovimo, da so vsebinsko gledano vse odločitve iz naslova interpelacije zasledovale eno samo bistveno stvar, in to je interes otrok. In če bi obstajali pogoji za vrnitev otrok k družini, verjamem, da bi Upravno ter tudi Vrhovno sodišče to brez dvoma tudi storilo. Ker je bilo v letu 2015 manj kot 15 odvzemov otrok družinam, je vendar jasno, za kako radikalen ukrep gre in kako zelo hude so morale biti razmere, da je bil tudi center za socialno delo prisiljen poseči po tako radikalnem ukrepu. Zato je na nek način žalostno, da ne more Vrhovno sodišče tudi Državnemu zboru odgovarjati, kadar pride do konflikta med pravico in interesi odraslega človeka ter pravico in interesom otroka, absolutno prevladuje interes otroka. To moramo spoštovati in razumeti tudi vsi državni organi, politiki in tudi mediji. Ampak interpelacija, o kateri govorimo danes, je osnovana na nečem drugem – na pravici odraslega človeka, ki se jo poskuša postaviti pred interes in pravico otroka. Jaz razumem, da mora opozicija opraviti svojo nadzorstveno funkcijo; in prav je, da vpraša, ali je pri teh postopkih vse teklo, kot mora; ali je ministrica ravnala tako, kot od nje pričakujemo in kot ji velevajo njene ustavne pristojnosti. Se pa globoko ne strinjam s tem, da družinsko tragedijo dveh dečkov in tudi njune širše družine zlorablamo za to, da se izvaja politikantski šov, da obračunavamo med seboj eni in drugi ter da ustvarjamo občutek, da v tej državi nič ne deluje, ker to je daleč od resnice. Na to je na eni izmed sej Komisije za peticije in človekove pravice skozi svoje predloge opozoril tudi vodja največje opozicijske poslanske skupine; takrat je bila uporaba in zloraba otrok za namen medijskih obračunavanj jasno nesprejemljiva. Danes ne vem, zakaj to postaja. Kakorkoli, vse odločitve, ki so bile sprejete, so bile sprejete v največjo korist otrok. Sprejeli so jih neodvisni centri za socialno delo. Če je kdo pričakoval, da bo logično, da minister po svoji, ali božji, ali ne vem čigavi volji, volji ulice posega v odločitve za to postavljenih samostojnih in strokovno usposobljenih institucij, potem si državo predstavlja drugače, kot jo razume liberalna ali socialdemokratska misel v parlamentarizmu.

Tisto, kar je bistveno, ko skozi to prizmo ocenjujemo odgovornost in delo ministrice, je, kaj je ministrica naredila skozi svojo pristojnost. Ali je ukrepala, ko je videla, da nekatere stvari ne tečejo pravilno? Seveda je. Celó vi sami ste, spoštovana predlagateljica, ugotovili, da so z

ministrstva urgirali, da očitno ni prišla vloga, o kateri bi že davno bilo treba odločiti. In so odločili. Torej ministrica se ni skrila, ko je bila seznanjena s problemom, ampak je ukrepala na ravni sistema, kot ji velevala njena pristojnost. Po letih, ko smo skušali zbrati soglasje v tem političnem prostoru tudi za spremembo družinske politike, reorganizacijo CSD-jev in še česa, je tudi na podlagi tega primera, ko je končno vsem postalo jasno, da potrebujemo Družinski zakonik, je Družinski zakonik takoj prišel v javno obravnavo. Srčno upam, da tokrat spet ne bo problem v definiciji družine, ampak da se bomo lahko posvetili zaščiti otrok, odnosom med najšibkejšimi in institucijami. Ampak kakor tu stojim, se že danes bojim tega, da bom na koncu spet skupaj s kolegi tukaj branil ta družinski zakonik, katerega boste pa iz ideoloških razlogov podprli na negativni način. Ministrica je sprejela odstop direktorja, ko se je ugotovilo, da ni ravnal v celoti pravilno. Ministrica je opravila svojo nadzorstveno funkcijo, poslala socialno inšpekcijo. Kaj pričakujete? Da krši svoje ustavne pristojnosti in ji boste potem v maniri neke samodržne diktatorske logike aplavdirali in rekli, to je močna oseba, ki vse stvari vzame v svoje roke. To ne gre tako. Logika, da je minister tisti, ki fevdalizira organe v sestavi, je že davno mimo; nekje od francoske revolucije dalje. Gre vendar za neka razmerja, ki so tukaj zato, da zaščitijo človeka pred močjo države. To razmerje je treba spoštovati. Zato je v resnici napačno vprašanje, kaj je ministrica ne samo v tem primeru pa tudi v preteklih letih naredila, ampak kaj vse bi lahko naredila ministrica in kaj vse bi lahko dosegla država in družba, če je ne bi ovirali nedopustni referendumski o človekovih pravicah, če je ne bi ovirala spotikanja pri sprejemanju ključne in nujne zakonodaje na področju urejanja družinskih razmerij, preprečevanja nasilja v družini in še česa, na podlagi ideoloških, po mojem mnenju tudi bizarnih osnov. Mnogo bi lahko dosegli, predvsem pa bi bil standard varovanja pravic ljudi, v tem primeru otrok, bistveno višji in o današnjih zadevah sploh ne bi razpravljali. In v maniri nedeljskega programa Radia Slovenija ob čestitkah in pozdravih bi lahko rekli, da bi bilo zelo primerno, če bi za trenutek vsi tisti, ki so te procese ovirali, odložili to, kar počno, in enkrat pomislili ne zgolj nase, ampak tudi na ostale ljudi.

Če bi to objektivno in iskreno počeli, bi razumeli tudi to, da se je od prvega nastopa mandata ministrice pa do danes zgodil bistven premik na zaposlovanju denimo, od preko 130 tisoč brezposelnih smo prišli do 105; s trendom, ki kaže, da lahko oktobra, na jesen pričakujemo celo padec pod 100 tisoč brezposelnih v tej državi. In to po osmih letih ene najtežjih gospodarskih in finančnih kriz, ki je prizadela Evropo. In kdo od junakov se bo našel in bo rekel, da so to globalni trendi. Ja, so globalni trendi. Potem pa lahko greste gledati številke, ki so vam ljube. Aktivna politika zaposlovanja, sto

milijonov evrov, od vlade Janeza Janše pa do tega trenutka, podvojena vključenost ljudi, od 11 tisoč na 22, pa hitro ugotovimo, kje se začne delati razlika v zaposljivosti. Prav tako javna dela, podvojitve sredstev, krepitev lokalnih okolij, tudi podpora nevladnemu sektorju, ker je nekaj, na čemer recimo razvite države, kot je Velika Britanija, ustvarjajo celo več odstotkov družbenega proizvoda; mi pa tukaj bistveno zaostajamo, ampak to smo podvojili. Usposabljanje na delovnem mestu – 14 tisoč ljudi je bilo vključenih v ta proces, od tega jih po zadnjih ugotovitvah več kot 70 % to delovno mesto tudi ohrani. To niso globalni trendi, to so ukrepi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; to so ukrepi, ki jih je sestavljala ekipa pod vodstvom Anje Kopač Mrak. Če gremo naprej, zaposlovanje invalidov. Ko se je končala vlada Janeza Janše, je bilo treba potem sprejeti nov zakon o njihovem zaposlovanju. Danes je v primerjavi s takratno vlado zaposlenih 59 % več invalidov. Tudi to je socialna politika, ampak jo je treba razumeti, je treba vanjo vlagati. To niso globalni trendi, to se ne zgodi.

Socialno podjetništvo – več kot 3 tisoč vključenih, več kot 220 delovnih mest je ustvarjenih za tiste, ki so najbolj ranljivi – ne ranljivi, ampak najbolj ranljivi –, tako rekoč nezaposljivi. Da ne govorim o tem, da je dve desetletji študentska in dijaška populacija preko študentskega dela delala, ne da bi iz naslova svojega dela dobila tudi pravice. Danes več kot 53 milijonov evrov letno vplačajo v blagajne, hkrati pa dobijo v povprečju tri mesece delovne dobe. Še moja generacija tega privilegija ni imela. In to vse v času krize, ko je bilo treba najbolj rezati socialne standarde in standarde solidarnosti. Ministrica, ki je danes interpelirana, je bila na tnalu tako in drugače, tudi takrat, ko je v vladi Boruta Pahorja kot državna sekretarka zagovarjala dvig minimalne plače. Si predstavljate, kje bi bili, če bi poslušali drugo stran in jo celo ukinili, ali če je ne bi dvignili. Odstotek revščine v tej državi bi bil bistveno višji. Nobeden od strahov, da bo vse propadlo, se ni uresničil; se je pa dvignil standard ljudi. In še ena simpatična za vse neoliberalce. Razbremenitev iz naslova zakonskih bremen, več kot 360 milijonov to znese na letni ravni, več kot 80 samo iz naslova sprememb delovnopravne zakonodaje. Več kot 165 ukrepov za poenostavitve, za razbremenitev. Male napredne stvari, govoriti o pokojninski reformi takrat, ko težave še ni, ampak se zavedati, da nas bo demografija enkrat do tja pripeljala. Ne takrat, ko je to oportuno, pa se izogibati in reči, da bo naslednja Vlada; danes, ko je to zahtevno. Dostojno delo, iskanje konsenza med delodajalci in sindikati, presegati konflikt med kapitalom in delom – to ministrica počne. Interpelirana ni zaradi nedopustne vsebine interpelacije, ampak zaradi tega, ker v resnici dela predobro, ker uveljavlja socialdemokratski princip in ne dovoli, da bi v

ustavno zagotovljeno socialno državo in solidarnost te družbe posegala rušilna neoliberalna logika.

In na koncu dneva vsem nam sveta družina, kolegica Dimic, zanimala vas je resolucija o družinski politiki, normativni plan vlade, vložena septembra, sprejeta bo januarja 2017. Kot veste, gre za izjemno zahtevno področje, ker v tej družbi težko najdemo konsenz. Hiteti tam, kjer se nam je že večkrat zalomilo, bi bila napaka. Pomembno je iskati konsenz in če konsenza pri družinski politiki ne iščemo, ampak si domišljamo, da imamo pravico biti valjar, potem mislim, da delamo veliko napako. In ministrica se je pravilno odločila, da ne bo valjar, ampak da bo poskušala presegati delitve in da bo poskušala delati v dobro ljudi. Da ne govorim o sprostivni otroških dodatkov; o 1,2 milijonih evrov za deficitarne poklice in na koncu dneva tudi o tem, da je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti uspelo izpogajati kar četrtno več evropskih sredstev v tej finančni perspektivi za vsa ta področja. Mnogo stvari bi še lahko dodal. Na očitno laž kolega Mesca, ki ga ponovno ni v dvorani in bo verjetno prišel na obrazložitev glasu na koncu, niti ne bom odgovarjal. Če bi se spuščal na te ravni, bi do naslednje seje moral prebrati vsaj tri knjige, da bi lahko prišel nazaj na standard, ki si ga za ta državni zbor želim.

Ministrica, jaz sam in naša poslanska skupina seveda te interpelacije ne bomo podprli. Iskreno vam želim vse dobro in se veselim vaših nadaljnjih rezultatov! Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo želi predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Na navedbe spoštovanega kolega Škoberneta se resnično moram odzvati in zato sem se tudi želela oglasiti. Kar se tiče tega, da je bil odgovor s strani ministrice preobsežen; spoštovani kolega, ni ga bilo. Na navedbe, ki smo jih zapisali v interpelaciji, odgovora danes od ministrice nismo dobili. Ministrica je govorila vse drugo, kar ni predmet današnje interpelacije, ni vsebina interpelacije. O odgovoru pa nismo slišali popolnoma nič, zaradi tega to smo izpostavljali. Kar se tiče odločitve Vrhovnega sodišča, o čem govori ta odločitev; nanašala se je zgolj na začasno odredbo, da se otroka nemudoma dodelita starim staršem. In to je sodišče zavrnilo. Zakaj je to zavrnilo? Ker pač ocenjujejo, kot je tudi prvostopenjsko, da bi bilo premeščenje otrok neprimerno, zgolj zaradi tega. O tem, da so bile kršene človekove pravice, vse to ostane tako, kot je odločilo sodišče na prvi stopnji, o tem Vrhovno sodišče ni razpredalo. Resnično je tudi zelo zanimiv

tajming te sodbe in potem spining ministrstva na temo Vrhovnega sodišča.

Spoštovani Škoberner, rekli ste – volja ulice. Kdo bi naj bil za vas volja ulice? Koga vi naslavljate z volja ulice? A mislite s tem tiste ljudi, državljane in državljanke Republike Slovenije, ki so bili takrat pred Ministrstvom za delo, ki so izražali podporo starim staršem? A mislite na to civilno iniciativo in ljudi, ki so se tam zbrali? To je za vas volja ulice?! Spoštovani, ti ljudje živijo v neposredni bližini, kjer živita stara starša; to ni volja ulice. Več kot očitno to ne velja samo za SD, ampak tudi za ostale koalicijske stranke, da je vsakršno zbiranje zdaj prepovedano. Kako sploh lahko to imenujete volja ulice! To je totalno nesprejemljivo, oprostite, resnično. In če so vas slišali, če vas je ta civilna iniciativa slišala, jaz verjamem, da ste jih s tem globoko prizadeli. V nadaljevanju pa govorite o spoštovanju, o pravicah, o socialni ogroženosti, kako je pomembno, da imamo socialno državo; a ljudem pa ne dovolite, da povedo, izrazijo svoje mnenje, lepo vas prosim. Kar se tiče vloge za rejništvo. Rekli ste, da je ministrica ukrepala s tem, ko je pozvala Center za socialno delo Slovenj Gradec. Ja. Kdaj je ministrica ukrepala? 11. aprila. Kdaj je bil zakoniti rok, ko bi moralo ministrstvo odločiti? 27. marca. Dva meseca je bilo časa, da bi v prvi vrsti Center za socialno delo Slovenj Gradec vlogi predal ministrstvu v odločanje. In do 27. aprila bi moralo ministrstvo odločiti, pa tega ni storilo. Verjamem, da zaradi tega, ker je varuh opozoril, da bi moralo biti odločeno z odločbo, je potem ministrstvo pozvalo Center za socialno delo Slovenj Gradec; ampak to so nezakonitosti, ki jih je ugotovilo Upravno sodišče, upravna inšpekcija. Ministrstvo nič ni ukrepalo.

Kar se tiče zaposlovanja, poudarjali ste – aktivna politika zaposlovanja, javna dela, koliko so se sedaj sredstva tukaj podvojila v primerjavi s prej. Spoštovani poslanec, saj so se morala. Koliko je bilo brezposelnih pred krizo konec leta 2008? Manj kot 60 tisoč. Koliko jih imamo danes? Več kot 110 tisoč. Ja, normalno je, da je treba več sredstev za to nameniti, ampak še vedno imamo bistveno preveč brezposelnih. Jaz ne ocenjujem in ne pravim, da ti programi niso v redu, ampak samo pravim, da je čista logična posledica tega glede na povečano število brezposelnost in glede na obdobje, ki ste ga sami omenjali, da imamo toliko več sredstev. Kar pa se tiče razpisa za štipendije za deficitarne poklice, pa če mislite tistega, ki je šel po principu Kdor prvi pride, prvi melje. In če si bil v bližini Ljubljane in si prej vložil vlogo, si to tudi lahko dobil. To, kar je sicer kasneje bilo razveljavljeno. Ampak spet eden izmed razpisov, ki ga je naredilo to ministrstvo. Da v tem državnem zboru vsako pobudo in spremembo zakona, ki jo dobimo s strani ministrstva za delo, obravnavamo po skrajšanem in nujnem postopku. Na drugi strani pa opozarjate, kako so pomembne nevladne organizacije, koliko je pomemben socialni

dialog. Ampak s tem, ko vi skrajšujete postopke, ne omogočate dovolj dolge javne obravnave. In to se na tem ministrstvu konstantno dogaja. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Glede na vse povedano in izraženo v stališčih poslanske skupine je morda vse bolj jasno, kako širok in zahteven je resor, ki ga z vso odgovornostjo vodim po svoji najboljši vesti, v skladu s svojo vestjo in tudi po svojih najboljših močeh. Sklopi, ki so bili sedaj izpostavljeni, so številni, samo del se nanaša na vsebino interpelacije, ki je bila izpostavljena in na katero smo v dvajsetih straneh odgovora zelo natančno odgovorili pobudnikom interpelacije, to je Slovenski demokratični stranki, ter tudi vsem poslankam in poslancem Državnega zbora, pred katerimi se danes v skladu z Ustavo tudi zagovarjam. Morda bi vseeno veljalo nekaj več besed o tem, kako tečejo postopki in kakšne so pristojnosti. Kot sem že povedala v uvodu, so centri za socialno delo javni socialno varstveni zavodi. To niso organi v sestavi ministrstva za delo. V skladu z našo zakonodajo, Ustavo Republike Slovenije so ločeni in samostojno vodijo postopke. Minister ne sme posegati v njihovo delo; še celo več, v 93. členu Zakona o socialnem varstvu tudi zelo jasno piše, da so socialni delavci zavezani k poklicni molčečnosti in ne smejo javno razkrivati, kar je bilo večkrat pozvano na Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti v Državnem zboru. Torej, kršenje Zakona o socialnem varstvu je bilo podano.

V tem primeru je izvajal večino postopkov Center za socialno delo Velenje in del postopkov Center za socialno delo Slovenj Gradec. Šlo je za vodenje upravnih zadev, ki so ločene. Minister v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi v to ne sme posegati. Nadzorstvena vloga ministra pa je, če se pojavijo dvomi, da v skladu z zakonom pozove inšpekcijo, ki deluje v okviru ministrstva. Organ v sestavi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je Inšpektorat Republike Slovenije za delo, znotraj katerega deluje socialna inšpektorica. Zakon o inšpekcijskem nadzoru zelo jasno v 4. členu pravi, kot temeljno načelo določa, da so inšpektorji pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v okviru svojih pooblastil samostojni, pri tem so zavezani k ugotovitvi dejanskega stanja in sami presojujejo, na kakšen način bodo pridobili potrebne informacije. Jaz si kot ministrica predstavljam, da ni moja naloga, da zahtevam od inšpektorja, da prikroji ugotovitve, kot bi morebiti sama na podlagi telefonskega klica ali koga drugega bila zahtevana. Socialna

inšpekcija je, da poudarimo časovnico, 25. 3. sem bila s strani babice in dedka seznanja z dogajanjem v Slovenj Gradcu. Do tega datuma – očitata mi, da nisem odločala –, do tega datuma nisem vedela, kaj se dogaja, ker to ni v moji pristojnosti, ker so za to pristojni centri za socialno delo. 25. 3. je babica poslala elektronsko sporočilo na moj naslov in na podlagi tega elektronskega sporočila sem takoj, ponedeljek je bil, velikonočni praznik, v torek je bila zahteva, to pa je bil petek, 25. 3., točno se spomnim, pozvali smo center za socialno delo, da nas seznanjajo, kaj se dogaja.

V skladu s svojimi pristojnostmi sem jih pozvala, da povedo, kaj se dogaja; absolutno v okviru svojih pristojnosti. In na podlagi tega smo 1. 4. pozvali socialno inšpekcijo, da opravi svojo nalogo – nadzor. In 6. 4. je bila tiskovna konferenca zgolj zaradi tega, ker je tudi pravica javnosti do obveščeniosti. Moja naloga je nadzorstvena in tudi pravica do obveščeniosti. In če dobro pogledate magnetogram, sem jaz takrat povzela zapisnike in ugotovitve socialne inšpekcije. Na kakšen način si potem vi ali kdorkoli drug interpretira, da sem pokrila, nepokrila, tako ali drugače, je pač vaše mnenje, do katerega ste seveda upravičeni. Jaz sem ravnala v skladu s svojimi pristojnostmi. In ves čas se postavlja dvom v strokovne odločitve in mi očitata, da zagovarjam stroko. Jaz drugače ne znam delovati kot verjeti v institucije te države. In v to moram verjeti, dokler se ne izkaže, da je narobe v formalnih postopkih. In pravite, da stari starši niso imeli drugega kot ulico; zanimivo. Po tem postopku tečejo številni upravni in sodni postopki. Pritožba zaradi priznanja statusa stranke v postopku. Ministrstvo odloča. Govorite o tem, da nismo priznali statusa. Baje smo ga. Vsi postopki tečejo in tudi updatiranje in vedenje o tem, kaj se dogaja, ker je postopek živ in se dogaja, teče. Zahteva za odpravo in razveljavitev odločbe o nadzorstveni pravici, zahteva za izdajo odločbe o vlogi za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Pravite, da nisem odločila. 25. 3. sem bila seznanjena s tem, pred tem je bilo to na centru za socialno delo in 4. 4. sem dobila na ministrstvo zahtevo za izdajo odločbe. In ta je bila v zakonitem roku sedmih dni izdana. Hkrati sem zaradi političnega pritiska v zvezi s tem primerom prosila Vlado Republike Slovenije, da me razreši odgovornosti kot drugostopenjski organ, ker v tej državi je zelo jasna ločitev organov; tudi zaradi tega, ker potekajo postopki na prvi in drugi stopnji.

Večkrat pravite, da pokrivalo odločitev centrov za socialno delo. Ne vem. Zahteva je bila izdana za prenos krajevne pristojnosti v zvezi z določanjem stikov na pobudo odvetnikov starih staršev. Ministrstvo je to priznalo, preneslo je na center za socialno delo, ki so ga oni izpostavili, to je Šentjur. Pravica do stikov kot ena temeljnih pravic starih staršev in v okviru družinskega življenja, priznavanje družinskega življenja je bila poskušana takoj izpeljana, z več poskusi; na

Centru za socialno delo Velenje in kasneje tudi na Centru za socialno delo Šentjur. Danes v skladu z zakonodajo, obstoječo v naši državi, naj bi po poročanju medijev o tem odločalo sodišče, ki odloči tudi v primeru, ko se ni mogoče dogovoriti o tako pomembni zadevi, kot so stiki, ki je temeljna pravica otrok. In o tem naj bi danes odločalo sodišče. In hvala bogu imamo v tej državi tajnost postopkov pred družinskim sodiščem in ne bomo, upam, brali odločitev o tem, kakšen način. Ko govorite, da niste zlorabili, bi vas želela spomniti na v vaši interpelaciji podane citate gospe, ki razkriva zelo osebne in intimne podatke o družini. V skladu z navedbo bodo verjetno tudi pristojni organi te države opravili nadzor o tem, ali je bilo to skladno z zakonom in ali ni bila kršena pravica do zasebnosti mladoletnih otrok. Na centru za socialno delo kot drugim so nadzori. Nikakor ne moremo reči, da ne potekajo stvari v skladu z zakonom, v skladu s pravno državo. In poseganje v postopke, ki so odprti, je kaj drugega kot poskus vplivanja na vse te institucije, ki odločajo. Če bi bili postopki končani, zaključeni, potem bi lahko govorili. Ampak ne, vi boste govorili in citirali odločbo Upravnega sodišča na prvi stopnji, relativizirali odločbo Vrhovnega sodišča, skratka, kot smo navajeni.

Ampak v tem zboru in jaz kot ministrica bom spoštovala odločitve sodišča, ne bom se spuščala v interpretacijo, kaj je sodišče na prvi stopnji ali Vrhovno sodišče menilo, kot je. Dejstvo, ki je v zvezi s tem primerom, da na žalost vsi pozabljamo, kje je tukaj znotraj otrokova korist. Kje je tukaj znotraj otrokova korist? Ali mi vse vemo o tej družini, da lahko o tem sodimo? Ali ni prav, da v postopkih, ki tečejo o tem, odločajo strokovne institucije te države? Jaz verjamem v to, ker drugače ne vem, kako, na kakšen način bomo delovali jutri. Centri za socialno delo, tako kot vse institucije v tej državi, niso popolni, nobena institucija ni popolna. Pomembno je, ali je dovolj zavor in varovalk v tem sistemu. Vsi ti postopki, ki danes potekajo, kažejo ravno to, da sistem deluje. Če je nekaj narobe, je sodišče, je upravni spor in o tem odloča sodišče. Center za socialno delo, če gremo zdaj na institut rejništva, ali pa morda na skrbništvo, ali pa morda na odvzem. V skladu z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih se mladoletni otrok postavi pod skrbništvo, ki je lahko sorodnik, če se ne ugotovi morebitna kolizija interesov. V tem primeru je bilo, izgleda, tako odločeno in se je center za socialno delo odločil – ker je v njihovi pristojnosti, da odloči – za skrbnika neodvisno osebo. Zakaj se je tako odločil, ni v nasprotju z zakonom, tako se je pač odločil, ker je to v njihovi pristojnosti.

Kar se tiče odvzema roditeljske pravice, o tem odloča sodišče. Zakaj ni bilo sproženo, po informacijah, ki jih imam, je tudi odvetnik starih staršev to zahteval; in je sodišče to zahtevo zavrnilo. Zaradi tega, ker obstajajo razlogi, tudi

tam se morajo stvari odviti. Tudi to poteka in je vprašanje, zakaj v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ni napisano, da je avtomatičen odvzem roditeljske pravice v tem primeru. Je bila pa očetu odvzeta pravica za skrb nad otrokoma, ker je ne more izvrševati. Ampak tudi to je že vse v postopkih in za to so pristojni drugi. O tem odločajo sodišča, ne jaz, ne vi, ne ljudje ne glede na to, da poznajo. Sočustvujem z babico in dedkom, verjamem, da se počutita ogoljufana, verjamem vse to; vendar ni v moji pristojnosti, da mimo vseh institucij rečem, zdaj pa mislim, da imata samo onadva prav in odpeljemo stvari tako, kot želita onadva in odvetnik. Ne pozabljamo, tudi to, kar citirate v interpelaciji, je videnje ene same strani. Odvetnik je odvetnik starih staršev. Jaz si samo želim, da je vse to res v največjo korist otrok. Ampak ni to na meni in upam, da ne na vas, predlagateljih interpelacije, da odločate o tem, kaj je v največjo korist otrok. So pa jasno v tem primeru pokazane varovalke v sistemu, sodna veja oblasti odloča.

Bom se zdaj lotila drugega očitka, ki je tudi v interpelaciji, to je očitek političnega kadrovanja, tako ali drugače. Pri vseh kadrovanjih ravnam v skladu z zakonom. Zakon določa pogoje za imenovanje direktorjev in tudi članov ustanoviteljskega sveta. Da se pa ne bo zdelo, da gre samo za Slovenj Gradec, pri čemer je direktor v Slovenj Gradcu prevzel svojo odgovornost in ponudil odstop, in torej ni res kar navajate v interpelaciji, če vas citiram: "Odgovornost in vpletenost pri politizaciji centra za socialno delo na primeru Centra za socialno delo Slovenj Gradec in odgovornost za posledice prikritja napak Centra za socialno delo Slovenj Gradec, ki je bil pristojen za odločanje o vlogi za rejništvo starih staršev." Dve napaki. Center za socialno delo ni bil pristojen za odločanje, on je moral izdati mnenje in ga posredovati; direktor je prevzel svojo odgovornost. V enem stavku sta dve napaki in tako bi lahko citirala večji del interpelacije. Kar pa se tiče kadrovanja in očitkov, ki mi jih naslavljate, bi pa morda pokazala en dopis, ki sem ga prejela 14. 5. 2013, ko sem nastopila mandat kot ministrica, in sicer s strani Skupnosti socialnih zavodov, revizija imenovanja članov svetov zavoda, kjer me pozivajo, da v so se zadnjem letu, torej v letu vlade Janeza Janše, javni zavodi soočali s stopnjevanjem splošne prakse pri imenovanju članov sveta javnih zavodov domov za starejše, ki jim je bila skupna predvsem strankarska pripadnost. Izobrazba predstavlja največje zagotovilo in to vam lahko dam vsem na vpogled. Na podlagi tega dopisa smo imenovali komisijo za pregled vseh imenovanj, ugotovili številne kršitve, da niso bile dodane vloge, življenjepisi; in na podlagi tega smo se odločili za pomembno spremembo. Javni pozivi so javni, na straneh Ministrstva za delo. In še ena zelo pomembna sprememba, spremenili smo, da za člane sveta ni več potrebna najmanj srednješolska izobrazba, ampak najmanj višja

šola. Javni pozivi so javni in vsak, ki izpolnjuje pogoje, je lahko član. Po mojem vedenju imamo z Ustavo dovoljeno, da sodelujemo in da smo člani političnih strank. In mislim, da nimam pravice zahtevati, da mi ljudje povedo, člani katere stranke so ali niso. Ampak lepo je poslušati v državnem zboru, kako očitki letijo in vidijo vedno samo eno stran, samo sebe, ker je najlažje vedno nasloviti puščice na druge.

Kar se tiče Družinskega zakonika in neopravljenega dela na tem področju, bi morda spomnila, da se je Družinski zakonik začel pripravljati leta 1999, je bilo v mandatu vlade Janeza Janše. Takratni minister Drobnič, sem napisala tudi v odgovoru na interpelacijo, je sprožil razpravo o tem vprašanju. Uradno v sistemu zavedeno, 20. 4. 2007, če se prav spomnim, je moj predhodnik dr. Svetlik dal v javno razpravo Družinski zakonik. V tem Družinskem zakoniku ste v opombah definirali, v razlagah, kako je razumljena družinska skupnost; pa vam berem, ker mi to danes očitata. "Družina ne predstavlja življenjska skupnost dedka in babice z mladoletnim vnukom ali vnučino oziroma sploh skupnost odraslega sorodnika z mladoletnim sorodnikom, četudi odrasli sorodnik individualno in trajno skrbi za mladoletnika, kajti med sorodniki, ki niso v razmerju starši-otrok, po našem pravu ni nobenih pravic in dolžnosti, niti dolžnost preživljanja. Skrbnik sicer ima enake pravice in dolžnosti, kot jih imajo starši v okviru starševske skrbi, razen dolžnosti preživljanja. Kljub temu tudi taka življenjska skupnost ne predstavlja družine v smislu določb tega zakonika." In takrat minister Šturm v mnenju z dne 5. 6. 2006 absolutno nasprotuje prenosu odločanja s centrov za socialno delo na sodišča. Zakaj? Zapiše, da "prenos pristojnosti prinese velike in dodatne obremenitve sodišč in s tem pripeva k podaljšanju sodnih postopkov na ravni države, kar je v neposrednem nasprotju z vladnim programom za odpravo sodnih zaostankov do leta 2010. Poleg tega bi sprejetje takšnih rešitev preneslo dodatne finančne obremenitve za državni proračun. Zaradi teh razlogov Ministrstvo za pravosodje predlaganemu prenosu pristojnost s centrov za socialno delo na sodišče nasprotuje."

V času največje gospodarske rasti je bil predlog Družinskega zakonika poslan v medresorsko obravnavo s strani ministrice Cotmanove ter umaknjen brez obrazložitve iz sistema septembra 2007. Toliko o tem, kako ne znamo poskrbeti, kako ne želimo. In drugo zelo pomembno dejstvo. Verjamem, da poslanke in poslanci dobro veste, če je v postopku, v delu v Državnem zboru zakon z enako vsebino, ni mogoče dati v parlamentarni postopek zakona z enako vsebino. Tak primer je Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ali Zakon o socialnem varstvu, kjer vlagate amandma na vprašanje dedovanja in zaznamb. Vaš zakon je zaustavljen do trenutka, dokler ne bo končal s proceduro Zakon o dedovanju. Žal, če se sedaj

spomnite vsega tega, kar se je dogajalo glede Družinskega zakonika, se je postopek na vsebino končal februarja letos. In če me naslavljate z vprašanji, zakaj ne; je prav, da ste toliko korektni, ker ste poslanci Državnega zbora, da poveste tudi ta dejstva. In če mi očitata, pa ne da se odmikam nazaj, kot sem povedala že od začetka, Družinski zakonik v času največje krize, se šele danes vidi, kako velik rezultat je bil. Doseči takrat v času padca za 8 % BDP to, da smo mi dogovorili znotraj vlade, kar vi niste uspeli v času največje rasti, da smo zagotovili sredstva za ta prenos sodišč, da je bilo dogovorjeno, da bo šel Zakon o pravnem postopku, Zakon o nepravdnem postopku, da bo Zakon o sodiščih sprejet; da smo v dialogu, ki je dolgo trajal, poskušali slišati vaše argumente glede družine. Zato je bila v Družinskem zakoniku na koncu spremenjena definicija, ni šlo za izenačitev zakonske zveze, šlo je za partnersko skupnost, šlo je za izenačitev. In ne boste verjeli, danes, 2016, v Republiki Sloveniji velja identičen zakon – Zakon o partnerskih zvezah. Na identičen način ureja vprašanje istospolnih, kot je bil v Družinskem zakoniku. Ampak ne, mi smo morali zrušiti vse to, ker korist otrok – ne. Takrat je bilo vprašanje pravic istospolnih in to ruši vse v tej državi. Zaradi manjšine, zaradi tega, ker gre za pravice manjšine, ste uspeli vse zrušiti. In danes pred menoj potem rečete, zakaj ne. Zaradi tega, ker sem verjela in še danes – če mi postavljate, da je to moja ideološka opredelitev – verjamem v to, da imajo vsi otroci, v katerikoli družini živijo, pravico do enakih pravic. In samo za to gre. In potem slišim, vi na moji desni mi očitata, da vedno urejam pravice istospolnih; na moji levi mi Združena levica očita, da nič ne naredim. Poglejte, to je pač realnost tega prostora. In če gremo naprej v tej smeri, ker v bistvu gre na koncu tako ali tako za to, kaj boste rekli vi. Jaz sem ena proti vsem vam, ki pač mislite, da nisem dovolj. Ja, vem, na tem resorju je toliko dela, če bi nas bilo verjetno pet ministrov in če bi vsak pokril samo socialo, samo družino, pa bi bilo težko delati. Pa smo v vladi Janeza Janše sprejeli še področje enakosti spolov, nam je bilo predano. In sedaj minister pokriva še to. In potem se mu očita, da ne naredi dovolj, kakorkoli obrnemo. Nisem sprejela resolucije zaradi tega, ker se ukvarjam z resolucijo enakosti spolov. Skratka, karkoli naredim, itak ni dovolj. V osnovi je pomembna moja vest, da lahko ostanem in da vem, da vsak dan delam to, kar zmorem in kar lahko v danih koalicijskih razmerah. In drugo, pomembno je, kaj na koncu menijo državljanke in državljani, volivke in volivci; samo to je pomembno.

Glede drugih projektov, o katerih je bilo veliko besed, morda glede zaposlovanja. Jaz se strinjam z vami, da bi bilo verjetno super, če bi imeli še manj brezposelnih, ampak vseeno podatki so, kakršni so. Stopnja brezposelnosti pada. Danes, od ponedeljka imam podatek s strani zavoda, je 101 tisoč 103 brezposelnih. Ja,

še vedno je preveč, ampak pada. Od 130 tisoč je šlo. Pa boste rekli – ne, saj se vsi odselijo, saj je vse narobe. Pa vam povem podatek, da je bilo decembra 2004 število delovno aktivnih 799 tisoč 954, marca 2016, to je podatek Sursa, jih je skoraj 809 tisoč 200. To so dejstva. Vsi skupaj se verjetno strinjamo, da bi bilo boljše, če bi bilo še več, ampak to so dejstva, za katera ne morete reči, da niso res. In drugo, vzvod, ki ga ima Ministrstvo za delo za pomoč ljudem, je aktivna politika zaposlovanja. V času največje rasti brezposelnosti mladih smo sprejeli Jamstvo za mlade, izpogajali smo dodaten denar in smo ena redkih držav, ki je izpogajala, da veljajo jamstva do 29 let. Če mislite, da je to enostavno in da kar samo od sebe pride, ni res. Močno smo se trudili s podporo vseh evropskih poslancev, trudili smo se in smo dobili. In ta sredstva smo porabili tako, da so rezultati vidni. Brezposelnost mladih je padla. Ja, še več bi bilo treba narediti. Treba se je vprašati, kakšen je prehod z izobraževanja na trg dela. Problem je deficitarnost. Ja, tudi to smo, štipendije za deficitarne poklice smo uvedli prvič. Ampak boste rekli, da smo zafrknili razpis. Ampak spet, če bi vedeli pristojnosti, razpis je izvedel Sklad za razvoj kadrov in štipendije v skladu z zakonom, ki je bil s strani državljanek in državljanov dan, ki ga je vlada Janeza Janše sprejela in poslala v Državni zbor. Kot ministrica 2013 sem sodelovala samo na obravnavi v parlamentu. In takoj, ko se je izkazal problem z razpisom, smo pristopili k spremembi zakona. Ne, ampak nisem naredila dovolj. Potem boste rekli, da 2014 je bil problem razpis za javna dela. In spet, jaz sem odgovorna, kar je Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije, ki je samostojna institucija, to naredil. Kriva sem jaz. Ob tem pa ne poveste, da v mandatu, ki ste ga vodili – je bil isti problem, 2012 smo bili v krepki krizi v tej državi –, smo dali za javna dela 19 milijonov 488. 2013 smo podvojili na 27 milijonov 675; 2014 na 38 milijonov 800, 2015 je padlo na 35 milijonov, letos je plan 36 milijonov. Če mislite, da so ti milijoni lahko izpogajani znotraj vlade, znotraj fiskalne konsolidacije, se motite. Jaz razumem, da bi vsi želeli več, ampak vedno ima vsaka stvar dve strani.

Drugo zelo pomembno dejstvo. Ko govorimo o vrednotnicah, izpostavljate podatek 396 tisoč, ki ga je navajalo Ministrstvo za finance, ki je obračunalo stroške vrednotnic, kot zakonodajni postopek postavil vašo uro zelo visoko, odštel to, da je to dejstvo, da je bilo to del Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Dejstvo je, da stalo za vzpostavitev sistema, Ja, stalo je, če vzamemo 200 tisoč evrov. In da vas popravim, ker imate lanskoletne podatke, danes ste omenjali 158 tisoč; že danes je 200 tisoč evrov dohodka iz tega naslova. Pa to ni niti ni tako pomembno. Ja, je pomembno, da smo učinkoviti, da ne trošimo; ampak ne morete primerjati enkratni strošek z neko stvarjo, ki teče, in dejstvom, da je šlo za logiko Vsako delo šteje; da imajo tudi ljudje, ki nimajo druge možnosti,

preko osebnega dopolnilnega dela plačane prispevke. Ja, boljše bi bilo, če bi imeli plačano delovno razmerje, vse to bi bilo res. Ampak po drugi strani je dejstvo, da socialna država temelji na medgeneracijski solidarnosti in na pripravljenosti vseh nas, da plačujemo v te sisteme. In pomemben je vsak prispevek posameznika v skupno dobro, zato da lahko od tega nekaj ima. In to je logika Vsako delo šteje. Na enak način študentsko delo, ki niste ga omenili, dogovorjeno z vsemi akterji. Če si mislite, da so vsi enostavno in z veseljem pristali na to, da bodo manj dobili na račun, ne. Študentje so pokazali visoko mero solidarnosti z družbo kot celoto in pristali so na to, da se jim določa minimalni dohodek, minimalna urna postavka. Drugo, prispevajo v pokojninsko in invalidsko blagajno, v zdravstveno blagajno ter od tega imajo tudi pravice, ki na koncu ne bodo nepomembne. Ampak tega ne omenjate.

Odpis dolgov – za nekatere fiasko. Veste, zakaj sem verjela v ta projekt? Ker verjamem, da ne moremo v družbi urejati na način, da zapovedujemo. Zakon tukaj sprejmemo, zapovemo vsem podjetjem – vi vsi odpišite, vi naredite to, tisto, tretje. Jaz sem verjela in ves poskus je šel v to smer, da z dogovorom vseh, da smo na prostovoljni ravni dosegli, da so vse mestne občine in da je 120 občin prostovoljno, popolnoma prostovoljno pristopilo k temu projektu, kljub temu da številka ni bila taka. Jaz bi si želela večjo, ne me narobe razumeti. Vseeno je bilo milijon 900 tisoč evrov odpisanih. Če pogledate podatke, je Mestna občina Ljubljana odpisala 129 tisoč 561 evrov, Mestna občina Maribor 70 tisoč, Nova Ljubljana banka je odpisala 227 tisoč, Javni stanovanjski sklad mestne občine 110 tisoč, Komunalno podjetje Velenje 71 tisoč. Tudi mi smo odpisali skoraj 80 tisoč. Tisto, kar sem jaz podpisovala, je bilo v vrednosti 600 evrov na posameznika. Ne vem, ali to nima smisla? Karkoli naredimo v tej državi ..., razumem, da je kritika, da bi lahko bilo boljše; ampak ne morete pa reči, da ni bilo nič narejeno. In bilo je prostovoljno, nikogar v državi nismo prisilili. In jaz verjamem, da je to temelj našega delovanja. Moja ocena je, da smo v osnovi tukaj, kot smo, zaradi tega, ker smo porušili zaupanje med vsemi, s prisilo in kazanjem drug na drugega, nič od tega ne bomo dosegli, zaradi tega nam ne bo nič boljše, ampak moramo vsi se truditi, da poskušamo delati skupaj. Edino na ta način bomo to državo, predvsem zaradi državljanek in državljanov, premaknili naprej.

Verjetno je še veliko stvari, se bom še kasneje javila. Ampak hočem to povedati, da se zavedam, da je res težek resor. Med vsem tem je tudi vprašanje revščine, vprašanje problemov, s katerimi se naši ljudje soočajo, težko. Za vsakega posameznika, ki se sooča s tem problemom, ne morem si niti misliti, kako se počutijo. Ampak ne zaradi tega, da bomo znali ceniti tisto, kar imamo, in strmeti k boljšemu, tega ne bomo dosegli tako, da bomo rekli – vse,

kar je, je zanič. Ta država nič ne da. Mi s svojimi transferji naredimo, mednarodno primerljivo, veliko. Mi imamo naše porodniško varstvo, naše starševsko varstvo, naš očetovski dopust, za katerega pravite, da je fiasko. Zakon o socialnem varstvu in družinskih prejemkih je za vas fiasko. Očetje bodo imeli pa 15 dni dodatnega očetovskega dopusta. Ampak na koncu gre za razpravo, kjer jaz želim, da na koncu te razprave vsi strmimo k istemu cilju. In na koncu tudi minister, kdorkoli je, posluša vas. Jaz sem vesela, da po pregledu je Socialdemokratska stranka podprla od 34 zakonov, ki smo jih vložili s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve; ste za 14 glasovali za in samo 6 proti, ker se šteje za to, da delamo skupaj, da poskušamo stvari reševati in tvorno sodelovati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko.

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Spoštovana ministrica! Moram reči, da ste večji preusmerjanja vsebine današnje interpelacije na ostala vprašanja in tudi ostale aktivnosti, ki jih delate. Res je, se strinjam s tem, da vaše ministrstvo pokriva izjemno široko področje; ampak danes smo tukaj zaradi interpelacije, ki ste jo dobili zaradi nepravilnosti, ki so se dogajale pri odvzemu koroških dečkov starim staršem. Še enkrat naj tudi jaz ponovno preberem to, kar sem že v samem začetku glede samih razmerij med ministrstvi in Vlado. Bom najprej prebrala 18. člen Zakona o Vladi Republike Slovenije: Minister v skladu s sprejeto politiko vodi in predstavlja ministrstvo, daje politične usmeritve za delo ministrstva in organov v njegovi sestavi, nadzoruje njihovo delo, izdaja predpise in druge akte iz pristojnosti ministrstva in organov v njegovi sestavi ter opravlja druge naloge, ki jih določa zakon ali drug predpis. In to, kar sem že prej citirala iz mnenja iz leta 2001, iz pravnega mnenja Razmerje med ministrstvom in organom v sestavi, ki ga je naredil Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, bom prebrala samo en delček, ki je izjemno pomemben: "Nadzorna funkcija v upravnem procesu pa predstavlja povratni tok informacij v celotnem dogajanju v posameznem delu ministrstva. Minister mora imeti za to dostop do vseh relevantnih informacij v zvezi z delom organa v sestavi." To pomeni, da je vsakršno izgovarjanje, da ministrica posameznih informacij ni mogla ali jih ni imela, odveč. Mora jih imeti zato, da lahko v skladu z zakonom opravlja nadzorstveno funkcijo organa v sestavi ministrstva. Govorimo o socialni inšpekciji, ki je del Inšpektorata za delo.

Kar se tiče samih postopkov, to, kar je izpostavila ministrica, 25. marca je bila ministrica seznanjena in takrat je pozvala center in povprašala, kaj se okoli tega primera dogaja. Otroka sta bila starim staršem odvzeta 30. marca. Če je ona takrat povprašala, je več kot očitno, bi že takrat lahko zahtevala in bi še znotraj zakonsko določenega roka dveh mesecev lahko izdala odredbo. Zakaj potem tega ni naredila? Verjetno so ji povedali, kdaj je bila dana vloga na center za socialno delo in od katerega datuma tečejo roki 60 dni. Domnevam. Če ne ona, bi pa to morala ugotoviti socialna inšpekcija, ki, kot je rekla, je tudi pravilno izredno inšpekcijo nemudoma naročila. Ampak ta inšpekcija je vsaj glede tega, kar je bilo izpostavljeno na tiskovni konferenci, zgolj preverila dokumente Centra za socialno delo Velenje; ni pa se vprašala, kaj pa prvi nasprotna stran, kaj pravita stara starša; in je verjela, da je tisto, kar piše v tistih dokumentih, edino in pravilno. In ne glede na to, da je bila seznanjena, da neki postopki, vezani na rejništvo, tečejo, ki jih je vložila stara mama, se ni vprašala, zakaj. Več kot očitno je vedela, da so postopki nepravilni. In takrat je še imela čas, da bi urgirala in da bi lahko dejansko v zakonskem roku bilo narejeno tisto, kar bi moralo biti; ampak tega ni storila. Izgovarja se na to, da sodna veja oblasti ne odloča. Čakajte malo, vemo, da imamo tri veje oblasti, vi ste izvršilna veja oblasti – ministri. Kaj to pomeni, da izvršilna veja lahko dela vse narobe; itak bo potem sodna veja tista, ki bo odločala; in je brez zveze, da se karkoli dogaja?! Ne vem, zakaj potem rabimo izvršilno vejo oblasti. Totalni absurd. Kako lahko sploh reče kaj takega?! Ja, prav je, da imamo sodno vejo oblasti, ampak postopki morajo biti pravilni in jasni že znotraj ministrstev ter organov, ki so v sestavi ministrstva. Izgovarjanje na to, da naj potem sodna veja oblasti o tem odloča, je popolnoma nesprejemljivo.

Kar se tiče kadrovanj. Ja, res je, verjetno se res ne sprašuje, kateri stranki kdo pripada, ampak jaz verjamem, da kot vidna predstavnica Socialnih demokratov ve, kateri so vidni predstavniki in predsedniki posameznih regij po Sloveniji znotraj stranke. Ampak to ne bi bil problem, če ne bi zaradi politične odločitve in postavitve posameznega kandidata potem prišlo do nepravilnosti. In seveda se ob tem vprašamo. Takrat je stroka – stroka, ki ji vi dajete velik poudarek – opozarjala na to, da direktor strokovno ni primeren; nihče ni oporekal temu, da je član posamezne politične stranke, ampak da je strokovno neprimeren, ker nima ustreznih delovnih izkušenj, ki se jih od ostalih kandidatov zahteva. Ampak vse to se je povozilo, on je bil imenovan. In verjetno tudi ne bi bilo nič narobe, če bi postopki tekli tako, kot morajo, če se ne bi zgodile nepravilnosti. In zdaj, ko za nekoga vemo, da je bil politično kadrovan, da ni imel zahtevanih strokovnih izkušenj in je prišlo do nepravilnosti, verjetno pa potem tukaj nekdo

mora nositi odgovornost za to. Ne more politika kar povoziti stroko. Ne razumem vas, po eni strani vedno govorite – jaz stojim za strokovnimi odločitvami, stroka je tista, ki odloča; ampak na drugi strani pa kot politika povozite stroko. Ta dejstva, ki jih navajate, se ne skladajo najbolj. Na drugi strani pa imate v koaliciji tudi Stranko modernega centra, ki pa je glede kadrovanj v javnih zavodih bila še veliko bolj odprta, vsaj na začetku, in je celo na svoji spletni strani objavila, če se bo kdo prijavil za člana katerega zavoda, nas, prosim, obvestite. Ta je tudi dobra. In potem govorite o političnem oziroma nepolitičnem kadrovanju, lepo vas prosim.

Saj jaz razumem, Socialni demokrati so vseeno stranka, ki že nekaj časa obstaja; vi ste bili novi in mogoče kdo malo nespameten, da je kaj od tega naredil, ampak to je dejansko bilo in tega ne smemo zanemariti. Pa če samo pogledamo, kaj so mediji objavljali včeraj, okoli česa se vi odločate, ali boste za ali proti interpelaciji, ni bilo govora o vsebini, šlo je zgolj govora o kadrovanjih, v katerem zavodu bo kdo, ali bo tam član SD, SMC ali član Desusa. Več kot očitno je to še kako pomembno in na tak način pri vas tečejo stvari. Glede Družinskega zakonika pa bom rekla zgolj to, da ste takrat vsebino Družinskega zakonika postavili na kocko zaradi, kot vi pravite, manjšine. Pa se vprašajte, ali je to bilo takrat vredno.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Hanžek, pripravi naj se gospa Iva Dimic. Izvolite, gospod Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Naj takoj na začetku poudarim, da me argumenti v interpelaciji niso niti najmanj prepričali. Nekaterim celo nasprotujem, to pa seveda ne pomeni, da se strinjam in podpiram drugo delo ministrice. Predvsem na nekaterih področjih sem, bi lahko rekel, na isti valovni dolžini kot ministrica. To je ravno tisto, kar ji očitajo, recimo ideološka vprašanja, se pravi Družinski zakonik, odnos do LGBT, ampak to so liberalne teme. Zame je to sicer zelo pomembna tema, ampak je premalo. Vprašanje, ki se meni tukaj najbolj odpira kot problematično tako Ministrstva za delo, družino in tako naprej, predvsem pa vlade – tukaj jaz ne bom razmišljal o tem, kdo je za takšno politiko bolj kriv –, je vprašanje socialne politike, odnosa do revščine, odnosa do nezaposlenosti, vprašanje enakopravnosti; in o tem bi rad nekaj povedal. V Sloveniji, čeprav zelo pogosto slišimo, kako veliko dajemo za socialne pomoči, socialno zaščito, dajemo 18 % bruto domačega proizvoda. Evropsko povprečje je 20 in še nekaj čez, Avstrija ima na primer 22. Tukaj je en izmed problemov. Naslednji problem je vprašanje položaja upokojujencev. Vsekakor je ministrica Anja Kopač Mrak soodgovorna za to stanje, saj je bila leta 2012 državna sekretarka v vladi predsednika Pahorja in ministra Svetlika,

ko so na vsak način hoteli izsiliti pokojninsko reformo; in to reformo, ki je bila žal strožja, kot jo je sprejela Janševa vlada. Problem brezposelnosti se sicer vidi, da se zmanjšuje, lepo, ampak zmanjšuje se predvsem zaradi gospodarske rasti, obstaja pa vedno večji problem dolgotrajna brezposelnost, brezposelnost starejših, brezposelnost težko zaposljivih ljudi.

Naslednja stvar, ki me zelo muči, je zgodba o državnih pokojninah in varstvenem dodatku. Mislim, da so bile državne pokojnine ena dobra stvar, ki je bila pred davnim časom sprejeta, ki sicer ni veliko bremenila državnega proračuna, ampak je naredila ogromno za vzdrževanje dostojanstva starejših ljudi, da jim ni bilo treba vsake toliko časa skakati po institucijah, podaljševati in prositi za socialno pomoč. Ko so ukinili državne pokojnine, so s tem prizadeli 16 tisoč ljudi; večinoma kmečkih žensk, ki niso prejemale nobene pokojnine. Hkrati so varstveni dodatek prekvalificirali v socialni prejemek, ki ga je bilo treba po smrti delno vračati. Posledica – število prejemnikov se je zmanjšalo iz 48 tisoč iz leta 2011 na 10 tisoč. Skratka, prizadelo je skoraj 50 tisoč ljudi in to seveda strukturno ravno tiste, ki bi jim morala država pomagati. Po eni strani razvojno ogrožene regije, po drugi strani starejše, predvsem ženske. Revščina med starejšimi je posledica tudi pokojninskih reform, s katerimi so se v času šestih let, ko je bila ministrica Anja Kopač Mrak ali ministrica ali državna sekretarka, zelo veliko ukvarjali. Naslednji problem je osebna asistenca in dolgotrajna oskrba. Tudi to je en velik problem, ker invalidi nimajo pravice do osebnega asistenta. Namesto systemske rešitve ministrstvo razpisuje triletno projekte in zagotavlja subvencijo, ki je nižja od minimalne plače. Ministrica je v tem času pripravila dva zakona, ki sta diskriminatorna in socialno nepravilna. Diskriminatorna – invalidi, starejši od 65 let, nimajo pravice do osebnega asistenta, če postane invalid po 65. letu in tako naprej. Rad bi samo še nekaj besed o drugi temi, s katero tudi nisem skoraj nič zadovoljen, to se pravi tiste zadnje tri črke pri ministrstvu, vprašanje diskriminacije. Kakorkoli obrnemo, v Sloveniji še vedno nimamo neodvisne institucije, ki bi se ukvarjala z vprašanjem diskriminacije, zaščitite pred diskriminacijo. Priznam, da je delo tega ministrstva in ministrice zelo široko, ampak ta del ukvarjanja ali preprečevanje diskriminacije je najbolj diskriminiran. Samo štiri točke, ne bom razlagal: ni narejena opustitev razumne prilagoditve kot oblike diskriminacije, neurejena je pravica do osebne asistencije, ni pravice do prilagojene komunikacije in podpore za gluho-slepe ter manjkajo minimalni standardi preprečevanja diskriminacije pri dostopu do dobrin in storitev. To zaenkrat, hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravita naj se dr. Bojan Dobovšek in mag. Tanja Cink. Izvolite, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Spoštovana ministrica, ki je sicer trenutno ni z nami. Mislim, da je treba poudariti in se vprašati, zakaj je v naši državi, še posebej na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, praksa, da mora najprej priti do tragične zadeve v državi, da se potem hitro ukrepa. To govorim in sprašujem zato, ker sem že sama s poslanskimi vprašanji ministrico opozarjala na ureditev Zakona o preprečevanju nasilja v družini, ki je temeljni zakon, da bi take zgodbe oziroma take primere, ki so osnova današnje interpelacije, poskušali preprečiti. Že pred enim letom smo opozarjali, kaj je treba narediti, na kakšen primeren način zagotoviti; vendar se v tem letu ni praktično zgodilo nič. Tudi to, da smo ministrico ves čas opozarjali, da bi bilo najbolj primerno oziroma najbolj urejeno, da se pristojnost za odločanje o namestitvi otrok v rejniško družino preseli iz CSD v pristojnost sodišč, ni bilo do tega primera nikoli slišano v tem državnem zboru in niti na ministrstvu. Zdaj se pa razmišlja o tem primeru. Seveda je vprašanje časa, koliko časa bo to trajalo, če bomo spet iskali neke sistemske rešitve še na tem področju do konca mandata, če bo ta mandat seveda do leta 2018, tudi tega ne bo. Pa vseeno se mi zdi, da je pomembno ne samo to, da govorimo o neurejenosti ali neurejeni družinski politiki v državi, treba je omeniti stanje revščine. Kot ministrica za delo, družino, socialne zadeve in invalide ima polno odgovornost, kako se gibljejo kazalniki stanja revščine v državi. To, da se že dve leti revščina poglablja, da postaja trajna, globlja in da se posamezniki ali cele družine ne morejo povzpeti po lestvici in se rešiti revščine, terja tudi odgovor ministric, na kakšen način se bo oziroma se je; danes smo poslušali, kaj vse se je naredilo. Vendar vsi, tudi statistični urad poudarja, da se revščina v Republiki Sloveniji poglablja.

Gospa ministrica, bogati so še vedno bolj bogati, revni še vedno bolj revni, srednjega sloja praktično ni in med revnimi je vedno večji delež delavcev, ki prejemajo minimalno plačo. Na to sem danes opozorila. Med revnimi je vedno več delavcev, ki prejemajo minimalno plačo; in imamo v naši samostojni Sloveniji revne zaposlene. Zdi se mi, da je nezaslišano imeti v državi revne zaposlene; in je tukaj polna odgovornost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. To, o čemer se dnevno poroča po medijih in na kar je bilo ministrstvo že opozorjeno, tukaj mislim področje zlorab zaposlenih, in da v tem državnem zboru kljub poslanskim vprašanjem še vedno nisem dobila odgovora, koliko slovenskih podjetij zaposluje delavce preko zaposlitvenih agencij in katera podjetja so to. Če imamo ta seznam, potem imamo tudi rešitev, da vzpostavimo

nadzor in kontrolo nad temi podjetji in nad stanjem teh revnih, zlorabljenih zaposlenih v teh podjetjih; ker je vedno več zaposlenih v podjetjih, ki dejansko ne prejemajo niti minimalne plače in nimajo nekega zagovornika, na katerega bi se lahko obrnili. Tudi delovna inšpektorica je govorila, da nima ustreznih podlag. In del podlag se je mogoče pred kratkim spremenil, vendar ne v zadostni meri. Inšpektor mora imeti pooblastila in mora stopiti v tako podjetje in pogledati, kakšno je stanje tam zaposlenih. In še enkrat želim in polagam, da moramo vzpostaviti v Sloveniji seznam, v katerih podjetjih so ljudje zaposleni preko zaposlitvenih agencij.

Najbolj žalostno je to, da se zaposleni po štiridesetih letih delovne dobe ne morejo v naši državi privoščiti niti domov za ostarele. Govorim o tem, da jim po štiridesetih letih polne delovne dobe ne zadostuje pokojnina za osnovno oskrbo v domovih za ostarele. Govorim o slabi socialni sliki najstarejših, pomoči potrebnih državljanek in državljanov. Vsi bi se morali truditi, še posebno seveda ministrstvo, da bi se zagotovilo vsaj iz naslova pokojnin pri polni delovni dobi 40 let, da bi zadostovalo vsaj neki osnovni nastavitvi v domu za ostarele. Govorim približno o 600 evrih, kolikor stane neka osnovna oskrbnina v domovih za ostarele. V Poslanski skupini Nove Slovenije poslušamo, ko obiskujemo domove za ostarele, ljudje govorijo predvsem o tem, da so vse svoje življenje delali in sedaj ne zaslužijo niti toliko, da bi lahko s svojim preteklim delom na nek način imeli krite vsaj osnovne stroške. In to govori o tem, da socialna politika v naši državi ni prava; da imamo ljudi, ki so revni, vedno bolj tonejo v to revščino in enostavno ne izidejo iz nje.

Danes je bilo tudi slišati in tudi sama se moram dotakniti velike težave, črne pike za našo državo. Vedno poslušamo, da je ZUJF uničil oziroma še bolj oslabil socialno državo in socialno šibke. Ko smo ga sprejemali v tem državnem zboru, sem jaz osebno želela, da čim prej pride tako opevana gospodarska rast. In sedaj imamo v Sloveniji že dve leti gospodarsko rast več kot 2,5 %, na katero so bili vezani določeni socialni korektivi. Ampak pod vodstvom ministrstva in gospe ministric Anje Kopač Mrak se enostavno ta zloglasni Zakon za uravnoteženje javnih financ ni uknil, se ni izničil, kot je predvidevala še leta 2012 uvedba tega zakona. Še več, šli ste stopnjo, korak dlje. Zadržali ste ZUJF vse do takrat, dokler ne bo rast delovne aktivnosti 1,3 odstotne točke. Praktično ste podaljšali ukrepe ZUJF v nedogled, do nadaljnjega, ker take rasti ni pričakovati vsaj še deset let. In govorite, koliko in kaj ste vse naredili, koliko deficitarnih štipendij ste podelili, kako se je otroški dodatek povečal za posamezne davčne razrede; ampak na drugi strani niste povedali, da ste ravno s takim zakonom, z drobnim tiskom enostavno onemogočili vse tiste, ki želijo v tej državi kaj prispevati tudi k demografiji. Zakaj? Zadržati

otroške dodatke, zadržati porodniška nadomestila – se mi zdi, da je to žaganje veje, na kateri sedimo vsi; še bolj pa tisti, ki se bodo nekoč, čez 20, 30 let upokojevali, ker enostavno ne bo otrok, otrok ni in ne bo nekih dostojnih penzij. Gospa ministrica, mislim, da je prišel čas, ko se je v Sloveniji revščina tako poglobila, da je potrebno, da odstopite oziroma da se vas zamenja na tem ministrstvu; in da pride bolj socialna politika do izraza. Danes je bilo rečeno, da nimate vpliva na samostojnost in strokovno usposobljene institucije, kot so CSD in verjetno tudi zavodi za zaposlovanje. Vendar naj povem, da je ministrica v zvezi s primerom koroških dečkov javno v oddaji Odmevi RTV Slovenija izjavila, da že dlje časa opažajo pomanjkanje poznavanja Zakona o upravnem postopku pri delavcih CSD, zaradi česar bodo izvedli dodatna usposabljanja. Kot ministrica bi vendarle morala vedeti, da je izpit iz Zakona o upravnem postopku pogoj za zasedbo delovnega mesta javnega uslužbenca na CSD. In da sama izjavi, da je verjetno pomanjkljivo znanje Zakona o upravnem postopku, in po drugi strani, da so CSD samostojne in strokovno usposobljene institucije, tukaj prihaja do nekih razkrižij. Biti svet pri družinski politiki – si želim, da bi bili to vsi, da bi vsi razumeli, kaj pomeni družinska politika tudi za prihodnost našega naroda.

Bilo je govora, da je treba z vso tankočutnostjo pristopiti k reševanju, strategiji in resoluciji družinske politike; ne pa biti kot valjar. Še enkrat poudarjam, gospa ministrica, vi imate za seboj dva padla referendum, ki sta bila valjar družinske politike v tej državi, valjar za otroške pravice. Bilo je rečeno, da Združena levica zahteva nekaj, na desni zahtevajo nekaj drugega, da je težko usklajevati vse te politike, interese političnih strank; pa naj povem, da tako enotni, kot smo pri družinski politiki, tako enotni, kot smo na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na vidiku revščine, izkoriščanja delavcev, zaposlovanja, uvajanja osebne asistence in dolgotrajne oskrbe, v tem mandatu še nismo bili. Zato ne vidim, v čem bi nasprotovali in v čem bi bilo treba iskati širši konsenz, ker smo vsi za to, da se prepreči izkoriščanje delavcev, da je čas, da se uvede dolgotrajna oskrba in osebna asistenca, da je čas, da se odpravi revščina, in da je čas, da se naredi nekaj tudi na družinski politiki.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Bojan Dobovšek, pripravita naj se mag. Tanja Cink in gospa Nada Brinovšek. Izvolite, dr. Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Za pojasnitev razlogov, zakaj je interpelacija potrebna, bom uporabil induktivno metodo – od konkretnega k splošnemu. Najprej imamo ugotovitve Upravnega sodišča in ugotovitve Upravne inšpekcije, kjer oboji ugotavljajo kršitve.

Kot drugo, odvzem otrok ni bil nikjer pojasnjen, kakšni so razlogi in kakšne zlorabe so bile, da je do tega odvzema prišlo. Nenavadno je, da center za socialno delo zastopa odvetnik zasebnik, kljub temu da imamo cel kup pravnikov na ministrstvu in še Državno pravobranilstvo. Poleg tega je tudi nejasna vloga strokovnjakov in izvedencev, pod kakšnimi pogoji, kdaj in kako so bile podpisane pogodbe. Seveda pa tisto širše vprašanje – upravljanje in nadzor, ki ga mora ministrstvo opravljati. Vidimo cel kup nepravilnosti, najprej kadri, netransparentnost pri zaposlovanju in izboru kadrov, potem financiranje centrov, tudi tukaj smo ugotovili številne kršitve, in izvajanje postopkov, za katere ugotavljamo, da ljudje niso usposobljeni in velikokrat prihaja do napak. Seveda se prelaga odgovornost na sodišča. Tudi predlagane rešitve gredo v to smer, da bodo sodišča reševala. Že sedaj imamo preveč sodnikov, pa naj bi vse v naši državi po zagotavljanju nekaterih reševala sodišča. Kje je tukaj strokovnost? Potrebujemo strokovne odločitve, pa sodišč sploh ne bomo potrebovali ali pa jih bomo imeli samo za najtežje primere.

Če zaključim na tistem širšem ugotavljanju problemov na ministrstvu. Skozi zgodovino je v Sloveniji tradicija in kultura, da je družina širša in da so stari starši najbolj pomemben dejavnik te širše družine. In vse odločitve gredo ravno v nasprotju s to kulturo, ki jo Slovenci še kako radi ohranimo. In kar je treba izpostaviti za konec, da okoliščine te interpelacije kažejo na nekatere znake korupcije v najširšem smislu: na konflikt interesov, na to, da se ugotavlja, da imamo slabe neformalne institucije. To so elitni dogovori, to so netransparentna kadrovanja, to so razne grožnje, tudi s prisilo, in trgovanje z vplivom. Zaradi vseh navedenih elementov bom interpelacijo podprl. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Tanja Cink.

Pripravita naj se gospa Nada Brinovšek in gospod Janko Veber.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, ki je zahtevala interpelacijo, gradi interpelacijo na očitkih, vezanih na konkreten primer odvzema mladoletnih otrok. Jaz to razumem in sprejemem, ker gre za legitimno pravico opozicije. Ne morem pa sprejeti in to me zelo moti, da se v javnosti razsoja o strokovnih zadevah, ki se tičejo mladoletnih otrok. Ti otroci bodo že brez medijskega razpihovanja in političnih razprav zaznamovani za celo življenje. Še več, moti me to, da v zvezi s tem še tečejo sodni postopki, ki bodo dali odgovor na to, kdo je, če je, in zakaj je odgovoren. V tem trenutku pa ministrica nikakor

ne more prevzeti odgovornosti v zvezi s tem. Naj še enkrat spomnim, zelo verjetno je, da se o takšnih primerih in na takšen način ne bi razpravljalo, če bi Družinski zakonik leta 2012 dobil podporo na referendumu; pa je ni. Zelo verjetno danes ne bi zato kazali s prstom na center za socialno delo, ampak ljudje so se takrat tako odločili, kot so se. Danes pa ljudje ugotavljajo, kako je vse narobe in kako bi moralo biti, da se to ne bi dogajalo. Vemo namreč, da smo celo v državni zbor prejeli peticijo civilne iniciative, ki se je ob zadnjem medijsko odmevnem primeru odvzema mladoletnih otrok posebej organizirala. Se pravi, imeli smo priložnost, da bi bilo to področje danes boljše urejeno, za kar si je taista ministrica, ki se ji danes očita prikrivanje nestrokovnosti, vpletenost pri politizaciji dela centrov za socialno delo in tako naprej, že takrat prizadevala kot državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Kot nekdanji in, lahko rečem, dolgoletni strokovni delavki, zaposleni na centru za socialno delo, mi je delovanje teh služb zelo dobro poznano v organizacijskem in vsebinskem smislu. Lahko samo pritrdim, da so potrebne korenite spremembe; in iz teh razlogov bom v nadaljevanju procesa reorganizacije in sprejemanja zakonov s tega področja zagotovo še toliko bolj kritična, kot bi bila sicer. Sprejetje Družinskega zakonika je nujno, ker bo strokovne delavce centrov razbremenil odločevalske vloge. Nemogoče je namreč biti uspešen v svetovalni vlogi in človeku pomagati, če mu hkrati groziš na takšen ali drugačen način, s takšnimi ali drugačnimi zanj nesprejemljivimi posledicami, kot je tudi denimo odvzem otrok. In verjamem, da v zvezi s tem tudi mi, ki danes razpravljamo, nimamo dileme in se strinjamo, da je temeljno poslanstvo centrov pomoč ljudem. Zelo zanimiva mi je bila nedavna izjava socialnega inšpektorja gospoda Stefanoskega, ki je dal za časopis Delo izjavo, citiram: "Vsak pravnik si želi odločbo, to je njegov instrumentarij. Socialni delavci, si želimo vsebino, to je naš instrumentarij." Res je, socialno delo je delo z ljudmi, to ni upravno delo. Na seji Komisije za peticije ter človekove pravice in enake možnosti, ki je potekala prejšnji petek na temo delovanja in reorganizacije centrov za socialno delo, je bilo s strani stroke večkrat opozorjeno, da je temeljni problem okvir socialnega dela, ki ga narekuje pretirana birokracija oziroma postopanje v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku, ki je na področju socialnega dela vse prej kot primeren. K sreči je prišlo v zadnjih dvajsetih letih do izjemnega napredka in razvoja na področju dodatnih socialnovarstvenih programov, ki so dodana vrednost na tem področju v smislu možnosti oziroma možnih oblik pomoči, ki so uporabnikom na voljo. Centri za socialno delo pa se morajo spet približati ljudem, tistim, ki so pomoči potrebni, in hkrati ohraniti ključno in osrednjo vlogo kot služba na področju socialnega varstva.

S predlogom družinskega zakonika in reorganizacijo centrov za socialno delo, oboje je pred nami, je po mojem mnenju narejen že prvi in pomemben korak. Vsi bomo imeli možnost, da ga podpremo in tako prispevamo k spremembam, ki so nujne. O potrebi po reorganizaciji centrov za socialno delo na strani vlad se je govorilo že od leta 2002 ali 2003, ampak samo govorilo. Šele ta ministrica pa je tudi resno pristopila k temu projektu. Jaz si samo želim, da bo pri tem slišana in upoštevana tudi stroka, ker imamo za tem zelo obsežnim sistemom služb naše državljanke in državljane, ki bodisi iščejo pomoč bodisi uveljavljajo svoje pravice. In da se ne bo ponovila zgodba enotne vstopne točke iz leta 2012, zaradi katere imamo nerešene pritožbe na mizi še danes. Zato pozdravljam odločitev ministrstva, da bo reorganizacijo preizkusilo na pilotnem projektu. Kot mi je poznano, se tokrat tudi stroka veliko bolj strinja s to namero, zato upam, da bo tu dosežen tudi čim širši konsenz. Bo pa zagotovo v tem preizkusnem obdobju še vedno prihajalo do vprašanj in dilem, ampak s tem ni nič narobe, tako da se predvidenih sprememb veselim in resnično upam, da bomo prišli do takega modela organiziranosti centrov, ki bo dal, kar si pravzaprav vsi želimo, da bo prijazen do ljudi oziroma uporabnikov ter bo dal prave rešitve. Hvala.

PODPREDESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek; pripravi naj se gospod Janko Veber in gospa Eva Irgl. Izvolite, gospa Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, lep pozdrav vsem!

Če nas danes kdo spremlja po TV, sem prepričana, da ne ve, o čem se pogovarjamo. V Slovenski demokratični stranki smo vložili interpelacijo o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač; in tukaj ni pike. Nadaljujemo – zaradi ..., in tukaj potem naštevamo pet točk, vseh povezanih v zvezi s primerom koroških dečkov. Ne govorimo o odgovornosti na splošno, ampak zaradi. Jaz sem pričakovala, ministrica, da se boste v uvodni obrazložitvi odzvali na naših pet točk, vi ste govorili, jaz sem imela občutek, kot o nekem poročilu o delu oziroma planu dela za prihodnje. In tudi v vašem vmesnem izvajanju ste govorili predvsem o Družinskem zakoniku, o zaposlovanju, brezposelnosti, vrednotnicah. Kolegica pred menoj je govorila o reorganizaciji centrov za socialno delo – to sploh ni točka naše zahteve. Povod za to interpelacijo je nedvoumno žalostna zgodba, ki se je zgodila s koroškima dečkom; in ta zgodba se resnično ne bi smela zgoditi. V Slovenski demokratični stranki smo na podlagi tega nekako ocenili, da ste, ministrica, objektivno in tudi subjektivno odgovorni, zato smo tudi vložili to interpelacijo. In sama se bom

v razpravi osredotočila predvsem na vaš pisni odgovor, ki ste ga dali na našo interpelacijo. Ministrica, v vašem odgovoru navajate, da podpisniki interpelacije kot podlago za interpelacijo uporabljamo vsebino, ki sploh ne bi smela biti predmet interpelacije, pač pa stvar ravnanja institucij socialne države. Jaz mislim, da je ministrstvo del države; vi, ministrica, pa vodite to ministrstvo. In ker vodite to ministrstvo – je že kolegica Suzana prej povedala, iz Zakona o Vladi Republike Slovenije – ste tudi objektivno odgovorni za delo ministrstva. Če gremo naprej, pravite, "hkrati moram opozoriti, da je treba pri obravnavi interpelacije v prvi vrsti imeti pred očmi pravico do zasebnosti, ki je v primeru mladoletnih otrok še toliko bolj pomembna". Seveda, se strinjam, še kako je pomembna pravica do zasebnosti. Ampak se strinjam tudi s tem, da je zelo pomembna pravica do človeka dostojne zasebnosti. In če se tu pogovarjamo, ko nam očitate; tudi vi ste, gospa ministrica, sklicali tiskovno konferenco na to temo. Pravite tudi, da interpelacija predstavlja poskus vpliva podpisnikov interpelacije na potek in vsebino konkretnega postopka, kar je z vidika delitve oblasti nedopustno. Mi nikakor ne poskušamo vplivati na postopek; mi samo opozarjamo, popolnoma nič drugega. In če grem naprej. Pravite, da podpisniki interpelacije vse očitke gradijo na poročanju medijev, govoricah in različnih objavah na spletu. Tu se sprašujem, ali ste tudi takšnega mnenja, da je mogoče tudi Upravno sodišče na podlagi medijev, govoric in različnih objav na spletu izdalo svojo odločbo, s katero pravi, da je šlo za kršenje človekovih pravic. Pravite tudi, da ustavna pravica do zasebnosti otrok obsega tudi zaščito otrok pred izpostavljanjem v medijih in prepoved zlorabe posameznih primerov, ki se nanašajo na varstvo, koristi otrok in tako naprej. Seveda, jaz pravim, da zaščita otrok pomeni, da živijo pri svojih najbližjih, v krogu tistih, ki jih imajo najraje; in kdo nima otrok raje kot njihovi starši oziroma stari starši. Pravite tudi, da glede na navedeno in kljub očitkom v interpelaciji ne smete posegati v postopke, ki potekajo, in se do njih opredeljevati. Ampak, ministrica, vi ste nedvomno objektivno odgovorni za delo vašega ministrstva in vaše službe. In če že nič drugega ne, pa moram reči, da nikakor ne morem razumeti oziroma verjeti, da ne smete reagirati, če na primer delavka na centru za socialno delo staršem reče: bodita srečna, da vam takoj ne vzamemo otrok in ju odpeljemo kam drugam; da socialna delavka ob prihodu starih staršev na center vpije na starše, da jo je moral tako rekoč dedek opomniti z besedami in reči: gospa, prosim, pomirite se. Da center za socialno delo 24. marca pošlje babici in dedku esemes sporočilo: Sporočamo, da smo našli primerno rejniško družino; da 30. marca strokovni delavki centra za socialno delo iz vrta otroka neznanu kam odpeljeta. Stara starša od takrat namreč svojih vnukov nista videla več, center za socialno delo pa ju izsiljuje, če bosta poslušna,

jima bodo povedali naslov, kje sta. Moram reči, da me to spominja na neke šolske primere ali na stare čase iz prejšnje Jugoslavije. Moram reči, da v vse te postopke, ki so vsaj po mojem mnenju nedopustni, ne da lahko, ampak, ministrica, vi bi morali poseči.

Če grem še naprej. Socialna inšpekcija v svojem nadzoru ugotavlja, da so bile vse odločitve in postopki zakoniti in pravilni. Ampak socialna inšpekcija je pregledala samo zapisnike centra za socialno delo, ni pa niti enkrat zaslišala starih staršev. Ministrica, vi ste takšno odločitev Centra za socialno delo Velenje na podlagi ugotovitev socialne inšpekcije podprli in jo tudi zagovarjali. In s svojim zagovorom, ko ste to zagovarjali, ste, ministrica, postali tudi subjektivno odgovorni za ta primer. Če pogledamo naprej, če ste bili še objektivno odgovorni, bom še enkrat povedala, v prvem trenutku, ko še niste bili seznanjeni s primerom; ste subjektivno odgovorni takrat, ko ste bili seznanjeni s primerom in ste trdili, da ni prišlo do napačnega ravnanja s strani strokovnih služb. Po vaših navedbah, smo lahko zasledili, in tudi socialne inšpekcije ..., je bil edini razlog za odvzem teh dveh koroških dečkov starim staršem, da stara starša nista sodelovala s centrom za socialno delo. Meni je popolnoma logično, da stara starša, ker se pač nista strinjala z delom in odločitvijo centra za socialno delo, nista sodelovala in sta glede na tok dogajanj najela odvetnika ter tudi opozorila strokovno javnost. Meni je to popolnoma logično. Ob vsem tem pa se sprašujem, če državljeni v prihodnje, če se ne bomo strinjali z odločitvami centra za socialno delo, nas bo obravnaval, kot da ne sodelujemo, in bo potem svoje postopke na centru vodil po neki ustaljeni praksi. Moram reči, da se tega zelo bojim; in mislim, da se tega bojijo tudi naši državljeni. Je pa zaskrbljujoče tudi dejstvo, da je varuhinja človekovih pravic na tiskovni konferenci predstavila izsledke nadzora na delom centra za socialno delo in tudi ona sprva ni ugotovila nepravilnosti. Čeprav po drugi strani moram reči, da mi je tu kar jasno, da ni ugotovila nepravilnosti, saj je bil nadzor, ki je bil opravljen nad delom centra za socialno delo, opravljen na podlagi poročila centra za socialno delo; niti pod razno pa ne na podlagi tega, da bi bila zaslišana oziroma da bi lahko povedala svoje tudi stara starša. Tu bom rekla, da niti socialna inšpekcija niti varuhinja človekovih pravic nista opravili razgovora s starimi starši. Priča smo enostranskim dokazom, enostranskemu odločanju ter nekako spet starim časom, bom temu tako rekla.

Če grem naprej, v vašem odgovoru na našo interpelacijo, kot ste danes že v uvodu govorili o poročilu o delu in planu dela, tudi tule kar na štirih straneh navajate – da malo več strani izgleda – naloge in pristojnosti posameznih organov v postopku, se pravi centra za socialno delo, vašega ministrstva, socialne inšpekcije, pravno varstvo v upravnih zadevah in tako naprej. Ustavila bi se še pri vašem mnenju, ko pravite, zakaj ne morem odgovarjati na očitke

glede ravnanja centrov za socialno delo v konkretnem primeru. Navajate, da "interpelacija o delu in odgovornosti ministrice v prvih treh točkah, temelji na ravnanju centra za socialno delo. Večina dogodkov, ki so navedeni v interpelaciji, se je zgodila, preden je ministrstvo prejelo kakršnokoli informacijo v zvezi s tem primerom. V konkretnem primeru tudi ne bi mogla in ne bi smela centru za socialno delo dajati kakršnihkoli navodil, kako naj se postopa." In se strinjam, nikakor ne kakršnihkoli navodil. Zahtevati pa bi vsekakor morali, da se center drži zakonodaje in da ne odloča po neki ustaljeni praksi, za katero pa lahko iz tega primera razberemo, da je slaba. In še enkrat bom ponovila – takoj, ko ste bili seznanjeni s primerom, ste postali subjektivno odgovorni. Dalje, navajate, da je pravica staršev do varstva in vzgoje otrok varovana tudi v okviru Evropske konvencije za človekove pravice. In ko v odgovoru govorite o Evropski konvenciji za človekove pravice, bom še enkrat rekla, upam, da ste si prebrali odločbo Upravnega sodišča. Prav tako govorite v odgovoru o otrokovih koristih, jaz ne vem, kje jih vidite; ampak fino je, da si pogledate konvencijo in tudi odločbo sodišča. Če pa že vse to ne pomaga nič, bi pa mogoče bilo prav, če uporabite zdravo kmečko pamet in upoštevate dejstvo, da je otrok najbolj srečen in ima najbolj topel dom v objemu svojih staršev.

Ustavila bi se še pri vaši 9. točki pisnih pojasnil, pravite, da ne drži navedba, da ste šele zaradi pritiskov javnosti zahtevali inšpekcijski nadzor. "Takoj, ko je ministrstvo prejelo pismo stare mame, to je 25. marca, je ministrstvo zaprosilo Center za socialno delo Velenje za pojasnila glede navedb v dopisu, ki jih je 31. marca tudi prejelo. Pred tem na ministrstvu s konkretnim primerom v skladu z ustaljeno prakso nismo bili seznanjeni." Moram reči, da me tale ustaljena praksa, bom grdo rekla, hudičevo moti. S to ustaljeno prakso ali delamo po domače – s tem se srečujemo tudi na drugih področjih, na primer na področju zdravstva. Zdaj se bojim, da bo se ta domača ali ustaljena praksa prenesla še na vaše ministrstvo. Dalje pravite: "Glede na očitke, da sem na novinarski konferenci zagovarjala odločitve Centra za socialno delo Velenje, odgovarjam, da temu ni tako. Na novinarski konferenci sem povzemala ugotovitve socialne inšpekcije. Torej to sami prevzamete subjektivno odgovornost. Tudi očitek, da dobro počutje otrok v rejniški družini ni dokazano, ni zavajajoč, pravite. "Stanje in razpoloženje otrok so preverili delavci Centra za socialno delo in tudi ostali." Jaz ne vem, ali tukaj sploh lahko še temu centru za socialno delo kaj verjamemo, ali so to spet delali na podlagi nekih pisem, sem ter tja, med centrom in rejniško družino; ali so šli na teren in se prepričali, kakšno je resnično stanje.

Ministrica, v svojem zaključku na našo interpelacijo navajate, da v Slovenski demokratični stranki poskušamo vplivati na

poteke in vsebino konkretnega postopka, ki ni zaključen pred pristojnimi organi. Še enkrat bom ponovila, v Slovenski demokratični stranki nikakor in pod nobenim pogojem ne želimo vplivati na postopek; opozoriti želimo samo na nepravilnosti in na vso bedo ter nesrečo, ki jo preživljata stara starša in seveda otroci. In želimo si, da bi se ta postopek končal v dobrobit otrok. In čisto na koncu pravite, da je interpelacija sredstvo nadzora Državnega zbora nad delom ministra; nikakor pa ne nad delom uprave, kar terjata interpelacija. Ministrica, ne vem, če ste videli, ko se je to zapisalo; mogoče kdo drug zapisal. Kdo je potem odgovoren za delo? Jaz samo upam, da danes ne bomo slišali, da pa so mogoče za delo ministrstva odgovorni državljani. Hvala lepa.

PODPREDESENIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber.

Pripravita naj se gospa Eva Irgl in gospod Jožef Horvat.

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Predlagatelji v interpelaciji o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak očitajo odgovornost pri nesorazmernem posegu v človekove pravice; kot ena prvih točk, ki je izpostavljena v interpelaciji in tudi v njihovih današnjih razpravah zelo pogosto. V ta namen bi želel zelo jasno predstaviti stališče Varuha človekovih pravic, ki je tudi sicer prišlo v Državni zbor ravno na pobudo Komisije za peticije ter človekove pravice in enake možnosti. V tem odgovoru lahko preberemo, da Varuh ugotavlja, da na podlagi informacij, ki jih je pridobil v zvezi z obravnavano zadevo, ne ugotavlja kršitev pravic obeh otrok, ki bi bila z odločbo Centra za socialno delo Velenje kršena. Pri tem postopku Varuh človekovih pravic ugotavlja, da so bile pravice otrok ustrezno zaščitene. V nadaljevanju Varuh meni, da bi glede pravnega interesa dedkov in babic oziroma ožjih sorodnikov otrok v pravnih postopkih za zaščito otrok morala zakonodaja priznati njihovo vlogo, saj v sedanjih ureditvi dejansko nimajo možnosti uveljavljanja svojih interesov. Torej opozarja na trenutno stanje, ker jim zakonodaja ta hip tega ne omogoča, kar si sami ta hip želijo in so tudi sprožili postopke na sodišču. In Varuh dejansko predlaga, da pristojno ministrstvo za delo tudi čim prej pripravi zakonodajo, s katero bo razmejena pristojnost odločanja med centri za socialno delo in sodišči, torej odločanja glede rejništva. Varuh predlaga, da bi to odločanje prešlo na sodišče. To je tudi bila vsebina Družinskega zakonika, ki je padel na referendumu; ampak takrat se očitno nismo ali pa niste spraševali o tem, da je treba zakon sprejeti tudi zaradi zaščite otrokovih pravic, s

tem da je sodišče tisto, ki odloči o rejništvu. S tem, ko je ta postopek na sodišču, se dejansko vzpostavi tudi možnost pritožbenih poti tudi ožjim sorodnikom otroka ter s tem še večji nadzor nad samim postopkom. To, kar upam, da bo nekako pozitivna stran današnje interpelacije, da bo dejansko prišlo do sprejetja Družinskega zakonika v Državnem zboru, ki bo omogočal točno to, na kar Varuh človekovih pravic opozarja, kar do sedaj še nismo rešili. Bil je predlog, vendar je bil zavrnjen na referendumu. Tudi glede Upravnega sodišča, ki je odločalo o predlogu, ki ga je vložila babica, da bi vrnila otroke, je to sodišče presojalo prav na podlagi sorazmernosti pri tehtanju posega v pravico tožnice, torej babice, do družinskega življenja in dolžnostjo varovanja otrok. Sodišče je odločilo v korist otrok, da ostanejo pri rejniški družini. Tudi ta očitek glede kršenja ali pa odgovornosti pri nesorazmernem posegu človekovih pravic je bil na Upravnem sodišču utemeljeno zavrnjen. In ko se danes pogovarjamo o tem, kar je bilo tudi izpostavljeno, koliko je bilo narejenega na tem ministrstvu, želim izpostaviti samo dva projekta, ki jih je Ministrstvo za delo izpeljalo oziroma dokončalo prav pod vodstvom aktualne ministrice. Gre za problemsko območje Pokolpja, kjer je visoka stopnja brezposelnosti. To ministrstvo je bilo edino, ki se je odločilo, da se zato, da se brezposelnost rešuje hitreje, sofinancira izgradnja doma starejših občanov v Metliki in razširitev doma starejših občanov v Kočevju za potrebe dementnih oskrbovancev. Priključilo se je k temu projektu zelo konkretno z dvema projektoma, pri drugih ministrstvih tega nisem zasledil. In ne samo da je s tem zagotovilo delovna mesta v teh okoljih, zagotovilo je tudi boljši standard za oskrbo starejših, še posebej v Kočevju, ker sploh oddelka za dementne ni bilo možno organizirati na ustrezni ravni. Torej dva konkretna primera, kjer lahko govorimo o tem, da je bila ta skrb za starejše izpeljana zelo konkretno prav s strani tega ministrstva pod vodstvom aktualne ministrice.

Če se dotaknem še nekaterih drugih aktualnih zadev, ki so se ravno tako pojavljale v času priprave na današnji dogodek, torej na razpravo v Državnem zboru, je bilo zaslediti tudi zahtevo s strani kolegic in kolegov Desusa, da se zagotovi ministrstvu za delo 20 milijonov evrov za uskladitev pokojnin. Mislim, da bi bilo prav, preden se takšne zahteve podajo, da se vendarle razmisli, ali je smiselno iz iste vreče, iz istega proračunskega področja, teme, resorja posegati na način, da se vzame tistim, ki so upravičeni do socialne pomoči iz tega proračuna, in se da drugim, ki so ravno tako upravičeni; ampak bo ena skupina zato na bistveno slabšem, kot bi sicer bila, če bi se ta predlog upošteval. In tukaj želim izpostaviti, da je ravno socialna zaščita, v kateri izdatki pokrijejo tudi 60 % dvajset odstotkov najrevnejšim, ključen ukrep, ki dejansko blaži socialne stiske številnim v Sloveniji. Tudi če

pogledamo kriterije o upravičenosti do temeljnih socialno varstvenih prejemkov, lahko ugotovimo, da je ta ciljnost zelo dobro dosežena in da po podatkih Svetovne banke iz leta 2015 samo še štiri države v Evropski uniji dosegajo boljše rezultate glede razdeljevanja sredstev in njihove učinkovitosti. Pri tem je treba še enkrat poudariti, da vplivi teh transferjev dejansko pokažejo, da zmanjšujejo revščino pri več kot 42 % upravičencev. Torej zelo jasni podatki, ki so preverjeni tudi s strani Svetovne banke, kako poteka ta način podeljevanja sredstev v Sloveniji, kljub temu da niso med najvišjimi znotraj Evropske unije. Ampak mogoče en moj skromen predlog, čeprav o tem zelo pogosto govorim v državnem zboru, denar je treba jemati tam, kjer je; in ga dati tja, kjer ga dejansko ni. Pri upravljanju z državnim premoženjem ugotavljamo, da se nam izgublja izjemno veliko denarja. Samo v obdobju od leta 2012 do 2014 je bilo pri SDH za potrebe svetovalnih pogodb porabljenih 11 milijonov evrov. Samo za potrebe svetovanja; ne zato, da se nekaj konkretnega zgodi, da se zagotavlja delovna mesta, boljše upravljanje. Samo za potrebe svetovanja. In dokler se ne bomo dejansko uprli temu in izčistili ta odnos, predvsem svetovalnih lobijev, ki so dokončno prevzeli upravljanje državnega premoženja, bomo imeli v proračunu težave s tem, kako zagotavljati denar za pokojnine, kako zagotavljati denar za socialne transferje in podobno. In tukaj je treba iskati rešitve.

In te rešitve so lahko resnično skupne Desusu in tudi Socialnim demokratom, predvsem v aktualni vladi, ravno iz razloga, ker obe stranki pokrivata to področje. Ampak če pogledamo koalicijsko pogodbo, že leta 2015 imamo v koalicijski pogodbi zavezo, da bo ustanovljen demografski sklad. Demografski sklad je namenjen temu, da blaži primanjkljaj v pokojninski blagajni. In ta demografski sklad je tisti, ki upravlja z državnim premoženjem. In zakaj ne bi premoženja, ki ga imamo v obliki zavarovalnic, v obliki energetskih podjetij, v obliki Telekom, tudi teh slabih terjatev, ki jih poskušajo banke prodajati z zelo visokim diskontom, 80-odstotnim diskontom, da bo nekdo tretji zaslužil, zakaj ta denar ne bi šel v demografski sklad? Ta skupni projekt je lahko tisti, ki je lahko odgovor na to, kako ublažiti socialne stiske, kako izboljšati status upokojencev. To je tisto, kar pogrešam v tem obdobju, tam, kjer denar je, ga ne namenjamo za potrebe ljudi, ampak za tiste lobiste, ki so dejansko ugrabili upravljanje državnih podjetij; in ta denar se nam v milijonskih zneskih iz dneva v dan zgublja. In upam, da bomo enkrat naredili preskok in se začeli pogovarjati o tem, kaj ljudje dejansko potrebujejo, saj to kar dobro poznamo. Še enkrat poudarjam, denar vzemimo tam, kjer je, in ga dajmo tja, kjer ga ni; nameniti predvsem ljudem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl.

Pripravita naj se gospod Jožef Horvat in gospod Marijan Pojbič.
Izvolite, gospa Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovani poslanke, poslanci; spoštovana gospa ministrica!

Gospa ministrica, v uvodnem nagovoru, ki ste ga imeli pred poslanci ob 9.30 dopoldan, ste si privoščili kar nekaj manipulacij. Pol ure ste imeli časa, da ovržete očitke, ki smo jih izpostavili v interpelaciji s strani Slovenske demokratske stranke; ampak vi ste se pretežno posvečali temu, kaj boste v prihodnje naredili kot ministrica na resorju, ki ga pokrivate. In druga stvar, dejali ste, da smo v ta primer vpeljali politiko. Gospa ministrica, naj vas spomnim, zgodbo o tragičnih koroških dečki so na plan pripeljali mediji. Mediji so izpostavili vse te nezakonnosti, ki so se odvijale v postopkih pri odvzemu dveh koroških dečkov. Ampak vi ste pa tudi pridno asistirali temu in bili na novinarskih konferencah, hodili na Odmeve, na vsevrstna soočenja; tako da nam očitati, da politiziramo ta primer, je, najmanj kar je, neokusno. Se pa strinjam v tistem delu z vami, ko pravite, da mediji vse prevečkrat senzacionalistično poročajo o nekaterih zgodbah in da tega ne bi smeli, zlasti ko gre za mladoletne osebe. Ampak, spoštovana gospa ministrica, ko se takšen primer, kot se je zgodil v primeru teh dveh dečkov, tako eksploatira v javnosti, dobi takšne razsežnosti, potem je jasno, da tudi kot opozicija lahko terjamo določene odgovore. In meni je žal, da kot ministrica niste zbrali poguma in prišli na Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, kjer bi lahko vse v zvezi s temi postopki pojasnili in razjasnili; tudi na zaprtem delu seje. Vendar vas žal na našo sejo komisije ni bilo, ste pa mirno to lahko razlagali po medijih. Gospa ministrica, najprej je treba počistiti pred lastnim pragom.

Nedvomno vodite zelo zahteven, zelo občutljiv resor, saj s svojimi odločitvami sooblikujete socialno politiko, zdaj pa tudi aktivno oblikujete. Na tem ministrstvu ste že skorajda osem let v takšni ali drugačni funkciji, aktivno lahko sooblikujete socialno in družinsko politiko. Ampak kakšen je vaš ključni izplen? Gospa ministrica, niste dosegli sprememb družinske zakonodaje na področju rejništva, morda bi se kakšne stvari lahko preprečile. V tem trenutku še vedno živi pod pragom revščine skoraj 300 tisoč ljudi. Kaj je bilo v teh osmih letih na tem področju narejenega? Brezposelnost nič ne pada. 410 tisoč ljudi trpi socialno izključenost, da ne govorim o tem, da smo pričakovali od vas reformo trga dela; ni te reforme. In ko sem že prej omenjala Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, večkrat na komisiji govorimo o izjemno pomembnih temah, ki spadajo pod vaš resor, ki ga pokriva vaše ministrstvo. Večkrat smo govorili o nasilju nad ženskami, nad starejšimi, tudi danes se je opozorilo, kaj vse se dogaja v domovih za

starejše, govorili smo o nasilju nad otroki; ampak vi si niste nikoli vzeli časa, da bi prišli na sejo in pojasnili svoja stališča ter stališča ministrstva do teh zelo pomembnih vprašanj, nikoli. Jaz osebno vas nisem še nikoli videla na tej komisiji, čeprav ste vedno vabljeni.

Zdaj bom šla pa malo nazaj v to zgodbo, kako se je vse začelo in zakaj smo na komisiji za peticije tudi odprli primer te tragične zgodbe, ki se nas je vseh zagotovo dotaknila. In prvenstveno bi moralo biti v tem prostoru vsem nam v prvi vrsti ključna stvar, da delamo vsi v korist otrok. Se strinjam s tem, treba je delati v korist otrok. Ampak, še enkrat, ko pride takšna zgodba v javnost, terja odgovore; in terja odgovore s strani ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Skratka, na komisiji za peticije smo obravnavali peticijo več kot 3 tisoč podpisnikov, s katero so opozorili, da se ne strinjajo z načinom odvzema otrok in z brutalnim pristopom centra za socialno delo, katerih delovanje imate pač – to si pač morava priznati, gospa ministrica – prav vi pod okriljem. Vi ste tista, ki morate to nadzirati, poleg seveda socialne inšpekcije in drugih, pristojnih za to. Odvzem otrok je bil nezakonit in način, kako ste odvzeli te otroke, povsem neprimeren. Povsem neprimeren. In na otrocih, to so povedali tudi psihoterapevti, ko je zgodba prišla v javnost, lahko pustil, in ne da lahko, ampak zagotovo bo pustil dolgotrajne posledice. Sploh v takšni zgodbi, ki se je zgodila tema dvema dečkoma, ko je bila že predhodno njuna mati umorjena s strani očeta. Tukaj se strinjam, gre za zelo občutljive stvari, vendar ravno zaradi tega je treba biti še toliko bolj pazljiv in imeti res vse pod kontrolo, da ne pride do takšnih napak, ki si jih je privoščil center za socialno delo v Slovenj Gradcu in v Velenju. Da je bil način odvzema teh otrok neprimeren, je povedala tudi varuhinja človekovih pravic. In če varuhinja lahko opozori na te stvari, potem je seveda prav, da opozorimo na neprimerne postopke tudi s strani opozicije, v Slovenski demokratski stranki. Žal mi je, da še kakšna druga stranka ni opozorila na te napake, ki so se zgodile.

Na pogovoru, ki sem ga imela s civilno iniciativo v državnem zboru, ko so mi prinesli to peticijo, ki nosi naslov Pomagajmo otrokoma ubite matere, so mi ti podpisniki, ki jih je več kot 3 tisoč, zatrdili, da civilna iniciativa nima nikakršnih političnih motivov. Nikakršnih političnih motivov. In jaz sem temu verjela. Čutijo se dolžne, da opozorijo na nesprejemljiva ravnanja centra za socialno delo ter vas, ministrica, ki ste ves čas dajali podporo temu nezakonitemu ravnanju. Ves čas ste dajali podporo. Jaz ne razpravljam o vsebini, ampak govorim o postopkih, ki so bili napačno izpeljani in so bili nezakoniti; in to je povedalo tudi Upravno sodišče. Spoštovana ministrica, vi mimo tega pač ne morete iti. Kot so kolegi prej pojasnili, nosite zagotovo tudi subjektivno odgovornost; ampak če vam že subjektivne odgovornosti ne moremo dokazati v celoti, potem pa ste zagotovo objektivno

odgovorni in kot ministrica morate prevzeti odgovornost. Morate prevzeti odgovornost, ker ste objektivno odgovorni, ker vsi ti postopki sodijo pod vaš resor. Teh postopkov nismo peljali v opoziciji ali v Slovenski demokratični stranki, ampak so jih peljali centri za socialno delo, katere vi nadzirate skupaj s socialno inšpekcijo. Skratka, civilna iniciativa mi je povedala, da želijo samo pomagati v čim večjo korist otrok. In zakaj jaz temu ne bi verjela?! In so si želeli, da to kalvarijo slišimo tudi poslanke in poslanci Državnega zbora na seji komisije za človekove pravice. Zato smo to peticijo tudi obravnavali, ampak tukaj naj povem, da sem z vso skrbnostjo ravnala kot predsednica komisije in, prvič, nisem nasedla na neke politične manipulacije s strani koalicije, ki so želeli, da po vsej sili zapremo sejo za javnost, ker ne smemo govoriti o občutljivih podatkih. Pa sem jim takoj povedala, da v skladu s 101. členom Poslovnika Državnega zbora takoj, ko bom zaznala, da bi razprave šle v smer, kjer se bodo razkrivali občutljivi osebni podatki, ali pa da bi se s katerokoli razpravo poseglo v dostojanstvo kateregakoli od vpletenih, razpravo prekinila in jo zaprla za javnost. Ampak ne; vztrajali so na svojem zaradi tega, ker niso želeli, da se kakšne stvari razkrijejo, da se o tem sploh govori. Njihov namen ni bil zaščita otrok in korist otrok, ampak zaščita ministrice, to je bil namen tega skrivanja. Zdaj bom pa nadaljevala, ko smo potem na komisiji opravili odprti del razprave, ki tudi danes poteka – in vidite, da povsem primerno, na nivoju, dostojno, mislim, da nihče ne posega v kakršnekoli pravice ali pa v dostojanstvo kogarkoli – takoj potem sem, ko smo končali z odprto razpravo, kjer se je govorilo o podatkih, ki so bili že javni in o katerih ste tudi vi govorili, ministrica, na raznih soočanjih, sejo zaprla za javnost, ker se mi je zdelo tako prav. Ampak koalicija ni želela prisostvovati na zaprti seji, čeprav so jo zahtevali, ker nimajo argumentov in ker je bilo to pa res samo politikantsko dejanje, da se vas ščiti, ne pa korist otrok. In drugič, gospod Stefanoski, zelo dobro ga poznate, vodi Socialno inšpekcijo, v tem primeru je bil nadzornik. Gospod Stefanoski je javno izrekel na odprti seji komisije, da žal on o primeru ne more razpravljati na odprti seji, ker pač ne more govoriti o občutljivih osebnih podatkih; da pa lahko govori o tem na zaprti seji. In na zaprti seji, kot veste, smo poslanci dolžni varovati podatke, dolžni varovati podatke; če ne, smo lahko zaradi tega tudi preganjani. Ampak ko sem jaz zaprla sejo, je gospod Stefanoski, ki vodil nadzor nad tema dvema dečkoma oziroma nad tem postopkom, povedal, da zdaj pa mora iti, da nima več časa in da ga na zaprti sejo ne bo. Se pravi, on je želel, da govorimo na zaprti seji, ker na odprti ne more, potem pa se zaprte seje ni udeležil. Udeležila se je vaša namestnica, državna sekretarka, ki pa ni povedala popolnoma nič, čeprav je tudi ona še prej skupaj s koalicijo govorila, kako pomembno je, da sejo zapremo za javnost. Niti ene stvari ni povedala;

ne samo da ni odgovorila na nobeno vprašanje, sploh ni spregovorila, nima je bila, popolnoma nima. In takrat smo se spraševali, spoštovana gospa ministrica, ali ji niste dali pristojnosti, da lahko govori, kar je povsem neodgovorno zato, ker je ona prišla namesto vas tja, ker vi pač niste imeli tega poguma, da bi lahko to pojasnili niti na zaprti seji, čeprav javnosti v očitno bolj domačem okolju, kjer lahko nadzirate situacijo, pa ste govorili o tem primeru. In drugič, če gospa državna sekretarka ni vedela o ničemer nič, potem to pomeni, da vi neodgovorno vodite svoje ministrstvo v celoti, ker očitno ne veste, kaj se dogaja v centrih za socialno delo. Spoštovana gospa ministrica, mi smo v petek imeli sejo v zvezi z ravnarji, delovanjem centrov za socialno delo. Veliko stvari je bilo povedanih na tej seji, vas spet ni bilo. Ne vem, zakaj takšna ignoranca in aroganca do Državnega zbora. Pa vendarle vas Državni zbor postavlja na to mesto, na katerem ste danes, ampak to očitno kaže vaše razumevanje, tudi siceršnje, demokracije. Gospa ministrica, jaz mislim, da bi na petkovi seji lahko bili prisotni in bi lahko povedali, kaj nameravate z reorganizacijo centrov za socialno delo, kako se vam zdi, da delujejo centri za socialno delo; kajti na terenu nas, poslance pa ljudje opozarjajo, da je veliko napak v postopkih storjenih s strani centrov za socialno delo. In mislim, da bi vi na te očitke morali tudi kot odgovorna odgovoriti.

Skratka, ko pogledamo to zgodbo, spoštovana gospa ministrica, otroka sta bila odvzeta nenadno, na skrivaj, odvzeta sta bila na brutalen način, kar, kot rečeno, lahko na njima pusti dolgotrajne posledice. Na takšen način, spoštovana ministrica, se lahko otroke odvzame samo v primeru, če je ogroženo njuno življenje ali zdravje. Kolikor smo mi iz vseh razprav in vsega, kar ste tudi vi pojasnili in kar smo slišali na zaprti seji – ker v nadaljevanju zaprte seje so nekateri še neke druge stvari povedali in pojasnili, ne sicer vaša državna sekretarka, ampak ostali, ki so bili vabljeni na sejo –, v tem primeru ni šlo za nobeno od omenjenih stvari. Druga stvar, očetu ni bila odvzeta roditeljska pravica. Jaz se ne bom spuščala v presojo, na kakšen način in zakaj je bilo to tako storjeno in narejeno; ampak s tem se morate vi ukvarjati, vi prevzimate objektivno odgovornost za to. Ni se pa začel niti postopek s strani centra za socialno delo, niti postopek. To pomeni, da je oče imel še vedno roditeljsko pravico, čeprav ste potem pojasnili, da bi res morda bilo bolje, da bi mu to roditeljsko pravico odvzeli; ampak prav na podlagi te roditeljske pravice, ki mu je niste odvzeli oziroma niste začeli niti postopkov, se je lahko zgodil ta brutalen odvzem otrok. In to je problem. Jaz pa seveda ne morem presojati in tudi ne želim in bi bilo neodgovorno tudi od mene, da bi presojala, ali je zdaj bolj primerno, da so ti otroci v rejništvu nekje drugje ali pri starih starših. Vem pa, kar je dokazalo tudi Upravno sodišče, da postopki niso bili korektno izpeljani in da ste ravnali nezakonito. In če to ni

dovolj, tudi ko govorimo o kršenju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če to ni dovolj, da odstopite s svojega položaja, potem jaz ne vem, kaj vse je treba kršiti. Kršene so bile ustavne in človekove pravice, odvzem je bil v nasprotju s Konvencijo o človekovih pravicah, prišlo je do posega v pravico do družinskega življenja.

In če pogledamo tudi prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, je iz te prakse jasno, da v določenih primerih Evropsko sodišče kot družinsko življenje priznava tudi skupnost med vnuki in starimi starši. Tudi to skupnost priznava in vi ste grobo posegli v ta družinska razmerja. Jaz se zavedam, kaj je delo centrov za socialno delo, zavedam se, kaj je delo nadzornih institucij, treba pa se je tudi zavedati, kaj je delo ministrice. In delo ministrice ni, da samo pojasnjuje neke stvari, ampak ko pride do tega, da se ugotovi, da je prišlo res do nezakonitosti in nezakonitih postopkov, da sprejme odgovornost za svoja ravnanja in ne išče razlogov v tem, kaj vse bomo še naredili na ministrstvu. Na ministrstvu bi lahko kakšne stvari naredili že v teh osmih letih, pa jih niste. Saj vi niste ministrica šele dve leti v tem mandatu, vi ste bili že prej ministrica, še prej pa državna sekretarka, pa zelo dobro veste, kakšen ustroj delovanja ima ministrstvo. Zaradi tega se od vas pričakuje še večjo učinkovitost, kar je povsem normalno, povsem normalno. Jaz pač gledam z obratne strani, kot ste vi prej povedali, da bi na tem ministrstvu moralo biti pet ministrov, ste dejali, pa še vedno ne bi izpeljali stvari. Jaz pa gledam drugače – vi ste že tako dolgo tam, poznate v celoti ustroj, se vam ni treba prilagajati na ta ustroj in bi lahko neke stvari že izpeljali. Te postopke bi morali izpeljati. Ne bom govorila o kupčiji med Desusom in vami oziroma s tem kupčkanjem o glasovih in tako naprej; ampak v nečem ima Desus prav, vi na nekih področjih, ki so ključna v vaši pristojnosti, niste naredili popolnoma nič. Ste pa na nekih drugih področjih že kar ihtavo delali projekte, tudi če so vam ljudje celo na referendumu rekli, dovolj je. Kje so zdaj tukaj prioritete?!

Spoštovana gospa ministrica, za konec naj rečem samo še to, na zaprti seji, ne na odprti, ampak na zaprti seji, kjer bi se lahko pojasnilo, zakaj sta bila starima staršema odvzeta otroka, nismo dobili nobenega odgovora na precizna vprašanja. In to je bil ključ do vsega. Niti na zaprti seji. Jaz menim, spoštovana gospa ministrica, da je čas, da odidete s svojega položaja zaradi vseh zadev, ki smo jih navedli, tako moji kolegi kot sedaj sama. Jaz bom vašo interpelacijo podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se gospoda Marijan Pojbič in dr. Vinko Gorenak. Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Spoštovana gospa ministrica dr. Anja Kopač Mrak, mene je na to mesto, kjer danes ta trenutek stojim, poslalo slovensko ljudstvo. Čeprav sem na zadnjem mestu, na sedežu številka 90, pa imam enako kot vsi ostali kolegice in kolegi nadzorstveno funkcijo nad delom vlade, torej tudi nad delom vašega ministrstva. Ker ste dama, ker ste ženska, bo moja ostrina tokrat nekoliko milejša, nikakor pa ne pričakujte, da bom svojo ostrino transformiral v toplino. Na žalost vam moram odreči svojo podporo. Preveč je bilo napak na ministrstvu, ki ga vodite, kjer ste že kar nekaj časa, že nekaj let; in enostavno se s takšno socialno politiko ne morem strinjati. V Sloveniji ima oblast ljudstvo, in to od cvetne nedelje 8. aprila 1990. To isto ljudstvo, gospa ministrica, se vam je prvič odreklo na materinski dan 25. marca 2012, ko sicer niste bili ministrica, ampak takrat je slovensko ljudstvo na referendumu vrglo, kot se reče, Družinski zakonik, katerega soavtorica ste bili in tudi strastna zagovornica. In ljudje so takrat zelo jasno rekli oziroma, bolje rečeno, slovenske družine so takrat jasno in prvič rekle, da ne bodo dopustile, da kdorkoli posega v nedotakljivo svetišče, kar družina po mojem razumevanju je. Odstopno izjavo pa vam je z velikimi črkami napisalo spet taisto slovensko ljudstvo lani, 20. decembra. Ostali bi velika političarka, če bi istega dne, 20. decembra 2015, do 24. ure odstopili; pa niste. Včasih slišim tudi z vaše strani in vaših zagovornikov napad na odločitev slovenskega ljudstva na enem in drugem referendumu, ki sem jih omenjal. V tej državi ima oblast ljudstvo in pika.

V ponedeljek je predsednik Vlade na ustno poslansko vprašanje kolegice Jelke Godec v svojem odgovoru med drugim zelo sočutno dejal, citiram: "Gre za dejansko nek dogodek s koroškimi dečki, ki je pretresljiv, ki je za vsakega državljanca boleč. Vsem nam je hudo, da je do tega prišlo, in si ne želimo, da bi se takšni postopki še dogajali v prihodnje." Konec citata. Bravo, predsednik Vlade in oče. Tudi mene kot očeta se je ta dogodek grozno dotaknil. Ne bi rad veliko o tem govoril, ampak vi, gospa ministrica, imate na spletni strani vašega ministrstva napisan dolg seznam zakonov, pravilnikov in tako dalje, ki jih vi morate spremljati, kako se izvajajo. Če se pravilno ne izvajajo, morate vnaprej videti in zakone spremeniti, predloge sprememb zakonov prinesiti v Državni zbor, ker pravi politik je tisti, ki vidi naprej, kaj se bo zgodilo in kar se lahko zgodi ter ni dobro konkretno za slovenske družine in za otroke. Tukaj ste pred nami prisegli, da boste varovali ustavni red. Razumel sem, da tudi 53. člen slovenske Ustave, ki pravi v tretjem odstavku: Država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere.

Glede nesrečnega dogodka, ki je bil povod za vašo interpelacijo, bom tudi sam prebral na hitro nekaj izjav varuhinje človekovih pravic in njenih najožjih sodelavcev. Citiram: "Oče ima kljub

domnevnemu umoru svoje partnerke in matere obeh otrok sicer še vedno roditeljsko pravico, čeprav se Varuhu to ne zdi prav. Center za socialno delo pa ima možnost, da sodišču predlaga odvzem roditeljske pravice." Konec navedka. Ali tukaj čutite, gospa ministrica, potrebo po pravočasni spremembi zakonodaje, pa je niste predlagali Državnem zboru? Varuhinja ugotavlja, da bi odločitev lahko izvršili tudi na primernejši način, brez dodatnega travmatiziranja otrok. Predlaga tudi vključitev zagovornika glasu otroka, ki bo pomagal izraziti tudi mnenje otrok. V tem kontekstu vas je moja kolegica Iva Dimic aprila lani spraševala, citiram: "Spoštovana gospa ministrica, na kakšen način boste zagotovili izvajanje sprejetega Zakona o preprečevanju nasilja v družini glede pravice otrok, ki so žrtve nasilja v družini, v delu, ki se nanaša na pravico do zagovornika; in v kakšni časovni dinamiki?" Tukaj sprašujem, ali so imeli otroci zagovornika? In vi ste takrat rekli, gospa ministrica, 20. aprila 2015: V normativnem planu dela vlade je v letošnjem letu, torej 2015, priprava zakona o družinah, kjer gre predvsem za sistemsko ureditev teh ukrepov za zaščito najšibkejših. Danes smo več kot eno leto kasneje. Kje je sedaj ta zakon o družinah, kot vi pravite?

Vi ste tudi obljubili, da boste popravili pravilnik o plačilih občin, se boste spomnili konkretno – v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo Dornava. To ste obljubili na terenskem obisku. Sami ste rekli, da se zavedate, da je cena za občine previsoka. Nimam časa, da bi govorili sedaj o tem, kakšna je resnično ta cena. Astronomska je. In konkretno občina Ormož je čakala, da vendarle zagleda luč sveta ta pravilnik; pa še vedno ni novega pravilnika. In sedaj omenjeni Zavod za usposabljanje, delo in varstvo Dornava toži Občino Ormož, prišlo je do izvršbe. Ja, logično, saj sodniki črkobralsko gledajo pravila in udarijo po občinah. To je en primer, samo en primer in stotine je takšnih, kako vlada "pomaga" občinam. Res pomaga?! En mali pravilnik je bilo treba spremeniti. Ne, pa ga ne bo; in ga ni.

In vi ste bili tudi druga dama tega ministrstva, državna sekretarka, ko je takratna vaša vlada ukinila tako imenovane državne pokojnine. In kaj se danes dogaja? Če bi vi hodili po terenu toliko, kot Nova Slovenija, bi vedeli. Recimo zelo svež primer, na občino pride starec, ki je dobil socialno pomoč in država se je vpisala na njegovo premoženje, na njegovo hišo. Sedaj pa ta starec mora v dom starejših in občina je doplačnik doma. A občina se ne more hipotekarno vpisati na nepremičnino; razen če poravna znesek državi. Kdo je sedaj v tej državi nor?! Občina bo potem morda dobila to nepremičnino, ko bo to ruševina. In država bo imela – verjemite in vem, da verjamete –, občina ima vedno več takšnih ruševin. Hvala za ruševine. Vi se boste tudi spomnili, gospa ministrica, da sva se pogovarjala že novembra 2014, ko sem vas nagovarjal v svojem ustnem

poslanskem vprašanju, da bi spremenili Pravilnik o sklepanju zakonske zveze. Zakaj pa? Zato, ker sem tudi pooblaščen oseba za sklepanje zakonskih zvez. In novembra 2014 je k meni prišlo kar nekaj mladih parov, ki so se želeli poročiti 2. maja 2015. Hej, ne bo šlo po starem pravilniku. Ker je to bila sobota in v soboto se ne morete poročiti, če je državni praznik; in 2. maj je državni praznik. Kako malo politične volje bi bilo treba, da bi približno 400 parom v Sloveniji omogočili, da se v prvi soboti maja poročijo. Ne, ne. Zato, ker je to predlagal najbrž opozicijski poslanec iz zadnjega mesta tega parlamenta, sedež številka 90, iz inata ne bo šlo. Sem prosil za pomoč prav tako v ustnem poslanskem vprašanju ministra Koprivnikarja. Pa mi je pomagal, vsa čast, minister Koprivnikar; ampak ministrica pravilnika, ki je bil usklajen med obema ministrstvoma, ni objavila v Uradnem listu pravočasno, ampak kasneje, samo zato da zašije opozicijskega poslanca in tistih okoli 400 mladih parov. Ja, pa so se poročili. Veste kje? V Avstriji. Naštetem lahko, če mi bodo dovolili, primere, ko so šli v Radkersburg, se tam poročili, hvala bogu smo v Evropski uniji, in seveda tam tudi potrošili denar za ohcet. Takšno vlado imamo. Zdi se malenkost, ampak ni malenkost; ker se vam, gospa ministrica, fučka za sklepanje zakonskih zvez. Vi seveda tudi ne podpirate predlogov Nove Slovenije, kar se tiče socialne, beri, razvojne kapice. Podpirate pa kapico za pokojnine. Pokojnine imamo limitirane. Kar se tiče prispevkov, nimamo limitiranih. In to je klic ne samo Nove Slovenije, celotnega slovenskega gospodarstva – uvedite socialno, razvojno kapico Vi pravite, ne bo šlo.

Vi tudi ne podpirate dvojnega statusa obrtnikov. Sem govoril s tega mesta že o mali slovenski občini, prekmurski občini Kobilje. Ta vaša ureditev je zaprla še zadnji dve gostilni v občini Kobilje. Nekdo je rekel, da je to gostilniška debata. Ne, to je debata o gospodarskih subjektih. In se vam zahvaljujejo; meni pa sporočajo, da moram to omeniti. Vi tudi ne podpirate nagrajevanja, boljšega nagrajevanja dobrih delavcev, kar smo prav tako mi iz Nove Slovenije predlagali. Tukaj seveda mislim na božičnico, ko lastnik podjetja pravi: Jaz se bom odrekel delu svojega dobička, bom razdelil delavcem, ki so največji kapital mojega podjetja, bom razdelil božičnico; ampak tudi država se naj odpove. Ne, država se ne odpove, ker je požrešna. In takle imamo, takle imamo. Ne podpirate tudi, gospa ministrica, delodajalcev, ki želijo več ljudi zaposliti, več zaposlovati; pa si ne upajo, ker se ne morejo znebiti slabih delavcev; to je rezultat naših terenskih obiskov. Smo slabi in smo dobri ljudje na tem svetu ter smo slabi in smo dobri delavci. In vse od tod sledi, ker ne podpirate boljšega poslovnega okolja, to pomeni tudi, da ne podpirate boljšega financiranja socialne države; torej spet ne spoštujete 2. člena slovenske Ustave. In dokler bo tako, gospe in gospodje, spoštovana ministrica, do takrat bomo mi imeli

takšen Ginijev koeficient, kot ga imamo; smo egalitarna družba, ena najbolj egalitarnih v Evropi in širše, ampak na žalost smo mi egalitarni v revščini. Premalo ustvarimo glede na to, kakšne potrebe sama zase, za lastno funkcioniranje ima ta država.

In še nekaj iz mojega mikrokolja, kar me je močno pretreslo. Dom starejših Lendava, 20 let opravlja svoje poslanstvo, med prvimi desetimi, ki so dobili certifikat E-Qalin. Za moje pojme, kolikor sem jaz domov pogledal, pa lahko rečem, da so na vrhu, da so morda top 5 domov za starejše. Januarja 2011 je vaše ministrstvo, vi ste bili takrat državna sekretarka, dalo soglasje takratnemu direktorju, ker je seveda dobil maksimalno podporo na svetu zavoda, na občinah in tako dalje. Mandat se mu je iztekel in se je prijavil za ponovni mandat, dobil soglasno podporo na svetu zavoda, dobil podporo na Občini Lendava, ljudje ga imajo radi. Nobene, poudarjam, nobene pripombe v njegovem mandatu s strani stanovalcev, svojcev od stanovalcev in zaposlenih, nobene pripombe. Ministrica, ne boste verjeli, njemu zdaj ne da soglasja, brez razloga, brez kakšne pisne obrazložitve. In to seveda negativno vpliva na celotni kolektiv, iz lokalnih medijev sem zvedel, da so ministrici zaposleni pisali, kaj se dogaja, ali ima ministrica svojega političnega kandidata. Svet zavoda mora odreagirati in reče v. d. direktorja Dom starejših Lendava. Nobenih negativnih pripomb, nobenih navodil, nobenih pisnih navodil ministrica ne da, kjer bi pisalo, kaj mora narediti, nič.

In kaj se je spremenilo glede zakonov, pravilnikov, Ustave in kaj se še mora spremeniti od januarja 2011 do letos januarja? Nič se ni spremenilo na tem področju, ampak ministrica obrne ploščo pa reče – ne, ne dam soglasja. In na podlagi pisma zaposlenih ministrica pošlje svojega sodelavca, niti ne državnega sekretarja ali državne sekretarke, ne generalnega direktorja katerega od direktoriatov, ne poznam, kdo je tja prišel. Zadeva pa me je pretresla, ker sem bil tja povabljen 4. junija tega leta na domski piknik, vsako leto sem povabljen, tja grem in uživam v tej dobri družbi. In meni je po hrbtu teklo, gospa ministrica, trpel sem namesto vas, ko so gostje v svojih pozdravnih govorih kritizirali ministrstvo. Kaj pa Ljubljana hoče od nas? Ljubljana se vtika v Dom starejših Lendava in potem imaš res občutek, da je ta regija res 200 kilometrov daleč od Ljubljane, kar je res, in tudi 200 svetlobnih let daleč od srca. To me prizadene in bom zelo glasen, gospa ministrica, če boste tukaj zaradi koalicijske aritmetike ostali; ker tukaj ne gre za to, ali vi dobro delate ali dobro ne delate, gre za preprosto koalicijsko aritmetiko in štetje glasov. Ampak zakaj tem ljudem sporočate, da so slabi? Če jim sporočate, da so slabi, povejte, da to in to narobe delajo. Kaj se je spremenilo od januarja 2011, ko je taisti človek dobil zeleno luč z vašega ministrstva, januarja 2016 pa je ni dobil?! Ja, težko je to poslušati. Postavite se v mojo kožo.

Jaz sem tam pozdravil ljudi s trepetajočim glasom in obljubil, da si bom prizadeval, da se bodo zadeve uredile; kaj pa naj. Jaz nisem ministrici kritiziral, ne, nisem. Tam so bile kamere, morda je kakšna kaj posnela; so pa gostje, ki so bili tam, iz lokalnega okolja bili izredno ostri. Mene je bilo sram kot edinega predstavnika zakonodajne veje oblasti. In če bo šlo tako naprej, zaradi sramu me drugo leto tam ne bo. In to je dom, ki je en najboljših v Sloveniji. Toliko zaenkrat. V nadaljevanju pa morda še kaj več. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič. Pripravita naj se dr. Vinko Gorenak in mag. Branko Grims.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, v pravem času ste zasedli ta stol, ker mi vedno pustite, da lahko do konca povem to, kar mislim; in sem zelo vesel.

Uvodoma bi začel s stavkom, ki ga je danes povedala gospa ministrica. Na začetek seje nisem mogel priti, ker je bila zaprta štajerska avtocesta, sem malo zamudil začetek te seje, sem si pa pogledal magnetogram. Ministrica, prosim, da počakate tukaj, ne pobegnite, ker je zelo pomembno. Ja, žalostno, saj vem, vas razumem, govorite eno, delate pa drugo. Kaj je ministrica rekla? Rekla je: "Danes stojim pred vami, ker Slovenska demokratska stranka zahteva moj odstop, ker ne želim v javno zrežiranih šovih razgaljati in tako dalje." Rekla je, "ker ne želim v javno zrežiranih šovih ..." Gospod predsednik, vas sprašujem in vse, ki sedite tukaj noter, ali smo mi tu cirkusanti?! Povejte. In vi takšno ministrico podpirate, reče vam, da ste cirkusanti, da Državni zbor organizira šov; jaz ne vem, kaj je ona tukaj, ampak to je ona rekla. Najmanj, kar bi moral predsednik Državnega zbora njej izreči, je opomin za žaljenje. To pa je žalitev, skrajno vulgarna, neodgovorna, nesramna žalitev vseh, ki smo bili izvoljeni v Državni zbor. Gospod predsednik, pričakujem, da boste v nadaljevanju, po moji zaključeni razpravi ministrici dali zaradi te izjave opomin, ker si to zasluži. In po moji oceni bi ministrica morala že zdavnaj – ne danes ali včeraj – zapustiti to pozicijo, že zdavnaj. Bom nekaj stvari na začetku povedal, zakaj.

Bil sem v kontaktih z marsikaterim, ki je zaposlen na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na centrih za socialno delo, ne bom razlagal naprej, ker se pač gibam po celotni Sloveniji, hvala bogu, se srečujem z ljudmi. In kaj mislite, kaj so mi ljudje povedali? Lepo vas prosim, dajte tej gospe že enkrat povedati, da naj odide, ker uničuje vse, kar je socialnega v tej družbi, vse, kar je socialnega. Dela v nasprotju z vsem, podpira pa eno ozko skupino posameznikov, o katerih bomo potem kasneje nekaj povedal. Naj odide. In danes mi tukaj govorimo, seveda so delali tudi

centri za socialno delo napake. Ampak morate se vprašati, zakaj. Zaradi nesposobnosti ministrice, ker jim ni dajala navodil. Ne dajejo jim pravočasno navodil, ne dajo tistega, kar je potrebno, da bi lahko centri za socialno delo normalno funkcionirali. In to ne govorim samo za centre za socialno delo, tudi ministrstvo. So rekli, lepo vas prosim, ne moremo več, ko slišimo Mrak, nam pade mrak na oči. Žalostno, da je to resnica. Ministrica, to je resnica. Vprašajte, kaj ljudje o vas mislijo v sredini, v kateri delate. Ključni problem vsega tega, da je zadeva takšna, kot je, so Socialni demokrati, ki so si prisvojili vse, kar spada pod socialno v tej državi, prisvojili so si. To je njihov vrtiček, delajo točno, kar jim paše. Malo pogledajte nazaj, koliko je tukaj notri takih in drugačnih, svetovalnih, onih, takih in milijon pogodb. Denar odteka in gre ne vem kam. Dajte si to malo pogledati, tisti, ki ste v koaliciji in ki podpirate tako nesposobno ministrico, po moji osebni oceni. Pa se vam iskreno opravičujem, ker vas ne želim žaliti, ampak vam povem, da je to moje prepričanje, in kot poslanec Državnega zbora imam pravico, da moje prepričanje tukaj povem, ker je tukaj, v Državnem zboru; sicer bi me tožili, kot ste danes že omenjali v vaši razpravi, kako bodo tiste, ki so takšne in drugačne podatke uporabili, obravnavale tiste strukture v tej družbi, ki so pač, saj razumete, ne bom se spuščal, saj ste povedali vse, saj nismo tukaj bedaki, da ne bi vedeli, za kaj gre.

In ministrica, vi ste govorili, da smo poslanci tukaj cirkusanti. Prebral bom še enkrat, ker ste pobegnili ven, ker vas je strah. Povedali ste naslednje: "Ker ne želim v javno zrežiranih šovih ..." V javno zrežiranih šovih – za vas je Državni zbor javno zrežiran šov. In ta diskusija v parlamentu o tako pomemben, tako problematičen, občutljivem vprašanju – šov. Kolega Franci iz Desusa, vsa čast, da rečete temu stop. Pa ne more gospa, stranka, ki je dobila na volitvah 52 tisoč glasov – Slovenska demokratska stranka je dobila 181 tisoč glasov – , taka stranka, ki ima ministrico, govoriti, da smo mi tukaj notri cirkusanti. Ne se hecati. Pa valjda bomo enkrat rekli temu stop. Ali je to demokratična družba, demokratična država?! In tako se ministrica tukaj obnaša. Lepo vas prosim, da ne nasedajte tem floskulam ter takim in drugačnim računalniškim kombinacijam. SD nikoli ne bo šel iz vlade, vam povem. Ne bojte se tega, ker nimajo kam. Nimajo kam, garantiram vam. Nimajo kam. Če gredo ven, jih ni nikoli več. Pa to bi se moralo že zdavnaj zgoditi, ker so si celotno področje prisvojili. In danes imajo več kot 90 % članov Socialni demokratov zaposlenih v socialni zgodbi. Pogledajte si, da si ne boste mislili, da si jaz nekaj izmišljujem, pojdite si pogledati. Tukaj in tam, kamor je SMC infiltriral, rečem temu, kakega svojega kandidata ali predsednika, so ga zdaj napadli in ga hočejo uničiti. Potem vam je vse jasno, za kaj gre. Popolna kontrola enega podsistema, kjer imaš odlagališče. Ne za tiste, ki pridno delajo v centru

za socialno delo, ampak tudi za tiste, ki jih pač ne moreš nikamor potisniti, pa jim poskušajo na tak ali drugačen način, po vseh teh zgodbah, ki so se zdaj dogajale, pač dati možnost, da jih nekje skrijejo.

Pojdite na center za socialno delo. Vzemite si ali pa vzamemo odbor pa gremo po vseh centrih za socialno delo, pa ne vzamemo ministrice zraven, pa ne vzamemo nobene ...; in seveda jaz zraven, pa jih vprašajmo, naj nam povedo, za kaj se gre. Boste videli, kako bodo ti ljudje gledali na stvar in kaj nam bodo vse povedali. Bodo rekli – zadnji čas je, da te ljudi, prosim lepo, odstavite, ker so nam zrušili funkcioniranje socialnega sistema, uničili so socialno stroko. Pojdite vprašati, kaj misli socialna stroka o ministrici. Pojdite vprašati, pa vam bo vse jasno, vse. In jaz si tega ne dovolim, da bo meni nekdo rekel, da je Marijan Pojbič – v parlamentu štirikrat izvoljen poslanec, ki je dobil tudi 40 % na volitvah – cirkusant. Tega si jaz enostavno ne dovolim, ker to je neokusno. In vsi tisti volivci, ki so glasovali za Slovensko demokratsko stranko, 181 tisoč, so cirkusanti, ker so volili tako ekipo. To je neverjetno, resnično neverjetno. In nobeden ne odreagira. To ne morem verjeti, kot da sedite vsi na ušesih ali pa ste toliko neuki politike. Če vas to ne prizadene, mene prizadene. In to je absolutno nedopustno, nizkotno, pokvarjeno, skrajno sprevrženo dejanje ministrice, da na tak način obračunava tukaj na pultu kot ministrica s poslanci. Jaz mimo tega enostavno ne morem. In taka ministrica ne more biti potrjena, ne sme dobiti soglasja tega državnega zbora, lepo vas prosim. Še enkrat vam povem, da SD ne bo šel nikoli s koalicije, ne bojte se, da bi koalicija padla. Ne bojte se, ker nima kam, nima kam, zanje prostora ni. Verjemite. In še to, kar delajo od zadaj Desusu, ko nagajajo, da bodo prevzeli vodenje, ker se jim bo pridružil Desus in Zdus; SD bo pa vodilna stranka. To je igra zadaj, to vam nastavljajo. Seveda ste se sedaj razjezili pa ste rekli, ne se hecati. Pa ne morete kar tako prevzeti – manjšina, pet poslancev – Desus z enajstimi poslanci, saj to ne gre. Ampak to je igra. Dragi moji, nič hudega, da to veste. Saj to ni nič narobe, ampak temu se morate zoperstaviti, ker je to poskus uničenja. Desusu ne rečem, da delate dobro, delate tudi slabo; ampak kakšno stvar ste tudi dobro naredili, moram reči.

Sedaj pa, dragi moji, bom prebral pismo, ki je bilo danes posredovano ministrici za delo. Piše naslednje, današnji datum, 15. 6. 2016 – Bo za pravično rešitev žalostnega primera velenjskih dečkov poskrbela šele nova vlada? Odprto pismo Anji Kopač Mrak. Spoštovana ministrica Anja Kopač Mrak, s svojim predhodnikom Ivanom Svetlikom se bosta trajno zapisala v slovensko zgodovino. Ne samo zaradi Družinskega zakonika, ki je bil zavrnjen na referendumu, temveč predvsem zaradi obračuna s slovenskimi družinami in reveži, ki sta jim močno otežila spodobno preživetje. Štiri leta sem bil na delovnem mestu

informatorja – strokovnega delavca za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Spomnim se, kako je vaša zakonodaja zarezala v družinske prejemke, otežila prejemanje socialnih pomoči, kako so se starejši ljudje odpovedali varstvenemu dodatku, da lahko otrokom zapustijo skromno premoženje, ki so ga zaslužili s trdim delom. Otroci so zaradi skromnih prihrankov in občasnega dela izgubili štipendije, mnogi starejši so morali zaradi nezmožnosti plačevanja zapustiti domove za ostarele. Takšnega napada na družine in reveže še ni bilo v slovenski zgodovini. Pri tem se oba z gospodom Svetlikom hvalite, da sta člana stranke, ki se bori za delavske pravice, proti socialnim krivicam. Vsekakor sta ustvarjalca nove revščine, njena neusmiljena pospeševalca. S povečano birokratizacijo centrov za socialno delo ste močno posegli v strokovno delo pomoči potrebnimi. Ti pogosto sploh nimajo več stika z delavci, ki rešujejo njihove vloge. Zaradi odtujitve socialnega dela od ljudi sem v letu 2013 kot svetovalec informator na vašem ministrstvu naslovil več dopisov za pomoč pri reševanju sistemskih težav na Centru za socialno delo Maribor. Do danes še nisem prejel odgovora. Vaše razumevanje socialne politike je ideološko, brez sledi sočutja, brez spoštovanja Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva 2013–2020, brez spoštovanja mednarodnih konvencij in evropske sodne prakse. Izgovarjate se na stroko in zahtevate, da jo ljudje brezpogojno priznavajo, toda ta stroka je tukaj zaradi ljudi in ne obratno. Vaši ideološki socialni politiki SD, SMC – tukaj ste tudi Desus omenjali – in Združene levice se večina strokovnjakov ne upa oglasiti, saj so namesto odprte strokovne diskusije deležni zaničevanja, posmeha, po novem preganjanja po Zakonu o varstvu pred diskriminacijo. Spoštovana ministrica! Kraja dečkov starim staršem je samo prikaz, kako Socialni demokrati razumete družino. Nič novega, bi lahko rekli, kajti že na decembrskem referendumu ste javno pokazali, da družine in otrok ne spoštujete. Nedavno sem prebral vašo izjavo, da ne vidite razloga, da bi se opravičili babici in dedku, ki so jima vaše službe odvzele vnuka, čeprav vam je Upravno sodišče povedalo, da je odvzem otrok nezakonit in da so babici in dedku kršene človekove pravice. Vaša strokovna odgovornost ob tem je že nastopila, samo prevzeti je niste pripravljeni. Velenjska dečka pa med vašim utrjevanjem položaja še vedno čakata, da se vrmeta k babici in dedku. Koliko časa še, gospa ministrica? Bo za pravično rešitev zgodbe velenjskih dečkov poskrbela še nova vlada?

Spoštovana, gospa ministrica jaz upam, da ste si to prebrali, in upam, da tudi vsi tisti, ki ministrico podpirate. In lepo vas prosim, ne delajte, ko gre za tako pomembna vprašanja, kar tako, da koalicija obstane oziroma da se vam matematično izide; na drugi strani pa vam popolnoma odpove duša in vse tisto, kar je ključno v tej situaciji, ki se dogaja. In še ena

stvar, spoštovani, ker sem danes ministrico poslušal, kako veliko govori, koliko se borijo na tem področju za socialno ogrožene, za upokoјence in tako dalje. Bom med drugim navedel samo en podatek, ki se mi zdi, da je zelo pomemben. Legebitra je za uveljavljanje homoseksualnih agend prejela že 1 milijon 62 tisoč 437,75 evrov davkoplačevalskega denarja. Toliko o tem, kako odlično funkcionira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pod vodstvom Anje Kopač. Ta je denar, 1 milijon, bom prebral še naprej, ker je pomembno. Legebitra, vodilna slovenska homoseksualna organizacija, ki združuje majhno skupino homoseksualnih aktivistov, se eksponentno financira iz javnih sredstev. Tabela kaže, da jo najbolj financira vlada Mira Cerarja in Mestna občina Ljubljana pod vodstvom Zorana Jankoviča. Leta 2015 je v celotnem letu prejela več kot 195 tisoč evrov, letos v prvih petih mesecih pa že več kot 385 tisoč evrov. Namesto da bi vlada denar namenila za policiste, brezposelne in revne, raje financira bogato, samooklicano LGTB elito, da z našim denarjem našim otrokom vsiljuje radikalno ideologijo spola in tvegane življenjske sloge. Spoštovana koalicija, ko me zdaj gledate tako, očitno veliko stvari ne veste in ne morem verjeti, da je to mogoče. Pričakoval bi, da bi bili vi s takšnimi stvarmi seznanjeni.

Verjamem v to in prepričan sem, da bi Franc Jurša in Demokratična stranka upokoјencev absolutno vztrajala na tem, da se ta denar razporedi med obubožane upokoјence, ne pa za te privilegirance. Ste prebrali, kaj tukaj notri piše; kakšna svinjarija, kakšna sramota je to, kakšen obraz ima ta vlada in ta koalicija. In ker sem že pri obrazu te vlade in koalicije, spoštovana koalicija, to si preberite, prosim, preberite si to. Vlada, ki sedi tam, preberite si to, kar tukaj piše. Ste si to prebrali? Preberite si, prosim, dajte slovenski javnosti povedati, zakaj se gre. Poglejte, takšna vlada nam vlada. Tega si jaz nisem izmislil, to je bilo včeraj ali predvčerajšnjim. To si pogledajte, takšna vlada nam vlada. In ta koalicija podpira takšno vlado, ne morem verjeti, enostavno ne morem verjeti, dragi kolegice in kolegi, resnično tega ne morem verjeti.

Naj se vrnem nazaj k zadevi. Moja osebna ocena je, da je, kar se je zgodilo s koroškima dečkoma, zadeva preseгла vsako mejo dobrega okusa. Vsi tisti, ki ste dedki ali babice v tem parlamentu – sem prepričan, da je tudi ministrica, samo ne vem, ne morem reči točno –, bi zagotovo popolnoma drugače odreagirali na to stanje, na to situacijo, ki se je zgodila. Ne pa čisto birokratsko, popolnoma čista birokratizacija. Našo družbo, našo državo je prevzela birokracija, saj mi nimamo pravice o ničemer več odločati. Birokrati rečejo, mi smo strokovnjaki, v državnem zboru pa sedite cirkusanti. In mi, če tako napišemo, tako odločimo, je to bog in preko tega ne more nihče. Preko tega ne more nihče. Spoštovani kolegi in

kolegice, tisti, ki ste dedki in babice, veste, kaj pomeni dedku in babici en vnuk ali pa vnukinja. V tej družbi, v tej državi ni organa, ni boga, na kubik boga, da bi meni odvzeli moje vnuke. Ga ni, ker se še ni rodil. Ne glede na to, če je to malo subjektivno, ampak jaz nikoli svojih vnukov ne bi dal za nobeno ceno. Še najmanj pa, po moji osebni oceni, v politično montiranem procesu; ne bi dal. Pa kdo izmed vas bi to naredil, povejte. Da pridejo, sploh ne veš in ti v vrtcu otroka odpeljejo. Prideš po njih, jih ni. Kako bi odreagirali, povejte, kako bi?! Jaz povem, kako bi. To se pri meni ne bi moglo zgoditi, na žalost, bi pač reagiral tako, kot meni duša veleva, moje srce veleva. Meni so moji otroci pa moji vnuki največ na svetu, kar imam. Mislim, da vsem normalnim ljudem, ki sedite tukaj, morajo čustva zaigrati, mora duša zaigrati. Ne morete tega spregledati pa ne morete reči, da so to številke. In zaradi tega, da bo koalicija obstala, Stranka modernega centra, kako je lahko pokvarjena, bo danes pritisnila "za", da bo ministrica ostala. Zaradi matematike proda vse, kar je mogoče, da bi obstala; da bi do konca mandata lepo tukaj sedeli, dobivali svojo plačo, ker naslednji mandat jih tako ali tako ne bo več, to je dejstvo. To je neokusno, nesprejemljivo zame kot poslanca, je to nedopustno, skrajno nesprejemljivo.

Dragi moji, po moji oceni so stari starši dečkoma dajali to, kar jaz dajem svojim vnukom – varnost, ljubezen in topel dom. In naj kdo reče, ki je stari starš, da temu ni tako. Naj reče kdo, da temu ni tako. In ne morem razumeti, da že tako ali tako pri takšni tragediji, ki se je zgodila, ko je oče – da ne bom uporabil zelo grdega izraza, moral bi uporabiti zelo grd izraz, pa ga ne bom uporabil, ker sem v parlamentu – ubil svojo ženo, mater teh dveh otrok; ali ni to dovolj velika tragedija. In da nima nobeden izmed vas, ki sedite tukaj notri, čustev, potem pa še v nekem trenutku tema otrokoma, ki že tako ali tako zagotovo imata zaradi tega psihične težave, odvzame stare starše, ki je bila v temu trenutku edina človeška rešitev, srčna rešitev, ker sta se otroka lahko dušo ogrela, se komu potožila in tako dalje. In mi zaradi birokratov te družbe te otroke še odvezamemo starim staršem. Si znate vi zamisliti, kakšne travme bosta lahko ta otroka preživljala, ko se bo ta zgodba zaključila?! Kakšne travme, kakšne dodatne travme so povzročili otrokoma, ker so to na silo naredili! Brez pameti. Brez pameti, ker je nekdo od birokratov to napisal zato, ker je to napisal. Brez čustva, brez srca, brez občutka. Kakšni ljudje ste to, kaj ste stroji?! Pri svetem bogu, ali ste stroji, ali ste mašine, da vam duša niti malo ne odigra?! Jaz ne vem, pogledjte, meni se koža postavlja po robu. Ne moram razumeti tega, da nimate niti malo čustev, niti malo duše. Kakšno ministrico imamo mi tukaj, ženska ministrica, ki bi morala ..., kot bi vsaka mati odreagirala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dajte malo s tem prenehati, prosim.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Gospod predsednik, bom nadaljeval in povedal še nekaj.

Ali sta vnuka izgubila stare starše, ki nista dobila od centra dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, ker se nista strinjala s tem – to pa sprašujem –, ker se nista strinjala s tem, da bi vnuka obiskovala očeta v zaporu? In ker se nista strinjala s tem, da bi obiskovala tiste, ki so povzročili to tragedijo. V takem kratkem času. In stara starša, ki sta oče in mama od hčere, ki je bila ubita, sta zagotovo temu nasprotovala, ker je to taka situacija, ko bi tako vsak naredil, logično. Če meni ubijejo hčer, nikakor ne bi bil za to, da bi tistemu, ki je to naredil, v začetni fazi – sploh v začetki fazi – dovolil, da bi šli otroci obiskovati takšnega človeka; pa še to v zapor. Sprašujem ministrstvo, ali je bil med drugim kakšen tak argument slučajno naveden zato, da je bilo preprečeno, da bi dobili možnost opravljanja rejniške dejavnosti stari starši? Ali to drži ali ne drži? In kdaj so stari starši vložili vlogo za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti ter kdaj je bilo o tej njihovi vlogi odločeno? Želim točen datum, kdaj je ministrstvo sprejelo odločitev. In če jo je, če je možno, da tukaj pojasni ministrica, bom zelo vesel. Tragedija, da otroka dva do tri mesece ne moreta videti starih staršev, to je resnično nedopustno, neokusno. Zaradi birokratskih postopkov, takih in drugačnih, kakršnihkoli že, to je nedopustno. V taki fazi, kot se nahajata sedaj, ne glede na to, kjer sta ta dva otroka, ko jima je bila ubita mama na eni strani, na drugi strani pa stari starši odvzeti na silo. Zato sem stoprocentno prepričan, da je objektivno in subjektivno odgovorna ministrica, ker je vseskozi govorila, kako je vse okej, kako je vse v redu, kako vse štima. Upravno sodišče in tudi Vrhovno sodišče, kar se tiče kršenja človekovih pravic, ki so bile zaznane, ni napisalo ničesar. Upravno sodišče je napisalo, da so bile kršene otrokove pravice, človekove pravice starih staršev itd. In če ministrica tukaj ne vidi subjektivne ali objektivne odgovornosti, potem ne vem, kaj še je sploh treba narediti, da bi razumela, da je zadnji čas, da se umakne in da možnost, da bo socialni sistem lahko ponovno zaživel, začel dihati, začel normalno delati.

Ministrica, sprašujem, kdaj je bila poslana vsem centrom za socialno delo v Republiki Sloveniji informacija v zvezi z rejništvom ter določena navodila? Kdaj je bilo to narejeno? Ali je bilo to narejeno že ne vem kdaj; ali se je to pred kratkim zgodilo? Vas prosim, da mi poveste točen datum, da boste vedeli, kako ministrstvo dela in rešuje zgodbe za nazaj. Takrat, ko bi moralo narediti, ko bi centri za socialno delo morali imeti prava navodila, pravo smer in se ne ukvarjati s papirologijo, z birokratskimi zgodbami, ampak se posvetiti ljudem – od tega nič. Ministrica ni na tem področju naredila nič, samo dodatno birokracijo, dodatno obremenjevanje z birokratskimi zgodbami, namesto da bi tisti v centrih za socialno delo delali to, kar je njihova primarna naloga – stik z

ljudmi, reševanje socialnih stisk, reševanje vsega tistega, kar je ključno, nujno in potrebno, ko so ljudje v socialni stiski. In zato bom podprl interpelacijo in pametno bi bilo, če bi ministrica imela kaj vesti, da bi že zdavnaj odšla oziroma zapustila in danes sploh ne bi sedela tukaj. In te seje danes sploh ne bi bilo; če bi odstopila, če bi imela toliko srca, srčne kulture in predvsem politične kulture, da bi odstopila in bi se mi danes ukvarjali s kakšno drugo zadevo. In bi se ta zadeva verjetno tudi hitreje reševala in zagotovo reševala na način, ki bi bil bistveno bolj pošten, korekten in blizu tistemu, o čemer mi danes razpravljamo, da bi se otroci veselili in stari starši veselili.

Ministrica, jaz sem danes kar nekaj časa porabil, da bi vas poskušal prepričati, da ne čakate na glasovanje. Ker tega, kar ste danes naredili – tudi koalicija potem kasneje, oziroma če se to danes ne bo zgodilo in se bo to zgodilo čez nekaj mesecev ali zelo v kratkem –, ko ste nas od začetka imenovali, da smo cirkusanti, tega verjetno večina ne bo prenesla, ko bo to pogledala doma in preštudirala, kaj ste s tem hoteli povedati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Morda bi še enkrat izpostavila – ker se vedno znova postavlja pod vprašanje pristojnost in razumevanje, še vedno gledamo različno, kaj so pristojnosti posameznih organov v naši državi – da so centri za socialno delo samostojni pri opravljanju svojega dela, strokovni delavci vodijo v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku samostojno. Poseganje v te postopke bi bilo z moje strani izraba oziroma absolutno bi presegla svoje pristojnosti. Takrat bi bilo verjetno več razlogov za to, da danes stojim pred vami in pojasnujem svoja dejanja, ker bi kršila zakon. Torej centri za socialno delo so samostojni. Tudi socialna inšpekcija je v pristojnosti ministrstva, samo to ne pomeni, dragi kolegi iz opozicije, da ministrica pokliče, reče inšpektorju, tako bo; pa tako je. Zakon o inšpekcijskem nadzoru je jasen v 4. členu, inšpektorji samostojno vodijo postopke. To je osnovno delovanje državne uprave. In velikokrat se iz vaših govorov sliši, na primer prej mi je bilo očitano, da sem jaz začela postopke o odvzemu otrok. To kaže na tisto osnovno nerazumevanje. Jaz nisem nič začela. Jaz tukaj, gospod Pojbič, sedim ves čas, večino časa, razen če moram kam oditi, na nujno stvar; to je bilo rečeno. Izraženo je, da so "moje" službe...; jaz ne vem, ali si v tej državi res predstavljamo tako. Očitajte mi uzurpiranje oblasti, hkrati pa iz svojih izvajanj jasno postavljate, kakšno imate ločnico o delovanju in pristojnosti. Hkrati ste rekli, da bo nova vlada odločila o otrocih, kje bodo. Jaz se bojim take nove vlade, ki bo na podlagi ne vem česa

odločala o tako zelo občutljivih stvareh. Na koncu koncev gre za koristi otrok. In jaz res ne vem, ali smo mi tu res tisti, ki lahko govorimo o tem, kaj je v otrokovi koristi. Mi ne vemo nič o tej družini. Ne vemo. Dejstvo je, da ne vemo; in zato so strokovne službe, ki o tem odločajo.

V enem od zapisnikov sem brala, da je 344 dokumentov pod sedmimi zadevami vodeno o tej družini. Jaz se ne čutim odgovorno v smislu, da lahko sprejemam tako pomembne odločitve, kaj je v korist teh otrok. Je pa dejstvo, da je pravica do zasebnosti teh dveh mladoletnih otrok. In če mislite, da ne bo imela ta razprava danes in vse tisto prej vpliv na njuno nadaljnje življenje, se motite. Žal smo imeli primer koroške deklice; ne vemo. Na koncu pravnomočne sodbe, ljudje so obsojeni za ugrabitev; ampak še vedno boste odprli, še vedno ste citirali primer obsojenosti. Na koncu ta koroška deklica, žal, njena posledica je, da bo za celo življenje koroška deklica zaradi tega, ker nismo vsi pustili, da pravna država, institucije te pravne države naredijo stvari. Ves čas naj bi jaz kot ministrica dvomila v vse odločitve zaradi tega, ker je odvetnik drugačnega mnenja. Torej ste na mnenju, da ima absolutno odvetnik prav. Jaz ne dajem sodbe, ali ima ali ne; samo vi, ki citirate, v interpelaciji navajate to kot edino dejstvo. Torej ste se absolutno postavili na stran enega. Jaz si ne predstavljam, kako lahko potekajo postopki, da se sliši samo eno stran. Zakaj ne želim in nisem sodelovala in ne bom sodelovala pri tem, da bomo razlagali, kaj in kako. Na Komisiji za peticije, gospa Irgl, ste govorili tudi o tem, kdaj je bil otrok zaplojen. Se vam zdi to ... /oglašanje iz dvorane/. V redu, govorili so o tem na tej seji in je na magnetogramu. To so dejstva, o katerih govorimo. Jaz to vidim kot zlorabo za neke druge namene, ker ta razprava danes, ali jaz odstopim ali ne, ne bo nič vplivalo na to, kaj se bo dogajalo sodno s temi zadevami.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kolega Pojbič, prosim, vsi smo vas prej poslušali.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Nič se ne bo spremenilo, ker v tej državi – jaz verjamem, da še vedno živimo v isti in da vsi verjamemo v pravno državo; ker če pa začnemo dvomiti v vse; v pravno državo, v institucije, v sodišča, v vse to dvomimo, socialni delavci tako ali tako po vašem mnenju nestrokovno opravljajo delo, dvomimo v centre za socialno delo; kaj nam ostane, kdo bo odločal o vseh teh stvareh. Pri čemer ne trdim, kot sem povedala že na začetku, ne trdim, da je sistem perfecten. Ni ga sistema, ki bi bil perfecten; vprašanje je samo, kako so razmerja in pristojnosti razmejena. Tudi na tem primeru se jasno kaže, da institucije pravne države delujejo. Ne da bi vedeli, kaj je ministrstvo na drugi stopnji odločalo in kaj ni, povzemate v interpelaciji navedbe odvetnika. Jaz ne želim tukaj razglabljati o tem, kaj je ministrstvo na drugi stopnji odločalo, ker je to

upravni postopek, ki teče, ker sem že jasno povedala, da je vprašanje zakonitosti in pravilnosti postopkov, kar vi dobro veste; da boste lahko kasneje, ko bom nekaj rekla, rekli: cel postopek je nezakonit. To ni fer. Gospod Pobjbič, o mojih čustvih, o tem, kaj jaz na podlagi česa mislim, to so vaše sodbe. Ampak verjamem, da ljudje upajo, da katerikoli minister ne odloča na podlagi čustev, ampak zakona. Ker če bi odločali na podlagi čustev in reagirali čustveno, potem tega jaz ne vidim kot pravno državo; razen če si vi predstavljate to kot pravno državo, da na podlagi čustev ministra, kaj minister čuti, kako je brezčuten, ker ne čuti, ker vi ste oče, jaz nisem mama in hodim okoli, kot mi očitata, ter odvezem otroke.

Druga stvar je, institut rejništva je v naši zakonodaji urejen. Institut rejništva je institut začasnosti, torej ko otrok v svoji matični družini zaradi različnih razlogov ne more tam biti; je institut, ki je začasne narave, torej ni trajnosti v tem institutu. V Zakonu o zakonski zvezi je institut vpeljan kot eden izmed ukrepov za varstvo korist otroka. Po drugi strani pa je z Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti določen postopek. In v naši zakonodaji ne poznamo pravice do rejništva. Kot posameznik imaš možnost, da oddaš vlogo za opravljanje rejniške dejavnosti, z zakonom je določeno, katere pogoje moraš izpolnjevati, usposabljanje je predvideno. Enkrat letno ministrstvo te kandidate vpiše v register izvajanja rejniške dejavnosti. Okoli 700 rejnikov imamo v državi. Vedno, zanimivo, ko razpišemo rejniška mesta, imamo manj prijavljenih, kot je razpisanih mest. Je pa zaradi specifične situacije sorodstva in ker stroka socialnega dela vedno najprej pogleda, ko gre za otroka, ki iz različnih razlogov ne more živeti s svojo matično družino, v sorodstvene, in sicer bližjo socialno mrežo. Tretjina rejnikov je sorodnikov, je del socialne mreže. Gospod Pobjbič, ne se bati, da bi vam kdo vzel otroke. Napeljevati ljudi v misli strahu, da centri za socialno delo hodijo okoli, jemljejo otroke, je spodkopavanje institucij socialne države in vere v te institucije.

Pri postopku, kjer gre za sorodnike, je predvidena krajša možnost za dovoljenje, vendar je tu nujno potrebno, da center za socialno delo, ki skrbi za otroka, glede na krajevno pristojnost ugotovi, da bi bil ta ukrep namestitve otroka v otrokovo korist. Tu je v ospredju, kot pri vseh postopkih, otrokova korist. In če pač ne ugotovi te koristi, seveda ni izpolnjen en izmed temeljnih pogojev za izdajo rejniškega dovoljenja. In res, prvič s tem primerom smo bili soočeni s tem, da gre za zelo različno... Center za socialno delo Velenje v tem primeru strokovno meni, da to ni v interesu oziroma v korist otroka; in po drugi strani smo dobili zahtevo za izdajo dovoljenja. To zahtevo smo dobili 4. 4. 2016, gospod Pobjbič, in v zakonitem roku sedmih dni smo o tej zahtevi odločili. Torej 11. 4. je ministrstvo o zahtevi odvetnikov glede izdaje dovoljenja za rejnike

odločilo. Ne bom komentirala sodb, nisem ne pravnica, nisem ne pristojna za te stvari; vendar vseeno morda, kar se tiče Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, 8. člen govori o pravici do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja. Kot sem vam že prej prebrala, gospod Pobjbič, niste bili v dvorani, je tudi v Družinskem zakoniku, ki ga je vaša vlada dala v medresorsko obravnavo, jasno zapisano, da družina ne predstavlja življenjske skupnosti dedka in babice z mladoletnim vnukom, da vam povem, da ste bili takšnega mnenja; pa zgleda, da spreminjate mnenja. Ampak dejstvo je, da so stari starši pomemben del, in to je treba jasno povedati; vendar razmerje med otroki in starši z vidika preživitvene odgovornosti je z našim Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih med starši in otroki. Stari starši tudi zaradi tega, ker ni neposredne dolžnosti preživljanja, kadar so rejniki, dobijo plačilo za opravljanje tega dela. Za vsakega otroka, za katerega skrbijo, dobijo 529 evrov plus dodatki. In tudi odločitev Ustavnega sodišča v preteklosti je bila v tej smeri, da morajo stari starši, če opravljajo rejniško dejavnost, biti za to plačani, ker pred tem niso bili. Prav zaradi te razlage, da ni jasne preživitvene odgovornosti. In absolutno, razprava o vlogi starih staršev je na mestu tudi v Družinskem zakoniku, smo jo vključili. Bo pa treba ob tem, ker imamo v našem zakonu vedno stvari urejene širše, na način, da smo starši odgovorni za svoje otroke, in potem je zelo pomembna tudi odgovornost nas, otrok, do naših staršev. Če bo dogovor v Državnem zboru in širše strokovno, da bomo v to vključili tudi stare starše, bo treba tudi na drugi strani, da bomo otroci skrbeli in bomo odgovorni za svoje starše in za svoje stare starše, ker to so povezane stvari.

Kar se tiče same konvencije, nikjer – pa mi lahko najdete, če boste našli razlago tega, kaj pomenijo splošne določbe 8. člena –, dejansko je samo obrazložitev tega 8. člena moč videti skozi sodbe Evropskega sodišča na tem področju. Mi nismo našli sodbe, ki bi stare starše v popolnosti izenačevale s starši, s pravicami in dolžnostmi. Dejstvo pa je, da sta dva primera, ki je bil tudi citiran, ki ga je citiralo Upravno sodišče, v zadevi Manuello in Nevi proti Italiji z dne 20. 1. 2015, kjer gre pa za zelo zanimivo interpretacijo sodbe. Sodba govori o tem, da stara starša dvanajst let nista imela pravice do stikov s svojima vnukoma. Pravica do stikov v tej sodbi. Zakaj? Ker je mati prepovedovala stike s starimi starši po očetovi strani, ker naj bi šlo za spolno zlorabo. In ker Italija ni zagotovila starim staršem, da imajo pravico, dedek in babica, do stikov z otrokom, svojim vnukom, je bila ta sodba, v kateri je interpretirano, da je skupnost starih staršev in otrok moč jemati kot družinsko skupnost.

In prosim, če gremo zdaj na ta primer, Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih naši zakonodaji jasno določa – mislim, da je 105. člen, nisem zdaj stoprocentno prepričana –

pravico do stikov. In absolutna pravica do stikov je ena temeljnih pravic otroka. Otroka, poudarjam. In ker sta babica in dedek prosila preko odvetnika za prenos krajevne pristojnosti, ker je center za socialno delo krajevno pristojen, da se dogovori za stike; in ker ni bilo s strani možno, smo ugodili in prenesli na Center za socialno delo Šentjur. Torej tisti je bil, ki je bil s strani odvetnika tudi izpostavljen, da ga želijo, smo prenesli. Stiki oziroma poskus določitve stikov je bil takoj in če bi se strinjali ter dosegli dogovor, bi bili ti že izvedeni. Zavajanje, da stari starši ne morejo videti svojih vnukov, so seveda deplasirani. In danes po mojih informacijah, tudi v medijih je, sodišče odloča o stikih; ker v končni fazi, po naši trenutni zakonodaji je sodišče pristojno za določanje stikov, ko se dve strani ne moreta dogovoriti. Tako je tudi pri razvezah staršev, odloča na koncu sodišče, center za socialno delo ima pa vlogo mediatorja.

Druga sodba Evropskega sodišča, kar se tiče 8. člena, pa je tudi proti Italiji, z dne 13. 7. 2000, kjer je pa Evropsko sodišče odločilo, da Italija ni kršila 8. člena kljub zakonu, ki daje prednost pri namestitvi otroka k starim staršem. Italija ima torej določilo, da so stari starši prednostno nameščeni; vendar so ugotovili, da otroku ni bila kršena pravica do družinskega življenja, saj otrokova stara mati ni izkazala dovolj interesov za stike z vnukom ter sodelovanja s socialno službo. Iz tega razloga so italijanske oblasti otroka namestile v rejniško družino. Samo berem obrazložitev. Torej interpretacija samo ene ali druge strani. Želim pokazati to, da zadeve niso takšne, kot vi mislite, kot odvetnik navaja; ampak so kompleksne. In ni na vas, na meni ali komurkoli drugem; razen seveda tistih, ki so glede na zakonodajo in razmejitve pristojnosti v naši državi za to poklicani, da to naredijo. In jaz vas samo prosim, da pustite, da opravijo svoje delo brez vmesnih sodb v postopkih, ki so vsi še odprti. Kar se tiče glede tega, morda bi še nekaj podatkov navedla, ker je šlo na področje ministrstva, ki je široko. Veliko se govori o revščini. Revščina je problem, je del sistema, ki je žal takšen, da ga poskušamo s socialnimi transferji blažiti. Kot sem pa izpostavila, so pa ključen pomen delovna mesta, aktivacija ljudi; in zato so tukaj znotraj zelo pomembni tudi programi socialne aktivacije. Ker se zdi in velikokrat se sliši, da ne delamo nič, da se niti ne trudimo, da izboljšamo situacijo, je vseeno prav, da povemo še nekaj podatkov. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja so tisti, ki jih na ministrstvu imamo v naši pristojnosti, da pomagamo ljudem, ki so ranljivi in ki niso na trgu dela, kjer se ne zaposlijo sami. Vseeno ponovim, mi smo povečali bistveno ta sredstva, če primerjate zelo podobno obdobje 2012–2013, pa tudi še zdajšnja, in tudi, ko pravite, da se nič ni spremenilo na brezposelnosti: imeli smo jih 130, danes jih je 100 tisoč, tudi stopnja zaposlenosti, ki je en verjeten pokazatelj, a se dviga, za 10 % več imamo delovno aktivnih. Povprečna stopnja

brezposelnosti je padla, povprečna stopnja brezposelnosti je v tem trenutku 9,7 %; najbolj je padla stopnja dolgotrajno brezposelnih oseb, mladih in starejših od 50 let, kjer je še vedno problem. Mladi so znotraj tega najboljše – ampak brez ukrepov aktivne politike zaposlovanja tega padca ne bi bilo. Tudi morda neka splošna slika gospodarstva v Sloveniji, lahko rečemo, da prejemnikov minimalne plače leta je bilo 2013 – 47 tisoč, to pomeni 14,6 % vseh zaposlenih, leta 2015 jih je 36 tisoč, kar pomeni 12,1 %.

Morda še o minimalni plači, ko veliko govorimo. Minimalna plača je tisto dostojno plačilo, ki bi sicer lahko bilo višje, vendar se vsi strinjamo, da jo je treba postaviti v okvir. Če pogledamo malce zgodovino, minimalna plača je bila uzakonjena leta 1995, naš kolega socialni demokrat, na njegovo pobudo, in če pogledamo zdaj številke. Leta 2004, torej v obdobju največje gospodarske rasti v naši državi, je bilo bruto minimalna plača 490,32 evra. Konec julija 2008, največja gospodarska rast, 566,53 evrov. Leta 2010, ker socialni demokrati nič ne naredimo, se je ta minimalna plača dvignila za 23 % na 734,15 evrov.

Drugo. Minimalni dohodek, minimalni dohodek kot tista osnova za izračunavanje vseh socialnih transferjev. Ne boste verjeli, vpeljana je bila leta 2001, je bil prvi izračun in takrat je znašal minimalni dohodek 158,33 evra. In ne boste verjeli, do leta 2011 ta država ni naredila nobenega novega izračuna! V času največje gospodarske rasti to ni bilo storjeno. V času največjega padca, največje krize smo 2011 naredili ta izračun. In zdaj seveda očitajte, da ga nismo ponovno naredili, pa smo vam povedali, da ga bomo, da čakamo podatke in 2008 ga bomo. Ampak spet v času največje krize smo dvignili, 2012 smo ga potem dvignili na 260 evrov. Izračunan je bil 288 evrov, kar je hvala bogu, da je danes. Ampak dejstvo je bilo, da se je dvignil s tiste vsote in da 11 let, 10 let ni noben nič. In zdaj želite mojo odgovornost za vse to! In mi še očitajte, da nisem dovolj čustvena in da hladno vodim in da sploh ne poznam čustev.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kolega Pojbič ...

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Minimalna plača, minimalni dohodek, vse to so zelo pomembni elementi zagotavljanja dostojnosti državljanek in državljanov. Verjetno se vsi strinjamo, da bi bilo lahko vse več. Lahko se vsi strinjamo, višja bi lahko bila minimalna, povprečna plača v tej državi. Višja pokojnina – čeprav prosim, vseeno bi povedala, za 40 let – uradni podatek – dela je povprečna pokojnina 806 evrov. Za 40 let dela. Samo, da ne bomo vsi operirali s podatki, ki so tako ali tako.

Morda samo ena izmed stvari, še DSO Lendava je bila omenjena, pa sem dobila podatek. 4. 1. 2016 smo dobili s strani sveta DSO Lendava vlogo za izdajo soglasja k imenovanju direktorja

zavoda. 30. 11. 2015 smo bili obveščeni s strani odvetniške družbe, ki zastopa kandidatko v postopku imenovanja, da so zaradi kršitev postopka vložili tožbo na pristojno sodišče. Imenovan je bil v. d., to je sedanjí direktor. Prišlo je tudi postavljeno vprašanje glede uporabe madžarščine v tistem okolju, kjer je pomembno, in smo zahtevali od v. d. direktorja, da uredi to v aktu o sistemizaciji. Akta še nismo prejeli, soglasja k imenovanju zato in tudi zaradi sodnega postopka še nismo izdali.

Verjetno večina stvari, ki jih danes tu izpostavljate, ima podobno obrazložitev. Ampak tu sem jaz danes, zato da vse tisto, kar ljudje govorijo in pišejo – z dolžnim spoštovanjem do vsega –, pa se ljudje, ki so bili danes naslovljeni, niti ne morejo braniti. Obtožili ste direktorico, brali nekaj, direktorja socialne inšpekcije. Ampak to je po navadi praksa, da ljudi, ki se ne morejo braniti, obtožujemo vse počez. In če danes tu stojim, pa bom verjetno še velikokrat ponovila, zato ker verjamem v pravno državo, ker verjamem, da so postopki in pristojnosti posameznih organov zato, da jih vsi spoštujemo, potem prav. Havla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Ministrica je spet voz obrazložitev podala malo na druge vsebine, ampak nič zato. Bom jo še sama malo povprašala okoli števil, ker jih že sama izpostavlja. Nazadnje ste rekli, povprečna pokojnina je 840 evra. A to je pokojnina? Povprečna pokojnina vseh 614 tisoč upokojencev, ki jih imamo danes, ali teh, ki grejo v penzijo, recimo v zadnjem letu? Ker verjetno so številke bistveno drugačne glede na to, da so se tudi pogoji spremenili. Prej sem vas prosila, da mi obrazložite, kje je teh 143 tisoč ljudi, ki jih enostavno, ko se skupaj malo sešteje od delovno aktivnih, upokojencev, nekako izgubimo glede na število prebivalcev, ki jih imamo v Republiki Sloveniji. Ali pa dajte vaše podatke na mizo. Koliko imamo upokojencev, koliko otrok, osnovnošolskih, srednješolskih, koliko študentov, koliko delovno aktivnih? Verjamem, da s temi podatki razpolagate.

Ker toliko govorite o tem, kako se je stanje v Sloveniji izboljšalo, pa morda še tudi dve številki. In sicer, resnično se sprašujem, zakaj pa se je toliko spremenilo in zakaj toliko več ljudi hodi po pomoč na Rdeči križ? Če pogledamo, v letu 2008 je bilo prosilcev 105 tisoč, v letu 2013 pa že 156 tisoč. To pomeni, da se je številka bistveno dvignila. In če vemo, da imamo okoli 290 tisoč ljudi pod pragom revščine in 410 tisoč ljudi izpostavljenih tveganju revščine, potem verjetno ne moremo govoriti o neki dobri socialni politiki.

Zdaj pa bi se vseeno vrnila nazaj na primer, na našo interpelacijo in ne nazadnje ponovno na

samo odgovornost in tudi pristojnosti ministrstva. Še enkrat bom ponovila določene stvari, in sicer 18. člen Zakona o Vladi: "Minister v skladu s sprejeto politikó vodi in predstavlja ministrstvo, daje politične usmeritve za delo ministrstva in organov v njegovi sestavi, nadzoruje njihovo delo ..." Da pa to lahko dela, da lahko opravlja ministrstvo to nadzorstveno funkcijo, pa seveda potrebuje vse informacije in je tudi do njih upravičeno. Tako se ne ponovno izgovarjati okoli tega, lepo vas prosim. Ne nazadnje tudi Zakon o državni upravi v 23. členu govori, da minister daje organu v sestavi obvezna navodila za delo ter mu naloži, da v mejah svoje pristojnosti opravi določene naloge ali sprejme določene ukrepe ter mu o tem poroča.

Sami cenite strokovnjake – in tako je tudi prav –, pa bom pač zdaj prebrala mnenje enega strokovnjaka, psihologa, dr. Kristijana Muska Lešnika, ki je v odmevih na TV Slovenija 26. maja rekel sledeče okoli primera koroških dečkov. Zdi se mu sporno izpeljava samega postopka, in sicer je rekel sledeče: "Najmanj dve stvari; prva stvar je prva informacija s centra za socialno delo, ki je prišla v javnost, da je pravzaprav šlo za razlog, povezan s starostjo babice. Tega niso nikoli demantirali. Se pravi, da je očitno ta informacija prišla z njihove strani, to je po moje popolnoma nestrokovno in popolnoma neetično. In druga stvar, center za socialno delo je posegel v eno skupnost, skupnost starih staršev in dveh otrok. Odločili so se, da bodo ta dva otroka odpeljali, so odpeljali z eno brutalno in nenadno akcijo, nihče se pa v tistem trenutku ni ukvarjal s tema dvema starima staršema. Ta dva stara starša sta prejela telefon. Jaz mislim, da pri takih posegih v eno skupnost se je treba lotiti skrajno preudarno, skrajno etično in z zvrhano mero empatije. O tem govori tudi kodeks socialnih delavcev in tukaj je bil ta kodeks, vsaj v odnosu do teh starih staršev, dobesedno pohojen s strani centra za socialno delo. To je treba opozoriti in mislim, da ena velika strokovna napaka, da se pa v tem vidiku njihovega strokovnega dela ne razpravlja."

Pa še eno mnenje oziroma opombo, ki pa jo je rekla dr. Verica Trstenjak konec maja v intervjuju na Valu 202: "Kot mati in pravnica pozorno spremljam rejniški primer koroških dečkov, ki zadnje tedne pretresa Slovenijo. Zgrožena sem, oprostite, kako lahko ministrstvo reče, da je odločba zakonita, kršene pa so človekove pravice. To je razlog za odgovornost, za odstop." Mislim, da kaj dosti več k temu ni potrebno dodajati.

Pa gremo ponovno na ta naš primer in nezakonnosti, ki so se v njem zgodile: način odvzema otrok starim staršem. Več kot očitno se tudi strokovnjaki ne strinjajo s tem, kaj je center za socialno delo naredil. Ne nazadnje se s tem ni strinjala niti varuhinja, ampak vseeno je Center za socialno delo Velenje se odločil za tako resnično, resnično neprimeren ukrep. Se pa vprašamo, zakaj pa ta isti center, ki bi dejansko

moral začeti postopek za odvzem roditeljske pravice, tega ni naredil. Seveda, ker smo tudi mi vseskozi poudarjali, da je šlo za odvzem otrok starim staršem, je ta center v odgovoru na peticije napisal, da sta bila otroka odvzeta staršu in ne starim staršem – ja, drži. Formalnopravno res, ampak oni so tisti, ki bi morali začeti postopek odvzema roditeljske pravice. Ne nazadnje ste sami rekli, saj človek je v priporu in svoje roditeljske pravice ne more izvrševati. Zdaj ti postopki tečejo – ampak, zakaj ste čakali toliko časa? Zakaj? Zato, da je bil morilec matere otrok – kaj? Stranka v postopku. Starim staršem pa tega niste priznali! Zakaj se je čakalo toliko časa? Verjetno bi po dogodku, kot je ta, pristojni center za socialno delo to moral nemudoma storiti, ampak tega ni storil. Ko pogledamo ta odgovor, vidimo, da je strokovni tim Centra za socialno delo Velenje že 1. 3. ugotovil, da ni v največjo korist otrok, da zanju izvaja rejniško dejavnost njuna babica. Strokovni tim Centra za socialni delo Velenje! Ja, krajevno pristojni center za odločanje o rejništvu je Center za socialno delo Slovenj Gradec, kamor je babica, stara mama, tudi pravilno vložila vlogo za odločanje o rejništvu. Ampak, kot vemo, ta postopek ni tekel pravilno. Ta vloga vložena, popolna vloga, bi morala biti predana na ministrstvo in vi, ministrstvo, bi moralo o tem odločati.

Glede na to, da se je že 1. 3. o tem odločalo, brez da bi se tisti postopek s strani centra, ki je dejansko bil formalno za to pristojen, zaključil – ja, kaj naj si o tem mislimo? In potem ta vaša socialna inšpekcija seveda ugotovi, da ni bilo nepravilnosti. Ja pa izhajali so iz dokumentov Centra za socialno delo Velenje, vsaj tako smo lahko prebrali. In vi tukaj zagovarjate, kako je socialna inšpekcija zadovoljna in vi se v delo ne morete vtikati. Spoštovana ministrica, vi imate nadzorno funkcijo nad to inšpekcijo, vi ste odgovorni ne nazadnje! Če ste bili opozorjeni s strani babice 25. marca in ste sami rekli, da ste poklicali na center in povprašali, kaj se s tem dogaja – in, zakaj niste takrat nekaj več od tega naredili? Ne nazadnje, zakaj niste nikoli povprašali socialne inšpekcije, kako je mogoče, da ni ugotovila teh nepravilnosti. Poglejte, saj vi se vseskozi izgovarjate, da o tem naj odločajo sodišča, ampak gre za postopke, ki so v okviru vašega ministrstva. Ne gre za novo zakonodajo. To so postopki odločanja o rejništvu. Zdaj je pač to en primer, ki je pokazal vse anomalije tega. Več kot očitno oziroma lahko je pa teh primerov veliko več in vi niste urgirali in reagirali takoj, ko bi dejansko o tem morali reagirati.

Ne nazadnje, ja, saj rečete, saj direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec, ki vam ni posredoval vloge, na katero slučajno so na tem istemu centru dvakrat pozabili dati štampiljko, kdaj je bila vloga v bistvu vložena. Nikoli nisem razmišljala o tem, da ko sem šla kdaj na upravno enoto, da moram biti jaz tista, ki moram paziti, da je gor dana štampiljka, ampak več kot očitno se takšne napake dogajajo. In

točno v tem primeru se to ni zgodilo enkrat, kar dvakrat. Ja, pa kako naj državljanke in državljani Republike Slovenije potem verjamejo v neko socialno državo! Resnično, če se takšne nepravilnosti lahko dogajajo oziroma se celo vprašamo, ali morda se v tem primeru niso zgodile namenoma.

Kar se tiče Upravnega sodišča, direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec je odstopil po ugotovitvah Upravnega sodišča. Moram reči, da nekoliko pozno. Mislim, da bi ga k temu morali vi pozvati že prej; takrat, ko ste pozvali Center za socialno delo Slovenj Gradec, naj vam predajo to vlogo stare mame, najmanj takrat. Ampak ne, čakali ste na to odločbo oziroma pač nekaj ste takrat morali storiti, da bi na ta način pokrili te stvari in ste žrtvovali enega od svojih kolegov. Ampak takrat, kot rečeno, bile so napake, s tem da niso bile dane štampiljke – osnovna stvar – na dokumente, ne ve se, kdaj je bilo vloženo, in ne nazadnje vloga ni bila dana naprej v roku. Zaradi tega ni bilo v zakoniku to odločeno, na drugi strani pa je drugi cenil o rejništvu odločil, in se je že odločil ta strokovni tim 1. marca. Resnično, mislim, da za čisto vsakega laika pa so ti datumi in številke in podatki popolnoma nesprejemljivi in več kot očitno tukaj ne gre za neke slučaje.

Nekaj dni nazaj, takrat ko ste imeli to famozno tiskovno konferenco, na kateri ste se prvič tudi javno izpostavili in dejansko sami dali težo temu primeru, je bila z vami tudi nekdanja dekanja Fakultete za socialno delo Gabi Čačinovič Vogrinčič. Nedolgo nazaj smo lahko v medijih prebrali, da so tudi tukaj stvari tekle nekoliko po svoje. Kaj se je dogajalo? Ta oseba je seveda takrat nastopila kot strokovnjakinja na svojem področju, ampak več kot očitno, ko se je vprašalo okoli tega, bila je seznanjena z osebnimi podatki, danes se ogromno o tem govori, ampak za to ni imela zakonske osnove, da bi bila s temi podatki seznanjena. Najprej je bilo sicer rečeno, da je nastopala v vlogi strokovne supervizorke, ampak je ni bilo na seznamu strokovnih supervizorjev z licenco, ki je na Socialni zbornici Slovenije. Kasneje je bilo rečeno, da je to delala na osnovi tripartitne pogodbe, ki pa je bila sklenjena komaj 11. aprila, tiskovna pa je bila 6. aprila, kjer je tudi več kot očitno dala vedeti, da se je z nekimi podatki seznanila. Tako gre tukaj za veliko manipuliranje okoli tega primera in na nek način, ne vem, zgleda, kot da se skuša za nazaj neke napake malo popraviti, ampak ne da se jih. Najhuje pa je to, da sta bila zaradi takšnih nepravilnostih otroka odpeljana k drugim rejnikom. Razloga ne vemo, mora to biti v korist otrok, to je jasno in to mora biti edini razlog. Razlog, ki ste ga sami navedli na tiskovni konferenci, da stara starša nista želela sodelovati s centrom, je absurden, ampak to je bilo takrat izpostavljeno po tistem, ko je prvo prišlo objavljeno, da sta prestara, kar je seveda pa še toliko huje.

Spoštovana ministrica, mislim, da je prav, da danes govorimo o konkretnih dejstvih,

ki so navedene že v interpelaciji, in dejstvih, ki so bila izpostavljena danes. O tem, kaj boste delali na ministrstvu v prihodnje, je čas tudi kdaj drugič. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik, hvala.

Bom hitra. Vprašali ste me glede pokojnin, glede podatkov, tako kot sem že prej pojasnila: 806 evrov je povprečna pokojnina za 40 let delovne dobe. Torej tisti, ki imajo 40 let delovne dobe, njihova povprečna višina je 806 evrov.

Kar se tiče mladih brezposelnih, ki ste jih omenjali, torej mladih je v tem trenutku 11 tisoč 50, torej 33 % manj kot aprila 2016. To so dejstva.

Glede sklada za pomoč najbolj ogroženih sem že prej izpostavila, da ga je Evropska komisija kot primer dobre prakse navedla, mi smo še pred uradno potrditvijo skupnega operativnega programa črpali ta sredstva, smo ena prvih držav, ki smo to črpali in zaradi teh sredstev. Približno dve tretjini hrane, ki jo razdelijo Rdeči križ in Karitas, se namreč na podlagi teh sredstev razdeli.

Kar se tiče stopnje tveganje revščine ali revnih, ker jih ves čas izpostavljate, pri čemer želim, da ne bo napačno razumljeno, vsak reven, vsak, ki je v stiski, je problem, treba mu je pomagati. Ampak vseeno, ko toliko govorite, v času največje gospodarske rasti, največje gospodarske rasti v tej državi je bila stopnja tveganja revščine 12,3-odstotna; v največji krizi te države, kjer smo padli za 8 % BDP pa 14,5, sicer absolutno preveč, ampak vprašanje tudi glede številk leta 2010 – 12,3 %, ob tem ko smo imeli najvišjo gospodarsko rast v tej državi. Kar je zelo pomembno za revščino, je pomembno tudi to, kar sem prej povedala, to je rast minimalnega dohodka od leta 2000, ker ni bilo sprememb 11 let minimalnega dohodka, osnove za izračun transferjev, da ne omenim leta 2012 ZUJF. In drugo, to je pa višina minimalne plače, ki je z vidika ljudi, njihove pokojnine še kako pomembna, verjetno mnogo bolj kot vse drugo.

Kar se tiče primera; čakali mi, mi čakali z odvzemom – to ni v pristojnosti ministrstva, ampak ponovno: čakamo, ker ne naredimo, ne odvezamo roditeljske pravice, tistega ne naredimo - zopet razumevanje pristojnosti razmerij.

In drugo, postopki tečejo, zato v tem primeru sem vam že prej navajala, koliko odprtih postopkov tudi na drugi stopnji, torej tudi ministrstvo o tem še odloča, Zaradi tega, da ne bi bilo dvoma o pristranosti, me je Vlada na mojo prošnjo izločila iz teh postopkov. Zaradi tega, ker bi bil lahko dvom v zakonitost in pravilnost teh postopkov, ampak postopki tečejo. Večino, kar govorite, govorite na podlagi mnenja nekaterih, medtem ko ni tukaj predmet, da o konkretnih

postopkih, ki so odprti, ki tečejo, jih komentiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Vinko Gorenak. Pripravita naj se mag. Branko Grims in gospod Primož Hainz.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Moj začetek bo navidezno izven konteksta, ampak zgolj navidezno, v nadaljevanju pa boste videli, da je še kako v kontekstu. Pravkar sem bral eno raziskavo na enem spletnem portalu, ki mlade v Republiki Sloveniji po posameznih fakultetah sprašuje, kdo so bili glavni osamosvojitelji. In mladi odgovorijo Milan Kučan, Janez Drnovšek – Pučnika ni nikjer. Potem jih pa vpražajo, kaj pomeni osamosvojitve Slovenije za zgodovino Slovenije in Slovencev. In študentje FDV skoraj enotno odgovorijo, da je to nepomembno dejanje. Nepomembno dejanje! Bom zaključil, da boste razumeli, zakaj sem začel s takšnim uvodom, zaključek bo povedal, zakaj sem začel – ugotavljam, da ministrice ni, običajno pred kakšnim nastopom, ki je ostrejši, odide. Upam, da bo prišla kmalu nazaj.

Poglejte, tema, o kateri govorimo, pa takole; predsednik, vi ste v samem startu, potem pa je še eden od podpredsednikov vse poslance opozoril: tajni podatki. Saj po eni strani imate prav, na mestu opozorilo, vendar naj vas opozorim, da smo imeli, mislim da, dve seji komisije, ki smo jih na željo ministrstva, ki smo ju na željo vašo zaprli. Koalicija sicer ni hotela sodelovati, pa vseeno. Ampak, predsednik, na obeh tistih sejah sem slišal, kako naj rečem, dva, tri neprijetne podatke, ampak čisto nebitvene. Kakšnih tajnih podatkov pa sploh ne ali pa sploh podatkov, ki bili v škodo otrok, tudi tisto ne. Jaz jih v glavnem nisem slišal. Tako tukaj nastane neko vprašanje, ki samo po sebi daje odgovor o današnjem poteku seje.

To, da ministrica reče cirkus pa cirkusanti – uboga gospa ministrica! Minister je danes tisti, ki hoče biti in ne tisti, ki je sposoben. Tako vemo, kako je, saj ministra ne dobite nikjer. Tisti, ki se javi, da bi bil minister, ga pa daste za ministra. Tukaj v tej dvorani pa sedijo ljudje, za katerimi je tisoč, 2 tisoč, 5 tisoč, 7 tisoč volivcev. In noben minister, ki ni bil na volitvah in izvoljen v ta parlament, pa potem šel na vlado, nima najmanjše moralne pravice, da reče, da je to cirkus pa cirkusant.

Naprej, ministrica in njena ekipa veselo tvita; prvič po dveh letih, se je spomnila, da ima celo tviter. No in na teh tvitih vidim cel kup napadov na kolegico Irglovo, ker je ministrica prej rekla, da so bili na komisiji neki tajni podatki in tako dalje in tako dalje. Nič od tega ni res! Državna sekretarka, ki je tukaj z nami, je bila na vseh sejah in natanko ve, kaj je na teh sejah bilo. S strani predsednice komisije je bilo celo nekajkrat opozorilo, tako preventivno opozorilo komu, da mu ja ne bi kaj ušlo, kot bi se temu reklo.

Zdaj pa k vlogi ministrov. Poglejte, ministrica zdaj govori vsem vam ali pa večini vas, ki niste bili ministri, in vam prodaja pravljico o tem, kako so pod ministrom neodvisni, kako so strokovni, kako minister nič ne more in minister nič ne sme. No, sedaj vi lahko verjamete, tisti, ki niste bili ministri, v tem trenutku ne vem, če vidim samo dva, da sva tako nalogo opravljala v tej dvorani. Jaz sem vodil ministrstvo z 9 tisoč zaposlenimi. 9 tisoč zaposlenimi. To je krepko več, kot je ministrstvo z vsemi centri za socialno delo in službami, ki so pri vas, pa vendarle, rekel bom takole; kadar se minister sklicuje na strokovnost, na neodvisnost, se pravzaprav izza teh dveh izrazov skriva neodgovornost, nepoštenost pa zlorabe. Zakaj to trdim? Zaradi tega, ker minister – pogledjte, leta 2001 je prišlo v notranjem ministrstvu do spora med generalnim direktorjem policije in ministrom. Šef policije je rekel, tega ti ne dam, tistega ti ne dam, onega ti ne dam, kaj te šmirgla, pojdi v Beograd. No, potem je pa odločilo Ustavno sodišče, ki je zavrglo pritožbo šefa policije in v obrazložitvi jasno povedalo, da v skladu z obstoječim pravnim redom ima minister dostop do vseh podatkov, razen če zakon kaj omeji. Recimo, na področju policije smo to omejili samo pri tajnih policijskih sodelavcih. Minister nima, pa tudi komisija, nima dostopa do imen in priimkov tajnih policijskih sodelavcev, ima pa dostop tudi do tistih šifer, recimo do Roža, Krizantema, Picasso in tako dalje, to so pa šifre samo. Do teh pa imajo dostop in vseh drugih podatkov. Pravno mnenje, ki je bilo danes že citirano tukaj, ki so ga napisali vsaj tile pravniki, ki so tukaj podpisani, Trpin, Kavčič, Grad – ne sodijo v desni pol, bolj sodijo v levi pol – ti so pa zelo jasno povedali, da ni podatka, ni podatka, ki ga minister ne bi smel vedeti. Torej sedaj ministrica, strokovnost, neodvisnost in tako naprej. To pomeni se skrivati, pa tudi v dvorano, vidim, da je ni nazaj.

Sedaj bom razkril še nekaj. Ne bo nič tajnega, ne se bati, nič ne bo tajnega. Mogoče tajnega za koga drugega, recimo, za moje kolege, ne za vas. Na tajnem delu seje sem rekel državni sekretarki, gospa državna sekretarka, glasoval bom v nasprotju z voljo moje poslanske skupine in ne bom glasoval za interpelacijo, ampak bom ministrico podprl, torej da se ne razreši, pod pogojem, da mi poveste en sam podatek, eno samo stvar mi povejte. To tudi danes sprašujem ministrico, ampak danes jo bom podprl, interpelacijo, to je menda jasno kot beli dan. Je pa imela državna sekretarka možnost, da to prenese ministrici in da te podatke dobimo vsaj v tistem zaprtem delu. Vprašal sem pa za naslednje podatke. Naštejte mi – A, B, C, Č, D ali kaj jaz vem, koliko obstaja, mogoče dovolj samo A – razloge, zakaj stari starši niso primerni. Šamo to. Zakaj stari starši niso primerni. Če bi mi naštel nekaj zaupnih podatkov, občutljivih podatkov, zoprnih podatkov ali kakorkoli, bi jaz verjel. Ampak veste, kaj se je zgodilo? Na odprtem delu seje je koalicija

pobegnila, ostal sem jaz, gospod Breznik pa Eva Irgl, pa tisti, ki so bili vabljeni, in državna sekretarka seveda in potem smo šli na zaprti del seje. Na zaprtem delu seje sem imel taka ušesa, velika, kaj bo sedaj povedala državna sekretarka. Ni želela besede. Si predstavljate? Na zaprtem delu seje ni želela besede in ni imela kaj povedati! Ko smo imeli drugi del zaprte seje, sem spet ponujal svoje sodelovanje z ministrico in odgovor je bil, da ne. Odgovora ni bilo. Torej se za strokovnostjo, neodvisnostjo skriva samovolja. Ne morem trditi, da je ministrica kriva za vse neposredno, ampak ministrica s svojim početjem, današnjim početjem prikriva, pokriva in zagovarja vse strokovne zlorabe, ki so bile v službah pod njo. To je pa konec koncev jasna ugotovitev.

Poglejte, spet ne bo tajnih podatkov - nič se bati predsednik! Bral sem odločbo, ki sta jo dobila stara starša, zakaj onadva ne moreta dobiti statusa rejnika. Zakaj ne moreta dobiti statusa rejnika. Ne gre za rejništvo otrok, ampak za status rejnika sta dala vlogo. V tej odločbi, ki je negativna za stara starša –ne vem, če bodo ljudje razumeli, kar bom povedal – pogledjte, piše, da imata stara starša domnevno neenak odnos do očeta in matere. Da bosta predvidljivo onemogočala kontakte z očetom, da bosta imela enostransko vzgojo otrok. Ampak dragi moji, to piše zakon, da morajo rejniki vzgajati te otroke v enakem statusu. Poglejte, ta uradnik, ki to piše, ne pove in ne pomisli na to, da gre za to, da je oče, ki je v zaporu, ubil hči starih staršev in mater teh otrok. In ta dva naj zdaj zagotavljata enak odnos do očeta, naj omogočata kontakte, naj lepo govorita o očetu, ki je ubil njuno hči in mater otrok! Veste, če to napiše nek uradnik – bom zdaj to primerjal s tistim, kar sem jaz počel pred 30 leti. Takrat sem vodil Policijsko postajo Celje in ko sem videl, da neka nočna policijska patrolja ne naredi nič, skratka, da je nekoristna, sem ta dva človeka poklical pa rekel, da nič nista naredila v službi, kupil bom lutki pa bateriji pa uniformi gor dal, pa bosta hodili po Celju gor pa dol, ker bosta cenejši, kot pa si ti, če ne delaš nič in ne misliš nič. Poglejte, pri takšni uradniški miselnosti se ti želodec obrne. Zdaj pa stara starša nista sodelovala s centrom za socialno delo ... Ja seveda nista, če center za socialno delo, če vi pričakujete, da bosta imela enak odnos do morilca hčere in matere otrok. Pa saj to je nekdo nor!

Če pa pomislimo še na en podatek, da pokojna še ni bila pokopana, pa delavci centra za socialno delo rečejo, ne ne, vidva nikoli ne bosta dobila teh otrok. Nikoli! To so delavci centra za socialno delo rekli. Ne, ne nikoli ne bosta dobila teh otrok! Kolikor vem, obstajajo dežurni rejniki; tisti, ki začasno prevzamejo nekoga. Ker če imate vi prometno nezgodo, otroci preživijo, starši umrejo, jih je treba tudi nekam dati. Verjetno v neko dežurno rejniško družino ali nekaj takega. Zakaj jih pa niste 28. 12. peljali v neko dežurno rejniško družino? Zakaj ste pa

takrat stare starše angažirali? A ste jih rajcali ali koga? Ne ga lomiti!

Ministrica je veliko govorila o institucijah pravne države, ki delujejo. Ja bravo! Ja, seveda delujejo v Avstriji, pa v Nemčiji, pa v Švici pa še kje. Seveda delujejo! Pa da ne boste rekli, bom dal kak aktualen primer, ker je ravno predsednik stranke tu, bom čisto drug primer raje dal. Ja saj pravne institucije delujejo tudi v primeru Kanglerja! Seveda delujejo. Oprostili so ga! Ampak njemu je pa mandat šel po gobe, družina mu je uničena, otroci se šolajo v Zagrebu. Ja saj on bo oproščen, torej deluje pravna država. Ja, dajte no, dajte no! Kako pa to deluje potem? Ne me farbat s takimi štoski, kot je pravna država! Poglejte še ministričin spin.

Včeraj je priletelo kot šus: Vrhovno sodišče je odločilo, otroka ostaneta v reji. Pika, amen, gotovo. Pa v odločbo. Kaj pa druga polovica? V drugi polovici pa je ravno sodišče potrdilo, da je šlo za kršitev ustave, da je šlo za kršitev Evropske konvencije o človekovih pravicah in vseh ostalih predpisov. Ja, ministrica, spusti samo prvi del in potem v Odmevih seveda moram povedati, da so malo nasedli spinu ministrice. Ja kaj pa drugega. Jaz sem pa imel obratno situacijo. Veste, ko sem jaz sedel tam dva stola levo od vas, državna sekretarka, januarja, decembra 2012, je bilo pa čisto drugače. Jaz sem tu sedel neprestano. Tam za vogalom sem pojedel en sendvič. Vsakega govornika, zlasti tiste tam na sredini, ki jih je vodil Jani Möderndorfer, bilo jih je 35, nastrojeni do mene kot ne vem kaj, sem gledal v oči. Tu in tam sem si kaj zapisal in takoj reagiral. Poudarjam, pojedel sem en sendvič, pa je trajalo do devetih zvečer. Ministrice danes tukaj ni. Če pa je, ko govorimo mi, gleda v tla, državna sekretarka gleda v tla. Če bi tam sedel kakšen psiholog, bi točno rekel, koliko je ura, bi točno pogruntal, koliko je ura in za kaj v tej situaciji gre.

Poglejte, kaj še počnete. Prej ste govorili, mislim, da je Pojbič bral neko pismo, po mojem je šlo za gospoda Donka, če se ne motim – iz službe ste ga vrgli, ker je rekel dve kritične besede zoper vas. Iz službe je letela tožilka iz Slovenj Gradca, ki je govorila nekaj kritičnega o tožilstvu. Iz službe je letela Kotnikova tožilka, ker je govorila nekaj kritičnega. Potem pa pogodbo sklenete z gospo Gabi Čačinovič, upokojenko, ki govori v vašo korist. Treba bo pa še pristojnim institucijam naložiti, da ugotovijo, kje ste sklenili pogodbo, ker ste jo nezakonito. Ona je razpolagala z vsemi podatki, 5 dni kasneje ste pa sklenili pogodbo.

Da zaključim, da pridejo kolegi na vrsto, treba je nekaj reči. Prej so me novinarji vprašali, kaj mislite o interpelaciji, ali bo ministrica odletela ali ne bo odletela. Sem rekel, ne vem, kaj bo, to boste videli na glasovanju. Pravi novinar, kaj pa to, SMC je enkrat za, potem je proti, potem premišljuje, Desus pa SD; logično, da SD zagovarja, Desus odreka podporo – kako vi to ocenjujete? Moj odgovor je bil naslednji –

ker ga tako ne bodo predvajali, je pa bolje, da ga sedaj vam povem. Rekel sem, pogledajte, situacija je naslednja. Poslanci SMC taktizirajo, njih je 35, mislim da – no, kakorkoli, na naslednjih volitvah jih bo pa za enega fičota, in logično je, da jo bodo podprli, drugače bodo službe izgubili. Morate to razumeti. SD, logično, da podpira, pričakuje, da bo iz fičota nastal minibus ali vsaj kombi, Desus ima pa tako itak vedno svoje računice in sesuje tako ali tako vsako vlado, ki jo oni hočejo, saj so tudi našo. Potem sem rekel novinarjem, pogledajte, rešitev je večinski volilni sistem, da bo tisti vodil to državo in vlado, ki bo dobil večino. Ne pa, da se večina – sedajle vi, včasih mi, nekoč tudi SD, ko ste bili za minibus – prilagajajo tistemu, ki je najmanjši. No, tega danes ne boste slišali po televiziji.

Da zaključim, začel sem s tistim, kaj mislijo študentje FDV in kaj mislijo študentje splošno v slovenskem prostoru, kaj mislijo študentje FDV sploh. Jaz sem se zgrozil nad tistim. Še danes bom seveda sestavil nek prispevek, v katerem bom zagotovo zapisal to, da mora neka nova vlada, ki bo prišla, prvi dan na prvi seji ukiniti FDV. Zakaj ukiniti FDV? Poglejte, če študentje FDV trdijo, da je osamosvojitve Slovenije nepomembno dejanje v zgodovini Slovencev. Poglejte, tam pa sedijo ljudje, kot je ministrica, ki je sedaj pobegnila ven – ona uči te ljudi in še mislim, da, ne vem, štiri, pet ljudi, ki ste danes poslanci v tem državnem zboru. Zato je treba FDV, kamor boste šli potem, ko boste fičo postali, ukiniti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims, pripravita naj se gospod Primož Hainz in gospod Matjaž Nemeč.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Vodja Poslanske skupine SD, ki ji pripada tudi ministrica, je izrazil veliko željo, da bi nekdo navedel še druge razloge za njeno razrešitev. Pa ker rad naredim uslugo, upam, da me bo sedajle slišal, čeprav ga ni v dvorani.

Namreč, gospo ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bi bilo treba takoj razrešiti že iz tega razloga, ker Slovenija pod njenim ministromanjem ni več tisto, kar piše v 2. členu Ustave, pravna in socialna država. To, kar je naredila ta ministrica na področju sociale, je to, da je danes Slovenija kot socialna država v bistvu ena groteskna parodija socialne države. Povem nekaj primerov; živimo v Sloveniji, kjer je bil nedavno objavljen razpis, da vlada išče stanovanja za migrante. In v istem tednu, gospe in gospodje, smo lahko brali v sredstvih javnega obveščanja primer, kako se mater samohranilko z mladoletno deklico meče iz stanovanja, na silo. Odločbe, vse legalno, ker se toliko sklicujete na zakon. Mimogrede, tudi Hitler je vse delal po zakonu, če je kdo pozabil. Gre za vprašanje vrednot, gospe in gospodje. In tukaj je problem vrednot. V istem tednu smo lahko brali dva primera, ko so rubežniki šli in

rubili nezaposlenim v Sloveniji, zaradi tega ker zaradi hude bolezni, v obeh primerih je šlo za raka, niso več mogli sami poskrbeti zase. V enem primeru, so bili objavljeni tudi dokumenti na internetu, so rubili celo električne medicinske aparate, ki jih je ta človek potreboval za vzdrževanje zdravstvenega stanja. In vi, gospa ministrica, boste govorili o socialni državi! Nekomu, ki pride od drugod in se razglasi za bog ve kaj, ni problem, 800 evrov na mesec ali koliko so že uradni stroški po vaših ocenah – vse se mu da, ni problema; nekomu, ki pa je slovenski državljan, ki je tukaj plačeval davke in prispevke, delal, potem pa zaradi neke objektivne okoliščine ni več sposoben skrbeti zase ali svojega otroka, tistega pa se udari. Tam je pa konec socialne države. Oprostite, to ni socialna država, to je paradija, groteskna paradija socialne države in vi ste odgovorni. Zato bi morali takoj iti! Ker ljudje niso več enaki, pa ste za enake možnosti.

Naj povem drug primer, ko govorimo o socialni državi. Sosednja Avstrija ima univerzalni otroški dodatek, da bi pospeševala rodnost, da bi omogočala otrokom čim boljše pogoje za njihov start v življenje. Če bi 123 milijonov evrov, ki jih je ta vlada vrgla skozi okno za migrante v samo letošnjem proračunu, razdelili slovenskim otrokom, bi vsak slovenski otrok lahko dobil več kot 300 evrov univerzalnega otroškega dodatka – tako na pamet izračunano, ampak prepričan sem, da pravilno. Gospe in gospodje, kje je zdaj vaša socialna država, kje je gospa ministrica, kje je vaša socialna država? Zato bi vi morali oditi, ker to je samo še paradija socialne države! Ker za vse tiste, ki res potrebujejo denar in ko denar potrebuje tisti, pomoč potrebuje tisti, ki iz objektivnih okoliščin ne more sam poskrbeti zase, za vse tiste zmanjkuje denarja, ker ste zavozili ekonomijo, totalno. Začelo pa se je v času Pahorjeve vlade s tistim zapravljanjem, ko se je dvignilo z rebalansom proračuna porabo za milijardo, v času, ko se je vedelo, da se gospodarske okoliščine poslabšujejo – objektivne kot svetovne. In potem se je to vleklo v nedogled in hrani se goro nekih, ne vem kakšnih levičarskih združenj, ki skrbijo za ne vem kaj in ocenjuje vse od sovražnega govora do ne vem česa, to vse visi na proračunu; za ljudi, ki pa so bolni, pa ni denarja pod to ministrico, pa se jih meče iz stanovanj, pa za mater samohranilko z majhno hčerkico! Za to pa ni denarja, te pa se meče iz stanovanja!

To, gospa ministrica, je vaša odgovornost, kajti po Zakonu o vladi ste odgovorni za področje, ki ga pokrivata, in zato bi vas bilo treba takoj razrešiti s tega mesta, ker to ni več socialna država. In kar je še huje, vi osebno in vlada kot celota niste pripravljeni na čas, ki prihaja, ravno tako kot niste bili lansko jesen na migrante, ko sem svaril poleti, ko je bil čas, pa pred poletjem pa je vaš kolega iz SMC rekel, da kaj, vi ste lahko to avgusta govorili, samo takrat so bili migranti še daleč, mi pa na dopustu. A ste zdaj spet na dopustih že ali kaj? Ali veste, kaj se

pripravlja? Čez nekaj dni boste videli kaj pomeni Brexit!

Dva teroristična napada, pred katerimi sem več kot upravičeno svaril, sta premaknila po vseh javnomnenjskih anketah, ki so objavljene v Veliki Britaniji, stvari v korist tistih, ki so za takojšen odhod, kar pomeni veliko nestabilnost na področju ekonomije za celotno Evropsko unijo. Lahko da se bo to sorazmerno hitro, ker gre za razumne ljudi, uredilo s kakšnimi začasnimi sporazumi in podobno, ampak verjemite, da bo to zgled, ki bo vlekkel, ker so si pač nekateri v Evropski uniji z našo vlado vred vzeli pravico, da so v lanskem letu nezakonito spustili več kot milijon ljudi, nepreverjenih, na področje Evropske unije in se sedaj soočajo s kriminalom, z 211 poskusi in izvršenimi terorističnimi dejanji in z vsem drugim, kar to potegne za seboj. Potegne pa tudi to, da posredno in neposredno strahovito veliko stane, ne samo Slovenijo, tudi druge. In gospodarski položaj se drastično slabša. Kaj to pomeni? Tiste države, ki vidijo v tem možnost, zdaj iščejo izhod v odhodu iz Evropske unije, končujejo se sanje 400 milijonov ljudi o bogati, varni Evropski uniji. Kar nekaj ljudi v politiki ni opravilo tistega, kar bi bili dolžni opravljati, ker se je raje smehljalo lepo za levičarske časopise. Lepo je biti multikulti, ko pa počni pa je 100 mrtvih pa 50 mrtvih pa poklana družina, kot je bila včeraj v Franciji – iskreno so žalje pač vsem, predvsem pa ubogemu otroku, ki je ostal – takrat pa glavo v pesek, takrat se pa potem reče, da orožje je krivo pa ne vem kaj treba, ja ljudje so, ne vemo čisto dobro. Ja kaj? Vi ste jih spustili notri, vi ste odgovorni, nihče drug. Tisti, ki smo pa svarili, smo pa upravičeno svarili, da je treba premisliti, kaj se dela, ampak premisliti je treba vnaprej. In potem se sproži preko vaših časopisov kakšna taka tragikomična bedarija, kot je bil tisti napad name v Delu predvčerajšnjem in je bilo hkrati objavljen napad, kako ne vidi časopis Delo nič upravičenega v tem, da sem svaril pred največjo možnostjo napada v zgodovini, čeprav je bil to soglasen sklep vseh na moji komisiji, jaz sem to povedal javnosti, tudi tistih iz koalicije, ampak objavljeno je bilo pa hkrati s poročilom o 50 mrtvih in več kot 50 ranjenih v streljanju v Orlandu. Ne vem, ali onim, ki so to hkrati objavili, niso nič oslovska ušesa rastla na glavi? Kje je njihova logika? Saj so se sami blamirali do konca, naslednji dan je bil pa tragičen dogodek v Franciji in, žal, verjemite, ni zadnji.

To pomeni, da bodo vse države, ki iščejo možnost izhoda, žal zelo verjetno ob takšni politiki, nadaljevanju te politike, še tako kot bo zdaj zgled Velike Britanije, iskale izhod v odhodu iz Evropske unije. Kakršnakoli že bo, Evropska unija nikoli ne bo več prostor povezovanja in sodelovanja, tak, kot je nekoč bil. Škoda je, da je tako; to se pravi, nekaj zelo lepega, kar bi bilo vredno ohraniti za zanamce. Slovenija na to ni pripravljena, gospe in gospodje, ne samo zaradi Velike Britanije, tudi zaradi vseh, ki bodo sledili, bomo priče daljšemu obdobju zelo nestabilnega

ekonomskega položaja za naše podjetnike, za vse, za finančne trge, če hočete tudi za socialo. Enkrat naj eden roko vzdigne, ki verjame, da je naša vlada na to pripravljena. Ga v celi dvorani ni. Vsaj toliko poštene ste. To je problem, s katerim se soočamo. Zato bi gospa ministrica morala iti, ker že zdaj denarja zmanjkuje, v še zaostrenih gospodarskih pogojih pa ga bo še bolj zmanjkovalo in socialne države bo še manj oziroma bo še bolj omejena samo na nekatere, na tiste, ki so včasih udbaši rekli, da je naš človek, očitno pa na migrante. Saj treba je zamenjati volilno telo, Slovenci naj gredo, kamor hočejo, za migrante pa ni problema, pa denar je vedno zanje, tam se jih ne nekontrolira. Tako približno je politika te vlade. In to ni socialna država, gospe in gospodje. To je groteskna parodija socialne države, ko daješ tujemu prednost pred svojim lastnim človekom, celo tistim, ki iz objektivnih razlogov ne more poskrbeti sam zase; kot ena nezaposlena mati mladoletne deklince, kot dva, ki sta zaradi rakavega obolenja izgubila službo. Tam pa ni pomoči. Tam pa ni denarja.

Zato bi morala gospa ministrica iti, tudi če vse ostalo izpustimo. In tudi zato, ker za slovenske otroke ne najde denarja za univerzalni otroški dodatek, prej sem vam pa izračunal: samo teh 123 milijonov za migrante, ki se jih meče skozi okno in zato uvaža težave in ogroža vse in vsakogar, tudi socialno državo kot celoto. Če bi jih razdelili med slovenske otroke, bi vsak državljan Slovenije, vsak otrok lahko dobil krepkih 300 evrov letnega univerzalnega otroškega dodatka. To je pa socialna politika te vlade in te ministrice.

Zato, gospe in gospodje, bom glasoval za njeno razrešitev.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko. Postopkovno gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Danes govorimo o interpelaciji zoper ministrico Anjo Kopač Mrak. V tej dvorani ni prisotna verjetno že okoli pol ure. Prav je, absolutno prav, da je prisotna. Prosila bi vas, da zagotovite njeno prisotnost ali pa da odredite nekajminutno pavzo, pa potem nadaljujemo sejo, saj resnično brez ministrice težko govorimo o današnji interpelaciji. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dva odgovora imam. Prvi odgovor je, da so vsi postopkovni, vse, kar je potrebno v skladu z našim poslovníkom, je izpolnjeno za to, da se ta točka pelje naprej. To je prvi odgovor.

Drugi je pa, da del tega, kar smo poslušali zadnje pol ure, ni letelo na ministrico, ampak na vse kaj drugega. Tako je eden vsebinski, drugi je pa postopkovni. Tako na to ne bom odredil nobenega odmora.

Besedo ima gospod Primož Hainz, pripravita naj se gospoda Matjaž Nemeč in Franc Breznik.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Mene seveda malo manj moti, da ministrice ni, ker vem, da nekje poslušša. Dobro, pa tudi sicer vem, da je poslušala, ker tako funkcionira cela hiša, je ozvočena, tako da to ni tako tragično. Torej lep pozdrav vsem skupaj, tudi ministrici; kolegicam in kolegom enako seveda!

Sam ocenjujem interpelacijo, bom rekel, nekako se vedno pri taki reči vprašamo, kaj je povod in kaj je v bistvu vzrok. Kar se povoda tiče, je jasno, da gre za primer dveh dečkov, koroških dečkov. Tu bom rekel, bom zelo kratek, da sem sam eden tistih, ki meni, da se stvari odvijajo, tako kot nekako bi se skoraj morale; pravna država – ne glede, da nekateri pač mislijo, ker niso na oblasti, da ta pravna država pač ni njihova. Pravna država mislim, da dela, centri delajo, ne rečem, da so najboljši, da ne delajo nobenih napak, ampak vendar, se pa seveda pri tem mnenju izrazito sklicujem na mnenje, ki ga nekateri imate za – torej niste navdušeni, ampak sam pa sem. Torej, Gabi Čačinovič Vogrinčič, ki ocenjuje, da je za otroka v tem trenutku optimalno poskrbljeno in to približno vidim, da sledi tudi iz stališča oziroma iz mnenja sodišč. V tem trenutku. Kaj bo, kakšne bodo spremembe, česa ne bo, to je drugo vprašanje, ampak jaz na tej točki, seveda, kar se primera, ali pa če hočete, kar se povoda tiče, zaključujem.

Drugo je pa seveda vprašanje vzroka, zakaj nekako tudi sam nisem najbolj zadovoljen s socialno politiko, in seveda s tem pade na teren ministrice, ki jo danes obravnavamo. Namreč, Desus je socialna stranka, skrbi za starejše in vse na spodnji polovici družbene lestvice, torej za mlade, invalide in seveda brezposelne. Na nekih točkah smo v Desusu – ali pa sam, če govorim o svojem imenu – nezadovoljni z nekaterimi dogajanji iz zadnjih dveh let. Namreč, mislimo, da se socialna politika prepočasi prilagaja novim razmeram, zakon o dolgotrajni oskrbi, zakon o osebni asistenci nikakor ne morata priti na program dela. Delovna zakonodaja nekako mi ni blizu, če lahko tako rečem; namreč, govorimo ves čas o fleksibilnosti delovnih mest, ne govorimo pa o zaščiti delavcev in tu vidim neko socialno zadrego. Res je, da brezposelnost pada, in bom rekel, hvala bogu in je to krasno, ampak vprašanje, ki se mi pa zastavlja, ali res imajo kaj od tega tudi tistih skoraj 300 tisoč, ki so na socialnem dnu in ki so danes lahko problem. V to pa nisem prepričan, tam se stvari dogajajo, mislim, da je nekaj ljudi oziroma da je ogromno ljudi, ki res težko preživijo svoj trenutek.

Rezervni demografski sklad, na katerem Desus vztraja že dve leti, če lahko poenostavim zadeve, in se pogovarjamo, kako bi ga organizirali, kako ga ne bi organizirali – celo Janko Veber kot zaščitnik ministrice je govoril o

tem skladu danes. Glede tega sklada ne dobimo podpore, bom rekel, partnerjev v tej vladi in seveda smo nezadovoljni. Vleče se, vemo pa, da je demografski sklad nekaj, kar je nujno potrebno, če bomo hoteli, da se bodo tudi mlajši v bodoče vključevali v pokojninski sistem.

Desus si je izbral 0,7-odstotno izredno uskladitev pokojnin, prvi so nas napadli takoj pravzaprav na levici ali pa tudi tisti, ki se proglašajo za socialne tudi na desnici, češ da to ni nič, mi pa mislimo, da je bilo to dobro in je bila dolga bitka za teh 0,7 % izredne uskladitve, zato ker smo prepričani, da smo s tem vsaj ustavili padec pokojnin. Danes se pogovarjamo o 0,4 %, da bi realizirali predlog, ki ga je dal svet SPLZ, pa se, bom rekel, tistih nekaj milijonov prenaša iz ministrstva na ministrstvo, drug drugemu ga mečejo kot vroč kostanj, ki ga nihče noče zagrabiti.

Kar se tiče akcije Starejši za starejše, je bilo danes že nekaj govora in ne bom ponavljal, akcija je izjemnega pomena. Moram reči, da pri teh zahtevah, teh socialnih zahtevah, bom rekel socialnih zahtevah prav na tem minimumu, če lahko tako rečem, se Desus čuti dostikrat zelo zelo osamljenega. Sam pa moram reči, da je res, da to ni samo problem enega ministra ali ministrice, to je seveda problem več ministrstev, tudi problem vlade, ampak to situacije v ničemer ne menja. Mi smo s tem nekako, smo nezadovoljni.

Moram reči, da kar se pa denarja tiče, o čemer je bilo tudi danes že govora, da ga je veliko, smo slišali – s tem se na nek način strinjam, namreč mi prodajamo velike, uspešne firme pod vsako ceno, zato da bi jo privatizirali in da bi privatizirali pod znakom: Vlada se ne sme vtikati v to privatizacijo, to je stvar gospodarstva. Seveda ni stvar gospodarstva, ker bomo spraznili vse fondе, ki jih imamo za bodočnost. Istočasno vprašanje, ki je pa obče evropsko, vprašanje štednje – tu se sicer malce obrača, ko je govoril dr. Jože Mencinger o tem, da je štednja neumnost oziroma da škodi državi kot celoti, seveda socialni pa sploh, so ga vsi jemali, kot da nekaj z njim ni v redu, danes seveda to ugotavljajo celo evropski ekonomisti, samo še drugorazredni evropski uradniki, ki hodijo v Slovenijo, razlagajo, da je štednja še vedno nujna za preživetje v evropskem prostoru

Zadnji primer, ki je pa tudi pri meni vzbudil izjemno slab občutek in se ga ne morem, čeprav še ni zadeva šla preko neke organizirane oblike zakona ali kaj podobnega, ampak zadnji primer, torej predlog davčne reforme, kot jo predlaga minister za finance, je pa absolutno nesocialno, da ne rečem protisocialno usmerjen. Namreč, poskrbi za bogate, za tiste, ki so pa nižje plačani, pa seveda popolnoma ne. Tudi ne poskrbi za srednji razred, kar naj bi bila formula. Ker srednji razred, tisti mlajši strokovnjaki, inženirji, mladi zdravniki, tisti od tega ne bodo imeli nič. Razen mogoče 0,0007 %. Ta srednji razred, ki je kreativen, ki je v bistvu tudi najbolj ustvarjalen, ki je mladostno zagnan. Ta srednji

razred ne bo od tega nič imel, da o nižje situiranih seveda sploh ne govorim. Torej, nekaj je točk na tem socialnem področju, s katerim Desus ali pa jaz osebno absolutno nisem zadovoljen in je vprašanje, ki se pa dotika socialnega področja in tu pade dr. Anja Kopač Mrak noter. Mogoče sem sam malce nervozen, ker po dveh letih smo na sredi mandata in se mi zdi, da se nekatere stvari prepočasi dogajajo. Namreč, na drugi strani vem, da se marsikaj dela, vem, da je bilo marsikaj narejenega. Tudi ministrica je naštevala celo kupico ukrepov, ampak vendar, mislim, da se dogaja to prepočasi. Marsikaj preprosti ni bilo narejenega, sam sem pa že v tistih letih, ko težko čakam na dolgi rok in sem mogoče malo bolj nervozen in zato tudi malce bolj zahteven, če lahko tako rečem. To približno.

Kar se pa tiče tistega okoli menjavanja mnenj, vam pa moram reči, da je to mnenje moje že ves čas, kar se pogovarjamo o tem problemu, in ga tudi v zadnjih tednih nisem prav nič menjal. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Sprušujem, če imata oba repliko. Najprej replika, potem proceduralno.
Replika gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Želim samo dodatno pojasniti kolegu Hainzu glede demografskega sklada in zato se prijavljam k repliki. Ja, to sem izpostavil kot enega pomembnih koalicijskih projektov.

Torej, demografski sklad, ki upravlja s premoženjem, ki ga dejansko imamo še v kar znatni višini na razpolago: energetika, zavarovalništvo, telekomunikacije, bančništvo... Vendar, dejstvo je, da to usklajevanje znotraj koalicije, če danes vendarle se pogovarjamo tudi na nekih drugih valovnih dolžinah, je treba poudariti, da to pogovarjanje glede demografskega sklada poteka izključno med Desusom in Stranko modernega centra. Socialni demokrati v ta proces nismo vključeni. Zato je prav, da tudi javnosti to pojasnim, da ne bo narobe razumljeno, kot da je SD tisti partner v koaliciji, ki, recimo. ne bi bil zainteresiran za ta postopek. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, sicer sem zelo razumevajoč človek – saj to veste, a ne? Postopkovno ima prednost po poslovniku pred repliko, ampak ni težav, ker sem odprtega duha, saj veste. Moj postopkovni predlog – hvala lepa, gospa ministrica, da ste prišli nazaj. Tudi jaz sem katere poslance težko poslušal takrat, ko sem imel interpelacijo, ampak sem sedel tukaj vedno.

Postopkovni predlog se pa nanaša, predsednik, vam na uravnoteženo vodenje seje Državnega zbora. Namreč, vi ste malo, to je tako že moj

tretji predlog na to temo v dosedanjem mandatu. Maloprej ste v postopkovnem predlogu gospe Lep Šimenkove rekli in nas okarali, da nas je kar nekaj govorilo vsepovprek pa izven. In nisem reagiral, ker ste imeli tudi prav, je bilo kar nekaj izven tega sistema. Ampak zdaj smo pa slišali podpredsednika, ki je povedal volilni program Desusa, pa niste nič reagirali. Lepo prosim, skušajte uravnotežiti, ker bo to za vse dobro. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Če je bilo dovoljeno na tej strani, je potem dovoljeno tudi na drugi strani. Dokler ne prestopite tiste meje, ki sem jih postavil na samem začetku, je ta zadeva sprejemljiva, glede na to, da je politika prostor, kjer se predvsem govori. Želel bi si sicer malo manj žaljivega govora, mogoče malo manj napadalnega, bolj strpne razprave, ampak žal do tega ne bo privedel kakršenkoli že ukrep izvedem. Ljudi ne morem spremeniti, vsak je pa na koncu odgovoren za tisto, kar pove.

Je pa res, da je velik del tega, kar se zdaj pogovarjamo, že najverjetneje izven dosega dela in odgovornosti same ministrice, kar je pač točka dnevnega reda. Ampak takrat na začetku ste bili pa nezadovoljni že s tem, da so nekatere stvari, o katerih se pogovarjamo, del tega ali pa niso del tega, so del samega zahtevka.

Tako sprejemam vaš postopkovni predlog in tako kot smo vodili do sedaj, bomo poskušali tudi v nadaljevanju. Ne bi pa odgovarjal prej na postopkovno na ta način, če ne bi bil izzvan, da moram zagotoviti ministrično prisotnost. Zadeva traja 13 ur, normalno je, da človek tudi za nekaj trenutkov pretegne noge ali naredi karkoli drugega, kar je pač nujno potrebnega za življenje. Politika ni središče, kjer bi moral nekdo biti na zatožni klopi in tudi interpelacija ni postopek, ki bi zahteval absolutno in stalno prisotnost tistega, ki je interpeliran. To je vse urejeno v postopkovno.

Besedo ima gospod Matjaž Nemeč, pripravita naj se gospod Franc Breznik in dr. Matej T. Vatovec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala gospod predsednik.

"Tukaj sem, tu stojim," to je nekajkrat danes ministrica povedala. Tukaj smo, tu stojimo, niste sami, kar veliko nas je, ne samo večinski del koalicije, tudi en del opozicije – predvsem tistim, ki bi radi ponovno slišali določene dosežke, kot so dvig minimalne plače, kot so nove štipendije, kot je sprostitev dodatnih razredov otroškega dodatka, kot je zmanjšana stopnja brezposelnosti. To bi pa predvsem rad poudaril, leta 2014 smo govorili skoraj o 130 tisočih, danes lahko govorimo skoraj o sto tisočih. Lahko govorimo o tistem delu, o tistem segmentu populacije, ki ga je kriza najbolj udarila, to so mladi. Od januarja 2014 do danes se je se stopnja brezposelnosti mladih znižala kar za tretjino.

V perspektivi 2014–2020 je bilo izpogajanih skorajda četrtino več sredstev. Bili so uvedeni programi usposabljanja na delovnem mestu, v katerega se je vključilo več kot 14 tisoč ljudi. Za deficitarne poklice je bilo namenjenih več kot 1 milijon 200 tisoč evrov. Ali pa projekte odpise dolgov, nekaterim se je zdel populističen, ampak dvomim, da je tistih 3 tisoč 600 ljudi oziroma oseb, ki je sodelovalo pri tem, enakega mnenja.

Veliko je bilo govora o objektivni in subjektivni odgovornosti, kot da nismo vsi odgovorni; odgovoren je minister za promet, ko nastane gneča, odgovoren je minister za kmetijstvo, ko pride do zmrzali, odgovorno je Ministrstvo za zdravje, ko pride do nevšečnosti v bolnicah. Ampak naša odgovornost je, da na napake, ki nastanejo, znamo promptno vsebinsko pravilno odgovoriti. Ravno na to naša ministrica opozarja nenehno in to že od tistega prvega mandata, ko ji je že marsikdo očital, ko je zasedala mesta državne sekretarke. Če bi takrat, tudi tisti, ki ji danes očitajo, da ni uredila stvari, katere ste vi sami pričakovali, ne bi imeli te nevšečnosti, kateri smo priča danes. Se pravi, da bi tovrstna vprašanja reševali na drugačen način v okviru družinskega zakonika.

Interpelirana je bila zato, ker je delovala v okviru svojih pristojnosti. Dovolila je, da vsak opravlja svoje delo, bog ne daj, da bomo mi, politiki odločali o usodi tistih ranljivih ali pa tistih, katerih je doletela nesreča. Če bo politika namesto stroke odločala, zagotovo bomo o tem na dolgo razpravljali v parlamentu, ampak tudi če bo stroka odločala namesto politike, bomo ponovno se o tem pogovarjali, ampak vselej iz svojega zornega kota, odvisno od lastnih potreb; in to je hipokrizija politike. Naša odgovornost je, da postavimo pravne okvirne in pravila delovanja prav zaradi tega, da ne bi prihajalo do tovrstnih manipulacij, ker namreč, ne glede na vse, kar živ človek dobrega naredi, moramo se zavedati, da vse kar počnem, – in ko govorimo o institucijah, so to živi organizem in ni nujno, da če bi v tem primeru odločili kakorkoli drugače, da bi rešili probleme tudi za naprej. Zato je zelo pomembno prizadevanje predvsem v smeri systemske rešitve in ravno to je tisto, na kar ministrica Anja Kopač Mrak nenehno opozarja, in to ne samo na tem področju, o katerem bi morali danes govoriti – in opažam, da si dovolimo govoriti tudi širše –, ampak predvsem o tem, da znamo v tem primeru odločiti o tistem, kar je najbolj pomembno; se pravi, o usodi otrok. V tem primeru je, moram reči, kar veliko ljudi danes uporabilo izraz, da je prišlo do manipulacije. Mogoče je to res, ampak vprašanje je, v čigavo korist. Otrokove zagotovo ne. In ni naloga naša, da rešujemo probleme v parlamentu tiste narave, ki bi se v tem primeru morali reševati na sodišču; in ravno to je tisto, na kar bi nas družinski zakonik na nek način napeljal.

Naj poudarim, da rezultati kažejo, da se politika ministrice za delo, družino, socialne

zadeve in enake možnosti izvaja v skladu vrednot, ki so solidarnost, enakost, pravičnost in pri katerih bi se morali dobesedno vsi prepoznati. Namreč, pravica otrok je tista, ki bi morala v tem primeru biti v ospredju, in žal mi je, da tega tudi vsi, od katerih bi pričakoval, ne razumemo in želimo iskati v nekih dogodkih, ki so zagotovo tragične narave, nek svoj politični interes. Okrožno sodišče oziroma sodišče je odločilo, da je odločitev bila pravilna. Otroci so ostali pri rejnikih, tako kot je tudi opozorilo na določene postopkovne napake, katere ni nihče tudi zanikal v smislu, da jih ni treba odpraviti. Ravno zaradi tega se odvija proces reorganizacije CSD, ravno zaradi tega se odvija proces ponovne uveljavitve družinskega zakonika. Vloga ministrice v tem dotičnem primeru gre predvsem v smislu nadzora in iskanja sistemskih rešitev.

Pri spremembah delovanja centrov za socialno delo moram poudariti predvsem ambicijo, in sicer pilotnega projekta, ki bi se odvijal v Ljubljani, in zagotovo je to pionirski primer – postavljanje nekih novih praks v delovanju centrov za socialno delo. Ob družinskem zakoniku bi najverjetneje pomenil neko novo paradigmo v reševanju tovrstnih problemov. Kar nekaj posameznikov je omenjalo predvsem tisti del odvzema otrok, zaradi katerega se lahko laično vprašamo, na kakšen način bi ga pa lahko izvajali, da bi ta bil prijaznejši, pravilnejši, kajti noben odvzem otrok ni takšne narave.

Zato bomo v nadaljevanju poslušali izkoristiti priložnosti, da bomo odgovarjali na tista vprašanja tudi koalicijskih partnerjev, da bomo le pokazali neke prave smernice in pravo filozofijo ministrice k reševanju tudi v bodoče tovrstnih težav. Toliko z moje strani. V prihodnje se bom pa predvsem javljal v smeri odgovarjanja na očitke. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko kot predlagateljica, izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Moram resnično opozoriti na neke napačne navedbe, ki so bile ravnokar izrečene. Politika tukaj o ničemer ne odloča, mi ne odločamo o postopkih, mi opozarjamo na nepravilnosti in kot opozicija smo to tudi dolžni narediti. Kaj imamo v rokah? Imamo pisna poslanska, ustna poslanska, lahko predlagamo spremembe zakonov, dajemo amandmaje. In seveda, imamo interpelacijo kot ključno; to, kar smo - ne bom rekla izkoristili -, to, kar smo naredili, ker je to edino, kar lahko naredimo zoper ministrico. Ne nazadnje je parlament tisti, ki potrjuje ministre. Mi ne moremo, kot poslanci, ne moremo kontaktirati posameznih uradnikov in njih spraševati, lahko pa sprašujemo ministrico. In to smo naredili, mi tukaj o ničemer ne odločamo. Ministrica govori vseskozi: sodni postopki tečejo.

Ja, tečejo, ampak morda ne bi rabili zoper ta primer teči, če ne bi prišlo do nepravilnosti. Na področju znotraj vašega ministrstva. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravita naj se dr. Matej Tašner Vatovec in gospod Andrej Čuš.

Izvolite, gospod Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik.

Danes smo imeli vsaj dva očitka, ki sta bila po mojem mnenju nesprejemljiva; prvi je bil s strani ministrice, da smo cirkusanti. Poglejte, ko sem nekoč bil v cirkusu kot otrok, sem se spomnil točke metanja nožev. Danes vam bom poskušal, gospa ministrica, zmetati nekaj argumentov, tistih, ki držijo, ki pijejo vodo, kot vedno, vsem ostalim, tisto, kar je moja kritika, kar menim, da je bilo nepravilno in kar je tudi kritika vašega dosedanjega dela – torej, ministrica v dveh mandatih, in pred tem še državne sekretarke.

Da se vrnem k interpelaciji o delu ministrice dr. Anje Kopač Mrak. Mi smo ji očitali v prvi točki odgovornost pri nesorazmernem posegu v človekove pravice, varovane z Ustavo Republike Slovenije. Očitali smo ji kršitev 53. člena Ustave zaradi varovanja otrok in družine ter ustvarjanja za varstvo potrebnih razmer, pravico do zasebnega življenja otrok in starih staršev v 35. členu Ustave, potem posebno varstvo in skrb za otroke po 56. členu Ustave. V drugi točki smo ji očitali odgovornost in opustitev dolžnega ravnanja kot pristojne ministrice, ki je dolžna zagotavljati, da državni organi in nosilci javnih pooblastil v vseh dejavnostih, postopkih v zvezi z otrokom, za otrokovo korist in celovitost družinske skupnosti v primeru arbitrarnega odvzema otrok, torej da poskrbi za te zadeve. Tretja točka, odgovornost in vpletenost pri politizacija dela centrov za socialno delo in v primeru predvsem CSD Slovenj Gradec. Četrta točka, odgovornost pri pripravi zakonodaje na podlagi političnih prioritiet. Peta točka, dejanj in stališč ministrice, pristojne za družimo, za izvrševanje politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v institucije socialne države.

Preko te interpelacije pa lahko smiselno tudi razpravljamo kritično tudi do ostalih projektov. Lahko ji očitamo predvsem populistično vlogo, piarovsko delo, ne pa delo ministrice za delo, družino in socialne zadeve. Prikazovanje slovenski javnosti s strani ministrice za socialo, družino – Potemkinova vas –, kot da je to neka izrazito socialno varna deželca. Slovenija ni več izrazito socialna deleža. Prvič zaradi tega, ker smo gospodarsko po eni strani neuspešni, ker se zapiramo, po drugi strani, pa ker celo vrsto tega denarja porabljamo v socialni, prihaja denar za socialo tja, kjer ni potreben, in ga ni tam, kjer bi bil potreben. Spomnimo se zapletov pri

razpisu za deficitarne poklice, ministrice, šlo je za kaos, šlo je za kaotične razmere - kdor prej pride, prej melje! Pa lepo vas prosim, spoštovani kolegi, živimo v 21. stoletju, saj ne stojimo v vrsti za kruh kot leta 1957 in 1958, spoštovana ministrica. Potem spomnimo se socialne kartice, konec prejšnjega leta so bile obljubljene – jih ni. Nujna reorganizacija CSD, to govori ministrica že dva mandata. Vrednotnice za osebe, danes smo o njih govorili. Koliko so prinesle? Približno 150 tisoč evrov, sami stroški za vrednotnice pa so znašali več kot 300 tisoč evrov in tako naprej. Torej, gre za same neuspešne projekte. Spomnimo se za odpis dolgov; tri mesece marketinga, tri mesece piarovskega dela, kaj bo, kakšen odpis dolgov v tej državi. Lepo vas prosim, totalno neuspešen projekt! Smejali so se v občinah in v ostalih lokalnih skupnostih, dobesedno temu projektu. Torej, čista Potemkinova vas, čista Potemkinova vas.

Sedaj gremo k bistvu današnje interpelacije. Prva zadeva, tisto, kar je najbolj odgovorno delo ministrice, da skrbi za nemoteno delo, ministrica. Začnemo pri izvoru problema, to je bilo samo delo. Torej, samo vodstvo CSD v Slovenj Gradcu in tudi v Velenju, predvsem v Slovenj Gradcu in pogledajte si medijske zapise z imenovanjem 54-letnega Jurija Šumečnika: Delo 28. januarja 2014 Tako se začne: Direktor CSD po strankarski liniji izbran. Naprej, 2. julija, Za direktorja izbran edini kandidat brez izkušenj. 28. februarja 2014 Bodo v tretje le izbrali Šumečnika. 8. marec 2014 Izstopi iz Sveta zavoda CSD Slovenj Gradec. Na strokovno presojo se CSD ne ozirajo, svet zavoda ni izločil Jurija Šumečnika – 8. aprila 2014. Potem Delo, ponoven zapis iz dežele kralja Matjaža. Bi se čudili, če bi za delo v mesnici nalašč iskali nekoga, ki bi bil lahko vse, samo mesar ne – torej, nekoga, ki je totalno nekompetenten, ki ne izpolnjuje pogojev in takega so izbrali za direktorja. Kako naj neka institucija deluje? Se nadaljuje, pogledajte. Nadaljuje se Pri direktorju ne bodo čakali na Vlado – torej dajmo na hitro, dajmo ga spraviti skozi stranka vrata. Nadaljevanje zapisov Direktorja CSD tudi tokrat niso izbrali – 18. junij, in tako naprej. Soglasje Šumečnikove osebnosti – 11. julija in tako naprej. Šumečnik je glasoval za samega sebe – 8. avgusta 2014, Delo na strani 12, Šumečnik postal direktor CSD – 27. septembra 2014. In potem zapisi, kako je ministrica na podlagi vseh teh kriterijev odobrila, torej dala soglasje k imenovanju. To je, kar se tiče političnih imenovanj nekoga, ki je nekompetenten, ki nima izkušenj na tem področju. In potem se čudim, zakaj ta center ni mogel delovati.

Druga zadeva, ki se tiče kronologije dela v Državnem zboru. Sodišče in vsi ostali so ugotovili kršitve človekovih pravic, predvsem starih staršev. Torej, imamo v Državnem zboru komisijo za človekove pravice in temeljne svoboščine, za peticije, ki se ukvarja, ki je specializirana za kršitve, za poudarjene kršitve, in tudi za peticije. Pogledajte, tam ministrica ni bila

na tej komisiji niti enkrat, vedno jo je zastopala državna sekretarka, ki je bila izredno redkobesedna. Imeli smo tam tudi ljudi, ki se ukvarjajo, ki so profesionalci, ki so strokovni. Tudi če bi bil danes kot poslanec zelo zlonameren do družine, če bi želel svojo politično, lahko rečem, udejstvovanje dvigniti nad korist otrok in družin ali predvsem starih staršev, pogledajte, niti tega ne bi zmožel, ker nismo dobili nobenih podatkov. Kolega Gorenjak je danes govoril, lahko skoraj potrdi tudi kolegica Irglova: Ni bilo nobenih podatkov, iz katerih bi lahko zaznali ... Ne bom se vračal, kolega Gorenjak je razlagal, kakšne so bile teme, ki so bile na zaprti seji – ni bilo nobenih tem, bil je monolog nas, ko smo državno sekretarko spraševali. Prosili smo jo tudi, če nima pooblastil, da pokliče ministrico ali da ministrica pride na zaprti del in nam obrazloži. Ničesar od tega! Povabljeni na seji, strokovnjaki s področja, so razlagali o treh vidikih, kjer se odločajo za rejništvo: govorili so o emocionalnem delu, govorili so o funkcionalnem delu in govorili so, seveda, o materialnem delu, ko se odločajo. Nismo dobili nikoli odgovora, ali je bil ta emocionalni del tisti – torej, kjer ugotavljajo delavci CSD, kakšna je ta družina, kakšna so ta razmerja, tisti, ki imajo pravico ali pa ki bodo morebiti tisti, ki bodo skrbeli za otroke. Torej, ničesar nismo dobili. Dobili smo informacije, tiste ki so bile, da so prve opazke ali pa prva opažanja ljudi, ki so hodili po smrti matere nadzorovat stara starša in otroke, da je bilo vse v redu; da niso ugotovili nobenih nepravilnosti, ki bi slabo vplivale na razvoj otrok. Kot veste, emocionalni del pomeni, da so otroci pri svojih 3, 4, 5, 6 letih močno vpeti tudi v neko okolje, vpeti so v nek vrtec, vpeti so v svoje najbližje, vpeti so tudi v svoje vrstnike, s katerimi se družijo. Tako kot smo se mi, ko smo bili otroci, od peskovnika naprej. Torej vse to je bilo prekinjeno v enem dnevu, z enim esemesem Našli smo drugo rejniško družino in dobesedno na silo odpeljali iz vrta. Ali se vam zdi, da je to sprejemljivo dejanje v letu 2016? Ministrica je dvakrat danes govorila, da veljajo v sistemu družbe in tudi pri njih sistem zavor in ravnovesja. O tem večkrat razlagam in govorim, da ne deluje. Ta sistem zavor in ravnovesja ni deloval na začetku, ko smo proslavili državo, ko smo imeli probleme predvsem v medicini, pri raznih številnih napakah, ko so se ščitili tudi zdravniki eden drugega. Ampak, pogledajte, to se odpravlja; več se je pisalo o tem, več smo se pogovarjali, več teh napak pride v javnost. Ne zaradi tega, da bi obsojali zdravnike, tudi ko se marsikdaj gre v, lahko rečemo, zelo komplicirane pa kompleksne posege, ampak zaradi tega se to ne ponavlja, se ne skriva pod preprogo. Tudi v medicini, v medicinski stroki o so tudi zdravniki sami rekli, da ne bodo ščitili svoje slabše kolege ali pa tiste, ker to meče slabo luč na kompletno stroko. Potem, pogledajte, smo imeli problem s slovenskimi sodišči. Še dve leti nazaj so rekli, da ne smemo komentirati določenih sodb. Danes,

ko vemo, v svetu obstajajo celo prakse, kjer so celo – nekoč je Klemenjak izjavil, da v Ameriki celo oddaja poteka, kjer eden izmed poveljnih profesorjev ustavnega prava govori o sodbah vrhovnega ameriškega sodišča in jih komentira na televiziji.

Sedaj smo prestregli ta del, torej sodni del. Sedaj pa, izgleda, prehajamo na del, ki se ukvarja s socialno varnost, s CSD. O tem se do sedaj ni smelo razpravljati, to je tabu tema. To je zaprti del stroke. Pa vas zdaj sprašujem – katere stroke? Ali imamo tukaj stroko, katero doktrino razlaga Gabi Čačinovič in noben drugi? Torej nekdo, ki popravlja škodo in napake ministrice in CSD na lokalnem nivoju in pride in pove v prid njim, potem čez nekaj dni dobi podpisano pogodbo. Ali je to normalno? Je to pravna država, je to sistem zavor in ravnovesja? To je zame kaznivo dejanje, to so elementi kaznivega dejanja. Torej, če bom jaz napisal neko mnenje, kjer bo moje mnenje vam koristno, potem čez nekaj dni dobim iz državne institucije pripravljeno pogodbo. Pred pogodbo pa se seznanim z vsemi podrobnostmi tega primera. Tudi kot znanstvenik, tudi kot profesor, morda nekdanji, kljub temu da sem upokojen, nimam te pravice! oprostite. Še posebej, če nimam licence in vsega ostalega, kar je potrebno v tistem primeru.

To je bilo nadaljevanje napak in v tej krizi, v tem, lahko rečemo popravljanju, damage kontrola pred javnostjo, kot je bilo danes tudi povedano s strani mojih kolegic in kolegov; po tisti tiskovni konferenci, ki jo je imela ministrica, ko je takoj zaščitila primer, kljub temu da po vsej verjetnosti ni poznala vseh podrobnosti, ko je nastopila še Gabi Čačinovič – zdaj nam očita, da smo mi ta primer politizirali.

Pri tem je treba poudariti, da se je organizirala civilna iniciativa in to ljudje, ki so stare starše poznali, ki so bili vsak dan z njimi skupaj. Predstavnik te iniciative je bil pri nas in je rekel: "Poglejte, mi smo iz istega bloka kot stari starši, živimo skupaj 30 let, vemo, kaj imajo za kosilo vsak dan, kakšne smeti odnašajo, kako se oblačijo. Mi poznamo stare starše po vsej verjetnosti bolj. Torej, ko mi vidimo ta primer, če so jih njim vzeli, potem jih bodo tudi nam, ki smo celo nekateri lahko, bom rekel, slabši skrbniki ali pa če bi se ta primer zgodil. Poznamo jih 30 let." Torej izvajajo neke doktrine družinske politike, ki ni skladna z doktrino občečloveških vrednot slovenskega naroda in tradicijo slovenskega družinskega življenja. Res je, da stari starši niso po zakonu tisti, ki bi lahko, ki so ali pa so del neke razširjene družine po slovenski tradiciji. Vse to so primeri, ki kaže, spoštovane kolegice in kolegi, luč, da se na ministrstvo in njenih institucijah dogajajo neverjetne stvari. Da ne govorim, da ni naključje, da kjerkoli pogledaš po Sloveniji, so vidni člani SD ali so zaposleni v CSD ali pa ostalih javnih zavodih, kot pri nas, recimo, v Zavodu Hrastovec. Tako je strankarska celica stranke SD. Potem pa se vsake toliko časa malo pride v konflikt, pa se

malo zamenjajo in to je to. To so te zgodbe, to je kot neka kasta ljudi v okviru CSD, ki je prevzela ministrstvo in vse ostale institucije, kot neka strankarska celica. To je za mene nenormalno in zaradi tega tudi sistem zavor in ravnovesja ne deluje. Poglejte, ni problem, če si ti član ene stranke, ko pa so vsi, večina vseh ljudi, ki dela na enem ministrstvu, člani neke opcije, pa sistem zavor in ravnovesja ne deluje, ker se ne gleda eden drugemu pod prste. To je ta problem, ki je, ta problem ščitenja od mikroravni do ministrice. Zaradi tega problema mi danes sedimo tukaj, spoštovane kolegice in kolegi, in to so temelji te interpelacije, da se to nikoli več ne ponovi, škoda pa se dela vsako sekundo. Teh trinajst ur bodo ti otroci še vedno pri rejnikih, kljub temu da so bile kršene človekove pravice. Vsaka minuta.

In ponovna zloraba, zadnja zgodba te zgodbe pa je zloraba te odločbe Vrhovnega sodišča, interpretiranje v javnosti. Seveda je Vrhovno sodišče odločilo. Odločilo je pač, da trenutno naj ostanejo tam, kjer so, da dokler se vsebinsko ne odloči o tem primeru, da se ne bodo delale nove škode tem otrokom. Ampak vse to vse to meče, da se ne poslušamo, da se zavaja javnost, da se ščiti ljudi, ki so delali napake in to ščitenje poteka, lahko rečemo, od mikroravni do ministrice in tu je ta zgodba. Tu je ta zgodba, ki je nevarna. To je nedemokratska zgodba, spoštovani kolegi. To je zgodba, kjer ni zavor in ravnovesij. Zaradi tega in številnih zgodb, ki sem jih danes naštel, bi se morala ministrica že davno posloviti. Če bi bila normalna, bi se poslovila že po tistem, ko je kršila tudi slovensko družinsko tradicijo, ko je slovenski narod dvakrat povedal, ko je izgubila na referendumu dvakrat, in je dvakrat povedal, da si take družinske politike ne želi in tudi tega ni upoštevala ministrica. Tudi to bi bil znak za interpelacijo in za odhod s tega ministrstva. Torej, odkrivajo doktrino in deluje po neki doktrini, s katero se slovenski narod ne strinja in ki je kvarna, ki nam zmanjšuje nataliteto in vse ostalo, po katerih se mladi ljudje množično odseljujejo v tujino, ker nam tujci zaposlujejo naše ljudi, tukaj se pa hvalijo, kako ga je naredila, za sto milijonov, da ima proračuna, da bo zmanjšala število nezaposlenih. Koliko jih je odšlo iz Slovenije za stalno, koliko je samo dnevnih migrantov v tem času, spoštovani kolegice in kolegi, in koliko bo zaradi napačne družinske politike manj natalitete v slovenskem narodu in tako naprej. To so pa problemi, ki bodo nastopili čez nekaj let, ko bomo imeli totalno uničeno demografsko sliko. Vse to so znaki, da se danes poslovite od ministrice in da se tja postavi nekdo, če že drugega ne, vsaj iz druge opcije, zato da se ta sistem ravnovesij vzpostavi, spoštovane kolegice, kolegi. To je zgodba za danes. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec, pripravi naj se gospod Andrej Čuš in gospa Marjana Kotnik Poropat.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Uvodoma bi se moral nekoliko dotakniti glede nekaterih navedb, ki jih je podala ministrica glede uskladitve minimalnega dohodka. V Združeni levici od Vlade ne zahtevamo samo, da izračuna življenjske stroške, ampak da uskladi minimalni dohodek s temi življenjskimi stroški. To je tisto, kar je trenutno največja težava. Ocena, ki je bila pripravljena, seveda še ne pomeni, da bo ta dohodek dejansko dvignjen. Ministrstvo je namreč že leta 2009 ugotovilo, da bi moral biti minimalni dohodek 385 evrov. Sedem let potem je še vedno 288 in v proračunu za leto 2017 manjka ravno teh 90 milijonov, ki bi omogočili dvig teh 288 na dejansko raven, se pravi, na 385. Manjka pa seveda zato, ker koalicija vztraja pri znižanju dohodnin za tako imenovani višji srednji razred in to je ena od težav glede tega vprašanja.

Da nekoliko osvežimo spomin, tukaj imam sporočilo za javnost ministrstva z dne 24. 7. 2009, v katerem ministrstvo ugotavlja, da bi morala začasna socialna pomoč takrat znašati 385 evrov, trajna pa 562. Dalje zapisujejo, da je ministrstvo ta znesek znižalo na 308 z razlago, da je minimalna plača samo 460 evrov neto. Torej, ni res, da so takrat izračunali teh 288 evrov, ampak so izračunali skoraj teh 100 evrov več, torej 385, cela nekaj evra. Tako ni res, da je bilo obljubljenih 288 evrov, obljubljenih je bilo dejansko več, torej 308 evrov. Obljubili so tudi, če citiram iz zaključka tega dokumenta, "v nadaljevanju pa bo naša obveza, da zagotovimo polno vrednosti izračunanih minimalnih življenjskih stroškov".

Mi smo že povedali naše rešitve. Združena levica bi sredstva za dvig minimalnega dohodka zagotovila s spremembo enega zakona, to je Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, kjer bi preprosto številko 17 spremenili na 20. Govorim o obdavčitvi, seveda, kar bi še vedno bilo pod povprečjem v Evropski uniji, ampak teh 100 milijonov bi bilo treba nameniti nekam drugam, ne za davčno olajšavo višjemu srednjemu razredu, kot se sedaj napoveduje, ampak nekam drugam. Tu je problem tudi naslova ekonomskega programa Socialnih demokratov, ki se glasi Za pravičnejše davke in razbremenitev srednjega razreda. Če bi to želeli, bi si morali prizadevati ravno za take ukrepe. To je tudi razlika med socialdemokrati in Združeno levico. Po eni strani vi stavite na socialni dialog, jaz pa na nek način pravim, da delodajalci ne bodo nikoli pristali na višji davek na dobiček in s tem bodo seveda tudi vedno rušili ta socialni dialog. Edini način, da bi na to pristali, bi bil, če bi se jim radikalno znižali dohodnine. Po drugi strani, če se to zgodi, sindikati ne bodo tega

dovolili in vemo, kakšni so zaključki takšnega socialnega dialoga. Recimo, sindikati so nekaj dosegli samo takrat, ko so pravzaprav ta socialni dialog zamenjali z razrednim bojem. Če se spomnimo, leta 2009 je bil dvig minimalne plače izveden kljub nasprotovanju delodajalcev. Tudi redefinicija minimalne plače lanskega leta je bila sprejeta mimo Ekonomsko-socialnega sveta ravno zaradi tega, ker so delodajalci odstopili od socialnega sporazuma. Skratka, gre v bistvu za te razlike, ki so ključne in pomembne. Da ne govorim o tem, da je po svoje tudi depasirano, da po eni strani govorite o tem, kako ste izračunali minimalne stroške, hkrati pa ste 50 tisoč prebivalcem odvzeli varstveni dodatek in državne pokojnine. Leta 2012 so bili teh dveh prejemkov deležni malo več kot 60 tisoč ljudi; skratka, ne govorim o nekih majhnih številkah. Letos jih povprečno te prejema samo še 10 tisoč, čeprav se je vmes kriza na nek način ublažila.

Če pa preidem k vprašanju same interpelacije, seveda, kot je tudi kolega Hanžek že prej povedal, se v Združeni levici distanciramo od tega, kar danes že cel dan poslušamo s strani SDS. To niso pravi razlogi, zaradi katerih bi morali interpelirati ministrico. Gre za bolj kot ne, neke poceni politične piar poteze. Gotovo pa se moramo vsi strinjati, da je ministrica najodgovornejša za socialno politiko v tej državi in v bistvu ravno zaradi tega je odstavitev v tem trenutku – in zaradi česar tudi podpiramo to interpelacijo –, tisto kar lahko pomaga k temu, da preidemo v neke bolj socialne politike, ker trenutno to, kar opravlja ministrstvo, to niso. Seveda odstop ali zamenjava ministrice ne bi bilo dovolj, morali bi zamenjati vlado. To je vsem jasno, ampak je pa morda eden od predpogojev.

V svojem uvodnem odgovoru ali pa tistemu hvalospevu, ki je na nek način navedel, kaj vse se je zgodilo na tem ministrstvu v tem času, ministrica ni niti z besedo omenila stanovanj, recimo, stanovanjskega vprašanja ali subvencij za najemnine. Govorim o tistih subvencijah, ki jih je ravno ta vlada ukinila za neprofitni del tržnih najemnin. Seveda ministrica ni edina, ki je odgovorna za te subvencije; ni niti edina, ki bi bila izključno odgovorna za to, da so se ukinile, je pa verjetno ena od najbolj odgovornih za ureditev tega področja. Trenutno kaže, da tudi te svoje dolžnosti ne bo do konca opravila. Zakaj pravim tako? V Združeni levici smo vložili spremembo Zakona o dostopu do pravic do javnih sredstev, v katerem spreminjamo oziroma vračamo stanje nazaj, kakršno je bilo pred uvedbo zloglasnega občinskega ZUJF; skratka, da se odpravi ta nepravilnost, ki se je zgodila s to ukinitvijo. To smo storili, še preden je Ustavno sodišče odločilo o tem primeru in odločilo je, vemo kako, da ne gre za ukrep, ki bi bil samo socialno nepravilčen, ampak da gre za ukrep, ki je v prvi vrsti protiustaven. Kolikor poznamo delo ministrice, bo verjetno strankarski prestiž

ponovno postavila pred interes ljudi in to je bilo videno že večkrat, če se spomnimo predloga o zakonu o enkratnem odpisu dolgov, ki smo ga predlagali sami, Predloga zakona o inšpekciji dela ali pa Predloga zakona o socialnovarstvenih prejemkih, ki je odpravljala obremenitve nepremičnine pri prejemnikih varstvenega dodatka. Gre za nekaj teh primerov takšne prakse in tu, če ostanem pri teh subvencijah, načeloma se odločba Ustavnega sodišča običajno uporablja neposredno, tako da to niti ni največji problem, problem je seveda vračilo oziroma neka odškodnina tem ljudem za nazaj. Ti najemniki so seveda ostali brez subvencij, v nekaterih primerih so se verjetno tudi zagotovo odpovedali stanovanjem, se preselili v slabša stanovanja, morda pa tudi že bili deložirani v tem času. Edino, kar bi bilo normalno, predvsem pa pravično, bi bilo, da bi se jim za nazaj izplačala ta subvencija, tudi z ustreznimi obrestmi. Pri tem se lahko uporabi odločbo subvencije, ki je veljala do izteka subvencije. To je ena od možnih rešitev. To rešitev bomo v Združeni levici tudi predlagali, vemo pa, kakšno je uradno stališče ministrice. Nekje je dejala, da odškodnina za nazaj ne bo, kar pomeni, da kdor bo hotel to odškodnino, bo moral iti v tožbo. To je na nek način znak birokratizma, ki ga na žalost moramo opredeliti kot značilno za ministrstvo, ki ga vodi ministrica Kopač Mrak. Seveda, po svoje uradniki na ministrstvu nočejo imeti dodatnega dela s temi vprašanji, vendar niso ljudje tisti, ki so krivi za to, kar je nastalo, niso socialno ogroženi tisti, ki so povzročili ta zaplet, ampak je odgovorna vlada in kot takšna mora seveda tudi to odgovornost sprejeti in to odpraviti.

Istočasno tukaj govorimo na nek način o neki represiji, ki jo izvaja ministrstvo oziroma ministrica po zgledu svojega nekdanjega predstojnika dr. Svetlika, ki se izvaja nad socialno ogroženimi na vsakem koraku. Jasno je, da številni upravičenci ne bodo zahtevali te odškodnina na sodišču, ker je po eni strani to blazno zapleteno in po drugi strani tudi povezano z visokimi stroški. Težko je pričakovati, da bi nekdo, ki je v zelo težkem socialnem položaju, potem se dodatno obremenjeval tako finančno kot tudi psihično. Gre za zelo težavne postopke v takšnih primerih in seveda na ta način, se pravi z zmanjšanjem teh tožb ali zahtevkov za odškodnina bodo po eni strani občine privarčevale, ljudje pa bodo živeli v nečloveških razmerah. Isto se dogaja pri socialnih prejemkih, leta 2012 sta ravno Svetlik in Kopač Mrak ukinila državno pokojnino – takrat je bilo 16 tisoč prejemnikov približno – in prenesla varstveni dodatek s ZPIZ na proračun. Državne pokojnine sta v celoti ukinila, varstveni dodatek pa je postal vračljiv. To so pač te politike. Število prejemnikov varstvenega dodatka se je zmanjšalo za približno 78 %, tako mislim, da so ti učinki precej jasni in tudi zgovorno je, kaj pomenijo. Na ta način je bilo prizadetih približno 50 tisoč najbolj ranljivih

skupin in tu govorimo o kmetih, starejših ženskah, invalidih in tako dalje. Gre za skupino, ki je nedvomno revna, ki je na robu družbi in istočasno imajo, če karikiram, to nesrečo, da imajo v lasti neko nepremičnino.

To so nekateri momenti, ki jasno kažejo na to, da enostavno delo ministrstva, predvsem pa ministrice, gre v smeri, ki so daleč od tega, da bi vodile socialno politiko, ampak gre za zgolj neke neoliberalne politike, ki preprosto šparajo oziroma varčujejo na revnih in po drugi strani ne vračajo tega nikjer.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Čuš, pripravita naj se gospa Marjana Kotnik Poropat in gospod Bojan Podkrajšek. Izvolite, gospod Čuš.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala za besedo. Spoštovana gospa ministrica, minister, kolegice in kolegi!

Sam bi se rad na začetku svoje razprave predvsem dotaknil dogajanja, katerega smo spremljali tako v Državnem zboru kot tudi preko medijev v poznih večernih urah. Nekako sem sam dobil občutek, da v ozadju poteka neko kupčkanje, neka trgovina, pri tem pa se pozablja na delo, ki ga opravlja politika in predvsem na ljudi. Včasih sem dobil tudi občutek, da je to, ta situacija nekako podobna kampanji za ameriške predsedniške volitve, ampak tam je vsaj kaj smešnega, pri nas je, žal, vse več tragikomičnega; in to že kar nekaj časa.

V svoji razpravi se bom dotaknil tako področja socialne politike, zaposlovanja in tudi enakih možnosti. Namreč, o tem zelo malo ljudi govori, meni pa se zdi področje enakih možnosti še kako pomembno. Slovenija bi naj bila po 2. členu Ustave Republike Slovenije pravna in socialna država. Mogoče se to sliši ali pa ko se pogovarjamo v Državnem zboru, da kdo od tukaj prisotnih temu verjame, ampak če se pa pogovarjamo z ljudmi, kam smo prišli z državo po toliko letih, pa mislim, da je zaupanje ljudi tako v pravno državo kot pa tudi v socialno državo na dnu. Lahko rečemo, da papir prenese vse, ljudje pa ne. In zato je seveda vse več ljudi, ki enostavno s papirji naredijo takole /raztrga papir/. Ob tem, da bi morala biti Slovenija pravna in socialna država, pa bi tudi rad povedal, da bi morala biti še posebej pravična in zagotavljati enakost možnosti. Danes se ta enakost možnosti rezultira edino v vse večji bedi in enakosti v revščini, srednji sloj izginja, delež socialno ogroženih in ljudi na pragu revščine pa je iz dneva v dan več. Slovenija bo zagotavljala enakost možnosti takrat, ter bo seveda tudi pravična, ko bo vsak posameznik imel enako možnost do zaposlitve, kariernega napredovanja, do šolstva, do zdravstva in ne, tako kot danes, ko vse poteka nekako preko vez in poznanstev. S takšno prakso je treba enostavno prekiniti.

Ko govorimo o socialni politiki in tudi danes je bilo veliko govora, se verjetno vsi zadevamo, da je treba pomagati tistim, ki so na robu preživetja in tudi ranljivim skupinam. Po drugi strani pa tudi sam ne morem dopustiti vedno večjih obdavčitev tako gospodarstva, posameznikov, ne morem dopuščati tega, da se uvaja vedno nove birokratske ovire, ki odganjajo tako tuje investicije, o katerih bi lahko govorili, po mojem, dva dni v Državnem zboru, in tudi odganja podjetnike in delovno aktivno prebivalstvo v tujino.

Ko se pogovarjamo o področju zaposlovanja in položaja mladih sploh, je nekako večina ukrepov in zakonodaje targetirana na skupino mladih med 15. in 29. letom starosti. Žal pa je politika pri tem pozabila na, žal vse več ljudi reče, izgubljeno generacijo, to je starejših od 29 let, te generacije, ki so končale s študijem v začetku gospodarske krize, se izobraževale za poklice, kjer so rekli, služb je polno, potem pa je čez noč vse padlo. In podatek, da kar dve tretjini ljudi med 15. in 34. letom starosti živita pri starših, kaže na to, da se mladi danes ne moremo in ne morejo osamosvajati. Na eni strani imamo mlade, ki še komaj pridejo do zaposlitve, je fleksibilna, je nezanesljiva, na drugi strani pa imamo starejše, ki imajo precej bolj varne oblike zaposlitev. Tukaj tudi moj apel in poziv k nekemu novemu dogovoru, kajti politika zadnjih nekaj let sili Slovenijo v medgeneracijski konflikt. Potrebujemo nov dogovor, nov deal, bi rekli, med vsemi generacijami in deležniki, ne samo v Državnem zboru in člani Ekonomsko-socialnega sveta, ker tam je reprezentativnost tudi vprašljiva. Po podatkih Eurostata se v Sloveniji v zadnjih desetih letih konstantno povečuje stopnja tveganja revščine med mladimi zaposlenimi. V letu 2013 je ta znašala že 7,2 %, kar pomeni, da se je gledano na leto 2005 kar podvojila.

Veliko smo se v Državnem zboru ukvarjali tudi s področjem odpravljanja volonterskih pripravništev. Pred nekaj dnevi je potekel rok, ki je bil sprejet na Odboru za delo, družino, socialne zadeve, da tako Vlada kot tudi pristojno ministrstvo pripravita zakonodajne rešitve, ki bodo odpravile volontersko pripravništvo, to tako imenovano novodobno suženjstvo. Sicer so nekateri ukrepi na mizi, ampak sam sem pričakoval precej več. Tudi opozicija, tako jaz kot kolegi desno od mene, smo pri tem bili vedno zelo konstruktivni in podajali veliko predlogov, ampak nekako na koncu se gre za nek prestiž, tudi žal egoizem, in zaradi tega smo tam, kjer smo.

Na področju štipendij so po mojem mnenju bili narejeni neki pozitivni koraki naprej. Edino, kar me je zelo zmotilo, je bila izvedba razpisa za deficitarne štipendije, ko je nekako zaradi nekih birokratskih napak na ministrstvu grozilo, da bo veljalo načelo, kdor prej pride, prej melje. Na srečo so potem bili rezultati razveljavljeni, sicer bi takrat bil sam prvi, ki bi predlagal interpelacijo in razrešitev vas kot ministrice.

Ko se pa še vseeno pogovarjamo o področju športa, sam bi si kot bivši športnik, 13 let sem treniral judo, mogoče se danes ne vidi več toliko, ampak vseeno želel bi si, da bi iskali neke rešitve, s katerim bi izjemne športne dosežke spet lahko uveljavljali in upoštevali za Zoisovo štipendijo. Namreč opažam, da je izjemno velik osip mladih, perspektivnih, zelo nadarjenih športnikov ravno v srednji šoli, potem ko gredo študirat, nato pa naenkrat poniknejo. Verjetno tudi zaradi tega, ker politika na področju sociale kot tudi na področju športa to ignorira in se s tem ne ukvarja.

Kot eno izmed zadnjih točk, ki pa me je tudi zelo zmotila, pa bi lahko povedal, kot je že prej gospod Breznik, da ste pa zelo inovativni in si zelo želite ukvarjati se z novimi birokratskimi ovirami. Sam spremljam že vaše delo, ko ste še bili državna sekretarka, mislim, da dr. Svetlika. Že takrat je sam nekako bil zelo inovativen in kreativen pri postavljanju novih birokratskih ovir, sicer pod pretvezo boja proti delu na črno, ampak ta ukrep od 1. 1. 2015, ko se osebno dopolnilno delo opravlja preko sistema vrednotnic, pa je zagotovo strel v koleno.

V javnosti sem pridobil podatek, da je v lanskem letu, v celem letu bilo z naslova vrednotnic pridobljenih 158 tisoč evrov. Od tega ZPIZ prejel 123 tisoč, Zavod za zdravstveno zavarovanje pa dobrih 35 tisoč evrov. Časnik Finance je nekako v lanskem letu skušal preračunati, koliko so znašali stroški vzpostavljanja tega samega sistema, seveda samo zagonski stroški – prišli so nekje do četrtr milijona evrov. Tudi, kar se tiče projekta odpisa dolgov, je po mojem mnenju šlo v tem primeru zgolj za nek piar in izkoriščanje ljudi, ki so na robu preživetja. Sam zakon pa je bil naravnano tako, da ljudje od tega niso imeli kaj veliko oziroma na začetku veliko upanja, na koncu pa še večji obup.

O problematiki dolgotrajne oskrbe starejših bi lahko veliko govoril, o tem je veliko poslanskih vprašanj, obiskov v poslanskih pisarnah, ampak mi bo zmanjkalo časa. Ampak za takšen projekt je potrebno tako sodelovanje vas in pa Ministrstva za zdravje in tudi predsednika Vlade. A reformi naboj te vlade je, tako kot sem že povedal: moderno je delati nič. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, doktorica Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Je veliko stvari bilo, pa bom na kratko malce pokomentirala.

Večkrat je bilo že izpostavljeno, in sicer naj bi Ustavno sodišče odločalo o tem, kakšne so pristojnosti ministra za notranje zadeve v razmerju do policije. Treba je povedati, da je to bilo 12. 11. 2001, tukaj je sklep, kjer je jasno, da se to zavrže. Zakaj se zavrže? Zaradi tega, ker

izpodbijanje določbe ne posega neposredno v pravice pravnega interesa oziroma pravni položaj pobudnika. Zato je bilo zavrnjeno. Torej, gre za čisto zavajanje, da je Ustavno sodišče o čemerkoli odločalo. Dejstvo pa je, da je policija organ v sestavi in da je to malo drugače, ko gre za centre za socialno delo.

Večkrat ste pozvali državno sekretarko, mene in vse ostale na zaprti seji ali kakor drugače o tem, da ne razkrijemo razlogov. Še enkrat bi vas opozorila na to, kar je predsednik Državnega zbora na začetku te seje izpostavil, ker je rekel: Podatki iz tekočih postopkov oziroma tistih, ki se tičejo posameznikov, so v razmerju do Državnega zbora in poslancev varovani bolj kot vse državne skrivnosti, ki imajo poslanci pravico vpogleda in skrbnega ravnanja. V naslednjih primerih, torej v primerih, ko gre za postopke, ki so v teku, in ko gre za posameznika, nima nihče od poslancev zgolj zaradi svoje funkcije niti pravice vpogleda. To je dejstvo. Torej, jaz vam, ne glede na to, ali vi mene pozivate ali ne, pač teh podatkov ne morete razkrivati. In dejstvo je, da tudi te podatke strokovni delavci, ki jih kličete na komisije in zahtevate od njih, da govorijo o tem, ne morejo v skladu z Zakonom o socialnem varstvu v 93. členu. Ampak to verjetno ni pomembno.

Kar se tiče morda deficitarnih štipendij, bi rada še enkrat povedala, da je bil zakon sprejet na Vladi 13. 3. 2013. Zakon z vsebino, kakršna je bila, s postopki, kako in na kakšen način se morajo sprejeti in izvesti razpis na Skladu za štipendije in razvoj kadrov. Takšen zakon je sprejel državni zbor. 13. 3. – tega mi ne morete očitati, takrat nisem bila ministrica. In potem, ko se je zgodil razpis, ki se je – in res, mi pa smo zagotovili ta sredstva za ta razpis –, sem takoj popravila zakon, ko je bilo to mogoče, da je razpis naslednji stekel.

Drugič, glede družine. Bilo je rečno, da dajemo denar enim skupinam in drugim, morda bi spomnila, da je ZUJF vzel 45 tisoč družinam otroški dodatek. Bi morda spomnila, da je ta vlada 97 tisočim družinam vrnila 5. in 6. razred otroškega dodatka.

Kar se tiče birokratskih ovir, ki jih navajate, tukaj je znižanje zakonodajnih bremen v obdobju 2009–2015. V celoti je tukaj navedeno, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve najbolj znižalo administrativna bremena. Celotna vrednost teh znižanj je bil 363,5 milijonov evrov prihrankov, od tega je Ministrstvo za delo realiziralo 105,5 milijona evrov.

Stanovanja, saj sicer sem za marsikaj pristojna, samo za stanovanjsko politiko pa nisem. Res pa je, da sem se poskušala truditi s svojimi močmi, da smo 11 stanovanj v tej državi našli – ni veliko, absolutno ne, ampak mislim, da bomo nekaterim pomagali s tem. Je pa Vlada Republike Slovenije na predlog pristojnega ministrstva sprejela resolucijo o stanovanjski politiki, kjer, se strinjam, tudi za mlade, in stanovanjsko politiko za mlade je treba reševati.

Socialni prejemki, SPIZ. Morda še ena stvar, ki verjamem, da je velikokrat pozabljena. SPIZ, torej Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil zavrnjen na referendumu, je imel notri tudi državne pokojnine in bi se lahko v spremenjenem Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil kasneje sprejet, to uredilo, tako kot je bilo tudi predvideno, kljub temu da je večina rešitev tistega zakona bilo zelo podobnih.

Hkrati bi morda še eno stvar; da, veliko se govori danes o stikih, o odločitvi sodišča o tem, kako so bile kršene človekove pravice. Morda bi samo to omenila, da je verjetno praksa sodišč, ko ugotovijo, da so kršene človekove pravice, imajo seveda možnost odpraviti tako odločbo. Na 1. stopnji se Upravno sodišče za to ni odločilo. To je dejstvo, po drugi strani pa je zelo pomemben segment, kjer stari starši po zakonu imajo pravico, je pa kar se tiče stikov, stiki so eden ključnih elementov, da se tudi po sodbah Evropskega sodišča zagotavlja ohranitev družinskega življenja in danes je Celjsko sodišče odločilo, da je treba čim prej vzpostaviti stike z otrokoma; ko se bo to zgodilo, je tudi že informacija v javnosti. Torej, postopki tečejo in bistveno je, da so bili ti stiki omogočeni, da je bilo poskušanje, da se stvari dogovorijo, ampak to spet kaže na to, kako vse stvari v zvezi s tem prestopkom tečejo.

In druga stvar, veliko govorite, da samo sodni postopki tečejo, tudi ministrstvo kot upravni organ še vedno na 2. stopnji odloča, zato je tako nekorektno govoriti in soditi in delati sodbe glede tega primera. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravita naj ... Predlagateljica, izvolite, gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Enostavno se moram odzvati. Namreč, ministrica je omenila en sklep Ustavnega sodišča z dne 22. 11. 2001, mislim, da govoriva o istem sklepu. Tu je šlo za poskus, za preizkus pobude generalnega direktorja policije Marka Pogorelca, ker je bil on kot pobudnik in ta njegov sklep so zavrgli ravno zaradi tega, ker v tem pravilniku o načinih in oblikah izvajanja pooblastil Ministrstva za notranje zadeve, on je oporekal ravno temu, da ministru ni dolžan dati podatkov, ampak, ne nazadnje, ste po 17. členu Zakona o Vladi ministri odgovorni za odločitve in stališča Vlade ter za njihovo izvajanje, za svoje odločitve pri vodenju ministrstev, kakor tudi za opustitev ukrepov, ki bi jih morali sprejeti. Ravno ta odločitev Ustavnega sodišča je najverjetneje bila pobuda za pravno mnenje, ki sem ga prej že nekajkrat prebrala, je pa z dne 13. 12. 2001, pripravil ga je Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, mnenje so pa izdali – kdo? Profesor dr. Gorazd Trpin, profesor dr. Igor

Kaučič, profesor dr. Franc Grad. Ker je jasno določeno ravno zaradi te nadzorstvene funkcije, ker tukaj gre za razmerje med ministrstvom in za organe v sestavi ministrstva, ravno zaradi te nadzorne funkcije dejansko morate imeti, sicer te funkcije kot ministrica niti ne morate izvrševati. Tako navedba, ki ste jo prej rekli glede tega sklepa, ja, se zavrže, ampak pobuda, ki jo je dal takratni direktor policije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, izvolite. Pripravita naj se gospod Bojan Podkrajšek in gospa Marija Bačič. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovana ministrica, minister, spoštovani vsi prisotni!

Najprej bi o tej interpelaciji, ki danes teče tukaj v Državnemu zboru zoper spoštovano ministrico gospo dr. Anjo Kopač Mrak. Tako bom rekla, tudi jaz vidim to interpelacijo kot en povod, da rešujemo danes oziroma predstavljamo vse probleme, ki se na področju socialne politike v tej državi pojavljajo.

Ta primer koroških dečkov je bil medijsko tako zelo pompozno predstavljen, tako veliko problemov se je v javnosti pojavljalo, da smo bili državljanke in državljani prizadeti nad ravnanjem, ker smo menili, da se je res godila velika krivica tema dečkoma in babici in da je res bila kraten oziroma kršena ustava in ustavne človekove pravice tem ljudem. Slišali smo potem, da je center za socialno delo delal zakonito, da je delal v skladu s stroko in da pri vsej zadevi zasleduje korist otrok. Če je to tako, mislim, da moramo dovoliti, da stroka opravi svoje, da se ne mešamo v te zadeve, ki so tako zelo strokovne in zelo, zelo občutljive.

Ko pa smo v Desusu razpravljali o tej interpelaciji, smo se srečali tudi z vsemi drugimi problemi socialne politike in bi predstavila te probleme in poglede, ki jih imam na te zadeve in ki jih imamo seveda v stranki Desus.

Če se najprej dotaknem te velike socialne stiske starejših, teh slabih socialnih razmer, v katerih živijo, moram reči, da je kar 300 tisoč upokojencev v Sloveniji, ki živi pod pragom revščine. To je hud problem, mimo katerega seveda ne morem. Treba je pri tem povedati, da je problem še toliko hujši v enočlanskih družinskih skupnosti; tam, kjer pač sam človek živi in ima vse stroške sam za poravnati in mu potem za preživetje ostane bora malo ali skoraj nič. Zato vam povem, resničen je ta primer, ko gledam starejše, ki iz kesonov pobirajo hrano, ki pobirajo tudi druge predmete tako tukaj v Ljubljani kot v Mariboru, in verjemite mi, da me zelo boli srce. Ker to so ljudje, ki so potrebni posebnega odnosa, posebne nege, posebne obravnave, potem pa

ga vidiš, da v takšni revščini živi, da koplje po teh odpadkih.

In dejstvo, da se sklicujemo oziroma da omenjamo, da zagotavlja tem revnim preživetje tudi Rdeči križ pa še Karitas, moram reči, da je to zelo problematično, kajti državi to ni v ponos. Če vam povem, kakšna hrana – namreč jaz te zadeve zelo dobro poznam – se deli na teh sedežih Rdečega križa in Karitasa, vam povem, osnovna živila, in to pred potekom roka trajanja, predvsem so to rezerve in je to hudo težko za te ljudi, ki na takšen način živijo.

Potem bi se pri starejših ustavila tudi pri varstvenem dodatku. Pod Svetlikovim ministrom je postal ta varstveni dodatek kredit, ki ga morajo prejemniki oziroma njihovi dediči potem seveda vračati. Zato je veliko število starejših opustilo ta varstveni dodatek, ga ne želijo več prejemati, in teh je okoli 33 tisoč. Bil je tudi procent povedan, tako da mislim, da je to zelo problematično in da je tu treba nekaj narediti. Ker varstveni dodatek pa res potrebuje tisti, ki ima tako malo pokojnino, da nima dovolj za preživetje.

Demografske spremembe in dolgoživa družba je tudi en problem, o katerem se je treba pogovarjati in je to področje pri oskrbi starejših kar problematično. Zato se v Desusu zavzemamo za čimprejšnji sprejem zakona o dolgotrajni oskrbi starejših in res težko pričakujemo, da bo do sprejema tega zakona prišlo. Tako mislim, da na tem področju bi se morala tudi ministrica maksimalno angažirati oziroma prevzeti pobudo za pripravo tega zakona.

Potem projekt Starejši za starejše. O tem je bilo danes že dosti povedanega, vendar bi ponovila. Poglejte, ta projekt je zelo pomemben projekt, saj se na tem področju rešujejo problemi starejših oziroma starejši, ki so še sposobni, da opravljajo določeno delo, pomagajo tistim starejšim in se ukvarjajo z njihovimi problemi, ki več tega sami ne zmorejo. Torej ti starejši, ki so organizirani preko ZDUS v organizacijah upokojencev v posameznih krajih, seveda delajo koristna dela namesto države in na ta način prihranijo tudi državi nekaj sredstev. Zato je potrebno, da tudi država poskrbi, da tista minimalna sredstva ZDUS zagotovi, da lahko ta projekt funkcionira in da bo lahko še naprej funkcioniral, ker je potreben.

Velik problem vidimo v Desusu tudi pri izvajanju politike zaposlovanja mladih in ker je ta politika neuspešna, ni dovolj učinkovita, zato mladi množično odhajajo v tujino in to, mislim, da ni prav. Mi usposabljam mlade, vlagamo v njih, potem pa se z rezultatom teh naših vlaganj, teh prizadevanj okoristijo druge države. Mislim, da bo treba na tem področju več narediti. Tudi ta projekt Jamstvo za mlade, ki je bil v letu 2014 in 2015 izpeljan in je bilo zanj namenjenih 157 milijonov evrov, se je v praksi pokazal kot neučinkovit. Osebnopogrešam tudi ukrepe na področju politike zaposlovanja brezposelnih med 22. in 50. letom starosti – tudi danes so že

razpravljavci pred menoj govorili o tem –, tudi tistih starejših nad 50 let, tudi to je ena populacija, ki je zelo problematična. Človeka, ki okrog 50. leta ali pa leto, dve, tri pozneje izgubi službo, ga nihče noče več zaposliti. Mislim, da se bo tukaj morala tudi vlada oziroma ministrstvo potruditi in poskrbeti za neke projekte, da bi ti ljudje bili še koristni, ker še zmorejo delati, in seveda bi bilo treba za njih poskrbeti.

Če omenim še program osebne asistence, pomoč invalidom pri vseh življenjskih opravilih. Tudi to je področje, ki ga je treba urediti. No, in nazadnje je spoštovana ministrica danes povedala, da brezposelnost pada, je tudi številke omenila. Vesela sem tega podatka, vendar število brezposelnih je po mojem mnenju še vedno preveliko in mislim, da bi se vlada morala bolj učinkovito spopasti s tistimi problemi, predvsem s problemi zaposlovanja mladih. To je pa, kot sem že prej rekla, največji problem pri zaposlovanju in resnično mladi nimajo nobene perspektive, ne morejo si ustanoviti svojega gospodinjstva, ne morejo si družine omisliti in tako naprej; skratka, živijo pri starših, životarijo in to ni prav.

Če počasi zaključim, bi povedala naslednje. Desus se zavzema tudi za formiranje rezervnega demografskega sklada. To ni problem samo ministrice, to je problem tudi drugih ministrstev in vlade kot take. Mi v Desusu se res zavzemamo in pričakujemo, da se bo to kmalu tudi realiziralo.

Na koncu naj še povem, da ta šum, ki je nastal med Desusom in SD, je rezultat vseh teh nerešenih problemov, ni problem samo ministrica. Odločitev naše poslanske skupine se je zgodila spontano in danes smo tukaj, kjer smo.

Vse to pa, spoštovani, bi morala zaključiti še tako, da omenim tudi, da ko smo mi vse te probleme predstavili in ko smo potem tudi povedali, da ne bomo podprli ministrice, je predsednik SD se tako odzval, da je omenil, da imamo v Desusu kravje kupčije. Zelo sem žalostna, če je res to, da so vsi problemi starejših in naša prizadevanja, da to rešujemo, da se zavzemamo, če so to kravje kupčije, potem pa ne vem, kaj naj rečem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se gospa Marija Bačič in dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, hvala za dano besedo. Cenjena državna sekretarka, minister, vsi, ki delate, vse službe, ki delate na ministrstvu, kolegice in kolegi!

Družino in družinsko življenje varuje Ustava Republike Slovenije v svojem členu. O družini smo se v tem mandatu, ki ga bo kmalu polovica, ki ga bo kmalu ob polovico, veliko

ukvarjali, predvsem v letu 2015. Seveda, družina je temelj vsega slovenstva, vsakega posameznika. Lansko leto so bili poskusi – v to osnovno celico eni seveda posežejo. Spomnim se, ko je bila kampanja, je ministrica mnogo časa uporabila za to in sodelovala v kampanji, da bi posegli v to družino. Spomnim se slike, ko se je slikala s skupino, saj ne bi našteval, kdo je vse bil pri Prešernovem spomeniku v Ljubljani. Ampak, 20. decembra, če bi bilo v Republiki Sloveniji vse normalno, bi morala ta ministrica podati svoj odstop, ker je mnogo Slovencev to jasno, skozi vso tisto nedeljo, povedalo na referendumu. Ministrica je danes tudi povedala en stavek, da je pomembno, kaj menijo ljudje. Mislim, da so takrat ljudje odločno povedali, kaj jim pomeni družina, in zavrnili vse tiste, ki želijo v to družino posegati.

Danes skozi ves dan bi moral biti tukaj predsednik Vlade. Pa ne zato, da bi branil ministrico. Prišli smo v eno posebno obdobje, ko med tremi strankami vedno bolj škriplje. Seveda nekatere danes čakajo, da bo čim prej ta seja minila, da bo glasovanje, celo še predvidevam, da bo kakšen aplavz. Ampak, ko sem danes pozorno poslušal dopoldan stališče Poslanske skupine SD pa Poslanske skupine Desus, je to velik signal, da je hudo nekaj narobe. Prejšnji teden pa nisem govoril z vašimi sodelavci na vašem ministrstvu, na enem drugem – 14 dni nazaj. Pove mi nekdo, ki je zaposlen na ministrstvu preko 10 let, da še nikoli ni bilo tako v razsulu, kot je zdaj. Pove mi gasilec, ki je bil na gasilskem tekmovanju ta vikend v Kopru, kjer je bilo preko 3 tisoč gasilcev, pride predsednik Vlade, pa ga izžvižgajo.

Danes govorimo o dveh fantkih, ki se jima je zgodilo v preteklosti, česar nobenemu ne želimo. Vsi tisti, ki ste pa odgovorni danes, v mislih imam predvsem ministrica vas, se pa danes izgovarjamo na vse možne službe v Republiki Sloveniji. Danes je bilo tudi povedano, da je kraja teh dveh dečkov na tisti dan bilo odgovorno dejanje. To, kar pa danes govorimo v tem državnem zboru, je pa neodgovorno. Ampak Okrožno sodišče v Celju, tako kot ste tudi, spoštovana ministrica, povedali, je danes dalo po tem prvem naroku vsaj kanček sonca tema dvema fantkoma. Vsi vaši strokovnjaki, ki jim tako zaupate, ste med tema dvema fantoma in starima staršema zazidali močan zid in mislim, da je za to današnjo odločitev padla vsaj ena opeka iz tega zidu. Mislim, da so to krute stvari tako daleč, da bi v to moral poseči odločno predsednik Vlade, se z vami dogovoriti, da odstopite; s še dvema strankama, ki sta v koaliciji, pa se resno uvesti, kako boste delali za Republiko Slovenijo. Če bo zadovoljstvo koga danes v tej dvorani, da končamo to sejo, izglasujemo, vi pa ostanete naprej ministrica, mi lahko verjamete, da se bomo zopet kmalu srečali še na kakšnem drugem področju.

Naj zaključim še enkrat s koroškima dečkoma, tako jih omenjamo skozi ves čas. Velikokrat so bili mediji omenjeni. Zakaj so

mediji tako raznesli širom Slovenije? Zaradi ljudi, ki so plačani; vi pravite, da so strokovnjaki, pa so naredili mnogo napak, mnogo neživiljenjskih napak. Vi, ministrica, ste jih pa politično pokrili, ampak se žal ni izšlo. Ta dva fanta sta prav gotovo v tistih letih, ki jih imata, v zelo občutljivem obdobju. Mnogo takšnih otrok po Sloveniji se slika in se veseli otroštva. Starši jih slikajo, zato da si bodo lahko te slike pogledali čez 10, 15 ali 20 let. Zelo žalostne slike teh dveh fantkov bodo, ko jih bosta gledala. Spoštovana ministrica, vedite, da se vam lahko zgodi, da ko bosta ta dva fanta odrasla, vam enkrat pozvonita na vaše stanovanje in vas čez 10 let vprašata za vašo odgovornost, za odgovornost, ko ste vodili to ministrstvo v času, ko se je njima zgodilo to kruto dejanje, za kar ni odgovoren nihče v tej dvorani. Za tisti drugi del dodatka krutosti so pa odgovorne službe, za vse službe pa odgovarjate vi, ker ste ministrica tega pomembnega resorja.

Prej ste tudi govorili o povprečni pokojnini. Ni še tako dolgo, ko sem zasledil, da en podjetnik izplačuje bruto plačo 560 evrov. Mene prav gotovo zanima, ali so te pokojnine bile vplačane ali so pokojnine na kakšnem drugem vzvodu oziroma segmentu. Skratka, situacija v Sloveniji je zaskrbljujoča, še bolj pa skrbi, ko smo danes dopoldan poslušali koalicijske partnerje. Ta vlada, seveda, s svojimi dejanji ne dela v dobrobit Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Bačič, pripravi naj se dr. Jasna Murgel in gospa Violeta Tomić Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, minister, kolegice in kolegi!

To, kar danes poslušamo in se v medijih pojavlja že kar dolgo obdobje, nam ne more biti v ponos, škodi pa otrokom in stroki. Dovolite, da vam kot babica štirih vnukov danes predstavim svoj pogled na ta primer, ki je danes predmet interpelacije. Začetek zgodbe sem spremljala, ko sem bila doma v bolniškem staležu. Moram priznati, da sem bila zelo vznemirjena, ko sem na televiziji zagledala babico in dedka, objokana z medvedkom v roki. Kako vendar jima lahko odvzame kdo vnuke? Jaz tega ne bi dovolila, sem si rekla. Čez čas, ko so se moja čustva nekoliko pomirila, popustila, sem vendar razmislila in se vprašala, za koga tukaj gre. Za želje babice in dedka ali za otroke? Postavila sem si vprašanje, v primeru, da bi se tragedija zgodila moji družini ali bi zmogla kot babica zagotoviti dovolj kvalitetno odraščanje malčkov. Bi bila sposobna nuditi dosledno vzgojo, pomoč pri izobraževanju, kvalitetno preživljanje prostega časa in vse, kar danes otroci potrebujejo in zahtevajo? Razmišljala sem naprej, da bi pravzaprav vnukom postala mama. Vsi pa vemo, kaj je vloga staršev. Da traja 24 ur; ne en dan, tedne, mesece, leta. In ko sem tako

razmišljala, sem si rekla, da ne vem odgovora. Ker imam preveč rada svoje vnuke, sem nerealna v oceni tega, kaj zmorem in česa ne.

Spoštovani, pri tako občutljivih odločitvah mora nastopiti stroka, ki pozna družino, je neodvisna, strokovna, realna in pravična. Kajti strokovni delavci zakonito odločajo o pravicah in zaščiti otrok. Tukaj pride v ospredje zelo znan slogan Za otroke gre! Stroka se je ne glede na mnenje podpornikov starih staršev odločala o največji koristi za otroka. Res pa je, če bi se kaj takega zgodilo v moji družini, bi želela ohraniti vlogo babice. Zato bi želela sodelovati pri odločitvi izbire skrbnika, rejnika in namestitvi otrok. Želela bi biti babica tako kot doslej, da bi lahko otroke obiskovala, da bi tudi otroci obiskovali naju z dedkom. Da bi lahko ohranjali pravi odnosi. Mogoče me boste sedaj obsojali. Le kako bi lahko svoje vnuke zaupala tujim ljudem? Vem, da bi vsak stari starš dal vse za svojega vnuka in bi si težko priznal, da fizično ali kako drugače ne zmore več kvalitetno poskrbeti za svoje vnuke. Pa si marsikdo tega zaradi sosedov, sorodnikov ali drugih razlogov ne upa. Le kaj bodo rekli drugi? Le kdo od vas, ki ste babice in dedki, po vikendu varstva svojih vnukov njihovim staršem upa priznati, da je bilo naporno? Kot babica razumem in spoštujem željo nas, starih staršev, da imamo vnuka pri sebi. Še vedno pa menim, da ko gre za otroke, morajo o tem presojati strokovni delavci, strokovne institucije. Če bi se vsi tega zavedali, da v tako občutljivih zadevah odločajo za to izobraženi ljudje, da imajo znanje in se potrudijo pri najboljši odločitvi za najbolj ranljivo populacijo, to je za otroke, menim, da interpelacije spoštovane ministricе danes ne bi bilo. Kajti stroka je zasledovala le koristi otrok. Kdorkoli pa meni, da so mu bile pravice kršene, ima na voljo redna pravna sredstva in za to predvidene postopke, zato ne obsojam starih staršev, ki si želijo skrbeti za svoje vnuke. Obsojam pa tiste, ki zlorabljajo njuno stisko, pravne zastopnike, ki bi tudi morali delovati v korist otrok in niso svetovali starim staršem, da je bolje za otroke, če se jih javno ne izpostavlja. Ne, namesto tega se je gospodu, ki se ne sme oglaševati, zdelo primerno v Državnem zboru razlagati, kje in kdaj je citiram, "zaplojen eden od otrok". Je bilo to primerno in v korist otrok? Da otroka že dva mesca nimata stikov z dedkom in babico, pa bi jih lahko že zdavnaj imela, če jima njun zastopnik ne bi svetoval, da zavrneta predlog centra za socialno delo o stikih? Obsojam tudi predlagatelja, ki s svojo kvazi pravičnostjo izrabljajo najšibkejše, to je otroke in starejše, da bi gradili svojo popularnost. Upam in želim, da je vsaj otrokoma prihranjeno gledanje teh scen, da preživljata kolikor je mogoče brezskrbne trenutke in da bosta čim prej tudi babica in dedek našla pot do dečkov in bosta lahko še naprej ljubeča babica in dedek. Interpelacije naše ministricе seveda ne bom podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel. Pripravita naj se gospa Violeta Tomič in gospod Tomaž Gantar. Izvolite, gospa Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani kolegi, spoštovana ministrica!

Rada bi povedala tukaj danes, zakaj vas bom danes podprla, zakaj bom torej glasovala proti interpelaciji. Glasovala bom proti interpelaciji zato, ker v predlogu za interpelacijo za vašo odstavitev ni enega utemeljenega razloga, zaradi katerega bi lahko sklepala na to, da vas je treba odstaviti. Interpelacija je brezpredmetna. Zakaj – ker temelji na primeru, ki še ni pravnomočno zaključen, ni končan, z njim se ukvarjajo institucije, z njim se ukvarja center za socialno delo – gospa kolegica Bah, zdaj jaz govorim, lepo prosim, če lahko nadaljujem –, primer ni končan. Lepo bi prosila še enkrat, saj to je bilo večkrat omenjeno, da razumemo vsi skupaj, tukaj nismo pristojni za konkreten primer. Parlament ni pristojen, Državni zbor ni pristojen, da sprejema ugotovitve o konkretnem primeru, kdo je zdaj primeren, ni primeren, je primeren, ni, kaj bi moral center za socialno delo narediti. Nismo pristojni za to! Ja, saj lahko razpravljamo, parlament lahko razpravlja o vsem, to smo že slišali, ne smemo vzeti demokratične pravice, da razpravljamo, o čemerkoli se spomnimo; ampak ugotovitve o tem, kaj bo v konkretnem primeru, komu bosta otroka dodeljena – pač niso naša pristojnost, niso naša pristojnost. Prosim, kolegici ... Za to je pristojen center za socialno delo, kadar pride do spora. Lepo bi prosila tudi to, kolegice, kadar govorite o sodišču in zdaj naj bi ministrica rekla, da pa bo vse šlo na sodišče in da se skrivajo na sodiščih. Sodišče pač odloča takrat, kadar pride do spora in ni nobenega skrivanja. Če je potreba, je določena pristojnost v zakonu, kdaj odloča sodišče in takrat sodišče odloča.

Ja, Vrhovno sodišče je odločilo v primeručasne odredbe, je reklo včeraj, da pač otroka ostaneta – to ni dokončna odločitev institucij, ki so pristojne, da za zadevo odločajo. O tem se strinjamo. Mi vsi skupaj tukaj sploh glede na naravo zadeve, ki je zaupna, lahko samo domnevamo, za katera dejstva gre. To se tudi počne v javnosti in to nekako tudi tukaj spodbujamo na ta način, ko razpravljamo o nečem, o čemer enostavno ne moremo vedeti dovolj niti ne smemo vedeti dovolj, ker nimamo podatkov, ker nismo stranka v postopku, če hočete. Ja, v parlamentu lahko razpravljamo splošno o ureditvi socialne politike, če na podlagi nekega konkretnega primera, verjetno ste to mislili, ugotovimo, da je nekaj narobe, potem lahko iščemo rešitve, lahko sklepamo o tem, kaj lahko mi kot parlament uredimo – kar je v naši pristojnosti. Recimo, imeli pa smo priložnost v Mariboru na tematski seji na zavodu za zaposlovanje, kjer je bila seja Odbora za

delo, družino in socialo, se seznaniti z delom tega zavoda za zaposlovanje, območne enote Maribor, in tam, spoštovani kolegi iz opozicije, vas ni bilo, bil je predstavnik samo Združene leve. Tam bi se lahko pogovarjali o marsičem, ampak tudi o tem, kakšno je stanje pri nas sicer na zavodu za zaposlovanje, ampak to je tudi del politike, ki jo vodi to resorno ministrstvo, pa vas pač ni bilo. Toliko o tej neki strašni zavzetosti za to problematiko.

Zakaj sem opozorila na to, da ne moremo ... Mislím, lahko razpravljamo, ja, lahko razpravljamo, ampak ne moremo sprejeti nekih dokončnih ugotovitev v konkretnem primeru, ali naj zdaj gresta otroka k starima staršema, ali k rejnikom, ali karkoli – za to nismo pristojni. Zato ker s tem, in to je moje globoko prepričanje, izpodbijamo avtoriteto in zaupanje v državne organe, ki pa so pristojni za odločanje v konkretnih zadevah. Torej, center za socialno delo in sodišče sta pristojna za odločanje o konkretni zadevi za sprejemanje ugotovitev, strokovnih ugotovitev, kaj naj se naredi, kako naj se odloči v tem primeru. Menim, da takšno izpodbijanje avtoritete centrom za socialno delo, državnim institucijam, sodiščem škodi nam vsem. Treba je, vsaj jaz tako menim, oceniti delo teh organov kot celote. Ne moremo in vsekakor je škodljivo odločati na podlagi enega samega primera. Torej, centri za socialno delo lahko v tisoč primerih odločijo v redu, ni spora, ni nobene pritožbe, in tega ne bo nihče izpostavljala, zgodi se pa, da je en primer, dva primera, v katerem pač javnost na podlagi pomanjkljivih podatkov, do katerih niti nima dostopa, meni, da je bilo nekaj narobe, in se potem na podlagi tega ustvari nek vtis, kot da je v teh organih vse narobe.

Pa poglejmo, pa recimo, ne bom zdaj sodišča izpostavljala, center za socialno delo. Po statističnih podatkih je bilo konec maja v Sloveniji 696 rejnic in rejnikov. In če pogledamo razlog za dodelitev otrok v rejništvo, so različni razlogi: neustrezne družinske in socialne razmere – 330 otrok, nesposobnost enega oziroma obeh staršev skrbeti za otroke – 267 otrok, smrt enega ali obeh staršev, prekomerno uživanje alkohola enega ali obeh staršev. Torej, veliko primerov dodelitve v skrbništvo je že bilo pred centri za socialno delo, pa se s tem nismo ukvarjali ne v parlamentu s konkretnimi primeri niti ni nihče protestiral pred, ne vem, centri za socialno delo ali ministrstvom. Torej, treba je imeti celotno sliko, da lahko sklepamo o morebitnih nepravilnostih in da lahko na podlagi tega ukrepamo. Sklepanje na podlagi enega primera, za katerega se je pač nekdo odločil, da ga bo izpostavil v javnosti, je nekoristno, škodljivo za institucijo kot takšno. Mislím, da si res tega ne želimo, nihče od nas si ne želi, da pride na center za socialno delo, kjer delajo prestrašeni ljudje. Imate, ste v stiski, zgodi se dostikrat, da smo v stiski, morda se komu zdi, da je daleč od tega, da se mu to nikoli ne more zgoditi, ampak jaz vem, da se zgodijo situacije,

ko si v stiski in si želiš, da se s tabo ukvarja nekdo, uslužbenec, ki je suveren, ki pozna svoje delo in ki ni prestrašen, da ga bo vsakič, ko bo sprejel odločitev, ki jo mora sprejeti, nenadoma obravnavala vsa Slovenija, vsi mediji, ker pač neko odločitev mora sprejeti. Uslužbenec na centru za socialno delo nima izbire, mora odločiti, enako mora sodniki odločiti o zadevi, ki jo ima pred seboj, to ni neka njegova izbira, ki bi jo želel imeti.

Nekaj vas bom še vprašala. Zamislite si, da na centru za socialno delo, ne bom rekla na sodišču, dela vaša sestra, brat, mama ... Zdaj se v javnosti s takšno pretirano konotacijo, povečanim poudarjanjem teh negativnih primerov ustvarja vtis, kot da tam delajo samo nestrokovni, nemarni –da ne uporabim še kakšne besede. Kaj je posledica tega? Posledica tega je, da tisti, ki delajo na centru za socialno delo – če ste se kaj pogovarjali z delavci na centrih za socialno delo –, nam povedo, da se stranke obnašajo zaradi vse te medijske gonje zelo, kako naj rečem, že sovražno v veliko primerih do uslužbencev centra za socialno delo. Ali to želimo? Želimo takšno klimo ustvariti? Mislím, da je treba res pridobiti realno sliko na podlagi neke analize velikega števila primerov, če hočete vseh primerov, in potem dati neko oceno, ali je določena stvar potrebna nekih izboljšav in popravkov ali ne.

Veliko je odvisno tudi od našega odnosa. Sama pa imami zelo veliko opravka s centri za socialno delo, z zdravniki, s šolo in ne vem kaj, bolnišnico. Nimam težav z nobenim od uslužbencev kjerkoli, ker pač imam, lahko rečem, kar pozitiven odnos, od njih pričakujem pač dobro. To bi rada nekako tudi vsem položila na dušo. Če pač pričakujemo slabo od uslužbencev, od kogarkoli, bomo to tudi dobili. Veselilo bi me, če bi lahko videli v neki pozitivni luči in tudi pričakovali od delavcev na centru za socialno delo nekaj dobrega, ker sem prepričana, da zelo dobro opravljajo svoje delo, da so stvari, ki jih je treba še izboljšati, ampak če bomo od njih pričakovali slabo, bomo slabo tudi dobili, drugega ne moremo.

Današnja interpelacija se meni zdi pomembna zato, ker lahko tudi pregledamo dosedanje delo ministrice. Lahko naredimo neko inventuro, kaj je do sedaj naredila. Seveda tudi sama ministrica ni trdila, da je vse v najlepšem redu, veliko je še stvari, ki jih je treba dopolniti, popraviti, nadgraditi. In spoštovana ministrica, kar zadeva mene, moje izkušnje pri delu z vami, lahko rečem, štejem kot velik plus, da smo sprejeli Zakon o varstvu pred diskriminacijo in tisti neodvisni organ zagotavljanja enakopravnosti. Tudi vsa podpora je bila izkazana za bodoči zakon o celostni obravnavi otrok s posebnimi potrebami in kar nekaj strani bi lahko naštevali, kaj je bilo narejenega.

Tisto, kar upravičeno pričakujemo in kar je bilo večkrat že omenjeno, je reorganizacija centrov za socialno delo. Ampak tukaj vam

polagam na srce, je pa res treba poslušati res tiste centre za socialno delo, prakso, kakšne rešitve je treba sprejeti in morda upoštevati specifiko nekaterih večjih center za socialno delo in močno, močno se upiram – tukaj verjamem, da me moj kolega Prikl zdaj poslušá – centralizaciji in nekako želimo si, da bi upoštevali specifiko predvsem Maribora, ki je res specifičen po situaciji, ki jo imamo v tem mestu.

Drugi bodoči dosežek, ki je zdaj v javni razpravi, je pa Družinski zakonik. To je projekt ne samo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ampak tudi Ministrstva za pravosodje. Na predavanju, ki je bilo v zvezi s tem oziroma na seminarju, ki je bil v zvezi s tem prenosom pristojnosti na sodišča, je prof. dr. Vesna Rijavec rekla – zdaj njo pač citiram, da ne boste mislili, da kradem tuje besede – "Dajmo že nekaj narediti to za človeka, ne za multinacionalke". Družinski zakonik bo, tako kot je nastavljen, seveda se ga še lahko izboljša in temu je namenjena razprava, res pomenil nekaj dobrega za odnose med starši in med otroki in za otroka. Močno upam, da ga bomo res sposobni sprejeti in da bodo vsi tisti, ki so jih zdaj polna usta tega, kako bomo, kako je treba zadeve urediti in ne vem kaj, da bodo sodelovali in da ne bodo spet na nekih stvareh zapenjali, da bomo končno dobili ta sodoben družinski zakonik.

Če omenim samo vprašanje v zvezi s podaljšanjem roditeljske pravice, skrbništvom, nadzorom centra za socialno delo, kako skrbnik porabi denar in tako dalje. Veliko je stvari, ki zadevajo široko število ljudi, mnogo širše, kot so, recimo, tisti istospolno usmerjeni, ki bi radi sklenili zakonsko zvezo, zaradi česar je ta zakonik že v preteklosti padel. Marsikaj bo treba razmisliti tudi v zvezi s prenosom pristojnosti na sodišča, in sicer, koliko sploh teh zadev je, neko statistiko dobiti, oceniti tudi pripad na sodiščih, ali se morda in na kakšen način se sodišča lahko prilagodijo temu. Veliko vprašanj je še odprtih, pa tudi to, kdaj bo sploh zakon začel veljati. Imamo, menim, da dovolj časa, da se o tem pogovorimo in da res sprejmemo ustrezno rešitev. Sama se zelo aktivno pogovarjam s kolegi sodniki o tem in moram reči, da je to zelo dobrodošla pristojnost, ampak moramo narediti vse, da ne bi preveč pričakovali zgolj od prenosa, da naredimo vse, da bo res učinkovita in da potem ne bomo prenesli samo pristojnost in tudi krivdo in odgovornost na sodišča, ki so te vloge tudi navajena in sem prepričana, da bodo zelo dobro opravila vlogo. Upam, da bodo potem nekatere dileme, do katerih sedaj prihaja v postopkih pri centrih za socialno delo, odpravljene tudi zaradi narave samega pravnega in nepravnega postopka, torej postopka pred sodišči.

Čaka nas še delo na zakonu o dolgotrajni oskrbi in osebni asistenci; nekaj, kar meni še posebej leži na duši, je zakon o družbenem varstvu težje duševno in telesno prizadetih oseb, torej tistih, ki se več ne šolajo, pa ne morejo sploh delati niti kot invalidi. Kar nekaj predpisov je še, na katerih

moramo delati, in verjamem, da bomo pospešili delo na vseh teh projektih in da boste vaše delo uspešno nadaljevali. Vsekakor bom glasovala proti interpelaciji ministrice. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagateljica, izvolite, gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Že nekajkrat sem ponovila, ampak očitno je včasih v tem državnem zboru treba stvari večkrat ponoviti, da se nekako med seboj razumemo. Strinjam se s kolegico Murgel; Državni zbor ni pristojen za odločanje o primeru. Saj mi danes tukaj ne odločamo o tem primeru. Mi ne odločamo o tem, komu bi morala biti otroka dodeljena. Mi samo danes govorimo o nepravilnostih in to je tema interpelacije; nepravilnosti v postopkih in odgovornosti ministrice za to. O tem govorimo. Se pa popolnoma strinjam, da mi nismo pristojni za odločanje.

Kar se tiče Vrhovnega sodišča. Ja, tukaj smo si enaki. Bila je dana začasna odredba. Se strinjam, kar ste rekli. Ne strinjam se pa s tem, da je Vrhovno sodišče odločalo včeraj, odločalo je že kakšen teden dni nazaj. Res pa je, da je bila pa informacija dana v javnost včeraj.

Kar se tiče terenske seje Odbora za delo. Bila je v Mariboru. Bila sem v startu zelo vesela, ampak glede na tematike bi mogoče bilo pa fino, da če smo že bili v Mariboru, da bi obiskali mogoče centre za socialno delo Maribor. Namreč, tam je več stvari, o katerih bi se dalo pogovarjati. Ne nazadnje bo v prihodnosti tudi reorganizacija centrov in bi bilo tudi s tega vidika smiselno, da bi se seznanili z delom, kako pa stvari tečejo pri njih. Ne nazadnje vemo, da so bile tudi pod okriljem tega CSD v javnosti že nekatere nepravilnosti, ki sem jih omenjala že prej, vezane na zavetišče za brezdomce, s katerimi, verjamem, da je tudi ministrica seznanjena.

Ministrica je sama rekla, da centri za socialno delo potrebujejo reorganizacijo. Ne nazadnje je bil že tudi objavljen razpis za pridobitev zunanjega izvajalca, morda ga že imate, ker je razpis že potekel, objavljen je bil pa konec marca. In sicer išče se nekoga za izvajanje storitev projektnega vodenja pri projektu prestrukturiranja CSD v Sloveniji in plus storitve priprave in izvedbe komunikacijske strategije v podporo reorganizaciji centrov za socialno delo Slovenije. Spet ne vem, za kaj mislite trošiti davkoplačevalski denar. Prvič se sprašujem, ali res na ministrstvu ni dovolj strokovnjakov, ki so sposobni izvesti eno reorganizacijo centrov za socialno delo, in drugič se sprašujem, zakaj potrebujete komunikacijsko strategijo v podporo reorganizaciji. Glede na pretekle izkušnje vem, da ministrstvo funkcionira na takšen način, da

vsak projekt na veliko oglašujete, saj tudi odpis dolgov je bil eden izmed njih. Ampak jaz mislim, da državljanke, državljani, če kaj poznajo, pa res poznajo centre za socialno delo. Verjamem, da bo dobra predstavitev, še posebej če bo prišlo do spremembe kakšne zakonodaje, ki se tiče tudi nas v Državnem zboru, in bo ta zakonski postopek tekkel po rednem postopku, da bo dovolj časa za razpravo, da bo imela možnost se s tem novim projektom reorganizacije seznaniti širša javnost tudi na takšen način, brez da bi posebej trošili njihov denar. Ker se resnično sprašujem, ali je vse to potrebno. Rečeno je bilo, treba je narediti realno sliko na podlagi analize. Ja, to pomeni – kaj? Tudi ta zunanji bo naredil, ne vem analizo tega. Imate kakšno časovnico, kdaj bo do te reorganizacije dejansko prišlo, glede na to, da je polovico tega mandata že mimo? In resnično se sprašujem – mislim, nimam besed –, zakaj to potrebujemo? Ali nimamo toliko ljudi na ministrstvu, ki so to sposobni, in na terenu? Nonstop govorimo o nekih strokovnjakih. Za reorganizacije jih ni ali pa je spet treba najti primerne, ki bo te stvari opravljal – najverjetneje že veste, kdo to bo, po ustaljeni praksi. Resnično se sprašujem, zakaj bi to potrebovali.

Bilo je že kar nekaj omenjenega o uspešnih projektih, pa bom še sama omenila. O enem smo tukaj že govorili nedolgo nazaj, mislim, da na prejšnji seji Državnega zbora v mesecu aprilu – vrednotnice, ki naj bi ne vem kako zmanjšale delo na črno, ki bi naj ne vem kaj doprinesle – cel dan za mogoče en mesec dela neke pokojninske osnove nekomu. Dejansko pa vemo, da je z njimi več stroškov kot pa dejansko prihodkov in seveda neke nepotrebne administracije. Dela na črno pa s tem tudi niste zmanjšali, spoštovana ministrica, mogoče marsikdaj ravno obratno.

Drugi tak, zelo forsiran piar, vaš projekt, je bil ta odpis dolgov. Glede na to, da imamo 290 tisoč ljudi pod pragom revščine, verjamem, da so ljudje bili veseli, končno nekaj, kar bo prišlo blizu nas, nekaj, s čimer se nam bo pomagalo. Koliko je bilo rečeno? Milijon evrov ali koliko naj bi se razdelilo? Ampak podpisali so se sporazumi. 120 občin, ne vem koliko podjetij, vse je bilo medijsko pokrito, s to občino smo podpisali, če katera občina ni, so že – ja, zakaj pa vi niste tega podpisali? Kakšen je pa učinek tega, spoštovana ministrica? Koliko ljudem ste dejansko pomagali s tem? In koliko ste dejansko za to vašo komunikacijsko strategijo, ki ste jo ob tem izvajali, verjamem, da tudi s pomočjo nekega zunanjega svetovalca, ker očitno znotraj ministrstva nimate nekoga, ki bi to znal pokrivati. Koliko ste takrat za to porabili? Odpisali ste pa dolg – kolikim? 150 osebam ali kaj je razbrati iz medijev. Finančna uprava Republike Slovenije je pa še odobrila nekih 133 vlog, skupen znesek nekaj čez 4 tisoč evrov. Vprašajte se malo! Včasih se dobredno norčujete iz državljanov Republike Slovenije.

Kar se tiče samega primera interpelacije, o kateri danes prvenstveno govorimo, se mi zdi pa vseeno prav, da ponovim, kaj mi očitamo v tej interpelaciji ministrici. In sicer, da je šlo tukaj za nesorazmeren poseg v ustavno varovane človekove pravice, kar je ne nazadnje potrdilo tudi Upravno sodišče na 1. stopnji. Vsi državni organi, nosilci javnih oblasti, tudi vi, spoštovana ministrica, bi morali prvenstveno skrbeti za korist otroka in kot minister, ministrica ste seveda dolžni zagotavljati, da ustrezno prilagodite zakonodajo temu, da postopki tečejo v skladu z zakonodajo in da ne nazadnje vaše podrejene, če s tem niso seznanjeni, tudi podučite, jim daste ustrezna navodila, kako naj ravnajo. Očitamo vam tudi vpletenost pri politizaciji dela centrov za socialno delo. Upam, da se bo s to reorganizacijo tudi to spremenilo, ampak ponovno poudarjam, izpostavili smo primer Slovenj Gradca. To ne bi bil problem, če bi človek bil strokovnjak, če bi imel ustrezne izkušnje, ampak so strokovnjaki s tistega področja, zaposleni opozarjali, da nima ustreznih delovnih izkušenj s področja socialnega varstva; ampak ne glede na to se je šlo preko vsega, zagotovilo večino v svetu in ga potrdilo za direktorja. Ampak, kaj je najbolj boleče? To, da najverjetneje ravno zaradi tega, ker ta oseba ni imela strokovnih izkušenj, je prišlo do nepravilnosti. In kaj je še huje? Vi ste te nepravilnosti poskušali prekriti, ministrica! V javnem nastopu 6. aprila ste zagovarjali mnenja socialne inšpekcije, ki je naredila nadzor. Pred tem ste bili že seznanjeni s številnimi dejstvi, verjamem, da tudi poznate postopke oziroma bi takrat vsaj vprašali tiste, ki jih pa dobro poznajo.

Poglejte, če politika povozi stroko, kar jo v tem primeru imenovanja direktorja na CSD Slovenj Gradec je, potem je tudi prav, da v tem primeru politika odgovarja in zato vam to tudi očitamo. Če ne bi prišlo do napake, najverjetneje ne bi bil problem, mediji so nekaj pisali o tem – ampak ni problem. Problem je, ko pride do napake, tako kot je v tem primeru. Nekdo bo rekel mala napaka; ja, pač, so malo prepozno poslali, ampak ta napaka je imela posledice potem v nadaljnjih postopkih, zato ker ni bilo v zakonitem roku odločeno. V tem je problem. Ne nazadnje tudi niste pripravili zakonodaje, ki bi varovala pravice otrok in zaradi vseh dogodkov, ki se dogajajo, in tudi zaradi tega primera, verjemite, številne državljanke in državljani izgubljajo zaupanje v institucijo socialne države.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica dr. Anja Kopač Mrak.
Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, podpredsednik.

Samo na hitro moram intervenirati, da stavek, da sem prekrivala nepravilnosti, je nedopusten. Ta interpelacija govori o tem, da naj bi jaz morala arbitrarno posegati v pristojnosti drugih institucij, kot so centri za socialno delo, in to ostro že od zjutraj pojasnujem, pojasnujem pristojnosti, vendar vi to vneto, vneto ponavljate. Na tiskovni konferenci, če jo lahko pogledate, sem pojasnila, da pojasnujem ugotovitve socialne inšpekcije. Če že navajate vsa dejstva, je prav, da je socialna inšpekcija naredila nadzor nad Centrom za socialno delo Velenje, ki je vodil postopek odvzema otroka in namestitve otroka v rejniško družino. Center za socialno delo, ki ga in omenjate, da prikrivam in ne vem kaj, kot vem, je zanimivo, ampak prikrievanje na način, da direktor odstopi, ko se stvari ugotovijo – ne vem, to je za vas prekrivanje. Toliko.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Violeta Tomić. Pripravita naj se, gospod Tomaž Gantar in gospod Jani Möderdorfer.
Izvolite, gospa Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ne bom se opredeljevala do primera koroških dečkov, ker ne pristajam na take metode političnega delovanja, ki iz neke kvazi pravičniške ali boljše dušebrižniške drže zbirajo ljudi na ulicah in tako vršijo pritiske na medije, na sodnike, na socialne delavce, na begunce, na zdravnike, na ženske, ki abortirajo; skratka, takšne jogurtove revolucije so recept za katastrofo, vendar pa za odstavitev Anje Kopač Mrak obstaja kar nekaj razlogov in predvsem ta, da resorna ministrica in celotna Vlada interese privilegiranih postavljata pred interese socialno ogroženih.

Pa naj se dotaknem samo primera subvencij za šolska kosila. Koalicija je naprej predlog Združene levice oklestila, potem namesto z začetkom šolskega leta je bil uveden šele januarja, namesto da bi otroci iz drugega najrevnejšega razreda bili upravičeni do celotne subvencije, so bili upravičeni samo do 70 %, otroci iz tretjega razreda za 40 % in za subvencije je bilo predvidenih 9 milijonov evrov, očitno pa bo porabljenih samo 4,8 milijonov glede na to, da je bilo do septembra porabljenih manj kot 2 milijona. Do zdaj je porabljenih samo 75 %, pa ne zato ker starši ne bi bili obveščeni, ampak zato ker enostavno niso mogli oceniti, ali bodo zmogli doplačilo ali ne. Če si upravičen do 100-odstotne subvencije, potem to pomeni, da je kosilo brezplačno, če pa moraš doplačati, je pa za mnoge lahko to prevelik strošek in predvsem težje oceniš, ali si boš ta strošek lahko privoščil ali ne. Skratka, Vlada je pri otroških kosilih gledala na vsak cent, po drugi strani pa je visokim uradnikom z novelo ZPIZ omogočila, da poleg plače prejemajo še 20 % pokojnine. Po drugi strani je za bodečo žico na meji porabila 2,8 milijonov evrov plus 1,8 milijonov za samo

prvih 11 kilometrov panelne ograje, ki je smešna, patetična, nestabilna in ne bi res nikogar ustavila – pojdite si jo pogledat! Za mešane vojaško policijske patrulje je porabila 1,2 milijona, zato da so zajeli – pazite! – 5 oseb, od tega enega sirijskega državljanina in dva državljana Albanije in dva državljana Srbije. Vau! Medtem pa za socialno skrbi civilna družba in sramota je, da v Sloveniji, kjer imamo v ustavi zapisano, da smo socialna država, za prehrano otrok skrbi dobrodelna organizacija Petka za nasmehe, za to, da kdaj vidijo morje, pa zbirajo dobri ljudje – po navadi tisti, ki sami nimajo veliko, kajti samo ti so sposobni empatije.

Skratka, civilna družba dela tisto, kar bi morali delati uradniki, ker so plačani za to, civilna družba dela to pro bono. Skratka, revščina, kolege in kolegi, je protiustavna, ministrica je v svojem zagovoru popolnoma izključila vprašanje revščine in to je področje, kjer bi njeno ministrstvo moralo najbolj delati. Slovenija je v strategiji Evropa 2020 iz leta 2010 obljubila, da se bo število revnih in socialno izključenih zmanjšalo za 40 tisoč, v resnici pa se jih je od takrat povečalo celo za 44 tisoč. Po zadnjih podatkih jih je 410 tisoč. Pod pragom revščine živi 290 tisoč ljudi, kar je največ v sodobni zgodovini in zlasti se povečuje dolgotrajna revščina. In tu je ključna napaka ministrstva.

Ministrica je govorila, da je ponosna, ker je socialdemokratka, kolega Han si je za to priložnost nadel rdečo kravato, jaz pa pravim, kravata je kravata, tudi če je rdeča in socialdemokracija še ni socializem, ki edini lahko reši ljudi, ki životarijo in ne več živijo. Če vam je res za otroke, potem se odzovite pozivom Združene leve v boju proti revščini, kajti ljudje niso nepotreben strošek; ljudje so – če se izrazim v jeziku kapitala, da boste bolje razumeli – investicija, predvsem otroci, na katerih temelji naša bodočnost. Imajo pravico do ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar, pripravita naj se gospod Jani Möderndorfer in gospa Anja Bah Žibert.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Lep pozdrav vsem, tudi predstavnikom Vlade.

Mislím, da je treba še enkrat z naše strani nekatere razloge za našo odločitev, ki sigurno je nenavadna v smislu, da kot koalicijski partner interpelacijo podpiramo, povedati zaradi tistih, ki razmišljajo podobno kot mi in ki tega morda ne odobravajo, ker ne poznajo glavnih razlogov, predvsem pa tudi zaradi odziva predsednika Vlade, ki je bil, mislim da, neupravičeno kritičen do nas. Moram reči, da če predsednik Vlade, ki so mu bili razlogi za naše neodobravanje nad načinom dela ministrice za delo, ni zaskrbljen, moram reči, da skrbi mene, ker govorili smo o domačinskem kadrovanju, in če to ni dovolj velik razlog za skrb, potem seveda ne vem, kateri

razlog je dovolj dober, da sprožiš vprašanje, ki ga je treba tukaj rešiti.

Enostavno gre za dejstva, ki so za nas v resnici pomembna in segajo na področje, ki je nam daleč najbližje; gre za področje socialnega dela, družine, starejših, vse, za kar se pač zavzemamo.

Ministrica Anja Kopač Mrak seveda brez dvoma dobro pozna svoje področje. Kljub vsemu se je treba zavedati, da je na tem področju tudi na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve že, mislim da, okoli sedem let in zato brez dvoma del odgovornosti za slabo stanje na tem področju brez dvoma nosi. Ne bi se spuščal podrobno v vsebinske razloge, o katerih je bilo tudi v preteklih razpravah že kar nekaj povedanega. Je pa dejstvo, da ima vsaka stvar dve plati medalje; eno, kot rečeno, je poznavanje področja, druga plat je pa seveda, kaj je na tem področju v resnici napravljenega. In napravljenega je bilo, po našem mnenju, premalo. Tudi to je razlog za naše odklonilno stališče do nadaljevanja vodenja ministrstva za delo, družino in socialne zadeve z njene strani.

Drugi razlog, ki se nam zdi pomemben in ki sem ga omenil, pa je tisti, ki ga ljudje najmanj radi slišijo, ki ga najmanj razumejo in tudi najmanj tolerirajo, to je vprašanje kadrov. To je eno ključnih vprašanj tudi pri delu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v sedanjí sestavi. Ne nazadnje je tudi to vprašanje na nek način, kot je bilo že tudi v razpravi rečeno, povezano tudi z današnjo vsebino interpelacije, se pravi z reševanjem problema – ali kakorkoli že temu rečemo – vprašanja koroških dečkov.

Treba je vedeti, da je center za socialno delo, ki je ta problem obravnaval in vodil, dejansko vodil človek, ki je bil za to področje nekompetenten, ki je bil dobesedno izsiljen, politično imenovan na to mesto in zato mora prevzeti odgovornost ministrica Anja Kopač Mrak. Zato je bila potrebna sprememba sveta zavoda, zato so bili potrebni ne vem kakšni prijemi, da je prišel član SD, človek, ki mislim, da je bil ali vodi ali ne vodi SD na tistem območju, imenovan za direktorja brez kakršnekoli strokovne kompetence. Moje vprašanje je, ali bi bilo ravnanje tega centra za socialno delo v primeru kompetentnega strokovnega vodenja drugačno, kot je bilo tudi v tem očitnem primeru, ki je bil, najmanj kar lahko rečemo, voden na nehuman, nečloveški način, pa se ne bom spuščal v zakonitost in nezakonitost niti ne v samo vsebino, kdo je ravnal prav in kdo ni ravnal prav. Dejstvo pa je, da je center za socialno delo pod vodstvom človeka, ki je bil politično izsiljen in imenovan, bilo nestrokovno in zato se je ta človek tudi moral umakniti. Kako bi rekli Angleži: "Easy come, easy go." Tako kot je prišel, je moral tudi na hitro oditi, zato da je zaščitil ime, seveda, ministrice. Zakaj to izpostavljam? Zato ker imamo na drugi strani, na drugem koncu Slovenije, podobno v majhnem kraju drug primer, kjer smo pa mi občutljivi. Samo s to majhno razliko, da govorimo na drugem koncu

Slovenije pa o človeku, ki kandidira za mesto direktorja doma starejših občanov, ki ima vso podporo strokovne javnosti, lokalnega okolja, vse kompetence, vse izkušnje, se ga pa že eno leto s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in župana, ki je slučajno tudi član SD, šikanira in izpodbija na vse mogoče načine. Mislim, da so to metode, ki so bile uporabljene v nekem drugem obdobju, danes jih ne bi smelo več biti.

Strinjam se, ko smo se o tem pogovarjali, res gre morda za nepomemben dom starejših občanov na nekem koncu Slovenije, morda res; in res je tudi da je morda to zelo slab razlog za povzročanje kakršnekoli nestabilnosti v vladi. Ampak, ob tem me začena skrbeti toleranten odnos do tega dela, ki očitno ni dovolj pomemben – kaj bo en dom starejših občanov v primerjavi z velikimi zgodbami, stvarmi, o katerih se pogovarjamo v Državnem zboru! Ampak, v tem primeru je odprtih vprašanj mnogo več. In še enkrat, to, kar me skrbi pri vsej stvari, je ravno odnos predsednika Vlade, ki je označil neko prestižno bitko med Desusom in SD, češ, verjetno se petelini med seboj dajejo za neko stvar prestiža, kdo bo imel 5 volivcev več, kdo jih bo imel 5 manj, kar ni bistvo problema. Bistvo problema, še enkrat, je v kadrovanju, to je dejstvo. Poleg seveda omenjenih pomanjkljivosti na vsebinskem področju, ki jih to ministrstvo izvaja, in kakšni so rezultati na področju dela, družine, socialnih zadev. Danes, mislim, da ga ni med nami, ki bi lahko rekel, da je stanje dobro. Verjetno res, kot je bilo rečeno tudi v naši uvodni predstavitvi, vprašanje, če bi primer koroških dečkov sploh bil, če bi bil družinski zakonik pravočasno sprejet. Žal pač ni bil.

Morda za konec samo toliko: če je primer takšnega domačinskega kadrovanja nepomemben tudi za predsednika Vlade, me močno skrbi, ker če bo tak način kadrovanja nepomemben tudi v drugih predelih – morate vedeti, da se pogovarjamo in so aktualni problemi Luke Koper, aktualni problemi Nove Ljubljanske banke –, potem se res bojim, kam bomo prišli na koncu, če so to nepomembna vprašanja. Za Desus so pomembna vprašanja, zavedamo se, da se ne moreš izogniti tudi imenovanju kandidatov s strani političnih strank, seveda se jim ne moreš izogniti, ampak še vedno velja dejstvo, da se mi zadeva nikdar ni zdela in se mi ne bo zdela sporna, dokler lahko dokažeš, da si imenoval nekoga, ki ima izkušnje, ki ima znanje, ki je kompetenten in od katerega lahko pričakuješ rezultate. Ko pa imenuješ nekoga, za katerega lahko že vnaprej veš, da mu ni nič jasno, razen da je sprejel neko odgovorno mesto, potem je to velik problem. Desus in jaz osebno sigurno na to ne bomo pristajali in zato bomo tudi ob takšni podpori in zapostavljanju takšnih dejstev še bistveno bolj previdni, ko bomo govorili o kadrovanjih na drugih področjih. Bojim se, da bo to zelo hitro na dnevnem redu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, za njim naj se pripravi gospa Anja Bah Žibert. Gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

O čem smo pravzaprav danes govorili? Na oni strani nas pravzaprav kar naprej poučujejo in nam razlagajo, da je samo ena tema, o kateri pravzaprav lahko in moramo govoriti. Kar dobro me poslušajte, predlagateljica, ker mi boste sigurno odgovarjali.

Govorili smo o sklepanju zakonskih zvez doma, v tujini in ker nekdo ni bil zadovoljen, da bi to lahko naredil na državni praznik. Govorili smo o terorizmu, govorili smo o Brexitu, govorili smo o homofobiji, o političnih konceptih posamičnih političnih strank, delovanje ministrice v prejšnjih mandatih, kdo je osamosvojitelj, govorili smo o domu starejših občanov na Lendavi, upokojenski dodatek, referendum, minimalna plača, kdaj poslanci kakšno stvar razumemo ali jo sploh poznamo, na koncu celo o policiji, pa še malo smo se dotaknili koalicijske pogodbe. Zakaj to govorim? Govorim zato, ker nonstop poslušam predlagateljico, kaj je pravzaprav tema. Ampak v resnici z one strani poslušam kar naprej te teme. Dajte se odločiti, ko naredite interpelacijo, o čem boste res govorili. Vi ste sicer napisali v predlogu, kaj je tema in predmet te razprave. Podpredsednik, vmes še eno proceduralno, da boste malo spremljali. Mi smo vsi dobili obvestilo na enem papirju, kaj je predmet interpelacije. Vso ostalo dokumentacijo smo dobili v zaprti predal kot zaupno, ker gre za osebne podatke. Ampak jaz ne vem, zakaj se ta predlagatelj dela norca iz vseh nas in zakaj se mučimo s temi nekimi tajnimi podatki, če pa v resnici SDS na svoji spletni strani objavi odprto kompletno poročilo, z vsemi osebnimi podatki. To je stvar za informacijskega pooblaščenca. Naj vsaj kazni plačajo, če že to mislijo početi, da jih bo malo izučilo. Sicer itak smo zdaj vsi na pladnju pa vsi zdaj kazni plačujemo za kakšne stvari.

Tisto, kar mene v resnici pri celi zadevi moti, je predvsem to, da se ves čas trudim, da bi vedel in razumel, o čem bomo danes govorili. In bolj kot sem poslušal predlagateljico, bolj kot sem poslušal posamezne predstavitve in pa ne nazadnje tudi razprave poslancev in poslank, ugotavljam, da meni vedno nekaj manjka, da bi se jaz lahko realno pogovarjal o tej temi. Manjkajo mi naslednje stvari, prebral sem kompletan šop vseh objavljenih člankov na to temo. Prebral sem vse, kar je ministrstvo pripravilo za nas, da bomo kaj vedeli o tem, kaj je bilo narejenega oziroma kakšna je situacija. Prebral sem kompletan odgovor ministrice na celotno interpelacijo. Prebral sem to, kar smo dobili mi sicer v zaprtem predalu, vsi pa lahko berejo na spletni strani SDS. Ampak meni manjkajo osnovni podatki. Namreč ene stvari ne razumem. Tanko je na začetku vstal in rekel, da

je Upravno sodišče in Vrhovno sodišče zakonito razsodilo. Potem slišim predlagateljico, ki govori čisto nekaj drugega, kar govori njen vodja poslanske skupine. In reče: "Ne, Vrhovno sodišče sploh ni nič odločalo o vsebini, ampak je samo enostavno pustilo otroke v rejništvu."

Kolegica predlagateljica, dajte potrpeti, ne biti nervozni, saj jaz vem, da je za vas to prvič, so vam dali pomembno nalogo, saj boste prišli na vrsto, samo pomirite se.

Tisto, kar je pomembno pri celi zadevi, je pa samo eno, ali smo poslanci in poslanke tisti, ki smo oboroženi z dovolj informacijami in imamo pristojnosti, da, prvič, o tem razpravljamo, to, kar ste vi predlagali, in tisto, kar je še bolj pomembno, celo nekaj na koncu odločamo. To pa je, da nekemu odsekamo glavo, ker v resnici s tem pravzaprav nima nič.

Kolegica, me boste poslušali, vam razlagam? Me boste, ja. No, in to, kar je pomembno, je predvsem pomembno zaradi ene same preproste zadeve. Danes je predlagateljica postavila kar nekaj konkretnih vprašanj in mene zanimajo ta vprašanja. Rekla je, da je nekdo na silo odpeljal otroke oziroma z brutalno akcijo. Mene zanima, kaj je to brutalno, pa kakšna akcija se je zgodila. Jaz enostavno zdaj več ne razumem, ali v tej državi res nekaj na silo počnejo neki organi, ki imajo neko pristojnost, ko otroke odpeljejo kamorkoli. Jaz mislim, da je to neodgovorno. Res je to neodgovorno, da tukaj zlorabljate čas in prostor, da izjavljate takšne izjave. Ker na koncu bomo res v Republiki Sloveniji mislili, da to počnemo na takšen način, kot to počnete oziroma govorite. Meni osebno moram reči, da, ko sem poslušal, čeprav ste nekateri neverjetno nezadovoljni, sem poslušal izjavo tudi gospe Gabi Čačinovič Vogrinčič, mimogrede, diplomirala je 1966. leta in doktorirala 1987. leta na Filozofski fakulteti v Ljubljani, govorim zato, ker ste tako omalovažujoče govorili o njej, kasneje se je strokovno izpopolnjevala na pariški Sorboni in na Kemplerjevem inštitutu na Nizozemskem, preučuje problematiko družine in družinske terapije, psihosocialne pomoči družinam, je avtorica in soavtorica več monografij, bila je predavateljica na Fakulteti za socialno delo, ne nazadnje je v bistvu na tem področju naredila več kot vsi poslanci tukaj skupaj, ki bi mogoče za trenutek samo pomislili, da kaj vemo o družinskem delu oziroma o psihoterapiji oziroma terapiji in pomoči tovrstnim ljudem. Njeno mnenje zagotovo več velja in pomeni in mi prav nič ni žal in sem bil prav vesel in pomirjen, ko je povedala, da seveda si ne predstavlja, da bi delali to na klasičen način, kot se to vidi na holivudskih filmih, ko pride policija k družini pa trga otroka iz naročja staršev. In normalno, da se je to zgodilo nekje drugje, daleč stran od oči in, bog varuj, da bi bili še mediji zraven, ki bi to snemali in prikazovali, ker si kar predstavljam ta šov. Še platno bi tam naštimali pa projicirali, kako se je to vse skupaj dogajalo. In se mi zdi res neodgovorno, da takole počez

mečemo in pljuvamo po vseh institucijah samo zaradi enega cilja, to pa je politična zloraba. Vi ste danes zopet ponovno ugrabili interpelacijo za svoje pritlehne politične poizkuse, ki jih uporabljate samo za svoje lastne potrebe in za satisfakcijo, ker mislite, da boste zadovoljili svojo kri pri svojih 20 tisoč volivcih, s katerimi se hvalite na vsakem govoru, kamorkoli pridete. To je neodgovorno. Kolega Tanko, usedite se, ti bo lažje, boš lažje spremljal, ne mi kazati tisto, kar ti ni potrebno. Podpredsednik, lahko?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prosim, dajmo se umiriti. Gospod Möderndorfer, prosim, zaključite razpravo.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Jaz si ne dovolim, da med mojo razpravo nekdo z mano neverbalno komunicira, jaz mu lahko verbalno odgovorim.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ste pri besedi, kar izvolite, gospod Möderndorfer, nadaljujte.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Ja, hvala lepa, podpredsednik.

Tisto, kar je pomembno še naprej, namreč pomembno je opozoriti na eno stvar. Danes ste govorili tudi o družinskem zakoniku in ste vehementno spraševali, zakaj je bilo treba toliko let čakati, zakaj ministrica ni prišla s tem predlogom že prej, ki bi uredil marsikatero vprašanje, zaradi katerega mogoče danes niti ne bi bilo interpelacije, ker bi se popolnoma drugje na drugačen način pogovarjali. Seveda, strinjam se, ampak niste pa povedali nečesa, in dajmo si danes odkrito priznati in povedati. Vidim sicer, da kolega Pojbiča ni, ker ima danes je imel spet neke homofobične izpade, ampak ne glede na to, dejstvo je, da je družinski zakonik padel samo zaradi ene teme, ne pa zaradi 80 %, ker ste vsi takrat hvallili, da je dober zakon in ste ne nazadnje spravili do situacije, da smo šli na referendum. Potem je seveda enoletni moratorij. Po enoletnem moratoriju si pa dajte predstavljati, da bi ta isti zakon zaradi teh istih vprašanj prišel, ker če ne bi teme bilo, ne bi več tukaj znoreli, ampak bi na tej strani začeli vsi noreti. In bi bil isti rezultat. Družinski zakonik ne bi prišel skozi, in bi se spet zgodilo vse, kar je potrebno in kar imate vi kot eno veliko lajno pravzaprav zelo radi. Dokler nismo rešili delno vprašanja, ne v celoti, delno vprašanja istospolnih partnerjev, toliko časa ministrica sploh ni mogla priti na vrata s predlogom družinskega zakonika. Pod nobenim pogojem. Ker bi bil v naprej obsojen na propad. In to si je treba priznati. Ko smo to sprejeli pred nekaj meseci, imamo danes ta zakon v parlamentu oziroma v javni razpravi in čakamo, kaj bo prinesla nadaljnja diskusija. Se pa že veselim danes in vesel sem, da živimo v 21. stoletju, kjer so posneti vsi magnetogrami, ker vas čakam na tej razpravi, ker bom slišal in ven potegnil vse to,

kar danes flancate, bom videl, kako boste razpravljali, ko bo družinski zakonik tukaj in ko se bomo pogovarjali o tem, kar danes ni primerno, na CSD, da gre na sodišče. Potem bomo šele videli, ker imate prav radi ta sodišča. Potem bomo šele videli! Veselica in vse, za jest nam boste dali, samo da nas boste prepričali, da je ta sodnija zanič in da bo tukaj pa v tem primeru pa še slabše. Razen, če ne bodo vašemu vodji všeč, če vam bodo kaj na Facebook napisali. Tistega boste pri miru pustili.

Pomembno vprašanje, ki ga je treba razčistiti, preden zaključimo to interpelacijo, je pa še ena stvar. Zakaj prihaja do takšne razprave, to, kar sem na začetku omenil, da govorimo o vseh temah, samo o tisti ne, kar v resnici je pravzaprav tema, ki ste jo predlagali vi? Zato, ker ne poznamo dejstev. Zato, ker postopki tečejo, zato, ker nobena odločba še ni pravnomočna. Čeprav tako kličete po tem, kako je vse zakonito. Kje je pravno varstvo, na katerega se vi kar naprej sklicujete? Ni ga. V kakšnem drugem primeru bi vi govorili popolnoma drugače, na glavo postavljene teme bi imeli. Vse bi šlo rikverc od tega, kar danes ponavljate. In največkrat danes izrečena beseda je znamenita beseda, ki jo imate zadnja leta prav radi: otrok, otrokove pravice. To vam je pa leži, jaz ne vem – ali ste se rodili s to besedo? Za otroke zagotovo ne gre. Zagotovo. Pri tej interpelaciji ne. Zlorablajte besedo otrok in se izgovarjate na dva fanta ali otroka, saj niti ne vem, kaj sta, saj še imen ne poznam, ki pravzaprav sta inštrument, s katerim vi danes operirate. In vse nas je lahko sram, da se sploh moramo pogovarjati o tej temi. Prej sem slišal enega kolega, ki je rekel, kako bosta, ne vem, ko bosta ta dva otroka odrasla in tako naprej. Ne bi jaz rad sploh slišal kdaj še te teme, ker jim je škoda bila večkrat povzročena. Najprej osebna tragedija, zdaj jim pa mi še sistematično načrtno delamo to škodo delamo. In jih bomo zaznamovali, pa če skrivamo te podatke, pa delamo ne vem kaj še vse. In to je neodgovorno od tega parlamenta. Največja odgovornost v resnici bi bila, če bi počakali vsaj na tiste organe, da razsodijo in opravijo v miru to delo. Koliko posvojitvev oziroma, se opravičujem, koliko smo imeli mi v zadnjem času odvzemov otrok? V letu 2009 24, v letu 2010 35, v letu 2011 47, v letu 2012 45, 2013 48, 2014 38, 2015 32 in 2016 do 31. 3. 7 odvzemov. Zakaj ne pripeljete vsak odvzem v parlament? Jaz sem prepričan, da se sigurno kdaj še kdo kje pritoži v nekem upravnem postopku. In ne boste verjeli, zagotovo je na leto povprečno 20 odvzemov, če seštejemo vse te številke skupaj, in povprečno sta sigurno vsaj dve pritožbi v upravnem postopku. Zakaj ne pripeljemo vsakič interpelacije na to zgodbo? Zanimivo. Ne, zdaj ste se spomnili, v tem primeru. Ker delate za ljudstvo, ker delate za pravico. Oprostite, s tem delamo škodo, nezaupanje in načrtno sesuvanje sistema. Recimo, da so hipotetično jutri volitve. Recimo, da jutri hipotetično zmagate na volitvah.

In recimo, čeprav bom naredil vse, da se vam to ne zgodi, da sestavitev vlado in sedite tam. Jaz bom rekel, ta sistem ne funkcionira. Takrat vi obrnete ploščo. Začnete nositi podatke, kako je vse krasno, kako vse deluje, tisto malo, kar pa ne funkcionira, boste pa uredili. Si predstavljate, da bi bil vaš vrhovni vodja predsednik vlade. Ponovno. Jaz bi ga vprašal, zakaj ni zastavil svojega imena in direktno usmerjal s svojimi politikami, da se zgodi to, še preden bi karkoli sodišča naredila. To, kar vi zdaj pričakujete od ministrice. In če bi ministrica karkoli naredila, takrat bi pa jaz sprožil interpelacijo proti njej. Ker takrat pa je trenutek, da se zamislimo, kaj minister počne in kdaj posega v določene postopke. Ne, vi bi seveda radi. Na vsak način bi radi, da se nekaj zgodi, čeprav veste, da bi isti hip to uporabili, ker vam nikoli nič ni prav. To, da opravljate nadzorstveno funkcijo, je prav, to je vaša naloga. To, da jo pa zlorabljate v imenu nadzora, da sprožite določene stvari v imenu svoje političnega boja, to je pa hudo narobe.

Imamo še eno malenkost. Preprosto ne moram mimo, čeprav, moram reči, da se mi včasih že prav gabi, da moram tako stvar komentirati. Ampak gre za poslanca, to ni kdorkoli, in govoril je v javnosti. Govorim o kolegu Pojbiču. Tamle je imel en šov, teater, okoli tega, komu se sredstva lahko delijo in komu ne. In potem je na koncu rekel: "Zakaj raje starim ne daste, revežem?" Ja, ali ste kdaj pomislili, a mislite, da geji samo mladi umirajo ali kaj? Kaj pa če so stari, upokojeni pa še reveži zraven? Pa kako si lahko en poslanec dovoli takšen način razmišljanja? To je absurd! Jaz bi se zamislil, kaj to počnem. To meni, oprostite, ne, da mi ni všeč, to preprosto je nedostojno in ni vredno tega parlamenta. Vsi se zgražajo, da povzdigujem glas, vsakič ga bom, vsakič ga bom, kadar bo kdo karkoli kaj takšnega rekel. Ko si enkrat tiho, potem si večno tiho in naslednjič si ti na vrsti.

Potem imamo pa še eno malenkost. Gospa Eva Irgl se kar naprej pritožuje, kako nihče več noče na njeno komisijo. Če bi jaz bil v funkciji ministra, na vašo komisijo, ki je inštrumentalizirana, nikoli ne bi prišel. Verjemite mi, da ne. Čeprav sem poslušal zadnjič razpravo in moram reči, da sploh ni bila slaba, ja, ni bila slaba. Je pa bil to uvod v to in sem si celo preposlušal, si celo pregledal. Zdaj bi rad spregovoril še o tistem, kar se mi zdi zelo pomembno. To pa je namenjeno ministrici. Meni centri za socialno delo niso všeč. To ve, ker sem ji že večkrat to povedal, in sem z njimi izredno nezadovoljen. Potrdilo se je, tudi na odboru so nekateri ugotavljali, še sam nisem niti pomislil, ko sem poslušal razpravo gospoda Munca, toliko so stari kolikor je naša država, bi rekli. Pa ni res. So še starejši. Po številu, kolikor jih je, 62, sploh nisem niti pomislil, da je bilo toliko včasih občin. Torej lahko ugotavljamo, iz katerega obdobja so. In da jih do danes praktično, razen tega, da so dobivali nove in nove administrativne naloge in da smo jih, bom

rekel, množili v smislu nekih funkcij, pravzaprav kakšne res korenite spremembe ni bilo. Zato se veselim razprave in čakam, da pride do te reorganizacije centrov za socialno delo in da se nekaj nalog preprosto prenese na sodišča. In tukaj vas čaka, ministrica, da boste to korektno speljali, in kar je še bolj pomembno, da res narediti eno preobrazbo. Pa ne samo administrativno. Jaz želim imeti socialne delavce med ljudmi, na cesti. Social street walkers so oblika delovanja, kjer pravzaprav lahko dobivamo konkretne rezultate in konkretno pomoč. To ne bo rešilo vseh problemov, da si ne bomo domišljali. Daleč od tega! Ampak zagotovo je pa prejšnja detekcija, boljše razumevanje in lažji odnos do posameznih predmetov, s katerimi se ukvarjajo. Sedeti v pisarnah in se iti administratorja – nekdo je rekel, da smo proizvedli birokrate, ja, naredili smo jih. Ko jim ti daješ naloge, ko jim vpelješ upravne postopke, ko jim predpišeš obrazce, na koncu delajo samo še to in lovijo datume. In kdor dela, se tudi zmoti. Zato vedno pravim, niso slabi ljudje, ki delajo v CSD, je pa slab sistem. In ta sistem naredi okorelost in dostikrat potem prihaja tudi do napak. Ali so napake tako velike, da mora danes zato oditi ministrica? Ne. Razen, če ji dokažimo nezakonito delovanje. In s tem pridite drugič na interpelacijo. Tolikokrat ste jo že vložili, pa še zdaj je ne znate vložiti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat, replika, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Horvat, se opravičujem. Postopkovno je gospod Tanko želel prej, ker ima prednost. Se opravičujem, gospod Jože Tanko, beseda je vaša. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Mislim, da smo na nekatere stvari, gospod podpredsednik, opozorili že v proceduralnem delu na začetku seje. Poslanska skupina SDS je to interpelacijo vložilo v skladu s poslovnikom in pravili, ki veljajo v tem državnem zboru. Zadeva je vložena korektno, z vsemi potrebnimi prilogami, obrazložitvami in dejstvi. Mnenje Zakonodajno-pravne službe temu pritrjuje. Ministrica se je obrnila na predsednika Državnega zbora in oporekala pravilnost vložitve interpelacije. Vsi tisti, ki stopate v bran ministrici, si preberite vsaj odgovor Zakonodajno-pravne službe. Govorimo o politični odgovornosti. Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in še morda za kaj je v tem primeru objektivno, v delih, na katere je opozorila v našem imenu predlagateljica Suzana Lep Šimenko in v imenu poslanske skupine kolegica Jelka Godec, tudi subjektivno odgovorna. Tudi subjektivno odgovorna.

Predlagam, gospod predsedujoči, da kolega Möderndorferja opozorite, da to ni interpelacija Marijana Pojbiča, ni to interpelacija, ne vem, Eve Irgl ali kogarkoli od soprodpisnikov naše interpelacije, ampak ministrice. Ves tisti žolč, ki ste ga usmerili na nas, zlijte po svoji ministrici. Ona je odgovorna za delo resorja in za vse, kar se je zgodilo nepravilnega v tem postopku. Mimogrede, mislim, da je ena izmed inšpekcij izdala odločbo, ne da bi se seznanila z dejanskim stanjem na lokaciji, ampak je kar iz papirjev izdala neko mnenje. Nekaj podobnega se je zgodilo varuhinji človekovih pravic. Prihajajo pa odločbe sodišč. Včeraj, mislim, da odločba Vrhovnega sodišča, ki je ugotovilo vse kršitve, ki so navedene v postopku, v pritožbi. Danes je prišla odločba še nekega drugega sodišča, da je treba dovoliti stike starih staršev z otroci.

Spoštovani, če ni empatije tistih, ki odločajo o človekovih pravicah, o otrocih, potem se to rešuje s sodišči. Žal birokrati na ministrstvu, ki jih zastopa ali pa pokriva ministrica, nimajo čustev enostavno. Preprečujejo stike starih staršev s svojimi vnuki in gospod ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, nisem prav razumel, ali naj jaz rečem gospodu Janiju Möderndorferju, nisem razumel. Postopkovni predlog bi prosil. Izvolite, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Predsedujoči, ki vodite seje, ste najbrž zadolženi za to, da v primeru nedostojnega, nekorektnega in pa nevsebinskega obravnavanja pri točki dnevnega reda posežete v razpravo poslanca. Gospod Möderndorfer ni govoril nič o interpelaciji. Nič. Govoril je o predlagateljih interpelacije. Vsebina interpelacije je navedena v dokumentu, ki smo ga vložili, in je pripravljena z vsemi standardi, ki veljajo za državni zbor, sicer bi predsednik Državnega zbora zavrnil našo zahtevo za interpelacijo, to je nedvoumno jasno, ker je za to zadolžen. In bi predlagal, gospod predsedujoči, da gospoda Möderndorferja opozorite ali pa napolite na svojega člana poslanske skupine, ki je, mimogrede, predsednik Državnega zbora, da je pri svojem delu ravnal nekorektno. Predlagatelji smo ravnali korektno, predsednik Državnega zbora je po tistem, kar je povedal gospod Möderndorfer, ravnal nekorektno. Ko smo predlagali že dvakrat razrešitev predsednika Državnega zbora zaradi nekorektnega dela, je glasoval proti. Tako da bi vas le opozoril, da če vodite sejo, jo vodite v skladu s pravili in točko dnevnega reda. Eskapade te diverzije, ki se dogajajo, pa enostavno porežite. Predmet je jasen, napisana je interpelacija in tudi piše, zaradi česa. In tema dnevnega reda so razlogi za to, ki so podlaga za to interpelacijo. Sodbe sodišč pa prihajajo in niti ena izmed sodb, ki so prišle, pa naj bo to Vrhovno ali Višje sodišče, ne

govori v prid odločitvi ministrice in njenih služb. Niti ena. Do sedaj niti ena.

Predlagam vam, da tudi razpravo usmerite v ta del razpravljavcev, kot je gospod Möderndorfer, ki je zelo tankih živcev, očitno bolj kot jaz, ki nosim ta priimek, pa opozorite na dostojno obnašanje in razpravo v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Jože Tanko.

Imamo še devet razpravljavcev. Do sedaj nam je šlo relativno v redu. V tem stilu pa upam, da bomo tudi nadaljevali. Besedo dajem kot repliko gospodu Jožefu Horvatu.

Izvolite, gospod Jožef Horvat, beseda je vaša.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

V pisarni sem delal in poslušal razpravo spoštovanega kolega Janija Möderndorferja, ki je med drugim dejal, "dom starejših tam nekje v Lendavi". Tam nekje v Lendavi. Verjamem, da to ni koncept vladanja te koalicije, da je le boljši koncept. Pozabil je, da v tej državi od cvetne nedelje, 8. aprila 1990 ima oblast ljudstvo. Pozabil je na 82. člen Ustave. Tudi kolega Jani je poslanec Lendavčanov. In je pozabil. Tam nekje v Lendavi – to je 200 svetlobnih let od srca, od Ljubljane. In očital mi je, zaznal sem, da sem razpravljaj o pravilniku o sklepanju zakonskih zvez. Seveda sem kritiziral ministrico in hvalil ministra Koprivnikarja, ki je naredil vse, ministrica pa premalo. Ja, koga naj kritiziram naslednjič – ministrico za okolje in prostor, ministrico za obrambo, ko govorimo o pravilniku o sklepanju zakonske zveze? In dragi kolega Jani, vi lahko mene zaničujete, vi lahko mene žalite, ne boste pa Prekmurja, ne boste pa Prekmurcev, ker to je pritlehno. In dokler bom tukaj, vam bom vedno repliciral, ko boste tako vehementno razlagali, kot da ste teta Wikipedija ali stric Google. Pa niste. Ste samo en majhen striček Jani, ker majhni ljudje so tisti, ki udarijo, potem pa zbežijo. Prosto po gospodu Miru Cerarju.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replike na repliko ni, gospod Jani Möderndorfer. Postopkovno, gospod Jani Möderndorfer. Beseda je vaša, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Dajte opozoriti kolega poslanca, ki razpravlja, da če že replicira, potem mora poslušati, kaj sem povedal. Govorim, da to nima nobene zveze z interpelacijo. Samo to. To nima zveze z Lendavčani, ne z vami, ne s komerkoli. To bi prosil, če ga opozorite. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Möderndorfer.

Naslednja je gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se gospod Sašo Tabaković, za njim

pa gospod Jože Tanko. Gospa Anja Bah Žibert, beseda je vaša.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči. Dovolite, da si sposodim, ministrica, vaše uvodne besede.

Tukaj stojim, stojim pred vami, spoštovani kolegi poslanke in poslanci, stojim pred vami, ministrski zbor, in stojim pred državljankami in državljani. In jasno in nedvoumno povem, ministrica, vi morate oditi zato, ker ste odgovorni za politizacijo strokovne institucije, ki je posledično, in danes o tem govorimo, in to je najhuje, privedla do kršenja človekovih pravic, konvencije o človekovih pravicah, Ustave Republike Slovenije in zakonodaje. Če to ni dovolj velik razlog, da nekdo zapusti ministrski stol, potem res ne vem, kaj je.

Pa da grem lepo po vrsti. Imenovanje direktorja Centra za socialno delo Slovenj Gradec. Ministrica, gospod Jurij Šumečnik, jaz mislim, da ga poznate ne samo po tem, ker je vodil ta center za socialno delo, ampak ker je bil vaš politični sopotnik oziroma je še. Gospod je bil imenovan kljub temu, da so številni opozarjali na to, da ni primeren, tudi ni bil ustrezen, in ste posegli tako, da so se postopki zavlačevali. Tako da mu je uspelo vmes dokončati tudi tiste stvari, ki so bile nujen pogoj za to, da je bil sploh lahko imenovan. Seveda ste to lahko počeli. Zakaj? Kdo je bil takrat predsednik sveta? Gospod Boris Balant. Tudi njega zagotovo dobro poznate. Tisti, ki ga ne, naj povem, da dela v okviru Ministrstva za obrambo pri njeni kolegici Katičevi. In kaj je temu vsemu sledilo? Protiustavno delovanje, kršenje človekovih pravic. Zdaj se tukaj danes nekateri sprenevedajo, da je to povsem nepomembno. Še kako pomembno je. In dejstvo je, da imamo tudi odločbo Upravnega sodišča, ki je jasno povedalo, kje so kršitve. Če tega ne bi bilo potem, ne vem, zakaj je vaš podpornik tudi politični odstopil. Možnosti sta samo dve: ali je odgovoren ali pa vam je na ta način pomagal, da bi se obdržali vi. Jaz danes ne bom razpravljala o drugih področjih, ampak govorim o tem. In posledice, veste, niso tako enostavne. V končni fazi ste prej govorili, kako lahko nekateri razpravljamo "za otroke gre", za posamezne otroke, ki se jim bo to večno poznalo. Res je, ministrica, ampak se jim bo poznalo zato, ker ste vi odločali izključno politično in ne strokovno. Politikantsko, lahko rečem. Dejstvo je, da se na takšen način ne dela. In dejstvo je, da s tem, spoštovani, kažemo, da so lahko tudi nekateri drugi postopki pri tovrstnih postopkih še kako vprašljivi. In se vprašajmo, kaj se pravzaprav v naši državi dogaja. Ta primer je prišel na dan zato, ker se je organizirala civilna iniciativa. Prej sem poslušala o neki jogurtovi revoluciji. Če je prava iniciativa, potem ni jogurtove revolucije. Če pa je iniciativa, ko ti ne paše, je pa to jogurtova revolucija. Ampak to so bili sosedje.

Tisti, ki so ta okoliš poznali. Mislite, da je kar tako zbrati 3 tisoč podpisov v nekaj urah, če stvari res ne bi poznali? Dajte nehati, no! Malo bolj zaupajmo sodržavljankam in sodržavljanom in nekoliko manj tistim institucijam, ki ščitijo ena drugo. In v tem primeru je inšpektorat ravno to pot ubral. Ni ga zanimalo mnenje starih staršev, ampak izključno tisto, kar so nekje zapisali. In to je objektivno in strokovno delo.

Ne bom več dolga, ampak veliko govorimo o tem, kakšne pravice kdo ima in kaj je najboljše za otroka. Spoštovana sekretarka je ob eni drugi razpravi, kjer ste si vzeli veliko časa in veliko energije za to, čudi me pa, da danes celo s strani koalicije poslušam, koliko težav je na ministrstvu in problemov. Ampak vi ste se za določen zakon potegovali že preko vse mere dobrega okusa. Naj spomnim na naslednje besede, govorilo se je o posvojitvah in o odnosu do starih staršev. Zadeve se zgodijo, da otrok ostane brez živih staršev. V tem primeru je vedno prvi korak, da se pogleda tiste osebe, na katere je otrok najbolj navezan. In to so v primeru stari starši ali tete in strici ali pa neke bližnje osebe, ki družino oziroma okolje dobro poznajo in so se otroci nanj navadili in navezali. Otroek je v tem primeru zaupan v skrb njim. In spoštovana sekretarka, zaključili ste z naslednjimi besedami: "V primeru, ko gre za tragičen primer," jaz res ne vem, kaj je lahko tukaj še bolj tragičnega, razen tega da bi se lahko zgodilo karkoli tudi tem otrokom, "pa jaz za svoje otroke, pa verjetno še marsikdo med nami noče, da izgubijo spomin name kot na mamo, ampak želim, da ohranijo to, da se jim zagotovi najbolj mogoča, največja mogoča skrb, to so stari starši." In prav ste imeli. Ampak delujete pa ne tako. In dejstvo je, da so bile kršene pravice stari staršem. In dejstvo je, da je v tem postopku toliko napak izključno zaradi politikantstva. In vi še vedno govorite, da nismo pristojni, da se danes o tem pogovarjamo. Še kako smo!

Spoštovana ministrica, vodite resor, ki je tako zelo občutljiv – morala, etika, če vam že ustava in konvencije nič ne pomenijo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Saša Tabaković, za njim mag. Alenka Bratušek, za njo gospod Matjaž Han.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Kogice, kolegi! Danes smo lahko veliko slišali o neučinkovitih ustanovah, kot so centri za socialno delo, neučinkovitem ministrstvu za delo in posledično seveda o slabi socialni politiki, ki jo ta vlada vodi. Sedaj za začetek bi rad kot odgovor na te očitke poudaril, da ima ministrstvo v času te vlade, proporcionalno gledano glede na druge resorje, velik odstotek finančnih sredstev iz skupne blagajne, saj že gledano en gros za socialne transferje posameznikom in gospodinjstvom, torej posameznikom, državljanom in državljanom, njihovim družinam v proračunu

Republike Slovenije za leto 2016 Vlada oziroma država namenja milijardo 220 milijonov evrov, kar je celo za 40 milijonov evrov več sredstev, kot jih je bilo za leto 2015. Največji delež teh odhodkov odpade na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, in sicer milijardo 100 milijonov oziroma 90 %. Kar je pomembno pri tem podatku, je to, da v strukturi teh sredstev oziroma transferjev, gre za največji delež družinskim prejemkom, starševska nadomestila, da gre za transferje za zagotavljanje socialne varnosti, da gre za transferje nezaposlenim, za štipendije in podobno. Kar seveda pomeni, da Vlada za izvajanje dela socialne politike namenja kar 13 % celotnega državnega proračuna. Govorim izključno o 13 % državnega proračuna, ki so namenjeni izključno socialnim transferjem, državljanom, državljanom, njihovim družinam. Torej ta podatek se mi zdi, da je tudi treba upoštevati, ko se sprašujemo, koliko je Vlada na splošno socialno občutljiva in koliko ne. Seveda pa to ne pomeni, da ni potrebe po nekkih spremembah znotraj zakonodaje oziroma da se ne bi prej spraševali, kateri so še tisti prostori, ki bi si jih dalo tudi zakonsko urediti, morda tudi mimo logike razmišljanja financiranja.

Interpelacija ministric sloni na primeru koroških dečkov, ki je razburkal medijsko javnost, javnost na sploh. Tudi sam sem zaradi tega primera izrabil institut poslanskega vprašanja in ministrici na to temo postavil poslansko vprašanje, ki se neposredno tiče dveh mladoletnih otrok. Gre za, kot je bilo že rečeno, za zelo občutljivo temo. Na ta način sem poskušal opozoriti na sistemsko ureditev zakonodaje, ki jo je po mojem mnenju že zdavnaj povozil čas, sploh v razumevanju koncepta progresivne družinske politike. Jasno, v odgovoru zakaj, zato ker je Družinski zakonik leta 2012 na referendumu padel. Če takrat Družinski zakonik na referendumu padel ne bi, verjetno, povsem verjetno danes primera koroških dečkov ne bi bilo. Vemo pa, katera politična struja se je zelo potrudila, da je takrat referendum padel.

Ko predlagatelj govori, da se je Družinski zakonik pripravljaval v času vlade Janeza Janše, od leta 2004 do 2008, to v resnici ne drži. Če pogledamo historiat, se je Družinski zakonik pripravljaval od leta 1999, torej v času vlade Janeza Drnovška. Govorim o rešitvah, ki jih je zakonik iz leta 2011 predvideval, torej gre za ustanovitev družinskih sodišč, ki bi jasneje razmejila pristojnosti v primeru odvzema otrok in na tak način posledično tudi reorganizirala centre za socialno delo. Še več. Dr. Šturm je kot pravosodni minister v času vlade Janeza Janše takšni rešitvi nasprotoval.

Zdaj pa, glede na to, da so otroci ustavno varovana kategorija, s to mislijo se verjetno vsi strinjamo, in da moramo poskrbeti za njihovo dobrobit, bi institut družinskih sodišč zagotovo odgovoril na dvome, ki se pravzaprav porajajo ob današnji interpelaciji. Ker se na takšen način posledično ne bi kar posploševalo in posplošeno

gledalo slabo na celotno socialno stroko, predvsem pa se ne bi ob takšnih primerih razpirali določeni poligoni za razne politične manifestacije in pa različne partikularne interese, kar je slabo tako za politiko, kot tudi za javnost.

Ker se ta tema vprašanja družinskih sodišč ne dotika samo ministrstva za delo, sem prav tako isto vprašanje postavil tudi ministru za pravosodje. V resnici se dobil zelo zadovoljiv odgovor. Tako na Ministrstvu za delo kot na Ministrstvu za pravosodje obstaja interes, da pride dejansko do ustanovitve družinskih sodišč, da sta ministrstvu glede tega vprašanja že skoraj resorsko usklajeni, usklajeni, kako zagotoviti finančna sredstva, kako zagotoviti usposabljanje, izobraževanje sodnikov, kakšna bi bila vloga centrov za socialno delo, ki bi verjetno po novi ureditvi prevzeli vlogo posvetovalnega telesa in bi se to sistemsko uredilo na način noveliranja Zakona o pravnem in nepravdnem postopku. Tako bi se dejansko obravnava teh primerov lahko izpeljala učinkovito, hitro in predvsem tako, da bi bila vsem zagotovljena enaka obravnava. Že če pogledamo družinski zakonik, ki je do konca julija v javni razpravi, so predvidene rešitve takšne, da bi do te razmejitve med centri za socialno delo in sodišči prišlo. Sploh na način, po pravilih pravnega postopka, kjer bi se ugotavljalo ali izpodbijalo očetovstvo in materinstvo, odločalo o sporih, ki se tičejo varstva, vzgoje in preživljanja mladoletnih otrok. Po pravilih v nepravdnem postopku pa bi sodišče odločalo o odvzemu in vrnitve roditeljske pravice ali pa podaljšanju in prenehanju roditeljske pravice, kar pomeni, da bi sodišče bilo pristojno za odločanje o začasnih odredbah odvzema otrok, bilo bi pristojno za ukrepe trajnejšega značaja, kot je na primer omejitev starševske skrbi. Pristojno bi bilo za namestitvev otroka v rejništvo, imenovanje rejnika. Pristojno bi bilo tudi za postopke posvojitve, kjer je predvidena rešitev, da stari starši lahko posvojijo vnuka, če ta več nima živih staršev.

Če se vrnem nazaj na današnji primer interpelacije, bi rad poudaril, ko govorimo nekaj na pamet, da nič ne vemo in tako dalje. Varuhinja v svojem stališču, ki je bilo 12. aprila poslano v Državni zbor, na pobudo predsednice Komisije za peticije gospe Eve Irgl, je varuhinja zapisala, da sta bila otroka nameščena v rejniško družino na podlagi soglasja živega roditelja, ki mu kljub hudemu kaznivemu dejanju ni bila odvzeta roditeljska pravica. To je zelo pomemben podatek, ker za to dejanje niti takrat ni bil pravnomočno obsojen, za pravni interes dedkov oziroma babic oziroma ožjih sorodnikov otrok v pravnih postopkih, pa ti v sedanjih zakonski ureditvi dejansko nimajo možnosti uveljavljanja svojih interesov, kot bi si verjetno stara starša tudi želela. Tako da se v bistvu sprašujem, zakaj v trenutni zakonodaji, ki jo že imamo, babice in dedki in ožje sorodstvo v pravnih postopkih nimajo možnosti uveljavljanja svojih interesov glede roditeljskih pravic. To me

zanima, ker na to vprašanje danes nismo dobili odgovora. Vprašanje tudi niti ni bilo v resnici postavljeno, pa je zelo pomembno za razumevanje celotne slike problema. Pa me zanima, ali ta luknja do zdaj obstaja izključno zato, ker bi zakonodaja pozabila na te ljudi, kar jaz osebno močno dvomim, ali pa enostavno zato, ker obstajajo neki verjetno psiho, sociološki, strokovni razlogi, ki so nekako vpeti v širši konsenz razumevanja družbe oziroma kako živimo. To se mi zdi zelo bistveno vprašanje in se mi zdi zelo bistveno danes dobiti odgovor na to vprašanje.

Družinski zakonik, kot je trenutno naslovljen v javni razpravi, mislim, da nagovarja progresivno družinsko politiko in da se Vlada zaveda odgovornosti do vseh državljanov, ne samo do otrok. Še posebej pa tudi do otrok. To priča tudi dejstvo, da je Svet Evrope razglasil 18. november za Evropski dan za zaščito otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo v družini in širše tudi na pobudo Vlade Republike Slovenije. Tako je Slovenija ta dan predlagala z namenom ozaveščanja javnosti o spolnih zlorabah, da smo v letu 2015 začeli tudi s posebnim usposabljanjem strokovnih sodelavcev glede obravnave primerov spolnih zlorab otrok, ker se je izkazalo, da so preventivne aktivnosti vedno premalo glede tega vprašanja in da je ministrstvo s 1. februarjem poslalo v javno razpravo novelo Zakona o preprečevanju nasilja v družini. Ko govorimo o občutljivosti do otrok glede vlade in glede resornega ministrstva, potem lahko govorimo zagotovo o zavedanju in odgovornosti pomena varstva otrokovih pravic in koristi. To vlada konec koncev izkazuje tudi s svojim normativnim planom dela. Res pa je, da si tudi jaz včasih želim, da bi bil ta veliko bolj ažuren. Toliko za enkrat. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Prijavljene imamo še štiri razpravljavce. Naslednja je ministrica. Se opravičujem, naslednja je mag. Alenka Bratušek. Imamo še štiri razpravljavce in potem gremo naprej. Predlagatelj ima besedo.

Izvolite, Suzana Lep Šimenko, beseda je vaša.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala, predsedujoči, za besedo.

Zdi se mi vseeno prav, da ponovno gremo malo čez celotno interpelacijo, postopke ter nepravilnosti, ki jih ministrici očitamo. Večkrat nam je bilo očitano, da se gremo s tem nekakšne piar poteze ali karkoli podobnega. Poglejte, z zgodbo smo se seznanili iz medijev, tako kot verjetno tudi vsi vi ostali poslanci. Prvi javni nastop je bil na strani ministrice za delo. To je bilo 6. aprila 2016. Takrat je naredila tiskovno konferenco, kjer je pojasnila skupaj z direktorjem socialne inšpekcije izsledke tega izrednega nadzora, ki ga je odredila sama. In tam je bilo pojasnjeno, da pri tem ni bilo nepravilnosti. Prvi

medijski pojav, vezan na ta primer, je bil na strani ministrice. To je prav, da poudarimo, da ne bi prišlo tukaj do nerazumevanja. Takrat je ministrica stala za stališčem socialne inšpekcije. Strinjala se je s temi izsledki. Iz tega sklepamo, da je zagovarjala to, politično je dejansko zagovarjala te odločitve. Zakaj? Sama je napisala in v obrazložitvi interpelacije danes tukaj povedala, da je bila seznanjena že predhodno s postopki tudi s strani stare mame. Samo malo je povprašala na center, kaj se dogaja. A vendar slepo je verjela izsledkom inšpekcije.

Pa se mi vseeno zdi prav, da gremo malo čez celotno zgodbo. Otroka sta bila po tragični nesreči tri mesece po starih starših. Babica je v vmesnem času dala zahtevo oziroma prošnjo, vlogo za rejništvo na pristojni center za socialno delo v Slovenj Gradcu. Ta center bi moral to vlogo odstopiti v odločanje ministrstvu. Rok za odločanje je dva meseca. Vloga je bila popolna 27. januarja. Torej je bil skrajni rok 27. marec. Ampak ministrstvo o tem ni odločalo. Odločilo je 11. aprila – po zakonitem roku. Kot pravi ministrica, tudi vloge očitno ni prej dobila na ministrstvo. Ampak je pa komuniciralo s centrom. Verjamem, da je ministrica vedela, da je bila vloga za rejništvo podana, ne nazadnje jo je verjetno na to opozorila tudi babica, ki vam je 25. marca pisala. Če pogledamo, imamo na drugi strani nad njim Center za socialno delo Velenje. Center za socialno delo Velenje pa se je že 1. marca, ko še niti zakonski rok ni potekel za odločanje o rejništvu stari mami, pa se je že ta strokovni tim odločil, da bosta šla otroka v rejništvo. Niso počakali, da bi se postopki zaključili, da bi imelo ministrstvo možnost oziroma da bi odločilo, ampak se je ta strokovni tim že sam odločil, da otroka gresta v rejništvo. To se je potem tudi konec meseca zgodilo. Način je neprimeren. Odvzem otrok je potekal tako, da so po otroka prišli v vrtec in ju odpeljali neznanim rejnikom. Na to so opozorili številni strokovnjaki, da ni bilo pravilno. Opozorila je varuhinja. Kar se tiče samega skrbništva. Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, 182. členu, se praviloma za skrbnika dodeli eden od sorodnikov. Izjemoma, izključno takrat, kadar to ni v otrokovo korist, se za to določi druga oseba. In v tem primeru je Center za socialno delo Velenje določil drugo osebo. Očitno je ocenil, da bi to bilo v nasprotju s koristmi otroka, če bi bila otroka pri starih starših. Ampak otroka sta ne glede na to bila pri starih starših tri mesece. Torej ni bilo to v nasprotju s koristjo otroka. Zakaj je torej dal drugega skrbnika? Kje so razlogi za to? Tako so se odločili. Ampak nenavadno je, resnično nenavadno, ker zakon je glede tega popolnoma jasen. Možno je edino takrat, kadar to ni v otrokovo korist. Ampak glede na to, da so jih pri starih starših pustili, to ni bilo v nasprotju s koristjo otroka.

Kar se tiče same vloge za dodelitev rejništva, sem že ponovno izpostavila datume. To so

dejstva, to so argumenti, temu ne moremo oporekati. Poznamo zakone in poznamo dejstva, kaj je bilo narejeno. In to je ugotovilo tudi Upravno sodišče na prvi stopnji. Verjetno ni potrebe, da bo izvršilna veja oblasti v vsakem primeru čakala na to, kaj bo potem rekla sodna. Ker potem ne vem, zakaj izvršilo vejo oblasti sploh imamo oziroma že sama s tem potrjuje, da itak to naše delo ni pomembno, ker je še sodna veja. Prav je, da imamo še drugo, tretjo možnost, ampak ne kar tako v primerih. In do tega ne bi prišlo, če bi postopki potekali tako, kot morajo. Kako ste lahko sprejeli mnenje centra za socialno delo oziroma socialne inšpekcije, ki je naredila nadzor zgolj na poročilih Centra za socialno delo Velenje? Bili ste seznanjeni z dejstvi tega nadzora. Vedeli ste, da ni povprašal druge strani. V tem primeru starih staršev. Verjetno ste tudi poznali ne nazadnje mnenje Centra za socialno delo Slovenj Gradec, ki ni navedel razlogov, zakaj stara starša ne bi bila primerna rejnika. Pisal je celo o dobrih odnosih, o pozitivnih stvareh. In sploh se ni počakalo, da bi najprej bilo odločeno o rejništvu starih staršev, šele nato bi se odločalo o rejništvu, ne vem, v drugo družino, če bi bila ta zavrnjena. Tukaj so postopki jasni, in to so nepravilnosti, na katere opozarjamo. Ministrica, vi imate socialno inšpekcijo. To je vaš organ v sestavi, s pomočjo katerega nadzorujete delo centrov za socialno delo. Prav ste naredili, da ste takoj zahtevali izredni nadzor. Ampak več kot očitno je bilo jasno, da stvari niso bile narejene tako, kot bi morale biti. Ste kdaj vprašali, zahtevali dodatno obrazložitev, zakaj je socialna inšpekcija, ta vaša, dejansko delala tako, kot je delala? Ali ste vsaj zdaj, ko je prišla odločba Upravnega sodišča, podvomili v njihovo verodostojnost in tudi primerno ukrepali? Čakate na pravnomočnost, ker ste rekli, da boste takrat ukrepali, ko bodo sodbe pravnomočne. Upravno sodišče je presodilo, da je bil odvzem koroških dečkov v nasprotju z 8. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in tudi je bil v nasprotju s 53. členom Ustave Republike Slovenije. Odločilo je, da je razmerje med starim staršem in vnuki varovano kot družinsko življenje. In to je pomembno, kajti sami več kot očitno tega niste priznavali. Stara starša nista bila stranki v postopku. Na drugi strani pa je bil stranka v postopku njun oče, oče, ki je umoril njuno mamo, pa mu ta isti Center za socialno delo Velenje ni odvzel roditeljske pravice oziroma začel s postopkom za odvzem. Ja, kako je to mogoče, spoštovana ministrica? Zakaj tega niso naredili? Gre za postopke, za načine, za zakonitost delovanja organov, ki spadajo pod vaše ministrstvo. In to vam očitamo v naši interpelaciji. Tudi varuhinja je naredila svoj nadzor in tudi ona je naredila isto napako, da se je zanesla zgolj na poročila Centra za socialno delo Velenje. Je pa vseeno opozorila na nekaj pomembnih stvari. Da glede rejništva še ni bilo zakonito odločeno, da mora biti odločeno z odločbo, kar očitno ni bilo, kar je bilo obratno

ravno stalna praksa centrov. In da bi bilo očetu treba vzeti roditeljsko pravico ali vsaj začeti ta postopek. Tudi strinjala se je, da sam način, odvzem otroka ni bil pravilen.

Kar se tiče Upravnega sodišča. Na Upravnem sodišču je bilo izpostavljeno to, kar sem že navedla, vezano na odstop vloge babice za rejništvo v reševanje ministrstvu. Da ni bilo v zakonitem času odločeno. In še ena anomalija, da ni ti ob oddaji vloge na dokumentu ni bilo štampiljke, kjer bi bil datum, da je bila dejanska vloga in neko dokazilo, kdaj je bila vloga oddana. In ta napaka se je čudežno zgodila dvakrat. Slučajno, verjetno. Je pa Upravno sodišče tudi ugotovilo, da je tukaj šlo za kršenje človekovih pravic.

Zgodil se je poseg v družinsko skupnost starih staršev in vnukov, kot jo priznava 53. člen Ustave in Evropsko sodišče za človekove pravice. Praksa Evropskega sodišča za človekove pravice je jasna, da gre tukaj za poseg v življenjsko skupnost in pri tem bi morala biti izdana odločba tudi starim staršem. Priznali so tudi to, da bi stara starša morala biti stranka v postopku. Česar jim seveda prej niste priznali, za razliko od očeta, morilca njune mame.

Direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec je po ugotovitvah upravne inšpekcije odstopil. Spoštovana ministrica, s tega mesta bi moral iti prej. Najpozneje takrat, ko ste vi izvedeli za te nepravilnosti. Ko ste ga vi pozvali, da naj vam že predajo vlogo, da boste lahko o njej odločali tako, kot morate, na strani ministrstva. Vsaj takrat. Ampak to je storil po odločbi Upravnega sodišča.

Kar se tiče Vrhovnega sodišča, kar je bilo že omenjeno. Ja, bilo je rečeno zgolj o začasni odredbi glede tega, da bi se otroka takoj dodelila starim staršem nemudoma, in to je Vrhovno sodišče zavrnilo. Kar se tiče ugotovitev kršitev, vezanih na človekove pravice, pa ostane tako, kot je na prvi stopnji. Danes, to je tudi bilo že omenjeno, je celjsko sodišče reklo, da morata stara starša čim prej priti v stik z dečkom. Pravilno, ampak prav bi bilo, da do tega ne stika sploh ne bi prišlo.

Kar se tiče Gabi Čačinovič Vogrinčič. Nisem danes omenjala njenega mnenja, omenjala pa sem jo, in to zgolj zaradi tega, ker je bila tudi ona takrat na tiskovni konferenci. Povedala je, da ima podatke, več kot očitno osebne podatke o tem primeru, ampak v ozadju pa ni bilo zakonske osnove, da je bila do tega upravičena. Tako imenovana tripartitna pogodba z njo je bila sklenjena 11. aprila, to pomeni 5 dni po tiskovni konferenci. V temu kontekstu sem jo danes omenjala. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala podpredsednik, za besedo.

Naj ponovim še nekajkrat danes, da so centri za socialno delo v tej državi javne institucije, so samostojne institucije, ki v skladu z zakonom vodijo svoje postopke. Še več. Strokovni delavci so v skladu z Zakonom o socialnem varstvu samostojni pri upravljanju. Zakon o splošnem upravnem postopku jasno pravi, da morajo biti vsi ti postopki vodeni samostojno na njih ni mogoče vplivati. Torej pri vsem, kar danes govorite, gre za ravnanje Centra za socialno delo Velenje ali Centra za socialno delo Slovenj Gradec. Ves čas nalašč ali pa nevede zamenjujete pojme, da so to moje službe, da moram jaz vplivati na to, zakaj jaz nisem odvzela roditeljske pravice, zakaj nisem posegla, sprožila to. Večkrat je bilo to v tej dvorani omenjeno, zato je res prav, da še enkrat ponovimo, da centri za socialno delo so samostojne institucije. In vse to, kar danes govorite, je dejstvo, da ne bi smela in niti nisem vedela, še manj pa bi smela posegati v odločitve centra za socialno delo in si drzniti imeti pristojnost, da odločam, kaj je v korist otroka. Če državljani in državljanke, matere, očetje, stari starši, starši gledate vse to, jaz upam, da nimate vtisa, da bi si želeli imeti tak sistem, kjer minister, katerikoli, jaz ali kdorkoli drug, na podlagi telefonskih klicev ali morda tudi zapisov odvetnika, ki, tako je v našem sistemu, in prav je, da ima vsaka stran svojega odvetnika, potem brani ter izpostavlja tisto, kar je v interesu ene strani. Vesela sem, da imamo v državi sistem, ki varuje koristi otrok. Vse nadzorstvene institucije do sedaj, ki so v državi pristojne za to, da lahko presojujejo o tem, so rekle, da ni bila kršena otrokova korist. Center za socialno delo je torej samostojen. Moja nadzorstvena vloga kot ministrice je, da socialna inšpekcija preveri. In to je storila. V katerem delu bi po vašem mnenju morala ministrica reči socialnim inšpektorjem, ki so po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru v naši zakonodaji zopet samostojni, vodijo postopek in so odgovorni za vodenje postopka, bi jaz arbitrarno, ker se mi pač v danem trenutku ne zdi, in tam upravičeno ali neupravičeno lahko ljudje zahtevajo drugačno sodbo, rekla: "Ma ne, danes pa zaradi tega ker me je odvetnik obvestil drugače, mislim, da je vse bilo narobe, celo socialno inšpekcijo bom zamenjala, ker vsi kršijo. Ker se očitno ljudje ne strinjajo s to odločitvijo, zamenjam socialno inšpekcijo, zamenjam vse socialne inšpektorje in rečem, da bom jaz pa odločila drugače. Točno to vi od mene zahtevate. Jaz verjamem v institucije pravne države, verjamem v strokovno delo, dokler nimam razloga, da podvomim v to. Nadzorstvene institucije v tem primeru kažejo, kako delujejo. Še več. Vi ne veste, in prav je tako, da ne veste, kaj vse teče na upravnem postopku, na drugi stopnji. Govorite, kako nista stara starša stranka v postopku, pa bi morala biti. Pa vi zagotovo veste, da nista. Veste, kako je odločilo ministrstvo na drugi stopnji? Ne veste. In jaz tukaj o tem nisem dolžna govoriti zaradi tega, ker so postopki odprti in tečejo pred

upravnimi sodišči in tudi na drugi stopnji ministrstvo o tem odloča. Ampak zaradi vse polimizacije sem se iz tega izvzela, tako da drugi pristojni na ministrstvu neodvisno od vsega tega vodijo postopek. In prav je tako. Če bi jaz danes govorila o vsem tem, bi vi potem preko odvetnika dvomili v zakonitost in pravilnost postopkov, saj v vaši interpelaciji navajate tisto, kar odvetnik piše sodiščem. Torej nadzorstvene institucije imajo v tej državi določene pristojnosti. In ministri tudi. Vaše mnenje, ko že od zjutraj govorite, da bi jaz morala mimo tega odreagirati, odpeljati po nadzorstveni vlogi, vse razveljaviti, vse odločbe in arbitrarno na podlagi tega, ker pač nimam dovolj morale, etike, mi je vaša kolegica rekla, odločiti drugače. Ker vi tako menite, ker menijo tako tudi podpisniki pobude peticije. Ampak vprašajmo se, ali so ti ljudje poklicani, da sodijo, ali imamo v naši državi za to poklicane institucije. Res si ne predstavljam voditi tako zelo zahtevnega resorja, da potem podvomim v vse strokovne odločitve, dvomim v centre za socialno delo, v vse. To je kaos. Če bi tako delovali, si jaz res ne predstavljam svoje vloge biti ministrica. In danes vedno znova ponavljam: ravnala sem v skladu s svojimi pristojnostmi.

Ker tako veliko govorimo o samih sodbah na Upravnem sodišču, in jo velikokrat citirate. Vrhovno sodišče je včeraj zelo jasno povedalo v obrazložitvi, tudi med drugim, da sodba Upravnega sodišča, ki je ugotovila poseg v človekove pravice babice, še ni pravnomočna, in se nanjo ni moč sklicevati. Ampak to tako ali tako ni, boste rekli, samo tisti del sodbe, ki ga želite prebrati in ga izpostavite. Ampak tako to je, hvala bogu, so sodišča neodvisna, bodo peljali svoje postopke tako kot je prav. In jaz verjamem v to pravno državo.

Drugo, kar je morda treba povedati, da ne bo obviselo v zraku glede stikov. Stiki so ena temeljnih pravic otrok. Na podlagi Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je ta pravica jasno zapisana. In tudi v sodbah Evropskega sodišča. V primeru Italije je Evropsko sodišče prav v tem pogledu nedvoumno povedalo, da imajo stari starši pravico do stikov, ker je to povezano z njihovo pravico do družinskega življenja. Nikjer pa v nobeni sodbi ne boste našli, razen, če mi, prosim, pokažete, kje je napisano, da so stari starši enaki kot starši v razmerju do otrok. Če mi to pokažete potem. I rest my case. Ampak zdaj zopet zavajate. Dejstvo je, da je center za socialno delo ponudil stike, da so bili dogovorjeni o stikih, pa so stike stari starši zavrnili. Odvetnik starih staršev je poslal vlogo na ministrstvo, kjer je zahteval prenos krajevne pristojnosti za določitev stikov. Ministrstvo je, mislim da, 6. 5. o tem odločilo pozitivno in preneslo pristojnost v tem pogledu proti volji Centra za socialno delo Velenje na Šentjur. Pa so tam takoj organizirali, pa zopet ni bilo možno stika vzpostaviti. Zato v skladu z našo zakonodajo sedaj o tem odloča sodišče. Danes

je v tajnem postopku, ker o družinskih razmerah se z Zakonom o pravnem postopku odloča tajno in jaz upam, da ne bomo brali, kaj se je zgodilo in kaj ne, kljub temu da so odvetnika stari starši razbremenili molčečnosti. Jaz vsaj upam, da nekdo skrbi za mladoletnike in njihovo zasebnost v vsej tej godlji. In so se dogovorili, da se bodo ti stiki izvršili nemudoma. Vesela sem, da je tako, ampak to je vse tisto, kar je v skladu z zakonom, s postopki v tej državi. In na koncu, veste, ko se odrasli v številnih postopkih na sodiščih bijemo, bijejo za največjo korist otrok, po navadi vsaka stran trdi, da ima samo ona prav, potem pa sodišče razsodi. In nobena od strani po navadi ni najbolj zadovoljna. Ampak na koncu je treba odločitev spoštovati. Žal pa je praviloma v življenju, da ko se odrasli bijemo za koristi otrok, na koncu otroci, ker se odrasli nismo sposobni dogovoriti, potegnejo ta kratko v vsem tem. In tudi, žal, v tem primeru se bo točno to zgodilo. Meni je res žal, da v tako bolečem primeru, kot je ta, da sta ta dva otroka ostala brez mame, da je njun oče v zaporu, danes sploh govorimo in da ustvarjamo otroke, ki bodo na nek način za vedno zaznamovani s tem. Spomnite se koroške deklace, kakšne so bile polemike enih in drugih. Jaz se spomnim gospoda Munca, ki je zagovarjal, a na koncu so obsojeni vsi ti, ki so javno imeli zelo veliko povedati. Ampak žal po koncu vseh teh postopkov nobenega več ne zanima, kaj je s to deklico. In to je najbolj žalostno od vsega skupaj.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa ministrica. Besedo ima predlagateljica, predstavnica predlagatelja gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Bom zelo kratka. Ministrica, ko ste govorili o prenosu pravice do stikov glede te krajevne pristojnosti na Center za socialno delo Šentjur, ste med drugim tudi povedali, da je to naredilo ministrstvo mimo Centra za socialno delo Velenje oziroma kljub njihovemu nasprotovanju. Več kot očitno vseeno ima ministrstvo neko vlogo, kjer lahko posreduje.

Jaz se strinjam, centri za socialno delo niso vaše službe. Tega niti nikoli nisem rekla. Sem pa rekla, da spadajo pod ministrstvo, katerega zastopate. So samostojne institucije, se popolnoma strinjam s tem. Ampak kakorkoli, spoštovana ministrica, vi ste pa tisti, ki ste odgovorni, vi ste odgovorni, vi morate opravljati nadzorno funkcijo nad organi, ki so v sestavi ministrstva. V primeru vašega ministrstva je to Inšpektorat za delo. In naj ponovno preberem to mnenje, ki sem ga danes še nekajkrat. Minister mora imeti dostop do vseh relevantnih informacij v zvezi z delom organa v sestavi, sicer te svoje z zakonom določene funkcije sploh ne more opravljati. Niti en podatek v organu v sestavi ne more biti tako zaupen, da minister ne bi mogel

imeti dostopa do njega. Ne vem, četrtič, petič sem danes že to prebrala in ponovila. Mogoče toliko. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Odgovor ministrice. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala.

Bom jaz tudi kratka. Poglejte, gospa predlagateljica, zopet nepoznavanje zakona, zakonske materije in pristojnosti. Ja, o stikih, ko gre za pritožbo na odločitve centrov za socialno delo v skladu z zakonom odloča pristojno ministrstvo – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. In jaz vam ves čas želim pojasniti, da govorite nekaj, kar ste imeli zapisano pred dvema mesecema, ki ni updejtirano glede na obstoječe postopke, in da ministrstvo v pritožbah na odločitve centra za socialno delo odloča. In en tak zadnji primer, so se dogajali že prej, sem povedala, da so štiri odprte zadeve, je tudi pristojnost glede krajevne pristojnosti, kdo odloča stikov. In na podlagi zahteve odvetnika, ki se ni strinjal in je želel krajevno pristojnost, o tem najprej odloči center za socialno delo. Kjer je ni, je potem odločitev na Ministrstvu za delo. Ministrstvo za delo, tisti, ki so pristojni, je odločilo, da je ugodilo zahtevi odvetnika. To so postopki. To, gospa, vam že ves čas želim povedati, da ta konkretni primer še vedno teče, tako upravni postopki, torej na prvi stopnji odločajo centri za socialno delo, potem na pritožbo odloča Ministrstvo za delo. Potem je pa možen upravni spor. In to se vse dogaja. Ampak vi tega ne želite slišati.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Alenka Bratušek, za njo pa gospod Matjaž Han.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala in lep dober večer vsem!

Anja Kopač Mrak je ministrica, ki pozna svoj resor bolje od marsikaterega dolgoletnega uslužbenca tega istega ministrstva, da ne rečem, za razliko od večine ostalih ministrov v Cerarjevi vladi. Ministrica, ki pride na strokovni pogovor brez četice uradnikov, ki bi ji prišepetovali, kaj mora povedati. In ministrica, ki je vedno pripravljena poslušati argumente in svoje mnenje, seveda na podlagi argumentov, če jo ti prepričajo, tudi spremeniti. Skratka, ministrica, ki ve, kaj dela. In prav o delu Anje Kopač Mrak danes razpravljamo ves dan na predlog SDS. Po moji oceni je povsem neprimerno konkreten primer dveh malih otrok, dveh malih fantkov, izrabljati v politične namene. In točno to se na žalost danes dogaja. Zgrožena sem, da se v tem konkretnem primeru toliko piše in govori v javnosti, nismo daleč, da bomo v medijih, v časopisih, zagledali celo fotografije teh dveh majhnih nebogljenih fantkov. Neodgovorno, da politiki to izrabljate v politične namene.

Odvetnik starih staršev si celo dovolil javno kazati in objaviti sodbo sodišča z identiteto otrok: ime, priimek, rojstni podatki, vse. Upam, upam, če ni kdo drug, da bo Odvetniška zbornica o tem primeru konkretno odreagirala proti odvetniku. Že tako naj bi bila stranka pri odvetniku zaščitena, če pa gre za mladoletne otroke, bi pa to morali spoštovati vsi. In še enkrat, upam, da bo v tem konkretnem primeru Odvetniška zbornica odreagirala.

Celoten dogodek sem spremljala z veliko žalostjo. Velika tragedija, ki spremlja to družino, očitno že dlje časa, se je končala z umorom. Oče je ubil mater svojih otrok. In ko se je to zgodilo, v tem državnem zboru jaz nisem zasledila neke velike polemike in velikega zgražanja, kako se to sploh lahko v naši državi zgodi in zakaj inštitucije ne reagirajo prej. Ne! Nič niste govorili o tem, niste sklicevali sej odborov, niste sklicevali sej Državnega zbora. Je šlo pač preprosto mimo. Ali smo se vprašali, ali je policija odreagirala, če je vedela. Jaz mislim, da se v družini umor ne zgodi od danes do jutri. In to kaže na to, da je v tej družini, na žalost, očitno že nekaj časa veliko stvari narobe. In vi, spoštovani kolegi in kolegice, nas prepričajete, da sta babica in dedek del te družine, del družine, v kateri oče umori mater svojih otrok. O tem danes razpredamo ves dan, o dogodkih, ki so se zgodili daleč potem, ne ukvarjamo se pa s tem, s čimer bi se politiki absolutno morali. V zadnjem obdobju skoraj ne mine mesec, ko državljani prek medijev ne bi bili seznanjeni z informacijami o tragičnih dogodkih, vezanih na družinsko nasilje, ter celo o umorih ali poskusih umorov žensk, ki so jih zagrešili njihovi nekdanji ali sedanjji partnerji. Zadnji takšen odmeven dogodek v Celju, ko je moški pred očmi skupnega mladoletnega otroka z nožem napadel prejšnjo partnerico in jo poškodoval tako zelo, da je ta na kraju dogodka umrla. Ob vsakem takem dejanju se tako mediji kot mnogi med nami sprašujemo, ali bi bilo mogoče takšen tragični dogodek preprečiti. In to, drage kolegice in kolegi, bi bila naša naloga. To bi bila naša naloga, ne pa, da se danes cel dan vtikamo v delo strokovnih služb – so naredili prav, niso naredili prav? Če niso naredili prav, bodo to povedali tisti, ki so za to odgovorni. Jaz ne verjamem, da vi razmere v tej družini poznate do te mere, da si upate trditi, kaj bi bilo za ta dva majhna fantka najboljši. Okrepiti zavedanje, da je treba ukrepati, preden je prepozno, pregledati zakonodajo in ugotoviti, kaj so potrebne spremembe, ki bi zagotovile pravočasno ukrepanje – če bi mi naredili to, današnja seja ne bi bila potrebna, ker bi verjetno bila mamica teh dveh fantkov še živa. In to je tema, o kateri bi se morali politiki pogovarjati, iskati rešitve in tudi najti odgovore na preštevilna vprašanja. In kaj bo interpelacija proti ministrici na temu področju spremenila? Nič. Ampak absolutno prav nič.

Če še nekako lahko razumem opozicijsko SDS, da je pripravila gradivo in želi

zamenjati vlado, vladno koalicijo, pa stranke Desus in predsednika Vlade, skupaj s SMC nikakor ne razumem. Skupaj ste se dogovorili in v koalicijski pogodbi podpisali, kaj boste delali na področju socialne politike. Predsednik Cerar pride v Državni zbor in hvali delo ministrice, pa to ne eno leto nazaj, ampak dva dni nazaj. Isto popoldne pa si malo premisli in še ne ve čisto dobro, če njegovo podporo ima.

Desus pravi, da hoče usklajevanje pokojnin, pa jih ministrica ne da. Verjetno veste, kje je denar za pokojnine. To sploh ni pri Anji Kopač Mrak, ampak bi morali potrkati na vrata ministra Mramorja. Tam je kupček, kjer piše pokojnine. In še nekaj ne razumem, Desus je v vseh vladah od leta 2000 dalje, se pravi 16 let. Levih in desnih. Tukaj ni nobenega problema za Desus. In glede na situacijo upokojencev danes poslušamo, koliko med njimi jih živi na robu. In res je. Koliko med njimi jih živi težko. In res je. Pokojnine, vsi se strinjamo, naj bodo višje, ampak, spoštovane kolegice in kolegi, v 16 letih ne, da bi lahko, ampak bi morali to zagotoviti.

Pod parolo "delamo za upokojence" skrbijo predvsem za svojega predsednika, upokojence pa odpravijo z dvema evroma dodatne pokojnine. Samo enkrat v zgodovini te mlade države so se pokojnine nominalno znižale, samo enkrat, in to za več kot 25 tisoč upokojencev. Leta 2012, in to z glasovi Desusa, s podporo Desusa. Spet se kaže, da pod parolo "delamo za upokojence" skrbite samo zase.

Če bi vam res bilo do upokojencev in bi dejansko skrbeli za upokojence, bi vsaj od leta 2004 dalje sedeli na vročem stolu ministrice Anje Kopač Mrak ali mogoče vsaj na tako vročem stolu ministra za finance. Tam sta škarje in platno za to. Tam bi pa res lahko pokazali, koliko vam je do upokojencev. Jaz si želim videti ministra Erjavca na stolu ministra za finance, kjer bo zagotovil denar in vsem upokojencem dvignil pokojnine na tisoč evrov. Naj naredi to, kar je obljubljal. Ne morete nonstop, ne samo v tej vladi, ampak nonstop kritizirati tistih, ki se trudijo, delajo, vi pa preprosto pridete mimo in rečete "ups, če to ne bo, pa Desus ne bo več v vladi". Usedite se na ta dva najbolj vroča stola, tri ministre imate, ne ukvarjajte se z zunanjo politiko, zamejci po svetu in okoljem, ampak vzemite ta dva resorja in bomo potem videli, kakšen bo dejanski učinek. Ampak ne pozabimo, vse od leta 2000 imate škarje in platno v rokah. Kazati mišice takole z besedami je nekaj, pametno jih uporabiti, je pa seveda nekaj drugega.

Še enkrat. Desus od leta 2000 kreira slovensko politiko in slovensko usodo. Bili ste zraven, ko je nastajala bančna luknja. Ste ukrepali, ko se je to dogajalo? Veste, kaj je 5 milijard? To je več, kot damo v enem letu za vse pokojnine, se pravi, da bi lahko bile vsaj eno leto dvakrat višje, če ne bi bilo treba sanirati bančnega sistema. Bili ste zraven, ko so se prvič in zadnjič v zgodovini države znižale pokojnine. Brez Desusovih glasov tega ne bi bilo.

Dolgotrajna oskrba. Jaz ne vem, kaj 16 let dela Desus v Vladi, da rešitev ni na mizi. 16 let. To ni od danes do jutri. Karl Erjavec je 12 let minister, pa niti pol leta ni bil minister za delo ali pa minister za finance. To bi bila državotvorna poteza do upokojencev, da vaš predsednik sede na stol ministrice za delo in pokaže, kako se zagotovi tisoč evrov pokojnine na mesec. Jaz verjamem, da boste dobili podporo velike, velike večine, če ne kar soglasno v tem državnem zboru. In še nekaj. Pogojevati podporo ministrici z enim direktorskim mestom, jaz se sprašujem oziroma upam, da to našo razpravo poslušata gospod Štefanec, KPK, mogoče tudi NPU – če to ni korupcija, potem pa jaz res ne vem, kaj je korupcija. Ukvarjajo se z enim političnim imenovanjem na politično funkcijo, direktorska funkcija je daleč od politične, je treba izpolnjevati pogoje. Če držijo govorice, oseba, ki jo silite na to mesto, niti zakonskih pogojev ne izpolnjuje. Mislim, če to ni korupcija, potem jaz res ne vem, kaj korupcija je. Jaz mislim, da se nekje pa tudi izsiljevanje Desusa mora končati, in se absolutno strinjam s Socialnimi demokrati, da na kравje kupčije ne pristajajo.

Spoštovana ministrica, čestitke za vse napore, ki jih dajete v svoje delo. Absolutno te interpelacije ne bom podprla, kar sem povedala že ob njeni vložitvi, da ne bo kdo špekuliral kako in kaj. Mogoče ali pa verjetno bi celo volitve ne bile slabe, ampak naj prinesejo na mizo kakšno drugo glavo in z veseljem bom takrat glasovala za.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika. Izvolite, gospa Anja Bah Žibert, beseda je vaša.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Gospa Bratušek, v Slovenski demokrati stranki smo govorili o nasilju v družini. Jaz sem v tem državnem zboru postavila poslansko vprašanje in zahtevala javno razpravo o tem. Jaz ne vem, kako ste vi takrat glasovali. Jaz ne vem, ampak sprejeto ni bilo. Lahko bi pa vi predlagali konkretne rešitve. In to, kar govorite, je nasilje v družini in zakaj se tako dolgo čaka, kdo je za to odgovoren, o tem danes govorimo. In če govorimo tudi o tem, o čemer vi na nek način dvomite, ali so res stari starši primerni ali ne, se v to ne bom spuščala. Ampak podatek pa je zelo pomemben. 3 mesece so bili ti otroci tam. Očitno ni tako zelo slabo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Matjaž Han. Za njim naj se pripravi, gospa Jelka Godec.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Hvala bogu, gremo proti koncu razprave, na nek način mučne, na nek način včasih tudi realne razprave, včasih pa tudi zmedene oziroma za moje pojme razprave, ki si je ta državni zbor ne bi zaslužil. Ampak za to smo vsi krivi. Zdaj, gospe in gospodje, saj mogoče bodo rekli, da sem malo nor, ampak če

koga razumem, razumem SDS v tej zgodbi. On je vložil interpelacijo, najboljše teme, moram reči, niste izbrali, tem je verjetno veliko, da bi jih lahko izbrali. Ministrica ne mi zameriti, moram reči, da je bila predlagateljica korektna v tej razpravi in tudi ministrica zelo dobra v odgovorih. In to so neki nivoji razprave, ki mislim, da sodijo v ta državni zbor. Nekatere razprave pa bi lahko tudi pozabili. Sedaj pa nekaj, ne mi zameriti, deset let sem že v tej politiki, da vam razložim, kaj pomeni interpelacija, ki jo vlaga opozicija. Interpelacija pomeni dragi moji koalicijski partnerji to, kako je trdna koalicija. Nima zveze z vsebino. Tam oni odigrajo, interpelirajo, potem pa vidijo, ali je koalicija trdna ali je treba še zadeve malo bunkati sem pa tja, da ta vlada pade ali pa ne pade. Ja, vsebina je seveda pomembna, ampak način, razmišljanje in kaj je interpelacija, je tudi to, da vidijo, ali so v koaliciji močni ali niso. In kaj smo dokazali? Bodimo realni, posujmo se pepelom, ta koalicija ne deluje. Ne deluje. Ta koalicija ne deluje, ker se je en koalicijski partner odločil, da bo podprl ministrico, kljub temu da imamo klavzulo v koalicijski pogodbi, zapisano, da druge ne rušimo. Ja, če bi se naredile hude napake itn. Smo imeli že primere v tem državnem zboru. Ne rabiš imeti interpelacije, predsednik Vlade pokliče in ministra nažene iz Vlade. To je naredil dvakrat. Če bi naša ministrica zelo slabo delala, bi lahko predsednik Vlade poklical in jo nagnal iz Vlade. To je to. Toliko o politiki, higieni in interpelaciji.

Kar je Alenka povedala, je povedala veliko veliko resnic. In drugo, kolegov na skrajni levi ni, ampak v življenju, veste, ko se hočeš z vlakom peljati, moraš karto kupiti. To je ključno, da te potem konduktar dol ne vrže. Oni se gladko, brez problemov usedejo na interpelacijo, ki gre proti, bom rekel, po vsebini ne bi smela biti ta interpelacija, ampak oni se usedejo na vlak in se peljejo brez karte. Toliko o politični higieni. Ampak jaz razumem, dve leti so tukaj, prišli so z ulice, niso se še naučili sistema, kako deluje. Pod interpelacijo, če si Jack, greš z opozicijo, vsebino napišeš, podpišeš in zagovarjaš. Ne. Vsebinska interpelacija ni dobra, ampak ministrica pa dela na vseh drugih področjih slabo. Samo v vlado ne. V vlado pa ne iti. Ne iti na ta resor ministrstva za delo, finance ali pa na ministrstvu za notranje zadeve tudi ni fino sedajle biti, ker so begunci. Ne, ne, ne. Zunaj se dreti. Pa še to ne, ne podpisati. Tukaj gre meni na bruhanje takšna politika. Ali imaš nekaj med nogami ali pa nimaš nekaj med nogami. Se opravičujem. In tukaj smo padli, pogledajte, tukaj smo padli. Ampak Social demokrati ne, ministrica je imela za vse danes odgovore. Razen za tisto, kar ne sme povedati. Če drugega ne, naša poslanska skupina pa naši ministri, ki dobro delajo v tej vladi, ki so strokovni, in tudi poslanci, ki imamo tradicijo, pa enkrat nas je malo več, drugič nas je malo manj, bomo šli iz tega državnega zbora danes pokončno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Han.

Gospa Jelka Godec, beseda je vaša. Za vami naj se pripravi še dr. Mitja Horvat.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Gospod Han, nič se opravičevati, ker je bilo zelo dobro povedano. Tako da, ker ste se namreč dvakrat vmes opravičili, ampak ni kaj za opravičiti. / oglašanje iz dvorane/ A, ha, ljudem. V redu. Kar se tiče interpelacije oziroma tega, kar smo danes poslušali, strinjam se, ene razprave so bile zelo zmedene, eni odgovori netočni. S strani ministrice, pa ne smo nje, ampak danes večinoma seveda od nje, od drugih ministrov slišimo, "nismo za nič odgovorni, nimamo nobene odgovornosti, nobene pristojnosti, službe so samostojne, delajo samostojno." Potem pa ne rabimo ministrov. Službe imamo, ki so samostojne, direktorji so avtonomni. Torej sploh potem tistega dela tam ne bomo več potrebovali, ker nihče v tej ljubi Sloveniji ne želi sprejeti odgovornosti. Če vas spomnim na ponedeljkov odgovor dr. Cerarja, predsednika Vlade, ki je dejal: "Ugotavljam, da je ministrica objektivno odgovorna." Predsednik Vlade je dejal, da je ministrica objektivno odgovorna v tem primeru. In ministrica nam je danes ne vem kolikokrat povedala, pa seveda tudi vsi tisti, ki jo podpirajo, da ministrica ni odgovorna – ne subjektivno, ne objektivno. Jaz se moram tukaj strinjati s kolegom Hanom, koalicija je padla, in dajte se vi zmeniti, kaj je za vas sploh odgovornost. V tej vladi nihče ne prevzema odgovornosti. Nihče ni za nič odgovoren, zato gredo stvari tja, kamor gredo. In danes, kar smo slišali tudi s strani poslancev, mi nismo tukaj zato, da odločimo. Mi ne moremo odločiti o teh zadevah, mi jih ne rešujemo in jih ne bomo reševali. Saj jih ne. Ali je predlagateljica Suzana danes sploh govorila o tem, kako naj se stvari rešijo. O tem sploh ni govorila. Ampak to nam skozi polagate v usta, češ, da mi želimo nekaj rešiti. Ne, mi v interpelaciji in danes že ves dan z naše strani slišite samo to, da je prihajalo do nepravilnosti. In glejte, 6. 4. je bila novinarska konferenca, kjer je bil predstavljen ta inšpekcijski nadzor. Takrat je bilo rečeno, da je inšpekcijski nadzor pokazal, da je bila odločitev centrov za socialno delo strokovna in zakonita ter v največjo korist obeh otrok. Tudi varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitev pravic otrok. To je bilo takrat povedano, ministrica je sedela tam zraven, z direktorico Centra za socialno delo Velenje, inšpektorjem in tako naprej. Zbobnali so skupaj vse, kar se je dalo, in to nenehno ponavljali. Potem pa Upravno sodišče ugotovi, da je bil odvzem dečkov v nasprotju s pravico babice do družinskega in zasebnega življenja ter v nasprotju z ustavo. Tudi upravna inšpekcija ugotovi nezakonnosti v postopkih na Centru za socialno delo Slovenj Gradec, zaradi česar je potem odstopil tudi direktor tega centra za

socialno delo. In danes je bilo že večkrat povedano, kaj je bilo na tisti novinarski konferenci povedanega. V magnetogramu piše takole, kaj je izjavil Peter Stefanovski, direktor socialne inšpekcije: "V nekem trenutku ko stara starša zaradi takšnih ali drugačnih razlogov nista več zmogla, nista bila več pripravljena, enostavno nista bila več pripravljena skupaj s centrom razmišljati, kaj je v dolgoročno korist otrok, je CSD posegel po neki pristojnosti, ki jo ima po zakonu, in se odločil tako, kot se je odločil. Ravnal je strokovno, ravnal je zakonito." To je bilo izrečeno 6. 4. Upravno sodišče in upravna inšpekcija pa potem ugotovita nepravilnosti. Nadaljuje pa takole: "CSD je moral sprejeti odločitev. V socialnem varstvu pa ne obstajajo pravilne odločitve, obstajajo zakonite, pravih pa ni. Obstajajo odločitve, ki omogočajo nadaljnje sodelovanje in obstajajo odločitve, ki zatrejo takšno sodelovanje. Tovrstna odločitev je bila usmerjena v to, da se sodelovanje nadaljuje." Od tistega trenutka, ko so bili otroci odvzeti starim staršem, do danes, to je nekje tri mesece, ni bilo stika starih staršev z vnuroma. Zdaj pa vas jaz, glede na to, kar je bilo 6. 4., vprašam, kaj je mislil inšpektor s tem, ko je dejal, da obstajajo odločitve, ki omogočajo nadaljnje sodelovanje, in obstajajo odločitve, ki zatrejo takšno sodelovanje. Ali ste želeli stare starše disciplinirati, da bi se strinjali z odvzemom, in ste jih disciplinirali tako, da jim tri mesece niste omogočili stika z vnuki. In ni res, da lahko razumemo oziroma da lahko vemo, kaj stara starša doživljata. Ni res. Lahko samo mislimo o tem, kaj čutita, kaj razmišljata, kaj razmišljata te tri mesece, kaj sta razmišljala tisti trenutek, ko sta dobila sms da so otroke dobesedno ukradli, odpeljali, odtujili. Ali se vam ta način zdi zakonit, strokoven, človeški? Vsak dan v medijih poslušamo, bel kombi vabi otroke, pazite na otroke, da vam otroke ne ukradejo, potem pa pride center za socialno delo in vam otroke ukrade, dobesedno ukrade, odpelje iz vrtca, stara starša dobita sms. To je isto, kakor koli obrnete. V tistem trenutku sta ostala brez njih. Kot mati treh otrok danes ne vem, kdo bo moje otroke dobil, če se, bog ne daj, meni in mojemu možu kaj zgodi. Ne vem, ni papirja, ni človeka, ki bi mi garantiral, da jih bodo dobili stari starši ali moja sestra, ali teta, stric, kdorkoli. Ni papirja, ni odločitve, ni mojega podpisa, ki bi zdržal. In to se nam zdi vse normalno, zakonito in strokovno.

In na koncu, še enkrat, jaz, gospa Bačičeva, z vsem spoštovanjem vam zamerim to razpravo, z vsem spoštovanjem razumem mogoče vaše razmišljanje, ampak vam zamerim to, ker ste dejali, jaz sem vas razumela v smislu, da otroke bi dala drugam. In jaz kot mati si ne predstavljam, ne predstavljam si tega, da lahko nekdo, lahko racionalno razmišljaš, ampak kot ženska, kot mati, ki sem zaščitniška do svojih otrok, do svoje družine, je to to. In še enkrat, ni papirja v državi, ni volje, ni nikogar, ki bi mi garantiral danes, da moji otroci ne bodo brez

volje mojih staršev, torej starih staršev mojih otrok, odpeljani neznano kam za tri mesece, neznano kam. Ne, tega si ne predstavljam. In še enkrat, morali bi imeti tudi to, da lahko starši, da zdaj pri polni zavesti lahko rečem, da moja volja je ta in ta in naj se spoštuje, jaz jo lahko zapišem, ampak centri za socialno delo ni rečeno, da jo bodo upoštevali. Moje otroke lahko odpeljejo kamorkoli za tri mesece, za šest mesecev, za ne vem koliko let. In ti mali otroci zelo hitro pozabijo stare starše, zelo hitro pozabijo tiste ljudi. Gre za proces, tisti, ki imate otroke, veste, če ste šli za teden dni kam, si se vrnil, ne da te je pozabil, ampak malo drugače je bilo. In se lahko zgodi, ko bodo ti otroci zagledali babico in dedka po treh mesecih, da bosta za njih tuja dva človeka. In potem boste rekli, jah, poglejte, otroci se itak upirajo, ne marajo it nazaj in tako naprej.

Mi danes tukaj ne odločamo, kaj je prav in kaj ni prav, torej kam spadajo otroci, kam ne spadajo otroci, kako ne bi smela, ne vem, stara starša iti na ulico. Ampak to jima je edino preostalo, ker na tisti novinarski konferenci se je zbrala vsa strokovna elita, vsa strokovna elita, ki so jo premogli v tistem trenutku ministrstvo in center za socialno delo, in branila to, kar je naredila. Ali je kdo na tisti konferenci bil, ki je branil pravice ali pa mnenje starih staršev? Ga ni bilo, ga ni bilo! In kaj je ostalo drugega? In če bi bila tako slaba ta dva stara starša, potem verjetno tudi Center za socialno delo Slovenj Gradec ne bi napisal, da – moram prebrati, da ne bom kaj narobe, da nista najbolj primerna, vendar Center za socialno delo Slovenj Gradec ugotavlja, "da je med njima nekonfliktno, sproščeno vzdušje, spoštljiva komunikacija, da delujeta pošteno, iskreno in delovno. Čutiti je bilo njuno medsebojno podporo, vsakodnevne težave v družini rešujejo s pogovorom". Glede na vse navedeno je zaključek CSD v nasprotju z ugotovljenimi okoliščinami. Ampak dobro, to je zdaj mnenje CSD Slovenj Gradec, direktor ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Oprostite, ali je to spis mogoče?

JELKA GODEC (PS SDS): Prosim?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali je to spis?

JELKA GODEC (PS SDS): Ja, to berem iz odločbe sodišča. Pa kakor koli, če že to mnenje mogoče ne šteje ali pa si ga izbrišite iz glave, če ga ne želite slišati, ampak danes smo slišali, da je Upravno sodišče ugotovilo, da tisto, kar je bilo izvršeno s strani Centra za socialno delo Velenje, z dne 30. 3. 2016, je bilo v nasprotju z 8. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in 53. členom Ustave Republike Slovenije in je bilo s tem dejanjem Centra za socialno delo Velenje poseženo v pravico tožnice, torej stare mame, iz

8. člena EKČP in 53. člena Ustave Republike Slovenije.

Ministrica vedno pravi, da ni še pravnomočno, da se bo še odločalo, sodni postopki tečejo. Teh sodnih postopkov ne bi bilo treba, če bi bilo res vse tako, kot ste trdili 6. 4. Da bi zadostili vsem zakonskim predpisom in tako naprej in ne bi kršili ustave in evropske konvencije o varstvu človekovih pravic. In vi pravite, saj je dobro, a hkrati so bile kršene človekove pravice. Kako daleč v Sloveniji moraš kršiti človekove pravice, zakone, postopke, ki so dokazani potem na upravni inšpekciji, da je prihajalo do nezakovitosti, kako daleč, da nekdo odstopi? Ali pa da prevzame odgovornost.

Gospa ministrica, ali boste odstopili, če v tem primeru koroških pride do pravnomočne zadeve in se dokaže, da so bile kršene človekove pravice, da postopki niso bili v redu in tako naprej. Težko verjamem. Ker niti na tej točki ne prevzimate nobene odgovornosti. Prevezel jo je edino direktor CSD Slovenj Gradec, ki je pa itak očitno ugotovil, da je bolje, da gre, ker če je bil politično nastavljen brez kakršnih koli referenc oziroma izkušenj na tem področju, je bilo za njega bolje, da gre.

Torej še enkrat, če bi bilo vse v redu, da bi stvari tekle tako, kot bi morale, in strijam se tukaj s kolegico Alenko Bratušek, ki je rekla, kje so bili centri za socialno delo prej. Jih ni. Poznate primer, ko je mož umoril ženo, trije otroci, nato je v zaporu naredil samomor. Dobro sem poznala to družino. Oče je imel prepoved približevanja, po en teden, po 14 dni in tako naprej. Prijave takšne in drugačne, ampak nič. In tukaj se strinjam – kje so bili centri za socialno delo prej oziroma kako so odločali? Bili so tam, ampak kako so odločali, da je do takšnih stvari lahko prišlo.

Danes ne govorimo vse kar povprek, da so centri za socialno delo slabi. Že spet to polagate v usta nam. Ni res. Ministrica sama je rekla, premier sam je rekel, da se dogajajo nepravilnosti in se dogajajo nepravilnosti in da je treba reorganizirati zadevo. Ker če bi bilo vse v redu, če bi bili centri za socialno delo tako dobri, potem to ne bi bilo potrebno. Ministrica je na hearingu povedala septembra 2014, da je to prioriteta. 10, 15 minut je govorila o CSD, da je to prioriteta, ker je treba nekaj narediti, ker je premalo strokovnih sodelavcev, da so strokovni sodelavci na centrih za socialno delo preobremenjeni, da se po vseh centrih za socialno delo ne odloča enako in tako naprej. Ampak do danes se ni zgodilo nič. Ko se je zgodil ta primer, so se začele stvari odvijati. Ko se je zgodil ta primer, je naenkrat družinski zakonik v javni razpravi. Vse možnosti je imela ministrica. Pa ne od leta 2014. V stališču sem povedala, da je na ministrstvu že od leta 2008, najprej kot državna sekretarka.

Nekaj časa je še ostalo, da se mogoče vrnem tudi na ostale zadeve, ki niso v povezavi samo z besedilom, ki je v interpelaciji. Nekateri, ki so branili ministrico, so govorili brez vira in

brez podatkov. Recimo primer, stanje na področju revščine, prag revščine se v Sloveniji zniža, imamo manj brezposelnih, imamo ne vem česa manj – brez virov, kar tako vse povprek. Tisti, ki ste na odboru za delo, imate to v rokah in notri je celotna statistika. Gre za poročilo Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo. Odkar sem v tem mandatu, ko dobim to poročilo, o tem govorim. In govori o socialnem položaju v Republiki Slovenije v obdobju 2014–2015. Tukaj zadeve pa niso tako rožnate, kot je bilo tam naprej povedano. Po poročanju Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje se število dolgotrajno brezposelnih povečuje od leta 2010 in je v prvih treh mesecih leta 2015 doseglo povprečno število 61 tisoč ljudi. Med dolgotrajno brezposelnimi narašča število oseb, ki so izrazito dolgotrajno brezposelne, kar pomeni, da so brezposelne že dve ali več let. Med zelo dolgotrajno brezposelnimi osebami nad dve leti je največ takih, ki imajo samo osnovno šolsko izobrazbo, slaba tretjina invalidov in tako naprej, kljub ugodnim gospodarskim gibanjem v letih 2014, 2015 pa se problematika dolgotrajne brezposelnosti zaostreje. Žal časa zmanjkuje. Lahko bi nadaljevali tudi o lažnih statistikah brezposelnih, ko na koncu ugotovimo, da nekje 140 tisoč ljudi v Sloveniji manjka, da se v Pomurju zmanjšuje brezposelnost na račun Avstrije, kar tudi piše v tem poročilu.

Gospa ministrica, premier Cerar je dejal, da ste objektivno odgovorni. To vam očitamo tudi v naši interpelaciji. Vi trdite nasprotno. Sodišča dokazujejo. Moram reči, da tisto, kar smo danes nenehno ponavljali, vaša ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala, predsednik, za besedo.

Gospa Jelki bi rada samo sporočila, kaj je bil namen moje razprave. To, da si priznamo, če zmoremo ali ne zmoremo, ker gre za otroke, da našim otrokom, vnukom, če bi nam bili dani, damo najbolj kvalitetno življenje. Samo to je bil moj odgovor na to. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsednik, za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Kar nekaj zadev se je zgodilo. Zato bi uvodoma želel gospodu Hanu samo reči, da je res žalostno, če mora dveletni otrok 120 in 25-letnim otrokom dopovedovati, kako se dela in kako deluje. Danes nismo izkoristili časa, ker imamo stalno komunikacijo z ministrico in se za vsa vprašanja, ki jih imamo, lahko obrnemo direktno na njo, in mislim, da zgledno sodelujemo. Če se v vsem ne strinjamo, je pa

tudi stvar političnega delovanja, za kar mislim, da smo izkazali za dve leti kar veliko mero potrpežljivosti, strpnosti in zrelosti.

Samo nekaj, ker imamo zelo malo časa, kolikor mi ga je ostalo, centri za socialno delo niso organi v sestavi, pač pa imajo javno pooblastilo. Morda ko boste pripravljali naslednjo interpelacijo, boste to lahko uporabili, vam na zalogo dajem v premislek. In, ja, predsednik, strinjam se z gospodom Tankom, v bodoče takih interpelacij, lepo prosim, ne več dajati na dnevni red, ker ne ustreza določbam poslovnika. Interpelacija mora imeti vprašanje in obrazložitev tega vprašanja. Danes imamo pred seboj samo vrsto očitkov, ki so seveda neutemeljeni.

Čisto mimogrede, morda vam bo koristilo. Izjemoma ministrstvo izda otrokovemu sorodniku dovoljenje le na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne obrazložitve ugotovitve centra otroka, da je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist in ga vpiše v evidenco izdanih dovoljenj. Seveda ne gre za šestdeset, ampak dvomesečni rok in ni materialne, ampak je procesne narave in od tam naprej lahko vložiti ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo v sklepni del razprave, v katerem dobita besedo še ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter predstavnica predlagatelja interpelacije.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo.

Danes po skoraj 12 urah še vedno verjamem, da moramo vsi skupaj verjeti in zaupati v strokovno delo neodvisnih javnih institucij. Prav bi bilo, da ohranimo socialno in pravno državo. Prav je, da najvišji predstavniki politične oblasti verjamemo v strokovno delo institucij, ker bodo edino na ta način v njih verjeli tudi ljudje. Danes ste govorili o ukradenih otrocih, o ustrahovanju vseh državljanek in državljanov in starih staršev, da jim bomo jemali otroke, da jim jemljejo otroke. Ali s tem širimo zaupanje v institucije socialne države? Pri čemer iz današnje razprave jasno izhaja, da če se pojavi dvom, je vedno možnost pritožbe v skladu s postopki znotraj pravne države. Slovenija je pravna država, in upam, da si ne želite in ne pričakujete ali da morda razumete pristojnosti na način, da minister na podlagi klica odvetnika, prijateljev ali kogarkoli drugega arbitrarno samovoljno odloča o tako pomembni zadevi, kot je odvzem otrok, namestitev otrok. Jaz si tega ne želim in upam, da naša država nikoli ne bo taka, da bi ministri odločali o tem, kje bodo otroci, ki potrebujejo posebno varstvo in zaščito države, ker v njihovi matični družini ni vse v redu. Centri za socialno delo so pri svojem delu samostojni, minister o konkretni primer ne sme vtikati, ne sme po Zakonu o splošnem upravnem postopku, po delitvi razmerij med pristojnostmi je

to več kot jasno. Stroka in socialna inšpekcija trdita, da je bilo storjeno v korist otroka. Jaz ne vem, ali lahko na podlagi odvetnika popolnoma verjamem ali v sodni dvorani sodnik popolno verjame eni in drugi strani. Ne. Za to so pristojne institucije. Ne morem na podlagi klica tega zapisa odvetnika reči, da socialna inšpekcija nima prav, varuh človekovih pravic, vsi se motijo, ministrica pa bo zaradi tega ker je pritisk javnosti, ker je napovedana interpelacija, odločila drugače, da bo mir. Verjetno bi bilo lažje, se danes pred vami ne bi bilo treba zagovarjati, če bi tako, kot vi menite, da je največja korist otrok, bilo odločeno. Jaz pač na to kot ministrica ne bom nikoli pristala. Če se izkaže, da ni bilo zasledovana korist otrok, je prav, da tisti, ki so pristojni, prevzamejo odgovornost. Danes, kakor slišim, so se na sodišču uspeli dogovoriti za prve stike med starimi starši in otrokom. To me veseli in sem večkrat povedala danes v razpravi, da do stikov bi že prišlo, če bi stari starši pristali prek svojega odvetnika na stike. Mislim, da je bil 19. 4. prvi sestanek. In tudi, gospa Suzana Lep Šimenko, po ZUP-u na drugi stopnji odloča ministrstvo in ob prenosu krajevne pristojnosti v zvezi s tem smo odločili. Centri za socialno delo imajo pristojnosti v skladu z zakonom. Že v nekaterih stvareh po našem Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pa so pristojna sodišča in o odločanju o stikih, ko se dve odrasli ne znamo sporazumeti, odloča sodišče. In to se je danes zgodilo. Ker se predlagatelji tako radi sklicujete na sodbo Upravnega sodišča, najprej, ta še ni pravnomočna in ne učinkuje. Na to je včeraj opozorilo v svoji obrazložitvi tudi Vrhovno sodišče. To so dejstva. Neselektivno branje sodb oziroma delov sodb, ki ustrezajo odvetniku, ki zastopa stare starše. Enkrat nekomu odgovarja, da bere na prvi stopnji, drugič se na prvi stopnji izglasuje, da ni, ampak dejstvo je, da v našem pravnem sistemu pač na prvi stopnji odločitve še niso pravnomočne in zato nimajo učinkov.

Sicer pa naj ponovim, večina dogodkov, ki so navedeni v interpelaciji, se je zgodila, preden je ministrstvo prejelo kakršnokoli informacijo v zvezi s tem primerom. Predlagatelji mi očitajte odgovornost za postopanje centra za socialno delo, s katerim nisem niti mogla niti smela biti seznanjena. V konkretnem primeru tudi ne bi mogla in ne bi smela centru za socialno delo dajati kakršnihkoli navodil, kako naj postopa, kar izhaja iz vloge pooblastil in nalog posameznih organov. 25. 3., če že govorimo o datumih, je babica prek elektronske pošte sporočila, da na Centru za socialno delo Velenje potekajo postopki v zvezi z določanjem o zadevi, ki se tiče njenih vnukov. Mi smo v skladu s pristojnostjo center za socialno delo prosili, če nam lahko povedo, ne o konkretnih zadevah, ne vpogled v spis, ker tukaj gre za ločitev, ministrstvo na drugi stopnji odloča o tem in ZUP prepoveduje, da bi lahko ministrstvo sodelovalo pri odločanju na prvi stopnji. Prepoveduje! Jaz

sem prosila v skladu s pristojnostmi, da mi povedo, kaj je v tej zadevi. Ne o posameznem konkretnem primeru, ne to, kar me zasllišujete, kaj je otrokova korist, zakaj je bil odvzet, ampak da mi povedo. Oni so pa odgovorni, da stvari izpeljejo. To se je zgodilo v ponedeljek. V ponedeljek je bil praznik, v torej je šla ta pošta naprej. Ker so bili javni dvomi v delo, je bilo edino, da zaščitim institucijo, ne da jo zaščitim v smislu, da jo pokrijem, ampak da socialna inšpekcija opravi nadzor. Ker to je moja pristojnost, edina ki jo imam. Socialna inšpekcija je opravila nadzor in ves čas govorite o tiskovni konferenci. V bistvu navajate pravilno, da sem tam povedala, kakšne so ugotovitve socialne inšpekcije. In samo to. S tem sem opravila svojo zakonsko vlogo nadzora. In sedaj še vedno o tem konkretnem primeru. Ni končan. Še vedno tečejo postopki tako na ministrstvu kot na sodišču.

Da ne bi bilo dvomov o zakonitosti in pravilnost postopkov, sem prosila Vlado, da me iz teh postopkov, ker kot predstojnik, kot ministrica sem pristojna za organ, ki odloča na drugi stopnji, ampak tega niste izpostavili. Ne. Vi pravite, da se moramo mešati v delovanje centrov za socialno delo. Ves čas to govorite. Podatkov iz konkretnega postopka se ne sme posredovati javnosti. Poslanci niso izvzeti niti na javnih niti na zaprtih sejah. Predsednik Državnega zbora je jasno na začetku povedal, podatki iz tekočih postopkov oziroma tisti, ki se tičejo posameznikov, ki so v razmerju do Državnega zbora in poslancem varovani bolj kot vse državne skrivnosti, ker imajo poslanci pravico vpogleda in skrbnega ravnanja. V slednjih primerih, torej v primerih, ko gre za postopke, ki so v teku in ko gre za posameznika, nima nihče od poslancev zgolj zaradi svoje funkcije niti pravice vpogleda. Mene ste večkrat danes pozvali. Na komisiji ste državno sekretarko pozivali in se zgražali, da ne naštejemo razlogov. Vi želite, da kršimo zakon. Vi ves čas želite od mene, da kršim zakon, ves čas. Zavedam se, da noben postopek ni popoln, da noben sistem ni popoln in vedno sem za izboljšave. Zato vas pozivam, če imate konkretne in konstruktivne predloge za izboljšave sistema, da jih posredujete. S tem nikoli nisem imela problemov in vedno sem za izboljšave. Očitata mi zamudo pri pripravi družinskega zakonika, ki ste ga sami zrušili zaradi enega člena. Ministri vaše vlade so nasprotovali prenosu na sodišče, zaradi česar ga potem niste obravnavali na Vladi, ker v času gospodarske rasti za prenos pristojnosti niste želeli nameniti potrebnih sredstev. Ob tem sta ste že takrat celotna socialna in pravna stroka strinjali, da bi bilo za pravice otrok in ostalih vpletenih tako bistveno bolje. V času gospodarske krize vlade Boruta Pahorja smo to sprejeli. Dogovorili smo se za prenos, zagotovili finančna sredstva v mnogo težjih časih, kot je bilo obdobje 2004–2008.

Pravite, da nisem zagotovila sredstev za otroške dodatke za vse otroke. Resnica je, da je vaša vlada z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev otroški dodatek vzela 45 tisoč otrokom. Nadaljnji 97 tisoč pa je ga znižala. Mi smo zdaj uspeli vsaj teh 97 tisoč vrniti nazaj.

Očitata mi politično kadrovanje. Resnica je, da sem takoj po prevzemu mandata 2013 prejela dopis Skupnosti centrov za socialno delo, v katerem so me opozorili, da je treba spremeniti prakso, ki ste jo vzpostavili v preteklem letu, ko je vlado vodila SDS. Zato smo sprejeli dodatne kriterije, dvignili smo zahteve, javni pozivi so javni. To je dejstvo. Skupnost socialnih zavodov je / nerazumljivo/. Ideološki elementi nikoli niso predstavljali vodila mojega dela ne v vlogi državne sekretarke in ne v vlogi ministrice. Sem pa, kot vsi mi tukaj, politik s svojim vrednostnim nazorom, s svojimi vrednotami. Mene nikoli ni sram povedati, da sem Socialna demokratka in zato me vodi prepričanje, da je država dolžna vsem zagotoviti enake pravice. In vem, da se sliši za vas zelo težko. Jaz verjamem, da tudi otroci, ki že danes živijo v istospolnih družinah, imajo pravico imeti enake pravice v tej državi. In to sem vedno ponosno zagovarjala in vedno bom.

V družinskem pravu je vedno in vedno mora biti največja korist otroka. In institucije, ki so del te države, ki so za to pristojne, imajo nalogo, da za to skrbijo. Današnja razprava interpelacije in tudi sicer moje delo temelji na dejstvih in rezultatih. Moja temeljna načela so solidarnost, socialna pravičnost, enakost, človeško dostojanstvo in varnost. In moje vodilo, in po svojih najboljših močeh se trudim, je dogovor, zaupanje in skupno dobro. Že ves dan poslušam, za kaj vse sem odgovorna: za migrante, celo za referendum o izstopu Velike Britanije iz Evropske unije, za Orlando, najbrž tudi za izpad ruskih nogometnih navijačev danes popoldne. Že ves dan skušate izničiti delo našega ministrstva. Vendar na srečo dejstva govorijo drugače. Število brezposelnih se je zmanjšalo, število zaposlenih se je povečalo v vseh kategorijah, tudi med mladimi. In k temu so pripomogli ukrepi našega ministrstva. Recimo Jamstva za mlade, program, ki ga je kot dobro prakso prepoznala tudi Evropska komisija. Uvedli smo deficitarne štipendije. V mojem mandatu se je povečal tudi minimalni dohodek. Kljub krizi je Slovenija v mednarodnem merilu ohranila relativno visoko socialno vključenost in dostopnost do javnih storitev ter eno najnižjih dohodkovnih neenakosti. Na tem področju spadamo v skupino držav, kot so Avstrija, Danska, Francija, Finska, Luksemburg, Nizozemska in Švedska. Slovenija za socialno zaščito namenja manj sredstev, kot je povprečje Evropske unije. To je dejstvo. Ampak po drugi strani s temi sredstvi, tako kot jih upravljamo na način, kot jih razdeljujemo, smo bolj učinkoviti kot večina evropskih držav, saj za 42,4 % znižamo tveganje revščine. Medtem ko je povprečje v državah Evropske unije za petino

slabše in dosejajo zgolj 35 %. Ja, verjetno bi lahko več storili, če bi imeli več sredstev. Ampak vi se tudi zavedate potreb države in po navadi govorite o fiskalnem pravilu, o znižanju dolgov in vsem tem. Po navadi je potem treba povedati, kje bomo ta denar vzeli. Vsi ti rezultati so plod ministrstva, ki ga vodim. Danes sem slišala, da ga vodim najmanj že 8 let. Morda samo toliko, nastopila sem mandat 20. marca 2013 in vlada Alenke Bratušek, lahko rečem, da žal, ker je veliko dobrega storila, je delovala bolj ali manj eno leto. Potem smo imeli volitve. In sedaj sem dve leti ministrica v vladi Mira Cerarja. Slišim pa, da dva mandata, kar je pa najmanj 8 let. Torej sem manj časa ministrica, odgovorna za ta resor, kot je bil mandat v vaši vladi, kjer ni bilo ne družinskega zakonika, ne marsikaterih ukrepov, ki bi verjetno bili. Ampak vem, da je ugodno sedeti na poziciji, ki jo imate, in govoriti, kaj vse bi bilo potrebno. In se strinjam z vami. Ni situacija takšna, da bi lahko rekli, da je vse v redu. Nikoli nisem tega trdila. Zato smo pristopili k reorganizaciji centrov za socialno delo in ne misliti, da se to dogaja zaradi tega primera. Mi se pogovarjamo, ker se zavedamo pomena reorganizacije, v dogovoru s stroko, v dogovoru z vsemi vpletenimi že kar nekaj časa. Zdaj so prvi koraki, da bomo lahko tudi na terenu začeli to izvajati. Gre pa za velik korak. Reorganizacija 62 centrov za socialno delo pomeni, da moramo spremeniti vse pravne akte, vse pogodbe z vsemi zaposlenimi, da moramo spremeniti večinoma vse prostore, se dogovoriti, kje bo kaj. Potem je treba dogovoriti celoten sistem, informatizacijo tega novega sistema. Skratka, zalogaj reorganizacije centrov za socialno delo je zelo zahteven samo z organizacijskega vidika. Da pa potem še pomislite, da je še družinski zakonik, ki je tudi prenos pristojnosti, bo to bistveno spremenilo način dela na centrih za socialno delo. Potem imamo po drugi strani socialno aktivacijo, ki je spet popolnoma druga zgodba, in gre tudi na centre za socialno delo. Povedala sem vam o informativnem izračunu. Vse to je na tem resorju, kjer verjetno težko rečete, da se spremembe niso dogajale in da nismo nič delali.

Družinski zakonik je resnično pomemben. Danes me je morda med drugim najbolj zbolelo to, ko rečete, da nismo nič storili. V tem državnem zboru v neki drugi sestavi je potekala več kot leto in pol razprava o družinskem zakoniku. In dejstvo je, da je bil Družinski zakonik zavržen na referendumu. Ampak, prosim, dajte povedati tudi to, da je bil zavržen zaradi tega, ker je vključeval identično rešitev vprašanja istospolnih in njihovih pravic, kot je sedaj v veljavi po Zakonu o partnerski zvezi. Zaradi dokazovanja tega, da je družina edina prava taka, kot je, smo izgubili vse to, kar je bilo dobro, zato da imamo danes tisto urejeno na način, kot imamo. Biti interpeliran na področju, ki je tako zahtevno, ni lahko. In danes, ko sem vas ves ta čas poslušala, kritike, konstruktivne, manj konstruktivne, mi je v bistvu ves čas šlo po glavi,

kje bi lahko drugače storila, kaj bi lahko spremenili. Vedno se da še kaj več narediti. Vedno, ko narediš stvari, bi lahko za nazaj rekli, da bi jih drugače. Ampak jaz in moja ekipa delamo po svoji vesti, po svojih najboljših močeh in kdor dela, naredi tudi kakšno napako. Kdor nič ne dela, ne stori napak.

Jaz bi se ob koncu te razprave zahvalila vsem tistim, ki ste razpravljali, vsem tistim, ki boste glasovali proti interpelaciji. Jaz upam, da sem s svojimi odgovori pred Državnim zborom, pred vami, poslankami in poslanci, ker je na vas, vi mi dajete ta mandat, odgovorila na tisto, kar je bilo izpostavljeno v interpelaciji. Veliko je bilo govora tudi o delu resorja, ki je izjemno težek in zahteven, in upam, da so bili moji odgovori dovolj dobri za vas in da boste premislili, ko boste odločali o pritisku tipke. Se pa zahvaljujem vsem za to današnjo razpravo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja interpelacije gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Spoštovana ministrica, niste nas prepričali z vašimi odgovori. Predvsem zato ne, ker jih niste argumentirali. V samem uvodu ste 80 % časa govorili o stvareh, ki niso tema današnje interpelacije. Podobno je bilo tudi tekom razprave, tako da nas zagotovo niste prepričali in verjamem, da še marsikoga drugega v tem državnem zboru.

Spoštovana ministrica, zavajate javnost s tem, ko govorite, da mi želimo, da vi kršite zakon. Mi danes tukaj o ničemer ne odločamo. Mi danes govorimo le o nepravilnostih v postopkih, ki so se zgodili v organih, ki so znotraj vašega ministrstva. Spoštovani gospod Horvat, popolnoma jasno in niti enkrat nisem rekla, da so centri za socialno delo organi v sestavi ministrstva. Edini organ v sestavi Ministrstva za delo je Inšpektorat Republike Slovenije za delo in znotraj tega inšpektorata je Socialna inšpekcija. To je edini organ v sestavi ministrstva. Drži. Centri za socialno delo so samostojni, ampak še vedno spadajo pod Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. In ravno zaradi tega tudi za njihovo delovanje, za delovanje celotnega ministrstva ministrica nosi odgovornost za delo.

Dejstva in rezultati. Tudi to ste večkrat izpostavili. Ja, saj številke pravijo marsikaj. Kateri rezultati? Odpisi, vrednotnice, odpis dolgov? Več kot očitno bo glavna tema reorganizacija centrov za socialno delo. Ali ste že našli izvajalca za to, zunanjega, ker znotraj ministrstva nimate dovolj usposobljenih ljudi, da bi bili to usposobljeni narediti? Spet boste trošili davkoplačevalski denar. Pa ne samo zato, da bo nekdo naredil reorganizacijo, ampak da boste še to promovirali. Zakaj mislite, da je to potrebno?

Gre zgolj za trošenje davkoplačevalskega denarja, kar je popolnoma nesprejemljivo.

Glede Družinskega zakonika. Spoštovana ministrica, Družinski zakonik v letu 2012 je bil dan na kocko zaradi pravic istospolnih, ki ste jih dodali v ta zakonik. Izključno zaradi tega.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir v dvorani.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Res je, prišlo je do referenduma. Ampak na referendumu so pa odločali državljanke in državljani Republike Slovenije. Volja ljudi, ki imajo to možnost, da v Sloveniji ima oblast ljudstvo, naj bi jo imelo, in prej ste sami rekli, da je treba voljo ljudi spoštovati. Ja, tudi v tem primeru jo je bilo treba spoštovati. Ampak ko ste vi nastopili z mandatom 20. marca 2013, če sem si prav zapomnila, takrat je ta moratorij na ta zakonik že potekel. Lahko bi pripravili novega, s podobno vsebino, brez ideološko dodanih tem.

Če gremo še enkrat skozi vse nepravilnosti, ki smo jih danes tukaj izpostavljali. To, kar smo izpostavljali v interpelaciji, drži. Mi smo jo vložili dva meseca nazaj in v vmesnem času se je marsikaj zgodilo, zato seveda vsebine interpelacije za nazaj nismo mogli ustrezno ažurirati. Vmes je prišla odločba Upravnega sodišča, ki je marsikaj ne nazadnje potrdila, kar smo navajali v interpelaciji. Tako da, ja, absolutno, danes, če nekdo bere vsebino interpelacije, ni ažurirana, pač potrebno je pogledati na datum. Postopki so vmes stekli, znotraj tega obdobja so se pojavljala številna dejstva in na plan so prihajali številni argumenti, ki smo jih ne nazadnje že mi v sami interpelaciji navajali.

Kaj je sporno? Sporen je bil način odvzema otrok. Glede tega so se javno izjasnili številni strokovnjaki, varuhinja. Morilcu njune mame ni bila odvzeta roditeljska pravica. Ne vem, mogoče mu je že zdaj bila. Ampak do takrat, ko smo vlagali interpelacijo, še postopek za odvzem roditeljske pravice ni bil začel. Pa se je ta dogodek zgodil konec decembra. Nepravilnost Centra za socialno delo Velenje. Otrokoma ni bil dodeljen skrbnik po 182. členu Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kar bi praviloma naj bilo, razen, če to ni v korist otrok, kar v tem primeru, glede na to, da sta otroka bila pri starih starših tri mesece, zagotovo ne moremo trditi.

Socialna inšpekcija je opravila nadzor zgolj na osnovi poročil Centra za socialno delo Velenje. Ni upoštevala druge strani, ni upoštevala njihovega mnenja. To so vse nepravilnosti, na katere smo opozarjali. To so dejstva. In marsikaj od tega je bilo tudi v sodbi Upravnega sodišča. Od tega tudi, da ni bilo štempljev, kdaj je bila dana vloga za rejništvo s strani starih staršev, stare mame, do tega, da so bile s tem kršene človekove pravice po 53. členu Ustave in da je bilo v nasprotju s prakso

Evropskega sodišča za človekove pravice. In ne nazadnje tudi to, da je bilo narobe, da starša nista bila stranki v postopku. Mogoče se bo tudi po tej odločitvi na tem področju kaj spremenilo, saj, kot ste rekli, postopki tečejo. Ampak se pa sprašujemo, zakaj je sploh bilo treba, da je prišlo do vseh teh postopkov. Nič od tega ne bi bilo treba, če bi stvari potekale zakonito. In zakaj je bil potreben odvzem otroka na način, za katerega se je center odločil? Nič od tega, nobene razprave, niti vaše tiskovne konference 6. aprila ne bi bilo treba, če bi vse potekalo tako, kot mora.

Spoštovana ministrica, z vsemi danes navedenimi nepravilnostmi, ne bom še enkrat vsega ponavljala, vam očitamo, da ste nesorazmerno posegli v ustavno varovane človekove pravice. Da kot nosilka nekih javnih pooblastil državnega organa niste skrbeli za otrokovo korist, a bi to morali kot ministrica zagovarjati. Očitamo vam tudi politizacijo centra za socialno delo, čeprav vseskozi poudarjate, kako so to čisto samostojni organi. Ko pa je šlo za kadrovanje, pa ste več kot očitno lahko malo posegli vmes. In žal je takšna politična odločitev pripeljala do nezakonitega ravnanja. Šlo je v škodo državljanek in državljanov Republike Slovenije, tako da več kot očitno, vse te organizacije marsikdaj pa niso toliko samostojne, vsaj takrat očitno, ko kadrujete, ker več kot očitno je bilo to bolj pomembno kot pa vsebina same interpelacije.

Kot rečeno, niste pripravili zakonodaje, ki bi varovala pravice otrok, pa ste imeli za to možnost in čas. Zaradi vsega tega, kar se je dogajalo, je to resnično en primer, poln nepravilnosti. Je pa v tem času prišlo na plano še ogromno drugega. Na številne nepravilnosti državljanke in državljani Republike Slovenije opozarjajo, nekateri imajo vsakodnevno in pogosto stike z ljudmi na centrih, v domovih in podobno. Seveda pa ne trdimo, da vsi delajo slabo in absolutno ne moremo vseh metati v isti koš. Zaradi vseh teh stvari javnost tudi izgublja zaupanje v socialno državo. Uporabili ste politična pooblastila, da ste prikrili določene nepravilnosti. Zaradi tega smo tudi mi morali vložiti interpelacijo zoper vas, spoštovana ministrica.

Naj izpostavim, da je tudi predsednik Vlade, bili ste na razgovoru 26. maja, po tem razgovoru dejal, da je zaradi nepravilnosti postopkov mogoče najti določene vidike objektivne odgovornosti. Tudi sam je tako ocenil, pa verjamem, da je strokovnjak na tem področju, ker je marsikaj glede objektivne odgovornosti tudi napisal. Da obstajajo zelo različna merila, smo se že lahko prepričali. Pa če samo pogledamo, ko je odhajala zadnja ministrica iz te vlade, ministrica za kulturo. Ne nazadnje so bili razlogi zelo nenavadni, vsaj tisti, ki so bili dani za javnost s strani predsednika Vlade. Pa jih bom malo spomnila, ker imajo veliko manjšo težo, kot so vse nepravilnosti, ki so se zgodile na primeru teh koroških dečkov. Prvič je

predsednik Vlade takrat dejal, da ministrica ne izkazuje zadostne osebne odgovornosti za skupno delo vlade. Drugič je dejal, da ministrica ob tem bistveno prepočasi uresničuje naloge na področju svojega resorja. Tretjič je dejal, da je ministrica doslej pogosto iskala razloge za neizvajanje svojih nalog z izpostavljanjem nerazpoložljivosti zadostnih proračunskih sredstev. Ti njeni, pogosto tudi javni nastopi so bili nekorektni. To so bili razlogi predsednika Vlade, ki se je v predvolilnem boju zelo izpostavljal s samo etiko in moralno, kako bo vse drugače. A res?! S čim? S tem da stranka SMC na svoji spletni strani objavi, če bo kdo kandidiral za člana v svetu kakšnega zavoda, naj nas o tem obvesti. A na tak način?! Ali pa ravno zdaj, ko, ne vem, to pa bo mogoče bolj ministrica za delo poznala, ko ravno potekajo menjave in ko spet postavljate svoje ljudi v domovih za upokoјence v Izoli in Ilirski Bistrici. Glede na izjave zadnjih dveh dni je več kot očitno, da koalicije ni kaj dosti zanimala vsebina interpelacije in nepravilnosti, ki so se tukaj dogajale. Bolj je tukaj šlo za merjenje moči znotraj koalicije, za razna izsiljevanja kdo bo kje, kaj bi se še dalo, kakšni procenti za kakšne dodatke, malenkosti in ne nazadnje za razna kadrovanja v svetu zavodov. To so bile ključne stvari, s katerimi ste se ukvarjali. Tako da na nek način tudi razujem največjo poslansko skupino, da je danes izjemno malo razpravljala glede na število poslancev, ki jih ima v tem državnem zboru.

Ampak jaz verjamem, da nepravilnosti so bile predstavljene, argumenti so konkretni, govorili smo o postopkih, nismo se odločali o vsebini. Zato verjamem, da bo marsikdo od vas to interpelacijo podprl. In tudi predlagam vsem poslancem, da jo podprete. In da naj bo pomembna vsebina interpelacije in ne tisto raznorazno politično kupčkanje in merjenje moči znotraj koalicije. Vsebina naj bo pomembna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena poslovnika zbora še kdo razpravljati. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnica predlagatelja interpelacije gospa Suzana Lep Šimenko in ministrica dr. Anja Kopač Mrak, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnji, in sicer najprej ministrica in nato predstavnica predlagatelja. Prosim za prijavo. Ne, ne gre. Ker je preveč prijavljenih, ni več razprave. S tem zaključujem razpravo o interpelaciji. Gospod Pojbič, vse, kar poteka v tem državnem zboru, poteka v skladu s poslovníkom, vaše ravnanje je pa žaljivo do mene, do vodenja in do delovanja tega

državnega zbora. Prosim, da s tem takoj prenehate.

O predlogu interpelacije bomo odločali po prekinjeni 30. točki dnevnega reda. Prekinjam 28. točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali čez 15 minut z obravnavo 30. točke dnevnega reda. Nadaljevali bomo ob 22.05, tako kot je bilo najavljeno.

(Seja je bila prekinjena ob 21.50 in se je nadaljevala ob 22.07.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Prehajamo na 30. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.

Prehajamo na obravnavo predloga za imenovanje druge namestnice predsednika Računskega sodišča. Predsednik Republike Slovenije gospod Borut Pahor je na podlagi tretjega odstavka 8. člena zakona o Računskem sodišču 18. 5. 2016 predlagal Državnemu zboru, da za drugo namestnico predsednika Računskega sodišča imenuje mag. Mojco Planinšek. V skladu z določbo prvega odstavka 7. člena Zakona o Računskem sodišču je član Računskega sodišča imenovan za dobo 9 let od dneva, ko nastopi funkcijo. Besedo dajem predstavnicu Urada predsednika republike gospe Nataši Kovač za dopolnilno obrazložitev predloga za imenovanje.

NATAŠA KOVAČ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci! Predsednik republike je po opravljenem postopku in po posvetovanjih odločil, da Državnemu zboru za drugo namestnico predsednika Računskega sodišča Republike Slovenije predlaga mag. Mojco Planinšek, magistrico ekonomskih znanosti. Mag. Planinškova je vrhovna državna revizorka na Računskem sodišču. Znanstveni naziv magistrica ekonomskih znanosti je pridobila v letu 2001. Ima naziv državni revizor, državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor. Od januarja 1996 je zaposlena na Računskem sodišču, kjer je njena poklicna pot napredovala vse od revizijske asistentke pa do funkcije vrhovne državne revizorke za lokalno samoupravo, ki jo je prevzela v letu 2008. Mag. Mojca Planinšek je strokovnjakinja na področjih, ki so pomembna za izvrševanje pristojnosti Računskega sodišča Republike Slovenije. Ima bogate izkušnje in strokovno znanje na področju revidiranja financ, javnih financ, poznavanje javnofinančnih predpisov, poznavanje področja lokalne samouprave in poslovanje lokalnih skupnosti ter poznavanje strukture inštitucij Evropske unije.

Ima bogate mednarodne izkušnje, ki vključujejo delovne izkušnje v tujini in sodelovanje na različnih konferencah, delavnicah in seminarjih. V letu 2002 je sodelovala na twinning projektu z Nacionalnim revizijskim uradom v Veliki Britaniji in se istega leta tam tudi dodatno izobraževala. V letih 2007–2008 je bila štipendistka fundacije Robert Bosch Bellevue programa, v okviru katerega je opravljala delo na Računskem sodišču na Portugalskem. Njena aktivna vključenost v delovanje in razvoj Računskega sodišča hkrati pomeni pomembno izkušnjo podrobnega poznavanja postopkov in procesa dela v tej instituciji. Odraža pa se tudi v njeni visoki stopnji pripadnosti Računskemu sodišču, njegovemu poslanstvu ter želji po sodelovanju pri njegovem razvoju.

Znanje s področja javnega sektorja, predvsem proračuna in poslovanja občin so eno pomembnejših področij delovanja Računskega sodišča. Mag. Planinškova prav znanje s tega področja skuša s predavanji posredovati čim širšemu krogu zaposlenih v javnem sektorju. Sodelovala je na dveh obsežnih regijskih posvetovanjih v soorganizaciji občin in Računskega sodišča.

Mag. Planinškova je pri svojem poklicnem delu pridobila dobre organizacijske, vodstvene in komunikacijske sposobnosti, aktivno govori angleško, pasivno pa nemški in portugalski jezik.

Mag. Planinškova se je po odločitvi predsednika republike za njeno kandidaturo tudi javno predstavila. Na javni predstavitvi, sicer novosti v postopku predlaganja kandidatov predsednika republike za najodgovornejše funkcije v državi, ki po našem mnenju dodatno prispeva k večji transparentnosti teh postopkov, je kandidatka predstavila tudi svojo vizijo. Med drugim meni, da se mora ta institucija v času finančne krize in hitrih sprememb okolja kar se da hitro odzivati na tveganja pri delovanju javnega sektorja in biti čim bolj javno odgovorna. Biti mora v službi zaščite finančnih interesov državljanov in državljanov pred javnofinančnimi tveganji. Zagotavljati mora, da so javna sredstva porabljena ne le zakonito, pač pa predvsem gospodarno, učinkovito in uspešno.

Kot največje izzive javnega sektorja v prihodnjih letih vidi potrebo po strukturnih reformah, kamor sodijo predvsem pokojninska, zdravstvena in davčna reforma, spopadanje z vprašanji proračunskega primanjkljaja in javnega dolga, vprašanje oblikovanja in vzdržnosti cen negospodarskih in gospodarskih javnih služb in potrebo po preoblikovanju javnih zavodov oziroma njihovi posodobitvi.

Predsednik republike je po presoji prispelih kandidatur opravil tudi temeljita posvetovanja z vodji vseh poslanskih skupin Državnega zbora in poslancema narodnosti. Na tej podlagi utemeljeno sklepa, da ima kandidatka tudi vso potrebno podporo za imenovanje. Predsednik republike je prepričan, da mag.

Planinškova s svojim dosedanjim delom dokazuje, da gre za osebnost, ki je strokovna, izkušena, sposobna in motivirana, da prevzame izziv postati članica Računskega sodišča.

Državnemu zboru Republike Slovenije tako predsednik republike predlaga mag. Mojco Planinšek za drugo namestnico predsednika Računskega sodišča. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na izvedbo glasovanja o predlogu predsednika Republike Slovenije za imenovanje druge namestnice predsednika Računskega sodišča. V skladu s četrtem odstavkom 8. člena Zakona o Računskem sodišču o imenovanju Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli državni zbor na predlog predsedujočega. Predstavniki poslanskih skupin so mi že posredovali predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: dr. Mitja Horvat, Poslanska skupina Stranke modernega centra, gospod Jan Škoberne, poslanska skupina Socialnih demokratov, dr. Matej T. Vatovec, poslanska skupina Združene leve, gospa Iva Dimic, poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke gospa Jerneja Bergoč. Ali kdo temu predlogu za sestavo komisije nasprotuje? Če ne, prehajamo na odločanje o sestavi komisije.

Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslancem vročena glasovnica tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda za ali beseda proti.

V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna.

V skladu s četrtem odstavkom 8. člena Zakona o Računskem sodišču bo predlagana kandidatka imenovana, če bo zanjo glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslanko in poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer boste prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 22.25 ter bo trajalo do 22.40. Po končanem glasovanju prosim poslanko in poslanke, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se zberete v sobi 217.

Prekinjam 30. točko dnevnega reda in sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali ob 22.55.

(Seja je bila prekinjena ob 22.17 in se je nadaljevala ob 22.55.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, spoštovane gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора.

Nadaljujemo s prekinjeno obravnavo Predloga za imenovanje druge namestnice predsednika Računskega sodišča.

Dovolite, da preberem zapisnik. Dovolite, da preberem zapisnik. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zбора Republike Slovenije dne 15. junija 2016. Razdeljenih je bilo 77 glasovnic. Oddanih je bilo 77 glasovnic. Neveljavnih je bilo 22 glasovnic. Veljavnih je bilo 55 glasovnic. Za je glasovalo 55 poslancev, proti ni glasoval nihče.

Na podlagi izida glasovanja je bila mag. Mojca Planinšek z večino glasov vseh poslancev imenovana za drugo namestnico predsednika Računskega sodišča.

Prosim, mag. Mojco Planinšek, drugo namestnico predsednika Računskega sodišča, da priseže pred Državnim zborom.

MAG. MOJCA PLANINŠEK: Prisegam, da bom opravljala svoje delo skladno z ustavo in zakonom, pošteno, vestno in nepristransko.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite nagovoriti Državni zbor? Prosim.

MAG. MOJCA PLANINŠEK: Spoštovani predsednik Državnega zбора, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Želela bi se zahvaliti predsedniku Republike Slovenije za predlog imenovanja in vam poslanke in poslanci, da ste ta predlog podprli. Glede na to, da prihajam z Računskega sodišča, smatram svoje imenovanje za znak zaupanja v delo naše institucije in za zavezo in motivacijo za svoje nadaljnje delovanje. Skupaj s sodelavci Računskega sodišča se bomo še naprej trudili prepoznavati glavna tveganja pri delovanju javnega sektorja, naših revidirancev in o tem objektivno poročati. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Drugi namestnici predsednika Računskega sodišča in

ji želim veliko uspeha pri opravljanju funkcije. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Predlagatelj interpelacije predlaga zboru, da po opravljeni razpravi sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi vložene interpelacije izreka nezaupnico ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. V skladu z drugim odstavkom 118. člena Ustave Republike Slovenije bo nezaupnica ministrici izrečena, če bo zanjo glasovala večina vseh poslank in poslancev, to je 46 ali več. Če bo nezaupnica izglasovana se šteje, da je ministrica razrešena.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo glasovali za razrešitev ministrice za delo, dr. Anje Kopač Mrak.

Današnja razprava je bila kar dolga, ampak moram reči, da nas ministrica s svojimi odgovori nikakor ni prepričala. Bolj ali manj je vseskozi poskušala v svojih odgovorih podajati stvari, ki dejansko niso bile niti predlog interpelacije. Potrjujemo pa lahko to, da so bile v samem postopku odvzema dveh koroških dečkov številne nepravilnosti in nezakonitosti, kar je ne nazadnje ugotovilo tudi Upravno sodišče. Nenazadnje pa postopki, kot je danes, kar je presodilo sodišče v Celju, da je treba starima staršema nemudoma omogočiti stike z otroki, potrjujejo, da je v samem postopku prišlo do nepravilnosti.

V poslanski skupini bomo seveda interpelacijo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej bomo opravili vse v imenu poslanskih skupin.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj!

V Združeni levici smo že ob predstavitvi stališča in kasneje v razpravi jasno povedali, da se s poantami, izraženimi v interpelaciji, kot jo je zastavil predlagatelj, ne strinjamo in se od njih tudi distanciramo. Ampak na drugi strani pa ugotavljamo, da je socialna slika v Sloveniji sama po sebi dovolj zgovorna in da so nezadostni ukrepi te ministrice in tega ministrstva dovolj zgovorni, da obstaja dovolj razlogov, da interpelacijo jasno podpremo.

V tem mandatu namreč ni bilo storjeno nič za odpravo revščine. V tem mandatu ni bilo storjeno nič za odpravo prekarosti, ki se povečuje skokovito, kar 14 % na leto vidimo porasta. V tem mandatu ni bilo narejeno nič za odpravo predvsem dolgotrajne brezposelnosti in pa poglobljanja revščine, ki kljub izboljšanju gospodarskega stanja v državi postajata vse večji problem.

Zato v Združeni levici ugotavljamo, da je čas, da ministrica odide, in da je čas za spremembo paradigme socialne politike te države. Njena ekipa, ki praktično ministrstvo vodi 6 od zadnjih 8 let je v svojem delu pokazala, da načrtov programa za izboljšanje stanja nima, zato je čas, da se socialna politika v Sloveniji spremeni. Upam, da bomo danes naredili prvi korak na poti k temu.

V Združeni levici bomo iz teh razlogov interpelacijo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, predsednik Vlade, cenjeni ministrski zbor.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je tisto, ki človeka na nek način spremlja od rojstva pa do smrti. Obseg nalog odgovornosti, ki ga s tem prevzema to ministrstvo, pomeni, da se dogajajo tudi napake. Da to ministrstvo najbolj od vsega potrebuje ministrico ali ministra, ki se pred izzivi ne skriva, ki pred napakami ne beži, ampak odgovarja in dela, skladno s svojimi pristojnostmi in skladno s pričakovanji ljudi. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v tem in predhodnem mandatu imelo ministrico in jo ima tudi danes, ki je počela ravno to.

Plod njenega dela je tudi bistveno zmanjšanje brezposelnosti, plod njenega dela je povečanje sredstev za aktivno politiko zaposlovanja, to da imamo danes 97 tisoč več upravičencev za otroške dodatke, 3 tisoč več upravičencev za štipendije, da imamo štipendije za deficitarne poklice, da v primeru deložacij lahko računamo na prehodna stanovanja, da v primeru izvršb sredstva otroških dodatkov, denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka ostajajo na računih, kratka, da je standard življenja ljudi višji, kot bi bil, če bi na tem ministrstvu sedel kdo, ki socialne politike, solidarnosti in tudi poštenega odnosa do dela ne razume.

Dr. Anja Kopač Mrak je pokazala, da tu ni zato, da bi forsirala in uveljavljala enostranske ukrepe, da želi preseagati konflikt med kapitalom in delom, da želi svoje rešitve uveljavljati na podlagi socialnega dialoga, s tem da povezuje tako delodajalce kot sindikate, da poskuša narediti tisto, kar je najbolj pomembno, razumeti,

da tako tisti, ki ustvarjajo, kot tisti, ki s kapitalom upravljajo, morajo ustvarjati v sožitju in v duhu skupnostne odgovornosti.

Socialni demokrati bomo glasovali proti interpelaciji in si še naprej želimo odgovorno in predvsem odločno vodstvo ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izzivov je namreč še mnogo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsednik Državnega zbora, predsednik Vlade, kolegice, kolegi, ministrski zbor!

Glasovi Poslanske skupine SMC bodo glasovi proti – proti pridobivanju, nabiranju političnih točk na račun stisk in bolečin najbolj ranjenih in najbolj ranljivih ljudi v naši državi in naši družbi. Naši glasovi proti bodo glasovi proti kraji in kupčijam med političnimi strankami. Naši glasovi proti bodo omogočili nadaljevanje dobro zastavljene, odgovorne in zaupanja vredne socialne politike, takšne politike, ki bo nadaljevala z zmanjševanjem stopnje brezposelnosti, zmanjševanjem stopnje oziroma praga revščine med našimi prebivalci, ki bo povečevala socialno vključenost naših ljudi, ki bo lahko zagotavljala varno starost starejšim, ki bo lahko zagotavljala priložnosti mlajšim generacijam, ki bo zagotavljala tudi večjo dohodkovno enakost med ljudmi v naši državi. Naši glasovi danes sporočajo: Stranka modernega centra je tu zaradi ljudi, ne zaradi same sebe. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsednik.

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev je skozi predstavitve stališč poslanske skupine kakor tudi skozi razpravo jasno povedala, da bo glasovala za interpelacijo ministrice za delo, družino, socialne zadeve dr. Anje Kopač Mrak. Ne strinjamo se s socialno politiko gospe Anje Kopač Mrak, ne strinjamo se s socialno politiko stranke, kateri pripada gospa Anja Kopač Mrak.

Želimo si, če bo ministrica ostala na tem položaju, da bistveno spremeni politiko in v to politiko vključuje tudi vse druge dejavnike, ki smo odgovorni v tej državi za zagotavljanje socialne varnosti. To ni samo ena stranka, to smo vse stranke.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo glasovali za interpelacijo, ker smo že v svojih stališčih izpostavili, da socialna politika ni socialna politika, kakršno smo si želeli že pred 25 leti, da imamo vedno več revnih, da imamo izkoriščene delavce, da nimamo dolgotrajne oskrbe za starejše, ki so najbolj ranljivi v naši državi, da nimamo prave politike tudi glede zaposlovanja, da nimamo osebnih asistenc. Glasovali bomo ne nazadnje tudi zato, ker je ravno včeraj predsednik Vlade gospod Cerar na novinarsko vprašanje odgovoril, citiram, "namreč gre za dejansko nek dogodek s koroškimi dečki, ki je pretresljiv, ki je za vsakega državljana boleč. Vsem nam je hudo, da je do tega prišlo in si ne želimo, da bi se takšni postopki še dogajali v prihodnje."

Ravno zaradi tega bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije glasovali za interpelacijo, ker tudi nismo dobili odgovora na vprašanje, če je otrokove koristi oziroma pravice v tako posebno občutljivih zadevah, kot je namestitev v rejniško družino, varoval varuh otrokovih koristih. O varuhu otrokovih koristih sem sama spraševala ministrico že 20. aprila 2015 in jo opozorila, da je treba v skladu z zakonodajo zagotoviti tudi varuha otrokovih pravic. Če bi se to zgodilo, do teh primerov verjetno ne bi prišlo. Zato bomo glasovali za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa ima obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz moram reči tako, jaz sem na seji, da bodo tudi ostali ministri vedeli, vsi poslanci komisije, ki jo vodi gospa Irglova, ministrici ponudil, da jo podprem in da ne glasujem za interpelacijo, če mi našteje razloge, zakaj stari starši niso primerni. Tako da boste vedeli, da ne boste rekli, da v SDS smo pa vsi takšni. Ampak kljub temu da smo sejo zaprli za javnost, da bi ti podatki ostali tajni, je državna sekretarka na seji rekla: ne želim besede. Ko smo imeli pa drugo sejo, je pa državna sekretarka rekla, da nima kaj povedati. Glejte, to pomeni, da ključnega vprašanja danes nismo razrešili. Ključno vprašanje pa je, zakaj stari starši niso primerni. Ker ministrica nima odgovora na ta vprašanje, bom jaz interpelacijo podprl. Drugega mi ne preostane, gospe in gospodje. Ker je vse jasno, odgovorov ni, ministrica je objektivno odgovorna in seveda ščiti podrejene. Ko sem jaz sam sedel na tistem mestu, podrejenih nisem ščitil, ampak sem rekel, če bo dokazano, da so podpisi šli po krivdi mojih podrejenih, bom odšel. Kljub temu da se je gospod Klemenčič recimo takrat zelo trudil in 5 minut pred zdajci poslal neka pisma v Državni zbor.

Ampak da končam, interpelacijo bom podprl je pa res, da ministrica zdaj ne more odgovarjati, zato moram takole reči. Ministrica je rekla, da ne vpliva na delo podrejenih organov. Ampak glejte,

pred časom je v Izolo poslala skupino svojih strokovnjakov. Ampak jaz bi jo vprašal zakaj, če bi jo lahko, pa je zdaj ne morem. Vprašal bi jo pa, zakaj je poslala v Izolo skupino strokovnjakov, ki je nasilno razrešila svet zavoda, postavila svojega direktorja. Ne smem jo vprašati. Vprašal bi jo, zakaj v tem trenutku pošilja v Ilirsko Bistrico skupino strokovnjakov, da bo menjala svet in nastavljala ljudi iz SD, drobtinice ste pa dobili tudi vi iz Desusa. Ampak tega ne smem vprašati. Interpelacijo bom podprl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Danes sem predvsem poslušal tole. Začel bi takole. Glejte, otroci oziroma deca, kot rečemo v Beli krajini, niso ne last staršev, ne starih staršev, ne sorodnikov, ne numinoznih bitij, ne države. Onkraj tega bom podprl to interpelacijo. Zakaj? Spomnimo se malo začetka tega mandata. Imamo štipendije na način, kdo hitreje teče. Ko se ta sistem zruši, potem se še enkrat ponovi, kdo hitreje teče. Imamo razsulo in pomanjkanje notranje kaj šele zunanje kontrole v centrih za socialno delo, kar ni čudno na način, kako se informatika deli po partijskih linijah, da neka firmica za program, ki je stal 6 tisoč 500 evrov, dobi 600 tisoč evrov za letno vzdrževanje in mimo razpisa še milijonske zneske.

Spoštovana kolegica Kopač, glasoval bom za interpelacijo, ker ne morem podpreti ministrice, ki reče, ah, nevladni sektor bo poskrbel za državo blaginje. Glasoval bom za interpelacijo, ker od tistega obrata, ki ga je izvedel takrat gospod iz kvote Desus, gospod Svetlik, ko sociala postane kredit, so vse vlade, ki so vedrile, leve, desne, razsuvale to socialno državo. Glasoval bom tudi za interpelacijo, ker zame aktivna politika zaposlovanja ne mora biti sestavljena tri četrt iz javnih del, ki se sfižijo, ki ne dosežejo prvotnega namena, da bi vsaj srednjeročno ljudje iz tega našli službo. Glasoval bom tudi za interpretacijo, ker kot metodolog nisem za to, da se ljudi pošilja na agencije, ki jih slabo plačujejo, in se potem ob malem ekonomskem valu kaže, kako so super podatki. Skratka, ta politika je sfižena, ta politika je vulgarni blef, ki ga je Lukšič privlekel s Svetlikom notri, in ste ga vsi nadaljevali. In skrajni čas je, da to nehamo. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Konflikta med delom in kapitalom ni mogoče presežati. Ta konflikt je realen, je največji družbeni konflikt in edino, kar človek lahko naredi, je, da odbere eno stran. Kdor pravi, da je ta konflikt mogoče preseči, se je

avtomatsko postavil na stran kapitala, na stran mogočnih, odrinil pa je v nemar revne, brezposelne, delovno populacijo bodisi v javnem, zasebnem sektorju, kaj šele naše prekarce. In take politike kot socialist ne morem podpreti, zato bom glasoval proti ministrici Anji Kopač Mrak in proti politični opciji, ki jo predstavlja, ker je en velik plenilski aparat, ki že 6 let fevdalizira resor za socialo, in je efektivno pripeljal do tega, da imamo ministrico za revščino, za brezposelnost, za naraščanje prekamnosti, za slabe penzije, nimamo pa tega, kar bi dejansko potrebovali: resorja za socialo in Resorja za delo.

Taka ministrica, taka politika si moje podpore ne zasluži. Upam, da bo glas za interpelacijo s strani Združene levice pripomogel k temu, da se socialna paradigma, ki vidi socialne transferje predvsem kot kredit, spremeni v to, kar bi socialni transferji dejansko morali biti: pomoč tistim, ki v naši družbi ne morajo vstopiti na trg dela, ki ne morajo na njem enakopravno sodelovati. Skratka pomoč tistim, ki jo dejansko potrebujejo, pomoč, za katero naj plača kapital in najbogatejši sloj naših sodržavljanov solidarnostno, pravično, pošteno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Ministrica je danes dejala, "sem socialna demokratka in na to sem ponosna". Samo to reči še ne pomeni, da delujete v smislu, kot piše v 2. členu Ustave Republike Slovenije, da je Slovenija socialna država. Naši glasovi za interpelacijo so glasovi za, tudi moj, in tudi za to, da prevzamete odgovornost za vse nepravilnosti, ki se danes kažejo, da so se zgodile v primeru koroških dečkov. Da odgovarjate tudi za vse tiste zadeve, ki se bodo še verjetno razčistile v tem primeru, Verjamem, da bo prihajalo še do novih odločitev sodišč, ki bodo dokazovale, da so centri za socialno delo delovali narobe. Verjetno se bo izkazalo, da ste tudi kot ministrica odgovorni za marsikaj več, kar je bilo danes tudi ugotovljeno. Tudi zato, da podprem, mogoče vsaj prvič pa mogoče tudi nikoli več dr. Cerarja, ki je dejal, da ste odgovorni in da ste objektivno odgovorni. In to je ponovil celo dvakrat. Jaz se ne bi hvalila s podatki, da dajemo vedno več za socialo, vedno več za otroške dodatke. To vam nekaj pove. To pove, da pada standard v Republiki Sloveniji, to pomeni, da je vedno več revnih, da je vedno več ljudi, ki živijo pod pragom revščine. Lahko si berete statistike, lahko vsak po svoje prireja statistiko, ampak ljudje in njihove stiske govorijo svoje. Mislim, da ministrica mora odgovarjati za vse nepravilnosti do sedaj, torej v primeru koroških dečkov, hkrati tudi za to, ko podpira tako socialen zakon, kot je Svetlikov zakon, ki je vzel državne pokojnine, ki je varstveni dodatek oziroma ljudi, ki bi zaprosili za varstveni dodatek,

spravil tako nizko, da zato ne zaprosijo več in danes živijo v revščini. Mislim, da bi morali poslanci pritrditi predsedniku Vlade v tem primeru in reči: da, ministrica je objektivno odgovorna in zato mora tudi ta interpelacija biti danes potrjena. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je več interesa za obrazložitev glasu v lastnem imenu, prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci, cenjene ministri, ministrice!

Rada bi obrazložila, zakaj bom glasovala proti interpelaciji. Že velikokrat sem bila tukaj na tem mestu razočarana nad dejstvom, da nekateri jemljejo to svoje poslanstvo kot poslanstvo zase, za svoje politične interese. In to se dogaja tudi danes. Posebej je žalostno, da to počnejo v imenu, za ime nekih otrok, ki so izjemno varovana skupina ljudi v tej naši lepi deželi. In danes so to koroški dečki, jutri bodo morda kakšni otroci beguncev, koga drugega, čez nekaj dni, čez nekaj mesecev ali leto bodo morda to že otroci nekoga, ki se ne strinja z neko določeno politično opcijo. In še bolj žalostno je, da na ta, prej je bilo rečeno vlak, stopajo še nekateri drugi, tudi naši koalicijski partnerji, s katerimi skupaj delimo to skrb za državo. Jaz moram reči, da sem nad tem izjemno razočarana. Zdi se mi, da je trenutna situacija države nekaj takega kot po nesreči na avtocesti, zakrivili so jo tisti na levi, po tiste na desnem voznem pasu pa po sredini lahko pride samo rešilec.

Jaz bom glasovala proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsednik.

V današnjem dnevu in v zadnjih tednih smo bili priča politiki tisočerih obrazov. Neverjetno je, kako se izvzame zgodba, tragična zagotovo, ki pa ne bi bila, ko govorimo o otrocih, ko govorimo o odvzemih, in se z njo zaključi ena afera, naj spomnim na novinarke iz RTV, se izpostavi in potem je to, bom rekel, prizorišče političnega oportunitizma in manipulacij. Govorimo pa o otrocih, o tistih, ki bi nam vsem morali biti najdražji. Izpostavili smo jih, jih dali na piedestal javnosti, in to na podlagi dela, katerega vsa politika, tako vi, mi, oni, v zadnjih letih je nismo znali prilagoditi sistemsko na tak način, da do takšnih dogodkov ne bi več prišlo. Jaz obžalujem, da nekateri izkoriščajo to priložnost za politični oportunitizem, nekateri drugi, ko praktično po celem dnevu pridejo sem, pa razlagajo stališča, ko niso sodelovali v tem 13-urnem maratonu. V politiki ni dovolj samo, da

delaš. V politiki moraš narediti. In tega se moramo vsi skupaj naučiti.

Jaz mislim, da je dr. Anja Kopač Mrak pokazala jasne smernice, tudi tiste, ki so v preteklosti že bile preprečene, da bi se izpeljale. Odgovornost vseh nas je, da ne bomo iskali razlogov v prihodnosti, da do tega ne pride, kakršen že bo rezultat. Jaz interpelacije ne bom podprl. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Glasoval bom za interpelacijo, ker gre za vrednote. Ker želim s tem, ko bom glasoval za interpelacijo, dati možnost, da dobimo vendarle ministrico, ki bo razumela, kaj so vrednote, da je otrok najvišja vrednota, in da se s tem ne gre igrati. Da dobimo ministrico, ki bo razumela, kaj je odgovornost, zapisana v slovenskem pravnem redu, ki pravi, da je minister odgovoren za vse, kar se dogaja na njegovem področju. Gre za subjektivno in objektivno odgovornost. Glasoval bom za, ker želim, da bi dobili končno ministrico ali ministra, ki bo razumel, kaj piše v mednarodnih pogodbah, mednarodnih aktih, ki jih je Slovenija ratificirala in jo zavezujejo, ko gre za temeljne človekove pravice ali pa za resolucijo o pravicah otrok.

Če bi to razumeli, če bi spoštovali vrednote, se nič od tega, kar danes govorimo, ne bi moglo zgoditi. Pa se je. In zato bom glasoval za interpelacijo. Glasoval bom za interpelacijo tudi zato, ker je pod to ministrico socialna država, ustavno zaščitena vrednota iz 2. člena Ustave Republike Slovenije, postala parodija pravne države, ko je nekaterim dostopno vse, drugim pa, ki so dejansko pomoči potrebni, ni dostopno nič. Ko iz stanovanj mečejo matere z majhnimi otroki, ko rubijo ljudem, ki so na smrt bolni. To, gospe in gospodje, ni več socialna država. In to je odgovornost te vlade in te ministrice.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Sam bom podprl interpelacijo. Podprl jo bom zato, ker mene pa skrbi prihodnost teh dveh dečkov. Skrbi me prihodnost dveh mladih življenj, kajti danes vidim, da bo do politika, sodstvo in mediji peljalo njuno pot, ki pelje o opravičevanju obstoja ministrice, ne pa po poti, ki bi bila dobra za dva dečka, za dve mladi življenji. Zaradi tega bom interpelacijo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Violeta Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Podpiram interpelacijo, nikakor pa ne podpiram argumentov in vzrokov za interpelacijo.

Dva koroška dečka sta bila zelo zelo grobo zlorabljena. In ta otroka bosta imela celo življenje travme. Pa ne zato, ker sta pristala v rejništvu, temveč zaradi vsega tega cirkusa, ki se okoli njiju dogaja ob vsem hudem, kar sta dala skozi ob smrti matere. Interpelacijo Anje Kopač Mrak podpiram, kajti tako ona kot celotna vlada interese privilegiranih postavlja pred interese socialno ogroženih. Prej sem govorila o cenzusih za otroška kosila, koliko se je bilo treba tukaj pogajati in kam smo prišli. Zelo radi se hvalijo z odpisom dolgov. Tudi tukaj se je naš predlog izmaličil in dobili smo nekaj, kar potem ni bilo ne tič ne miš. Revščina je protiustavna in človek nikakor ni strošek. Človek je, če hočete, investicija, predvsem otrok. In vsak otrok potrebuje sredstva in potrebuje enake možnosti za svoj razvoj. In njihovi starši potrebujejo dostojanstvo, da lahko vzgajajo te svoje nove generacije v veri v dobro, v veri, da bodo dobili pošteno plačilo za pošteno delo, da bodo za dobro nagrajeni z dobrim, za slabo pa kaznovani s slabim. Toda žal v naši državi, ki ni niti socialna in niti pravična, prebivalcem tega sporočila ne dajemo. Zato bom glasovala za interpelacijo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik.

Ministrica dr. Anja Kopač Mrak ima veliko idej. Hvalevredno. Rezultatov premalo, zato moj glas za interpelacijo. Koroška dečka. Zgodba, ki se ne bi smela zgoditi v demokratični državi. Vrednotnice, fiasko, strošek približno 650 tisoč, izkupiček 150 tisoč, rezultat minus pol milijona. Odpis dolgov, fiasko. Za elektriko, ki so jo pokurili reflektorji, smo najbrž plačali več, kot so odpisani dolgov. Štipendije za deficitarne poklice, fiasko. In že davno prej ukinitve državnih penzij, kar je močno udarilo podeželje, kmete in jih spravilo na kolena. Uradni podatek, okoli 290 tisoč ljudi živi pod pragom revščine. Pomurje je v očeh ministrice, imam takšen občutek, tam nekje daleč, 200 svetlobnih let daleč.

Zato je čas za spremembo na področju slovenske socialne politike in čas je za odhod. Ministrica pravzaprav nič ni naredila za boljše financiranje socialne države. In, gospa ministrica, preveč ste ranili slovenske družine. Dvakrat vam je to ljudstvo, ki ima od cvetne nedelje 1990 oblast, dvakrat je to ljudstvo reklo ne takšni politiki. In ne podpiram aktivne politike izseljevanja mladih diplomantov. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod

Marijan Pojbič. Sem videl, da je bil še interes. Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Dober večer.

Seveda bom interpelacijo podprla.

Podprla jo bom zato, ker ta koalicija vrednote v tej državi postavlja na glavo. Ostajajo ministri, ki kršijo več zakonov in ustavo, in dobivajo zaščito te vlade. Gredo ministri, ki bojda gredo zato, ker spoštujejo zakon. Ta ministrica je kršila s svojim delovanjem in svojo odgovornostjo Ustavo Republike Slovenije, Konvencijo o človekovih pravicah in kršila je človekove pravice. Ali res to ni zadosten razlog, da nekdo odide? Žalostno je, da se greste, dejansko se greste kravjih kupčij, ampak na račun državljanov in državljank. In če je to v dobro ljudi ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir v dvorani, prosim.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): ... potem, bog se usmili Slovenije!

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Vi ste se že javili, pa vas ni bilo.

Ni več obrazložitev glasu.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 38.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak nezaupnica ni bila izglasovana.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 15. JUNIJA 2016 OB 23.34 IN SE JE NADALJEVALA 16. JUNIJA 2016 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 20. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič, Violeta Tomić, dr. Simona Kustec Lipicer do 15. ure, Andreja Potočnik, Irena Grošelj Košnik do 11. ure, Marjan Dolinšek, Miha Kordiš, gospod Žan Mahnič, dr. Matej T. Vatovec od 15. ure dalje, Branko Zorman do 15.30 in dr. Bojan Dobovšek od 14. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU**

PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2016 IN 2017 PO NUJNEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN:: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Vlada je Državnemu zboru v obravnavo predložila novelo letošnjega Zakona o izvrševanju proračunov predvsem zaradi treh razlogov. Da bi že v letošnjem letu lahko zagotovili nemoteno izvajanje posameznih zakonov, ki so bili sprejeti po uveljavitvi ZIPRS, je potrebna dopolnitev posameznih določb. Gre predvsem za zagotovitev delovanja jamstva za vloge v bankah in za delovanje Sklada za gozdove kot proračunskega sklada po Zakonu o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije. Drugi sklop sprememb se nanaša na ureditev oziroma zagotovitev vira za financiranje letošnjih investicij v vodno infrastrukturo, saj dinamika izvajanja teh investicij zahteva okrepljeno izvedbo v letošnjem letu, sicer bi lahko nastala večja gospodarska škoda.

Tretje področje, ki ga naslavlja novela zakona, pa zadeva financiranje občin. Pogovori z občinami glede oblikovanja vsebine pogodb o sofinanciranju posameznih lokalnih projektov z evropskimi sredstvi iz nove finančne perspektive so pokazali, da nekaterih rešitev, ki bi bile smiselne z vidika obeh pogodbenih strani, torej občin in države, ni mogoče uveljaviti v okviru obstoječih določb ZIPRS. Gre predvsem za določbe, ki urejajo vračilo neupravičeno porabljenih sredstev. Zato se predlagata dve spremembi: podaljšuje se zakonsko določen plačilni rok s 30 na 90 dni za primer, ko je občini naloženo, da mora zaradi neupravičeno porabljenih evropskih sredstev le-ta vrniti, in občinam se omogoča mehanizem dodatnega zadolževanja, če sredstev za tako imenovane finančne korekcije zaradi nepravilne uporabe evropskih sredstev ne bi mogla vrniti v breme preostalih virov občinskega proračuna v prej omenjenem 90-dnevnem roku.

Poleg tega rešitev predlog zakona vsebuje še spremembe nekaterih drugih določb, s katerimi se zagotavlja optimalnejše izvrševanje proračuna. Gre za spremembe pri evidentiranju poslova upravljanja z državnim dolgom in spremembe pri prerazporejanju pravic porabe med določenimi vrstami postavk. Kot povedano, predlagane spremembe v celoti omogočajo optimalnejše izvrševanje sprejetega proračuna za letošnje leto, zato Vlada predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona podpre tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

V okviru Odbora za finance in monetarno politiko smo to tematiko obravnavali v ponedeljek, to je bila 60. nujna seja 13. 6., in sicer kot matično delovno telo. Obravnavali smo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2016 in 2017. Predložila nam ga je Vlada. Prejeli smo tudi nekatera dodatna gradiva: mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Državnega sveta in pa tudi več pisanj občin, se pravi, devet dopisov občin in tudi dopis Združenja občin Slovenije. Amandmaje smo vložile koalicijske poslanske skupine, in sicer k 2. členu, prav tako pa je vložila amandma Nova Slovenija - krščanski demokrati, pri čemer je bil ta umaknjen glede na to, da ni bil vložen v skladu s poslovniškimi pravili.

V uvodni obrazložitvi, ki jo je podala državna sekretarka Ministrstva za finance, je bilo predstavljeno predvsem to, kar je bilo nekako že uvodoma omenjeno z njene strani; se pravi, da gre za uskladitev zakonov, predvsem kar se tiče jamstva za vloge, kar se tiče gospodarjenja z gozdovi, potem glede urejanja namenske uporabe sredstev za investicije v vodno infrastrukturo, glede črpanja evropskih sredstev, glede dodatnega zadolževanja občin in tudi glede nekako optimizacije pri prerezporejanju sredstev med posameznimi politikami, in sicer na način, da se optimizira poraba.

Nadalje je sledila tudi predstavitev s strani Državnega sveta, kjer je bilo omenjeno, da predloga ne podpirajo, pri čemer so predvsem izpostavili problematiko povprečnin oziroma financiranja občin. Sledila je razprava in v okviru tega je bilo izpostavljeno vprašanje usklajenosti tega predloga zakona z ustavo, z Zakonom o javnih financah, kar se tiče namenskosti uporabe sredstev od presežkov dividend v elektrogospodarstvu, potem je bila problematizirana tudi povprečnina občinam, predvsem tudi z vidika skladnega razvoja in v luči nedavne odločbe Ustavnega sodišča glede subvencij za neprofitna stanovanja. Na drugi strani so bili izpostavljene predvsem dobrodošle investicije v vodno infrastrukturo, saj je po mnenju nekaterih članov – se pravi, investicij primanjkuje na tem področju in da imajo tudi močne pozitivne multiplikatorje. Prav tako je bilo izpostavljeno, da predlog zakona ne odstopa od načela integralnega proračuna.

Po razpravi je tudi sekretarka na Ministrstvu za finance podala dodatna pojasnila in odgovore. Temu je sledilo glasovanj, in sicer smo amandma k 2. členu, ki smo ga vložile koalicijske poslanske skupine SMC, Desus in SD podprli. O drugem amandmaju, kot rečeno

že uvodoma, iz poslovnih razlogov nismo glasovali. Odbor je nato glasoval tudi o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

Kar se tiče dopolnjenega predloga zakona, ki upošteva tudi omenjeni amandma, je ta priložen k poročilu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC) Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Z novelo Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 se ta zakon usklajuje z dvema zakonoma, to je Zakon o sistemu jamstva za vloge, ki določajo obveznosti Republike Slovenije v primerih, če sklad za jamstvo vlog iz svojih rednih virov financiranja ne bi mogel izpolniti svojih zakonskih obveznosti. Nadalje se usklajuje tudi z Zakonom o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije, zaradi sprejetja katerega je treba zagotoviti delovanje proračunskega gozdnega sklada in namenske prihodke. Z novelo zakona se nadalje omogoča tudi prerazporejanje pri postavki Sredstva za množične migracije in prerazporejanje med postavkami v politikah Pokojninsko varstvo, Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in plačilo EU, s čimer vse se omogoča optimalnejše izvrševanje sprejetega proračuna.

V Poslanski skupini SMC pa kot izjemno pomembno ocenjujemo tudi spremembe zakona, ki pomenijo podlago za investicije, ki jih gradbeništvo v Sloveniji še kako potrebuje. Občinam se tako omogoča daljši rok za vračilo sredstev kohezijske politike v proračun države v primerih izrečenega finančnega popravka, omogoča se jim tudi zadolževanje nad obsegom, ki ga določa Zakon za vračilo sredstev kohezijske politike, s čimer vse se bo občinam z zmanjšanjem tveganj za njihovo poslovanje v primeru korekcij olajšalo izvedbo enajstih okoljskih kohezijskih projektov. Gre za znane kohezijske projekte: oskrba s pitno vodo, odvajanje, čiščenje odpadne vode, ki so izjemno pomembni za regionalni in lokalni razvoj.

Z vidika spodbujanja investicij v gradbeništvo pa zakon določa še nov namenski prihodek v višini preko 40 milijonov evrov za investicije v vodno infrastrukturo, s katero se v skladu s koalicijskim sporazumom omogoča nadaljevanje izgradnje vodne infrastrukture ob izgradnji HE Brežice. Izgradnja hidroelektrarne na spodnji Savi in pripadajoči vodni infrastrukturi je trenutno največji okoljsko-energetski projekt v Sloveniji, ki bo v prihodnosti pomembno prispeval k doseganju ciljev glede deleža rabe obnovljivih virov energije v bruto rabi končne energije, prav tako pa glede zagotavljanja protipoplavne varnosti na območju spodnjega toka reke Save

in Krke. Ni seveda odveč omeniti multiplikativnih učinkov, ki jih je ugotovil tudi Umar, in sicer v smislu, da izgradnja hidroelektrarne prispeva na letni ravni 0,4 % točke k rasti bruto družbenega produkta.

Novela zakona torej vsebuje uskladitve z ostalimi zakoni, konkretno sem navedel dva zakona, nekatere spremembe, namenjene optimizaciji izvrševanja proračuna, hkrati pa omogoča pomembne okoljske gradbene investicije, zaradi česar ga bo Poslanska skupina SMC podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, državna sekretarka iz Ministrstva za finance, kolegi in kolegice!

Zakon o izvrševanju proračuna je tisti zakon, v katerem so najdene parcialne rešitve glede vprašanj, ki niso rešene s samim proračunom, ki niso rešene s sistemskimi akti tako glede prihodkov kot glede odhodkov; vsaj večina določb v Zakonu o izvrševanju proračuna je takšnih, da uravnava določene zadeve, ki jih drugače ni bilo mogoče rešiti. Zaradi tega je ta zakon že po sami vsebini netransparenten. Vsako leto se mu doda še nekaj dodatnih prihodkov, odhodkov, zadolževanj in tako naprej z različnih področij, tako da je v bistvu ta transparentnost iz leta v leto večja. Ker Vlada ne pošlje v Državni zbor Zakona o javnih financah, je seveda kaos ali pa zmeda na tem finančnem področju precejšnja in seveda tudi netransparentna in težko obvladljiva. S to spremembo Zakona o izvrševanju proračuna se ta netransparentnost še povečuje. Povečuje se predvsem zaradi tega, ker se na eni strani uvaja dodaten prihodek, na drugi strani – tukaj mislim v povezavi z Zakonom o gozdovih – ni jasno določena poraba in namensko se uporabljajo prihodki proračuna iz naslova dobička, to je iz naslova elektrogospodarstva za točno določene namene.

Tukaj je treba povedati, da v Slovenski demokratski stranki smo za to, da se povečujejo investicije v državi, nismo pa za to, da se posamezen prihodek proračuna neposredno veže na določeno porabo oziroma na določeno investicijo. To je treba narediti s proračunskimi dokumenti, s samim proračunom za strategijo, kjer imamo na razpolago dejansko vse možnosti, kam bomo določen prihodek namenili. Žal se dogaja to, da bo sedaj 40 milijonov dobička elektrogospodarstva porabljen strogo namensko že s samim zakonom.

Na podobna vprašanja in nedoslednosti opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju. Tako to ni osamljeno mnenje. Stroka tudi opozarja na to, da se s tem dejansko povečuje netransparentnost.

Poleg tega se s tem zakonom na nek način povečuje zadolževanje; skratka, občine niso več zavezane določenemu limitu. Upam, da bo to prispevalo k dodatnim investicijam na ravni občin, da pa po drugi strani ne bo vplivalo na samo sliko slovenske države glede zadolževanja.

Kaj pa je tisto, česar ta zakon ne ureja, pa bi moral? Moral tudi glede na posamezne izjave predstavnikov Vlade pred pol leta. Ne ureja povprečnine za občine. Če se spomnite, pred pol leta, ko je bil sprejet proračun za leto 2016 in 2017, je bilo tudi rečeno s strani predstavnikov oziroma predstavnic Vlade, da se bo Vlada za povprečnino za leto 2016 še sporazumevala in sporazumela s predstavniki občin.

Kot je bilo povedano na Odboru za finance in monetarno politiko, temu ni več tako. Vlada se za leto 2016 ne bo več sporazumevala z občinami niti se dogovarjala. Morda za leto 2017. Ta povprečnina je manjša, kot bi morala biti po osnovnem zakonu, ki ureja povprečnino, z Zakonom o izvrševanju proračuna se pa ta povprečnina zmanjša in to na račun občanov in občank.

Tudi glede na to, da imamo navsezadnje 40 milijonov, ki jih sedaj po tem zakonu nekam namenimo, enostavno puščamo tudi tisto, kar smo nekoč rekli, da bomo uredili oziroma da bo uredila ta vlada, pustimo to za naslednje generacije oziroma za prihodnost.

Skratka, zaradi teh nedoslednosti in netransparentnosti v Slovenski demokratski stranki tega zakona ne moremo podpreti. Želimo večjo transparentnost in želimo to, da bodo od tega denarja državljanke in državljani tudi nekaj imeli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Kolegice in kolegi, predstavnica Vlade!

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2016 in 2017.

V Poslanski skupini Desus tako imenovani zipro za 2016 in 2017 podpiramo. Običajno je zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije izvedbeni, tehnični zakon, ki služi temu, da nemoteno poteka izvajanje, realizacija proračuna. Pa vendar. Predlagani zakon posega v več različnih področij in usklajuje zakone, ki so bili sprejeti po sprejetju tega veljavnega zipra, po katerem izvršujemo proračun. Ker takrat še ni bil sprejet zakon o gozdovih oziroma o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije, predlagani zakon pripoznava proračunski sklad za gozdove in namenske prejemke. Slednje zato ker ne

zadošča, da je določen prejemek pripoznan v področnem zakonu, pač pa ga je treba opredeliti tudi v krovnem, torej v tem zakonu, ki ureja izvrševanje in realizacijo proračunov za letošnje in naslednje leto. Usklajuje se tudi – zipro namreč, ta zakon, ki je pred nami – tudi z Zakonom o sistemu jamstva za vloge, zato veljavni zakon dopolnjuje z določbo, po kateri se bo država lahko dodatno zadolžila v primeru, da sklad ne bi mogel pravočasno zagotoviti zadostnih sredstev. Seveda upanje in želja, da tega ne bo nikoli potrebno, ostaja in je prisotna.

Za spodbujanje investicij. V državi predlog zakona določa nov namenski prihodek od izplačil dividend elektrogospodarstva. Pričakuje se namreč prejem dodatnih prihodkov v državni budžet, ki se bodo v višini 40,7 milijona evrov porabila za izgradnjo vodne infrastrukture, pri tem pa se ne bo obremenjevalo kogarkoli drugega, še posebej ne bi želeli, da bi se obremenjevalo kokoši, ki nese zlata jajca – Dravske elektrarne Maribor. Konkretno, gre za financiranje investicijskih del na Hidroelektrarni Brežice, namenska sredstva pa je treba zagotoviti čim prej, saj bo glavnina investicijskih del izvedena v poletnih mesecih.

Področje lokalna samouprave, občin. Občinam bo omogočen daljši rok za eventualno vračilo sredstev kohezijske politike v proračun države v primeru izrečenega kakršnegakoli finančnega popravka. Podaljšanje tega obdobja na 90 dni se nam zdi smiselno, saj to omogoča, da se izpeljejo postopki zadolževanja, če je ta postopek potreben, ali pa sprejme rebalans občinskega proračuna.

Predlog zakona – to se mi zdi morda še najbolj občutljiva zadeva – omogoča tudi prerazporejanje pravic porabe med postavkami na politikah 21 – Pokojninsko varstvo in 22 – Servisiranje javnega dolga ter 24 – Plačila v EU. Seveda smo pri nas v Desusu vedno zelo pazljivi, kadar teče beseda o pokojninah, pokojninskem sistemu, pokojninskem varstvu. Namreč, tu je treba povedati, da dopolnitev ZIPRS omogoča zgolj prerazporejanje med temi 21., 22. in 24. politikami, se pravi med njimi, v druge politike pa ta prerazporeditev ni dovoljena, ni mogoča. S tem se zgolj omogoča izogniti se morebitnemu dodatnemu zadolževanju, saj bi drugače lahko prišlo do absurdne situacije, ko bi na določeni postavki sredstva ostajala, na drugi postavki bi bila dodatno potrebna, in če te prerazporeditve ne bi bilo, je to neracionalno in skregano z vsako ekonomsko logiko. Pri tem pa je treba eksplicitno povedati, da zaradi teh morebitnih medletnih prerazporeditev pravic porabe tudi v kontekstu politike 21 – Pokojninsko varstvo ne bo ogroženo nemoteno izplačevanje vseh obveznosti do vseh upokojencev, vključujoč tudi valorizacije in izplačilo regresa, mimogrede, prihodnje leto vsem upokojemcem.

Zaradi vsega naštetega, spremembe, ki so navedene v noveli tega zakona, so v redu, jih

podpiramo v polnem številu, in to je to. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, v kateri bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 podprli, saj zakon prinaša nekaj nujnih dopolnitev veljavnega zakona o izvrševanju proračuna. Zagotavlja se namreč vire za sklad za reševanje bank, ki je ustanovljen po Zakonu o sistemu jamstva za vloge. Je pa treba izpostaviti, da so sredstva države potrebna le kot jamstvo v začetnem času delovanja sklada in verjetnost, da bi bila porabljena, je tokrat, po naši oceni, res minimalna.

Nadalje je treba odreagirati na dejstvo, da je bil Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije sprejet in ta predvideva ustanavljanje posebnega proračunskega sklada za gozdove, na katerem se bodo zbirala sredstva od upravljanja v državnih gozdovih, in s tem tudi omogočamo, da ta sklad postane operativen.

Verjetno najpomembnejša rešitev je določilo o namenskem plasiranju dividend elektrogospodarskih podjetij, s katerim, je vendarle treba povedati, najprej pokrivalo luknjo, ki je nastala v vodnem skladu zaradi 40-milijonskega zneska, ki ga je bilo treba zagotoviti za poplačilo tožbe zaradi nedobave električne energije iz jedrske elektrarne Krško Hrvaški. To škodo je treba sanirati na ta način, da se v skladu zagotovi dodatnih 40 milijonov iz dividend in se s tem prepreči še večja škoda, ki bi nastala, če bi zaustavili ali za zmanjšali dinamiko gradnje hidroelektrarn na Savi, ki so zagotovo ena od pomembnih investicij ne samo na področju elektrogospodarstva, ampak tudi sicer znotraj države za stabilnejšo oskrbo gospodarstva in vseh porabnikov poceni električno energijo.

Zakon se dotika tudi prerazporejanja sredstev med postavkami za pokojninsko varstvo, servisiranje javnega dolga in plačila sredstev v Evropsko unijo in omogočajo, da se letne potrebe pokrijejo tudi brez sicer dovoljenega dodatna zadolževanja, na drugih postavkah pa bi, recimo, sredstva lahko ostala neuporabljena. Seveda pričakujemo, da bodo v tem procesu prerazporejanja zagotovo imeli prednost ljudje oziroma upokojenci, tako da bo ta denar zagotovo zagotovljen najprej s prerazporejanjem za potrebe pokojninskega varstva, potem pa za potrebe odplačila dolga ali pa tudi za potrebe vplačila sredstev v Evropsko unijo.

Zakon bo tudi prijaznejši do občin, lahko rečemo. Namreč, podaljšuje se in usklajuje rok za plačilo finančnega korekcije za evropska

sredstva na 90 dni. S tem se omogoča občinam, da lažje pridobijo sredstva za premostitveno zadolževanje, kadar financirajo investicije, v katera so vključena evropska sredstva. Prav tako se občinam omogoča, da se za sofinanciranje sredstev kohezijske politike zadolžijo tudi preko siceršnje omejitve 750 tisoč evrov, vendar z omejitvijo, da lahko izkoristijo to izjemo samo v primeru, da zadolževanje uporabijo za financiranje lastne udeležbe pri financiranju projektov.

Žal predloga številnih občin, ki so se odzvale na ta zakon s svojimi opozorili glede povišanja povprečnine, ni mogoče upoštevati, saj sam zakon nima odprtega člena, ki se nanaša na določene višine povprečnine. Želimo pa ob tej priložnosti opozoriti, da je Ustavno sodišč opozorilo oziroma odločilo, da je Stanovanjski zakon v neskladju z Ustavo v tistem delu, ki se nanaša za zagotavljanje subvencij tudi za tiste najemnike, ki imajo stanovanja najeta na podlagi profitnih najemnin. Torej tudi to razliko je treba zagotoviti iz občinskih proračunov, zato pričakujemo, da bo stanovanjski zakon prišel zaradi te spremembe prej v proceduro kot v enem letu, kot je rok, ki ga je določilo Ustavno sodišče, in se izognemo nepotrebnim težavam pri sprejemanju proračunov v naslednjih letih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Najbrž ni treba poudarjati, da v Združeni levici ne podpiramo proračunske zakonodaje te vlade. S tem izražamo svoje nestrinjanje s proračunsko politiko, ki je na strani prihodkov nesocialna, na strani odhodkov pa nerazvojna.

Kar se tiče tega zakona, konkretnim rešitvam načeloma ne nasprotujemo. Prenašanje neporabljenih sredstev med postavkami in zadolžitev občin za sofinanciranje investicij sta razumna ukrepa, toda proračun za leti 2016 in 2017 ni prvi proračun in tudi ta zakon ni prvi zakon o izvrševanju proračunov. Vedno nove spremembe na tem področju in te vrste so torej znak stihijskega načrtovanja. Kar zadeva dodatna namenska prihodka, je naše splošno stališče, da so namenski prihodki normalen del javnih financ. Prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje so tudi namenski vir, ki je v nasprotju z večino davkov socialno pravično porazdeljen, hkrati pa se ve, zakaj ga je mogoče uporabljati.

Integralni proračun je, kot sem že povedal, z vidika obdavčitve precej bolj nepravičen, z vidika odhodkov pa precej manj racionalen. Zato smo podprli idejo, da se del sredstev od razpolaganja z državnimi gozdovi nameni izključno za vlaganje v gozdove, ne pa na primer za financiranje Natovih sil za hitro

posredovanje. Prav tako je smiselno, da se dividende od elektro podjetij namenijo investicijam v energetiko. Tisto, kar v tej ureditvi ni smiselno, je ovinek od energetike v proračun in potem nazaj v energetiko. Elektro podjetja so namreč v državni lasti in v državi z normalnim upravljanjem državnih podjetij bi se vsa akumulacija po definiciji uporabila za investicije v javnem interesu, torej je ne bi bilo treba odtegovati iz državnih firm in jih hkrati deliti s privatnimi lastniki.

Če pustim ob strani načelne zadržke in računovodske rešitve, bi lahko zastavljene cilje dosegli z normalnim upravljanjem državnega premoženja. Koalicija evidentno tega ne namerava zagotoviti, kar kaže zadnji primer Luke Koper in imenovanje SD sekretarja Mihe Marenčeta za direktorja gozdnega podjetja. Vendar uresničitve ciljev ne zagotavlja niti ta zakon, ker ostaja odvisna od odločitev koalicije, zato ga ne moramo podpreti, ampak mu tudi ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije z vsakim proračunskim obdobjem postaja kompleksnejši, nepregleden, postaja nek konglomerat in lahko bi z ekstrapolacijo izračunali, kdaj bo to še edini proračunski dokument, ki bo urejal vse. Verjamem, da tudi aktualni minister za finance ne bi znal kar tako, iz rokava naštet, kaj vse ta zakon ureja. V njem je prispevek za RTV, v njem so državni gozdovi, pa begunci, pa povprečnice, za pokojnine, pa ne vem kaj še vse, še veliko, veliko stvari. Čakamo torej na enega modrega, korajžnega ministra za finance, ki bo to nepreglednost presekal in postavil zadeve na pravo mesto.

Osnovni cilj zakona je po navedbah predlagatelja uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje sprejetega proračuna, ter zasledovanje zastavljenih ciljev pri izvedbi programov in projektov. S predlagano spremembo se omogoča možnost dodatne zadolžitve države za kritje zajamčenih bančnih vlog, če bi bilo to potrebno. Naj ob tem še enkrat izrazim razočaranje nad nepripravljenostjo koalicije za splošno razpravo o rešitvah ureditve kadiranja v nadzorne svete bank, ki bi taka kritja vlog v prihodnosti lahko preprečile. Seveda mislim na novelo Zakona o bančništvu, ki ga je v parlamentarno proceduro vložila Poslanska skupina Nove Slovenije. Predlog zakona omogoča prerazporejanje sredstev na postavki sredstev za množične migracije, pripozna se nov

proračunski sklad na podlagi Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije. Pripoznata se nova namenska prihodka, in sicer prvi na podlagi letos sprejetega Zakona o gospodarjenju z gozdovi v korist proračunskega sklada za gozdove, in drugim, ki je določen na podlagi pričakovanih večjih vplačil dividend elektrogospodarstva v proračun države, ki se bo porabil za izgradnjo vodne infrastrukture. Glede na to, da je Poslanska skupina Nove Slovenije že 2. februarja letos glasovala proti predlogu Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije, težko od nas pričakujete, da bi tokrat podprli s tem povezano predlagano rešitev.

S predlagano spremembo zakona se občinam omogoča, da se lahko zadolžijo nad obsegom, ki ga določa zakon, ki ureja financiranje občin, tudi za vračilo sredstev kohezijske politike, ki se zahteva na podlagi izrečenega finančnega popravka. Predlog zakona določa tudi plačilni rok 90 dni za vračilo sredstev kohezijske politike na podlagi izrečenega finančnega popravka. Pri tem naj opozorim še na pomisleke Državnega sveta o tem, da ni jasno, ali ukrepe, ki se nanašajo na delovanje občin, podpirajo interesna združenja slovenskih občin.

Ko odpiramo področje, ki ga ureja Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije, ne moremo mimo vprašanja financiranja lokalnih skupnosti. V Novi Sloveniji opozarjamo, da je treba pri tem zagotoviti sorazmernost med prihodki lokalnih skupnosti na eni strani in obsegom zakonskih nalog lokalnih skupnosti na drugi strani. Zato bi bilo nujno potrebno s tem predlogom novele zakona povišati povprečnine. To bi bilo treba že zaradi posledic odločbe Ustavnega sodišča v zvezi s subvencijami pri najemninah, s katero so za občino nastali novi visoki stroški, Vlada pa jim pri tem noče pomagati.

V Novi Sloveniji smo za to za obdobje od 1. 9. 2016 do 31. 12. 2016 predlagali povišane povprečnine na 25,45 evra, za proračunsko leto 2017 pa povišanje na 523,15 evrov. Žal pa Vlada s predlogom zakona tega področja sploh ni odprla, kar kaže na njeno ignoranco pri reševanju teh zelo pomembnih vprašanj.

V Novi Sloveniji Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo skladno s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na obravnavo PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O LETALSTVU po nujnem postopku.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je Državnemu zboru predložila v obravnavo in sprejem Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o letalstvu. S spremembo četrtega odstavka 158. člena Zakona o letalstvu razširjamo pravno-organizacijsko obliko obratovanja letališča. Sprememba je potrebna, saj s tem zagotovimo uresničitev javnega interesa iz tretjega odstavka 1. člena tega zakona. Tako lahko varnost in nemotenost zračnega prometa zagotovi za letališče državnega pomena Republika Slovenija, za mednarodni zračni promet Vlada, za letališče lokalnega pomena pa lokalna skupnost.

S sprejemom zakona zagotovimo nove oblike izvajanja storitev splošnega gospodarskega pomena, v katerih letališče obratuje. Poleg oblik gospodarske javne službe uvajamo oblike storitev, ki se izvajajo pod pogoji v razmerjih javno-zasebnega partnerstva. Če se obratovanje javnega letališča ne more zagotoviti v tržnih pogojih, bodo lahko letališča državnega pomena, torej javna letališča za mednarodni zračni promet, skladno s smernicami Evropske unije o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom pridobila, če bo treba, po izpolnjevanju določenih pogojev dovoljeno državno pomoč v obliki finančne pomoči. Sedanja ureditev omogoča obratovanje letališč in zagotavljanja storitev zgolj v pogojih gospodarske javne službe. S predlagano ureditvijo bo omogočeno opravljanje storitev tudi v drugih oblikah pod pogoji in razmerjih javno-zasebnega partnerstva.

Poleg novih pravno-organizacijskih oblik obratovanja javnega letališča sprememba četrtega odstavka 158. člena Zakona o letalstvu uvaja v prihodnjem obdobju skoraj desetih let, to je do leta 2024, tudi možnost pridobitve pomoči za tekoče poslovanje. Pomoč za tekoče poslovanje načeloma lahko pomeni zelo izkrivljeno obliko pomoči in se lahko dobi le v izjemnih okoliščinah in kadar se ne posega v delovanje notranjega trga, torej trga EU. Dokazovanje izpolnjevanja pogoja izjemnih okoliščin je podrobneje določena na podlagi sodbe Altmark in v smernicah EU o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom. Kot

najvišji možni znesek dovoljene finančne pomoči za letališča, katerih letni promet dosega največ 700 tisoč potnikov, je v prehodnem obdobju prvih 5 letih enak višini 80 % pričakovane finančne vrzeli v poslovanju posameznega letališča. Po izteku tega 5-letnega obdobja je treba ponovno pridobiti soglasje Evropske komisije, ki bo dovolila za posamezno javno letališče posebno obravnavo in njegovo financiranje na tak način.

Slovenija bo morala še pred začetkom izplačevanja sredstev, ki bodo namenjena pokrivanju pričakovane finančne vrzeli posameznega javnega letališča, priglasiti Evropski komisiji dovoljeno kot državno pomoč, ki je združljiva z notranjim trgom. Znesek pomoči posameznemu javnemu letališču, ki deluje na trgu in hkrati kumulativno izpolnjuje vsa merila sodbe Altmark, bo država načeloma določila predhodno, pred začetkom uporabe določbe tega člena. Ta določba bo v obliki fiksnega zneska enaka višini pričakovane vrzeli v financiranju poslovanja javnega letališča za ves čas prehodnega obdobja do najdlje do leta 2024. Zaradi izboljšanja ponudbe in s tem dviga konkurenčnosti letališč v evropskem prostoru je treba razširiti oblike izvajanja storitev za slovenska javna letališča, tako da ne bodo obratovala samo po volji gospodarske javne službe. Izvajanje obratovanja ob pogojih gospodarske javne službe, kot je opredeljeno v obstoječem Zakonu o letalstvu, po sedanjih tržnih razmerah ne zadošča. Ta oblika izvajanja storitev na slovenskih javnih letališčih le-tem ne daje možnosti enakopravnega ekonomskega razvoja, kot ga lahko imajo primerljiva letališča v Evropi. To je razvidno tudi iz geografske umeščenosti slovenskih javnih letališč, le-ta so locirana v bližini letališč sosednjih držav, ki takšnih omejitev glede statusnih oblik, v katerih letališča zagotavljajo obratovanja, nimajo. Letališča v sosednjih državah, Avstriji, Hrvaški, Italiji, obratujejo v bolj fleksibilnih oblikah izvajanja letalskih storitev. S tem sodimo, da so v boljšem ekonomskem položaju in lažje zagotavljajo teritorialne, ekonomske in socialne kohezije znotraj držav članic in v Uniji s povezovanjem regij.

Nove predlagane statusne oblike izvajanja storitev na slovenskih javnih letališčih našim regijam omogočajo boljšo povezavo z evropskimi. Z rešitvijo, kot je predlagana, bo zaradi sedanje gospodarske krize in prizadevanj za fiskalno konsolidacijo lažje najti pravo ravnovesje med potrebo posameznih letališč po konkurenčnosti in uravnoveženih bilancah ter družbenimi in regionalnimi potrebami, ki jih je treba zadovoljiti. V novih statusnih oblikah, v katerih bodo obratovala javna letališča, bodo ta uspešnejša in učinkoviteje prispevala k izboljšanju mobilnosti in medregionalne povezanosti. S tem bodo dodala svoj prispevek k povečanju privlačnosti slovenskih regij in to velja predvsem za področje turizma, saj se je izkazal za odprnega proti gospodarski krizi.

Odpri bodo s tem tudi vidiki oziroma določitev gospodarske politike, ki pripadajo in pospešujejo turizem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 38. nujni seji dne 7. 6. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o letalstvu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po njemnem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 62. seji dne 26. 5. 2016 sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku.

Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Zakonodajno-pravne službe. V imenu predlagatelja je državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo gospod mag. Klemen Grebenšek pojasnil, da so bile dne 4. 4. 2014 objavljene nove smernice o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom. Evropska komisija je želela z njimi na novo urediti zračni prevoz, ki je povezan s povezovanjem ljudi in regij in lahko igra tudi ključno vlogo pri povezanosti in konkurenčnosti EU s svetom. Smernice so odziv tudi na okoliščine, da se vsa manjša letališča, kamor se uvrščajo letališča z manj kot milijon potnikov na leto, niso več uspela financirati iz svojega poslovanja zgolj na tržnih podlagah in so vedno bolj potrebovala oziroma se zanašala na javno podporo, kar pa je terjalo prenovo smernic z namenom izboljšanja konkurenčnosti in potenciala rasti letališče industrije ter industrije zračnega prevoza. Zaradi določb v smernicah obstaja po stališču ministrstva resen dvom, da bi Evropska komisija soglašala, da se obratovanje naših letališč državnega pomena, to sta Portorož in Maribor, zagotovi kot v pogojih sprejetja splošnega gospodarske pomena. Iz tega razloga so predlagane spremembe 158. člena zakona, ki bodo omogočile financiranje letališč državnega pomena skladno s smernicami. Podrobnejši postopek preverjanja upravičenosti do državne pomoči pa bo predpisan z uredbo, ki je že pripravljena in usklajena tako s predlaganimi spremembi zakon kot tudi s smernicami.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je ponovila pomisleke te službe iz pisnega mnenja. Če jih nekaj naštejemo: to je, da smernice po svoji pravni naravi niso zavezujoči akt, pripomba je bila tudi v zvezi z določbo, kjer je vsebovano pooblastilo Vladi, ki bi ga bilo treba bolj dograditi in zapisati določneje, potem v

zvezi z novim petim odstavkom, kjer se vsebina dosedanjega četrtega odstavka širi z navajanjem organizacijskih oblik, v katerih se zagotavlja obratovanje javnega letališča – tukaj je s stališča ZPS sporna beseda "lahko". Predstavnika ministrstva sta tudi odgovorila na te pomisleke. Predstavniki Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo predsednik gospod Jernej Verbič je v predstavitvi mnenja te komisije poudaril, da komisija predloga zakona podpira.

V razpravi poslank in poslancev, ki je sledila, je bila v pretežni meri izražena podpora namenu predloga zakona, da se tudi v bodoče zagotavlja državna pomoč za obratovanje letališč državnega pomena, kljub temu pa so nekateri izrazili določene pomisleke o rešitvah, ki jih prinaša predlog zakona in razlogi za njegov sprejem.

Odbor je po razpravi v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Spoštovani predsednik, državni sekretark, kolegice in kolegi!

V strateških dokumentih države so letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, letališče Edvarda Rusjana Maribor in letališče Portorož opredeljena kot strateško pomembna letališča, ki jih država nujno potrebuje za zagotavljanje javnega interesa varnega, rednega in nemotenega zračnega prometa, ki omogoča mobilnost prebivalstva in zadovoljevanje gospodarskih potreb.

Obseg letalskega prometa na letališču Portorož ne zagotavljanja zadostnih prihodkov za normalno poslovanje družbe Aerodrom Portorož d. d., ki zagotavlja obratovanje in upravljanje letališča Portorož. Družba je v mešani lasti javnih in zasebnih lastnikov ter že več let zaporedoma ustvarja izgubo, zato je že v preteklosti prejela dovoljeno državno pomoč. Poleg tega letališka infrastruktura na letališču Portorož ni v lasti Republike Slovenije, ampak v lasti drugih pravnih oseb, zato na letališču Portorož obratovanja ni mogoče izvajati v obliki gospodarske javne službe, kot to določa četrti odstavek 158. člena veljavnega Zakona o letalstvu.

Novela Zakona o letalstvu zato uvaja spremembo, ki se nanaša na možnost dodelitve dovoljenja državne pomoči v skladu z evropskimi smernicami o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom, ki so bile spremenjene leta 2014. Poleg te spremembe pa novela uvaja še dopolnitev, ki doslej edini možnosti za zagotavljanje obratovanja letališča v obliki gospodarske javne službe dodaja tudi možnost zagotavljanja obratovanja pod pogoji v razmerju javno-zasebnega partnerstva, ki jih določa

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu. Sprejem novele bo tako preprečil negativne posledice zaradi nedelovanja letališča Portorož, v prihodnje pa bo omogočil nemoteno in konkurenčno obratovanje vseh javnih letališč v Sloveniji. Treba se je zavedati, da lahko civilno letalstvo pomembno prispeva k rasti slovenskega gospodarstva, še posebej v turistični panogi.

Zaradi navedenega bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o letalstvu podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva!

Verjetno se vsi zavedamo, da so letalstvo in letališča javna infrastruktura in na tak način jo je treba tudi obravnavati. Zakon o letalstvu v prvem odstavku 158. člena med drugim določa, "Obratovanje javnega letališča se praviloma zagotavlja v tržnih pogojih," v četrtem odstavku tega člena pa je določeno, "če se obratovanje javnega letališča ne more zagotoviti v obsegu in na način, ki je potreben za zagotovitev javnega interesa iz tretjega odstavka 1. člena tega zakona, ga lahko zagotovi za letališča državnega pomena vlada, za letališča lokalnega pomena pa lokalna skupnost", seveda v pogojih gospodarske javne službe. S spremembo zakona bodo letališča lahko zagotavljala javni interes tudi v drugih zakonsko določenih oblikah, kot so oblike, ki jih predvideva Zakon o javno-zasebnem partnerstvu. Te spremembe Zakona o letališčih bodo omogočile nemoteno obratovanje letališč, ker bodo letališčem dane širše možnosti za izvajanje storitev in s tem tudi boljše možnosti izvajanja storitev na trgu. S predlaganimi spremembami bo javnim letališčem omogočeno, da bodo lahko v izjemnih okoliščinah tudi v pogojih delovanja na trgu financirala obratovanje letališča s pomočjo sredstev za tekoče poslovanje, seveda vse v skladu s smernicami o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom. Poleg tega bodo lahko letališča zagotovila obratovanje, ki je potrebno za zagotovitev javnega interesa iz tretjega odstavka 1. člena tega Zakona o letalstvu, v razširjenih pravno-organizacijskih oblikah obratovanja, ki jih predvideva Zakon o gospodarskih javnih službah, in sicer kot režijski obrat, javni gospodarski zavod, javno podjetje, pod pogoji v razmerjih javno-zasebnega partnerstva. Ministrstvo, pristojno za promet, pa bo v skladu s predlaganimi rešitvami objavilo javni razpis za izbiro novega obratovalca javnega letališča le v primeru, če se obratovanje javnega letališča zagotavlja v statusnih oblikah in pod pogoji, kot so določeni v predlagani spremembi Zakona o letalstvu.

Ker ocenjujemo, da gre za manjše spremembe zakona, ki bodo omogočile nadaljnjo in nemoteno obratovanje letališč, spremembi zakona v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo nasprotovali.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo podprli predlog novele Zakona o letalstvu. Zakon je namenjen temu, da se pripravijo takšne zakonske podlage, ki bodo omogočale, da se javnim letališčem lahko dodeli tudi državna pomoč v skladu s smernicami Evropske unije o državni pomoči letališčem, ki so bile sprejete sredi leta 2014. Državna pomoč se bo lahko zagotovila v res izjemnih okoliščinah in kadar se obratovanja javnega letališča ne bo dalo zagotoviti v tržnih pogojih. Pomoč letališčem se lahko v skladu z že omenjenimi evropskimi smernicami dodeljuje 10 let, torej do aprila leta 2024, ko bodo morala biti vsa letališča sposobna v celoti kriti stroške za svoje delovanje.

V Sloveniji sta dve letališči, ki sta v kar precejšnji finančni stiski, in sicer letališče v Portorožu in letališče v Mariboru. Obe sta sicer državno pomoč že prejemale v preteklosti, s sprejetjem zakona pa se bo ta pomoč omogočila še naprej. Mariborsko letališče je sicer v primerjavi s portoroškim v malo boljšem položaju, saj ima precej potenciala, da z zadostnim številom potnikov doseže tudi pozitivno poslovanje. Portoroško pa je v težji situaciji, saj dosega zgolj približno 21 tisoč potnikov na leto. Razlika med letališčema je tudi v infrastrukturi in zemljiščih. V Portorožu je tako infrastruktura v lasti različnih pravnih oseb, večina pa je v občinski lasti, medtem ko je letališče v Mariboru praktično v celoti v lasti države, upravlja pa ga podjetje v zasebni lasti. Žal v naši državi lahko letališča zaenkrat obratujejo samo ob pogojih gospodarske javne službe, kar pa v sedanjih tržnih razmerah očitno ne zadošča, sploh če sodimo po višini izgube, ki sta jo pridelali obe letališči. Gospodarska javna služba pa ne omogoča enakopravnega ekonomskega razvoja, kot ga imajo primerljiva letališča v Evropi, ki takšnih omejitev nimajo. Novela bo torej omogočila nove statusne oblike za slovenska letališča, saj bodo lahko obratovala tudi pod pogoji v razmerjih javno-zasebnega partnerstva.

Po oceni Poslanske skupine Desus se bo s tem omogočilo povečanje privlačnosti regije, kar je z vidika turizma izjemnega pomena. Izboljšala se bo mobilnost prebivalstva ter ne nazadnje tudi medregionalna povezanost. Zato bomo v

Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije, kot sem že napovedala, predlog novele zakona podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Zakon, ki je pred nami, v največji meri ureja financiranje javnih letališč državnega pomena. Glede na spremenjene smernice Evropske komisije in glede na gospodarsko situacijo, v kateri v današnjih tržnih razmerah manjša letališča vse težje dosegajo konkurenčnost pa tudi svoj eksistenčni okvir, je tako posebej pomembno, da poskrbimo za možnost, da ohranimo povezljivost Republike Slovenije, da povečamo njen gospodarski potencial, tako logističnega kot v smislu mobilnosti ljudi, predvsem pa, da razširimo možnosti delovanja tudi naših državnih letališč, ki so bila do sedaj oziroma so še danes omejena na gospodarsko javno službo. Posodobiti je treba možnosti, da konkurirajo s sosednjimi letališči in da bi ne ostala prisiljena delovati v gospodarskem okviru, ki jim ne daje možnosti za nadaljnji razvoj in rast.

V tem kontekstu je ta zakon eden izmed tistih, pri katerih računamo, da je mogoče doseči širše soglasje in da v resnici prinaša zgolj tisto, kar bi slej ko prej tako ali drugače morali narediti in sprejeti, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov zakon podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene leve, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat!

Zakon o letalstvu bi bilo treba korenito spremeniti že pred leti. Agencija za civilno letalstvo je leta 2012 v dopisu pristojnemu ministrstvu predlagala spremembo več kot 60 členov tega zakona, pri čemer je šlo za spremembe tehnične narave, nekaj pa je bilo tudi predlogov usklajevanj z evropskimi direktivami. Nič od predlaganega se ni spremenilo. Je pa Vlada za sprejetje po nujnem postopku predlagala zakon, ki ga obravnavamo danes. Po sprejetju tega zakona bosta po novem lahko vlada ali lokalna skupnost v obliki javno-zasebnega partnerstva zagotovili obratovanje javnega letališča v obsegu in na način, ki je potreben za zagotovitev javnega interesa. Do sedaj je bilo to mogoče zgolj v obliki gospodarske javne službe. Zakon se tako sprejema pod pretvezo prilagajanja smernicam o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom, ki jih je izdala Evropska komisija, čeprav te smernice niso pravno zavezujoč dokument. Razlaga, ki so jo v zvezi s tem podali predstavniki ministrstva pri obravnavi na

matičnem delovnem telesu, bolj kot pojasnila vzbuja dodatna vprašanja.

Zakon nadalje razveljavlja Uredbo o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe obratovanja javnega letališča Portorož, s čimer se pokaže pravi namen tega zakona. V ozadju namreč že nekaj časa poteka privatizacija Aerodroma Portorož, ki je edino meddržavno letališče pri nas, ki še ni v večinski zasebni lasti. Glavni interesent za nakup je srbski poslovnež Miodrag Kostić. Po besedah direktorja portoroškega letališča se Kostić zanima za odkup lastniških deležev Aerodroma Portorož, čeprav, citat, "se zaveda, da ne morem pričakovati visokih donosov," konec citata. Vlada mu bo z javno-zasebnim partnerstvom višje donose omogočila. V sedanji obliki javne službe letališče Portorož namreč posluje brez ustvarjanja dobička, je pač del infrastrukture za podporo gospodarstvu. Tako kot pri izgradnji drugega tira je dejstvo, da nihče ne bo šel v javno-zasebno partnerstvo, če ne bo pri tem možnosti ustvariti dobička in to je poanta tega zakona – ustvariti pogoje, v katerih bo novemu lastniku Aerodroma Portorož omogočeno bogatenje na račun večjih izdatkov države za zagotavljanje javnega interesa na tem letališču. Izračun je preprost: cena javno-zasebnega partnerstva je cena sedanje javne gospodarske službe plus dobiček zasebnega lastnika. Cena za državo bo zato v obliki javno-zasebnega partnerstva logično višja, kot je sedaj. Vlada se sklicuje na javni interes, ko pride do delovanja naših mednarodnih letališč. Ta je nedvoumno velik, saj je na njihovo delovanje vezanih nemalo ostalih gospodarskih panog in aktivnosti, najbolj očitno pa turizem. Kljub temu pa javni interes ne bo igral vloge, ko se bodo država letališča privatizirala. Predlagani zakon ni nič drugega kot nadaljevanje privatizacije letališč; letališč, za katera ste obljubljali, da bodo na prostem trgu delovala bolje, da bo zasebni lastnik boljši, da bo že našel način za ustvarjanje dobička, kjer ga država prej ni in tako naprej.

Namesto tega je sedaj država tista, ki išče način za ustvarjanje dobička zasebnih lastnikov. Prej je država pomagala državnim letališčem, pomembnemu delu državne infrastrukture, sedaj bo pomagala zasebnikom, pomagala jim bo ustvarjati profit. Ta zakon zato ni nič drugega kot podlaga za povečan pretok javnega denarja v žepe zasebnih lastnikov privatiziranih letališč. Zato bomo sprejemu tega zakona v Združenji levici nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Vladni predlog novele Zakona o letalstvu, ki je danes pred nami, določa, da se pri obratovanju letališč lahko poleg oblike gospodarske javne službe uporabi tudi javno-

zasebno partnerstvo. V Italiji in na Hrvaškem in v Franciji je področje obratovanja letališč urejano na podoben način, torej delovanje javnih letališč pod tržnimi pogoji, v pogojih javno-zasebnega partnerstva in gospodarske javne službe.

Druga pomembna novost predloga zakona je opredelitev oblike izredne finančne pomoči letališčem. S predlaganimi spremembami bo javnim letališčem omogočeno, da bodo lahko v izjemnih okoliščinah tudi v pogojih delovanja na trgu financiranja obratovanje s pomočjo za tekoče poslovanje v skladu s smernicami o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom. Predlog zakona predvideva tudi razveljavitev Uredbe o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe obratovanja letališča Portorož, saj bi po novi ureditvi bila omogočena oblika javno-zasebnega partnerstva, gospodarska javna služba pa je po evropskem pravu za to letališče neprimerna oblika. Nove oblike izvajanja storitev splošnega gospodarskega pomena, v katerih letališče obratuje, so poleg oblik gospodarske javne službe tudi oblike služb, ki se izvajajo pod pogoji v razmerjih javno-zasebnega partnerstva. Če se obratovanje javnega letališča ne more zagotoviti v tržnih pogojih, bodo lahko letališča državnega pomena skladno s smernicami o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom pridobila, kolikor bo potrebno ob izpolnjevanju določenih pogojev, dovoljeno državno pomoč v obliki finančne pomoči. Sedanja ureditev je omogočala obratovanje letališč in zagotavljanje storitev zgolj v pogojih gospodarske javne službe, z novo ureditvijo pa bo omogočeno opravljanje storitev tudi v drugih oblikah, pod pogoji in v razmerjih javno-zasebnega partnerstva.

Predlagane spremembe so po našem mnenju dobrodošle, saj prinašajo več možnosti za izboljšanje ponudbe, razvoja infrastrukture in s tem dvig konkurenčnosti letališč. V Novi Sloveniji bomo Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o letalstvu podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavnik ministrstva, drage kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo novelo zakona, ker bi brez te spremembe zakona letališča imela probleme za normalno delovanje. S to novelo praktično ustvarimo zakonske podlage za dodeljevanje državne pomoči, ki bodo v skladu s smernicami Evropske unije. Torej, letališča potrebujejo državno pomoč in prav je, da se pravnoformalno tudi ta dodelitev državne pomoči tudi uredi, ker v nasprotnem lahko prihaja, da bi prejimali nedovoljeno državno pomoč, kar pa ima za posledico vračilo in ne nazadnje onemogočeno delovanje teh letališč. Ti dve letališči sta, lahko rečem, zelo pomembni za Slovenijo zaradi njene

konkurenčnosti tako na področju celotnega gospodarstva, predvsem pa bi tukaj izpostavil turizem, ker ne nazadnje bomo zaradi teh letališč tudi lažje dosegljivi za goste iz oddaljenih regij.

Zaradi tega tudi mi pričakujemo, da bo ta novela zakona dobila veliko podporo pri sprejemanju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbornice ni mogoče vlagati.

Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVI IN SPREMEMBAH ZAKONA O VINU po skrajšanem postopku.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 20 poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. Predlog zakona je na 15. seji 26. 5. 2016 obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor članov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je vložila spremembo Zakona o vinu z namenom, da ponovno omogočimo prodajo neustekleničenega vina na pridelovalnem območju, kjer se določena vina pridelujejo in da se znižajo previsoke kazni, ki za male vinogradnike pomeni samo zastraševanje, so nesorazmerno visoke glede na višino prekrška.

V letu 2013 je Vlada na pobudo Združenja družinskih vinogradnikov Slovenije in tako imenovane Vinske družbe Slovenije, d. o. o. vložila zakon s pretvezo, da bo omejila sivo ekonomijo in naredila red na tem področju ter omejila neloyalno konkurenco. To je bila samo pretveza. Ne gre za nobeno sivo ekonomijo, ker za vino se ne plačuje trošarine, vse davščine so plačane z vinogradom, z izračunom katastrskega dohodka in dohodnino. Torej ne gre za nobeno sivo ekonomijo, ne gre za nobeno neloyalno konkurenco, pač pa

nasprotno; ta zakon je izključeval lojalno konkurenco malih vinogradnikov, s tem da je onemogočal prodajo v gostinskih lokalih, v gostinskih objektih tako rekoč, prodajo neustekleničenega vina, vemo pa, kaj so po Zakonu o gostinstvu gostinski objekti; to niso samo gostilne, kjer se na veliko toči, ali vinotoči, ampak vse kaj drugega. Tako je ta zakon samo še pospešil opuščanje obdelave vinogradov, saj se letno zaraste v Sloveniji okrog 600 hektarjev vinogradov. Izključil je prodajo majhnih tržnih viškov malih vinogradnikov, ker je stekleničenje za majhno količino enormno drago, že tako je pridelava grozdja na teh malih vinogradih približno 2 evra po kilogramu grozdja, težnja večjih vinogradnikov pa je, poleg izločanja lojalne konkurence malih vinogradnikov, tudi da odkupijo od malih vinogradnikov, kjer stane pridelava grozdja 2 evra, po 0,6 ali 0,7 evra. Ker če mali vinogradnik svojega pridelka vina ne more prodati, potem je prisiljen, da odproda grozdje ali pa preneha s to dejavnostjo.

Zato smo vložili zakon, da spravimo v prvotno stanje, ker bi država Slovenija oziroma odgovorno ministrstvo se moralo zavedati, da mali vinogradniki, poleg tega da pridelajo zelo kvalitetna vina, predvsem vse ročno, vzdržujejo tudi kulturno krajino. Pa se tu minister za gospodarstvo hvali, kako si tuji državniki, ko potujejo preko Slovenije, ogledujejo Slovenijo in hvalijo, kako imamo lepo pokrajino, kakšne možnosti za razvoj turizma in tako naprej. Po drugi strani ta ista vlada podleže interesom manjšega števila večjih vinogradnikov, ki s tem zakonom uničujejo te male vinogradnike in s tem posledično tudi povečujejo opuščanje vinogradništva v Sloveniji. Poleg tega se zarašča samo na Vipavskem 80 hektarjev državnih vinogradov, pa Vlada ne naredi ničesar.

Zato menim, da je ta politika napačna, da je bil naš zakon dober, in bomo poskušali to še narediti. Vlada ne sme poslušati samo večjih vinogradnikov ali večjih kmetov, ker se zaradi tega zaraščajo tudi na drugih področjih kmetijske zemljišča, ne samo na področju vinogradništva. Zato nam je žal, da tudi druge poslanske skupine niste podprle tega zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana predstavnika Vlade! Dovolite mi, da vam predstavim stališče Poslanske skupine Desus glede predloga zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o vinu.

Eden glavnih razlogov, da poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus na matičnem delovnem telesu nismo podprli predloga novele Zakona o vinu, je ta, da predlogu najbolj nasprotujejo vinogradniki in vinarji, ki jih ta

zakon tudi najbolj zadeva. Strinjamo se namreč z njihovimi pomisleki, da bi s ponovnim dovoljenjem točenja neustekleničenega vina v gostinskih lokalih in z znižanjem kazni za prekrške znova povečala nelojalna konkurenca med vinarji, kar je bil temeljni vzrok za spremembo zakona v letu 2013.

Ko se je takrat sprejemal veljavni zakon ravno z namenom omejevanja nelojalne konkurence, smo namreč v naši poslanski skupini predlog podprli, saj so vinogradniki že takrat zahtevali omejitve, ki pa jih ta predlog novele, ki je pred nami, odpravlja. Veljavna prepoved neustekleničenega vina je bila ob sprejemu usklajena s številnimi predstavniki vinarjev, ki so se na terenu srečevali z nelojalno konkurenco in zato tudi od pristojnega ministrstva zahtevali ukrepanje. Tudi povišanje glob na sedanjo višino so takrat predlagali prav vinarji. Predlog novele pa bi globe znižal, pa še to zgolj za velike pridelovalce, za majhne pa bi ostale iste.

Po sprejemu veljavnega zakona se je močno povečal vpis v register vinarjev in vinogradnikov, kar dokazuje, da je zakon resnično doprinesel k zmanjšanju nelojalne konkurence. Kot so ob razpravi na matičnem delovnem telesu predstavili predstavniki vinogradnikov in vinarjev, mi pa se z njimi strinjamo, so slovenska vina izjemno kakovostna, zato si zaslužijo primerno embalažo, ki to kakovost ohranja. Tudi odnos kupcev je boljši do vina, ki je v kakovostni embalaži.

Strinjamo se tudi s tem mnenjem vinogradnikov in vinarjev, da bi sprejem zakona pomenil velik korak nazaj. Že tako ali tako se letno zaraste, kot je bilo že prej omenjeno, od 500 do 600 hektarjev vinogradov, zato je treba vinogradnikom in vinarjem omogočiti, da bodo njihovi izdelki spoštovani in primerno cenjeni, kar jih bo spodbudilo k ohranjanju vinogradništva. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Še enkrat hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, kjer Predloga zakona o dopolnitvi in spremembah Zakona o vinu, ki so ga v parlamentarno proceduro vložile poslanke in poslanci Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ne bomo podprli, saj ocenjujemo, da je Predlog zakona o dopolnitvi in spremembah Zakona o vinu nepotreben, saj Zakon o vinu iz leta 2013 po našem prepričanju in tudi po prepričanju stroke ustrezno ureja vprašanje, v kateri obliki se lahko vino daje v promet oziroma prodaja končnemu potrošniku.

Predlog, ki je danes v obravnavi, bi zagotovo vodil v nelojalno konkurenco med vinarji, kar je največja škoda, ki se praviloma

odrazi potem na kvaliteti vina in posledično na odnosu do uporabnika, kar pa zagotovo ni tisto, kar si želimo v Sloveniji, ko želimo prodreti s svojimi kvalitetnimi vini tudi na najzahtevnejše trge. Pri tem je resnično zelo pomembno, da se zagotavlja ustrezna varnost potrošnikov in predvsem tudi informiranje potrošnika o izvoru vina in ne nazadnje to pelje tudi v smer še večje kvalitete v prihodnje.

Tudi glede glob, ki jih želijo v tem predlogu znižati, želimo poudariti, da so bile predlagane kazni znižane za polovico in kot take tudi sprejete z novelo zakona. Z zadnjo novelo zakona je bila dosežena tudi sorazmernost glob glede na velikost pridelovalca, obseg kršitve in tudi težo prekrška. Menimo, da je tudi ta rešitev v do sedaj veljavnem zakonu ustrezno rešena. Zakon tudi nima podpore tako v Združenju vinarjev in vinogradnikov tako tudi Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in stroke, zato tega zakona, kot sem v uvodu povedal, ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zadnjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, še enkrat.

Namen predlagane novele Zakona o vinu je bila odprava prepovedi točenja neustekleničenega vina v gostinskih lokalih in znižanje kazni za prekrške v zvezi s točenjem neustekleničenega vina. Predlagatelji v bistvu želijo doseči odpravo tistih določb, ki so bile v zakon vnesene leta 2013. Predlagatelji pravijo, da omenjena prepoved predstavlja višje stroške pri pripravi vina za trg za male vinogradnike. Vendarle pa so vsi vinogradniki, tako mali kot veliki, prejšnjo novelo podprli. Vinogradniki so pravzaprav celo dali pobudo za novelo, katere cilj je bil povečanje deleža prijave pridelka vina in omejevanje nelojalne konkurence registrirane pridelave vina. Glavni načeli pri sprejemanju prejšnje novele sta bili zaščita pridelovalcev grozdja in zaščita potrošnikov.

Novelo so podprle vse stanovske organizacije tako velikih kot malih pridelovalcev: Kmetijsko-gozdarska zbornica, Združenje družinskih vinogradnikov, veliki vinogradniki in tudi netržni pridelovalci grozdja. Prepovedi točenj neustekleničenega vina je nasprotovala edino Obrtno-podjetniška zbornica, ker naj bi šla ta prepoved na škodo gostincev, ki točijo neustekleničeno vino. Sedanja ureditev že dovoljuje prodajo neustekleničenega vina registriranim pridelovalcem grozdja, ki ponujajo vino iz lastne pridelave v svojem proizvodnem obratu. Poleg tega lahko gostinci točijo vino iz šankomatov in posod inoks.

V Poslanski skupini Združene levice menimo, da je obstoječa ureditev dobra in da predlagatelji niso predstavili konkretnih podatkov, ki bi dokazovali, da vinogradništvo v Sloveniji trpi zaradi prepovedi točenja

neustekleničenega vina. Edini, ki bi po našem mnenju lahko profitirali od predlagane novele, so gostinci, katerim bi odprava prepovedi omogočila mahinacije in goljufije. Predvsem pa v predlagani noveli v oči bodejo predlagane kazni za kršitelje, kjer gre zakon pravzaprav povsod proti malim vinogradnikom. Zakon namreč zmanjšuje kazni predvsem za velike in srednje pridelovalce. Za te pridelovalce so kazni znižane radikalno, medtem ko najvišje zagrožene kazni za male pridelovalce ostajajo enake, najnižje zagrožene kazni pa se za male pridelovalce nižajo le v redkih primerih. Če grem na konkretne številke. Za hujše prekrške, ki jih storijo veliki pridelovalci, ki pridelujejo grozdje, mošt, vino kot druge proizvode kot fizična oseba, je v noveli zakona kazen od tisoč 100 do tisoč 300 evrov. Kazen za isti prekršek za srednje pridelovalce je od 850 do tisoč 700 evrov, za male pridelovalce – pazite! – od 650 do 6 tisoč 500 evrov. Se pravi, za velike od tisoč 100 do tisoč 300, za srednje od 850 do tisoč 700, za male pa od 650 do kar 6 tisoč 500. Skratka, manjši kot je pridelovalec, višja je zagrožena kazen. To je samo en primer anomalije v tem zakonu.

V Združeni levici zato menimo, da predlagana novela ne bo izboljšala položaja vinogradništva v Sloveniji; prej nasprotno. Predlagane spremembe višjih kazni so popolnoma nesprejemljive, zato takšne novele o vinu v Združeni levici ne moremo podpreti.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Trenutno veljavni Zakon o vinu določa, da se lahko daje vino v promet končnemu potrošniku le originalno polnjeno. Dopušča sicer izjemo, da lahko neoriginalno polnjeno vino dajejo v promet le pridelovalci vina, ki ponujajo vino iz lastne pridelave v svojem proizvodnem obratu. Poslanci Nove Slovenije te zadnje spremembe leta 2013 nismo podprli. Spomnimo se, da so bili deležniki razdeljeni glede predlaganih in kasneje uveljavljenih rešitev. Predlagatelji iz SDS predlagajo spremembo teh določb, tako da se izjema razširi tudi na gostinske obrate, ki na pridelovalnem območju ponujajo deželno vino s tega območja, hkrati pa predlaga omejitev obstoječe izjeme za pridelovalce vina, ki bi v skladu s predlogom zakona lahko v svojem proizvodnem obratu končnemu potrošniku nudili le deželno neoriginalno polnjeno vino. Predlagatelj predlaga tudi nižanje spodnjih mej predpisanih glob.

Svoboda je ena od najvišjih vrednot krščanske demokracije in sedanji zakon je ne spoštuje v dovoljšnji meri. Prepoved točenja neustekleničenega ali odprtega domačega vina

siromaši turistično ponudbo v naših vinorodnih območjih in s tem odvrča goste. Kot je že leta 2013 opozorila Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je področje v primerljivih državah Evropske unije urejeno veliko bolj fleksibilno, prilagodljivo, lokalnim pridelovalcem vina in gostincem prijazno, pa vseeno omogoča natančen nadzor.

Iz vsega navedenega v Poslanski skupini Nove Slovenije - krščanskih demokratov menimo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, drage kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev ne podpiramo novele zakona, ker ocenjujemo, da bi s tem storili velik korak nazaj. Podobnega mnenja so Združenje družinskih vinogradnikov - vinarjev Slovenije, Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije, Vinarska družba Slovenije, Obrtna zbornica, Kmetijska svetovalna služba. Če je stroka in tisti, ki so najbolj poklicani k temu, nasprotujejo tem spremembam, pomeni, da takšna novela si ne zasluži z naše strani podpore.

Kaj pa narediti, da bi se izboljšalo stanje na področju vinogradništva? Zagotovo je treba iskati rešitve v okviru in na drugih področjih, s katerimi bi ustvarjali boljše življenjske pogoje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti. Tu mislim na izboljšanje administrativnega in davčnega okolja. Tu vidimo velike priložnosti, da bi lahko storili korak, in to kvaliteten korak, naprej. To je izrednega pomena, kajti le tako bomo lahko konkurenčni z ostalimi regijami, iz katerih tudi pričakujemo in že trenutno imamo največ obiskov turistov.

Zato pričakujemo v nadaljevanju ne tega zakona, ampak nadaljevanju dela na tem področju, da bomo čim prej našli tiste rešitve na katere sem opozoril. Hvala za vašo pozornost.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsednik. Spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo vložili velik napor, da smo na vse mogoče načine preverili, ali obstaja kakšna možnost, da bi podprli vsaj delno, napore predlagatelja. Ugotovili smo, da zasledujejo dva temeljna cilja; želijo dovoliti točenje neustekleničenega vina v gostinskih lokalih, omogočiti majhnim vinogradnikom prodajo neustekleničenega vina brez nepotrebnih dodatnih stroškov ter zmanjšati kazni za prekrške. V živahni razpravi,

argumentirani, smo ugotovili, da želijo predlagatelji vrniti stanje v leto 2006, ko je bil sprejet Zakon o vinu. Prva večja sprememba zakona je bila sprejeta 2013, spremembe so poleg uskladitve z evropsko zakonodajo bile namenjene tudi omejitvi sive ekonomije. Leta 2013 so vsi pomembni akterji na področju vinogradništva in vinarstva takratne spremembe zakona soglasno podprli, vzroki pa so še danes enaki. Akterji tudi danes ne vidijo nikakršne potrebe za spremembo veljavnega zakona, kot je bilo že predhodno nekajkrat opozorjeno. Menijo, da bi predlog vodil k povečanju neelojalne konkurence med vinarji in znova razširil možnosti za razvoj sive vinske ekonomije. Sprejetje predlagane novele bi pomenilo korak nazaj in bi ohromilo prizadevanja za zvišanje kakovosti slovenskega vina, kar verjamemo, da je naš skupen cilj.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra opozarjamo, da vzdrževanje sivega vinskega trga ne daje nobenega prispevka k nacionalni ekonomiji. Pridelovalcev ne sili h kakovosti, poleg tega pa jim tudi ni treba vlagati v blagovne znamke in s tem v ničemer ne prispevajo k temu, da bi se Slovenija uveljavila na vinskem trgu. Zato ni mogoče pristati na logiko stranke, Slovenske demokratske stranke, ki se hoče izogniti nadzoru sivega vinskega trga, še posebej, če se zavedamo, da imamo sektorske ukrepe za omejevanje sive ekonomije pri pridelavi vina določene tudi v strategiji za obvladovanje sive ekonomije. V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavzemamo tako za zaščito potrošnikov kot tudi za zaščito pridelovalcev grozdja in vina, zato zagovarjamo in vztrajamo pri prvotnih spremembah Zakona o vinu iz leta 2013, saj s povečanim nadzorom ščitimo potrošnika pred zavajanjem o poreklu in kakovosti vina, pridelovalca grozdja in vina pa pred neelojalno konkurenco.

Opozarjamo, da je neustekleničeno vino bolj podvrženo napakam. V preteklosti smo bili priča številnim goljufijam gostincev, ki so mešali ali dodajali tudi drugo vino k neustekleničenemu vinu. Do zavajanja je prihajalo predvsem pri poreklu, kar pomeni, da je bilo kar nekaj neistovetnega vina, pri čemer se je znotraj tega pojavljalo tudi vino iz tujine. Srečevali smo se s primeri, ko se je označevalo prodajo enega vina, prodajalo pa se je drugo vino, kar je bistveno težje pri ustekleničenem vinu, kjer se pridelovalca pogosto prepozna že po etiketi.

Na podlagi navedenih argumentov kljub maksimalnim vloženim naporom nismo morali najti razlogov, da bi podprli predlagane spremembe Zakona o vinu. Menimo, da je namen, ki ga pravzaprav želite doseči, mogoče doseči tudi znotraj obstoječega Zakona o vinu in da tista prodaja, na katero smo bili najbolj pozorni, v ničemer ni okrnjena in seveda mali pridelovalci še vedno lahko prodajajo svoja vina v prostorih, kjer je to predvideno, in na način, kot

je z zakonom določeno. Zato seveda ne bomo podprli sprememb zakona in bomo glasovali proti spremembam. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljica predloga zakona gospe Ivi Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Mladi imajo v Republiki Sloveniji zaradi nekonkurenčnega gospodarskega okolja pri prizadevanju za uresničitev lastnih talentov pogosto težave. Zato smo v Novi Sloveniji ostro obsodili dejanje in odločitev Odvetniške zbornice Slovenije v aprilu letos, saj si je Odvetniška zbornica Slovenije s ciljem utrjevanja monopolnega cehovskega položaja drznila težave mladih pravnikov še povečati na način povišanja vpisnine v imenik odvetnikov z 2 tisoč 500 evrov, kar je bilo do sedaj, na kar 9 tisoč evrov. Mlad pravnik ima v tem življenjskem obdobju na eni strani kot začetnik nizke prihodke, pogosto pa ima na drugi strani visoke stroške z urejanjem stanovanjskega problema, nakupom avtomobila, z osnovanjem družine in tako naprej. Odvetniška zbornica pa se je odločila, da bi mlademu človeku ob vsem tem naložila še plačilo 9 tisoč evrov, da bi lahko sploh samostojno vstopil na trg dela. Vse to se je zgodilo v letu, ko praznujemo 25-letnico samostojne države; države, v kateri smo se odpovedali zatiranju ustvarjalnosti in monopolom, ki sodijo v neke druge čase.

Krščanski demokrati si želimo časov, v katerih bi lahko mladi z lastnimi rokami ustvarjali svojo prihodnost, Odvetniška zbornica pa je mladim pravnikom ravno v tem letu, aprila 2016, zavezala roke. Zato smo na predlog podmladka Nove Slovenije - Mlade Slovenije v postopek vložili novelo Zakona o odvetništvu, ki višino vpisnine omejuje na največ eno povprečno mesečno bruto plačo. Pojavili so se očitki o posegu našega predloga v ustavno pravico Odvetniške zbornice do avtonomije. Ob tem so številni pozabili, da imamo v naši ustavi

zapisano tudi pravico do svobodne gospodarske pobude in pravico do svobode dela. Nekateri so pozabili tudi, da Odvetniška zbornica ni le navadno društvo, ampak je v njeni pristojnosti postavljati vstopne ovire za vstop v odvetniški poklic, ki posegajo neposredno v ustavne pravice mladih pravnikov. Na trenutke je v razpravi nastal vtis, kot da nekatere skrbi le neodvisnost Odvetniške zbornice, pravica mladih do svobodne gospodarske pobude pa sploh ni pomembna. Na drugi strani pa je skladnost našega predloga z ustavo potrdila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora.

Predlog novele Zakona o odvetništvu je na Odvetniško zbornico sprožil pritisk. Njena skupščina je namreč le en sam dan pred predvideno obravnavo tega predloga zakona na matičnem delovnem telesu višino vpisnine znižala na 3 tisoč evrov. Skupščina Odvetniške zbornice je izgubila zaupanje, zato je potrebna dolgoročna in zanesljiva rešitev za preprečevanje morebitnih ponovnih poskusov omejevanja konkurence v prihodnosti. Po našem mnenju je višina vpisnine tisoč 500 evrov za možnosti mladih tudi veliko ustrežnejša kot znesek 3 tisoč evrov. Uskladitev z življenjskimi stroški, ki predstavljajo stopničasto povišanje vpisnine za 20 % – je neprimerno. Na drugi strani članarina v zbornici znaša okrog 360 evrov. Tako lahko odvetnik preko članarine kar 8 let v Odvetniško zbornico počasi vplačuje znesek, ki ga mora mlad pravnik plačati na začetku svoje samostojne poti.

Izkušnja z višanjem vpisnine nas je prepričala v to, da je najboljša rešitev tega problema zakonska omejitev višine in s tem preprečitev morebitnega ponovnega zatiranja mladih in konkurence med odvetniki.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospod Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Kot je bilo že povedano, je odbor kot matično delovno telo obravnaval predlog zakona, ki ga je kot predlagateljica predstavila gospa Iva Dimic. V svoji uvodni razpravi je poudarila, da daje obstoječa pravna ureditev Odvetniški zbornici Slovenije možnost, da brez omejitev določa vpisnino za vpis v imenik odvetnikov, hkrati pa da povišanje vpisnine z 2 tisoč 500 na 9 tisoč evrov, ki ga je sprejela skupščina te zbornice v aprilu 2016, pomeni znatno otežen dostop odvetniških kandidatov do odvetniškega poklica, kar je ocenila za neprimerno in nesprejemljivo, zato predlog zakona kot zgornja meja vpisnine določa znesek povprečne mesečne bruto plače zadnjega meseca preteklega leta v Republiki Sloveniji.

Po mnenju Zakonodajno-pravne službe bi bilo treba ob obravnavi tovrstnega predloga

zakona pretehtati tudi, ali naj se možnost vpisnine v imenik odvetnikov določi že na zakonski ravni ali pa je mogoča tudi kakšna druga rešitev, saj je trenutno obstoječa rešitev določena šele s statutom Odvetniške zbornice Slovenije.

V nadaljnji predstaviti je državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje ocenila, da ministrstvo in Vlada podpirata cilje zakona, saj veljavna pravna ureditev Odvetniški zbornici omogoča, da sama določa višino vpisnine v imenik odvetnikov brez omejitev, kar se je na skupščini izkazalo kot ekscesen primer. Ker pa je Vlada ocenila, da omejitev predlagatelja zakona Nove Slovenije ni v skladu s 137. členom Ustave, je predlagala tudi amandma, po katerem se višina vpisnine v Odvetniško zbornico uredi s statutom te zbornice, ki pa ga potrjuje Vlada.

Predstavnica Državnega sveta je povedala, da Komisija Državnega sveta za državno ureditev predloga zakona ne podpira ter ocenjuje, da obravnavne spremembe niso potrebne na tak način in da so preuranjene.

V razpravi ostalih vabljenih je predsednik Mladinskega sveta Slovenije gospod Tin Kamp izrazil podporo predlogu zakona in poudaril, da je omejevanje vstopa mladih na trg dela s tovrstnih samovoljnimi posegi zbornic nedopustno in v nasprotju s poudarjenim pomenom medgeneracijske solidarnosti in ustvarjanja enakih možnosti. Predsednica Zbora odvetniških kandidatov pri Odvetniški zbornici je podprla znižanje vpisnine, ki ga je zbornica sama sprejela 1. 6., zaradi česar po njenem mnenju predlagane spremembe zakona niso bile več potrebne. Ocenila je namreč, da je dovolj, da Odvetniška zbornica te stvari rešuje sama. Predsednik Odvetniške zbornice gospod Završek pa je poudaril, da se ne predlagatelj ne Vlada nista posvetovali z zbornico glede sprememb, po njegovem mnenju pa sta tako rešitev predlagatelja kakor tudi amandmaji Vlade nesistemski in neustavni in da posegata v avtonomijo zbornice in odvetništva, o čemer bodo po potrebi sprožili spor tudi na Ustavnem sodišču.

V razpravi poslank in poslancev je bilo izpostavljenih več konkretnih vprašanj, tudi dilem, vezanih na javno pooblastilo in na višino vpisnine, ki je bila določen na 9 tisoč evrov, ter vprašanje ustavnosti tovrstnih predlogov rešitev tako vladnega kot predloga predlagatelja, vendar je bilo na koncu z 11 glasovi za in nobenim proti ocenjeno, da je sprejemljiv amandma Vlade k 1. členu, tako da je amandma Nove Slovenije postal brezpredmeten, odbor pa je predloge členov zakona sprejel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za pravosodje gospe Tini Breclj.

TINA BRECELJ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci!

Vlada Republike Slovenije meni, da prvotni predlog skupine poslancev zasleduje ustrezen cilj in izhaja iz pravilne predpostavke, da veljavna ureditev daje Odvetniški zbornici možnost, da brez omejitve določi vpisnino v imenik odvetnikov, kar je omogočilo tudi ekscesni dvig vpisnine aprila letos. Vendar pa prvotno predlagana rešitev po mnenju Vlade ni skladna z ustavno opredelitvijo odvetništva oziroma vanjo nesorazmerno posega. Rešitev pa po našem mnenju tudi sistemsko ni ustrezno umeščena, saj v skladu z veljavno ureditvijo vprašanja glede zagotavljanja sredstev za delo zbornice ureja statut zbornice in ne zakon. Ker pa menimo, da je treba vprašanja glede vpisnine v imenik odvetnikov sistemsko urediti tudi za prihodnje, smo predlagali amandmaje k besedilu predloga zakona, ki so bili na Odboru za pravosodje sprejeti. Tako predlagamo, da se v 31. členu Zakona o odvetništvu določi, da vpisnino za vpis v imenik odvetnikov in njeno višino določa statut Odvetniške zbornice. Odločitev glede višine vpisnine bo tako še vedno prepuščena stanovski organizaciji, javni interes pa bo varovan v postopku sprejemanja statuta Odvetniške zbornice, saj je v skladu z veljavno ureditvijo k statutu zbornice potrebno soglasje Vlade.

Pri zakonskem urejanju vprašanj s področja odvetništva se vedno soočimo z vprašanjem ustavne presoje, da je odvetništvo samostojna in neodvisna služba. Zavedamo se, da je samostojnost avtonomnega združenja odvetnikov nujen pogoj za neodvisnost in samostojnost odvetništva in jo je kot tako treba spoštovati. Vendar pa je članstvo v zbornici za odvetnike, ki opravljajo odvetniški poklic, obvezno, kar zbornici zagotavlja monopol. Poleg tega pa je zbornica nosilka javnih pooblastil, zaradi česar ima njena avtonomija svoje omejitve, ki jih narekuje javni interes. Prav izraziti javni interes je tisto, kar to zbornico, kot ugotavlja tudi Služba Vlade z zakonodajo v svojem poročilu, loči od ostalih. In če javnega interesa Odvetniška zbornica ne zagotavlja, je dolžnost resorno pristojnega ministrstva in Vlade, da odreagirata.

S predlogom, ki je pred vami, se zato uvaja tako imenovani sodelovalni model med državo in odvetniškim stanovskim združenjem. Tak način ne pomeni avtoritativnega in enostranskega omejevanja višine vpisnine, temveč predstavlja dialog med Odvetniško zbornico in Vlado, ki bo zagotovil, da posamezno odločitev glede višine vpisnine mladim pravnikom ne bo preprečevala dostopa do odvetniškega poklica. Hkrati se s predlogom zakona predlaga tudi prehodna določba, po kateri do uveljavitve dopolnitve statuta zbornice, ki bo ustrezno določilo vpisnino za vpis v imenik odvetnikov in njeno višino, velja višina vpisnine, ki je veljala 1. aprila letos. Na Vladi sicer pozdravljamo sklep izredne skupščine Odvetniške zbornice z dne 1. junija letos, torej, da se vpisnina zniža na 3 tisoč evrov, vendar pa kljub temu vztrajamo pri

predlaganih rešitvah in menimo, da je treba vprašanje vpisnine sistemsko za naprej urediti. Glede na vse navedeno ocenjujemo, da predlagani zakonodajni okvir ustreza ustavnim zahtevam po samostojnosti in neodvisnosti odvetništva, potrebi po varovanju javnega interesa ter ustreznemu sistemskemu urejanju področja, zato je nujno sprejeti dopolnitev zakona, ki je pred vami, s katero bo tudi v bodoče vprašanje določanja višine vpisnine v imenik odvetnikov sistemsko urejeno. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav državni sekretarki. Spoštovani poslanke in poslanci!

Razlog, zaradi katerega danes obravnavamo novelo Zakona o odvetništvu, je odločitev Odvetniške zbornice, da vpisnino za vpis v imenik odvetnikov poviša z doslej veljavnih 2 tisoč 500 evrov na neverjetnih 9 tisoč evrov. Za tako drastično povišanje so se odločili na skupščini, ki je potekala aprila letos. Po burnem odzivu in številnih kritikah tako stroke kot tudi javnosti so predlagatelji vložili novelo Zakon o odvetništvu s predlogom, da se kot zgornja meja vpisnine določi znesek povprečne mesečne bruto plače zadnjega meseca preteklega leta v Republiki Sloveniji. Decembra lani je ta znašala nekaj manj kot tisoč 600 evrov.

V Poslanski skupini Desus se s potezo Odvetniške zbornice, s katero se praktično čez noč drastično dviguje višina vpisnine, ne strinjamo. V Poslanski skupini Desus namreč vlagamo posebno skrb in namenjamo pozornost najšibkejšim članom naše družbe. To povišanje pa otežuje vstop v odvetniški poklic predvsem tistim odvetniškim kandidatom, ki izhajajo iz socialno šibkejših okolij. Za marsikaterega mladega je že študij velik finančni zalogaj. Mladi pravniki, ki si želijo opravljati poklic odvetnika, morajo po uspešno zaključenem študiju opraviti še zahteven pravniški državni izpit, da bi končno prišli do možnosti samostojnega opravljanja poklica. Če nekdo vложи tolikšen trud, mu je treba omogočiti, da opravlja poklic, za katerega se je šolal. Žal je poteza Odvetniške zbornice omejujoča in de facto preprečuje dostop do članstva v zbornici predvsem mladim pravnikom. Odvetniški kandidati namreč nimajo visokih plač in če se jih omeji s tako visoko vpisnino, bo le redkokateri lahko prišel do odvetniškega poklica. Seveda razumemo tudi argumente Odvetniške zbornice, da se iz vpisnin financirajo izobraževanja in da so jo nazadnje povišali pred 13 leti, vendar ponavljam, da tako drastično povišanje res ni sprejemljivo.

Ustava Republike Slovenije opredeljuje odvetništvo kot samostojno in neodvisno službo, kar pomeni, da je zbornica avtonomna pri odločanju o višini vpisnin, vendar v Poslanski skupini Desus menimo, da je ne glede na neodvisnost odvetništva treba varovati tudi javni interes. Vpisnina ne bi smela biti tako visoka, da bi jo zmogli plačati le posamezni premožnejši kandidati. Poleg tega pa imamo državljanke in državljani pravico, da izbiramo med odvetniki, z določanjem previsoke vpisnine pa se omejuje tudi konkurenca na področju odvetništva.

Ne glede na to, da je Odvetniška zbornica pod pritiskom javnosti na skupščini v začetku tega meseca znižala vpisnino na 3 tisoč evrov, v Poslanski skupini Desus menimo, da je treba sprejeti novelo zakona, da se v bodoče prepreči podobne poskuse drastičnih zvišanj vpisnine.

V Poslanski skupini Desus zato podpiramo dopolnjeni predlog zakona, ki določa, da bi se vpisnina določila v statutu Odvetniške zbornice, za varovanje javnega interesa pa je poskrbljeno tako, da k statutu poda svoje soglasje Vlada.

V Poslanski skupini Desus podpiramo rešitev, da do sprejetja dopolnitev statuta Odvetniške zbornice, ki bo določal višino vpisnine, velja višina, ki je veljala pred aprilsko spremembo, torej 2 tisoč 500 evrov. V skladu z navedenim bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Tudi skozi včerajšnjo skoraj 15-urno razpravo smo si bili ne glede na mnenja, stališča in strani v tem zboru enotni v nekaterih stvareh, in to je, da morajo imeti vsi, še posebej ranljive skupine in mladi, enake možnosti in priložnosti, da si s svojim znanjem, delom in ustvarjalnostjo ustvarijo eksistenčni okvir in zmožnost, da od svojega poštenega dela dostojno živijo. Eden glavnih globalnih izzivov je, kako zagotoviti trajnostna delovna mesta mladim, kako ustvariti okolje, kjer bodo skozi lastno odgovornost lahko poskrbeli tudi za to, da bodo imeli svoje delo, in kako preprečiti razne oblike izkoriščanja mladih, bodisi skozi brezplačna pripravništva, prekarizacijo in druge oblike nestandardne in netrajnostne oblike zaposlovanja. Na mnoge od teh izzivov smo v času krize in po krizi odgovarjali s številnimi ukrepi in zakonskimi predlogi od jamstva za mlade do aktivne politike zaposlovanja pa vse do omejevanja brezplačnih pripravništev v javni upravi. Zato je toliko bolj nesprejemljiva poteza Odvetniške zbornice Slovenije, ki je z enim mahom, z določitvijo vpisnine 9 tisoč evrov, za katero seveda verjamemo, da se niso strinjali večinsko

odvetnice in odvetniki, pa vendar s prisotnimi na skupščini, onemogočila številnim mladim dostop do tega poklica; dostop do možnosti, da skozi svoje znanje ustvarijo svoj eksistenčni okvir. In ne glede na avtonomijo, ki jo Socialni demokrati spoštujemo, je naloga zakonodajalca, je naloga politike, da v tovrstnih primerih posežemo in zagotovimo enake možnosti tudi tistim, ki nimajo materialne osnove, da bi tovrstne dvige lahko prenesli ali preživeli, in preprečimo, da bi možnost biti najboljši v svojem poklicu bila najprej pogojena s tem, ali ima tvoja družina možnost materialno zagotoviti prvo stopničko. Pogoji za biti uspešen in dober mora biti lastna volja, znanje, uspešnost in trdno delo, ne pa, ali so tvoji starši, stari starši pred tem ustvarili dovolj, da ti možnost sodelovati v tej igri plačajo ali kupijo.

Ne glede na to, da je Odvetniška zbornica s svojo drugo skupščino sama v bistvenem delu popravila napako prve skupščine, ki je dvignila vpisnino na 9 tisoč evrov, je bilo dano jasno sporočilo, da skozi svojo avtonomijo lahko tudi v bodoče kadarkoli in kakorkoli, glede na lastne interese oziroma interese prisotnih, poseže v temeljne pravice do dostojnega dela in do enakopravnosti mladih ali pa tudi tistih manj mladih, ki se odločajo za vstop v odvetniški poklic. Zato Socialni demokrati podpiramo predlog zakona z amandmaji, ki jih je predlagala Vlada, saj za slednje ocenjujemo, da so primerna rešitev, ki na eni strani omogoča ohranjanje avtonomije odvetništva, kar je prav, na drugi strani pa skrbi za korektiv v primeru, da bi prišlo do ponovnih ekscesnih dejanj.

Ocenjujemo, da je Vlada Republike Slovenije primerna institucija, ki je ne nazadnje imenovana od Državnega zbora, v katerem sedimo predstavnice in predstavniki ljudi, zato je to dovoljšnja garancija, da avtonomija odvetništva ne bo hkrati tudi možnost za zapiranje tega ceha oziroma za poseg v temeljne pravice in dostojnost mladih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem! Zakon, ki ga obravnavamo danes, je posledica odločitve Skupščine Odvetniške zbornice Slovenije, kot smo že slišali, in sicer odločitve, da vpisnino za vpis v imenik odvetniku dvigne na neverjetnih 9 tisoč evrov.

Kljub temu da je skupščina 1. junija 2016 sprejela nov sklep, s katerim je vpisnina znižala na 3 tisoč evrov, se ne moremo pretvarjati, da do tega nedopustnega dviga ni prišlo. Če poskus Odvetniške zbornice tokrat ni uspel, pa je vprašanje, kaj bi se zgodilo, če odločitev ne bi naletela na tako močen odziv in predvsem odpor javnosti. Najverjetneje bi bil po novem odvetniški poklic dostopen le tistim mladim iz premožnih družin. Če želimo

preprečiti, da bi se to v prihodnosti zgodilo, moramo to narediti na zakonski ravni. Obljubam Odvetniške zbornice, da se takšen ekces ne bo več zgodil, preprosto ne gre verjeti, sploh če v poštev vzamemo njihov odpor zoper kakršnokoli spremembo na tem področju. Odvetniška zbornica je namreč že napovedala ustavni spor in to kljub temu, da zakon po sprejemu dopolnil Vlade in koalicije o višini vpisnine sploh ne govori več. Vse, kar piše v zakonu danes, je zgolj to, da mora Odvetniška zbornica vpisnino in njeno višino določiti v svojem statutu. A tudi to je očitno za zbornico preveč. Argumentna stran Odvetniške zbornice je zgolj ena: po njihovem mnenju gre za nedopusten poseg v neodvisnost in samostojnost odvetništva, ki je določena na ravni ustave. Tukaj se je vsekakor treba vprašati, kaj ta neodvisnost in samostojnost pravzaprav pomenita.

V Združenju levici ne pristajamo na argumente, da ta določba ustave pomeni, da morajo biti odvetniki upravičeni do vseh vrst privilegijev. Namen te določbe je povsem drugačen. Neodvisnost in samostojnost odvetnikov je treba zagotavljati zaradi zaščite strank v postopku. Ta določba ščiti zgolj interes strank, ne pa privilegijev odvetnikov, ki jih zastopajo. To je tudi edina logična razlaga te ustavne določbe.

Živimo v sistemu, kjer lahko državljanke in državljane pred sodišči zastopa zgolj odvetnik in ravno zaradi tega je država tista, ki mora področje odvetništva urediti tako, da ima vsak zagotovljen dostop do odvetniških storitev. A te možnosti so vedno bolj omejene. Socialno šibki imajo namreč iz leta v leto manj možnosti, da si zagotovijo ustrezno pravno svetovanje in zastopanje, ko ga potrebujejo. Vedno dražje odvetniške storitve in pozivi k zvišanju že tako visokih odvetniških tarif, odločitev Vlade in koalicije za krčenje pravice do brezplačne pravne pomoči in ukinitvev brezplačnega pravnega nasveta je le nekaj zgrešenih predlogov ali pa rešitev, ki med ljudmi še bolj poglobljajo občutek, da imamo v Sloveniji dve pravni državi; eno za bogate in drugo za revne. In takšno mnenje je na žalost vedno bolj upravičeno. V labirintu pravnih predpisov in pisanj, s katerim se soočamo v vsakdanjem življenju, se lahko posameznik brez ustrezne pravne pomoči kaj hitro znajde v brezupni situaciji. Pri materialno šibkejših se to zgodi veliko prej.

Tako se v praksi na primer zgodi, da posameznik prejme sklep o izvršbi na stanovanje. Če tak posameznik ne najde ustrezne pravne pomoči ali pa se je ne more preprosto privoščiti, bo kaj hitro zamudil vse možnosti, da prepreči prodajo stanovanja ter posledično deložacijo. Po drugi strani pa nekemu, ki s finančnimi in pravnimi strokovnjaki skriva svoje premoženje, se kaj takšnega ob zastopanju dragega odvetnika zagotovo ne bo in ne more zgoditi. V takšnih primerih se ne gre

sklicevati na neodvisnost in samostojnost odvetniškega poklica.

Država je tista, ki mora rešiti ta problem, in država je tista, ki lahko zagotovi, da bodo imeli prav vsi enake možnosti pri zaščiti svojih pravic. To pa se lahko zagotovi le s spremembo zakonodaje. Je pa tudi dvig vpisnine na 9 tisoč evrov, ki bi materialno šibkejšim vsekakor krepko zmanjšal možnost za vstop v odvetniške vrste, jasen pokazatelj stanja znotraj kroga odvetnikov. Glede na to, da skupščina nima posebnih določb o sklepčnosti, pa lahko tovrstne spremembe doseže že peščica posameznikov. Dvig vpisnine je namreč sprejelo zgolj 63 od skupno okoli tisoč 700 odvetnikov.

Vse to jasno kaže na potrebo po spremembah zakonodaje in sprememba, ki bo zagotovila, da poklic odvetnika ni dostopen zgolj posameznikom iz bogatih družin, je potrebna in utemeljena. Zaradi tega jo bomo v Združenju levici tudi podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka gospa Tina Breclj, spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Oblikovanje okolja, v katerem bodo mladi lahko preko svojega dela uresničili svojo ustvarjalnost in znanje, je eden izmed najpomembnejših ciljev Nove Slovenije. Prav zato je naš podmladek Mlada Slovenija pripravil odziv na povišano vpisnino v imenik odvetnikov. Ta ukrep je v obliki novele Zakona o odvetništvu danes pred nami. Predlagana rešitev je zelo jasna: vpisnina naj bo omejena z zneskom ene povprečne mesečne bruto plače. Višina vpisnine za vpis v imenik odvetnikov deluje kot vstopna ovira za opravljanje odvetniškega poklica, zato je v skladu z ustavnimi pravicami do svobodne gospodarske pobude in svobode dela zakonska omejitev te vpisnine na višino povprečne mesečne bruto plače sorazmerna. Ko na tehtnico postavimo pravico Odvetniške zbornice do avtonomije na eni strani in pravico mladih do svobodne gospodarske pobude na drugi strani, je za Novo Slovenijo prioriteta povsem jasna: mladi v Sloveniji pri svojem delu potrebujejo svobodo, ne pa zatiranja takšnih ali drugačnih zbornic. Gospe in gospodje, mi moramo prenehati z vzdrževanjem, z negovanjem takšnega družbenega stanja, družbenih razmerij, ki bi hromila, ki bi paralizirala potencialne uspešnih in nadarjenih.

Vladni amandma v predlog zakona prinaša ureditev, po kateri bo Vlada sama odločila, ali je višina vpisnine ustrezna ali ne. Predlog Vlade pomeni sicer v primerjavi s sedanjim stanjem korak naprej, vendar pa bi bila

po našem mnenju boljša zakonska omejitev višine. Dokončna preprečitev omejevanja konkurence v odvetništvu ostaja v rokah vsakokratnih prihodnjih vlad. Na vlado se bo vsekakor povečal pritisk tistih, ki jim je v interesu višja vpisnina. Koliko tega pritiska bodo prihodnje vlade vzdržale, ne vemo. Poleg tega ne obstaja nikakršno vladno stališče o tem, kakšna naj bo višina. Zakonska omejitev višine vpisnine pa na drugi strani konkretno, zanesljivo in dokončno rešuje problem omejevanja konkurence. V Novi Sloveniji danes opozarjamo in napovedujemo, da bomo stanje na tem področju budno spremljali še naprej. Če bo Vlada v prihodnosti podala soglasje k ekscesnemu povišanju vpisnine, kot se je zgodilo tokrat, bomo predlog zakona ponovno vložili, ta naša namera je zelo odločna.

Čeprav rešitev iz vladnega amandmaja ni tako zanesljiva kot prvotni naš predlog, pa zasleduje isti cilj. V Novi Sloveniji smo veseli, zadovoljni in hvaležni za konstruktivno razpravo in podporo vseh poslanskih skupin. Veseli pa smo tudi, da naš predlog podpira Mladinski svet Slovenije. Poenotenje koalicije in opozicije pri podpori Zakonu o odvetništvu Nove Slovenije gotovo pomeni korak v smeri proti bolj normalni Sloveniji. Nižja vpisnina pomeni večjo konkurenčnost in obenem boljše možnosti za mlade sposobne pravnike, ne glede na njihovo finančno ozadje. Zbornica naj se pretežno financira iz članarine odvetnikov, ne pa iz vpisnin odvetniških kandidatov. Kriterija za vstop mladih med odvetnike naj bosta znanje in sposobnost, ne pa denar.

Povsem jasno je, da bomo poslanci Nove Slovenije Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Lilijana Kozlovič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani kolegi in kolegi in predstavniki Vlade!

Torej, soočeni smo s situacijo, ko je Odvetniška zbornica nerazumno dvignila vpisnino, torej z 2 tisoč 500 evrov na 9 tisoč evrov. Čeprav je kasneje znižala na 3 tisoč evrov, mislim, da je bila tako celotna javnost kot tudi strokovna javnost nad tem nekako presenečena in tudi zaskrbljena. Predlagatelj je predlagal, da se neposredno v zakonu določi višina vpisnine in tako omeji na višino, ki ne bi presegala višine povprečne mesečne bruto plače v zadnjem mesecu, decembru, v Republiki Sloveniji.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo enakega mnenja, da je treba to vprašanje urediti, se pa glede načina, kako urediti s predlagateljem ne strinjamo in se z

njim v bistvu v tem delu razlikujemo. Namreč, vemo, da je odvetniško kot tako vpisano v ustavo, da je to samostojna in neodvisna služba. Njen temeljni namen in tudi javno pooblastilo je dano, zato da ljudem zagotavlja plačano pravno pomoč, zato da varuje ustavne kategorije, še posebej človekove pravice, in menimo, da s tem se zagotavlja tudi svoboda posameznika, ki lahko s pomočjo odvetništva varuje svoj status. Prav zaradi tega menimo, da ureditev neposredno v zakonu, tako kot predlaga predlagatelj, lahko pomeni poseg v avtonomijo. Naslonili smo se tudi na mnenje Zakonodajno-pravne službe in tudi odločbe Ustavnega sodišča, ki se je v enem primeru že izrekla in neposredno povedala. Vsebinsko gledano se samostojnost odvetniške službe nanaša na urejanje vprašanj, ki zadevajo položaj odvetnikov in njihove stanovske organizacije. Zakonodajalec mora nedvomno urediti tudi ta vprašanja, vendar ne izčrpno, temveč mora določena vprašanja pustiti avtonomnemu urejanju znotraj odvetniškega poklica.

Zato podpiramo predlagani amandma Vlade Republike Slovenije, ki ohranja samostojnost in neodvisnost Odvetniške zbornice Slovenije in tega poklica, določa pa, da je treba to vprašanje urediti v statutu, nad njim pa bo bedela Vlada, ki je zadolžena, da skrbi za javni interes. Sočasno bo pa tudi zakon zagotovil, da bo vpisnina ostala na ravni, kot je bila predhodno določena, dokler se to vprašanje ne bo uredilo, tako kot predlaga Vlada. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Spet smo pri samostojnosti in neodvisnosti in strokovnosti. O tem smo govorili tudi včeraj: samostojnost, neodvisnost, strokovnost. Samostojno, neodvisno in strokovno je Odvetniška zbornica pred 10 in nekaj leti določila, da je vpisnina za vstop v odvetniški poklic 2 tisoč 500 evrov. Pred nekaj meseci je samostojno, neodvisno in strokovno Odvetniška zbornica določila, da je vpisnina 9 tisoč evrov. 9 tisoč evrov! Posamezni najbogatejši odvetniki so tam zahtevali celo 12 tisoč evrov.

Zdaj pa pogledjmo, kako je v tujini. Tirolska – 570 evrov, Gornja Avstrija, namreč tukaj gre po pokrajinah – 340 evrov, Brandenburg – 300 evrov, Frankfurt – 160 evrov, na Češkem – 320 evrov. Gospe in gospodje, ali se bo kdo zamislil? Se pravi, od 160 pa tam do 570 evrov v državah tipa Avstrija, Nemčija, kjer so dohodki več kot dvakrat višji kot pri nas v Sloveniji. Mi pa še vedno prisegamo na samostojnost, neodvisnost in strokovnost. Pod temi pojmi je zloraba, zloraba in zloraba. Če vas s temi številkami nisem prepričal, potem vam bog

pomagaj, jaz vam ne morem. Poglejte, zakaj bi bila v Sloveniji vpisnina za vstop v odvetniški poklic 9 tisoč evrov? Odvetniška zbornica je sicer to znižala potem na 3 tisoč evrov pod pritiskom javnosti. In vsi mi se strinjamo, da to ni dopustno. Jaz sem zelo pozorno poslušal stališče Združene leve, s katerimi se nikoli ne strinjam, ampak pravzaprav se da podpisati pod to, kar je njihov predstavnik povedal. Zelo podrobno sem poslušal tudi stališča vseh ostalih vas. Vsi se strinjate s tem, da je to nedopustno. Vendar povejte mi, zlasti v SMC, kakšna razlika je med tem, če v zakon zapišemo znesek, in med tem, kar predlagate vi, da bo potom statuta in soglasja Vlada to kontrolirala. Nekega dne ob neki vladi, vseeno kateri, recimo, da je njeno zadnje zasedanje, bo tak statut šel gladko skozi, ker pod točko A tisti, ki ste bili v vladi, vidim samo gospoda Vebra, ker se take stvari obravnavajo pod točko A, vemo, da zgleda situacija tako, predsednik Vlade reče točka A od 1. do 70. točke, pogleda po dvorani in reče hvala lepa, sprejeto. Kar je tudi normalno, ker mora biti prej usklajeno. To velja za vse. In na tak način bomo nekega dne spet dopustili, da bo prišlo do ekscesa. Nobene razlik ni med tem, ali to določimo z zakonom poslanci, ker gre za 90 ljudi, ali če to kontrolira nek uradnik na Vladi in pravočasno opozori Vlado ali je pa sploh ne opozori. Jaz mislim, da z vidika ustavne samostojnosti te službe ni nobene razlike. Naš predlog je pravzaprav – kakšen? Da še enkrat ponovim številke. Iz 2 tisoč 500 evrov so šli na 9 tisoč evrov in vrnili na 3 tisoč evrov. NSi-jeva številka, če sem prav razumel, je okoli tisoč 500 evrov, če stvari poenostavimo. Mi smo pa vložili amandma, po katerem je vpisnina približno 790 evrov. Teh 790 evrov, kar mi predlagamo, je še vedno trikrat ali štirikrat več kot v Frankfurtu ali pa v deželah Nemčije in Avstrije in tako dalje. In nobenega razloga ni, gospe in gospodje iz koalicije, da še vedno požegnate z zakonom situacijo, ki se glasi 3 tisoč evrov, to je preveč. Mi bomo zakon podprli, če bo sprejet naš amandma ali pa rešitev Nove Slovenije, sicer pa ne bomo prevzeli odgovornosti za tako rešitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. junija. Amandmaja Poslanske skupine SDS k 1. in 1.a členu sta vsebinsko povezana, zato bomo o njiju razpravljali skupaj. V razpravo dajem 1. in 1.a člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Besedo ima gospa Iva Dimic, predlagateljica. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Še enkrat. V Novi Sloveniji resnično želimo, da ostane odvetništvo v javnem interesu, to pomeni, da zagotovimo vsakemu posamezniku v Republiki Sloveniji pravno varstvo in pravne nasvete. Iz tega naslova smo potem tudi sledili pri vlaganju zakon to smer, da mora odvetništvo postati odprto in dostopno vsakemu in vsakomur in da se znotraj ceha odvetništva ne more delati monopole, ki nekomu preprečujejo s previsoko vpisnino, govorim še vedno o vpisnini 9 tisoč evrov, zakaj takrat je nastal naš predlog zakona, ne morejo omejevati vstopa na trg dela mladim odvetnikom ali starejšim, tistim, ki so se odločili, da bodo svoje delo posvetili reševanju najšibkejših. Ker jaz mislim, da tisti, ki išče pravno pomoč, je v nekem smislu najšibkejši, ker išče pravno varstvo v državi. Da pa je potekala na odboru razprava in da je Odvetniška zbornica Slovenije vseeno, kljub vsemu vstopila korak nazaj, je verjetno pripomogel tudi naš predlog zakona. Ministrstvo je povedalo, da naš zakon zasleduje ustrezen cilj, naš zakon je zasledoval ustrezen cilj, in to je ekscesni dvig vpisnine. Če pogledam s tega zornega kota, vpisnina 9 tisoč ali po našem predlogu povprečna bruto plača za zadnji mesec preteklega leta, je velika razlika. Tukaj tudi z vidika mladih kandidatov za odvetnike ne vidim smisla zastopanja njihovega stališča, ko je bilo rečeno na odboru, da za njih pa predstavlja vpisnina 3 tisoč evrov, kakor je potem Odvetniška zbornica sprejela en dan pred samo obravnavo na odboru, da je 3 tisoč evrov pa čisto sprejemljiva za vse mlade in bodoče odvetnike. Vpisnina 3 tisoč evrov. Na drugi strani naš zakon ponuja vpisnino tisoč 500 evrov. Seveda, opozicijska stranka SDS je predlagala še nekoliko nižjo vpisnino na današnji obravnavi. Vpisnino lahko mi vložimo ponovno amandma pa rečemo, vpisnine ni, saj tukaj potem lahko preigravamo različne variante. Ampak mislim, da smo se skupaj na odboru, tako opozicija kot koalicija, strinjali, da je treba na tem področju postaviti neke varovalke in na tem področju poskrbeti, da te vpisnine ne bodo šle v neke ponovne ekscesne dvige. Se mi zdi, da je bil to korak naprej narejen na približevanju dostopnosti in zastopanju javnega interesa za vse državljanke in državljane. Obvezno članstvo pa ostaja po mnenju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati še vedno vprašanje. Še vedno. Tega se sicer nismo dotaknili, ampak moramo vedeti, da obvezno članstvo povzroča tudi neke vrste monopol na tem področju. V Novi Sloveniji zagovarjamo načelo, da obveznega članstva ne bi smelo biti v nobeni zbornici. In s tega vidika gre tudi potem vsa naša nadaljnja razprava v to smer, da je treba razmisliti tudi o obveznem članstvu tudi v odvetniških vrstah in vseh ostalih zbornicah, ki so še vedno obvezne. Za primer lahko dam Obrtno zbornico – ukinitve obveznega članstva v preteklih treh letih, se mi zdi, da je, in po vseh občutkih, kazalcih in po vsem, kar povedo tudi predstavniki Obrtne zbornice, je bila ta odločitev,

čeprev se tisti trenutek ni zdel prava, prava. Obrtna zbornica ima dejansko zdaj bolj enotno, bolj močno članstvo in s tega vidika tudi bolje dela. In ravno to tudi zagovarjamo tudi pri obveznem članstvu v Odvetniški zbornici, da bi takšna oblika neobveznega članstva pripomogla k boljšim storitvam tudi za vse tiste, ki iščejo takšno in drugačno pomoč. Še vedno obžalujemo ukinitvev brezplačne prve pravne pomoči, ki je vezana na cenzus. Ne zdi se nam pošteno z vidika, da te trenutno ta cenzus nekje 577 evrov na družinskega člana, kar pomeni, da če nekdo preseže ta cenzus za en evro, si lahko plača vse odvetniške stroške. Nekdo pa, ki pa dobi za 1 evro manj, je pa upravičen do brezplačne pravne pomoči. Po mnenju Poslanske skupine Nove Slovenije to ni ustrezna ureditev brezplačne prve pravne pomoči.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite. Besedo ima gospod Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz sem verjetno eden tistih, ki bo imel največje zadržke pri sprejemanju tega zakona. Jaz ne bom podprl niti amandmaja niti samega zakona.

Jaz se strinjam z marsikaterimi pomisleki, ki ste jih izrekli. Jaz sem bil eden od tistih prvih, ki sem tudi na teh internetnih omrežij obsodil to dejanje skupščine zbornice, to se mi zdi popolnoma nedopustno, kar so si, kar si tisti skupek odvetnikov privoščil, ko je vpisnino povečal štirikrat. Strinjam se s tem, da to pomeni neko omejitev, in to ne neko kvalitativno omejitev vstopa mladih odvetniških kandidatov na področje, ampak pravzaprav neko omejitev, ki izhaja iz nekega premoženjskega statusa. Ampak ne smemo pozabiti na to, da je bila ta odločitev zadržana s strani odbora Odvetniške zbornice in da je bila na koncu tudi s skupščino spremenjena, tako da je na koncu vpisnina določena na znesek 3 tisoč evrov.

Moji pomisleki gredo v to smer, da držijo sicer ti pomisleki, da se lahko s tem omejuje neka konkurenca, seveda ne za vse, omejuje se za tiste, ki so za ta poklic zainteresirani. Mene čudijo nekatere razprave, kot da se to tiče pravzaprav vseh, to se pravzaprav tiče samo tistih univerzitetnih diplomiranih pravnih, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje tega poklica.

Skrbi me pa nekaj drugega. Odvetništvo je ustavna kategorija, ustava govori o neodvisnosti in samostojnosti. Ustavno sodišče je že interpretiralo to samostojnost kot neko samostojnost v smislu organiziranje tega ceha in moji pomisleki gredo v tej smeri, da se pravzaprav s tem zakonom nekako določa bodisi z enim ali drugim predlogom, da o določenih zadevah, ki so pomembne za delovanje same zbornice, odloča bodisi Državni

zbor bodisi Vlada. Sicer res piše v amandmaju, ki ga predlaga Vlada, da Odvetniška zbornica sama določa to višino vpisnine s statutom, ampak ne smemo pozabiti, da v Zakonu o odvetništvu piše, da k statutu daje soglasje Vlada, se pravi, da bo ta Odvetniška zbornica odvisna od soglasja Vlade. Sedaj smo že slišali s strani opozicijskih vrst, da ne bo potem Vlada res to takoj kar zvišala, kar pomeni, da neki element, ki pomeni financiranje te zbornice, že predstavljamo v neko politično debato. Jaz pa mislim, da to ne bi smelo biti, zaradi tega, ker če bo šlo tako naprej, bo kljub predlogu Odvetniške zbornice lahko Vlada rekla, mi tega ne bomo, mi tega ne bomo, podobno se dogaja pri odvetniški tarifi. To se bo dogajalo 15, 20 let. Odvetniška zbornica ima vedno več članov, vedno več zadržitev. Opravlja izobraževanja, opravlja disciplinske postopke in podobno, ne dobiva praktično nobenih sredstev od države, financira se sama. Če bo omejena v tem svojem financiranju na ta način, da bo Vlada rekla, ne boste povišali, ne boste povišali, verjamem, da bo dolgoročno padla tudi kvaliteta dela odvetništva. Če se bo zgodi, se bo seveda postavilo v politiki vprašanje, kaj če bi mi to malo reorganizirali ali celo razpustili Odvetniško zbornico pa bi o tem odločalo ministrstvo. Tu smo pa tam, ko o nekem pomembnem elementu pravosodnega sistema začne odločati politika. Si predstavljate situacijo, da, recimo, o vprašanjih, o katerih odloča Odvetniška zbornica, odloča ministrstvo? Da ministrstvo podeljuje licence za opravljanje odvetniškega poklica? Ali pa, da vodi disciplinske postopke zoper odvetnike, da se znajde en politik, se je že kakšen znašel v postopku in, bom rekel, vlada, ki je, recimo, opozicijska, temu politiku, pravosodni minister sproži postopek zoper njegovega odvetnika? Jaz se tega bojim. Zaradi tega imam pomisleke zoper ureditev, ki vedno znova in znova nekako daje več in več pristojnosti in vpliva bodisi Vlade bodisi Državnega zbora nad tem poklicem, ki naj bi bil oziroma je po sami ustavi samostojen. Seveda imam pomisleke tudi glede retroaktivnosti te ureditve, tako da jaz razumem to razpravo in še enkrat ponavljam, to, kar je naredila Odvetniška zbornica, je nedopustno. Ampak tudi v luči tega, da je bila ta reakcija nek odziv v prvi vrsti na opozorila odvetniških kandidatov, ki jih to najbolj prizadene, se mi zdi zelo pomembno pri našem odločanju, da so na koncu tudi ti odvetniški kandidati povedali, da si ne želijo te intervencije države. Oni so to rekli, da si ne želijo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Jaz bi želela tudi komentirati to zadevo. Predstavila sem tudi stališče poslanske skupine, ki je v tem, da seveda podpiramo stališče odbora glede reševanja te zadeve, kajti tudi v naši poslanski skupini smo bili neprijetno presenečeni, če tako besedo uporabim, nad tem neverjetnim povišanjem višine vstopnine za vpis v Odvetniško zbornico, ki jo morajo plačevati predvsem kandidati za odvetnike, to se pravi, mladi pravniki, ki se pred tem zaposlijo v odvetniški pisarni za dokaj nizko plačo, če tako rečem.

To, da gre v tem primeru za nek cehovski pristop, te besede se ne morem ogniti, ker dejansko tako je. Mislim, da v takih primerih, ko je prisoten tudi javni interes, kar je zagotavljanje odvetniške pravne pomoči državljanom, je javni interes in seveda mora v okviru tega javnega interesa biti zagotovljena tudi primerna cena, to je odvetniška točka, ki sicer ni zdaj predmet te razprave, ampak ko smo preračunavali te spremembe, ki jih je Odvetniška zbornica potem sprejela, smo videli, da se je naslonila na neko točko, ki še ni določena v taki višini. Skratka, menim, da v naši družbi seveda moramo zasledovati ta javni interes in moramo zasledovati tudi to, da smo mi socialna država po ustavi in da je zato treba zagotoviti tudi socialno šibkejšim kandidatom, ki so prišli skozi študij tako daleč, da bi postali odvetniki, da jim damo možnost – gospod Škoberne je prej lepo v predstavitvi stališča poslanske skupine povedal –, da ti kandidati, ki prihajajo iz socialno šibkih družin, ker pač nimajo staršev ali dedkov in babic, ki bi jim lahko plačali tako visoke pristopnine, seveda jim moramo kljub temu omogočiti, da lahko to svojo namero, da postanejo odvetniki, uresničijo. Zato seveda v poslanski skupini ostajamo pri stališču, ki sem ga podala v stališču poslanske skupine pred tem.

Če pa mi dovolite, bi samo še malo komentirala to, kar je gospod Gorenak predstavil. Jaz sem bila presenečene nad temi podatki. Seveda o tem nismo govorili ne na odboru ne v naši poslanski skupini. Nismo si pridobili teh podatkov. Seveda pa bi bilo treba te podatke najbrž še dopolniti. Tu gre za dežele, na primer Tirolska, Gornja Avstrija, Brandenburg, Frankfurt. Kaj pa se na nivoju države dogaja? Skratka, so podatki, ki jih je treba preveriti. So podatki, nad katerimi se je treba zamisliti. Mi smo res država, kjer so osebni dohodki dosti nižji od Avstrije in Nemčije. Treba je to tudi upoštevati. Da ne bom predolga.

V Poslanski skupini Desus ostajamo pri tem, da podpiramo spremembe in dopolnitve Zakona o odvetništvu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, predlagateljica.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Moram odreagirati na določene zadeve glede podatkov. Gospa kolegica Poropat, v Državnem zboru je bila naročena raziskovalna naloga, ki točno opredeljuje po posameznih država, deželah tudi okoli nas, kako so urejene vpisnine, kakšne stroške imajo odvetniki, in to zelo podrobno. Tudi v našem gradivu je na eni strani izpostavljene države Avstrija, Nemčija, Francija, Španija in Češka. Dejstvo je, da vse te države okoli nas, če lahko tako rečem, ali nam primerljive, imajo nekje okoli tisoč evrov vpisnine. Imajo tudi tako, da nekatere, mi imamo samo enotno odvetniško zbornico, določene države imajo dve, Francija ima dve, Nemčija ima tudi. Zadeve so primerljive. In naš predlog je šel v smer evropsko primerljivih kriterijev za vstop mladih na trg dela. Mi vsi govorimo, kaj se bo zgodilo, kaj pomeni, ampak nihče tukaj pa ne govori o svobodni gospodarski pobudi za mlade oziroma tiste, ki vstopajo med odvetniške vrste. Če samo pri tej zadevi omenim še, ki jo je tudi gospod Zorčič prej omenil, kaj se bo zgodilo, če ne bo več enotne odvetniške zbornice, kdo bo prihajal v odvetniške vrste. Že na odboru je bilo izpostavljeno, kdo vse danes že prehaja v odvetniške vrste. Seveda, mlade bi onemogočali z visoko vpisnino, v odvetniške vrste pa dandanes prihajajo tožilci, sodniki in po tem vidimo, da čez nekaj časa njihove zadeve padajo lepo iz omare ven in potem imamo take odvetniške vrste. Skratka, želimo ohraniti in dati spodbudo mladim, da si bodo poiskali delo tudi v odvetniških vrstah. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi! Dovolite, da namesto uvoda v to mojo razpravo, izrazim hvaležnost podmladku Nove Slovenije, ki se imenuje Mlada Slovenija, predvsem mladim pravnikom, ki jih ima Mlada Slovenija, in med temi bi posebej rad izpostavil gospoda Mateja Hrasta in množico njegovih mladih kolegov, ki so, odkrito rečeno, nas spodbudili in tudi pomagali pri pisanju tega zakona. Torej, moja iskrena hvaležnost v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije.

Gospa in gospodje, mislim, da je to en kamenček v mozaiku, pod katerega, upam, bomo lahko enkrat v prihodnosti napisali »Boljša Slovenija« ali pa »Dobra Slovenija«. Mi namreč moramo prenehati vzdrževati družbena stanja, ki hromijo, ki paralizirajo potenciale uspešnejših in potenciale sposobnejših. Mislim, da bi to bilo lahko eno ključnih vodil našega delovanja pri zakonodajnem procesu.

Ja, ko govorimo generalno o avtonomiji in potem temu dodamo še monopol, o katerem je govorila tudi gospa državna sekretarka, potem tukaj ob teh dveh pojmi ali pa ob organizacijah, takšnih in drugačnih, ki so avtonomne, ki so monopoli, moramo biti mi zakonodajalci gotovo

zelo zelo pozorni. Mi pravimo univerza je avtonomna. Okej, to pomeni v praktičnem smislu tako, da v proračunu damo relativno veliko košaro denarja univerzi in pravzaprav kot zakonodajalci ne smemo pogledati, kako pa zdaj univerza ta denar troši. Tukaj me muči, da bi na kakšno nepravilnost pokazal, o kateri smo se nedavno nazaj ukvarjali, pa ne želim nikogar spravljati v slabo voljo danes, recimo, da ni časa za slabo voljo. Mislim, da moramo najprej razumeti, seveda tudi v pravnem smislu, kaj pomeni avtonomija in seveda kaj pomeni monopol. In Odvetniška zbornica ima obe ti dve karakteristiki. Ali zdaj posegamo v avtonomijo, če mi določimo zgornjo mejo vpisnine? Po mojem razumevanju mnenja Zakonodajnopravne službe in odločbe Ustavnega sodišča ne, ne posegamo. Zato amandma Slovenske demokratske stranke zasluži izjemno pozorno razpravo. Zasluži pozornost. Kolegica Lilijana Kozlovič je v stališču omenjala odločbo Ustavnega sodišča z dne 5. maja 2009, ki v 26. točki obrazložitve poudarja, da se samostojnost odvetniške službe vsebinsko gledano nanaša na urejanje vprašanj, ki zadevajo položaj odvetnikov in njihove stanovske organizacije. Dodalo je, Ustavno sodišče namreč, da mora zakonodajalec nedvomno urediti tudi ta vprašanja, vendar ne izčrpno. Da mora urediti ta vprašanja, vendar ne izčrpno, temveč mora določena vprašanja pustiti avtonomnemu urejanju znotraj odvetniškega poklica. Ugotavljamo, tako Zakonodajno-pravna služba, da skladno s to zahtevo Predlog zakona določa le zgornjo mejo vpisnine odvetnikov. To je naš prvotni zakon, določa le plafon. In tukaj jaz razumem Zakonodajno-pravno službo, da z avtonomijo ni nič narobe, da mi s prvotnim zakonom, poudarjam, ne posegamo v avtonomijo Odvetniške zbornice. Tako Zakonodajnopravna služba. »Opozarjamo,« nadaljuje Zakonodajnopravna služba, »da Zakon o odvetništvu plačevanja določenega zneska ob vpisu v imenik odvetnikov ne ureja, vpisnina je določena šele s statutom Odvetniške zbornice, ki ga sprejme Odvetniška zbornica ob soglasju Vlade.« In kaj je zdaj zelo pomembno, naslednji stavek, najpomembnejši, ki ga želim povedati, iz mnenja Zakonodajnopravne službe. »Zato bi bilo treba ob obravnavi predloga zakona«, to je danes, »po našem mnenju pretehtati tudi, ali bi bilo treba na zakonski ravni določiti tudi možnost, da se lahko za vpis v imenik odvetnikov določi vpisnina.« In zdaj moje razumevanje, nisem pravnik, to prosim, da mi pomagate, ne bi bilo nič narobe, če amandma SDS podpremo, ker ta določa plafon, ne določa zneska, ampak pravi, ne sme presegati zneska minimalne bruto plače zadnjega meseca in tako naprej. Se pravi določen je plafon, v statutu pa Odvetniška zbornica lahko reče, ja, bomo šli na plafon ali pa bomo glede na mednarodno primerjavo, ki smo jo slišali, o kateri je govorila kolegica Iva Dimić, in izražam hvaležnost državnoborskemu raziskovalnemu sektorju, da

je naredil izjemno kvalitetno mednarodno primerjavo in lahko status zbornice, Odvetniške zbornice reče, aha, mi pa zdaj ne bomo šli do plafona, do maksimuma, kot predlaga SDS, ampak bomo šli, recimo, na faktor 0,9 bruto minimalne plače ali pa 0,5, kar bi meni bilo bolj všeč. Jaz bi tudi prosil gospo državno sekretarko, da se do tega amandmaja opredeli zgolj iz tega vidika, ali amandma posega v avtonomijo zbornice. Po mojem trdnem prepričanju ne posega. K tej razpravi, ki temu nas nekako spodbuja Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju iz 19. maja 2016. In bi res prosil zdaj, ko smo tako dobro vsi skupaj v ciljni ravnini, da vendar naredimo enkrat kvalitetno zakonsko rešitev. Kdaj bomo imeli to korajžo? Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Ja, zanimivo, pravzaprav danes je res tako, kot je rekel kolega poslanec Horvat, v tem državnem zboru gremo nekako vsi proti istemu cilju, le da nekako zagovarjamo različne načine. Eden od teh je, da do tega cilja pridemo hitreje, in to je da bi podprli amandma Slovenske demokratske stranke, glede na to, da amandma Nove Slovenije oziroma njihov predlog na odboru ni dobil ustrezne podpore, pa vendarle imamo zdaj drugo možnost ali pa, da gremo res nekoliko počasi in da niti nismo prepričani povsem, ali bomo cilj dosegli, če bomo šli po poti, ki je trenutno predlagana. Pa bom povedala zakaj. Ko smo govorili o tako imenovani vpisnini na seznamu odvetnikov, na odboru je bila kar burna razprava tudi s strani predstavnikov odvetniške zbornice. Govorili so o tem, da gre za neopravičen poseg v njihovo delovanje. Jaz pa njih sprašujem nekoliko drugače: Ali njihovo delovanje ne pomeni poseg v načelo sorazmernosti, v načelo svobode do trga dela in nenazadnje o tem govorimo kot o ustavni kategoriji? Kajti neopravičeno, bi rekla res, tako kot je bil danes že uporabljen izraz, ekscesno dvigovanje pomeni omejevanje. To pa ni samostojnost, neodvisnost in strokovnost. In če bi dejansko želeli rešiti ta problem, bi zagotovo morali začeti nekje drugje, to je prostovoljno članstvo. Zakaj? Prostovoljno članstvo pomeni, da bi se sama struktura organizirala tako, kajti oni menijo, da bo to velik poseg v njihovo organizacijsko strukturo, ampak se bo organizacijska struktura prilagodila nenazadnje tudi konkurenci. In takrat verjamem, da bi govorili ravno o tistih podatkih, ki jih je omenil kolega Horvat, 0,5 zgornje meje ali celo kaj nižje, morda celo to, kar je rekla kolegica Iva Dimić, da te vpisnine sploh ne bi bilo, ker bi se sistem organiziral v skladu s konkurenco in seveda potrebami. Da ne bo nesporazuma, to

niso edina sredstva, ki jih Odvetniška zbornica ima; nenazadnje imajo tudi članarine in to zagotovo ni edini vir dohodka. Če bi šlo za to, bi morda morali o tem govoriti še nekoliko drugače, ampak ne gre. Tukaj gre samo za enega od virov, poglejte, na kakšen način je bil sprejet, ko govorimo tej samostojnosti in neodvisnosti in strokovnosti. Bila je skupščina, na tej skupščini vseh odvetnikov, ki so v Odvetniški zbornici, seveda morajo biti avtomatično, jih je okoli tisoč 679, približno, morda številka ena gor, dol. Prisotnih bi moralo biti po statutu za sklepčnost ena tretjina vseh teh članov. Seveda ta tretjina ni bila dosežena. Potem ima statut še drugo varovalko, to je, da po pol ure se počaka in toliko, kolikor jih pride, takrat so sklepčni. Veste kaj to pomeni? Da bi lahko praktično dva odločala o tem, kakšna bo vpisnina, in potem je iz nekega predloga, ki jaz ne bom rekla, da ni realen bil v nekem pogledu s strani zbornice, češ, da niso usklajevali rast stroškov skozi leta, prišel ekscesni predlog, ne vem, 12 tisoč evrov, pa 9 tisoč evrov in tako naprej, bilo je dvignjeno, gremo dalje, potrjeno, brez analize, brez česar koli, zakaj takšna potreba, brez kakršnekoli statistike. To ni neodvisnost. In tukaj se mi zdi, da imamo mi kot zakonodajalec dolžnost, da te zadeve uredimo. In meni se zdi najbolj transparentno, da to zadevo tako, kot določamo marsikaj drugega, zakaj pa toliko primerjav z drugimi ureditvami, zato ker vendarle iščemo neke primerjave, da bi upoštevali amandma Slovenske demokratske stranke, določili zgornjo mejo, zgornja meja jih ne omejuje v tem smislu, da lahko še vedno določajo to po svoje, in potem bi delovali v teh okvirjih. Nenazadnje je taka določba mnogo bolj odgovorna tudi do kandidatov samih. Zakaj? Če je ta določena z neko mejo minimalne plače, kakorkoli že, vsak vnaprej tudi leto dni ve, kakšen bo ta znesek. Če pa to prepustimo nekemu statutu, pa potem lahko nekdo pričakuje en znesek, deležen bo pa čez noč povsem drugačnega. Lahko se zgodi tudi zopet ekscesnega. In jaz mislim, da zadeva, ki je veliko bolj transparentna, pomeni zagotovo velik prinos k neki strokovnosti, pa nenazadnje potem tudi neodvisnosti, kot pa da je nekaj v megli in se natančno ne ve, kaj se bo dogajalo. Povedali so, da s temi sredstvi organizirajo marsikaj, od izobraževanja, različnih svetovanj, pomoči. Jaz to podpiram. Jaz to podpiram. Seveda lahko rečeš, da neko izobraževanje ima takšen proračun, drugačno takšen proračun, lahko imaš takšen proračun še višji, lahko imamo najvišjega, lahko si privoščijo izobraževanje po finančnih merilih bogatejše kot, na primer, v Nemčiji. Za to ni ovir, v tem trenutku ne, ker če zmanjka denarja, prideš na skupščino, prideta vsaj dva, dvigneš roko in rečeš, denarja je premalo, stvari so predrage, strokovnjaki, ki bi nam radi kaj povedali, želijo več in zopet nekoliko dvigneš vpisnino. Zanimivo, ne članarino, vpisnino. To. Skratka, jaz še vedno mislim, da bi bil osnovni problem rešen, če bi dovolili prostovoljno članstvo, zagotovo. Pa

verjemite mi, da bi bila zelo dobra izobraževanja za veliko manj sredstev, ki bi jih bilo treba vložiti bodisi v obliki vpisnine bodisi v obliki članarine. Kajti takrat začneš razmišljati tudi na druge stvari oziroma pogledaš tudi morda, kaj dela konkurenca.

Seveda bom podprla amandma Slovenske demokratske stranke, v razmislek pa celotni koaliciji dajem, res še enkrat, glejte, ali res pomeni način, da ni določljive zgornje meje, transparentnejše do vseh deležnikov, kot način, ki je določen z nekim zneskom v državi, ki se seveda giblje, ampak vsak natančno ve, kaj to pomeni in še vedno dovoljuješ in dopuščaš vsakršno neodvisnost, strokovnost in samostojnost omenjeni organizaciji. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Najprej dva odgovora. Gospa Poropat, nič ni nad temi zneski v ostalih državah. Nemčija, Avstrija, o čemer sem govoril, tam se te stvari urejajo na ravni dežele in na ravni države Avstrija ni nič, in na ravni države Nemčije ni nič, ampak so te številke, ki sem jih omenil, tako da je to relativno jasna zadeva.

Imam pa za gospoda odvetnika, poslanca in bodočega odvetnika, ja, gospod Zorčič, to ste vi, eno izjemno preprosto vprašanje. Ampak preden vas to vprašanje postavim, bi za ljudi, tiste, ki ne razumejo pravniskega jezika, ki ste ga imeli v svojem nastopu, prevedel ali pa poenostavil vaše razmišljanje. Vaše razmišljanje je bilo, da ne boste podprli niti tega, kar predlaga Nova Slovenija, da ne boste podprli niti tega, kar predlagamo mi, da ne boste podprli niti tega, kar predlaga Vlada z amandmajem. To pomeni, da naj ostane tako, kot je. In zdaj če sva pri tem, naj ostane tako, kot je, pomeni Odvetniška zbornica določa vstopnino, tako rekoč, med odvetnike. To pa je za vas sprejemljivo. Ampak, glede na to, kako tam postopki potekajo, se lahko zgodi, da na skupščino Odvetniške zbornice pride 10 % ljudi ali pa jih pride 5 % ali pa pridejo Zdolšek, Senica in še kdo recimo, in v končni fazi se lahko zgodi in je čisto v skladu s statutom, da prideta samo dva. Recimo, Senica, Zdolšek. Recimo. In onadva, pok, določita, 25 jurjev. In mi imamo 25 jurjev. Vsi tisti, ki danes hodijo na pravno fakulteto in bodo jutri pisali vlogo, da bi šli med odvetnike, bodo imeli 25 jurjev vstopnine. Zakaj? Ker ta dva bogata gospoda bi pač rada bila še bolj bogata. In zdaj glede na to, da ste vi bili odvetnik, ste poslanec in boste odvetnik, je tudi vaš interes, da je čim manj odvetnikov v državi Sloveniji in zato zagovarjate rešitev, kakršna je, ker boste vi bolj bogati. Zato imam za vas preprosto vprašanje. Dajte gledalcem povedati, zakaj bi bila v Sloveniji vstopnina med odvetnike 3 tisoč evro in zakaj je recimo v Frankfurtu 160 evrov. Ponavljam, razložite gledalcem, vašim volivcem

razložite: Zakaj v Sloveniji 3 tisoč evrov in zakaj v Frankfurtu 160 evrov? Jaz mislim, da sem postavil tako preprosto vprašanje, da boste lahko gledalcem razložili zadevo.

Zdaj pa, predsednik jaz bi šel malo širše, ker tema je pač takšna, da moramo iti malo širše s temi vprašanji. Poglejte, jaz skušam postaviti eno tezo, ki jo že dolgo časa ponavljam v tem Državnem zboru, vsaj v tej sestavi, da neodvisnost, strokovnost, avtonomnost, pa kjerkoli govorimo o tem, pravzaprav predstavljajo nekaj negativnega, in da to predstavlja zlorabe. Pa zdaj govorimo o odvetnikih, tožilcih, sodnikih pa ne vem o kom še vse, podjetnikih, ne vem, Gospodarski zbornici in ostalih institucijah, Vladi, Ustavnemu sodišču in tako dalje. Tu povsod mi uporabljamo izraz neodvisnost, strokovnost, avtonomija. Zdaj bi pa rad, gospod podpredsednik, rad bi potegnil eno črto med tem odnosom teh institucij, med katere sodi tudi odvetništvo, in med Državnim zborom. Državni zbor sestavlja 90 poslancev. Vsi mi smo morali iti na volitve. Vsakdo od nas ob takšnih ali drugačnih okoliščinah, po zakonu, ki pač velja na tem področju, se je moral preizkusiti med ljudmi, dobiti neko njihovo zaupanje za to, da lahko danes tu sedimo. Vsakdo od nas. Ampak tudi Državni zbor je neodvisen in avtonomen. Ali je tako? Torej, če je sodna veja oblasti neodvisna, avtonomna, če so odvetniki, tožilci, ustavni sodniki in vse ostalo, mediji, recimo, to je tudi zanimiva zadeva, neodvisni, strokovni in avtonomni, potem si dajmo mi poslanci tudi vzeti to pravico, da smo neodvisni in avtonomni. Ampak zdaj vas sprašujem, če smo res neodvisni in avtonomni. Smo res? Jaz si v tem mandatu privoščim nekoliko več. Iz temeljnega razloga, ker me v naslednjem mandatu ne bo po moji volji, ker ne bom na volitve šel. Ampak rad bi vsaj tistim mlajšim poslancem, ne glede na politične barve, povedal nekaj: neodvisen in avtonomen parlament – ali je res tako? Vi boste tu ostali, jaz ne, tisti, ki boste kandidirali. Tam zunaj se vam pojavi novinar in reče, poslance na minimalce, kdo je za. Poslanci letijo tja in tekmujejo, kdo bi tak novinarski predlog podprl. Ali je to prav? Je to prav? Poglejte, mi imamo danes težave pri neodvisni in avtonomni in strokovni vladi, ker predsednik vlade, kateri koli, zdaj nič politično ne govorim, ima težave, kje dobiti ministre. Ja, kdo bo pa šel za ministra. Zakaj pa bi bil minister? Zakaj bi bil državni sekretar? Za plačo, ki jo tam dobiš? Za delo, ki ga moraš opravljati in za vse to, kar moraš prenašati? Grem nazaj na neodvisen in avtonomen parlament. Ali ne bi vi jutri neodvisno in avtonomno se postavili na svoje noge in nekaterim stvarim naredili v tej družbi konec. Pa bom navedel nekaj primerov. Poglejte, v naši ustavni ureditvi je jasno, da mi sprejemamo zakone. Ustavno sodišče jih zgolj ocenjuje z vidika, ali so skladni z ustavo. In pri teh dveh institucijah, parlament in Ustavno sodišče, je popolnoma jasno, kdo ima kaj za narediti, položaj. Pa vendarle se je v preteklosti zgodilo,

da je Ustavno sodišče sprejelo zakon. Ja, Ustavno sodišče je določilo, da obstaja občina Ankaran. Vsakemu pravniku, študentu Pravne fakultete mora biti jasno, da bi lahko Državni zbor reagiral po svoje in rekel, ne, oprostite, to je pa naša pristojnost. Mi smo pa počepnili kot kure, pa smo bili tiho. Gremo naprej. Poglejte, neodvisna strokovna avtonomna univerza, o kateri je govoril gospod Horvat. Ja, ampak ona neodvisno, avtonomno in strokovno zahteva denar, kaj pa z njim počne, nas pa ne briga. Ali se vam ne zdi, da bi morali poseči? Se vam ne zdi, da bi morali poseči? Enako velja za sodišča – neodvisno, avtonomno, strokovno. Zaprejo poslanca, pošljejo v zapor Kanglerja, se sklicujejo na neodvisnost, strokovnost, avtonomnost, Ustavno sodišče pa to razveljavi. / ploskanje/ Mi pa ploskamo neki neodvisnosti, avtonomnosti, strokovnosti, namesto, da bi se postavili na svoje noge in sprejemali zakone, ki bodo urejali, kar imamo zakonsko in ustavno pravico, ki bodo urejali področje sodstva. Poglejte, mi smo tik pred tem, da bomo tudi med poslance – prej ali slej, to se že dogaja, pa mislim, da se bo še bolj dogajalo – dobili ljudi, ki nimajo službe, ne pa ljudi, ki bi politično, avtonomno, strokovno, neodvisno, če želite, tukaj sedeli in odločali tako, kot je treba. Pomislite, kakšna poslanska plača je bila določena leta 1991, kar preštejte tisto situacijo in pogledajte, kaj smo naredili z materialnimi pogoji poslancev do danes. Neodvisno, avtonomno in strokovno smo sami sebi rezali noge, zato da bi bili všečni ljudem. In tisti, ki tam odzunaj stojijo pa vpijejo, poslance na minimalce, dajmo, prav. Ampak jaz mislim, da to ni prav. Slovenija bo dobila parlament, nekega dne, ki bo sestavljen iz nezaposlenih ljudi in klatežev, ker nihče drugi ne bo hotel kandidirati za mesto poslanca. Tudi danes je neatraktivno kandidirati za to delovno mesto. Mnogi med nami, mnogi med nami, zlasti vsi tisti, ki sodijo v univerzitetno sfero, pa mislim, da tukaj vidim samo gospoda Hanžka, ki o tem kaj ve, bi lahko zaslužili – koliko? 5, 6 tisoč bi šlo? Bi šlo. Na mesec, se da. Kaj potem tukaj sedimo? Iz nekega entuziazma tukaj sedimo, gospe in gospodje. Iz nekih drugih razlogov tukaj sedimo, ne zaradi denarja, kar povejmo, da je tako. Ampak, neodvisno, avtonomno in strokovno, gospe in gospodje, se je treba postaviti na noge, pogledajte, kaj delajo drugi. Odvetniška zbornica je naredila svinjarijo prve vrste, neodvisno, avtonomno in strokovno, in dala zadevo na 9 jurjev, na 9 tisoč. In mi namesto, da bi jih neodvisno, avtonomno in strokovno zdajle po buči klofnil in jim z zakonom predpisali 700 evrov, tega ne naredimo. Tega ne naredimo. Mi imamo sodstvo, ki neodvisno bla bla bla, tu se ne boste strinjali, jaz pravim, da je v funkciji ene politične opcije, ampak tu se verjetno ne boste strinjali, če bi pa pogledali evropske primerljive podatke tako, kot smo jih tudi pogledali na področju odvetnikov, bi pa lahko videli, da imamo pravosodje, ki preveč stane in premalo naredi, to se pa lahko strinjam,

ker številke to dokazujejo. In nočemo reagirati z zakoni. Nočemo. Gospe in gospodje, jaz bom tako rekel, prav bi bilo, da bi mi šli z zakonom, ki ga je v osnovi predlagala Nova Slovenija, mi smo sicer dali amandma, in bi tem gospodom, ki so zlorabili situacijo, zlorabili situacijo, z zakonom naložili, da je največ, ne vem, 700 evrov ali 800 evrov ali pa 1500 evrov, kot je rekla Nova Slovenija, ker je to še vedno 6-krat več kot Frankfurt in pustili situacijo tako, kot je. Če bo Ustavno sodišče reklo, da smo šli mimo, smo šli mimo, bomo pa potem popravljali. Toda poslanci nismo sposobni, zlasti koalicijska večina ni sposobna vrniti udarca, zakonitega udarca, nekemu, ki je šel čez vse meje, to je Odvetniška zbornica. Še vedno puščamo možnost enakih ali še hujših mahinacij. Gospe in gospodje poslanci, rekel bom tako, postavite se na svoje noge, udarite po mizi in ne poslušajte neformalnih centrov moči. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, izvolite gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Ja, jaz bi se odzval na nekatere besede in razumevanje mojih besed kolege Vinka Gorenaka. Kolega, vi ste me vprašali, dali ste primer Frankfurta, jaz moram reči, da ne poznam tega primera, zakaj imajo oni vpisnino nižjo kot mi, če jo imamo, jaz teh podatkov nimam, lahko pa, da imajo članarino višjo. Kolegica Dimic je prej rekla, naj se zbornice financirajo s članarino. Glejte, tudi to je udarec za nekega novega odvetnika, visoka članarina, ko še nima nekih strank, pa ko se še išče v tem okolju. Reči, da je višja članarina bolje kot vpisnina, to je bolj iz rokava potegneno. Bilo je rečeno tudi, kakšen naj bi bil moj interes, ali je višja ali nižja, moj interes tukaj sploh ni pomemben, moja funkcija je v mirovanju in jaz sem svojo članarino oziroma vpisnino že plačal, tako da, meni je čisto vseeno. Vse, kar se lahko zgodi, je samo še, da jaz, recimo, po koncu tega mandata odprem pisarno in zaposlujem nove odvetniške kandidate, ampak seveda mi je potem v interesu, da je čim nižja, ne pa čim višja. In tukaj iz tega izhaja mogoče nerazumevanje nekaterih razpravljavcev v zvezi s to problematiko in v zvezi s tistim sklepom. Jaz tistega sklepa ne vidim, ki ga je sprejela skupščina, v tem smislu, da so hoteli omejiti odvetniškim kandidatom, ampak predvsem odvetnikom, ki imajo zaposlene odvetniške kandidate in ki bi se mogoče širili v družbe, da bodo težje razvijali svojo dejavnost in da bodo to lažje naredili samo tisti, ki so največji. Predvsem je šlo za tisto, se pravi, omejevalo se je poslovanje odvetnikom bolj kot odvetniškim kandidatom, saj nenazadnje smo slišali, da odvetniškim kandidatom te vpisnine po večini plačujejo odvetniki. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.
Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani!

Z marsičem v današnji razpravi se lahko strinjam. Ta študija mednarodna primerjava je sama po sebi dovolj zgovorna. Mislim, da vsem tistim, ki smo razmišljali o tem, kaj se je v bistvu dogajalo, niti ni treba posebnega komentarja, v bistvu primerjava s slovenskim okvirjem – ostanemo brez besed. Sem pa ob teh predlogih nekako na stališču, da bom podprla predlog Vlade, predvsem zaradi in izhajajoč iz načela samostojnosti in neodvisnosti odvetništva. Se pa strinjam z mojimi predhodnimi razpravljavci, da to vprašanje oziroma temu, čemur smo bili priča, odpira ne eno mnoga vprašanja, ki jim zrcalo postavlja mednarodna primerljivost, vprašanja virov financiranja, tudi vprašanja namena takšnega ravnanja. In meni se tukaj zastavlja vprašanje tega namena, ki verjetno ni zgolj financiranje, ampak bi ga lahko interpretirali tudi kako drugače. Omejevanje na eni strani, lahko tudi tistih malih ali velikih, kot je moj kolega ravnokar izpostavil, morda tudi pripiranje vrat množici mladih izobraženih pravnikov, morda je tudi to namen tega, ampak to so zgolj moja ugibanja. Morda ni bil namen zgolj samo v pridobivanju virov financiranja, ki bi se lahko znotraj verjetno tudi, če govorimo o proračunu, tako kot je predhodna razpravljavka kolegica Anja Bah Žibert govorila o proračunu, ki je sestavljen iz različnih virov in ki bi tudi o tem lahko govorili in na način in pa virih, ki jih pridobivamo, tako da meni se tukaj odpira en kup vprašanj. Menim pa, da je ta kompromisni predlog v luči prav načela samostojnosti in neodvisnosti kot ustavnega načela zame sprejemljiv. Vendar pa bi želela ob tem svoje jasno izrecno stališče povedati predvsem v smeri, ki je bilo povedano v začetku, in sicer zame je omejevanje in postavljanje kriterija denarja, kot vstopnega kriterija za to, da nekdo opravlja poklic, nesprejemljivo. In tukaj odločno zastopam stališče, da se mora uskladiti s kriterijem znanja in sposobnosti ne denarja. In tukaj se s svojim kolegom gospodom Horvatom zelo zelo strinjam.

Zato bom podprla ta predlog, ker menim, da je treba podpreti znanje in sposobnosti in omogočiti tistim, ki to imajo, da se svobodno odločijo za poklic in da jim to tudi omogočimo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Novak. Ja, kar izvolite, saj mislim, da ne bo več toliko prijav.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo.

Po virih iz Siol.net smo si pogledali, kakšni so dobički oziroma dohodki nekaterih odvetniških pisarn, ki jih sicer ne bom

imenovala, ampak pogledajte, čisti dobiček neke odvetniške družbe je 3,7 milijona evrov letno, dobiček, druge pisarne 1,4 milijona evrov, spet čisti dobiček neke druge pisarne 338 tisoč evrov, potem prihodki neke odvetniške družbe, 2,45 milijona evrov in tako naprej. Torej iz tega lahko sklepamo, da ti odvetniki, ki so zaposleni v teh pisarnah, gotovo nimajo majhnih plač. Zato jaz verjamem, da ko so dali izhodiščno ceno 9 tisoč evrov, da to za njih ni veliko, tako kot če mi povemo, kakšno plačo imamo, za nekega upokojenca, ki ima 300, 400 evrov pokojnine, bo rekel, vi pa imate grozno velike plače. Če pa vemo, da ima bruto plačo, ne vem, predsednik države okrog 5 tisoč evrov, na drugi strani pa menedžerji, podjetniki po 10 tisoč, 20 tisoč, tudi 30 tisoč evrov, pa spet vidimo, kakšna je razlika. Če pa je članstvo v Odvetniški zbornici obvezno, potem pa ne smemo in ne moremo ljudi na začetku kariere omejevati s tako visoko vpisnino, če se potem na skupščini dogovorijo, da bo članarina višja, je to njihov problem, ker so že uveljavljeni, ker to ni pogoj, vendarle za vpisnino, vpisujejo pa se po navadi tisti na začetku kariere, pa vendarle mora biti ta vpisnina dostopna. Zato bom tudi jaz rekla, v zahvalo in pohvalo podmladku Nove Slovenije, ki so tako hitro reagirali in pomagali pripraviti zakonodajni predlog, in moram popraviti mojega poslanskega kolega Jožeta, tudi raziskavo so naredili, ker hvala bogu obvladajo različne jezike in so doma na internetu in se da hitro pridobiti takšne podatke. Zadovoljna sem, da vendarle je parlament reagiral zrelo, ne glede na strankarsko pripadnost, da smo problem zaznali, da ste na odboru tudi izglasovali, dali podporo zakonu za nadaljnjo obravnavo in upam, da bo zakon tudi sprejet in s tem ne bomo že na začetku omejevali mladih ljudi, da bodo lahko začeli opravljati odvetniško dejavnost. Seveda, koliko pa kdo zasluži, je pa potem odvisno od tega, koliko je dober, koliko je uspešen, vendar, če so ti uspešni, priznani odvetniki z visokimi plačami na ta način želeli omejiti konkurenco, je pa to nedopustno. Mladi ljudje naj imajo v začetku možnost, da svoje znanje uveljavijo na poklicnem področju, že tako vemo – in potem bodo tudi cene nižje in bolj dostopne slovenskim ljudem –, da imamo veliko problemov na področju sodstva, da potrebujemo usposobljene, dobre odvetnike, večja je konkurenca, nižje so cene, in da potrebujemo tudi delovna mesta za mlade izobražene ljudi. Tako da upam, da bomo ta zakon s primerno vsebino tudi sprejeli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Tina Breclj, državna sekretarka ministrstva. Izvolite.

TINA BRECLJ: Hvala lepa za besedo. Jaz bi gospodu Horvatu želel odgovoriti, ker me je prej poprosil, da se opredelim do amandmaja SDS.

Tako bi rada rekla, mi menimo, da je ključno vprašanje, na katerega je tukaj treba odgovoriti, to, ali smo še znotraj okvira samostojnosti in neodvisnosti, če se z zakonom določa vpisnina. Mi namreč menimo, da tudi če se z zakonom določa samo zgornja meja tako, kot je predlagano, gre vendarle za enostransko urejanje in da tukaj ustavno gledano, bom kar tako rekla, nismo več na varni strani. Vprašanje se nam postavlja, če smo na ta način še na varni strani. Jaz bom še enkrat rekla, da cilj, ki se zasleduje, ga Vlada podpira brez vsake dileme. Se nam pa res zdi, da s to rešitvijo, da se vpisnina določa v statutu, na katerega, kot smo rekli, da potem soglasje Vlade, torej z uvedbo tega sodelovalnega modela zadostimo vsem tistim kriterijem, ki jih od nas ta posebna umestitev odvetništva, ali je prav, da je točno taka, ali ni, zdaj nima smisla razpravljati, takšna je. Mi menimo, da s tem sodelovalnim modelom smo, pa bom spet uporabila tisti izraz od prej, ustavno čisto na varni strani. S tem, ko pa arbitrarno določimo, pa čeprav samo zgornjo višino, se nam pa tu postavlja ta dvom.

Rada bi vam še pojasnila to, če je govora o pravosodnih gradnikih, tistih, na katere ima nekako vpliv naše ministrstvo, bi rada rekla, da tako izvršitelji kot stečajni upravitelji višino članarine, vpisnino, prispevke, vse to se določa s statutom. Podobno tudi notarji. Višina vpisnine, članarina, prispevki, vsa ta finančna vprašanja urejajo statuti, torej ni povzdignjeno na zakonsko raven. In s tem, ko mi pri odvetnikih, čeprav so ustavna kategorija, bom še enkrat rekla, poleg statuta dodajamo še eno dodatno varovalko, gremo v bistvu dlje kot pri ostalih, ki sem jih sedaj omenjala, čeprav ti niso ustavna kategorija. Skratka, želim reči, naš cilj je, da smo ustavno, se bom ponavljala, ampak to mi je najbolj tak slikovit izraz, znotraj dopustnih okvirov in na varni strani in da smo sistemsko nekako koherentni. Torej, če imamo tako pri izvršiteljih, notarjih, upraviteljih, imejmo tako, torej statutarno urejeno oziroma v statutu urejeno in ne na zakonski ravni tudi pri odvetnikih. Ker če gremo pri odvetnikih na zakonsko raven, ob vseh rizikih, ki sem jih prej naštel, potem nam najbrž sledi, da moramo tudi za vse druge zbornice iti na zakonsko raven, kar pa ni naš namen oziroma se nam to ne zdi ustrezna rešitev. Kot rečeno, upam, da sem odgovorila, mi smo poskušali najti način, da ta cilj oziroma da sistemsko ta eksces, ki se je zgodil, uredimo in urediti smo ga želeli, zelo smo se poglobljali v to. Strokovni delavci so stvari preštudirali z vseh vidikov. In nekako ocenjujemo, da ga najbolj celovito in varno uredimo tako, kot smo predlagali z amandmaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Zelo na kratko. Državna sekretarka, saj se lahko strinjava – na varni strani. Pomeni, da je to ziher varianta, da ne bo Ustavno sodišče poseglo. Lahko se s tem strinjam. Poglejte, v tem mandatu smo imeli že dva primera, ko je Državni zbor tehtal med varno stranjo in tistim, da bo Ustavno sodišče zadevo razveljavilo. Eden je bil mandata Janeza Janše, eden je bil pa zakonik, ki je šel potem na Ustavno sodišče, ko ste prepovedali. Obakrat je Zakonodajno-pravna služba rekla: pazite, ne! Ampak Državni zbor je šel na nevarno stran. Na nevarno stran. In tudi tokrat bi lahko šli na nevarno stran. Pa kaj, bo pač Ustavno sodišče razveljavilo, saj zato ga imamo. Ker mi nismo, Slovenija preprosto ni zrela in ti družbeni podsistemi, kot je odvetništvo, notarstvo in tako naprej, kot ste vi rekli, ko ste primerjali, kar je sicer točno, preprosto niso zreli. In tako kot otroka pelješ za roko čez cesto, ker pač še ni zrel, da bi sam presodil, kdaj bo šel čez cesto, tako jih je pač treba tukaj z zakonom omejiti, pa tudi če vse. Samo toliko bom rekel, kot nek razmislek, razmislek predvsem poslancem.

Prej sem pa pozabil, bom zdaj omenil. Ko sem govoril o teži Državnega zbora pa o tem, da se je treba na noge postaviti. Gospe in gospodje, pojdite v Nemčijo, pojdite v Avstrijo. Ko je mandat končan, dobiš na mizo – Kaj? Pet, deset, petdeset ponudb za službo. Ja. Vidim, da mnogi kimate. Kako je pa pri nas? Pri nas je pa, ker si bil poslanec, si tako ali tako baraba. Ker si bil poslanec, si baraba. Ampak to niso krivi ljudje, ki tako ocenjujejo, to smo krivi mi, ker se ne postavimo na svoje noge. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Minister še nisem. Hecam se. Dober dan, lepo pozdravljeni!

Mislim, da je ta razprava o tem zakonu na načelni ravni zelo pomembna, in sicer kako in na kakšen način bo ta državni zbor dovolil, da se omejuje vstop do odvetniške vrste. Zdi se mi, da so odvetniki s tisto prvo potezo, ki so jo zdaj že nekoliko omilili, enostavno želeli oblikovati nek ekskluzivistični kljub, v katerega bi marsikomu omejili sam vstop. Nam se to zagotovo ne zdi prav. Ne zdi se nam prav ne v smislu svobodne gospodarske pobude, ne zdi se nam prav niti v smislu dostopa do odvetniških storitev in še kaj bi lahko naštel. In če bi vse te zadeve šle še naprej v takšno smer, potem ni čudno, da na primer določeni odvetniki, ki branijo najhujše kriminalce, ki jim sodijo v Sloveniji, v enem dnevu dobijo boljše plačano, kot pa recimo sodniki v celem mesecu. Vse to potem pripelje do tega, da imamo rezultate, s katerimi ni nihče zadovoljen, in rezultate, ki jezijo ljudi, ki nas delajo vse nesrečne, ker imamo občutek, da veljajo dvojni standardi, ene za tiste malo bolj enake, pa za druge nekoliko manj.

Pa da se vrnem nazaj na naš zakon oziroma novelo Zakona o odvetništvu, ki smo jo pripravili. Mislim, da je vsaj čutiti v tem parlamentu neko vsaj tako načelno podporo zakonu v smislu, da je to korak v pravo smer, da je bila intenca prava, seveda je pa zdaj problematična izvedba. Jaz sam težko razumem, si poskušam razlagati, kako je mogoče, da na primer, če zapišemo neko omejitev v zakon, je to lahko pretiran poseg v delo odvetniške zbornice. Če pa zadevo napišemo malo tako po ovinkih, da mora Vlada dati soglasje na ceno, ki si jo oni postavijo, to pa ni poseg v njihovo delo ali pa je manjši poseg. V vsakem primeru bo imela Vlada ali pa vladna koalicija na nek način vpliv na te stvari, saj bo po tem vladnem predlogu potrejevala njihov statut. Če se s ceno, ki bo v tem statutu napisana, ne bodo strinjali, potem bodo še vedno lahko to stvar ustavili. Torej ne mislim komplicirati in tudi ne mislim zapenjati, za nas je bistveno, da bo do te rešitve prišlo, da se bodo ti vstopni stroški v odvetniško zbornico zmanjšali. Če Vlada ocenjuje, da je ta njihova pot bolj prava, pa naj bo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa. Najprej bi se rad zahvalil za odgovore gospe državne sekretarke.

Se pa zdaj spet sprašujem, ali je smiselno delati primerjavo med Odvetniško zbornico, ki jo danes na nek način obravnavamo, in primerjati z notarji. Število notarjev za Republiko Slovenijo določi Vlada. Torej je pozicija notarjev in odvetnikov zelo različna, če jih postavljamo na trg na neki način. Odpiram zgolj to vprašanje, ki je gotovo diskutabilno, danes ne govorimo o notarjih, ampak morda ne smemo kar vleči smernic.

Bi pa rad samo še eno zadevo povedal, kar je pa zasluga Državnega zbora. Skupščina Odvetniške zbornice je samo dan pred predvideno obravnavo našega zakona na matičnem delovnem telesu odločila, da vpisnina ne bo 9 tisoč, ampak samo, v narekovajih, 3 tisoč, kar je po naši oceni še vedno absolutno preveč. Zgolj naključje? Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo?

Gospa Iva Dimic, izvolite. Predlagateljica.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani!

Ne glede na današnjo razpravo vas, kolegov poslank in poslancev, se mi zdi, da je cilj dosežen.

Sprememba višine vpisnine s strani Odvetniške zbornice, in to en dan pred obravnavo zakona v Državnem zboru, govori o tem, da je bil cilj Poslanke skupine Nove Slovenije dosežen. Eksces v višini 9 tisoč evrov je bil dan pred

obravnava na matičnem odboru spremenjen v 3 tisoč evrov. Seveda, še enkrat poudarjam, v Novi Sloveniji smo dali predlog, da bi bila višina ena povprečna mesečna bruto plača preteklega leta – zakaj? Zato, ker bi enostavno lahko vsakdo vedel, kakšna je še tista vpisnina, ki jo mora vplačati za vstop v odvetniški imenik oziroma seznam. Vesela sem, da ste vsi poslanci danes izrazili več ali manj v glavnem podporo temu zakonu. Seveda smo tudi v Poslanski skupini Nove Slovenije izpostavljali, da žal ne obstaja nikakršno vladno stališče o tem, kakšna naj bo višina, in da Vlada daje soglasje k samemu statutu Odvetniške zbornice Slovenije. Vendar sem prepričana, da takšnih ekscesov ne bo dovolila nobena Vlada, ki bi vplival na zmanjšanje zaposljivosti mladih v odvetniških vodah, da je odvetništvo še vedno v javnem interesu, kjer ljudi dobijo pravno varnost in pravno zaščito. Tako mora tudi ves parlament in koalicija in opozicija delovati – v dobrobit državljanek in državljanov in njihovega pravnega varstva. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu z časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj pol uri po prekinjeni 18. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 6. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O IZVAJANJU MEDNARODNIH PROGRAMOV S PODROČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade dr. Andreji Barle Lakota.
Izvolite.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Hvala. Lepo pozdravljeni!

Zakon o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja daje pravno podlago za izvajanje tujih programov in za izvajanje evropske šole in tako imenovanega IBO programa. S tem zakonom smo želi urediti status in njihov način delovanja. Gre za programe in za šole, ki se izvajajo v tujem jeziku. S tem zakonom smo tako definirali, kaj sploh mednarodni programi so, določili smo status listin o izobraževanju, izdanih po programu mednarodnih šol, določili smo način sofinanciranja programa Evropske šole in tako imenovanega IBO programa in vzpostavili register zasebnih vrtcev in šol, ki izvajajo tovrstne programe. Poleg tega z zakonom določamo tudi nadzor glede izpolnjevanja pogojev za izvajanje programa. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino, kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.
Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 17. redni seji 1. junija 2016 obravnaval Predlog zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Predloženi zakon je proučila Zakonodajno-pravna služba, njena predstavnica pa je pojasnila, da temeljni pripombi zadevata sofinanciranje programov IB in evropske šole iz državnega proračuna. Program IB, ki nima javne veljavnosti, lahko izvaja javna in zasebna šola, listina o zaključku izobraževanja pa je izenačena z javno listino o zaključku izobraževanja, izdano v javnoveljavnih izobraževalnih programih. Ker je predvideno le sofinanciranje tistih IB programov, ki jih izvajajo javne šole, se zastavlja vprašanje obstoja stvarno utemeljenih razlogov za razlikovanje javnih in zasebnih šol glede upravičenosti do sofinanciranja iz državnega proračuna. Podobno pripombo je podala pri sofinanciranju programa evropske šole. Slovenija se je z mednarodno pogodbo res zavezala, da si bo prizadevala ustanoviti evropske šole v okviru javne mreže, toda ta zakon omogoča, da Slovenija predlaga akreditacijo zasebne šole za izvajanje programa Evropske šole, zato se tudi tu postavlja vprašanje obstoja stvarno utemeljenih razlogov za razlikovanje javnih in zasebnih šol glede upravičenosti do sofinanciranja iz državnega proračuna.

Mnenje je predstavila tudi predstavnica Državnega sveta, ki je med drugim opozoril, da je nesprejemljivo, da je za tuje državljanke predpisano precej manj ur slovenščine kot za slovenske državljanke. Poudaril je, da je to jezik okolja, ki naj bi ga po programu obvladali le na osnovni ravni, ki ne omogoča njegove samostojne uporabe. Prav tako ni zadovoljivo zahtevano minimalno število ur slovenščine za slovenske državljanke, ker je problem znanja slovenščine širši in še posebej aktualen kasneje na visokošolski ravni. Zaradi navedenega je komisija Državnega sveta oblikovala konkretno pripombo k 8. členu predloga zakona in predlagala odboru, da jo povzame kot svoj amandma.

V poslovnem roku so amandma k 8. členu vložile Poslanske skupine SMC, Desus in SD. K 1. členu pa je bil vložen amandma odbora. Ob koncu razprave sta bila tudi oba sprejeta.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je povedala, da predlog zakona predstavlja pravno podlago za izvajanje mednarodnih

programov s področja vzgoje in izobraževanja. Opredeljuje tri vrste mednarodnih programov: programe vrtcev in šol, program Evropske šole in program IB, ki niso del slovenskega vzgojno-izobraževalnega sistema. Z zakonom so določeni pogoji za izvajanje teh programov in opredeljen status listin o izobraževanju. Ureditev izvajanja programov mednarodnih vrtcev in mednarodnih šol na območju Republike Slovenije ne povzroča nobenih finančnih posledic. Razprava je potekala o minimalnem številu ur slovenščine na posamezno šolsko leto, ob pomislekih na ravni dejanske prakse, nadzorov nad izvajanjem programa in o enakovredni veljavi listin, izdanih po programu IB ali po programu evropske šole, s tistimi, ki so izdane pri javnoveljavnih izobraževalnih programih.

Predstavniki SVIZ je pojasnil, da podpirajo ločitev mednarodnih šol od slovenski javnih šol, saj je tako manj možnosti za finančno soodvisnost in poudaril, da predlog zakona ne predvideva možnosti, da bi tudi slovenski državljani participirali pri njih preko javnih sredstev.

Nekaj razprave je bilo tudi o 8. členu predloga zakona, v katerem je določena obveznost, da mora tuji program, ki se izvaja kot program osnovnošolskega izobraževanja, vsebovati minimalno število ur slovenščine na posamezno šolsko leto. Z amandmajem koalicijskih poslanskih skupin je bilo število ur slovenščine, ki jih mora vsebovati tuji program, ki se izvaja kot program osnovnošolskega izobraževanja, povečano iz 105 na 140 ur na posamezno šolsko leto.

Odbor je glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Sprejeta amandmaja sta vključena tudi v dopolnjeni predlog zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala še enkrat za besedo in lep pozdrav vsem!

Predlog Zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja ureja način izobraževanja v Sloveniji, ki se je vrsto let izvajal ni imel pa pravno urejenih vseh postopkov. Zakon podrobneje ureja nekaj, kar je pri nas že obstajalo vrsto let. In dejstvo je, da so mednarodne šole obiskovali tudi otroci slovenskih staršev, ki so to izvajali na način, kot da so se šolali na domu, dejansko pa obiskovali mednarodno šolo. Seveda so posledice takšnega razkoraka med formalnim in dejanskim bremenile predvsem otroke, ki so morali ob zaključku šolskega leta opravljati preverjanje znanja na javni šoli, v katero so bili kot šolajoči se na domu tudi uradno vpisani. Odslej tak obod

ne bo potreben, bo pa pridobljena listina, ki jo bo učenec pridobil, smatrana kot tuja listina, ki se vrednoti in priznava v skladu s področnim zakonom.

Tudi na razpravi na delovnem telesu je bilo opozorjeno na nekaj učinkov zakona in predvsem je veliko besed teklo glede obsega ur slovenskega jezika. Tukaj je odbor sledil priporočilu Državnega sveta in tudi širše javnosti ter določil večji delež ur v slovenskem jeziku od prvotno predvidenega. Namreč, mednarodne šole se po številnih vidikih, kot so umeščenost v sistem, učni jezik, izvajanje programa, ki ni javno veljaven, razlikujejo od siceršnjih zasebnih šol in seveda tudi javnih šol, zato je tudi potreben poseben Zakon o izvajanju mednarodnih programov v vzgoji in izobraževanju, s čimer se jasno naredi ločnica med javnim osnovnošolskim izobraževanjem in zasebnim, ki se že izvajajo v Sloveniji, in mednarodnim programom v vzgoji in izobraževanju. Posledično menimo, da ta jasna ločnica ne sme pripeljati do tega, da bi se tudi v tem primeru srečevali z zahtevami po dodatnem financiranju iz javnih sredstev, tudi mednarodnih programov.

Zaradi tega, ker je to poseben Zakon o izvajanju mednarodnih programov v vzgoji in izobraževanju in s tem dejansko narejena ta ločnica in tudi zaradi izboljšanja pogojev in postopkov, ki so jih morali v dosedanem šolanju opravljati predvsem učenci, bomo seveda ta zakon podprli in menimo, da rešuje eno od vprašanj, ki se v preteklosti ni ustrezno doreklo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Hanžek bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

Cilj Zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja je zagotoviti pravno podlago za izvajanje tujih izobraževalnih programov ter urediti status obstoječih mednarodnih šol, ob tem pa omogočiti, da se tudi slovenski državljani izobražujejo po mednarodnih programih, navedenih z zakonom. Zakon torej poskuša pravno urediti načine izobraževanja, ki ne potekajo znotraj javne izobraževalne mreže oziroma znotraj nje trenutno nimajo jasnega urejenega statusa. Za deklariranim ciljem zakona, ki naj bi uredil normativno ureditev, se skrivajo tendence, s katerimi imamo v Združeni levici načelen problem – elitizacija izobraževalnega sistema. Jasno je, da te izobraževalne programe koristijo predvsem otroci bogatejših staršev, pa naj gre za otroke tujih birokratov na delu v Sloveniji ali pa domače elite. Otroci iz revnih družin nimajo kakšne realne možnosti dostopa do teh programov,

čprav so na primer IB programi v polnosti financirani iz javnih sredstev. S tem pa se po našem mnenju ruši načelo enakega dostopa do kvalitetnega izobraževanja in javni izobraževalni sistem. Vsak evro v privatnih in elitnih šolah je namreč evro manj v javnem šolstvu. Da je delovanje teh šol problematično, se zaveda tudi Ministrstvo za izobraževanje samo. Eden od ciljev zakona je namreč tudi preprečiti vse bolj pogoste fiktivne vpise na šolanje na domu, kjer se otroci v resnici šolajo na zasebni mednarodni šoli. V Združenih levici smo trden zagovornik brezplačnega, kvalitetnega in univerzalno dostopnega javnega šolstva.

Zato zakon o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja naše podpore ne more dobiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati.

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, državna sekretarka!

Krščanski demokrati menimo, da je področje izvajanja mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja treba urediti na mednarodno primerljiv način. Podpiramo ureditev veljavnosti listin o zaključku izobraževanja, saj poznamo zgodbe, ko so imeli učenci oziroma dijaki, ki so zaključili katerega od tujih programov v Sloveniji in tudi v državah članicah Evropske unije, velike težave pri vpisih v nadaljnje izobraževanje. To je treba urediti na mednarodno primerljiv način.

Predlagani zakon je po naši oceni lahko primerna podlaga za to in v osnovi predstavlja tri tipe mednarodnih programov. Krščanski demokrati se strinjamo s tistimi, ki menijo, da je bilo prvotno predlagano minimalno število ur pouka slovenščine prenizko. Na seji matičnega odbora smo podprli amandma za povečanje ur slovenskega jezika na najmanj 140 ur letno. Po našem mnenju morajo za kvaliteten pouk in dobro znanje slovenščine biti predpisane najmanj štiri ure tedensko. Če se ostali predmeti poučujejo v tujih jezikih, se učencem besedni zaklad v slovenščini ne širi skupaj z novimi znanji in izrazi iz določenih področij. S tem pa se lahko poveča tudi pritisk za več predavanj v tujih jezikih na fakultetah, kar je v tem času novega zakona, ki ga bomo kmalu obravnavali, tudi zelo aktualna tema. Krščanski demokrati pozivamo, da se za slovenski jezik postavljajo maksimalni in ne minimalni standardi. Slovenski jezik mora biti privilegirani, ker ga moramo varovati, če ga hočemo ne samo ohraniti, pač pa tudi razvijati glede na sodoben vsestranski razvoj, ki zahteva tudi nove strokovne in tudi nove vsakdanje izraze, sicer se zelo hitro uveljavijo tuji izrazi.

Zadovoljni smo, da je bil na našo pobudo na odboru sprejet amandma, ki tudi na evropskih šolah omogoča poučevanje določenih predmetov v slovenščini oziroma v jeziku okolja, kakor je to mogoče tudi v drugih državah. Zakaj bi se že vnaprej samoomejevali in zapisovali, da pouk poteka zgolj v tujem jeziku.

Krščanski demokrati imamo pomisleke glede ureditve financiranja teh mednarodnih programov. Kako je mogoče, da se na primer mednarodni program na državni osnovni šoli Danile Kumer financira 100 % iz javnih sredstev, starši doplačujejo le nadstandard, medtem ko se javno veljavni obvezni deli na slovenski zasebni osnovni šoli sofinancirajo le 85 %, kljub drugačni odločbi ustavnega sodišča Republike Slovenije. Koalicijske stranke brezsravno zavlačujejo uveljavitev odločbe Ustavnega sodišča, kar je nesprejemljivo, zato zahtevamo jasne odgovore, kako je s spoštovanjem pravne države s strani vladne koalicije.

Predvsem zaradi tega zadnjega razloga Krščanski demokrati predloga zakona ne moremo podpreti in bomo pri zakonu vzdržani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. László Göncz bo predstavil stališče Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Smo mnenja, da je pomembna jasna zakonska ureditev izvajanja mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, zato bova predlog zakona podprla.

V tem primeru besedilo zakona ureja oziroma opredeljuje tri vrste mednarodnih programov, ki niso del slovenskega vzgojno-izobraževalnega sistema, in sicer program vrtcev in šol, program tako imenovane Evropske šole in program IBO. V okviru ureditve tega področja je poleg osnovno organizacijsko vsebinskih določb pomembno tudi vprašanje učenja slovenskega jezika, zato se je temu vprašanju namenila večina razprave na matičnem delovnem odboru. Menimo, da se je s sprejetim amandmajem na MDT predlog zakona iz tega vidika izboljšal, kar pozdravljamo.

Z vidika avtohtone narodne skupnosti z zadovoljstvom ugotavljamo tudi, da je že v fazi nastajanja predloga besedila zakona na osnovi pogovora z našo poslansko skupino pristojno ministrstvo dopolnilo 8. člen predloga v skladu z našo pobudo. Tako je v predlogu sedaj zapisano, da če se tuj program izvaja na narodnostno mešanih območjih, mora seveda poleg slovenščine vključevati tudi najmanj 140 ur italijanščine oziroma madžarščine na posamezno leto. Sicer bodo tovrstni primeri torej, da se tuji programi izvajajo na omenjenih

območjih k večjemu izjema, je pomembno, da se v zakonu uredi tudi ta vidik. Midva bova ta zakon podprla.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić, bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Predlog Zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanje je plod večletnega dela in usklajevanj. Rezultat tega je tudi ta predlog zakona, ki ureja status vzgojno-izobraževalnih mednarodnih programov v Republiki Sloveniji. Uvodoma je treba poudariti, da se nekateri od teh programov izvajajo že od sredine 90. let. Njihov pravnoformalni status pa vse do danes še ni urejen. S predlogom zakona tako na eni strani urejamo status že delujoč mednarodnih vrtcev in šol, ki niso pravno regulirani v šolski zakonodaji, na drugi strani pa dajemo pravno podlago za izvajanje programa akreditiranja evropske šole. Slovenija je ena od redkih evropskih držav, ki še ne dajejo ustrezne pravne podlage za izvajanje mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja, na kar nas v zadnjih letih opozarja tudi zainteresirana mednarodna javnost oziroma od nas opravičeno pričakuje ureditev tega področja.

Pomembno je, da zakon jasno določa, da za programe mednarodnih vrtcev in šol v osnovi ne veljajo nacionalni predpisi s področja vzgoje in izobraževanja, kar se nanaša tudi na upravičenost do financiranja iz javnih sredstev, tako da morajo biti tuji vzgojno-izobraževalni programi akreditirani v državi izvora. Ključno je tudi, da mednarodni programi ne smejo biti v nasprotju z cilj vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, kot jih določa 2. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Naj navedemo le nekaj teh ciljev: zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo, potem vzgajanje za medsebojno strpnost, razvijanje zavesti o enakopravnosti spolov, spoštovanje drugačnosti, zagotavljanje kakovostne izobrazbe, spodbujanje zavesti o integriteti posameznika. Gre za pomembne varovalke, ki so del predloga zakona, ki ga danes sprejemamo. Predlog zakona sledi načelu svobodne izbire vrste izobraževanja, saj je v skladu z Ustavo Republike Slovenije določeno, da je izobraževanje svobodno, starši pa imajo pravico in dolžnost vzgajati, izobraževati in vzdrževati svoje otroke. S predlogom zakona se prav tako odpravlja večletna diskriminacija otrok, ki se izobražujejo po mednarodnih programih s področja vzgoje in izobraževanja, ter se zmanjšujejo fiktivni vpisi šolanja na domu.

Odpravljajo se težave oziroma pomanjkljivosti pri priznavanju listin o izobraževanju pri dvojnem preverjanju znanja slovenskih otrok v šolah otrokovega matičnega okoliša, hkrati pa se določa minimalni obseg obveznega vključevanja slovenščine na osnovnošolski ravni, tako za tuje kot tudi za slovenske državljane. Poslanke in poslanci smo tukaj prisluhnili tudi predlogu Državnega sveta o povečanju števila ur poučevanja slovenščine na posamezno šolsko leto.

V Poslanski skupini SMC menimo tudi, da predlog zakona ne pomeni elitezacije slovenskega vzgojno-izobraževalnega prostora, temveč le pravnoformalno udejanja večletno izvajanje že obstoječih programov, daje prostor za morebitne nove programe ter za njih določa pogoje izvajanja oziroma delovanja. Republika Slovenija prav tako ni diplomatsko izolirana država in nujno je, da se tudi na vzgojno-izobraževalnem področju prilagaja mednarodnim okoliščinam.

V Poslanski skupini SMC predlog zakona pozdravljamo in mu napovedujemo podporo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani!

S predlogom zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja se določajo pogoji za izvajanje mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja, ki se izvajajo v Republiki Sloveniji v tujem jeziku in nimajo pridobljene javne veljavnosti v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

Predlog zakona opredeljuje tri vrste mednarodnih programov, in sicer programe vrtcev in šol, programe mednarodne organizacije Evropske šole s sedežem v Bruslju in program mednarodne organizacije IB iz Ženeve, ki pa niso del slovenskega vzgojno-izobraževalnega sistema.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je v uvodni predstavitvi zakona na matičnem odboru poudarila, da ureditev izvajanja programov s tem zakonom ne povzroča nobenih finančnih posledic, saj so za njegovo izvajanje že zagotovljena finančna sredstva v proračunu. Vendar pa je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora na matičnem odboru poudarila, da je proučila zakon z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom in podala pripombo glede financiranja programov IB in Evropske šole iz državnega proračuna. Program IB, ki nima javne veljavnosti, lahko izvaja javna in zasebna šola, listina o zaključku izobraževanja pa je izenačena z javno listino o zaključku izobraževanja, izdano v javno veljavnih izobraževalnih programih. Ker je

predvideno le sofinanciranje tistih programov, ki jih izvajajo javne šole, se tu zastavlja vprašanje obstoja stvarno utemeljenih razlogov za razlikovanje javnih in zasebnih šol glede na upravičenost do sofinanciranja iz državnega proračuna.

Podobno pripombo je Zakonodajno-pravna služba podala tudi pri sofinanciranju programa Evropske šole. Pri tem pa je Zakonodajno-pravna služba še menila, da se je Slovenija z mednarodno pogodbo res zavezala, da si bo prizadevala ustanoviti Evropske šole v okviru javne mreže, toda ta zakon omogoča, da Slovenija predlaga akreditacijo zasebne šole za izvajanje programa Evropske šole, zato se tudi tu postavlja vprašanje obstoja stvarno utemeljenih razlogov za razlikovanje javnih in zasebnih šol glede upravičenosti do sofinanciranja iz državnega proračuna. Poudariti želim, da morajo biti po zakonu tuji vzgojno-izobraževalni programi akreditirani v državi izvora in ne smejo biti v nasprotju z vzgojno-izobraževalnimi cilji, opredeljenimi v Zakonu o financiranju in vzgoji izobraževanja.

Iz navedenih razlogov in iz razlogov, ki jih je poudarila Zakonodajno-pravna služba, v Slovenski demokratični stranki zakona ne bomo podprli, ne bomo mu pa tudi nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Desus bo predstavila gospa Marjana Kotnik Poropat. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegice!

S Predlogom zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja se ureja status že delujočih mednarodnih vrtcev in šol ter daje pravna podlaga za izvajanje programa akreditiranja Evropske šole in programa mednarodne organizacije IB. Glede na to, da smo ena od redkih držav, ki tega področja na zakonski ravni še nima urejenega, je sprejetje tega zakona neizogibno. Glede na pričujočo vsebino se v Poslanski skupini Desus strinjamo, da ta zakon v minimalnem, vendar v potrebnem obsegu, normira vsebino, ki je nujno potrebna, da se uredi status mednarodnih ustanov, definira mednarodne programe, določa status listin o izobraževanju ter način sofinanciranja programov, ki jih izvajajo javne šole. Ta del šolskega sistema sicer praviloma ni podvržen naši zakonodaji, zato se nam zdi prav in pomembno dvojje, prvič, pomembna varovalka je, da mednarodni izobraževalni program, v katerega so vključeni tudi slovenski otroci, ne sme biti v nasprotju z nekaterimi alinejami 2. člena veljavnega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki definira cilje vzgoje in izobraževanja. Druga vsebinska

stvar, na katero smo bili pozorni, je dajanje pomena oziroma mesta slovenskemu jeziku na tujih šolah, ki delujejo pri nas. Tako smo ob obravnavi predloga zakona na matičnem delovnem telesu sprejeli kar dve dopolnili členov, s katerima odpiramo možnost izvajanja dela programa tudi v slovenskem jeziku, hkrati pa zagotavljamo kot učno obveznost poučevanje slovenščine v osnovnošolskih programih. Ta predlog rešuje oziroma bolje rečeno odpravlja sila neugodno obveznost vpisa naših slovenskih otrok, ki so vključeni v obstoječe mednarodno šole, še v naš šolski sistem. V izogib sedanje obveznosti opravljanja učnih obveznosti po slovenskem pravnem redu, ki se izvajajo dejansko v obliki šolanja na domu, bodo ti otroci lahko obiskovali samo mednarodno šolo, saj se bodo v bodoče spričevala teh institucij pripoznavala v skladu z našim pravnim redom. Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo predlagano normativno ureditev mednarodnih programov na področju vzgoje in izobraževanja seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za izobraževanje dr. Andreji Barle Lakota. Izvolite.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala.

S spremembo Zakona o organizaciji in financiranju ne urejamo določil ustavne odločbe, ampak urejamo številna vprašanja, ki so ostala nerešena kar nekaj desetletij, med drugim položaj socialnovarstvenih zavodov. Socialnovarstveni zavodi namreč nimajo pravne podlage za izvajanje izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami. S tem zakonom naslavljamo tudi potrebo po tem eksplicitno normiramo po tako imenovanem varnem šolskem okolju. Številne mednarodne organizacije so nas opozorile, da ni dovolj vpisati samo cilje vzgoje in izobraževanja,

temveč da je treba zahtevo po varnem šolskem okolju brez nasilja eksplicitno vpisati v zakon.

S tem zakonom rešujemo tudi vprašanja povezana, kako je z ljudmi, ki lahko vstopajo v šolski prostor pa so bili kaznovani zoper spolno nedotakljivost, in eksplicitno pišemo o tem, da seveda v noben del vzgojno-izobraževalnega procesa takšnih ljudi pač ni mogoče vključevati.

S tem zakonom urejamo tudi nekaj drugih, morda na videz tehničnih vprašanj, kot je na primer vprašanje evidenc. S tem zakonom urejamo tudi vprašanja, povezana s kadri, in sicer gre za specialno pedagoško izobrazbo, gre za črtanje volonterskega pripravništva in za razumevanje razmerja med strokovnim izpitom in sicer pripravništvom.

Zakon, kot sem že poudarila, ne ureja razmerja med javnim in zasebnim, ne ureja ustavne odločbe, ker je to materija, ki jo bomo v parlament predložili z naslednjo spremembo zakona o organizaciji in financiranju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam, gospa državna sekretarka.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino, kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 17. redni seji 1. junija letos obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada.

Predloženi zakon je proučila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Njena predstavica je najprej opozorila na odločbo Ustavnega sodišča, s katero je to ugotovilo neskladje prvega stavka prvega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanje v delu, ki se nanaša na javnoveljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, z ustavo in določilo enoletni rok za uskladitev. Pojasnila je, da je ta rok že potekel, zato mora Državni zbor to odločbo čim prej realizirati, saj v nasprotnem primeru krši načelo pravne države in načelo delitve oblasti. Povedala je še, da se s predlogom zakona posega tudi v druge zakone, kot sta Zakon o maturi in Zakon o osnovi šoli, kar je lahko v škodo pravne varnosti, saj ruši preglednost in konsistentnost pravnega reda. Predstavila je še nekaj drugih pripomb k posameznim členom, od katerih jih je bila večina upoštevanih v vloženi amandmajih koalicije.

Predstavniki Državnega sveta je opozoril na nedorečenost položaja strokovnih delavcev v socialnovarstvenih zavodih, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno delo in na vprašanje

shranjevanja in uporabe podatkov Državnega izpitnega centra.

V poslovniškem roku so amandmaje vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD, ki so bili po razpravi tudi sprejeti.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je povedala, da predlog zakona določa eksplicitno prepoved vsakršne oblike nasilja, organizacijo javne mreže za izobraževanje odraslih, racionalizacijo dela vzgojno-izobraževalnih zavodov, racionalizacijo ministrstva, pristojnega za izobraževanje in drugih državnih organov, ki iz enega mesta pridobivajo podatke o statusu udeležencev. Vpis socialnovarstvenih zavodov v razvid, prepoved vstopa v vzgojno-izobraževalni sistem osebam, ki so v kazenskem postopku za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost ter druge manjše popravke. Razprava je potekala o odločbi ustavnega sodišča. Z obravnavano novelo se tega vprašanja ne rešuje, zato so nekateri menili, da je protiustavna. S strani ministrstva je bilo pojasnjeno, da gre pri obravnavani noveli za prvi del sprememb, ki so bile pripravljene predhodno in predstavljajo nujne spremembe. Problem odločbe Ustavnega sodišča pa se bo celovito rešil z novim predlogom zakona, ki je že objavljen na e-demokraciji.

Nekaj govora je bilo tudi o potrebni zagotavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja ter o problematiki v zvezi z organizacijo javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih.

Razprava je potekala še o predvideni ukinitvi volonterskega pripravništva, ureditvi položaja strokovnih delavcev, ki poučujejo otroke s posebnimi potrebami in zaradi objektivnih pogojev ne morejo izpolniti pogoja o potrebni specialnopedagoški izobrazbi, o vzpostavitvi in organizaciji funkcionalni in učinkoviti evidenci zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja, o ureditvi položaja socialno varstvenih zavodov in o prepovedi sklepanja pogodb o zaposlitvi avtorskih, podjemnih in drugih pogodb na področju vzgoje in izobraževanja za osebe, proti katerim je uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost.

Odbor je glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa. Vsi pozdravljeni!

Glavni cilj novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja je v zakon eksplicitno vpisati, da mora biti za izvajanje vzgoje in izobraževalnega dela v vrtcih,

šolah in drugih zavodih za vzgojo in izobraževanje treba zagotoviti varno in spodbudno učno okolje, kjer je prepovedana vsakršna oblika nasilja in neenakopravne obravnave, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etični in narodni pripravnosti ter telesni in duševni konstituciji oziroma invalidnosti. To so načela, pod katera lahko da svoj podpis, upam da, vsak poslanec Državnega zbora. A žal zakon pri urejanju teh načel ne naredi veliko korakov od golega deklarativnega zapisa. Sicer zakon prinaša nekaj dopolnitev, ki izboljšujejo dostop do izobraževalnega sistema za odrasle, predvsem za tiste v slabšem socialnem položaju, a se ne loteva ključnih sistemskih problemov, ki jih ima naš izobraževalni sistem.

V Združeni levici smo na jasnem stališču, da enakopravno obravnavo ne glede na spol, raso, socialni položaj in druge osebne okoliščine, da ne nadaljujem, zagotavlja le vsem dostopno brezplačno javno šolstvo. V tem trenutku je največja sistemska grožnja javnemu šolstvu odločitev Ustavnega sodišča, ki državi nalaga 100 % financiranje zasebnih osnovnih šol. 100 % financiranje pomeni nič drugega kot zmanjšanje sredstev za javno šolstvo ter elitizacijo, torej v zadnji instanci neenak dostop do kvalitetnega izobraževanja.

V Združeni levici smo sopodpisali zahtevo za spremembo Ustave, a ta proces v tem trenutku stoji. Pričakujemo, da bo ministrica, ki je v zakon zapisala vsa lepa načela o enaki obravnavi in nediskriminaciji, ta proces podprla in s tem pripomogla, da bodo lahko uveljavljena na ravni celotnega šolskega sistema.

Ob tem novela zakona ukinja volontersko pripravništvo. Pripravništvo bi moralo biti inštitut, preko katerega se zagotovi kvalitetno usposabljanje kadrov. Njegova ukinitve pa seveda ne more biti rešitev, manjkajo sredstva za plačilo pripravnikov. Ministrstvo sicer načrtuje nekakšne razpise, katerih izvedba ni najbolj jasna. Varčevanje se torej nadaljuje, namesto da bi iskali sistemske rešitve.

Zaradi navedenega noveli Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v Poslanski skupini Združene levice ne bomo nasprotovali, a naše podpore prav tako ne more dobiti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlagana novela Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja sicer ureja izjemno pomembna področja, kot so prepoved telesnega kaznovanja

in nasilja nad in med otroki. Podpiramo tudi eksplicitno zapisano prepoved vključevanja oseb, zoper katere je uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, v katerikoli obliki vzgojno-izobraževalnega dela. Krščanski demokrati pozdravljamo vzpostavitev mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih, s čimer bo vzpostavljeno ustrezno podporno okolje, ki bo omogočalo ranljivim skupinam prebivalstva vključevanje v javno veljavne izobraževalne programe za odrasle. Vzpostavljeni bodo pogoji za stabilnejše in s tem kvalitetnejše izvajanje programa osnovne šole za odrasle za tiste, ki v času obveznega izobraževanja niso dokončali osnovne šole. Zagotavlja pa tudi javnoveljavne izobraževalne programe, v okviru katerih si odrasli pridobivajo temeljne zmožnosti in izboljšujejo splošno izobraženost.

Krščanski demokrati pa trdimo in opozarjamo, da ta novela ne ureja najpomembnejšega in urgentnega področja, in sicer financiranja javnoveljavnih osnovnošolskih programov v zasebnih osnovnih šolah. Vsi, sedaj tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, opozarjamo ministrstvo in Vlado Republike Slovenije, da je že močno prekoračen rok za izvršitev ustavne odločbe glede tega pomembnega področja. Državljeni Republike Slovenije, katerih otroci obiskujejo takšne zasebne osnovne šole z javnoveljavnim programom, so v neenakopravnem položaju. Koalicija vedno poudarja, kako pomembna je pravna država. Odločbo Ustavnega sodišča pa tako zlahka ignorira. Za nas je to nesprejemljivo. Poslanci Nove Slovenije v nobenem primeru tega zakona ne moremo podpreti, ker ima bistveno pomanjkljivost. Namreč, ne upošteva odločbe Ustavnega sodišča in Zakonodajno-pravne službe. Pri glasovanju se bomo vzdržali.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospa Vesna Vervega bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke moderne centra.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Predlog današnje novele posega na več področij krovnega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Prinaša kar nekaj potrebnih in koristnih sprememb, ki izhajajo iz potreb vzgojno-izobraževalnega sistema kot celote in na katere so opozarjali sami udeleženci in izvajalci vzgoje in izobraževanja, številne civilno družbene organizacije, parlamentarni odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino s sprejetimi sklepi in tudi Varuhinja človekovih pravic. Po več letih bo s to novelo urejena podlaga za oblikovanje javne mreže na področju izobraževanja odraslih, rezultat česar bo vzpostavitev stabilnega okolja za izvajanje programov in dejavnosti, kar pomeni večjo

možnost vključevanja ranljivih skupin v oblike vseživljenjskega učenja. Pričakujemo, da bo ta normativna sprememba osnova za spremembo oziroma noveliranje Zakona o izobraževanju odraslih.

Pozdravljamo tudi odpravo diskriminatorne ureditve za socialno varstvene zavode, ki že vrsto let izvajajo posebne in prilagojene programe za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. S sprejetjem novele bo tem zavodom tako omogočen vpis v razvid za izvajanje javno veljavnih programov, kar bo pozitivno vplivalo tako na same zavode kot tudi na udeležence vzgoje in izobraževanja. S tem povezane spremembe bodo dobrodošle tudi za karierni razvoj strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja, otrok ter mladostnikov s posebnimi potrebami. Poudarjamo pa, da ta sprememba nikakor ne pomeni in ne sme pomeniti odmika otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami od inkluzije v vzgoji in izobraževanju.

V zvezi z drugimi rešitvami, ki so predlagane v noveli, izpostavljamo le še nekaj od njih, za katere ocenjujemo, da so potrebne in bodo prinesle pozitivne učinke. Z novelo se torej ukinja volontersko pripravništvo na področju vzgoje in izobraževanja, racionalizira in dopolnjuje se centralna evidenca udeležencev v vzgoji in izobraževanju, opredeljuje se varno in spodbudno učno okolje, kjer je pa prepovedano vsakršna oblika nasilja in neenaka obravnava.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo predlog zakona podprli. Dovolite pa, da zaključim s poudarkom, da danes ne razpravljamo o predmetni noveli Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki se ne nanaša na financiranje in delovanje zasebnih šol. To bo, kot smo že napovedali, urejala druga novela, razprava o kateri je že v teku. Verjamemo, da bomo o teh rešitvah razpravljali in odločali čim prej. Naj vas spomnimo, da obstaja kar nekaj odločb Ustavnega sodišča, ki tudi v prejšnjih mandatih Državnega zbora in prejšnjih vladah niso bile uresničene oziroma niso uresničene do danes. Spoštovani in spoštovane, naj vsakdo nosi svoj del odgovornosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala gospa Vervega.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

Predlagana novela Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ureja stanje na področjih izvajanja javne službe, izobraževanja odraslih, izvajanje vzgoje in izobraževanja v socialno varstvenih zavodih in pa izvajanje centralnih evidenc udeležencev vzgoje in pa izobraževanja.

Novela zakona pa v dodanem 2.a členu prepoveduje telesno kaznovanje otrok in pa vsakršno drugo obliko nasilja nad in pa med otroki in neenako obravnavo, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etnični in narodnostni pripadnosti ter posebnostih v telesnem in pa duševnem razvoju. Pri tem je treba opozoriti na naslednja dejstva. Matični odbor Državnega zbora je že leto nazaj sprejel sklep, da se mora z zakonom urediti javna mreža za izobraževanje odraslih, in sicer do 31. 12. 2015. Šele danes pa smo s to spremembo pri prvem koraku na tem področju, potrebna pa bo še sprememba Zakona o izobraževanju odraslih in pa priprava pravilnikov, ki jih seveda sprejme in pripravi ministrstvo. Pravo sistemsko rešitev lahko torej pričakujemo verjetno šele v naslednjem letu.

Kar se tiče telesnega nekaznovanja in pa prepovedi diskriminacije v šolah, se pojavlja dvom zaposlenih. Le-ti se namreč bojijo, da ta člen utegne skrivati določene pasti, ki bi utegnile šolsko delo narediti povsem nemogoče. Tako bi, na primer, odvetnik lahko na podlagi tega člena zgolj učiteljev pogled spremenil v mobing učenca in pa dijakov. Umestitev nenasilja v šoli je seveda vmesno, zapisati pa ga je treba tako, da ne bo problematično.

Zakon vpeljuje tudi nekaj dobrodošliih tehničnih zahtev na podlagi informacijske tehnologije, elektronsko matično knjigo udeležencev izobraževanja ter izvajanja izvajalcev izobraževanja, kar je seveda dobro. Novela zakona po besedah ministrice ureja družbeno pomembne in pa nujne zadeve.

Skladno z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije pa zakon ne ureja financiranja zasebnih šol. Naj opozorim, da smo na tem področju že več kot eno leto dni v protiuustavnem položaju. V Slovenski demokratski stranki smo že 3-krat vložili predlog za spremembo zakona, ki bi uredil financiranje zasebnih šol, seveda v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Koalicija in pa Vlada pa sta naš predlog 3-krat zavrnili z obrazložitvijo, da se bodo v čim krajšem možnem času zadeve uredile tudi na tem področju. Do danes teh sprememb še nismo dobili v proceduro v Državni zbor. Iz tega stališča je tudi predlagana sprememba Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja protiuustavna.

Zaradi navedenega v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagane novele zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Desus predlog novele ZOFVI, ki jo je pripravilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, podpira.

Z obravnavano novelo se namreč sledi več ciljem, glede katerih se v naši poslanski skupini strinjamo, da izboljšujejo delovanje vzgojno-izobraževalnega sektorja v korist vključenih v izobraževalni sistem. Glede prepovedi telesnega in drugega kaznovanja otrok poslanke in poslanci Desus mislimo, da odločitev posebej o tem sploh ne bi smela biti vprašljiva. Po naši oceni ni tako pomemben zapis o kateremkoli zakonu ali predpisu, kot to, da se straši in vsi drugi, ki otroke vzgajamo in jih izobražujemo, delamo z njimi v takšni ali drugačni vlogi, zavemo naslednjega – nasilje in kaznovanje otrok pa naj bo fizično ali psihično je vedno destruktiven proces, ki ima številne negativne posledice za vse vpletene, še posebej in bolj pa je prizadet in zaznamovan otrok. Poslanke in poslanci Desusa sicer pozdravljamo vnos definicije varnega in spodbudnega šolskega okolja, ki poleg nedopustnosti nasilja vzpostavlja tudi prepoved neenake obravnave otrok. Podpiramo tudi prepoved sodelovanja v procesu vzgoje in izobraževanje osebam, zoper katere je uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, ki se dopolnjuje na način, da se onemogoča tako neposreden kot posreden stik z otroki. Slednje se nanaša na sklepanje pogodb o zaposlitvi kot tudi na sklepanje avtorskih in podjemnih pogodb, vodenje delavnic, sodelovanje pri ustvarjanju učnih načrtov, učnega gradiva in tako dalje. Naj v zvezi s tem poudarim, da tudi na področju bodoče zakonodaje v smeri športa pričakujemo ekvivalentno rešitev.

Otroci in mladostniki s posebnimi potrebami. S tem zakonom se kaj novega tukaj sicer ne uvaja, se pa ureja na zakonski ravni vsaj tisto, kar dejansko že obstaja. Tako sam kot tudi moji kolegi iz poslanske skupine menimo, da je to področje, ki mu je treba nameniti več pozornosti, več skupnega angažiranja vseh treh pristojnih resorjev, torej zdravstvenega, socialnega in izobraževalnega, je nujno potrebno, saj gre za kompleksno področje, kjer ne sme in ne more biti ločnice med zdravstveno oskrbo, socialno ter vzgojno-izobraževalno vlogo države. To, kar je danes na voljo otrokom, mladostnikom in njihovim staršem, je namreč bistveno premalo za normalno oziroma bolj rečeno običajno in kvalitetno življenje in vključevanje v družbo. Zato je po naši oceni potreben novejši, naprednejši, bolj ambiciozen ter celosten pristop tako pri postavljanju zakonskih rešitev kot tudi pri povezovalnosti ukrepov pomoči otrokom in staršem v vsakdanjem življenju.

Kar se tiče pripravnosti diplomantov s področja vzgoje in izobraževanja v Poslanski skupini Desus v skladu s smernicami koalicije in sprejetih stališč Vlade podpiram ukinitve

volonterskega pripravništva tudi na tem področju. Pretekli mesec smo namreč z Zakonom o socialnem varstvu volontersko pripravništvo ukinili in uredili opravljanje strokovnih izpitov za opravljanje dela že na področju socialnega dela.

Še posebej v Poslanski skupini Desus izpostavljamo vsebinsko točko, ki se nanaša na vzpostavitev mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih. Slednja namreč na tem področju še ni oblikovana kljub zavezi v Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020. Spoznanje, da izobraževanje, ki se konča v mladosti, preprosto ne zadošča več niti posamezniku niti sodobni družbi, je razlog za vedno večji pomen vseživljenjskega izobraževanja. Hitro spreminjajoče se razmere, zahtevnost in mnogovrstnost domačih in svetovnih izzivov zahtevajo tudi ustrezno odzivnost izobraževalnega sistema na ravni izobraževanja mladih, še posebej pa stalnega izobraževanja in usposabljanja odraslih za osebni in socialni razvoj ter potrebe razvoja trga dela. Izobraževanje odraslih je izjemno pomembno tudi z vidika upokoјencev, saj mnogim prinaša veliko različnih koristi, od kvalitetnega preživljanja prostega časa do učenja spretnosti, ki pomagajo premagati ovire, s kakršnimi se pač ljudje spoprijemamo v jeseni življenja. V Poslanski skupini Desus se strinjamo, da bo z jasno določitvijo pravne podlage za vzpostavitev javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih vzpostavljeno območno dobro pokrito, vsebinsko ustrezno in finančno stabilno podporno okolje, ki bo omogočalo ranljivim skupinam prebivalstva vključevanje v javno veljavne izobraževalne programe, ki so jim oziroma jim še bodo namenjeni za to, da si izboljšajo svoj izobrazbeni status in pridobijo ustrezne veščine ter znanja za boljšo zaposljivost in kvaliteto življenja.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, kjer bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja podprli, saj menimo, da ohranja stabilno in predvidljivo okolje, ki je ključno za delovanje šol.

V besedilo novele se tako vnašajo določila za večjo zaščito otrok pred neenakopravno obravnavo in različnimi oblikami nasilja, tudi spolnega. Zapisa o zagotavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja ter prepoved sklepanja vsakršnih pogodb v vzgoji in izobraževanju za osebe, proti katerim je bil uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje

zoper spolno nedotakljivost, sta tudi odgovor na opozorila domače in mednarodne javnosti.

V Poslanski skupini pozdravljamo tudi ukinitve volonterskega pripravništva, ki ni doseglo pričakovanih učinkov prehoda iz študija v zaposlitev, še več, velikokrat se je izrodilo v nekakšno moderno poštudijsko izkoriščanje mladih. Z namenom zagotavljanja enakopravnih možnosti za zasedbo delovnega mesta v vzgoji in izobraževanju predlog hkrati ukinja tudi pripravništvo kot predpogoj za pristop k opravljanju strokovnega izpita.

Želimo tudi opozoriti, da rešitev, s katero socialno varstveni zavodi pridobivajo tudi uradno pripoznano opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, saj se vpišejo v razvid, seveda pa to pomeni, da bodo ti programi izvajani po istih standardih in normativih kot v vrtcih oziroma šolah.

Naj povemo, da tudi razumemo v mnenju Zakonodajno-pravne službe opozorilo glede uresničitve odločbe Ustavnega sodišča. Opozorjamo pa na previdnost pri odločanju o obsegu javnofinančne podpore zasebnemu izobraževanju. Menimo namreč, da je dosežen družbeni konsenz o pomenu kakovostne in dostopne javne šole, ki se je izgrajeval skozi leta, zaveza, ki terja ne le pravno, pač tudi širšo družbeno in ne nazadnje tudi politično presojo. Ravno zato smo skupaj z ostalimi poslanci pripravili in vložili Predlog za začetek postopka za dopolnitev Ustave, s katero ohranimo javno osnovno šolo tako, da bo dostopna tudi v prihodnje vsakomur. Toda o tem seveda v naslednjih fazah sprejemanja odločitev v Državnem zboru. Predmetni zakon, ki ga danes obravnavamo, pa, kot sem povedal, bomo v poslanski skupini podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenem predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda. S tem prekinjam točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DIMNIKARSKIH STORITVAH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona ja skupina 52 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer ministrici za okolje gospe Ireni Majcen. Izvolite, beseda je vaša.

IRENA MAJZEN: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o dimnikarskih storitvah, ki ga je Ministrstvo za okolje in prostor ob zavedanju pomembnosti problematike pripravilo že v lanskem letu. V razpravi se je takrat, po pričakovanjih, izkazala potreba po dodatnem usklajevanju in zaradi tega so se vsi nadaljnji postopki ustavili oziroma počakali na nadaljnjo obravnavo. Kot gotovo vsi veste, gre za zelo odmevno problematiko, kjer so v nekaterih sredinah mnenja o rešitvah deljena oziroma stojijo na dveh zelo nasprotujočih si polji. Pred nami, vami pa je predlog, v katerega je bilo vloženo veliko truda in prepričana sem, da je strokovno najbolj ustrezen, ustrezen pa tudi za uporabnike. Ob tem se zavedam, da vsesplošnega kompromisa glede na preteklo razpravo ni realno pričakovati. Osnovno vodilo pri pripravi zakona je varstvo zdravja ljudi in zaščita premoženja, požarna varnost, skrb za čistejši zrak in energetska učinkovitost. Zaradi tega smo prepričani v pravilnost odločitve o regulaciji, saj menimo, da ni primerno, da je tako pomembno področje prepuščeno le zakonitostim prostega trga. Predlagani sistem licenciranja po našem mnenju pomeni relativno majhno omejitev zaposlovanja naproti omejevanju nepopravljive škode, ki lahko nastane zaradi zastrupitve, ali celo smrt, kot posledica slabo delujočih naprav oziroma požarov.

Glavna novost predlaganega novega sistema je možnost, da lahko uporabniki prosto izbirajo med licenciranimi izvajalci dimnikarskih storitev. Licenco bodo podeljevale in odvemale upravne enote in bo predstavljala ustrezno dokazilo o strokovni usposobljenosti izvajalca dimnikarskih storitev. Licenca bo veljala za celotno območje Slovenije. Dostopnost storitev je zagotovljena na način, da je dimnikarska družba, ki je uporabniku geografsko najbližje, zakonsko obvezna, da uporabniku po pozivu nudi vse predpisane storitve. Prepričana sem, da so morebitni strahovi dimnikarskih družb v povezavi z izgubo delovnih mest odveč. Večina ljudi je v Sloveniji s svojim izvajalcem dimnikarskih storitev zadovoljen. Predlog zakona pa ponuja ustrezno rešitev za vse ostale, ki se bodo tako lahko odločili za izbiro morebiti drugega izvajalca.

Ocenjujem, da bo to imelo pozitiven učinek tudi na povečanje konkurenčnosti med družbami, kar se bo lahko odrazilo le v bolj kakovostnih storitvah in ne v višjih cenah, saj predlog zakona vsebuje določilo o najvišji dovoljeni ceni izvajanja storitev.

Predlog zakona, ki je pred vami, predvideva tudi nadgradnjo evidence malih kurilnih naprav, dimnikarskih storitev in poročanje izvajalca v državne javne gospodarske službe dimnikarstva – EviDim. Na novo bodo v evidenco tako vpisani podatki o uporabnikih in izvajalcih, njihovi usposobljenosti in izpolnjevanju pogojev za pridobitev licence, kar nam bo omogočalo in

olajšalo nadzor. Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov, ki se nanašajo na naloge dimnikarja, dimnikarske družbe in uporabnika dimnikarskih storitev, je glede na medresorsko naravo tematike v pristojnosti več inšpekcij. Tako določbe v zvezi z varstvom okolja ter ogrožanjem zdravja nadzira inšpekcija, pristojna za varstvo okolja. Nadzor glede varstva pred požarom pa inšpekcija, pristojna za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. V zvezi s cenami izvajanja dimnikarskih storitev nadzor izvaja inšpekcija, pristojna za trg. Z namenom učinkovitega nadzora predlog zakona predvideva tudi kadrovske okrepitve okoljske inšpekcije.

Na ministrstvu verjamemo, da se bo predlagani sistem opravljanja dimnikarskih storitev izkazal za učinkovitega in da bodo tako uporabniki kot izvajalci zadovoljni z rešitvami, ki jih prinaša. Razumemo, da bo treba glede na to, da gre za nov sistem, določeno obdobje prilagajanja, vendar vemo, da to velja za uveljavitev katerihkoli sprememb, tudi tistih, ki se izkažejo kot ustrezne in dobrodošle. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa ministrica.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS Nsi): Spoštovani, predsedujoči, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o dimnikarskih storitvah na novo ureja področje dimnikarstva. Vlada je s prenovitvijo pravne ureditve hitela, saj obstoječa zakonodaja velja le do konca letošnjega leta. Če nov zakon do takrat ne bi bil sprejet, bi dimnikarstvo postalo popolnoma neurejeno področje. Predlog zakona v ureditev prinaša nekaj pozitivnih sprememb. Kot eno izmed njih naj izpostavim možnost uporabnikov, da dimnikarja izberejo sami, ne glede na kraj. Dimnikarska licenca, ki bi jo v skladu s predlogom zakona izdale upravne enote bi veljala za celotno področje naše države. To predstavlja korak k odpiranju konkurence, kar v Novi Sloveniji pozdravljamo. Državljeni morajo imeti možnost, da sami izberejo kateri dimnikar bo skrbel za njihovo kurilno napravo. Dimnikarski monopoli za krščanske demokrate niso sprejemljivi. V skladu s predlogom zakona Vlada v upoštevanju cen v dejavnosti s podobno ravno strokovne izobrazbe določi maksimirano ceno na časovno enoto, minister pa določi časovni normativ za posamezne dimnikarske storitve. Vlada maksimirano ceno v predlogu utemeljuje z dejstvom, da je storitev za uporabnika obvezna, kar naj bi močno posegalo v sistem trga. Glede na to, da predlog zakona prinaša prenehanje statusa gospodarske javne službe in liberalizacijo dimnikarskih storitev, je vprašljiva utemeljenost omejevanja cen, saj te v odprti konkurenci praviloma določi trg. Če bodo

cene previsoke, se bo posledično povečala tudi ponudba dimnikarskih storitev in s tem tudi konkurenca. Za vstop dimnikarjev v upravljanje dejavnosti pa bi morala biti zagotovljena njihova 100-strokovna usposobljenost in zanesljivost. Ob hitrosti današnjega tehničnega razvoja je nekoliko čudno, da predlog zakona predvideva popolnoma trajno licenco brez zahtevanega usposabljanja za njeno ohranitev. Če je dimnikar od uporabnika oddaljen dlje kot 25 kilometrov, je po predlogu zakona predvidena tudi možnost plačila potnih stroškov, ki pa jih dimnikar lahko tudi ne zaračuna, če si s tem želi obdržati konkurenčnejši položaj. V zvezi s tem se postavlja vprašanje nesorazmerno slabšega položaja oseb s prebivališčem, ki je od dimnikarja oddaljeno več kot 25 kilometrov.

Kot eno izmed pomanjkljivosti predloga lahko izpostavimo tudi morebiten konflikt interesov, ki bi nastal, če bi dimnikarsko licenco pridobil inštalater ali serviser. V takem primeru bi oseba nadzirala svoje lastno delo, kar je za nas problematično. Nerazumljiva je tudi določba predloga zakona, ki v letu 2017 uporabnikov ne zavezuje k skrbi za njihove kurilne naprave, kar lahko pripomore k povečanemu varnostnemu tveganju v državi. V Novi Sloveniji imamo pomisleke tudi o tem, ali bo uspelo Vladi oziroma pristojnemu ministrstvu do konca leta pripraviti in sprejeti vse zahtevane podzakonske akte, ki bi omogočili normalno izvajanje predpisov na področju dimnikarstva. Krščanski demokrati na tem mestu izražamo tudi nezadovoljstvo nad tem, da organizacije strokovne javnosti po njihovem zatrjevanju pri pripravi predloga zakona niso bile vključene v zadostni meri.

Ker pa Predlog zakona o dimnikarskih storitvah prinaša le nekaj pozitivnih sprememb in ker bi nadaljnja razprava o tej temi lahko bila koristna, v Novi Sloveniji predlogu zakona v tej fazi zakonodajnega postopka ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani, predsedujoči, spoštovana ministrica drage kolegice in kolegi!

Ena od pomembnih ocen sedanjega stanja sistema koncesij na določenih območjih pravi, da sistem deluje zadovoljivo. Z njim je zadovoljnih po anketah MOP cca 86 % vprašanih iz reprezentativnega vzorca. Zato ne vidijo nobene potrebe po bistvenih menjavah sistema. MOP vsebinskih razlogov za take spremembe zakona nikoli ni niti poskušal navajati. Licenčni sistem, ki ga predlaga Zakon o dimnikarskih storitvah, pa da je precej nedodelan, nepreizkušen, mestoma neustaven, kakor nam sporoča stroka, in celo nezakonit ter po oceni tveganja prinaša izjemno visoko stopnjo tveganja, da bi se lahko zaradi uvedbe

novega licenčnega, torej neobmočnega sistema hitro začela slabšati kvaliteta tako zraka kot tudi požarne varnosti. MOP v predlogu zakona predvideva, da bo sedanjo slabo evidenco to uredilo, saj gre za mala kurišča – 550 tisoč.

Pripravljalcem novele zakona predlagamo, da zelo resno proučijo predlog, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor, s strani mnogih deležnikov v času priprave tega zakona. Predlagan je bil modificiran koncesionarski sistem, ki je tudi po mnenju pravne stroke edina prava rešitev. Modificiral pa bi se zelo enostavno tako, da bi lahko vsak uporabnik vsako leto v nekem prehodnem obdobju, to pomeni izven kurilne sezone, zamenjal koncesionarja, poleg tega pa bi bilo treba natančno urediti zahteve po stalnem usposabljanju ter uvesti zahteve po novih meritvah, ki se lahko merijo na daljavo z neke vrste laserskim sistemom. Za to obstajajo tudi evropski finančni viri.

Poznavalci ocenjujejo, da samo modificiran koncesijski sistem z določenimi območji za posamezna dimnikarska podjetja ne bo popolnoma uredil vsa odprta vprašanja. Za trditev, da bo licenčni sistem deloval, pa dejansko ni nobenega dokaza. V dokaz tej trditvi je ministrstvu poznana ocena nevarnosti ob vpeljavi licenčnega sistema brez prehodnega obdobja in brez potrebnih podatkov v EviDimu. MOP pa ni pripravil nobene nobene ocene, ki bi vsaj teoretično dokazovala delovanje sistema. Tudi ni nobene potrebe po zaposlovanju 10 novih inšpektorjev. Če že zaposluje nove kadre v državni upravi na področju varovanja okolja, so ti kadri bistveno bolj potrebni kje drugje, recimo na okolju kot krepitev ARSO pri pospeševanju postopkov pridobivanja okoljevarstvenih soglasij in dovoljen.

Predlog novega zakona je slab in nedomišljen, kar posredno potrjuje tudi odgovor MOP na vprašanje, postavljena s strani ZEK, kjer med ostalim priznavajo, da imajo le delno mnenje Službe Vlade za zakonodajo, iz neuradnih virov pa je znano, da imajo mnenje, ki govori o neustavnosti in nezakonitosti tega predloga, kar pa je zelo resna zadeva. Seveda sedanja dimnikarska podjetja niso brezmadežna. Obratno. Dejansko je kar nekaj nekorektnih podjetij in posameznikov, ki pa jih MOP do sedaj ni sankcioniral, temveč jih je celo nagovarjal s podeljevanjem koncesij.

Naj povzamem na kratko. Trenutno veljavni sistem sicer deluje, bi pa bilo nujno uvesti nekatere izboljšave. Prav tako ima sistem, ki ga predlaga Vlada, mnoge pomanjkljivosti. Predlog je nedodelan, potrebuje modifikacije in dopolnitve. Predlagamo, da predlagatelj zakona zelo resno razmisli o modificiranem koncesijskem sistemu, ki z odlično kontrolo MOP ter s striktnim sankcioniranjem koncesionarjev lahko prispeva k postopnemu izboljšanju našega zraka in požarne varnosti. Bistvo vsega novega pa bi naj šlo v to smer, da nikakor se ne smejo odražati storitve predvsem na podeželju. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Mag. Bojan Kranjec bo predstavil stališča Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala, spoštovani podpredsednik. Gospa ministrica, gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Izvajanje dimnikarskih storitev obsega izvajanje meritev, pregledovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov. Vse to zaradi varstva okolja, učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom. Področje je bilo prvotno urejeno v Zakonu o varstvu okolja. Do njegove spremembe je prvič prišlo leta 2004 s sprejetjem novele, ki je določala, da od 7. maja 2004 naprej to ni več lokalna gospodarska javna služba, ampak državna gospodarska javna služba. Ta spremenjena ureditev velja še danes, kar pomeni, da se dimnikarske storitve opravljajo v obliki koncesijske dejavnosti, torej podeljujejo se koncesije in sklepajo koncesijske pogodbe. Na ta način izvajalec dobi za posamezno dimnikarsko območje v državi izključno pravico izvajanja dimnikarske službe. Novela Zakona o varstvu okolja iz leta 2013 je pomembno posegla v ureditev te dejavnosti, saj je določila ukinitve dimnikarske dejavnosti iz okvira pravne ureditve gospodarskih javnih služb, kar bi vodilo v popolno liberalizacijo področja, če se področje ne bi reguliralo na drugačen način. Ker se storitve dimnikarske službe, torej dimnikarske storitve ne izvajajo izključno in samo v interesu uporabnika storitev, pač pa tudi in zlasti v javnem interesu, v Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da je treba piskati ustrežnejše rešitve za ureditev tega področja. Prevladala je namreč ocena, da izvajanje dimnikarskih storitev ne more biti povsem brez regulacije in prosto prepuščeno trgu, temveč da je tudi v prihodnje potrebna regulacija tega področja. Predlog Zakona o dimnikarskih storitvah zato izhaja iz predpostavke, da je treba uporabniku dimnikarskih storitev omogočiti izbiro dimnikarske službe, kar je mogoče zagotoviti z uvedbo licenčnega sistema. Licenčni sistem ponuja nekaj zanimivih rešitev, ki so vsekakor primerne za nadaljnjo razpravo, hkrati pa odpira kar nekaj vsebinskih vprašanj, vezanih na implementacijo teh rešitev v praksi. Več kot očitno je, da se je v fazi predhodnih obravnav zakona oblikovalo izrazito dvopolno mnenje zainteresirane in strokovne javnosti. Na eni strani se pojavljajo očitki, da sedanja ureditev omogoča monopol nad storitvami, nepravilnosti, zlorabe, in bi bilo treba omogočiti uvedbo prostega trga storitev s prostim oblikovanjem cen. Na drugi strani pa dimnikarji, združeni pod okriljem Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije opozarjajo na sporne vsebine novega predloga, ki se nanašajo na vprašanja odgovornosti pri zagotovitvi upravljanja dimnikarskih storitev, na učinkovitost

nadzora prek vzpostavljene evidence EviDim, na omejevanje cen dimnikarskih storitev, na zahteve za pridobitev licence za izobrazbo ter na druga pomembna vsebinska vprašanja.

Poslanska skupina Stranke modernega centra na načelni ravni sicer podpira predloge sprememb, se pa zavedamo tudi, da gre za popolnoma nov koncept ureditve področja dimnikarskih storitev, ki ga je treba uvesti premišljeno in postopno z razjasnitvijo vseh izraženih pomislekov, ki so bili podani s strani zainteresirane in strokovne javnosti. V želji po konstruktivnem dialogu tekom državnozbornske obravnave predloga zakona menimo, da je v tej fazi predlog zakona o dimnikarskih storitvah primeren za nadaljnjo obravnavo in verjamemo, da bo že današnja razprava pripomogla k razjasnitvi vsebinskih vprašanj in oblikovanju predloga, ki bo ponujal najboljšo možno rešitev.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik za besedo. Spoštovana ministrica, kolegi, kolegice, lep pozdrav!

Ta vlada se trudi, da bi tu in tam kaj spremenila, ampak po uveljavljenih določenih spremembah, ko po enem mesecu, pol leta ali v roku enega leta ugotavljamo, vidimo, da so te spremembe bile nedodelane in so prinesle slabe posledice. In kar nekaj zakonov v tem mandatu je že tako narejenih. Druga stvar, ki jo pripravlja ta vlada, je to, da pripravlja ukrepe za čas, ko vsaj 80 % te sredine ne bo več med nami, ali pa te ukrepe pripravljajo uradniki, ki zasledujejo lastne interese.

Pa dovolite za uvod en citat: "Sedanji sistem je po mnenju vseh, tako stroke, kot uporabnikov treba prenoviti, ga postaviti na nove temelje, ohraniti zdravo jedro sedanje systemske ureditve in ga izboljšati tako, kot sta to storili Avstrija in Nemčija, ki sta ravno tako ureditev usklajevali z Evropsko komisijo."

Sam sem v parlamentu od leta 2005, ko smo se na enem izmed prvih sestankov tedanje koalicije glasno spraševali, ali je rešitev, ki jo je na zadnji dan Ropove vlade z uredbo pripravil tedanji gospod Anton Rop in ko je državni sekretar še nekaj dni prej brez uredbe sprejel pravilnik, ali je ta ureditev prava ali bi bilo boljše obdržati bivši sistem, da občine poskrbijo za dimnikarske storitve, ali pa imeti pogum in očitno tudi modrost in presekat s področjem koncesijskih rešitev in uvesti že tedaj licenčni sistem. Ampak dejstvo je, da smo sedaj leta 2016, ko nam že vsaj eno leto teče voda v grlo glede urejanja področja dimnikarskih storitev, in potem dobimo tak zakon, ki v bistvu ni ne tič, ne miš. Lepo se sliši – licence.

Dovolite, da v nadaljevanju predstavim razloge, zakaj vsaj v tej fazi predloga zakona v Poslanski

skupini SDS ne bomo podprli, kajti menimo, da gre le za lepote popravke, ki pa bodo, vsaj glede na to, kakšne so informacije tako s strani stroke na eni strani kot tudi s strani civilnih iniciativ, torej uporabnikov, prinesle še slabše rezultate v prihodnosti, kot jo ima ta koncesijski sistem, ki ni popoln, ima mnogo nepravilnosti. V Poslanski skupini SDS smo prepričani, da bomo čez kakšno leto ali dve ugotavljali, da je bil pa kljub vsemu boljši kot predlog zakona, ki je pred nami, ki je popolnoma nedodelan.

Da je sistem potreben spremembe, ugotavlja že Računsko sodišče. Imamo dve njihovi obsežni poročili, ki ugotavljata, kaj vse je narobe, kaj vse in kdo vse bi moral kaj storiti in predvsem kdo se več ne bi smel ukvarjati s področjem dimnikarstva. A glej ga zlomka, ravno tisti največji dolžniki poročila Računskega sodišča so glavni iniciatorji sistema, ki bi še bolj zameglil področje dimnikarske službe. V Poslanski skupini SDS, še enkrat ponavljamo, Ministrstvo za okolje in prostor je del problema in ne del rešitve. Si bom morda potem v svojem lastnem imenu drznil povedati, kakšne so tudi osebne povezave med ljudmi na ministrstvu in med posameznimi profesorji, ki fino služijo, da delajo analize, in med največjimi dimnikarskimi podjetji, ki jim je v interesu, da se ta zmeda na področju dimnikarskih služb še poveča. Pa dovolite, bom šel skozi tako preko stališča Obrtno-podjetniške zbornice, Gospodarske zbornice, pa na drugi strani tudi civilne iniciative in tudi lastnikov stanovanj. Citiram: "Uresničila se je napoved, da bodo po preteku enega lega ponovno poslanci soočeni s predlogom zakona o dimnikarski službi. Že takrat je bilo namreč razvidno, da s strani pripravljavca zakona ni pričakovane pripravljenosti za resno pripravo sprejemljivega in strokovno utemeljenega zakona o dimnikarski službi, še manj pa to velja za potrebne in napovedane obsežne podzakonske predpise. Predlog zakona ni pripravljen na strokovnih podlagah in utemeljitvah, zaradi česar v primeru sprejetja predloga zakona ne bodo dosežni cilji tega zakona. Na izvajanje tega zakona ne nazadnje niso pripravljeni niti uporabniki, še manj pa izvajalci in država, ki ima ključno vlogo. Poudariti je treba tudi, da kljub obljubi in sklepom Ministrstva za okolje in prostor ni bila ustanovljena delovna skupina, v kateri bi sodelovali predstavniki obeh zbornic in tudi civilnih iniciativ ter druge zainteresirane javnosti." In tukaj prvo vprašanje ministrici: kaj in koliko se je delalo na tem zakonu od decembra 2015, ko smo ad hoc sprejeli podaljšanje veljavne ureditve pa do današnjega dne? Tako tudi piše, da pri pripravi tega predloga zakona je bila glede na lanskoletni predlog delno upoštevana le pripomba, da so globe za uporabnike v primeru neopravljenih dimnikarskih storitev previsoke. Potem pa je kar nekaj strani bistvenih dilem glede predloga zakona o dimnikarski službi, ki je danes pred nami. Sicer se ministrstvo baha, češ, malo bomo spremenili

oziroma veliko bomo spremenili, bomo imeli licenčni sistem, super, to je tisto, kar državljani zahtevajo in prosijo, na drugi strani pa še vedno dimnikarji lahko preživijo. Ampak ko pogledamo natančno določbe zakona, vidimo, da ne bo prišlo do skoraj nobene pozitivne spremembe. Imeli bomo prosti trg, ki bo še vedno obvezna javna državna gospodarska služba. Če vprašate enega ekonomista, kako to dvoje – prosti trg in obvezna državna gospodarska javna služba sodi v isti stavek, bo vsak rekel, da nikakor ne sodi. Morda lahko damo delček pohvale ministrici z ekipo, da se je po vseh pozivih in sklepih pristojnih delovnih teles in javnosti deloma le uredilo področje evidence, vprašanje pa je, za koga pa se je uredilo vprašanje nadzora. Tako naprej napišejo, da bo prišlo do neenakosti pri dostopnosti do storitev za uporabnike, ki živijo v odročnih krajih, kar sicer ni nič novega za to vlado, ki se konceptualno ukvarja le z večjimi in tistimi v centrih, za ljudi na podeželju pa jim po domače povedano "dol visi" in se ne ukvarja z realnimi problemi. Takšno določilo nesporno vodi v manj redno izvajanje storitev zaradi višjih cen, to je tisti cenzus 25 kilometrov, kjer pogosto živi tudi starejša populacija. Ministrstvo za nadzor predvideva cca 8 ali 10 inšpektorjev, kar pomeni le neobvladovanje tega dela tudi v bodoče. Predlog zakona tudi popolnoma nesprejemljivo določa, da naj bi obveznosti za uporabnike nastopile šele eno leto po uveljavitvi zakona. Torej bo 500 tisoč uporabnikov še eno leto nek poskusni zajec, ob tem ko bo ministrstvo govorilo, kako je treba zaščititi ljudi, kako moramo varovati naše okolje in ostale floskule. Jasno je razvidno, da MOP s takšnim predlogom namerava uničiti predvsem dobre obstoječe izvajalce dimnikarskih storitev, ker zadaj za tak zakon pritiskajo tisti, ki so poleg pristojnega ministrstva del problema in pa ne del rešitve. Potem bom v svojem lastnem stališču lahko povedal nekaj dimnikarskih podjetij, spoštovana ministrica, ki bi jih morali nemudoma črtati iz česar koli, kar se dotika dimnikarske službe. Ampak ti gospodje si bodo naredili svoje vrtiček in iz tega vrtička izgnali tiste dimnikarje, ki so dobri. V zadnjih petih letih smo skoraj uničili dimnikarsko stroko. Samo poglejte, koliko je novih mojstrov v zadnjih petih letih. Ena roka je preveč. Torej smo uničili stroko, v Slovenijo prihajajo s ponarejenimi diplomami – dokazljivo, ljudje iz Bosne, Romunije. Določena dimnikarska podjetja si med seboj zamenjujejo ljudi, da izpolnjeno kvote, in ministrstvo ne naredi nič. Še to prehodno obdobje enega leta se je še bolj zakompliciralo. In sedaj pričakujete, da bo 8 ali 10 inšpektorjev naredilo skupaj z upravnimi enotami nek čudež. Pa bomo potem v nadaljevanju še nekaj o upravnih enotah.

Skratka, dimnikarstvo kot koncesijski model je le neka floskula, ki pa glede na to, kar prinaša zakon, ko ga beremo in predvsem ob bojazni, kar se dogaja v slovenskih uradih, ko si potem preko uredbe, takšne ali drugačne, in preko pravilnikov ljudje na ministrstvu naredijo

svoj vrtiček še močnejši, za uporabnike pa veliko slabši, je naša skrb, da ta zakon ne prinaša skoraj nič pozitivnega, morda razen problematike evidenc, zelo na mestu.

Pa gremo naprej. Gospodarska zbornica Slovenije. Prav tako mnogo vprašanj, baje odgovora ni. Civilne iniciative. Jaz imam tam na klopi nekaj centimetrov špeha, kjer so tako pripombe civilnih iniciativ, posameznih uporabnikov, ki imajo probleme v praksi, in pa tudi vseh ostalih združenj. Pa bom samo citiral tri, štiri stavke. Civilne iniciative govorijo: "Glavni cilj tega zakona je podražitev dimnikarskih uslug in disciplinirati lastnike malih kurilnih naprav. Na dimnikarje se bodo prisesale tudi upravne enote ..." – tukaj se ne strinjam s "prisesale", ministrstvo jih bo prisililo, da bodo upravne enote še nekaj delale, za kar zagotovo niso ne pristojne, ne usposobljene – "in seveda zraven se bodo prisesali določeni promotorji dodatnega izobraževanja in periodičnega preizkusa znanja, ki želi iz dimnikarjev narediti uradnike v belih haljah. Ob tem pa je ključno, da se bo bistveno zmanjšala kakovost dimnikarskih storitev in povečala možnost zlorab. Ampak očitno to za vlado ni pomembno."

Potem imamo Združenje lastnikov nepremičnin, deset strani konkretnih predlogov in vprašanj, na katere za enkrat še ni odgovora, in le upamo lahko, da glede na to, da večina koalicije drvi 100 kilometrov na turo naprej, brez pogleda levo in desno, kaj se bo storilo. Pred seboj imam mnenje Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo pri prejšnjem zakonu, z decembra 2015, ki mu je sedanji zakon v več kot 90 % enak. Deset, devet strani: neustavnost, nezakonitost, nesistemska, neizvedljivost, ne, ne, ne in tako naprej.

Ugotavljamo, da so nekatere predlagane rešitve neustrezne, ni možno ugotoviti, kako se bo upravljalo in kako bo ostajalo naprej. Nasprotje med cilji izvajanja storitev, ni izdelana primerjalna analiza, podzakonski akti bodo tisti, ki bodo odločali kljub temu kaj bomo mi naredili. Skratka, uradniki bodo zopet dobili svoj vrtiček. In za zaključek, zakon ne bomo mogli izvajati in se ne bo mogel izvajati zaradi tehničnih pomanjkljivosti na katere je sam opozarjal tudi že v uvodni obrazložitvi. In tako naprej.

Pa ne bom šel sedaj na dve strani konkretnih dokazov, zakaj so določena imena in priimki tako s strani Ministrstva za okolje in prostor in s področja določenih dimnikarskih služb problem, ker tako službeno kot privatno pretakajo njihove povezave, ampak verjetno bo tudi ministrica znala odgovoriti, ali je del problema ali del rešitve. Skratka, dobili bomo le nek nov model, ki bo piarovsko podprt, kako gre za nek prosti trg, češ, saj tudi vi bolj desno liberalno usmerjeni poslanci boste pa to podprli. V bistvu pa gre za to, da bo na koncu še manjša izbira med dimnikarji, kajti veliko ta boljših ste uničili, ta slabi pa bodo s pomočjo uradnikov na Ministrstvu za okolje in prostor, kjer je velika

večina ljudi s tega področja ista že od leta 2004 naprej, delala po svoje. Gre za neke licence, ki bodo še naprej obvezne, cene bodo sicer maksimizirane, ampak ravno zaradi tega kar piše v zakonu, ne bo za uporabnike zakon nič boljši, dinamika pregledov, kar je po našem mnenju tudi ena izmed ključnih zadev, se skoraj ne spremeni. In še enkrat, imamo dve poročili Računskega sodišča in ministrstvo je imelo že sedaj, pa ne samo pod sedanjo ministrico, spoštovana ministrica, da ne bo narobe razumljeno, že možnosti nagnati slabe dimnikarje. Ampak ne, ti dimnikarji so si tudi z roko politike naredili svoj vrtiček še močnejši. In zato sodelovanje še s tem, da bodo upravne enote nosilec tega, kar piše v zakonu, za kar niso usposobljene, verjetno niti finančno niti fizično več zmožne opravljati tega posla, si je ministrstvo to iz ne vem kakšnih razlogov vzelo, da bodo upravne enote to delale, da je še vedno ogromno odprtih vprašanj glede dimnikarske službe v večstanovanjskih stavbah, da bo nadzor verjetno še slabši, kot je sedaj in tako naprej.

Za zaključek bom citiral stališče, s katerim se v Poslanski skupini SDS strinjamo: "Zakon o dimnikarski službi ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato predlagamo, da se zavrne oziroma se v skrajnem primeru pred nadaljnjo obravnavo spremeni in dopolni tako, da bodo doseženi cilji te javne službe, da bo izvedljiv in stroškovno sprejemljiv za uporabnike in državo, da ne bo povzročil razpada obstoječega sistema, stečaja obstoječih izvajalcev in odhoda ključnih kadrov v druge dejavnosti." Toliko za enkrat. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Liseč.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil gospod Ivan Hršak. Izvolite, beseda je vaša.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovana ministrica za delo, spoštovane kolegice in kolegi!

Končno je pred nami težko pričakovani Predlog zakona o dimnikarskih storitvah. Gre za urejanje področja, ki v naši državi že dolgo buri duhove. Dejstvo je, da gre za obvezno gospodarsko javno službo, ki je namenjena tako varstvu zdravja, premoženja, varovanja okolja, zagotavljanja požarne varnosti in ne nazadnje tudi za doseganje večje energetske učinkovitosti malih kurilnih naprav. Nekaj zadnjih vlad in ministrstev, ki so bila pristojna za okolje, je prejelo ogromno število pritožb glede izvajanja dimnikarskih storitev. Gre za storitev, ki se mora izvajati, hkrati pa je izjemno nezaželen, vendar pa so se vsakič, ko se je katera od preteklih vlad lotila reševanje te problematike, v javnosti pojavila še večja negotovanja. Najbolj pogoste pritožbe so bile nad visokimi računi za dimnikarske storitve. Uporabniki so se pritoževali tudi nad tem, da

dimnikarji brskajo po kurilnih napravah, čeprav zato nimajo potrebnega znanja in spretnosti.

Naslednji očitek je bil, da dimnikarji svoje delo slabo opravljajo, so do strank nespoštljivi in še bi lahko našteval. Ob vsakem poskusu urejanja tega področja se je vedno znova pojavilo več različnih civilnih iniciativ in dimnikarskih združenj, ki so želeli peljati pripravo zakonodaje vsak v svojo smer. Civilne iniciative so najpogosteje zagovarjale idejo o popolnem prostem trgu, naprej podpisani pogodbi med dimnikarjem in stranko, v kateri bi bila opredeljena tudi cena, nasprotovali so tudi sankcijam zoper tiste, ki dimnikarja niso spustili v hišo oziroma ga ovirajo pri njegovem delu. Dimnikarji pa so se na drugi strani jezili nad tem, da se uvajajo licence, da si bo uporabnik lahko sam izbral dimnikarja in podobno. Ministrstvo je ob tako nasprotujočih si mnenjih imelo izredno težko nalogo najti neko kompromisno rešitev, ki bi vsaj delno ustrezala vsem zainteresiranim stranem. Ob pregledovanju pripomb civilnih iniciativ se je namreč pokazalo, da so njihova mnenja izrazito dvopolna. Po oceni naše poslanske skupine je ministrstvo pri pripravi tega zakona dobro opravilo svojo nalogo. Menimo namreč, da so licence, ki niso časovno in krajevno omejene, dobra rešitev. Še boljša rešitev je ta, da si bo lahko vsak uporabnik izbral svojega dimnikarja. Na tej točki ne moremo mimo očitkov, da bodo prav licence in izbira dimnikarja po lastni odločitvi omogočila tujcem, da prevzamejo dimnikarsko panogo v Sloveniji in da bodo mnogi dimnikarji ostali brez dela. Po naši oceni so taki strahovi odveč. Če je dimnikar svoje delo opravljal kot koncesionar dobro in je z uporabnikom ustvaril dober in pošten odnos, potem ne vidimo ovir, da ne bi tak dimnikar ostal prva in edina izbira za svoje dosedanje stranke. Res pa je, da si bodo morali sedaj svoje stranke najti sami. Obveznosti dimnikarjev oziroma dimnikarskih družb se s tem predlogom zakona bistveno ne spreminjajo, edina novost zanje je obvezno obnavljanje znanja, kar je po naši oceni nujno za vsakega dimnikarja, ki želi svoje delo še naprej dobro in kvalitetno opravljati ter slediti novim trendom na področju kurilnih naprav. Evidenca, ki je bila danes že omenjena, seveda sedaj že obstaja, žal pa je še vedno zelo nepopolna, saj mnogi koncesionarji, ponavljam, koncesionarji niso opravili svojega dela in v evidenco niso vpisovali potrebnih podatkov. Zdaj bo evidenco vodila upravna enota, podatke vanje pa bodo še naprej morali vpisovati dimnikarji. Ena najbolj izpostavljenih tem pri tem predlogu zakona je poleg višine cen tudi vprašanje nadzora. Dejstvo je, da smo ljudje naravnani tako, da če nekaj ni obvezno, potem tega ne bomo počeli. Dobri primer je na primer uporaba varnostnih pasov v avtu. Ne glede na vse dokaze, da pasovi rešujejo življenja, jih večina ni uporabljala, dokler to ni postalo obveza. In tako je tudi s pregledi kurilnih naprav in dimnikov. Če se bo to prepustilo prosti presoji ljudi, potem večina dimnikov ne bo redno

pregledana in očiščena, sploh v luči slabega finančnega stanja, ko vemo, da ljudje, še posebej tisti z nizkimi prihodki in tudi pokojninami gledajo na vsak cent, in dobro premislijo, kako ga uporabijo. Tudi stopnja ozaveščenosti in odgovornosti ljudi še ni na tako visoki ravni, da bi se sami od sebe odločili za redne letne preglede, potrebna čiščenja in meritve emisij zaradi varovanja lastnega zdravja in varnosti, kaj šele zaradi varovanja okolja. Zato morajo po naši oceni obvezni letni pregledi ostati varovalka za zagotavljanje varstva zdravja ljudi, okolja in tudi za večjo požarno varnost. Edina dodatna naloga, ki jo bo po tem zakonu imel uporabnik, je, da poleg omogočanja dimnikarjev, da pregledajo kurilne naprave, bo hranil zapisnike o pregledu in odpravi morebitnih napak. Nadzor pa bodo opravljali različni inšpektorji, tako okoljski, požarni, tržni in zdravstveni, zaradi česar bo v inšpekcijskih službah prišlo do deset novih zaposlitev. Vsak inšpektor bo seveda opravljal nadzor na svojem področju.

V naši poslanski skupini upamo, da bodo v današnji splošni razpravi prišle na dan dobre ideje, kako zakon še izboljšati, da bo še bolj prijazen uporabnikom in tudi izvajalcem dimnikarskih storitev. Najlažje je namreč vse skozi nekaj kritizirati, namesto da bi podali dobre konkretne predloge za izboljšave. Pričakujem torej konstruktivno razpravo, ki bo ministrstvu v pomoč pri pripravi morebitnih amandmajev, ki bodo predlogu zakona dali dodatno vrednost za širšo podporo večine poslanskih skupin. Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da mora skupni interes uporabnika in izvajalca biti vodilo pri sprejemanju zakona o dimnikarskih storitvah. Predlagani zakon po našem prepričanju tako v številnih točkah sledi skupnemu interesu. Pristojno ministrstvo je na podlagi pripomb strokovne javnosti v okviru lanskega poskusa sprejemanja zakona pohitelo s pripravo novega zakonskega predloga in s tem pretežno upoštevalo pripombe stroke, žal pa še nismo uspeli uskladiti popolnoma vseh dejavnikov glede dimnikarskih storitev. Novost predlaganega sistema za dimnikarje v licenčnem sistemu je, da ne bodo več omejeni na območja. Že obstoječi izvajalci bodo lahko nadaljevali dejavnost, če bodo izpolnjevali predpisane pogoje, ki jih določa predlog zakona.

Prednost je tudi, da nov sistem pomeni priložnost za tiste, ki do zdaj niso mogli opravljati dejavnosti, da ob izpolnjevanju pogojev lahko

vstopijo vanjo. Novosti za uporabnika dimnikarskih storitev so možnost izbire dimnikarske družbe, cenovna konkurenčnost storitev, določene bodo najvišje dovoljene cene storitev in predvidena višja kakovost storitev. Uporabniku dimnikarskih storitev je treba omogočiti izbiro dimnikarske službe, kar je mogoče zagotoviti z uvedbo licenčnega sistema. Licence bodo dimnikarju podeljevale in odvzemale upravne enote. Licenca ne bo krajevno omejena, veljala bo za celotno območje Slovenije in ne bo časovno omejena. Novi zakon ureja tudi inšpekcijski nadzor in strukturo cen, ki je maksimirana.

Skladno s predlogom zakona dimnikarske storitve izvajajo dimnikarji, opravljajo pa dimnikarske družbe. Obveznosti dimnikarjev oziroma dimnikarskih družb se od obstoječe ureditve bistveno ne spreminjajo. Njihove naloge obsegajo pregledovanje naprave v predpisanem obsegu in na predpisan način, izvajanje zapisnikov o opravljenih storitvah, seznanjenje uporabnika male kurilne naprave z morebitnimi nepravilnostmi in predlaganje odprave ugotovljenih napak ter vpisovanje malih kurilnih naprav in storitev v evidenco.

Obveznost za dimnikarja je obnavljanje znanja z izobraževanjem. Predlog zakona pa določa tudi obveznosti uporabnika dimnikarskih storitev, ki so obveznost izbire dimnikarske družbe, dopustitev pregleda male kurilne naprave v predpisanih rokih in na predpisan način, hramba zapisnikov o pregledu in odprava morebitnih ugotovljenih napak.

Predlagani sistem prek določitve najvišje dovoljene cene dimnikarskih storitev naslavlja tudi vprašanje motenj na trgu pri gibanju cen in cenovne dostopnosti dimnikarskih storitev. Mnenje predlagatelja je namreč, da je ureditev, ki določa maksimirano ceno ume postavke, nujna, saj gre za opravljanje storitev, ki so obvezne. Obvezna storitev lahko privede do večjih odstopanj pri zaračunanih zneskih za opravljanje dimnikarske storitve uporabnikom. Obstoječa koncesijska ureditev se je izkazala tudi za administrativno zelo zahtevno, saj sta podeljevanje in odvzem koncesij izredno dolgotrajna.

Zmanjšanje upravnih postopkov bo omogočilo večje posvečanje nadzoru in prenovi predpisov na tem področju. V koncesijskem sistemu je hkrati možen pojav praznih območij zaradi odvzema koncesij, saj med časom, ko je koncesija odvzeta in nova podeljena, ki praviloma, upoštevajoč vse roke, vezane na upravni postopek, ni kratek, na območju ni izvajalca, ki bi ga uporabniki lahko poklicali, česar pa v primeru licenčnega sistema ni.

Cilj izvajanja storitev po predlogu zakona je skrb za varstvo okolja, zdravja in premoženja ljudi, požarna varnost ter energetska učinkovitost malih kurilnih naprav. Predlagani sistem pomeni relativno majhno omejitev z vidika prostega delovanja trga nasproti pomembnemu omejevanju

nepopravljive škode, ki bi nastala tako ljudem kot tudi na stvareh in okolju zaradi pretečih zastrupitev ali celo smrti, požarov in onesnaževanja zraka. Ne nazadnje je treba tudi upoštevati, da so vse druge dimnikarske storitve, kot so projektiranje in izvedba kurilnih naprav, servis kurilnih naprav, popravila, zamenjave in tako dalje prosto dostopne na tržišču, kar povečuje potrebo po regulaciji dimnikarske dejavnosti.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo zakon v tej fazi zakonodajnega postopka podprli, pri čemer poudarjamo, da si v nadaljnji zakonodajni fazi želimo, da se odprta vprašanja z vsemi deležniki uskladijo in da tako pridemo do okolja in ljudem prijazne rešitve. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Marija Bačič.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Zakon o dimnikarskih storitvah je tipičen primer tega, kako se vlada v svoji zavarovanosti neoliberalnim dogmam prostega trga pri reševanju problemov vedno zateče k enim in istim rešitvam: deregulaciji, privatizaciji, liberalizaciji. Obravnavani zakon je prav primer slednje, težave, s katerim se je ta država soočala na področju dimnikarstva, so znane že dolgo. Najprej smo imeli javno gospodarsko službo, potem obvezno državno gospodarsko službo, ki se je opustila in uvedel koncesionarski sistem, ki je v veljavi danes, sedaj pa le-tega opušča in se uvaja licenčni sistem. Res je, da je opravljanje dimnikarskih storitev še vedno do določene mere regulirano, vendar je trend tukaj jasen: počasi a vztrajno se opravljanje dimnikarskih storitev, ki so izjemnega pomena tako za zagotavljanje zdravja ljudi kot zagotavljanje varstva okolja, prepušča tako imenovanemu prostemu trgu. Država se vse bolj umika, vse več je popuščanj kapitalu. Sistem, ki ga imamo danes, je slab. Na to je večkrat opozorilo tudi Računsko sodišče. Koncesije za izvajanje dimnikarskih storitev so skoncentrirane in centralizirane pri nekaj podjetjih, ki imajo preko 10, največ je celo 26 koncesij, pojavljajo se težave s kakovostjo storitev, veliko je priložnosti za zaslužkarstvo, nepravilnosti, nezakonitosti in zlorabe. Poleg tega zaradi sedaj veljavnega principa – ena koncesija na območje uporabniki v primeru nezadovoljstva z izvajalcem ne morejo izbrati drugega. To je ena od stvari, za katero tudi v Združeni levici menimo, da je dobra. Ne glede na to pa tržni sistem ne bo odpravil prej naštetih pomanjklivosti obstoječega sistema, ampak jih bo v veliki meri spodbujal. Poleg vzpostavljanja konkurenčnosti predlagani zakon vsebuje tudi nastavke za prekarizacijo opravljanja dimnikarskih storitev preko dimnikarskih družb, ki bodo dimnikarje lahko zaposlovale preko agencij ali drugih nestandardnih oblik

zaposlovanja in tako ustvarjale negotovost na področju dela v tem sektorju. Odprtje konkurence najverjetneje ne bo pripeljalo do rasti števila ponudnikov dimnikarskih storitev, ampak bodo največje dimnikarske družbe, ki že v koncesionarskem sistemu obvladujejo levji delež trga, enostavno požrle male. Vzpostavil se bo neke vrste oligopol, kjer pa bo kljub navidezni možnosti proste izbire izvajalcev dimnikarskih storitev ta za uporabnike še vedno zelo omejena. Vlada bi se lahko odločila za praktično kakršnokoli obliko zagotavljanja dostopnosti dimnikarskih storitev državljanom. Po mnenju Združene levice gre pri dimnikarskih storitvah z zdravstvenega in okoljevarstvenega vidika za tako občutljivo materijo, da v nobenem primeru ne bi smela biti prepuščena trgu. Država bi morala za opravljanje dimnikarskih storitev zagotoviti oblike obvezne državne gospodarske družbe. Lahko bi za začetek tudi odpravila nekatere pomanjklivosti obstoječega koncesionarskega sistema. Predvsem poostriiti nadzor in dovoliti več koncesionarjev na omejenem področju ter omejiti število podeljenih koncesij na posameznega izvajalca, s čimer bi se preprečil razmah tako imenovanih dimnikarskih tajkunov. Žal se je Vlada nasprotno odločila za uvedbo licenčnega sistema in napravila naslednji korak v liberalizacijo dimnikarskih storitev.

Za Združeno levico je to nesprejemljivo in zato bomo glasovali proti sprejetju tega zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev k predlogu zakona. Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc. Za njim naj se pripravi gospod Marko Ferluga in gospod Ljubo Žnidar.

Gospod Ranc, beseda je vaša, izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsednik, hvala za besedo.

Bom mogoče kar na začetku malo zopet ponovil mojo stalno temo, da ko se pogovarjamo v tem parlamentu o gospodarskih temah, so na žalost dvorane prazne, tako kot je tudi danes, in to mi zbuja določeno skrb, še posebej zato, ker je ta tema, ki je bila obravnavana na različnih javnih razginitvah mnenj, bila obravnavana kot zelo pereča, zanimiva, kresala so se mnenja z leve in desne, in mislim, da smo v procesu teh demokratičnih razprav le prišli do nekih podatkov in informacij, ki so pomembne. Pozdravil bi tudi opozicijo tako imenovano gospodarsko krilo opozicije stranke SDS, ki je tukaj prisotna. Mislim, da se tudi na Odboru za gospodarstvo vključujemo v konstruktivne razprave. Kot vidim, je pestra razprava že potekala z gospodom Liscem in kolegom v poziciji, tako da mislim, da smo na

zelo dobro poti, da vendarle tudi v današnji razpravi pridemo do ene dobre rešitve, ki jo tudi želimo. Pa bi mogoče rekel, da dimnikarji prinašajo srečo in je prav, da se na to spomnimo tudi danes in da v bistvu obravnavamo na nek način tudi neko širše področje, ki se tiče tako okolja, gospodarstva in tudi okolja, v katerem tudi mi živimo. Ta zakon se dotika tako varnosti življenja pa tudi zdravega okolja, zato mislim, da je skrajni čas, da z neko rešitvijo, ki bo to urejala transparentno in na primeren način, tudi pridemo v parlament in skozi obravnavo najdemo eno pravo rešitev. Ko so pa te razprave potekale, sem imel občutek, da dimnikarji ne prinašajo samo sreče, ampak tudi včasih visoke račune. Tako je mogoče tudi iz te razprave bilo razbrati, da dosedanja ureditev ni takšna, kot si jo želimo in da bi morali strniti glave in najti eno rešitev, ki bo zadovoljila vse – tako nas državljane kot uporabnike kot tudi sedanje koncesionarje, pa tudi tiste, ki bi si želeli to dejavnost opravljati, pa sedaj zaradi mogoče neprimernih rešitev te možnosti nimajo.

Če se malo dotaknemo tudi zgodovine, je to področje prvotno urejal Zakon o varstvu okolja in v letu 2004 je prišlo do rešitve za tako imenovano gospodarsko javno službo in v bistvu do spremembe na tem področju tako, da so dimnikarska podjetja dobila koncesije, ki so bila vezane na določena teritorialna območja in na teh območjih področjih ni bila vzpostavljena neka zdrava konkurenca oziroma možnost, da bi tukaj opravljala storitve različne dimnikarska podjetja, ki se s to dejavnostjo tudi ukvarjajo. Iz tega razloga je prišlo tudi do pobude in leta 2013 do zakona, ki bi na nek način to tudi urejal. Takratne koalicijske stranke so pripravile spremembo zakonodaje, ki bi odpravljala eno izmed anomalij na tem področju in bi uvedla nek sistem, ki bi omogočal izbiro dimnikarja, da ne bi bila dejavnost dimnikarskih podjetij vezana na določeno število koncesionarjev na nekem območju. Seveda je to na nek način spodbudilo različne razprave, mnenja v zvezi s tem. Tudi ko smo obravnavali zakon o gospodarjenju z gozdovi, smo se srečali s tematiko koncesionarjev in tu bi rekel, da so bila izražena različna stališča, tako koncesionarjev, uporabnikov in tudi različnih civilnih združenj.

Mislim, da je pred nami je kar trd oreh, ki ga na nek način moramo streti, podoben je bil zakon o gospodarjenju z gozdovi. Jaz verjamem, da bomo tudi tukaj našli ustrezno rešitev, ki bo ponudila možnost neke konkurenčne ponudbe na trgu in dostop te pomembne storitve vsem državljanom in državljanke. Ker so te razprave pokazale, da so različna mnenja, različne pobude, je prišlo po prvotni obravnavni tega zakona do tega, da je bil umaknjen iz postopka, in se je podaljšala v bistvu obstoječa ureditev do leta 2016. To je bila ena modra odločitev, ker z neko rešitvijo siliti z glavo skozi zid je neproduktivno in lahko bi povzročili več slabe volje ali pa prišli do neke slabe rešitve. Zato je bila ponujena možnost, da v okviru zakonodajnih

postopkov ministrstvo pripravi na osnovi teh javnih razprav razgrnitev spremembe prvotne rešitve in da se na nek način zblížajo te različne rešitve in da se najde neka kompromisna rešitev.

Ta zakon je zdaj v obravnavi in mislim, da smo tudi dobili eno rešitev, ki na nek način upošteva vsa ta različna, včasih diametralna mnenja in da v bistvu daje možnosti, da ta zakon v razpravi po demokratični poti amandmiramo in dopolnimo, da bo končni rezultat uporaben zakon, ki bi vse te dileme, ki so bile nakazane, tudi rešil. Seveda pa so razlogi, zakaj ta zakon sprejeti, so tudi, da so bili poskusi tudi v prejšnjem mandatu na to temo že opravljeni in da ni bilo nekih razumevanj ali pa tudi ni prišlo do končnih rešitev. Tako se ta zadeva vleče že zelo dolgo in na nek način tudi kliče k neki čim prejšnji rešitvi, da ne bi izpadlo, da v bistvu nismo toliko demokratično zreli, da bi v našem parlamentarnem postopku našli eno ustrezno rešitev. Jaz vidim to rešitev, kot sem že rekel, kot en kompromis, ki bo dal možnost tako obstoječim koncesionarjem, da bodo po tem novem licenčnem postopku, ki ga uvajamo, na nek način imeli nadalje možnost opravljati storitve, hkrati pa bi ta postopek imel možnost izločiti tudi kakšnega ponudnika, ki v sedanjih praksi ni izvajal storitev, ki bi bile povšeči vsem nam. Seveda vidim tudi drugo pomembno pridobitev, ker bo ta rešitev ponudila priložnost tudi manjšim podjetnikom, da se pojavijo na trgu neki novi ponudniki. In pri primeru ponudbe in povpraševanja po vseh ekonomskih zakonitostih pride, prvič, do znižanja cen dolgoročno in zaradi konkurence tudi do izboljšane kvalitete storitev. In to je v bistvu če rečemo, tisti osnovni moto tega zakona, te rešitve, da na nek način ohranja možnost opravljanja teh dejavnosti dosedanjim koncesionarjem, ponuja pa tudi možnost novim t. i. manjšim dimnikarskim podjetjem ali posameznikom, ki to storitev tudi dobro opravljajo. Ta rešitev licenčnega sistema jasno definira dolžnosti tudi uporabnika, ki mora zagotoviti pregled tako imenovane novo grajene kurilne naprave, omogočiti vpis v evidenco. Seveda pa morajo nadaljnji postopki tudi dovoliti opravljanje dimnikarskih storitev. Ta licenčni sistem tudi jasno opredeljuje naloge dimnikarskih družb, ki se tičejo vseh del, povezanih s čiščenjem kurilnih naprav, meritev, odstranjevanje nečistoč in katranskih oblog in pa tudi informiranje uporabnika o energetske učinkovitosti in podobnih zadevah, ki so vezane s tem zakonom. Določa se tudi neka cena dimnikarskih storitev, ki je na nek način limitirana navzgor, kar je na vsak način dober znak, ker je pričakovati, da ob večji ponudbi storitev bo prišlo do znižanja cen na tržišču. Tudi uvedba tako imenovanega novega evidenčnega sistema prinaša novost, ker bo to omogočilo transparenten vpogled v kurilne naprave po celotni Sloveniji, nadzor in izvajanje teh storitev v skladu s sprejeto zakonodajo.

Seveda je bilo, če nekako rezimiram na koncu, precej razprav takih ali drugačnih na to temo. Bile so tudi zanimive. Ko si prisluhnil tem različnim stališčem, se tudi postavlja vprašanje, pa tudi nek velik izziv, kako ta različna mnenja v eni zakonski obliki spraviti na skupni imenovalec. Če bi strnil nekaj izhodišč, je pomembno to, da se namesto koncesij uvajajo licence, da bo lahko uporabnik, če si že lahko izbere svojega osebnega zdravnika, si bo lahko tudi izbral dimnikarja, da bodo lahko opravljali te storitve tudi tako imenovani mali dimnikarji. To se pravi, da ima zakon tudi posluš za manjše podjetnike. S tem odpiranjem trga želimo spodbuditi tudi konkurenčnost na trgu in s tem sprožiti nek normalen proces znižanja cen in pa po drugi strani izboljšanje kvalitete storitev.

Če zaključim na kratko. Jaz sem sledil tej javni razpravi, ki je bila zelo pestra, tudi sem aktivno sodeloval pri sprejemanju Zakona o gospodarjenju z gozdovi, kjer smo se srečevali tudi s podobno tematiko. Mislim, da je tudi tam bilo obilo pomislekov, pa vendar smo potem v kvalitetni parlamentarni razpravi prišli do nekih dobrih rešitev. Seveda pa bi na koncu tudi rekel, da si s sprejetjem tega zakona želim, da bi nam dimnikarji vsem prinesli sreče, tudi kvalitetnih razprav. Nekateri so danes malo utrujeni, zato je tista stran tukaj izpraznjena, ampak dajmo izraziti spoštovanje do gospodarskih tem v parlamentu, temu se dajmo bolj posvetiti in pozabimo na neke prepire. Jaz sem tudi optimist, mislim, da je zadnja klop tukaj zelo aktivna, tudi kolega v drugi vrsti, tako da mislim, da bomo našli dobre rešitve za zakon, za boljše okolje in za srečo vseh nas. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Ranc.

Naslednji razpravljevec je gospod Ljubo Žnidar, pripravita naj se gospod Ivan Prelog in dr. Mitja Horvat.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi! Novi zakon oziroma Predlog o dimnikarskih storitvah dejansko prehaja iz koncesij na licence. Jaz se pa vprašam, kakšna je pa sploh razlika. Ta novi zakon bistvenega nič ne spreminja, dela se bodo opravljala tako kot prej. Samo uvajamo nov postopek oziroma izmislili smo si novo ime, zdaj ne bo več koncesije, bo dejansko prehod na licenčni sistem. Dejansko, da ne rečem, sedaj dimnikarsko stroko postavljamo zopet na start, če rečem po športno, kajti licenco bo treba pridobiti. Za pridobitev licence bodo morali subjekti izpolnjevati določene pogoje. Skratka, zopet od začetka. Imam tukaj eno konkretno vprašanje za ministrico: koliko bo stala pridobitev licence enega obrtnika, ki že to dejavnost opravlja 30 let? Koliko bo njega to stalo? Sedaj bomo šli starega mojstra dimnikarja zopet preverjat, če je on sposoben upravljati to dimnikarsko storitev, zato ker smo si izmislili novo ime. Sedaj ga

gremo preverjat, ker danes pa ne verjamemo več v njegovo strokovnost pa v njegovo usposobljenost, v njegovo znanje, ampak mu bomo naložili nekaj stroškov, nekaj administriranja, da si bo pridobil na upravni enoti, ki je ne vem kako na enkrat usposobljena, da bo ona podeljevala licence dimnikarski dejavnosti. Ker smo prešli na neko novo ime. Pa čeprav gre za različna pravna subjekta, da se razumemo. Vem to, poznam to, ampak govorim pa konkretno o dimnikarskem mojstru, ki 30 let opravlja to svojo dejavnost. To je moje konkretno vprašanje.

Kakšen bo nadzor? Tukaj se na veliko hvalimo, da bomo zaposlili deset novih inšpektorjev, ki bodo delali nadzor. Ja, zakaj pa sedaj nismo tukaj uvedli reda pa kontrole itn.? Jaz pravim, da tudi zdaj je bilo ministrstvo izjemno slab gospodar, ker ni znalo koncesionarjem naložiti, da bi si dejansko koncesionarji uredili evidenco in register tako o uporabnikih kot o malih kurilnih napravah. Ali imamo danes jasne in točne evidence? Jih imamo? Nimamo jih. Tega koncesionarjem nismo znali naložiti. Nismo znali, ker smo slabi gospodarji. In danes na veliko govorimo, da vsak si bo lahko izbral svojega izvajalca, kako je to super in fino, prosto na trgu itn., cene se ne bodo nič dvignile. Utopija. Ne bo tako. Ti, ki bodo pridobili licence, si bodo razdelili teritorij, dvignili cene za 20 %, ni variante, da bo nekdo z enega primorskega okraja konkurenčen na štajerskem delu in vsi bodo zelo lepo in dobro poslovno delovali. Seveda, vse to bomo pa mi plačali. Pa ne po taki ceni, kot je danes. Jaz karikiram, 20 % bo višja cena. Čez palec tako ocenjujem. Če povzamem, je to rezultat tega predloga. Pa se strinjam, da tudi obstoječi sistem opravljanja dimnikarskih storitev ni najboljši, ni povsem dober. Ampak s takšnim predlogom, kot je pa sedaj na mizi, se pa ta dejavnost oziroma to področje opravljanja dimnikarske storitve ne bo prav nič izboljšalo. Za uporabnika ne bo boljša. Samo ljudem bomo naložili nekaj več dela na upravni enoti, da bodo izdajali te licence, zaposlili bomo nove inšpektorje itn. Skratka, podražili bomo in obremenili državni proračun. To prinaša ta zakon. Nisem pa res videl, ali ima finančne posledice za državni proračun. Ima jih. Ima. Če bo nalogo opravljal povečano število inšpektorjev in če bodo upravne enote opravljale neko novo dodatno delo, je to sigurno finančno breme za državni proračun. To se pravi, da smo slabi gospodarji. Najlažje je rešiti zadevo tako, aha, gremo v finančni žep državnega proračuna. Na tak način reševati zadeve je najlažje in najenostavneje, ob tem pa, da ne pozabim, še pa malo svoj pisker zraven pristaviti. Tako se ne rešujejo problemi. Tako se ne rešujejo tudi javne gospodarske službe državnega pomena. To ni prava pot. Tak predlog podpreti za nadaljnjo obravnavo, jaz bi rekel, če bi šlo za manjše popravke, da bi bila osnovna smer pravilna, potem vsaka stvar je tako rekoč, tudi zakonodaja, živa stvar, ki se jo da popraviti,

obdelati ali praksa pokaže določene pomanjkljivosti, ampak v tem primeru, ko pa že v osnovi je ta osnova smer popolnoma zgrešena, je pa zakon, ki ga je absolutno treba umakniti. Nima perspektive na nadaljnji poti oziroma če pride do končne realizacije, bo to slab zakon, ki ne bo dobro vplival na to dejavnost in bo slabo vplival tudi na državni proračun. Takšnega predloga tudi sam ne bom podprl. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Prelog. Pripravi naj se dr. Mitja Horvat za njim pa, gospa Marjana Kotnik Poropat.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala. Pozdrav vsem prisotnim!

Ministrstvo za okolje in prostor je ponovno vložilo Predlog zakona o dimnikarskih storitvah, ki predlaga uvedbo tako imenovanega licenčnega sistema na področju opravljanja dimnikarskih storitev. Trenutno obstoječi sistem temelji na podlagi podeljevanja koncesij, pri čemer je treba poudariti, da je bila takšna ureditev že pred leti prepoznana kot neprimerna, saj naj bi omogočila monopol nad storitvami na tem področju. Tako je Državni zbor leta 2013 podprl spremembo zakonodaje in je določil rok za ukinitev dimnikarskih dejavnosti iz okvira ureditve gospodarskih javnih služb, pri tem pa ni ponudil nobene ustrežnejše rešitve za regulacijo tega področja. Zato smo konec leta 2015 podaljšali obstoječo ureditev do konca letošnjega leta in danes verjamem, da je napočil trenutek, ko moramo skupaj poiskati ustrezne rešitve. Urejena požarna varnost, varstvo okolja in zdravje ljudi je v interesu vseh nas, zato je treba zagotoviti, da bodo storitve dimnikarske službe opravljene dosledno in strokovno in da ne bodo prosto prepuščene trgu. Sicer pozdravljamo predlog ministrstva, ki s Predlogom zakona o dimnikarskih storitvah uvaja poseben nov koncept ureditve tega področja, zavedamo pa se tudi, da opozoril s strani strokovne javnosti nikakor ne smemo preslišati in da je tekom obravnave treba doseči uskladitev še preostalih vsebinskih vprašanj, na katere opozarjajo dimnikarska združenja. Upamo, da bomo tekom obravnave predloga sprejeli rešitve, ki bo tako za lastnike malih kurilnih naprav kot za izvajalce dimnikarskih storitev omogočile najbolj optimalno ureditev tega področja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima dr. Mitja Horvat. Za njim naj se pripravita gospod Zvonko Lah in gospod Ivan Hršak.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, podpredsednik za dano besedo.

V bistvu lahko pravzaprav nadaljujemo včerajšnjo dolgo razpravo, ker smo pri

podobnem vprašanju. V precejšnji meri se lahko strinjam z nekaterimi, ki so opozorili, da kadar spreminjamo sistem, moramo vedeti, kaj počnemo. In ta sistem je bil v temelju korenito spremenjen pred tremi leti in te posledice čutimo še danes. Ne vemo pa, kako iz zagate. Na eni strani bi radi liberalizirali, na drugi strani bi radi pa vse regulirali, in ne vemo sicer še, koga bomo našli. Jaz upam, da je kaj od besed, ki jih je imel predgovornik, res, da se bodo vsaj našli monopolisti, ki bodo pod temi surovimi pogoji, kakršni so predvideni, sploh pripravljeno opravljati storitve, ker v pretežni meri vse kaže, da bodo morali to dejavnost opravljati v lastno škodo ali pa najti posebne magične načine. Tukaj moram priznati, da se absolutno strinjam s tem, kar je uvodoma povedal tudi kolega Lisec.

Poglejmo, kakšni so cilji zakona. Namen tega zakona je z učinkovitim izvajanjem dimnikarskih storitev zagotavljati čim boljše kakovost zraka, varovanje zdravja, požarno varnost, večjo energetske učinkovitost in dvig ozaveščenosti uporabnikov dimnikarskih storitev. Nič od tega do zdaj še nisem slišal, je pa cilj zakona. Jaz razumem, ministrica, da ste precej nesrečne roke, da je ta zakon o dimnikarskih storitvah prešel v vašo pristojnost in da se morate spopadati, in tudi razumem, da je vaše poslanstvo predvsem skrb za okolje. Ampak, ja, bistveni del pri tem za moj okus je vedno bil in bo, kar se dimnikarskih storitev tiče, varnost. In tega vidika ne vidim. Samo ozaveščenost, ki je pa sicer ne vidim v zakonu in s čim zakon pripomore k ozaveščenosti uporabnikov, ki lahko prosto izbirajo kogar koli, ga pokličejo ali pa tudi ne. Samo s kaznimi seveda prav daleč ne bomo prišli.

Tako da jaz mislim, da je tukaj treba zelo resno delati na predlogu. Če ga bomo danes sprejeli kot primernega za nadaljnjo obravnavo, pa upam, da bodo vloženi potrebni napor, ker je potrebnega še veliko, veliko dela na tem zakonu, ki je v tem smislu tudi zelo težko razumljiv. To, kar je temeljni namen, tega potem v nadaljevanju ne vidim.

Prosta izbira – v redu. A koga? Družbe ali izvajalca in oba opravljata storitve? Koga zdaj? Dimnikarja, družbo? Družbe morajo imeti, da dobijo dovoljenje, da opravljajo to dejavnost, morajo imeti dimnikarje. Te povezave pravzaprav ne vidim, razen v tem splošnem delu. Tako da resnično, če bo danes ta zakon ocenjen kot primeren za nadaljnjo obravnavo, jaz upam, da bomo odgovorili na vsa temeljna in težka vprašanja, ki jih bo pred nas postavila tudi Zakonodajno-pravna služba, če ni bilo sledeno vsaj že opozorilom Službe Vlade za zakonodajo. Tukaj nas čaka veliko dela. Ne rečem, da se ne da rešiti, ampak to, kar je bilo tudi lepo povedano, naj tudi sam pove. Želimo in dobra ideja, vabljiva ideja od daleč nekega filozofa, liberalizirajmo to področje, na drugi strani pa absolutno regulirajmo v vseh elementih, ki veljajo za gospodarske javne službe. Tudi po tistih zahtevah, ki jih pred nas postavlja

evropska direktiva – univerzalnost, dostopnost, trajnost na določenem nivoju, kako bomo reševali razmerje med uporabnikom in izvajalcem storitve, regulirane cene. Ogromno dela nas čaka in povsem spominja na izvajanje javne službe. Kako se javne službe liberalizirano izvajajo, to je pa temeljni izziv, zaradi katerega menim, da je treba še veliko delati na tem zakonu. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima gospod Zvonko Lah. Za njim naj se pripravita gospod Ivan Hršak in gospod Ivan Zorčič.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Predhodna razprava kolega Horvata mi je bila všeč. Bolj kot tista prej o vinu. Ampak tudi naj začnem takole. Kolega Ranc je rekel, da dimnikarji prinašajo srečo. Kakor se jaz spomnim, so dimnikarji črni, oblečeni v črno, imajo lojtro in tisto žico za čiščenje dimnikov. Tisti so prinašali srečo. Današnji dimnikarji pa samo kontrolirajo kurilne naprave in jih dimne naprave ne brigajo. Ko sem vprašal eno od izvajalk, ko smo razpravljali o tem zakonu oziroma o prejšnjem zakonu, je rekla: "Ja, kaj mislite, da bom jaz pustila svojega delavca na streho? Kaj pa, če dol pade?" "Kolikor vem, se dimnik čisti od zgoraj dol. Ne od spodaj gor." "Ah, dajte no mir."

In tega se več ne dela. Največ dela opravijo ti, ki izmerijo pač dim, meritve vleka naredijo, sčistijo kurilno napravo, izdajo potrdilo in račun. Takšne izkušnje imam jaz. Kdo naj pa čisti dimnik? Gasilci ali ostareli lastnik? Imamo ogromno starejših, ki živijo v stanovanjskih hišah. Kdo? Tam bi se pa navezal na tisto, kar je kolega Mitja prej povedal. Ministrstvo za okolje in prostor naj bi skrbelo za varstvo okolja, varstvo zraka, za dimniške pline. Se pravi, kontroliralo naj bi kurilne naprave. Vendar kljub temu imamo pozimi zjutraj, ko poslušamo poročila gasilcev, 4, 5 požarov na eno noč – dimniških požarov. Kdo je pa za to zadolžen? Za gašenje je zadolžen župan. Župan je zadolžen za požarno varnost. Ima pogodbo s poklicno gasilsko enoto ali s prostovoljnimi gasilskimi društvi. A je to nepomembno? A je to med seboj kaj povezano – kurilna naprava in dimniški požari? Verjetno je. To bi morali reševati skupaj na nek način. Imamo javno gospodarsko službo – varstvo okolja lokalnega pomena, to je odvajanje in čiščenje odpadnih voda, ker je treba zgraditi kanalizacijo in čistilne naprave, to naj občine delajo. Imamo ravnanje z odpadki, ki naj bi se v regiji reševalo, pa je tudi javna gospodarska služba v pristojnosti občin. Imamo pa kontrolo kurilnih naprav po individualnih stanovanjskih hišah, to je pa državna javna gospodarska služba, ki je ni treba nič zgraditi. Še dimnike ne čistiti. Meritve narediti, zaračunati. Niti nimamo dobre evidence. In ni

povezano s požarno varnostjo. Po mojem je zelo povezano. Jaz sem bil 13 let župan, kolega isto. Včasih so gasilci hodili od hiše do hiše, pregledovali dimniške naprave. V enem gospodarstvu, recimo, so lahko 3, 4 dimniške naprave. Dimniki in kurilne naprave tako rekoč. Zdaj pride dimnikar pregledat v glavnem tisto v hiši, napiše račun in gre. Če bi pregledal vse, potem bi bil znesek bistveno višji, kaj šele, če bi moral vse dimnike tudi sčistiti. Po mojem bi bila najboljša varianta, da se to da nazaj na lokalno raven, licenčni sistem vpeljati, s tem da se s podelitvijo licence preveri usposobljenost vsakega posameznika, ker vsak dimnikar ne more kot dimnikar šariti po zelo zapletenih kurilnih napravah, lahko samo serviser po mojem odgovarja ali pa naredi nastanitve, ker nimamo več samo kurišč na trda goriva, kot so bila včasih, krušna peč in štedilnik v kuhinji na drva. In povezane bi morale biti evidence, ki bi jih imela občina. Ker je občina zadolžena za požarno varnost, bi morala biti zadolžena s strani države tudi za evidenco in hkrati tudi zagotavljati požarno varnost. Če nekdo ne bi imel pregledan s strani gasilcev in dimnikarjev očiščen dimnik, naj bi plačal, če zagori dimnik, gasilce sam ali pa naj ne bi mogel zavarovati pred požarom hiše oziroma ne bi dobil plačano, če hiša zaradi tega pogori. Narediti bi bilo treba red. Res je, da župani to odrivajo, ker je to posebna naloga, za katero država ne da nobenih sredstev, bi morali imeti evidenco, ampak v malih podeželskih občinah, kjer je največ takšnih požarov, bi bil red. Jaz sem prepričan, če bi bila Marija Terezija še tukaj, da bi ta red tudi bil. Sedaj ga pa ni. In na ta način, kot se lotevamo sedaj s tem zakonom ta red delati, ga tudi ne bo. Župani, vem, tega nočejo. Država je prevzela to nase, ker so določeni lobiji videli dober zaslužek z malo dela in še manj odgovornosti. Jaz imam občutek, da je današnje pregledovanje teh kurilnih in dimniških naprav tako, kot je bilo tistih, ki so hodili z destilirano vodo kokoši cepiti po terenu. Toliko, da se nekaj naredi, pa da se pokasira, in gremo. Ali imate kakšno evidenco, koliko je bilo dimniških požarov tam, kjer je bil dimnik pregledan pred kratkim in je gospodar plačal storitev? Zakaj je zagorelo, če je bil očiščen dimnik in če je kurilna naprava bila brezhibna? Ali je kdo bencin nalil notri, da je zagorelo, ali kaj? Ali je kdo odgovarjal? Je kdo koga na odgovornost klical? Koliko je škod od teh požarov vsako leto po Sloveniji? Da ne govorim, da se dogaja tudi to, da kakšen umre zaradi ogljikovega monoksida. A je potem odgovoren? Je mogoče, če nekdo terja in toži na nekaj instancah, da na koncu pride mogoče do kakšne odgovornosti, samo nisem še slišal, pa je tega dosti po Sloveniji vsako leto. Dajmo se lotiti enkrat tega temeljito. Tisto, kar občine lahko bolje opravljajo od države, dajmo naložiti občinam. Če za to potrebujejo denar, verjetno ne ogromna sredstva, naj država zagotovi denar, pa se bo vedelo, kdo je odgovoren, kdo ima evidenco

vsega. Verjemite mi, ko sem bil župan pa so ti dimnikarji hodili po hišah, pa so me potem občani klicali, češ, kaj pa je ta pri meni delal, saj nima pojma, jaz imam pač tako kurilno napravo, potem se je pa kadilo, ko je on odšel, potem sem moral serviserja klicati, da je nazaj naštelal. Jaz sem rekel, da to ni naše, to je državno. Ja, koga naj pa potem pokličem, če ne župana? Koga? Dimnikarja? Inšpektorja? Koliko jih je, ki pokrivajo Slovenijo. Če bi bilo to v pristojnosti občine, se ve, požarna varnost – župan. Evidenca je, je ni, odgovorna je občina. In potem, verjemite, da v malih občinah, kjer se ljudje med seboj poznajo, bi delali samo najboljši. Ne pa nekdo, ki ga nekdo pošlje iz enega konca Slovenije na drug konec Slovenije nekaj delati. Jaz se bojim, da se zopet nismo lotili na pravem koncu in na pravi način, da bomo nekaj sprejeli, z licencami je verjetno drugače, kot je bilo s koncesijami, ki so bile za 8 let podeljene. Čeprav je bil nekdo še tako slab, nisi mogel pogodbe prekiniti, ker je bilo težko dokazati, da je narobe delal. In če mu kdo prekine pogodbo, lahko toži za odškodnino. Koga? Državo. Ker je država podelila. Če pa bi župan podelil recimo koncesijo za nekaj let, tako kot je za prevoze otrok v šolo, dve, tri leta, bi se pa izkazal in bi se potrudil, ker v tisti občini in verjetno v nekaj sosednjih občinah verjetno ne bi več delal, če ne bi kvalitetno opravljal dejavnosti. Če ima pa kakšne strice v Ljubljani, ki mu podelijo koncesijo, pa ni treba gledati na to, kako kvalitetno boš delal, ker ti nihče ne more tega vzeti, sploh če še imaš za 8 let pogodbo, kot je bilo do zdaj.

Gospa ministrica, jaz mislim, da bi bilo le dobro, da se tudi tukaj povabi zraven predstavnike občin, da se jim razloži, kaj pravijo evropske direktive, in da se tukaj razmejijo tudi odgovornost in naloge med državo in občinami. Če občine ne marajo tega, jih je treba na nek način prepričati, če lahko to one bolje opravljajo. Po mojem mnenju bi lahko vsaj na podeželju bistveno boljše kot država. Ne govorim, da v Ljubljani in v večjih mestih, verjetno ni takšne razlike, ker so občine, so bloki z več stanovanji. Pa tudi verjetno v teh večjih občinah bi bilo bolj primerno, da to upravljajo občine. Za ministrstvo, odgovornost napram evropskim direktivam, se pa tudi vi znebite te odgovornosti, ki jo opravlja nekdo drug. Ne bi bilo treba imeti po mojem ne inšpektorjev, ker občina že ima, v glavnem vsaka, neko občinsko inšpekcijo ali medobčinski inšpektorat, ki bi lahko kontroliral samo to evidenco in reševal mogoče kakšne pritožbe posameznih posameznikov na to storitev. Stvar bi bila zelo hitro po mojem urejena. Sploh v manjših občinah, kjer je največ teh dimniških požarov. Gasilci pa tudi, če jim občina nameni vsako leto toliko, vsakemu društvu, in je pogodba med enim in drugim, že tako preverjajo hidrante, protipožarno varnost gasilci skupaj z upravljavcem vodovoda, pa naj še dimnike. Glede na to, kolikor poznam gasilce, njihovo zagnanost in tudi kvaliteto, menim, da bi tudi to z

veseljem opravljali. In tudi odgovornost, ki se je zavedajo, verjetno bolj kot se jo zaveda kakšen državni uradnik.

To je moj predlog. Ker smo na začetku obravnave tega zakona, mislim, da je še vse možno, da se ustavi, popravi ali se drugače loti. Ali pa naj občine predlagajo, kaj mislijo, kako bi po njihovem mnenju bilo najbolje to rešeno, ker so dosti bližje uporabnikom teh storitev kot pa država.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Hršak, pripravita naj se gospod Igor Zorčič in mag. Bojan Krajnc.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsednik.

V stališču naše poslanske skupine sem že povedal vse prednosti ene in druge zadeve. To se pravi pogled s strani uporabnikov in pa pogled s strani koncesionarjev. Glede na ta predlog, ki ga je ministrstvo pripravilo, bi rekel, da je to najboljše pripravljen predlog. Zakaj? Zato ker so z njim nezadovoljni tako koncesionarji kot tudi uporabniki. To se pravi, če so oboji nezadovoljni, pomeni, da predlog ne gre ne v smer enega, ne v smer drugega, ampak v tisto smer, za katero smatrajo na ministrstvu, da je najboljša.

Prej je nekdo omenil tudi prehodno obdobje. Prehodno obdobje za to spremembo s koncesij na licence že traja od leta 2013. Da bodo te spremembe, da se bodo uvedle licence s 1. 1. 2016, je napovedal že takratni minister za kmetijstvo, kamor je spadalo tudi okolje, mag. Židan. Dejal je: "Od 1. januarja 2016 dalje bo moral biti sistem opravljanja dimnikarske dejavnosti zastavljen na način, da bo lahko vsak občan dimnikarja izbral sam." S 1. januarjem 2016 naj bi koncesije za opravljanje dimnikarske dejavnosti po besedah ministra Židana torej dokončno padle. Vmes je nastopila druga ministrica, ki to delo nadaljuje. In potem je še nadaljeval: "To ne nazadnje od nas zahteva Evropska unija, kajti značilnost EU nista samo prosti pretok ljudi in blaga, ampak tudi prosti pretok storitev." Dejansko tega roka seveda nismo uspeli izpolniti, ker v lanskem letu koalicija ni bila enotna in smo to prehodno obdobje še podaljšali na leto 2016, s 1. 1. 2017 pa seveda s popravki, ki verjamem, da bodo skozi amandmaje, da bomo ta zakon sprejeli in ga potem tudi uporabljali.

Osredotočil bi se še na nekaj točk glede koncesije, slabost koncesij. To smo že tudi slišali. Kdor je bil koncesionar, je imel koncesijo podpisano za toliko let in jo je bilo praktično nemogoče odvzeti. Uporabnik pravzaprav ni mogel storiti nič, čeprav je bil s tem koncesionarjem, izvajalcem, totalno nezadovoljen, in to glede cene, glede slabega dela, mogoče slabega odnosa izvajalca do uporabnika. Skratka, nič nisi mogel pomagati. In v tem vidim prednost tega sistema, da bo lahko uporabnik sam izbral dimnikarja. Tisto, da je to

floskula, da pravzaprav ne bo mogel nič izbirati, to seveda ni res. Zdaj so bili določeni koncesionarji, ki so v Sloveniji opravljali te storitve. Koncesionarji so imeli določeno število zaposlenih dimnikarjev. Ampak pri teh koncesionarjih niso bili zaposleni vsi dimnikarji, ki v Sloveniji obstajajo, ki so usposobljeni za opravljanje teh storitev. Oni enostavno niso mogli opravljati svojega dela. Sedaj pa bodo skozi licenco, ki jo bodo pridobili pri Ministrstvu za okolje in prostor, lahko to delo opravljali. To pomeni, da na določenem območju bo lahko tako dimnikarska služba ali več dimnikarjev espejev, ki bodo imeli te licence, in med temi usposobljeni, to se pravi s strani MOP pooblaščenimi izvajalci, bodo potem lahko uporabniki izbirali. Seveda bodo potem izvajalci, ker je maksimalno določena cena, kar je dobro, lahko tudi konkurenčni, če bodo te storitve opravljali za nižjo ceno. Skratka, to je velik plus za te uporabnike, da bodo lahko tukaj tudi izbirali.

Druga stvar. Koncesionarja, smo rekli, nisi mogel odpraviti, pa je bilo še tako narobe, zdaj se bo pa uporabnik odločil za enega izvajalca dimnikarskih storitev in če z njim ne bo zadovoljen, bo lahko prekinil z njim to pogodbeno obveznost in bo najel drugega in se bo dogovoril za izvajanje z drugim izvajalcem. To bo čisto enostavno.

Potem je bilo malo prej tudi omenjeno, ker je prost pretok blaga in storitev v Evropski uniji, je to bojazen, da bodo prišli ti izvajalci iz držav Evropske unije in bodo vse te storitve oni opravljali, naši dimnikarji pa bodo ostali brez dela. Prvič, to pade vse v vodo, če bodo ti izvajalci delali dobro, da bodo z njihovimi storitvami zadovoljni uporabniki. Drugič, tudi če bodo cenovno ugodni. Tretjič, da bodo izvajalci iz neke evropske države prišli v Slovenijo, ki je izredno majhen trg in tudi glede na družbeni standard smo na nižjem nivoju, glede na druge države, in da bodo lahko tukaj sedaj oni pravzaprav vse to delali in se bodo domači uporabniki za njih kar tako odločili, je seveda tudi iz trte zvito, in verjamem, da tega problema ne bo. Je pač možnost, da bodo nekateri delavci, dimnikarji iz drugih evropskih držav mogoče zaposleni pri nekem izvajalcu, ampak bo skozi nadzor poskrbljeno, da bodo ti izvajalci resnično izpolnjevali vse pogoje in da bodo tudi usposobljeni. To pa bo to obnavljanje znanja, ki bo periodično. Tukaj je veliko pripomb tudi na drugih področjih, če je potrebno neko obnavljanje znanja, to prinese za seboj tudi nekaj stroškov, ampak skozi to obnavljanje, te preizkuse potem tudi vidiš, kdo je pravzaprav usposobljen za opravljanje določenih storitev in kdo ne. In to je za mene pomemben dejavnik.

Potem pa še glede evidenc. Sedaj je bilo tudi izpostavljeno, da se te evidence slabe oziroma nepopolne. To dejansko v neki meri tudi drži, ampak to je pa posledica slabega dela oziroma neupoštevanja obveznosti, ki so jih imeli koncesionarji. To se pravi, koncesionarji niso

vpisovali podatkov v evidence in zato vsi ti podatki niso ažurirani, kar pa verjamem, da bo z nadzorom, ki bodo skrbele za te evidence upravne enote, ta zadeva pozitivno rešena. Skratka, če so nekateri tako hvalili koncesionarje, ta sistem koncesij, se je videlo, da tukaj koncesionarji niso sprejeli v celoti svoje odgovornosti, ker niso v celoti opravili svojega dela.

Glede cene sem pa že tako ali tako rekel. Sedaj so bili uporabniki tudi glede teh cen nezadovoljni, niso si mogli praktično nič pomagati. Sedaj pa je ministrstvo skozi ta zakon določilo maksimalno ceno, prek katere ne bodo mogli iti, možnost je pa, da bodo celo te cene nižje. Ko bo konkurenca na določenem območju večja, bodo nekateri lahko ponudili nižje cene in bodo s tem uporabniki na boljšem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Igor Zorčič, pripravi naj se mag. Bojan Krajnc.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovana ministrica, kolegice, kolegi!

Pred nami je materija, ki jo obravnavamo že praktično več kot eno leto. Pred dobrim letom sem kot predsednik Odbora za infrastrukturo tudi sklical javno predstavitev mnenj na temo dimnikarstva. Povod za to je bilo pravzaprav obstoječe stanje, zakonodajno stanje, ki je posledica spremembe Zakona o varstvu okolja iz leta 2013, s katerim je bila dimnikarska služba ukinjena kot obvezna gospodarska javna služba. Zakaj to ponavljam? To je bilo že danes povedano. Zaradi tega ker se gospe ministrici oziroma ministrstvu očita, češ, zakaj pa sploh spreminjate zakonodajo, zakaj ukinjate ta koncept. To se pojavlja tako med poslanci kot tudi med zainteresirano javnostjo. Tudi jaz sem dobil ogromno pisem, ogromno pošte, opravili smo tudi marsikateri razgovor in tudi v, recimo temu, zelo strokovni javnosti se ponavljajo očitki o tem, da s tem zakonom spreminjamo koncept, kar pa ni res. Koncept, kot je veljal doslej oziroma velja še do konca tega leta, je bil spremenjen v Zakonu o varstvu okolja. Pojavljajo se ugibanja, ali bi morala biti dimnikarska služba obvezna gospodarska javna služba ali ne. Na tem delu imam sam pomislek, glede na to da Zakon o varstvu okolja, ki je ukinil dimnikarstvo kot obvezno gospodarsko javno službo, ni bil nikoli v nobeni ustavni presoji oziroma tudi ZVO-1F, ta novela zakona, ni bil nikoli v nobeni ustavni presoji, češ, da je neustaven, ker ukinja dimnikarstvo kot obvezno gospodarsko javno službo.

Torej znašli smo se pred situacijo v tem mandatu, ker je dosedanji sistem ukinjen, da je treba nekaj storiti ali pa pustiti zadeve tržnemu sistemu, se pravi, da vsak naroči to storitev podobno, kot če bi šel po štruco kruha v trgovino ali pa naročil na primer keramičarske storitve.

Ministrstvo se je verjetno po neki strokovni analizi odločilo, da zadeve ne bo prepustilo nekemu tržnemu sistemu, nekemu sistemu povpraševanja, ponudbe, ampak da bo zadevo glede na nek javni interes, ki ga je zaznalo in ki ga verjetno vsi zaznavamo, zadevo reguliralo.

Kolega Lisec je prej omenil, mislim, da je bil on, da pravzaprav imamo sedaj sistem, ko niti ni obvezna gospodarska javna služba, po drugi strani je pa regulirano in da to ni pravzaprav ničemur podobno. Jaz se s tem ne strinjam. Mi smo danes imeli Zakon o odvetništvu, gre za poklic, ki je po eni strani podvržen neki svobodni gospodarski pobudi, po drugi strani pa je reguliran. Reguliran je tudi v cenah storitev. Jaz se spomnim izpodbijanja te odvetniške tarife s strani Odvetniške zbornice, pa je Ustavno sodišče reklo ne, to pa je lahko regulirano, ker gre pač za nek javni interes. In prav v tem smislu vidim tudi ta predlog zakona, ki pravzaprav napotuje na neko enako rešitev. To je, da je v nekem javnem interesu, da se te cene storitev, ki so na nek način obvezne, regulirajo. Jaz ne vidim v tem nobene posebne spornosti. Počakajmo še na stališče Zakonodajno-pravne službe, mogoče še celo nekoč Ustavnega sodišča, ampak jaz bi mogoče opozoril še na eno zadevo na tem mestu. Mi imamo trenutno v proceduri tudi zakon o pogrebni dejavnosti, pa v razpravi zakon o zdravstveni dejavnosti. Jaz opažam, da je vse več in več zakonov, kjer se s strani dela zainteresirane javnosti zatrjuje, ja, to pa je v javnem interesu, to pa mora biti ali koncesija ali mora imeti država, lahko je celo državno podjetje. Jaz v osnovi nisem pristaš nobene od teh oblik, razen, kjer je to res nujno potrebno zaradi nekih slabih izkušenj. Jaz mislim, da s tem, če vse reguliramo in vse podvržemo neki strogi državni kontroli, prihajamo v nek sistem, iz katerega smo pravzaprav odšli. Tudi se ne strinjam z nekaterimi stališči, da je to nek neoliberalizem. Gre pač za svobodno gospodarsko pobudo. Če si želi dimnikar biti, recimo, Jože Novak, jaz mislim, da je prav, da ga ne omejujemo s tem, da rečemo, češ, ne moreš biti, koncesija je na tem območju podeljena, ampak da mu damo to možnost. Prej smo veliko govorili o zaposlovanju mladih v odvetništvu, češ, zdaj pa ne vem, zaradi višine tiste vpisnine se ne bo moglo zaposlovati mladih, ne bomo imeli mladih odvetnikov, ne bo konkurence. Saj tukaj je enaka zadeva. Tudi če bomo imeli koncesijska območja, ne bo konkurence. Pa nimam nič proti koncesijskim območjem, ampak nek prejšnji državni zbor je to ukinil. In kot sem rekel, zdaj ministrstvo ali nič ne naredi ali pa ubere pač nek sistem, ki predstavlja alternativo tistemu, ki je bil ukinjen.

Kot sem že omenil, je bil prejšnji sistem ukinjen z Zakonom o varstvu okolja, ZVO-1F. Jaz sem si šel pogledat magnetograme in v teh magnetogramih sem ugotovil, da je bila razprava pravzaprav zelo skromna. Škoda. Ampak iz nekaterih razprav je bilo vidno, da je bil

pravzaprav tisti amandma, s katerim je bil ukinjen takrat dosedanji sistem, namenjen temu, da bi se prišlo v tržni sistem. Našel sem tudi razpravo kolega Lisca, ki je pravzaprav nekako v nasprotju s tem, kar trdi danes. Sicer meni stališče SDS niti ni povsem jasno razvidno, ali ali ste bolj za to, da se gre v nek nek sistem, kjer bi občine upravljale s tem, ali ste za popolnoma tržni sistem, ali ste za koncesijski sistem. O tem se niste jasno izrekli. Če povzamem kolega Lisca, tako je razpravljajl včeraj, "minister obljubi", mislim, da je šlo za ministra Židana, "da bodo danes pripravili predlog amandmajev, ki bodo sledili temu, da postopno preidemo na tržni sistem dimnikarstva. Za STA je minister povedal, da bo doseženo politično soglasje za spremembo Zakona o varstvu okolja, ki bi vpeljala tržni sistem na področju dimnikarstva, a od tega ni nič. Z današnjim zakonom oziroma s tem amandmajem samo podaljšujete obstoječe stanje do 31. 12. 2015." Skratka, gre za razpravo, ki je nekako kritizirala dejstvo, da se še ni šlo na tržni sistem, tako da iz tega bi potem razumel, da ste pristaš oziroma da zagovarjate tržni sistem. Predlog, ki ga imamo, jaz ne bom vsega povzel, mislim, da so kolegi to dovolj izdatno naredili, nekako osnuje nek sistem oziroma oblikuje nek sistem, ki je hibrid med tržnim in reguliranim. Kot sem že omenil, je podobno kot pri odvetništvu. Jaz si želim, glede na to, da je danes prva obravnava, da bomo o tem zakonu še govorili tudi na seji delovnega telesa, če bo potrjen, da bi v tem okviru, kot je postavljen, dobili čim več nekih predlogov, konkretnih predlogov amandmajev. Slišali smo veliko kritik, češ, zakon je neustaven, zakon je povsem zgrešen, malo je pa prišlo do mene nekaj konkretnih predlogov, ki so rekli, v tem členu je to narobe, v tem to, v tem poglavju to. Skratka, jaz upam, če bo ta zakon danes z večino sprejet v nadaljnjo obravnavo, da bodo naslednje pripombe, ki bodo prišle, bolj konkretne, in upam, da jih bomo lahko tudi upoštevali z namenom izboljšati zakon. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojan Krajnc, potem pa pride sklepni del.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik, za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj!

Na začetku moram povedati, da mi je ta tema še posebej pri srcu, ker je pač moja izobrazba taka, da sem se s tem veliko ukvarjal, pa tudi kasnejša poklicna pot je bila večinoma povezana z izgorevanjem, sicer predvsem z notranjim izgorevanjem v motornih vozilih, ki pa so, kar se tiče osnov, se pravi vzrokov za to, zakaj o tem danes sploh debatiramo, enaka. Gre za fizikalno-kemijske procese v kurilnih napravah, po domače pečeh, na raznorazna goriva. Skrb za to, kaj se tam dogaja, ni stvar samo tehnikov in inženirjev, ampak, kot je bilo že v zdajšnjem sistemu in kot je tudi po novem

predlogu, tudi mnogih drugih, ki skrbijo za to, da je vse, kar je v zvezi s tem povezano, tako, kot mora biti, predvsem kot zakon govori, zaradi varovanja okolja, učinkovite rabe energije, ki je s tem tudi povezana, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom. Zato torej rabimo dobro celovito in učinkovito sistemsko ureditev, sistemski zakon, ki bo vse to zagotavljal.

Zdaj moram reči, da sem bil že tudi iz lastnih izkušenj kot uporabnik dimnikarskih storitev in torej lastnik neke kurilne naprave v preteklosti soočen s tem, da bi želel zamenjati tistega, ki opravlja dimnikarsko storitev. To je bilo še pred mnogimi leti, ko se je ta koncesijski sistem komaj uvajal. Hitro sem ugotovil, da to takrat ni bilo mogoče. S tem dimnikarskem podjetjem, s tem dimnikarjem je bilo treba na nek način živeti, včasih boljše, včasih slabše. Moram reči, da po vseh teh letih je tudi ta sistem, ki ga živimo zdaj, zaživel, se je uveljavil. Zato so razumljivi rezultati nekaterih anket, ki govorijo o zadovoljstvu s tem sistemom. Po drugi strani pa so razumljive tudi kritike tistih, ki opozarjajo na to, da le ni vse tako, kot bi lahko bilo. Tu se ne bi dotikal teh razvpitih primerov, med njimi nekaterih zelo tragičnih, ki so posledica nepravilnega ravnanja s kurilnimi napravami in ne po mojem osebnem mnenju toliko tako zelo slabe sistemske ureditve, kot smo jo imeli do sedaj. Je pa vedno vprašanje, kako te primere v prihodnje preprečiti. Zato je na prvem mestu, če razmišljam o možnih izboljšavah tega zakona, moje prvo vprašanje, povezano z nadzorom. Predlagatelj tudi sam ugotavlja, da je nadzor eden od pomembnejših faktorjev predlaganega sistema. Napoveduje nove zaposlitve, govori o reorganizaciji delovanja inšpekcijskih služb. Kar ob tem obstaja odprto, je, če primerjamo stari in novi sistem, to, da pri tem ne sodeluje več inšpektorat za zdravstvo. V nekem členu, v nekem odstavku sicer govorimo o tem, da lahko inšpektor prepove uporabo kurilnih naprav, če s tem povežemo neko neposredno nevarnost za zdravje in življenje ljudi, ki po navadi nastopi po tem, ko dimnikar že zapusti prostore, je seveda temeljno vprašanje, kako učinkovito preprečiti zastrupitve ali, bog ne daj, smrti, povezane v zvezi s tem.

Nadaljnja stvar, na katero bi rad opozoril, je to, da je treba prehod med starim in novim sistemom, ne glede na to, da predlagatelj pravi, da obveznosti dimnikarjev, ki izvajajo dimnikarske storitve, in dimnikarskih družb, ki opravljajo dimnikarske storitve v širšem smislu, se od obstoječe ureditve bistveno ne razlikujejo. Vendarle bi bilo prav, da zakon do te mere natančno spišemo, da ne bo tako za uporabnike kot za tiste, ki bodo to opravljali oziroma izvajali, predstavljal nobenega posebnega stresa, če tako rečem, še posebej v primeru podjetij nekih zelo velikih administrativnih zadev, obremenitev. Tu se navezujem na tisto, kar je kolega Ljubo Žnidar govoril, če bomo ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade, ki je predlagateljica.

Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCCEN: Hvala, spoštovani PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ, hvala tudi spoštovane poslanke in poslanci za konstruktivno razpravo.

Res je, da je v sami razpravi bilo o zgodovini tega obstoječega predpisa že veliko povedanega. Mogoče bi za svojo lažjo razpravo za naprej povedala, v čem je ta odgovornost po sedanjem sistemu in, če bo zakon sprejet, po novem sistemu največja. Zdaj so praktično za ustreznost kurilnih naprav odgovarjali koncesionarji, ki niso bili lastniki teh naprav, so pa za neko področje imeli odgovornost. Zdaj prehajamo na to, da bo vsak lastnik sam odgovarjal za svojo napravo, da bo pregledana. Po pregledu pa za zagotovljeno ustreznost pregleda in funkcionalnost te naprave odgovarja licencirani dimnikar. Tu se mi zdi ta bistveni premik. Če povem še to nekoliko bolj plastično. Imamo primere, ko je koncesionar nekatere lastnike kurilnih naprav zaradi takšnih ali drugačnih razlogov izpustil, torej ni prihajal v pregled. Po sedanjem sistemu teh lastnikov pravzaprav tudi ni bilo moč kaznovati, razen če jih ni koncesionar prijavil in zahteval, da se pregleda njihova kurilna naprava. No, sedaj bo to drugače, sedaj lastnik odgovarja, da je njegova naprava pregledana in v inšpekcijskem postopku to potem poteka v smislu izvršitve tega dela. Res je, da po sedanjem sistemu sta v Sloveniji dva inšpektorja za okolje, ki sta pokrivala dimnikarsko področje, zato recimo tega, da bo nadzor slabši, kot je sedaj, če bo pa deset inšpektorjev, praktično ne morem sprejeti. Je res težko misliti, da bo približno osem inšpektorjev manj naredilo kot sedaj dva. Je pa res, da smo v postopkih od priprave predpisov, to je, če tako iskreno povem, torej od lanske pomladi pa do preteklega tedna v evidenco EviDim vpisali 361 tisoč vpisov. Približna ocena vseh malih kurilnih naprav v Sloveniji, mi sedaj govorimo samo o malih kurilnih napravah, približna ocena malih kurilnih naprav v Sloveniji je 412 tisoč, ni točna. To je ocena. To ni točen podatek. Tako nekje prehajamo preko 80 % vseh vpisov. Res je, da če bo zakon sprejet, se bo ta evidenca EviDima še nekoliko nadgradila, je pa že sedaj možno po tej evidenci iskati tiste lastnike, ki v nekem letu ne dajo pregledati naprave. Če bomo z zakonom nadaljevali, bomo tudi to evidenco prilagodili na način, da bo sama evidenca sporočala tiste primere, kjer pregled ne bo opravljen. Je pa res, da so lahko razlogi, da ni opravljen, različni. Lahko med drugim kurilne naprave ni več v objektu, kar bo lastnik lahko uredil in tudi tako kurilno napravo izbrisal iz evidence.

Če primerjam sedaj to podaljševanje koncesij, če primerjam samo težave, ki so na našem ministrstvu, ne bom jih podrobno razlagala, vam pa zagotavljam, da so, potem je izpis dokumenta, licence po upravni taksi, ki se bo sedaj po novem letu oziroma, če bo zakon sprejet, septembra, potem se bodo do novega leta dimnikarske družbe in pa dimnikarji javljali za to licenco, strošek dimnikarja 28,12 evra. To pa pomeni, da mu ta dokument velja, dokler mu zaradi posebnih razlogov ta licenca ni odvzeta. Tako da je to enkratni strošek, krije pa praktično stroške izdelave licence. Sami ocenjujemo, da je to mnogo manjši strošek, kot bi bili morebitni postopki razpisa in pa izbire koncesionarjev na novo.

V razpravi je bilo tudi omenjeno, da bi naj sodelovali z občinami. Priznam, da je bilo kar nekaj takšnih razgovorov, ne samo ta. Vemo tudi, da delamo gradbeno zakonodajo in v sklopu teh medsebojnih razgovorov, kaj bi morebiti občine bile pripravljene prevzeti, ne prevladuje nobena želja, da bi karkoli, če priznam sedaj zase, sama tudi mislim, da bi ti občinski komunalni inšpektorji, ker je podeželje seveda v neprimerno drugačni poziciji, kot so pa urbana središča, bilo mnogo bolj operativno, kot bodo naši inšpektorji, ampak občine na to niso pristale. Mogoče bo pa čez nekaj let pa drugačen interes, bodo župani na nek način videli, da je pravzaprav to lahko en dodaten prispevek h čistejšemu in bolj varnemu okolju v neki občini. V tem delu si brez utvar predstavljamo, da bodo dimnikarji, ki že sedaj opravljajo storitve na podeželju in so že sedaj v mnogočem prijaznejši do svojih lastnikov kurilnih naprav kot pa nekje v urbanih okoljih, z delom tudi po spremenjenih predpisih nadaljevali. Res je, da bo določena maksimalna cena, kar pomeni, da je morebitno nižanje cene dopustno, da 25 kilometrov, to je ta oddaljenost, ki je zagotovljena v tej ceni, je enaka kot sedaj. Tudi sedaj so bila namreč ta koncesijska območja takšna, da nihče od stanovalcev ni bil znotraj koncesijskega območja od centra oddaljen več kot 25 kilometrov. Sedaj bo kvečjemu še lažje, ker bo ta prosta izbira tudi dopuščala, da bo nekdo, ki bo mogoče oddaljen 27 kilometrov, tista dva kilometra pozabil in jih ne bo zaračunal. Zakonsko je pa dolžnost, da če ga nekdo pokliče, pride. To predvsem zaradi tega, ker se ne bi radi potem v iskanju krivde izgovarjali, ali je nekdo dolžan ali ni. Je pa res, da želja po tem, da v Mursko Soboto pregled neke kurilne naprave prihaja iz Kopra, vsaj po mojem mnenju ni realna in tudi ni nobene potrebe. Je pa res, da je v urbanih okoljih veliko tega daljinskega ogrevanja, kar pomeni, da tam pregledov kurilnih naprav ni. Se je pa velikokrat dogajalo, da so lastniki odklonili pregled in so potem preko sodišč potekali številni postopki za dovolitev pristopa koncesionarja h kurilni napravi. Mi si nekako želimo, ker je pač to obveza lastnika, da si bo po svoji presoji poklical dimnikarja z licenco, ki mu bo zaupal.

Jaz bi tu vseeno samo še omenila glede izvajalcev, da ne gre za nikakršne pogoje, ki že danes ne veljajo. Gre bolj za pridobitev tega dokumenta in vpis v evidenco na upravni enoti. Pri sami razpravi pa, vsaj takšen je moč občutek, so nekateri razpravljali o temah, ki so pravzaprav izvzete iz zakona. Bile so v neki fazi priprave zakona zajete, sedaj jih pa ni več. Tako da priporočam tistim pripravljavcem, da malo pogledajo ta novo pripravljene zakon, da teh tem ni več, pa da potem v nadaljnjih postopkih si nekoliko bolj jasno povemo, ali želimo, da so te zahteve ali pa ti interesi zastopani v zakonu ali ne.

Zavedam se, da je pred nami še veliko dela pri pripravi zakona in smo veseli vsakih spodbud oziroma pripomb, ki bodo prispevale k pripravi boljšega zapisa zakona za izvajanje dimnikarskih storitev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati. Da. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona.

Če želi razpravljati tudi predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavi s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobi besedo kot zadnja. Prosim za prijavo. Vsak ima na razpolago pet minut.

Najprej ima besedo gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Bil sem tudi malo izzvan. Ja, moje mnenje je, da sedanji predlog, ki naj bi bil tržno naravnano – to je teorija. V praksi pa bo prišlo ravno do nasprotnega efekta. Ne samo zaradi tega, kar piše v teoretičnem delu, torej v predlogu zakona in podzakonskih osnutkih, ampak zaradi tega, kar se dogaja v praksi. Pa se ne hvalim, da sem za razliko od verjetno kolega Kavčiča strokovnjak na tem področju, ampak imam pa kar nekaj stikov z različnimi dimnikarskimi podjetji, dimnikarji, če želite, in pa tudi civilnimi iniciativami. In vsi mi govorijo, da se pripravlja nek teren za tri, štiri, pet, posvečenih dimnikarskih družb, ki bodo ta sistem monopolov, ki ga imamo s temi koncesijami, še bolj zmonopolizirali. In ravno ti, tako civilne iniciative kot tudi določeni dimnikarji pravijo, da je ključen problem ravno v tem, kar sem že prej želel opozoriti, na povezanost med določenem delom uradništva in pa med določenimi dimnikarji. Jaz se strinjam z vsebinsko razpravo danes in mislim, da imamo vsi željo, da se spremembe uvedejo. Ampak če gremo v spremembe, mislim, da se pričakuje, da bodo na boljše, ne pa na slabše. Torej vsaj za tiste, ki želimo bolj tržni sistem, pa če pogledamo notri besedila členov, na katere bomo dali tudi v Poslanski skupini SDS amandmaje, vidimo, da je kar nekaj momentov, ki nakazujejo, da iz te

teorije zakona in podzakonskih aktov bomo v praksi prišli do, na žalost, še bolj monopolističnih idej, ki jih zasledujejo določeni dimnikarji.

Jaz povem, moj idol je nemški model. Verjamem, da kljub temu da imajo tam zvezno državo in pa manjše pokrajinske enote, da bi tudi pri nas lahko ta model uvedli. Jaz še vedno trdim, da preden bo ta zakon uveljavljen, predvsem pa, ko bodo na svoje prišli uradniki z uredbo, pravilnikom, z določanjem licenc in vsem ostalim, kar piše v prehodnih določbah, kar morata tako vlada kot ministrstvo narediti, da bo ta sistem, ki ga sprejemamo v teoriji, v praksi slabši, kot je danes. Pa imamo problem – manjši ponudniki, ne bodo jih spoštovali. Samo pogledjte, kakšni so pogoji za vstop. Že nekateri sedanji bodo težko izpolnjevali te pogoje. Posebej zaradi tega, kar se pripravlja v praksi, da jih bodo večji oziroma glavni izpodrinili. Imamo večno debato o tem, kaj so male kurilne naprave oziroma ali so dimnikarji tisti, ki naj čistijo male kurilne naprave, kar je tudi zgodba iz določenih drugih evropskih držav.

Imamo problem glede cene. Jaz še vedno trdim, da ta radius 25 kilometrov ne dela to dimnikarsko službo čisto nič bolj liberalno, ker si ne predstavljam Janeza Novaka iz Sevnice, da bo poklical dimnikarja iz Postojne in bo pri tem sicer slišal, da je to vrhunski dimnikar, ampak bo tudi za teh pet evrov razlike v ceni rekel: "Pa je boljši domači." Pa postavimo tega Janeza Novaka v Mursko Soboto, Jesenice, Koper ali pa, ne vem, v Črnomelj – pa diametralno nasprotno dobre dimnikarje. Ne bodo drugih izbrali. Ljudje gledajo na dva evra, na pet evrov. Pa tudi če je vrhunski dimnikar, se ne bodo za tega odločili.

Potem je problematično "uporabniki morajo". Jaz se strinjam, da je treba dati uporabnikom večje zavedanje, da v bistvu je dimnikar nekaj takšnega, kot so dobre gume pri avtomobilu. Da to ni neka zadnja stvar, na katero ne pomisliš, ampak da je treba na to pomisliti. Ampak kaj dobijo uporabniki s tem zakonom? Nič. Če sem jaz, kar sem pogledal glede periodike, obiskovanja dimnikarjev, je uredba, mislim da, zelo podobna tisti, ki je že sedaj veljavna. Če se motim, bom zelo vesel, posebej pa, če boste za uporabnike to, glede na to, da smo bolj v času, kot smo bili pred 20 leti na področju teh zadev, dimnikov in pa različnih naprav, da se bo tudi tukaj ta periodika raztegnila, ne da se ljudje sprašujejo zakaj štirikrat na leto pride, zakaj dvakrat na leto pride, zakaj ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsednik.

Trenutno je Slovenija razdeljena na 194 koncesijskih območij. Mogoče jaz res ne razumem pravilno, ampak toliko je različnih izvajalcev. Pri nas potekajo sami postopki za

podaljšanje licenc za nekatere. Nekaterim bodo konec leta potekle licence. Vaš strah, da bi nekateri ali nekdo naj imel prednost, preprosto rečeno, pač ne razumem. Glede na to, da sama izhajam s podeželja, sem prepričana, da v okoljih, kjer so že sedaj ti koncesionarji opravljali ne samo čiščenje, ampak tudi pregled dimnikov, je ta medsebojni odnos korekten. Kjer je korekten, bodo seveda z veliko prednostjo ti obstoječi dimnikarji nadaljevali z delom. Je pa res, da pri samih pregledih, torej v smislu pregledovanja, zagotavljanja izpustov pod mejo, torej varovanje zraka, so naše zahteve, da se to opravlja vsako leto pri kurilnih napravah starejšega datuma, medtem ko za nove kurilne naprave z drugačno tehnologijo, boljšo tehnologijo, podobno kot je pri tehničnih pregledih za osebna vozila, imamo neke popuste. Danes mogoče niti ni čas, da o tem podrobneje spregovorimo. Se mi pa zdi to za lastnike kurilnih naprav zelo pomembno. Torej bodo že ob sami inštalaciji take naprave seznanjeni, kdaj in v kakšnem času je treba njihovo napravo pregledati.

Pri nadaljnjem delu si mogoče moramo več stvari povedati v smislu, da se bomo bolj in lažje razumeli, ker sem prepričana, da za večino lastnikov kurilnih naprav ta sistem pravzaprav ne bo prinesel velikih sprememb. Za nekaj lastnikov pa, predvsem tistih, ki so že sedaj imeli težave. Je pa res, da pri razgovorih z nekaterimi koncesionarji, potem tudi z zbornico in s temi nevladnimi združenji smo poskušali v tem dobrem letu, skoraj letu in še nekaj mesecev, zblížati stališča, ki so si v veliki meri res diametralno nasprotna, pa nam na žalost ni uspelo prepričati nikogar od njih, da bi prisluhnil tem našim argumentom in pripeljal to zgodbo v nek zaključen cilj. Če bomo to vseeno uspeli, bom jaz še kako zadovoljna. Prepričana pa sem, da bodo zadovoljni tudi lastniki kurilnih naprav. Namreč tam, kjer je kurjenje na lesno biomaso, je čiščenje dimnikov sestavni del pregleda malih kurilnih naprav. Pri ostalih kurilnih napravah je čiščenja mnogo manj. Pomembna pa je pri tem, kot je bilo danes že povedano in tudi sama to ponavljam vedno, prepričana sem, da nas veliko to misli, da je zdravstveno varstvo zelo pomembno, da ni zaradi neustrezno grajenih kurilnih naprav primerov smrti ali pa bolezni, kar se je v preteklosti že zgodilo, in upajmo, da bo tega čim manj. Potem je izredno pomembna požarna varnost. V preteklosti še bolj kot danes, ampak tudi danes je zelo pomembna. Za za okoljsko ministrstvo je pa zelo pomembna tudi kvaliteta zraka, ki je v veliki meri v zimskem času ob onesnaženju z izpusti iz vozil onesnažen tudi z izpusti iz malih kurilnih naprav. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega

zboru odločali danes v okviru glasovanj, to je čez pol ure.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 16. uri in 30 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 16. uri in se je nadaljevala ob 16.32.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovana kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора. Prehajamo na glasovanja zбора o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 po nujnem postopku.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona, to je na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 9.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 9.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o letalstvu po nujnem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zбора ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 2.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. 6. 2016. Prehajamo na

odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 1.a členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma k navedenemu členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti pa 44.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine SDS k prvemu členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 1.a členu brezpredmeten. Končali smo z glasovanji o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 49, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o izvajanju mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev. Za je glasovalo 47, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 47.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za je glasovalo 48, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 48.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dimnikarskih storitvah.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog Zakona o dimnikarskih storitvah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 45, proti pa 13.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v torek, 14. 6. 2016, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi amandmaji sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakonu za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 47, proti pa so bili 3.

(Za jih je glasovalo 47.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam članice in člane Odbora za zadeve Evropske unije, da se bo čez 15 minut začela seja odbora, in sicer v velikem salonu. Prekinjam 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 16. JUNIJA 2016 OB 16.41 IN SE JE NADALJEVALA 17. JUNIJA 2016 OB 10.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Pričenjam z nadaljevanjem 20. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Vojka Šergan, mag. Bojana Muršič, Violeta Tomić, gospod Marjan Dolinšek, gospod Žan Mahnič, gospod Primož Hainz od 20. ure dalje, gospod Jan Škoberne, gospod Jožef Horvat od 15. ure dalje in dr. Franc Trček. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na 14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 5 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožefom Horvatom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, lep pozdrav!

Višina splošne olajšave je trenutno v 111. členu Zakona o dohodnini določena kot zmanjšanje letne davčne osnove v višini 2 tisoč 800 evrov letno. Poleg te višine splošne olajšave se za osebe z dohodkom do 10 tisoč 200 evrov po zakonu prizna še zmanjšanje letne davčne osnove v višini 3 tisoč 19 evrov letno. Za osebe z dohodkom med 10 tisoč 200 evrov in 11 tisoč 800 evrov pa se prizna dodatno zmanjšanje letne davčne osnove v višini tisoč evrov letno.

118. člen Zakona o dohodnini ministru daje pristojnost, da v skladu z ekonomsko politiko Vlade uskladi zneske splošne olajšave. Obstoječi pravilnik za leto 2015 določa splošno olajšavo 3 tisoč 302 evra. Za dva dodatna razreda pa še dodatno splošno olajšavo v višini 3 tisoč 217 evrov oziroma tisoč 115 evrov. To ureditev označujemo z izrazom stopničasta splošna olajšava, ki pa v sistem prinaša težave. Krščanski demokrati s tem predlogom zakona predlagamo povišanje splošne olajšave na 7 tisoč evrov na letni ravni, ki pa naj bo za vse zavezance enotna. S tem enostavnim ukrepom lahko dosežemo več pozitivnih učinkov.

Slovensko davčno okolje je izjemno neprijazno, tako za rezidente kot tudi za gospodarske družbe. Spremembo splošne dohodninske olajšave predlagamo, ker želimo razbremeniti visoka davčna bremena zavezancev ter

posledično izboljšati tudi okolje za razvoj gospodarskih aktivnosti.

Vlada pravi, da povečanje splošne olajšave na gospodarstvo ne učinkuje neposredno. Vendar pa naj izpostavim, da višja splošna olajšava povečuje neto plače zaposlenih, kar je po našem mnenju neposreden učinek na izboljšanje poslovnega okolja. Povišanje neto dohodka pri zavezancih pa bo spodbudilo tudi povpraševanjem, kar bo povzročilo večjo potrošnjo in s tem povezan večji preliv iz naslova davka na dodano vrednost. Pozitivne posledice večjega povpraševanja bo seveda občutilo tudi slovensko gospodarstvo.

S predlogom zakona predlagamo tudi ukinitev tako imenovane stopničaste splošne olajšave. Z enotnim povišanjem splošne olajšave na 7 tisoč evrov se skupinama zavezancev z nižjimi dohodki položaj že izboljša. Poleg tega pa stopničasta splošna olajšava omogoča pojavnost absurdnih situacij, v katerih je lahko oseba pri povišanju plače le za nekaj evrov kaznovana z veliko manjšo splošno olajšavo in z nekaj sto evri višje dohodnine.

Zavezanci z nižjimi dohodki bodo kljub enotni splošni olajšavi v odstotkovnem smislu še vedno veliko ugodneje obravnavani kot tisti z višjimi dohodki. 7 tisoč evrov splošne olajšave je pri dohodku 10 tisoč evrov veliko večji odstotek olajšave kot na primer pri dohodku 30 tisoč evrov. S tem poenostavimo ureditev ter hkrati izboljšamo položaj vseh.

Eden izmed glavnih ciljev novele zakona je tudi povišanje neto dohodka socialno šibkih zavezancev za dohodnino. Kot pomemben učinek te novele zakona naj izpostavim tudi rešitev težave tako imenovanih delavcev migrantov, saj povišana splošna olajšava odpravlja potrebo po doplačevanju visokih razlik pri dohodnini v Sloveniji.

Spoštovani kolegice in kolegi, v Nova Slovenija smo odgovorni za stanje javnih financ v Republiki Sloveniji, saj se spomnite, da smo potrdili Zakon o fiskalnem pravilu. Ta zakon, ki ga predlagamo, začne veljati 1. 1. 2018, torej v letu, za katerega še nimamo proračuna.

Danes si resnično želimo in pričakujemo konstruktivno razpravo. Zakon je zelo preprost, ima dva člena. Govorimo torej o številki 7 tisoč, ali je optimalna ali ni optimalna. Če ni optimalna, kaj je potem alternativa?

Mislim, da bo današnja razprava lahko izjemno fokusirana in da pridemo do dobre skupne rešitve. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance, mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospod predsednik, hvala za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Vlada je sprejela pisno mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini. V sklepu Vlada poudari, da predloga zakona ne moremo podpreti.

S predlogom se naslavlja sicer namene in cilje, ki jim sledi tudi Vlada s svojimi ukrepi oziroma predlogi ukrepov, s temi ukrepi pa želimo tudi podpreti možnost za nadaljnjo stabilno gospodarsko rast. Vendar pa morajo spremembe na področju plačevanja javnih dajatev poleg izboljšanja konkurenčnosti slovenskega poslovnega okolja na drugi strani zagotavljati tudi stabilne in predvidljive javnofinančne prihodke. Vlada ocenjuje, da bi predlagana rešitev povišanja splošne olajšave na 7 tisoč evrov pomenila izpad prihodkov v državnem proračunu za okoli 490 milijonov evrov. Predlog bi pri odmeri dohodnine vplival praktično na vse zavezance, ki uveljavljajo splošno olajšavo, teh pa je več kot 98 % vseh zavezancev za odmero dohodnine – govorim o podatkih za odmerno leto 2014, podatki za leto 2015 še niso statistično obdelani.

Predlagana rešitev, ki temelji na znižanju davkov na delo, kot je bilo že omenjeno, neposredno ne predstavlja razbremenitve gospodarstva, saj gre za rešitev, s katero se zvišajo razpoložljivi dohodki posameznika, ne vplivajo pa na bruto obveznost delodajalca. Slednje bi lahko imelo posledice na povečanje zasebne potrošnje, pri tem pa tudi na nekoliko višje prilive iz naslova DDV. Vpliv na zasebno potrošnjo zaradi razbremenitve zavezancev za dohodnino ima namreč največji učinek v nižjih dohodkovnih razredih, ki so v večji meri kot ostali dohodkovni razredi likvidnostno omejeni in ves dodani dohodek porabijo za potrošnjo. Ob predpostavki, da bi zavezanci v nižjih dohodkovnih razredih celotno razbremenitev namenili za potrošnjo, ocenjujemo, da bi se lahko prihodki iz naslova DDV zvišali največ za okoli 20 milijonov evrov. Ostane torej še 470 milijonov razkoraka, ki ga je treba nasloviti.

Dejstvo je tudi, da največji delež v obremenitvi dela v Sloveniji predstavljajo prispevki za socialno varnost, kar kaže na to, da bo treba ustrezne rešitve iskati prav v teh sistemih obveznih socialnih zavarovanj. Podatki sicer kažejo, da je Slovenija po obremenitvi z davki in prispevki pod povprečjem EU, ki znaša 40 % BDP za leto 2014, za Slovenijo pa 37 %. Vendar pa je ekonomska struktura davkov dokaj neugodna, saj odstopa od povprečja evropskih držav zaradi nadpovprečne obremenitve dela in podpovprečne obremenitve kapitala in premoženja. Pa vendar je treba tudi na tem področju podrobneje pogledati, kaj pomeni nadpovprečna obremenitev dela, v katerih segmentih in odgovoriti tudi na vprašanje, ali gre tu za obremenitev na področju dohodnine ali prispevkov za socialno varnost.

Seveda si želimo zmanjšati ključne nadpovprečne obremenitve in s tem okrepiti gospodarsko rast, zato so tudi trenutne aktivnosti vlade usmerjene v znižanje

obremenitve dela kot tistega dejavnika, ki najbolj negativno vpliva na konkurenčnost in obenem predstavlja tudi pomembno oviro za nadaljnjo gospodarsko rast. Vendar pa še enkrat poudarjam, da morajo biti ukrepi uravnoteženi in skladni z našimi javnofinančnimi zmožnostmi, nenazadnje pa tudi z zavezami Vlade glede stabilne in vzdržne javnofinančne politike.

Če sklenem, glede na vse navedeno Vlada predlaganega zakona ne more podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep pozdrav, spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Razbremenitev stroškov dela je tema, o kateri se pogovarjamo kar naprej. Škoda samo, da se samo pogovarjamo, zgodi pa se nič. Prestrukturiranje davčnih bremen je prav tako tema, o kateri se v zadnjih dveh letih veliko pogovarjamo in na žalost se zgodi nič. Dejstvo je, da ob takšni gospodarski rasti, ob takšnih prihodkih, kot jih ima Vlada in vladajoča koalicija danes na voljo, če lahko tako rečem, morate najti prostor, da razbremenimo delo, s tem povečamo potrošnjo in dodatno okrepimo gospodarsko rast. Državna sekretarka je povedala, da ne rabimo velikih študij, da ugotovimo, kje Slovenija odstopa. Eno je po previsoki obremenitvi dela in drugo po nizki obremenitvi kapitala oziroma premoženja. Se pravi, da imamo rešitve na mizi, samo speljati jih je treba.

Kar se tiče konkretnega predloga Nove Slovenije, bom rekla naslednje. So stvari, kjer z Novo Slovenijo po moji oceni nikoli ne bomo našli skupne besede – to so človekove pravice in enakost za vse. Ko govorimo o gospodarstvu in potrebnih ukrepih, pa sem prepričana in lahko rečem, da so ideje in zakoni Nove Slovenije, ki jih prinaša v Državni zbor, pravzaprav to, kar Slovenija potrebuje. Konkreten predlog, da olajšavo dvignemo na 7 tisoč evrov, roko na srce, mislim, da je zaradi javnofinančne stabilnosti naše države nekoliko nerealen, ampak daleč od tega, da to pomeni, da v te dohodninski lestvici spremembe niso potrebne. Zato bomo poslanci naše poslanske skupine predlog v prvem branju podprli. Zdaj bom uporabila besede, ki jih je kolega uporabil na enem odboru prej: Stopimo skupaj in poiščimo rešitve, ki so izvedljive in bodo pozitivno vplivale na vse, na ljudi, na gospodarstvo in na celotno državo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovane predstavnice Ministrstva za finance, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini SMC tale predlog, ki je prišel na mizo, cenimo, ker menimo, da vsaj na neki način prispeva k temu razmisleku, ki smo si ga zadali glede prestrukturiranja davčnih bremen v Republiki Sloveniji. Dodaten plus, ki ga tukaj štejemo, je tudi ta, da nekdo, ki je nekako pri tem sodeloval takrat, ko se je sprejemalo, tudi oceni, da morda takrat rešitev ni bila tako dobra, in se odloči, dvigne glas in pove, da je čas, da jo spremenimo. Pove tudi na kakšen način, o tem se lahko pogovarjamo, vendar to vsekakor cenimo.

Če pa gremo naprej. Glede smiselnosti gre v prvi vrsti zagotovo za rešitev ene izmed nepravilnosti, ki se je pojavila v davčnem sistemu. Ta je bila sicer dobrodošla, ko se je uvedla. Zakaj? Zaradi tega, ker v trenutku, ko se takšna rešitev uvede, torej neka stopničasta splošna olajšava, pripelje do tega, da dobijo tisti, ki se znajdejo v posamičnih razredih, predvsem tisti z nižjimi dohodki – imamo dva dodatna razreda, za tiste z najnižjimi dohodki –, višjo olajšavo oziroma jim je ta priznana. V tistem trenutku, ko je bilo to uvedeno, je bilo verjetno tudi zaradi morda že začetka težke situacije, ki se je takrat začela dogajati pri nas, to dobro. Težava pri tem delu se začne kazati šele kasneje. Se pravi, da je že v izvoru nekoliko sicer nepravilčen, ampak dejanske težave pa nastopijo kasneje. Tudi pri nas je bilo to bistveno bolj razvidno, ko smo posegli v minimalno plačo oziroma v dodatke, ki pripadajo tej, ko so nekateri naši državljani in državljanke ob isti oziroma nekoliko višji plači zaradi teh dodatkov, ki zdaj niso spadali v minimalno, ampak so se jim dodali zraven, prišli v situacijo, ko so lahko tudi konec koncev za en cent presegli tisti nivo, ki je bil predviden za dvignjeno olajšavo in na račun tega plačali več 10, če ne celo več 100 evrov dohodnine. To je pa tisto, kar sem tudi prej omenil, da gre za nekakšno nepravilnost sistema. Tukaj zagotovo bo nek premislek, kako v prihodnje k tej težavi pristopiti in to premostiti oziroma postaviti bolj pravičen sistem.

Če pa gremo zdaj na druge zadeve, kar se tiče tega, kaj pa tako resen ukrep pomeni. Zakaj resen? Zaradi tega, ker ima večina od nas, ki tukaj sedimo, zagotovo vsi, splošno olajšavo 3 tisoč 300 evrov, nekateri drugi, kot rečeno prej, do 6 tisoč 500 evrov. Ko pa pride do dviga te splošne olajšave na tako visok znesek kot je 7 tisoč evrov in začnemo nekako izračunavati, ugotovimo, da je lahko učinek na davčno blagajno večji, kot bi si nekdo lahko predstavljal. V konkretnem primeru smo dobili številko s strani Ministrstva za finance, ki je blizu pol milijarde evrov. To za javne finance pomeni zelo veliko.

Poleg tega, da pomeni zelo veliko v smislu skupnega vidika, pomeni tudi z enega drugega vidika, saj je dohodnina en izmed ključnih virov napajanja občin. Lahko rečemo, da je čez palec

približno polovica teh sredstev iz dohodnine namenjena občinam. Ravno občine so tiste, od katerih imajo na drugi strani, ko pogledamo tiste, ki imajo res najnižje dohodke in težko pridejo skozi mesec, od njih koristi. Govorimo o vrtcih, govorimo o domovih za ostarele, govorimo o nekaterih drugih socialnih transferjih, ki so jih deležni. Če bi se ta vir znižal, bi tudi sami prišli v situacijo, ko bi morda res dobili nekaj evrov več, bi pa po drugi strani na mesečni ravni plačali lahko 50, 100, 200 evrov več za vrtec. V težavni situaciji bi bili torej predvsem tisti, ki imajo majhne otroke – ker občine predvsem pri vrtcih igrajo pomembno vlogo –, kot tisti, ki imajo nizke dohodke in imajo starejše v družini, ki so v domu za upokoјence. Ko bi se ti deleži sofinanciranja znižali, bi jih po našem mnenju postavili v težji položaj. Na kar bi torej želeli opozoriti, je predvsem, da se, ko se pogovarjamo o rešitvah na tem področju, vzame morda v nekoliko širši obzir tudi ostale posledice, ki izhajajo iz trenutne strukture proračuna in transferjev.

Če obdelamo tisti dodatek, ki se tiče pomoči tistim, ki imajo najnižje dodatke, bi izpostavil še naslednjo zadevo. Tisti, ki imajo najvišje dohodke, bi v tem konkretnem primeru, če bi se olajšava dvignila na 7 tisoč evrov, pridobili skoraj 2 tisoč evrov na letni ravni. Tistim, ki pa imajo najnižje dohodke, bi se jim pa nekako pripetilo to, da bi na letni ravni imeli zgolj morda 70 evrov, se pravi okrog 6, 5 evrov na mesec, razlike na svoji plačilni listi. In ravno to moramo gledati v odnosu, koliko pa stane morda vrtec, koliko stane dom za upokoјence, koliko je ostalih transferjev, ki jih imamo. Republika Slovenija je konec koncev socialna država. Nazadnje smo tukaj debatirali o proračunu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer je 1,4 milijarde, 65 milijonov več za leto 2016. Tak izpad, pri čemer občine igrajo pomembno vlogo pri teh določenih socialnih transferjih in, kot sem že prej omenil, pri domovih za upokoјence in vrtce, bi bil torej znaten.

Naš pogled je torej nekako tak, da vidimo to kot zanimivo iniciativo, v tem premisleku, ko se pogovarjamo predvsem o prestrukturiranju davčnih bremen, ko govorimo o tem, da so plače pretirano obdavčene, da imamo pa na nekaterih drugih področjih, vsaj statistično gledano, nižje davke, iz tega razloga tudi govorimo zgolj o prestrukturiranju davčnih bremen. Od tukaj naprej smo tudi že večkrat govorili, da bi radi, da se več naredi na področju izboljšanja pobiranja teh davkov, tukaj je bilo tudi že kar nekaj korakov, in tudi na področju znižanja administrativnih bremen, tudi tukaj je bilo kar nekaj korakov. Mislim, da je to dodana vrednost vsaj z vidika tega, ko se pogovarjamo o trošarinski zakonodaji v zadnjem času, ko se pogovarjamo o carinski zakonodaji, ko se pogovarjamo o Zakonu o davčnem postopku in tako naprej. To vse pomaga na nek način gospodarstvu, morda bolj kot taka sprememba.

Iz navedenih razlogov tega predloga v poslanski skupini SMC ne bomo podprli, ga bomo pa vzeli v obzir pri nadaljnjem delovanju, saj ima ta rešitev, kot ste sami tudi opozorili, ki je notri uzakonjena od leta 2008, eno izmed napak, ki davčnemu sistemu ne pritiče oziroma ni dobra za davčni sistem, in to je to, da je lahko obravnavan kot nepravičen. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predstavniki občinskega odbora SDS, že tale tukaj na balkonu, vsi skupaj lepo pozdravljeni!

Pred nami je obravnava Zakona o dohodnini s predlogom spremembe, ki bi imel vpliv skoraj na milijon zavezancev za odmero dohodnine, kar pomeni skoraj na polovico državljanek in državljanov Republike Slovenije. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo že velikokrat opozorili, da smo država s previsokimi davki in predvsem tudi to, da so plače bistveno preveč obdavčene. Za vsakega je pač pomembno zgolj to, kaj dobi mesečno na svoj račun. Seveda ob visokih prispevkih na plače plačujemo pri vsakem nakupu tudi davek na dodano vrednost in ni zanemarljivo dejstvo, da je fiksiranje davka na dodano vrednost na 22 %, kar se je zgodilo v času Cerarjeve vlade, v škodo vseh nas, razen seveda v škodo Proračuna Republike Slovenije. O tem, kaj v zameno za plačane davke in prispevke dobimo, pa smo nedolgo nazaj že razpravljali tukaj v tem Državnem zboru. Če bi seveda država ta denar v večji meri trošila za investicije, ki bi pomenile razvoj v naši državi, ki bi pomenile zagon gospodarstva, kar bi seveda posledično pomenilo tudi nova delovna mesta, in ko bi na drugi strani bili državljanke in državljanji deležni resnično kvalitetnih servisov s strani javnih inštitucij, se verjetno nihče od nas ne bi spraševal, kaj daje državi in kaj v zameno tudi dobi. Ampak žal resnica ni zmeraj tako pozitivna in tako optimistična. Imamo dolge čakalne vrste v zdravstvu, ko pa potrebujemo kakšno storitev od upravnih organov, moramo pa tako ali tako plačati upravne takse in tako naprej. Slovenija je izjemno zadolžena država, ampak boleče je to, da ni zadolžena zaradi investicij, ampak se je v preteklosti zadolževala predvsem zaradi ohranjanja socialnega miru in pa nenazadnje tudi zaradi sanacije bančnega sistema. Novih investicij v Sloveniji skoraj ni. Z davkoplavevskimi denarjem smo rešili banke. Danes banke imajo denar, ampak žal banke ne kreditirajo gospodarstva in seveda gospodarstvo pri nas ne investira. Še tistih nekaj posameznikov podjetnikov, ki imajo denar, raje investira v sosednjih državah. Tuji investitorji pa k nam ne prihajajo, izjemno redko, zadnje čase pa jih bolj ali manj sploh ni.

Kje so razlogi za to? Razlogov je več. Eden izmed njih je tudi politično nestabilno okolje, ki ima za posledico to, da se zakonodaja vse pre pogosto spreminja. Spomnimo se na leto 2012, ko smo znižali davek na dohodek pravnih oseb. Sprememba je bila postopna, cilj je bil znižati davek na 15 %. Nato je prišla nova vlada, vlada Alenke Bratušek, in je zaustavila pri takratnih 17 %. Ta sprememba je bila narejena ravno zaradi tega, da bi pritegnili investitorje, ampak ravno zaradi tako hitro spreminjajoče se zakonodaje ali pa mogoče tudi zaradi tega, ker se vlade pri nas zelo pogosto menjujejo, enostavno investitorji nimajo zaupanja v nas. Seveda ni to edini razlog. Še vedno imamo zelo zahtevno ali slabo okoljsko in gradbeno zakonodajo, bolj togo zakonodajo, postopki tečejo predlogo časa. Kot že rečeno, tudi plače so bistveno preveč obdavčene.

Predlagana sprememba Zakona dohodnini, ki je pred nami, ne bo rešila vsega tega, kar sem ravnokar povedala. Pomeni pa, da bo polovici državljanek in državljanov Republike Slovenije letno na računu nekaj več tudi ostalo, kar je izjemno pomembno. Povečanje splošne olajšave iz trenutnih 2 tisoč 800 evrov na 7 tisoč evrov pomeni zmanjšanje davčne osnove. Tisto, kar je bistveno, je bilo že tudi izpostavljeno, in sicer ukinitvev tako imenovane stopničaste splošne olajšave, ki bi bila zelo pomembna, kajti nemalokrat se zgodi ravno to, da nekdo zaradi nekoliko višje plače – ko je delodajalec vesel, češ dobil si večjo plačo – potem pade v višji dohodninski razred in generalno summa summarum konec leta s tem ni nagrajen, ampak celo oškodovan.

Zavedamo se, da bi ta predlagana sprememba pomenila manjše prilive v proračun Republike Slovenije. Je pa dejstvo, da bi posamezniki, če bi dobili več na račun ali bi jim letno več ostalo, seveda tudi več trošili. Ne morem se strinjati z državno sekretarko, da bi bila ta razlika tako zanemarljiva. Verjamem, da bi predvsem preko davka na dodano vrednost prišlo bistveno več in da bi bila razlika bistveno manjša. Seveda tudi ni zanemarljivo dejstvo, da bi s tem, ko bi dvignili splošno olajšavo, vsaj delno odpravili razlike za doplačilo dohodnine vsem tistim, ki dnevno odhajajo na delo na primer v sosednjo Avstrijo. Rešitve za njih do danes nismo našli, več kot očitno je niti ne nameravate, nenazadnje tudi zaradi samega odnosa predsednika Vlade do teh delovnih migrantov, ki se je v Murski Soboti ne dolgo nazaj precej ignorantsko obnašal do njih.

Ministrstvo za finance stoji za stališčem, da moramo biti vsi, ki živimo v Sloveniji, isto obdavčeni z naslova dohodnine. Glede na to, da so v sosednji državi Avstriji plače bistveno manj obdavčene oziroma so razredi za višjo obdavčitvev bistveno višje postavljeni, bi s tem vsaj deloma rešili tudi ta problem. Ampak najpomembnejše pa je to, da bi s tem pridobila polovica državljanek in državljanov Republike Slovenije. Zlasti pomembno je to za tiste, ki so

že tako socialno najšibkejši. Ne smemo pozabiti tega, da imamo v Sloveniji kljub vsem pohvalam in statistikam še vedno 290 tisoč ljudi pod pragom revščine.

Morda ta predlagana rešitev ni optimalna, morda bi se jo tekom razprave samega zakonskega postopka še lahko dodelalo, ampak verjamemo, da je osnovni namen tega predloga dober, zato bomo ta predlog v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke v prvi obravnavi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Naj vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do spremembe Zakona o dohodnini.

Res je, da se predlagatelj že nekaj časa trudi in si prizadeva na nek način za davčno reformo s takimi ali drugačnimi ukrepi predlogi predpisov, vendar zaenkrat brez uspeha. Jaz cenim predlagatelja, cenim kolega Horvata, cenim tudi prizadevanje in napore, verjamem, da so iskreni. Ne morem pa seveda ceniti in v Poslanski skupini Desus ne podpiramo predloga zakona, ki je pred nami. Bom poskušal na kratko obrazložiti.

Priznati je seveda treba, da so ti poskusi na nek način všečni, na nek način korektno obrazloženi, vendar pa je za nas, poslanke in poslance Poslanske skupine Desus, dejstvo, da ne odražajo ureditve, ki bi šla po našem mnenju v prid pravične in enakopravne razporeditve davčnega bremena. To je tudi ključni razlog, zakaj smo mnenja, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Že pri zadnji novelaciji dohodninske zakonodaje pred zaključkom leta 2015 smo se v Desusu odločili oziroma jasno povedali svoje stališče. Zahtevali smo, da se brezpogojno ohrani četrti dohodninski razred, ki je obdavčen s 50 % davčno stopnjo, ter si prizadevali, da se dohodninska lestvica preoblikuje na način, ki bo davčno ugoden ravno za srednji sloj prebivalstva. Še vedno namreč menimo, da je prav, da obstaja progresivna davčna obremenitev, torej da tisti, ki letno zaslužijo največ oziroma največ temu sorazmerno prispevajo več oziroma največ v državno blagajno oziroma so več in bolj obdavčeni. Nikakor pa ne podpiramo rešitev na način, da največji del davčnega bremena pade na pleča tistih, ki že tako ali tako težko povežejo mesec z mesecem. Ravno zato se nam zdi predlagana rešitev neustrezna in nepravilna. Uvedba enotne splošne davčne olajšave v višini 7 tisoč evrov letno zagotovo ne more biti poštena do vseh davčnih zavezancev iz zelo preprostega razloga, ker vsi davčni zavezanci ne prejemajo enakega letnega zneska svojih dohodkov ali pa

prihodkov in nimajo enakega socialnega statusa, enakega socialnega položaja. Na tem mestu smo v naši poslanski skupini še bolj kritični do predlagane ukinitve dodatne olajšave za dve skupini zavezancev z nižjimi dohodki. Kot sem že povedal, nam je socialni status, socialni položaj posameznika najbolj pomemben faktor pri oblikovanju dohodninske in tudi širše fiskalne zakonodaje.

Še zlasti pa pri tem predlogu pogrešamo bolj natančne, bolj podrobne finančne izračune zaradi upada prihodkov v proračun iz naslova manj pobrane dohodnine. Predlagatelji niso predstavili niti približne ocene. Navedli so samo letne prihodke za zavezance ter – jaz bom temu rekel – teoretično potencialne pozitivne učinke zaradi možne povečane zasebne potrošnje, kar v naši poslanski skupini ocenjujemo, da ni dovolj. Ne smemo se sprenevedati oziroma odmisлити, da ne bo negativnih finančnih posledic za proračun. Bodo. Za koliko bo utrpela državna blagajna in od kod se bo nadomestil takšen izpad, pa ostajata še vedno odprti vprašanji. Nekaj bo zmanjkalo – kje bomo nadomestili?

Odgovori s strani predlagatelja vsaj iz predloga zakona niso razvidni. Finančni učinki so po našem mnenju še kako pomemben faktor za ekonomsko opravičljivost in upravičenost predlagane spremembe. Vedeti je namreč treba, da ko bo pa treba nekemu nekaj dati, pa tega denarja seveda ne bo. Predlagatelj je dano možnost relativno dobro izkoristil in poprosil za odgovor za to pristojno ministrstvo. Slednje je v svojem odgovoru nekako predvidelo nedvomne negativne finančne posledice povišanja splošne olajšave na 7 tisoč evrov ob ukinitvi dodatne splošne olajšave. Ocena se je povzpela, ne boste verjeli, na skoraj pol milijarde evrov za neenakopravno obravnavo zavezancev. Pol milijarde evrov pomeni – by the way – eno tretjino proračuna Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki ga nameni v celem letu za tako imenovane transferje posameznikom in gospodinjstvom. Naši upokojniki in tudi katera druga ciljna populacija bi si s tem denarjem lahko marsikaj privoščila, ne bi bilo pod vprašaj postavljeno usklajevanje transferjev, ne bi bile pod vprašaj postavljene subvencije za stanovanje, ne bi se pod vprašaj postavljalo subvencije za malice, kosila, da ne bom našteval, koliko tega bi lahko s tem zapolnili.

V Poslanski skupini Desus nas tudi preseneča dejstvo, da predlagatelj po vsej verjetnosti namenoma izpušča tako pomemben podatek. Saj ne vem, argumentov sem navedel že ogromno, jaz mislim, da je treba pri vsej vnemi za boljši jutri, za zdrave finance in za perspektivo vseh ciljnih skupin, tudi najranjlivejših, nekaj seveda odvzeti.

Stališče Desusa je, da tak neselektivni pristop ni dober. Zaradi vsega naštetega Predloga o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki so ga v parlamentarno proceduro vložile poslanke in poslanci Nove Slovenije, je pravzaprav identičen tudi ekonomskemu programu Socialnih demokratov, kjer predvidevamo dvig splošne davčne olajšave na raven letne minimalne plače. Menimo namreč, da ni primerno, da v družbi, kjer minimalno plačo pojmuje kot višino dohodka, ki še omogoča vsaj najosnovnejše dostojno življenje, z dohodnino obremenjujemo tiste, ki tega praga ne dosega. Razlika med tem zakonom, ki ga danes obravnavamo, in med našim ekonomskim programom je v tem, da ta zakon seveda znotraj javnih financ ni uravnotežen, v našem programu pa seveda predlagamo tudi rešitve, da se takšen izpad zaradi razbremenitve dela upravičencev oziroma zavezancev nadomesti z drugimi viri.

Sicer pa je sam koncept progresivnega davka, kar dohodnina je, namenjen prav temu, da ljudi z višjimi dohodki obremenimo z višjim deležem davka, da bi ljudje z nižjimi dohodki lahko plačali manj. Prav tukaj je vloga države oziroma, če hočete, vloga politike, da poskuša doseči tisto potrebno ravnovesje, s katerim lahko zagotavljamo tudi normalno delovanje države. Predvsem pa moramo v tem smislu imeti tudi pred očmi javne storitve, ki se skozi javne datjave tudi financirajo. Mnoge od njih so namenjene prav ljudem z nizkimi dohodki. Če pogledamo podatke, lahko ugotovimo, da za skoraj 20 % upravičencev pomeni pomoč iz proračuna skorajda 60 % njihovih prihodkov. To je torej zelo pomemben vir za veliko število ljudi. Pri problematiki dohodnine se moramo zavedati tudi dejstva, da se dohodnina deli – približno polovica gre v državni proračun, približno polovica pa v občinske proračune. Če torej govorimo o tem, da se za 490 milijonov evro zmanjšajo prihodki v proračune, potem tudi približno 200 milijonov manj pride v občinske proračune. Če se spomnimo razprav, ki smo jih imeli in jih imamo, vezane na povprečnino, kjer občine opozarjajo, da že danes ne morejo zagotavljati dovolj virov za to, da opravljajo vse naloge, ki jih imajo naložene po zakonodaji, je to vprašanje, ki ga ta zakon seveda ne rešuje.

Dejstvo je tudi, da je ravno zaradi tega, ker ni predloga o tem, kako pravzaprav nadomestiti ta vir – ali je to mogoče povišanje davka na dobiček pravnih oseb, ki je med najnižjimi v Evropi v Sloveniji, in podobno – seveda ta zakon zelo težko obravnavati kot zakon, ki bi bil primeren za sprejetje.

Zaradi teh dejstev, ker bi sprejem tega zakona pripeljal do zelo velike neuravnoteženosti, tako v občinskih kot v državnem proračunu, seveda

tega zakona ne bomo podprli oziroma menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ob tem pa mislim, da je prav, da opozorimo in spomnimo, da v tistem trenutku, ko je bilo vpisano fiskalno pravilo v Ustavo, takšni zakoni, ki onemogočajo uravnoteženje javnih financ, sploh ne bi smeli prihajati v proceduro v Državni zbor, že iz spoštovanja do Ustave oziroma do vpisa fiskalnega pravila v Ustavo. Če je bila to ena od prioriteta, potem se je treba zavedati, da tudi vsa ostala zakonodaja, ki se nanaša na davke, mora to upoštevati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlog krščanskih demokratov se nanaša na realen problem, ampak ga rešuje na način, ki ni socialno pravičen. Če bi bil sprejet ta predlog, bi se neka minimalna plača povečala za 6,4 evra mesečno, plača direktorja banke pa za kar 154 evrov na mesec. Če bi bil sprejet ta predlog, bi proračun izgubil 470 milijonov evrov oziroma kar četrtino vse dohodnine. V resnici se da problem rešiti na način, ki ne privilegira ljudi z najvišjimi plačami in ki ne bi prizadel proračuna.

Ta rešitev je preprosta. Uvede se enako splošno olajšavo za vse zavezance, hkrati pa se zaostri dohodninska lestvica za zavezance z visokimi plačami. Stopničasta olajšava je neke vrste socialni korektiv, zato da bi delavci z nizkimi plačami imeli višjo neto plačo, ampak ima v sebi vgrajeno napako, ki povzroča absurdne učinke. Lahko se zgodi, da nekdo, ki na leto zasluži 10 tisoč evrov bruto oziroma malo čez, plača 330 evrov več dohodnine, kot bi jo plačal, če bi zaslužil 2 evra manj. V praksi se to zgodi, če ima delavec veliko nadur oziroma dodatkov za nedeljsko delo. V tem primeru je po plačilu dohodnine celo na slabšem, kot bi bil, če teh nadur ne bi delal. Ja, imamo opraviti z realnim problemom. Ta problem je treba rešiti, ampak ne na danes predlagani način, ki bi bil katastrofalen za javne finance.

Predlagana rešitev, kot rečeno, ni pravična. Privilegira zavezance z visokimi plačami, kar je razvidno že na prvi pogled. Olajšava za delavce z najnižjimi plačami in upokojeince z nizkimi pokojninami je trenutno 6 tisoč 520 evrov letno. Njihova letna olajšava bi se po tem predlogu povečala samo za 480 evrov. Najmanj bi torej pridobilo 298 tisoč zavezancev z najnižjimi dohodki. Malo več, ampak še vedno malo, bi pridobili tisti, ki imajo vmesno olajšavo 4 tisoč 419 evrov. Takih je po podatkih Ministrstva za finance 103 tisoč, pa so to še zmeraj ljudje, ki imajo manj kot tisoč evrov bruto plače. Vsi ostali bi pridobili več, ampak daleč največ bi pridobili tisti z najvišjimi plačami, ki se uvrščajo v najvišja dohodninska razreda. V Združeni levici smo pripravili tudi simulacijo, ki pokaže, koliko bi pridobile posamezne

kategorije. Neto minimalna plača bi se povečala samo za 6,41 evrov na mesec, plača delavca, ki ima tisoč evrov bruto plače pa za 34,41 evrov na mesec. Na drugi strani imamo pa na primer visokega državnega uradnika, ki ima 3 tisoč 960 evrov plače. Ta bi z novo olajšavo pridobil kar 126,33 evrov na mesec. Član uprave NLB, da dam še drug primer, ki ima 10 tisoč evrov plače pa bi na mesec potegnil ekstra 154 evrov. Če pogledamo letno raven, bi delavec z minimalno plačo pridobil slabih 77 evrov, nekdo, ki sedi v upravi neke banke, pa kar tisoč 848 evrov. Še bistveno več bi pridobili izvršni direktorji slabe banke in direktorji privatnih firm, ki prejemale tudi več kot 15 tisoč ali 20 tisoč evrov mesečne plače, če tukaj o dodatkih in dividendah niti ne govorimo. Skratka, ta predlog izrazito privilegira tiste, ki so v naši družbi najboljše plačani. Višja, kot je plača, večja je pridobitev. Takšnih socialno krivičnih rešitev Združena levica seveda ne podpira.

Drug problem te rešitve je v tem, da bi se z njeno uveljavitvijo dohodnina zmanjšala kar za eno četrtino. Lani je bilo pobrano za slabi 2 milijardi evrov dohodnine. Po oceni Vlade bi se zaradi takšne spremembe prihodki od dohodnine znižali kar za 490 milijonov evrov, se pravi za slabe pol milijarde evrov. Predlagatelji predpostavljajo, da bi se ta izpad delno kompenziral s povečanjem potrošnje, ampak ta kompenzacija bi bila v resnici minimalna. Vzrok za to pa je sila preprost. Olajšava bi najbolj razbremenila zavezance z visokimi plačami, ti pa navadno največ vlagajo v banke, v vrednotne papirje in tako naprej. Zato bi se prihodki od davka na dodano vrednost po oceni vlade povečali samo za 20 milijonov evrov, to se pravi bi še vedno ostalo 470 milijonov evrov izpada za proračun. To je pač katastrofalna številka, ker se pogovarjamo dobesedno o atentatu na javne finance, in to v trenutku, ko se nam dogaja največje zmanjševanje primanjkljaja in javnega dolga. Ni pa to edini in verjetno tudi ne poslednji tovrstni predlog krščanskih demokratov.

V obravnavi imamo tudi Zakon o prispevkih za socialno varnost. Po najbolj neugodnem scenariju bi s sprejemom predloga NSi prihodki zdravstvene in pokojninske blagajne usahnili za kar 977 milijonov evrov, se pravi za slabo milijardo. Če upoštevamo kompenzacijo zaradi drugih davkov, bi bil neto izpad za javne finance 826 milijonov evrov. Če seštejemo skupni učinek obeh predlogov krščanskih demokratov, vidimo, da bi letno izgubili eno milijardo 296 milijonov evrov. To je več kot 15 % lanskim proračunskih prihodkov, ob tem, da imamo milijardno luknjo v pokojninski blagajni in da tudi zdravstvena blagajna v resnici ne pokriva potreb prebivalstva, kakor bi morala. Verjetno se vsi, razen predlagatelja, zavedamo, kaj bi pomenil izpad 1,3 milijarde evrov v javnih financah, ker je to precej samo po sebi umevno. Lahko pa se ozremo tudi k zgodovinskemu primeru, ki ga vsi poznamo. Leta 1996 so se znižali prispevki delodajalcev za pokojninsko

zavarovanje. Zaradi tega je pokojninska blagajna do leta 2014 izgubila več kot 12 milijard potencialnih prihodkov. Takratna Drnovškova vlada je izpad dela nadomestila z davkom na izplačane plače. No, ta davek na izplačane plače je potem prva Janševa vlada z Bajukovo davčno reformo ukinita. Skupen efekt davka na izplačane plače je bil do ukinitve okrog 4 milijarde evrov, se pravi, da je kompenziral okrog 58 % izpada pokojninske blagajne. Ampak te kompenzacije zahvaljujoč Bajukovi reformi od leta 2009 naprej ni več. Posledice tega pa so zelo dobro znane. Leta 2014 je bilo treba iz proračuna v pokojninsko blagajno izplačati 1,3 milijarde evrov. Če upoštevamo še vsa ostala izplačila, vidimo, da se danes skoraj 30 % pokojnin ne izplača iz socialnih prispevkov, ampak iz proračuna.

Ker predlagatelj kolega Horvat rad govori o vrtalcih bančne luknje, je tu na mestu pripomba, da so krščanski demokrati glavni vrtalci pokojninske in fiskalne luknje. Poleg ukinitve davka na izplačane plače lahko naštejemo še znižanje stopnje davka na dobiček podjetij, najprej z reformo leta 2006, potem še z ZUJF, pa seveda znižanje dohodnine in izločitev dohodkov od kapitala leta 2006. Je pa treba priznati, da je bil ves čas zraven tudi Karl oziroma njegova stranka upokojencev. Kakršnokoli nadaljevanje te politike, ki bi zmanjšala prihodke proračuna in socialnih blagajn za 1,3 milijarde evrov, pomeni popolno destrukcijo socialne države. Posledica bi bila, da Slovenija zdrzne v neoliberalni model, kot ga na primer poznajo v Združenih državah Amerike. Javni zdravstveni sistem in državne pokojnine so tisti minimum za reveže, vsi ostali uporabljajo sisteme komercialnih zavarovanj. Dobimo socialni apartheid – socialo za revne in privatno socialno državo za premožne.

Predlagatelji predpostavljajo, da bi podjetja zaradi nižjih davkov več zaposlovala. Te obljube se ne uresničijo niti v učbenikih, kaj šele v praksi. Povišanje splošne olajšave sicer ne bi znižalo stroškov dela neposredno, vendar bi jih najbrž znižalo posredno. Delodajalci bi dvig neto minimalne plače v kolektivnih pogajanjih izkoristili za znižanje bruto plač, zato lahko ta ukrep obravnavamo tudi kot še en ukrep za znižanje stroškov dela. Kljub temu pa ne bi dosegel zelenih učinkov. Že učbeniška ekonomija ve, da je vpliv znižanja davkov na rast in zaposlenost kratkotrajna. Ve tudi, da je zmanjšanje BDP zaradi izpada javne potrošnje večji, kot je povečevanje zaradi znižanja davkov, tako da na dolgi rok znižanje davkov ne prispeva nič k rasti in dvigu zaposlenosti. Za Slovenijo je to nazadnje potrdila študija Nataše Jemec in soavtorjev, ki jo je objavila Banka Slovenije leta 2013. Če citiram glavno poanto: "Enkratne spremembe v državni potrošnji in davkih v Sloveniji imajo predvidoma kratkotrajni učinek in se jih ne da uporabiti pri pospeševanju ekonomske aktivnosti na daljši rok."

Če hočemo še potrditev v praksi, pa lahko pogledamo kar v Romunijo in Bolgarijo. Romunija ima tretjo najnižjo stopnjo dohodnine v EU. Od leta 2004 je najvišja stopnja 16 %, absolutni rekord na tem področju pa drži Bolgarija, kjer so dohodnino nazadnje znižali leta 2007, tako da je zdaj tam najvišja stopnja 10 %. Pa vsi vemo, da imata obe omenjeni državi podpovprečno stopnjo delovno aktivnosti, in to kljub temu, da se velik del delovno aktivne populacije sproti izseljuje v tujino. Seveda ne pravim, da se vse to dogaja samo kot posledica nizkih davkov, pravim pa, da nizki davki nikakor ne pomagajo, kar nenazadnje lahko potrdijo tudi uporabniki storitev romunske in bolgarske socialne države. Verjetno si pa na raven Romunije in Bolgarije ne želimo zdrsniti.

Tudi vse zniževanje davkov od leta 2006 v Sloveniji, ki sem ga prej navajal, ni prispevalo k zaposlenosti in razvoju. Med letoma 2005 in 2008 je nastalo 66 tisoč delovnih mest, ampak ne zaradi nizkih davkov, ampak zaradi 13 milijard evrov kredita, ki so ga naša podjetja najela v tujini. Do leta 2013 so bila izgubljena vsa ta delovna mesta, zraven pa je bilo izgubljenih še 20 tisoč drugih delovnih mest.

Združena levica bi problem stopničaste olajšave rešila s tem, da bi sicer uvedla enotno splošno olajšavo, a hkrati zaostrila davčno stopnjo. Poleg tega je treba dohodne od kapitala spet pravično obdavčiti. Nesprejemljivo je, da ima delavec, ki ima v lasti 5 delnic, enak davek na dividende kot direktor, ki ima v lasti recimo 5 % delnic celotne firme. O tem se mi razlikujemo od Vlade, od krščanskih demokratov in socialnih demokratov, ki predlagajo razbremenitev višjega srednjega razreda. Socialisti namreč zahtevamo, da vsak prispeva po svojih zmožnostih. In več, kot bomo imeli progresivnih pravičnih davkov, kot je dohodnina, manj bo nepravičnih davkov, kot so trošarine na bencin in elektriko ali pa DDV in podobno.

Ko gledamo primerjavo Slovenije z drugimi državami, zato opozarjamo na to, da Slovenija ni samo pod povprečjem EU glede davkov na kapital, ampak da je na samem repu tako po deležu teh davkov kot po velikosti davčne osnove glede na bruto družbeni proizvod. Zato se zavzemamo tudi za višji davek od dohodkov pravnih oseb in za tak davek na nepremičnine, ki bo višje obdavčil lastnike z večjim premoženjem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Vodenje davčne politike je ena izmed večjih odgovornosti državne oblasti. Davki na nek način pomenijo poseg v lastninsko pravico posameznika, zato mora biti davčni sistem postavljen pametno in sorazmerno, poraba

zbranega denarja pa mora biti transparentna in racionalna. Ob pogledu na slovensko realnost se zdi, da imamo pri vsem navedenem velike težave.

S predlogom novele zakona o dohodnini v Novi Sloveniji zasledujemo cilj ugodnejšega davčnega okolja za vse zavezance. Ob različno visokih obdavčitvah v Republiki Sloveniji so državljani po našem trdnem prepričanju previsoko davčno obremenjeni. To prinaša negativne učinke tudi na poslovno okolje v naši državi, zato krščanski demokrati predlagamo višjo enotno splošno olajšavo za vse zavezance za dohodnino v višini 7 tisoč evrov. Ta trenutno znaša 3 tisoč 302 evra.

Vlada se je na naš predlog nekoliko pričakovano seveda odzvala negativno. Ko v Novi Sloveniji odpremo razpravo o nižanju davčnih bremen, na vladni strani nikoli ne najdemo posluha za realizacijo naših predlogov. Na drugi strani pa Vladi v pogovorih z gospodom Štrukljem pogosto ni težko najti nekaj 100 milijonov evrov. Ob tem velja opozoriti, da Vlada pri pojasnjevanju finančnega učinka splošne olajšave ni podala podatka koliko od teh 980 tisoč zavezancev ima davčno osnovo 0.

Ob sprejetju predloga zakona bi lahko razmislili tudi o zmanjšanju mase plač za javne uslužbenke, saj bo v tem primeru njihova neto plača višja in bi se zato lahko zmanjšala bruto plača. Ob tem velja poudariti, da bi se s tem predlogom zakona povečale neto plače vseh zaposlenih, tako tistih v javnem sektorju kot tudi tistih v zasebnem sektorju. To Ministrstvo za finance obljublja že nekaj časa. Višje neto plače zaposlenih pa bi hkrati pomenile še izboljšanje poslovnega okolja za gospodarske subjekte. Novela zakona odpravlja tudi absurdno stopničasto splošno olajšavo. Ta lahko pripelje do situacije, ko mora oseba zaradi povišanja plače za en sam evro, ob tem plačati za nekaj 100 evrov višjo dohodnino.

Zaradi nekonkurenčne ureditve dohodninske zakonodaje v primerjavi z Avstrijo, imamo v Sloveniji poseben problem s tako imenovanimi delavci migranti. Težavo, ki je zaradi tega nastala, so poskušale različne vlade reševati na različne načine, vse neuspešno. Kot vemo, je vse skupaj pripeljalo do vsem znanega referendumskega spora, ki ga bo zdaj reševalo Ustavno sodišče. Nova Slovenija pa je danes pred parlament prišla s preprosto in učinkovito rešitvijo problema. Povišanje splošne dohodninske olajšave na višino 7 tisoč evrov bi za delavce migrante odpravilo potrebo po visokem doplačevanju dohodnine v Republiki Sloveniji in nas hkrati tudi približalo racionalnosti avstrijske ureditve. Smo pa v Novi Sloveniji odprti za morebitne dopolnitve v naslednjem branju.

V Novi Sloveniji bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zaklona o dohodnini podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima Miha Kordiš. Pripravita naj se mag. Matej Tonin in predlagatelj.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V intervenciji bi polemiziral z mnenjem Vlade. Ko gledamo primerjave obdavčitve plač, kot jih navaja Vlada, ugotavljamo, da Vlada s temi podatki manipulira. OECD na svoji spletni strani brezplačno primerja skupne obdavčitve v povprečju, ki pokažejo naslednje. Skupna obremenitev je v Sloveniji 42,7 %, se pravi, da je manjša kot vseh sosednjih državah, tudi na Češkem je samo malenkost višja kot na Slovaškem, kjer je ta obdavčitev 41,3 %. Skratka, ta mantra o preobremenjenih plačah, o višjih davkih, o previsokih davkih in tako naprej kratko malo ne zdrži. Če pa pogledamo zaposlene z vzdrževanimi otroki, ugotovimo, da je slovenska plača obremenjena manj od vseh omenjenih držav. Razlika med Slovenijo in Avstrijo je na primer kar v 15 odstotnih točkah, kar pomeni, da smo stroškovno konkurenčna država, kar nenazadnje dokazuje tudi vedno večji presežek, ki ga imamo v primerjavi s tujino. Vlada bo verjetno trdila, da je problem v tem, da so nadpovprečno obdavčene visoke plače. V Združenih levici mislimo, da je to nekaj normalnega, vsak naj prispeva po svojih zmoglostih. Tisti, ki ima več, bo seveda prispeval več, tisti, ki ima manj, naj prispeva manj. Hkrati pa poudarjamo še dvojje. Najvišje plače prejema zelo mali delež zaposlenih, kar pomeni, da zelo malo tudi prispevajo k skupni plačni masi, še manj pa s skupnim produkcijskim stroškom, zato zniževanje visokih plač oziroma obdavčitev visokih plač zelo malo poveča konkurenčnost.

Naprej. Odstopanje pri nas ni nikakor ekscesno. Če pogledamo Belgijo, Belgija nima socialne kapice. Splošna olajšava za dohodnino je 7 tisoč 900 evrov, najvišja dohodninska stopnja je skoraj 54 %, uporablja pa se, tukaj bodite posebej pozorni, za dohodke nad 38 tisoč 870 evrov, pri nas je neto davčna osnova 70 tisoč 900 evrov. Skratka, čeprav ima Belgija dvakrat višje plače in bruto družbeni proizvod, ima pol nižjo mejo 50 % dohodninskega razreda. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin. Pripravita naj se predstavnik predlagatelja in gospa Maruša Škopac.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan, poslanke in poslanci.

Kot poslanca me izjemno jezi in frustrira, da v tem parlamentu ali pa vsaj v državi natančno vemo, kaj je treba postoriti, da nam bo šlo bolje,

vendar kar nekako ni ne poguma, ne volje, da bi se to tudi zgodilo.

Prav danes Nova Slovenija prihaja v ta Državni zbor z relativno enostavno rešitvijo, ki na en mah reši dva problema, in sicer poveča neto plačo vsem državljanom in reši problem dnevnih migrantov v severovzhodni Sloveniji brez kakršnikoli pretiranih komplikacij in težav. Ampak se bojim, da bo šla razprava v smeri, da je sicer ideja dobra, čas pa ni pravi, kot po stari navadi.

Pred Slovenijo so pomembni izzivi, ljudje nas bodo presojali po naših dejanjih in kako bomo znali na te izzive odgovoriti. Večkrat sem rekel, da nas čakajo vsaj trije ključni izzivi, ki terjajo zelo hitre in jedrnate odgovore. Eno je demografija, drugo so varnostni izzivi in tretje poslovno okolje.

Glede demografije ni kakšne pretirane znanstvene matematike, vsako leto smo starejši, staramo se, otrok ni, rodnost je nizka, tako da bo tukaj treba hitro nekaj postoriti. Upam, da se tukaj zlasti v koaliciji tega zavedajo.

Varnostne grožnje. Poglejte, kaj se vse povsod po svetu dogaja. Ravno včeraj je bila tragično pokončana, če smem tako reči, britanska poslanka zgolj zaradi tega, ker je zagovarjala stališče, da naj Britanija ostane v Evropski uniji. Hočem reči, da smo pred varnostno občutljivimi časi.

Tretji izziv, o katerem sem govoril, je izboljšanje poslovnega okolja. V Sloveniji imamo raznorazne konference, sestajajo se Obrtna zbornica, Gospodarska zbornica in mladi podjetniki ter vsi govorijo isto. Vsi se tudi strinjamo, da je treba te stvari storiti, potem pa pridemo spet do vprašanja, zakaj tega ne storimo. Če se recimo pri poslovnem okolju osredotočimo samo na davke in davčno breme, ki velja v Sloveniji, potem lahko primerjamo z drugimi državami, s katerimi tekmuje, če davke razdelimo v tri različne skupine – eno je obdavčenje plač, drugo kapitala in tretje nepremičnine. Če te tri skupine davkov primerjamo z drugimi državami OECD in zlasti tistimi, s katerimi tekmuje, ugotovimo, da je na primer delo v Sloveniji nadpovprečno obdavčeno, kapital in nepremičnine pa pod povprečno obdavčene. V tej smeri, v tej luči je treba gledati tudi vse prihodne davčne reforme. Prav s tem poizkusom in z današnjim zakonom se želi Nova Slovenija na nek način lotevati prav tega segmenta, da je pri nas v Sloveniji delo pretirano obdavčeno.

S sprejemom tega zakona se bodo seveda vsem državljanom povišale neto plače. Rešitev, kot sem dejal, je preprosta. Z dvigom splošne olajšave bo na koncu leta to pomenilo večji izplen na državljanje. Jaz vem, da bo glavni koalicijski pomislek in tudi pomislek finančnega ministrstva predvsem v tem, kaj to pomeni za izpad iz državnega proračuna. Popolnoma jasno je, da če si bo od naših plač država odrezala manj, bo manj tudi dobila v svoj proračun.

Ampak obstajajo pa zelo dobri načini, kako ta izpad nadomestiti.

Kot sem dejal, z dvigom splošne olajšave se neto plače dvignejo. Tukaj mi v Novi Sloveniji predvsem vidimo priložnost, da pa se zaradi dviga neto plač nekoliko zmanjša masa za plače v javnem sektorju. Jaz mislim, da bi bil to en tak lep skupen ukrep, ki bi mu težko tudi javni sektor in tudi gospod Štrukelj nasprotovala, če bi na nek način sprejeli paket, kjer bi se neto plače dvignile, hkrati bi pa lahko strošek za bruto plače zmanjšali. Zagotovo je to eden izmed načinov, kako izpad, ki bo nastal zaradi povišanja splošne olajšave, na drugi strani nadomestiti, se pravi zelo enostavno in zelo direktno povedano, z zmanjšanjem mase za javni sektor oziroma za plače javnega sektorja. To je ena skupina ali pa en način, na katerega se da pokriti ta primanjkljaj.

Drugi pa je povečana domača potrošnja. Ko gledate raznovrstne ekonomske raziskave in se sprašujete, kaj je tisto, ki poganja gospodarsko rast, je poleg vsem znanega izvoza tukaj še več stvari, ki pomembno vplivajo na gospodarsko rast. Poleg izvoza je to še domača potrošnja in pa tudi javne investicije oziroma javna potrošnja. Če ima država nekoliko sklenjene roke, kar se tiče javnih investicij, bi pa morali postoriti več za domačo potrošnjo. Prav s tem, da ljudem ostane več v denarnicah, lahko na takšen način ključno bistveno pripomoremo k temu, da se bo ta domača potrošnja zavrtela. Meni se zdi ta krog relativno enostaven. Če bo ljudem ostalo več v njihovih denarnicah, bodo več trošili, več bodo kupovali. Ko bodo več kupovali, bodo podjetniki, gospodarstveniki več prodali. Če bodo pa več prodali, več ustvarili, bodo pa lahko zaposlili tudi večje število ljudi. Tako se nam tak lep krog lepo sklene. Več zaposlenih pa seveda pomeni spet druge bonitete za državo, predvsem dobimo več vplačnikov v pokojninsko in pa zdravstveno blagajno.

Mi smo v Novi Sloveniji poskušali že z več različnimi zakoni, kako povišati neto plačam državljanom in kako s tem posledično tudi izboljšati domačo potrošnjo. Najprej smo prišli, če se spomnite, z zakonom, kjer smo predlagali, da približno tam nekje 3 tisoč 300 evrov vašega letnega zaslužka ne bi bilo oprispovednega oziroma obdavčenega oziroma posledično 270 evrov mesečnega zaslužka ne bi bilo oprispovednega, in bi imeli zaradi tega vsi državljanje 50 evrov višje neto plače. Pa je takrat, torej že nekaj časa nazaj, koalicija rekla, da je to preveč komplicirana, nesistemska rešitev, ki ima seveda tudi določene slabe druge posledice. Zdaj pa mi pridemo z mnogo enostavnejšo, še enostavnejšo rešitvijo. S povečanjem splošne olajšave.

Poleg vsega tega, kar vam govorim zdaj, kaj bi ta zakon pozitivnega prinesel pri samih državljanih, pri sami neto plači in pri sami domači potrošnji, je še en vidik, ki je pomemben, to pa so delavci migranti, ki delajo v Avstriji. Poznate odločitev Ustavnega sodišča, poznate

njihove probleme in jaz si ne znam predstavljati, kako bo drugače ministrstvo na ustavno nesporen način rešilo te probleme. Ustavno sodišče je jasno povedalo, da je treba uveljavljati rešitve, ki veljajo za vse državljane, in da neka posamezna skupina ne more imeti posebnega statusa. To je bil ključni razlog, zakaj je Ustavno sodišče razveljavilo tisto posebno ureditev za dnevne migrante in zaradi česar imamo probleme. Kakorkoli stvari obračate, do neke druge pametne rešitve, da rešimo ta problem, ni možno priti. Problem pa je nastal zaradi tega, ker imamo v Sloveniji višjo obdavčitev kot v Avstriji in se potem to razliko plačuje v Sloveniji. Če bo država želela rešiti ta problem – priporočam pa ji, da ta problem reši –, potem bo treba v to jabolko tudi zagristi. Ta rešitev, ki jo danes mi prinašamo v ta parlament, bi ta problem rešila vsaj v 95 % vseh primerov, ker sem v nasprotnem primeru prepričan, da se bo konflikt med migranti in samo državo še naprej stopnjeval, kar pa ni v nobenem primeru dobro ali koristno.

Bomo videli, v kakšno smer bo šla današnja razprava. Zdi se mi da so to teme, ki so za prihodnost Slovenije pomembne. Spet bom rekel, da se pogovarjamo o tem, kako bodo imeli državljani službe, kako bodo lahko dostojno živeli, seveda z dostojno plačo. To niso neke nesmiselne, brezzvezne diskusije in debate, ki nikomur nič ne pomagajo, nam pa vzamejo ogromno časa. Tisti, ki boste tej današnji rešitvi nasprotovali, bi si želeli, da vsaj predstavite vašo kontra rešitev oziroma nasprotni predlog. Če se že mi v Novi Sloveniji v opoziciji trudimo in če smo si mi zadali cilj, da kot opozicijska stranka ne nameravamo samo kritizirati in nasprotovati, ampak želimo biti konstruktivni in glede stvari, ki jih kritiziramo, tudi prihajati v parlament s svojimi predlogi in pokazati, kako si mi želimo, da bi se stvari reševale, potem bi si jaz želel tudi z druge strani, s strani vladne koalicije, da če oceni, da predlog opozicije ni primeren ali ni dober, tudi pove, kako bo to stvar reševala. Upam, da bodo vsaj razpravljavci priznali to, da vse diskusije, ki v tem hipu potekajo v državi, gredo v smer, da je nekaj treba narediti za davčno razbremenitev dela. To je jasno, da je gospodarstvo tudi zelo natančno povedalo, da jih kakšna prestrukturiranja davčnih bremen ne zanimajo, da jih zanima predvsem davčna razbremenitev, ki bo prispevala k temu, da se gospodarsko kolesje zažene in obrne.

Jaz se veselim današnje razprave. Upam, da si ne želim preveč, da bi ta zakon ugledal luč sveta vsaj v tej prvi obravnavi, ki je splošna obravnava, kjer se pogovarjamo o načelih in generalnih usmeritvah, in da bo koalicija zmogla ta napor, da ga spusti v drugo obravnavo in ga potem v drugi obravnavi popravila tako, kot bo ocenila, da so finančne zmožnosti in možnosti, da ne bo to še ena izmed zgodb, ko se je opozicija trudila, koalicija pa mirno sedela in na koncu zavrnila.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona, gospod Jožef Horvat. Pripravitelj naj se gospa Maruša Škopac in mag. Marko Pogačnik.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Še enkrat vsem prav lep pozdrav s tega mesta!

Dovolite, da se najprej zahvalim vsem tistim – to ste praktično vsi, razen Združene levice –, ki ste pohvalno ocenili napore Nove Slovenije. Ja, resnično so iskreni napori, resnično. Mi bomo s temi napori tudi nadaljevali. Na tem mestu bi se rad zahvalil tudi ministru za finance dr. Dušanu Mramorju, ki je na moje pisno poslansko vprašanje, ki sem mu ga poslal 19. maja, že v desetih dneh praktično odgovoril. Prosim sem ga za odgovor, glede na to, da mi nimamo podatkov, s katerimi bi lahko ocenili finančne učinke našega predloga zakona. Minister mi je odpisal, kot rečeno, 1. junija in ocenil, da gre za izpad prihodkov v državnem proračunu za okoli 490 milijonov evrov. Nimam razlogov, da ne bi tej številki zaupal, seveda pa je to daleč od tiste številke, o kateri je govorila Združena levica, mislim, da je govorila o 1,3 milijardnem izpadu.

Iniciativa je zanimiva. Hvala za to oceno. Ali številka 7 tisoč ni prava? Okej, če ni prava, v redu, potem gremo v drugo obravnavo. Zato imamo drugo obravnavo. Zato nekako zdaj ne razumem tudi odločitve največje koalicijske stranke. Če je torej iniciativa prava, dajmo o njej razpravljati, dajmo narediti modele, modelirajmo – Ministrstvo za finance ima fantastična orodja za modeliranje, opozicija jih nima – in dajmo iti v drugo obravnavo in poskušajmo nekaj iz tega narediti. Morda ste nekatere poslanske skupine pozabile, da zakon začne veljati 1. 1. 2018. Za leto 2018 še nimamo sprejetega proračuna v Državnem zboru. Vsi skupaj imamo eno leto in pol časa na razpolago za naloge, da uravnotežimo ta proračunski izpad. Najbrž nihče ne pričakuje, da bodo davčne olajšave oziroma v tem primeru splošna dohodninska davčna olajšava proračunsko usklajena. Pri davčnih olajšavah ni mogoče biti proračunsko usklajen oziroma uravnotežen. To ne gre. Olajšava pač proračunu jemlje, zato moramo najti nekaj drugega, kako bomo ta izpad zakrpal. Čas se spreminja, družbena razmerja se spreminjajo, globalizacija deluje tudi na Slovenijo, če mi hočemo ali ne. Isti modeli, kot so veljali pred 25 leti, ko smo postavljali našo državo, ne morejo veljati danes. Morda v kakšnem primeru. Ko smo se osamosvajali, bolj točno 1. 1. 1991, smo imeli v državni upravi zaposlenih 9 tisoč 773 ljudi. 1. maja 2016, torej pred nekaj tedni, je bilo v državni upravi zaposlenih 30 tisoč 468. Samo primerjavo dajem. Jaz ne morem reči, da je zdaj ta številka prevelika, sprašujem pa se, ali je optimalna. Tukaj je seveda tudi policija in vojska. Morda samo kot namig, kje bi pa morda lahko kaj privarčevali. Odprimo vendarle enkrat vprašanje, ali je naša država vitka, saj vsi radi

govorimo, da mora biti vitka, učinkovita, poceni in se zgledejemo po Švici, ki ima 8 ministrov in je skoraj 8 milijonska država.

V redu, naprej. Ta naš ukrep gre tudi v tej smeri, da bi vendarle bil nekoliko bolj atraktivna država za tuje investitorje, seveda pa tudi domače. Jaz ne vem, če je ravno kakšna velika gneča s strani tujih investitorjev na mejnih prehodih ali na letališču. Ni videti. Mi vsi, torej vseh nas 90, in Vlada tudi vemo, kaj moramo narediti, da bomo zanimivi za domače in tuje investitorje. Prejšnji teden so bili tukaj kolegi iz češkega parlamenta. Dejansko se ti milo stori, ko gledaš njihove podatke, ker so rekorderji po bruto rasti in po nizki stopnji brezposelnosti. In recept je na dlani. Res je, jaz vem, da se ne da vseh rešitev iz nekih drugih držav kar kopirati in jih prilepiti v našo zakonodajo. To ne gre. Ampak vsaj nekih osnovnih principov pa bi se lahko naučili.

Socialni demokrati – na začetku stališča sem mislil, da smo skupaj. Še enkrat pravim, da z davčnimi olajšavami na žalost ne moremo priti do takšnih rešitev, da bi bile s proračunskega vidika uravnotežene. In še enkrat, zakon začne veljati šele čez leto in pol, 1. 1. 2018. Mi dejansko ta trenutek nismo bili sposobni, bom kar povedal, narediti paketa davčne zakonodaje. Pošteno povem, da mi nismo sposobni, da pridemo pred ta visoki zbor recimo z davkom na premoženje, na nepremičnine. Vsi se gotovo bojimo, tudi ta koalicija se tega boji, ker je pač nek prejšnji zakon neslavno propadel, ampak prej ali slej bomo morali v to kislno jabolko zagristi in priti do nekih rešitev davčne zakonodaje, ki bodo po vseh načelih pravične, poštene in tako dalje.

Združena levica – tukaj je skoraj nesmiselno izgubljeni besede, ker pač oni pravijo sami, da so anti-sistemska stranka. Torej so stranka, ki zagovarja nek drug družbenopolitični in ekonomski red, zato tukaj seveda nikoli ne bomo mogli priti skupaj. Sem pa malo pogrešal tudi s strani Mihe Kordiša primerjavo z Venezuelo. Škoda pa, da nikoli od njih ne dobimo alternativnih rešitev. Ali je uravnilovka prava rešitev? Da bi torej imela čistilka enako mesečno plačo kot predsednik uprave neke banke? Lahko o tem debatiramo, vendar verjetno bo debata hitro zaključena.

Ko smo mi snovali ta zakon, ni nobena skrivnost, smo se posvetovali tudi s slovenskimi davčnimi strokovnjaki in seveda tudi podrobno preštudirali Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014–2018. Mi nismo sopolisniki tega koalicijskega sporazuma, so pa nekatere točke in nekatere tukaj napovedane rešitve zlata vredne. Ampak dokler so samo na papirju, so vredne nič evrov. Kljub temu pa imamo vedno neke sporazume, imamo neke vrste politični program, v tem primeru te koalicije. Mi seveda pozdravljamo napovedi na peti strani, kjer je izraženo prizadevanje za predvidljivo in enostavno poslovno okolje. Ja, enostavno. Jaz upam, da bom enkrat doživel, da bomo imeli

tako enostavno dohodninsko zakonodajo, da bomo pravzaprav vsi znali na pamet izračunati letno ali pa mesečno dohodnino.

V tem primeru se mogoče vračam malo nazaj, k stališču Poslanske skupine Desus. Rad bi povedal, da je splošna olajšava 7 tisoč boljša za zavezance kot sedanja stopničasta. Stopničasta je zato, da tistim, ki imajo najmanj, dodamo še dodatno olajšavo. Zato smo jo postavili na 7 tisoč. Če bi postavili na 6 tisoč, bi bila ta rešitev za tiste, ki imajo najmanj, slabša kot dosedanja. Ampak ni problem, če se konkretno Desus zavzema naprej za stopničasto splošno olajšavo. Dajmo to rešiti v drugi obravnavi in gremo naprej. Lahko ni stopničasta, lahko je zvezna ali kakorkoli že. Dejstvo pa je, da je naša dohodninska lestvica – to nam pa vsi potencialni investitorji po celi Evropi govorijo – preveč strma.

Na peti strani koalicijskega sporazuma je postopna razbremenitev dobrega (delo in kapital) v okviru zelene proračunske reforme. Tu smo skupaj.

Gospodarstvo, točka 4.3., na 12. strani. Skozi postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij bomo ustvarili razmere za postopno znižanje obremenitve dela in večjo stroškovno konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Ja, tukaj smo skupaj.

Naprej. Par stavkov koalicijskega sporazuma bom prebral. Nočem sedaj analizirati detajlov, ampak iščem skupne imenovalce. Na 14. strani piše: "Skozi zeleno proračunsko reformo ustvariti razmere za postopno zniževanje obremenitve dela (socialnih prispevkov), kar bo omogočilo večjo stroškovno konkurenčnost slovenskega gospodarstva ter obenem izboljšalo stanje okolja. Na drugi strani splošna razbremenitev dela na strani prispevkov povečuje konkurenčnost vseh podjetij." Ja, saj tukaj smo skupaj, čeprav nismo podpisniki. Želimo pomagati koaliciji. Jaz sem večkrat povedel premierju in gospodu Mramorju, da če nimate pač dovolj glasov v koaliciji, za dobre rešitve v smeri izboljšanja poslovnega okolja računajte na Novo Slovenijo.

Naprej, 21. stran: "Dohodninsko lestvico bomo poskušali spremeniti tako, da bo prišlo do razbremenitve plač," že spet, "visokokvalificirane delovne sile." Jaz tukaj vedno dodajam razvoje inženirje.

22. stran: "Preoblikovanje dohodninske lestvice. Proučitev možnost za preoblikovanje dohodninske lestvice za razbremenitve plač visokokvalificirane delovne sile." Gospod Dušan Mramor je kot kandidat za ministra za finance na hearingu povedal, da si bo prizadeval, da bo razvojni inženir v Sloveniji dobil višjo neto plačo, ker bo to prava politika. Jaz se bojim, gospe in gospodje, da imamo mi danes aktivno politiko izseljevanja. Ni nikjer napisana, ampak ljudje, naši mladi diplomanti in strokovnjaki, tako dojemajo to okolje in gredo ven. To ni kroženje možganov, to je beg možganov in to je velika katastrofa za dvomilijonski narod in državo.

Spet 22. stran: "Znižanje obremenitve dela skozi zeleno proračunsko reformo." Postopno znižanje obremenitve dela, davki, prispevki – spet smo skupaj. Ne bom nadaljeval, ampak je teh skupnih imenovalcev še kar nekaj. Skratka, na več mestih smo skupaj. Razbremenitev dela.

Morda nekaj izračunov, ker danes govorimo o številkah. Tukaj ni prostora za neko ideološko razpravo, želim si resnično eksaktno razpravo. Zaokrožena povprečna plača – po starem je višina letne dohodnine brez drugih olajšav za družinske člane, samo splošna olajšava. Po obstoječem je višina letne dohodnine za povprečno plačo 2 tisoč 894 evrov, ne me držati za številke, recimo plus minut pet evrov. Po novem oziroma po naši rešitvi bi tisti, ki prejema povprečno plačo, na letni ravni plačal tisoč 123 evrov. Razlika je 1771 evrov ali 147,58 na mesec. Mislim, da je tukaj Ministrstvo za finance naredilo napako, ker je izračunalo, da je ta razlika pri povprečni plači samo 77 evrov na mesec. Po našem izračunu je 147 evrov na mesec.

Gremo na minimalno plačo. Tukaj Ministrstvo za finance tudi pravilno izračuna. Minimalna plača – po obstoječem dohodnina 138 evrov, po našem predlogu slabih 62 evrov. Razlika torej okoli 77 evrov, na mesec dobrih 6 evrov. Ni ne vem kaj. To pomeni, da bi tisti z minimalno plačo z našo rešitvijo dobil dobrih 6, 7 evrov več na mesec. Mi bi seveda želeli, da dobi več.

Pa še recimo za tistega, ki ima letnih prihodkov 30 tisoč. Po obstoječi zakonodaji plača 5 tisoč 418 evrov, po naši rešitvi 4 tisoč 419 evrov. Razlika je 999 evrov na letni ravni. Tisoč evrov na letni ravni torej dobi več tisti, ki ima letnih prihodkov 30 tisoč.

Kolegice in kolegi, tudi vsi vi ste 4. maja dobili pismo Rektorske konference Republike Slovenije. Predlagam, da si to preberete. Vezano je na dohodnino. Nimamo samo dnevnik in tedenskih delovnih migrantov, ki delajo v Avstriji, in ne znamo enostavno njihovega problema rešiti. No, mi jih znamo. Naša rešitev je – druge preprosto ne vidimo – dvig splošne olajšave, s čimer nekako pomirili. Treba je pogledati tudi, zakaj nam piše Rektorska konferenca. Jaz bi le predlagal in prosil, da smo dejansko fokusirani na to rešitev in da upoštevamo, da se naša rešitev vklopi šele 1. 1. 2018. Do takrat pa dajmo nekaj narediti, da ta proračunski izpad, ki je velik, ki je skoraj pol milijarde, nadomestimo z nekimi drugimi rešitvami. Tudi z racionalizacijo države.

Ne bi pa želel, gospe in gospodje, da Novi Sloveniji očitajte, da nas briga javnofinančna vzdržnost. Tega nam ne očitajte, ker veste, da smo mi tisti, ki smo podprli Zakon o fiskalnem pravilu. Danes tudi velikokrat opozarjamo na to, da potrebujemo vendarle ta neodvisni fiskalni svet kot mojstre, ki bodo Zakon o fiskalnem pravilu kot orodje vzeli v roke in ga vendarle uporabljali. Nenezadnje nas je na to v svoji specifičnih priporočilih spomnila tudi Evropska komisija 18. maja letos in posebej

izpostavila nujnost izvolitve fiskalnega sveta v tem visokem domu. Hvala lepa za sedaj.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica Vlade, državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Zagotovo se strinjamo s predlagateljem in številnimi razpravljavci danes, da je obremenitev plač v Sloveniji visoka. Vendar ne moremo ostati pri tako splošni oceni. Moramo iti v globino, moramo pogledati različne dohodkovne razrede in moramo pogledati različne dajatve, ki se od plač odmerjajo. Ko naredimo to analizo, lahko ugotovimo, da so v Sloveniji plače nadpovprečno obdavčene v primerjavi z državami, s katerimi se želimo primerjati po konkurenčnosti, pri tistih zaposlenih, ki imajo plačo višjo od 1,6-kratnika povprečne plače v državi. Uporabljam primerjave OECD za primer, ko oseba oziroma zaposleni uveljavlja zgolj splošno olajšavo in nima vzdrževanih družinskih članov. Pri tej nadpovprečni obremenitvi večino teže nadpovprečne obremenitve pomenijo prispevki za socialno varnost. Ampak pri 1,6-kratniku povprečne plače postane nadpovprečna tudi dohodninska obremenitev, ne samo prispevki. Pa naj pustim prispevke danes pri kraju, ker sem večkrat že povedla, da je problem prispevkov za socialno varnost treba nasloviti, se je treba pogovarjati o tem problemu, ampak nujno samo skupaj z razpravo o samem sistemu socialne varnosti, ki ga želimo imeti tudi za naprej. Osredotočimo se na dohodninski problem. Če se po eni strani strinjamo, da so plače nad 1,6-kratnikom povprečne plače v državi obremenjene v Sloveniji višje kot v drugih državah, se moramo potem vprašati, kako ta problem naslovimo. S predlaganim predlogom zakona se poskuša problem naslavljati z dvigom splošne olajšave, ki je določena v fiksnem znesku, in v odstotku od dohodka torej predstavlja večji delež v nižjih dohodkovnih razredih in nižji delež v višjih dohodkovnih razredih. Prav tako moramo ali lahko soglašamo, da je pri rešitvah, ki se iščejo, treba poiskati rešitve, ki so javnofinančno vzdržne, in jih hkrati tudi predstaviti.

To Vlada poskuša oblikovati in uskladiti z vsemi zainteresiranimi deležniki že praktično celo letošnje leto. Seveda so usklajevanja težka in vzamejo ogromno časa, ker v bistvu nimamo tega luksuza, da bi lahko prišli v parlament s takšnim predlogom zakona, ki ne bi imel široke podpore pri zainteresirani javnosti. Problem pridobivanja te podpore je v zagotavljanju drugega cilja, ki pa je po mojem trdnem prepričanju predpogoj za kakršnokoli nadaljnjo gospodarsko rast, to pa je javnofinančna stabilnost. Težko oziroma praktično nemogoče je podpreti predlog zakona, ki odpira oziroma daje možnost za razpravo samo o enem

elementu Zakona o dohodnini, to je o višini splošne olajšave, in hkrati do leta 2018 onemogoča kakršnokoli razpravo o katerikoli drugi točki Zakona o dohodnini. Naj vas spomnim na ustaljeno zakonodajno prakso v Državnem zboru, da dokler ni uveljavljen predhodni zakon, novega predloga zakona ni mogoče vložiti. Kar pomeni, da če ta zakon začne veljati 1. januarja 2018, do 1. januarja 2018 nobena sprememba Zakona o dohodnini ni mogoča. Tako so bile podobne situacije tolmačene v tem zboru. Zagotovo vsa vprašanja, ki se odpirajo v zvezi z Zakonom o dohodnini, ne morejo biti rešena skozi višino splošne olajšave. Niti težave, s katerimi se soočajo delavci migranti, niti težave, na katere opozarjajo slovenski raziskovalci, ki so začasno napoteni na delo v tujino, niti drugi delavci, ki so napoteni v tujino, pa še marsikaj drugega bi se našlo.

Zaradi tega ocenjujemo, da je primerno stopiti korak nazaj, ne potrditi tega predloga zakona kot primerne za nadaljnjo obravnavano in nadaljevati pogovore o iskanju čim širšega konsenza za spremembe tako na področju dohodnine kot na področju drugih davčnih obremenitev, ki bodo zagotovile oboje – izboljšale poslovno okolje z znižanjem obremenitve plač in hkrati zagotovile javnofinančno vzdržnost.

Jaz sem prepričana, da bomo v kratkem lahko dosegli tako široko polje soglasja za predloge, ki jih pripravlja Vlada in smo jih opisno že večkrat pojasnili, da bomo lahko celovit predlog sprememb Zakona o dohodnini in Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb obravnavali že v letošnjem letu in uveljavili s 1. januarjem prihodnjega leta. Prav tako delamo in iščemo čim širši možni konsenz na področju obdavčitve nepremičnega premoženja. Čeprav o tem v javnosti ni veliko slišati, je bilo vendarle v zadnjem letu narejenega ogromno tako v sodelovanju z občinami kot tudi znotraj same stroke glede vrednotenja in samega nivoja obremenitve.

Pa še nekaj o finančnih učinkih. Kot je bilo že rečeno, predlagana sprememba pomeni 490 milijonov davka oziroma dohodnine manj. Glede na to, da občinam pripada 54 % pobrane dohodnine, sicer z dveletnim zamikom, to pomeni, da bo v letu, v katerem bo prišlo do uveljavitve te rešitve, državni proračun moral po eni strani najti nadomestilo za 490 milijonov nižje prihodke od dohodnine, ker bo treba v bistvu občinam še vedno zagotavljati višji delež tekoče pobrane dohodnine, hkrati pa bo z dveletnim zamikom moral občinam nadomestiti 265 milijonov evrov, če govorimo o tem, da ne bo nobene spremembe ali pa da ne bi bilo v tem času nobene spremembe na področju financiranja občin. To pomeni ob sedanjem režimu za 265 milijonov finančnega transfera iz državnega proračuna. To ne pomeni samo, da moramo razmišljati o nižjih prihodkih državnega proračuna, ampak moramo razmišljati oziroma

najti rešitev tudi za dodatne odhodke, ki jih bo treba zagotoviti.

Ko pa govorimo o nadomestnih virih oziroma o možnosti, da se skozi potrošnje vrne en del razbremenitev nazaj v proračun, sem že v svoji uvodni predstavitvi povedala, da če vzamemo v obzir samo višje neto dohodke pri zavezancih, ki sodijo v nižji dohodkovni razred, in računamo, da bodo oni v celoti in takoj potrošili ves dodatni razpoložljivi dohodek, potem lahko govorimo o tem, da bodo potrošili 125 milijonov evrov in da bo od tega ob upoštevanju povprečne obremenitve z DDV tam med 16 % in 17 % to pomenilo približno 20 milijonov dodatnih prihodkov iz naslova DDV. Še vedno je razkoraka 470 milijonov. Če pa bi vsi zavezanci celotnih 490 milijonov potrošili takoj v istem letu, bi to pomenilo tam približno nekaj več kot 80 milijonov evrov. Še vedno je razkoraka za 410 milijonov evrov.

Tudi tega ne smemo pozabiti, da ta dolgoročni načrt postopne javnofinančne konsolidacije ob nezviševanju davčnih obveznosti v splošnem predvideva po 240 milijonov evrov nižje odhodke vsako leto. Za 240 milijonov letnega zniževanja odhodkov je torej glede na recimo nulti scenarij že vključenega v načrt postopne javnofinančne konsolidacije. S tem predlogom in razpravo, ki smo jo peljali danes, se kaže, da želite oziroma da podpirate idejo, da bi poleg teh 240 milijonov poskušali najti še približno 400 milijonov evrov prihranka z zniževanjem javnofinančne porabe, ob tem, da smo tudi v Državnem zboru konstantno soočeni z zahtevami, da zagotovimo dodatna sredstva za občine, za varnost, za vojsko, za policijo, za investicije, za varstvo pred poplavami in še in še bi lahko naštevala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet se je javil predstavnik predlagatelja.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Hvala gospe državni sekretarki za strokovni pogled na to našo rešitev. Sem prav hvaležen, da je gospa državna sekretarka povedala, da če bo ta zakon uveljavljen in bo začel veljati s 1. januarjem 2018, to pomeni, da do takrat ne smemo spreminjati neke druge dohodninske zakonodaje. Ja, točno, ampak to je velik prispevek k predvidljivosti davčnega okolja. Če bomo mi v tem mesecu ali naslednjem mesecu sprejeli ta zakon, bodo investitorji čez leto in pol natančno vedeli, kakšna bo dohodninska rešitev. To je ta predvidljivost. Če vi hočete biti investitor, morate videti, kakšne bodo rešitve naprej. Tega pri nas ni, mi prepogosto spreminjamo davčno zakonodajo. Nihče, niti finančni minister ne ve, kakšna bo davčna zakonodaja leta gospodovega 2017, kaj šele investitor.

Jaz mislim, da ni nič narobe, če teh 490 milijonov ali koliko pač ostane pri zavezancih. Dejstvo je, da bodo tisti, ki bodo dobili malo več

na mesec, 7 evrov na mesec, to potrošili. Tisti, ki bodo dobili na mesec nekoliko več, bodo po moje tudi potrošili večji del, kar pa ne bodo, bo pa ostalo v bankah, kar bo povečalo likvidnost naših bank. Ali je to kaj slabega?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima zdaj gospa Maruša Škopac, pripravita naj se mag. Marko Pogačnik in gospa Andreja Potočnik.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Trenutno imamo v veljavi stopničasto lestvico splošne davčne olajšave, ki pogosto privede do tega, da nekdo ob dvigu bruto plače pade v višjo dohodninsko lestvico in posledično nižjo stopnjo splošne davčne olajšave. Rezultat je seveda absurden, ob višji bruto plači oseba prejme nižje neto izplačilo.

Predlagana enotna stopnja davčne olajšave bi to anomalijo vsekakor odpravila, po drugi strani pa bi imelo sprejetje predlagane splošne davčne olajšave velike posledice na javnofinančne prihodke. Izpad prihodkov v državnem proračunu je v tem primeru ocenjen na okoli 470 milijonov evrov. Vemo, da je učinek na povečano zasebno potrošnjo največji v nižjih dohodkovnih razredih, za katere je značilno, da ves svoj dodatni razpoložljivi dohodek namenijo za potrošnjo. Če predpostavljamo, da bi vsi zavezanci v nižjih dohodkovnih razredih celotno razbremenitev namenili za potrošnjo, je ocena, da bi se iz naslova DDV prihodki v proračun povečali za največ okoli 20 milijonov evrov. Govorimo torej o izpadu prihodkov v državni proračun v višini 470 milijonov evrov, in to ravno v času, ko smo sprejeli fiskalno pravilo in ko je en izmed ključnih ekonomskih ciljev države javnofinančna konsolidacija. V tako pomembnem trenutku za javnofinančno podobo je še kako pomembno, da se zavedamo dejstva, da morajo vse spremembe na področju plačevanja javnih dajatev na drugi strani zagotavljati tudi stabilne in predvidljive javnofinančne prihodke.

To pa pomeni, da je vsak izpad prihodkov treba nadomestiti z novim virom in ravno zato minister Mramor vedno znova ponavlja, da Vlada pripravlja davčno prestrukturiranje in ne razbremenitve. To je naša realnost vsaj do leta 2020, ko bo predvidoma odpravljen strukturni primanjkljaj. V luči davčnega prestrukturiranja Vlada pripravlja predlog znižanja obremenitev dela, za katerega analize kažejo, da je v naši državi nadpovprečno obremenjeno. Pokazalo se je, da je v stroških dela nadpovprečno visok delež prispevkov za socialno varnost po eni strani in podpovprečno visok delež dohodnine. V prihodnosti nam torej kaže znižati obremenitve dela s prispevki za socialno varnost in povečati obremenitev kapitala in premoženja. Vladni predlog bo v luči javnofinančne konsolidacije temu sledil v obsegu, za katerega bo dosežen zadosten javni konsenz.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik, pripravita naj se gospa Andreja Potočnik in mag. Andrej Šircelj.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Uvodoma bi rad povedal, da bom Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je vložila Poslanska skupina Nove Slovenije, sam podprl.

Mislil, da je pohvalno, da je ta predlog zakona prišel v Državni zbor, predvsem dejstvo, da gre tukaj za prvo branje tega zakona. O tem, ali so vse številke, ki jih navaja predlagatelj, sprejemljive za vzdržnost javnih financ ali ne, bi lahko še razpravljali. Bistvo pa je seveda, da se ta zadeva danes odpre – gre za prvo branje – in da jaz od koalicije pričakujem, da bi tukaj stopili skupaj, kot nas velikokrat pozivate, in verjetno naredili skupaj nekaj za boljši standard državljanek in državljanov Republike Slovenije, predvsem pa gospodarstvenikov. Vendar je bilo iz stališč koalicijskih poslanskih skupin SMC, Desus in SD jasno razvidno, da boste ponovno zavrnili predlog, ki ga vlaga opozicija. Mislil, da je zelo žalostno, da ste dejansko na takšnem stališču, kajti jaz sem prepričan, da bi lahko tako v drugem in v tretjem branju spremembo oziroma dopolnitev Zakona o dohodnini naredili takšno, ki bi bila sprejemljiva tudi za javne finance.

Zdaj bi se malo bolj dotaknil problema, ki ga imamo v Sloveniji. Jaz sem prepričan, da so obremenitve, tako za državljanke in državljanke Republike Slovenije kot za gospodarstvenike, tako mala, srednja kot velika podjetja, prevelika. K temu kažejo tudi nizka gospodarska rast v Sloveniji in pa predvsem odhodi tujih vlagateljev oziroma dejstvo, da tujih vlaganj v Sloveniji ni. Dovolj je bilo govora o dohodninskih stopnjah, o obremenitvah dela. Tukaj si je treba naliti čistega vina in včasih dejansko reči, da so obremenitve dela ali pa dohodninske stopnje v Sloveniji bistveno višje kot v Avstriji. Smo torej približno na podobnih obremenitvah, Avstrija in Slovenija, pridemo pa verjetno do ene bistvene razlike, kjer pa Avstrija začne v primerjavi s Slovenijo pridobivati. Avstrija ima socialno kapico, kar je ključna zadeva. Jaz sem prepričan, da bi tudi v Sloveniji o uvedbi socialne kapice pač morali razmisliti in da bi bil to en pozitiven efekt, pozitiven pogon predvsem za gospodarstvo. Jaz se strinjam s tem, da dejansko višja neto plača pomeni tudi višjo potrošnjo in dejansko pomeni tudi možnost za višjo gospodarsko rast.

Dotaknil bi se verjetno še ene zadeve. Spoštovana koalicija, spoštovana državna sekretarka, na plastičnem primeru bi eno zadevo povedal. Mrtvega osla vi lahko še toliko tepete, pa ne bo bremena premaknil naprej. Z drugimi besedami to pomeni, da ko pridemo do neke davčne obremenitve, to pomeni, da se nam bodo prihodki v proračun začeli zmanjševati. Pri davčnih obremenitvah poznamo tako

matematični kot ekonomski model. Matematični model govori v eno smer, in sicer, da mi povečujemo davčne prihodke, obremenitve in s tem se povečujejo davčni prihodki. To je matematični model. Ekonomski model je pa drugačen, kajti ko pri eni stopnji obremenitve davkov mi presežemo ta limit, je dejstvo, da se davki začnejo v sam proračun zmanjševati.

Spoštovana državna sekretarka, jaz sem že na eni izmed prejšnjih sej govoril o Lafferjevi krivulji. Jaz predlagam, da si preberete študijo ameriškega ekonomista Arthurja Lafferja, ki je bil tudi svetovalec – vsaj zame – najboljšega ameriškega predsednika doslej, in sicer Ronalda Reagana, med letom 1981 in 1983. Kaj ta Lafferjeva krivulja govori? Mi imamo dve skrajnosti. Pri nulti davčni stopnji ima proračun nič prihodkov, na drugi strani imamo pa pri 100 % davčni obremenitvi tudi nič davčnih prihodkov. To pomeni, da moramo mi tukaj najti vzvod, pri kateri davčni stopnji se začnejo prihodki v proračun zmanjševati. Na lepem primeru pod dvema vladama doslej smo bili priča ekstremni rasti trošarin, ko trošarine povečujemo, dejstvo pa je, da se trošarine v sam proračun zmanjšujejo. Jaz sem prepričan, da ni nujno, da se znižanje davkov prenese na socialno breme, na socialno šibke, kajti jaz sem prepričan, da z nižjimi davčnimi stopnjami mi na nek način dodatno motiviramo tiste, ki imajo kapital, in s tem dosežemo višjo gospodarsko rast in posledično tudi bistveno višje prihodke v državni proračun. Poglejte, kaj je naredila Amerika med leti 1981 in 1983. Točno to politiko so ubrali in dejansko se je izkazalo, da so z zniževanjem davčnih stopenj tisti premožnejši v proračun nakazovali še več denarja. Vi pa ste tukaj s teorijo zgolj poviševanja davkov. Kot sem že enkrat povedal, mrtvega osla lahko še toliko tepete, pa ne bo bremena naprej pripeljal. Mi smo prišli v to skrajnost, da so se zaradi visokih davčnih stopenj – tako pri plačah kot pri dohodnini in pri sami potrošnji – davčni prihodki začeli zmanjševati oziroma se je znižala gospodarska rast.

Spoštovana koalicija, spoštovana državna sekretarka, jaz sem prepričan, da smo prišli v situacijo, ko je treba nekaj spremeniti. Osebnostno sem mnenja, da bi v Sloveniji v zelo kratkem roku morali začeti razmišljati o tem, da nimamo samo progresivne davčne obremenitve, ampak da pridemo do neke točke, ko bo ta zadeva tudi regresivna, in da začnemo privabljati tiste ljudi s kapitalom v Slovenijo. Pri regresivni stopnji sem jaz prepričan, da se bodo prihodki na določeni meji začeli v slovenski proračun povečevati. En lep primer, o katerem smo zadnjič brali, ko sta se dva milijarderja preselila v neko švicarsko vas. Kaj se tam dogaja? Prebivalci te vasi iz leta v leto plačujejo manj davkov, zaradi tega, ker tisti bogati polnijo proračun. Dajmo si to v nek vsaj kratki ali srednji rok, da začnemo v Sloveniji razmišljati, da nimamo samo progresivne, ampak imamo na določeni meji tudi regresivno davčno stopnjo in pa obremenitev. Ne pa, da

danes beremo, kako se tuje multinacionalke iz Slovenije selijo v sosednje države, v Bratislavo, Zagreb ali Beograd. Jaz sem prepričan, da znižanje davkov ni nujno prenos bremen na socialno šibke, ampak da gre tukaj za dodano vrednost in da konec koncev ta regresivna davčna stopnja in pa manjši davki pomenijo višjo gospodarsko rast in nenazadnje tudi višje prihodke v sam slovenski proračun.

PODPRESEDIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik. Pripravita naj se mag. Andrej Šircelj in gospa Marija Antonija Kovačič.

Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Naj mogoče na začetku svoje razprave omenim, da smo v poslanski skuini absolutno za to, da se pogovarjamo in nihče danes ni v svoji razpravi omenil, da ta debata nima smisla. Absolutno ima vsaka debata smisel v smeri boljše gospodarske rasti in boljšega življenja v naši državi in tudi ta današnji vaš predlog absolutno gre v to smer.

Sama sem mnenja, da je davčna razbremenitev sigurno ena izmed prioritet te vlade, saj sem mnenja, da bo to pripomoglo k stabilnejši nadaljnji gospodarski rasti. Kot pa je bilo v razpravi že večkrat omenjeno, predlog NSi pomeni za državni proračun primanjkljaj v višini 490 milijonov evrov, kar absolutno ni zanemarljiva številka. Poleg tega se večkrat v različnih debatah, predvsem na finančah, pogovarjamo o jemanju sredstev občinam, predvsem ko govorimo o povprečninah. Danes pa imamo pred sabo predlog, ki posredno ravno tako jemlje sredstva občinam, tako da moramo biti v bistvu pri teh predlogih zakona malo konsistentni in v bistvu pogledati vpliv na več strani.

Žal ugotavljam, da pri tem predlogu ne vidim razbremenitve gospodarstva, kot je navedeno, drži pa dejstvo, da bodo posamezniki s tem predlogom prejeli višjo neto plačo, kar posledično lahko tudi pomeni višjo potrošnjo. Ampak višja potrošnja, kot nam je obrazložila že državna sekretarka, ne bo pokrila izpada davčnih prihodkov oziroma bo ta gap še vedno precej velik. Naj pa vas ponovno spomnim, da je Evropska komisija predlagala, predvsem seveda za Slovenijo, da zaključimo postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, saj smo svoj primanjkljaj v letu 2015 uspešno zmanjšali pod referenčno vrednost 3 % BDP iz pogodbe, ampak nadaljujejo pa tudi, da prav tako pričakujejo, da bo ta odprava primanjkljaja trajna. Mi moramo v bistvu z vsakim predlogom, ki ga sprejmemo, vedno paziti na proračunski primanjkljaj, da bomo tudi v prihodnosti uspešni. Zagotovili smo finančno stabilnost, ni je bilo lahko zagotoviti, tukaj je treba priznati ogromen

napor vladi, s tem moramo nadaljevati in to mora biti bistveno vodilo tudi vnaprej.

Treba pa je pogledati tudi celotno sliko obremenitve z davki in prispevki. Slovenija je po podatkih Evropske komisije po obremenitvi z davki in prispevki pod povprečjem Evropske unije, ki znaša 40 % bruto domačega proizvoda, za Slovenijo pa je za leto 2014 znašala 37 %, se pravi smo pod povprečjem. Tako ne moremo reči, da Slovenija pobere več davkov kot druga država. Vsekakor, strinjam pa se, da je težava v strukturi davkov, ker Slovenija odstopa od povprečja na podlagi obremenitev predvsem s strani dela za prispevke, za socialno varstvo in potrošnjo. Podpovprečno pa, kot smo že ugotovili, sta obremenjena premoženje in kapital. Tako se v bistvu strinjam oziroma podpiram pristop Vlade, da je potrebno davčno prestrukturiranje, tako da bo delo v prihodnje manj obremenjeno. Predlog ministra Mrmorja že poznamo, je pa res vprašanje, v kolikšni meri bomo sposobni to prestrukturiranje potem tudi potrditi v Državnem zboru in kakšno podporo bomo imeli pri ostalih deležnikih.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj, pripravita naj se gospa Marija Antonija Kovačič in gospod Janko Veber. Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka, kolegi in kolegice!

Dovolite mi, da svojo razpravo začnem z nekoliko drugačnim pogledom na davčno olajšavo oziroma na splošno davčno olajšavo. Večini razprave sledim, vendar teh argumentov nisem slišal niti s strani predlagateljev.

Mi danes govorimo o splošni davčni olajšavi. Po publikacijah OECD na primer in tudi publikacijah Mednarodnega denarnega sklada, torej po nekaterih strokovnih publikacijah, so navedeni kriteriji ali – lepše, po slovensko – merila za splošno davčno olajšavo. Katero je tisto merilo, ki naj bi določilo, kolikšna naj bi bila splošna davčna olajšava? Ne glede na makroekonomsko situacijo, ne glede na finančno situacijo, ne glede na to, kaj se bo zgodilo v naslednjih 10 letih za državo in tako naprej, ampak glede na človeka, glede na posameznika, glede na državljana oziroma državljanko. Imamo merilo za to. Ta splošna davčna olajšava naj bi znašala v višini zneska za potrebne potrebščine za življenje. Z vidika SMC, z vidika Socialnih demokratov, z vidika Desusa so merilo stroški za nujno potrebne potrebščine za življenje. Zdaj se vprašajmo, koliko znaša po sedanjih davčni olajšavi znesek nujno potrebnih potrebščin. Koliko zdaj daje? Ne govorim o tem, katera vlada, nič. Lahko izračunam oziroma sem izračunal – med 230 in 270 evri na mesec. To z drugimi besedami pomeni, da država, Vlada, če želite, tudi politiki

in ta koalicija, priznava 230 evrov ali največ 270 za nujna življenjske potrebščine. To je merilo za splošno olajšavo. Ne ekonomsko merilo, ampak etično, moralno, preživetveno merilo. Ni moralno, da država obdavčuje tisti denar, ki je potreben za preživetje. Ni moralno. Iz tega izhaja sploh višina splošne davčne olajšave.

Predlog, ki ga je dala Nova Slovenija, pomeni, da bi bil ta znesek okoli 600 evrov na mesec. Meni se zdi dejansko razumljiv, realen. Kako boste preživel z 230 evri? Govorim o povprečju, govorim o temu, da je treba plačati še za otroke, da je treba plačati še za vse ostale. To je merilo, mednarodno priznано merilo. Danes se pogovarjamo o tem. Danes ima to merilo prednost pred makroekonomsko situacijo, pred finančnim položajem, pred občinami in tako naprej, o čemer bom tudi še kasneje govoril. To je strokovno merilo, ne glede na to, katera oblast je, leve ali desna. To je strokovno merilo, da ni moralno, da se obdavčuje denar, s katerim je treba kupovati nujne življenjske potrebščine. Če vi mislite, da je pač nekaj čez 200 evrov dovolj za preživetje na mesečni ravni, se jaz s tem pač ne strinjam. Zaradi tega je prav, da se odpre razprava, in prav je, da govorimo o tem zakonu, in prav je, da v nadaljevanju tudi na podlagi nekaterih strokovnih meril, in to vsekakor je eno izmed strokovnih meril, ugotovimo, kolikšen je tisti znesek, za katerega ljudem ni treba plačati davka. Ljudem ni treba plačati davka za znesek, ki je nujen za nakup življenjskih potrebščin.

S tega zornega kota jaz mislim, da je treba zakon podpreti, da je treba to ugotoviti. Lahko vam povem, da je glede teh nujnih življenjskih potrebščin statistika, ki je precej nerealna. Lahko vam povem, da se je to izračunavalo v letu 2005 in 2006, in da so bile narejene tudi določene analize v Sloveniji glede tega zneska in jaz vsekakor mislim, da ni zadosten tisti znesek v višini nekaj čez 200 evrov. Mislim, da to ni dovolj za življenje, za stanovanje, za elektriko, skratka za vse potrebščine, za storitve, za blago, za hrano in za karkoli želite, tudi na današnji ravni, kajti ta znesek se tudi skozi zgodovino, skozi čas dejansko dviguje. In mi tukaj zaostajamo. To je prva zadeva in jaz mislim, da je najosnovnejša. Skozi to bi bilo treba gledati tudi ta predlog zakona.

Kot drugo. Mislim, da je dejansko sprenevanje glede občin in tako naprej, ko moji kolegi in kolegice in tudi Vlada govorijo, da bodo občine imele manj denarja. Ne morete govoriti, spoštovana predstavnica Vlade, o tem, da bodo občine imele manj denarja, glede na to da ga imajo že tako in tako manj, kot bi ga morale imeti, kajti vi ste z Zakonom o izvrševanju proračuna zmanjšali ta znesek povprečnine za 20 % do 30 %. Po osnovnem zakonu bi morale občine imeti te povprečnine – oziroma glavarine ali kakorkoli že – za 120, 130 evrov več. To je stalni spor. Ne morete sploh pri tem začasnem mehanizmu, ki je določen v Zakonu o izvrševanju proračuna, govoriti o novi podlagi in tako naprej. To je popoln nesmisel. To

ni v redu. To je zavajanje, to je sprenevedanje. Tukaj je občina in občine bodo seveda glede na druge prihodke lahko imele večje prihodke. Država bo pač to dala, ampak osnovni kriterij je še vedno. Ta država oziroma ta vlada dejansko obdavčuje tudi tisti denar, ki je potreben za nujne življenjske potrebščine, in to z dohodnino. Pustimo davek na dodano vrednost, od katerega se tako ali tako od vsakega blaga oziroma storitve plačuje davek. Z dohodnino, z osebnim davkom, osebo se s tem obdavči. Osebo, državljan, državljanke, človeka. Zaradi tega je popolnoma nepomembno, da se glede občin danes o tem pogovarjamo, kajti pogovarjamo se o človeku in njegovi osebni olajšavi.

Drugo. Jaz mislim, da ima takšna olajšava vpliv na obremenitev dela in vpliv na delodajalce, in to spodbuden vpliv. Vpliv, ki je pozitiven za konkurenčnost, za gospodarsko rast, pozitiven za to, da se dejansko nazadnje zmanjša nezaposlenost, da več ljudi prispeva v državni proračun in da so manjši socialni prispevki. S tega vzornega kota, da ima ta predlog pozitiven vpliv na celoto, na državo, na družbo in seveda tudi na fiskus. Statično izračunavati, koliko bo manj denarja v proračunu, tudi ni najbolj strokovno. Potem vsaj povejte, da je to statični izračun. Ne glede na gospodarsko rast, ne glede na nezaposlenost, ne glede na to, kaj se bo zgodilo s svetovnim gospodarstvom, ne glede na to, kaj se bo zgodilo z izvozom, ne glede na to, koliko se bodo povečale povprečne plače in tako naprej. To, kar dela spoštovana državna sekretarka, da reče, da smo pri plači, ki je višja od 1,6 % povprečne plače, pri nas bolj obdavčeni. Da, drži. Statistično se da vse povedati na določen način. Jaz bom povedal na drugi način. Povprečna plača v Sloveniji je tisoč 560 evrov in tisoč 560 evrov je v Sloveniji za 200 evrov bolj obdavčenih kot v Avstriji. To je pokazala tudi razprava, ki smo jo imeli pred 14 dnevi, in analiza, ki smo jo naredili v Slovenski demokratični stranki. Skratka, če dobi zaposleni tisoč 560 evrov plače v Avstriji, bo dobil 200 evrov več, okoli tisoč 200 evrov neto, pri nas pa okoli tisoč evrov neto. Zdaj pa mi povejte, ali je dejansko takšna razlika pri stroških, če o tem govorimo, in pri konkurenčnosti in tako naprej. Ni. Tukaj lahko primerjamo tudi Slovence, ki delajo v Avstriji, in to predvsem zaradi tega, ker v Sloveniji niso dobili dela, ker jih je država v bistvu izvrgla v ekonomskem smislu. Glede prihodkov. Glede davkov jih ni izvrgla, glede prihodkov jih pa je. S tega zornega kota jaz seveda mislim, da je treba razpravljati o tem. Če govorimo o letu 2018, potem ni nobene težave, da o tem ne bi razpravljali in da bi tudi poiskali neko rešitev glede tega.

Kot sem že rekel, na tej seji, ko sem postavil vprašanje ministru za finance v zvezi z njegovimi davčnimi spremembami in davčnimi prestrukturiranjem in tako naprej, o čemer tudi moji kolegi in kolegice SMC govorijo, saj mu nič ne uspe. Dvakrat je prišel pred delodajalce pa

delojemalce z nekimi rešitvami o prestrukturiranju davkov – jaz se bojim, da je to druga beseda za povečanje davkov – in z nekimi mini davčnimi reformami in tako naprej. Tega nič ni. Zavržen je s strani delodajalcev, zavržen je s strani sindikatov, Ekonomsko-socialni svet o tem ne želi razpravljati. Tukaj je en izmed predlogov, o katerem lahko razpravljamo in ki ga lahko vzame tudi koalicija za svojega, takšnega ali drugačnega. Nihče si ne lasti teh predlogov, ti predlogi so splošni, ne glede na to, ali jih daje NSi ali SDS ali kdor koli. Ampak zavržiti to v prvi obravnavi pa dejansko pomeni, da je to zaradi tega, ker so dali ta predlog z napačne strani. Drugače sploh ne morem razmišljati.

Ne iskanje rešitev. Sami govorite, da je delo preveč obdavčeno, minister za finance govori o tem, da je delo preveč obdavčeno. Tukaj je ena izmed možnosti, da bo delo manj obdavčeno. Tukaj je ena izmed možnosti. Ampak se to pač ne zgodi. Ne glede na to, če se vrnem na začetno merilo, ki je, koliko je znesek dobrin – blaga in storitev, izdelkov in storitev –, ki so potrebni za dostojno človeško življenje. Teh se ne obdavčuje. Teh se v državah, ki stavijo na človeka, na svojega državljan, oziroma državljanke ne obdavčuje, to ni moralno niti etično. Ne obdavčuje se jih z dohodnino, tako ali tako so obdavčeni potem ti izdelki pa storitve z davki na dodano vrednost. To ni moralno in to je nestrokovno, da se obdavčuje, in še kaj drugega verjetno.

Jaz bom seveda ta zakon podprl, zato da se v nadaljevanju tudi najdejo ustrezne rešitve. Lahko se mi pogovarjamo o deficitu in tako naprej. Kaj je pomembno? Človek je pomemben, državljan in državljanke. Ne samo reševati in iskati izgovore z nekimi makroekonomskimi podatki, kako je to v nasprotju, in to pri rešitvah, ki se nanašajo na državljan in državljanke. Tudi to je malo sprieno. To niso argumenti. Vedno se bo poiskalo makroekonomske težave in tako naprej. Jaz ne vem, koliko so ljudje zainteresirani za makroekonomske težave. Ljudje so zainteresirani za to, koliko dobijo denarja, podjetja so zainteresirana za to, koliko so konkurenčna. To je predlog, ki izboljšuje položaje ljudi, in predlog, ki povečuje konkurenčnost gospodarstva. Ne vem, če večino ljudi danes zanima, ali bo deficit 2,7 ali pa 2,6 % bruto družbenega proizvoda, karkoli za njih že to pomeni, morda pa tudi za koga.

Gre za ljudi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, gospod Jožef Horvat.
Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Rad bi se najprej zahvalil spoštovanemu mag. Širciju, ki ga jaz vidim kot

največjega davčnega strokovnjaka med nami devetdesetimi. Veliko smo skupaj delali že v mandatu 2004–2008 in tako naprej in sem vesel, da se je dotaknil ključnih načel davčne politike in omenil etičnost in moralnost davčnih rešitev, davčne politike.

Samo podkrepil bi rad s številkami to, kar je govoril gospod Širčelj, kar seveda najdete na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. To sem gledal zadnjič, ko smo interpelirali ministrico. Tukaj jasno govori o stopnji tveganja revščine. Vi veste, kolegice in kolegi, da 290 tisoč ljudi živi pod pragom revščine, to je blizu 15 % državljanov. Zdaj pa pogledajmo, kakšen je ta prag revščine, o katerem je govoril pravzaprav tudi kolega Širčelj. 2014 je bilo 7 tisoč 147 na letni ravni. Zato 7 tisoč splošna olajšava. Lani, torej 2015, se je malo znižal, 7 tisoč 111 evrov na letni ravni. Zato splošna olajšava za dohodnino. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič, priprava naj se gospod Janko Veber in gospod Marko Ferluga. Izvolite, gospa Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, spoštovani kolegi!

Prav je, da se o davčni problematiki pogovarjamo, kar dokazuje, da je to že tretji poskus realizacije Zakona o dohodnini. Prvi poizkus je bil poizkus Vlade v okviru mini davčne reforme. Drugič smo imeli na mizi skoraj identičen predlog. Na koncu je bil oblikovan tako imenovani hibrid, katerega osnova je ZUJF. S predlaganim zakonom se je kot začasni ukrep za dve leti spremenila lestvica za odmero dohodnine z zvišanjem meje med drugim in tretjim davčnim razredom ter s podaljšanjem četrtega razreda s 50 % davčno stopnjo. Pripravlja pa se nov načrt prestrukturiranja bremen vseh javnih dajatev. Pred nami je predlog, ki ukinja tako imenovano stopničasto splošno olajšavo in predlaga povišanje splošne olajšave na 7 tisoč evrov, ne glede na dohodek in letne uskladitve za zavezanca. Ne predvideva pa natančnega izračuna, za koliko bo manj prihodkov v proračun iz naslova dohodnine.

Na vprašanje v zvezi s finančnimi posledicami dviga splošne dohodninske olajšave je bil odgovor, kot smo že slišali, da bi povišanje splošne olajšave na 7 tisoč evrov ob ukinitvi dodatne splošne olajšave pomenilo izpad prihodkov v državnem proračunu za okoli 490 milijonov evrov.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovana kolegica, ta mikrofona očitno ne dela. Se lahko prestavite na sosednji sedež, lepo prosim, tega ugasnete in tistega prižgete? Hvala.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Bom nadaljevala. Upam, da ste me prej kaj slišali.

V koalicijski pogodbi smo zapisali, da bomo dohodninsko lestvico poskušali spremeniti tako, da bo prišlo do razbremenitev plač visoko kvalificirane delovne sile. Pozornost bomo posvetili boljšemu in učinkovitemu pobiranju obstoječih javnih dajatev, sprotne pobiranju davkov in rednemu plačevanju davčnih obveznosti. Spomnimo se, da je bil pri zadnji novelizaciji tega zakona konec leta 2015 ravno na zahtevo Poslanske skupine Desus podaljšan četrti dohodninski razred s 50 % davčno stopnjo. Predvsem pa veskozi zagovarjamo, da če že spreminjamo dohodninsko lestvico, potem jo moramo oblikovati tako, da razbremenimo srednji sloj prebivalstva, ki je davčno nesorazmerno obremenjen.

Predlog predlagatelja ne podpira pravične in enakopravne obravnave zavezancev, zato bomo predlog novele zavrnil, saj vsi zavezanci ne prejema enakega letnega dohodka in niso enakega socialnega statusa, kar nam je pri posamezniku še posebej pomemben faktor pri oblikovanju dohodninske zakonodaje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, priprava naj se gospod Marko Ferluga in mag. Anže Logar.

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Mene veseli, da praktično vsi, ki danes razpravljajo, tako predlagatelj kot tudi ostali predstavniki poslanskih skupin, opozarjajo na to, da je treba narediti korak naprej, predvsem pri tistih, ki imajo minimalne dohodke in pravzaprav težko preživijo dan, kaj šele mesec. Vendar se kljub vsemu ta predlog, o katerem danes govorimo, ne dotika samo teh, ampak se dotika tudi tistih najbogatejših. To je vedno en od skritih adutov predlagatelja, če lahko tako rečem, saj kljub vsemu praviloma predlogi za spremembo davčne zakonodaje s strani Nove Slovenije vendar prihajajo v to smer, da se poskuša v večji meri razbremeniti bogatejše in pri tem prikazati, da pomagamo tudi tistim, ki imajo manjše prihodke. Iz podatkov, ki jih lahko preberemo, oziroma del mnenja Vlade k temu predlogu zakona govori o tem, da če se uveljavi predlagana rešitev povišanja splošne olajšave na 7 tisoč evrov, pomeni to izpad prihodkov v državnem proračunu za okoli 490 milijonov evrov in da bi predlog pri odmeri dohodnine vplival na vse zavezance, ki uveljavljajo splošno olajšavo, pri čemer je bilo po podatkih za leto 2014 takšnih zavezancev nekaj več kot 970 tisoč. K sreči torej nimamo 970 tisoč takšnih, ki prejema recimo minimalno plačo v Sloveniji, ampak dejstvo je, da se ta zakon dotika tudi tistih, ki imajo bistveno boljše plače, namreč kar

98 % vseh zavezancev bo imelo možnost uveljavljati to olajšavo oziroma bo deležno tega zmanjšanja plačila dohodnine, ki je predlagan v tem zakonu. To je podatek, ki je razviden iz mnenja Vlade in mislim, da lahko govorimo o tem, da to drži. Moramo biti vendarle precizni in previdni, ko govorimo o tem, ali je treba ta zakon obravnavati ne samo danes in ali ga bomo obravnavali tudi na naslednjih sejah, ker bo najbrž težava, tudi če bomo obravnavali ta zakon recimo na drugi obravnavi, kako rešiti vsa ostala vprašanja, ki nastanejo.

Nastane pa dejansko tudi vprašanje, kako pojasniti občinam, da bodo brez recimo 200 milijonov evrov. To je en od postopkov, v katerem bo treba dobiti tudi mnenje občin. Močno dvomim, da bi se občine strinjale s tem, da bomo dodatno priškrnili njihove proračune za 200 milijonov evrov. Takšna je realnost. Še posebej ob tem, ko vedno znova poskušamo vendarle priti do tiste točke, da se povprečnina dvigne na tisto raven, ki jo imamo zapisano v zakonu in za katero menimo, da je potrebno, da občine lahko opravljajo nemoteno vse svoje naloge in zagotavljajo s tem tudi tisti razvoj, ki je dejansko potreben v vseh občinah in na celotnem teritoriju Republike Slovenije.

Kar pa se tiče teh razprav o dohodnini, bi želel še enkrat poudariti tudi predlog, ki smo ga že podali nekako tudi v obravnavo koalicijskim partnericam, zato da proučijo predlog dohodninske lestvice. Tudi mi namreč konkretno predlagamo, da ne plačujejo dohodnine vsi tisti, ki imajo manj kot 7 tisoč 200 evrov letnega prihodka. Vendar govorimo seveda o posebni olajšavi, torej samo za tiste, ki imajo letne prihodke manjše od 7 tisoč 200 evrov. Ne govorimo o 98 % zavezancev za plačilo dohodnine.

Potem seveda predlagamo tudi razbremenitev prav inženirjev in tistih, ki odločilno prispevajo k temu, da so naša podjetja konkurenčna tudi na tujih trgih. To je tudi ta prednost Slovenije. Naši prihodki v proračunu so ravno zaradi uspešnih podjetij na tujih trgih stabilni, kar je tudi ta bistvena razlika z ostalimi državami znotraj Evropske unije. To je tudi tisti razlog, zaradi katerega trdim, da ne bi bilo treba vpisati fiskalnega pravila v Ustavo. Moram priznati, da sem tudi v mnenju Vlade nekako pogrešal tudi opredelitev iz tega vidika.

Če je prišlo do dogovora, da se vpiše fiskalno pravilo v Ustavo, potem pač takšni zakoni žal ne morejo prihajati v proceduro. Ampak ravno Nova Slovenija recimo je bila tista, ki še danes najbolj zagovarja fiskalno pravilo, ampak fiskalno pravilo dejansko pomeni, da jemljemo tistim, ki imajo najmanj, in ohranjamo bogat status tistih, ki imajo danes največ. Vmes pa ne smemo posegati, ker smo sprejeli fiskalno pravilo in smo zvezani, da spoštujemo to, kar smo zapisali v Ustavo.

Jaz sem za fiskalno pravilo, ampak v tistem trenutku, ko bo tudi minimalna plača vsaj tisoč evrov in seveda ostale plače temu

primerne, potem pa dajmo v Ustavo zapisati, da ohranjamo takšen status za rodove tudi vnaprej. Če pa fiskalno pravilo zapišeš v Ustavo v trenutku, ko je kriza, ko si jemal ljudem in to potem dvigneš na ustavno raven, je pa to seveda neživljenjski ukrep, ki ga Slovenija nikakor ne bi smela sprejeti, ker ima bistveno bolj zdravo gospodarstvo kot pa recimo druge države, ki so šle v to ali pa se jih poskušajo prisiliti, da gredo v to.

Ampak naj se za hip vrnem nazaj na dohodninsko lestvico. Predlagali smo torej, da vsi tisti, ki imajo letne prejemke 7 tisoč 200 evrov, ne plačujejo dohodnine. Predlagamo tudi nov dohodninski razred, in sicer dvig zgornje meje 27 % razreda na 30 tisoč prihodkov letno, torej podaljšamo 27 % vračilo dohodnine do tistih, ki imajo 30 tisoč prihodkov letno, in predlagamo nov dohodninski razred, ki gre od tistih, ki prejemajo 30 tisoč evrov prihodkov letno, do tistih, ki prejemajo 50 tisoč dohodkov letno z obdavčitvijo potem na 34 % stopnji.

Danes praktično vsi, od 18 tisoč dobrih ali pa slabih 19 tisoč evrov do 72 tisoč evrov, plačujejo dohodnino po 41 % stopnji. Ravno tu, ko želimo zmanjšati z 41 % za vse tiste zavezance, ki imajo plačo recimo 30 tisoč evrov letno ali pa do 50 tisoč evrov letno, je razvojni potencial Slovenije, ki ga lahko nagradimo zato, da bo še uspešnejši, in za katerega bomo lahko rekli, da smo nekaj konkretnega naredil, da ne bodo iskali službe v Avstriji ali pa v drugih državah, ki imajo manj obremenjeno delo, ampak moramo povedati, bistveno bolj obdavčen kapital. V Sloveniji imamo pač trenutno 17 % obdavčitev dobička, v Avstriji 25 % obdavčitev dobička. Zato imajo seveda tudi to možnost oblikovanja višjih plač, ki jih prejemajo ljudje, kot pa mi v Sloveniji.

Te možnosti so, vendar brez tega, da pogledamo realno, za kaj gre, je vsaka taka rešitev lahko v škodo predvsem tistim, ki morajo že danes prejemati iz proračuna tudi določene socialne transfere. Če zmanjka v proračunu 200 milijonov – če govorim ta hip samo o državnem, ker čeprav je znesek 490 skupen, 200 približno odpade na občine –, od kod bomo vzeli denar, da bomo pomagali tistim, ki dejansko imajo nekaj več kot minimalno plačo, ampak še vedno ne dovolj za dostojno življenje, v proračunu si bomo pa zmanjšali prihodke za 200 milijonov. Na to vprašanje moramo imeti tudi odgovor, kako bomo torej zaprli to vrzel, da bomo lahko zagotavljali tudi drugim dostojno življenje skozi te transferje, do katerih so upravičeni. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Mislim, da se po vsebini vsekakor nanaša na isto zadevo, ko sem govoril o olajšavi, ki naj bi pokrila vse življenjske potrebščine v tem merilu

oziroma kriteriju, in o stopničastih olajšavah, kar zdaj govorimo.

Merilo je, da za vse ljudi velja, da nujne življenjske potrebščine niso obdavčene z osebnim davkom, z dohodnino. Dohodnina je osebni davek. Kako se pa ureja bogate, revne, bolj bogate, manj bogate, srednji sloj in tako naprej? Z davčnimi lestvicami, s stopnjami davka. Tisti, ki nimajo dovolj za preživetje, se jim da socialne transferje in tako naprej. Socialni transferji ne morejo biti obdavčeni z dohodnino, to je nelogično, kot so recimo že lahko danes. Zaradi tega, da bom prav razumljen, se splošna olajšava prizna vsem, merilo pa so nujno življenjske potrebščine ali življenjske potrebščine za dostojno življenje, kot je rekel gospod Veber, se popolnoma strinjam. Tako je potem treba narediti sistem in o tem govorimo. V Avstriji imajo tudi univerzalni otroški dodatek za otroke do 24 leta, ki ga dobijo vsi otroci, ne glede na bogastvo staršev. Vsi ga dobijo. Tukaj govorimo o univerzalni davčni olajšavi, če želite tisti, ki vam je bližje univerzalni, temeljni in tako naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, predlagatelj.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Odgovor na razpravo kolegice iz Desus – če nikakor znotraj koalicije ne bi mogli doseči uskladitve brez stopničaste olajšave, bi mi tudi na to pristali. Sem vam že izračunal, da če bi se recimo odločili, da tisti, ki imajo plačo manjšo ali enako minimalni plači, ne plačajo nič dohodnine, mora biti splošna olajšava 7 tisoč 385 evrov, ne plačajo nič. Mi bomo to podprli. Lahko bi šli tudi v drugo rešitev, da je splošna olajšava enaka letnemu pragu tveganja revščine, kar je vsebina razprave mag. Šircija, recimo iz leta pred. Potem smo na 7 tisoč 111.

Kolega Vebra bi rad majčkeno korigiral. Nova Slovenija ni podprla Zakona o fiskalnem pravilu, da bi jemali najšibkejšim, ampak nasprotno, da bi najšibkejši dobili več. Ker Zakon o fiskalnem pravilu mora siliti državo, da se drži iste stalnice kot vsak podjetnik. V vsakem podjetju, če je notri kdo kdaj sedel, so spremembe in racionalizacija edina stalnica. Stroške je treba gledati. Podjetnik gleda stroške. To je neusmiljen boj.

Ne vem, kdo je že kdaj v tem mandatu naredil kaj na racionalizaciji te države. Jaz se ne spomnim.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Samo kratko pojasnilo glede škodljivih posledic fiskalnega pravila.

Koliko investicij bi lahko v Sloveniji danes že potekalo, pa jih ne smemo izvajati, ker je sprejeto fiskalno pravilo? To je dejstvo. Če

poslušate finančnega ministra, ne smemo najeti kredita tudi pri Evropski investicijski banki po 1 % obrestni meri s 5-letnim moratorijem na začetek odplačevanja in podobno. Slovenija izgublja ravno zaradi tega, ker ni investicij. Ko imaš investicije, imaš delovna mesta, ni treba plačevati iz proračuna pomoči ljudem, ampak je treba delovna mesta zagotoviti. Fiskalno pravilo je omejilo zagotavljanje delovnih mest, ker ne moremo investirati toliko, kolikor bi ta hip lahko, če tega ne bi zapisali v Ustavo in sprejeli tega zakona. To je dejstvo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Predlagatelj, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Koleg Veber je pozabil predstaviti pogoje. Mi smo trenutno zadolženi do stopnje 80 % BDP. Zato je problem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replike na repliko ni.

Gospod Marko Ferluga ima besedo, priprava naj se mag. Anže Logar in gospa Ljudmila Novak.

Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Razprava o zlatem pravilu je verjetno adekvatna tudi v tem primeru, ampak vsekakor razumem namen tega predlagatelja, se pravi Nove Slovenije, da želi znižati davčni primež. To je bistvenega pomena in to, tudi kar se tiče našega stališča, podpiramo.

Ampak mislim, da je prej treba vse strukturne ukrepe nekako temu primerno urediti. Tukaj je zdaj spet tista debata, koliko časa bomo potrebovali, ali je to skladno s trenutno situacijo, ampak dejstvo je to, kar sem na začetku povedal, in sicer da je fiskalno pravilo tisto, po eni strani lahko rečemo omejujoče, po drugi strani pa zavezujoče, ki nas nekako drži v temu, da moramo imeti vse ukrepe uravnotežene. Da bi se premaknili k tej zadevi, se pravi k prestrukturiranju davčnih bremen, kar mislim, da je poanta in tudi signal Nove Slovenije, ki ga tudi v SMC podpiramo, in ker želimo oboji razbremeniti gospodarstvo, je treba povedati tudi to, da lahko ta strukturni primanjkljaj oziroma ta želja privede do tega, da imamo primanjkljaja več kot 1 %, kar bi pomenilo 490 milijonov. Potem je Vlada na podlagi nekega modela ocene ugotovila, da bi lahko na ta način dobili 20 milijonov, vsekakor pa ne bi mogli pokriti izpada tistih 490 milijonov evrov. Mislim, da se Vlada in vsi mi nekako zavedamo, da je treba pripraviti ukrepe za zmanjšanje obremenitve dela, nenazadnje je to povedal tudi minister Počivalšek ob vsaki priložnosti, ko ima to možnost. To je tudi namera Vlade in Ministrstva za finance, tudi državna sekretarka je

omenila, da se pripravljajo na področju davčnega prestrukturiranja ukrepi. Vendar moramo biti vedno fokusirani na to, da morajo iti rešitve v smeri tega, da ne bi povzročali negativnega učinka na državni proračun, ker moramo pa se vsi jasno zavedati, da imamo eno vrečo in da ne glede na to, ali to vrečo premikamo malo na levo ali malo na desno, še vedno ostane ta vreča. Zato ob upoštevanju fiskalnega pravila, ki nas omejuje, se pravi na odpiranje, imamo tudi ta en vir, in ne smemo zdaj naenkrat narediti nekih hitrih ukrepov, ki bi sicer bili všečni in bi bili mogoče tudi za individualne prebivalce dobri, ampak bi pa dejansko v širši sliki imeli svoje negativne posledice.

Jasno je tudi – tukaj mislim, da imamo vsi isto vizijo –, da sta podpovprečno obremenjena premoženje in kapital in da se na ta segment mogoče treba malo več fokusirati. Mislim, da je pravi pristop Vlade v smeri tega davčnega prestrukturiranja, da bo delo manj obremenjeno, ker če pogledamo samo podatke, ki jih ima Evropska komisija oziroma ki jih je Evropska komisija obelodanila, smo po obremenitvi z davki in prispevki pod povprečjem Evropske unije, ker za Slovenijo znaša nekje 37 % bruto domačega proizvoda oziroma, v Evropski uniji pa je to 40 %. Tako da se ne more tako enoznačno reči, da se pri nas pobere več davkov kot pri drugih državah. Je pa težava struktura davkov, o čemer mislim, da se vsi strinjamo. Slovenija odstopa od povprečja prav pri tej obremenitvi dela s prispevki za socialno varnost in potrošnjo. Mislim, da je treba delati na tem in – kakor sem še poudaril – da sta podpovprečno obremenjena premoženje in kapital. Tudi na tem segmentu bo treba delati.

Jaz torej v prihodnje pričakujem in čakam hiter odziv Vlade v tej smeri, se pravi v smeri zmanjševanja obremenitev dela. Kakor mi je bilo povedano in kakor sem seznanjen, to Vlada tudi počne, tako da pričakujem, da se bomo v tem letu o tem še bolj resno pogovarjali. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Anže Logar, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in gospod Uroš Prikl. Izvolite.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Gospod Ferluga, ki je govoril pred menoj, razmišlja s svojo glavo. To je dokazal v sredo, ko ni glasoval proti interpelaciji ministrice za delo Kopač Mrakove. Ampak s tem, kar je pa zdaj izrazil, pa mislim, da se tudi sam ne more strinjati. Rekel je, da so proti temu, da se naenkrat naredi ene hitre ukrepe. Mi smo leta 2016, nekje na sredi, v 2. členu pa piše, da zakon začne veljati z dnem 1. 1. 2018. To je

torej leto in pol. Če je za SMC leto in pol rokohitrsko sprejemanje nekih hitrih ukrepov, potem se res ne moremo čuditi, zakaj v tej državi ni reform. Vlada je v temu svojem dokumentu, s katerim je zavrnila predlog Nove Slovenije, zapisala: "Doseči davčno razbremenitev dela je sicer ena izmed prioriteta, ki si jih je zastavila Vlada ob nastopu mandata na ekonomskem področju." Dve leti, pol mandata, ena od prioriteta. Zdaj mi pa vi povejte, kaj ste naredili na področju razbremenitve dela.

Pa malce obrnimo. Kaj ste pa naredili na področju obremenitve gospodarstva in konkurenčnosti? Zvišali ste trošarine, trajno ste zvišali DDV, dodali nove obremenitve občinam, ZUJF niste sprejeli. Potem pa sredi mandata, ko Vlada ob tej svoji prioriteta nič ne naredi in ena opozicijska stranka predlaga svoj predlog, pravite, da ne smemo hiteti. Po dveh letih in po polovici mandata ne smemo hiteti.

Lepo je, da poslanci vladne koalicije povedo, da gre za zanimivo iniciativo oziroma kot je bilo že rečeno. Samo izpeljava potem ni prava, ko pravite, da zaradi pomislov pa tega ne boste podprli, ampak boste zadevo vzeli v obzir. Pri tej brzini, ko po polovici mandata koalicija reče, da ne smemo hiteti, in to za zakon, ki bi začel veljati šele čez leto in pol, me zanima, kaj šele pomeni vzeti v obzir. Je to desetletje, dvajset let? Predsednik parlamenta je v enem intervjuju rekel, da bo SMC vladala 12 let. Če boste to vzeli v obzir, v katerem mandatu boste začeli resno razmišljati, da bi izpolnili svojo zavezo iz začetka mandata, da davčno razbremenite delo? Povejte mi. Ministrstvo za finance v dveh letih ne pride z enim predlogom razbremenitve dela, vmes uvede davčne blagajne, dodatno bremeni mala podjetja in vsakega, ki posluje z denarjem, potem pa ugotovi, da je naredilo napako in zvišuje tisto stopnjo, do katerega lahko brez računa oziroma brez te davčne blagajne uveljavlja. Torej prizna napako, na kar smo mi tukaj že vse opozorili, potem pa pridete in rečete, da se o tem ne bomo pogovarjali.

Oprostite, jaz se tudi z izračunom ministra za finance ne morem strinjati, če pravite, da bi za milijon zaposlenih na leto to pridelalo 490 milijonov manko prihodkov, hkrati bi pa prineslo samo 20 % DDV. Če to zelo čez palec računamo, je to 490 evrov na osebo. Po vaši oceni bi vsaka oseba, ki dobi na leto teh 490 evrov, samo 100 evrov potrošila. Kam bi dala pa 390 evrov? V žep, v nogavico, v banko v Avstrijo, kam? Po eni strani sprejemate zakone o odpisu dolgov, po drugi strani pa ljudem legalno z zakonom in z olajšavo ne daste tega denarja. Kje je tukaj neka logika Ministrstva za finance ali pa sploh te Vlade? Jaz vam garantiram, da bi tisti z najnižjimi prihodki vse potrošili, ker rabijo to že za svoje življenje. Tisti z malo višjimi morda ne bi prvi dan vsega potrošili, ampak zagotovo bi s tem denarjem živeli, torej bi ga potrošili, bi kupovali druge dobrine. V vsakem primeru bi se ta denar vrnil nazaj. Kajti nihče teh

490 evrov v povprečju na leto ne bi zalagal pod žimnico do konca svojih dni, davčna blagajna bi bila pa prikrajšana za ta denar.

Ko se tako zoperstavljam vsem ukrepom, ki bi na neki način ljudem dali kisik za vsakdanje življenje, ni nobene težave, ko govorimo recimo o tem, da država vzame. Ko je kljub gospodarski rasti trajno sprejela povišanje DDV za 2 %, je s tem vsem nam državljanom vzela 240 milijonov evrov. Tukaj torej ni nobene težave. Ko država vzame iz naših denarnic, ni nobene težave. Naprej. Ker se neki minister spomni, da mora Sava iti na SDH iz DUTB, je pač dodatnih 40 milijonov oziroma 50 milijonov evrov, čeprav to pomeni še dodatne stroške za DUTB, dodatnih 50 milijonov, spet ni nobenih težav. Potem imamo migrantsko problematiko – 123 milijonov evrov, nobenih težav. Ko pa pride do vprašanja, da naj država zmanjša samo sebe, torej aparat, in da ta denar direktno v denarnice davkoplačevalcev, takrat pa nastane problem. Ne bomo preživeli, sploh se ne da to rešiti. Vidim, da mi je zmanjkalo časa, čeprav bi še kaj povedal. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga ima repliko.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala. Jaz moram samo replicirati na gospoda Logarja.

Jaz nisem rekel, da ne hiteti, jaz sem rekel, da je treba narediti prej strukturne spremembe. Kolikor se to jemlje. Jaz se strinjam, vi se lahko smejete, vi ste tukaj stari borci, tako da je meni to vse jasno.

Brzina teh strukturnih ukrepov je stvar debate. Da smo leto in pol tukaj, je dejstvo. Jaz bom naredil eno drugo vprašanje. Kaj se je do zdaj – v teh 25 letih – naredilo, da bi se to prestrukturiranje davčnih bremen zgodilo? To je pa spet eno veliko vprašanje.

Če verjamete ali ne, mi pritiskamo tako na Ministrstvo za finance in na Ministrstvo za gospodarstvo, torej na oba, da bi to izpeljali in da bi naredili te ukrepe. Lahko tudi debatiramo, koliko so ažurni, koliko imajo volje, da to naredijo, vse je stvar debate. Ampak dejansko delamo in si resnično želimo – tako SMC kot jaz in kot recimo Tilen, ki imamo te zadeve nekako v vidu –, da se to breme davčnih bremen nekako prestrukturira.

Drugič, DDV ni zvišala ta Vlada, ampak Alenke Bratušek. Samo toliko, da smo si razjasnili pojme.

Obremenjevanje ali ne obremenjevanje podjetij z davčnimi blagajnami je tudi stvar ene debate, govorimo pa zdaj dejansko o tem, koliko bi si želeli to prestrukturirati davčna bremenja. Mislim, da je to pomembno. Kot sem že prej povedal, se ta vlada in ministrstvo zavedata, da sta in kapital in premoženje premalo obdavčeni. V tem segmentu je treba nekaj narediti, tudi glede tega, ali je 13 plača ali je ni.

Mislim, da je tukaj še dosti stvari za urediti, ampak to je tudi na gospodih na drugi strani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Pripravita naj se gospod Uroš Prikl in Iva Dimic. Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Tudi jaz podiram socialno državo, vendar si mi različno predstavljamo, kaj je to socialna država. Zame je socialna država takšna, ki naredi vse za to, da ljudje lahko normalno delajo, plačujejo davke in od svojega dela tudi živijo, država pa poskrbi za tiste, ki si sami iz takšnih ali drugačnih razlogov ne morejo pomagati.

Ustrezna davčna politika je tudi zame del socialne države. To, kar mi predlagamo, torej višja davčna olajšava, bo pripomoglo k temu, da bo potem potrebnih manj socialnih transferjev. Jaz mislim, da je za ljudi tudi ponižujoče, če delajo in imajo vsaj minimalno plačo, ampak od tega ne morejo živeti. Zame so socialni transferji lahko za nekoga tudi ponižujoči. Zato pustimo, da je tista plača, ki jo ljudje dobijo, potem pravično in primerno obdavčena in ni potrebnih toliko transferjev ali različnih štipendij. Zakaj mora država nenehno posegati v življenje državljanov z nepotrebni ukrepi?

Ko smo imeli interpelacijo, smo slišali, kaj vse sta ta ministrica in vlada naredili, da so se povečali socialni transferji. Zame je to zelo slaba politika. Jaz se s tem ne bi hvalila. Zame je uspešna država tista, kjer ljudje ne potrebujejo socialnih transferjev, ker lahko živijo od svojih plač. Zato to zame ni nobena pohvala.

Kako se je zmanjšala brezposelnost? Zakaj? Ker ljudje nimajo dela in gredo tudi čez mejo. Hvala bogu, da tam potrebujejo to delovno silo in lahko ljudje zaslužijo. Kaj pa mi naredimo? Pri nas pa morajo spet plačati tisto razliko in vsi vemo, da imamo problem, ker so se združili s Civilno iniciativo Apače. Ko jaz tehtam te stvari, se tudi sprašujem o tem, da so si poiskali tam delo, tam je višja davčna olajšava, mi pa jih tukaj dodatno obremenimo. Hkrati pa ni prav, ker smo tudi mi tako visoko obremenjeni, torej smo v neenakopravnem položaju, ker če bi njim to oprostili, bi pa ostala pri nas tako nizka davčna olajšava. Ko smo mi to tehtali, smo prišli do te rešitve, da to naredimo za vse državljane enakopravno. Kolikokrat slišimo v tem parlamentu, da ni prava politika varčevanje, ampak moramo trošiti. Kolikokrat smo to slišali od Združene levice, od SD, pa verjetno še od koga? Kako bomo pa trošili, če nimamo denarja? Trošimo lahko, če ga imamo. Tudi večja davčna olajšava bo pripomogla k temu, da bodo ljudje lažje trošili, pa še bolj spodbudno gospodarsko okolje bomo na ta način ustvarjali. Zato sem prepričana, da gre naš predlog v pravo smer in da bi z neko pametno razpravo ter morda s kakšnimi dopolnitvami lahko prišli tudi

do ustreznega rezultata. Potem pa ne bi bila potrebna neka civilna iniciativa Apače, ki bi vlagala takšne in drugačne predloge, ampak bi vse državljane postavili v enako izhodiščno situacijo. Strinjam se s tem, da tisti, ki so bolj pridni, bolj podjetni, bolj ustvarjalni, bolj delovni, da imajo več in plačujejo že sedaj višje davke, saj bodo tudi še naprej plačevali višje davke. Vi pa nam ves čas, ali pa vsaj nekateri, hočete dopovedati, kot da tisti, ki imajo večje plače, ne prispevajo toliko v državno blagajno. Seveda več prispevajo, pa potem ni takih olajšav pri plačevanju vrtca, ni štipendij, in tako naprej. Tako se na koncu človek res vpraša, ali se komu splača, da ima toliko višjo plačo, ker na koncu mu pravzaprav od tega skoraj nič ne ostane; tisti, ki pa imajo najnižje – jim privoščim, da bi imeli višje –, pa morajo prejemati neke socialne transfere.

Tako si še enkrat želim, kot smo že nekajkrat vendarle uspeli iskati skupaj boljše rešitve, da bi tudi ta zakon bil v prvi obravnavi sprejet in da bi potem naredili tudi skupaj določene dopolnitve, da bi potem lahko tudi zaživel v življenju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravita naj se gospa Iva Dimic in gospod Tilen Božič.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Mene na nek način veseli ta razprava v tem smislu, da nekako vsi skušamo po svojih najboljših močeh poiskati rešitve; poiskati rešitve, ki bodo v interesu državljanov in državljanek in seveda posledično tudi države. Pa vendar! Že v uvodnem nastopu sem oziroma v obrazložitvi stališča poslanske skupine, prav tako je nekaj ključnih poudarkov moja kolegica Marija Antonija Kovačič povedala, da se v Desusu zavzemamo za takšno davčno politiko, ki bo pravična in bo na nek način obremenila bolj tiste, ki imajo višje prihodke, višje dohodke, razbremenila pa seveda tiste, ki tega nimajo. Osnovna poanta pa, da dohodninsko zakonodajo gledati ločeno od fiskalne, ločeno od politike transferov je seveda nesmiselno. Je treba vse skupaj gledati. Mi enostavno nismo za, nam se zdi takšna rešitev neustrezna in nepravična. To je dejstvo. Da podkrepim: ne davčnim olajšavam v interesu privilegiranih. To enostavno je za nas nesprejemljivo, to ni sprejemljivo za socialno državo v pravem pomenu besede. Če pa vendarle prisluhnem predlagatelju, seveda se zavzema za to, da na nek način razbremenimo čim večji krog ljudi, tudi tistih z višjimi dohodki, večjimi prilivi, da bo večja potrošnja; ampak jaz se sprašujem, s tem konkretnim ukrepom, z dvigom na 7 tisoč evrov davčne olajšave, ali bomo ves ta izpad lahko nadomestili s potrošnjo. Dragi moji, to je pol milijarde, 490 ali koliko milijonov so na finančnih

izračunali. Prepričan sem, da enostavno ne bomo uspeli novelirati, nevtralizirati vsega tega izpada z večjo potrošnjo s temi multiplikativnimi učinki in tako dalje. In kaj bomo potem naredili, ko se bodo postavile težnje, ne težnje, potreba za takšnimi in drugačnimi transferji, za dvig pokojnin, ki se do letošnjega leta deset let ni delal – ja kako bomo potem ta sredstva zagotovili? Ne vem, s čim.

Zelo lepo je, da se primerjamo z državami, ko nam to seveda ustreza. Jaz bi si želel, da je čim manjša obremenitev, da nič ne rabimo plačevati, pa da nekje z neba pada ta denar za socialno ogrožene, za upokojene, za otroke in tako dalje, ampak enostavno ne gre. Ne gre. Ko se pogovarjamo o fiskalni politiki, o obdavčevanju generalno, bi si seveda želel višje, dosti višje obdavčitev kapitala. In ko primerjave delamo z državami, kjer je morda res nekoliko manj obremenjen končni uporabnik, če hočete stroški dela; ja tam pa je višja obremenitev kapitala in to gre eno z drugim.

Kolega Horvat je govoril, osnovna poanta podjetništva je rezanje, zniževanje stroškov. Seveda čisto legitimno razmišlja in pravilno razmišljanje, ekonomično razmišljanje. Samo upam, da v tem razmišljanju niso zajeti tudi stroški zaposlenih oziroma zaposlenih kot tisti, ki so za mnoge – pa ne govorim za vse, hvala bogu –, za vse tiste podjetnike neobdobje strošek in ga je treba zminimizirati, s tem pa tudi pravice delavcev zminimizirati do fundamenta. Seveda želim, da temu ne bi bilo tako. Rezime v celi zgodbi: pričakujem morda ali pa se že veselim v kakšni nadaljnji razpravi tudi zgodbe o tako imenovanem UTD – univerzalnem temeljnem dohodku. O njem se velja pogovarjati, je mogoče na nek način nadaljevanje te razprave danes.

Kar zadeva predlog novelacije Zakona o dohodnini pa še enkrat poudarjam: ne, ne in ne – preprosto iz razloga, ker ni po mojem okusu in po mojem razmišljanju ni ustrezen in ni pravičen. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Izvolite, predlagatelj, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Kolega Uroš Prikl ve, da se Nova Slovenija zavzema za socialno tržni model gospodarstva. Čez 35 obiskov smo naredili po terenu pri malih, srednje velikih, mikro podjetnih, obrtnikih od leta 2012. Kolega Prikl, skupni imenovalec teh podjetnikov, lastnikov direktorjev je: naše največje bogastvo so naši delavci. Še kako si mi prizadevamo, da bodo imeli boljše plače. Sramotno je zdaj, da ima okoli 40 tisoč ljudi minimalca. Sramotno! In sramotno je tudi to, da tisti, ki izigravajo, da ne plačujejo prispevkov, da še nihče ni v zaporu. To je pa vaša naloga.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravi naj se gospod Tilen Božič.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Kolegice in kolegi, državna sekretarka!

Zakaj se vedno znova sprašujem, mora biti Slovenija na področju, kar se tiče dohodnine, kar se tiče oblike pobiranja davščin, tako specifična država znotraj evropskih sosednjih držav? Splošna olajšava, ki jo sedaj imamo, in je to na 3 tisoč 302,70 evra, ni primerljiva evropskim olajšavam. Mi pa govorimo, da bo Slovenija evropska država, Švica v malem, pa ko Nova Slovenija predlaga, dvignimo splošno olajšavo na 7 tisoč evrov, ker bomo razbremenili tiste, ki v naši državi prejemajo najnižje dohodke, minimalne dohodke, rečete: ne.

Ampak zdaj me samo nekaj zanima, kolegi iz Desusa, jaz grem pa korak dlje, kot je šel moj kolega Jožef Horvat. Se Desus strinja, da rečemo, da tisti, ki v tej državi prejema minimalno plačo ali manj, je oproščen vseh davščin? Ne plača nič dohodnine. Se strinjate? Mislím, da je to pravi korak in pravi signal za vse tiste, ki v tej državi prejemajo tako sramotno nizke dohodke, da ne morejo preživeti skozi mesec sebe in svoje družine. In potem poslušamo o otroških dodatkih, o šolskih skladih, kjer se zbira denar za tiste, ki ne morejo iti na nek šolski izlet ali ekskurzijo. Govorim o tistih, resnično, kolega Horvat je rekel, da jih je 40 tisoč. Pa mi tem 40 tisočim pomagamo! Pomagamo in hkrati ustvarjamo klimo v tem našem socialno tržnem gospodarstvu, da bo vendarle šel en korak naprej in da bomo vsi delali v isto smer, da se te sramotno nizke plače dvignejo in da ljudje lahko zaživijo. Ker dejansko razumem, bomo rekli, nekaj so evropske direktive, ampak veste, mi se na evropske direktive ali pa na Evropo izgovarjamo takrat, ko ne želimo povedati, da smo sami krivi za stanje v državi. Mi sami smo rekli, da naši delavci zaslužijo samo 3 tisoč 302,70 evra olajšave za dohodnino. To ni rekla Evropa.

In še enkrat poudarjam, kolegi iz Desusa ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tilen Božič, nato imamo pa še sklepni del. Izvolite, gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Tokrat imam res, moram priznati, dosti časa, vsaj kot vidim po uri, še 22 minut, tako da lahko kakšno stvar tudi malo na širše zastavim.

Ena izmed teh zanimivih, ki bi jih hotel širše zastaviti, je bila ena razprava, ki je omenjala Lafferjevo krivuljo. To se pravi, ta koncept, tista krivulja, ko imaš na eni strani skupaj pobranih davkov, spodaj imaš, se pravi, recimo, davčno stopnjo od nič do 100, in potem gledaš, v kateri točki iščeš maksimum, v kateri točki boš pobral glede na davčno stopnjo, ki jo

imaš, največ davka, in kdaj začneš, kot je rekel, mislim, da gospod Pogačnik, tepsti oziroma brcati mrtvega osla. Prva zadeva, ki jo je treba tu po mojem mnenju izpostaviti, je ta, da je Lafferjeva krivulja teoretičen koncept in zgolj teoretičen. Nikjer v življenju ne obstajata takšni dve spremenljivki. Mi imamo plejado davčnih stopenj, imamo plejado spremenljivk, ki dejansko vplivajo na to, koliko davkov bo nekdo pobral.

Če pogledamo, izolacija takšnih spremenljivk, da bo to tako funkcioniralo in da boš ti ugotovil, kje ta točka je, je praktično nemogoče. Če dam primere kako to, da bo to nekako bolj jasno. Kaj pomeni, da izolacija na nek način ni mogoča, se pravi, da ti rečeš, znižamo davke in na koncu bo pobranih več davkov. In potem je bil dan primer ZDA, tam začetek 80. let. Verjetno v tistih dveh, treh letih, ko so tudi za 50 % dvignili proračun za vojsko, ni imela vpliva na to. Najbrž ekstenzivna monetarna politika ravno v tistih letih ni imela vpliva na to. Hočem reči, tukaj so določeni učinki, ki so izjemno veliki in to, da ti določenemu, tistemu top 1 % znižaš ali pa top 10 % znižaš davke in da zaradi tega boš ti pobral več davkov, v takšnih tektonskih premikih, ki so jih oni takrat doživljali, mislim, da jih je statistično značilno izločiti iz tega sistema po moje nemogoče.

Druga zadeva, to se je predvsem večkrat pokazalo kot neka fraza. Se pravi, tam imate, v ZDA imate en čas eno stran, en čas drugo, demokrate in republikance; ko bodo prišli republikanci, boste imeli Lafferjevo krivuljo in tisti stavek, ki ga bodo ves čas ponavljali, in ko boste imeli demokrate, boste imeli obratno varianto. Tudi če boste pogledali, kako rastejo davki, kako se gibljejo, en čas gredo gor, en čas gredo dol in vedno lahko, se pravi, skoraj s 100-odstotno verjetnostjo boste zadeli, če samo ugibate, ali so bili takrat demokrati ali republikanci. Tako so to pač neki ideološki koncepti in zdaj utemeljevati neke spremembe na ideološkem konceptu, mislim, da ni primerno, je treba gledati še vse kaj drugega. Ker potem lahko pridemo tudi do takšnih zgrešenih ugotovitev, pa poglejmo, kaj jaz vem, koliko ima obremenjene plače Danska, kolik je ta davčni primež na Danskem ali v Belgiji, konec koncev, ker mislim, da so oni tam že na 55 %, in ugotoviš, da potem oni pa res že dosti časa brcajo v tega mrtvega osla. Ne rečem, da niso tam prekomerno obremenjeni, ampak hočem reči, da niso stvari tako enoznačne. Tako tu ne gre za dve spremenljivki ali dvodimenzionalnost, tu imamo vedno 100- in večdimenzionalnost in izločitev ene same ali dveh je po mojem mnenju nemogoča. To je lahko res zgolj nek teoretičen diskurz, ne moremo pa priti, če bi se kdo rad s tem malo več ukvarjal, sicer imaš neoliberalno strujo, ki govori eno, na drugi strani lahko pogledate malo bolj novejšo, kar so bili kakšni komentariji, ne vem, od kakšnega Krugmana, pa se potem tam najde tisti drugi del, ker imate kritiko vedno na obe strani.

Potem kar se tiče teh primerjav, ker sem že prej omenil Belgijo, recimo. Zanimivo je, da v gradivu, ki smo ga dobili, imamo notri Avstrijo, Italijo, Finsko. Če pogledate davčni primež teh držav, so vse nad Slovenijo. Vse tri. Če gremo: Slovenija 42,6, Finska 43,9, Italija, mislim, da je 49, za Avstrijo se opravičujem, mislim, da je tam okrog 50 oziroma tik pod, nekje tam mora biti. Ampak, zagotovo nad Slovenijo.

Če pogledamo naprej, da je iniciativa prava; iniciativa je prava v tistem delu, ko govorimo o tem, da je ta stopničasta olajšava, pristop je nekako nepravičen. Za tisti en cent lahko pride nekdo v situacijo, da mora 10 evrov več plačati dohodnine, se pravi, pri praktično enakem bruto dohodku ima bistveno različen neto dohodek in to ni fer, da nekdo ima takšno razliko v davkih.

Je pa potem druga zadeva. Ko se pogovarjamo naprej o tem, kaj pa se zgodi pri tako veliki spremembi; se pravi, da ti rečeš, sedaj bodo pa vsi imeli splošno olajšavo 7 tisoč evrov, in potem tisti učinek 490 oziroma blizu pol milijarde evrov, pridemo pa do tiste karikature, ki je bila par dni nazaj, se mi zdi, da boljše ponazarja to situacijo. Mislim, da je bil tam Mramor, pa en otrok, mislim, da drži neko liziko ali nekaj takšnega, in potem on od zadaj iz žepa vzame dinarčke. In to funkcionira tako. Tista bi boljše ponazarjala – ta karikatura. Zakaj? Zaradi tega, ker nekdo – in to ste sami povedali, da bi približno 6 evrov na mesec nekdo takoj zaslužil. Če mi na ravni občin znižamo sredstva, že sedaj bi lahko bila, vsi bi si želeli, da bi bila višja, ampak niso, ranga tam 200, 250 milijonov evrov. To pomeni, da bo nekoga, ki ima otroka in ima že tako nizko plačo, pripeljalo tja, da mu bodo naenkrat rekli, veste, vi pa ne boste imeli več subvencioniranje, ne vem, 70-, 80-odstotno, ampak veste, sedaj se je malo spremenila situacija. Veste, tisti, ki imajo zelo visoke plače, plačujejo sedaj skoraj 2 tisoč evrov manj na leto v skupni proračun in zaradi tega boste pač vi, ne vem, 500 evrov več. Ampak 500 evrov za nekoga takega pomeni bistveno več. Lahko pomeni za njega hude težave. Predlagatelj se je že nekajkrat skliceval oziroma navezoval, recimo, na določene fraze, češ, gre za otroke in tako naprej. V tem primeru res gre za otroke. Nekdo, ki ima doma dva mulca in dva starša na nizkih plačah, da mu to narediš – ne vem, kaj naredijo. Res ne vem. Da ima na letni ravni, ne vem, kar naenkrat od nekod mu pade, pa ima tisoč evrov več stroška na letni ravni za vrtec. To so stvari, ki nekako ne gredo točno skupaj.

Se pravi, če mi delamo pri tistih, ki imajo res nizke dohodke in gre tam za 5, 6 evrov pa potem preko sistema transferjev zgubijo bistveno več, je to na nek način tudi zelo nerodno in težko utemeljevati. Ker ko mi gledamo krivuljo obdavčitve, ne gledamo samo dohodnine, socialne prispevke. Gledaš vedno tudi nek kompozit; vzameš, ne vem, primer očeta ali pa nekoga, ki je sam v gospodinjstvu – mati, kakorkoli že, ni nujno, da mati, oče, ampak je sam –, pogledamo njega, pogledamo nekoga,

ki je samohranilec, mati ali oče z otrokom, pogledamo, kakšen je učinek, se pravi vseh transferjev, se pravi, koliko je njegov razpoložljiv dohodek, dveh staršev z enim, dvema, tremi otroki – različne kombinacije. Široko gospodinjstva gledamo potem tudi. Za vsak tak razred narediš krivuljo, v kateri ugotoviš, v red, pospešuje prehitro, prepočasi, bi moralo drugače, več prerazporejanja, manj prerazporejanja. In kar je najmanj pravično, je to, da v takem grafu ti kar naenkrat najdeš špice. Se pravi, da nekdo zaradi enega evra več mora plačati za vrtec 50 evrov več na mesec ali zaradi enega evra več mora plačati 100 evrov ali 150 evrov več dohodnine na leto. To so tiste špice, ki jih ne sme biti. To je tisto, kar je treba, je pa zahteven del, in zato pravim, da enostavnih rešitev na tem področju ni. Ker če bi bile, bi jih že uvedli. To je dejstvo. Te zadeve je treba tako zahtevno zmodelirati, da na koncu vsaj približno pije vodo.

V bistvu mislim, da naš sistem pustimo stati, bi hoteli imeti več denarja notri, ampak deluje. Določene stvari so nepravične, jih je treba popraviti, ampak v grobem nekako deluje, je neko ravnotežje, konec koncev se to ravnotežje tudi na novo vzpostavlja. Prej je bilo že rečeno, da smo šli iz tistega na nek način postopka presežnega primanjkljaja, ki je bil, da rečem, težka cokla tako na državi kot na gospodarstvu zaradi obrestnih mer in tako naprej, ker to potem se neposredno preliva tudi na tiste, ki delajo posel. Od tu naprej, ko se potem pogovarjamo, rečemo, ja, to bo veljalo šele 2018. Ja, mi se pa približujemo, srednjeročni fiskalni cilj, mi se približujemo, da bomo strukturni primanjkljaj spravili na nulo do leta 2020. Vmes, enkrat v letu 2018, nam bo strukturni primanjkljaj kar narasel, ne vem, za odstotek in odstotek in pol. To so vseeno, kljub temu da to izgleda daleč – 2018, velike strukturne spremembe za javne finance, tudi za dogajanje, in je tu pri določenih zadevah vseeno – ne rečem, da ni mogoče, ampak vsekakor se pa ne da z vehemenco trditi, da je pa to zelo enostavno; da to lahko vsak naredi. Boš kar dvignil olajšavo in bomo videli, potem se bomo pa čez dve leti gledali, zakaj je od tega prišlo. Zaradi tega, ker tudi ko se pogovarjamo o tej parcialnosti, zakaj ... Nekako je moje stališče tudi to, da je to dobrodošlo vsaj v tem, da sedaj, ko se pogovarjamo o tem, kako prestrukturirati davčna bremena, je treba tudi o tem govoriti in videti, če se da najti rešitev. Zakaj? Ker če take zadeve začneš dajati notri, pomeni, da moraš sočasno verjetno prilagajati tudi dohodninsko lestvico in še kaj drugega. In prideš v situacijo, ko ugotoviš, da moraš imeti relativno veliko členov odprtih; se pravi, moraš gledati celostno, in ne moreš ti samo bombončka dati, zato ker če daš najprej bombonček, nikoli več ... In to mislim, da so nekatere vlade kar dobro občutile, ko so šli rezat davke, istočasno pa reforme niso bile narejene, ker smo imeli kar naenkrat hude probleme z deficitom, to je bilo kar nekaj let nazaj, sedaj se k sreči sanira, pač pride se lahko

v tako situacijo. Se pravi, treba je gledati obe strani, vedno.

Kar imam še kakšnih drugih zanimivih zadev, je pa tako; ravno glede te enostavnosti rešitve. Če imaš ti avto in se pelješ z njim, ena zelo enostavna rešitev. Rečeš, imam ta avto, je pa res, ima tona, dajmo enostavno rešitev, zmanjšajmo mu maso vsaj za 5 dekagramov. In kaj pride? Odžagam mu pedalo od žlajfa, od zavore – da se lepo izrazim, da ni preveč po primorsko – in sem rešil. Do prvega križišča sem rešil. Nisi rešil! Naredil si lahko zaradi ene zelo majhne zadeve na masi avta res, tudi tako rečeš, pa saj samo malo dvignemo v bistvu to splošno olajšavo, saj že sedaj tisti, ki imajo nizke dohodke, imajo 6 tisoč 500 evrov olajšave, bodo sedaj imeli v bistvu tistih 480 evrov olajšave več. To je par deset evrov dohodnine na letni ravni. Ja, ampak ko to malo povališ, ugotoviš, da je tam notri pol milijarde. Zato govorim tudi še enkrat, da ni enostavnih rešitev. Ko se tu pogovarjamo, komu se pomaga – vedno pri teh zadevah, ko se pogovarjamo o splošni olajšavi oziroma o tej stopničasti, kakorkoli že, oziroma spremembah splošne olajšave, ko računamo, kakšen je učinek na javne finance oziroma na pobrane davke, ne gledamo efektivne davčne stopnje ali pa najnižjega dohodninskega razreda, gledamo mejni davčni razred. Ker nekdo, ki ima 50 tisoč evrov in ima dodatno olajšavo še 2 tisoč, ali pa 3 tisoč, ali pa 4 tisoč evrov, bo on za tisti delež plačal manj 41-odstotnega davka. Ali pa nekdo, ki zasluži 100 tisoč evrov na leto, bo plačal manj 50-odstotnega davka, ne bo 16-odstotnega davka plačal. To nesrečo s tem 16-odstotnim davkom, pa je to samo 16 %, imajo tisti, ki imajo najnižje dohodke.

Kar se tiče primerljivosti olajšav in tega. Samo po olajšavah ti sistemov ne moreš primerjati. Zelo veliko stvari se razlikuje med državami – mislim, če gremo zelo široko – od BDP do števila prebivalstva in tako naprej do ustroja gospodarstva. Tudi nas, če bomo pogledali, recimo nikjer ne boste našli, da prevoz na delo in malica so neobdavčeni. Načeloma nikjer. To imamo predvsem mi. Kljub temu da je to del plače in se to nekako pozablja. Ni dosti. Recimo, če bi gledali statistično, se najdemo tam med tisoč 200 v povprečju, ne vem, ali pa tisoč 200 do tisoč 500 evrov na letni ravni. Ampak vseeno, če prištetjete to, če primerjate splošne olajšave, to prištetjemo k splošni olajšavi, pa vidimo, koliko je. Nekatere države ... Recimo, imate situacije, ko se obračunajo socialni prispevki, pri nas jih odbijemo od davčne osnove – nekateri jih ne, obračunajo dohodnino še na tisto. Tako enoznačno spet ne gre in to je vedno odvisno, v kakšni fazi razvoja je, kakšen je zgodovinski vidik države, tudi razvoj davčnega sistema. Tako enostavno kar vleči neke vzporednice ali pa pobrati iz nekaj davčnih sistemov določene češnjice – ne gre. Ne vem, kje sem nazadnje slišal, smo bili nekje zunaj, eno zadevo sem

poslušal in je eden rekel, da imejmo angleški davčni sistem. Imel sem priložnost malo ga študirati, vam povem, da bi bilo res zanimivo, če bi ga imeli. Pa bi bila razprava bistveno bolj burna kot ta, ki jo imamo trenutno sedaj, ko se samo pogovarjamo o tem, kako bi se prestrukturiralo davčna bremena. Pa tudi se ne da na pamet izračunati, koliko si ti dolžen državi, da ne omenjam, kako v Ameriki izgleda na pamet izračunati, koliko si dolžen državi, ki imaš 50 strani špeha, skozi katerega kljukaš in gledaš in na koncu si še svojo lastno kazeno sam izračunaš. Tako so različni sistemi, različne logike, tako da vsekakor ne gre poenostavljati. Da pa ne bom, mislim kakorkoli nevtralnno ali negativno zaključil, bi zaključil vsekakor pozitivno, in to je to, da to je težava, da v to bo treba v nekem doglednem času poseči, ker ni pošteno, da nekdo za, ne vem, en cent plača sto evrov več davka. To pač enostavno ne gre. V okviru tega bo treba najti neko rešitev; rešitev je dosti, smo po mojem razumevanju in vedenju ena izmed redkih, če ne celo edina država, ki ima na tak način narejeno to olajšavo, obstajajo pa drugi primerljivi sistemi, ki jih velja pogledati, preučiti in potem morda, če bo v tej fazi to mogoče, tudi znovelirati, izračunati, kaj to pomeni, in umestiti v davčno prestrukturiranje, ker to nič drugega kot davčno prestrukturiranje najbrž ne bo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo najprej predstavnica Vlade in nato še predlagatelj. Izvolite, gospa mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Naj ponovim nekaj ključnih misli iz uvoda in vmesnih intervencij. Najprej zagotovo mora eden od naših ciljev biti razbremeniti obremenitve oziroma stroške dela, ampak razbremeniti jih je treba na javnofinančno vzdržan način. Ne zato, ker želimo upoštevati neka imaginarna pravila, ki nimajo nobene neposredne ali posredne zveze z ljudmi, ampak zaradi tega, ker želimo ljudem in gospodarskim subjektom zagotoviti stabilno javnofinančno okolje, kar je nujen predpogoj, da sploh lahko zagotavljamo stabilno gospodarsko rast.

Ko se je eden od razpravljavcev spraševal, kdo je pri tem pomemben, nam je pomemben vsem isti človek, državljan, davčni rezident Republike Slovenije. Prav tako se mi zdi pomembno opozoriti, da so naše plače, naši dohodki opredeljeni kot bruto plače. Mi ves čas govorimo o neto plači. Ja, neto plača je tisto, kar dobimo, vsak od nas, v žep oziroma s čimer lahko sami neposredno razpolagamo. Ampak zaradi sistema socialne varnosti, za katerega smo se skupaj odločili, smo se odločili tudi, da ga bomo sofinancirali z delom, ki se mu reče prispevki za socialno varnost, ki se plačujejo od naših

dohodkov, plač in drugih dohodkov pri drugih ljudeh, ki imajo ali ki so angažirani v drugih oblikah dela. In tudi sredstva, ki se porabijo v državnem proračunu, se v veliki meri porabijo tudi neposredno za ljudi: ali v obliki socialnih transferov ali v obliki zagotavljanja pogojev za delo najrazličnejših javnih zavodov, ki jih v številnih razpravah radi podpremo v njihovih prizadevanjih, da bi imeli na razpolago več sredstev.

Govora je bilo o tem, da se nezaposlenost v Sloveniji zmanjšuje samo zaradi tega, ker ljudje odhajajo na delo v tujino. Žal je res, da je odliv oziroma število Slovencev, ki odhajajo na delo v tujino, visoko, vendar podatki kažejo, da se povečuje že zadnji dve leti tudi število zaposlenih v Sloveniji. Torej ta trditev, da se zmanjšanje brezposelnosti odvija na račun izseljevanja ali zgolj izseljevanja, ne drži, saj v bistvu številke, ki kažejo na konstantno rast števila zaposlenih v Sloveniji, takšno rešitev oziroma takšen sklep ne potrjujejo.

Upošteva vse povedano in upošteva tudi današnjo razpravo lahko iz razprave sklenem, da je naša skupna želja ali pa usmeritev, da je treba poiskati način za razbremenitev dela, predvsem tistih oblik dela, ki so v Sloveniji nadpovprečno obremenjene, vendar moramo hkrati paziti tudi na splošno javnofinančno situacijo oziroma na stabilnost javnih financ. Ocenjeni izpad proračunskih virov v višini 490 milijonov je tako velik, da lahko pomeni resno grožnjo stabilnosti javnofinančnega sistema.

Eden od razpravljavcev je v svoji razpravi uporabil tudi slikovito prisposobo, da mrtvega osla lahko še toliko tepeš, pa ne more potegniti tovora naprej. Res je, ampak res je pa tudi, da ne smemo pri upehanem oslu čakati dve leti, da vmes umre, in potem ga začnemo spodbujati, da naj vstane.

To, kar je predlagano, pomeni, da bi se neke spremembe na zelo ozkem segmentu zgodile čez dve leti, ne danes, jutri, ampak čez dve leti. Naša ocena je, da je treba rešitve za previsoko obremenitev dela poiskati hitreje, zaradi tega si še vedno prizadevamo, da najdemo kar se da širok konsenz med zainteresirano javnostjo za projekte davčnega prestrukturiranja. Želim si, da bi vam lahko v naslednjih mesecih na tem področju predstavili konkretne rešitve tako v splošni razbremenitvi dela kot tudi v odpravi nekaterih specifičnih težav, s katerimi se srečujejo specifične skupine zavezancev za dohodnino in so bili nekateri danes tudi omenjeni. Ena skupina med njimi so delovni migrantje, druga skupina na primer so raziskovalci, ki odhajajo oziroma so napoteni na delo v tujino. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Najprej se bom državni sekretarki zahvalil in seveda iskreno želim, da Vlada pride pred ta visoki zbor čim prej z rešitvami, konkretnimi rešitvami, ki jih čakamo že dve leti; in verjemite, če bodo dobre, konkretne, mi v Novi Sloveniji jih bomo podpri. Že kar zdaj vnaprej povem, da nas pa kozmetični popravki ne zanimajo, res ne.

Poglejte, če sem jaz na primer potencialni investitor, bom najbrž med drugim tudi pogledal obdavčitev plač v državah OECD leta 2015. Predlagam, da si to pogledate, kolegice in kolegi, ne boste dobre volje.

Kolega Tilen Božič je veliko teorije vsem nam natosil; upam, da so vas davkoplachevalci, zavezanci dohodninski razumeli. Veliko pripomb ste imeli na našo rešitev in zdaj pričakujem, da boste tam nekje vsaj do konca parlamentarnih počitnic vložili kakšen paket zakonov, ki bo vse to upošteval, kar ste povedali. Vi imate seveda bistveno lažji dostop tudi do različnih matematičnih modelov in tako dalje in tako dalje.

Mi je pa tukaj veliko bližje razprava kolega prijatelja Marka Ferluge. On razume. On je zadel žeblico na glavico in nas je potem že kar nekaj – Nova Slovenija, plus SDS, plus Marko Ferluga, plus komisarka Violeta Tomič, pardon Violeta Bulc, ki nas je na zadnjem obisku Odbora za zadeve Evropske unije spodbujala k strukturnim reformam. Mi moramo strukturo te države spremeniti, strukturo upravljanja te države moramo spremeniti. Za to gre. Mi razumemo, da naš zakon odnaša pol milijarde, malo manj ali pa bistveno manj, recimo bistveno manj, davčnih prihodkov. Ampak zato je treba priti z drugimi rešitvami. Mi s tem zakonom, gospe in gospodje, čez leto ne bomo ponovno prišli, ker ne bi bilo fer, ker takrat smo samo še pol leta do začetka leta 2018. Zato je treba priti z rešitvami zdaj, če ne bo konkretnih rešitev takoj po parlamentarnih počitnicah, je konec. Je konec s tem mandatom in so izgubljena štiri leta.

Da bodo občine oškodovane zaradi naše rešitve – seveda bodo! In veste, da če kdo, potem se prav Nova Slovenija bori za načelo subsidiarnosti za lokalno samoupravo. Ampak, podpri bomo dobro rešitev za Zakon o davku na nepremičnine, ki bo upošteval vsa načela, ki jih mora davčna zakonodaja upoštevati – pravičnost, etičnost, morala in tako naprej. Zakaj? Zato, ker je vsepovsod po svetu davek na nepremičnine en od osnovnih davčnih prihodkov oziroma prihodkov lokalnih skupnosti. Ja, tako te zadeve delujejo.

In zelo na hitro, ker je kolega Tilen Božič omenjal tudi dohodninsko lestvico. Pri pregledu tabele brez večjih težav ugotovimo, da smo slovenski dohodninski davčni zavezanci med najbolj obdavčenimi na svetu, saj ko v Sloveniji pri 20 tisoč 400 evrov vstopimo v 41-odstotni dohodninski razred, so v Črni gori pri 9 odstotkih, torej mi smo na 41, v Črni gori so na 9, v Srbiji so na 10, v Nemčiji pri 14 %, v ZDA, kar je omenjal tudi kolega Božič, pri 15 %, v Italiji pri 27 %, v Avstriji pri 36,5 %. Ko v Sloveniji pri

70 tisoč 907 evrov vstopimo v 50-odstotni dohodninski razred, so v Črni gori še vedno pri 9 %, v Srbiji pri 15, v ZDA pri 25, na Poljskem pri 33 %, v Italiji pri 41 %, v Nemčiji pri 42 %, le v Avstriji so pri 50 %, tako kot mi. To je to. Ja, kompleksno je treba zadevo urejati in mi smo dejansko štartali iz tega, koliko porabimo, koliko denarja moramo imeti, da preživimo v tej državi. Tako kot je rekla gospa državna sekretarka: človek nam mora biti v ospredju; človek, državljan, da se dobro, varno počuti v tej državi. In tu smo. Prag tveganja revščine na letni ravni, poglejte spletno stran ministrstva, 7 tisoč 111 za lansko leto. Več pa v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Časa še nismo popolnoma zapravili. Če je še kakšna želja po razpravi, prosim. Želi še kdo? Prav, potem pa prosim, da se prijavite. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona Jožef Horvat ter predstavnica Vlade, prosim, da se prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobite besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnica Vlade in nato predstavnik predlagatelja. Prosim za prijavo.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Najbrž se vam je zareklo, ker ste rekli, nismo vsega časa zapravili. Mislim, da smo ga predvsem zelo koristno in zelo pametno porabili in sem iskreno hvaležen vsem poslanskim skupinam in vsem, ki ste se k razpravi prijavili, seveda tudi Vladi.

Morda smo malo premalo govorili o delavcih migrantih, sem pa vesel, da je državna sekretarka tudi spomnila, zdaj bom konkretno povedal, na raziskovalce, recimo, iz Instituta Jožef Stefan, ki delajo ali so delali v Stanfordu, recimo, in potem pridejo nazaj in dobijo eno veliko položnico za dohodnino. Mi vemo, zakaj.

Pa če gremo zdaj pa pogledamo поблиže enega rezidenta Republike Slovenije, ki dela v Avstriji. S tega mesta sem najmanj enkrat že povedal, da se v moji poslanski skupini oglašajo ljudje, ki dobijo položnice za plačilo dohodnine in me vprašajo: Jože, ali moram to plačati? Jaz pravim, seveda morate plačati, davki so obvezni, davke morate plačati. Je pomirjen in gre. Mu še povem, da naj poskuša izkoristiti možnost, da plača na obroke, če je velik znesek. Ampak, veste, kaj mene zdaj skrbi, iskreno vam povem, zdaj pa vedno več ljudi pride k meni in pravi, kako se pa menja rezidentstvo. Jaz pravim, za božjo voljo, ostanite še v Sloveniji. Če bi samo en prišel, bi se mi trgalo srce. Zadeva pa deluje tako, da boste razumeli, ker najbrž se s tem ne srečujete. V roku 7 dni od prvič prejete plače iz pogodbe o zaposlitvi moraš vložiti napoved za odmero akontacije dohodnine. Drugi korak; če si rezident in delaš v Avstriji, v napovedi vpišeš tudi vse svoje stroške; malica – 612 evrov – krat število

dni in kilometri krat 0,18 evra. Tretjič, ko vložiš napoved, dobiš odločbo, v kateri imaš obračun in znesek, ki ga boš plačal kot dohodnino. Potem pa dobiš informativni izračun, kjer, poudarjam, ni upoštevanih stroškov, ki si jih že enkrat prijavil. Tako imaš znesek za plačilo dohodnine, konkreten primer, 3 tisoč 600 evrov, pravilen izračun je pa tisoč 100 evrov. Okrogla 2 tisoč in pol razlike!

Zdaj se pa sprašujem, ali mislite, da so vsi funkcionalno pismeni in davčno pismeni. Niso! Eni pač rečejo, dobro, 3 tisoč 600 – ogromno denarja – in pač nekako to plačajo. Država je pa tiho. Torej morate, opozarjam vse rezidente, ki delajo v Avstriji, morate obvezno vložiti ugovor na informativni izračun in priti še enkrat s konkretnimi podatki, koliko dni ste delali, koliko kilometrov ste prevozili, kolikokrat ste si od doma nesli malico in tako dalje. Poglejte, pa to je postopek izpred dvajsetih let! Ne vem, ali se res to ne da drugače rešiti, ampak sem ogorčen, res sem ogorčen, ko pridejo k meni ljudje in mi kažejo informativni izračun in potem vse to ugotavljam, ker sam tudi nisem vedel, da tako slabo, diplomatsko rečeno, tako slabo, nedosledno, zaničevalno do državljana poteka ta postopek. Res sem presenečen, užaljen sem kot poslanec, da ima država tako mačehovski odnos do teh ljudi, ki nam izboljšujejo standard, ki nam zmanjšujejo zaposlovanje, in upam, da se res ne bodo izselili. Upam, da bo enkrat tudi Vlada prišla z nekimi konkretnimi rešitvami; ali bo ta takšna kot naša, splošna olajšava 7 tisoč evrov, ker smo tukaj mislili, to je jasno, na letni prag tveganja revščine, ker smo tukaj mislili tudi na delavce, migrante zaposlene v Avstriji.

Torej računam, da je še nekaj časa do glasovanja o tem predlogu in rešitve kolegic in kolegov iz Desusa – mislim, da smo zelo skupaj. Mi bomo stopničasto olajšavo podprli, ampak moramo iti v drugo obravnavo, drugo branje. Tudi SMC je rekel, zanimiva ideja – nadaljujmo to idejo. Nadaljujmo v drugi obravnavi, pa potem tam zmodelirajmo in optimirajmo rešitev. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 21. 6., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 14. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOG ZAKONA O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. S tem predlogom zakona je skupina dvajsetih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom

Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, mag. Mateji Vraničar Erman.
Izvolite, gospa državna sekretarka.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani gospe in gospodje, poslanci!

Vlada je na pobudo zainteresirane javnosti pripravila nov Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katerim se metoda ugotavljanja KD bistveno poenostavlja. Zakon se je pripravil na podlagi usmeritev strokovne delovne skupine, v kateri so sodelovali vsi vpleteni vladni resorji in zainteresirano združenje kmetov. Zakon ureja pavšalno oceno potencialnega tržnega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč. Le-ta je izhodišče za določanje davčne osnove pri opravljanju kmetijske in gozdarske dejavnosti pa tudi za določanje prispevkov kmetov v pokojninsko in zdravstveno blagajno in za odločanje o upravičenosti do socialnih transferov. Zato je izredno pomembno, da se s pavšalno oceno potencialnega tržnega dohodka čim bolj približamo dejanskemu stanju. Po drugi strani pa pavšalna ocena stremi tudi k drugemu cilju: enostavnosti in transparentnosti. Trenutno veljavni zakon je bil deležen očitkov o zapletenosti in nepreglednosti, ker je dal večjo težo izhodišču, da se mora pavšalna ocena čim bolj približati dejanskemu obsegu dohodka. Posledica te usmeritve in zapletenosti je bila, da se je ugotavljanje katastrskega dohodka zamrznilo za tri leta do priprave nove rešitve. To obdobje se izteče z letošnjim letom, če zakon ne bi bil sprejet, bi bilo treba za leto 2017 ponovno aktivirati zdaj veljavne postopke.

Prednost nove metode ni le v enostavnosti, ampak tudi v celovitosti. Z novo metodo se bo v ugotavljanje katastrskega dohodka zajelo praktično vse kmetijske pridelke, po novem tudi posebne intenzivne kulture, za katere se je moral do zdaj dohodek ugotavljati na podlagi knjigovodenja.

Zaradi bistvene podcenjenosti katastrskega dohodka v sedaj veljavnem prehodnem režimu se bo skupni katastrski dohodek povečal s sedanjih okoli 41 milijonov evrov na okoli 100 milijonov evrov. Na zemljišča fizičnih oseb odpade okoli 75 % tega zneska, dejansko pa se bo zaradi oprostitev kmečkih gospodinjstev z do 200 evri pavšalnega dohodka v obdavčitev zajelo le okoli 64 % tega zneska, torej 64 milijonov katastrskega dohodka. Zaradi pričakovanega povišanja se predlaga 3-letno prehodno obdobje postopnega povečevanja novih zneskov katastrskega dohodka do končne vrednosti, in sicer za leto 2017 v višini 40 %, za leto 2018 v višini 55 % in za leto 2019 v višini 75 % na novo izračunanih zneskov. Poleg tega se bo v okviru sistema dohodnine uredilo prehodno obdobje, kjer se bo vzpostavil mehanizem, ki bo omejil več kot

dvakratni dvig katastrskega dohodka pri posameznem kmečkem gospodinjstvu glede na preteklo leto.

Predlog zakona je bil obsežno usklajevan tako v okviru vladnih resorjev kot tudi za zainteresirano javnostjo. Predlog zakona je bil pred predložitvijo Državnemu zboru usklajen z zainteresirano javnostjo do te mere, da so se tudi oni strinjali, da je predlog zakona lahko primerna podlaga za nadaljevanje postopka. Vladna stran pa se je zavezala k nadaljevanju dialoga z zainteresirano javnostjo, tako kar se tiče preciziranja posameznih rešitev v Predlogu zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka kot tudi, kar se tiče rešitev v predlogu novele Zakona o dohodnini. Te spremembe Zakona o dohodnini so v obrazložitvi zakona, ki je pred nami, tudi napovedane.

Spoštovani, kot sem že navedla, je sprejem zakona zelo pomemben za nemoteno delovanje cele vrste javnih funkcij. Zaradi številnih administrativnih poenostavitev, ki jih prinaša oziroma omogoča, pa je pomemben tudi za same kmete, zato je pomembno, da se zakon sprejme tako, da se ga bo lahko uveljavilo že za leto 2017.

V skladu z navedenim Vlada predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona potrdi kot primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.
Gospod Simon Zajc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra, izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani sekretarki, spoštovani poslanke in poslanci!

V Poslanski skupni SMC pozdravljamo, da je po dolgem času pripravljen nov Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka. Omeniti je treba, da je bil veljavni Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka pripravljen zato, da se ocenjevanje KD veže na nove podatke o zemljiščih, saj so bili stari podatki, torej podatki o katastrskih kulturah in razredih, neposodobljeni in zato nezanesljivi. Predvsem pa je Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev, da se ti podatki o zemljiškem katastru prenehajo voditi.

Poleg tega je stroka ugotovila, in to je pomembno vedeti, da prej veljavna metoda ni več primerna za posodobitev izračunov KD, ki so bili zastareli in glede na dejanske gospodarske razmere bistveno podcenjeni. Zato je bilo treba razviti in uveljaviti novo metodo, ki bi temeljila na novih podatkih o kakovosti kmetijskih in gozdnih zemljišč, to sta boniteta in rastiščni koeficient, kot podatek o vrsti pridelave na zemljišču pa upoštevala podatek o podrobnejši vrsti rabe, ki ga za vsa kmetijska zemljišča v Republiki Sloveniji vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Glede rešitev novega KD, ki ga je pripravila ta

vlada, je treba poudariti tudi, da je bila na podlagi sklepa z dne 30. 8. 2013 ustanovljena delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za finance in Ministrstva za okolje in prostor, strokovnjakov s področja agrarne ekonomike, nekaterih strokovnih ustanov in tudi interesnih združenj – torej tako Kmetijsko-gozdarske zbornice, Zadružne zveze Slovenije in Sindikata kmetov Slovenije je sodeloval – ter ji dodelila nalogo, naj preveri primernost nove metode in pripravi predloge za boljše rešitve. V pričakovanju ugotovitev delovne skupine je bila v letu 2014 uveljavljena nova novela Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katero se je določilo, da se je katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji pan za leta 2014, 2015, 2016 določiti tako, kot se je določilo za leto 2013, in da se postopek letnega izračunavanja KD za ta leta ne izvede. S tem se je KD zamrznil na raven, kot je bilo s takratno novelo določeno za leto 2013.

Če ne sprejmemo novega zakona, se bo na podlagi veljavnega zakona začela uporabljati metoda ugotavljanja KD, ki pa ne kaže prave ocene dohodka, kar pa ne bi bilo dobro za slovenskega kmeta. Zaradi tega je potreben čimprejšnji prehod na novo metodo ugotavljanja katastrskega dohodka. Treba je uveljaviti vladni zakon, ki bo predvsem tehnični zakon in bo uredil metodo ugotavljanja KD, s katero se bo na podlagi razpoložljivih podatkov in na čim razumljivejši način določilo karseda realen dohodek, s tem pa primerljivo obravnavalo vse fizične osebe.

S predlogom vladnega zakona se predlagajo naslednje rešitve: izračuni KD temeljijo na agregatnih podatkih ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo. V osnovno kmetijsko dejavnost se bo po novem zakonu o ugotavljanju KD štela tudi pridelava intenzivnih kultur. Torej pridelava jagod, špargljev, intenzivna pridelava vrtnin, reja polžev in tako naprej, kar ima za posledico to, da ne bo za te izdelke več potrebno izdajati računov, posledično odpadejo tudi davčne blagajne. Katastrski dohodek za posamezne vrste pridelave, vezane na vrste rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, se ugotovi kot prihodek posamezne vrste pridelave, potem zmanjšan za določen delež stroškov, ki se določi na podlagi deleža stroškov v skupnem ekonomskem računu kmetijske ali gozdarske dejavnosti. KD se določi v razredih proizvodne sposobnosti za kmetijska zemljišča na podlagi bonitetnih točk in za gozdna zemljišča na podlagi rastiščnega koeficienta. Ohrani se korekcija KD zaradi omejene možnosti pridelave na območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi. KD in pavšalna ocena dohodka na čebelji pan se ugotavljata na vsaka 3 leta na podlagi predhodnega 5-letnega povprečja.

Vsekakor je treba poudariti, da imamo v Poslanski skupini SMC razumevanje za

kmetijstvo ter predvsem za male kmetije. Zaradi tega smo predlagali v vladnem zakonu prehodno obdobje, ki bo upoštevalo, da se v letu 2017 upošteva samo 40 % izračunanega zneska KD, potem pa se bo postopno zviševal do polne uveljavitve. Poudariti pa velja tudi, da bo za večino kmetov, torej kar 74 %, KD tudi po polni uveljavitvi tako nizek, da iz tega naslova ne bodo plačali nič dohodnine; torej, mali kmetje se nimajo česa bati. KD bo po končanem prehodnem obdobju v povprečju znašal 216 evrov letno na gospodinjstvo, ker potem preračunano v dohodnino, če upoštevamo procenete iz 2014, znese nekje 37 evrov. Tako da iz vsega navedenega bo Poslanska skupina SMC podprla Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Ponovno imamo v obravnavi Zakon o katastrskem dohodku. Ni dolgo tega, ko je naša poslanska skupina vložila zakon, da preložimo za nekaj časa sprejemanje tega zakona in da ponovno dobro premislimo, na kakšen način naj bi obdavčevali kmetijska zemljišča in gozdove. No, sedanja vlada se je odločila, da se ta katastrski dohodek oziroma ta zakon sprejme že letos, to se pravi do konca julija, da lahko ta zakon stopi v veljavo že v naslednjem letu. Namreč, izračuni, zgleda, taki, ki so bili v prejšnjem, da so bili prenizki, da se v kmetijstvu in gozdarstvu dosega v bistvu bivši denarni donosi na enoto površine, kot je bilo to včasih. Deloma je to res, vendar najbolj enostaven izračun tega katastrskega je oziroma najbolj bodo ljudje razumeli, da poskušam malo ponazoriti, kako je to z gozdovi. Tudi z gozdom se gospodarji, vendar drevje v gozdu raste se enako hitrostjo, kot je včasih, in dohodki verjetno niso drugačni ali pa bistveno višji, kot so bili včasih. Naši sosedi Avstrijci že 50 let niso spremenili način obdavčitve kmetijskih zemljišč in gozdov. Pri njih je to tudi nek instrument davčne spodbude, zato se kmetijstvo pri njih razvija, pri nas pa propada. Če imaš urejeno podeželje, imaš tudi osnovo za razvoj podeželskega turizma. Ne pozabimo, da so na podeželju tudi termalna zdravilišča, ki so pri nas edini pravi turizem na podeželju, drugega še nimamo. Pri nas pa je to našim strokovnjakom že uspelo oboje spraviti na kolena, tako da je tega turizma premalo in še manj ga bo.

Najmanj, kar bi si morala vsaka vlada zapomniti, je, da visoki davki še nikjer nikoli v zgodovini človeške družbe niso dvignili gospodarske rasti, zaposlovanja in s tem tudi blaginje državljanov. Davki naj bi se višali samo v obdobju pregretega

gospodarstva, slovensko gospodarstvo pa je še v ledeni dobi. Visoki davki blaginjo prinesejo samo točno določenem sloju družbe, se pravi birokraciji, ljudi iz drugih slojev družbe pa poganjajo na delo v tujino. Namen davkov ni le polnjene državne blagajne. Z davki tudi pospešujemo ali zaviramo določene gospodarske dejavnosti. Davčni sistem je tudi pomemben instrument gospodarske politike vsake države. Državljeni oziroma davkoplačevalci se tudi zavedamo, da davki nikoli in v nobeni državi niso bili pravični za vse in tudi nikoli ne bodo. Davki so vedno preveliki, taka je pač naša človeška narava. Državljeni, ki plačujemo uradnike, ki ta sistem vodijo in regulirajo, pa pričakujemo, da bi ti ta sistem vodili vsaj tako, da bi davčni sistem temeljil na korektno izračunanih davčnih osnovah in na korektnih davčnih postopkih. Kako naj država od državljanov pričakuje, da bodo ti plačevali davke, če imajo ti isti ljudje vedno občutek, da jih država goljufa.

Pri pripravi te nove zakonodaje, to je o Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka, je bilo cel kup usklajevanj – po mnenju Vlade; tako tudi s Kmetijsko-gozdarsko zbornico. Sodelovanje oziroma usklajevanje naj bi bilo tako pri ministru za finance kot pri Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. Usklajevanje pa očitno po mnenju tistih, ki zastopajo kmete, ni bilo dokončano dokončno, da bi bili zadovoljni. Nekaj se je le doseglo, tako se v gozdarstvu pri izračunih KD prizna 80 % stroškov, isto je tudi pri čebelarjih. Velik uspeh pa je vsaj to, da se je enkrat priznalo stroške kot del ekonomskega izračuna. Izračun KD v prejšnjih obdobjih je namreč temeljil na podmeni, da so stroški živega dela, ki nastane v gozdarski ali kmetijski proizvodnji, kot del dohodka, pa to ni res.

Kaj KD sploh je? Katastrski dohodek kot oblika posrednega davka izhaja že iz konca 18. stoletja iz prvih poizkusov uvajanja katastra in popisa posesti na tleh bivše avstro-ogrške monarhije. Do takrat, od tistega časa so podložniki na posestih plačevali davek le graščaku oziroma lastniku zemlji v naturalijah ali pa v obvezni tlaki, kasneje pa tudi že v denarju. Kapitalizem, ki se je takrat že pojavljal, duhovščina in fevdalci pa tega davka niso plačevali, zato je Franc Jožef II. temu hotel narediti konec z uvedbo katastra, popisom posesti in izračunom donosa od gozdov in kmetijskih zemljišč. Tako je bila s tem popisom dana tudi osnova za uvedbo davka od posesti glede na velikost katastrskega dohodka. Stara Kraljevina Jugoslavija, o kateri so nas učili, da je bila ječa narodov in napol fevdalna država, je davek od zemljišča obračunavala podobno kot avstro-ogrška monarhija. Katastrski dohodek so vzeli le kot davčno osnovo, od te davčne osnove pa so z določenim odstotkom izračunali davek. Leta 1937 je bil davek od dohodka iz gozda 10 % od izračunanega KD. Je pa današnja oblika katastrskega dohodka, da se cel KD pripisuje osebnemu dohodku, uvedla socialistična Jugoslavija takoj po letu 1945, samostojna

Slovenija pa je to obliko modificiranega fevdalnega davka pač posvojila od nekdanje bivše Jugoslavije. Smo edini v Evropi, ki to obliko davka poznamo. Tudi Italijani imajo sicer katastrski dohodek, vendar ga drugače izračunavajo kot mi. Edino, kar je istega, je samo naziv. Katastrski dohodek gozdov se ugotavlja na hektar gozdnega zemljišča v enem letu. Osnova za izračun katastrskega dohodka so povprečni poseg, struktura gozdnih lesnih asortimentov, njihova tržna vrednost, rastiščni koeficient, to je prirastek v gozdu, ter konfiguracija terena, ki neposredno vpliva na stroške gozdne proizvodnje. Kot strošek se upoštevajo le materialni stroški gospodarjenja z gozdovi, človeško delo se v teh kalkulacijah ne upošteva.

V povprečju se v zasebnih gozdovih Slovenije višina katastrskega dohodka giblje od 50 do 100 evrov na hektar. Teh 50 do 100 evrov pa se vsako leto pripiše k ostalim dohodkom lastnika gozda in od vseh dohodkov skupaj se obračuna dohodnina. Kaj je spornega pri tem po našem mnenju? Sedaj izračunani katastrski dohodki, vsaj v gozdovih, so več ali manj korektno izračunani, vsaj v povprečju. Sovpadajo z že izračunanimi gozdnimi rentami, ki so že podane v območnih gospodarstveno-gojitvenih načrtih. Normalen človek se zato sprašuje, zakaj je bilo sploh treba toliko izračunavanja, sestankovanja in usklajevanja, da smo na koncu prišli do rezultatov, ki so gozdarjem že dolgo časa znani. Na Gozdarskem inštitutu so celo zaposlili kmetijskega strokovnjaka, to se pravi negozdarja, da izračunava katastrske dohodke za gozdove. Računali in računali so, rezultate popravljali in usklajevali, na vsakem sestanku so predstavili nove izračune, nazadnje so dobili rezultate, ki jih gozdarji vsakih deset let izračunavajo in zapišejo v gozdno-gospodarskih načrtih. Ti so narejeni in tudi obvezni za vsak kvadratni meter zasebnega gozda v Sloveniji, in to od leta 1950 dalje.

Sprejema se zakon, ki bo posebno kmete dodatno bremenil za najmanj 50 %. Višja obremenitev prihaja v času, ko kmete leto za letom pestijo naravne ujme, kot so pozebe, snegolom, in gozdarje oziroma lastnike gozdov tudi lubadar. pa čeprav se v parlamentu predlaga naj se sprejemanje zakona vsaj za kakšno krajše obdobje zadrži. To je bil naš predlog. To nič ne pomaga. Naša oblast pač meni, da je treba ljudi obrati za vsako ceno. Če ne bo denarja, kako pa bo oblast potem živel? Že v osnovni šoli so nas učili, kako hudobni so bili graščaki, ko so podložnikom nalagali desetino, naša oblast pa nam nalaga devetdesetino – mi pa kar nič. Plačujemo. Katastrski dohodek se obračuna ne glede na to, ali je lastnik gozda v gozdu kaj sekal ali ne, ali je v gozd kaj investiral ali ne. Po takem pojmovanju je že prirastek v gozdu dobiček, vendar pa se dohodek in dobiček ustvarjata šele s prodajo lesa na trgu. Dokler les ostaja v gozdu, neposekan, ne daje nobenega dohodka. Tako

kot tudi ne nepobrana koruza jeseni in ostalo na njivi ne da nobenega dohodka. Edina pravična obdavčitev v gozdarstvu bi bila, da lastnik gozda plača davek šele takrat, ko v gozdu seka in prodaja les. Zmanjšanje davčne osnove pa bi lahko uveljavljajal z dokazanimi stroški vlaganja v gozd. Razlika bi se obdavčila z davkom na dobiček. Sedanji izračunani KD kažejo v bistvu povprečni dobiček pri gospodarjenju z gozdovi. Po normalni ekonomski logiki bi v normalnem davčnem sistemu smela oblast od izračunanega KD obračunati le davek na dobiček z določenimi odstotki. Poenostavljeno povedano; če rečemo, da je davek na dobiček 20 %, potem od na primer 100 evrov izračunanega KD lastnik plača le 20 evrov, ne pa, da se mu teh 100 evrov vračuna v njegov osebni dohodek. Ne pozabimo, da tako sta delali že nekdanja Avstro-Ogrska in Kraljevina Jugoslavija. Samo dežela Slovenija in socialistična Jugoslavija sta na tem področju nekaj posebnega.

Kot instrument spodbude bi Vlada lahko stopnjo davkov znižala ali povečala, ne pa da ta bataljon uradnikov izračunava nek KD, ki je že itak izračunan v drugih državnih dokumentih. Zakaj ne pogledamo, kako imajo to urejeno pri sosedih? Ni potrebno, da posnemamo njihov model, samo malo ga moramo prilagoditi slovenskim razmeram. Ampak verjetno tega nismo sposobni. Poleg tega smo edina država v Evropi, ki še nima davka na posest nepremičnin. Slej ko prej ga bomo morali vpeljati. Lastniki hiš in stanovanj za sedaj plačujemo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, ki pa ni klasičen davek. Tudi ta je še vedno ostanek socializma. Lastniki godov in kmetijskih zemljišč pa so sedaj obdavčeni le z KD, ki tudi ni klasičen davek. Po uvedbi davka na posest se lahko zgodi, da bodo lastniki gozdov in kmetijskih zemljišč obdavčeni dvojno: s KD in davkom na posest. Tudi to je že predlagala vlada Alenke Bratušek, bodoče nove vlade pa bodo to idejo verjetno tudi nadaljevale. Davek na posest gozdov se bo odmerjal od posplošene tržne vrednosti gozdnega zemljišča, ki jo je izračunal Gurs, vsak lastnik gozda pa to posplošeno vrednost lahko tudi vidi na spletnih straneh omenjene ustanove. Te izračunane vrednosti so tipičen primer neprimerne pristopa naše državne uprave k urejanju davčnega področja. Ljudje, ki so te izračune opravili, enostavno niso vedeli, kaj računajo in kaj so izračunali. Izračunavali so neko davčno osnovo, ki ne obstaja. Ne moremo govoriti o posplošeni tržni vrednosti gozdnih zemljišč, ker v Sloveniji trga z golimi gozdnimi zemljišči enostavno ni. Tudi golosek je prepovedan, gozd vedno obravnavamo le kot sklop gozdnega sestoja in gozdnega zemljišča. Ko govorimo o ceni gozda v Sloveniji ta predstavlja zemljišče in les, ki na tem zemljišču tudi raste. V Avstriji je to malo drugače, tam goloseki niso prepovedani, Avstrijci tudi pri ocenjevanju vrednosti gozdov posebej ločijo vrednost gozdnega sestoja in vrednost praznega, to se pravi golega gozdnega zemljišča. Tudi obdavčitve so temu primerne. To

je primerjava samo, kako smo se lotili in kako delamo z gozdom, ker najenostavnejši in edini prihodek iz gozda je les. V ostalem kmetijstvu je malo bolj zapleteno, imamo različne kulture in tudi način obračunavanja. Vendar ta katastrski dohodek ni davek, katastrski dohodek se ne zaračuna. Katastrski dohodek je samo osnova, ki se pripiše vsakemu, ki je lastnik kmetijska zemljišča, se pripiše k dohodku, plači in poleg katastrskega dohodka se pripišejo tudi subvencije. In potem je šele razumljiva računica oziroma to je šele problem.

Vzel sem en primer enega kmeta in v pomoč mi je bil tudi center za socialno delo, ki je pomagal izračunati dohodnino v primeru sedanjega oziroma vpliva te dohodnine in KD v primeru sedanje stopnje KD in na koncu leta 2020, ko bo odmerjen poln KD. Dobil sem izračun od ene družine in potem smo naredili izračun sedanji KD in izračun na leto 2020, kakšen vpliv ima KD na socialne prejemke. Ena tričlanska družina, oče in dva otroka, en v vrtcu in drugi polnoleten dijak, ki ima 6 tisoč 100 evrov katastrskega dohodka zdaj, in plača zdaj 2 tisoč 751 evrov oziroma ima dohodnino 2 tisoč 751 evrov, bo imel v letu 2020 dohodnino 5 tisoč 362 evrov. Katastrski dohodek se bo s 6 tisoč 100 evrov povečal na 14 tisoč 372 evrov. Ta katastrski dohodek bo dohodnino povečal z 2 tisoč 751 evrov na 5 tisoč 362 evrov. To pomeni, da če ta družina ne bi imela kmetije, bo na račun samo kmetije se dohodnina povečala za 4 tisoč 243 evrov. Ampak, to še ni vse! Gre tudi ta vpliv na izračun vrtca, ki po sedanji dohodnini 30 % prispevajo starši, po novem bo 43 %. Dijak, polnoletni, ima štipendijo 130 evrov na mesec, po novem, 2020, mu ne pripada več, ker mu katastrski dohodek toliko poveča dohodek, da mu štipendija več ne pripada. Otroški dodatek za otroka, ki je mladoleten, je 58 evrov na mesec, po novem mu nič več ne bo pripadalo. Če izračunamo in seštejemo, potem bo ta družina plačala 2 tisoč 611 evrov več dohodnine, oče, otroškega dodatka bo manj 696 evrov, štipendije ne bo dijak dobil v vrednosti tisoč 560 evrov in vrtec bo moral plačati več za 624 evrov. Skupaj je 5 tisoč 491 evrov: ali bo manj socialnih prejemkov in več dohodnine – skupaj. Samo socialni prejemki predstavljajo 2 tisoč 880 evrov. Ni tukaj samo KD tisti oziroma ni tukaj samo KD, ki se vpiše, so tudi subvencije; in to 100 %. 6 tisoč 100 evrov ni samo KD od te kmetije, ampak skupaj subvencije, ki se tudi 100-odstotno sedaj prištejejo pač osebnemu dohodku. Sedaj pa izračunajte: 5 tisoč 491 evrov je minimalna pokojnina letna, malo manj kot minimalna plača. On sedaj hodi v službo in dobiva minimalno plačo. To bo vpliv tega povečanega katastrskega dohodka na posamezno kmetijo. Niso problem tiste kmetije oziroma kmetije, ki so zavarovani obvezno zdravstveno in pokojninsko kot kmetije, kjer se jim šteje pri izračunu teh socialnih prejemkov tri četrtine minimalne plače. Problem so male kmetije, ki jim kmetijsko ne zadošča za

preživetje, da morajo iti v službo in se jim potem ta KD in subvencije prištevajo, izračuna dohodnina, ves te dohodek se pa upošteva pri izračunu vseh socialnih prejemkov. Kako naj mladi prevzemniki prevzemajo kmetije? Ali mislite, da imamo tako neumne državljane, da ne znajo izračunati, kaj to vpliva na njihovo socialno stanje? To vlada zamolči. Poleg KD so še subvencije. In vse to se prišteje plači, se izračuna dohodnina, vse to vpliva na vse socialne prejemke. Slišal sem, nekdo je rekel, da je to genocid podeželja, kmetov. Naj kmečki otrok ostane doma, ker ne bo dobil štipendije, ne bo otroškega dodatka, saj sami si pridelajo hrano, naj ostane neumen in na deželi. Ti dohodki, ki bodo – dohodnino naj pa vplačujejo v državni proračun za tiste, ki nič nimajo in nič ne delajo. Jih lahko dobimo vsak dan, kadarkoli se komu dvigne, na cesto protestirati proti vsako reformo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratičen stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Najprej naj uvodoma povem, da v Poslanski skupini Desus bomo predlog Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka podpri. Povsem jasno je bilo in je, da se je treba kompleksne zadeve, ne nazadnje je to ena izmed kompleksnih zadev, prej ali slej lotiti in reševati od temeljev. Metodologija ugotavljanja katastrskega dohodka je ključna sprememba, ki je terjala celovito prenavo. Ker se je prehodno obdobje tako imenovanega moratorija na ugotavljanje katastrskega dohodka izteka v letošnjem letu, ob zaključku tega leta, je zadeva še toliko bolj pereča in je bila potrebna ukrepanja – hitrega, a premišljenega.

Od samega začetka so največ prahu dvigovali tako imenovani finančni izračuni ali pa podobno kot pri prejšnji točki, dohodnina, in po vseh ugotovitvah so bili v preteklosti mnogo podcenjeni. V naši poslanski skupini nas zato niti malo ne preseneča izrazita vključenost ali bolj rečeno skrb kmetov kot ključnih deležnikov tega zakona. V vmesnem času se je dela lotila posebna delovna skupina, široka in v Poslanski skupini Desus smo nenehno pozivali in opozarjali na spoštovanje ugotovitev in priporočil te delovne skupine, ki predstavljajo ključno podlago za določitev novih metodologij ugotavljanja katastrskega dohodka. Ključno se nam je zdelo, da se uskladita pristojni ministrstvi, kmetijsko in finančno, v prvi vrsti pa, da se prisluhne in da se poskrbi za malega kmeta.

Zelo skrbno pristopamo k urejanju njihovega položaja, zato ker cenimo in spoštujemo trdo delo, kmeta in pridelovalca hrane. Prepričani smo, da razvoj male, če hočete lokalne, pridelave lahko in mora močno prispevati k samooskrbnosti in učinkovitemu razvoju kmetijstva in tudi širše gospodarstva kot

celote. Ravno zato nas veseli, da je kar po mnogih mesecih trdega in trdnega usklajevanja končno oblikovan takšen predlog, ki bo pomagal ravno tem ključnim deležnikom, malim kmetom.

Ključni pomisleki, tako strokovne kakor tudi širše javnosti, so bili izpostavljeni glede vprašanja vključenosti pridelovalne dejavnosti v pavšalni način ugotavljanja katastrskega dohodka. Posledica tega je tudi administrativna razbremenitev pridelovalcev za vodenje knjigovodstva v te namene. Rešitev je mogoča le v okviru predpisov, ki urejajo dohodnino, to je dejstvo. Gre pa za tako imenovane izjeme pri tistih izvajalcih, ki pridelavo izvajajo v zelo majhnih obsegih.

V Poslanski skupini Desus si podobno kot pri uvedbi davčnih blagajn prizadevamo, da bi bili interesi malega človeka postavljeni v ospredje, ne pa administracije in pogoltno pobiranje denarja. Podobno kot pri obravnavi Zakona o trošarinah, kjer se je Poslanska skupina Desus zavzela za vse male proizvajalce in v temu predlogu zakona je rešitev šla v prid pridelovalcev vina. Na splošno ocenjujemo, da so izjeme dopustne tam, kjer se močno ogroža predvsem socialni oziroma ekonomski položaj malega človeka. Ravno zato dopuščamo možnost, da se zadeve uredijo na primeren način v področnih predpisih.

Ob zaključku. Še vedno puščamo na nek način prostor, da se morebitna odprta vprašanja lahko dodatno uredijo tekom zakonodajnega postopka, še zlasti in predvsem, če gredo spremembe dodatno v prid kvalitetnemu urejanju kmetijstva v Sloveniji, posledično razvoju podeželja, policentričnega razvoja in regionalnega razvoja v celoti.

Zaradi vsega naštetega bomo poslanci in poslanke Poslanske skupine Desus rešitve, ki so v Zakonu o katastrskem dohodku, tudi podpri. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Lep pozdrav vsem, še enkrat, v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka prenavlja to področje obdavčevanja in lahko rečemo, da je šlo za izjemno dolg, zahteven postopek, ki pa se je po vsej verjetnosti glede na odziv tudi zainteresirane javnosti približal tisti točki, kjer bi lahko govorili, da lahko obravnavamo zakon, ki je bil intenzivno usklajevan v vsem tem obdobju in ne pušča ta hip preveč odprtega prostora za različne interpretacije uvedbe tega zakona. Pri tem smo mnenja, da je vendarle treba upoštevati predvsem realnost izračunov dohodkov, ki so osnova za davčne obračune, in seveda tudi, še enkrat poudarjamo, nujnost dialoga med vsemi deležniki pri pripravi predloga zakona.

Sama izhodišča za Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka je pripravila delovna skupina, ki je postavila okvire za nadaljnjo pripravo z namenom, da bi pripravili zakon, ki bo mogoče enostaven in stabilen sistem, ki bo slonel predvsem na statističnih podatkih in bo namenjen tistim zavezancem, ki ne presegajo določenega praga višine dohodka. Tisti seveda, ki presegajo ta prag, bodo še naprej obdavčeni po višini dohodka. Za doseg načela davčne pravičnosti je izjemnega pomena imeti predvsem kakovostne vhodne podatke. Tako so njihovi viri in metodologija seveda tudi ključni za to, ali se bo dejansko ta cilj tudi dosegel.

Glede na to, da ugotavljamo, da je velik del predlogov zainteresirane javnosti lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč upoštevan, bi mogoče samo vendarle opozorili na to, da je odprto vprašanje, kot vse kaže, še vedno, ali ohranitev ali neohranitev obdavčitve vina po pavšalu, pomembno pa je, kar je bil tudi ključen očitek v dosedanem procesu sprejemanja novega zakona, da se predlog Ministrstva za finance, ki je v prvotni obliki priznavalo 60 % stroškov v gozdu in 60 % stroškov pri čebeljih panjih, danes tudi na podlagi opravljenih usklajevanj in razprav, uskladi, tako da sledi 80 % stroškom v gozdarstvu in 80 % stroškom pri čebeljih panjih. To je bila ena od ključnih točk pri usklajevanju tega zakona v dosedanem obdobju.

Zelo pomembno je, da ima zakon tudi triletno prehodno obdobje, seveda tudi z mehanizmom postopnega uveljavljanja zakona, vse skupaj pa, upamo, da bo vzpostavilo predvsem stabilno davčno okolje, ki pa je ključno tako za funkcioniranje in delovanje gospodarstva in tudi kmetijstva in čebelarstva.

Torej, sistem katastrskega dohodka pomeni temelj za delujočo, enostavno pavšalno obdavčitev kmetov brez stalnega ugotavljanja dejanskih prihodkov. Pomembno pa je seveda, da izračuni čim bolj odražajo realno oceno donosa, ki bi ga lahko na določenem zemljišču dosegel dober gospodar. Zato je tukaj potreben dialog, saj je ključna ocena potencialnega donosa kmetijskih in gozdarskih zemljišč. Predvsem pa mislim, da moramo poskrbeti za to, da kmetje ne bodo plačali nečesa, kar ne dosežejo s svoj dejavnostjo na kmetijskih ali gozdnih zemljiščih. Če bo pa ostal v veljavi sedaj veljavni zakon, se bo to pri uveljavitvi obdavčitve zagotovo zgodilo. Tako je tudi dodaten razlog, da se sprejme nov zakon, ravno v tem, da preneha veljati sedanji, ki ima v svoji vsebini zelo visoko obdavčitev kmetijstva in gozdarstva, kar bi pa v teh razmerah bilo nevzdržno za preživetje in delovanje kmetijskega in gozdarskega sektorja. Iz tega razloga seveda podpiramo zakon in tudi sklep, da se ga obravnava tudi v naslednjih obravnavah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Predlog novega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka je v zadnjih mesecih dvignil prav gotovo veliko prahu. Predlog, kakršen je bil dan v javno obravnavo, je bil tudi po mnenju Združene levice nesprejemljiv. Tekom javne obravnave je bilo danih veliko predlogov s strani kmečkih organizacij in veseli nas, da je ministrstvo mnoge od njih tudi upoštevalo. Prehodno obdobje se je povečalo z dveh na tri leta, znižani pa so bili tudi odstotki, v vrednosti katerih se je katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj v tem času upoštevala. Na ustrežnejši način se je določil dohodek intenzivnih sadovnjakov in dodatno se je korigiralo faktorje vpliva bonitete na način, da se je zmanjšal vpliv slabih in povečal vpliv dobrih bonitet. V pavšalni način ocenjevanja se je vključilo tudi predelavo oljk in oljčno olje in predelavo grozdja do določenega obsega vinogradov. Zmanjšal se je večkratnik za določanje dodatnega katastrskega obsega posebnih kultur, povečalo pa se je priznane stroške za gozd in čebelarstvo s 60 na 80 %.

Kljub temu da je ministrstvo v veliki meri upoštevalo predloge, ki so bili dani tekom javne razprave, pa je v zvezi z določitvijo katastrskega dohodka in pavšalne ocene na čebelji panj še vedno kar nekaj vprašanj ostalo odprtih. Ena od najbolj perečih zadev je po našem mnenju predvsem določitev količnika znižanja katastrskega dohodka glede na ekonomsko moč kmetije na manjših kmetijah. Izračuni katastrskega dohodka v obliki, kot je bila dana v javno razpravo, so pokazali tudi več stokratno povišanje katastrskega dohodka za nekatere kmetije. Revnejši kmetje so posebej občutljivi tudi na manjša povišanja katastrskega dohodka, zato je po našem mnenju nesprejemljivo, da se Zakon o določanju katastrskega dohodka sprejema danes, hkrati pa se v neko nedoločeno prihodnost postavlja preučitev možnih rešitev. Za popravek obremenitve kmetij v okviru sistema dohodnine. Poleg tega je nesprejemljivo tudi, da se v nedoločeno prihodnost postavlja tudi določitev možnosti vključitve manjših obsegov predelave lastnih kmetijskih proizvodov in gozdarskih pridelkov, ki še ne izkazujejo lastnosti samostojnega opravljanja dejavnosti predelave v pavšalni način določanja davčne osnove.

Obeta se nam torej socialno krivično povečanje davkov. Korekcij na področju dohodnine ni na vidiku, zato bo ta zakon, če bo sprejet danes, prizadel predvsem socialno najšibkejša kmečka gospodarstva. Vlada in koalicija predlogom zakonov, ki jih vlagamo opozicijske stranke, pogosto očita nesistemsost in necelovitost, pri kateri je zelo transparentno, da gre za izgovore, za nesprejetje zakona samo zato, ker ga je

predlagala opozicijska stranka. Pri predlagani spremembi zakona o spremembi katastrskega dohodka pa dejansko gre za ne celovito urejanje pravične obdavčitve v kmetijstvu, in sicer takšne, ki bo mnogo bolj prizadela revne kmete kot pa premožne, pa Vlada in koalicija pri tem ne vidita nobenega problema. Davke boste pavšalno dvignili za vse, v prihodnosti pa boste morda preučili, če je kakšna kmetija, ki morda zaradi tega ne more živeti.

Takšno spreminjanje tako občutljive zakonodaje je po našem mnenju slabo in ne gre v smeri zagotavljanja stabilnih proizvodnih ekonomskih razmer za kmetijstvo, ki je opredeljeno v Resoluciji o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020. Zato v Združeni levici tega zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ZUKD-2 je vložen v obravnavo ob neprimernem trenutku. Slovensko kmetijstvo je na kolenih. Mlečni sektor strmo pada iz meseca v mesec in ni videti upanja na skorajšnje izboljšanje razmer. Ujme, naj bodo to suše, povodnji ali žled, izčrpavajo kmete finančno in motivacijsko. Država je slaba mati in bolj mačeha, z nedavno uvedbo davčnih blagajn, z neživiljenjskimi prenovami uredbe o dopolnilnih dejavnostih, s katerimi se nosilec dopolnilnih dejavnosti le nalaga finančne in birokratske obveznosti. Gozdarstvo si še desetletja ne bo opomoglo po žledu in posledičnim enormni namnožitvi podlubnikov. Povrhu vsega Vlada Republike Slovenije ustanovi še državno podjetje slovenski gozdovi, ki bo zelo škodilo predvsem manjšim kmetijam, ki bi si lahko z gozdarstvom vsaj malo popravile dohodek in zagotovile dolgoročen obstoj. Dobiček od lesa, še zadnjega slovenskega bogastva, bo šel v roke velikih igralcev, tistih, ki določajo, kdo bodo izvajalci in kje se bo kupovala oprema za državno podjetje v višini 20 milijonov evrov. Naši kmetje vedno bolj pogledujejo proti Avstriji. Ministrstvo za finance pa, kot da vsega tega ne opazi.

S Predlogom zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, dva, že od začetka njegovega pisanja razburjajo predvsem kmete in čebelarje. krščanski demokrati trdimo, da pri tem zakonu problematična vsebina in tudi postopek sprejemanja. Če se samo dotaknemo postopka, naj opozorimo, da je državna sekretarka na nujni seji glede katastrskega dohodka v Sloveniji, ki je na zahtevo Nove Slovenije - krščanskih demokratov potekala 3. maja 2016, doživela upor dejansko vseh nevladnih organizacij s področja kmetijstva. Trdila je, da je predlog

zakona usklajen z vsemi deležniki, medtem ko predstavniki teh organizacij niso nič vedeli o tem; nasprotno, trdili so, da je Vlada vse pripombe preprosto ignorirala. Šele po tej seji in razkritju, da je cesar nag, je Ministrstvo za finance začelo z nujnimi, resnimi usklajevanji. Potem smo krščanski demokrati in ostali dobili signale, da se končno nekatere stvari urejajo v pravo smer, na primer priznanje stroškov 80 % tržnega prihodka na pan za čebele.

Po drugi strani pa moram izpostaviti, da je ministrstvo popolnoma preslišalo Združenje lastnikov gozdov glede določanja pravičnega rastiščnega koeficienta, ki bi ustrezno odražal katastrski dohodek za gozd na največjih strminah. Katastrski dohodek, zajet v obdavčitev, bo v skladu s predlogom zakona na zavezanca v letu 2020 v povprečju znašal 383 evrov, kar pomeni za okoli 95 evrov več kot danes. Skupno bo v letu 2020 katastrski dohodek zajet v obdavčitev z dohodnino, višjo od sedanjega za nekaj manj kot 35 milijonov evrov, kar pomeni več kot enkrat višji izplen države. Očitno je torej, da želi država na kmetih ponovno polniti proračun in ne upošteva niti starega pregovora, da kjer ni, še vojska ne vzame. Država kmetom samo jemlje, na drugi strani pa pričakuje stabilno pridelavo varne hrane, visoko samooskrbo in zadovoljstvo. Krščanski demokrati opozarjamo, da je to račun brez krčmarja. Žal slovenski kmetje tudi nimajo dovolj močnega zagovornika v ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki bi se takemu predlogu v teh razmerah moral na vladi odločno upreti. Pa tega ni storil, javno ga sicer kritizira, v resnici pa razumemo to njegovo kritiziranje kot tiho podporo. Zakon sicer prinaša nekaj svetlih točk, kot je na primer podlaga za količnik za izračun dodatnega katastrskega dohodka posebnih intenzivnih kultur, kot so pridelava jagod, špargljev, intenzivna pridelava vrtnin, reja polžev in tako dalje.

Krščanski demokrati bomo glasovali odločno proti predlogu zakona, ki bo sicer postopno dodatno obremenil slovenskega kmeta do leta 2020. Pozivamo obe pristojni ministrstvi, naj najprej s konkretnimi izračuni dokažeta, da se je dobiček iz kmetijske proizvodnje povečal in za koliko se je povečal, nato pa naj predlagata ustrezno obdavčitev dohodkov. Če pa ugotovijo nasprotno, pa naj ne dvigujejo obremenitve slovenskega kmeta.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi!

Slovensko kmetijsko zagotovo potrebuje stabilno, pregledno, pravično in da bo administrativno tudi obvladljivo poslovno in davčno okolje. Mislim, da je to zelo pomembno izhodišče, da se lahko pogovarjamo o kvaliteti

prehranske varnosti, o povečanju samooskrbe in da bo tudi zdrava hrana dosegljiva tudi v tistih razmerah, ko se cene močno dvignejo zaradi podnebnih sprememb na svetovnem trgu. Tu bi jaz začel, potem pa lahko nadaljujem.

Vsi smo se strinjali v razpravah, da trenutno obstoječa, veljavna metoda za določevanje katastrskega dohodka ni prava. To pravijo tudi kmetovalci. Zato je že skrajni čas, da najdemo pravilno pravično sistemsko rešitev, ki bo tudi vzdržna za kmetovalce. To je zelo bistveno. Pred nami je Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki predvideva novo metodo, ki prinaša precej novosti, tudi zagotovo nekaj dobrih novosti, saj na nek način poenostavlja celoten postopek določevanja katastrskega dohodka in sloni na ekonomskem računu in je vezan na podatke v zemljiškem katastru, ni pa vezan na register kmetijskih gospodarstev. Ali je to dobro ali ne? Mislim, da še v tem postopku sprejemanja zakona je mogoče tudi to preveriti. Pričakujem tudi, da bomo na delovnem telesu imeli tudi že konkretne analize s strani ministrstva kakor tudi s strani stanovskih ustanov. In seveda, kmetovalcev.

Pozdravljam mogoče to, da se je pri pripravi te metode pristopilo na interdisciplinarni način, to pomeni, da kakorkoli je bilo to rečeno, da je to mogoče izdelek samo Ministrstva za finance, s tem se ne bi strinjal, ker ko sem pregledal sestavo delovne skupine, je jasno, da je v to delovno skupino bilo vključeno tudi Ministrstvo za kmetijstvo in tudi določene stanovske ustanove. Zato smatram, da trenutno, v kakšni fazi je ta metodologija, da je bilo ogromno naporov vloženih tako s strani vseh teh deležnikov, da se bo dalo do konca postopka najti tudi primerne rešitve.

Želel bi izpostaviti nekaj pomembnih, mogoče, tveganj, ki so razvidna iz tega predlaganega modela. Kot sem rekel, ta metoda sloni na ekonomskem računu na ravni države; to se pravi, da se podatki določijo na ravni celotne države. Trenutno je to drugače izgledalo. Je izgledalo tako, da se je določevalo na nivoju regij in tukaj lahko prihaja do bistvenih sprememb. Lahko se zgodi, in vse tako kaže, da v določenih regijah se lahko bistveno poveča katastrski dohodek in to na žalost tudi za regijo, ki je žitnica Slovenije, iz katere prihajam. Zato predlagamo, da se vsekakor uveljavi kapica, ki bo varovalka in bo preprečila enormni dvig, kar smatram, da nikomur ni v interesu, da bi uničili na določenem območju kmetijstvo.

Verjamem v to, da bo tako s strokovne strani kakor tudi potem politična volja nekje v sinergiji dosegla to, da pridemo do ustrezne rešitve. Da pa bo zagotovo prišlo do dviga katastrskega dohodka, ki pa je osnova potem za plačevanje davkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti in prispevke, pa potem, kot je že bilo rečeno, tudi se zmanjšujejo socialni transferi iz tega do kmetov. Do tega bo zagotovo prišlo. V določenih regijah, v določenih panogah

manj, v določenih več. Zakaj smatram, da je temu tako? Zaradi tega, ker iz teh projekcij, ki smo jih dobili, je jasno razvidno, da ta postopna uveljavitev prinaša s seboj do leta 2020 povečanje za faktor 2 oziroma za nominalno 35 milijonov evrov. To se bo nekje zagotovo poznalo. To je dejstvo.

Zato bom rekel tako, da tudi tukaj, kar se tiče samega izhodišča, da ne bi prišlo do tako enormnih oziroma do večjega dviga, bi lahko tudi tukaj poiskali eno rešitev, in sicer zmanjšanje tveganja zaradi dviga katastrskega dohodka, ki se določi na podlagi ekonomskega računa. Zakaj to izpostavljam? Zaradi tega, ker ti podatki, agregatni so iz predhodnega obdobja in če pride do izrazito visokega cenovnega nihanja, naj povem primer, recimo pri žitaricah, ko cene padejo s 240 evrov po toni na 120 ali pa še nižje, pomeni zelo velik problem s finančnega vidika zagotavljanja tekoče likvidnosti in tako dalje. Ker potem se bodo finančna bremena pojavila v tistem obdobju, ko prihaja do tega izpada oziroma zmanjšanja teh prilivov, na drugi strani pa seveda potem lahko prihajajo kmetje v likvidnostne težave. Kako bi lahko to na nek način regulirali? Tako, da bi se to tudi moralo preučiti, da v tem primeru, ko se zaznajo ta tveganja visokih cenovnih nihanj, da potem imamo en sistem, eno varovalo, da se to korigira. Na tak način bi lahko tudi ta tveganja iz tega naslova zmanjšali, da bi lahko bili znosni.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev ne bomo nasprotovali, da gre predlog zakona v nadaljnjo obravnavo. Na podlagi vsega izpostavljenega danes z moje strani pa bomo dokončno rešitev potem sprejeli oziroma odločitev takrat, ko se bo zakon potrjeval in sprejemal. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Najprej se je k besedi javila državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar Erman, sledita pa dr. László Göncz in gospod Ivan Škodnik.

Prosim.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Moram se odzvati na nekatere navedbe v uvodnih obrazložitvah oziroma predstavitvah stališč poslanskih skupin. Najprej bi rada začela s tem, da spomnim, kakšne točno so bile moje trditve na izredni seji Odbora za kmetijstvo in Odbora za finance in monetarno politiko. Nikdar nisem trdila, da smo v celoti usklajeni z zainteresirano javnostjo, sem pa trdila, da je predlog zakona pripravljen na podlagi rezultatov dela delovne skupine, v kateri so sodelovali tudi predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti in resornih ministrstev, poleg Ministrstva za finance tudi Ministrstvo za kmetijstvo,

gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za okolje in prostor.

Da so se pogovori oziroma usklajevanja z zainteresirano javnostjo na sam predlog besedila zakona intenzivirala ravno po tej izredni seji, je zgolj slučaj, zaradi tega, ker je pač ta seja bila sklicana sredi poteka usklajevanj, in zagotovo vemo, kaj je naša obveznost, ko pripravljamo tako pomemben zakon, kot je Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka, in da je v bistvu intenzivno delo z zainteresirano javnostjo ključen element, zato da predlog zakona lahko v bistvu pošljemo naprej. Ravno zaradi tega, tako kot sem omenila že uvodoma, usklajevanja z zainteresirano javnostjo nadaljujemo tudi v tem času, ko pričakujemo, da bo Državni zbor začel drugo obravnavo predloga zakona, ne samo zato, da morebiti še dosežemo dodatne uskladitve v zvezi s specifičnimi rešitvami Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ampak da v tem času dorečemo tudi rešitve, ki jih je treba vključiti v Zakon o dohodnini. Med njimi naj še enkrat omenim, da smo z zainteresirano javnostjo dogovorili, da se v Zakonu o dohodnini uvede tako imenovana kapica, ki bo preprečevala, da bi posamezno kmečko gospodarstvo v posameznem letu bilo obremenjeno oziroma bi se jim v davčno osnovo všteval katastrski dohodek, ki bi bil za več kot dvakrat višji od katastrskega dohodka preteklega leta.

Ko govorimo o času, kdaj uvajamo spremembo zakona, moramo opozoriti predvsem na to, da smo tudi ob upoštevanju trenutnih razmer in naravnih ujm v preteklih in v letošnjem letu dogovorili daljše prehodno obdobje in še posebej ugodno prehodno obdobje za leto 2017. Po rešitvah, ki so v tem trenutku vključene v predlog zakona, bi po veljavni ureditvi – torej, če bi podaljšali to rešitev, ki preneha veljati 30. 6., še za eno leto, bi vključevali v obdavčitev oziroma v katastrskih dohodek, ki se vključuje v davčno osnovo od dohodnine, 13 % celotnega KD. Po rešitvah, ki jih predvidevamo za leto 2017, bo v prihodnjem letu v osnovo, se pravi bo delež obdavčenega katastrskega dohodka v celotnem ocenjenem tržnem dohodku le 11,2 %. Torej se skupen obseg obremenitve znižuje, čeprav se povečuje celoten obseg tržnega dohodka zasebnega sektorja. Če smo še v letu, na primer, 2010 v uradnih statističnih podatkih navajali oceno tržnega dohodka zasebnega sektorja 206 milijonov evrov, je v letu 2013 ta dohodek znašal že 240 milijonov, preliminarni podatki za leto 2014 pa nakazujejo, da bo tega dohodka 259 milijonov evrov.

Kar se tiče vpliva oziroma izračuna, ki je bil predstavljen, ko naj bi se katastrski dohodek nekega kmečkega gospodarstva zvišal s 6 tisoč na 14 tisoč evrov, moram priznati, da me ta izračun nekoliko čudi oziroma to bi moralo biti neko veliko kmečko gospodarstvo glede na zneske, ki se za posamezen hektar predvidevajo, ali pa so v ta izračun vključene

tudi subvencije, ki jih posamezna kmečka gospodarstva prejema. Pri tem naj poudarim, da subvencije niso ali obdavčitev subvencije s tem Predlogom zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka v ničemer ne spreminjamo in približno 50 % subvencij, ki se nanašajo na investicijske eko subvencije in na subvencije za pridelavo na območjih z omejenimi možnostmi pridelave, tako imenovana OMD območja, so izključena iz obdavčitve in le preostalih 50 % subvencij, dohodkovnih subvencij, se dejansko vključuje v davčno osnovo, kar pa je v bistvu čisto ena druga zgodba kot ugotavljanje katastrskega dohodka, v zvezi s čimer teče današnja razprava.

Tudi v zvezi z opozorilom, da bi morali v izračunu katastrskega dohodka upoštevati izrazite padce cen ali kakršnekoli druge okoliščine, se ti podatki upoštevajo. Ker pa je bil eden glavnih očitkov sedanjega sistema, ki ga želimo nadomestiti, da to pomeni tudi izredno volatilitnost oziroma skakanje katastrskega dohodka na posamezno površino enkrat navzgor, drugič močno navzdol in s tem v bistvu nepredvidljivost obveznosti, s katerimi se soočajo lastniki oziroma davčni zavezanci, potem je treba povedati, da s predlogom novega zakona predlagamo petletno povprečenje podatkov, ki bodo naredile višino katastrskega dohodka bolj predvidljivo in manj volatilno gleda na dejanske razmere. Ne nazadnje pa, ko govorimo o obremenitvi oziroma o višini davkov, s katerimi se morajo soočiti kmetje, moramo v bistvu upoštevati tudi, da je kmetijska dejavnost edina ekonomska dejavnost, ki ima v Zakonu o dohodnini opredeljeno eno izrazito posebnost, in sicer se katastrski dohodek, ki ne doseže 200 evrov na posamezno kmečko gospodarstvo oziroma na posameznega zavezanca, ne všteva oziroma ne vključuje v davčno osnovo. Tega ni pri nobeni drugi ekonomski dejavnosti, ki jo izvajajo posamezniki oziroma fizične osebe. In če upoštevamo spet leto 2017 kot prvo leto prehodnega režima, bo kar 87 % kmečkih gospodarstev iz obdavčitve izvzeto iz naslova katastrskega dohodka, ker bo njihov katastrski dohodek nižji od 200 evrov. Po poteku prehodnega obdobja, torej v letu 2020, pa bo po trenutnih projekcijah takšnih kmečkih gospodarstev 74 %. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz. Pripravitelj naj se gospod Ivan Škodnik in gospod Tomaž Lisec.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane predstavnice Vlade, kolegice in kolegi!

Da se sploh javljam za besedo v okviru razprave pri predlogu tega zakona, je razlog v tem, da nekatere zainteresirane skupine – in sedaj predvsem govorim za območje, od koder prihajam – opozarjajo na morebitne težave, če se uveljavijo kriteriji, ki jih beremo v sedanjih določbah oziroma predlogih predvidenih določb.

Zato se zahvaljujem gospe državni sekretarki, da je poudarila, da nekje so še vedno v fazi dogovarjanja, da je še marsikaj odprtega in moj prvi apel gre prav v to smer, da se poskuša čim bolj približati tistemu, kar je gospa Vrničar v uvodu povedala. Namreč, povedala je, da je pomembna želja ali pa pomemben vidik sprejemanja spremembe oziroma sprejetja novega zakona prav poenostavljanje postopka. To je vsekakor za pozdraviti. Prav tako je za pozdraviti to, da se poskuša doseči takšna pavšalna ocena, ki se bo čim bolj približala stanju, dejanskemu stanju pridelka oziroma dejanskega stanja na nekem območju, in to so stvari, ki so nedvomno prave. Vendar se pa glede na te dileme, ki se pojavljajo, ki so tudi bile v stališčih navedene, konkretno s strani gospoda Laha, tudi ena simulacija, se pa le pojavlja vprašanje, ali so kriteriji dejansko že sedaj v tej fazi, torej v prvem branju, tako pripravljeni, da smo lahko s tem zadovoljni. Jaz sem laik na tem področju in nekih poglobljenih ocen ne želim v zvezi s tem dajati, ampak ker je kar precej pripomb, menim, da je verjetno treba še marsikaj pretehtati. Predvsem pretehtati z vidika, ali z ostalimi dajatvami oziroma s splošnim finančnim stanjem družin ali lastnikov določenih zemljišč, je do dovoljšnje mere usklajen predlog tega zakona. Namreč, če pridemo do takih spoznanj, kot je bilo v prej omenjeni simulaciji tukaj navedeno, potem je to lahko pogumno in predvsem pogumno za tisti sloj prebivalstva, ki je že tako zelo obubožan.

Na koncu moram tudi poudariti to, da sta kmetijstvo in živinoreja danes žal v zelo slabi kondiciji. Zavedam se tega, da Slovenija ni glede na evropske standarde izrecno agrarna ali pa agrarno naravna država in verjetno kmetijske in neke druge politike nikoli ne bodo tako precizno predstavljene in tudi določene kot morda v tistih državah, ki so izrazito agrarne države, vendar menim, da je zelo pomembno, da predvsem zaradi samooskrbe ali pa delne samooskrbe smo pripravljene zagotavljati takšno kmetijsko politiko, ki bo nedvomno do neke mere kos tem nalogam. Če se z novim katastrskim dohodkom ruši ta sistem – oziroma to je pregroba beseda –, torej če se poslabša sistem, potem verjetno smo naredili zelo malo, zato še enkrat poudarjam, da te povezave med različnimi dajatvami, dohodki prebivalstva se morda morajo bolj uskladiti in potem ne bo tovrstnih pripomb že v tej fazi sprejemanja tega zakona.

Imam še tukaj nekaj primerov iz avstrijskega pa madžarskega dohodninskega zakona, kjer so na tem področju naredili po moji oceni dobre korake. Upam, da je ministrstvo tukaj te stvari temeljito pregledalo in bo v naslednjih tednih, ker verjetno dosti časa nimamo na razpolago, še poskušalo priti na zeleno vejo pri nekaterih področjih. Pričakujem tudi še pred končnim odločanjem, in s tem zaključujem, morda tudi nekaj dejanskih simulacij. Tu je zdaj bila sicer ena predstavljena, verjetno je lahko tudi zelo

subjektivna, torej bi bilo prav, da z nekaterimi simulacijami poskušamo bolj jasno .../izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Škodnik. Pripravita naj se, gospoda Tomaž Lisec in Benedikt Kopmajer.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni predstavnice Vlade, kolegice in kolegi poslanci!

Ko danes poslušam to razpravo, ki se je pravzaprav šele najbolj začela, o katastrskem dohodku, imam svoje mnenje. Mogoče bi na začetku povedal, da sem tudi jaz imel neke pomisleke okrog novega zakona, ki ga je Vlada predstavljala, ko smo pred nedavnim še razpravljali o predlogu opozicijskih strank, predvsem iz stranke SDS, ko so nekako hoteli, da bi se ta zakon, ki je seveda v pripravi še, predstavili v naslednje leto. Vendar sem po nekih izračunih in podatkih prišel do spoznanja, da ni tako slabo za podeželje, za malega kmeta, če ste predčasno pred mano poslušali državno sekretarko, ki je nekako nazorno pokazala, koliko malih kmetov bo izvzetih v prihodnjem obdobju in koliko tudi še potem po letu 2020, ko bo ta zakon zaživel v polno. Ampak, da bodo tisti, ki vendarle poslušajo nas, mogoče kmetje in seveda tisti, ki jih ta zakon najbolj zanima, ki jih danes ni tukaj, bi rad šel malo v zgodovino in bi naredil malo pregled 5, 6 let nazaj, kaj se je pravzaprav na tem področju dogajalo.

Pahorjeva vlada se je leta 2010 odločila za temeljito prenovo ugotavljanja katastrskega dohodka. Zakon je Državni zbor sprejel leta 2011, ločeno pa naj bi se pričel uporabljati junija 2012 in junija 2013. Postavlja se seveda vprašanje, zakaj sploh je prišlo do omenjene temeljne prenove. Ne nazadnje ali pa nazadnje se je katastrski dohodek ugotavljal leta 1988, bom ponovil: v letu 1988, torej še v prejšnjem družbenem sistemu. Kasneje se je samo valoriziral. V tem obdobju se je izvajala le valorizacija, s katero se je poskušalo predvsem slediti spremembam povprečne ravni dohodkov za posamezne katastrske kulture. Najbrž ni odveč pripomniti, da je bilo treba zaradi spremembe družbenoekonomskega sistema davčni sistem spremeniti. Vprašanje je bilo samo v tem, zakaj je do tega prišlo tako pozno. Poleg tega je prejšnji sistem predvideval večstopenjsko usklajevanje na ravni občin med občinami in na ravni države in da slednje ni bilo več mogoče, saj smo leta 1994 temeljito reformirali sistem lokalne samouprave in nekdanje komunalne občine, ki so izvrševale tudi republiške pristojnosti.

Preoblikovati skladno z Ustavo in Evropsko listino o lokalni samoupravi, da ne omenjamo neusklajenost stanja katastrskih struktur v zemljiškem katastru. Slednje je pomenilo, da smo kar 22 let čez palec ocenjevali osnovo katastrskega dohodka in da se je valorizacija izvajala bolj na podlagi političnih kot

strokovnih ocen. Nekateri davčni strokovnjaki so ocenjevali, da je katastrski dohodek zato zajemal le 30 do 40 % povprečnega tržnega dohodka na kmetijsko dejavnost. Žal pa se je tudi Pahorjeva vlada prenove lotila nespretno, saj je ocenjevala, da naj bi bili stroški za uvajanje, uveljavitev novega sistema na začetku okoli 200 tisoč evrov, kasneje pa okoli 150 tisoč evrov na leto. Kasneje se je izkazalo, da naj bi bilo za izvedbo vseh nalog, da bi sistem novega načina ugotavljanja katastrskega dohodka lahko zaživel, da je bilo treba zagotoviti okoli 3,7 milijona evrov do leta 2015.

Da bi bila šlamastika popolna, pa v let 2011 zaradi omejevanja proračunske porabe za uveljavitev novega modela sploh niso bila zagotovljena potrebna sredstva. Zato Janševi vladi leta 2012 ni preostalo drugega, kot da je začetek izvajanja ugotavljanja katastrskega dohodka po novem modelu predstavila in zagotovila potrebna sredstva. Leta 2013 je pod vlado Alenke Bratušek sicer prišlo do novega izračuna katastrskega dohodka, pa se je izkazalo, da ta sloni na premalo preverjenih kalkulacijah in na nekaterih neprimernih ali celo nepravilnih podatkih. Na podlagi navedenih očitkov sta Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in okolje ter Odbor za finance in monetarno politiko sprejela sklepe, ki so nalagali sprejetje rešitve, s katerimi bi se novi izračuni katastrskega dohodka začeli uporabljati šele v letu po letu izdelave novih lestvic katastrskega dohodka, torej v letu 2014, v letu 2013 pa bi se za vsa zemljišča, za katere je novi izračunani katastrski dohodek višji od starega za več kot 10 %, upošteval stari katastrski dohodek. Ti sklepi so bili kasneje realizirani z novo novelo Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka v letu 2013. Leta 2014 je bila ponovno sprejeta novela Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katero se je za leta 2014, 2015, 2016 prehodno obdobje za ugotavljanje katastrskega dohodka podaljšalo.

Zato pravzaprav ne čudi današnja razprava z nasprotnimi predlogi zakona. Danes ne obravnavamo popolnoma nove tematike, za katero bi bila odgovorna zgolj vlada Mira Cerarja, ampak obravnavamo predlog zakona, ki ima že zelo dolgo brado. Kar 6 let je trajalo, vmes pa so se morale zamenjati tri vlade, da smo dobili model ugotavljanja katastrskega dohodka, ki bo na podlagi ažurnih podatkov in na enostaven in razumljiv način določil realen katastrski dohodek. S tem pa bomo zagotovili tudi primerljivo in pravično obravnavo za vse davčne zavezanke.

Kot je bilo omenjeno, se je stari katastrski dohodek ugotavljal po principu, ki mu pogovorno večkrat rečemo čez palec. Da pa ta model ne prinaša enormnih obdavčitev, kot se želi prikazati, kažejo tudi izračuni po modelu, ki ga je uvedla Pahorjeva vlada in ga Janševa vlada ni zavrgla, vlada Alenke Bratušek pa se je odločila samo, da ga bo poenostavila. Po novem modelu je celo nižji, Ministrstvo za finance

ocenjuje, da bo v letu 2020 katastrski dohodek višji od sedanjega za nekaj manj kot 35 milijonov evrov, kar pomeni več kot enkrat višji kot današnji. Po zadnji noveli s predhodnim zamrznjenim stanjem med letoma 2014 in 2016 je znašal okoli 41 milijonov evrov, pri čemer se je treba zavedati vseh omenjenih pomanjkljivosti tega modela. Poudariti je treba tudi, da prejšnje vlade niso razmišljale o postopni uveljavitvi novega modela, potem ko ga leta 2013 niso uveljavili, in da je vlada Mira Cerarja pri uveljavljanju davčnih obremenitev, ki bi morale veljati že od leta 2013, pokazala veliko razumevanje za to panogo. Novi model ugotavljanja katastrskega dohodka se bo v popolnosti uveljavil šele leta 2020, torej kar sedem let po prvotnih načrtih. Poleg tega se načrtuje tudi predhodno obdobje, s katerim se v letu 2017 upošteva samo 40 izračunanega katastrskega dohodka, kar pomeni, da bo v prvem letu katastrski dohodek celo malo nižji kot v letu 2016. V letu 2018 se bo glede na leto 2017 povečal za okoli 11 milijonov evrov, v letu 2019 se bo glede na leto 2018 povečal še za okoli 15 milijonov evrov in v letu 2020 glede na leto 2019 še za okoli 19 milijonov evrov. Moram reči, da je ta zakon po mojem mišljenju boljši, je bolj enostaven, izračun je bolj enostaven, pravičnejši za kmeta, zato bom ta zakon podprl in vidim pravzaprav, da bo ta zakon prinesel nekaj novega, mislim, da tudi dobrega, za slovenskega kmeta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Liseč, pripravita naj se gospoda Benedikt Kopmajer in Matjaž Nemeč.

TOMAŽ LISEČ (SP SDS): Predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka z ekipama, lep pozdrav!

Bom nadaljeval tam, kjer je predhodnik končal. Kaj vse je bilo narobe v zadnjih petih letih, ampak teh pet let ima eno stalnico: gospoda Dejana Židana. Razen enega leta je bil vseskozi zraven, tako da njemu napišite pismo o tem, zakaj je bilo vse narobe; mi, ki bomo pa še naslednji mandat v tem parlamentu, bomo pa napisali pismo, kaj je naredil, da je do leta 2020 uničil slovenskega kmeta.

Sam sem se spraševal, ali je osnovni problem tega zakona to, da ga pripravlja Ministrstvo za finance in ne Ministrstvo za kmetijstvo, ampak je v bistvu gospod Škodnik sam povedal, da je ta tehtnica zelo težka. Ministrstva za finance, z vsem spoštovanjem, bolj ta uradniški model, pa minister Židan, ki dejansko uničuje slovenskega kmeta, in po tem zakonu slovenskega kmeta po letu 2020 ne bo več, kar tudi sama vlada zapiše. Samo če pogledamo finančne posledice, pa citiram besedilo zakona oziroma uvod: "Skupno bo v letu 2020 katastrski dohodek več kot enkrat višji." Ampak 2017 in 2018 upate še na ta mandat, zato to prehodno obdobje, ki spominja, kot sem že enkrat rekel, na tisto, ubij me nežno, ampak kmet bo mrtev, potem ko te vlade že

zdavnaj ne bo več in boste verjetno upali, da boste tedaj v opoziciji – tisti redki posamezniki –, ki boste rekli, da uradniki na ministrstvu so dali, kot je bilo rečeno danes, trenutno projekcije za leto 2020, ki so bile zgrešene. Ko v Poslanski skupini SDS rečemo, da je to ugotavljanje katastrskega dohodka fikcija, pa ta koalicija, ki ima trenutne projekcije za leto 2020, pravi, da ne vemo, kaj govorimo. In sama Vlada napše, citiram, "okoli tretjini kmečkih gospodinjstev v obdavčitvi se bo katastrski dohodek ob upoštevanju nove lestvice ob koncu prehodnega obdobja povečal za 50 % ali v povprečju nekaj čez 60 evrov letno, pri približno polovici med 50 in 300 % ali v povprečju do približno 140 evrov letno, približno desetim procentom se bo katastrski dohodek povečal za več kot 3-krat ali v povprečju za nekaj več kot 200 evrov letno ..." Potem pa seveda zadnji stavek, "okoli 10 % pa se bo malenkost znižal s 160 na 120 evrov letno."

Skratka, ta zakon je napisan samo zato, da bo jutri v vseh slovenskih medijih, kako bo v letu 2017 katastrski dohodek manjši, ker bo prehodno obdobje. 2018 bo isto, kot je sedaj, potem pa te vlade itak ne bo več, potem pa užgi brigu na veselje, pa naj se naslednja vlada ukvarja s slovenskimi kmeti; pa naj bodo to čebelarji, vinogradniki, oljkarji, lastniki gozdov in vsi ostali. Tako delate. Enako bo prišel čez nekaj mesecev v ta parlament Zakon o davku na nepremičnine. Ker že danes govorite, da po letu 2019 pride davek na nepremičnine. Seveda, pritisnili boste tipko za, kaj bo pa posledica – bo pa naslednja vlada spreminjala, to delala. Pa verjetno intimno celo upate, da bo naslednja vlada Janševa, da bodo potem imeli protestniki pred Vlado ali pa pred Državnim zborom razlog, na koga dati svojo jezo. Ja vlada je kriva, pa parlament, noben pa ne bo vedel, da je sprejelo ta zakon 60 poslancev, od katerih bo verjetno v naslednjem mandatu 10, 15 sedelo v tem državnem zboru. To vas seveda ne zanima. Minister Židan je tiho. Verjetno mu je zelo všeč, da je Ministrstvo za finance tisto, ki je danes na tnalu. On je tudi pri davčni blagajni govoril, kako je to super ukrep, pred tremi meseci je pa rekel, da bi bilo pa fino, če bi nekaj spremenili. In potem ko smo opozicijske vrste strnile svoje besede, je pa le skupaj z ministrom Mramorjem rekel, no saj za nekatere bi bilo pa res fino, če bi te davčne blagajne bile malo drugačne.

Edini pogoj, da bi vsaj deloma se strinjali s tem zakonom, je to, da v členu, ki govori o prehodnih določbah, kjer piše, "v letu 2017 se katastrski dohodek in pavšalna ocena pripišeta vrednosti 40, v letu 2018 pa vrednosti 55 %", naredi pika in napiše stavek "in to velja tudi do nadaljnjega." Ker če so trenutne projekcije za leto 2020 nekaj zveličanega, vsi pa vemo, kakšno je stanje na terenu, ko imamo seje odbora ne samo zaradi naravnih nesreč, ampak zaradi problematike tukaj, tam, vinarji, čebelarji in vsi ostali. Ne, ta vlada pa, da za drugo leto bo katastrski dohodek manjši – kako smo mi dobri! Ampak po letu 2020

pa več kot enkrat večji KD, pa še davek na nepremičnine! Pa če še evropska perspektiva po letu 2020 ne bo tako dobra do slovenskega kmetijstva, kot so bile prejšnje pa tudi deloma sedanja – bomo sploh še imeli slovenskega kmeta? Ne, ampak vam je važno, da preživite leto 2017.

Danes me zelo preseneča, glede na to, koliko ste se usklajevali, spoštovana državna sekretarka, oziroma koliko ljudi je sodelovalo. Jaz vedno pravim, super, podpiram. Za razliko od tega, ker sem bil eno uro prej na enem drugem sestanku, ko so rekli, da so iz SMC pobegnili s sestanka, da se vi vsaj pogovarjate in sodelujete z različnimi akterji na področju financ in kmetijstva; torej, tistih, ki se jih ta zakon dotika. Ampak dejstvo je, kar tudi sami zapišete, da imate še vedno odprte fronte z oljkarji, vinarji, čebelarji, lastniki gozdov, ki sicer so si že nekaj izborili z določenimi člani, ki tukaj govorijo o tem, da je pa 80 ali 90 % tržne vrednosti – ampak zakaj niste potem počakali s tem zakonom še nekaj časa pa se z njimi uskladili? Jaz po navadi pričakujem od vlade, da se predhodno uskladi z vsemi tistimi deležniki, ki se jih ta zakon dotika, potem pa pridemo sem. In potem boste zgroženi, če bo prišlo na sejo Odbora za finance 10 različnih združenj, sindikat ta, sindikat drugi, zadruga ena in gor pa dol, pa bodo rekli, mi še vedno mislimo, da zakon ni dober. Pa boste še vedno govorili, da se bomo še pogovarjali? Slej ko prej bomo morali, spoštovani in spoštovane, pritisniti tipko. In seveda koalicijski poslanci bodo z veseljem pritisnili "za", kajti v letu 2017 se boste pohvalili, kako bo manj KD, v letu 2018 bo približno tako, kot je sedaj – kar smo tudi mi predlagali pred enim mesecem, da vsaj za eno leto ostane isto, pa ste bili zgroženi, kakšen populizem se gremo. Ne! Potem ko Nova Slovenija in SDS kričita, kako je treba stvari reševati, vi naredite v 2017 kljukico – mi smo lepi –, potem pa tega ne bo več.

Skratka, še enkrat, v Poslanski skupini SDS podpremo izključno besedilo členu, če v 16. členu v tretji alineji za besedno zvezo "v letu 2018 v vrednosti 55 %" naredite piko. In vsi vemo, kakšno je stanje v slovenskem kmetijstvu, vi pa ga boste s tem zakonu po letu 2018, ko te vlade ne bo več, dejansko ubili tako kmetijstvo kot verjetno tudi kakšnega kmeta. Če je to kmetijska politika te vlade, potem si jo sami izglasujte. V Poslanski skupini SDS bomo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Benedikt Kopmajer, pripravita naj se gospoda Matjaž Nemeč in Bojan Podkrajšek.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani kolege in kolegi!

Moram se oglasiti in izpostaviti nekaj pomislekov na novi Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, s katerim bodo soočeni predvsem hribovski kmetje, ki jih je na Koroškem – verjamem pa, da tudi drugo po Sloveniji – kar

veliko. Na osnovi dosedanjih izkušenj, ki jih imajo z državo, oprostite, novemu zakonu ne zaupajo, saj niso v dovoljšnji meri bile upoštevani njihovi predlogi in pomisleki, kljub temu da so jih tudi pravočasno poslali. Občutek imajo, da država s podeželjem preveč mačehovsko ravna. Vendar problem ni samo katastrski dohodek. Zavedajo se, da je davek treba plačati. In če bi bil to samo davek, to ne bi bil niti problem, kljub temu da so se v tem času drastično zmanjšale cene mleka, mesa, lesnih asortimentov, tako da je postal vsak evro problem. Problem je predvsem v tem, da je katastrski dohodek osnova za odločanja še po 22 zakonih ali podzakonskih aktih. To je njihov največji problem. Če bi na KD plačali samo davek, bi to sprejeli in odkljukali zadevo, potem bi se kmetje čisto drugače odzivali na to. Ker pa se KD pripiše oziroma je osnova najprej za dohodnino in že prej omenjenim 22 predpisom, je to zelo velik finančni problem predvsem za hribovske kmete, ker dejansko ne prenesejo več dodatnih finančnih bremen, saj so na drugi strani, prihodkovni strani, do sedaj izgubili kar 50 % izravnalnih ukrepov. Še enkrat poudarjam, govorim o hribovskih kmetih.

Kolega Lah je prej natančno opisal in izračunal, na kaj vse vpliva ta katastrski dohodek. Če samo v grobem rečem, da to vpliva na celotno življenjsko pot enega kmeta od rojstva do smrti. Na vse to se veže ta katastrski dohodek lastnika. Če pa preračunamo zgolj za primerjavo, katastrski dohodek za travnike hribovske, ker primerjalnih njiv v hribih z ravninskim delom ni, in če primerjamo travnike, ki dajejo nekaj, bom rekel, košev ali nakladalk trave ali sena na hektar, če hočete, ali pa najboljšo njivo oziroma polje nekje v ravninskem delu Slovenije, s katere se lahko dobi nekaj ton žita na hektar, je razlika v katastrskem dohodku samo 50 evrov po hektaru. To seveda ni logično, še manj pa normalno.

Zavedati se moramo, da na podeželju že sedaj živijo in delajo ljudje zaradi tradicije, zaradi dediščine in ne zaradi ekonomskih vidikov. Pustimo jim torej najnujnejše za življenje. Upam da bo vlada v nadaljnjem postopku sprejemanja zakona upoštevala tudi te skromne pomisleke teh ljudi.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se gospod Janko Veber in gospa Iva Dimic.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Državna sekretarka, kolegice in kolegi in vsi naši gostje, ki so na balkonu! Danes govorimo o katastrskem dohodku, predlogu zakona, ki ga je pripravila naša vlada. Dejstvo je, da je to zakon, ki je obremenitev za našega kmeta, slovenskega kmeta. Večkrat smo nejevoljni, ko Vlada ne pripravi katerega zakona, seveda še huje je, ko se zakon pripravi, pa je obremenitev za naše državljanke in državljane.

Sam sem mnenja, da sta dve poglavji zelo obremenjujoči za Republiko Slovenijo; to so naravne katastrofe seveda in stranke, ki prihajajo v parlament samo za en mandat. Ki ne delajo dolgoročno. To je tudi pokazatelj – ta predlog zakona. Slovensko kmetijstvo, slovenski kmet je v vedno večjih težavah. Prvič ga spremljajo naravne ujme in tisti, ki sprejemajo zakonodajo v Republiki Sloveniji, mu nalagajo vedno večje obremenitve pa kmetijski trg v Sloveniji in tudi v Evropi in svetu je vedno težji. Dejstvo je, da ko govorimo o slovenskem podeželju, da ko govorimo o slovenskem kmetu, sem že večkrat v tem državnem zboru povedal, da nam odpoveduje ekonomska logika in kmečka pamet. To nam tudi priznavajo naši sosednje.

Seveda zelo enostavno je obremenjevati malega človeka. Ni toliko dni od tega, ko smo poslušali predsednika Vlade, ki je govoril o malem človeku v Republiki Sloveniji. Današnji predlog zakona obremenjuje slovenskega kmeta, obremenjuje slovensko kmečko družino, v kateri živijo včasih tudi tri generacije. Premalokrat se tega zavedamo.

Malo prej sem poslušal svojega predhodnika, verjetno kakšno leto starejši, verjetno z nekimi izkušnjami več, kot jih imam sam, pa se z njim povsem strinjam. Mislim, da je tudi tukaj politika pomembna, ne glede, kdo prihaja iz katere stranke, da delamo za tiste ljudi, kateri so nas v ta parlament izvolili. To je ta teden tudi pokazal.

Ko govorimo o katastrskem dohodku, ki bremeni – seveda državna sekretarka ima tu izjemno težko nalogo, ko mora to predstavljati v Državnem zboru. Razumem predsednika Vlade, da mu je malo mar za naše podeželje, zelo težko pa razumem ministra za kmetijstvo, ki je minister že 6 let na področju kmetijstva, in ne smemo pozabiti, da je on tudi podpredsednik Vlade Republike Slovenije. Čudim se spoštovanemu Židanu, kako sploh dovoli, da te stvari prihajajo v Državni zbor, seveda ta bremenitev. Ko bo šel na katero kmetijo, vem, da se bo on spretno izmotaval pa znal povedati, da še drugo leto nič ne bo, pa da še 2018 nič ne bo, ampak ta katastrski dohodek se bo povečal za enkrat v letu 2020.

Spoštovane poslanke in poslanci iz največje koalicijske stranke, če je ta enkratna povišica tako enostavna za vas in boste seveda z lahkoto pritisnili tipko za ta predlog zakona, vas tudi pozivam, da enkrat pritisnete, da vam za enkrat zmanjšajo plače, če je to tako enostavno. Zavedati se moramo, da živimo vsi v Republiki Sloveniji, zavedati se moramo, da smo bili vsi izvoljeni od naših državljanek in državljanov in da ko pride obremenitev že za ranjenega kmeta na te klopi, bi morali zavrniti.

Skratka, sam bom ta zakon zavrnil in se tudi zavzemal, da slovensko podeželje, slovenski kmet, slovenske družine, ki živijo na kmetijah, da jim bi pripadala boljša prihodnost. Seveda smo

za to odgovorni vsi mi, ki tukaj sedimo. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Glede na to, da zakon prinaša tudi ali pa uvaja novo metodologijo, je zelo pomembno, da je določeno v zakonu tudi prehodno obdobje in to prehodno obdobje je določeno na način, da se v letu 2017 pravzaprav zmanjša katastrski dohodek za 10 milijonov, 2017 oziroma 2018 potem zviša za 11 in šele v letu 2019 se poviša za okoli 19 milijonov, ampak vendarle hočem povedati naslednje. Glede na to, da je nova metodologija, je prav, da v tem prehodnem obdobju lahko dejansko ocenimo, kaj prinašajo vsi ti podatki, parametri, ki bodo vneseni v to metodologijo za izračun katastrskega dohodka. Prav je, da se v tistem trenutku, ko zakon zaživi, seveda spremlja tudi dogajanje, kje se bo odrazil ta izračun kot primeren, kje se bo izkazal kot neprimeren, predvsem pa, kot sem tudi že v stališču poslanske skupine opozoril, nikakor ne sme priti do tega, da bi kmet bil zavezan plačati nekaj, česar sploh ni ustvaril; oziroma da bi te obremenitve temeljile na podatkih, kot da je ustvaril izjemno velike prihodke, dejansko so bili pa ti prihodki bistveno manjši. Zato mislim, da bo ne samo po zaključku razprave v Državnem zboru – in tudi pozdravljam, da gre zakon po rednem postopku, da imamo najprej danes splošno razpravo in potem še na matičnem delovnem telesu, ker bo zagotovo priložnost se seznaniti tudi s stališči vseh ostalih, ki so sodelovali pri pripravi zakonodaje, in ne nazadnje vseh tistih ali pa velik del tistih preko posameznega združenja in oblike organiziranja, ki jih imajo, da bodo predstavili svoja stališča glede samega zakona. Želim si, da bi v tem prehodnem obdobju potem te iste ekipe, ne glede na to, kdo je na oblasti, ne glede na to, kdo vodi določeno resor, kar je bilo danes izpostavljeno kot, ne vem, pomanjkljivosti in podobno; stroka bo imela takrat možnost in priložnost, da ves čas spremlja dogajanje in potem seveda tudi obvesti tiste, ki bodo imeli možnost in priložnost odločiti o morebitnih spremembah in dopolnitvah tega zakona.

Zagotovo je pa zelo pomembno, da bomo poskušali spremljati učinke zakona na posameznih območjih, regijah. Namreč po tej metodologiji naj bi bila nekako ista kategorija enako obremenjena ali pa ocenjena, ne glede na to, ali je to v Pomurju, ali je to v Primorju, ali je to na Krasu, na Dolenjskem, na Gorenjskem. To je zagotovo ena dodatna zahtevnejša naloga, kajti Slovenija je raznolika, so različni klimatski pogoji, so različni geografski pogoji; skratka, cela vrsta dejavnikov je, ki jih sicer včasih težko vnesti v metodologijo, zato bo zelo pomembno

spremljati prav dogajanje izvajanja tega zakona na posameznih območjih, regijah in oceniti, da ne bi ponovno prišlo do obremenitve, recimo, enega dela Slovenije na račun razbremenitve drugega dela Slovenije. To vedno prinaša potem nelagodje in slab občutek in ne nazadnje tudi ni prav, da se tako dogaja oziroma če bi se tako dogajalo. Tako je zahtevnost tega zakona verjetno v primerjavi z drugimi ravno zaradi vseh teh parametrov še toliko večja in upam, da bodo vsi ti kazalci, ki bodo znani, predvsem ko bodo prvi izračuni narejeni, res dobra podlaga ali še boljše podlaga za razpravo in spremljanje dogajanja, kot imamo danes.

Sam bi sicer opozoril na to, kar me preseneča v zadnjem obdobju in je nekako nelogično, da nikakor ne sme priti do situacij, ki so tudi bile v enem trenutku zaznane pri tem zakonu, da bi se celo za dvatisočkrat za posameznega kmeta obremenitev povečala. Bil sem pred kratkim tudi presenečen nad informacijo, pa ni vezana neposredno na ta zakon, ampak kar za ravno tako 300-, 400-krat večja pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, ne glede na to, da lastnik ni povečal svojih površin, je nekaj, kar te preseneti. Zakaj lahko in kako je mogoče, da sploh lahko do takšnih izračunov prihaja, in zato še toliko bolj poudarjam, da bo treba resnično zelo resno in na strokovni ravni sprejemati vse dogajanje in odpraviti tiste težave, ki bi se v praksi tudi dogajale.

Zagotovo je pa ta zakon potreben, to ugotavlja stroka, to ugotavljajo mnogi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, gozdarstvom, pa tudi čebelarstvom. Dejstvo je, da če ta zakon ne bo sprejet, bo ostal v veljavi zdaj veljavni, ta je pa izjemno neprijazen po zdaj veljavni metodologiji do kmetov, in bi resnično prišlo lahko do enormnih obremenitev kmetij. Tako sprejem tega zakona pomeni, da tudi umaknemo, če lahko tako rečem, iz veljave zakon, ki v kolikor bi po izteku prehodnega obdobja, s katerim se je ublažil vpliv zdaj veljavnega zakona, prišlo do resnično enormnih obremenitev kmetov. Zato je prav, da se sprejme novi zakon, s prehodnim obdobjem in treznim izračunom, potem ko bi ta zakon tudi v polni veljavi lahko zaživel tam nekje po letu 2020, če bo vse tako, kot bi moralo biti tudi z našim kmetijstvom. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Veber.

Besedo ima dr. Mitja Horvat, za njim naj se pripravita gospod Uroš Prikl in gospod Zvonko Lah.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsedujoči, za dano besedo. Spoštovani predstavniki ministrstev, spoštovani poslanke in poslanci!

Žal mi je sicer, da gospoda Lisca ni več med nami, ker bi želel nekaj besed nameniti tudi temu, kar je očital na pamet in vse povprek. Daleč od tega, da bi sprejemal kakršnekoli

očitke, ki so bili izrečeni na njegov račun in v tem trenutku moram še enkrat, kot sem že v preteklosti, pohvaliti Ministrstvo za finance, ki je pripravilo celovit predlog in ga opremilo tudi s številkami, ki pa jih žal nočete brati tako, kot so zapisane, ampak je treba tudi za javnost poudariti, da so bili izrazito zavajajoče predstavljeni. Zlasti takrat, ko ne govorimo samo o odstotkih, ampak ko govorimo o zneskih v evrih, potem boste ugotovili, seveda da te razlike, do katerih prihaja po novem sistemu, niso tako drastične, kot se jih želi predstaviti. In daleč od tega, da nismo socialno občutljivi in da nismo občutljivi za stanje slovenskega kmeta, ki bi naj ga domnevno želeli uničiti; daleč daleč od tega! Kar pa želimo, je pa seveda to, da ga spodbudimo; spodbudimo, da o teh temah ne govorimo več samo čustveno, ampak na znanstvenih podlagah. Kar želimo, je seveda, da spodbudimo slovenskega kmeta, ki tudi po novi ureditvi, ki jo je skrbno pripravilo Ministrstvo za finance, upošteva sodobne znanstvene metode, da ne govorim tja do čisto sodobnih tehnik, tja do dronov, preko katerih lahko spremlja stanje na svojih površinah in kjer lahko praktično točkovno skrbno za okolje, ukrepa takrat, kadar prihaja do raznih pojavov, škodljivih pojavov boleznih na drevesih, na ostalih pridelkih. Spodbuda, ki jo potrebujemo in seveda tudi uravnoteženje. Kot boste ugotovili iz števil, ki so predstavljene, gre za večje povečanje samo pri tistih kmetijskih površinah oziroma gospodinjstvih, ki imajo v lasti minimalno – ker gre za minimalno število tistih, ki imajo velike površine in kjer seveda popolnoma drugače lahko intenzivno opravljajo kmetijsko dejavnost, za razliko od tistega, na katere ste verjetno želeli čustveno malo vplivati, da želimo uničiti tistega, ki je pa pomemben ne samo za kmetijsko proizvodnjo, ampak predvsem tudi zato, da imamo urejeno krajino; zaradi tega ker potrebujemo vse tiste, ki mestoma tudi hodijo v druge službe, zato da lahko vzdržujejo družinsko premoženje, ki so ga dobili od prednikov in ga bodo predali tudi zanamcem. Ti so v veliki večini in ti so v veliki večini tudi zelo razbremenjeni glede na tiste pogoje, ki ste jih tudi sami pomagali soustvarjati v preteklosti.

Želimo si novega sistema in želimo si doseči tisto, kar je najpomembneje, enakomernejšo obremenitev z davki in v tem primeru seveda tudi na kmetijskem področju. Tisti, ki ustvarja več, lažje prispeva več in seveda nikakor ni namen, da bi kogarkoli uničili, zlasti tiste ne, za katere sem rekel, ki skrbijo tudi za ekološko in socialno funkcijo lastnine, kot imamo to zapisano v ustavi. Ti bodo še naprej lahko pod omiljenimi pogoji z malimi, minimalnimi obremenitvami, z našo podporo, seveda, še naprej opravljali to dejavnost.

Kot rečeno, posebej smo občutljivi tudi na dogajanja, ki se nam pojavljajo v zadnjem času, od velikih podnebnih sprememb do ujm, katerim smo priča v zadnjih letih. Temu primerno so tudi razbremenitve pripravljene na podlagi tega, ker

se zavedamo, kakšne so škode s točo, s pozebo, s poplavami utrpijo na kmetijskih površinah. Hkrati je pa na drugi strani treba malo tudi za uravnoteženje vedeti, da v vseh teh letih, ki jih radi označujemo kot krizo, je treba vedeti, da je ta kriza v najmanjši meri prizadela tiste, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, da se je to bistveno bolj poznalo na ostalih področjih, na finančnem, in seveda da so večjo škodo in slabši položaj utrpeli v drugih proizvodnjah. Nikakor nismo neobčutljivi in slišimo tudi Ministrstvo za kmetijstvo, ki nas opozarja, kaj se je zaradi te, sedaj na koncu imenovane krize, zaradi vseh dogajanj, ki jih imamo v svetu, v globaliziranem svetu, kjer so poslabšane razmere za nekatere pridelovalce. Seveda bomo za tiste našli načine in zlasti, kot je bilo že tudi na Odboru za kmetijstvo lepo povedano, kjer jih bomo spodbudili tudi s pomočjo, kot sem rekel, na znanstvenih temeljih utemeljeno, ne samo čustveno razpravljano, kjer jih bomo spodbudili in jim bomo dali nujno pomoč, zato da jih bomo preusmerili na proizvodnjo z višjo dodano vrednostjo. Daleč torej od očitkov in daleč od tega, da bi enostavno, kot se rado reče, kanticno brcnili naprej po cesti, da bodo zanamci morali početi to, kar moramo početi mi danes.

Mi smo soočeni v tej vladi s tem, kar ste počeli v preteklosti, in se ne bom na podoben način, kot ste sami razpravljali, obnašal in ne bom na ta način razpravjal. Ampak pred nas so dani veliki izzivi in vse ostaline tega, kar se je dogajalo v preteklih obdobjih. Zato se seveda trudimo, da stvari postavimo na zdrave temelje in da lahko skladno z našim ustavnopravnim redom ustvarimo podobne razmere, enake možnosti za vse in seveda daleč od tega, da bi kogarkoli želeli uničiti.

Morda čisto za konec drobno misel; vemo, kaj pomeni čebela za človeka, vemo, da je znameniti Einstein rekel, da ko ne bo čebele, tudi človeka ne bo več. Zato se tudi po teh primerih lahko vidi, kako in še kako smo družbeno odgovorni in občutljivi za to, da bo stanje in življenje ljudi, blagostanje ljudi tudi na tej podlagi z enakomernejšo razporeditvijo bremen in verjamem, da je temu namenjen in tako pripravljen tudi predmetni zakon in ga bomo lahko podprli in tudi, da bo lahko zaživel v življenje in da bo prinesel ugodne rezultate. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam. Tudi prav danes je dan odprtih vrat vseh čebelarjev.

Besedo ima gospod Zvonko Lah, za njim pa naj se pripravi ... Opravičujem se, gospod Uroš Prikl, beseda je vaša, za njim gospod Lah in za gospodom Lahom gospod Zajc.

Izvolite, beseda je vaša.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Saj tudi v obratnem vrstnem redu bi se zmenila s

kolegom Lahom. Lep pozdrav še enkrat z moje strani.

Pri tem zakonu je treba reči, pa nočem zdaj preveč kritičen biti za nazaj, ker tudi ni produktivno, ampak dejansko je bilo v preteklosti, si upam trditi in biti kritičen, bore malo narejenega. Dosti zadev se je nakopičilo, dosti problematičnih zadev se je nagrmadilo in so bili potrebni oziroma so potrebni ukrepi; ukrepi v smislu, da na nek način, če želite, izčistimo metodologijo za izračun katastrskega dohodka. V vsakem primeru pa, da se tega lotimo zdaj, v tem trenutku, ker do konca letošnjega leta zopet poteče moratorij na ugotavljanje katastra in sedaj je treba nekaj narediti.

Tukaj so, vsaj kolikor sem jaz sodeloval, bili zelo intenzivni pogovori na ravni obeh ministrstvih, v to vpetih, tako finančnega kot kmetijskega. Bila je tudi oblikovana delovna skupina z različnimi profili strokovnjakov, katere namen je bil, da prisluhnejo, torej da upoštevajo seveda stroko, da prisluhnejo potrebam kmetov, tako manjših, večjih in seveda pridejo do ustreznih rešitev. Verjamem, da se pri tem delu te komisije to upoštevalo, da je sodelovala s svojimi konkretnimi idejami, predlogi in tudi rešitvami pač populacija, ki se ukvarja dnevno s kmetijstvom, z različnimi oblikami kmetijstva, gozdarstva in tako dalje.

Zakaj je to tudi za nas nekatere, ki ne prihajamo toliko iz ruralnih okolij, pa vendarle, tudi v Mariboru smo obkroženi s kmetijskimi površinami in tudi osebno, če hočete, imam občutljiv odnos do kmečkega prebivalstva in mi ni vseeno, da bi sprejemal oziroma stisnil tipko, ki bo pomenila, kot sem zdaj iz mnogih ali pa iz nekaterih razprav pred svojo slišal, da kmeta پهhamo v pogubo. Nikakor ne bi rad želel, da bi bilo temu tako, zato verjamem, da je stroka prisluhnila tem potrebam, prisluhnila potrebam v smislu; prvič, da zagotovimo čim večjo samooskrbnost, kar rad kmetijski minister poudari – in prav je tako. Drugič, da se ne ustavi razvoj podeželja; nasprotno, da se razvijajo vsi konci Slovenije ne samo mesta, velika mesta ali pa veliko mesto, podeželje pa nekje tam obrobje Slovenske gorice, severovzhodna Slovenija in tako dalje pa ne. Kot tretji, pa morda celo najbolj bistveni pogoj, da se da poudarek, da se prisluhne kmetu, človeku, posamezniku, ki se ukvarja, ki si kruh služi s pridelavo in predelavo hrane in nikakor ne sme biti v inferiornem položaju napram komerkoli drugemu. Seveda verjamem tudi številkam, ki so nam bile predstavljene, verjamem pozitivnim rešitvam, ki jih prinaša tako, bom rekel malo politično, dolgo pričakovani zakon.

Ob zaključku bi rekel samo tole, danes itak ni glasovanja in danes ne bomo tega zakona sprejeli in skozi fazo sprejemanja zakona verjamem, da še lahko tudi kakšna izboljšava se pripelje notri v besedilo členov, če bo seveda potrebna. Predvsem pa zdi se mi, da je pozitivna neka postopnost uvajanja tega zakona skozi

malo daljše časovno obdobje, in v tej postopnosti uvajanja, verjamem, če se bo ugotovilo res čisto človeško in v končni fazi čisto normalno, ker mi pač nimamo pri nas, da bi imeli neko Probefahrt, neko uvajalno dobo pri samem izvajanju zakona, če se bo na tej fazi ugotovilo, da zakon pač ima neke pomanjkljivosti, da se jih seveda smiselno odpravi, kot rečeno, v interesu uspešnega kmetijstva in zadovoljnega kmeta. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Zvonko Lah. Za njim gospod Simon Zajc. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

V zadnji dve razpravi bi – ne vem, dvomim, da smo iz istega filma, kot poslušam te razprave. Nimam veliko časa, bomo imeli pa še na odboru. Glejte, če kdo potrebuje stalno oziroma stabilno poslovno okolje, so to kmetje. Sploh pa mali prevzemniki, ne se hecati, da lahko do 2020 še kaj popravimo pa da bomo izboljšali. Oni se morajo zdaj odločiti, ali bodo šli v kmetovanje, ali bodo prevzeli kmetijo ali ne. Izračun delajo po tem zakonu na 2020 ne pa na 2017. Izračuni za 2017 bodo prišli, odločbe, v 2018 v maju, juniju, takoj pred volitvami, da bo nižja dohodnina. In večjo škodo boste naredili s socialnimi prejemki s tem in bolj.../izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Še zadnji razpravljavec. Gospod Zajc, beseda je vaša. Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči.

Svojo razpravo bom začel nekoliko drugače, kakor sem si prvotno zastavil, ampak mislim, da se moram odzvati. Nisem pa prejel hotel zlorabiti postopkovnega predloga v stilu gospoda Tanka, ker se mi zdi pač, da nočem, da to postane tudi moj stil.

Kaj sem hotel reči? Zdi se mi nedopustno, da poslanec Podkrajšek polaga besede v usta našega predsednika vlade. To, da izjavi, da razume, da predsedniku Vlade ni mar za podeželje, je po mojem mnenju enostavno nedopustno. Da se polagajo človeku, ki ga ni tukaj, take stvari v usta, se po mojem mnenju tukaj ne sme dogajati in ne morete razumeti, gospod Podkrajšek – saj zdaj ga ni več tukaj –, da njemu ni mar do podeželja, ker to enostavno ni res. Želel bi si, da se na tak način v Državnem zboru ne pogovarjamo več, razumem pa, da je treba v vsaki priliki, ki jo poslanci SDS dobite, z dvignjeno roko po tej vladi. Ampak mogoče bi bilo boljše na kakšen drugačen način.

Zdaj pa o zakonu, ki ga danes obravnavamo. Zakaj sploh je treba uvesti novo metodo? Po stari metodi so se uporabljali podatki, ki jih zdaj sploh več ne zbiramo, jih je

premalo, niso ažurirani, so nezanesljivi, kar pomeni, da že iz razloga moramo sprejeti nekaj novega, temelječega na podatkih, ki jih imamo, ki so ažurni in ki bodo zanesljivi.

Druga stvar, ki je mogoče pa manj prijetna, je pa to, da so strokovnjaki ugotovili in s tem so se tudi predstavniki kmetov in kmetije sami strinjali, da dozdejšnja oziroma stara ureditev ni bila realna, v bistvu je bil katastrski dohodek v resnici podcenjen in če hočemo biti pravični do vseh državljanov, pomeni, da je treba pač metodo tako prilagoditi, da bo poštena in da bo realna. Če to pomeni, da se v nekaterih primerih katastrski dohodek zniža, v drugih zviša, je to v redu, ampak mora biti seveda poštena do vseh državljanov. Ko govorimo o tem zakonu, se je mogoče treba za trenutek vprašati, kaj je pavšal, ker se mi zdi, da kar malo pozabljamo, kaj pavšalni davek, pavšalna obdavčitev pomeni. To pomeni, da gremo na nek enostavnejši, robustnejši, preglednejši način obdavčevanja. In to hkrati tudi pomeni, da ne bo vedno čisto za vsakega fer. Ampak če hočemo imeti pavšalno obdavčitev, je to ena od stvari, ki jo je treba vzeti v zakup. Vedno, ko govorimo o pavšalni obdavčitvi, se velikokrat spomnim na naše seje, kjer se govori o vsem možnem, tudi izven teme. In se spomnim, da smo velikokrat omenjali gostince, ki bi radi pavšalno obdavčitev, da se pogleda, koliko miz ima, in potem bo takšen davek nasploh, to se pravi pavšalen. Ampak ko pa imamo pavšalni davek v kmetijstvu, se pa kar hitro začnemo pogovarjati o tem, kaj pa, če bo tisto leto slaba letina; kaj pa, če ne bo toliko prodal; kaj pa, če bojo cene padle; vi pa tukaj povprečje računate. Ampak to je to, kar se zgodi, če uvedeš pavšalni davek oziroma se odločiš za pavšalno obdavčitev. Ne bo vedno poštena. In če oceniš, da je tako krivična do tebe, imaš pa še vedno možnost v Sloveniji, da si obdavčen po dejanskih stroških in po dejanskih dohodkih. Torej greš na knjigovodstvo. In tukaj bi se lahko obrnil na začetno razpravo gospoda Laha oziroma na predstavitev stališča. / oglašanje iz dvorane/ Seveda ima vezo. Če misliš, da tvoj dohodek ni takšen, kot ti ga katastrski dohodek prikazuje, se potem pač odločiš za to, da boš prikazal, kakšen dohodek pa imaš zares; in to je dejanski dohodek. In to lahko stori tudi tisti, ki ugotovi, da bo na izgubi za 5 tisoč evrov ali koliko ste prej omenjali. Če misli, da je to res krivično, da nima takega dohodka, ga lahko potem dokazuje na ta način, da je obdavčen po dejanskih dohodkih. Mislim, da bila pri sprejemanju tega zakona prikazana neka dobra praksa tega, da se je sodelovalo z vsemi, ki se jih ta zakonodaja tiče. In mislim, da je zaradi tega tudi izdelek, ki je prišel zdaj na naše mize, relativno zelo dober. Upoštevano je veliko predlogov in pomislekov, ki so bili podani med javno razpravo; in to se mi zdi v redu, ker se je treba pri takšnih stvareh poslušati, ker pogled, ki ga ima neko ministrstvo, je mogoče narobe razumljen s strani kmetov; in obratno. Če se to da na mizo in ugotovi, kje so

tista razhajanja in kje se da skupaj priti, potem dobiš tak izdelek, za katerega mislim, da je dober primer zakona. Kar se tiče tistih, ki jim bo KD izrazito poskočil, je treba poudariti in še enkrat povedati, da se pripravlja v Zakonu o dohodnini ta kapica, da se ne bo nobenemu za dvakrat dvignilo. Bomo držali besedo, saj smo takšna vlada, da se držimo tega, kar rečemo. Ni se treba bati, da se bo nekemu zgodilo to, da ga bo ta zakon res pokopal, ker bomo pazili na to, da do tega ne pride. Ob tem bi rad šel malo na številke, ker je zelo zastrašujoče govoriti o procentih. Fino je pogledati, kaj ti procenti potem zares pomenijo v številkah. Gospod Lisec je zelo dobro strašil, kaj se bo zgodilo okoli tretjini. Ja, tretjini se bo povečal glede na zdajšnji KD – bo treba plačati potem v dohodnini, če gledamo učinkovito stopnjo obdavčitve za dohodnino – za 12 evrov. Gre procent višje, ampak za celo leto bo to pomenilo 12 evrov. Za tiste najvišje, se pravi za tiste top 10 %, pa govorimo o povišanju za 40 evrov. Ostali pa vmes pa za 23 evrov. Skratka, ne govorimo o zelo velikih številkah, procentualno pa seveda govorimo. Ampak to izhaja iz tega, s čimer sem začel. Stroka, izračuni in tudi kmetje sami vejo, da je bil star način ugotavljanja katastrskega dohodka podcenjen. Zato so taki skoki, ampak nominalno še vedno niso tako zelo zastrašujoči.

Kar se tiče dopolnilnih dejavnosti. Dopolnilne dejavnosti se ne urejajo v tem zakonu in pridejo kasneje na vrsto. Tisto prvo, predelava lastnih produktov, se bo še uredilo, da se jih pri dohodnini na posamezno kmetijsko gospodinjstvo upošteva pavšalno oziroma v sklopu katastrskega dohodka. In to še pride. Dobra stvar tega zakona je tudi to, da se intenzivne kulture dajo v osnovno kmetijsko dejavnost in se na ta način razbremenijo te kmete izdajanja računov in birokracije, ki je pač del tega; tudi davčne blagajne in tako naprej. To je še ena stvar, s katero gremo nasproti kmetom. Poudarek dajemo čebelarstvu. Navkljub ekonomskemu izračunu, ki kaže drugačne stroške, smo prisluhnili, se zavedamo, kot je kolega dr. Horvat pred menoj povedal, se zavedamo pomena čebel, zato smo prisluhnili temu in šli nasproti njihovem predlogu, da so priznani stroški 80 %. Enako se zavedamo pomena gozda in, kot sem že prej omenil, tudi vrtnin, kjer si na teh delih želimo, da se naša samooskrba poveča. Mislim, da tiste stvari, ki so mogoče še odprte in se bodo pokazale za problematične, imamo še nekaj časa med razpravo oziroma med sprejemanjem tega zakona, da se jih popravi. Na splošno gledano pa mislim, da je zakon že zelo dobro usklajen, da je dober, da ni tak, da ne bo upravičil teh strahov, ki jih marsikdo iz opozicije hoče narediti; ampak da se bo potem videlo, da je v bistvu zakon dobro pripravljen. Kar se tiče prehodnega obdobja, je treba vedeti, da je tudi po prehodnem obdobju bo še vedno 74 % kmetijskih gospodinjstev iz tega naslova pod 200 evri, se pravi da ne bodo plačevali nič za

dohodnino in se ni treba bati. Pri ostalih pa pač, kot sem že prej omenil, bodo skoki pri tistih največjih 40 evrov. Seveda imamo potem te vrhove, ki jih bomo pa tudi reševali in ne bomo dopustili, da se zgodijo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v kateri dobi besedo še predstavnica Vlade kot predlagateljica.

Besedo ima predstavnica Vlade mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj!

Izhodišče, iz katerega moramo izhajati, je, da je kmetijska in gozdarska dejavnost ena od ekonomskih dejavnosti s svojimi zakonitostmi in posebnosti. In te posebnosti so prepoznane oziroma pripoznane tudi v načinu ugotavljanja potencialnega dohodka in v posebnem načinu obdavčitve dohodkov iz te dejavnosti. Trenutno veljavni sistem je za določanje pavšalne ocene potencialnega tržnega dohodka na hektar zemljišča določal zelo kompleksne izračune in ogromno kazalcev. To je povzročilo, da je bilo posamezno kmetijsko zemljišče v eni regiji obravnavano oziroma je imelo popolnoma drugačen izračun katastrskega dohodka kot zemljišče enake kvalitete na drugem koncu Slovenije. S predlagano novo rešitvijo in večjo robustnostjo določanja katastrskega dohodka se ta nelogičnost odpravlja. Kmetijsko zemljišče enake kvalitete bo nosilo enak katastrski dohodek, se pravi enake kvalitete in v enaki vrsti uporabe, imelo pripisan enak katastrski dohodek ne glede na to, ali se nahaja v Prekmurju ali kjerkoli drugje. Problem gorskih kmetij, ki je bil omenjen v razpravi, je naslovljen skozi to, da se katastrski dohodek določa različno glede na kvaliteto zemljišča, glede na tako imenovane bonitetne točke oziroma glede na rastiščni koeficient pri gozdnih zemljiščih. In te rešitve omogočijo, da so gorske kmetije oziroma kmetije, kjer imajo lastniki večje površine pod večjimi strminami, da so tudi katastrski dohodki temu prilagojeni. Ne smemo pa vseh rešitev pripeljati samo v katastrski dohodek. Ravno ko govorimo o gorskih kmetijah, te pridobijo večje obsege subvencij za pridelavo v območjih z omejenimi dejavniki, tako imenovanih OMD subvencij, ki so v celoti izločene iz obdavčitve z dohodnino.

Nadalje, omenjeno je bilo, da je nedopustno, da se katastrski dohodek uporablja za različne namene. Katastrski dohodek kot ocena potencialnega tržnega dohodka na določenem kmetijskem zemljišču je metoda poenostavljenega ugotavljanja možnega donosa tega zemljišča ali pa, če želite, možnega dohodka kmetijske dejavnosti. Ker sem rekla prej, da je kmetijska dejavnost ena od ekonomskih dejavnosti, podoben režim velja tudi

v drugih ekonomskih dejavnostih, kjer se posamezne pravice ali obveznosti vežejo bodisi na prihodke bodisi na dobiček oziroma na dohodek. In na podoben način ocenjujemo, da je treba upoštevati tudi pri kmetijski oziroma gozdarski dejavnosti. Nadalje, večkrat je bilo v razpravi omenjeno, da je treba upoštevati izredne okoliščine oziroma izredne razmere ter možnost naravnih ujm v izračunu katastrskega dohodka. Naša ocena je, da mora katastrski dohodek biti izračun potencialnega tržnega dohodka v normalnih razmerah; medtem ko se posamezne izredne okoliščine ali naravne ujme upoštevajo skozi posebne režime oziroma posebne določbe, ki jih vsebujejo Zakon o dohodnini in podobni predpisi. Zagotovo je izredno pomembna stabilnost sistema in tudi predvidljivost. Ravno zaradi tega smo uvedli prehodno obdobje in posebne rešitve, ki limitirajo dvigovanje katastrskega dohodka skozi to prehodno obdobje. To daje temu sistemu, ki ga predlagamo, določeno večjo mero stabilnosti. Prav tako mu daje večjo mero stabilnosti rešitev, po kateri se ne izračunava katastrski dohodek za vsako leto posebej na podlagi samo podatkov preteklega leta; ampak se upošteva povprečje preteklih petih let, kar omogoči ravno tako večjo predvidljivost in tudi stabilnost v katastrskem dohodku kot osnovi za izračun določenih obveznosti; pa ne le obveznosti, ampak tudi pravic.

Današnja razprava je pokazala na nekatere točke, ki jim je treba še posvetiti pozornost v razpravah in v usklajevanjih do druge obravnave predloga zakona v Državnem zboru, saj računam oziroma mi je današnja razprava na nek način potrdila, da lahko računamo na to, da bo Državni zbor potrdil, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Pričakujem, da bomo v podobno konstruktivnem duhu nadaljevali tudi v drugi obravnavi, pri čemer pa bi želela še enkrat poudariti, da ocenjujemo za izredno pomembno in izredno nujno, da bomo lahko v primeru vaše podpore pripravili tudi vse izvedbene rešitve pravočasno, da stopijo v veljavo s 1. januarjem 2017, se pravi tudi podzakonski akti in izvedbena priprava, da bi Državni zbor po možnosti potrdil predlog zakona še pred poletnimi počitnicami. Prosim za vašo podporo v tej smeri. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa državna sekretarka.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati.

Vidim samo eno roko.

Gospa Iva Dimic beseda je vaša, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Nova Slovenija je jasno povedala, da bo takemu sprejetju ostro nasprotovala in bomo glasovali proti sprejemanju Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka na tak način; predvsem zato, ker je bilo velikokrat govora, tudi ko smo obravnavali davčne blagajne, da se bo zadeva uredila, ko bo prišlo do ugotavljanja katastrskega dohodka po novem zakonu. Res je, en del se je ugotovil oziroma upošteval, tukaj so predvsem beluši, šparglji in ostali nasadi; vendar jaz bi rada tukaj še enkrat povedala, kaj smo želeli tudi z vsemi sklici sej Odbora za kmetijstvo doseči, da gredo prve predelave tudi pod katastrski dohodek, se pravi iz dopolnilne dejavnosti pod osnovno kmetijsko dejavnost; in da se na ta način tudi upošteva ta katastrski dohodek. Ta zakon, ki ga imamo danes pred seboj, tega ne upošteva. Se mi zdi, da je to zelo velika škoda in odgovor vsem tistim, ki so upali, da se bodo vendarle na nek način zadeve na tem področju uredile. Govorili ste glede rastiščnega koeficienta in bonitete zemljišč, pa naj povem, da po zadnjih podatkih, ki smo jih pridobili, se ni upoštevalo pripomb Združenja lastnikov gozdov glede oddaljenosti prometnic in glede višine ter naklona zaradi spravila lesa. Se mi zdi, da je tukaj enostavno nerazumevajoče do vseh tistih predelov v Sloveniji, ki so strmi, ker tam spravilo lesa praktično ni mogoče, razen če bodo ekstra napenjali za neko sanitarno sečnjo žičnice. Ne vem, ste predvidevali, da bodo spravila take hlodovine šla s pomočjo helikopterja?! Ne razumem. In to so bile tiste pripombe, pri katerih smo upali, da jih boste pri sprejemanju tega zakona vendarle upoštevali.

Pa še nekaj, danes je klical tudi gospod iz nekdanje sestave Kmetijsko gozdarske zbornice, ki je rekel – ne pristanemo. Prišli so vsi predstavniki finančnega in kmetijskega ministrstva ter tudi naravovarstveniki. Problem divjadi je v Sloveniji izredno pereč. Tudi sami, ko smo bili na obisku na Goriškem, smo obiskali kmetijo Čebrov, kjer je lastnik povedal, da imajo priznano škodo v višini 50 tisoč evrov. Govorim o posameznem primeru. In nič od tega še niso dobili oziroma dobili so ponudbo, če pristanejo na 15 tisoč evrov; ampak dejansko so imeli škodo po divjadi v višini 50 tisoč evrov. Kaj je to? Ali so to trije, ali je to pet hektarjev poljščin uničenih, radiča, na tistem področju. In tako rečejo ti ljudje, ki so utrpeli ali pa ki trpijo škodo po divjadi, da ne pristanejo na nikakršno povišanje katastrskega dohodka, ker tudi vlada ali naravovarstveniki ne pristanejo na to, da bi se jim znižalo število divjadi v Sloveniji. Eno z drugim ne gre, mi bomo pustili število divjadi tako, kot je; na drugi strani pa bomo rekli, da bomo dvigovali samooskrbo, sploh na zelenjadnicah in na solatah, ker je nekako nizka v Sloveniji; na drugi strani pa bo to hrana divjadi, ki bo prišla ven iz gozda. Se mi zdi, da je treba, ko se sprejemata tak pomemben zakon – ker to je pomemben zakon, ker to je davčni zakon, ker to je dvigovanje davkov v državi; da ne bom potem slišala na nekem odboru: naša vlada ni pa

nobenega davka dvignila; seveda ga je in to kar precej –, da se te zadeve upošteva. In še enkrat, ne razumem, spoštovana državna sekretarka, da na finančnem ministrstvu niste stopili bližje vsem tistim, ki želijo, da bi se prva predelava izvzela. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Dimic.

Državna sekretarka na Ministrstvu za finance želi odgovoriti na vprašanje. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Res, danes nismo posebej izpostavljali problematike prve predelave; pa ne zaradi tega, ker ne bi bila rešena, ampak ker ni urejena v Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka, ampak v Zakonu o dohodnini. Gre za to, da prva stopnja predelave kmetijskih pridelkov v določenem omejenem obsegu, podobno kot je to urejeno tudi v nekaterih drugih državah, da bi se dohodek od te prve predelave ne ugotavljal posebej, ampak bi se štel za vključenega v osnovni katastrski dohodek. In to je rešitev, ki je predvidena v Predlogu zakona o dohodnini. Konkretno besedilo predloga se že usklajuje tudi z zainteresiranimi nevladnimi organizacijami. Morali boste pač razumeti, da naš sogovornik so člani nevladnih organizacij s področja kmetijstva, ki so jih te organizacije pooblastile za pogovore z nami. Kar se tiče tudi gozdov oziroma ugotavljanja katastrskega dohodka od gozdov, omenimo dve zadevi. Mi smo že v tem predlogu zakona predvideli, da so pavšalni priznani stroški pri gospodarjenju z gozdovi 80 %, čeprav ekonomski izračun kaže za nižje dejanske stroške. In tudi skozi to se pripoznajo določene posebnosti za posamezne gozdove, sicer na nek pavšalen način, kar pomeni, da je lahko nekdo veliko na boljšem, kot je njegov dejanski položaj; nekdo drug pa ima mogoče kljub vsemu še višje stroške, ampak vendarle se v veliki meri prepoznavajo tudi problemi večjih strmin ali pa pravih razdalj skozi ta povečan obseg priznanih stroškov pri gozdarski dejavnosti. Dodatno pa naj pojasnim še, da smo že v obrazložitvi zakona napovedali, da se bo pri pripravi podzakonskega akta posebej pogledalo še, ali je treba pri določitvi razredov, po katerih se obravnavajo posamezni gozdovi, še dodatno upoštevati določene omejevalne dejavnike, kot so strmina in pravilna razdalja. Prav danes smo v zvezi s tem od zainteresiranih nevladnih organizacij prejeli konkreten predlog, kaj predlagajo v zvezi s tem, tako da bomo do prihodnjega tedna zadevo podrobneje proučili. Razumeli boste, da je bilo danes to praktično nemogoče. Moram pa še enkrat poudariti, ekonomski račun, statistični, ki je podlaga za ugotavljanje katastrskega dohodka v primeru gozdov, upošteva dejanski poseg, ne potencialnega. Dejanski poseg. Če na

določenem območju ni bilo mogoče sekati zaradi različnih okoliščin, je to dejansko pripoznano. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

S tem zaključujemo splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 21. 6., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU V PRVI OBRAVNAVI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Lukom Mesečem. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim Lukom Mesečem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Luku Meseču.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Z zakonom, ki je pred nami, prenavljamo več kot dvajset let star Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, torej temeljni zakon o soupravljanju v Sloveniji, ki so ga v času sprejemanja poimenovali kar delavska ustava. Po dvajsetih letih izvajanja tega zakona je na žalost jasno, da je soupravljanje v Sloveniji v krizi. To ugotavljajo člani svetov delavcev in tudi sindikati. Stari zakon je načeloma dober, ampak je na žalost v praksi vedno manj uporaben in se tudi vedno manj uporablja. Zato rabimo prenovljen zakon, ki bo po eni strani delavcem služil kot priručnik, po drugi strani pa kot varovalka za uveljavljanje pravice do samoupravljanja, ki je ustavna pravica, zagotovljena s 75. členom Ustave. Delavec, ki lahko uveljavlja svoje individualne pravice, namreč ne more postati žrtev mobinga. Kolektiv, ki ima dober svet delavcev, dela – dokazano z vsemi raziskavami – bolj varno, z manj stresa. Podjetja z razvitim soupravljanjem imajo tudi po vseh raziskavah bistveno boljše poslovne rezultate. Za prenavo starega zakona si v Sloveniji krovno Združenje svetov delavcev prizadeva že od leta 2010. Prvi predlog je prišel v parlament na pobudo takratnega poslanca mag. Franca Žnidaršiča, zdaj predsednika DSD, ki je članica Združene leve. Zdajšnji predlog smo pripravili skupaj z združenjem. Lansko jesen smo ga predstavili v vseh večjih mestih po Sloveniji, kasneje pa uskladili s sindikalnimi centralami. Predlog, ki je zdaj pred menoj, ima podporo vseh sedmih sindikalnih central in krovnega združenja, torej Združenja svetov

delavcev. Menimo, da je to dovolj jasen dokaz, da zakon odgovarja na realne probleme soupravljanja, na realne probleme, s katerimi se zaposleni v podjetjih srečujejo. Zakon ni ne doktrinaren ne radikalen. Ni niti medijsko zanimiv, torej si z njim ne dvigujemo ratingov, zakon smo predlagali kot nujni minimum in ga uskladili s sindikati. Pripravljeni smo se bili usklajevati tudi s koalicijo in z ministrstvi; edini pogoj, ki smo ga postavili, je, da se ne znižuje zdaj obstoječega nivoja pravic. Poglavitne rešitve bom predstavil kasneje po predstavljenih stališčih.

Pred tem pa bi rad poslanke in poslance, ki ste navzoči, opozoril na najverjetnejši maneuver, ki ga bo za mano izvedla Vlada. Vlada nam bo namreč predlagala, da zakona ne podprete, ker ni bil dan v obravnavo na Ekonomsko-socialnem svetu. Vendar pa vi veste, da nobena poslanska skupina ne more dati zakona v obravnavo Ekonomsko-socialnemu svetu, saj vendar poslanske skupine nismo socialni partnerji. To lahko stori samo Vlada, ki je socialni partner, pa tega ni storila, kljub temu da smo Vladi zakon posredovali že pred več kot tremi meseci. Še več, potem ko smo dobili eksplicitno željo, da to storimo, kljub temu da nismo socialni partner, so sindikati ta zakon v obravnavo dejansko dali; ampak zakon ni bil obravnavan na Ekonomsko-socialnem svetu, ker, citiram, "Vlada ni mogla zagotoviti prisotnosti". Lahko bi bil obravnavan tudi danes, ampak danes je seja ESS zopet odpadla, tokrat prisotnosti niso uspeli zagotoviti delodajalci. Jasno je, kdo je sabotiral socialni dialog in zakaj ta zakon ni bil obravnavan. Namen teh manevrov pa je seveda samo eden – to, da skušajo vsi ohranjati status quo, ki je očitno v interesu delodajalcev. Oni so edina interesna skupina, ki ima korist od tega, da delavci ne morejo aktivno in učinkovito soodločati.

Ko smo predstavili predlog zakona sindikatom, je bil prvi odziv, citiram, "kaj pa če bodo Vlada in delodajalci odpiranje tega zakona izkoristili za zmanjševanje pravic?" Vlada bi očitno rada sedela na dveh stolčkih; na eni strani se zavzema za ekonomsko demokracijo, to si je celo postavila za eno od prioritet; v praksi pa s takšnimi manevri podpira delodajalce. To ni socialni dialog. Prva obravnava je šele začetek zakonodajnega postopka, tukaj imate pred seboj platformo, ki so jo podprle vse delavske organizacije v državi. Izbira pred nami in vami je jasna, ali bomo podprli več kot 900 tisoč zaposlenih v Sloveniji ali pa maloštevilna vodstva delodajalskih organizacij. Naša izbira je jasna – kdor dela, naj tudi odloča.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju. Izvolite.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Področje sodelovanja delavcev pri upravljanju obravnava pomembno vprašanje in nedvomno predstavlja način za odpravljanje permanentnega konflikta, ki nastaja med delom in kapitalom. Sodelovanje delavcev pri upravljanju je tudi, to vsi vemo, sredstvo za učinkovitejše in uspešnejše poslovanje podjetij. Nobenega dvoma ni o tem. Vlada Republike Slovenije meni, da je veljavni Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju mednarodno primerljiv, skladen z evropsko ureditvijo področja obveščanja in posvetovanja ter ostalo nacionalno zakonodajo, kar potrjujejo tudi že sprejete odločitve Ustavnega sodišča k nekaterim zakonskim členom, ki so bili izpodbijani. Strinjamo se, da bi bil veljavni zakon potreben prenove v delih, ki so se med izvajanjem zakona izkazali za neustrezne, pomanjkljive; prav tako pa ne smemo prezreti razvoja na področju sodelovanja delavcev pri upravljanju. Določene spremembe in nadaljnji razvoj bi prav gotovo pripomogli k kvečjemu zadovoljstvu in zavzetosti delavcev ter tudi k večji produktivnosti. Ugotavljamo, da predlog zakona sicer predstavlja celovito, temeljito vsebinsko, terminološko in nomotehnično prenovu področja sodelovanja delavcev pri upravljanju, spreminja več kot dve tretjini členov veljavnega zakona.

Najprej izpostavimo bistveno pomanjkljivost zakonskega predloga, to je socialni dialog. Po mnenju mednarodne organizacije dela obstajajo določeni pogoji za vzpostavitev učinkovitega socialnega dialoga. Ti pogoji med drugim temeljijo tudi na zaupanju med socialnimi partnerji. Spomnimo se, Vlada Republike Slovenije je v preteklosti soglašala s sprejetjem Zakona o dopolnitvi Zakona o minimalni plači, ki ga je prav tako vložila Poslanska skupina Združena levica brez posvetovanja s socialnimi partnerji. Zakaj? Ker je bilo tako prav. To je imelo za posledico padec Socialnega sporazuma 2015–2016, ki smo ga sklenili s trdom prvič po letu 2007. Tudi Predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju pred predložitvijo v obravnavo Državnemu zboru ni bil predstavljen in dan v obravnavo vsem socialnim partnerjem v okviru Ekonomsko-socialnega sveta. Pri tem želim izpostaviti še veljavna pravila delovanja Ekonomsko-socialnega sveta, k spoštovanju katerih je zavezana Vlada Republike Slovenije. Iz teh pravil jasno izhaja, da področje sodelovanja delavcev pri upravljanju sodi med temeljna področja delovanja Ekonomsko-socialnega sveta. Vlada Republike Slovenije tako vse predloge zakonov, ki urejajo odnose med delavci in delodajalci, vedno predloži v obravnavo Ekonomsko-socialnemu svetu, saj na ta način lahko ohranja zaupanje med vsemi tremi partnerji. Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da prenova zakona, ki ureja področje sodelovanja delavcev pri upravljanju,

potrebuje široko in temeljito obravnavo vseh zainteresiranih deležnikov, ne samo interesno; tudi in predvsem vsebinsko. Spreminjanje te ureditve ni smotno brez predhodnega vsebinskega usklajevanja med vsemi socialnimi partnerji. Preurejena in neusklajena sprememba zakonodaje z delodajalsko stranjo bi lahko prinesla ravno nasprotno učinke od želenih, kar pa ne bi bilo v korist ne delavcem ne delodajalcem; in posledično ne celotnemu gospodarstvu. Pri tovrstnih spremembah zakonodaje si moramo vsi skupaj prizadevati za konstruktiven dialog in doseganje najširšega možnega soglasja vseh deležnikov.

Naj samo spomnim, da je Svet Evropske unije ravno ta četrtek obravnaval dokument z naslovom Nov začetek močnega socialnega dialoga, kjer je izpostavljen velik pomen socialnega dialoga na dipartitni in tripartitni ravni, in pomeni vključenost socialnih partnerjev v vsako reformo, ki ima vpliv na trg dela in sociale. Na podlagi navedenega Vlada Republike Slovenije predloga zakona ne podpira in predlaga Državnemu zboru, da ga ne sprejme kot ustreznega za nadaljnjo fazo zakonodajnega postopka. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Luka Mesec, izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Rad bi opozoril, da 61. člen Poslovnika določa, da Državni zbor ne more odločati o zadevah, glede katerih poslancem ni bilo izročeno ustrezno gradivo. Vlada se v tem mnenju ni opredelila do vsebine zakona, ampak ga je, kot sem predvidel, že vnaprej izpodbijala na postopkovni ravni. Na tej postopkovni ravni bi rad še enkrat poudaril, kar sem povedal že prej, krivda, da tega zakona ni bilo na ESS, ni na strani Poslanske skupine Združena levica, ker nismo socialni partner. Krivda je na strani Vlade, ki je ta zakon prejela pred tremi meseci, pa ga ni dala v usklajevanje na Ekonomsko-socialni svet. Če dam analogijo, gospod Pogačar, tukaj se motite, lani, ko je prišel v parlament Zakon o minimalni plači, tega nismo vložili v Združeni levici. To je prišlo na civilno iniciativo sindikatov, ki so socialni partner, pa ste v vladi kljub temu sami dali – vi ste dali, ne sindikati – to stvar v obravnavo na Ekonomsko-socialni svet. Primer, ki ga navajate, dokazuje prav nasprotno, da je Vlada tista, ki bi morala. Mi smo kvalificiran predlagatelj za zakone tukaj, ne pa za vlaganje na Ekonomsko-socialni svet; vi ste tisti, ki bi morali za to poskrbeti.

Za predsedujočega imam pa vprašanje. Ali boste dopustil obravnavo zakona, glede katerega Vlada ni priskrbela ustreznega gradiva? Se pravi, mi nimamo vsebinskega mnenja Vlade, ki ga terja od nas 61. člen Poslovnika.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Mesec, spoštujem vaše mnenje, to je današnja zadnja točka dnevnega reda in Vlada je podala svoje mnenje ne glede na to, kaj si mi kot posamezniki o mnenju mislimo. Predlagam naslednje, da nadaljujemo z razpravo in v njej se boste imeli tudi možnost obrniti na gospoda državnega sekretarja z vprašanji ter bomo vrednostne ocene dajali ob koncu. Predlagam, da nadaljujemo s podajanjem stališč poslanskih skupin.

Nadaljujemo s Poslansko skupino Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite, beseda je vaša.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo. Dober dan vsem skupaj!

Razlogi za sprejetje zakona izhajajo iz mnenja predlagateljev, da je Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju zastarel, podnormiran in da je potreben temeljitejša prenova, saj so se pokazale številne slabosti, ki zavirajo hitrejši razvoj sistema sodelovanja delavcev pri upravljanju v Republiki Sloveniji. Poudariti velja, da je tako imenovano podnormiranost že večkrat obravnavalo Ustavno sodišče Republike Slovenije, ki pa je ugotovilo, da ni nikakršnih neskladij z Ustavo Republike Slovenije. Po mnenju predlagatelja koncept veljavnega zakona še vedno temelji na zavajajočem razumevanju delavskega soupravljanja kot nekakšnega pomožnega sredstva za uveljavljanje in varnost pravic iz delovnega razmerja, namesto da bi izhajal iz samostojnega pomena delavske participacije za pravice posameznika in demokratičnosti družbe; hkrati pa tudi pomembnega mehanizma za trajnostni razvoj gospodarstva. Gre za enostranski, lahko bi na nek način rekli tudi ideološki pogled na sodelovanje delavcev pri upravljanju, ki ga s takšnimi rešitvami, kot so predlagane v tem zakonu, ne pozna nobena gospodarsko uspešna država v Evropski uniji. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ocenjujemo, da je predlog zakona pripravljen popolnoma enostransko, tako da se socialni partnerji, in to so delodajalci, delojemalci in sindikati, lahko upravičeno sprašujemo, zakaj pravzaprav imamo Ekonomsko-socialni svet v naši državi, če predlagatelji predlagajo zakon mimo vseh ustaljenih praks; in še posebej, ker sodi področje sodelovanja delavcev pri upravljanju med temeljna področja delovanja Ekonomsko-socialnega sveta. Ob tem izpostavljam še poziv tistih, ki delujejo v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, ki Predlogu zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju nasprotujejo, saj niso bili pri tem vključeni vsi deležniki s področja gospodarstva. Gospodarske družbe so namreč nosilec ključnih obveznosti in tiste, ki bodo zakon dnevno uporabljale v svoji praksi. Sicer je dobra stran tega zakona, da zelo podrobno ureja postopke volitev in imenovanj delavcev v organe sodelovanja pri upravljanju,

čeprav nekaterim skupinam delavcev tudi nesorazmerno omejuje pasivno in aktivno volilno pravico.

Zakon pa, žal, ni neuskladen samo s socialnimi partnerji, temveč s svojimi rešitvami močno posega na področje vodenja in upravljanja družb ter s tem tudi v koncept upravljanja, kot ga poznamo v slovenskem pravnem sistemu. Zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga zakona ne bomo podprli, saj smo prepričani, da je socialni dialog pri sprejemanju tako pomembne zakonodaje nujen in pomemben, da pridemo do rešitev, ki bi dejansko lahko spremenile stvari na bolje; le v sodelovanju. Ni moč upoštevati samo ene strani in tistih, ki so nam morda nekoliko bližje pri srcu ali celo z nami sodelujejo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Nadaljujemo s stališčem Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Spoštovani poslanke in poslanci, ostali prisotni!

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo osnovni namen predlagatelja, da se uveljavi Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki bo končno zaživel v praksi. Menimo, da je prepoznana potreba po odpravi dosedanjih pomanjkljivosti, ki so dolga leta ovirale delovanje sistema delavske participacije pri upravljanju. Ker gre za zahtevno in obsežno gradivo, smo bili v Poslanski skupini Desus prepričani, da je prav, da najprej opravimo splošno razpravo o zakonu. Že pri predstavitvi predloga zakona smo v Poslanski skupini Desus ocenili, da je smiselno, da so se predlagatelji lotili celovite prenove zakona; zlasti zato, ker dosednji koraki v to smer niso obrodili ustreznih sadov. Zagotovo se strinjamo, da lahko večja angažiranost zaposlenih pri upravljanju bistveno prispeva k boljšim delovnim in poslovnim rezultatom podjetij. Posledično pa je zaradi tega pozitiven tudi doprinos h kvalitetnejšim medčloveškim odnosom. Povsem razumljivo je, da pozitivno vzdušje v podjetju prispeva k boljšim rezultatom dela, zaposleni pa so lahko ponosni zaradi dobro opravljenega dela. Žal so danes odnosi v podjetjih večinoma precej oddaljeni od teoretičnega koncepta, ki mu na nek način sledi predlagani zakon. Ravno zato se nam zdi širitev nekaterih pravic delavcev dober premik v smeri večje dodane vrednosti, ki jo doprinese zadovoljstvo zaposlenih.

Seveda pa večje pravice prinašajo tudi večjo odgovornost. Nove rešitve odpravljajo izjeme delavske participacije pri espejih, bankah in zavarovalnicah, zagotavljajo ustreznejše materialne in druge pogoje za delo svetov delavcev in drugih delavskih predstavništev s posebno ureditvijo področja davkov za sredstva sveta delavcev, zvišujejo delovnopravno varstvo

delavskih predstavnikov, bolj natančno določajo dolžnosti delodajalcev do svetov delavcev, širijo pristojnosti sveta delavcev tudi v povezavi s skupnim posvetovanjem, soodločanjem in možnostjo zadržanja odločitev delodajalca in podobno. Poleg tega podrobneje urejajo arbitražno reševanje samoupravljaljskih sporov. Dopolnjene so tudi kazenske določbe zakona. Precej sprememb in dopolnitev je predlaganih v zvezi s postopki izvolitve in odpoklica. Zaostruje se odgovornost svetov delavcev; predlaga se spremembe v zvezi s sveti delavcev koncernov. Predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju ima namen odpraviti terminološke in nomotehnične pomanjkljivosti veljavnega zakona ter jasneje opredeliti posamezne pojme. V Poslanski skupini Desus imamo do nekaterih določb zakona zadržke in menimo, da bi se morali o njih dodatno pogovoriti oziroma dogovoriti ustrezne kompromise z deležniki, ki se jih določbe tičejo. Vemo, da Poslanska skupina Desus podpira socialne temelje države, zato se nam je ideja o boljših in kvalitetnejših pogojih dela ter večjih pravicah delavcev zdela še toliko bolj privlačna ter smiselna. Ravno zato smo se odločili prisluhniti predlagateljem zakona in jim dati možnost, da bolj podrobno in argumentirano predstavijo posamezne določbe predloga zakona. Pričakujemo, da nam bodo do konca obravnave predlagatelji Predloga zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju podrobneje predstavili prednosti zakona in povedali, kako so si zamislili delovanje zakona v praksi. V Poslanski skupini Desus se zavedamo, da trenutno še obstaja velik razkorak med stališčema Združenja svetov delavcev in Združenja delodajalcev Slovenije do tega zakona, saj trenutno obe organizaciji izražata povsem nasprotujoča si mnenja glede predloga zakona in torej stojita na povsem različnih bregovih. Zato se v Poslanski skupini Desus zavzemamo za to, da bi se v primeru zakonov, ki urejajo odnose med delavci in delodajalci, ne glede na ovire, o katerih smo danes že slišali, v okviru Ekonomsko-socialnega sveta našel sprejemljiv kompromis v določbah predloga zakona. Vsekakor pa se bomo v Poslanski skupini Desus o morebitni podpori zakonu odločili po današnji razpravi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovani podpredsednik, hvala lepa. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

V življenju je za moje pojme pomembno, če hočeš priti do cilja, se je treba dogovarjati, pogovarjati, predvsem pa je treba slišati. Če kdo, potem smo Socialni demokrati prvi, ki podpiramo razvoj in večjo veljavo ekonomske demokracije v Sloveniji. To smo v preteklosti že večkrat dokazali; tudi tako, da smo tudi mi kot danes Združena levica predlagali

obvezno udeležbo delavcev pri dobičku. Kljub temu da smo bili bistveno večji, pa ta žal ni dobila podpore v državnem zboru, ker smo bili koalicijska stranka. Upamo in v to smo prepričani, da bomo pri tej vsebini v prihodnje uspešnejši. In tukaj vas vabim k sodelovanju. V okviru našega ekonomskega programa za pravičnejše davke in močnejši srednji razred smo pripravili nov predlog za udeležbo delavcev pri dobičku. Ta presega sedanjo ureditev, za katero moramo priznati, da je neučinkovita, ker je bila plod nekih kompromisov. V okviru širšega načrta prepotrebni davčnih sprememb verjamemo, da bo predlog dobil podporo, ker si to predvsem zaslužijo delavci. Zakaj to razlagam, gospe in gospodje? Ker so participacija delavcev pri dobičku in pri upravljanju ter delavsko lastništvo trije stebri ekonomske demokracije. Predlagatelj, v tem primeru Združena levica, navaja, da ima aktualni Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju številne slabosti. Res je, strinjamo se s tem, da aktualna zakonska ureditev ni dobra in da potrebuje pošteno prevetritev. Žal pa se predlagatelji spreminjanja zakona niso lotili na pravi način. In vem, da bom verjetno zdaj slišal, kako so samo eni in edini tisti, ki se zajemajo za delavstvo in delovne ljudi, ter da naj bi vsi ostali delali v interesu kapitala, ampak zagotavljam vam, da temu ni tako. Zakaj to trdim? Zato, ker je bil ta predlog zakona že pred časom predmet dela vladne projektne skupine za ekonomsko demokracijo in združništvo. Tam je bilo dogovorjeno, da se ta materija uredi v okviru ministrstev, predvsem pa v okviru javne razprave. Prav tukaj tiči za moje pojme tudi ključ rešitve, da do vseh teh rešitev pride predvsem in izključno s socialnim dialogom.

Pomanjkanje socialnega dialoga pa lahko zlasti pri vprašanju delavskih odkupov prinese nemalo težav. Pa ne zato, ker se socialni demokrati ne bi strinjali z določenimi dobrimi rešitvami današnjega predloga, ki jih podpirajo sindikati in sveti delavcev; temveč zaradi nepopolnega uresničevanja ustaljene prakse socialnega dialoga in Ekonomsko-socialnega sveta, preko katerih bi morali, gospe in gospodje, najti konsenz in soglasje v večini materije. Soglasje sindikatov in soglasje delodajalcev; da bo izboljšanje sodelovanja delavcev pri upravljanju rešitev, ki bo koristila vsem – delavcem, delodajalcem in tudi nasploh gospodarstvu. Žal se predlagatelj ni odločil za to pot. Za pot, ki je seveda težja in terja bistveno več dela, usklajevanja, dogovorov. Seveda je raje zakon v parlamentarno proceduro vložil sam. Verjetno, jaz upam, da z iskrenimi nameni, da se vpelje ekonomska demokracija. Še bolj pa se mi zdijo ti iskreni nameni predvsem politične promocije brez realne ocene o zmožnostih, da se zakon podpre. To govorim na nek način tudi iz izkušenj, ker tudi jaz sem bil v opoziciji. Ampak to v resnici ne preseneča. Zakaj? Za te rokohitske akcije socialni dialog prej kot rešitev predstavlja težavo. Citiram enega izmed

predlagatelj, ki je pred časom dejal: "Mirni pogovori tako imenovanega socialnega dialoga itak ne vodijo nikamor." Konec citata. Socialni demokrati, tovarišice in tovariši, mi se s tem ne strinjamo. Ista stališča delijo tudi sindikati, ki se zavzemajo prav za to, da morajo tovrstne rešitve slediti socialnemu dialogu; pogovoru, pogajanju in reševanju skupnih težav v dobrobit ljudi. In tako si tudi Socialni demokrati predstavljamo spremembe pri sodelovanju delavcev pri upravljanju gospodarstva – preko socialnega dialoga. Zavedamo se, da je ekonomska demokracija dobra za ljudi in gospodarstvo, saj so se delavske zadruga velikokrat izkazale kot bolj učinkovite od tradicionalno naravnanih oblik podjetij.

Hkrati s predlogom boljše participacije delavcev pri dobičku smo pripravili tudi predlog zakona o delavskih odkupih. S tem želimo delavcem omogočiti, da preko delavskih odkupov okrepijo ekonomsko demokracijo po združnih načelih ter tako postanejo lastniki in upravljavci v podjetjih, v katerih delajo. Poglavitni cilj našega predloga zakona je zagotovitev pogojev za uspešno izvajanje delavskih odkupov takrat, ko do pobude za odkup pride. To pomeni, da je v skladu s predlogom zakona treba zagotoviti, prvič, učinkovito finančno podporo, podporno okolje za izvajanje delavskih odkupov in ustrezno strokovno pomoč delavcem pri sami izvedbi odkupa. Verjamemo in upamo, da bo naš predlog zakona v kratkem v Državnem zboru dobil tudi podporo. Vendar ni pomembno, kdo je prvi podpisan pod zakon; ni pomembno, kdo ga vložil. Mi smo dali na nek način ponudbo in jaz verjamem, da se bo ali Ministrstvo za gospodarstvo ali kompletna koalicija in tudi opozicija lahko odločila ter ta zakon skupaj vložila. Tudi če Socialni demokrati ne bomo prvi podpisani, ker v tem primeru ne sme iti za prestiž. S tem bomo zapolnili manjkajočo vrzel ekonomske demokracije na področju delavskega lastništva. Socialni demokrati pa današnjega enostranskega predloga s strani Združene levice kljub nekaterim dobrim rešitvam s strani sveta delavcev in sveta sindikatov žal ne moremo podpreti; ker verjamemo, da je eden od predpogojev ekonomske demokracije tudi socialni dialog, na katerega pa so predlagatelji, hote ali nehoče, žal pozabili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Han. Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Vse, kar rabimo vedeti o socialnem dialogu, je, da v primeru Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki smo ga predložili v Združeni levici, do tega socialnega dialoga preprosto ni prišlo, ker so ga vlada in delodajalci kratko malo sabotirali. Bistvene novosti Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki ga

predlagamo socialisti, bo predstavil tovariš Mesec. Razložil bo, katere realne probleme rešuje in kako bo prispeval k izboljšanju položaja zaposlenih v Sloveniji. Sam pa bom v imenu Poslanske skupine Združene levice predstavil stanje na področju soupravljanja in naše razloge, zakaj smo ta zakon vložili. Kot je znano, je delavsko upravljanje eno od glavnih zahtev Združene levice. V naš program je uvrščena zato, ker bi z njegovo uveljavitvijo bistveno prispevali k svobodi vsakega posameznika, k odpravi izkoriščanja in povečevanju blaginje. Sodelovanje delavcev pri upravljanju ali soupravljanju je lahko stopnja na poti do delavskega upravljanja, ki sama prispeva k boljši kakovosti delovnega življenja, poveča moč delavcev nasproti kapitalu. Poleg tega lahko izboljša tudi produktivnost podjetja in celotnega gospodarstva. To pa lahko dosežemo samo, če predstavniki delavcev zastopajo interese svojega kolektiva, zato ne sme biti podaljšek menedžmenta ali odskočišče delavske aristokracije. Zlasti v Nemčiji so nekateri sindikati in socialdemokratske stranke ekonomsko demokracijo uporabljali za pacifikacijo delavcev namesto za oblikovanje revolucionarne razredne sile. In tudi pri nas je bilo soupravljanje uvedeno kot kompenzacija za samoupravljanje.

Združena levica ni stranka socialnega dialoga, ampak protikapitalistična stranka. Naš dolgoročni cilj ni kompromis med delom in kapitalom, ampak odprava kapitalizma. Vsaka pridobitev delavcev in delavskih organizacij je smiselna samo, če ne izgubimo izpred oči tega dolgoročnega cilja. V nasprotnem primeru bomo na dolgi rok izgubili več, kot smo si kratkoročno priborili. To potrjuje vsa zgodovina kapitalizma in to zakonitost danes občutijo vsi slovenski delavci. Še pred 30 leti je bilo nepredstavljivo, da v Sloveniji ne bi bilo polne zaposlenosti, zdaj so cele panoge obsojene na prekarno delo ali dolgotrajno brezposelnost. Za generacijo naših staršev je bilo nepredstavljivo, da bi jih namesto zaposlitve za nedoločen čas delodajalci prisilili v odpiranje espejev ali da bi jih zaposlovali preko agencij. Kdo si je lahko mislil, da bomo prva generacija po vojni, ki je obsojena na to, da bo živela slabše od svojih staršev. Sem so nas pripeljali tranzicija, pridruževanje Evropi in socialni dialog. To je dokaz, da brez socialistične alternative ne bomo ohranili niti te ravni blaginje in razvoja, ki smo jo dosegli, enako je tudi s soupravljanjem. Brez spremembe zakona ter večjega angažiranja delavcev in sindikatov bo to soupravljanje postalo prazna folklor. Če hočemo doseči, da bo soupravljanje dolgoročno prispevalo k izboljšanju položaja vseh, ki delamo, in k odpravi razrednih razlik, moramo že zdaj zagotoviti dvoje – predstavniki delavcev morajo biti odgovorni kolektivu, ki jih lahko kadarkoli odpokliče. Ta pravica delavcev je z zakonom ohranjena in delavci jo bodo po novem lažje izvajali.

Po drugi strani moramo zagotoviti solidarnost delavcev v vseh panogah in v celem gospodarstvu. Jamstvo za to je, da se o plačah in pogojih dela ne pogajajo izolirani sveti delavcev, ampak podjetniški sindikati, ki so vključeni v sindikalne centrale. To je bistvena značilnost našega modela soupravljanja, ki se v tem zakonu ohranja. V tem pa se tudi naš model razlikuje od nemškega, v katerem ni podjetniških sindikatov, ampak podjetniške kolektivne pogodbe podpisujejo kar sveti delavcev. Za tem socialisti ne stojimo sami, ampak se nam pridružujejo tudi vse sindikalne centrale. To pa tudi ne pomeni, da sindikalne centrale in posamezni sveti delavcev ne sodelujejo, ampak pomeni samo to, da se zagotavlja odgovornost delavskih predstavnikov svojemu delovnemu kolektivu in hkrati horizontalna solidarnost med delavci. Po vseh drugih bistvenih rešitvah se naš model ne razlikuje od nemškega; ga pa prilagaja naši praksi in potrebam.

Naša lastna praksa soupravljanja kaže, da delavske pravice niso pridobljene, ampak si jih je treba priboriti. Ko je bil leta 1993 sprejet sedanji Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, so bili pogoji za soupravljanje bistveno boljši kot danes. Živa je bila tradicija samoupravljanja. Delavci so se zavedali svojih pravic in so jih znali izvrševati. Številna podjetja so bila v pretežni lasti zaposlenih. Današnje prakse mobinga in nezakonitega izkoriščanja še niso obstajale. Sindikati so imeli več članov, hkrati je bilo manj sindikatov in sindikalnih central. Delavci so bili boljše organizirani in močnejši kot danes, medtem ko sta bila menedžment in kapital šibkejša. Zato so na začetku delavni kolektivi in sindikati z velikim zagonom ustanavljali svete delavcev. Soupravljanje je bilo zagotovo eden od elementov slovenskega gospodarskega sistema, ki je delavcem in celotni družbi zagotavljal višji standard kot v primerljivih državah. Slovenija je od leta 1993 do vstopa v Evropsko unijo in prevzema evra po BDP stalno dohitevala centralne države Evropske unije. Rast je bila organska, brez zadolževanja podjetij in države v tujini. Vse do septembra 2015 je bil naš zunanji dolg manjši od terjatev do tujine, javni dolg ni bil nikoli nad 30 % bruto družbenega proizvoda. Število zaposlenih in standard sta se na tak način povečevala, tako da je Slovenija po indeksu človekovega razvoja dosegla 25. mesto, kar nas je postavilo tudi pred vse južnoevropske države.

Po dokončni priključitvi Evropski uniji in prevzemu evra sta prišli zmaga neoliberalizma in izgubljeno desetletje. Lani je bilo v Sloveniji še vedno manj zaposlenih kot leta 2005. Od leta 2005 do 2008 je sicer nastalo 60 tisoč novih delovnih mest, ki pa so bila izgubljena do konca leta 2011, se jim je pa do konca leta 2013 pridružilo še 20 tisoč dodatnih ukinjenih delovnih mest. Imamo cele panoge, v katerih se zaposluje samo še preklo espejev ali agencij. Raziskava ECB iz leta 2009 je pokazala, da ima

10 % najbogatejših ljudi v Sloveniji v lasti dobrih 35 % vsega finančnega premoženja, za razliko od tega pa 20 % najrevnejših poseduje samo 1,2 %. Če povem še drugače, 20 % najpremožnejših Slovencev ima v lasti več kot 52 % premoženja, se pravi več kot vseh ostalih 80 % skupaj. Moja generacija je prva generacija po 2. svetovni vojni, ki bo živela slabše od svojih staršev. To jasno kaže, da brez radikalizacije z nadaljevanjem socialnega dialoga z vedno močnejšim kapitalom ne bomo ohranili sedanjega standarda; kaj šele da bi se ta standard povečal. Te okoliščine direktno vplivajo na soupravljanje, delavci so atomizirani, so zastrašeni; sindikati imajo vedno manj članov, hkrati pa so vedno bolj razdrobljeni tudi sami. Ni enotnosti, ni moči s terena in zato pustijo, da jih vlada in kapital mrcvarita v socialnem dialogu. Ko smo centralam predstavili naš predlog zakona, je bil eden od prvih odzivov, kaj če delodajalci izkoristijo zakonodajni postopek za zmanjševanje pravic. Skratka, sedanji zakon je nastal v razmerah šibkega kapitala in dobro organiziranega dela. Danes so ti časi žal mimo, zato je za vedno več delavcev pravica do soodločanja, ki je zapisana v 75. členu Ustave, čista abstrakcija. Koliko podjetij z manj kot 20 zaposlenimi ima delavskega zaupnika? Koliko mladih delavcev, ki se zaposlujejo zdaj, ve, da je delodajalec v 30 dneh dolžan odgovoriti na njegovo vprašanje in pobude? Zato rabimo zakon, ki ga bodo lahko delavci neposredno uporabljali, rabimo bolj življenjske kvorume za volitve in odpoklic delavskih predstavnikov. Pregnati moramo menedžment iz delavskih organov in zaščititi delavske predstavnike pred šikaniranjem organov. Ker bo tovariš Mesec natančneje predstavil rešitve, se bom za konec ustavil še pri idejnopolitičnih razlogih, zaradi katerih se zavzemamo za delavsko upravljanje.

Delavsko upravljanje je v prvi vrsti humanistični projekt. Človek, ki dela 40 let, 5 dni na teden, po 8 ur na dan, podrejen despotstvu tovarne, kot bi rekel Marx, ni svoboden človek. Odločanje je bistven element vsake človekove dejavnosti, zato je človek, ki ne sme soodločati o pogojih svojega dela, nesvoboden človek. Za nas je soodločanje človekova pravica, čeprav ni izrecno zapisana v konvencijah. Vendar pa je že v Filadelfijski deklaraciji Mednarodne organizacije dela iz leta 1944 zapisano, da delovna sila ni blago. Blago je nekaj, s čimer lastnik prosto razpolaga. Če ima menedžment monopol nad odločanjem, lahko z delavci ravna kot z blagom. In če delavec izstopi iz tega izkoriščevalskega režima, je tukaj država, kajti delavec, ki je zaposlitev odpovedal sam, nima pravice do socialne pomoči. Ko menedžment in politiki delavcem prepovedujejo soodločanje, to opravičujejo s tem, da delavci niso sposobni odločati o poslovnih vprašanjih. Politiki, ki odločajo o vseh področjih družbenega življenja, govorijo delavcem, da nimajo pojma. Redkokdo od politikov je vrhunski strokovnjak za neko področje, nihče ne more biti strokovnjak za vsa

področja. Pa vendar smo samo na tej seji odločali o varnosti na smučiščih, o trošarinah, o prisilnem prenehanju bank, o organizaciji šolstva, o zdravstvenem zavarovanju, razpravljali smo, kdo naj bo skrbnik koroških dečkov. Pri delavskemu upravljanju seveda ne gre za to, da bi kemik reševal tehnična vprašanja, s katerimi se ukvarja elektronik. Gre za to, da delavci enakopravno določijo osnovne usmeritve podjetja, da imenujejo vodstvene delavce, da jih nadzorujejo, in po potrebi odpokličejo. Za kaj takšnega se lahko izobrazijo in dobijo primerno strokovno podlago, enako kot naj bi veljalo v parlamentarni politiki.

Gre za to, da poslovodstva postanejo del kolektiva, ki dela v skupnem interesu, namesto da so nedotakljiva kasta z neomejenimi privilegiji. Če delavcem te pravice odvzameš, ker nimajo izobrazbe ali poslovnih izkušenj, je to tako, kot če bi postavil strokovne pogoje za poslance in ministre. In točno ta prepoved danes velja za zaposlene v bankah, izjemno strogi pogoji veljajo za predstavnike delavcev v zavarovalnicah, SDH bo takšne pogoje zahteval za delavske direktorje v naših podjetjih. To prakso lahko prekinemo samo s sprejetjem tega zakona. Kdor se zavzema za svobodno in enakopravno družbo, ne more nasprotovati delavskemu upravljanju. Res pa je, da delavskega upravljanja ni mogoče polno realizirati v kapitalizmu. Zahteve abstraktnega humanizma lahko realizira samo socializem. Dva stebra bodočega socializma bosta delavsko upravljanje in družbena lastnina podjetij. Delavci bodo v podjetju odločali o vsem tistem, o čemer danes odloča menedžment. Namesto da je kolektiv podrejen menedžmentu, bo menedžment podrejen kolektivu. Takšno delavsko upravljanje ni utopija. Realizira se lahko s tem, da se bodo delavski organi, ki so zdaj prostovoljni, preoblikovali v obvezne organe podjetij. Realizira se lahko tako, da sveti delavcev postanejo delavski sveti, ki bodo prevzeli nalogo nadzornih svetov, da usmerjajo in nadzorujejo menedžment. O vsem tem, o čemer danes odločajo lastniki in finančni sektor, torej zlasti ob povečanju kapitala in investicijah, pa bodo odločali organi, ki bodo zastopali vse delavce v državi in nasploh vse državljane. Ti organi ne bodo odločali iracionalno na podlagi tržnih informacij, ampak na podlagi dejanskih potreb. Na planski način dejavnosti že danes načrtujejo velike monopolne firme, javne ustanove ali dobre razvojne banke.

O pozitivnem vplivu delavskega upravljanja na produktivnost bodo govorili drugi kolegi iz poslanske skupine, jaz pa bom na koncu stališča zavmil napačno prepričanje, da je zgodovinski socializem propadel zato, ker je delavsko upravljanje neučinkovito. Vse resne empirične študije so pokazale, da je samoupravljanje v resnici obstajalo predvsem na papirju. Med slovenski sociologi so raziskave izvajali zlasti Arzenšek, Rus in Jerovšek. Pokazalo se je, da je v podjetjih odločal

menedžment, pogosto tudi direktno politični razred. Odvisnost delavcev od menedžmenta je bila največja prav v industriji v izvoznih sektorjih. Delavsko upravljanje se je realiziralo le v panogah z visoko izobraženim delavci, tam, kjer delavci tudi tehnično obvladujejo proizvodnjo. Delavsko upravljanje torej ni moglo biti vzrok za jugoslovansko gospodarsko krizo, ker je ostalo neuresničeno. Še manj je lahko bilo vzrok za krizo etatističnih gospodarstev, ki delavskega upravljanja v večjem obsegu sploh niso priznavala, niti na papirju. Bistven vzrok za krizo socialističnih držav je bila svetovna gospodarska kriza, ki se je začela v 70. letih; na Zahodu jo poznajo pod imenom stagflacija. V državah v razvoju se je ta kriza manifestirala kot dolžniška kriza ter je enako prizadela socialistične in kapitalistične države v razvoju. Edina razlika med Mehiko, Jugoslavijo ali Sovjetsko zvezo je bila samo v tem, da Mehika ni bila izpostavljena vojaškemu, političnemu in ideološkemu pritisku Združenih držav Amerike.

Danes tudi šolska ekonomija zaznava posledice neoliberalnega obrata konec sedemdesetih let, zaradi katerih je danes neenakost spet na ravni 19. stoletja. Pa tudi naši državljani so na svoji koži občutili, kaj pomeni obnova kapitalizma z denacionalizacijo, lastninjenjem in privatizacijo. Moja generacija zelo dobro razume, da kapitalizem ne pelje k razvoju in blaginji vseh, ampak k privilegijem in bogastvu v najboljšem primeru 10 % prebivalcev. V Združeni levici nismo nasledniki predtranzicijskega režima, ne lastimo si njegovih zaslug, kaj šele da bi podedovali njegove privilegije. Prav pa je, da ob razpravi o soupravljanju realno ocenimo zgodovino delavskega upravljanja, ker brez tega ne moremo razumeti njegove prihodnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, državni sekretar, kolege in kolegi!

Krščanski demokrati se zavzemamo za vključitev evropskih standardov v našo delovno zakonodajo in v zvezi z zagotavljanjem delovnih razmer, delovnega časa, dopustov, varstva pri delu, pogojev za zaposlitev oziroma za prenehanje zaposlitve. Urejanje področij, kot je delavsko soupravljanje, pa mora potekati v socialnem dialogu med delodajalci in delojemalci. Socialni dialog je namreč najvišja oblika sodelovanja in sporazumnega reševanja sporov med deležniki na področju dela. Združena levica je s Predlogom zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju naslavljala pravi problem. Tudi s sodelovanjem delavcev pri upravljanju podjetij lahko v enem delu rešimo delavsko vprašanje; ampak ne način, kot ga predlaga Združena levica. Njihova temeljna zmeta izhaja iz predpostavke, da nujno obstaja

konflikt med delom in kapitalom ter da ga ni mogoče mirno rešiti. Krščanski demokrati vemo, da so delavci in delodajalci nosilci osnovnega človeškega dostojanstva ter potrebujejo drug drugega. Gre za dinamičen odnos sodelovanja enega z drugim. Druga temeljna zmeta Združene levice je, da so sindikati, tukaj mislimo predvsem slovenske sindikate, nosilci uveljavljanja delavskih pravic v odnosu do delodajalcev. Žal moramo tukaj povedati, da so slovenski sindikati v preteklosti pri reševanju delavskega vprašanja popolnoma odpovedali. Spomnimo se samo spontanih delavskih uporov, ki so se zgodili leta 2009 v Gorenju Velenje, kjer so se delavke in delavci uprli nevzdržnim razmeram in prenizkim plačam; hkrati pa javno naglasili problem nedejavnega sindikata, ki se je povezal z vodstvom in delavce nadzoroval ter usmerjal, namesto da bi jih zastopal in uveljavljal njihove pravice. Vsi ti zanki kažejo, da je sedanji model sindikalizma preživet; le že Združena levica verjame vanj. Razumljivo, saj je dejansko ta stranka politična agentura nekaterih vplivnih slovenskih sindikatov, ki s tem jasno kažejo, da jim dejansko ne gre za sodelovanje delavcev pri upravljanju; ampak predvsem za sodelovanje sindikalistov pri političnem upravljanju države. Delavsko vprašanje je resen problem, ki izhaja iz razvoja dela od antike do danes. Politična oziroma ideološka mnenja, kako ga rešiti, so različna. V grobem nekateri, tudi Združena levica, menijo, da je prava pot za to revolucija; drugi, tudi krščanski demokrati, pa menimo, da je to socialna reforma. Rezultati različnih alternativ so nam danes dobro znani. Predlagana novela kaže v prvi vrsti na to, da predlagatelji nimajo praktične izkušnje dela v podjetjih. Nezadostne volilne udeležbe, nezanimanja, apatije delavcev se sicer lahko lotijo z dodatnim zniževanjem volilnega praga in zniževanjem standardov na drugih področjih, ampak s tem vzrokov težav ne odpravljajo. Tudi s krepitvijo vloge sindikatov, takšnih, kot jih danes poznamo, se ne da izboljšati način sodelovanja delavcev pri upravljanju; v predlaganem zakonu pa gre predvsem za to. Ravno zato poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov menimo, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavila dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi! Ni ravno lahko biti na sredini, ko se krešejo precej nasprotujoča si mnenja iz ene in druge strani. Danes obravnavamo temeljni zakon s področja delavske participacije. Veljavni zakon je bil sprejet, kot smo že rekli, pred več kot dvajsetimi leti. Ja, potrebujemo nov zakon, ampak takšen zakon, ki bo odpravil pomanjkljivosti, ki so se pokazale v praksi.

Strinjamo se, da obstajajo določena vprašanja o delovanju sistema delavske participacije, na katera potrebujemo nove odgovore; predvsem v povezavi z razpravo o razmerju med delom in kapitalom. Rešitve, ki jih želi uvesti predlagatelj, so obsežne, vendar, kot smo že rekli, niso usklajene s tistimi, ki zakon tudi izvajajo, torej z delodajalci. Predlog zakona glede na obstoječi zakon spreminja okoli dve tretjini členov veljavnega zakona. Strinjamo se s tistimi, ki opozarjajo, da je sodelovanje delavcev pri upravljanju ne samo pravica, temveč tudi odgovornost. Govorimo o soodgovornosti pri poslovanju podjetja, o soodgovornosti za zadovoljstvo zaposlenih, spoštovanje zakonskih norm in tudi priznavanje napak. Odgovornost je torej obojestranska; delodajalci pa morajo imeti pri snovanju materije, ki jo obravnavamo danes, možnost sodelovanja v smislu konstruktivnega predlaganja rešitev in ne samo avtomatičnega zavračanja sodelovanja. Poudarjamo pa, da je treba odnose med vodilnimi v podjetjih in zaposlenimi vzpostaviti na takšni ravni, ki bo dopuščala izvajanje še tako splošnega zakona v dobri veri in po najboljših močeh obeh strani. Kultura dialoga in sodelovanja med vodstvom in zaposlenimi v podjetju mora imeti temelje nekje drugje in ne v zaostrenih novih zakonskih določbah. Če tega ni, potem se še tako dober in specifičen zakon ne bo mogel izpeljati v celoti. Obžalujemo dejstvo, da je Predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju nastal na enak način kot nekateri drugi predlogi zakonov, ki bi se morali uskladiti na Ekonomsko-socialnem svetu in v tesnem sodelovanju socialnih partnerjev, še posebej delodajalcev kot v današnjem primeru, ker ta zakon vnaša velike spremembe na področju delavskega upravljanja. Socialno partnerstvo ima svojo tradicijo in pomen. Ta ni samoumeven in ni sam sebi namenjen. V prvi vrsti gre za partnerstvo, za sodelovanje, zato pozivamo socialne partnerje, da pristopijo h konstruktivnemu dialogu za ustrezno ureditev položaja sodelovanja delavcev pri upravljanju, ki ga danes obravnavamo. Ker delodajalci niso imeli možnosti sodelovanja v postopku nastajanja tega zakona, v Stranki modernega centra tega zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Kot prvi ima besedo predstavnik predlagatelja gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Preden začnemo z razpravo poslank in poslancev, bom na kratko predstavil ključne spremembe, ki jih ta zakon prinaša; in odgovoril na pomisleke, ki so bili izraženi v predstavitev stališč poslanskih skupin. Zakon, ki je pred nami, Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, je

za delavsko stran nekaj takšnega, kot je za menedžment Zakon o gospodarskih družbah. Zakon v nasprotju s tem, kar smo slišali, ni bil pripravljen rokohitrsko, ampak smo ga pripravili skupaj z Združenjem svetov delavcev, ki je zakon pripravljalo, v bistvu prenovi starega zakona iz leta 1993, že od leta 2010 dalje. Bil je v parlamentu prvič že leta 2011, potem smo ga pa v zadnjih devetih, desetih mesecih skupaj s sindikalnimi centralami, se pravi z vsemi delavskimi organizacijami v Sloveniji, temeljito prenovili, ga pripravili v neke vrste priročnik, da se ga da brez podzakonskih aktov neposredno uporabljati kot navodilo za to, kako postopati pri soupravljanju v podjetjih. Po drugi strani pa smo star zakon na tistih točkah, kjer je bil podnormiran, dodelali, da smo zakrпали praktično vse luknje, ki so se pokazale pri izvajanju tega zakona v praksi.

Ob tem zakon prinaša vrsto novih rešitev, ki jih lahko razdelim v grobem v tri skupine. Prva je širitev pravice do soupravljanja tja, kjer je bila v zadnjih 25 letih odpravljena; druga je povečanje vloge sveta delavcev pri odločanju in hkrati krepitev odgovornosti predstavnikov delavcev do zaposlenih, do kolektiva. In tretja je zaščita predstavnikov delavcev pred šikaniranjem in zlorabami s strani delodajalcev, ki so bile na žalost v praksi precej pogoste. Če grem na kratko skozi te spremembe. Glede širitve pravic; najprej smo se ukvarjali z vprašanjem pravic do soodločanja pri agencijskih delavcih in drugih prekarnih delavcih v podjetju. Izvorna rešitev je bila, da bi ti dobili enake pravice, kot jih uživajo redno zaposleni; ampak smo se kasneje odločili za drugačno rešitev, saj so prekarni delavci najbolj ranljivi in s tem najbolj dovzetni za šikaniranje s strani delodajalcev ter za vplivanje delodajalske strani na njihovo odločanje. Po drugi strani pa je precej teh zaposlenih v podjetjih na žalost nezakonito; preko nelegalnih agencij za posredovanje dela, o čemer smo na tej seji že razpravljali. Zato je zdaj rešitev, da prekarni delavci v podjetju izvolijo svojega predstavnika, ki bo brez glasovalne pravice spremljal seje sveta delavcev. Tukaj gre predvsem za to, da se informira prekarne delavce o stanju in da lahko preko svojega predstavnika posredujejo njihove težave, s katerimi se soočajo v svetu delavcev in dalje po strukturah v podjetju.

Kolektivne pravice do soupravljanja pa širimo v bankah, koncernih, podjetjih z enotirnim upravljanjem in pri samostojnih podjetnikih. V teh primerih je bilo soupravljanje v zadnjih dvajsetih letih izrinjeno, saj sta menedžment in politični razred z različnimi spremembami zakonov soupravljanje od tam izgnala. Po našem predlogu bi zakon veljal tudi za banke in zavarovalnice. Odpravile bi se tudi druge omejitve glede espejev in tako naprej. Glede zavarovalnic in bank želim na tem mestu poudariti, da gre tukaj za odpravo neustavnosti, kajti Ustavno sodišče je ob omejitvah soupravljanja tam že jasno povedalo, da gre za

neustavno rešitev. S tem, kar mi vpeljujemo, odpravljamo obstoječo neustavnost v slovenski pravni ureditvi, ki je taka, da v bankah in zavarovalnicah zaposleni ne smejo soupravljati. Zakon širi pravico do imenovanja delavskega direktorja, ki je zdaj omejena na podjetja z več kot 500 zaposlenimi. Mi ta prag nižamo na podjetja z več kot 250 zaposlenimi. Razlog za to je predvsem v tem, da je na žalost podjetij z več kot 500 zaposlenimi v tej državi vse manj. Razraščča se predvsem število mikro, majhnih in tudi, še sreča, srednje velikih podjetij. Ena od najpomembnejših sprememb, ki sicer formalno ne širi pravic, v praksi pa bo prispevala k temu, da bomo imeli v Sloveniji več svetov delavcev in več delavskih zaupnikov, se pravi več ekonomske demokracije, je znižanje kvoruma za izvolitev delavskega sveta. V zdajšnji ureditvi mora ena polovica zaposlenih glasovati; mi nižamo to na eno tretjino. Tukaj mogoče za primerjavo lahko dam volitve na državni ravni, kjer pač vidimo, da na državnozborskih volitvah kvoruma sploh ni, pri referendumih je precej manjši. Ta obstoječ kvorum pri ekonomski demokraciji pa je bil problematičen zlasti v večjih podjetjih. Recimo zapletalo se je nedavno na Pošti zaradi previsokega kvoruma; deluje tudi odvrtačno. Ker je tako visok kvorum, se delavci pogosto niti ne odločajo, da bi oblikoval svet delavcev. Tukaj nižamo kvorum iz polovice na tretjino, pri katerem volitve postanejo veljavne.

Če se premaknem na drugi sklop sprememb, to je povečanje odgovornosti sveta delavcev in povečanje odgovornosti članov sveta delavcev. Zaupanje v soupravljanje se je v praksi največkrat zamajalo takrat, ko je svet delavcev postal nekako podaljšana roka menedžmenta. To se je na žalost dogajalo pogosto in v Združenju svetov delavcev so tudi poimenovali, so iznašli poimenovanje za ta pojav – da se je soupravljanje spridilo v menedžersko soupravljanje. Da bi se izognili temu, smo razširili seznam vodstvenih kadrov, ki nimajo pravice voliti in biti izvoljeni v svet delavcev ali nadzorni svet. Po drugi strani pa smo poenostavili odpoklic člana sveta delavcev, ki ne dela v interesu zaposlenih. Odpoklic bo veljaven, če bo zanj glasovala vsaj tretjina zaposlenih. Potem dalje, predstavniki zaposlenih morajo zastopati interese delavcev in ne smejo postati delavska aristokracija. Zato smo prepovedali kakršnekoli bonitete s strani delodajalca. Nepoklicni član sveta delavcev ima pravico do nagrade v višini 10 % povprečne plače v podjetju. Poklicni član sveta delavcev pa je upravičen do enake plače, kakršno je imel na starem delovnem mestu, preden je bil izvoljen. Če pa gre za delavce s podpovprečnimi plačami, se jim plača poveča na povprečno plačo v podjetju. S to rešitvijo uveljavljamo načelo, da mora biti vsako delo pošteno plačano, vendar pa denar oziroma kompenzacija ne sme biti glavni motiv za opravljanje teh funkcij.

Potem dalje; nekoliko spreminjamo določbe glede delavskega direktorja. Trenutno sta v

zakonu dva mehanizma, ki na žalost delavskega direktorja pogosto podredita kapitalu. Prvi je ta, da lahko svet delavcev delavskega direktorja v trenutni ureditvi samo predlaga, dokončno pa ga imenuje nadzorni svet, za katere pa vemo, da imajo v njem večino predstavniki kapitala. Da nekdo postane delavski direktor na predlog sveta delavcev, mora dobiti žegen s kapitalske strani. Tako je recimo pred manj kot pol leta nadzorni svet Petrola zavrnil imenovanje kandidata, ki so ga predlagali tamkajšnji zaposleni. Mi namesto tega seveda uvajamo neposredno izbiro; da svet delavcev imenuje delavskega direktorja, ampak hkrati pa ga lahko tudi odpokliče. Drug problem z delavskimi direktorji pa je, da jih večinoma porabijo za kadrovske direktorje, kar pomeni, da tistemu, ki naj bi uveljavljal interese delavcev, daje nalogo, ki je najbolj protidelavska. Se pravi, da ga imenujejo za direktorja odpuščanj in podobnih kadrovskih sprememb. S tem izničijo njegovo vlogo in njegovo kredibilnost med zaposlenimi, zato smo v zakon vnesli klavzulo, da direktor ne sme imeti pooblastil, s katerimi bi posegal v pravice iz dela; in tudi ne sme zastopati uprave v kolektivnih pogajanjih. To je smiselno, ker drugače dobimo mešetarnico.

Če grem zdaj še na zadnji, tretji sklop sprememb, to je širitev pristojnosti sveta delavcev. Praksa je pokazala, da delavci, na žalost, praktično ne morejo vplivati na podjetja, ki so v postopkih privatizacije. Po po starem zakonu je sicer bilo poslovodstvo obvezano sklicati skupno posvetovanje, na katerem bi delavci podali svoje zahteve do prevzemnika; in če poslovodstvo tega posveta ne bi organiziralo, je bila zagrožena denarna kazen. Ampak v praksi se to ni izvajalo. Recimo v primeru Adrie Airways Tehnika to ni pomagalo. Skupina delavcev je tam organizirala pobudo za notranji odkup, ampak na koncu niso bili seznanjeni niti s potekom prevzema, kljub temu da so zbrali kapital; ne le to, dali so celo najvišjo ponudbo za prevzem tega podjetja. Ponudba, ki so jo dali delavci, je bila višja od poljskega prevzemnika, ampak jih uprava niti ni obvestila o ponudbah. Njihovo ponudbo je enostavno izločila, niti jih ni obveščala o privatizaciji. Za nagrado je novi lastnik dva pobudnika delavskega odkupa odpustil, eden od njiju je bil celo član sveta delavcev.

To je stanje ekonomske demokracije, ki ga imamo; in to pod vlado, ki si je ekonomsko demokracijo celo zadala za eno od svojih prioritet. Tukaj še enkrat opominjam koalicijske poslance na te ekscese in da tudi sami uporabite svoj glas pri vladi, ker vidimo vsi, da se to dogaja. V izogib takšnim primerom smo v ta zakon predpisali višje kazni za menedžment in podjetja, ki ovirajo pravice do soodločanja. Določili smo, da zamenjave lastnika ne bo mogoče vpisati v sodni register brez dokazila, da je bilo dejansko opravljeno posvetovanje z zaposlenimi. Zadnja sprememba, zaščita delavskih predstavnikov. Ta zakon smo

predlagali jasno zato, da povečamo moč delavcev v podjetju nasproti kapitala. Kdor pa dela v interesu zaposlenih, je lahko zelo hitro tarča šikaniranja ali sankcij iz strani poslovodstva podjetja. Izkazalo se je, da v praksi dosedanje varovalke niso zadostovale, zato predlagamo določbo, da člana sveta delavcev ali predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu ne bo mogoče odpustiti v času, ko opravlja mandat in eno leto po tem. Združenje delodajalcev Slovenije nam je očitalo, da s tem ščitimo ljudi, ki bi kradli svojemu podjetju ali spolno nadlegovali sodelavce. To seveda ni res, svet delavcev bi v takšnih primerih zagotovo dal soglasje, da se takšnega človeka odpusti; seveda pa ne bi na drugi strani dal soglasja, ko so odpovedni razlogi izmišljeni ali kadar je sankcioniran nekdo zaradi zastopanja interesov delavcev. To je zadnji sklop sprememb, vseh seveda ne bom mogel naštet, ker sem omejen s časom. Poleg tega je pa to več ali manj zadeva za drugo branje, tako da sem zdaj naredil samo nek pregled ključnih sprememb. Za konec bi rad poudaril še to, da so dodatni finančni stroški za podjetja, ki bodo nastali s tem zakonom, minorni. Gre pa za to, da z vsemi temi spremembami poskušamo operacionalizirati stari zakon. V pisanje sprememb so bile vključene vse delavske organizacije v tej državi, ne gre za nekaj, kar bi si Združena levica izmislila; ampak gre za nekaj, o čemer smo se več kot devet mesecev posvetovali z vsemi delavskimi organizacijami in potem tudi sami naredili krog po terenu, da smo izbrali konkreten feedback iz podjetij in pripombe, ki so nam jih dali, tudi upoštevali. Gre za zakon, ki je usklajen, ki stoji, ki je sistemski, ki je hkrati navodilo za izvajanje soupravljanja in hkrati maši večino lukenj, ki so se v praksi pojavile. S tem bi to predstavi zaključil.

Zdaj bom pa na kratko še odgovoril na pomisleke, ki so bili izraženi v razpravi. Najprej kolegici Anji Bah Žibert, ki pravi, da takšne ureditve, kot jo mi tukaj predlagamo, ne pozna nobeno razvito gospodarstvo. / oglašanje iz dvorane/ Prosim? Potem pa evropsko. To ni res, sledimo nemškemu modelu, kot mu sledi izvorni zakon. / oglašanje iz dvorane/ To je narejeno po nemškem modelu, tako da to ne drži, in je v bistvu parcenolizacija starega zakona iz leta 1993, ki je poskušal v Sloveniji uvesti podoben sistem soupravljanja, kakršnega poznajo v Nemčiji. Potem pravite, da predlagamo zakon mimo vseh ustaljenih praks. Tukaj bom še enkrat odgovoril, res je, da zakon ni bil obravnavan na Ekonomsko-socialnem svetu, ampak ne po naši krivdi. Prvič zato, ker Poslanska skupina Združena levica ni socialni partner in ne more zakona tja nesti. Drugič, to bi morala storiti Vlada, kot je storila recimo v primeru Zakona o minimalni plači, čeprav je bil tisti primer bolj mejen od tega; tam so sindikati, ki so socialni partner, dali pobudo, pa je Vlada nesla to na Ekonomsko-socialni svet. Tukaj smo pa mi kot kvalificiran predlagatelj predlagali

zakon v Državnem zboru in za to imamo vso pravico. Če Vlada pravi, da mora biti usklajen na Ekonomsko-socialnem svetu, bi ta pa morala on tja dati.

Tukaj bom še poudaril, da so v tem sklicu razne opozicijske stranke predlagale spremembe zakonov, ki so topika za Ekonomsko-socialni svet, in tam niso bili obravnavani; pa ni bilo nobenega problema. Taki zakoni so recimo Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o pokojninskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu, Zakon o prispevkih za socialno varnost, Zakon o udeležbi delavcev pri dobičku. Vse to sodi v delokrog ESS, pa ni bilo tam obravnavano. Vse to je bilo predlagano in smo obravnavali v tem državnem zboru, pa ni bil to nikoli problem. Da pa sedaj nek zakon, ki ga predlaga Združena levica, postane problem v tem smislu, je pač samo politično prirodno orodje, da se pač ta zakon ustavi. Gospoda Pogačarja sem tudi, ko je bil pri nas na posvetu v poslanski skupini, vprašal, če obstaja kakšen primer, da je neka opozicijska poslanska skupina, ki je predlagala zakon, šla ta zakon usklajevat na Ekonomsko-socialni svet, ste mi odgovorili, da takega primera ni. In obstaja razlog za to, poslanci smo kvalificirani predlagatelj zakonov, nismo pa socialni partner. Mi se lahko pogovarjamo o zakonih tukaj, ne moremo se pa pogovarjati o zakonih tam. Pač nimamo neomejenih pristojnosti. Ta očitek še enkrat zavračam. Julijana Bizjak Mlakar je rekla, da so skeptični do nekaterih členov našega zakona. Tu bi prosil kolege iz Desusa, da to konkretizirajo. Kolegu Matjažu Hanu, ki pravi, da je socialna demokracija prva, ki podpira ekonomsko demokracijo, bi odgovoril samo to, da imate Socialni demokrati danes izvrstno priložnost, da to tudi pokažete. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Kot prva ima besedo gospa Iva Dimic.

Sledi gospod Saša Tabaković in dr. Matej T. Vatovec.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Še enkrat naj povem, da Nova Slovenija takšnega zakona ne bo podprla. Sam sem sedela s predlagatelji, s kolegom Mescem, ko smo se pogovarjali o večjem vplivu delavcev pri upravljanju podjetij. Sama sem kar nekaj tega izkusila v gospodarstvu. Nisva našla iste skupne točke. Veste, nekaj je govoriti iz teh naslonjačev o delavskih pravicah, nekaj pa je biti zaposlen delavec. In mislim, kar bi moralo biti stično vsem nam, ki danes sedimo v tem državnem zboru, je to, da rečemo odločno ne izkoriščanju delavcev. Da rečemo odločno ne vsem tistim, ki dejansko ljudi ne prijavljajo, ne plačujejo njihovih prispevkov. To bi moralo biti sporočilo tega tedna in naše razprave ter seje v tem tednu.

Delavske pravice si je treba priboriti. Še enkrat odločno rečem: Ne, ni si jih treba priboriti! Delavske pravice se lahko dobro uskladijo z Ekonomsko-socialnim svetom in tudi če gledam na mikro podjetje znotraj podjetja. Sama imam zelo pozitivne izkušnje, ker smo imeli direktorja, ki je prisluhnil zaposlenim delavcem. Lahko rečem, da smo dobivali ozimnico, potem božičnico in vse. Povem vam, če so pravi delavski predstavniki v podjetjih, da se to da.

To, kar je danes na naših mizah, razumem kot zakon sindikatov, zato se čudim, da ga sindikati sami niso prinesli na Ekonomsko-socialni svet in o tem razpravljali. Zakaj? Ker je bilo danes rečeno, da imajo sindikati vedno manjše število članstev in dobivajo vedno manj denarja. Seveda, ko enkrat to slišiš, točno veš, za kaj se gre. Gre za to, da bi bilo čim več ljudi včlanjenih v sindikat in da bi vedno več članarine plačevali; ker članarina se plačuje nek odstotek od bruto plače vsakega posameznega zaposlenega. Saj ni članarina 5 evrov. Kolikor posameznik zasluži, toliko več dobi. Če dobi večjo plačo, dobi sindikat več od njega. Tako je. In enostavne se gre v to smer, da bi se zadeva dobila. Moram reči, današnje stališče Združene levice je bilo enkratno. Bilo je rečeno, da je "generacija mojih staršev živela boljše kot živi moja generacija". Verjamem in razumem to v smislu, da jim je od plače več ostalo ali pa da so na nek način lažje živeli. Ja, ampak niso poznali določenih zadev, ni bilo moč kupiti kave, olja, banan, pomaranč ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, tako povem, to sem jaz občutila. Jaz sem to še občutila. Lepo vas prosim, vi živite v bližini Maribora, Koroške, ste šli lahko po kavo v Avstrijo. Vem, kako je bilo. Bilo je nekaj kilogramov sladkorja na mesec na družino, par kilogramov praška na mesec na družino. In vsi, ki govorite, tudi Združena levica, da to ni res. Kolega Kordiš, vem, da ste vi pred dobrim letom in pol obiskal tudi Venezuelo. Naključje, kaj danes berem na spletni strani, bom citirala: "Venezuela v globoki krizi. Ljudje iščejo hrano v smeteh, v bolnišnicah ni zdravil, šolarji ostali brez spričeval, ker ni denarja, da bi jih natisnili." Kaj hočemo to imeti?! Mislim, da je še vedno pot k rešitvi dialog in enaka porazdeljenost dobrin. Vsak si zasluži toliko, da bi mogel dostojno živeti. To je moje sporočilo. In to ne bo moglo uvesti niti neko soodločanje delavcev.

Pa še nekaj, v Zakonu o delavskih odkupih je bilo danes govora. Tega se pa moram dotakniti. Kako naj bo delavec, ki 40 let prejema 400 evrov, udeležen pri nekem odkupu podjetja. S čim, če še nima za preživetje?! Je bil primer Peka, pa lahko še kar naštejemo. Pa so govorili o delavskih odkupih. Kdo bo odkupil podjetje?! Delavec, ki je 40 let delal in dobival 400 evrov?! To je spet voda na mlin tistim, ki so to podjetje spravili na kant in zdaj bi preko Zakona o delavskih odkupih odkupili še tisto, kar je mogoče ostalo zdravo; ker so že v preteklosti lahko nek denar tudi prihranili. Delavec, ki pa

dobi danes 600 evrov, nima praktično kaj prihraniti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković; za njim dr. Matej T. Vatovec in dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospod Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, kolegice, kolegi za besedo!

Pred nami je predlog zakona, ki naj bi odpravil pomanjkljivosti veljavnega zakona, ki se dotika delovanja delavske participacije pri upravljanju gospodarskih družb. Seveda se na neki načelni ravni lahko vedno strinjam, da potrebujemo prevetritev področne zakonodaje tudi v smeri motivacije zaposlenih za čim boljši odnos do lastnega dela in truda za uspeh celotnega podjetja. S tem se je popolnoma moč strinjati. Ampak vseeno na žalost moram reči, da je Združena levica po mojem mnenju malo prehitro skočila, kot se to rado dogaja, kadar vprašanje naleti na širše delovnopravno zakonodajo, in vložila zakon mimo kulture socialnega partnerstva in na ta način popolnoma zaobšla delodajalce, ki so v resnici tisti, ki bodo morali novelo zakona, če bi bila ta sprejeta, uveljavljati. In ko Združena levica govori o manevrih, bi bilo morda vseeno dobro, da bi sama morda kdaj pregledala historiat svojih dejanj, ki se dotikajo vprašanj ESS. Mislim predvsem o zunaj parlamentarnih aktivnostih. Ker predlagatelj želi, da bi bili malo bolj konkretni, bom izrazil svoje pomisleke glede vsaj treh členov novele zakona. 48. člen novele govori o interni odgovornosti, kjer je poudarjeno, da morajo biti v zahtevi za odpoklic navedeni razlogi za vsakega člana posebej; kar pomeni, da z uveljavljeno sodno prakso lahko odpokličejo le posamezne člane. In zdaj se tukaj sprašujem, kaj pa to pomeni, da bi bili vsi člani naenkrat odpoklicani, zakaj ne morejo biti oziroma kaj to pomeni z razumevanjem instituta nezaupnice? Na to predlagatelj ne odgovori.

Nadalje predlagatelj pravi, da kaznivo dejanje, ki ni povezano z družbo, ne more biti razlog za odpoklic. Mi tukaj ne govorimo o pogodbi o zaposlitvi, mi govorimo o predstavniški funkciji članov sveta delavcev. In potem se sprašujem, kakšne kriterije pa potem postavljamo za osebe, ki zastopajo zaposlene v najvišjih organih odločanja v gospodarskih družbah, zakaj ni izjem za kazniva dejanja?! Tega predlagatelj ne navede, pa se sprašujem, zakaj ne. Mislim, da bi bilo to veliko bolj potrebno, kot pa da kolega poslanec naslavlja na poslance traktat marksistične ideologije v svojem stališču oziroma smo ga lahko slišali v stališču Združene leve. 54. člen novele govori o kritju stroškov za izvedbo volitev. Tukaj se spet postavlja vprašanje, katerih stroškov. Ali vseh stroškov? Ker namreč po veljavnem zakonu mora delodajalec kriti le nujne in potrebne stroške za tehnično izvedbo volitev. In to je

seveda popolnoma drugačna dikcija, kot si jo predstavlja predlagatelj, to je pa zelo pomembno. Osebo mislim, da na takšen način se ne razpira transparentnost porabljenih sredstev, kot bi si morda to – zagotovo dobronamerno – predlagatelj želel. Še posebej je pa zanimiv 67. člen zakona; 67. člen veljavnega zakona se glasi tako: Članu sveta delavcev ni mogoče znižati plače ali proti njemu začeti disciplinskega ali odškodninskega postopka, ali ga kako drugače postavljati v manj ugoden ali podrejen položaj, če ravna v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi. Novela zakona oziroma predlagani člen pa pravi; ima več odstavkov, še posebej zanimiv je ta: Delavskemu predstavniku ni mogoče v času trajanja in še eno leto po končanem opravljanju njegove funkcije brez predhodnega soglasja sveta delavcev odpovedati pogodbe o zaposlitvi, ne glede na razloge za odpoved. Ne glede na razloge za odpoved.

Če na eni strani Združena levica govori o elitah kapitala, se potem sprašujem, kakšne elite se ustvarjajo s takšno dikcijo zakona oziroma s takšno novelacijo zakona. In v resnici ta 67. člen zakona tudi predstavlja neko veliko konceptualno razhajanje med delodajalci in predlagateljem zakona, namreč na eni strani imamo mnenje delodajalcev in s tem se lahko strinjam oziroma ta dvom je, ki člen novele razume kot popolno imuniteto predstavnikom zaposlenih, ki so varovani tudi v primeru hudih zlorab obveznosti iz delovnega razmerja. Na drugi strani pa imamo mnenje predlagatelja, ki pravi, da ta odstavek določa samo to, da mora odpoved odobriti svet delavcev. Da ne govorim o teh medijskih kregarijah, ki se dogajajo okoli splošnega prestopništva. Mislim, da je takšen način komunikacije, ki se zgodi v medijih, samo dokaz oziroma je tipičen za primere, kadar se ni vložil dovolj velik napor, da bi vsebinsko nekako zblížali mnenja. Morda tudi zato, ker v resnici tega interesa sploh ni bilo. In da je temu res tako, priča po mojem mnenju tudi dejstvo, da se socialni partnerji okoli tega vprašanja zagotovo niso uskladili. Ker jaz osebno verjamem v tradicijo socialnega dialoga, ki obstaja z namenom, lahko podprem samo tiste rešitve, ki bodo v tem smislu vsebinsko tudi usklajene. Brez sodelovanja enostavno pač ne gre. Jaz verjamem, da glede na druge rešitve, ki se pojavljajo v predlogu, da so zagotovo zanimive. Je pa vseeno treba poudariti, na splošno, en gros, da predlog novele zakona predstavnikom zaposlenih daje veliko več pristojnosti; hkrati pa predlog novele ne širi samega polja odgovornosti. Osebo mislim, da je to zagotovo tudi problem. Ko bo predlog zakona pripravljen v sodelovanju s socialni partnerji, ga bom podprl ne glede na to, ali ga bo vložila opozicija, ali ga bo vložila koalicija. Do takrat pa žal ne, ker se mi ne zdi prav, da se obide Ekonomsko-socialni svet vsakokrat, ko vsaj malo zadiši po političnih točkah. Toliko za enkrat. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec, pripravita naj se dr. Jasna Murgel in gospod Uroš Prikl. Izvolite, dr. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

Soodločanje moramo na nek način jemati kot sestavni del človekovih pravic. Nobena demokracija, ki se konča na pragu podjetja, ne more biti vredna tega naziva. To ni demokracija. In prav tako je soupravljanje na nek način izjemnega pomena za kakovost delovnega življenja. Lahko trdim, da verjetno noben menedžer ne bi dovolil izvajati mobinga v svojem podjetju oziroma v podjetju, ki ga vodi, če bi imel dobro delujoč svet delavcev, v katerem bi lahko svet delavcev zastopal delavce pri izvrševanju svojih individualnih participacijskih pravic. In točno to skušamo mi doseči s tem predlogom, nič drugega. Ne povečujemo stroškov podjetjem, ne povečujemo bonitet delavskim predstavnikom; vzpostavljamo samo pogoje za to, da bi delali v interesu delavcev. Zakaj? Ne samo zaradi vsega tega, kar je že danes bilo povedano z naše strani, ampak ker po svoje – in mogoče bo to malo čudno zvenelo iz mojih ust – prinaša na nek način tudi neke koristi za drugo stran, za tisto delodajalsko stran; govorim o povečanju produktivnosti. Organizacije menedžmenta in kapitala temu predlogu seveda nasprotujejo, ker nočejo odgovarjati zaposlenim, ker jim takšno stanje, kakršno je, ustreza, ko delavci v številnih podjetjih nimajo zastopstva ali pa so sveti delavcev zgolj podaljški menedžmenta. To je trenutna slika, ki marsikaterem podjetju seveda več kot ustreza. Vendar bi morali iz teh argumentov, ki smo jih predstavili, tudi sami delodajalci na nek način na soupravljanje pogledati še z nekega drugega kota, z nekega zornega kota produktivnosti, ki je ključen.

Soupravljanje lahko namreč bistveno vpliva in prispeva k povečanju produktivnosti posameznih podjetij in posledično tudi gospodarstva v celoti. Pod določenimi pogoji lahko dvig produktivnosti koristi menedžmentu in delavcem ter, kar je najpomembnejše, vsem ostalim prebivalcem. Pogoji so močni sindikati, na tem je treba vztrajati, ki lahko prisilijo kapital v to, da se bodo povečani prihodki pretvorili v višje plače, ne pa v višje dividende. En od mehanizmov je obvezna udeležba delavcev pri dobičku, ki je pri nas še nimamo. Tisto, kar imamo, pa je hotelo finančno ministrstvo nadomestiti s sistemom nagrajevanja poslovodstva. Po drugi strani pa so samo organizirani delavci lahko tisti, ki preprečijo ravno menedžmentu, da bi participacijo izkoristil za povečanje intenzivnosti dela. Tretji pogoj pa so politične oblasti, ki morajo zagotoviti, da se povečani prihodki odrazijo tudi v večje javne prihodke. Samo s tem lahko izboljšamo socialno zaščito, zdravstveno varstvo, šolstvo in tako dalje. To so bistvene dobrine, ki bi bile za

delavce bistveno dražje, če bi jih morali plačevati recimo s komercialnimi zavarovanji ali celo iz lastnega žepa. In to govorimo danes v situaciji, ko imamo 400 tisoč prebivalcev v tej državi, ki živijo pod pragom tveganja revščine in socialne izključenosti, tako da bi bile te dobrine hitro nedostopne.

Naj se osredotočim na tisto, kar sem napovedal, zakaj ima soupravljanje tudi koristi za poslovodstvo oziroma za podjetja kot takšna. Izboljšanje sistema soupravljanja lahko prispeva k večji produktivnosti; in to dokazujejo številne študije oziroma raziskave. Omenil bom tri mednarodne in eno domačo. Prva je Gallupova raziskava – verjetno ni treba razlagati, za kateri inštitut gre –, ki je raziskovala zavzetost zaposlenih. Ta raziskava je v dvajsetih letih zajela 25 milijonov anketirancev v 189 državah po svetu. Ta raziskava deli delavce v tri skupine. Prva je skupina zavzetih, potem je skupina nezavzetih in tretja je skupina aktivno nezavzetih. Nezavzeti opravljajo delo na nek način po liniji najmanjšega odpora, kot se reče. Aktivno nezavzeti pa svoje nezadovoljstvo širijo tudi med kolektivom. Raziskava je pokazala, da je skoraj dve tretjini delavcev nezavzetih, slaba četrtina pa aktivno nezavzetih. Raziskovalci so iz teh podatkov izračunali tudi izgube posameznih narodnih gospodarstev zaradi te nezavzetosti. Številke so, ko jih pogledamo, ogromne. Združene države izgubljajo med 450 in 550 milijard dolarjev letno. Velika Britanija med 83 in 186 milijard dolarjev letno. Gre za izredno visoke cifre. Po mnenju raziskovalcev so glavni vzrok za nezavzetost neustrezni načini vodenja zaposlenih. Potrdili so, da participativno vodenje povečuje zavzetost zaposlenih. Večjo možnost, kot jo imajo za to, da prispevajo k vodenju podjetja, bolj so zadovoljni; in posledično se tudi poveča produktivnost med kolektivom. Ta raziskava se ne omejuje zgolj na formalno soupravljanje, ampak je jasno, da je prav soupravljanje tisti mehanizem, ki je učinkovit za participativno vodenje, ki to produktivnost zvišuje. Dalje, raziskava EPOC Evropske fundacije za izboljševanje življenjskih in delovnih pogojev, leta 2005 so zajeli 10 evropskih držav. Preučevali so povezavo med neposredno participacijo in ekonomsko uspešnostjo. Neposredna participacija se nanaša predvsem na individualne pravice do participacije, torej na to, da delavci soodločajo o organizaciji delovnega procesa ter na svojem delovnem mestu in v svojem obratu. Raziskava je pokazala, da ima neposredna participacija močan vpliv na ekonomsko uspešnost. Bolj kot so bili delavci obveščeni in bolj kot se je poslovodstvo z njimi tudi posvetovalo, večji so bili ekonomski učinki te participacije. In stopnja participacije ni na uspešnost vplivala samo neposredno, ampak tudi posredno. Skoraj tretjina anketirancev je namreč navedla, da je bilo zaradi uvedbe participacije manj zbolevanja med delavci in da se je zmanjšalo število zaostankov. Skratka, večja vpletenost delavcev

pri upravljanju podjetja pomeni tudi na nek način večje zadovoljstvo. To je sporočilo teh študij. Tretja mednarodna študija, Vitslova študija o soodločanju in ekonomski učinkovitosti v Evropi iz leta 2005, prav tako je pomembna, ker preučuje povezavo med uspešnostjo gospodarstev kot takih in delovanje delavskih organov. Tu niso bile enote raziskovanja podjetja, ampak države kot take. Ta študija je pokazala, da so države z visoko razvito delavsko participacijo na ravni organov družb praktično po vseh ekonomskih kazalcih bolj uspešne od ostalih. Imele so bistveno boljše rezultate na področju zaposlenosti, presežek v zunanji trgovini, v plačilni bilanci. Imele so višjo produktivnost na enoto dela, manjšo stopnjo neenakosti in celo na lestvici poslovne konkurenčnosti so se uvrščale bolje. Edini kazalnik, po katerem so bile države z manj participacije v prednosti, je bila hitrejša rast BDP. Vendar tu je treba upoštevati, da so imele države z manj participacije tudi nižje izhodišče. To je izsledek, da obstaja močna povezava med razvitostjo gospodarstva in razvitostjo soupravljanja. Po eni strani je to posledica tega, da je soupravljanje razvito zlasti v razvitih državah, od Nemčije do Skandinavije, kar pomeni, da je neke vrste civilizacijski dosežek. Soupravljanje je nekaj, kot je bilo tudi že rečeno, nek mehanizem, ki ga je bilo treba priboriti. Vemo, da je to nekaj, kar teče na dolgi rok. Po drugi strani pa zagotovo tudi participacija povratno vpliva na delovanje podjetij. Podobno korelacijo je pokazala raziskava Evropski participacijski indeks. V državah z močnejšo participacijo je manj revščine ali izključenosti, višja stopnja izobrazbe, gospodarstvo je energetsko bolj učinkovito, manj je onesnaževanja okolja in tako dalje.

Za konec pa bi opozoril še na ugotovitve raziskave Rajka Bakovnika in sodelavcev, ki je bila objavljena leta 2000 na vzorcu 53 slovenskih podjetij. To je edina tovrstna raziskava pri nas, zato jo tudi omenjam. Izpostavil pa bi dve ugotovitvi, ki izhajata iz te raziskave. Prva je ta, da je bila kakovost delovnega življenja močno povezana s participacijo; ter večja obveščenost in možnost soodločanja sta pozitivno vplivali na zadovoljstvo pri delu. Še zlasti pa je pomembna zadnja ugotovitev: bolj kot so bili zaposleni zadovoljni s stopnjo participacije v svojem podjetju, bolj je bilo podjetje poslovno uspešno. Kaj je torej na nek način politično sporočilo teh znanstvenih raziskav? Po eni strani je to, da soodločanje bistveno prispeva k poslovni uspešnosti; in to ne samo v posameznem podjetju, ampak na ravni družbe na splošno. Ljudje delajo bolj zavzeto, ko vedo, zakaj delajo; in tudi ko lahko odločajo o tem, kako bodo sami delali; skratka, kadar vedo, da dejansko delajo tudi zase, za svoje družine in svoj kolektiv. Iz tega lahko na koncu sklepamo, zakaj pri menedžmentu in lastnikih kapitala ni interesa za razvoj soupravljanja. Ne gre samo za vprašanje

prestiza ali privilegijev, gre za to, da participacija poveča prihodke podjetja, vendar pod enim pogojem. In ta pogoje je ta, da imajo od tega povečanja prihodkov koristi tudi zaposleni. In ta korist je lahko v obliki višjih plač, udeležbe pri dobičku ali skupnega standarda. Neko klasično kapitalistično podjetje seveda nima namena, da bi povečeval celoten dohodek, ampak zgolj presežek nad stroški, torej profit. In zaradi tega je verjetno tako močen odpor na strani predstavnikov podjetij oziroma delodajalcev. Skratka, z vidika klasičnega kapitalističnega podjetja so plače delavcev in izdatki strošek. Bolj kot ta strošek zmanjšajo, večji je profit, ki pripade lastnikom in deloma tudi menedžmentu. Podjetja vedno bolj zasledujejo kratkoročne učinke, zanje je razvijanje soupravljanja neracionalno; z vidika gospodarstva in družbe kot celote pa je neracionalno takšno podjetništvo, ker na dolgi rok prinaša zapravljanje kadrovskih in razvojnih potencialov družbe, kar dokazujejo tudi študije, ki sem jih omenjal. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani!

Seveda je delavsko upravljanje pomembno, zato tudi imamo že dvajset let zakon o delavskem upravljanju; ampak dobrodošli v kapitalizmu. To ni zdaj moj izbor, za katerega bi jaz zelo želela, da ga imamo; ampak tak sistem imamo. Recimo, tudi noben sistem ni večer in bo čez 100 ali 200 let kakšen drug sistem prevladal, kjer bodo vrednote in bogastvo bolj enakomerno razporejeno, ali karkoli si morda kdo želi. Mi v Sloveniji nimamo liberalnega kapitalizma, nočemo ga imeti, smo socialna država, imamo Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju; ampak vaš predlog, dragi kolegi iz Združene levice, predpostavlja, kot da delodajalcev ni. Delodajalci pa zagotavljajo delo, brez delodajalcev dela ni, glede tega se bomo strinjali. Torej brez dialoga s ključnimi deležniki – delodajalci pač ne gre. Dostikrat uporabite argument – zdaj ga sicer niste izrecno –, kadar predlagate zakone po vašem sistemu: saj se delodajalci ne bodo strinjali, saj to ni v njihovem interesu. Morda se ne bodo strinjali, mogoče bodo imeli drugačne predloge, ampak nismo jim dali možnosti. V postopku, kot je predlagan, kot ste si ga zastavili, delodajalci niso imeli možnosti. Pet združenj delodajalcev se je obrnilo na Državni zbor, da nasprotujejo temu zakonu iz tega razloga, ker pač niso imeli možnosti, da sodelujejo v procesu sprejemanja tega zakona: Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije. Ne gre na ta način, dragi kolegi, ne

gre, da vi postavite ultimat: tukaj imate zdaj en zakon, sprejmite ga; mi se zavzemamo za pravice delavcev, vi pa, če zdaj tega ne naredite, ste proti. Nismo proti vsebini, ampak vsi moramo imeti možnost, da se izjasnimo o tej vsebini.

In najpomembneje, da imajo možnost tisti, ki so ključni deležniki v tem delovnem procesu, delodajalci, da se izjasnijo o tem, kar ste predlagali. Zelo mi je bil všeč komentar in pomislek kolegice Dimic – zakaj pa niste dali sindikatom, da grejo na Ekonomsko-socialni svet s tem zakonom, oni pa so tam partnerji. Ne gre, dejansko ne gre tako; primerjajte situacijo med tem zakonom in zakonom, ki je zadeval zvišanje minimalnih plač. Ne, takrat je 5 tisoč volivcev dalo predlog za spremembo tega zakona, šlo je za en člen ali dva, se ne spomnim več dobro, me boste popravili, če ni res. Pri tem zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju gre pa za veliko spremembo, ki jo predlagate. Tukaj ne moremo izključiti delodajalcev, ne moremo. Jaz res mislim, da ne gre na ta način, da se postavi ultimat Vzemi ali pusti; in to je to. Seveda je ta ultimat za nas nesprejemljiv, za mene osebno je nesprejemljiv in ne moremo narediti spet takega vzorca, da bomo še enkrat samo za to, ker nam je takšen ultimat ponujen, takšno rešitev tudi sprejeli. Bomo razpravljali o spremembi zakona o delavskem upravljanju enkrat v prihodnosti, spremembe so zagotovo potrebne; ampak tako se to ne dela, ne na takšen način. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, predlagatelj gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo še enkrat.

Zdaj bi rad odgovoril na tole. Če kaj, pa ta predlog, ki smo ga dali, ni bil ultimativen. Obstaja razlog, zakaj smo ga devet mesecev usklajevali. Mi smo ga imeli pripravljenega marca 2015, potem smo ga usklajevali, usklajevali, usklajevali in usklajevali. Poslanskim skupinam je bil posredovan februarja, sprejela sta nas samo Desus in NSi, ostali pač ne. Tudi vas, Stranko modernega centra, smo večkrat pocukali za rokav, kdaj se lahko dobimo; ampak se niste bili pripravljene pogovarjati. Nesli smo ga na Vlado, najprej na skupino za ekonomsko demokracijo, ki jo vodi Tadej Slapnik, ta je zakon pozdravila, je rekla, da je dobra osnova. Potem smo ga nesli po vseh ministrstvih, katerih pristojnosti se dotika ta zakon. Sprejelo nas je Ministrstvo za finance, tam smo se pogovarjali z gospodom Dragonjo; sprejelo nas je Ministrstvo za gospodarstvo, minister osebno; sprejelo nas je Ministrstvo za pravosodje, gospod Klemenčič; v imenu Ministrstva za delo smo se pogovarjali z gospodom Pogačarjem. In tudi ni res, da ni bilo tega zakona na ESS oziroma da ga socialni partnerji niso imeli. Vlada ga je dobila marca,

delodajalci so ga dobili konec marca, sindikati so ga imeli že ves čas oziroma na ESS je bila že lani prvotna različica in letos so ga sindikati nesli tja, ampak do obravnave ni prišlo, ker je prvič vlada rekla, da ne more priti; drugič so delodajalci rekli, da ne morejo priti. Torej ni naša krivda, da ni bilo socialnega dialoga, niti ni krivda sindikatov; ampak je krivda tistih, ki so ta dialog sabotirali. Tukaj še enkrat protestiram proti tem očitkom – niste ga uskladili. Mi smo ga usklajevali devet mesecev, ampak če nam zapirate vrata, ga ne moremo usklajevati, to je ključen problem.

Če rečemo Stranki modernega centra enkrat, pa rečete – ne, ne moremo; pa rečemo drugič, pa rečete, ne moremo; potem ne moremo priti po petih mesecih prosjačenja za ta sestanek na sejo in nam rečete vi – ultimativno postopate. Ne, nismo mi tisti, ki ultimativno postopamo, ultimativno postopate tisti, ki zapirate vrata, da bi se pogovarjali. Tukaj ne gre, kot še enkrat poudarjam, za nobeno nabiranje političnih točk, ta zakon je itak medijsko povsem nezanimiv, šli smo na minimum tega, da se operacionalizira star zakon in da se popravijo tiste napake, ki so se pokazale kot najbolj pertinentne, da se ekonomska demokracija ni uspela normalno razviti v Sloveniji. Leta 1993 se je hotelo prevesti nemški model, pa ni uspel, mi smo skušali to popraviti, to je vse. Niste se pogovarjali in na koncu nam ni ostalo drugega, kot da poskusimo iti na sejo. Saj 21 podpisov smo dobili, ni to samo predlog Združene leveice.

Druga stvar, bi odgovoril kolegu Tabakoviču na njegove pomisleke; glede 48. člena ..., zdaj ga ni. Se bom mogoče kasneje oglasil, ko bo nazaj v dvorani. Bom potem odgovarjal, ko bodo tisti, ki so naslovlili kritiko, spet v dvorani.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima državni sekretar gospod Peter Pogačar, izvolite.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Se mi zdi, da je vendarle treba nekaj misli vmes med to razpravo poudariti. Spoštovani poslanec Luka Mesec je v imenu predlagatelja rekel, da je vlada sabotirala sejo Ekonomsko-socialnega sveta. To nikakor ne drži. Namenoma sem šel po koledarju nazaj pogledat, prvič je bil s strani sindikalnih central, s strani gospoda Semoliča konec maja na seji ESS izpostavljen predlog, da se na sejo ESS uvrsti in obravnava Predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki so ga predhodno – priznali so vam avtorstvo zakona, to moramo povedati – sindikalne centrale uskladile s Poslansko skupino Združena levice. To je bilo konec maja. Niti eden od socialnih partnerjev, ne delodajalci ne vlada, ni nasprotoval obravnavi tega zakona na Ekonomsko-socialnem svetu; nasprotno, pozdravili smo to. Takoj smo prednostno, kljub

temu da trenutno kar nekaj zakonov čaka na obravnavo na Ekonomsko-socialnem svetu, prednostno smo rekli, ker je zakon že uvrščen v parlamentarno proceduro, da bomo obravnavali. Vnaprej sem se opravičil, da me točno 10. junija ni v Sloveniji, ker sem bil na mednarodni konferenci dela v imenu Vlade Republike Slovenije. In je bila predstavljena na današnji dan, kjer pa je bila predstavljena. Tak oda nikakor ne drži, da je kdorkoli sabotiral.

Gospod poslanec Mesec je danes večkrat poudaril, in to šteje kot dosežek, da se je v celoti uskladi z vsemi sedmimi sindikalnimi centralami. Čestitam, to je dosežek. Ampak je še en socialni partner; in to so delodajalci. Zakaj se v tem predhodnem postopku niste poskusili, kot ste se s sindikalnimi centralami, uskladiti tudi z delodajalskimi organizacijami? Vam povem, zakaj. Ker je težko. Socialni dialog je težak, ampak je pa mogoč in je konstruktiven. Ne gre samo za interesna vprašanja, gre tudi za vsebinska, strokovna vprašanja, ki na koncu socialnega dialoga vedno izpadejo boljša. Nobenega dvoma ni, jaz poznam podatke, ki jih je spoštovani poslanec dr. Vatovec omenjal, raziskave Eurofounda, OECD. Vse kažejo na to, da države, kjer imajo stabilne zaposlitve, kjer imajo participacijo delavcev pri upravljanju, beležijo višjo stopnjo zaposlenosti, beležijo višjo produktivnost; o tem ni nobenega dvoma. In mislim, da danes v tem državnem zboru med razpravljavci ni bilo nikogar, ki ne bi rekel, da je sodelovanje delavcev pri upravljanju koristno, da je pomembno in da je koristno tudi za celotno družbo nasploh. Sami ste omenili, da je koristno tudi za delodajalce. Absolutno in če je temu res tako, ne bo nobenih težav jih prepričati. Ampak kakšno sodelovanje delavcev pri upravljanju? Pa da mi ne boste spet očitali, da se samo s postopki ukvarjam, bi tudi o vsebini nekaj povedal. Jaz oba avtorja tega zakona, dr. Gostišo in gospoda Bakovnika, poznam vrsto let, verjetno dlje kot vi. In oba tudi strokovno izjemno cenim in njuna prizadevanja za delavsko soupravljanje, izjemno. Vendar ne pozabimo, s tem zakonom se obveznosti nalagajo tudi delodajalcem, predvsem delodajalcem. Res je, da bodo nekega dne vsi skupaj od tega imeli korist; ampak mar ne bi bilo pošteno, da se jim da možnost, da se izjasnijo. Vlada je takoj, ko je bil s strani vaše poslanske skupine vložen ta predlog zakona, prejela pismo vseh delodajalskih organizacij, da nasprotujejo sprejetju tega zakona, dokler ne bo ustrezno obravnavan med socialnimi partnerji in bodo imeli možnost konstruktivno sodelovati. Morda tudi malo na vsebino, če mi je dovoljeno. Pravite, da je Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju delavska ustava. Ne, delavska ustava je Zakon o delovnih razmerjih. Zakon o delovnih razmerjih v 112. in 113. členu določa varstvo sindikalnih zaupnikov in varstvo predstavnikov delavcev, to pomeni svetov delavcev. Ta zakon je bil mukoma – 230 ur pogajanj, sam sem pri njih sodeloval – usklajen

med socialnimi partnerji do zadnjega člena. Vi sedaj rokohitrsko s tem zakonom posegate v ta zakon, ampak samo za predstavnike delavcev; za sindikalne zaupnike ne. Oni naj se po svoje menijo v Zakonu o delovnih razmerjih. To so te rešitve, ki se potem v socialnem dialogu izboljšajo. Nihče ne nasprotuje, tudi mnenje Vlade ne gre v smeri, da delavsko soupravljanje, da participacija delavcev pri upravljanju ni pomembna. Nikakor, vsi se strinjamo, da je tudi vsebina zakona, da gre za celostno prenovo veljavnega zakona, ki je v nekaterih segmentih že nekoliko zastarel; ampak veljavni zakon je v celoti usklajen z vsemi mednarodnimi dokumenti, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, zato potrebe po hitrosti in naglici tukaj ni. Imamo čas, da se uskladimo, da se obravnava tudi med socialnimi partnerji. Morda še tole. Predlog zakona ne pravi nič o sodelovanju delavcev pri upravljanju v javnem sektorju. Ali javni uslužbenci niso delavci, ki bi si zaslužili, da imajo – imamo javne zavode, domove za upokojence – kakšno besedo pri vodenju tega. To je pomanjkljivost zakona za moj okus. Napoteni delavci pri delodajalcu, se pravi, da so napoteni, da niso tam zaposleni, so tam samo začasno preko agencije za posredovanje dela, imajo pravico voliti predstavnike v organe soupravljanja. Ne vem, oni niso pripadni podjetju, ne vem, ne spuščam se tukaj v vprašanje, ali je prav, da so napoteni, ali bi bilo prav, da so zaposleni pri samem uporabniku. Ampak tukaj se daje neka volilna pravica v organe upravljanja. Tudi takšne stvari je treba strokovno premisliti. Jaz pri predlogu tega zakona, pri sami vsebini ne pogrešam samo dialoga med različnimi interesnimi skupinami, kjer bi načenjali samo interesna vprašanja. Gre tudi za vsebinska vprašanja, ki jih je ob vsem spoštovanju pripravljavcev tega zakona treba v javni razpravi tudi v neki strokovni javnosti prediskutirati. Gre za pomembne premike, ki ne gredo, nikakor ne, v napačno smer, nikakor; vendar se je treba do njih opredeliti. Prepričan sem, da se v dialogu socialnih partnerjev – no, nisem čisto prepričan, da se da najti soglasje, vprašanje –; vsekakor pa je temu poskusu najti soglasje treba dati možnost, usklajevati se je pa treba. Vprašanje, če bo možno najti soglasje v vseh točkah. Vendar usklajevanje pa je potrebno. Ne pozabimo, socialni dialog je vrednota, je krhka vrednota v neki družbi, ki jo lahko zelo hitro porušimo. Vprašajmo se, če je to res treba. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Še enkrat lepo pozdravljeni vsi skupaj, ki vas ni ravno dosti!
Če sem pravilno preštel, bi sedaj, ko je evropsko prvenstvo v nogometu, bi komaj sestavili nogometno ekipo, če bi se vsi poslanci, ki tu

sedimo, odločili igrati. Pa malo šalo na stran. Mislim, da je ta zakon kar na nek način popestritev in tudi retorika predvsem kolega Kordiša, ki obrazlaga vsebinske elemente in razloge za sprejetje takega zakona. Zakaj malo popestritve? Popestritve po Zakonu o dohodnini in Zakonu o katastrskem dohodku, kjer so bile gole številke in ena sama kritika. Tukaj pa se vsi strinjamo, da je treba nekaj narediti na pravicah zaposlenih, pravicah delavcev. Jaz bi pričakoval, da bi tak zakon, ki govori v prid delavcem, v prid boljšemu, učinkovitejšemu delavskemu upravljanju, pripravilo ministrstvo. Pač ni bilo temu tako, za to se je odločila Združena levica. Mi smo vas poslušali, ko ste nam prišli predstavljati vsebino tega zakona, izhodišča, smo vam tudi takrat povedali, da sam zakon vidimo kot potreben, saj je star več kot dvajset let. Da ni protiuustaven, to je spodbudno; da pa je že malo preživeti, pa je tudi dejstvo in ga je na vsak način treba modificirati. Mi smo takrat povedali in to še danes lahko potrdim, da v tem zakonu vidim cel kup pozitivnih usmeritev, pozitivno valenco zakona kot celote; je pa res, da tukaj ugotavljam, da je morda treba iti pri tako pomembnih zadevah mogoče le malček bolj evolutivno k temu. Ogromno je enih pravic, ogromno je enih dodatnih pravic, nekatere mogoče nesorazmerne v smislu pravica – odgovornost; in morda korak po korak. Verjamem ali pa si bolj želim, dasiravno moje razmišljanje lahko gre tudi v to smer, vsi tisti poslanci, ki danes tega več ne poslušajo, so očitno prepričani in bodo potrdili ta zakon v tej fazi in bo šel v naslednjo; mi, ki smo pa malo skeptični pa še poslušamo predlagateljeva razmišljanja in argumente, zakaj tak zakon. In jaz se nagibam vedno bolj k temu, da ga sprejmemo v naslednjo fazo, tam pa res z nekaterimi zadevami gremo postopoma, ne v tako velikem obsegu pravic.

Tudi gospod Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, je povedal, da nekatere, hvala bogu, nekatere pravice so v delavski ustavi oziroma v ZDR, bibliji, kakor hoče kdo poimenovati ta zakon, najpomembnejši z vidika pravic delavcev. Pa vendar nič ne škodi, če je katera zadeva še dodatno opredeljena v smislu večjega angažiranja delavcev v podjetjih. Ne samo v gospodarstvu, tudi v javnem sektorju, v javnem sektorju v najširšem pomenu besede. In tam bo zagotovo priložnost – če bo, verjamem, da bo –, da bo prišel zakon v to fazo, da nekatere zadeve uredimo tako, kot mislimo, da je prav, kot mislimo, da je realno, da se jih da v prostoru in času urediti. Verjamem, da bo za to priložnost. Sem za dialog, da se razumemo. Tudi mene je malo zmotil ta argument, da zadeva ni bila predstavljena na ESS. Fino bi bilo, da bi bila tam predstavljena. Ne si delati utvar, da bi delodajalci pa sindikati tam soglašali. Jaz sem bil kar nekajkrat na ESS, kolega Pogačar pa je še kakšen petek več tam prisoten, pa ni ravno največja uživancija tam poslušati peripetije z ene in druge strani ter biti

nekje na sredi kot predstavnik Vlade. Mnogokrat se ESS samo seznanj, vzame na znanje določene zadeve. Sem zelo vesel, da smo Zakon o minimalni plači sprejeli, mali kamenček v mozaiku večjih pravic in boljšega gmojnega položaja za zaposlene je to. Sem vesel, da smo ga sprejeli, pa tudi ni bil tam usklajen, je tudi prišel skozi ne bom rekel kakšna vrata v parlament, pa smo ga sprejeli. Verjamem, da se lahko v tej fazi sprejemanja tega zakona tudi še kaj reče na Ekonomsko-socialnem svetu, vsaj da se seznanj, ker verjetno je iluzija, da bi tam dosegli soglasje v takšni ali drugačni obliki.

Zakaj je ta zakon potreben? Kot sem že povedal, ne bom rekel, da so pravice delavcev mizerne, potem bi v nič dajal vse napore, ki jih ta država daje ali namenja zaposlenim; ampak vendarle pravic zaposlenih in njihove emancipatorne vloge v smislu upravljanja, tudi soupravljanja, če hočete, nikoli ni preveč. Tako kot ni nikoli preveč skrbi za upokojeince, za otroke in za tiste ciljne skupine, ki so najbolj ranljive. Je pa res, da včasih se je pač treba zavedati, da je v danem prostoru in času ter tudi v politični konstelaciji moči v Državnem zboru nekatere zadeve treba vseeno malo ošiliti, morda postopoma nekatere pravice v smislu varovanja pravic zaposlenih uvajati v ta zakon. Verjamem, da potem lahko dočaka na koncu tudi luč sveta. Zakaj še vidim, da je ta zakon potreben in pomemben? Ker omenja neko višjo razvojno stopnjo ekonomske demokracije. To je bilo že v predhodnih razpravah povedano. Vpliva tudi na višji nivo družbene odgovornosti, tudi učinkovitejšega in odgovornejšega korporativnega upravljanja, karkoli že to pač pomeni; da ne sme nekdo "opelešiti" firmo pa ostati nekaznovan. Prepričan sem, da bo prispeval k dvigu konkurenčnosti našega slovenskega gospodarstva. In če ga bodo "posvojili" delodajalci na eni strani in delojemalci na drugi strani ter se zavedali, da je to v interesu vseh, ne vidim razloga za neuspeh. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

V današnji razpravi smo lahko z več strani direktno ali pa indirektno slišali naslednje misli, da delodajalci ustvarjajo delo oziroma delovna mesta in da ni delavcev brez delodajalcev. Kolegice, kolegi poslanci, sporočam vam, da so delavci brez delodajalcev na poti v socializem, delodajalci brez delavcev pa na poti v bankrot. To je edina resnica v teh vaših besedah. Pogovarjamo se o socialnem dialogu. Kaj nam je ta socialni dialog v zadnjih petindvajsetih letih prinesel? Naša generacija je prva generacija po 2. svetovni vojni, ki se ji obeta, da bo živela slabše od svojih staršev. Dobili smo brezposelnost, dobili smo prekarne

zaposlitve, dobili smo revščino, ki je prej načeloma nismo poznali. Skozi socialni dialog se nam podaljšuje delovna doba, penzije padajo – to so veliki dosežki našega socialnega dialoga. Na drugi strani pogledajmo razredni boj. Kaj nam je prinesel razredni boj? Prinesel nam je dvig minimalca že pod Pahorjevo vlado, prinesel nam je redefinicijo minimalne plače v tem mandatu, če množičnih mobilizacij od tistega generalnega štrajka v začetku 90. do mobilizacije zoper enotno davčno stopnjo niti ne omenjam. In še enkrat poudarjam, Združena levica ni stranka socialnega dialoga, ampak Združena levica je protikapitalistična stranka. Del naše agende je tudi ukinitvev despotizma na delovnem mestu, delavsko upravljanje se v to agendo ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, kjer ima besedo najprej Vlada, potem pa predlagatelj. Besedo ima predstavnik Vlade, državni sekretar gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani predlagatelj, hvala za to razpravo!

Morda je res nekoliko preuranjena, morda je ta predlog zakona res prehitro ugledal parlamentarno proceduro. Vsekakor naj še enkrat ponovim to, kar sem danes v imenu Vlade že večkrat povedal – nobenega dvoma ni, da je sodelovanje delavcev pri upravljanju pomemben element demokracije, ekonomske demokracije, če želite. Prav zato, ker posega v razmerje med delavcem in delodajalcem, med skupino delavcev in enim delodajalcem znotraj podjetja, je toliko bolj pomembno, da imata obe interesni skupini na državnem nivoju – kajti zakon se sprejema za celotno državo – pravico, da se do zakona opredelita in se o zakonu usklajujeta. Nikakor to ne pomeni, če pa ne bo stoodstotnega soglasja, bo pa Vlada temu nasprotovala. Samo priložnost moramo dati. Poslanska skupina Združene levice je rekla, da socialni dialog ni koristen; menim, da je. Je eden izmed temeljnih vrednot Mednarodne organizacije dela, eden izmed temeljnih vrednot tudi Evropske unije, to sem danes v uvodu že povedal. Ravno na agendi Evropske unije v prihodnje je nov razvojni zagon socialnega dialoga. Ne gre tukaj samo za interesna vprašanja, gre tudi za strokovna in vsebinska vprašanja, o katerih se je treba pogovoriti. Nekaj sem jih naštel danes v razpravi in imam sam kot predstavnik Ministrstva za delo kar nekaj težav s posameznimi rešitvami. Zato je moj predlog, da se zakona v tej fazi obravnavi ne podpre.

Zakon se v skladu s pravili Ekonomsko-socialnega sveta obravnava v okviru Ekonomsko-socialnega sveta; tam, kjer je temu mesto. Na podlagi tam doseženih morebitnih drugačnih rešitev pa se zakon lahko vedno

ponovno vloži v zakonodajni postopek. Še enkrat poudarjam, posamezne rešitve so ustrezne, vendar ni nobene potrebe po naglici. Veljavni zakon je kljub nekaterim svojim pomanjkljivostim v celoti usklajen z mednarodnimi dokumenti, s standardi Evropske unije in tudi z odločitvami Ustavnega sodišča. Poseganje s tem zakonom v zakone, ki pa so bili predhodno v celoti usklajeni med socialnimi partnerji, brez da se sploh poskuša usklajevati, pa prav gotovo ni prava pot. Še enkrat, v imenu Vlade Republike Slovenije predlagam, da poslanci zakona v tej fazi ne podprete. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, še zadnjič.

Jaz bom samo še enkrat poudaril, da ni naša krivda, da ta zakon ni bil obravnavan na Ekonomsko-socialnem svetu. Enkrat tam ni bilo vlade, drugič tam ni bilo delodajalcev. Če sprašujete, zakaj se sami nismo uskladili z delodajalci; ne zato, ker bi bilo to težko, mi smo jim ta zakon poslali, ampak nazaj nismo dobili komentarja, predloga, prošnje za sestanek ali česa podobnega. Nazaj smo pač dobili nek pamflet, kjer so operirali več ali manj z izmišljenimi problemi tega zakona, ki so jih potem tudi v medijih objavili; in mi smo na to odgovorili. Ampak ni bilo nobenega interesa, da bi se poskušali sploh pogovarjati o tem zakonu. Na žalost, očitno delodajalci ne odstopajo samo formalno od socialnega dialoga, ampak tudi v neposrednem smislu. Ker so videli, da gre za zakon, ki je bil prvenstveno pripravljen z delavske strani – Združena levica ga je pripravila v sodelovanju s sveti delavcev in sindikati –, so enostavno izkoristili vse proceduralne možnosti. Enako, kot je to naredila Vlada, da do uskladitve ni prišlo. Tukaj še enkrat poudarjam, mi smo bili na petih ministrstvih, mi smo štiri mesece prosili za sestanke s poslanskimi skupinami v Državnem zboru. Če česa ne moremo temu zakonu očitati, je to, da ga nismo poskušali usklajevati. Nastopili smo maksimalno konstruktivno in poskušali smo ga usklajevati z vsemi. Ampak ker smo imeli zaprta vrata, pač nismo ... Vdirali pa nismo, to je pa res.

Če odgovorim na kratko kolegu Tabakoviču glede teh členov zakona. To bi bilo sicer za drugo obravnavo, ampak vseeno, da samo na kratko odgovorim glede teh dilem, ki so bile izražene. Glede 48. člena, ko sprašujete, zakaj ni kolektivne nezaupnice in zakaj je treba odpoklicati vsakega člana posebej. To ni novost, ker tudi v zdajšnji ureditvi ni kolektivnega odpoklica, ampak so individualna. Lahko se pokliče tudi celoto, ampak glasuje se o vsakem članu posebej. Tega ne spreminjamo in to ostaja. Glede 54. člena, če mora delodajalec poravnati vse stroške volitev, kaj so ti stroški.

Tukaj smo zapisali, da je treba zagotoviti administrativno in tehnično podporo za izvedbo volitev in kriti stroške. Če je problem, da je to premalo natančno definirano, se lahko v drugem branju amandmira in da upravičene stroške ali kakšno podobno frazo; s tem nimamo problemov. Na kakšen način se lahko odpusti člane svetov delavcev? Že zdaj je veljalo, da mora svet delavcev dati soglasje, če se odpušča delavskega predstavnika, ampak v zdajšnji ureditvi je to veljalo samo za izredne odpovedi. Mi zaradi številnih primerov šikaniranja delavskih predstavnikov to širimo na vse odpovedi in širimo tudi, da ko delavskemu predstavniku poteče mandat, ga še eno leto ni možno odpustiti, brez da bi svet delavcev pristal na to. Zakaj nismo omejili nabora možnosti oziroma razlogov za odpustitev? Razlog je preprost, ker ni težko fabricirati razloga za odpust nekega delavca. Delodajalec si pač nekaj izmisli. In mi smo dopustili tukaj diskrecijo sveta delavcev, da se maksimalno prepreči zlorabe šikaniranja. Glede ustvarjanja delavske aristokracije bi pa rekel, da gre naš zakon ravno v obratno smer, ker mi lajšamo možnosti za odpoklic delavskega predstavnika s strani sveta delavcev in ravno onemogočamo te primere, ki smo jih zdaj videli, da je nekdo v imenu sveta delavcev, kogar zaposleni niti niso poznali, v nekem nadzornem svetu sedel dvajset let in več. Takšni primeri so bili, mi pa ravno to popravljamo na način, da se takšne ljudi odpokliče oziroma da se odpokliče ljudi, ki ne delajo v interesu kolektiva. To je to. Bi mogoče za konec samo še to rekel, ker Vlada ne podpira tega zakona, pričakujem, da bo padel, kar me žalosti, ker smo ta zakon, še enkrat poudarjam, pripravljali oziroma usklajevali več kot devet mesecev. Trkali smo povsod, na vrata poslanskih skupin, na vrata ministrstev, konec koncev so sindikati tudi na Ekonomsko-socialnem svetu poskušali; ampak do usklajevanja ni prišlo. Kljub temu smo zbrali 21 podpisov podpore poslank in poslancev za prvo obravnavo, kar sicer najbrž ne bo zadosti, da bi šli v drugo; vas pa pozivam, da to podprete. Ekonomska demokracija je načelo, za katerega se ne zavzemamo samo v Združeni levici, ampak ste ga tudi koalicijski poslanke in poslanci zapisali v vašo koalicijsko pogodbo. In bilo bi lepo, da vsaj na enem primeru pokažete, da vam gre za to. Kar smo do zdaj videli s strani vlade in koalicije, je na žalost ravno obratno, v tem mandatu so se zaostriili pogoji za delavske predstavnike v nadzornih odborih zavarovalnic, ohranja se prepoved delavskega soupravljanja v bankah, zavrnili ste novelo SDH, po kateri bi imeli delavci svoje predstavnike v nadzornem svetu SDH. Dogajali so se škandali, kakršen je bil z Adria Airways Tehniko, ki sem jo omenil prej, da so delavci poskušali organizirati delavski odkup, pa jim ga je uprava preprečila; in to v firmi, ki je bila v lasti SDH. Ne SDH ne vlada nista posredovala. To so vse primeri, kjer kaže, da na žalost za to vlado in za to koalicijo ekonomska demokracija ostaja samo na jeziku.

Imate pa v torek na glasovanju še vseeno možnost, da si premislite in da pridemo do druge obravnave Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, kjer pa se lahko čisto konkretno pogovorimo o členih tega zakona in o konkretnih rešitvah, ki so po naši oceni sprejemljive, ker smo šli na nek minimum, da se omogoči razvoj ekonomske demokracije, kakršnega je v bistvu ta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

S tem smo zaključili ta del razprave. Nekaj časa nam je še ostalo. Želi še kdo razpravljati? Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Naboru argumentov iz razprav bi želel dodati še naslednjega, recimo temu občečloveškega, človečanskega, humanističnega. Delavsko upravljanje oziroma, recimo za začetek, soupravljanje je humanističen projekt. Človek v nekem, recimo temu, režimu še rigidnih zaposlitev – danes je seveda stanje še bistveno slabše –, 40 let, 5 dni na teden, 8 ur na dan hodi na neko delovno mesto, tam pa nima pravice do sodelovanja. Nima pravice odločati oziroma soodločati o svojem delovnem okolju, o svojih delovnih aktivnostih. Ampak če kaj človeka definira kot bitje, je to ravno dejstvo, da občuti svobodo šele skozi pravico do odločanja. Svoboda bi lahko kar izenačili s pravico do odločanja oziroma soodločanja. Človek, ki ne more soustvarjati in soodločati o pogojih svojega dela, je nesvoboden človek. Zelo pogosto se v tej parlamentarni dvorani sklicujemo na demokracijo, ampak žalostna resnica te naše silne demokracije je, kot je znano reklo iz marksistične zgodovine, zgodovine delavskih bojev, da je problem meščanske družbe to, da se demokracija konča pred vrati tovarne. Lahko bi to razširili tudi na pojmovanje podjetja, da se demokracija zaključi pred vrati podjetja. To je nekaj, na kar v Združeni levici ne moremo pristati. Zagovarjamo vpeljavo demokratičnih mehanizmov znotraj podjetja. V neki širši sliki pa vidimo in si želimo možnosti preseganja tržnega gospodarstva, nadomeščanje tega tržnega gospodarstva z naslednjo ravno demokracije; to je z demokratično koordinacijo gospodarstva. Začeli bi to transformacijo v Sloveniji lahko danes s podporo, s sprejetjem našega zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju; mogoče nekoliko kasneje nadaljevali z idejo polnega delavskega upravljanja podjetij; ne zgolj s soupravljanjem; kar nas pa potem pripelje že zelo blizu, na rob preseganja kapitalizma in na prehod v neko bistveno bolj pravično, demokratično, egalitarno in ustvarjalno družbo. V Združeni levici tej družbi pravimo socializem.

In me žalosti, kot kaže, da ta naš predlog čez nekaj dni na glasovanju ne bo prejel podpore zadostnega števila poslancev. Preprosto se ne morem sprizniti s tem, da se

obravnava delo, delovno silo, človeka kot blago. S tem, da zaposleni delavec ne more soodločati o tem, kako bo porabljal svoje delavne kapacitete, kako se bodo delavne kapacitete njegovega podjetja porabljele, pomeni, da je vsa moč odločanja skoncentrirana v rokah menedžerja; recimo temu birokratski kasti posameznih podjetij. In ta ozka kasta v podjetjih dobesedno kraljuje, brezprizivno kraljuje nad množico in množico delavcev v različnih delavnih režimih. Žal je vedno več prekamnih oblik zaposlitev, imamo mnogo brezposelnih in tako naprej. Ta diktatura, ki se začne na notranji strani podjetja, je nekaj, kar moramo preseči. Še enkrat vas bom pozval, sicer brez kakšnega velikega upanja, da nam pomagate pri tem preseganju s podporo našega Predloga zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju; pa bomo nemara v nekaj letih res ugledali močnejše gospodarstvo, boljšo družbo, pravičnejše pogoje dela in seveda demokracijo za vse in povsod, kar sodi v normalno 21. stoletje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 21. 6., v okviru glasovanja.

S tem prekinjam 16. točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 21. junija, ob 9. uri.

Želim vam prijeten konec tedna!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 17. JUNIJA 2016 OB 18.50 IN SE JE NADALJEVALA 21. JUNIJA 2016 OB 9. URI.)

PREDSIEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 20. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci in poslanci: Violeta Tomič, Ksenija Korenjak Kramar, dr. Milan Brglez med 13. in 15. uro, dr. Bojan Dobovšek, Matjaž Hanžek, dr. Franc Trček, Jernej Vrtovec do 18. ure in dr. Vinko Gorenak od 13. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PLAČILNIH STORITVAH IN SISTEMIH PO REDNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance gospe Ireni Sodin.

IRENA SODIN: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Glavni cilj Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih je v slovensko zakonodajo prenesti Direktivo o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov. V zakon se prenašajo tudi določbe Uredbe o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v evrih ter določbe Uredbe o izvajanju Uredbe o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije. Poleg tega predlog zakona z manjšimi spremembami in dopolnitvami Zakona o plačilnih storitvah in sistemih izboljšuje trenutni zakonski okvir. V povezavi s prenosom direktive predlog zakona ureja tri področja: določa pravila glede primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, določa pravila glede zamenjave plačilnih računov in določa pravila glede dostopa do osnovnih plačilnih računov.

Z vidika primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, predlog podrobneje predpisuje obliko, način ter roke, v katerih morajo ponudniki plačilnih storitev potrošniku brezplačno zagotoviti informacijo o nadomestilih, povezanih s plačilnimi računi. Banka Slovenije bo na svoji spletni strani potrošnikom brezplačno omogočila primerjavo nadomestil, ki jih zaračunavajo ponudniki plačilnih storitev v Republiki Sloveniji. Primerjavo nadomestil na svoji spletni strani Banka Slovenije objavlja že sedaj, vendar bo v bodoče ta objava skladna z zahtevami iz direktive. Objavljena bodo tudi nadomestila za storitve s končnega seznama s standardizirano terminologijo, ki ga bo določila Evropska komisija z izdajo regulativnih tehničnih standardov. Ponudniki plačilnih storitev bodo morali uporabljati omenjene standardizirane izraze za posamezno plačilno storitev, kar bo prispevalo k večji preglednosti plačilnih storitev in potrošnikom olajšalo primerjavo nadomestil med posameznimi ponudniki.

Predlog zakona ureja tudi zamenjavo plačilnega računa znotraj države članice in čezmejno zamenjavo. Postopek zamenjave znotraj Republike Slovenije bo na zahtevo potrošnika začel prejemni ponudnik plačilnih storitev, torej ponudnik, pri katerem bo potrošnik odprl nov plačilni račun. Prejemni in prenosni ponudnik plačilnih storitev bosta dolžna izvesti vse postopke pri zamenjavi plačilnega računa, določene v pooblastilu potrošnika in v zakonsko določenih časovnih rokih.

S predlogom zakona se uvaja nova kategorija plačilnih računov. To so osnovni plačilni računi. Osnovni plačilni račun je račun s točno določenim naborom storitev, ki so opredeljene v direktivi. Odprtje osnovnega plačilnega računa bodo morale nuditi vse banke v Republiki Sloveniji pod nediskriminatornimi pogoji.

Vlada Republike Slovenije državnemu zboru predlaga, da predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona sprejme. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Ministrstva za finance, kolegice in kolegi!

V Odboru za finance in monetarno politiko smo na 25. seji, to je bilo 1. junija 2016, kot matično delovno telo obravnavali Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, ki nam ga je v obravnavo in sprejetje predložila Vlada.

Poleg tega gradiva smo prejeli tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je ta predlog zakona tudi podprla. Prejeli smo tudi naslednje amandmaje. Ene je vložila Poslanska skupina Združene levice, druge amandmaje je pa predložila koalicija, in sicer SMC, Desus in SD k 4. in 13. členu.

Uvodno dopolnilno obrazložitev nam je podala sekretarka, podobno kot danes, zato je ne bi ponavljal. Kasneje so bila podana tudi nekatera druga stališča, in sicer Zakonodajno-pravne službe, kjer je bilo izpostavljeno, da so amandmaji odpravili tiste nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti, ki so bile v prvotnem predlogu. Nadalje je potem tudi Državni svet izpostavil, da so ta predlog zakona podprli.

Sledila je razprava, v kateri je sodeloval tudi predstavnik Zveze potrošnikov Slovenije. Tu je bilo predvsem poudarjeno nekako to, da si želijo, da bi dostop do osnovnega bančnega računa imeli vsi potrošniki, ne glede na finančne okoliščine, v katerih se nahajajo, zato bi moral biti ta račun stroškovno dostopen ter mora biti omogočen dostop do tega računa tudi potrošnikom, ki so v postopku izvršbe. Predlagali so tudi, da se zagotovi boljše obveščanje o pravici do dostopa do osnovnega bančnega računa, in sicer tudi v centrih za socialno delo.

V nadaljnji razpravi je bila izkazana podpora temu predlogu zakona. Izkazano je bilo tudi nekako zadovoljstvo z večino predlaganih rešitev, tudi s primerjavo nadomestil, ki bo sedaj mogoča, in ocenjeno je bilo, da bo potem nekako tudi nekaj več konkurence na tem področju.

Nekaj pomislekov je bilo izpostavljenih le v zvezi z možnostjo zamenjave računa, saj potrošniki niso nagnjeni k menjavi banke, posebej v odročnih krajih, kjer je nekako ta bančna konkurenca tudi omejena. Dodatno je bilo izraženo tudi mnenje, da bi bilo morda smiselno pristopiti z omejitvijo cen takšnih storitev, prav tako je bilo izraženo, da bi morda moral biti osnovni plačilni račun brezplačen.

Ob koncu razprave je državna sekretarka podala dodatno pojasnilo in odgovorila na vprašanja. Kar se tiče amandmajev smo sprejeli amandmaje Poslanskih skupin SMC, Desus in SD, torej koalicije, nismo pa sprejeli štirih amandmajev Poslanske skupine Združena levica. Nato smo glasovali o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejeli.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno tudi besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki pa je tudi sestavni del tega poročila. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, ki ga bomo v naši poslanski skupini soglasno podprli.

Osnovni cilj predloga zakona je prenos Direktive o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov. Poleg tega bo uzakonil, zakon namreč, določbe Uredbe o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v evrih ter določbe Uredbe o medbančnih provizijah in kartične plačilne transakcije. Predlog zakona gre v korist potrošnika in to je za nas ključnega pomena.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo rešitev, ki bo obvezala Banko Slovenije, da na svoji spletni strani objavi seznam ter brezplačno omogoči primerjavo nadomestil. Takšna rešitev bo po našem trdnem prepričanju potrošnikov v pomoč pri odločanju za cenovno najugodnejšega ponudnika plačilnih storitev, to pa bo tudi vplivalo na večjo konkurenco med posameznimi ponudniki plačilnih storitev. Slednji bodo morali potrošniku vsaj enkrat letno brezplačno zagotoviti obračun vseh zaračunanih nadomestil za storitve, povezanih s plačilnim računom, pri čemer bodo morali uporabiti standardizirane izraze.

Predlog zakona ureja tudi zamenjavo plačilnega računa znotraj države članice in čezmejno zamenjavo. Zamenjavo plačilnega računa bo moral omogočiti ponudnik plačilnih storitev vsakemu potrošniku, ki bo odprl ali pa bo imel plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev v naši državi. Morebitna nadomestila, ki jih bo prenosni ali prejemni ponudnik plačilnih storitev zaračunaval potrošniku za katerokoli storitev v postopku zamenjave, bodo morala biti primerna in v skladu z dejanskimi stroški ponudnika plačilnih storitev in to bo onemogočalo

morebitno molzenje potrošnikov oziroma komitentov. Banke bodo morale zavrniti prošnjo za odprtje osnovnega računa, kadar bi odprtje takega računa povzročilo kršitev določb zakona, ki ureja preprečevanje in pranje denarja in financiranje terorizma, kar pa bo omogočalo nepreglednost ali celo namerno morebitno izigravanje sistema.

Kot že rečeno, se nam v Poslanski skupini Desus predlog zakona zdi korak v pravo smer, saj bo potrošnikom prinesel večjo preglednost glede zaračunavanja nadomestil, lažjo primerjavo njihove višine med posameznimi ponudniki ter olajšal zamenjavo plačilnega računa. Torej, preglednost, učinkovitost in odpravo administrativnih ovir – z eno besedo: red. Zaradi navedenega bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih v Poslanski skupini Desus soglasno podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala, predsednik. Kogelice in kolegi!

Evropska direktiva o primerljivosti plačil zamenjave in dostopa do plačilnih računov naslavlja ta problem z vidika potrošnika. Gre za področje, ki ga lahko uvrstimo med nujne storitve, brez dostopa do katerih ni mogoče normalno delovati v sodobni družbi. Kot telefonija je tudi plačilni promet postal nujnost, celo tisti brez elektronskega bančništva morajo plačevati položnice, ki so prav tako del tega, pogosto zelo nepreglednega sistema. Vsi jih uporabljamo in vsi jih plačujemo. Zelo težko pa je oceniti, kako različne so vse te storitve po imenu, vsebini in kakovosti. Z direktivo se tako uvaja enotno izrazoslovje ter obveznosti vseh ponudnikov plačilnih storitev, da jih potrošniku predstavijo na standardiziran način, regulatorjem pa, da zagotovijo možnost primerjave cen po različnih tipičnih storitvah.

Novela Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, ki v slovenski pravni red prenaša evropsko direktivo, je zato pomembna predvsem zaradi varstva potrošnikov, ki vsakodnevno uporabljajo plačilne storitve in sisteme. Zaradi vseobsegajoče elektronicizacije poslovanja in življenja bi lahko govorili celo o odvisnosti prebivalcev in prebivalcev od plačilnih storitev in sistemov ter posledično od njihovih upravljavcev bank, borznoposredniških hiš, trgovcev in drugih ponudnikov plačilnih storitev. Dohodki od dela, bistveni del premoženja in prihrankov ljudi so odvisni od pravičnega delovanja teh sistemov. Gre za nujne storitve, pri katerih se pogosto pojavljajo bolj ali manj skriti stroški. Rešitve, ki jih prinaša tako prenovljen zakon, so med drugim: poenotenje tehnologije, storitev in enoten splošno dostopen primerjalni cenik, ki ga bo objavila Banka Slovenije, standardizirana

primerjava cen, s katero bodo banke morale seznaniti potrošnike ob vsakem podpisu pogodbe in redno posodabljanje le-te. Banke bodo morale svojim komitentom letno izdati pregledni obračun vseh zaračunanih nadomestil. Ena najpomembnejših storitev pa v kar največji možni meri sledi potrebi po splošno dostopnem osnovnem plačilnem računu, ki ga bi lahko pridobil vsak prebivalec.

Ponudniki plačilnih storitev bodo tako morali ponuditi osnovni plačilni račun pod nediskriminatornimi pogoji, omejitve so povezane le s predvajanjem in preprečevanjem zlorab financiranja terorizma in pranja denarja. Le v teh primerih bodo banke smele zavrniti odprtje osnovnega plačilnega računa.

V obravnavi na matičnem delovnem telesu je bilo veliko časa namenjenega razpravi o preglednosti in medsebojni primerjavi. Pojavil se je predlog, da bi primerjave cen obvezno objavljali tudi centri za socialno delo. Za dostop revnejših, ki so najpogosteje žrtve, in dostopnosti kakovostnih informacij je to vsekakor dober predlog, zato pozdravljamo tudi dogovor, da bodo informacije o primerjavah cen objavljene tudi na straneh Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

S predlaganim zakonom bo uveden osnovni bančni račun, ki bo namenjen zlasti socialno ogroženim prebivalcem. Osnovna ideja je dobra, gre za račun z omejenim številom transakcij, ki naj bi zadostoval za osnovne potrebe. Do tu se s predlogom strinjamo. Problem pa je, da ukrep ni dosledno realiziran. Evropski predpisi določajo, da je osnovni račun brezplačen ali pa lahko banka zaračunava samo predpisane stroške. Ker gre za socialni ukrep, bi bila logična rešitev, da je osnovni račun brezplačen. Čim pa se dopusti zaračunavanje storitev, se poveča obseg dela Banke Slovenije, ki mora predpisati in nadzirati cene. Hkrati s takim sistemom povzročimo to, da se ljudje morajo ukvarjati s primerjavo cen po bankah, čeprav so razlike izražene v centih, in prepričan sem, da imajo tako ljudje kot Banka Slovenije veliko pomembnejšega dela. Naš predlog bi bil zato bistveno enostavnejši: osnovni računi naj bodo brezplačni, cene ostalih računov pa naj bodo predpisane.

Na seji matičnega odbora smo z amandmaji skušali zapeljati izvedbo zakona v to smer, ampak naši amandmaji so bili zavrnjeni, tako amandma, ki bi preprečil bankam, da zaračunavajo stroške izvedbe socialno ogroženim prebivalcem, kot amandma, da mora Banka Slovenije pri predpisovanju najvišjih dovoljenih cen upoštevati socialne kriterije. Gre

za to, da socialno ogroženim prebivalcem banke sicer ne smejo zarubiti sredstev, vendar jim kljub temu zaračunavajo strošek vpogleda; tega sicer ne smejo izterjati v tekočem mesecu, vendar to vedno naredijo v naslednjem. Nekaterne banke so za tako obdelavo sklepa o izvršbi zaračunavale tudi po 30 evrov in več.

Koalicija teh dveh amandmajev ni bila pripravljena podpreti, zato smo odpovedali tudi podporo temu zakonu. Po naši oceni gre torej za polovično izpeljan ukrep, ki ne bo dosegel namena. To potrjujejo tudi izkušnje z ukinjanjem registrskih računov za vrednostne papirje. Lani je koalicija sprejela novelo Zakona o vrednostnih papirjih, ki ureja registrske račune. Mi smo ukinitvi ves čas nasprotovali, ker je izključno v interesu borznih posrednikov. V tretji obravnavi je bil sprejet amandma, ki je omejil višino nadomestil, ki jih lahko borzni posrednik zaračuna. Mi smo že takrat opozarjali, da bodo borzni posredniki to omejitev obšli. To se je tudi zgodilo. Naši državljani te dni prejemajo ponudbe borznih posrednikov za odprtje trgovalnega računa. Ena od največjih borznoposredniških hiš je nedavno poslala akcijsko ponudbo, po kateri bodo za prenos do konca avgusta zaračunali 10 evrov, po tem datumu pa bo strošek odprtja in vodenja računa preko 40 evrov. Tega ne govorim, da bi delal reklamo, ampak zato, da na tem primeru pokažem, da zakonska omejitev, ki je bila tam vpeljana, ne deluje. Zakon je omejil stroške prenosa z registrskega na trgovalni račun, toda borzni posredniki zaračunavajo odprtje in vodenje trgovalnega računa, izpiske stanja in podobno. Po zadnjih podatkih imajo fizične osebe še vedno 155 tisoč odprtih računov, in če to pomnožimo s stroški, se pravi 40 evrov za odprtje in vodenje, vidimo, kakšno darilo je koalicija odobrila borznim posrednikom.

Ker smo prepričani, da bodo tudi banke z zasebnimi računi zaslužile več, kot bo realnih stroškov, in ker niso bili podprti amandmaji, zlasti amandma, na katerega so opozarjali že velikokrat v civilni družbi, torej amandma, ki bi preprečil bankam, da zaračunavajo stroške izvršbe pri socialno ogroženih prebivalcih, tega zakona ne moremo podpreti.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Ministrstva za finance, spoštovani kolegice in kolegi!

Glavni namen predlagane spremembe Zakona o plačilnih storitvah in sistemih je prenos ustrezne direktive Evropske unije ter še treh evropskih uredb v slovenski pravni red. Predlog zakona prinaša uskladitve glede terminologije, določa obveznost Banke Slovenije, da na svoji spletni strani objavi seznam s standardizirano terminologijo za najbolj reprezentativne storitve,

povezane s plačilnim računom, za katere se plačuje nadomestilo. Seznam s standardizirano terminologijo bo moral tudi vsak ponudnik plačilnih storitev brezplačno zagotoviti potrošniku. Ponudnik plačilnih storitev bo moral potrošniku vsaj enkrat letno brezplačno zagotoviti obračun vseh zaračunanih nadomestil za storitve, povezane s plačilnim računom. Vse te rešitve krščanski demokrati vidimo kot pozitiven ukrep za povečanje transparentnosti poslovanja. Banka Slovenije bo na svoji spletni strani potrošnikom omogočila primerjavo nadomestil. To bo uporabnikom olajšalo izbiro banke, kar vsekakor spodbuja konkurenco med ponudniki storitev. Banka bo lahko v zvezi z zagotavljanjem osnovnega plačilnega računa potrošniku zaračunavala le primerno nadomestilo. Predlog zakona predvideva, da bo Banka Slovenije s podzakonskim aktom predpisala način izračuna višine primerne nadomestila.

Zamenjavo plačilnega računa bo moral ponudnik plačilnih storitev omogočiti vsakemu potrošniku, ki bo odprl ali bo imel plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev v Republiki Sloveniji. Morebitna nadomestila, ki jih bo prenosni ali prejemni ponudnik plačilnih storitev zaračunaval potrošniku za katerokoli storitev v postopku zamenjave, bodo morala biti primerna in v skladu z dejanskimi stroški ponudnika plačilnih storitev. Celoten postopek zamenjave ne bo smel trajati dlje kot 12 delovnih dni.

Predlagana sprememba olajša prehod potrošnikov med ponudniki, kar razumemo kot ukrep za dejansko izboljšanje delovanja konkurence v bančnem sektorju. Tudi pri čezmejnih zamenjavah bo moral ponudnik plačilnih storitev, pri katerem bo imel potrošnik plačilni račun, brezplačno zagotoviti nekatere pomembne informacije.

V Novi Sloveniji bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih podprli.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovana državna sekretarka, državni sekretar, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Danes obravnavamo spremembe in dopolnitve Zakona o plačilnih storitvah in sistemih. Glede trenutne ureditve je treba pojasniti, da veljavni zakon ureja pogoj za ustanovitev, poslovanje, nadzor in prenehanje plačilnih institucij, pravice in obveznosti uporabnikov in ponudnikov teh storitev v zvezi z opravljanjem plačilnega prometa; pravila glede oblikovanja in upravljanja samih sistemov, pogoje za upravljanje dejavnosti izdajanja elektronskega denarja in pogoje za ustanovitev, poslovanje, nadzor in prenehanje družb za izdajo elektronskega denarja. Ta predlog zakona

pa prinaša v slovenski pravni red direktivo in uredbe, ki urejajo uvajanje tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v evrih in o medbančnih provizijah za kartično plačilne transakcije.

V povezavi s prenosom direktive predlog zakona ureja tri področja. Prvič, določa pravila glede primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, drugič, pravila glede zamenjave plačilnih računov in tretjič, pravila glede dostopa do osnovnih plačilnih računov. Predlog zakona določa, da bo Banka Slovenije na svoji spletni strani objavila seznam s standardizirano terminologijo za najbolj reprezentativne storitve, povezane s plačilnim računom, za katere se plačujejo nadomestila. Ta seznam bo moral biti usklajen s terminologijo s končnega seznama, ki ga bo pripravil evropski bančni organ, nato pa ga bo Evropska komisija objavila v obliki regulativnih tehničnih standardov. Poleg seznama bo oblikovan tudi skupni simbol, s katerim se bo dokument z informacijami o nadomestilih razlikoval od drugih dokumentov. Seznam s standardizirano terminologijo bo moral vsak ponudnik plačilnih storitev brezplačno zagotoviti potrošniku pred sklenitvijo okvirne pogodbe za vodenje plačilnega računa in zagotoviti, da bo dokument z informacijami o nadomestilih vedno na voljo potrošniku. Ponudnik plačilnih storitev bo moral standardizirane izraze s končnega seznam uporabljati tudi v svojih pogodbah s potrošniki in pri oglaševanju.

Potrošnikom bo predlog zakona olajšal zamenjavo plačilnega računa, saj predpisuje postopke, ki jih morata pri zamenjavi računa izvesti prenosni in prejemni ponudnik plačilnih storitev, ter določa roke, v katerih morajo biti posamezni postopki izvedeni. Prav tako predlog zakona potrošnikom zagotavlja pravico do odprtja osnovnega plačilnega računa, ki bo potrošniku omogočal izvajanje vseh osnovnih plačilnih storitev za razumno ceno.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo predlog zakona predvsem zaradi tega, ker bo zakon prinesel večjo preglednost pri izračunavanju nadomestil ponudniku plačilnih storitev pri upravljanju njih samih in lažjo primerjavo njihove višine med posameznimi ponudniki, kar bo potrošnikom v pomoč pri odločanju za cenovno najugodnejšega ponudnika plačilnih storitev. S tem bo to vplivalo tudi na večjo konkurenco med posameznimi ponudniki plačilnih storitev v Republiki Sloveniji.

Kot povedano, Poslanska skupina SMC podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo. Lepo pozdravljeni vsi v dvorani!

Osnovni cilj Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih je prenos evropske direktive o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov.

Predlog zakona določa, da bo morala Banka Slovenije na svoji spletni strani objavljati standardiziran seznam za najbolj reprezentativne storitve, povezane s plačilnim računom, za katere se plačuje nadomestilo. Ta seznam pa bo moral biti usklajen s terminologijo s končnega seznama, ki ga bo pripravil evropski bančni organ, nato pa ga bo Evropska komisija objavila v obliki tehničnih standardov. Seznam bo moral vsak ponudnik plačilnih storitev brezplačno zagotoviti potrošniku pred sklenitvijo okvirne pogodbe za vodenje plačilnega računa in zagotoviti, da bo dokument z informacijami o nadomestilih vedno na voljo potrošniku. Ponudnik plačilnih storitev bo moral standardizirane izraze s končnega seznama uporabiti tudi v svojih pogodbah s potrošniki in tudi pri oglaševanju. Prav tako pa bo moral ponudnik storitev potrošniku vsaj enkrat letno brezplačno zagotoviti obračun vseh zaračunanih nadomestil za storitve, povezane s plačilnim računom. Predlog ureja tudi zamenjavo plačilnega računa znotraj države članice in čezmejno zamenjavo, ki se bo pričela na zahtevo potrošnika. Potrošnikom naj bi bil omogočen boljši pregled nad stroški njihovega poslovanja z banko in lažja primerljivost bančne ponudbe, obenem pa bodo zmanjšane tudi ovire za mobilnost potrošnikov, ki jih predstavlja zamenjava banke.

Vendar pa ima zakon tudi določene pomanjkljivosti. Onemogočen je dostop do osnovnih plačilnih računov potrošnikom, ki so v postopku izvršbe, metodologija za določene cene poslovanja z osnovnimi plačilnimi računi ni oblikovana na način, da bi si ga lahko privoščile tudi socialno ogrožene skupine, in informacije o pravici do osnovnega plačilnega računa niso na voljo na več mestih – tu imam v mislih izpostave centrov za socialno delo, zavoda za zaposlovanje in tako naprej.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlogu zakona ne bomo nasprotovali. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 26. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO POENOSTAVLJENE PRIPOJITVE PROBANKE, D. D., IN FACTOR BANKE, D. D., K DUTB, D. D., ZARADI ČESAR NAJ BI NASTALA POTREBA PO NJENI DOKAPITALIZACIJI.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagateljev mag. Marku Pogačniku.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo se odločili, da zahtevamo sklic izredne seje Državnega zbora v zvezi s problematiko poenostavljene pripojitve Probanke in Factor banke, d. d., k Družbi za upravljanje terjatev bank. Za sklic te izredne seje smo se odločili zaradi več razlogov, in sicer eden izmed spletnih portalov je v začetku aprila objavil novico, da je Upravni odbor Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB) februarja leta 2016 Vladi Republike Slovenije poslal poročilo, da bo DUTB zaradi pripojitve Factor banke, d. d., in Probanke ustvarila dodatno izgubo v višini 40 do 50 milijonov evrov, ki jo bo morala pokriti država oziroma Vlada s dokapitalizacijo DUTB. V primeru, da Vlada dokapitalizacije ne bo izvedla, bo Družba za upravljanje terjatev bank postala tudi uradno insolventna oziroma šla v stečaj. Predlagatelji priporočila menimo, da tako Banka Slovenije kot Vlada Republike Slovenije želita na vsak način skriti višino slabih kreditov oziroma sredstev v obeh bankah, pri čemer pa je očitno najprimernejši način za to postopek poenostavljene pripojitve. Prepričani smo, da je bančna luknja v višini petih milijard, ki smo jo morali plačati davkoplačevalci, dejansko še višja, njeno pravo višino pa Banka Slovenija in Vlada Republike Slovenije skrivata pred poslanci.

Dejstvo je tudi, da je Vlada Republike Slovenije na 70. redni seji dne 15. januarja 2016 kot skupščina DUTB podala soglasje, da ni potrebno sestaviti vmesne bilance stanja prevzema družbe ter poročila posloводства o pripojitvi ter revizije o pripojitvi v postopku poenostavljene pripojitve Probanke in Factor banke k DUTB. Odločitev je Vlada utemeljila zgolj s tem, da je 100-odstotni lastnik vseh družb.

Na Odboru za finance in monetarno politiko, ki je to naše priporočilo kot organ prvo obravnaval,

smo lahko prišli do zaključkov, da na vrsto vprašanj ne Vlade ne Banka Slovenija nista dala utemeljenih odgovorov, zato pričakujemo tekem današnje razprave, da na vsa vprašanja, na katera nismo dobili odgovore tako s strani Banke Slovenije kot Vlade Republike Slovenije, pričakujemo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke danes tudi konkretna pojasnila.

V zvezi s poenostavljeno pripojitvijo bank k DUTB tako Factor kot Probanke se seveda zastavlja ključno vprašanje, kdo je za višino luknje, ki je nastala, dejansko tudi odgovoren. Opomnili bi samo, da tako guverner kot Vlada pri odločitvi o tako imenovani nadzorovani likvidaciji tako Factor banke kot Probanke sta zagotavljala, da obstaja dovolj kapitala, da bo ta banka lahko likvidirana po Zakonu po gospodarskih družbah, kar si v SDS razlagamo, da gre likvidacija po postopku, da so poplačani vsi upniki in lastniki. Iz informacij, ki smo jih prejeli, so ti rezultati bistveno drugačni in dejansko obstaja veliko tveganje, da bomo državljani in državljanke Republike Slovenije zaradi pripojitve Probanke in Factor banke k Družbi za upravljanje terjatev morali ponovno dokapitalizirati omenjeno družbo z davkoplačevalskim denarjem.

V SDS smo predlagali štiri priporočila, in sicer da Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da mu nemudoma posreduje otvoritveni bilanci stanja Probanke, d. d., in Factor banke, d. d., na dan 1. januar 2016. Pri tem smo ugotovili na Odboru za finance in monetarno politiko, da je v vmesnem obdobju Vlada to zadevo že poslala v Državni zbor. Drugo priporočilo, ki je bilo tudi eno veliko presenečenje, glede na to, da je predlagatelj Slovenska demokratska stranka, izglasovano na Odboru za finance in monetarno politiko, in sicer da Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da mu nemudoma posreduje poročilo DUTB o pripojitvi Factor banke in Probanke, pri čemer lahko Vlada poročilo pošlje v skladu z zakoni in predpisi, ki urejajo ravnanje z zaupnimi podatki. Mi smo prepričani, da je bil s tem storjen pomemben korak, da so na Odboru za finance to priporočilo sprejeli, in v SDS pričakujemo, da bo to priporočilo izglasovano tudi na današnji seji Državnega zbora.

Dve priporočili nista bili sprejeti, ki smo ju še predlagali, in sicer da Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije in predsedniku Vlade Republike Slovenije, da takoj odstavi ministra za finance dr. Dušana Mramorja in državnega sekretarja Metoda Dragonjo. Drugo priporočilo, da Državni zbor Republike Slovenije priporoča, da se na podlagi 39. člena Zakona o Banki Slovenije prične postopek za razrešitev guvernerja Banke Slovenije dr. Boštjana Jazbeca in tistih članov Sveta banke, ki so sodelovali pri tej odločitvi. Obe priporočili utemeljujemo predvsem z argumentom, da verjetno glavnino odgovornosti pri nadzorovani likvidaciji tako Probanke kot

Factor banke nosi Banka Slovenije iz dejstva, da je Banka Slovenije postavila v obeh družbah izredne uprave in da je tudi Banka Slovenija pri obeh družbah nastopala kot nadzorni svet. V zvezi s priporočilom, da se odstavi ministra za finance dr. Mramorja in državnega sekretarja, pa dejstvo, da je bilo Ministrstvo za finance globoko vpeto v to samo tako imenovano nadzorovano likvidacijo obeh bank.

V Slovenski demokratični stranki se še sprašujemo, zakaj je bilo treba pripojiti banko, tako Probanko kot Factor banko, k DUTB, zakaj se ni kontrolirana likvidacija zaključila in zakaj je bilo treba prenesti tudi kompleten kader oziroma zaposlene iz Probanke in Factor banke na Družbo za upravljanje terjatev bank. Dejstvo je, da Družba za upravljanje terjatev bank v danem trenutku ima že več kot 220 zaposlenih.

Izpostavili bi samo en podatek; iz letnega poročila DUTB za leto 2015 je razvidno, da so bili stroški dela približno 5,9 milijonov evrov, planirani stroški dela za leto 2016 pa znašajo že več kot 10 milijonov evrov. Sprašujemo se o smotnosti in gospodarnosti te odločitve, predvsem pa, ali bo res, da bo ta odločitev o pripojitvi tako Faktor banke kot Probanke k DUTB ponovno segla v žep davkoplačevalcev in bo zaradi te pripojitve in odločitve vlade Mira Cerarja in ministra za finance Dušana Mramorja treba seči v davkoplačevalski žep in plačati ponovno med 40 in 50 milijoni evrov.

V Slovenski demokratični stranki pričakujemo, da bomo tekom današnje razprave dobili še tiste odgovore, na katera vprašanja nam na Odboru za finance in monetarno politiko tako s strani Banke Slovenije kot s strani Ministrstva za finance ni bilo odgovorjeno. Če pogledamo nazaj v klopi, pa bi rekel, da obžalujemo glede na to, da ni vidnih predstavnikov Banke Slovenije, tako guvernerja kot vice guvernerja, in s tem se še enkrat kaže odnos, ki ga kaže Banka Slovenije tako do Državnega zbora, predvsem pa do tistih, ki so za to odgovorni. Hkrati, glede na to, da ne vidim nobenega predstavnika Banke Slovenije, že sedaj pozivam, da se poskuša v primeru odsotnosti guvernerja banke zagotoviti vsaj prisotnost enega izmed ali ene izmed viceguvernerk v Državnem zboru. Kajti dejstvo je, da je Banka Slovenije tista, ki je imenovala tako izredne uprave Probanke kot Factor banke in opravljala vlogo nadzornega sveta, in prepričan sem, da Banka Slovenija bi morala danes biti prisotna v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog priporočila je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice, predstavniki ministrstva!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 24. seji dne 25. 5. 2016 kot matično delovno telo obravnaval predlog navedenega priporočila, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Odboru je bilo poleg predloga priporočila predloženo tudi mnenje Vlade Republike Slovenije z dne 6. 5., gradivo s številko 450-03/16-25/6 z oznako poslovna skrivnost v varnostnem predalu v sistemu Udis z dne 9. 5. 2016 ter mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 11. 5. 2016. K predlogu priporočila amandmaji niso bili vloženi.

Na seji so bili prisotni predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije, DUTB ter Zakonodajno-pravne službe. Uvodno dopolnilno obrazložitev predlogu priporočila je v imenu predlagatelja predstavil poslanec poslanke skupine SDS Marko Pogačnik, ki je predstavil vsebino predloga priporočila in razloge za predlagano priporočilo. Opozoril je na poročilo upravnega odbora DUTB iz februarja 2016, ki je bilo posredovano Vladi Republike Slovenije in v katerem je navedeno, da bo DUTB zaradi pripojitve Factor banke in Probanke ustvaril dodatno izgubo v višini med 40 in 50 milijonov evrov. Ob tem je opozoril, da je bila odločitev Vlade kot tudi Banke Slovenije glede poenostavljene pripojitve Factor banke in Probanke k DUTB presenetljiva in izpostavil vprašanje morebitne dokapitalizacije DUTB zaradi te pripojitve.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povzela pripombe iz pisnega mnenja in opozorila na dejstvo, da mora Vlada ob predložitvi morebitnih zaupnih dokumentov njihovo tajnost tudi zagotoviti skladno s predpisi. Državni sekretar Ministrstva za finance je predstavil pisno mnenje Vlade ter ob tem izpostavil, da so navedeni očitki iz priporočila neutemeljeni in da je Vlada bila seznanjena s finančnim stanjem obeh omenjenih bank. Prav tako je utemeljil odločitev Vlade glede načina izvedbe pripojitve, ki je bila pravno in ekonomsko upravičena in tudi transparentna. Povedal je, da Vlada ne nasprotuje priporočilu, ki Vladi predlaga, da Državnemu zboru posreduje otvoritveni bilanci stanja obeh bank, kot tudi da Državnemu zboru posreduje poročilo DUTB. Glede vsebin 3. in 4. točke priporočila pa Vlada meni, da ni razlogov za predlagane razrešitve.

Guverner Banke Slovenije je povedal, da so bile vse odločitve in vsi postopki v pristojnosti Banke Slovenije izpeljani preudarno, z največjo možno skrbnostjo za ohranitev stabilnosti finančnega sistema tudi z vidika porabe davkoplačevalskega denarja. V nadaljevanju je podrobno predstavil razloge, zakaj je bila sprejeta odločitev, da sta šli Factor banka in Probanka v nadzorovano likvidacijo in ne v stečaj. Povedal je, da je bila začetna ocena stroškov likvidacije obeh bank ocenjena na 400 milijonov evrov ob takrat še neznanih vseh

podatkih. Dokončni znesek minimalno potrebne dokapitalizacije je 445 milijonov evrov in je bila meseca novembra 2013 tudi potrjena s strani Evropske komisije. Dokapitalizacija pa je bila izvedena decembra 2013. Podal je oceno, da bo končni strošek prenehanja obeh bank za proračun Republike Slovenije enak višini izvedene dokapitalizacije v decembru 2013, to je 445 milijonov evrov. Ta znesek je na spodnji meji takrat predvidenega scenarija dokapitalizacije. Neizkoriščenih je ostalo 76 milijonov evrov odobrene dokapitalizacije in hkrati je ta strošek dokapitalizacije, torej teh 445 milijonov evrov, približno 300 milijonov evrov nižji od stroška, če bi bil nad bankami uveden stečaj.

V razpravi so bile izpostavljena vprašanja glede potrebe po dodatni dokapitalizaciji DUTB zaradi pripojitve obeh bank, o uporabljenih metodah pri vrednotenju slabih terjatev, o morebitnih drugih rešitvah za obe banki, o velikih zneskih, ki so jih v teh dveh bankah imele državne institucije, ter glede problematike podrejenih obveznic. Postavljeno je bilo tudi vprašanje glede pozitivne ocene Banke Slovenije o delovanju obeh bank eno leto pred nadzorovanimi likvidacijami in glede odgovornosti za pripravo gradiv, na podlagi katerih odloča Svet Banke Slovenije.

V nadaljevanju razprave so članice in člani odbora izpostavili tudi problematiko prenosa zaposlenih z obeh bank na DUTB in stroške, povezane s tem. V okviru razprave so odgovarjali predstavniki Ministrstva za finance ter Banke Slovenije. Odbor je v skladu s poslovnikom sprejel 2. točko, 1., 3. in 4. točke priporočila pa odbor ni sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Metodu Dragonji.

METOD DRAGONJA: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog priporočil, ki jih obravnavamo, se nanaša na pripojitev Probanke in Factor banke Družbi za upravljanje terjatev bank. Navedeno tematiko, o kateri je bilo s strani Vlade in Ministrstva za finance podanih že veliko pojasnil ne samo na matičnem delovnem telesu Odboru za finance, ampak tudi na Komisiji za nadzor javnih financ, hkrati pa je bilo podanih tudi vrsto podrobnih odgovorov na posamezna poslanska vprašanja.

Vlada je na svoji seji dne 17. februarja 2016 kot skupščina Probanke in Factor banke sprejela sklepe o poenostavljeni pripojitvi obeh družb k Družbi za upravljanje terjatev bank. Vlada poudarja, da je to svojo odločitev sprejela skrbno in pretehtano na podlagi vseh potrebnih informacij in predhodnih odločitev. Izkazalo se je, da je tovrstni pristop z vidika celotnega kapitalskega bremena za državo in

javnofinančnega vpliva najbolj ustrezen. Pri tem se je upoštevalo tudi dejstvo, da sta bili obe banki od septembra 2013 na predlog Banke Slovenije v postopku nadzorovanega prenehanja, ki mora biti v skladu z odločbo Evropske komisije o dodelitvi državne pomoči bankam zaključeno najpozneje do 31. 12. 2016. Aktualna vlada ni mogla posegati v odločitve, sprejete leta 2013 s strani Banke Slovenije in takratne vlade o izvedenih izrednih ukrepih, da se uvede postopek nadzorovanega prenehanja obeh bank. Vlada se je v času od nastopa svojega mandata ukvarjala z vprašanjem, kako na najbolj racionalen način zaključiti poslovanje obeh bank in z najnižjim dodatnim bremenom za državni proračun in davkoplačevalcev. Očitke predlagateljev priporočila ocenjujemo kot neutemeljene, poudarjamo, da je bil celoten postopek pripojitve izveden pregledno. Pripojitev je bila izvedena na podlagi revidiranih bilanc in z dolžno skrbnostjo. Obenem je tudi Banka Slovenije v oceni pripojitve, ki jo je pripravila kot nadzorni svet Probanke in Factor banke, ocenila, da je pripojitev pravno in ekonomsko utemeljena, ter ugotovila, da postopki pripojitve potekajo skladno z določili Zakona o gospodarskih družbah. Upravni odbor Družbe za upravljanje terjatev bank je v poročilu o pripojitvi Vladi kot skupščino opozoril, da bodo potrebne dodatne slabitve prenesenih kreditnih postavk obeh bank zaradi strožje metodologije, ki jo za določanje poštenih vrednosti finančnega premoženja in zaradi višjega tehtanega stroška kapitala določa DUTB. Ministrstvo za finance ocenjuje, da dodatne slabitve prenesenih postavk o pripojitvi ne bodo presegle zneska odobrene, a neizkoriščene državne pomoči obema bankama s strani Evropske komisije. Poleg minimiziranja kapitalskega bremena za državo je Ministrstvo za finance sledilo še drugemu, zelo pomembnemu cilju, to je v celoti zagotoviti poplačilo likvidnostne pomoči obema bankama, ki je bila odobrena v obliki kredita v skrajni sili s strani Evropske centralne banke v letu 2013. Za oba kredita v višini milijardo 30 milijonov evrov je izdala poročstvo Republike Slovenije. V letu 2014 je bilo poročstvo unovčeno v višini nepoplačanega kredita v višini 428 milijonov evrov, sklenjeni pa sta bili dve kreditni pogodbi z Ministrstvom za finance za nadaljnje poplačilo tega kredita.

Pripojitev obeh bank k DUTB omogoča, da se preostanek premoženja obeh bank unovčuje postopno in ne po likvidacijskih ali stečajnih pogojih, s tem pa se odpravljajo tveganja, da pomoč v obliki likvidnostnega posojila ne bi bila v celoti povrnjena. Vlada ne nasprotuje predlogu priporočil Vladi, da Državnemu zboru posredujemo poročilo Družbe za upravljanje terjatev bank. S pripojitvijo Factor banke in Probanke se je kompleksnost poslovanja te institucije povečala, zato bo treba zagotoviti, da bo DUTB deležna ustreznih podpore pri unovčevanju preostanka premoženja obeh bank in da bosta oba cilja teh postopkov uspešno

dosežena. Prvič, zmanjšanje kapitalskega bremena za državo in drugič, celotno poplačilo likvidnostne pomoči, ki sta ju bili deležni banki.

V postopku nadzorovane likvidacije obeh bank so bili v celoti poplačani depozitarji obeh bank, kar je omogočilo njuno prenehanje, na drugi strani pa je bil preprečen negativen učinek prenehanja teh dveh bank na finančni sistem Republike Slovenije in zagotovljena finančna stabilnost, kar je bil eden od osnovnih pogojev za okrevanje gospodarstva. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsednik. Ponovno lep pozdrav, kolegice in kolegi!

Predlog, da se zaradi pripojitve Factor banke in Probanke v DUTB zahteva dostop do vseh podatkov o tej temi ter da po njihovem mnenju odgovorni za to takoj zapustijo svoje položaje. Predlagatelj je problematiziral dejstvo, da sta bili obe omenjeni banki pripojeni DUTB po postopku enostavne pripojitve, kar je izjema, ki jo zakon dopušča, kadar sta obeh družbi v 100-odstotni lasti iste družbe. Zakonski pogoji za to so bili izpolnjeni zaradi podržavljenosti Factor banke in Probanke, ki sta zašli v težave in ju je država morala dokapitalizirati. Takrat leta 2014 je bila tako ugotovljena potreba po nujni dokapitalizaciji in v okviru odločitve po kontrolirani likvidaciji je bila tudi realizirana. Alternativni scenarij je bil, kakor je bilo predstavljeno, stečaj obeh bank, po katerem bi nastala še večja škoda: za varčevalce, ki bi izgubili vloge v višini 100 tisoč evrov, za državo, ki bi morala jamčiti za te vloge, kreditojemalce obeh bank, ki so krivi in nedolžni, pa bi tako doletela zahteva po takojšnjem odplačilu najetih kreditov. Kako in zakaj je prišlo do potrebe po tem scenariju in dokapitalizaciji, ki je državo stala skoraj 400 milijonov evrov, je seveda pomemben pogovor, a predlagatelji govorijo o odločitvah, ki so se zgodile kasneje, izven njihovih predlogov priporočil.

Zato je treba izpostaviti dejstva, zaradi katerih menimo, da so bili predlogi sklepov, ki so jih predložili predlagatelji, nepotrebni, vsekakor pa so bile pretirane zahteve po splošnih odstopih in razrešitvah, kar je že kar stalna praksa predlagateljev pri vseh njihovih predlogih in zahtevah. Seveda je pa odgovornost Vlade, predvsem finančnega ministrstva, ter seveda Družbe za upravljanje terjatev bank, da v dodatni razpravi dajo vse potrebne argumente, da si bo lahko tudi manj poučena javnost ustvarila mnenje o tej zadevi. Pomembno pa je, da se zavedamo osebne odgovornosti tistih, ki smo jim zaupali, da sprejemajo odločitve v imenu vseh nas, da pričakujemo, da bodo nadzorne institucije opravile svoje delo in ugotovile nepravilnosti, če bi do njih prišlo.

Zaupanje v institucije moramo imeti, od njih pa vsi pričakujemo, da tega tudi opravičijo ne le s preprečevanjem in odkrivanjem kršitev, temveč tudi z načinom komunikacije, v kateri ne bo prostora za dvome in nejasnosti. To je njihova osnovna odgovornost do javnosti in do tega državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik, še enkrat za besedo.

Kot je razvidno iz poročila odbora, je imel predlog SDS izvorno štiri točke, od katerih je odbor sprejel samo priporočilo, da Vlada Državnemu zboru posreduje poročilo slabe banke o pripojitvi Probanke in Factor banke. Naj že v uvodu povem, da priporočilo v tej obliki v Združeni levici ne bomo nasprotovali. Prav tako pa naj že na začetku povem, da od tega poročila ne pričakujemo večjih koristi.

Tako kot v vseh drugih bankah slabe terjatve teh dveh privatnih bank izvirajo iz časa prve Janševe vlade. Tega izvirnega problema ni več mogoče popraviti. Tako kot v vseh drugih primerih državne pomoči bankam so bile ključne odločitve sprejete jeseni leta 2013 in večina ter odločitev je prav tako nepovratnih. Vsekakor pa še vedno ni prepozno, da se ugotovi, ali so bile te odločitve pravilne in kdo je odgovoren za potencialne nepravilnosti. S tega vidika so ta priporočila brezpredmetna. Potrebovali pa bi tisto, kar smo v Združeni levici zahtevali že pred dobrim letom in kar je na našo pobudo sprejela tudi Komisija za nadzor javnih financ: Vlada bi morala pripraviti podlago za sistemsko preiskavo sanacije banke leta 2013. Če kje, potem v tem primeru obstaja utemeljen sum, da so bili ukrepi škodljivi in nesorazmerni in da je nastala velika škoda za javne finance. Ocena stanja v bankah je bila izvedena nestrokovno in pod pritiskom Evropske komisije, ki je gospodarsko krizo v Sloveniji izkoristila za to, da je izsilila privatizacijo podržavljenih bank in državnih podjetij. To kažejo naslednja dejstva, ki so sicer dobro znana, vendar jih Banka Slovenije ignorira.

Prvič, razlika med rezultatom dveh stresnih testov je bila kar 1,5 milijarde evrov oziroma 45 %. V Španiji eno leto prej pri podobnih testih razlike praktično ni bilo. Drugič, vse banke z morebitno izjemo Probanke in Factor banke so bile solventne in so imele po mednarodnih računovodskih standardih pozitiven kapital. Kljub temu je bila pomoč dodeljena na podlagi likvidacijske vrednosti premoženja bank, se pravi, na podlagi ocene, kot da bi bile te banke na robu stečaja. In tretjič, predpostavke, na podlagi katerih je bil določen obseg dokapitalizacije, so bile med najbolj neugodnimi v EU in v jasnem nasprotju s podatki SURS, ki so potrjevali rast BDP v prihajajočih letih. Zaradi vsega navedenega je

bila dokapitalizacija bank večja, kot bi bilo nujno potrebno, temu primeren pa je zdaj javni dolg. Velikokrat slišimo pojasnilo, da je bila zaradi razlastitve malih delničarjev dokapitalizacija manjša, kot če jih ne bi razlastili, vendar zgoraj navedeni podatki kažejo, da so bile potrebe po kapitalu v teh bankah bistveno manjše, kot se prikazuje. Če bi bila dokapitalizacija izvedena na podlagi realnih potreb, razlastitev ne bi bila potrebna, skupni strošek za državljane pa bi bil manjši. K temu je treba dodati, da bo morala Slovenija verjetno plačati odškodnino malim vlagateljem, kar pomeni, da s tem ukrepom ni nihče zares prihranil.

Zaradi vseh teh sumljivih okoliščin in operacij v Združeni levici zahtevamo, da se ustavi privatizacija bank, ker je skrajno škodljiva. To dokazuje prodaja NKBM sklada Apollo za 250 milijonov evrov, čeprav ima banka 26-odstotno kapitalno ustreznost in je samo v času krize prejela več kot milijardo evrov državne pomoči. Minimum, ki ga državljani pričakujemo od Vlade, je, da bi zahtevala podaljšanje roka za privatizacijo, kar je že storila Italija in kar bo storila tudi Portugalska. Italija je v enem primeru že dosegla odlog. Tako na Portugalskem kot v Italiji je bil glavni kupec za odkup podržavljenih bank isti sklad Apollo, kar nazorno kaže na to, da ne gre za kakšnega strateškega lastnika, ampak za finančne mrhovinarje. Apollo bo banko oskubil in jo preprodal z dobičkom, seveda na škodo vseh državljanov in državljanov, ki so to banko napolnili z več kot milijardo evrov javnimi sredstvi, Vlada pa jo je prodala za pičlih 250 milijonov.

Mahinacije takega obsega, kot je bila sanacija slovenskih bank v letih 2013 in 2014, ni mogoče sankcionirati s standardnimi sodnimi postopki in ravno zato smo od Vlade zahtevali, da predloži Zakon o sistemskih preiskavah. Koalicija je v koalicijskem sporazumu to tudi obljubila in Ministrstvo za pravosodje je lani poleti v parlament celo poslalo Zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. Ta zakon je bil 15. julija lani v prvi obravnavi sprejet, tudi z glasovi Združene leve. Potem pa je postopek zastal. Ministrstvo za pravosodje je 4. septembra zaprosilo, da se obravnava začasno ustavi. Od takrat je minilo že več kot 9 mesecev, zato na tem mestu pozivam predstavnike Vlade in koalicije, naj vložijo popravljeni zakon v obravnavo. To je edini način, da ugotovimo, v kolikšni meri so bile oškodovane javne finance in koliko te škode lahko v prihodnjih letih popravimo.

Za konec se moram opredeliti še do tistih točk priporočila, ki jih Odbor za finance ni sprejel. V teh točkah SDS poziva Vlado, da razreši finančnega ministra Mramorja, sekretarja Dragonja in guvernerja Jazbeca. V Združeni levici dobro vemo, da zaradi svoje vloge pri privatizaciji bank in podjetij dr. Mramor ne bi smel opravljati svoje funkcije. Minister Mramor je neposredno odgovoren za kadrovske sestavo upravnega odbora slabe banke, zagovarjal je

tudi privatizacijo Telekoma Slovenije. Zdaj sodeluje v projektu sabotaže drugega tira in privatizacije slovenske infrastrukture. Zaradi njegovega nasprotovanja ta vlada ne bo ukinila dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ampak bo z ukrepi, kot je ukinitve nadomestila za prve tri dni bolniške, zmanjšala javna sredstva za zdravstvo še za dodatnih 300 milijonov evrov, čeprav smo že sedaj pod evropskim povprečjem. Prav tako je minister Mramor velik nasprotnik dviga socialnih prejemkov, hkrati pa neprestano lobira za znižanje dohodnine za zavezance z najvišjimi plačami. Skratka, razlogov za odstavitev finančnega ministra je ogromno, vendar po naši oceni pripojitev Probanke in Factor banke definitivno ni eden izmed njih.

Po naši oceni je pripojitev teh dveh bank k slabi banki smiselna iz vsaj dveh razlogov. Če ne pride do pripojitve, bi morali banki vse preostalo premoženje prodati do konca leta. Na ta način bi iztržili manj, kot če se to obdobje podaljša. Konec koncev smo iz istega razloga podaljšali delovanje slabe banke in iz istega razloga Italijani in Portugalci ne misijo podržavljenih bank prodajati v roku, ki jih je predpisala Evropska komisija. Na ta način se izguba za Republiko Slovenijo ne bo povečala, ampak se bo zmanjšala. Drugi razlog je, da se na ta način poveča verjetnost, da bosta banki poplačali obveznosti do proračuna iz naslova poroštev. Tudi v tem primeru se s pripojitvijo izguba za Slovenijo ne poveča, ampak zmanjša. V vmesnem času bo DUTB zaradi pripojitve dveh bank, od katerih ima ena negativen kapital, morda potrebovala dokapitalizacijo. Vendar se je treba zavedati, da smo državljani lastniki vseh teh poslovnih subjektov in da bomo zapitek na koncu plačali, ne glede na to, ali se banki likvidirata do konca leta ali pa pripojita DUTB. Pripojitev k DUTB pomeni samo, da se podaljša čas za vnovčenje preostalega premoženja in da se izguba v zadnji instanci zmanjša. Seveda vse to velja pod pogojem, da bodo tokrat organi svoje delo opravili dobro. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovane kolegice in kolegi! V Državnem zboru se moramo poslanci Nove Slovenije velikokrat ponavljati in tudi tokrat je temu tako, ko govorimo o posledicah bančne luknje za žepe slovenskih davkoplačevalcev. Več kot 5 milijard evrov smo že porabili za njihovo krpanje, odziv Vlade na bančno problematiko pa je kljub temu omejen izključno na implementacijo ukrepov, ki jih od nas zahteva Evropska unija. Pozivi Nove Slovenije in nekaterih drugih opozicijskih strank k učinkovitemu ukrepanju so, žal, preslišani ali pa celo utišani, bančna luknja pa se ob vsem tem

očitno spet pogloblja. Novica o tem je prišla v javnost sicer preko spletnega portala Siol.net v drugi polovici letošnjega aprila, ampak iz dokumentacije dokumentov, ki jih navajajo, pa je razvidno, da bo DUTB zaradi pripojitve Factor banke in Probanke ustvarila dodatno izgubo v višini do 50 milijard oziroma do 50 milijonov evrov, ki jo bomo seveda krili davkoplačevalci iz proračuna. Vsakemu slovenskemu državljanu od tistih, ki so v vrtcu, in do tistih v domovih za ostarele bo torej treba iz denarnice potegniti 25 evrov za krpanje popolnoma neodgovornih odločitev, zaradi katerih bi najbrž v preteklosti teh odločitev moral biti kdo tudi obsojen. Ampak žal, zgodilo se ni nič, le prazne besede pred nastopom vladne koalicije o reševanju te problematike po islandskem vzoru. Zaskrbljujoča so tudi opozorila o tveganjih v prihodnosti, ki naj bi jih v razkritem dokumentu podala DUTB. Kot pravna naslednica obeh bank je DUTB prevzela tudi za 369 milijonov evrov obveznosti do države, ki pa jih, kot kaže, ne bo mogla poravnati v roku. Ker od januarja letos država ne jamči več za novonastale obveznosti DUTB, obstaja tudi tveganje, da novih upnikov zaradi pripojitve obeh bank brez dokapitalizacije ne bo mogoče niti poplačati. Obstajajo tudi utemeljeni dvomi o povečevanju stroškov delovanja DUTB, saj je iz obeh pripojenih bank tja prišlo krepko čez sto novih zaposlenih. Probanki naj bi tudi grozila še izguba štirih tožb z vrednostjo, višjo od 1 milijona evrov. To tveganje smo preko DUTB tudi prevzeli davkoplačevalci.

V omenjenem dokumentu je tudi zapisano, da obstaja nevarnost, da bo na DUTB padlo breme morebitnega poplačila izbrisa imetnikov obveznic Probanke in Factor banke v višini kar 64 milijonov evrov. Vlada pa se je kljub tako velikim tveganjem odločila za postopek poenostavljene pripojitve, ki ne zahteva razkritja številnih dokumentov, med drugim tudi poročila o reviziji same pripojitve – nerazumna poteza! Poteza Vlade je torej popolnoma netransparentna, hkrati tudi neodgovorna. Daje namreč dejansko utemeljen sum, da je bilo treba pri pripojitvi Factor in Probanke nekaj prikriti; tak občutek nam ta postopek daje.

Prav zato v Novi Sloveniji menimo, da bi Vlada nekaj odgovornosti upravičila, če bi Državnemu zboru takoj posredovala poročilo DUTB o pripojitvi bank ter otvoritveni bilanci stanja Probanke in Factor banke na dan 1. januar 2016. Če tega ne bo storila, bo le še povečala nezaupanje državljanov v odločitve, ki jih je sprejela v tej zadevi. Krščanski demokrati ob tej priložnosti še enkrat opominjamo, da se vtikanje države v gospodarski in finančni sektor vedno konča s praznjenjem davkoplačevalskih denarnic, obeti torej niso nič kaj dobri. Prav zato bomo v Novi Sloveniji predlog priporočila v zvezi s problematiko poenostavljene pripojitve Probanke in Factor banke k DUTB, zaradi česar naj bi nastajala potreba po njeni dokapitalizaciji, podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Sanacija bank je tema, ki tako politiko kot državljanke zaposluje vse od leta 2011, če pogledamo malo nazaj in malo bolje, pravzaprav vse od leta 2006, saj je takrat začela v največji meri nastajati bančna luknja, ki smo jo morali sanirati davkoplačevalci. V letih od 2006 do 2008 je bančna luknja nastajala, potem bi se od leta 2009 do 2011 morali – pa se nismo – ukvarjati s sanacijo te bančne luknje oziroma kot država reagirati. Leta 2012 smo dobili zakonodajni, se pravi, pravni okvir za sanacijo, in v letih 2013 in 2014 sanacijo tudi končno izpeljali. Danes smo leta 2016 in še vedno, očitno, glede na temo, ki je pred nami, rešujemo bančne probleme. Deset let se torej država tako ali drugače zelo aktivno ukvarja z bankami.

Danes bomo ponovno več ur govorili o sanaciji dveh slovenskih bank, Factor in Probanke, pravzaprav ne o sanaciji teh dveh bank, pač pa o likvidaciji teh dveh bank. Izredni ukrep s strani Banke Slovenije, nadzorovana likvidacija, je bil izrečen septembra 2013. Odobrena so bila poročila v višini do 540 milijonov evrov za Probanko in do 490 milijonov evrov za Factor banko. V enaki višini je poročilo odobrila tudi Evropska komisija v svoji odločbi, s katero je začasno odobrila državno pomoč in dala na razpolago dva meseca, da se pripravi program prestrukturiranja oziroma nadzorovanega prenehanja teh dveh bank. Factor banka in Probanka naj bi prenehali v postopku nadzorovane likvidacije s ciljem poplačila vseh navadnih upnikov. Banka Slovenije je v obeh bankah imenovala izredno upravo in zagotovila likvidnostno podporo na osnovi zavarovanja s premoženjem. Predvideno trajanje likvidnostne podpore je eno leto, vendar je končni rok odvisen od načrta nadzorovane likvidacije, ki ga pripravi izredna uprava. Nadzorovana likvidacija bank bi morala potekati po zelo določenem postopku. Na podlagi izvedenih obremenilnih testov ter na predlog Banke Slovenije je bil izveden tudi ukrep dokapitalizacije Factor banke v višini 269 milijonov evrov in Probanke v višini 176 milijonov evrov. Evropska komisija je decembra 2013 v odločbah o dovoljeni državni pomoči sicer dovolila za Factor banko dokapitalizacijo v višini 285 ter likvidnostno pomoč do 400 milijonov evrov, za Probanko pa je bila dokapitalizacija s strani Evropske komisije odobrena v višini 236 milijonov evrov ter likvidnostna pomoč do 325 milijonov evrov. V maju leta 2014 je bilo treba to likvidnostno pomoč v skrajni sili, se pravi posojilo, vrniti Evropski centralni banki. Ker banki nista bili v stanju vrniti teh dveh posojil, je Banka Slovenije 19. 6. 2014 na podlagi pogodbe o poročtvu pozvala Ministrstvo za finance, da

unovči poroštvo za obe banki, za Factor v višini 186,9 milijona evrov in za Probanko v višini 241 milijonov evrov.

V postopku nadaljnje odprodaje in krčenja bilančnih vsot obeh bank je Vlada izdelala bolj podrobne ocene glede najbolj optimalnih možnosti z vidika javnofinančnih obremenitev za zaključek postopka nadzorovanega prenehanja obeh bank. Ocenjenih je bilo več možnih načinov in več možnih scenarijev prenehanja. Prvi, da bi se odzvela samo bančna licenca in da bi te banke poslovale naprej; ne kot banke, ampak normalne gospodarske družbe oziroma da bi bil nad njimi uveden stečajni postopek. Druga varianta, da se zagotovi v polnem obsegu dokapitalizacija, kot je bila odobrena s strani Evropske komisije, ker celoten znesek odobrene državne pomoči še ni bil izkoriščen. In tretja varianta, pripojitev teh dveh bank Družbi za upravljanje terjatev bank oziroma tako imenovani slabi banki. Izvedba postopka pripojitve Factor banke in Probanke naj bi predstavljala najbolj ugodno varianto z vidika celotnega bremena za državo. Vlada se je za to že septembra 2015 odločila, da podpre aktivnosti Banke Slovenije v smeri izvedbe postopka poenostavljene pripojitve obeh bank k Družbi za upravljanje terjatev in se na tak način dokončajo postopki nadzorovanega prenehanja.

15. januarja 2016 je Vlada kot skupščina DUTB soglašala, da se izvede postopek pripojitve po metodi poenostavljene pripojitve. To pomeni, da naj ne bi bilo treba sestavi vmesne bilance stanja prevzemne družbe v postopku pripojitve obeh bank in tako tudi ne v prevzemni družbi DUTB. Banka Slovenije je sicer menila, da bi bila izdelava revizije ob pripojitvi stvar higiene. Pravzaprav je pot, za katero se je odločila Vlada, očitno glede na vse obrazložitve, pravilna in za državo in državljanke najcenejša, se nam pa ob tem postavlja eno samo vprašanje; zakaj Vlada ni želela dati na mizo tako imenovane vmesne bilance stanja. Če bi bilo to narejeno, bi bilo vse jasno in razkrito, tako pa ostaja sum, da Vlada želi nekaj prikriti. Zakaj, mi ne vemo. Mogoče to veste kolegice in kolegi v koaliciji.

Še eno stvar bi želela izpostaviti. Tudi če je pripojitev obeh bank k slabi banki najcenejša in najbolj ugodna za državo, je pa neodgovorno od Vlade, da nas, poslance, in javnost ni seznanila s potrebnimi dodatnimi sredstvi ob tej pripojitvi, pa naj gre za en milijon, 40 ali 50. Neodgovorno je, da tega podatka niste dali na mizo, ko ste nas prišli seznaniti, da se bo pripojitev zgodila. Zakaj ste to takrat zamolčali, veste samo vi. V naši poslanski skupini bomo sklep, ki je ostal edini pred nami, podprli, kar pa pravzaprav niti ni tako pomembno, ker je gradivo, ki je skladno s tem sklepom, zahtevano, tako rekoč ga že imamo na mizi oziroma je že v Državnem zboru. Bolj pomembno bi se mi zdelo danes slišati natančen ali pa vsaj dokaj natančen znesek, koliko bo državo ta akcija pripojitve dveh bank k slabi banki stala. Upam in želim, da ta odgovor danes dobimo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Vlada je na redni seji 17. februarja 2016 kot skupščina Factor banke in Probanke sprejela sklepe o poenostavljeni pripojitvi obeh bank k Družbi za upravljanje terjatev bank. Svojo odločitev je sprejela na podlagi vseh potrebnih informacij in predhodnih odločitev v tej zvezi, saj se je izkazalo, da je tovrstni pristop z vidika celotnega kapitalskega bremena za državo in javnofinančnega vpliva najbolj ustrezen. Obe banki sta bili od 6. septembra 2013 na predlog Banke Slovenije v postopku nadzorovanega prenehanja. Banki sta v skladu z načrtom likvidacije pospešeno odprodajali večino svojega premoženja in zmanjševali svoje obveznosti, pri čemer so njuno premoženje na koncu pretežno sestavljala nedonosna posojila, slabše likvidne delnice in deleži ter nepremičninski portfelj, katerega unovčevanje je vezano na dolgotrajne izvršilne in insolventne postopke. Glede na odločbo Evropske komisije o dovolitvi državne pomoči bi nadzorovano prenehanje moralo biti zaključeno najpozneje do 31. decembra 2016, zato bi morali banki začeti še bolj pospešeno prodajati oziroma unovčevati svoje preostalo premoženje, kar bi lahko pomenilo, da bi bile dosežene cene precej nižje, kot bi jih bilo mogoče doseči v daljšem časovnem obdobju.

Predčasno dokončanje postopka nadzorovanega prenehanja bank na način njune pripojitve k DUTB je zato v funkciji doseganja čim večje cene za preostalo premoženje bank in s tem poplačila vseh njihovih upnikov v največji možni meri. Izvedena je bila dokapitalizacija Factor banke v višini 269 milijonov evrov ter Probanke v višini 176 milijonov evrov, pri čemer pa je treba poudariti, da je Evropska komisija odobrila višje zneske dokapitalizacije. Za Factor banko 285 milijonov evrov, za Probanko pa 236 milijonov evrov, kar pomeni, da državna pomoč ni bila v celoti izkoriščena – za Probanko v višini 60 milijonov evrov, za Factor banko pa v višini 16 milijonov evrov. Dodatno je bilo odobreno tudi državno poroštvo za obveznosti Factor banke ter Probanke do Banke Slovenije iz naslova črpanja neposrednega posojila v skrajni sili – za Factor banko poroštvo v višini do 540 milijonov evrov ter za Probanko v višini do 490 milijonov evrov. Banka Slovenije je 19. junija 2014 na podlagi pogodbe o poroštvu pozvala Ministrstvo za finance, da izplača poroštvo za Factor banko v višini skoraj 187 milijonov evrov in za Probanko v višini dobrih 241 milijonov evrov, ker banki posojila nista vrnila. Po unovčenju poroštva je iz tega naslova nastala terjatev Republike Slovenije do obeh bank, pripojitev obeh bank k DUTB pa odpravlja tveganje, da takšna likvidnostna pomoč, ki je

bila namenjena bankama Republiki Sloveniji, ne bi bila povrnjena, v primeru stečaja bank pa bi takšna tveganja vsekakor obstajala.

Po izvedeni pripojitvi se Republiki Sloveniji dolg iz naslova unovčenega poročstva. DUTB je tako prav pred kratkim odplačala 150 milijonov evrov obveznosti do Ministrstva za finance, ki jih je prevzela s pripojitvijo Probanke in Factor banke. Smotrnost načina in transparentnost izvedbe postopka pripojitve izhaja iz naslednjih dveh bistvenih dejstev. Pripojitev je temeljila na zadnjih revidiranih računovodskih izkazih, saj sta obe banki v skladu z 68. členom Zakona o gospodarskih družbah pripravili revidirano zaključno poročilo po stanju na dan obračuna združitve, to je na dan 1. januar 2016, in revidirano letno poročilo za leto 2015. Vse te dokumente skupaj s poročiloma nadzornih svetov obeh bank o nameravani pripojitvi k DUTB smo 9. maja 2016 že prejeli v varovani predal v sistemu Udis. Poudariti je še treba, da Zakon o gospodarskih družbah tudi v primeru pripojitve, ki ni izvedena na poenostavljen način, ne zahteva priprave drugih revidiranih bilanc. Prav tako ni treba pripraviti vmesne bilance. Vmesna bilanca ni bila obvezna, ker ni bil izpolnjen pogoj iz 4. točke drugega odstavka 586. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa, da je treba vmesno bilanco pripraviti le, če se zadnje letno poročilo posameznih družb, ki so udeležene pri pripojitvi, nanaša na poslovno leto, ki se je končalo več kot šest mesecev pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi. Navedeni pogoj glede pripojitve Factor banke in Probanke pa ni bil izpolnjen, kar pomeni, da vmesna bilanca ni potrebna.

Naslednje bistveno dejstvo, iz katerega izhaja smotrnost načina in transparentnost izvedbe postopka pripojitve, izhaja iz ocene Banke Slovenije o pripojitvi, ki jo je pripravila kot nadzorni svet Probanke in Factor banke. Zapisala je: "Na osnovi pregleda vseh relevantnih listin, vključno z revidiranim letnim poročilom za leto 2015 in revidiranim medletnim poročilom prevzete družbe na dan 1. 1. 2016, po pridobitvi vseh potrebnih informacij in podatkov, ki vplivajo na pripojitev, ter analizi razlogov in posledic pripojitve Svet Banke Slovenije pri izvajanju pristojnosti nadzornega sveta Factor banke in Probanke ocenjuje, da je predmetna pripojitev ekonomsko smotna za Republiko Slovenijo kot edinega lastnika obeh družb, saj se s pripojitvijo zagotavlja racionalizacija poslovanja, predvsem pa pripojitev pomeni daljši čas vnovčevanja premoženja prevzete družbe in s tem višji iztržek in manjšo verjetnost za dodatno kapitalsko breme za edinega lastnika. Svet Banke Slovenije tako ocenjuje, da je predlagana pripojitev pravno in ekonomsko utemeljena ter ugotavlja, da dosedanja postopki pripojitve potekajo skladno z določili zakona o gospodarskih družbah." Konec citata.

Upravni odbor DUTB je v poročilu o pripojitvi v mesecu februarju, ki smo ga 3. junija 2016 prav tako že prejeli v varovani predal v sistemu Udis,

opozoril, da bi lahko pozval lastnika, da preneseni kapitalski primanjkljaj obeh bank Republika Slovenija nadomesti. To pa je vezano na metodologijo vrednotenje prenesenega portfelja iz obeh bank na DUTB, ki se pri DUTB nekoliko razlikuje od metodologije, ki sta jo uporabljali obe banki. Bilanci obeh bank sta bili sicer revidirani s strani pooblaščenih revizorjev, DUTB pa v svojih modelih vrednotenja postavk uporablja drugačen tehten strošek kapitala, kot sta ga uporabljali obe banki v postopku nadzorovanega prenehanja. Stališče glede morebitne dokapitalizacije DUTB iz naslova primanjkljaja zaradi pripojitve bo tako mogoče zavzeti takrat, ko bo DUTB končala vrednotenje prenesenih postavk Probanke in Factor banke in bo podal mnenje revizor, ki revidira finančne izkaze DUTB.

Iz vsega navedenega izhaja, da so bile odločitve glede namenitve likvidnostne pomoči ter dokapitalizacije bankama sprejete v prejšnjih mandatih, sedanja vlada pa je želela s pripojitvijo v čim večji možni meri zmanjšati bremena za javne finance. To je storila na smotrni in transparenten način.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo drugo priporočilo podprli. Kot pa že rečeno, glede tega ni pravzaprav nobene potrebe, ker so dokumenti že bili posredovani. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani državni sekretar, kolegi in kolegice!

S Probanko in Factor banko se v Državnem zboru ukvarjamo že zelo dolgo, približno od leta 2013 naprej, vendar ne bi šel zdaj v kronologijo celotne problematike, ampak bi v bistvu začel tam, kjer smo danes končali, pravzaprav kjer je konec tega ali pa stališča ene od strank, ki pravi, da je vse skupaj transparentno, da je bilo vse skupaj narejeno v dobri veri dobrega gospodarja; skratka, da poteka vse, tako kot je treba, kar se dokazuje tudi s stališči Banke Slovenije, stališči vlade in tako naprej; skratka, da poenostavljena pripojitev ni nobena težava. Vendar, gospe in gospodje, če tako pravimo, potem zanikamo sami sebe in potem dejansko zanikamo vlogo Državnega zbora. Namreč, 5. februarja 2016 je Komisija za nadzor javnih financ Državnega zbora sprejela sklep, s katerim je zahtevala od Vlade Republike Slovenije, da morebitni postopek pripojitve Factor banke in Probanke, d. d., izveden na transparenten način, pri čemer naj upošteva določbe 582., 583. člena Zakona o gospodarskih družbah ter sestavi vse potrebne bilance. Kar seveda pomeni, če zdaj prisegamo, kako je bilo vse transparentno in tako narejeno, moramo seveda tudi povedati, da nekaj ni bilo

narejeno v skladu s tem, kar je sprejel ta državni zbor oziroma njegova komisija. Vlada kot izvršilni organ dejansko tega ni naredila in zaradi tega ni vmesnega poročila in ni vmesnih bilanc niti na strani Factor banke niti na strani Probanke in na drugi strani ni vmesnih bilanc tudi pri Družbi za upravljanje terjatev bank. Vse skupaj potem postavlja dvom v to in seveda s stališčem, da je vse v redu, da je vse transparentno, da smo vse naredili, nekako sami sebe postavljamo v položaj, kot da nimamo nobene vloge. To je verjetno danes najbolj ali zelo zelo zaskrbljujoče, poleg tega da se s to poenostavljeno pripojitvijo plača še dodatnih 50 milijonov evrov davkoplačevalskega denarja Družbi za upravljanje terjatev bank. Iz tega naslova!

Tukaj seveda ne smemo zanemarjati tega dejstva, da Družba za upravljanje terjatev bank vrača denar Ministrstvu za finance, vrača denar bankam in tako naprej. Vendar, če govorimo izključno iz tega naslova, iz poenostavljenega postopka pripojitve, potem je tukaj treba plačati še dodatnih 50 milijonov davkoplačevalskega denarja. Davkoplačevalci bodo slej ali prej to dejansko tudi plačali. Tudi izgovor na to, da je bila Sloveniji omogočena večja državna pomoč s strani Evropske komisije, ni nek dober izgovor. Takrat je pač tista vlada, vlada Alenke Bratušek, in minister Čufar takrat niso izkoristili vse državne pomoči, kar ne pomeni seveda to, da imajo zdaj na zalogo in da je ta državna pomoč brezplačna in da zaradi tega ne bo treba nečesa plačati. Morda z zamikom zdaj, ampak to ne pomeni, da je zdaj vse skupaj v redu. Tukaj se postavlja dejansko vprašanje dvoma in postavljajo se vprašanja tudi ekonomska, pa ne samo ekonomska in finančna, ampak tudi moralna in etična. Namreč, spomnimo se, da je država, s tem davkoplačevalci, dejansko dokapitalizirala dve zasebni banki, ki sta bili v tako slabem položaju, da bi morali v stečaj. Takrat, leta 2003 je bilo mnenje, da je treba poslati manjši banki, zasebni banki v stečaj in da zaradi tega ne bi prišlo do kakršnihkoli sistemskih težav na področju financ ali da bi prišlo do bistveno manjšega zaupanja v slovenski finančni oziroma bančni sistem. Takrat se je pač tista vlada in seveda poslanci in poslanke – brez poslancev in poslank Slovenske demokratske stranke – odločila, da je treba obe banki dokapitalizirati s približno 467, pardon 472 milijoni evrov in približno pol milijarde davkoplačevalskega denarja je šlo v zasebni banki.

To seveda ne pomeni, da ni bilo drugih rešitev, in to seveda tudi ne pomeni, da druge rešitve ne bi bile boljše, predvsem boljše za davkoplačevalce. Danes o tem, da je bilo takrat to najboljša rešitev, je težko govoriti, ker ne poznamo, kaj bi se zgodilo, če bi bila uporabljena druga rešitev, če bi šle banke v stečaj. Teh scenarijev ne poznamo in zaradi tega govoriti, da je bila to najboljša rešitev, je za moje pojme pretirano in, bom rekel, tudi zelo

enostransko in, če želite, tudi nestrokovno. Cilj nadzorovane likvidacije obeh bank je bilo, da se poplačajo vsi navadni upniki. Tukaj se postavlja potem vprašanje, ali so že dejansko poplačani. Kot je razvidno iz tega, vsi upniki vsekakor niso poplačani in s tega zornega kota je vprašanje, ali je na ta način dejansko ta cilj dosežen. Namreč, pred tremi leti, leta 2013, je bilo rečeno, da bosta ti dve banki šli v likvidacijo in da iz tega ne bo nič nastalo. In kot je bilo tukaj že rečeno, je seveda tudi vprašanje, ali je pravilna odločitev ta, da sta se ti dve banki prenesli, pripojili na Družbo za upravljanje terjatev bank. Tudi strokovna javnost, če želite, je tukaj na različnih bregovih. Na eni strani poznamo stališče Banke Slovenije, ki je bilo potem preseženo oziroma ni bilo upoštevano – skratka, da se te terjatve obeh bank prenesejo na neko novo družbo, ki bi bila ustanovljena z zasebnim kapitalom. Takšno stališče je imela Banka Slovenije dolgo časa, mislim, da do julija 2015. Tudi o tem stališču je govoril guverner Banke Slovenije, da se te terjatve prenesejo na zasebno družbo, vendar je bila ta ideja dejansko zavrnjena s strani Ministrstva za finance. Nismo dobili nobenih argumentov, zakaj ja in zakaj ne in zakaj je bila zavrnjena; dobili smo argumente, zakaj bi bilo to dobro. Danes vidimo, da bi bilo to dobro zaradi tega, ker verjetno potem ne bi nastala izguba 50 milijonov, ki jo krijejo davkoplačevalci danes. Vendar, verjetno se države ne bi potem lotila tega, da bi tisto zasebno družbo, ki bi lahko bila d. o. o., na katero bi bile prenesene te terjatve, da bi dejansko država potem to zasebno družbo dokapitalizirala. Mislim, to bi bilo nemogoče. Ampak, takrat se je pač nekdo odločil, odločil z neznanimi argumenti ali vsaj brez neke podrobne analize, kako bi se to lahko zgodilo, in tukaj je nastala siva lisa in dvom v to, ali je ta pripojitev Probanke in Factor banke k državnemu podjetju DUTB zares optimalna. Z drugimi besedami; če naredim dve točki – skratka, govorimo o tem, da nimamo optimalnih rešitev, saj Vlada kot skupščina ne more dokazati, da gre za optimalne rešitve, in drugič, imamo netransparentne rešitve zaradi tega, ker Vlada ne upošteva sklepov Državnega zbora oziroma Komisije za nadzor javnih financ, ki je komisija Državnega zbora in skrbi za javne finance. Ker Vlada ne upošteva in enostavno presliči Državni zbor, gremo svojo pot. Pri tem koalicija podpira Vlado in v bistvu ne podpira Državnega zbora, ne podpira odločitev Državnega zbora pri tem. Mislim, da gre tu dejansko za zelo zelo vprašljiva dejanja, ki se dogajajo v Sloveniji.

Zaradi tega smo v Slovenski demokratski stranki tudi predlagali vse te sklepe, predlagali smo tudi druge sklepe, nekatere sem vam prebral, ki so jih sprejeli drugi odbori oziroma komisije. Zaradi tega da smo pri teh zadevah najbolj optimalni, da sprejemamo rešitve, ki bodo najmanj boleče za davkoplačevalce oziroma za denar davkoplačevalcev in da bo država na drugi

strani imela denar za investicije, ne pa nenehno le za sanacijo bank. V zvezi s tem bomo podprli predlog, ki je v določeni meri že realiziran. Žal nam je, da niso bili sprejeti drugi predlogi. Lahko rečem, da kar z ogorčenjem sprejemamo dejstvo, da Vlada enostavno ne sprejema sklepov Državnega zbora, v tem primeru Komisije za nadzor javnih financ, in ne vrši postopkov v smeri, ki je s temi sklepi določena. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav predstavnikom Ministrstva za finance, lep pozdrav kolegi in kolegice!

Spoštovani! V Poslanski skupini Desus bomo predlog priporočila soglasno podprli, saj smo mnenja, da Državni zbor mora biti seznanjen s poročilom DUTB o pripojitvi Probanke in Factor banke. Preko medijev smo bili najprej seznanjeni, da je upravni odbor DUTB februarja Vladi v poročilu sporočil, da bo DUTB zaradi pripojitve obeh bank ustvarila dodatno izgubo v višini 40 do 50 milijonov evrov. Predlagatelj je nato v zahtevi za sklic izredne seje trdil, da Banka Slovenije in Vlada želita skriti višino slabih kreditov oziroma sredstev v obeh bankah. Zahteval je tudi odstavitev finančnega ministra, državnega sekretarja, guvernerja in članov Sveta Banke Slovenije, ki so sodelovali pri odločitvi glede pripojitve.

Na seji matičnega delovnega telesa smo v Poslanski skupini Desus ta priporočila zavrnili, saj se strinjamo z argumentacijo Zakonodajno-pravne službe, ki je na tem mestu ne bi ponavljali. Otvoritveni bilanci sta bili do takrat prav tako že poslani in tako je tudi to že rešeno. Ostaja nam še seznanitev s poročilom DUTB. Torej, kar nas konkretno v Poslanski skupini Desus skrbi, je to, da se bo morda le pokazala nuja za dokapitalizacijo DUTB v višini dodatnih 76 milijonov evrov. V času, ko nam finančni minister zatrjuje, da imamo resne težave poiskati sredstva v proračunu, ko po vseh kotičkih proračuna iščemo in praskamo sredstva za usklajevanje pokojnin, naj bi, meni nič tebi nič, vplačali še 76 milijonov evrov v DUTB. Razumemo besedno zvezo, da je teh 76 milijonov v bistvu še neizkoriščenih od odobrene dokapitalizacije, razumemo tudi argument, da bi bil strošek stečaja nad bankami še grozljivejši. Slišali smo, da gre za različne metodologije vrednotenja posameznih postavk. Dobro, morda bomo lahko tudi razumeli mnenje revizorja, ki bo podal mnenje o finančnih izkazih DUTB. Vsekakor pa bomo v Poslanski skupini Desus težko razumeli izgovor, da denarja za usklajevanja pokojnin ni, istočasno pa naj bi ga z lopato še malo zmetali v slabo banko zaradi nekakšnih različnih metodologij. Pustimo ob

strani slab priokus, ki ga imamo, ko poslušamo nekdanje poslovodstvo obeh bank na preiskovalni komisiji. Očitno gre za prvi primer kolektivne izgube spomina v samostojni Sloveniji. S tem naj se ukvarjajo pristojni organi ali pa, če hočete, institucije.

Kar nas v Poslanski skupini Desus najbolj skrbi, je prav to, da bi zaradi različnih metodologij in izračunov največjo ceno plačali prav socialno najbolj ogroženi državljanke in državljani, ki jim tudi nekaj evrov mesečno predstavlja pomembno razliko. Zato podpiramo predlog, da se Državni zbor seznaní s poročilom DUTB o pripojitvi Probanke in Factor banke. To bi bil pravilen korak v smer ugotavljanja, koliko bo znašal končni račun te pripojitve, za katerega smo – mimogrede – mislili, da je že plačan. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Preden začnemo s splošno razpravo, dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Marku Pogačniku.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Uvodoma bi kot predlagatelj radi poudarili, da na nek način nas veseli vsaj zadeva, da ste se odločili, koalicija, da podprete vsej eno našo priporočilo, ki je bilo dano. To pomeni, da je bil korak, ki je bil narejen s strani Poslanske skupine SDS, pravilen. Po drugi strani pa lahko tudi ocenjujemo, da marsikatero stališče koalicijske poslanske skupine in tudi na Odboru za finance in monetarno politiko, da razlogi za nepodprtje tretjega in četrtega priporočila, da niso vsebinske narave, ampak da ste se oprli na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, kar si po eni strani nedvomno lahko razlagamo tudi to, da na nek način podpirate vsebinski del, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki, in sicer razrešitev ministra za finance, državnega sekretarja na Ministrstvu za finance in odpoklic guvernerja Banke Slovenije in viceguvernerjev, ki so takrat sodelovali pri procesu Factor banke in Probanke.

Spoštovani predsedujoči, še enkrat bi izpostavil pomisleke oziroma zelo zaskrbljujoče je, da danes tukaj ni predstavnikov Banke Slovenije na seji Državnega zbora. Mogoče bo državni sekretar lahko kaj več o tem povedal, kakšni so razlogi, da njih ni. Kajti dejstvo je, da največjo odgovornost pri operaciji nadzorovane likvidacije, seveda, poleg Vlade Republike Slovenije nosi predvsem Banka Slovenije, ki je v tem procesu bila tako poslovodni organ kot nadzorni organ. Pogrešam tudi predstavnike DUTB, kajti tudi DUTB igra pri tem sklicu te izredne seje in priporočil pomembno vlogo. Kajti dejstvo je, da prav predstavniki DUTB so bili tisti, ki so poslali dopis na Ministrstvo za finance, da bo glede na pripojitev tako Factor banke kot Probanke k DUTB potrebna dokapitalizacija.

Spoštovani predsedujoči, mogoče bi tukaj zaključil in pa, da bi, če želi seveda spoštovani državni sekretar gospod Metod Dragonja dati pojasnila, če jih mogoče ima, zakaj ni tukaj predstavnikov DUTB in Banke Slovenije, potem bi se pa še enkrat prijavil k razpravi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Spoštovani predstavnik predlagatelja, strinjam se z vami in delim vaše mnenje. Danes imamo tukaj sicer Vlado, ki v praksi zastopa stališče in le izjeme so v preteklosti dovoljevale tudi druge goste. Ampak če mi dovolite, prehajamo na splošno razpravo, če mag. Dragonja ne želi besede. Želite?

Besedo ima predstavnik Vlade gospod Metod Dragonja, državni sekretar na Ministrstvu za finance.

Izvolite, beseda je vaša.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Na vprašanje, zakaj na seji ni predstavnikov Banke Slovenije, to ni v pristojnosti Vlade oziroma ministrstva, to je vprašanje dela Državnega zbora in organizacije sej Državnega zbora, koga se povabi in ob kakšnih prilikah. Mi vedno smo poudarjali, da v situacijah ali pa ob obravnavi tematike, ki se nanaša na bančni sistem, na problematiko dokapitalizacije bank in sanacije slovenskih bank, je priporočljivo, da sodeluje tudi Banka Slovenije. Banka Slovenije je sicer sodelovala na matičnem delovnem telesu, dala tudi obširna pojasnila, sodelovala je tudi na obravnavi na Komisiji za nadzor javnih financ, tako mislim, da so bila dana pojasnila tudi s strani Banke Slovenije v dosti izčrpnem obsegu.

Kar pa se tiče plenarnih sej, je pa to vprašanje, ki ga je treba nasloviti na Kolegij predsednika Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Predstavnik predlagatelja mag. Marko Pogačnik, beseda je vaša. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Spoštovani državni sekretar, zahvaljujem se vam za ta pojasnila, ki ste jih dali, verjetno so tudi ta pojasnila v pristojnosti, ki jih imate, vendar potem danes pričakujem, da boste pa tudi lahko potem odgovarjali na določen del vprašanj, ki se bodo nanašale na Banko Slovenije in pa Družbi za upravljanje terjatev bank; predvsem pri Družbi za upravljanje terjatev bank glede na to, da je država 100-odstotna lastnica in da deluje Vlada kot skupščina, da boste razpolagali z določenim delom informacije.

Spoštovani državni sekretar v imenu predlagatelja mislim, da je danes ključno vprašanje, ki se mora razrešiti na tej seji; Ali bo treba zaradi pripojitve Factor banke in Probanke

k DUTB slabo banko dokapitalizirati in v kakšni višini? Mislim, da je to danes ključno vprašanje, ki je tukaj odprto in ki ga moramo razrešiti. Tukaj sem prepričan, spoštovani državni sekretar, da nam na to vprašanje tekom današnje seje boste odgovorili. Kajti zaskrbljujoče je, da celo eno izmed stališč koalicijske poslanske skupine Desus govori ne o 40, ne o 50, ampak da ste operirali s številko 76 milijonov evrov. Spoštovani državni sekretar, nekaj številčk kroži po zraku. Mislim, da to ni dobro tako za strokovno kot za splošno javnost in da je treba si tukaj naliti čistega vina in povedati, ali bo potrebna zaradi pripojitve Factor banke in Probanke k DUTB dokapitalizacija s strani davkoplačevalskega denarja in v kakšni višini.

Če naredimo en korak nazaj, in sicer na razpravo, ki je bila na matičnem delovnem telesu, to je na Odboru za finance in monetarno politiko. Mislim, da je bila zelo pestra in na nek način tudi dovolj kvalitetna, kajti izkazalo se je, da verjetno obstaja vrsto dvomov pri tej operaciji, to pomeni, nadzorovana likvidacija Factor banke in Probanke, ki je bila soglasno sprejeta s strani Banke Slovenije in Ministrstva za finance oziroma Vlade Republike Slovenije septembra leta 2013. Takrat je bilo iz uradnih sporočil, ki sta jih javnosti poslala tako Banka Slovenije kot Ministrstvo za finance oziroma Vlada Republike Slovenije, jasno razvidno, da sta se ti dve instituciji odločili za ta korak glede na to, da bi bil stečaj teh dveh bank preveč tvegan, da bi se lahko sprožil domimo efekt, zato se gre v operacijo, da se dve zasebni banki rešuje z davkoplačevalskim denarjem. Osebnost sem mnenja, da je mogoče ta korak bil pravilen, kajti dejstvo je, da je bila septembra 2013 precejšnja nestabilnost na področju bančnega sistema v Sloveniji in bi odločitev za stečaj verjetno pomenila bistveno hujše posledice kot dejansko nadzorovana likvidacija. Prepričan sem, da tisti petek, ko sta pred javnostjo stopila guverner in minister za finance in razglasila nadzorovano likvidacijo, da bi v primeru, če bi bilo takrat rečeno, da se gre v stečaj, verjetno prišlo do kolapsa in sesutja bančnega sistema v Sloveniji naslednji ponedeljek.

Je pa treba pri tem na nekaj stvari opozoriti. Kdo je zdaj odgovoren za rezultat? Dejstvo je, da gre za dve privatni banki, ki smo ju na koncu reševali davkoplačevalci. Kje so razlogi in kdo je tu odgovoren? Ne moremo mimo dejstva, da je tako v sporočilu za javnost kot potem z dodatnimi odgovori bilo rečeno s strani Banke Slovenije in Ministrstva za finance, da ste se za kontrolirano likvidacijo odločili izključno zaradi tega, ker imata obe banki dovolj kapitala za poplačilo vseh upnikov in ne nazadnje likvidacija pomeni tudi poplačilo lastnikov. Mi smo takrat zastavljali določena vprašanja, za katera mislim, da so bila upravičena. Potem pa presenečenje v letu 2016, ko lahko ponovno iz medijev preberemo, da sta se Banka Slovenije in Vlada Republike Slovenije odločili za pripojitev Factor banke in Probanke k DUTB. Ključna vprašanja,

ki se tu zastavljajo, so: Zakaj se likvidacija ni končala po postopkih, ki so bili napovedani septembra 2013? Zakaj sta se Banka Slovenije in Ministrstvo za finance oziroma Vlada Republike Slovenije odločila, da se ti dve družbi pripoji k DUTB? Zakaj ste se odločili tudi za poenostavljeno pripojitev, ki vam jo omogoča ZGD? Ali gre tu za dejstvo, da se verjetno določene zadeve skrivajo pred javnostjo in pred poslanci Državnega zbora?

Še večje presenečenje za nas, predlagatelje, Slovensko demokratsko stranko, je bilo, da se tudi zaposlene Probanke in Factor banke prenese na DUTB. DUTB, ki slovi po visokih plačah, visokih prejemkih, verjetno za večino svojih nalog, ki bi jih morali opravljati v skladu z Zakonom o Družbi za upravljanje terjatev bank, najema zunanje svetovalce. Vemo, da so se tega začeli posluževati že takoj na začetku, več kot 4-milijonske svetovalne pogodbe s podjetji, v katerih so določeni posamezniki imeli celo lastniški delež. Potem smo lahko brali v medijih, kako ima DUTB hišnega svetovalca, nemško svetovalno družbo, ki dejansko izčrpava tista podjetja, za katera je DUTB zadolžena. Zdaj pa še prenos zaposlenih s Factor banke in Probanke na DUTB. To pomeni, v danem trenutku ima Družba za upravljanje terjatev bank več kot 200 zaposlenih. Kje je tu dodana vrednost, kje je tu gospodarnost tega posla?

Iz letnega poročila DUTB lahko vidimo, da so stroški dela za omenjeno družbo v letu 2015 znašali 5,9 milijona evrov, v letu 2016 so pa planirani odhodki za stroške dela v višini 10,8 milijona evrov, približno 5-milijonsko povečanje stroškov dela za to družbo. Spoštovani državni sekretar, pričakujem, da boste vi kot predstavnik lastnika lahko podali konkretne odgovore. Na drugi strani smo pa lahko še poslušali sedaj predstavnika DUTB na matičnem odboru, delovnem telesu, na Odboru za finance in monetarno politiko, ki pa je povedal, da pa sedaj DUTB gre z reorganizacijo, da bodo del zaposlenih odpuščali. To pomeni, da bo DUTB temu posledično morala vsem zaposlenih izplačevati odpravnino, ker je v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih. Ali se je za ta korak, spoštovani državni sekretar, vedelo prej ali ne? Vi ste, ne vem, prejšnji mesec zaposlene prenesli na DUTB s strani Factor banke in Probanke, sedaj pa oni delajo reorganizacijo in bodo morali izplačevati odškodnine. Zanima me: Kakšen strošek odškodnin za izredno odpoved oziroma za odpoved iz poslovnih razlogov s strani DUTB lahko pričakujemo?

Kaj je zmotilo še predlagatelja na samem Odboru za finance in monetarno politiko, da smo lahko prišli do spoznanja, da DUTB uporablja eno metodologijo, Ministrstvo za finance uporablja eno metodologijo, Banka Slovenije uporablja pa tretjo metodologijo. Tukaj sem prepričan, da dokler se te tri institucije ne boste poenotile z enako metodologijo, da bo prišlo do vrsto vprašanj, takšnih ali drugačnih, in da bo nekdo lahko rekel, poglejte, saj to premoženje

ima vrednost 10 enot, Ministrstvo za finance bo reklo pet enot, Banka Slovenije bo rekla sedem enot in ne nazadnje to razliko bomo pa vedno plačali davkoplačevalci. Še večje presenečenje je bilo, da je guverner Banke Slovenije povedal, da metodologije DUTB ne pozna, na kakšen način je DUTB prišla do tega izračuna, nator pa je predstavnik DUTB, gospod Rems, povedal, da je pa njihova metodologija javno objavljena. Mislim, vrsto takšnih vprašanj, odgovorov, ki nas presenečajo in predvsem presenečenju v smislu tukaj odgovornosti dobrega gospodarja. Mimo nekkih dejstev ne moremo iti.

Prepričan sem, da precejšnja odgovornost pri tej operaciji tako Factor banke kot Probanke nosi Banka Slovenije. Zakaj? Zaradi tega, ker Banka Slovenije je bila v tem procesu tako poslovodni organ kot nadzorni organ in da dejansko Banka Slovenije je imela škarje in platno v svojih rokah, na drugi strani pa verjetno še s tukaj neko podporo Ministrstva za finance. Vsaj zame osebno je težko razumeti, da Banka Slovenije ni odreagirala že prej, ne septembra leta 2013, kajti dejstvo je, da tako letno poročilo za Factor banko in za Probanko za leto 2012 je revizor, oba revizorja, ki sta revidirala letni poročili tako Probanke kot Factor banke, napisal v mnenju, da obstaja veliko tveganje, da ti dve družbi ne bosta mogli v prihodnosti delovati kot delujoči podjetji. Mislim, da bi se morali takrat prižgati vsi rdeči alarmi in da bi jih Banka Slovenije kot regulator moral takrat odreagirati na drugačen način.

Mi smo še opozarjali predvsem takrat, da postavitev izredne uprave, ki jo je postavila Banka Slovenije, lahko obstaja velik konflikt interesov. In sicer konflikt interesov predvsem pri imenovanju za člana izredne uprave Probanke gospoda Marka Novaka, ki je bil zaposlen na Banki Slovenije in ki je bil odgovoren predvsem za nadzor te banke. Drugi konflikt interesa, ki smo ga izpostavili, je bilo imenovanje gospoda Matevža Slapničarja za člana izredne uprave Factor banke – zaradi česa? Dejstvo je, da gospod Slapničar je upravljal funkcijo predsednika nadzornega sveta družbe Merkur, d. d., dejstvo je, da gospod Boris Pesjak je bil dolgoletni predsednik uprave Factor banke, njegov sin je bil pa predsednik uprave Merkurja.

Tudi na komisiji, ki preiskuje to bančno luknjo, smo lahko prišli do spoznanja, da velik del posledic za slab rezultat in za veliko bančno luknjo, ki jo je ustvarila Factor banka, nosijo predvsem posli z Merkurjem. Mi smo že takrat na to opozarjali tudi Banko Slovenije. Spoštovani državni sekretar, tu bi pričakovali določena pojasnila: Ali obstaja ta konflikt interesa, imenovanje gospoda Marka Novaka in imenovanje gospoda Matevža Slapničarja za člana izrednih uprav Factor banke in Probanke?

Ne moremo tudi mimo dejstva, in sicer da pri takratnem sporočilu za javnost s strani Vlade Republike Slovenije in Banke Slovenije je bilo zapisano, da se tako Banka Slovenije kot Vlada obligirata, da bodo vsi depoziti teh dveh

bank, ki gresta v nadzorovano likvidacijo, izplačani; izplačani do dospelja in, bi rekel, tudi z ročnostjo in obrestno mero. Dejstvo je, če se spomnimo, malo pred korakom, ki ga je izvedla Banka Slovenija in takratna vlada, da samo lahko po Sloveniji opazovali velike jumbo plakate, kjer je Factor banka oglaševala bistveno višje donose na depozit kot ostale banke, prepričan sem, da takrat vsaj za eno odstotno točko višje kot ostale konkurenčne banke, in da bi že takrat verjetno Banka Slovenija morala odreagirati oziroma opozoriti vlagatelje, da obstaja en del tveganja, zakaj ta banka ponuja nadpovprečno visoke depozitarne donose, ki so približno eno odstotno točko višje kot ostale konkurenčne banke.

Iz nekih poročil, ki smo jih dobili, lahko razberemo, da se je pri Factor banki, to pomeni Banka Slovenije, ki je opravljala poslovodsko kot nadzorno funkcijo in pa Ministrstvo za finance, odločilo za predčasni odpoklic vseh teh depozitov, kljub temu da ste takrat v sami izjavi ob kontrolirani likvidaciji teh dveh bank izjavili, da se bodo vsi depoziti izplačali v skladu z veljavnimi pogodbami. Kje je bil razlog oziroma ali ta informacija drži, da ste depozite na Factor banki enostransko s pogodbo odpoklicali? Ali je vsem tistim, ki so bili deležni te odpovedi, ta banka povrnila dodatno škodo, ki je s tem nastala? Kajti, predčasen odpoklic pomeni, bi rekel, tudi bistveno nižji donos za te depozitarje, ki so sklenili pravnoformalno veljavno pogodbo s Factor banko.

Še ena informacija, ki je zaokrožila v javnosti v zvezi s stroški dela s predsednikom izredne uprave Factor banke, gospoda Šusterja. Nekako so se pojavile informacije, da je imel gospod Šuster sklenjeno s Factor banko tako imenovano pogodbo za eno izmed pravnih oseb in da stroški dela, ki so bili izkazani v bilancah in v poslovnih rezultatih Factor banke, niso prikazali dejanskega stanja. Predstavniki Banke Slovenije na Odboru za finance in monetarno politiko na to vprašanje niso konkretno odgovorili. Če pogledamo v magnetogram, so bili nad tem vprašanjem presenečeni in dali neko obljubo, da bodo zadevo preverili. Spoštovani državni sekretar, zanima me: Ali je imel predsednik uprave Factor banke sklenjeno še kakšno dodatno pogodbo za opravljanje svojih storitev kot član izredne uprave, kot predsednik uprave, z eno izmed pravnih oziroma fizičnih oseb in da dejansko vsi njegovi prihodki, ki jih je bil deležen iz tega delovnega razmerja oziroma pogodbe o delu, niso razvidni iz poslovnih rezultatov?

Zanimivo je bilo tudi, ko se je izpostavilo vprašanje v zvezi z dokumentom tako imenovanim projekt Tivoli, ki ga naj bi naročila DUTB in ta projekt Tivoli naj bi pripravila družba PVC, in sicer po želji in po nalogu DUTB, ki so nekako dobili informacijo, kaj se pripravlja, da se pogleda dejansko portfelja kreditnih naložb in ostalih naložb Factor banke in Probanke in kaj posledično s pripojitvijo teh dveh bank naj bi to

na DUTB dejansko imelo vpliv. Predstavniki DUTB gospod Rems je potrdil to informacijo, da je DUTB naročila izdelavo tega dokumenta tako imenovani projekt Tivoli pri družbi PVC in da je bila DUTB s tem projektom seznanjena v novembru leta 2015 in da naj bi ta projekt oziroma ta dokument izkazoval minus med 11 in 12 milijoni evrov. Guverner Banke Slovenije je v mikrofon na Odboru za finance in monetarno politiko povedal, da s tem dokumentom on ni seznanjen. Spoštovani državni sekretar, zanima me: Ali ste s tem dokumentom bili seznanjeni na Ministrstvu za finance in kdo je s tem dokumentom bil seznanjen in ali je bil na Banki Slovenije kdo drug seznanjen s tem dokumentom? Kajti guverner je v mikrofon povedal, da s tem dokumentom ni seznanjen.

Tiste ključne zadeve tudi z zahtevo sklica te izredne seje in priporočil so bile z moje strani dane, kar nekaj vprašanj je bilo naslovljenih na vas, spoštovani državni sekretar, upam, da boste na ta vprašanja, ki so bila vam zastavljena, tudi odgovorili. Vprašanja se nekako tudi ponavljajo z Odbora za finance in monetarno politiko, na seji katerega ste bili tudi vi prisotni, vendar tako s strani Ministrstva za finance, kot s strani Banke Slovenije, kot s strani DUTB nismo dobili odgovorov ali ti odgovori niso bili v celoti enaki, kot so bila vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Jožefu Horvatu. Za njim naj se pripravi gospa Urška Ban in gospod Janko Veber.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Že druga sanacija slovenskega bančnega sistema v samostojni Sloveniji ima žal veliko negativnih učinkov na praktično vse naše družbene podsisteme. Nima samo finančnih učinkov, nima samo ekonomskih učinkov, lahko rečem, da negativno vpliva tudi na stanje duha državljanov in državljanov te države. Namesto da bi nekako svobodno, z nekim veseljem praznovali četrto stoletje samostojne države, je danes, in to s težavo in težkim srcem ugotavljam, je porušeno zaupanje do države.

Zakaj takšen začetek? Ker živimo v globalni vasi in dejansko lahko pogledamo, kako so nekatere druge države seveda tudi imele probleme z bančnimi luknjami in na kakšen način so reševale ta problem in ob tem ohranile, morda celo povečale zaupanje državljanov do institucije države. Lahko rečem predvsem opozicijske stranke Nova Slovenija, Slovenske demokratske stranke, tudi nepovezani poslanci se trudimo z različnimi dokumenti, z noveliranjem zakonov, da ne bi v prihodnje delali napak, kot smo jih v preteklosti predvsem glede kadrovanja nadzornikov, uprav in tako naprej, ni pa tiste srčnosti, ki bi jo lahko naši državljani zaznali, da

smo vsi skupaj, vseh nas 90, zainteresirani, da pridemo tej nesrečni zgodbi do dna, to pomeni, da dejansko pokažemo na imena in priimke ljudi, ki so zakrivali, ki so navrtali to bančno luknjo. Poslušamo vodstvo Banke Slovenije – in tukaj pozdravljam njihovo odločitev, da so spisali menda že več kot 120 ovadb proti odgovornim ljudem in da te ovadbe menda danes padajo po tekočem traku. Glejte, to je problem. Vikend je pač možnost, ko se poslanci srečujemo s svojimi ljudmi, tako rekoč, in glejte, so problemi, so problemi na podeželju, so problemi v kmetijstvu, ni denarja za regionalni razvoj in tako dalje, ukinjajo se šolski programi, ker ni denarja; za ono in drugo in tretje ni denarja. In seveda, država je pravzaprav, zdaj to vemo, naredila ključno napako, ko je pokrila – z davkoplačevalskim denarjem, kako pa – bančno luknjo in na nek način bankam dala potuho, račun izstavila še našim vnukom in prav te banke, katerim smo bančno luknjo zakrpali z davkoplačevalskim denarjem, po našem mnenju zdaj niso zagrizene, niso motivirane za iskanje krivcev, saj so svoje težave že rešile.

Kot član preiskovalne komisije, ki jo vodi kolega Logar, dejansko sem vedno bolj pesimist, da kot poslanci, kot komisija preko parlamentarne preiskave, ki je ustavni institut, enostavno ne vem, če bomo prišli zadevi do dna, kljub velikim naporom, kljub ogromnim količinam dokumentov – kakšnih tudi ne dobimo –, je pa res, kot je nekoč povedal višji državni tožilec gospod Jože Kozina, da šele tam nekje morda čez 15 let bo tudi pri nas kakšen bančnik v zaporu. Torej, nikoli. Nikoli! In obžalujem, da se nič, ampak res nič ne moremo naučiti od Islandcev pri preiskavi bančne kriminalitete. Medtem ko je Islandija obsodila številne bankirje, danes so številni za zapahi, se Slovenija šele nekako spopada s preiskavami in tu ugotavljam, da je parlamentarna preiskovalna komisija najbolj aktivna. Res je, da določeni morda sodni postopki morajo pač teči v tajnosti, ampak čas bi pa le bil, da bi vendarle ugotovili in obelodanili kakšno ime in kakšen priimek odgovornega bankirja, ki je z neetičnimi, nenemoralnimi, klientelističnimi in ne vem kakšnimi kriminalnimi potezami prispeval k bančni luknji.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Urška Ban, za njo naj se pripravita gospod Janko Veber in mag. Anže Logar.
Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, spoštovani predsedujoči.

Tekom današnje razprave je bilo izpostavljeni že kar nekaj iztočnic, vprašanj, predvsem s strani predlagatelja. Na nekatere bi si v nadaljevanju tudi sama želela odgovore s strani Vlade.

Kar se tiče priporočil, ki jih predlaga Poslanska skupina SDS, smo tudi že v stališču povedali, da

prvo priporočilo je Vlada že izvršila že do seje odbora, ki je potekala 25. maja, je gradivo pod 1. točko priporočila posredovala 9. 5., tudi druga točka priporočila, ki smo jo na odboru sprejeli, je bila že realizirana, 2. 6. smo prejeli tudi poročilo DUTB, d. d., o pripojitvi Probanke in Factor banke. Sicer bom danes tudi to drugo priporočilo potrdila, sprejela, vendar kot sem rekla, obe prvi dve točki priporočil sta bili do danes že realizirani in s temi relevantnimi dokumenti poslanci pred današnjo razpravo tudi razpolagamo.

Kar se tiče 3. in 4. točke priporočil, gre za priporočilo o razrešitvi ministra za finance dr. Dušana Mramorja, državnega sekretarja in guvernerja Banke Slovenije, pa sama menim, da obrazložitev v tem priporočilu ni utemeljena. Kot smo že nekajkrat danes povedali, mislim, da danes na to temo v tem mandatu že opravljamo vsaj šesto razpravo, da je Vlada pojasnjevala sprejete odločitve glede pripojitve obeh bank k DUTB in da so bile te odločitve sprejete na temelju ugotovitev Banke Slovenije glede najbolj smotrnega dokončanja postopka nadzora prenehanja bank in da so bili ti postopki sprejeti na podlagi revidiranih bilanc in upoštevaje vse relevantne zakonske podlage. Pa še enkrat več, tudi danes, sedaj je prilika, da se dobi odgovore na vsa vprašanja, da se vse dileme, povezane s to pripojitvijo, razčistijo. Tako težko rečem, da smo bili v vseh teh razpravah, ki smo jih v Državnem zboru imeli, poslanci zavedeni, da nismo bili na transparenten način seznanjeni s potekom teh postopkov. Konec koncev, kot sem že povedala, smo dobili tudi vse v teh dveh priporočilih zahtevane dokumente na mizo, tako poročilo upravnega odbora, revidirani letni poročili za poslovno leto 2015 za obe banki, revidirani medletni poročili na dan 1. 1. 2016 za obe banki in poročili nadzornega sveta o pregledu nameravane pripojitve k DUTB za obe banki. Toliko, kar se priporočil tiče. Kot sem rekla, drugo priporočilo bomo tudi sprejeli.

Glede same Probanke in Factor banke so bile, kot smo tudi v teh razpravah, ki smo jih v Državnem zboru do sedaj že opravili, videli, možne tri variante; in sicer stečaj, dokončanje postopka nadzorovane likvidacije ter pripojitev k DUTB. Vlada je potrdila varianto pripojitve, saj se je izkazalo, da je tovrstni pristop z vidika celotnega kapitalskega bremena za državo in javnofinančnega vpliva najbolj ustrezen. Prednosti pripojitve so tudi, da pripojitev odpravlja tveganje, da likvidnostna pomoč, ki je bila namenjena bankam v Republiki Sloveniji, ne bo povrnjena in pripojitev omogoča tudi daljši čas za unovčevanje premoženja prevzetih družb ter s tem večji iztržek in manjšo vrednost za dodatno kapitalsko breme za lastnika oziroma za davkoplačevalce. Tudi Banka Slovenije v svoji oceni pripojitve, ki jo je pripravila kot nadzorni svet Probanke in Factor banke, ocenila, da je pripojitev pravno in ekonomsko utemeljena ter da sledi vsem zakonskim določilom po ZGD.

Tudi guverner je že na omenjenih sejah, ki smo jih opravili v Državnem zboru, pojasnjeval, kakšne negativne učinke bi imel stečaj obeh bank tako na likvidnost bančnega sistema in glede na okoliščine v letu 2013 bi verjetno povzročil tudi nekontroliran odhod vlagateljev s celotnega bančnega sistema in posledično povzročil tudi nelikvidnost nekaterih drugih bank. Tako je bila s tega vidika meni osebno ta odločitev o nadzorovani likvidaciji pravilna in septembra 2013 je bila ta odločitev sprejeta, da gresta obe banki v nadzorovano likvidacijo, imenovani sta bili izredni upravi, na sejah smo dobili tudi pojasnila oziroma zaključke guvernerja, da ste bili izredni upravi uspešni, ker so bili poplačani vsi upniki, dodatne dokapitalizacije, odobrene s strani Evropske komisije v dodatni višini 76 milijonov evrov, niso bile izvedene, zaradi predčasnega poplačila obveznosti bodo stroški financiranja nižji, DUTB je prevzel neprodano premoženje bank in kot upravljavec tega premoženja ima več časa za unovčitev premoženja bank in za ugodnejši iztržek le-tega. Kot je dejal tudi guverner, vsi postopki, predvideni za prenehanje bank, so bili izvedeni predčasno in sproženi so bili postopki za zavarovanje interesov bank.

Po oceni Banke Slovenije bo končni strošek prenehanja obeh bank za proračun Republike Slovenije enak višini izvedene dokapitalizacije v decembru 2013, to je 435 milijonov evrov, neizkoriščenih je ostalo 76 milijonov evrov odobrene dokapitalizacije. V primerjavi s stroškom stečaja – ta podatek je bil tudi podan na seji Odbora za finance – bi bili za 300 milijonov evrov višji. Ta ocena pa upošteva zgolj stroške, vezane na vidik obeh bank, ne vpliva pa na celotni bančni sistem. Kot je bilo že povedano, dokapitalizacija za Factor banko je bila izvedena v višini 269 milijonov, Probanke 176 milijonov, Evropska komisija je odobrila 285 za Factor banko in 236 za Probanko. Kot sem rekla, ta državna pomoč ni bila v celoti izkoriščene, je pa sedaj tukaj ključno vprašanje, da po končanem vrednotenju, ko bodo dokončno znani učinki pripojitve, se lahko kot stranski efekt, to nam je bilo tudi že predočeno, izvedene pripojitve pojavi potreba po zagotovitvi dodatnega kapitala za DUTB, kar pa naj ne bi presegalo okvirja preostalega zneska odobrene državne pomoči. In upravni odbor DUTB je v poročilu iz februarja 2016 na to opozoril; opozoril, da bo lahko pozval lastnika, da del prenesenega kapitalskega primanjkljaja iz obeh bank Republika Slovenije tudi nadomesti.

Zakaj je do tega prišlo? Tudi danes smo že slišali in tudi na odboru; gre za različna vrednotenja prenesenega portfelja iz obeh bank na DUTB. Različne metodologije uporabljajo banke, različne metodologije uporablja DUTB in iz tega naslova je možna dodatna potreba po dodatnem kapitalu za DUTB, ampak o tej morebitni dokapitalizaciji DUTB iz naslova primanjkljaja zaradi pripojitve bomo razpravljali takrat, ko bo DUTB dokončal vrednotenje

prenesenih postavk Probanke in Factor banke in ko bo tudi revizor podal mnenje, pač revizor, ki revidira finančne izkaze DUTB. Je pa tudi zame to eno ključno vprašanje, ki bi bilo zelo v redu, če danes ne bi bilo več odprto in bi tudi te odgovore na to dobili. Tukaj pa bo kaj več povedal o tem državni sekretar. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa Urška Ban.

Besedo ima gospod Janko Veber, za njim naj se pripravita mag. Anže Logar in gospa Suzana Lep Šimenko.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Mislím, da marsikdo med nami verjetno deli moj občutek, da je gospodarska in finančna kriza, svetovna gospodarska in finančna kriza, ki je nastala v Sloveniji, zlorabljen pravzaprav za to, da se poskuša poceni razprodati banke, poceni razprodati gospodarstvo, pri tem seveda odpisati tiste kredite, ki so jih zasebniki jemali pri bankah in pri tem seveda omogoči, da vsem tistim, ki svetujejo pri prodaji, pri privatizaciji, zaslužijo bajne zneske. Kako si drugače razlagati dejstvo, da, recimo, se danes pogovarjamo o tem, kakšno problematiko pomeni poenostavljena pripojitev Probanke in Factor banke k slabi banki ob dejstvu, da smo na isti seji – torej svetovna gospodarska kriza je nastala tam nekje leta 2008 oziroma so se znaki začeli kazati že leto 2007, leta 2016, junija 2016, smo na seji Državnega zbora, na tej isti seji šele sprejeli Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Torej 2008 kriza, 2016 šele sprejemamo zakon, kako bomo uzakonili postopek prisilnega prenehanja bank. Vse to mislim, da resnično kaže na to, da se zlorablja ta gospodarska in finančna kriza in tam, kjer ni jasnih pravnih podlag, prihaja tudi do netransparentnih postopkov in tudi do zlorab. Žal račun seveda pade na ljudi.

Tudi pri tej zgodbi, ko se pogovarjamo o poenostavljeni pripojitvi, v kolikor vsaj v trenutku, ko še ni veljavnega zakona, ki natančno opredeljuje postopek prisilnega prenehanja in izbrisa bank oziroma reševanja bank, bi bilo pričakovati, da se poskušamo posluževati predvsem tistih postopkov, ki so čim bolj transparentni, ki jih je mogoče v čim večji smeri predstaviti Državnemu zboru in šele po tem uporabiti kot neki princip za reševanje bank. Tudi ta poenostavitveni postopek, ki je bil očitno uporabljen pri pripojitvi Probanke in Factor banke na slabo banko, pač priča o tem, da temu ni tako.

Sam bi k tem možnim rešitvam, o katerih se danes pogovarjamo, zakaj se sploh pogovarjamo o tem, da se je pripeljalo Factor banko in Probanko do točke izbrisa, vendarle spomnim na tisto dejstvo, da sta obe banki, in Factor banka in Probanka, bili pravzaprav relativno dobri banki v tistem trenutku, dokler ta gospodarska in finančna kriza ni nastopila. Eden

od ukrepov, ki jih je dejansko tudi z nastankom finančne in gospodarske krize takratna vlada leta 2010 uporabila, je bila izdaja obveznic v vrednosti 100 milijonov evrov z državnim poroštvom z namenom, da banka zelo jasno, torej Factor banka, zelo jasno uporabi ta sredstva za kredite slovenskim podjetjem. Takrat, ko je bila gospodarska kriza, so podjetja potrebovala kapital, ker so se tuje banke umaknile iz Slovenije. Ta jasna zaveza po tem, da se izda za 100 milijonov evrov obveznic z namenom, da banka pomaga gospodarstvu, je tista ključna naloga tudi tako vlade kot tudi banke, da pomaga gospodarstvu takrat, ko je takšna situacija, ki je tudi v svetu nastala.

V primeru, če bi se država odločila, da unovči poroštvo, bi na podlagi teh 100 milijonov evrov, kolikor je pač dala poroštvo za izdane obveznice, postala država 100-odstotni lastnik Factor banke; torej sploh ne bi bilo potrebno vložiti v to banko 286 milijonov, ampak s preprosto, bom rekel, transakcijo, če lahko tako poenostavljeno rečem, unovčitev poroštev postaneš 100-odstotni lastnik te banke. Glede na to, da je bil interes tudi po dokapitalizaciji te banke zunanjih, tujih investitorjev ali pa tudi sicer zasebnih investitorjev, bi imeli možnost tudi to banko ohraniti pri življenju. Ker pa se je postopek nadaljeval na način, da je bilo treba doseči tistih 4,8 milijarde evrov umetno izračunane luknje, je bilo treba tudi sprožiti postopek prisilne likvidacije Factor banke in Probanke. Ta je v skupnem znesku praktično ovrednotena na 400 milijonov evrov.

Tega občutka se dejansko tudi ni mogoče znebiti. Izračun luknje v Sloveniji je bil umetno ustvarjen, umetno izračunan na podlagi fiktivnih podatkov, zelo slabih podatkov, ki dejansko potem nikoli tudi niso nastali. Ampak mi še vedno rešujemo bančni sistem, kot da so se tisti slabi podatki dejansko zgodili. Niso se zgodili, ampak še vedno peljemo vse postopke naprej, kot da so se. To je nepojmljivo, nerazumljivo, ko se pogovarjamo o milijardnih zneskih, in ob dejstvu, da pa se je šlo v sanacijo bančnega sistema tudi po sistemu ustanovitve slabe banke, pa vendarle je treba predlagatelje današnje točke spomniti na to, da so bili največji zagovornik ustanovitve slabe banke. Že takrat sem sam jasno opozarjal, da je to ena najslabših rešitev, za katero se odločamo v Sloveniji. Gre za najdražjo rešitev, gre za najmanj pregledno rešitev in gre za rešitev, ki seveda, ker je najmanj pregledna, omogoča največ zlorab. To se nam danes dogaja! Te zlorabe se nam danes dogajajo. Bistveno bolje bi bilo, če bi šli v odpis terjatev, če bi izpeljali in uveljavili garancijsko shemo, s katerimi še poceniš kredite, ki jih lahko dobijo podjetja, in šli v dokapitalizacijo in samo v nekem znesku, ki bi ostal neobvladljiv, bi lahko šli v prenos teh terjatev, recimo, na slabo banko. Ampak ne, odločili smo se drugače in zato se danes sprašujemo, ali bo dovolj 40 milijonov ali 50 milijonov, če obe banki pristaneta oziroma delata znotraj slabe banke do končne likvidacije.

Očitno ne, ker je ta zahtevek že oblikovan in vedno znova nam prihajajo nove in nove zahteve in to ni dobro.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Veber.

Gospod Pogačnik, predstavnik predlagatelja.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Na to razpravo se moram odzvati. In sicer, poglejte, jaz sem prepričan, da sam zakon in ustanovitev institucije Družbe za upravljanje terjatev bank je bil pravilen. In sicer glavni razlog takrat je bil, da se te slabe terjatve prenesejo na zunanjo institucijo in da s slabimi terjatvami zunanja institucija začne upravljati na najboljši način, z namenom, da bo čim več teh sredstev tudi davkoplačevalcem bilo povrnjenih. Dejstvo je tudi, da je bila takratna opozicija, SD, povabljen k oblikovanju tega zakona in sem prepričan, da je bil to korak v času vlade Janeza Janše državotvoren, da smo pri dveh tako pomembnih zakonih, tako Zakonu o Slovenskem državnem holdingu kot zakonu o tako imenovani slabi banki, k pripravi tega zakona povabili tudi opozicijo.

Nedvomno lahko ocenjujem ali pa osebnega mnenja sem, da DUTB še zdaleč od tega, da bi izpolnjevala vsa pričakovanja, katere smo do te institucije imeli. Dejstvo je, da je kar precej odločitev, vsaj zame, ki jih DUTB je izvajala oziroma sedaj izvaja, vprašljivih. Vendar, spoštovani kolega Veber, treba je povedati, da ste bili vi član tiste koalicije, ki je imela škarje in platno v rokah pri prenosu terjatev z bank na DUTB, da ste vi bili takrat v koaliciji, ko se je saniral slovenski bančni sistem z več kot 5 milijardami evrov davkoplačevalskega denarja, da ste bili vi član tiste koalicije, ki je podprla predlog nadzorovane likvidacije Factor banke in Probanke. Tukaj je treba sprejeti tudi ta del odgovornosti ali pa povedati neko svoje mnenje, da se z določenimi odločitvami oziroma z določenimi projekti takrat niste strinjali. Dejstvo je, spoštovani kolega Veber, da prenos terjatev, ki so bile izvršene s strani bank na DUTB, tako NKBM kot NLB, da dejansko končno zeleno luč in jih je morala potrditi, je dala Vlada Republike Slovenije, ki jo je takrat vodila Alenka Bratušek in Socialni demokrati ste bili takrat tudi člani te koalicije.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Anže Logar, za njim naj se pripravita gospa Suzana Lep Šimenko in gospod Franc Breznik.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Kaj si predlagatelj želi s tem predlogom? Predlagatelj si želi transparentnosti. In kaj se zgodi, če te transparentnosti ni, če Vlada trmoglavijo s svojo oceno – to, da se o tej temi pogovarjamo v Državnem zboru, da se

pregovarjamo na več sejah Odbora za finance, in ko Vlada še naprej trmoglavila, to odpiramo tudi na seji Državnega zbora. Ne vem, kaj je treba tej koaliciji še dodatno povedati, da si, ko smo davkoplačevalci plačali 5 milijard evrov za naše banke, davkoplačevalci enostavno zaslužijo popolnoma čiste račune. Dokler bo Vlada trmoglavila z nekim skrivaštvom, z nekimi zakonskimi obvodi, da nam vsem ne predložijo nekih jasnih podatkov, toliko časa bomo pač imeli to razpravo. In zanimivo je, kako koalicijski poslanci danes branijo 400 milijonov za dve privatni banki Foruma 21, češ, to je bilo potrebno, in kako so se zoperstavljali nekemu drugemu predlogu na isti seji – davčne razbremenitve, dohodnine posameznikov, ki bi v približno enakem znesku prinesle ta denar v žepu davkoplačevalcev. Enak znesek enkrat za ljudi, drugič pa za banke, pa popolnoma diametralna reakcija.

Mi smo naše banke preplačali, mislim, da si moramo to priznati. Mislim, da je tu treba dvigniti stopnjo senzibilnosti do neke faze, ko pač ... Glejte, tako se z javnim denarjem ne počne. Tu se moram malce obregnuti ob pesimizem, ki ga je izrekel kolega Horvat glede pregona organiziranega kriminala v bankah. Če bomo govorili, da bankirji oziroma tisti, ki so zagrešili notranjo bančno kriminaliteto, očitno ne bodo odgovarjali, s tem dajemo samo blanko menico organom pregona in sodstvu. Če govorimo, ah, saj se nobenemu ne bo nič zgodilo, tudi nihče ne bo za ovrtnik držal tistih, ki bi morali kaj narediti. Če nihče od sodstva ne pričakuje, da bodo krivce posadili za zapahe, če jih ne bodo, s tem ne bodo nosili nobene odgovornosti. Zato je treba to kulturo na nek način preobrniti. Glejte, če sodstvo v tem pogledu ne bo opravilo svoje dolžnosti, svoje naloge, je vzpostavilo sistem, kjer se bo to perpetuiralo in ponavljajo v nedogled. Ker če tistih, ki so nam zagrešili 5 milijard, ne bodo posadili za zapahe, zakaj bi pa naslednje. V tem pogledu mislim, da je treba to odgovornost organov pregona in sodstva vedno postavljati na prvo mesto in od njih zahtevati, da naredijo to, za kar so plačani.

Kar se tiče pripojitve teh dveh bank k DUTB. Čisto drugače bi bilo, če bi na koncu koncev Vlada, ko je dobila ta predlog s strani Banke Slovenije, na svojo iniciativo pozvala, da se morda Odbor za finance usede in se izmenjajo stališča članov Odbora za finance na neki tajni seji, kjer bi bili poslanci tudi predhodno soočeni z opcijami, ki jih imamo. Bilo bi, vam garantiram, popolnoma drugače, kot če pride Vlada z nekim izvršenim dejstvom, z neko obrazložitvijo netransparentnega postopka in pričakuje, da bomo davkoplačevalci pogoltnili 50 milijonov evrov kar tako, brez kakršnegakoli razburjenja ali pa opozarjanja na to. Sprašujem se, koliko takšnih potez še pričakujete, da bodo davkoplačevalci pogoltnili. Ali smo danes že slišali, koliko od teh 50 milijonov bo dejansko stala ta pripojitev teh dveh bank k DUTB? Ali smo slišali oceno? Ali bomo zopet nekje prebrali,

da je bil ta znesek natančno 50 milijonov ali pa, recimo, celo 76, ker pač toliko imamo tako ali tako še maneverskega prostora. Še vedno nisem slišal odgovora s strani državnega sekretarja, koliko k temu znesku prispeva odločitev Vlade ali pa nekega ministra v tej vladi, da se Savo prenese z DUTB na SDH. Kakšen finančni učinek na DUTB, njeno poslovanje ima ta prenos, za katerega SDH niti denarja nima. Je to 10 milijonov? Je to 20 milijonov? Povejte! Povejte davkoplačevalcem, koliko stane ideja nekega ministra in potem realizacija s strani Vlade, s pritiskom na eno in drugo institucijo. Naprej. Glejte, v grobem: stečaj ali likvidacija. Likvidacija imaš takrat, ko imaš v žepu dovolj denarja, da povrneš vsem, katerim dolguješ. Takrat greš v likvidacijo. Če pa je teh sredstev premalo, greš pa pač v stečaj. Kaj je prava pot za ti dve banki? Ne vemo. Ali je teh sredstev dovolj, ali nam je kdo razložil, da je teh sredstev dovolj? Konec 31. 12. 2016, če bi se odločili za likvidacijo, bi vedeli, če je bilo sredstev več kot obveznosti, bi vedeli, da je bila odločitev za likvidacijo prava, če bi bilo pa teh manj, bi pa vedeli, da je bila napačna, da bi morali v stečaj. Ampak, zdaj ko to priključujete DUTB, pač ne vemo in tudi ne vemo, ali bomo izvedeli. DUTB je obljubila, da bo v juniju objavljen tudi seznam vseh terjatev, ki so ostale na teh dveh bankah in so bile zdaj prenesene na DUTB. Poglejte na spletno stran DUTB, smo 21. junija, teh terjatev še vedno ni na spletni strani DUTB; še vedno ne vemo, kaj je bilo preneseno, še vedno ne vemo, kaj je ostalo tam, po prvem prenosu in za razliko od tistega prvega prenosa je transparentnost spet bistveno manjša kot v primeru, če je vse javno objavljeno. Tako v tem pogledu na Vlado apeliram, da upošteva; toliko smo že plačali za te banke, da verjetno si davkoplačevalci zaslužimo maksimalno preglednost s strani Vlade.

Še naprej. Vemo, da je Ministrstvo za finance dalo poročilo oziroma sredstva v skrajni sili za poplačilo obveznosti, ki sta jih imeli ti dve banki. Prvi obrok za povrnitev teh sredstev poteče 1. avgusta, naslednji datum 15. septembra. Ali DUTB, glede na to, da že danes terja 50 dodatnih milijonov, ima sredstva, da povrne, mislim, da teh 250 ali 300 milijonov sredstev. Če nima, ali je bil podpisan sporazum o reprogramu teh obveznosti. In če je bil, kot vemo, po novi zakonodaji, kot ste jo sprejeli tu na Vladi, pač država ne daje več poročila za DUTB zadolžitve oziroma obveznosti DUTB. Kako ste rešili ta problem? In naprej, ti dve banki sta imeli podrejence, podrejene instrumente. Ali je država oziroma Vlada ali DUTB zagotovila sredstva za morebitno izplačilo teh podrejenih instrumentov v primeru, da Ustavno sodišče odloči, da je bil izbris protiustaven? Zdaj pa pogledjmo samo primer: s tem ko sta se ti dve entiteti priključili DUTB, ta obveznost ostaja naprej. Če bi ju pustili samostojne in bi se konec leta 2016 likvidirali, pač ne bi bilo izvršilnega naslova za poplačilo teh instrumentov – če bo Ustavno

sodišče tako odločilo. In v tem primeru je ta odločitev še bistveno dražja od teh 50 milijonov, kolikor Vlada zdaj omenja – oziroma Vlada niti ne omenja, ta podatek je bil v medijih objavljen s strani neuradnih virov iz DUTB. In v fazi, ko smo za banke dali 50 milijard ne 5 milijard, se opravičujem, 5 milijard, ko Vlada še naprej poskuša minimizirati razpravo o dodatnih stroških, ki jih bo ta sanacija bančnega sistema prinesla za davkoplačevalce, ob tem ko sodnih epilogov ni, popolnoma enostavno, da je na nek način gnev ali jeza ljudi zaradi vsakega dodatnega beliča, ki ga dajemo v sanacijo bančnega sistema, pač upravičen in ga je treba slišati. Če te razprave ne bomo opravili v Državnem zboru in če se bo državni sekretar zopet izgovarjal in poskušal neodgovoriti s svojim odgovorom, bomo pač te razprave nadaljevali. Nekega dne boste morali povedati, koliko je to stalo, in nekega dne, ne vemo, kdaj, bomo lahko črto potegnili, koliko je stala sanacija bančnega sistema. Ampak tisti dan, ko bo to znano, tisti dan morajo biti znani tudi odgovorni za to potčno luknjo. Ker če ne bodo, glejte, težko si potem predstavljam, da se bo koalicija lahko hvalila po medijih, da ve, v katero smer to državo pelje, in da sprejema prave argumente, ker vam ljudje ne bodo verjeli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Naslednja razpravljavka je gospa Suzana Lep Šimenko, za njo naj se pripravita gospod Franc Breznik in gospa Nada Brinovšek.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane prisotne poslanke, poslanci, državni sekretar, predstavnica ministrstva, lepo pozdravljeni!

O problematiki bank, bančnega sistema smo resda že velikokrat razpravljali v Državnem zboru. Ampak glede na število prijavljenih in razpravljajočih poslancev se več kot očitno tu ne zavedate pomena te teme. Ne nazadnje, žal, velikokrat le iz medijev izvemo kakšno informacijo in če gre v tem primeru za 50 milijonov evrov potrebne dodatne dokapitalizacije, dodatnih finančnih sredstev, ki grejo v breme davkoplačevalcev, potem bi morale utripati vse rdeče luči v Državnem zboru in bi moralo veliko več poslancev o tem razpravljati in zahtevati dodatna pojasnila. Ampak očitno so prioritete pač drugje. Osebnostno moram reči, da sem bila presenečena: prvič, nad načinom, in drugič, tudi nad tem, da se je Ministrstvo za finance sploh odločilo za pripojitev Probanke in Factor banke k DUTB. Ob tem, da bi naj ravno zaradi tega bila potrebna še dodatna dokapitalizacija 40 ali 50 milijonov evrov, pa ne vem, sem pa malo zgrožena, glede na to, koliko davkoplačevalskega denarja smo v to sanacijo bančnega sistema že dali.

Slovenska demokratska stranka je reagirala pravilno. Hitro je dala v obravnavo predlog štirih priporočil. Prvo je bilo res v času

do obravnave na matičnem odboru že uresničeno, drugo, ki je bilo podprto s strani koalicijskih strank, je bilo uresničeno nekoliko kasneje. Tretje in četrto, ki pa terjata odgovornost na strani ministrstva in tudi Banke Slovenije, pa z vaše strani nista bili podprti, in danes, očitno, o njiju tudi ne bomo razpravljali.

Ko je prišlo do odločitve glede nadzorovane likvidacije, je bilo tako s strani Ministrstva za finance kot s strani Banke Slovenije zatrjeno, da ste se za postopek likvidacije odločili predvsem iz razloga, ker imata obe banki dovolj denarja, da bosta lahko poplačali vse upnike in da zato ni potrebe po stečaju, kar je seveda pravilno, ker edino v takem primeru je likvidacija sploh mogoča. Razlogi, zakaj je do takšne odločitve prišlo, nekaj teh smo slišali na odboru, ali to pije vodo ali ne, o tem lahko presojamo sami. Vsekakor ne vemo, kaj bi to pomenilo za bančni sistem, če bi ti dve banki šli takrat v stečaj. V nobenem primeru pa se takrat ni govorilo o pripojitvi k DUTB. Kje so torej razlogi, da ste se odločili za tak postopek? Kakorkoli že, državni sekretar je to sicer pojasnjeval, ampak moram reči, da ti razlogi zagotovo ne pijejo vode. Niti ne to, da bi to naj bila najbolj optimalna rešitev, ker kakorkoli, če danes vemo, da bomo s tem proračun Republike Slovenije dodatno obremenili za 40 ali 50 milijonov evrov, pa zdaj vseeno mislim, da še obstaja nek manever glede dovoljene pomoči, na katerega se ne nazadnje tudi izgovarjate, mislim, da je to nesprejemljivo.

Drugo, kar je pri tem pa zelo nenavadno ali pa kaže na to, da so očitno razlogi za takšno odločitev kje drugje, bolj v smislu skrivanja teh slabih kreditov in zato vodenje takšnega netransparentnega postopka. Je pa dejstvo, da so predstavniki DUTB so pred pripojitvijo izvedli tako imenovani finančni skrbni pregled. O izsledkih so obvestili Vlado, Ministrstvo za finance in ravno to je dejansko prišlo v medije. Takrat je bilo rečeno, da bo to najverjetneje tudi pomenil 40 in 50 milijonov evrov dodatne zahteve po dokapitalizaciji, sicer seveda DUTB ne bo kapitalsko ustrezen. To je bilo 14. 2., 17. 2. pa je Vlada sprejela sklep, da se izvede ta poenostavljena pripojitev obeh družb k Družbi za upravljanje, kar seveda kaže na to, da ste to naredili zavestno. In ne vem, državni sekretar je na matičnem Odboru za finance in tudi danes rekel, da je bil ta odločitev sprejeta skrbno in pretehtano. Resnično se sprašujem glede na to, da bo najverjetneje to kar precej bremena šlo na račun davkoplačevalcev, s kakšno osnovo lahko sploh takšno trditev izrečete.

Seveda ni pri tem nepomembno, da je tukaj v osnovi šlo za dve privatni banki, ki sta bili podržavljeni in sanirani s strani davkoplačevalcev. Ni zanemarljivo niti to, da je sam guverner Banke Slovenije rekel, da sta ti dve banki imeli bolj tvegan poslovni model za izpostavljenost v nepremičninskih projektov od

ostalih zasebnih bank, ki so bile isto v preteklosti podobno sanirane.

Danes vemo, da obstaja veliko tveganje in velika možnost, da bo dejansko do te potrebe oziroma dodatne dokapitalizacije prišlo. Več kot očitno, glede na sam netransparenten postopek, je v ozadju kaj več. Verjetno je treba zaščititi posameznike ali pa posamezne slabe kredite na teh dveh bankah. In ne nazadnje na koncu, glede na kadre, ki so na DUTB ta trenutek, ki so bili tudi preneseni s teh dveh bank, bodo na koncu ti, ki so pripomogli k temu, da je do teh slabih kreditov na teh dveh bankah prišlo, zdaj še skrbeli za upravljanje teh slabih kreditov oziroma terjatev, kar je seveda popolnoma nesprejemljivo.

Kolega Nemeč je v stališču SD rekel, da moramo zaupati predstavnikom izvršilne veje oblasti, da pač delajo in se odločajo v imenu vseh nas. Žal jaz se s tem ne morem strinjati, takšnim odločitvam ne moremo in niti ne smemo zaupati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravi naj se gospa Nada Brinovšek, za njo pa mag. Dušan Verbič. Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Rad bi se vrnil k bistvu. Poslanci smo izvedeli 17. aprila 2016 iz, lahko rečemo, spletnih portalov, da je upravni odbor DUTB v februarju 2016 Vladi Republike Slovenije poslal poročilo, da bo DUTB zaradi pripojitve Factor banke in Probanke ustvarila dodatno izgubo v višini med 40 in 50 milijonov evrov, ki bi jo morala torej pokriti ponovno država oziroma Vlada z dokapitalizacijo DUTB. V primeru, da ta vlada dokapitalizacije ne bo izvedla, bo DUTB postala tudi uradno insolventna in bo šla v stečaj. Torej, to smo izvedeli poslanci ne od Vlade, ampak lahko rečemo od spletnih portalov.

Predlagatelji tega priporočila, danes o tem govorimo, smo predvsem zaskrbljeni nad dejstvom, da je bila opravljena otvoritvena bilanca Probanke in tudi Factor banke po stanju na dan 1. januar 2016, ko bi morala Banka Slovenije in Vlada natančno vedeti, kakšno je stanje obeh bank. Torej, tega do takrat ali pa te bilance niso tega zaznali.

Ker največkrat govorimo o dveh privatnih bankah, sem si pripravil tudi nekaj podatkov glede kronologije teh dveh bank, kako so nastajale, kako so bile v javnosti obveščene in kdo je stal vedno za njimi. Ker moja teorija, torej da Slovenija v bistvu ni v krizi, v krizi je tovarišijski kapitalizem, ki je posledica Foruma 21 in posledica cele kompletne zgrešene lastninske zakonodaje, ki je bila v 90. letih narejena. Spomnimo se, gospod Milan Kučan leta 2004, torej nekaj mesecev pred tistim, ko pride prvič, lahko rečem, vsaj malo desnica na

oblast, torej prva vlada Janeza Janše, pokaže pred celo slovensko javnostjo: imamo Forum 21, vse smo polastninili, tovarišijski kapitalizem je naš, nič nam ne morete, vi lahko vladate, mi imamo denar in gospodarstvo in banke. Točno to so hoteli pokazati. Dobro, da so pokazali, da vemo, kdo stoji za njimi.

Spomnimo se, da so člani tudi ključni igralci obeh bankrotiranih bank in z njimi povezanih podjetij: Romana Pajenk, dolgoletna predsednica uprave, lastnica Probanke, Roman Glaser, dolgoletni predsednik nadzornega sveta Probanke in prvi mož Perutnine Ptuj, ki je bil tudi eden glavnih lastnikov Probanke. Potem Tatjana Fink, dolgoletna predsednica uprave Trima, ki je bila Pajenkova nadzornica družbe Probanke, solastnice Trima, Trimo pa pomemben solastnik Probanke. Torej, totalna povezanost Foruma 21, njenih ključnih akterjev.

Naj navedemo naprej, ključni igralec pri drugi bankrotirani banki, torej Factor banki, je prav tako ustanovni član bil Kučanove tovarišije Herman Rigelnik, dolgoletni predsednik uprave ACH in največji posamezni lastnik te družbe. ACH pa je bil 40-odstotni lastnik Factor banke, kar pomeni, da je Rigelnik vseskozi držal roko nad dogajanjem v tej banki. Rigelnik se je pa, kot vemo, že upokojil z mastno odpravnino takrat, 390 tisoč evrov bruto in pri tem več let skupaj s preostalim menedžmentom ACH izčrpaval podjetje skupine ACH. Potem imamo tu gospo Sonjo Gole, ki je bila njegova naslednica, prav tako članica Foruma 21 in tako naprej.

Spomnim se, da je takratni predsednik države leta 2001 ob 10. obletnici naše državnosti udeležil slavnostne akademije ob 10-letnici Probanke in pred avditorijem številnih direktorjev postavil ideje, temelje, nacionalnega interesa. Takrat so Finance poročale, da je Kučan v omenjenem govoru v nebo povzdignil Pajenkovo in se zavzel, da morajo biti slovenske banke sposobne uveljaviti slovenski nacionalni interes. To je bilo tudi opisano, kot gledam tu na Financah, 31. januarja 2001. Še posebej sta se tudi izkazala takratna profesorja Jože Mencinger in Franjo Štibler, ki sta iz trdnjave, lahko rečemo, tega nacionalnega interesa – od koder je tudi njihov kolega, najslabši finančni minister vseh časov, ki smo jih imeli, to je gospod Franc Križanič – seveda, ponovno uveljavlja ali kako sta vzoren primer ti dve banki, kako super delujeta. Ti ljudje še vedno poučujejo na fakultetah, na ekonomski fakulteti, imajo svoj privatni inštitut, kot vemo, ki so ga ukradli nekoč priznanemu ekonomistu Bajtu in tako naprej. Vse to, pogledajte, je stanje, koga sedanja vlada tudi rešuje: rešuje nasedle naložbe in rešuje stanje Foruma 21. To je bistvo tega, o čemer se danes pogovarjamo. In modus operandi bo, če ne pogledamo, kaj se v tem trenutku dogaja, da bomo čez 5 let ponovili to vajo. V roku 5 let bomo ponovili, lahko bomo rekli, sedaj smo pa dokapitalizirali samo še 3 milijarde; super, sedaj pa ni več toliko. Pogledajte, to je ta zgodba. Sedaj

bi bilo vprašanje, če bi tu sedel minister Klemenčič, kako tečejo postopki. Ali so zaplenili vse njihovo premoženje, ali so pogledali, kam so prenesli premoženje, ali na svoje družinske člane, ali v tujino – vsi ti ključni igralci? Nadaljevanje; Probanka je financirala tudi lastniške koncentracije preostalih svojih lastnikov in nacionalnih šampionov, od Trima, Perutnine Ptuj, Avtotehne do Pivovarne Laško. Spomnimo se Bineta Kordeža, prav tako so ga financirali, Merkur in vse ostalo.

Da ne govorim o vseh ostalih dokapitalizacijah, da ne govorim – recimo, v Slovenskih goricah je Probanka stala vedno za hotelom Črni les. Stalno se je prodajal, pa se ni prodal. Prodajalo se je njihovim kolegom. Torej, kaj so delali s to prodajo? Frizirali so finance in zavajali ostale depozitarje teh dveh bank. Depozitarji pa so bile cele vrste malih podjetij in seveda tudi slovenskih občin na teh bankah. In verjamem potem, da ko je prišlo do kaosa, bi ti dobesedno ostali na cedilu. Dobesedno je šlo, lahko rečemo, za zanko; po eni strani so privabljali z za depozite nenormalnimi visokimi obrestnimi merami, izven konkurence, tiste vlagatelje ali depozitarje občin, malih podjetnikov, po drugi strani pa so s tem denarjem svojim članom Foruma 21 omogočali nenormalne nakupe, ali lastniške deleže, ali pa nakupe nepremičnin. To je cela zgodba Probanke in Factor banke. Gre za preplet 20, 50 ljudi Foruma 21, ki so živeli na teh dveh bankah. Torej, če bi uspelo, bi dobički bili njihovi, sedaj, ko so pa izgube, pa so izgube državne. Povejte mi, kateri podjetnik ne bi živel v taki državi? Povejte mi, kje še obstaja na svetu taka država, da bi bilo to omogočeno? Mi smo raj za takšne ljudi, pogledjte! Vsaka čast Forumu 21, ustavili so raj za tako vrsto podjetništva! Gospod Kovač, ki so ga potem odstranili, mislim, da s financ, je rekel, da gre to za nacionalni kapitalizem, nacionalni interes, nacionalni kapitalizem. Lahko ga imenujem kakorkoli.

Tudi danes je zelo malo razprave. Jaz se čudim. Zelo malo razprave, spoštovane kolegice, kolegi! Spet 50 milijonov dodatnih, mi pa se sploh ne pogovarjamo, vse je samoumevno. Pa kje mi živimo, ljudje božji? Kje mi živimo, se sprašujem! Ali bomo čez pet let, ko bodo morda nekateri, pa večina več ne bo poslancev, doma iz fotelja gledali, ko bodo poslanci govorili o novi dokapitalizaciji slovenskih bank. Po drugi strani pa, da ne bom govoril, kje vse ne moremo financirati ljudi, ki pa resnično rabijo pomoč. Pa da ne bi zašel s svojo razpravo, ampak danes je naša naloga, spoštovane kolegice, kolegi, da kot predstavniki ljudstva pregledamo, kaj se dogaja. V drugi fazi pa moramo to točko še razširiti, narediti še eno sejo. Kdo je že odgovarjal, kateri kazenski postopki zoper te ljudi tečejo, kam je poniknil denar, kako je bil prenesen, kako so ti ljudje ključni, ki so v teh zgodbah, kakšno je njihovo premoženje, ali je to premoženje že lahko rečemo, pod plombami, je zavarovano zaradi tega, da bodo vrnili vsaj del tega dolga? To so vprašanja.

Poglejte, učimo se na napakah. Pravijo, osel gre enkrat na led, ampak v Sloveniji, oprostite, gremo trikrat, štirikrat na led in to brez nekih velikih čustev. Tri- do štirikrat. Kolikokrat bomo še banke dokapitalizirali, povejte! Kolikokrat bomo še to naredili? Menim, oprostite, da ravno na teh dveh bankah, to, kar se sedaj dogaja, te netransparentne zadeve, da jih moramo razčistiti. Lahko rečem, da kot eden izmed predlagateljev te seje mislim, da razprava mora teči v tej smeri. Ali menimo – to ni stvar nekih politik, gre za stvar neke resničnosti; gre za stvar nečesa, kar je, lahko rečemo, nenavadno, kar je nenavadno in nekega poslovnega okolja, iz katerega se bodo, po mojem, počasi vsi umaknili, razen tistih, ki si želijo točno take transakcije, s katerimi sta delovali Probanka in Factor Banka. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek, za njo naj se pripravita mag. Dušan Verbič in gospod Uroš Prikl.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo.

Danes se pogovarjamo tukaj o morebitni izgubi DUTB v višini okrog 50 milijonov zaradi pripojitve Probanke in Factor banke. Upam, da se vsi zavedamo tukaj, kakšna višina oziroma o kakšni višini se pogovarjamo. Najmanj o 50 milijonih. Tako kot je rekel prej kolega Horvat v razpravi, če bi ta denar namenili na primer za obrambo, za zdravstvo – vemo, kakšne so čakalne vrste –, ali pa ga bi namenili podeželju – vemo, kakšni učinki pozitivni bi bili. Ampak Vlada se je odločila po svoje, odločila se je za to pripojitev, ni zahtevala nekega vmesnega poročila oziroma vmesne bilance, Vlada je rekla, tako bo in pika, pa čeprav bo to prineslo tudi izgubo DUTB in če bo pač izguba, saj navsezadnje bodo to izgubo pokrili davkoplačevalci, ne bo šla iz žepov tistih, ki so vpleteni oziroma ki o tem odločajo. Kakšna bo cena te pripojitve, še danes ne vemo. Na matičnem odboru je predstavnik DUTB rekel, da samo vrednotenje še ni zaključeno. Predvideno bo zaključeno v roku meseca do dveh mesecev in takrat bodo tudi natančno znani in tudi poknjženi efekti, ki bodo izvirali iz dejanskih ocen. To bi pa seveda utegnilo imeti negativne učinke v omenjeni višini 40 do 50 milijonov evrov in ko bodo dokončno znani učinki, da se na osnovi takrat znanih točnih števil izvede tudi dokapitalizacija. Vemo, kaj to pomeni.

Če to v takšen preprost kmečki jezik prevedem, bi rekla, da če primerjam tukaj nek stanovanjski blok z desetimi lastniškimi stanovanji, ki ta blok potem nek upravljavec upravlja, in dva lastnika teh stanovanj dasta ti dve stanovanji v podnajem. Ampak tisti podnajemniki ne plačujejo obratovalnih stroškov ne najemnine, zato pa potem se ta dva lastnika

odločita in rečeta upravljavcu, češ daj pospravi ti ta dva najemnika ven. Upravljavec bi potem lepo razselil te stanovalce iz teh dveh stanovanjih po ostalih stanovanjih v bloku – tako na primer Factor banka in Probanka, se pravi, zaposleni bodo šli v DUTB –, za tiste stroške, ki so pa nastali z najemnino, in za obratovalne stroške, ki jih ta dva najemjemaleca nista plačevala, bo pa upravljavec rekel, v redu to bomo pa razdelili na vse lastnike teh stanovanj in bodo to plačali. Mislim, da to ne bi šlo. Mislim, da tudi v tem primeru te pripojitve tako ne bi smelo iti.

Moram reči, da me močno skrbi tudi izjava državnega sekretarja Dragonja, kolega Šircelj je zadnjič na seji matičnega odbora opozoril na besede državnega sekretarja Dragonja, mislim, da je bilo to na Komisiji za nadzor javnih financ; takrat je gospod Dragonja rekel, zmotno je, če mislite, da upravljajo to gospodarstvo različni podsistemi oziroma različne elite. Tukaj gre za spopad institucij: in na eni strani je to vlada na drugi strani DUTB in na tretji strani Banka Slovenije. Mislim, da je ta izjava državnega sekretarja zelo zelo zaskrbljujoča.

Opozorila bi tudi na izjavo viceguvernerke na matičnemu Odboru za finance. Takrat je gospa Festić rekla, da so se na Banki Slovenije odločili, se pravi v letu 2012, na podlagi nepopolnih informacij, ki so jih dostavili uslužbenci Banke Slovenije in da niso imeli ustreznih informacij v zvezi s Probanko. Mislim, da je ta izjava zelo zaskrbljujoča in tukaj se mi nekako pojavlja vprašanje, kdo je dal nepopolne podatke in seveda zakaj. Sprašujem se tudi, kje so tukaj finančne institucije, inšpekcija, kje je tukaj policija, kje je tukaj tožilstvo in ne nazadnje, dragi kolegi, kje je tukaj zdrava kmečka pamet. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Naslednji razpravljavec je mag. Dušan Verbič, za njim naj se pripravita gospod Uroš Prikl in gospod Jože Tanko.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državni sekretar, prav lep pozdrav!

Moram priznati, ko sem prebiral to pobudo ali predlog priporočila vloženi s strani Poslanske skupine SDS, so se mi neke zadeve dobesedno utirile v neko, če temu lahko tako rečem, področje, ki ima še vprašanje na vprašanje. In sem vesel, ker je bilo danes tudi s strani predlagatelja že nekajkrat izpostavljeno nekaj vprašanj iz samih razprav, kjerkoli so, ali ste sodelovali, pa je tudi razvidno, da je še kar marsikaj odprtega. Tisto, kar želim samo izpostaviti, je, moram priznati, da je prav in je nujno predvsem to, ko so navedli, da grozi izguba štirih tožb, višjih od milijona evrov. Tisti, ki smo v preteklosti malce s takšnimi zadevami se srečali, bi lahko rekli, da je najbrž še enkrat takšen znesek – pod vprašanjem ali je to res

vse. Zaradi tega se tudi takoj pojavi vprašanje postopka pravne terminologije – likvidacije, da se ne bom dotaknil nadzorovane likvidacije, ampak bom temu v razpravi kasneje tudi še nekaj besed namenil. Tisto, kar je pa mogoče, vsaj kar se mene tiče, pa je zapisano, in sicer samo, če končam tisti stavek, " ... lahko označimo kot norčevanje iz poslancev in Državnega zbora". Mislim, da sem ali smo upravičeni v zvezi s tem zapisom dobiti tudi danes nek odgovor.

Kar se tiče moje razprave – hvaležen sem svojim kolegom, da so mi pustili kar malce več časa, da bom lahko tudi v tej zadevi razpravljal in povedal tisto, kar menim. Dejstvo je, da začnjam svojo razpravo, vezano na problematiko pripojitve Probanke in Factor banke, predvsem z vprašanji, ki so praktično po moji oceni ključ in razlog za današnjo razpravo. In sicer, prvič: Kaj zasleduje predlagatelj te današnje točke, Poslanska skupina SDS s tem predlogom? Drugič: Kateri je glavni razlog ali vzrok, da je sploh prišlo do pripojitve obeh bank k DUTB? Tretjič: Ali je Banka Slovenije kot samostojna in neodvisna institucija odločila in vodila postopek nadzorovane likvidacije neodvisno od povzročiteljev in s tem povezano tudi, ali je ta postopek vodila izključno in zaključila po najvišjih standardih strokovnosti za tovrstne zadeve? Ter tretja zadeva oziroma četrta: Ali je Vlada Republike Slovenije, se pravi vlada Alenke Bratušek, v letu 2013 sledila s svojimi odločitvi interesu državljanov v javnosti? In: Ali sedanja vlada ta hip izvaja aktivnosti, za katere lahko rečemo, da sledi načelu odgovornega lastnika? Tega bi se rad v svoji razpravi malce dotaknil.

Če grem najprej na to, kaj zasleduje predlagatelj, po moji presoji. Poslansko skupino SDS razumem, da je treba politično in v postopku parlamentarne preiskave razkriti javnosti vse tiste postopke, ki gredo izključno v škodo državljanov in davkoplachevalcev. Tukaj nimam nobenih dilem in pričakujem resnično, da se za vsa pretekla dejanja politike, ne glede, katera politična opcija je bila na oblasti, da to velja za vse. Imam ali govorim v povezavi po sedaj že rešeni, če lahko temu tako rečem, 5-milijardni bančni luknji, ki se je izvajala v postopkih 2014, nek delček smo še prisotni danes, vendar imam v mislih tudi potencialno višino, za katero se namiguje, da je najmanj v enaki višini tudi v zraku. Zaradi tega je še kako potrebno, da se v Državnem zboru o tem tudi razpravlja. Vsi, ki spremljamo delo parlamentarne preiskovalne komisije, katero sem pohvalil, in tudi ob tej priloiki pohvalim njihovo intenzivnost in delo, lahko vidimo in slišimo v primeru Probanke in Factor banke, da je bilo njuno poslovanje, zlasti na področju kreditnega in likvidnostnega poslovanja, daleč pod standardom običajne bančne prakse, kaj šele bančnega strokovnjaka, za katere veljajo osebe, ki vodijo in upravljajo, to se pravi predvsem članih uprav. Iz teh zaslišanj – kakšen

zaključek lahko naredim? Ta je naslednji: vsi odgovorni upravljalci obeh bank so v ključnih zadevah pozabljivi. To je bilo že nekajkrat rečeno. Temu sledi preprosta laična ocena. Ali so lastniki bank postavili odgovorne osebe na najodgovornejša mesta v teh dveh bankah brez opravilne sposobnosti? Kaj to pomeni? Da te osebe niso sposobne delovati tako, da samostojno upravljajo svoje osebne, kaj šele družbeno odgovorne aktivnosti. V posameznih primerih se je izkazalo, da to velja tudi za nekatere lastnike teh bank. To je dejstvo.

Nadalje. Banka Slovenija kot samostojna in neodvisna institucija, ki je pristojna za finančno stabilnost in poslovanje bank Republike Slovenije, katero predstavlja in zastopa guverner Banke Slovenije – ni ukrepal, kot mu predpisuje interni akt, katerega je sam podpisal in tudi sam izdal preko odbora, imenovanega Svet Banke Slovenije. To je priznal sam. Da ne bom govoril, da ni upošteval določbe, ki zavezuje Banko Slovenije, vezano na takrat veljavni Zakona o bančništvu 1. Treba je priznati, da je guverner Banke Slovenije tisti, ki je odgovoren za delovanje Banke Slovenije. Pri tem je pa še poudaril, da ni mogel zamenjati osebe, ki je bila ključna v procesih nadzora poslovnih bank.

Tretje. Tisto, kar se srečujemo sedaj v teh postopkih Probanke in Factor banke, pripojitev, nadzorovane likvidacije in podobno. Pri analizi preteklega stanja delovanja obeh poslovnih bank so sodelovale tudi revizijske hiše, ne bom govoril o imenih, vendar tiste revizijske hiše, ki so sodelovale tudi pri vrednotenju terjatev tako Nove Ljubljanske banke kot tudi NKBM, da ne govorim tudi o tistih procesih dokapitalizacije. V zvezi s tem ne pozabimo, da so tako v strokovni kot laični javnosti bili v zvezi z njihovim delovanjem različni odzivi, zato obstaja tudi dvom o njihovi kredibilnosti pri sestavi tovrstnih analiz, ki so bila podlaga za uvedbo sklepa Banke Slovenije o nadzorovani likvidaciji. Dejstvo je, da vsi nosilci odločanja in popravljanja, ki so bili povzročitelji propada, lahko tako rečem, Probanke in Factor banke, imajo nek skupen imenovalec v svojem izgovoru, zakaj je prišlo do tovrstnih odločitev. Prvo; finančna kriza, drugič, mediji in tretjič, izguba spomina. O tem se mi lahko pogovarjamo danes, da so to top menedžerji v bančnem sektorju.

Če se dotaknem drugega – kateri je glavni razlog, vzrok, da je prišlo do pripojitev obeh bank? Tukaj postavim takoj vprašanje, zakaj se Državni zbor, mi, poslanci, ukvarjamo s Probanko in Factor banko, če sta bili ti dve banki do leta 2014 privatni banki. To je bilo tudi že izpostavljeno s strani nekaterih razpravljavcev. Kajti, usoda bank v privatni lasti je usoda lastnikov, če jo podržaviš, je pač to stvar države. Tisto, kar je kruta realnost – ne države, davkoplačevalcev. In to se je tudi zgodilo. Kdo so bili lastniki obeh bank oziroma s kakšnim namenom sta bili ustanovljeni? Nekaj besed je bilo že s strani predhodnega poslanca

omenjeno, pa ne bo poudarjal. Poudarjam iz preprostega razloga to zato, kajti očitno so to osebe, ki so v preteklosti, najverjetneje imajo pa tudi danes nek posreden ali neposreden vpliv na določene odločitve, drugače si ne znam razlagati. Kajti, če temu ne bi bilo tako, potem vlada Alenke Bratušek ne bi podržavila te dve banke. Zakaj ni podržavila v tistem času tudi drugih bank, primerljivih veličini kreditnega portfelja ali pa sploh tržnega deleža, za katere vemo, da so v tistem času odstopale – peščica bank, med drugim državne. Večina poslovnih bank pa je bilo majhnih in ravno tako so se srečevale s krizo.

Tako sem trdno na stališču: da se mi danes sploh pogovarjamo o tem, je razlog predvsem v takratni odločitvi podržavljanja obeh privatnih bank. Kaj smo s tem dobili? S tem smo vstopili v pravico, če temu lahko tako rečem, ki je predvsem izražena v obremenitvi ali dolžnosti delničarja – kar se je kasneje izkazalo, da je potrebno dokapitalizirati – in v utemeljitvi zaradi finančne stabilnosti države. Ampak ne smemo pozabiti, takrat se je to odločilo tudi v zvezi z Abanko in tudi za to banko se je kasneje izkazalo, da je bil račun izstavljen davkoplačevalcem in tudi lastnikom podrejenih obveznic. Odgovor na vprašanje, zakaj podržaviti banke, za katere je predhodno znano, da so v fazi potapljanja ali preprosto propada, kar je omogočalo posameznikom kredite, katerih preprosto niso vračali – menim, da ni samo stvar strokovne, ampak tudi sporne politične odločitve. In tukaj se postavi vprašanje, kako je lahko dolgoletna izkušena finančnica, zaposlena na Ministrstvu za finance, članica nadzornega sveta NKBM, ki je spremljala in nadzirala ravno tovrstne posle, sprejela v okviru svoje vlade odločitev, da država vstopi v potapljujoči banki. Upam, danes spoštovane gospe tukaj ni, ampak da bomo enkrat tudi mi dobili odgovor. Menim, da je takratno početje predsednice Vlade bil zgolj osebni interes, ne pa javni, kar se zdaj pač to izkazuje. Dokaz temu, da lahko tako razpravljam, je, kajti v letu 2014 se je izkazal morda tudi ta tako imenovani osebni interes preko naskoka na prevzem komisarskega mesta.

Študije in analize, vezane na posledice morebitne uvedbe stečaja obeh bank, so opozarjale tudi na pogled skozi prizmo vloženih depozitov in izdanih garancij – ampak spoštovani, kdo pa je dajal depozite in izdajal garancije? Državni zbor ne; to se pravi, visoki državni uradniki. Tukaj se počasi nekako ta zgodbica zaključuje, da vidimo, zakaj pa sploh gre v proces nadzorovane likvidacije. Še vedno je prisotno veliko dvomov, in tisto, kar želimo in tudi sam sem na stališču, se ne spuščamo v presojo odločitev vlade, ampak – transparentnost. Zakaj ne bi osebe, ki so v preteklosti na tak ali drugačen način aktivno sodelovale in s strani države prejemale določene koristi – da se to enkrat počasi konča. Mislim, da po 25 letih bi bilo pa to že skrajni čas.

To se pravi, če država ne bi vstopila v lastništvo potapljaljajočih obeh bank, ne bi bila potrebna njuna dokapitalizacija v višini 445 milijonov evrov in preko ene milijarde garancij. To so podatki, ki so splošno znani. Postavlja se vprašanje, ali je to res vse, kar se je v tovrstnih zadevah dogajalo.

Če grem na naslednje vprašanje, za katerega sem rekel, da to je preprosto moje osebno mnenje, ko o tej zadevi razpravljam, da ne bo dileme, in to osebno mnenje temelji na podlagi splošno znanih dejstev. Dopuščam pa možnost, da o posameznih zadevah ni dostopno ne nam, ne javnosti kakšna informacija, zato lahko nekdo misli, da je to stališče drugačno od uradne politike ali Banke Slovenije. Ampak, ravno zaradi tega, da se ti dvomi odpravijo, je prav, da razpravljamo tudi v Državnem zboru.

Tretji segment j: Ali je Banka Slovenije kot samostojna in neodvisna institucija odločila in vodila postopek nadzorovane likvidacije neodvisno od povzročiteljev in ali je vodila po najvišji stopnji strokovnosti? Že pred dobrim letom sem v Državnem zboru kot tudi vseh matičnih odborih postavil tezo, da odgovornost za 5-milijardo bančno luknjo je na strani članov uprav in nadzornih svetov bank v državni lasti kot tudi Banke Slovenije. Podredno sem si tudi takrat dovolil izjaviti, da zunanji revizorji in svetovalci – pravim, podredno. Žal se počasi ta zadeva ali ta teza tudi uresničuje. To dokazuje tudi zadnje zaslišanje na parlamentarni preiskovalni komisiji nekdanjega guvernerja, vezano na Probanko in Factor banko, ki je priznal, da nadzor nad bankami v tistem času ni bil v obsegu, v katerem bi se moral izvajati. Bil je kritičen do svojega vodenja in do institucije, ki jo je vodil in predstavljal ter izdajal interne ali podzakonske akte. Zato upravičeno sprašujem, ali imajo prav tisti, ki izjavljajo, da so politične razprave o delu Banke Slovenije odkrit napad na samostojno in neodvisno finančno institucijo v Republiki Sloveniji. Ali niso take izjave namenjene zgolj prikrivanju slabega dela in posameznih, morda napačnih odločitev Sveta Banke Slovenije? In je logično vprašanje, kje je potem meja politične razprave in do kje se lahko seže, da se ne posega v strokovnost, samostojnost in neodvisnost; se pravi, avtonomijo Banke Slovenije. Prepričan sem, da bomo tovrstne razprave ponovno odpirali v naslednjih mesecih, ko bo govora o podrejenih obveznicah.

Kljub večkrat postavljenem vprašanju, zakaj imamo nadzorovano likvidacijo v tem konkretnem primeru, moram priznati, da nisem dobil odgovora, kajti s strokovnega vidika termina "nadzorovana" v slovenskem pravnem redu ni: poznamo stečaj, poznamo likvidacijo. In tu se potem pojavi vprašanje, kaj pa je skrito za tem. Srčno upam, da se bo v nadaljevanju ali v prihajajočih obdobjih tudi marsikaj odkrilo, morda tudi preko postopkov, ki jih vodi parlamentarna preiskovalna komisija, res pa je, da smo zato pač tukaj. Zakaj menim, da je morda vseeno

lahko kaj skrito v tej nadzorovani likvidaciji, je pa naslednje. Prav gotovo, da se s strani tistega, ki je izdal sklep, to je Banka Slovenije, javnosti jasno sporoči, da je v primeru Probanke in Factor banke bilo izvedeno vse, kar je skladno z zakonom – nobenega dvoma, to je res! Vendar, ali pa imamo v kakšnem delu pravico dvomiti o sami vsebini, v tem je pa ključ, s katerim vsaj poslanci moramo zadeve odpirati. Kajti Banka Slovenije je s sklepom o nadzorovani likvidaciji sprejela, kot sem rekel, vse potrebne odločitve in sklepe, skladno z veljavno zakonodajo. Dvom pa nastopi v delu, ko je govora o Probanki, ko je določena oseba za likvidacijska opravila oseba, ki je bila odgovorna za kreditne posle v Probanki, in ta ista oseba ali skupina okoli te osebe pa je pokopala Probanko. Tu se potem pojavi vprašanje, ali je to strokovna in neodvisna presoja tistih, ki so pripravili tovrsten sklep.

Za konec pa še ena zadeva – za izdanim sklepom o nadzorovani likvidaciji se morda skriva tudi interes tistih, ki so to povzročili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, mag. Verbič.

Prijavljena imamo še dva razpravljavca v tem rednem delu.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, za njim pa mag. Andrej Šircelj.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani kolegice, spoštovani kolegi, predstavnik Vlade!

Za razliko od kolega Verbiča upam oziroma si želim, da takih in podobnih razprav v Državnem zboru ne bi več načenjali. Pa to še zdaleč ne iz razloga, ker bi želel, da se vsem kršitvam, vsem nepravilnostim, vsem napakam iz preteklosti ne pride do dna, ampak iz preprostega razloga, ker postajajo počasi razprave na to temo neproduktivne in neučinkovite. V tem trenutku bi si seveda zaželel, da vsi tisti, ki so dobili, kot je prej slikovito povedala moja kolegica Kovačičeva, kolektivno amnezijo – mislim, da se je podobno izrazila –, da čim hitreje ozdravijo oziroma da se jim pomaga ozdraviti do te mere, da se bodo spomnili vseh svojih morebitnih nepravilnosti, ki so jih v tej zvezi počenjali. Absolutno sem na stališču, da se Državni zbor seznanil z vsemi postopki, z vsemi aktivnostmi, ki so se v teh famoznih dokapitalizacijah in pripojitvah in tako dalje peljali. In absolutno pozdravljam to, kar je v bistvu že realizirano, da se seznanimo z otvoritvenima bilancama obeh bank, torej Factor banke in Probanke, in predvsem, morda najpomembnejše, tudi s poročilom DUTB, kako so te zadeve potekale v zvezi s to pripojitvijo obeh bank k DUTB.

Lahko je biti za nazaj pameten pa govoriti, ja to je bila napačna odločitev, morali bi drugače. Skorajda prepričan sem, da v primeru, da bi se zgodil takrat spontani scenarij in bi šli v konkurz obe banki, v stečaj, da bi bil finančni

učinek, negativni finančni učinek verjetno večji, kot pa je bila ta dokapitalizacija in grozeče še potencialna dokapitalizacija, o kateri malo več kasneje.

Vem ali pa upam, da so bili vsi postopki, kot smo danes slišali, narejeni transparentno pa ekonomično, itak da legalno pa legitimno, predvsem pa premišljeno in v smislu dobrega gospodarja in da so odločevalci, verjamem in želim verjeti v to, da so odločevalci imeli dobro vero in da so imeli vse relevantne podatke, da so sprejeli takšne odločitve. Zagotovo je večja verjetnost, da se poplačajo vse obveznosti ob tem scenariju, zagotovo ni ustrezen tisti čas presinga, časovne naglice in časovne ihte, da se vse prodaja na hitro, premalo premišljeno, vse do konca letošnjega leta.

Vse lepo in prav. Kaj pa se bo zgodilo, če se bo vendarle izkazalo v naslednjih tednih, mesecih, da pa vendarle obstaja neka odprtina, da ne rečem finančna luknja, da je potrebnih dodatnih 40, 50 milijonov evrov? Ne vem, če je bilo pojasnjeno skozi razpravo, mi v Poslanski skupini Desus smo operirali z zneskom 76 milijonov kot tiste razlike od že uporabljenega denarja za dokapitalizacijo oziroma razliko med odobrenim denarjem za zneskom za dokapitalizacijo in že uporabljenim in prišli do tega, da je "na voljo" pri Probanki še 60 milijonov, pri Factor banki pa 16 milijonov. Seveda si iskreno želim, da do tega ne pride, da do tega ne bo prišlo. Sicer ni dileme, če vragamo, tehtamo na eni strani, ali bomo 20, 30, 40 ali 76 milijonov namenili za pokojnine, namenili za otroške dodatke, namenili za socialno ogrožene z eno besedo in za tiste, ki pomoč dejansko in brez dileme potrebujejo, ali pa, da vržemo še enkrat takšen znesek v brezno brez dna.

Verjamem, da do tega ne bo prišlo, sicer pa so lahko rešitve naslednje. Prepričan sem, da DUTB ima nekaj notranjih rezerv, ima notranje rezerve v smislu reduciranja, drastičnega reduciranja outsourcinga, torej zanašanja na storitve zunaj hiše. Verjamem, da so rešitve v znižanju enormnih, astronomskih plač posloводства, vključno s poslovodečim. Verjamem, da so tukaj rezerve v smislu števila zaposlenih in vedno novega zaposlovanja v to tako famozno slabo banko. Ne verjamem pa, da bodo te nove luknje oziroma da bo do te nove potrebe prišlo, saj – sicer ne poznam metodologije, bi bilo zelo čudno, če bi kateri izmed nas poslancev tukaj v detajle poznal metodologije, na podlagi katerih je bilo ovrednoteno, koliko sredstev je potrebnih – na podlagi tega bo pač lahko zelo kategorična razprava. Tega ne poznam in tudi ne mislim, da se bom kdaj seznanil do potankosti do teh zadev. Verjamem pa, kot povedno, da do tega – do nove dokapitalizacije, do nove potrebe po novih sredstvih – ne bo prišlo, saj verjamem, da so bili postopki transparentni, in to smo tudi

danes slišali, ekonomični, gospodarni, predvsem pa legalni, da o legitimnosti sploh ne govorim.

Drugič. Verjamem, ne da verjamem, prepričan sem v to, da se v zadnjem obdobju okoliščine niso toliko spremenile, da ob primerljivih metodologijah, kakršnekoli so pač bile – govorim o primerljivih –, ne bo treba dokončnega vrednotenja po pošteni vrednosti ugotovljati zopet v nekih razkorakih, nekih škarij, ki se širi.

Če pa – s tem bom tudi zaključil –, bi se vendarle ugotovilo, da so določena sredstva potrebna, sem pa prepričan, da varuhi javnih odhodkov, javnih financ bodo znali to ustrezno rešiti in ne na račun malega človeka in šibkejših državnih sredstev in pomoči države potrebnih ljudi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima še mag. Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik.

Verjetno se bomo o bankah pogovarjali še, ne glede na nekatere želje, da se o tem ne bi več pogovarjali, in ne glede na to, da obstajajo tudi želje za to, da se povečujejo pokojnine, otroške dodatke itd., plače, kar se mi zdi ob tem gospodarskem napredku in tej gospodarski rasti popolnoma upravičeno, vendar žal se bojim, da sanacija bančnega sistema še ni končana. Dlje časa bomo odlašali s popolno sanacijo bančnega sistema, večji bo strošek.

Zaradi treh stvari mislim, da ni končana; in sicer, zaradi tega, ker imajo banke še vedno terjatve od bank, ki so bile prenesene iz njihovih filial iz drugih držav, tukaj mislim predvsem države Črna gora, Srbija, Kosovo, Hrvaška, in te slabe terjatve še vedno bremenijo slovenske banke, zaradi tega imamo toliko visoko kapitalsko ustreznost trenutno, ki pa se bo bistveno znižala takoj, ko bo prišlo do tega, da bodo ne samo prepoznane te terjatve, ampak bo treba z njimi nekaj narediti in bo treba za njih zagotoviti tudi ustrezne rezervacije. Drugo je, da bodo bančni sistem bremenili depoziti Ljubljanske banke – ne govorim o Novi Ljubljanski banki, ampak o bivši Ljubljanski banki. Na podlagi sodišča za človekove pravice mora Nova Ljubljanska banka vračati te depozite. Kot tretje se pojavi vprašanje izplačil podrejenih finančnih instrumentov. Zaradi tega je vizija o tem, da bo v bančnem sistemu vse krasno in prav, mislim, predvsem zamegljena in bojim se, da temu ni tako. Temu tudi ni tako zaradi tega, ker se ni od vsega začetka celovito reševalo bančne krize.

Danes govorimo o Probanki in Factor banki in plačujemo veliko večjo ceno, zaradi tega ker smo z bančno sanacijo začeli konec leta 2013, ne pa na primer leta 2008 ali 2009; takrat, ko je dejansko ta svetovana finančna kriza tudi nastala. Danes večina ljudi, ki se spozna na bančništvo, tudi iz Banke Slovenije, pravi, da bi bila takrat cena veliko nižja in da bi veliko manj

plačali tudi za ti dve banki, če bi se takrat to zgodilo. Vendar se ni. Ni se pa zaradi tega, ker se ni želelo in ker se ni moglo. Zaradi tega, ker ti bankirji, ki morda danes niso več bankirji, ki jih bremenijo določeni slabi krediti in tako naprej, takrat enostavno niso hoteli transparentno pokazati svojih bilanc. Zaradi tega ker v tej državi še v letu 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 in tako naprej, pa tudi prej, nikoli ni bilo določeno, kaj so slabi krediti, kako jih sploh razvrstiti, kaj šele, da bi kdo pomislil na to, da bi te slabe kredite enostavno pokazal in da bi jih prenesel na, recimo, neko drugo entiteto na neko drugo pravno osebo. Tega se takrat enostavno ni delalo. Takrat so bankirji rekli, da bodo vse naredili sami. Zaradi tega je danes pač očitek ta, da zakaj pa se je ustanavljala Družba za upravljanje terjatev bank in tako naprej. Zaradi tega, ker druge variante ni bilo, ker enostavno smo čakali štiri, pet let, da banke same sanirajo bančni sistem in da jim pri tem pomaga Banka Slovenije in da jim pri tem pomagajo lastniki. Ampak to ni bilo narejeno.

Takrat, spomnimo se, kako so tudi Evropska komisija, Evropska centralna banka in Mednarodni denarni sklad enostavno na nek način tudi rotili Slovenijo in rekli, poglejte, sedaj pa morate nekaj narediti, če ne, se vam bo bančni sistem sesul. Tik pred zdajci se ni sesul, zaradi tega ker smo čakali, in zaradi tega to nas stane več; na koncu stane to več in na koncu je bilo treba tudi sprejeti odločitev o tem, da se ustanovi posebna entiteta. Vendar to pa še ne pomeni, da je takrat bilo treba sanirati z davkoplačevalskim denarjem vse banke po vrsti. Takrat se je točno vedeli, katere so systemske banke; in Probanka in Factor banka nista bili systemski banki. To sta bili dve majhni banki, ki sta imeli 4-odstotni tržni delež, zasebni banki, in ne morem se strinjati z argumentom oziroma tezo, da če bi šli pa ti dve banki v stečaj, da bi potem bilo to težko za stabilnost finančnega sistema. Da bi se zaradi tega stabilnost finančnega sistema porušila. Še toliko manj, ker je Ministrstvo za finance v zadnjih tednih in mesecih nalagalo v ti dve banki kar precej depozitov, državnih depozitov. Da ne govorim v zadnjih dneh. Zakaj se je takrat nalagalo v ti dve banki depozite države? Če se to razve v okviru bančne srednje, potem bodo rekli, poglejte, saj ti dve banki sta pa stabilni, ti dve banki pa dobro poslujeta, celo država daje depozite v ti dve banki. Zakaj ne bi potem dajale še občine in zakaj ne bi dajale še druge državne ustanove? In dejansko se je to dogajalo in banki sta, vsaj ena od njiju je zagotavljala izredno visoke obrestne mere v primerjavi z drugimi bankami in izredno visoke obrestne mere so lahko tudi znak za to, da je z banko nekaj narobe. V tistih trenutkih je bilo seveda takrat vse to v redu. Vprašanje je danes, lahko govorimo za nazaj, kaj se je takrat skrivalo za tako imenovano nadzorovano likvidacijo.

Tu se strinjam s kolegom Verbičem, da tega termina, tega izraza dejansko nimamo, in takrat

se je dejansko izmislil izraz nadzorovana likvidacija, za katero je bilo leta 2013 rečeno, da bosta ti dve banki šli v nadzorovano likvidacijo, ne da se bosta potem pripojili in ne, da se bosta pripojili po nekem skrajšanem postopku, ki je pravno-formalno sicer mogoč, ni pa transparenten. In če ni transparenten je upravičen dvom v to, da se želi s tem dejansko nekaj skriti. Če se želi nekaj skriti, potem so tukaj imena in priimki zadaj tistih, ki so dajali te kredite, tistih, ki so jemali te kredite, in tistih, ki so sprejemali odločitve ali v okviru uprave ali v okviru nadzornega sveta. O tem danes govorimo in to je težava. To je težava, da se želi preko, če želite, tudi frazeologije nekaj skriti. Na eni strani se pove veliko splošnega, na drugi strani pa se omeji revizije, posebne revizije, ki bi se morale dejansko tukaj narediti, in omeji se enostavno to, da se prikaže tudi te otvoritvene bilance. Tako je ta razprava danes popolnoma upravičena. Bojim se, tukaj sem malo skeptik, da ta razprava o bančnem sistemu ni zadnja. Pa še enkrat: ne zaradi tega, ker bi si zdaj kdorkoli to želel, ampak zaradi tega, ker je še vedno zelo veliko skritih težav v bančnem sistemu, nekaj sem jih že omenil, slabe terjatve še obstajajo v velikih zneskih, potencialne terjatve glede morebitnih podrejenih finančnih instrumentov še obstajajo, depoziti, ki jih je treba plačevati bivšim varčevalcem oziroma varčevalcem Ljubljanske banke, še obstajajo in to so bremena, ki jih bodo na koncu morali plačati davkoplačevalci. Davkoplačevalci pač zaradi tega, ker v tem primeru so banke državne in mi imamo vseskozi državne banke. Največje banke so državne banke, zaradi tega da vedno lahko tista politična garnitura, ki je na oblasti – in ve se od leta 1945 oziroma sredina leta 1950, ko je bila Ljubljanska banka ustanovljena, kako se je s to Ljubljansko banko dejansko delalo in kaj se je preko nje plačevalo in kateri prilivi so prišli tudi preko filial in tako naprej.

Bojim se, da ni konca razprav v Državnem zboru glede tega, kajti mi smo pa vseeno tisti, ki pa zastopamo interes davkoplačevalcev in vedno se banke plačujejo z denarjem davkoplačevalcev. To je tisto najslabše, kar se nam je lahko zgodilo: namesto da bi banke ustvarjale dobičke, imajo tudi vse možnosti, enostavno vsakih nekaj let potrebujejo dodatno injekcijo. Pravzaprav sploh ne vemo, zakaj jih imamo. Verjetno se njim da več denarja kot katerikoli humanitarnim organizacijam, pravzaprav za humanitarne organizacije vsaj vemo, da služijo kot pomoč ljudem, te pa ne služijo kot pomoč ljudem, ampak služijo pri nas za to, da na nek način banke vzamejo denar preko države in tako naprej davkoplačevalcem, vedno pa imamo za tisto svetinjo stabilnost finančnega sistema. Če pomislimo, koliko denarja smo dali v te banke in privatne in državne, potem mislim, da so te banke popolnoma nepotrebne. Takšne banke, kot jih imamo ... Poglejte, saj se vidi, da v teh letih nismo znali z njimi gospodariti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita še besedo predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja. Začnemo z gospodom Metodom Dragonjo, državnim sekretarjem na Ministrstvu za finance. Izvolite.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Razprava je bila vsebinsko bogata. Žal mi je, da je ostalo veliko odprtih vprašanj in neodgovorjenih vprašanj iz predhodnih diskusij, ki so v delovnih telesih Državnega zbora potekala, zato se bom potrudil, da dam čim več odgovorov in čim bolj precizne odgovore na ta vprašanja, ki so bila odprta. Kljub vsemu bi na začetku tega dela še enkrat poudaril skleпно oceno, ki sem jo v uvodu podal. To je sklepna ocena, pravzaprav stališče Vlade, da je v postopku nadzorovane likvidacije obeh bank prišlo do dokončnega poplačila depozitarjev obeh bank, kar je omogočilo njuno prenehanje. Na drugi strani je bil preprečen negativni učinek prenehanja teh dveh bank na finančni sistem Republike Slovenije in zagotovljena finančna stabilnost kot ključni pogoj za to, da je lahko Slovenija postopno začela gospodarsko okrevati. To je generalni pogled Vlade splošno na sanacijo bančnega sistema, na drugi strani pa tudi, kar se tiče te konkretne situacije v teh dveh bankah in ukrepov, ki jih je izvajala ta vlada. Vendar, če bi želeli nekako sistemizirati vprašanja, ki so bila postavljena tekom predstavitve stališč poslanskih skupin kot stališč posameznih poslank in poslancev v razpravi, mislim, da bi morali segmentirati ta vprašanja na tri dele: eno so sistemski vidiki, kakšni pristopi so bili uporabljani pri odločitvah za te banke; drugič, izvedba, izvedbeni ukrepi, kako so se ukrepi, ki so bili zastavljeni, izvajali; in tretjič, posledice, pozitivne in negativne, ter tveganja, ki so s tem povezana.

Kar se tiče sistemskih vidikov ukrepov, smo v začetku povedali, da so bile to odločitve Banke Slovenije in odločitve predhodne vlade, ki se je odločila za nadzorovano likvidacijo teh dveh bank. Zagotovo so bile takrat razmere na finančnih trgih in tudi v Sloveniji zelo negotove v letu 2013, praktično na vrhuncu ciprske finančne krize, ko se je tudi čakalo, da bo Slovenija imela onemogočen dostop na finančne trge. V tistem momentu so se pač nosilci takratnih odločitev, tako Banka Slovenije kot Vlada, odločili za nadzorovano likvidacijo. Zdaj, ali je bila to najboljša možna rešitev ali ne, posebej glede na to, da je šlo za dve zasebni banki, da ne bodo ocene najbrž različne. Tu ne bi želel tega ocenjevati, ker se tudi Vlada glede tega ni izjasnjevala. Kar bi v osebnem imenu rekel, je samo to, da bi lahko bile tudi nekatere alternativne rešitve uporabljene.

Likvidacija je vedno pravzaprav težka ali problematična, zato ker banke prenehajo

financirati aktivnosti, se pravi, nehajo se financirati tekoči posli, nehajo se financirati krediti, projekti, ki se gradijo, se ustavijo, vrednost tega premoženja se zelo zniža in s tem se zelo zniža tudi ekonomska vrednost posojil oziroma bančnih izpostavljenosti, ki so dane.

Če bi se iskalo rešitve v smeri, da ti banki v neki drugi obliki nadaljujeta bodisi s pripojitvijo h kakšnim večjim bankam, s tem da se povabijo novi lastniki, da se ti banki dasta na razpolago investitorjem, ki pa so takrat v Sloveniji se pojavljajo, bi se najbrž dalo stvari peljati drugače, mogoče ne s tako erozijo vrednosti premoženja teh dveh bank, ampak formalno so bile pač te odločitve sprejete in so se začele izvajati. Mislim, da je bil zagotovo pomemben element teh odločitev tudi to, da sta Vlada in Banka Slovenije računali, da bosta lahko za reševanje teh dveh bank dobili del evropskega denarja iz programov Evropske centralne banke, to je instrument posojila v skrajni sili. To je sicer takrat delno razbremenilo javnofinančno in tekočo situacijo, je pa potegnilo za sabo določene obveznosti, predvsem kar se tiče obveznosti do Evropske centralne banke in kar se tiče odobravanja državne pomoči. Posojilo v skrajni sili je po takratnih pravilih namreč bilo mogoče dajati samo bankam, ki so bile solventne. Se pravi, da ni bilo odprto vprašanje primanjkljaja kapitala, zato je bilo treba ta instrument posojila v skrajni sili takoj kombinirati z instrumentom dokapitalizacije. V celotnem nadaljnjem postopku izvajanja teh ukrepov so bili vidiki likvidnostne pomoči na eni strani skozi najprej intervencijo Evropske centralne banke, potem tudi z unovčenjem državnega poroštva in direktno izpostavljenostjo Ministrstva za finance, za unovčeno državno poroštvo pravzaprav tehtani z vidikom odprodaje tega premoženja na teh dveh bankah in njihove kapitalске ustreznosti.

Kapital je tukaj treba gledati v tej luči, kot se gleda običajno v bankah, kot blažilec za tveganja, ki nastajajo s poslovanjem bank. Ker se je to poslovanje omejilo na unovčevanje premoženja, na razprodajo premoženja, je jasno, da je bilo treba predvideti likvidacijski scenarij in likvidacijske vrednosti in zato je v postopkih odobravanja državne pomoči pred Evropsko komisij, Evropska komisija takrat dala soglasje na osnovi programa prestrukturiranja; najprej za reševanje, potem pa za nadzorovano prenehanje teh dveh bank z dvema ukrepoma, likvidnostna pomoč in dokapitalizacija. Likvidnostna pomoč je bila dana takoj, dokapitalizacija se je tudi izvajala po korakih, bila je ocenjena po metodologijah, ki jih je takrat uporabljala Evropska komisija. Ministrstvo za finance je v prejšnji in zdajšnji sestavi bilo relativno konservativno, kar se tiče potem postopnega sproščanja zneska odobrenih dokapitalizacij, ki so pokrila tveganja, ki so izhajala iz tega likvidacijskega scenarija prodaje premoženja.

Vse skupaj se je takrat sigurno zelo gledalo, kar je guverner predstavil tudi na matičnem delovnem telesu Državnega zbora, skozi vidik kontaminacije ostalih bank, ogroženost finančne stabilnosti. Posebej smo poudarjali v diskusijah, da je bila visoko izpostavljena SID banka kot državna banka, ki je del svojih programov izvajala tako, da ni kreditirala direktno podjetij, ampak je kredite dajala preko bank in tudi preko teh dveh bank, ki sta bili neke vrste finančna posrednika in sta tudi blažila tveganje SID banki.

Toliko glede sistemskih vidikov. Odločitve so bile sprejete, ta vlada, ko je nastopila, je pravzaprav bila pred dilemo, kako te že sprejete ukrepe izvajati oziroma jih zaključiti. Dobila je predlog Banke Slovenije in tudi potekale so različne diskusije, kakšen zaključek te nadzorovane likvidacije bi bil najbolj primeren in v teh izvedbenih vidikih je bilo ocenjeno, da je pripojitev k slabi banki primerna, tudi ponovno v tej luči, ker smo tehtali na eni strani tveganje, ki je izhajalo iz sposobnosti, da se v celoti poplača likvidnostno posojilo, ki je bilo zagotovljeno tema dvema bankama, na drugi strani pa tveganja, ki so vezana na morebitno kapitalsko neustreznost bank oziroma prenizke iztržke iz prodaje premoženja. Tako je bilo z vidika Ministrstva za finance celo tveganje, ki je izhajalo iz potencialne nesposobnosti, da se ne poplačajo krediti, večje, kot je pa vprašanje dokapitalizacije, ker je bilo na dan pripojitve, kot smo poudarili, za 368 milijonov stanje posojil in bi v primeru stečaja teh dveh bank ta posojila takoj bila izkazana v statistiki nacionalnih računov kot deficit sektorja države v A bilanci države. Medtem ko pa vzdrževanje sposobnosti za to, da se likvidnostna pomoč vrača in da se likvidnostno posojilo servisira, ustrezno restrukturira in vrača, pravzaprav vzdržuje situacijo, da direktno ti stroški oziroma da potencialna nesposobnost vračila likvidnostnega posojila ni v enem koraku pripoznana kot potencialni oziroma kot dejanski deficit na A bilanci računa države. Medtem ko pa dokapitalizacija v tej luči pa je bila ukrep, ki je bil v okviru državne pomoči odobren s strani Evropske komisije, ki zahteva sicer tudi davkoplačevalski denar, dokapitalizacija je bila izkoriščena v skupni višini 445 milijonov evrov za obe banki, neizkoriščenega je pa ostalo 76 milijonov.

O sami izvedbi so bila številna vprašanja, ali Banka Slovenije to najbolj učinkovito peljala ali ne, sigurno je vedno mogoče delati boljše, kot se je delalo, ni nekih vrednostnih sodb, zato nismo postavljali eno od tem, ki se je sedaj pokazala kot torišče dejavnosti teh prisilnih uprav, likvidacijskih uprav je bila hitrost zniževanja stroškov in hitrost zniževanja in optimizacija števila zaposlenih. V teh segmentih bi vsako podaljševanje nadaljnje delovanje samostojnosti teh dveh institucij generiralo dodatne stroške v teh dveh institucijah in bi to dodatno zniževalo razpoložljiv izkupiček oziroma

trošilo izkupiček iz prodaje teh sredstev. Tako bi se v tem delu dalo narediti več in predvsem premalo je ena od teh dveh bank naredila pri tem, da izvede program optimizacije zaposlenih, zato se je število zaposlenih ob pripojitvi nesorazmerno povečalo na DUTB, ker je DUTB univerzalni pravni naslednik teh dveh bank in je skozi samo statusno spremembo, skozi prevzem obveznosti in vseh poslov terjatev prevzel tudi vse zaposlene. To delno kaže tudi omejen manever, ki ga je ena od teh dveh bank imela, ker če bi izvedla program zniževanja števila zaposlenih, bi za to dodatno trošila svoja sredstva in bi bil že v fazi, bi rekel, pred pripojitvijo kapitalski primanjkljaj izkazan večji, kot je bil dejansko izkazan. Tako v teh dveh segmentih pri sami izvedbi od leta 2013 pa do konca leta 2015 so bili vloženi napor, da se premoženje čim bolj ugodno proda, na drugi strani pa jasno, treba spremljati tudi stroškovno komponento.

Ključni očitek predlagatelja izhaja iz tega, da je bila odločitev o poenostavljeni pripojitvi sprejeta neodgovorno, da se prikriva posamezne vidike te pripojitve, da se prikriva, v kakšnem stanju sta bili obe banki, ko so se pripojile DUTB. To se bazira predvsem na tem, ker je Vlada pač tehtala, skupaj z Banko Slovenije, kakšen proces pripojitve bi izvedla in smo se odločili po skrbnem tehtanju za tako imenovano poenostavljeno pripojitev in bom to še enkrat nekoliko obrazložil.

Ne drži, da ni bilo priprav, da bi bilo to brez potrebnih bilanc. Obe banki sta pripravljali letno poročilo za leto 2015, priloženo je revizijsko poročilo, revizijska mnenja za obe banki so bila pozitivna na dan 31. 12. 2015, izdelane so bile posebne bilance na presečni datum pripojitve 1. 1. 2016. Tudi na te bilance je pozitivno mnenje neodvisnega revizorja. Banka Slovenije je objavila analizo uspešnosti poslovanja obeh bank oziroma realizacijo načrta njihovega prenehanja. Nadzorni sveti obeh bank so podali poročilo o predlogu pripojitve oziroma o izvedeni pripojitvi.

Kar ni bilo narejeno, kar je bil očitek nekaj razpravljavcev, da ni bilo vmesne bilance. Vmesna bilanca je termin v ZGD, da je to po 586. členu ZGD, ki je zahtevana, če od zadnjega revidiranega poročila pa do presečnega datuma pripojitve poteče več kot šest mesecev. Ker je potekel en dan, ni bilo nobene potrebe oziroma ni bilo ovire, da se ne bi moglo izbrati te možnosti, ki jo 586. člen Zakona o gospodarskih družbah omenja.

Drugo je, kar se tiče revizije pripojitve po izvedeni pripojitvi. Ta revizija je opredeljena v 582. in 583. členu v pripojitvah takrat, ko so bolj kompleksni modeli teh statusnih sprememb in pripojitev, ko delničarji pripojenih družb so odpravljeni bodisi z denarnim izplačilom ali pa z delnicami prevzemne družbe. V temu primeru pride do tako imenovanih menjalnih razmerij med delnicami prevzete družbe z delnicami prevzemne družbe. To zahteva revizija

ovrednotenja, ali so ti objektivni. V našem primeru ni prišlo do nobene izdatne izdaje kapitala. Niso bile izdane nobene dodatne delnice, se pravi, zato ker je bila izvedena enostavna knjigovodska pripojitev po knjigovodskih vrednostih in osnovni kapital DUTB je ostal enak v pojmu pravne kategorije osnovnega kapitala. Knjigovodsko se je kapital DUTB nekoliko povečal, vendar z vidika kakršnihkoli denarnih kompenzacij ali pa menjalnih razmerij ni bilo smiselno uporabiti določb 582. in 583. člena ZGD, zato ker je bil lastnik vseh treh subjektov isti – to se pravi, Republika Slovenija sama sebi teh preverb – oziroma teh dodatnih revizijskih mnenj bi jih bilo tudi nesmiselno pridobivati.

Tako s tega vidika lahko še enkrat dam zagotovilo, da vse, kar je bilo v zvezi s samo izvedbo pripojitve izvedeno, je transparentno, obstojijo bilance, obstojijo revizijska mnenja, nadzorni sveti so se glede tega izrekli, Banka Slovenije se je glede tega izrekla, tako da morda smo ravnali skrbno. Če so kakršnakoli konkretna vprašanja še, razen načelnih, da je nepregleden postopek; postopek je v celoti pregleden, da se ga rekonstruirati, da se rekonstruirati številke in ta vidik še enkrat utemeljujemo na ta način.

Ključno vprašanje, ki se je pojavilo tudi večkrat, je, ali bo treba zaradi te pripojitve slabo banko dokapitalizirati in v kakšni višini. Odgovor na to vprašanje je delno podan skozi mnenje nadzornega sveta DUTB, ki je tudi v skladu z ZGD izdal mnenje o pripojitvi. S tem mnenjem je bila seznanjena tudi Vlada. To mnenje je tudi potrebno ali pa eno od listin, ki jo je treba registrskemu sodišču predložiti v postopku registrskega vpisa pripojitve v registrsko sodišče glede vseh listih, ki so bile predložene v postopku pripojitve, ni pri izvedbi imelo nobenih zapletov. Na tveganje morebitne dodatne slabitve prenesenega portfelja obeh bank na DUTB, na to tveganje pa je opozoril upravni odbor DUTB v svojem mnenju, ki smo ga ravno tako Državnemu zboru predložili. Upravni odbor je navedel, da je izvedel preliminarno oceno prenesenega portfelja in na osnovi te preliminarne ocene obstoji tveganje, da bo nastopila kapitalna potreba po dokapitalizaciji oziroma lahko tudi kapitalna neustreznost DUTB in številka je navedena v tem mnenju upravnega odbora DUTB. V tem mnenju piše številka 40 do 50 milijonov evrov. Številka 76 milijonov evrov, ki jo je navajala Poslanska skupina Desus, pa je številka, ki pomeni neizkoriščeno državno pomoč po sklepu oziroma po soglasju Evropske komisije o odobritvi državne pomoči za obe banki. Se pravi, tukaj gre za tveganje, da do tega lahko pride. Ministrstvo je zavzelo stališče, da glede tega je treba izvesti vrednotenje po metodologijah DUTB vseh prenesenih postavk in da se bo glede tega lahko ministrstvo odločilo šele potem, ko bo to vrednotenje zaključeno in ko se bo o objektivnosti teh vrednotenj izrazil tudi revizor DUTB, se pravi revizorska hiša. Brez tega, da so

te postavke pregledane, ocenjene, njihova poštena vrednost in da te cenitve potrdi tudi revizor DUTB, brez tega tega tveganja na nek način Ministrstvo za finance nima namena priznati in tudi sicer potem ne bo predložilo takega predloga Vladi Republike Slovenije. Koliko veliko tveganje je? Če me vprašate, je srednje veliko, tveganje obstaja, kontifikacija tveganja pa mora biti izvedena.

Eno od vprašanj, ki je bilo od mag. Logarja, je bilo ravno glede projekta Tivoli, da so določene cenitve bile delane že predhodno, ko se je ta možnost šele raziskovala, in to so delale tudi posamezne revizorske hiše. Te predhodne ocene je naročilo bivše vodstvo DUTB, še predhodna ekipa, ki je bil razrešena lansko leto jeseni, ta ekipa je takrat izhajala iz predpostavke, da se bodo slabi krediti od teh dveh bank prevzemali po istem principu, kot so se prevzemali slabi krediti od bank, ki so bile deležne državne pomoči. To se pravi, da bo DUTB izdal obveznice in da bo za te obveznice prevzel kredite od teh dveh bank in da bo ključno vprašanje pri tem prevzemu poštena vrednost tega prenosa. To iniciativo je takrat DUTB peljal samostojno, na svojo odgovornost, brez da bi se takrat posvetovali z ministrstvom. Mi smo povedali, potem ko smo videli, v kakšni smeri se stvari razvijajo, da je predvidena pripojitev teh dveh bank in da ocenjujemo to možnost in učinke pripojitve obeh bank k DUTB, kar pa pomeni, da se bodo postavke, vse premoženjske postavke vključile v bilanco DUTB po knjigovodskih vrednostih na dan pripojitve in da posebne cenitve s tega vidika, kot so bile pripravljene v temu projektu, ne bodo potrebne. Najbrž pa bodo te cenitve zdaj eden od elementov cenitve poštene tržne vrednosti v obdobju, ki sledi po pripojitvi. Tako je ta cenitev zdaj ena od ključnih aktivnosti za to, da se bo ugotovilo, ali je potrebna dokapitalizacija DUTB in v kakšnem znesku je potrebna. Toliko.

Kar se tiče posledic; posledice bodo lahko nastopile z morebitno kapitalno neustreznostjo DUTB, poslovanje, upravni odbor DUTB, zakonske obveznosti pa vse to izkaže, da tudi pozove Vlado oziroma lastnika, da bodo te odločitve Vlade vezane tudi na to, da bo portfelj revidiran, tudi njegova vrednost, s strani revizorjev.

Druge posledice lahko izvirajo tudi iz tega, kot je bilo omenjeno v diskusijah. Prenese so se obveznosti na DUTB kot univerzalnega pravnega naslednika, to so obveznosti do zaposlenih iz delovnih razmerij in potencialne obveznosti. Obveznosti, ki so bile navajane; potencialne obveznosti do morebitnih vpisnikov podrejenih finančnih instrumentov lahko v tem momentu smatramo kot potencialne obveznosti.

V eni od diskusij je bilo direktno rečeno, bo insolventnost DUTB, DUTB bo šel v stečaj. To je v eni od diskusij bilo konkretno rečeno. Mislim, da s tega vidika dramatiziranje te situacije do takšne mere, da to lahko povzroči stečaj DUTB, ni potrebno. Na DUTB se posluje

dosti stabilno, res pa je, da s prevzemom portfelja kreditov od teh dveh bank prevzema velike dodatne naloge, te niso toliko mogoče velike po samem obsegu tega finančnega premoženja, po njihovi vrednosti, so pa bolj zahtevne, kar se tiče kompleksnosti tega portfelja, razdrobljenosti tega portfelja. Zato zdaj potekajo ti procesi, organizacijski, integracija teh dveh bank in njihovih ekip v DUTB, ki morajo biti zaključeni, tako kot upravni odbor DUTB zagotavlja, potem tudi z dokončno opredelitvijo vloge ljudi in notranjo organizacijo do konca meseca junija.

Še na nekaj konkretnih vprašanj bi želel dati odgovor. Glede poenotenja metodologije za vrednotenje postavk med različnimi institucijami, DUTB ima metodologijo za določanje poštene tržne vrednosti postavk natančno opredeljeno. Lahko si jo ogledate v letnem poročilu, ki jo je DUTB predložil Državnemu zboru konec meseca maja. Tudi če bi metodološko bile v celoti poenotene teme tudi druge, ki so jih prej uporabljale banke, pa jih zdaj uporablja DUTB, je treba poudariti, da je tehten strošek kapitala za DUTB večji, kot je bil tehtan strošek kapital za ti dve banki, kar potem v kalkulaciji vrednosti ima velik vpliv. Že iz tega naslova, čisto metodološkega, in pa različnih stroškov kapitala pride do določenih razlik. To niso marginalne razlike, ker so obveznice, ki jih je izdal DUTB, ena od serij nosi relativno visoko še nominalno obrestno mero, preko 4 %, potem DUTB mora plačevati provizijo za državno poroštvo na svoje obveznice in vse to odločilno vpliva skozi diskontirane denarne tokove in skozi določanje poštene tržne vrednosti potem tudi na vrednost postavk.

Depoziti, kot smo povedali, so bili v celoti poplačani. Tisti, ki so največ izgubili z ukrepi pri teh dveh bankah, so podrejeni in delničarji, ti so pa v celoti izgubili svoje premoženje.

Kar se tiče stroškov dela in teh podatkov, ki ste jih izpostavili tudi v posameznih poslanskih vprašanjih, lahko rečemo, da ocena, ki jo je sicer dal DUTB v svojem planu, poslovnem načrtu, ki pa še ni sprejet, izvira iz tega, da bodo morali izplačevati odpravnine in ta del obveznosti za izplačilo odpravnin sodelavcem, ki bodo prenehali, se je preneslo na DUTB. Je pa guverner dal točne podatke na seji OFMP, koliko ljudi je prešlo s posameznih institucij, koliko od teh je zaščitenih. Računa se, da se bo od 220 zaposlenih, kolikor jih je bilo v trenutku prenosa v skupnem številu zaposlenih, to število z reduciralo po planu reorganizacije na približno 110 do 120.

Vprašanja mag. Logarja – glede preglednosti sem dal pojasnila. Še enkrat bi se načelno postavil na stališče, da se ničesar ne skriva, vse se da rekonstruirati. Kakšen bo prispevek prenosa terjatev Save na SDH, to je tudi v mnenju Upravnega odbora DUTB navedeno, če bo ta prenos narejen. Iz tega prenosa ne bo nobene izgube, res pa upravni

odbor pravi v svojem mnenju, da bi se s tem odpovedal potencialnemu dobičku iz tega prenosa v določeni vrednosti, če bi uspešno izvedel prestrukturiranje te terjatve. Likvidacijski scenarij ali pa zaključek likvidacije bi bil z vidika javnih financ zelo nezaželena odločitev iz razloga, ki sem ga podal, ker bi celotno posojilo, likvidnostno, in pomoč v tej obliki bila pripoznana kot deficit. Lahko dam še dodatno informacijo, da je DUTB, ko je sprejel te obveznosti, sklenil z Ministrstvom za finance aneks k tej kreditni pogodbi, tako je del tega posojila že odplačal. Del je zaenkrat reprogramiran do konca letošnjega leta, do meseca decembra, in se bomo glede na hitrost prodaje tega premoženja, ki bo preneseno, potem odločili, ali se bo to posojilo še podaljševalo ali druga varianta, da se bo refinanciralo.

Trba je poudariti tudi to, vezano na zaveze, ki smo jih dali Evropski komisiji, da še do konca letošnjega leta moramo ločeno voditi vse bilančne postavke. Tako v tem momentu ni prišlo do tega, da bi se bilance teh dveh bank enostavno utopile v bilanci DUTB, ampak bodo podbilance tako izkazi uspeha kot premoženjske bilance še posebej v letošnjem letu vodene za pripojene entitete in se o njih mora poročati Evropski komisiji. Tako se ta dolg servisira in cilj je, da se bo dolg v celoti poplačal.

Kar se tiče podrejenecv, so potencialna obveznost, ki še ni pripoznana, jasno, ki je vezana na judikate, in o njih, dokler niso judikati izdani, se ne morejo izkazovati v knjigah. Vlada želi minimizirati stroške, Vlada želi realno prikazati stroške, ne pometa pod tepih teh vidikov. Smatramo, da je tudi organizacijsko pripojitev smiselna, zato ker se združujejo istovrstni posli, lahko se uporabljajo istovrstne podporne službe in mehanizmi, ki bodo to lahko bolj učinkovito peljali, kot so posamezne institucije. Zakaj pa ni bila izvedena t. i. izčlenitev posebne družbe, ki bi lahko upravljala tudi storitve za morebitne privatne investitorje v slabe kredite na področju Slovenije, pa smo tudi na matičnem delovnem telesu pojasnjevali; predvsem iz tega razloga, ker ni bilo zadosti zagotovil, da bo obseg poslov, ki ga bo ta družba v stanju pridobiti, dovolj velik, da bo lahko pokrila stroške takšne izločene oziroma izdvojene družbe. Ocenili smo, da bi bila ekonomija obsega potrebna za normalno delovanje takšne družbe med 500 milijonov do milijarde evrov, in glede na zmožnosti in pripravljenost ostalih bank v Republiki Sloveniji, tako bank v državni lasti kot ostalih bank v pretežni zasebni lasti, tako velikega interesa za prenos slabih kreditov dodatno na takšno institucijo ni bilo izkazano.

Mislím, da sem dal večino odgovorov. Prej, kar se tiče samega pojma, še gospodu Verbiču na temo, kaj je nadzorovana likvidacija, zakaj nadzorovana likvidacija. To je zdaj odločitev oziroma določbe glede tega so v Zakonu o bančništvu predvidena kot izredni ukrepi; tukaj, če bi hoteli pravno tolmačenje tega

napisati, vam ga jasno moramo bolj precizno opredeliti in napisati. Za nadzorovano likvidacijo so se odločili v letu 2013, najbrž iz dveh razlogov, ker so računali na to, da bo z vsemi ukrepi, ki so predlagani, premoženje zadoščalo za poplačilo obveznosti in gre za t. i. izredne ukrepe, ki jih izvaja Banka Slovenije. Res pa je, da je bil to model, ki se je vsaj v literaturi navajal kot waiting down, to se pravi kot ukrep, ki ne zniža števila bank v evropskem prostoru. To je bil najbrž tudi en od elementov, ki je takrat bil vodilo za to, da je bila sprejeta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Marko Pogačnik, izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

V imenu predlagatelja sem prepričan, da je bila ta razprava, ki je bila danes opravljena, ustrezna in pomembna in da smo tudi upravičeno sklicali to izredno sejo s to tematiko. Dejstvo je tudi, da je bilo vsaj eno priporočilo, ki smo ga predlagali, s strani koalicije sprejeto, tako na Odboru za monetarno politiko in finance kot verjetno danes v Državnem zboru. Po drugi strani, dve priporočili, ki nista bili sprejeti, sta bili pa s strani koalicije bolj kot ne zavrnjeni, ne zaradi vsebine, ki smo jo navedli, ampak bolj kot ne zaradi proceduralnih zadev, na katere je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora.

Da je bil ta sklic te izredne seje upravičen, mislim, da dovolj zgovorno govori tudi podatek, da je vladi nekako zmanjkalo skoraj časa, ki ga je prijavila za vse odgovore, in se mi zdi, da je to tudi prvič v tej zgodovini te vlade, da je vlada porabila kompletni čas, ki ga je tudi prijavila. Tako po eni strani mislim, da so bila tudi vsa vprašanja, ki so se pojavila skozi današnjo razpravo, kvalitetna; da smo v tej razpravi poskušali opozoriti predvsem na to, da obstaja veliko tveganje, da bomo davkoplačevalci morali zaradi pripojitve Factor banke in Probanke k Družbi za upravljanje terjatev bank ponovno seči v denarnico. In ne nazadnje, spoštovani državni sekretar, to je bila tudi danes, bi rekel, ena izmed ključnih zadev, da se poskuša odgovoriti oziroma da se odgovori, kakšne bodo posledice za davkoplačevalce oziroma za državo s sprejetim sklepom, da pride do pripojitve Factor banke in Probanke k Družbi za upravljanje terjatev bank.

Spoštovani državni sekretar, vi s konkretno številko niste želeli operirati, vendar ste tudi sami povedali, da obstaja kar precejšnje tveganje, da bo do dokapitalizacije moralo priti. Sami ste povedali tudi, da je Upravni odbor DUTB obvestil Ministrstvo za finance, ocenjujejo med 40 do 50 milijonov. Vi s tem konkretne številke niste povedali, ali bo to 40 ali bo 50 ali bo, kot smo celo slišali s strani Desusa, lahko

76. Tudi na Odboru za finance in monetarno politiko ste dejali, da verjetno dovoljenih sredstev, kot vam jih je odobrila Evropska komisija pri tej sanaciji bank, ne boste preseglili. To pomeni 76 milijonov. Spoštovani državni sekretar, govorili ste pa v svojih odgovorih tudi še o dodatnih potencialnih obveznostih, ki jih lahko doleti DUTB zaradi tega prenosa. Tu v imenu predlagatelja predlagam, da mogoče naredite oceno teh potencialnih obveznosti, kajti ne govorimo več o enem, dveh milijonih. Po tem ko se proračun sestavlja, vidimo, da je dejansko 100 tisoč evrov problem tej vlade dati za zelo pomembne zadeve, tukaj pa težko ocenite, ali je to 76 milijonov, ali je to 40, ali 50 milijonov.

Ne morem iti mimo dejstva v zvezi s projektom Tivoli, ki je bil narejen na željo DUTB. Predstavnik DUTB je povedal, da je bil ta dokument končan s strani PVC v novembru 2015, kjer se je izkazala luknja v višini 11 do 12 milijonov evrov v primeru pripojitve te banke. Zanima me pa odgovor, ki ga nisem dobil, spoštovani državni sekretar: Ali ste bili vi s tem dokumentom ali kdo drug na Ministrstvu za finance seznanjeni?

Glede metodologije sem prepričan, da tisto, kar je v upravljanju s strani države, da bi se tukaj metodologija morala poenotiti. Težko me nekdo prepriča, da Ministrstvo za finance uporablja svojo metodologijo, Banka Slovenije svojo metodologijo, DUTB svojo metodologijo, nekdo ovrednoti eno zadevo po deset enot, nekdo po pet, nekdo po sedem. Ključ pa je, da davkoplačevalci vedno plačamo to razliko.

Glede kadrov, prenesenih na DUTB. Spoštovani državni sekretar, pogledajte, konec koncev bomo zadevo krili iz proračuna; ali bi kadrom bila dana izredna odpoved na Factor banki in Probanki ali bo pa sedaj kasneje. Sami ste nekako priznali, ampak temu ne verjamem čisto tako, da naj bi potem odpravnine za to znašale približno 5 milijonov evrov, kot je razlika med stroški dela, ki jih je imela DUTB v letu 2015, in planiranimi stroški za leto 2016. Torej tu gre še za dodatnih 5 milijonov evrov.

Niste odgovorili glede predčasnega odpoklica s strani Factor banke. V izjavi za javnost, ki je bila uradna s strani Banke Slovenije in pa takratne Vlade Republike Slovenije, je bilo eksplicitno rečeno, da bodo vsi depoziti izplačani do dospelja. Gre tukaj za obrestno mero, ki jo je ponujala Factor banka, ki je bila vsaj eno odstotno točno nad depoziti, ki so jih takrat ponujale konkurenčne banke. In nisem dobil predvsem odgovora: Ali je šlo res za predčasni odpoklic in ali so pri tem nastali dodatni stroški, ali so stranke, ki so imele sklenjene te depozite, bile upravičene do določene škode? Kajti, gre pa za obilgacijsko razmerje in če se nekaj predčasno odplača z voljo samo ene stranke, lahko pride do težav. Niste odgovorili tudi na vprašanje v zvezi z predsednikom izredne uprave Factor banke gospoda Šusterja: Ali je bil upravičen še do

kakšnih dodatnih prihodkov? Oziroma: Ali je bilo njegovo delo pogodbeno obvezano na eno izmed pravnih oseb in da vsi njegovi prihodki iz naslova opravljanja svojega dela kot predsednik uprave niso razvidni iz poslovnih izidov Factor banke? Ob koncu lahko rečemo zgolj samo to, da po eni strani ste priznali, da bo treba na nek način zaradi pripojitve Factor banke in Probanke seči ponovno v davkoplachevalske žepe in dokapitalizirali DUTB. Niste želeli operirati zdaj s številko, ki bi bila temu potrebna in spoštovani državni sekretar, pogledjte, pričakujem, da bo ali Ministrstvo za finance, ali DUTB, ali Vlada tako parlament kot širšo javnost v Sloveniji seznanila, kakšne bodo finančne posledice za davkoplachevalce zaradi pripojitve Factor banke in Probanke k DUTB.

Glede na to, da je jutri še seja Odbora za finance in monetarno politiko, kjer bomo obravnavali tako letno poročilo Banke Slovenije kot letno poročilo DUTB za leto 2015, pa pričakujem, spoštovani državni sekretar, da bodo pa jutri dani odgovori na nekaj vprašanj, na katere danes odgovorov ni bilo. Ob zaključku je kar velika senca dvoma nastala pri vsej tej sanaciji bančnega sistema v Sloveniji, zadnja sanacija več kot 5 milijard evrov. V Slovenski demokratični stranki se upravičeno sprašujemo, ali je ta številka dokončna glede na razprave in glede na informacije, ki curljajo po medijih po kapljicah, lahko zagotovo trdimo, da ta številka ni dokončna. Predvsem pa verjetno bo ena izmed ključnih vprašanj tudi, ko bo znana odločitev Ustavnega sodišča v zvezi z izbrisom tako imenovanih podrejenih obveznic in delničarjev. Prepričan sem, tudi če je bilo s strani Desusa rečeno, da pričakujejo, da takšnih tem v parlamentu ne bo več, sem prepričan, da bo še precej sklicev nujnih in izrednih sej na temo bančništva, kajti dejstvo je, da slovenski bančni sistem, vsaj po moje, še vedno ni saniran do te mere, kot bi moral biti. Bančni sistem v Sloveniji še vedno ne deluje po sistemu, kot bi lahko, oziroma da večina tistih slovenskih podjetij, ki je dobrostoječih, ki so orientirani na izvoz, se verjetno odloča za komercialne banke v tujini zaradi bistveno boljših pogojev. Zakaj pa te seje v zvezi z bančništvom v Državnem zboru, verjetno, bodo še potrebne? Prepričan sem, da bodo. Kot prvo zaradi tega, ker se za banke uporablja davkoplachevalski denar; kot drugo pa, ker ste, spoštovani državni sekretar, verjetno z večino največjih bank v danem trenutku v Sloveniji, glede na to, da je Republika Slovenija 100-odstotni lastnik bank, odgovorni kot Vlada Republike Slovenije, da ste kot 100-odstotni lastnik DUTB odgovorni za poslovanje te družbe in, spoštovani državni sekretar, zato tudi, ker je Republika Slovenija 100-odstotni lastnik Slovenskega državnega holdinga in ste vi odgovorni za upravljanje z državnim premoženjem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Ker čas, ki smo ga porabili, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Prijavita se tudi predlagatelj in predstavnik Vlade. (Ne.) Hvala lepa.

Potem zaključujem razpravo. Odločanje o predlogu priporočila bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 26. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 25. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **27. TOČKO DNEVNEGA REDA – NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O IZBIRI REVIZORSKE DRUŽBE ZA REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV RAČUNSKEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Komisija za nadzor javnih financ. Dajem besedo predstavniku komisije mag. Andreju Šircelju za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa. Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, kolegi in kolegice!

Komisija za nadzor javnih financ je na svoji redni seji 11. maja 2016 ob obravnavi točke dnevnega reda Oblikovanje predloga sklepa za izbiro revizijske družbe za revidiranje računovodskih izkazov Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2015 sprejela sklep, da na podlagi drugega odstavka 31. člena Zakona o Računskem sodišču in 112. člena Poslovnika Državnega zbora predlaga v obravnavo Državnemu zboru točko Predlog sklepa o izbiri revizorske družbe za revidiranje računovodskih izkazov Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2015. Sklep se glasi, da se za revidiranje računovodskih izkazov Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2015 izbere revizijska družba Resni, revizija in svetovanje, d. o. o., Parmova ulica 45, Ljubljana. V skladu z drugim odstavkom 31. člena Zakona o Računskem sodišču je delovno telo Državnega zbora, pristojno za nadzor proračuna in drugih javnih financ, pristojno za to, da predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa o tem, kdo bo revidiral računovodske izraze Računskega sodišča. Na seji 17. marca 2016 je Komisija za nadzor javnih financ sprejela sklep, s katerim je generalno sekretarko zadolžila, da opravi vse potrebne postopke po Zakonu o javnih naročilih za izbiro revizijske družbe. Generalna sekretarka Državnega zbora je komisiji 18. aprila 2016 posredovala dopis, s katerim je v nadaljnji postopek poslala pet ponudb, ki so prispele na povabilo za oddajo javnega naročila. V povabilu za oddajo ponudb je bilo določeno, da je edino merilo za izbiro najugodnejšega ponudnika najnižja cena. Iz zapisnika je razvidno, da je najbolj ugodna

ponudba tista, ki jo je poslala družba Resni, revizija in svetovanje, d. o. o. Zato je Komisija za nadzor javnih financ sklenila predlagati Državnemu zboru, da za revizijo računovodskih izkazov Računskega sodišča izbere to revizijsko družbo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Spoštovani poslanke, poslanci, ostali prisotni!

Pred seboj imamo predlog sklepa, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus soglasno podprli. Računsko sodišče Republike Slovenije je najvišji organ nadzora državnega proračuna in celotne javne porabe v Republiki Slovenije. Njegovo poslanstvo je, da pravočasno in objektivno obvešča javnost o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje. Seveda pa mora biti tudi poslovanje Računskega sodišča podvrženo nadzoru. Zakon o Računskem sodišču v 31. členu določa, da računovodske izkaze Računskega sodišča revidira revizijska gospodarska družba, ki jo izbere Državni zbor na podlagi predloga delovnega telesa, ki je pristojno za nadzor proračuna in drugih javnih financ. Ker sredstva za delo Računskega sodišča na predlog Računskega sodišča določi Državni zbor in so sestavni del državnega proračuna, sodišče po opravljeni reviziji Državnemu zboru predloži poročilo izbrane revizije gospodarske družbe.

Komisija za nadzor javnih financ je v skladu z ustaljenim postopkom na 27. seji dne 27. marca 2016 sprejela sklep, s katerim je pozvala generalno sekretarko Državnega zbora, da opravi vse potrebne postopke po predpisih o javnih naročilih za izbiro revizorske gospodarske družbe. Generalna sekretarka je komisiji 18. aprila posredovala ponudbe in zapisnik o pregledu ponudb za revizijo. Iz dopisa, ki ga je komisiji posredovala generalna sekretarka, je razvidno, da je bilo merilo za izbor najugodnejše ponudbe najnižja cena, seveda ob upoštevanju drugih pogojev. Izmed petih ponudb, ki so prispele na povabilo za oddajo javnega naročila, se je kot najugodnejša izkazala ponudba družbe Resni, revizija in svetovanje, d. o. o.

V Poslanski skupini Desus zaupamo v pravilnost izpeljanega postopka in verjamemo, da je bil izbran najprimernejši ponudnik, zato bomo predlog sklepa soglasno podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine.

Odločanje o predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 26. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 27. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za zdravstvo predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Tomažu Gantarju za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa. Izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Odbor za zdravstvo je na 13. seji 31. 5. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V poslovnem letu 2015/16 sta bila k predlogu zakona vložena amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. in 2. členu. Dopolnilno obrazložitev je v imenu predlagateljev podal gospod Jernej Vrtovec. Poudaril je, da se s spremembami in dopolnitvami zakona predlaga rešitev glede odškodninske odgovornosti delodajalca, ko pride do poškodbe pri delu ali poklicne bolezni zaradi nespoštovanja predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Odškodninska odgovornost delodajalca naj bi bila sprejemljiva, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti, v primerih, ko pa je vzrok za poškodbo na strani delavca ali v primerih lahke malomarnosti, pa ne. Odškodninska odgovornost delodajalca je problematična takrat, ko posluje kot samostojni podjetnik, kot posameznik, ker v teh primerih odgovarja za nastale obveznosti z naslova poslovanja z vsem svojim osebnim premoženjem.

Mnenje Vlade Republike Slovenije je predstavila državna sekretarka Ministrstva za zdravje Nina Pirnat. Poudarila je, da Vlada Republike Slovenije predloga zakona ne podpira, ter podrobneje predstavila vsebinske premisleke v zvezi s predlaganimi spremembami in dopolnitvami. Mnenje Državnega sveta Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je

predstavil državni svetnik mag. Peter Požun. Poudaril je, da komisija predloga zakona ne podpira. Odbor je prejel pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe. Stališče do predloga zakona sta v nadaljevanju podala tudi predstavnik Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki predloga zakona ne podpirata.

V razpravi je bilo izpostavljeno, da so slovenski delavci zelo obremenjeni, da prihaja do delovnih nezgod tudi zaradi nespoštovanja predpisov o varnosti in zdravju pri delu, ker želijo delodajalci služiti na plečih delavcev. Delodajalce, ki slabo delajo in ne spoštujejo predpisov, bi bilo treba še bolj kontrolirati in omejiti delo in zaposlovanje na črno.

Po opravljeni razpravi je odbor na podlagi drugega odstavka 128. člena Poslovnika sprejel naslednji sklep s sedmimi glasovi za in šestimi proti: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku predlagatelja predloga zakona mag. Mateju Toninu za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa. Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan, kolegice poslanke in poslanci!

Pred nami je ponovno obravnavo Predloga zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katero želimo na bolj življenjski in sprejemljiv način urediti regresne zahteve v primeru poškodb pri delu. Naj poudarim, da s predlogom zakona v ničemer in nikakor ne zmanjšujemo varnosti delavcev na delovnem mestu, kot tudi ne spreminjamo določb glede varnosti pri delu. Delodajalci morajo ne glede na ta zakon izvesti vse ukrepe, ki jih zahteva zakonodaja v zvezi z varnostjo pri delu. V Novi Sloveniji predlagamo, da se v primeru majhne malomarnosti delodajalca regresni zahtevki povrne iz sredstev, ki ga delodajalci Zavodu za zdravstveno zavarovanje že plačujejo v višini 0,53 % plače in kamor se letno nabere skoraj 80 milijonov evrov s strani delodajalcev. Sedaj se namreč ta sredstva ne porabijo namensko, ampak se v zdravstveni blagajni porazgubijo za karkoli.

Torej, v NSi predlagamo, da zdravstvena zavarovalnica iz teh sredstev, ki jih plačajo podjetniki, krije stroške v primeru poškodb zaradi manjše malomarnosti. Če bi šlo za večjo malomarnost, bi to škodo povrnil neposredno delodajalec, in sicer do višine 20-kratnika minimalne pokojninske osnove, kar približno čez palec znese okoli 15 tisoč evrov. Ko pa bi šlo za naklep ali namerno povzročitev poškodbe, potem delodajalec povrne vse stroške zdravljenja, četudi bi zaradi tega moral zapreti podjetje oziroma prenehal opravljati dejavnost.

Danes, po zdaj praktično veljavni ureditvi, so ti zahtevki lahko nesorazmerno visoki brez kakršnihkoli omejitev. Na podlagi trenutno veljavne zakonodaje namreč v Sloveniji ni mogoče zavarovati odgovornosti delodajalca za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, kot je to mogoče v primeru avtomobilskega zavarovanja pri povzročiteljih prometnih nesreč. V Sloveniji ne moremo pri nobeni zavarovalnici zavarovati regresne odgovornosti, to pa lahko na primer storijo obrtniki in podjetniki v sosednji Avstriji in Nemčiji. Konkretno to pomeni, da prav zaradi te možnosti, ki jo imajo, lahko dobijo tudi boljše poslovno okolje. Samostojni podjetniki so izmed delodajalcev najranjlivejša skupina, ki odgovarjajo s svojim osebnim premoženjem tudi za primer male malomarnosti.

V Novi Sloveniji smo se zato odločili, da bomo prisluhnili tistim delodajalcem, malim obrtnikom in podjetnikom, ki jim zaradi tovrstnih zahtevkov za povračilo stroškov zdravljenja s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje grozi propad, in sicer imate male obrtnike, espejceve, ki Zavod za zdravstveno zavarovanje od njih zahteva tudi 70 tisoč evrov, in več in država bi se ob tem morala zavedati tudi potencialne izgube delovnih mest. Če takšen podjetnik zapre svojo dejavnost, se izgubijo delovna mesta, s tem pa tudi vsa prihodnja vplačila v zdravstveno blagajno in s tem je škoda kar dvakratna. Skladno s slovensko zakonodajo ima Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije pravico zahtevati povračilo v znesku škode, če je poškodba, bolezen ali smrt delavca nastala, ker niso bili izvedeni ustrezni ukrepi za varstvo in primarno delovno okolje. Seveda s tem ni nobenih težav, da ne bo pomote. Povsod pa obstajajo neke meje, meje je treba postaviti tudi zato, da je to odgovornost mogoče zavarovati.

S spremembo zakonodaje, ki jo predlagamo, ne želimo dajati nobene potuhe in spregleda od zahtevanih predpisov za varnost in zdravje pri delu, ampak zgolj na primeren način porazdeliti finančno odgovornost za varnost in zdravje pri delu. Vsak udeleženec mora prevzeti svoj del odgovornosti. Namen sprememb, ki jih predlagamo, ni v zmanjšanju pomena varnosti ali zdravja pri delu, kot tudi ne zmanjševanje standardov odgovornosti delodajalca, pač pa v pravičnejši razdelitvi bremena med vsemi vpletenimi.

Še enkrat ponavljam, naš predlog zakona je jasno povedal, da se lahko stroški zdravljenja od podjetnika povrnejo. Če gre za manjšo malomarnost, se povrnejo iz denarja, ki se zbira že tako ali tako pri plačah, 0,53 % pri vsaki plači. Drugič, če gre za večjo malomarnost, je to breme 15 tisoč evrov, ki jih lahko naložimo podjetniku, če pa gre za naklep, pa je strošek v celoti. To se nam zdi edino smiselna in pravična ureditev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade gospe Nini Pirnat, državni sekretarki Ministrstva za zdravje.

NINA PIRNAT: Hvala lepa. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada v celoti nasprotuje Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katerim se spreminja temeljni princip odškodninskega prava, naj škodo v povzročeni višini povrne tisti, ki jo je povzročil. Predlog zakona po našem mnenju prav tako nasprotuje temeljnemu načelu Zakona o varnosti in zdravju pri delu, posega pa tudi v temeljne obveznosti Zakona o delovnih razmerjih. Mnenje na kratko povzema: Veljavna ureditev temelji na temeljnem načelu odškodninskega prava, naj škodo v povzročeni višini povrne tisti, ki jo je povzročil. Predlog zakona pa omenjenemu načelu ne sledi, saj predlaga ureditev, da bi imel Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije pravico od delodajalca zahtevati povzročeno škodo le takrat, ko je bila bolezen, poškodba ali smrt zavarovane osebe posledica tega, ker je delodajalec namenoma ali iz hude malomarnosti opustil izvajanje ukrepov za varnost ali zdravje pri delu. Nadalje predlog zakona še dodatno omeji odgovornost delodajalca, ko predlaga omejitev višine povrnitve povzročene škode v primeru hude malomarnosti na 20-kratnik najnižje pokojninske osnove. Odškodninska odgovornost ima civilnopravni značaj, zato njen namen ni kaznovanje odgovorne osebe, pač pa vzpostavitev tistega stanja, ki je bilo pred nastankom škode. Primarna funkcija odškodninskega prava je torej odprava nepravilnega položaja, v katerem se je znašel oškodovanec, to je torej v odpravi njegovega prikrajšanja – škode. Gre za tako imenovano izravnalno reparacijsko funkcijo odškodninskega prava, predlog zakona pa omenjena načela odškodninske odgovornosti zasleduje le delno. Temeljna načela odgovornosti delodajalcev pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu so opredeljena v določbi 5. člena Direktive Sveta z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu. Skladno z navedeno določbo direktive mora delodajalec v vseh pogledih zagotoviti varnost in zdravje delavcev v zvezi z delom. Izključitev delodajalčeve odgovornosti za zagotovitev varnega in zdravega dela je skladno z direktivo mogoča le zaradi nenavadnih in nepredvidljivih okoliščin, ki niso pod nadzorom delodajalca, ali zaradi izjemnih dogodkov. Opustitev predpisanih ukrepov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pa ne sodi med okoliščine, ki bi dopuščale takšno izključitev odgovornosti delodajalcev.

Predlagatelj nadalje predlaga, da bi se lahka malomarnost delodajalca krila iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, kamor

poseben prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni vplačujejo delodajalci. Glede omenjenega je treba izpostaviti 89. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki določa, da se v primerih iz 86. in 87. člena šteje, da je ZZS imel škodo ne glede na to, da so nevarnosti zajete pri zdravstvenem zavarovanju. Prispevek, ki ga delodajalci plačajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni delavca, plačujejo zato, ker je pri izvajanju dejavnosti, torej delu, večja verjetnost za nastanek poškodb kot pri tistih, ki ne delajo.

Predlog zakona ima poleg učinka na gospodarstvo in socialo tudi finančne učinke, saj so sredstva, ki jih ZZS zbira iz naslova pobranih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, sicer samostojna sredstva, ločena od državnega proračuna, vendar so še vedno javnofinančna sredstva, ki so namenjena zagotavljanju prebivalstva z zdravstveno oskrbo. Izpad teh sredstev na račun nižje odgovornosti delodajalcev bi imel vpliv na zdravstveno blagajno kot javnofinančna sredstva, na ta način pa bi bilo tudi manj denarja za zdravstvo.

Glede na vse naštetu ponovno poudarjamo, da ne podpiramo predloga zakona, saj predlog zakona nasprotuje tako pravilom odškodninske odgovornosti delodajalcev, pravilom varstva in zdravja pri delu ter obveznostim delodajalca, ki izhajajo iz delovnega razmerja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jernej Vrtovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanski demokratov.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Zakaj je torej Nova Slovenija pripravila novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju? Namreč, iz preprostega razloga, ker želimo na pravičnejši način urediti regresne zahtevke, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni uveljavlja od delodajalca. Po drugi strani pa z ničemer, poudarjamo, z ničemer ne poslabšujemo varnosti delavcev ali zmanjšujemo odgovornosti delodajalcev.

Regresne zahtevke oziroma zahtevke za povračilo škode, nastale zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni, lahko proti osebam, odgovornim za povzročeno škodo, v skladu s slovensko zakonodajo vlagata tako Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije kot tudi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Obligacijski zakonik Republike Slovenije odškodninsko odgovornost opredeljuje kot obveznost posameznika, da poravnava škodo, za nastanek katere je odgovoren in ki nastane le, če so izpolnjeni štirje pogoji. Prvič, nedopustno ravnanje, drugič, škoda, vzročna zveza in

odgovornost. Odškodninska odgovornost je za področje zdravstvenega zavarovanja natančneje urejena v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. ZZS ima od delodajalca pravico zahtevati povračilo škode, torej izplačanih zneskov, če je poškodba, bolezen ali smrt za delavca posledica tega, da delodajalec ni izvedel ustreznih ukrepov za varno delovno okolje in varnost oseb.

Predlog Nove Slovenije torej ureja odškodninske zahtevke delodajalcev na način, da so ti odgovorni za poškodbo pri delu in poklicno bolezen samo v primeru velike malomarnosti, medtem ko v drugih primerih stroške povrne Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kamor delodajalci vplačujejo prispevke. Namen tovrstne ureditve varnega in predvsem tudi zdravega dela je preprečevanje poškodb pri delu in poklicnih boleznih ter zagotavljanje socialne varnosti tistim, ki se poškodujejo pri delu ali zbolijo za poklicno bolezen, hkrati v predvidljivem pravnem in poslovnem okolju, ki ne ogrozi obstoja povzročitelja škode.

Krščanskim demokratom se zdi sedanja zakonodaja nepravilna predvsem do malega delodajalca, ki odgovarja neomejeno. Se pravi, samostojni podjetniki celo s svojim osebnim premoženjem, četudi je do škodnega dohodka z visoko materialno škodo prišlo zaradi kakšnega malega spregleda obveznosti, ki mu je moč očitati le malo malomarnost, in lahko prihaja do celovrstnih tudi družinskih tragedij. Odškodninski prispevki torej lahko ogrozijo poslovanje nekaterih delodajalcev, predvsem ekonomsko šibkejših, malih in srednje velikih podjetij. Prav tako delodajalci ne morejo tveganja, povezanega z regresnimi zahtevki, zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker teh storitev namreč sploh ne ponujajo. ZZS je tako v letu 2013 iz naslova regresnih zahtevkov obeležil priliv v višini 1 milijon 213 tisoč evrov, v letu 2014 že 1 milijon 456 tisoč evrov in v letu 2015 1 milijon 167 tisoč evrov. Ključno pa je tudi vprašanje, zakaj tudi zavarovalnice ne želijo vstopati na ta trg. Zakaj za njih to ni zanimivo – namreč zato, ker je ta neomejenost navzgor v bistvu neomejena in zavarovalnice ne želijo prevzeti tega tako velikega tveganja.

V Novi Sloveniji predlagamo, da je odgovornost na strani delodajalca samo v primeru, da je poklicna bolezen, poškodba na delu ali smrt nastala zaradi velike malomarnosti delodajalca ali namerno, medtem ko se v primeru male malomarnosti regresni zahtevek ne uveljavlja, saj vsi delodajalci vplačujejo prispevek v višini 0,53 % za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni pri obveznem zdravstvenem zavarovanju. Ti prihodki se v bistvu uporabljajo za financiranje vseh zdravstvenih programov ne pa izključno tega, kar je eden izmed, kar je ena izmed velikih pomanjklivosti. Odgovornost delodajalcev za povrnitev škode po predlogu novele zakona je limitirana na 20-kratnik, če je škodni dogodek

posledica velike malomarnosti, in neomejena, če gre za namenoma povzročeno škodo. Smisel omejitve je torej prav v tem, da se v posameznih primerih ne ogrozi obstoj povzročitelja škode, predvsem malih in srednje velikih delodajalcev, saj v bistvu ne omogoča njihovega stabilnega in predvidljivega poslovanja.

Menimo, da tak predlog, ki ga predlaga Nova Slovenija, pomeni pravičnejšo porazdelitev bremen med vsemi deležniki, zato si zakon zasluži podporo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Branko Zorman bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani, predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je v državnozborsko obravnavo vložila Poslanska skupina NSi, in sicer že drugič, kljub temu da se je že v prvi obravnavi predloga in pozneje na matičnem delovnem telesu izkazalo, da kljub dobremu namenu ne predstavlja najbolj optimalne in primerne rešitve zadevnega področja. Predlagatelj z novelo skuša urediti področje odškodninskih zahtevkov delodajalcev v primerih poškodbe pri delu. Gre za zahtevek za povrnitev stroškov zdravljenja, ki ga Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenija lahko zahteva od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja pri zaposlenemu. Pri raznih oblikah poškodbe pri delu ali poklicne bolezni je običajno odgovoren delodajalec, ki v skladu z obligacijskim in odškodninskim pravom prevzema tudi odškodninsko odgovornost. Pri tem seveda ne gre za avtomatizem v smislu, da to pomeni tudi, da je delodajalec kriv za vsako nastalo škodo. Ker pa pri plačilu teh regresnih zahtevkov ni določene zgornje meje za odškodnine in je pogosto v procesu ugotavljanja odgovornega zelo težko razlikovati med tem, ali je neka škoda nastala iz malomarnosti ali zaradi naključja, delodajalci opozarjajo na sivo polje v sistemu delovnopravne zakonodaje, ki ga je treba primerno urediti.

Ministrstvo za zdravje se je tekom obravnave te novele že zavezalo k pripravi spremembe zakonodaje na področju odškodninskih zahtevkov. V normativnem delovnem programu Vlade Republike Slovenije za leto 2016 je namreč predvidena novela Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki predvideva podrobnejšo ureditev te problematike še v letošnjem letu. Menimo namreč, da mora delodajalec vsekakor ravnati v skladu z veljavno zakonodajo s področja varstva pri delu in brezpogojno postoriti vse, kar je v njegovi moči, za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Če ima delodajalec z vidika varnosti pri

delu urejene vse ukrepe, kot je na primer izjava o varnosti z oceno tveganja urejene, urejeni predhodni zdravstveni pregledi zaposlenih, če imajo delavci opravljen izpit iz varstva pri delu, če jih delodajalec sproti izobražuje, daje navodila glede ukrepov za zagotavljanje varstva pri delu in podobno, pa je treba upoštevati tudi, da je do neke nesreče lahko prišlo po naključju ali pa je zanjo odgovoren celo delavec sam. Čeprav je teh primerov hude malomarnosti relativno malo delodajalci opozarjajo, da je v primeru regresnih zahtevkov povračilo stroškov lahko tako visoko, da lahko ogrozi preživetje podjetja, kar velja predvsem za manjše gospodarske subjekte.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da si področje urejanja odškodninskih zahtevkov v primeru odgovornosti delodajalca zasluži iskanje rešitev v okviru obstoječe zakonodaje, žal pa predlog, ki ga obravnavamo danes, ni primerno zastavljen in ga v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne bomo podprli. Našo odločitev smo v predhodnih obravnavah že večkrat utemeljili. Izhajamo iz mnenja Vlade in mnenja Zakonodajne-pravne službe, ki opozarja, da je predlog v nasprotju s temeljnim načelom odškodninskega prava, ki pravi, da mora povzročitelj povrniti škodo v povzročeni višini in na način, da vzpostavi prejšnje stanje. Prav tako predlog ogroža zaščito šibkejših stranke v razmerju delodajalec-delavec, kjer ima delodajalec že po veljavni zakonodaji številne obveznosti za zagotovitev varnega in zdravega dela. Navsezadnje pa se je treba zavedati tudi, da bi sprejem takšne rešitve v nasprotju z oceno predlagatelja imel znatne očitke na javnofinančna sredstva, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zbira iz tega naslova. Izpad teh sredstev iz zdravstvene blagajne bi pomenil manj denarja za zdravstvo, s čimer bi bili posredno oškodovani vsi državljani.

Za primere, ki pa nakazujejo, da se to dogaja neupravičeno, pa je treba v doglednem času poiskati rešitev, ki bo pravilna za vse, tako za delavce kot tudi za delodajalce in vse uporabnike blagajne zdravstvenega varstva. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni še enkrat.

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa, da lahko Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije uveljavlja odškodninske zahteve v primeru poškodbe pri delu, seveda od tistega, ki je namenoma ali pa iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja zavarovane osebe. Se pravi, od delodajalcev v primeru, ko je bolezen, poškodba

ali pa smrt zavarovane osebe nastala kot posledica, ker niso bili izvedeni ustrezni ukrepi, ki jih predpisuje zakon za varnost ljudi. Zakon še posebej izpostavlja odgovornost delodajalcev v primeru, če delodajalec ne posreduje resničnih podatkov oziroma če namerno krši zakonodajo.

No, določbe tega zakona pa se nanašajo tudi na odgovornost delavca v primeru storjenega kaznivega dejanja. Glede na obstoječo zakonodajo lahko takšni odškodninski zahtevki seveda ogrozijo poslovanje nekaterih delodajalcev. Tukaj gre predvsem za ekonomsko šibkejših delodajalce, se pravi za mala in pa srednje velika podjetja, ker le-ti ne morejo tveganja, povezanega z regresnimi zahtevki, zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker teh storitev te zavarovalnice namreč ne ponujajo.

Zaradi navedenega se s spremembami in dopolnitvami zakona predlaga odškodninska odgovornost delodajalca le v primeru, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti. V primeru, ko je pa vzrok za poškodbo na strani delavca ali pa v primerih lažje malomarnosti, pa delodajalec ne nosi svoje odgovornosti.

S predlagano rešitvijo bi se torej izključila odgovornost delodajalcev v primeru njegove lažje malomarnosti in omejila odgovornost, ko je škoda povzročena zaradi malomarnosti delavca. Delodajalec bi po tem predlogu torej odgovarjal, če škodo povzroči namenoma ali pa če gre za hudo malomarnost, lahka malomarnost pa bi šla v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, kamor poseben prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni vplačujejo delavci. Res je, da mora delodajalec v vseh pogledih zagotoviti varnost zdravja delavcev v zvezi z delom, ampak znano je dejstvo, da se delodajalec in pa delavec pri delu srečujeta tudi z nepredvidljivimi okoliščinami, ki pa niso pod nadzorom delodajalcev in delavcev. Včasih se takšnim dogodkom tudi ni mogoče izogniti. Napačna ravnanja se največkrat zgodijo zaradi nevednosti oziroma v vse preveč primerih zaradi preobremenjenosti delavcev in nikakor ne nalašč.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo predlog sprememb zakona podprli že v mesecu aprilu in navedeni predlog za spremembo zakona bomo podprli tudi danes. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Gantar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije, izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Predlagatelj novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je po zavrnitvi predloga novele po opravljeni splošni razpravi ob prvi obravnavi na

seji Državnega zbora vložil identično besedilo predloga zakona. Tudi Vlada Republike Slovenije je poslala enako mnenje, v katerem predlogu zakona nasprotuje in tudi v naši poslanski skupini še vedno ocenjujemo, da predlog Nove Slovenije v veliki meri odvezuje delodajalce za odgovornost ob nastanku poškodbe, bolezni ali smrti delavca oziroma zavarovanca. To za našo poslansko skupino ostaja nesprejemljivo.

V Desusu se zavzemamo za jasno opredeljeno odgovornost delodajalca, ki mora vlagati v zdravje svojih zaposlenih z doslednim zagotavljanjem varstva pri delu in zagotavljanjem ugodnih delovnih pogojev, kar navsezadnje vodi k večjemu zadovoljstvu na delovnem mestu, manjši obolevnosti, manjšemu številu poškodb na delu, zmanjšanju bolniškega staleža in tudi k večji produktivnosti. Predlog, ki je pred nami, pa gre ravno v nasprotni smeri, kot je zagovarjamo v naši poslanski skupini in stranki. V predlogu novele sicer lahko zasledimo, da bi bil delodajalec dolžan plačila povzročene škode v katerikoli nastali obliki samo v primerih, kadar je le-ta nastala zaradi velike malomarnosti delodajalca ali pa kadar jo je povzročil namenoma. Na tem mestu se nam še vedno postavlja vprašanje, kako delodajalcu dokazati, da je šlo na primer za veliko in ne za manjšo malomarnost ali pa da jo je povzročil namenoma. Ob tem moram omeniti prakso, ki vse pre pogosto kaže, da se za nesreče na delovnem mestu po navadi okrivijo delavca. Redki so primeri, ko se delodajalcu dokaže odgovornost za nastalo nesrečo.

V Poslanski skupini Desus nas čudi pristop predlagatelja k temu zakonu. Že v prvi obravnavi smo menili, da predlagatelj s tem predlogom očitno ščiti močnejšo stran, torej delodajalca, za ceno varnosti delavca, ki je v odnosu z delodajalcem praviloma šibkejši in v podrejenem položaju. Pričakovali smo, da je predlagatelj novele resno vzel naše razloge in pomisleke ob obravnavi identičnega besedila in mogoče spremenil vsaj nekaj določb v predlogu novele. Zato smo bili resnično razočarani nad odnosom predlagatelja do te vsebine, ki je za nas izjemno pomembna.

Ker smo v Poslanski skupini Desus še vedno mnenja, da predlog novele zakona postavlja ekonomske interese delodajalcev visoko nad zagotavljanjem varstva in zdravja delavcev, bomo podprli sklep, sprejet na matičnem delovnem telesu, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš ... Oprostite, mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Na mizi imamo ponovno zakon, ki se dotika regresnih zahtevkov. Tako kot pri zadnjem v Poslanski skupini Socialnih demokratov tudi tokrat ne bomo podprli tega predloga zakona iz popolnoma enakih razlogov, kot smo jih podali že pred nekaj meseci v stališču k takratnem predlogu novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Pa ponovimo, za kaj gre. S predlogom se sledi predlogu Obrtno-podjetniške zbornice, da se enostransko, mimo dogovorov na novo uredi in spremeni področje odškodninskih zahtevkov na način, da se omeji odškodninska odgovornost delodajalcev. Ti se preko svojih združenj in zbornic zavzema za spremembo pravil, po katerih se izterjuje škoda, nastala namenoma, iz velike malomarnosti ali zaradi neizvedenih ali pomanjkljivo izvedenih predpisanih ukrepov za varnost ljudi. Delodajalci na eni strani izpostavljajo manko zgornje meje za odškodnine in tudi, da ni nobenega razlikovanja med tem, ali je neka škoda nastala zaradi malomarnosti ali naključja, kar po njihovem pomeni, da so lahko velike breme, še posebej za mala podjetja in obrtnike. Na drugi strani pa smo soočeni z argumentom nasprotne strani, ki pravi, da če bi omejili višino regresnih zahtevkov, bi ta škoda, ki jo je povzročil delodajalec s svojim neustreznim ravnanjem in bi preseгла določen limit, bremenila zdravstveno blagajno in s tem solidarnostno vse plačnike prispevkov, torej tudi tiste delodajalce, ki dosledno in zgledno izvajajo vse ukrepe varnosti in zdravja pri delu. Delodajalci opozarjajo, da ti zahtevki lahko ogrozijo njihovo poslovanje in terjajo, da bi odgovornost pri poškodbah na delu morali deliti tako delodajalci kot tudi zaposleni. Zdravstvena zavarovalnica namreč odgovornosti zaposlenih zaradi poškodbe na delu, delovnem mestu ne preverja, delavčevo krivdo pa lahko delodajalci dokazujejo v sodnem postopku. Prav tako delodajalci ne morejo tveganja posameznega regresnega zahtevka zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker teh ne ponujajo. Druga stran pa glede te vsebine izpostavlja, da gre za povračilo sredstev, ki so bila izplačana zaradi krivde nekoga drugega v primeru poškodb na delu od delodajalca, ki je kršil ali opustil ukrepe za zagotavljanje varnega dela delavcev, pri čemer dodaja, da regresni zahtevki na nek način celo silijo delodajalce, da skrbijo za delovno okolje in zaščito delavcev pred nevarnostmi. Regresni zahtevek se izda namreč po nastali delovni nesreči le takrat, kadar niso bila upoštevana pravila varstva pri delu, kadar se opusti dolžno ravnanje zaščite zaposlenega.

Zakona Socialni demokrati ne zavračamo, ker prihaja iz Nove Slovenije, zakona ne bomo podprli zato, kot smo že povedali pred nekaj meseci in tokrat ponavljamo, ker je škodljiv, v nasprotju s temeljnimi načeli zaščite zaposlenega, v nasprotju s temeljnimi načeli varovanja človekovega zdravja in varnosti pri delu in

pomeni nižanje obstoječih pravic. Na podlagi navedenega bomo glasovali za sklep, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo.

V Združeni levici smo proti predlaganemu zakonu zaradi tega, ker je protidelavsko in protisocialno naravnani. Če bi bil sprejet, bi se poslabšalo stanje na področju zdravja in varnosti pri delu, in to predvsem pri malih delodajalcih, pri katerih je tveganje največje. Odškodninska odgovornost je namreč ena od prisil za delodajalce, da izvajajo ukrepe za varnost pri delu. Ta predlog to prisilo delno odpravlja, hkrati pa jo še omejuje.

Krščanski demokrati so na pobudo Obrtno-podjetniške zbornice identičen predlog vložili že na februarški seji. Medtem je bilo objavljeno tudi poročilo Inšpektorata za delo za leto 2015. Glavna inšpektorica je takole povzela stanje: "Razmere na področju varnosti in zdravja pri delu v Republiki Sloveniji v letu 2015 ocenjujemo kot neprimerne in nezadostne. Spodbudnega napredka glede zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih na Inšpektoratu ne zasledimo. Število prijavljenih nezgod pri delu se je v letu 2015 glede na predhodno leto ponovno povečalo. Lani se je smrtno ponesrečilo 24 delavcev, kar je največ od začetka krize." Če ponovim: razmere so neprimerne, stanje se poslabšuje. Krščanski demokrati in obrtna zbornica so iz tega izpeljali sklep, da je treba zmanjšati odškodninsko odgovornost delodajalcev. V Združeni levici smo izpeljali diametralno nasproten sklep, in sicer da je treba nadzor poostri. Že dvakrat smo ob sprejemanju proračuna predlagali, da se povečajo sredstva za delovno inšpekcijo. Število inšpektorjev se je od leta 2008 zmanjšalo s 87 na 77, pa še ti morajo nadzirati vedno več poslovnih subjektov. Če semkaj štejemo kmete, številka nanese kar na 200 tisoč poslovnih subjektov. Poleg tega smo v Predlogu zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju predlagali obvezno ustanovitev skupnega odbora posloводства in sveta delavcev za varnost pri delu v vseh podjetjih z več kot 50 zaposlenimi.

Izrecen namen predlagateljev je zaščita malih podjetij pred odškodninsko odgovornostjo, to je nesporeljivo, ker so prav ta podjetja najbolj nevarna za delavce. Kot rečeno, je bilo lani 24 nesreč s smrtnim izidom, od tega so se 4 nesreče zgodile v podjetjih z več kot 250 zaposlenimi, trikrat več, se pravi, 12 smrtnih nesreč pa se je zgodilo v podjetjih z manj kot 10

zaposlenimi. Zato bi bilo treba skrb za varnost pri delu najbolj povečati ravno v malih podjetjih, ne pa da se zmanjšujejo točno tam prisile za izvajanje ustreznih ukrepov. Bistveno manjši problem je, če zaradi odškodnine propade eno ali drugo mikro podjetje, kot pa da se na splošno zmanjša varnost pri delu.

Znano je, da so se krščanski demokrati specializirali za neoliberalne ukrepe, kot je to na primer vstop komercialnih zavarovalnic v obvezno zdravstveno zavarovanje, ali pa radikalno zniževanje socialnih prispevkov in dohodnine, ki bi po oceni Ministrstva za finance skupaj zmanjšali javne prihodke za 1,3 milijarde evrov. V Združeni levici se atentata na javne finance skozi ideologijo finančnega kapitala in drobnega podjetništva ne gremo in jih zavračamo iz razlogov, ki jih je dobro povzel Franček Drenovec. Ga bom kar citiral: "Slovenska politična strankarska scena je personalno povsem odlepljena od velikega tehnološko naprednega sektorja. V ozadju te deformacije politike je deformacija njene volilne in kadrovske baze, ki jo povzroča deformacija ekonomske baze. Slovenske družba je postala v tranziciji družba drobne, razdrobljene, individualizirane, neintegrirane, nesocializirane, provincialne ekonomije. Ta ekonomska baza je najširše zastopano in najvplivnejše ekonomsko in socialno okolje prebivalstva današnje Slovenije."

Socialisti se seveda ne uvrščamo v to skupino in ne pristajamo na njeno ideologijo, zato bomo tovrstne ideje po zniževanju varnosti pri delu odločno zavrnili. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 26. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 9 točko dnevnega reda.

Prehajamo na 17. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVI KAZENSKEGA ZAKONIKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno predložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Žanu Mahničju. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke in

poslanci, gospa državna sekretarka, lep pozdrav vsem skupaj!

Oktober 2014 smo imeli prvič sejo v tem Državnem zboru, sejo Odbora za obrambo, zaprto sejo, kajti takrat zaradi razno raznih političnih igrice še nismo imeli ustanovljene Komisije za nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami. Že takrat smo v Slovenski demokratični stranki oziroma še prej, že na sami inavguraciji predsednika Vlade sem opozoril na islamsko državo oziroma DAESH, kot so jo poimenovali v tujini. Nevarnost, ki preti vsem nam, in nevarnost, ki se je povečala v zadnjem času, recimo temu tam nekje od sredine leta 2014. Da je temu res tako, je opozoril tudi Varnostni svet Združenih narodov v eni od svojih resolucij, kjer je pozval vse države, da naj se maksimalno angažirajo pri preprečevanju odhodov svojih državljanov in državljanov na bojišča islamske države v Libijo, Sirijo, Irak in širšo okolico. Ravno zaradi tega smo v Slovenski demokratični stranki prvič predlagali spremembo Kazenskega zakonika decembra leta 2014. Takrat je vladajoča koalicija naš predlog zavrnila. Ker ni bilo nobenih indicev, da se bo stanje izboljšalo oziroma da Vlada pripravlja svoj predlog, smo to ponovili februarja 2015. Tudi takrat je vladajoča koalicija zavrnila naš predlog in dejala, da nobene spremembe Kazenskega zakonika niso potrebne. Da imamo vsa dejanja inkriminirana, da naša policija deluje odlično. Kljub temu smo že takrat vedeli, da so se nekateri Slovenci borili na strani islamske države, da so nekateri poskušali priti nazaj, da so nekateri prišli nazaj in pa da je eden izmed njih celo umrl med bojem. Takrat smo tudi slišali, ko smo drugič to predlagali, da če že bo potrebno, bo Vlada podpisala neko zavezo, nek protokol na ravni Evropske unije in bodo sledili priporočilom, ki jih bo dala Evropska unija. In če že bodo potrebne spremembe, jih je za pričakovati nekje v jeseni leta 2015. No, ker se to ni zgodilo, zgodilo pa se je nekaj drugega. Enega od Slovencev, za katerega smo imeli dokaze s strani različnih služb, tudi mediji so te dokaze predstavili, dokazi, da je bil dol, da je bil na bojišču, da je celo prinesel orožje nazaj, pa več kot očitno niso zadostovali za slovensko policijo, pač pa je morala Roka Žavbija aretirati italijanska policija. Kljub temu da smo vse od oktobra 2014 oziroma decembra 2014, ko smo to prvič vložili, poslušali Vlado in pa vladajočo koalicijo, kako imamo vse inkriminirano, kako ni noben problem, da vse deluje odlično, se je ta terorist praktično dve leti nemoteno sprehajal po Sloveniji. Ampak kaj je bistveno? Bistveno je to, da ga niso aretirali zaradi tega, ker bi se boril na strani Islamske države, ampak so ga aretirali zaradi pripravljanih dejanj. Dejanj, ki jih mi v svojem kazenskem zakoniku nimamo inkriminiranih. Zaradi tega ga je aretirala italijanska policija, oziroma naša na predlog Italijanov. In če bi imeli mi to inkriminirano, potem bi lahko do aretacije prišlo že s slovenskih strani, saj dokazi so bili.

Bile so tudi raznorazne besede tožilstva in pa policije, da je pri nas zakonodaja na tem področju pomanjkljiva. In potem ko je prišlo do te aretacije Roka Žavbija, kateri upam, da bo kljub temu, da se na vse kriplje temu izogiba s pomočjo svoje odvetnice, vendarle izročen Republiki Italiji, smo takrat v Slovenski demokratični stranki dejali, da bomo pripravili svoj predlog. Prišlo pa je do pomembne spremembe. Minister za pravosodje Goran Klemenčič je vendarle priznal, da ni vse tako, kot je treba, in da je pričakovati vladni predlog bodisi poleti bodisi jeseni.

Gospo in gospodje, ker ne želimo, da se teroristi nemoteno sprehajajo po naši državi, smo v Slovenski demokratični stranki že tretjič pripravili svoj predlog. Danes je pred vami. Če želite zaustaviti novačenja, če želite zaustaviti pravo pot naših in pa tudi tujih državljanov teroristov, bodočih teroristov čez naše ozemlje, boste ta naš predlog podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja, dajem besedo predstavnici Vlade gospe Tini Brecelj, državni sekretarki na Ministrstvu za pravosodje. Izvolite.

TINA BRECELJ: Hvala lepa, predsedujoči, za besed. Lep pozdrav vsem!

Skupina poslank in poslancev je, kot je bilo že povedano, predložila podobno, v določenih opisih pa popolnoma enako, predlogo dopolnitev Kazenskega zakonika Državnemu zboru že v letu 2014 in letu 2015. V obeh primerih je Vlada v svojih obrazloženih mnenjih utemeljila, zakaj predloga zakonov nista primerna za nadaljnjo obravnavo.

Predlagatelji tokratnega predloga ponovno izhajajo iz Resolucije varnostnega sveta Združenih narodov št. 2178 iz leta 2014, ki iz vidika kazenskega materialnega prava ni dovolj konkretizirana. Ob tem ne upoštevajo dejstva, in to je posebej pomembno, da je Svet Evrope med tem sprejel, Republika Slovenija pa podpisala, dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Za bodočo ureditev obravnavnega področja je pomembno tudi, da je v postopku sprejemanja predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti terorizmu in o nadomestitvi okvirnega sveta sklepa o boju proti terorizmu. Predlaganemu novemu 111.a členu Kazenskega zakonika izpostavljamo le nekaj nejasnosti, ob tem pa posebej poudarjam, da predlagatelju večjo natančnost pri opredelitvi kaznivega dejanja svetuje tudi Sodni svet. Predlagatelj je v prvem odstavku predlaganega novega 111.a člena predlagal med drugim inkriminacijo nagovarjanja oziroma novačenja, pripravljanja, prevažanja in usposabljanja posameznikov ali skupine za priključitev ali sodelovanje v tuji oboroženi združbi. Ob tem predlagatelj spregleda, da v Kazenskem zakoniku v veljavnem prvem

odstavku 111. člena že določamo kaznivo dejanje novačenja za terorizem. V skladu z določbami splošnega dela Kazenskega zakonika je določbo 111. člena mogoče uporabiti tudi za slovenskega državljana, ki stori to dejanje v tujini, pa tudi za tujca, ki takšno dejanje stori v tujini proti slovenskemu državljanu ali Republik Sloveniji, pa tudi proti tujcu ali tuji državi, če se zaloti na ozemlju Republike Slovenije in se ne izroči tuji državi. Torej se vpis kaznivega dejanja v predlaganem prvem odstavku novega 111.a člena v velikem delu prekriva z določbami veljavnega Kazenskega zakonika. Prav tako je dokaj nejasna tudi določitev višine kazni. Za tako imenovana pripravljalna dejanja je namreč predlagana kazen od 2 do 10 let zapora, za temeljno obliko kaznivega dejanja, pa čeprav vemo, da so pripravljalna dejanja inkriminirana le izjemoma, torej za temeljno obliko kaznivega dejanja pa nižja od 6 mesecev do 5 let zapora. V predlaganem tretjem odstavku novega 111.a člena gre za podvajanja z veljavnimi določbami Kazenskega zakonika. V predlaganem četrtem odstavku pa ni jasna razlika med navedbama "javno poziva" ali "ščuva". Torej, v temu odstavku kar nekaj nedoslednosti.

Kot sem že omenila je Slovenija podpisala dodatni protokol h konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Prav ta podpis nas zavezuje, da je treba v določeni meri Kazenski zakonik še uskladiti. Uskladitev bo šla v smeri kaznivega dejanja sprejemanja usposabljanja za terorizem, torej ta del je treba na novo inkriminirati, kar imamo namen storiti, pa tudi glede kaznivega dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma, ki zajema tako namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj kot tudi namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem ter kaznivo dejanje financiranja takšnih potovanj. Tudi zaradi podpisa protokola se bo Kazenski zakonik v prihodnje še nekoliko uskladil.

Kot sem pa povedala, v pretežnem delu so predlogi, ki jih ima predlagatelj oziroma ki jih zajema predlagatelj, v naši zakonodaji že zajeti, že inkriminirani. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Lilijana Kozlovič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Verjame, da ga ni, ki se ne sprašuje, kako ustaviti oziroma umeriti situacijo in na kakšen način, namreč v situaciji, v kateri se nahajamo, da ne preidemo v neko skrajnost, se pravi v skrajnost politika odprtih vrat, kajti vemo, da na takšen način pravzaprav ne moremo

pomagati vsem, ki so pomoči potrebni, in na drugi strani, da ne preidemo skrajnost politike ukrepov in posegov v človekove pravice. Kot vidimo, je Vlada in skupaj z nami, pa naj bo z opozicijskimi kot tudi seveda koalicijskimi poslanci, seveda na podlagi vseh predlogov uspela zadržati in ohraniti to ravnovesje.

Če preidem na predlog zakona, vidimo že v samem uvodu, da predlagatelj navaja, da je potrebna reforma Kazenskega zakonika, da pa je pri tem treba spoštovati evropski pravni red in pa tudi mednarodne zaveze. Istočasno v svojem uvodu sam navaja, da so v njem že opredeljene oblike terorizma in tudi kaznivo dejanje je oblikovano tako, da se nanaša na terorizem, ki je uperjen zoper Republiko Slovenijo, kot tudi mednarodni terorizem, ki ogroža druge države ali mednarodne organizacije. Pravi, da so pravno urejena tudi dejanja, ki so povezana s terorističnimi dejavnostmi.

Primer Roka Žavbija, ki je bil tudi prej v stališču predlagatelja ponovno povedan, je opozicijo navdahnil s tem, da je že tretjič vložila predlog Kazenskega zakonika. V vseh treh primerih se sklicuje na Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov in pri tem predlaga nekoliko drugačno ureditev, se pravi od primera do primera, kar govori že samo po sebi, da je že njihov predlog nekonsistenten in tudi predlagatelj sam ni siguren, kako to vprašanje pravno urediti.

V Poslanski skupini stranke modernega centra poudarjamo, da ima naš Kazenski zakonik inkriminirana vse oblike, potrebne za to, da se preganja tudi tuje borbe. V konkretnem primeru, ki je bil omenjen, v primeru Roka Žavbija, ni šlo za to, da policija ni imela dovolj dokazov, policija je zbrala dokaze in je zoper osebo podala kazensko ovadbo, dejstvo pa je, da je tožilstvo ugotovilo, da ni dovolj dokazov za storitev kaznivega dejanja. Glede na to, da je na območju, kjer se dogajajo ta dejanja, kjer se borijo tuji borci, izredno težko zbirati dokaze, je nekako logično, da tudi teh dokazov ni dovolj. Bolj kot samo vprašanje inkriminacije, pa je umestno vprašanje, ali imajo organi pregona dovolj učinkovita sredstva za odkrivanje, in o tem tudi govori naša policija. Prav pravica spremljanja posameznika, tudi preko svetovnega spleta, in vpogled v njegovo komunikacijo zelo moti prav predlagatelja, a aktivnosti storilcev se vse bolj selijo prav tja. Strinjamo se, da je potrebna reforma v duhu poenotenja prava Evropske unije, vendar ne na podlagi resolucije, na katero se sklicuje predlagatelj, ampak na podlagi dodatnega protokola h Konvenciji o preprečevanju terorizma. V skladu z njim je Vlada tudi pripravila predlog in ga poslala v medresorsko usklajevanje in tudi ponudila javnosti v presojo, se pravi tako strokovni kot tudi zainteresirani. In pri medresorskem usklajevanju bodo lahko organi pregona povedali, ali imajo zadostne metode in oblike za odkrivanje teh kaznivih dejanj. In čeprav nekateri člani poslanske

skupine predlagateljev včasih rečejo, naj se pozvižgamo na človekove pravice, naj skrbimo za varnost naše države, pa v Poslanski skupini SMC sporočamo, da je v negotovih časih edina prava garancija spoštovanje človekovih pravic, sicer nam lahko sledi – danes oni, jutri mi.

Zakon ni v skladu z načelom zakonitosti v kazenskem pravu in tudi ne v skladu z 28. členom Ustave Republike Slovenije, zato ga v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav tudi v imenu Slovenske demokratske stranke!

Brexit, Brexit – beseda, ki bo pojutrišnjem največkrat izgovorjena v slovenskih medijih. In tudi v Državnem zboru, ki se zdaj še vedno obnaša, kot da so vse stvari takšne, kot so bile pred 10 leti. Gospe in gospodje, Evropa se je spremenila! In čas je, da spremenite svoj pogled tudi vi, da opazite, da stvari niso več takšne kot so bile, in da se bo treba pripraviti na neko novo obliko življenja, za katero je danes zelo težko napovedati, kakšna bo, kajti velika verjetnost je, da bo Brexit uspel, zelo velika. In potem bo sledil sistem domin. Vsaj 7 držav v tem trenutku že na glas razmišlja o referendumu o izstopu iz Evropske unije. Tudi če Brexit slučajno, po nekem zelo srečnem naključju s skrajno tesnim izidom ne bo uspel, Evropa nikoli več ne bo takšna, kot je bila. In čas bi bil, da to spoznate, gospe in gospodje, in da se ne obnašate, tako kot lani, ko je tako lepo vaš kolega iz Brežic povedal, ko sva bila skupaj na televiziji, ko sem svaril, da se je treba pripraviti na problem ilegalnih migrantov, pa je rekel, ja, migrantje so bili takrat avgusta še daleč, lahko ste vi na to opozarjali, mi smo pa bili pa na dopustih. Zdaj, gospe in gospodje, ne hiteti na dopuste. Ni čas za dopust. Res ga ni, kajti iz tega, kar se je izcimilo lansko leto, ko si je en del evropskih institucij, pa žal tudi slovenska Vlada, vzel pravico, da je ilegalno proti predpisom, protiustavno spustil več stotisočglavo množico ilegalnih migrantov preko Slovenije, posledice tega bodo zdaj. To ni tako, kot seveda poskušate vi in s pomočjo svojih medijev prikazovati javnosti, ja, saj to je zdaj vse urejeno, vse je pod kontrolo. Je, vraga, nič ni pod kontrolo, posledice zdaj šele prihajajo. Prvič so Nemci začeli vračati to, kar sem ves čas svaril, posameznike v države, kjer so bili prvi popisani, ampak to je manjši del problema. Potem sledijo kvote. Takrat ko je gospod Cerar pred letom dni govoril, ja, tukaj bo v Sloveniji pripadlo po sistemu kvot 16 do 20 ljudi. A, bejžte no, bejžte no! Koliko jih imamo zdaj? Tam enih 800 že obljubljenih, Evropska komisija pa napoveduje

povečanje kvot zlasti za manj obremenjene države. Pa tudi to še ni največji problem. Največji problem je to, da se Evropa drastično spreminja. Spreminja se politika Evrope in kar je najhujše, spreminja se varnost v Evropi. Evropa ni več varna skupnost. Ne posamezna država, ne skupnost kot celota. Zaradi lahkomišelnosti iz preteklosti. Tukaj pa ne govorimo več samo o minulem letu dni, ampak o daljšem obdobju, ko se je nekritično sprejemalo vse in se ni preverjalo stvari in se je pozabilo, kaj je radikalni islam, ki se je razrasel kot rak po Evropi. In danes se potem vedno znova odpira, joj, kakšno presenečenje, če je kaj narobe. Presenečenje je samo to, kako se nekateri sprenevedajo in kako so nekateri pozabili, zakaj sploh so države nastale. Države so nastale zato, da ni prostega prehoda mej, kadar se komu zljubi, ampak da je to po nekem postopku, skladno z zakoni posamezne države in ob ustreznem nadzoru in da zagotavljajo varnost in blaginjo svojim državljanom in državljanom. To je naloga države, gospe in gospodje. In točno tisto, kar je predmet današnjega predloga SDS, je zagotavljanje večje varnosti državljanom in državljanov, ki jih seveda radikalni islam še kako ogroža. Na to je treba misliti pravočasno.

Čemu smo bili priče v minulem obdobju, se pravi bodisi naslednji rodovi prvotnih migrantov, lahko tudi rojeni na evropskih tleh, kar je sicer po svoje zelo žalostno, po drugi strani pa tudi nekateri posamezniki, ki pač si z islamom prej sploh niso imeli izkušenj, so se radikalizirali. Ni to nastalo kar samo od sebe. To je bil rezultat dolgotrajnega procesa, ko so posamezniki agitirali, nagovarjali druge, jim omogočali določena potovanja, treninge in indoktrinacijo. Potem so po določenem obdobju ti posamezniki iznenada kot radikalizirani se šli boriti v neko tujo državo za neko teroristično organizacijo. In zdaj je ta teroristična organizacija v škripcih, velikih in še večjih bo, verjemite, ker je dobesedno tolče cel svet. In kaj se bo zgodilo? Ne računati, da bo kdo tam prevzel odgovornost, še najmanj zagotovo Turčija. Ti ljudje se bodo vrnili nazaj tako ali drugače. Nekateri so se vrnili pomešani med migrantsko množico v minulem letu, nekateri na druge načine, nekateri, verjemite, se še bodo. Takrat bo treba potegniti črto, kajti sicer bo ta rak rasel naprej, vedno nove metastaze bodo, vedno nove nevarnosti bodo za ljudi, vedno nova teroristična dejanja. Takrat ne bo nobenega, ampak tudi najmanjšega opravičila, če bo spet nekdo rekel, joj, kako smo presenečeni. Ja, dajte no, nehati s tem! Nihče ne sme biti več presenečen nad tem, kar se dogaja, in s tem se je treba odgovorno soočiti. Prvo, kar je in to je naloga zakonodajalca, je, da ustrezno spremeni zakone, da jih pripravi na nove izzive, resda je prepoved v Kazenskem zakoniku, kot se reče v pravu, ultima ratio – zadnja izbira, ampak tukaj drugače pač ne gre. Če se ne poseže po teh ukrepih, potem pač ni mogoče učinkovito preprečevati nevarnosti za državljanke in državljanke. In s tem se dejansko

ogrožata ne samo varnost, ampak tudi blaginja ljudi. In da je takšna situacija že dolgo prisotna v Sloveniji, smo se lahko nekajkrat prepričali na sejah Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, ki jo vodim, kjer so predstavniki kriminalistične policije, direktor slovenske policije ob prisotnosti ministrice pa ob prisotnosti državnega sekretarja večkratno opozarjali, da nimajo učinkovite zakonske osnove, da bi ukrepali v primerih novačenja oziroma drugih teh pripravljanih aktivnosti za teroristična dejanja, podobno kot je bil ravno primer Žavbi, da nimajo učinkovitega pravnega sredstva in da bi želeli da ga imamo. Mi smo predlagali neko rešitev, pač naredili smo jo po najboljši močeh, nobena ni idealna, pripravljeno smo se bili pogovarjati. Kaj je bil rezultat? Vladajoča koalicija jo je zdaj že pred letom in pol gladko zavrnila, mi bomo to uredili celovito in sploh ni potrebno, ker imamo to že itak urejeno, ko pa bo, bomo to vse skladno s predpisi uredili in tako naprej. Bežite no, bežite! In kaj se je potem zgodilo? Do danes nič, pika. In potem smo predlagali ponovno. Poskušali smo še malo izboljšati besedilo. Zgodba se je zopet ponovila, le z eno majhno razliko – takrat se je zatrjevalo, saj sploh ni tega treba, mi imamo vse to pokrito. Še enkrat smo vprašali predstavnike policije, tiste, ki so prvi, ki se morajo soočiti s temi problemi. So rekli, nimamo učinkovitega pravnega sredstva, tudi če nam, recimo, Sova da podatke, ko bi mi morali ukrepati, ne morem ukrepati, v takšnem primeru ne, morajo biti nadaljnja dejanja, šele potem lahko ukrepamo. In zaradi tega smo predlagali zakon še enkrat. Ste sprejeli ponudbo, ko gre za varnost, kjer bi moral biti konsenz? Ne, še enkrat ste zavrnili celo zadevo. In ste spret rekli, ja bomo mi to vse uredili. Poglejte, to zdaj traja eno leto in pol. V temu času je Slovenija dobila precej sramotno lekcijo, da so gospoda Žavbija zahtevali Italijani, in to zaradi novačenja, zaradi pripravljanih dejanj na terorizem. Točno tisto, o čemer ves čas govorimo in pred čemer svarimo in na kar nas je ustrezno opozarjala slovenska policija.

In zdaj predlagamo zakon tretjič. Pravite, nekatere stvari niso dovolj točno precizirane in niso dorečene. Odlično, zato pa so amandmaji, gospe in gospodje. Čas bi bil da to stvar že enkrat uredimo, kajti ta način ne samo, da je sramoten, ampak je predvsem neodgovoren do slovenskih državljanov in državljanov. In je neodgovoren še posebej z vidika spreminjajoče se Evrope. Ali naj še trikrat rečem Brexit, da vam bo jasno, kaj se dogaja? Evropa bo tako ali drugače počasi zdrsula na nekaj delov, ki bodo med seboj vprašanje, kako organizirani in koliko bodo dejansko sodelovali. Trenutno je zgledno sodelovanje samo znotraj Višegradske skupine, vse ostalo pa ne zasluži niti imena organiziran kaos več, dezorganiziran kaos bi bil zdaj za povprečno evropsko ravnanje kar primeren opis.

Bil sem včeraj na sestanku predsednikov nadzornih institucij, se pravi komisiji za nadzor

varnostnih in obveščevalnih služb in glavna poanta tam je bila, da ni ustrezne izmenjave podatkov in da za to ni dovolj učinkovitega boja proti terorizmu na evropskih tleh. Tudi na svetovni ravni je to velik problem. In kaj se da storiti za izboljšavo tega problema? Odgovor je preprost, najprej je treba pomesti pred svojim pragom. Če mi sami nimamo inkriminiranih določenih dejanj, če mi sami ne omogočamo niti policiji, ki prosi za pooblastila, da bi zaščitila ljudi, da to storimo, potem, oprostite, je nekdo, ki je pozabil, zakaj tukaj je, in je neodgovoren in bi moral takoj iti ven iz politike. In ne govoriti, da boste to že enkrat uredili. Leto in pol že to traja. V temu letu in pol je čez Slovenijo zdrvelo skoraj pol milijona ilegalcev, nekateri očitno tudi ne z dobrimi nameni. V tem času je bilo na evropskih tleh žal desetine, celo stotine mrtvih v terorističnih napadih. V tem času je bilo po poročilu Europolu preprečenih oziroma storjenih, na žalost v nekaterih primerih, 211 terorističnih napadov. Se pravi, to je stvarnost, s katero se soočamo, in tukaj je treba ravnati preventivno. Treba je zadeve preprečevati že v tisti začetni fazi, ko gre za nagovarjanje, ko gre za prepričevanje, ko gre za radikalizacijo, ko gre za prevoz, za vse tiste ostale stvari, ki potem v končni fazi pripeljejo do tega, ali da nekdo postane tam bojevnik v neki teroristični organizaciji ali pa nadaljuje v imenu nje ali pa v imenu bog vedi katere ideologije s tovrstnim ravnanjem na evropskih tleh. Ni pobuda SDS ali pa ideja SDS, da to ni ustrezno urejeno. To je bilo dano s strani slovenske policije, ki je rekla za primere, kot je ravno gospod Žavbi, nimamo učinkovitega sredstva za ukrepanje, da bi vnaprej lahko preprečevali nadaljnji in negativni razvoj dogodkov, radikalizacijo, odhode v tujino, dejanja, ki potem pripeljejo do tega, da se ljudje, navajeni ubijanja, radikalizirani vrnejo nazaj in potem je samo vprašanje tega, kdaj bo tiktakajoča bomba sprožena tudi na evropskih tleh. In verjemite, da prej ali slej bo. Ni rečeno, da bo tako ravnal vsak, ampak tudi če jih bo samo en del, nihče nima pravice izpostavljati ljudi nevarnosti, ki jih to potegne za seboj. In najmanj kar je, je treba dati ustrezno orodje v roke tistih, ki so pač za to prvi poklicani in odgovorni, to so pristojne službe, v danem primeru s policijo na čelu. In točno za to danes gre.

Ta zakon bomo v SDS podprli, pričakujemo pa tudi od koalicije, da bo glasovala za, če ima vsaj še minimalno odgovornost do ljudi in do same sebe. Leto in pol smo čakali. Leto in pol, v katerem se je marsikaj zelo žalostnega, tragičnega zgodilo. Leto in pol, v katerem ste dvakrat že zavrnili podobne predloge. Stvari gredo pa v svojo smer in smo negativni zgled celo za sosede, ki se bolj ali manj že javno delajo norca, da ko prideš v Slovenijo, si pa kot terorist zaščiten, kajti tukaj itak nihče nič ne more, ker nimamo niti ustrezne zakonodaje, da o vsem ostalem raje ne govorim. Tako je pa realno stanje v Sloveniji in za to ste vi odgovorni.

Koalicija, ne vem zakaj ne sprejme vsaj v takem primeru, ko gre za varnost ljudi, ponujene roke opozicije. Zakon, ki smo ga predlagali, bi lahko že pred letom sprejeli, lahko bi ga ustrezno amandmirali, dodelali, perfekcionirali do potankosti, če bi to hoteli. Ampak vam je važnejši politični prestiž kot varnost in življenje ljudi. Očitno. Kajti v letu in pol se ni zgodilo nič. In ne govoriti, smo nekaj pripravili, pa bomo o tem javno razpravljali. Pa ne se hecati, no. Leto in pol, gospe in gospodje. Veste, kaj se je vse zgodilo v tem letu in pol. In to je zgolj vaša odgovornost.

Tega v SDS preprosto ne moremo razumeti, zato smo še enkrat predlagali zakon in še enkrat pozivam, storimo vse, kar je možno za varnost ljudi, dajmo zakon potrditi, če je potrebno, kaj še ustrezno amandmiramo, spremenimo, in zakon lahko čim prej stopi v veljavo zato, da se taki primeri ne bi več dogajali. Kajti kdor misli, da so bili do zdaj dani primeri, vsi, se strahovito moti. Veste, da v javnosti krožita vsaj še dve imeni dveh družin, ki naj bi bile nekje na Džihadu tam v Siriji oziroma v državah Bližnjega vzhoda, in da kroži kar še nekaj imen ljudi, ki naj bi se radikalizirali. In kar je najbolj zanimivo, v zadnjem času sem dobil še nekaj informacij o tem, da se pojavljajo posamezniki, tudi v tistih službah, ker imajo dostop do orožja, ki bolj ali manj javno izpovedujejo svojo vahabitsko prepričanje. Gospe in gospodje, skrajni čas je, da se zbudite. Če vas ne zbudi nič drugega, upam da vas bo beseda, ki sem jo izgovoril na začetku – Brexit. In, srečno!

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne. Pardon, zmotil sem se. Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije najprej, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, gospod predsednik, za besedo. Spoštovani minister, sodelavec, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da takoj na začetku povem, da smo podobni noveli Kazenskega zakonika s strani istih predlagateljev obravnavali že dvakrat, prvič konec leta 2014 in potem še takoj na začetku leta 2015, in od takrat se ni bistveno spremenil ne predlog zakona ne stališče naše poslanske skupine do tega zakona. S predlagano dopolnitvijo Kazenskega zakonika naj bi se uredilo sodelovanje v tuji oboroženi združbi. Z novim členom se med drugim inkriminira potovanje v tujino z namenom izvajanja terorističnih dejanj oziroma usposabljanj za tovrstna kazniva dejanja. Kot že v prejšnjih stališčih Poslanske skupine Desus bi uvodoma rada poudarila, da je kazenskopravno področje treba spreminjati z vso skrbnostjo in v skladu z načelom zakonitosti. Predlagana novela pa žal ne sledi tem usmeritvam, določbe so namreč precej nejasne, v določenih delih pa

se tudi prekrivajo s trenutno veljavno ureditvijo. Nekatere predlagane rešitve so že ustrezno urejene v veljavnem Kazenskem zakoniku, denimo kaznivo dejanje novačenja za terorizem. Na potrebo po večji natančnosti pri opredeljevanju kaznivega dejanja je v svojem mnenju glede predlagane novele opozoril tudi Sodni svet.

V Poslanski skupini Desus sicer razumemo namene predlagateljev, vendar pa menimo, da kazenske in tudi nobene druge zakonodaje ne gre spreminjati na vrat na nos. Torej takoj, ko se v javnosti pojavi nek odmeven primer, potegniti iz predala predlog zakona, ga malo spremeniti oziroma dopolniti in vložiti v zakonodajni postopek. Že res, da gre za zelo všečno potezo, vendar pa v Poslanski skupini Desus ne pristajamo na tovrstna ravnanja. Dejstvo je, da je terorizem globalni problem in je treba tako v Sloveniji kot v mednarodni skupnosti storiti vse, da se tovrstna dejanja prepreči in zatre. Zato je Republika Slovenija že podpisala dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Še pred samo ratifikacijo protokola v Državnem zboru pa bo Vlada v zakonodajni postopek vložila tudi predlog sprememb Kazenskega zakonika, s katerimi se bo uredilo tudi področje, ki ga ureja omenjeni protokol. Ministrstvo za pravosodje je novelo Kazenskega zakonika že posredovalo v strokovno usklajevanje. V Poslanski skupini Desus podpiramo prizadevanja ministrstva, da se področje preprečevanja terorizma uredi celovito in ne z nekimi parcialnimi, na hitro spisanimi novelami. Gre za zelo občutljivo področje in z nepremišljenimi rešitvami lahko storimo tudi ogromno škode, predvsem se lahko zgodi, da se pretirano in nesorazmerno poseže v človekove pravice in temeljne svoboščine.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije zato ne bomo podprli sklepa, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Pričakujemo pa, da bo Vlada v najkrajšem možnem času vložila v zakonodajni postopek predlog novele Kazenskega zakonika ter da bo v kratkem sledila tudi ratifikacija dodatnega protokola h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Hvala lepa.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa res, besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Socialni demokrati smo tako kot vsi ostali zaskrbljeni zaradi dogodkov mednarodnih razsežnosti, povezanih z delovanjem različnih terorističnih organizacij, še posebej pa zaradi širjenja in povečevanja idej ter z njimi tudi dejanj, ki jih te organizacije pa tudi posamezniki izvajajo v številnih regijah po svetu, vedno bolj in vedno bližje tudi nam. Še posebej smo seveda zaskrbljeni nad odločitvami posamezniki

državljan in državljanov tudi naše države, kakor tudi drugih držav Evropske unije in nekaterih še posebej blizu v naši regiji, da se odločajo za sodelovanje pri dejanjih in akcijah DAESH in drugih sorodnih organizacij paravojaških ali terorističnih skupin. Zato se Socialni demokrati pridružujemo vsem tistim, ki menijo, da terorizem predstavlja grožnjo varnosti, svobodi in vrednotam, na katerih so utemeljene tako naša državnost kakor tudi sodobna Evropska unija.

Ob analizi dogodkov zadnjih let tako hkrati s tem ugotavljamo, da sta finančna in gospodarska kriza, žal vzpostavili razmere, ko smo bili v reševanju slednjih osredotočeni predvsem na banke, manj pa na ljudi, na njihove stiske, na neuspešnost integracijskih politik, predvsem pa nismo zaznali problematike, ki jo je prinesel nov identitetni okvir. Evropska unija ni znala odgovoriti na temeljna vprašanja svojih ljudi. In ker seveda nismo ustrezno naslavljali teh najbolj osnovnih vprašanj od revščine dalje, se danes Evropa sooča tudi z vprašanjem terorizma. Ne zgolj kot nekaj, kar prihaja od zunaj, ampak kot nekaj, kar smo z neodzivanjem vzgojili doma.

Socialni demokrati podpiramo vsa prizadevanja mednarodne skupnosti o skupnem pristopu k boju proti terorizmu. Proti spodbujanju in novačenju ljudi v teroristične organizacije. Gre za globalen problem, ki ga lahko mednarodna skupnost rešuje le v sodelovanju. Predvsem pa s strpnostjo in sprejemanjem drugačnosti, brez socialnega izključevanja in brez ustvarjanja in podpivanja politike strahu. Zoper organizirani terorizem je bilo tako sprejetih že precejšnje število strategij, akcijskih načrtov, ukrepov, akcij, s katerimi smo posegali tudi v integriteto ljudi. Seveda ne gre spregledati tudi resolucij, ki jih sprejemata Varnostni svet in Generalna skupščina Združenih narodov, med katere sodi tudi zavezujoča Resolucija 2178. Na ravni Evropske unije in Sveta Evrope pa so se hkratio aktivirali inštrumenti, ki so že in še bodo, tudi na širši ravni obravnavali in urejali širjenje terorističnih dejanj, tako v Evropi kakor tudi v naši bližnji sosesčini. Tako sta že na mizi dodatni protokol o terorističnih borcih k Evropski konvenciji o preprečevanju terorizma, na ravni Evropske unije pa seveda tudi ustrezna direktiva.

Iz vsega navedenega in tudi zaradi dejstva, da problematiko obravnavamo z bolj ali manj identično vsebino že tretjič, Socialni demokrati tudi tokrat verjamemo v ustreznost obrazložitve Vlade, da predlog Kazenskega zakonika na tej točki ni potreben, sprememba zakonika namreč, ter da je posledično predlog, ki je danes pred nami, neprimeren za nadaljnjo obravnavo, kar ne pomeni, da obravnavana tematika ni pomembna, da pa morda obravnavamo njene napačne aspekte. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlog SDS za spremembo Kazenskega zakonika danes obravnavamo že tretjič. To je jasen pokazatelj, da namen predlagateljev ni iskanje konkretnih rešitev, ki bi izboljšale stanje. Če bi to dejansko bil iskren namen SDS bi v tretjem poskusu najverjetneje že upoštevali pripombe in opozorila, ki jih je spet, že tretjič, podala Vlada. Cilj in namen SDS je torej povsem drugačen – nabiranje političnih točk na za javnost občutljivih temah. SDS si tako za vsako sejo zagotovi, da je na dnevnem redu vsaj ena točka, ki se nanaša bodisi na begunce ali pa na teroriste, s katerimi želijo pogosto begunce kar izenačiti. Razprava pa je ne glede na temo enaka, SDS želi za vsako ceno v javnosti še naprej zbujati vtis, da vladajo izredne razmere. Za te kvazi izredne razmere pa želijo na vrat na nos okriviti begunce. Posledično bomo kot vsakič do danes priča spodbujanju sovraštva zoper begunce, ki v Evropo bežijo pred skoraj zagotovo smrtjo. Zoper begunce, ki zaradi zgrešenih politik Evropske unije niso deležni zaščite, ki jo nujno potrebujejo. Namesto tega jih na tisoče umira na vseh zunanjih mejah trdnjave Evrope. A predlagateljev ta dejstva ne zanimajo. Svojo zastavljeno linijo peljejo dalje, ne glede na dejstva. Begunci so za SDS zgolj in samo migrantji. Migrantji, ki si ne zaslužijo nobene zaščite. In danes bodo verjetno vse napore ponovno usmerili v to, da javnost poskusijo prepričati, da begunci niso nič drugega kot teroristi. Govora o iskanju rešitev, ki so v boju zoper terorizem vsekakor potrebne bo tako danes bolj malo. Dejstvo je, da je terorizem strukturni pojav. A tega dejstva se SDS ni niti koalicija ne zavedata. Tega problema ne bo rešil predlog, ki ga imamo pred nami danes. Tega problema tudi ne bodo rešile zgrešene politike Evropske unije. Zgrešene politike Evropske unije so namreč tiste, ki ta problem le še poglobljajo.

V Združeni levici ne gojimo nobenih simpatij do ekstremističnih verskih gibanj v Iraku in Siriji. Prav tako obsojamo vsa teroristična dejanja, ne samo tista, ki se zgodijo v Evropi. Ne more pa prestatiti na tezo, da je to problematiko mogoče reševati s spremembami Kazenskega zakonika. Tudi ne moremo pristati na tezo, da se lahko zoper terorizem borimo samo tako, da posežemo v pravice in svoboščine vseh državljanov. Brez jasne obsodbe zahodne imperialistične politike, ki je dejanski krivec za trenutno stanje, se ne bo spremenilo prav nič. Vojaško posredovanje je element agresivne zunanje politike Zahoda, ki poskuša izgubo gospodarske hegemonije nadomeščati z vojaško prevlado. Svoja vmešavanja seveda predstavljajo kot solidarnostni odziv na klic na pomoč s strani ogroženega prebivalstva. In ta politika vojaške prevlade Severnoatlantskega zavezništva je krivec za nastanek ekstremističnih verskih gibanj. Ta politika ni krivec za nastalo situacijo zgolj zaradi agresije, ki jo izvaja na teh območjih, pač pa tudi zaradi

njenega oboroževanja. Ko je bilo to prikladno, so organizirali odporne skupine, ki so rušile oblasti. Prvi rezultat te zgrešene politike je bila Al Kaida, drugi pa AESH oziroma DAESH, kot bi ga bilo nemara primerneje imenovati. Kar je obema skupno je pa to, da sta produkt prizadevanj zveze Nato oziroma držav članic zveze Nato. Teroristični napadi, ki smo jim priča, so tako posledica te imperialistične politike in s spremembami zakonodaje v smeri povečevanja represije in omejevanja človekovih pravic tega kompleksnega vprašanja ni mogoče rešiti. Dokler ne obsodimo politike, ki vojaško posreduje večinoma samo v tistih delih sveta, ki so pomembni za gospodarske interese zahodnih korporacij, politike, ki razlog in ne rešitev za nastale konflikte, razlog za revščino in ekonomsko izkoriščanje in razlog za bedo in opustošenje, pred katerim bežijo tudi begunci. In to so teme, o kateri bi se morali pogovarjati. Brez razrešitve omenjenih vprašanj, terorizma ni mogoče pokončati. Predlogi, ki so izvedeni na močno stigmatizacijo na podlagi religije, pa stvari samo poslabšujejo. Načrten in sistematičen sovražni diskurz, ki mu bomo skoraj zagotovo ponovno priča, je razlog, da še vedno živimo v družbi, ki goji vrsto predsodkov do vsakršne drugačnosti, tokrat pač verske. In SDS je specialist za sovražni diskurz. To je tudi vse, kar predlagatelji nenazadnje premorejo v zvezi z begunci in s terorizmom. Po mnenju SDS namreč ni pomembno, ali gre za nič krive begunce, ki so prečkali Slovenijo, ali pa gre za drugo ali pa tretjo generacijo rojenih Evropejcev pri tem, da so ti potomci iz, na primer arabskih držav. Efektivno, na koncu dneva so za SDS oboji teroristi, sprogramirani, da uničijo Evropo. Da je mogoče za pojav terorizma v največji meri seveda poleg zahodne imperialistične politike kriva huda socialna izključenost posameznikov, ki jim države preprosto ne znajo ali pa nečejo omogočiti vključevanje v družbo, in njihovo socialno odrinjenost z zgrešenimi politikami samo še poglobljajo, to predlagatelj seveda ne zanima. S tem vprašanjem se nočeta ukvarjati niti Vlada niti koalicija pa tudi Evropska unija ne. Države, ki so v tem trenutku najbolj izpostavljene, so ravno tiste države, ki so desetletja vodile politiko socialnega izključevanja, tudi te počasi ugotavljajo, da je politika boja proti terorizmu, ki se je Evropska unija in njene članice poslužujejo, zgrešena in, da probleme le še pogloblja. To se dogaja v Veliki Britaniji, Španiji, Franciji, no, slovenska vlada in desno krilo političnega razreda se pa še vedno ukvarjata izključno s povečevanjem represije, z dodeljevanjem policijskih pooblastil vojski in vzpostavljanjem ograj. Mimogrede že našo malo deco, ki odraščajo, učimo, da pospravljajo za sabo, no Vlada je postavila na slovenski meji popolnoma brezpredmetno ograjo, zdaj pa ne premore niti toliko korajže in doslednosti, da bi to zgrešeno ograjo pospravila za seboj. V Sloveniji, se pravi, se še danes nismo začeli ukvarjati z iskanjem ustreznih

rešitev, rešitev, ki bodo odpravile strukturne vzroke za konflikte na globalni ravni, revščino, ekonomsko izkoriščanje, upravičevanje vojaških posegov s preprostimi ideološkimi dihotomijami, kot so vzhod in zahod, terorizem proti demokraciji. Vsa tam opravičila politično ekonomski kontekst zvajajo na nek moralizem, dočimer resnica pa terja odgovore, ki jih bomo morali iskati onkraj uveljavljenih političnih in gospodarskih okvirov. In predlog zakona, ki je pred nami teh odgovorov ne ponuja, ne ponuja rešitev za nastalo situacijo. Zaradi tega ga v Združeni levici ne bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije, postopkovno mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, gospod predsednik.

Pričakoval sem, da boste vsaj skrajno ostro opozorili gospoda, ki je ravnokar govoril, na besednjak, ki ga je uporabil, kajti ves predlog in vse, kar smo mi predlagali v SDS, je namenjeno za zaščito varnosti ljudi. Nobena človekova pravica ni nagovarjanje k služenju v tujih terorističnih organizacijah, nobena človekova pravica ni izvajanje pripravljanih dejanj in podobno, to pa je edino, kar ni v tem predlogu zakona inkriminirano, ker je to tudi edino skladno s temeljnimi človeškimi vrednotami pa tudi z mednarodnimi akti, ki jim je zavezana Evropska unija in pa z njimi tudi Slovenija. In zaradi tega pač nismo pripravljani v SDS sprejemati nobenih žaljivk o tem, da smo razpihovalci sovražstva, zlasti pa ne od tistih, ki so stali z ljudmi, ki so bili zakrinkani in s koli v rokah in izzivali z dvignjenim sredincem pa še na kakšne druge načine, da bi ja prišlo do eskalacije nasilja. Taki ljudje naj pač pometejo pred svojim pragom, v parlament pa zagotovo to ne sodi in zato si zasluži resno opozorilo, da se take stvari ne dogajajo in ne ponavljajo več.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala, predsedujoči.

Jaz vsekakor protestiram pri tem, da bi bil deležen nekega takega za lase privlečenega kobajagi opozorila. Podobno kot s spremembami Kazenskega zakonika ne moremo odpraviti pot terorizma kot posledice imperialističnih politik zahoda, tako tudi ne moremo s Kazenskim zakonikom, na primer, efektivno prepovedati laganja, zavajanja in sovražnega govora, čeprav si tega v takšnih trenutkih, kot je današnja razprava, nemara želim. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa, oba sta izkoristila postopkovno zato, da sta povedala tisto, kar sta želela povedati, pa

prosim, da nehamo s tem. / ... oglašanje iz dvorane/ Prosim, da ne bo še eno isto. Oba sta se naslovila k meni, ampak dobro ...
Gospod Grims, imate postopkovno.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Gospod predsednik, ostro protestiram proti temu, kar ste ravnokar storili.

Predgovornik je v svojem nagovoru obtožil celotno SDS, kot stranko, to se pravi z vsemi člani vred, netenja sovraštva in še hujših stvari. Če ste ga pozorno poslušali. In vi ste to zdaj izenačili s tem, kar smo mi predlagali in kar mi zagovarjamo, to pa je varnost ljudi in spoštovanje temeljnih človekovih pravic. To je nedostojno in vas prosim, da ne enačite teh stvari med seboj, ker so neprimerljive in tudi z vidika slovenske ustave so prizadevanja za varnost in bodo pač pozivi k varnosti, proti nasilju, zaščiteni z ustavno normo. Ravno nasprotno pa je tisto, kar v nasilje vodi ali pa izražanje pripravljenosti na nasilje. Ta pa je seveda nesprejemljiva tudi z ustavnopravnega vidika.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ljudje si bodo o tem, kakšna so stališča ene poslanske skupine in druge poslanske skupine ustvarili mnenje sami. Smo na točki, ko gre za stališča poslanskih skupin. V stališča poslanskih skupin predsedujoči običajno ne posega in na drugi strani običajno s postopkovnimi tudi ne motimo stališča poslanskih skupin. Razumem jih, takrat ko gre za samo razpravo, ne pa na tej točki. In zdaj, ker sta oba na nek način polemizirala drug z drugim, sem samo to dvojje izenačil, nikakor pa ne vsebine tistega, kar je bilo povedano. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan, kolegice in kolegi!

Bruselj, Pariz, London, Madrid, Irak, Afganistan, Čečenija, Združene države Amerike, Nigerija in še bi lahko našteval. V vseh teh državah so se zgodile teroristične aktivnosti in dejanja. V Sloveniji, hvala bogu, še ne. Temeljno vprašanje je, ali je naša država primerno usposobljena, da se primerno sooča s tovrstnimi grožnjami. Ocena Nove Slovenije je, da ni in da je dolžnost tega parlamenta, da postori vse, da državnim organom zagotovi primerna orodja, da se soočajo s tovrstnimi grožnjami. Ne gre za strašenje, ne gre za grožnje. Teroristični napadi, ki sem jih naštel, so se zgodili in so dejstva. Številne druge države na tovrstne napade odreagirajo in se pripravljajo. Če izpostavim zgolj, kako zahodni svet ukrepa zoper tovrstne grožnje. Večina držav je povečala sredstva za obveščevalno-varnostne službe, kupili so jim boljše orodja, zaposlili so več ljudi, vse z namenom, da se učinkovito soočijo z varnostno grožnjo. Jasno je, da se vseh groženj ne da preprečiti, ampak ustrezna in dobra priprava pa

lahko reši marsikatero življenje. Če spremljate samo zadnja poročila Interpola in podobnih organizacij, lahko ugotovite, koliko napadov je bilo preprečenih in kakšne bi bile posledice za Evropo, če bi do tovrstnih napadov prišlo.

Ocenjujemo, da tudi kazenska zakonodaja v Sloveniji ni primerna, da je preohlapna. Imamo srečo, da živimo v relativno varnem in mirnem okolju in to nas morda navdaja s pretiranim optimizmom in občutkom, češ, kaj takšnega se pa nam ne more zgoditi. In številni vladni predstavniki kot tudi koalicijski predstavniki utemeljujejo, zakaj neki poostreni ukrepi oziroma zaostrena zakonodaja ni potrebna. Države, s katerimi se mi primerjamo, del katerih združenj smo, če hočete bolj direktno zahodni svet, pa vendarle bistveno zastruje protiteroristično zakonodajo. V državah severno od nas potencialnim teroristom oziroma tistim, ki tako ali drugače nakazujejo, da nameravajo oditi na konfliktna območja, ki jih obvladujejo teroristične organizacije, preventivno odzamejo potovalne dokumente. Pri nas to ni mogoče. Na Nizozemskem so šli še celo krak dlje in uvajajo pristop, da kriminalizirajo celo prostovoljno zadrževanje na področju, ki ga pokriva teroristična organizacija oziroma Islamska država. Pri terorizmu bo marsikdo rekel, je vse napisano v Kazenskem zakoniku in členi so fantastični, problem pa je, da je za dokazovanje tovrstnih dejanj na sodišču postavljen zelo visok dokazni standard. In druge države so se tovrstnega problema z visokim dokaznim standardom lotile na takšen način, da so ta dokazni standard začele zmanjševati na način, kot sem že dejal, da že zadrževanje na območju, ki ga pokriva Islamska država, pomeni kaznivo dejanje, ne da mora država dokazati, da je nek naš državljan na temu območju tudi dejansko storil kakšno kaznivo dejanje, ubijal ali kako drugače deloval v korist teroristične organizacije. Delujejo preventivno, da jim odvzemajo dokumente, organizirajo posebne deradikalizacijske programe oziroma programe za deradikalizacijo. Aktivno spremljajo spletne strani, kjer se tovrstna teroristična retorika obravnava oziroma pojavlja. Predvsem pa intenzivno osveščajo potencialne skupnosti, ki so dovzetne za tovrstno teroristično propagando s primeri razočaranih ljudi, ki so se vrnili iz območja Islamske države. Vsega tega seveda naša država ne počne. Imamo zdaj na eni strani Vlado, ki trdi, daje zakonodaja povsem ustrezna, temu pritrjuje tudi koalicija, imamo ministra, ki trdi, da je tudi zakonodaja ustrezna, da pa so neizkušeni naši organi, ki se soočajo s tovrstnimi grožnjami, da bi znali na pravilen način procesirati.

Jaz bi rad v današnji razpravi dobil odgovor na eno zelo preprosto vprašanje. Zakaj v primeru Roka Žavbija v Italiji eno, v Sloveniji drugo? Če sem bolj konkreten. V Sloveniji mu praktično država ni mogla očitati ničesar, v Italiji ga obtožujejo resnih zadev. Zakaj prihaja do tovrstnih razlik? Zakaj? Je zakonodaja, je

izkušenosť varnostnih in obveščevalnih organov? Jaz si želim, da dobimo tovrstna pojasnila. Opozicija trdi v temu parlamentu, da je problem preohlapne zakonodaje oziroma zakonodaje s previsokim dokaznim standardom. Zanima me, kakšni so argumenti vladne koalicije in tudi samega ministrstva, zakaj je to mogoče. Dajmo se čisto zdravorazumsko vprašati: Kdo izmed nas v tej dvorani pa morda tudi izven te dvorane ima v svoji lastni hiši raketomet? Kdo izmed državljanov prostovoljno in zavestno potuje na območja, ki jih obvladujejo milice in organizacije, ki obglavljajo ljudi, ki uveljavljajo šeriatsko pravo in druge zadeve? Kdo? Najverjetneje ne tisti, ki bi delili tiste vrednote z nami, ki bi delili vrednote, na podlagi katerih je nastala ta naša samostojna in demokratična država. In najverjetneje je zoper tovrstne ljudi treba na nek način odreagirati. V ponedeljek, torej včeraj, sem bil v Bruslju, kjer smo se intenzivno tudi s to tematiko ukvarjali. Med drugimi je razpravljajal tudi belgijski minister za pravosodje. Dejal je naslednje: "To, s čimer se zdaj Evropa sooča, je zgolj prvi del problema, tisti drugi, mnogo večji, šele prihaja. Ko se bodo zaradi izčrpanosti, zaradi vojaških izgub, zaradi česarkoli spopadi na kriznih območjih končali, bodo v evropske države prišli številni naši, evropski državljani, ki bodo imeli razne posttravmatske sindrome, ki bodo verjeli v popolnoma drugačne vrednote, v katere verjamemo mi, in kako bomo zagotovili neko normalno sobivanje." Marsikomu se danes v Sloveniji te debate zdijo brezplodne, nepomembne in nesmiselne. Dokler se pogovarjamo o številkah 5, 10, morda 20, to še lahko trdimo. Ko bodo te številke narasle v stotice, potem bomo imeli velik problem. Takrat bo pa prepozno za neko učinkovito reakcijo. In to, kar si v opoziciji želimo, je - in mislim, da ni preveč -, da odreagiramo takrat, ko je še čas. Da zaostriamo zakonodajo do te mere, da ima zakonodaja tudi odvrtaalni učinek. Ker ko se bodo enkrat stvari razrasle, takrat bo enostavno prepozno in takrat bomo najverjetneje iskali razloge, kdo je kriv za vse te stvari, da so take, kot so. Ne pozabite, da so se že pred leti pojavljali raznorazni članki, kako je bila Slovenija neko varno območje, neka varnostna nebesa za kriminalce z juga Italije, ki so v Slovenijo hodili na dopust, ker so se tu počutili varne. Jaz si resnično ne želim, da bi Slovenija postala neko varno zatočišče za vse tiste ljudi, ki bi se vračali iz sirskih, iraških, afganistanskih in še katerih bojišč, morda tudi afriških, in to zgolj zato, ker bodo naše partnerice oziroma države članice Evropske unije do te mere zaostriale zakonodajo, da bodo preprečile sploh vstop tovrstnim ljudem v svoje države, medtem ko bo pa Slovenija, članica Evropske unije, kot primerna tarča oziroma primerna destinacija za vse tiste, ki se morda ne bodo mogli več vrniti v Nemčijo, Francijo ali Veliko Britanijo. In prav zato v Novi Sloveniji izrazito podpiramo zaostritev tovrstne zakonodaje, da bi tudi vsem tistim, ki morda

razmišljajo o Sloveniji kot o varni, za teroriste prijetni destinaciji, da bi te misli odpravili. Je pa vedno tako, kar ne gre z besedo, gre ponavadi s silo. In tako se dogaja vsepovsod po svetu, teroristične dejavnosti se dogajajo takrat, ko se v nekem okolju, v neki družbi ustvari občutek brezperspektivnosti, ko se dogaja neke vrste zatiranje, takrat ljudje iščejo vse mogoče poti, tudi v nasilju. Ko ne prime beseda, poje orožje. Stvar tudi ni tako enoplastna oziroma enoznačna, kot želijo nekateri na tej levi strani predstaviti, da za vse slabega, kar se v tem trenutku dogaja v svetu, je krivo zavezništvo v Natu oziroma zahodni svet, vse teroriste, ki jih danes imamo, je produciral zahodni svet. Stvari niso tako enostavne. Ne vem, kako bodo kolegi zdaj komentirali vse teroriste, ki rasejo in nastajajo v Nigeriji, v Čečeniji, v Afganistanu iz 80. let. Želim povedati samo to, da teroristi nastajajo na vseh koncih sveta in to predvsem zato, ker so določene skupnosti zatirane, ker je občutek brezperspektivnosti. In šele ko bomo kot družba, kot zahodna družba odgovorili na tovrstna vprašanja, kako pomagati državam v razvoju, potem bomo rešili marsikateri problem na izvoru. Vem, da je to klišejska razprava, češ, rešujemo probleme na izvoru, ampak si drugače ne predstavljam, kako zaustaviti vso to množico mladih, razočaranih ljudi, ki so brez perspektive in ki edino svojo možnost vidijo v orožju in v terorizmu. Če bi ti mladi imeli perspektivo, potem se najverjetneje za tovrstna dejanja ne bi odločali. In seveda, ko pride do konfliktov, potem pa imate še nepridiprave, ki vero zlorabijo za svoje lastne interese, ker je seveda vera vedno dobra za integracijo in pa za mobilizacijsko silo. Skratka, upam da bo tudi v tem parlamentu dozorelo spoznanje, da danes je še čas, da stvari spremenimo, da jih zaostriamo, da morda čez mesec, dva ali leto teh dejanj ne bomo obžalovali.

Mi tudi ne trdimo, da vse vemo in da vse znamo, prepričani pa smo, da tovrsten nastavek, ki so ga predložili kolegi, bi lahko bil primeren za nadaljnjo obravnavo. Če ima ministrstvo mnoge boljše možnosti, naj pride z njimi na plano, ne pa enostavno dejati, da so stari neprimerne in da je zakonodaja ustrezna. Naše stališče je, da nekaj je treba storiti in zato bomo ta predlog danes tudi podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Najprej se je k besedi javil predstavnik predlagatelja predloga zakona, gospod Žan Mahnič, potem dobi besedo predstavnik Vlade in končno dr. Jasna Murgel kot prva poslanka.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Star slovenski pregovor pravi: V tretje gre rado. No, tukaj na tem primeru vidimo, da to ne drži, ampak od države, kjer Vlada krade

otroke starim staršem, niti ni za pričakovati, da se pa bo učinkovito borila zoper terorizem.

Ampak, gremo lepo po vrsti. Moram reči, da kljub vsemu spoznavam, da je vendarle nek napredek tudi v stališčih koalicijskih poslanskih skupin, in pa nenazadnje tudi to, da je danes prišel sem minister za pravosodje, verjetno tudi zato, ker je prvič, da imajo nekaj konkretnega, pa vendarle tudi sami pripravljenega na tem področju oziroma za izboljšavo tega področja, ker kadarkoli prej je prišel sem državni sekretar gospod Stare, smo samo poslušali kritiziranje našega predloga in pa kar je bistveno, da je gospod Stare govoril takrat tudi skupaj s koalicijo, je bilo to, mi imamo vsa dejanja inkriminirana, ne potrebujemo sprememb Kazenskega zakonika. No, dve leti je bilo potrebno, da ste ugotovili, da pa vendarle potrebujemo spremembe Kazenskega zakonika. Ne gre se za to, da bi vam zameril, da ste glasovali proti in da niste podprli našega predloga, zamerim vam samo to, da ste dvakrat, ko smo v tem parlamentu o tem govorili oziroma, če posplošim, da ste zadnji dve leti govorili, da ne potrebujemo sprememb, zdaj pa jih kar na enkrat potrebujemo. In tudi tukaj v svojem mnenju je Vlada zapisala, da ob tem predlagatelji ne upoštevajo dejstva, da je Svet Evrope medtem sprejel, Republika Slovenija pa podpisala Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki kazniva dejanja tako imenovanih tujih terorističnih bojnikov s ciljem poenotenja zakonodaj držav članic na tem področju določa mnogo bolj določbo in v skladu z načelom zakonitosti v kazenskem pravu. Za bodočo ureditev obravnavanega področja je pomembno tudi to, da v postopku sprejemanja predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti terorizmu in nadomestitvi okvirnega sklepa Sveta o boju proti terorizmu ... zdaj, tukaj je mene zmotila beseda oziroma stavek, da ob tem predlagatelji ne upoštevajo dejstva, da je svet Evrope medtem sprejel, Republika Slovenije pa podpisala. Jaz mislim, da je ravno obratno, da Vlada ne upošteva dejstva, da je podpisala ta protokol, ker ta protokol je Vlada oziroma konkretno minister za pravosodje podpisal že sredi oktobra. Od oktobra do danes je minilo kar nekaj časa, vemo, da se varnostna situacija zaostrojuje, pa nimamo še nič oziroma zdaj je v strokovnem usklajevanju.

Prej je državna sekretarka dejala, da smo podobno oziroma enako vložili že dvakrat. Prvič smo to vložili decembra 2014 na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 2178, tam smo praktično vse tisto, kar je v resoluciji bilo napisano, tudi napisali v zakon. Takrat je bila argumentacija, to je vse inkriminirano in tudi ne gre pisati zakonov tako, da se vključujejo notri oziroma da se direktno nanašajo na neke resolucije Združenih narodov bodisi kakšne druge organizacije. Na podlagi tega, kar ste vi takrat govorili, smo pripravili drugi predlog, ki je bil potem vložen v začetku

leta 2015. Spet smo poslušali, kako je vse to že inkriminirano, da tega mi ne potrebujemo, da to ni noben problem. In zopet je bila zadeva zavrtnjena. Takrat je predstavnica Poslanske skupine SMC, gospa Kozlovič, mislim da dejala takrat, ko je imela stališče in pa potem v razpravi, ravno o tem protokolu je govorila, da zdaj prihaja neko poenotenje, takrat sem predlagal, gospodu Staretu, da predlaga Evropski uniji, da kar posvoji našo zakonodajo, ki jo je tako hvalil, kako je oh in sploh dobra, da je vse inkriminirano in če bi bilo temu res tako, potem bi se to zgodilo, ne pa da moramo zdaj mi to spreminjati, kljub temu, da ste 2 leti zatrjevali, da ni nobene potrebe po tem. Smo čakali, smo verjeli, da boste dejansko nekaj naredili na tem področju. Je šlo poletje mimo, je šla mimo jesen, je bilo tukaj novo leto, še vedno ni bilo nič. No, nekaj tednov nazaj pa se je vendarle nekaj zgodilo, in sicer Italija je zahtevala aretacijo Roka Žavbija. Rok Žavbi je bil eden izmed treh Slovencev, za katere poznamo imena in priimke, ki se je boril na strani Islamske države oziroma naj bi se boril. In tukaj je zopet vprašanje, kot je rekla državna sekretarka prej, da je problem v KZ oziroma gospa Kozlovič je rekla, ni dovolj dokazov za kaznivo dejanje. Drage kolegice in kolegi, če je dokaz, da je bil nekdo tam dol, da je slikan z orožjem na bojišču, da je njegov prijatelj dol umrl v spopadu, da je prišel nazaj z drugim kolegom, s katerimi sta prinesla sem celo orožje. Dajte mi povedati, kakšne dodatne dokaze še potrebujemo, da je bil v Siriji in da se je boril na strani Islamske države. Tukaj sem jaz celo prepričan, da bi ga lahko procesirali že na podlagi obstoječih členov Kazenskega zakonika, ki jih imamo od 8. do 111. člena, ki veljajo tudi za naše državljane, ki takšna kazniva dejanja storijo v tujini. Drug problem je, kdo je ta dokaz zbral. Na žalost dokazi SOVE na sodiščih ne veljajo. Potrebno bo razmisliti tudi v smeri, da bi dokazi SOVE vsaj v primeru 108. do 111. člena Kazenskega zakonika veljali na sodišču.

Dobili smo mnenje Sodnega sveta, tudi to je nek pokazatelj, da se le premika v pozitivno smer. Sicer ne vem, kdo jih je vprašal za mnenje, tudi v teh treh vrsticah je zelo skopo, ampak pravijo, da "se Državnemu zboru v zvezi z navedenim predlogom dopolnitve zakona svetuje večja natančnost pri opredelitvi kaznivega dejanja." In to ste dobili vi, gospod predsednik. Kajne? Je bilo na vas naslovljeno. Jaz bi jim odgovoril nazaj, naj nam pa oni napišejo, kaj pa oni predlagajo, pa bomo mi to dali noter. Ker že to, da so napisali, "svetuje večja natančnost pri opredelitvi kaznivega dejanja", se pravi, da so neke spremembe potrebne. Ampak še enkrat, dve leti ste govorili, da niso; zdaj očitno te stvari delate.

Državna sekretarka je dejala, da je problem, kaj to pomeni, da nekdo javno poziva ali ščuva. Jaz mislim, da to zelo dobro veste, če ne, pa vprašajte svojo kolegico mag. Vesno Györkös Žnidar ali pa gospoda Fanka, na podlagi česa hodijo policisti po domovih tistih, ki

na družbenih omrežjih ščuvajo ali pa pozivajo k nasilju proti migrantom. To se pravi, da imate opredeljeno, kaj pomeni ščuvati ali pozivati. Ampak očitno so dvojnja merila.

Zanima me – to, kar je tudi že dejal gospod Tonin –, tožilstvo, pa tudi policija je na zaprtih sejah komisije – tudi gospod Fišer je dejal – ni treba, ne bom nobenega tajnega podatka izdal, gospod predsednik –, da nimajo pravne podlage, da bi lahko reagirali proti Skubicu in Žavbiju. Da ni pravne podlage. Edina pravna podlaga, da so ga lahko procesirali, je bila, mislim, nedovoljena posest orožja, čisto nič drugega, kljub temu, da so bili dokazi, da sta se tam borila. In takrat smo mi predlagali spremembo Kazenskega zakonika. Vemo, da zaradi retroaktivnosti se pač zaradi sprememb ne more procesirati za nazaj, pa vendar, pripravljajna dejanja, ki jih je delal Skubic, pa smo predlagali. Saj Italijani niso zahtevali aretacije zaradi tega, ker je bil udeležen v spopadih, ampak zaradi tega, ker je ščuval, pozival, načrtoval organizacijo transporta na bojišče DAESH. In glavno vprašanje, ki se mi tu zastavlja, je, zakaj je morala to storiti Italija, zakaj tega ni storila Slovenija. Ob tem, da vemo, da je Italija rekla, da je ta akcija potekala v sodelovanju s slovenskimi organi pregona. In če je to res, gospod minister, kar ste takrat dejali, ker ste se po mojem mnenju pravilno odzvali in ste se tudi prvič opredelili v okviru teh zadev, zelo korektno in tudi konkretno, kaj je počela policija. In zdaj vas sprašujem, glede na to, kaj ste takrat dejali – jaz sem tisto razbral kot zaušnico policiji –, da naša policija ni izkušena in ni usposobljena za odkrivanje takšnih kaznivih dejanj. Kaj bo Vlada naredila na tem področju? V kakšne spremembe boste šli? Ali je pričakovati spremembe ZKP od 149. do 151. člena? Strinjam se, da bi za lažje odkrivanje morali dati nekatera dodatna pooblastila policiji. Tu je predvsem vprašanje IMSI-catcherjev, tu je vprašanje nameščanja trojanskih konjev, raznih virusov in tako naprej, ker vemo, da s sodobnimi aplikacijami policija oziroma organi pregona težko odkrivajo grožnje. Ampak, gospe in gospodje, glede na to, kakšno policijo imamo, glede na to, kakšna je struktura te policije, glede na to, kakšne afere spremljamo in kaj se je dogajalo v zadnjih tednih, čemu smo bili priče, vam odkrito povem, da se bojim dati naši policiji večja pooblastila. Ker že tako je vedno problem, je tanka črta med svobodo in varnostjo in kaj hitro se jo lahko prekorači. Ampak pri nas bi jo prekoračili, ne na račun varnosti, predvsem bi jo prekoračili z izgovorom na varnost.

Zanimivo je bilo tudi stališče Socialnih demokratov, deloma bi se celo strinjal, da je treba razloge za takšna ravnanja iskati tudi drugje. Dejajle je predstavnik, da gre pri terorizmu za socialno izključenost. Pa če pustimo primer Slovenije, kjer so zadnjih osem let z izjemo leta in pol, za socialno politiko te države zadolženi Socialni demokrati, je vendarle treba povedati, da so ti trije, od katerih je eden umrl v Siriji, bili iz

srednjega sloja, da so bili izobraženi, da so imeli službe. Torej se niso zradikalizirali zaradi potisnjenosti na rob ali zaradi socialnih problemov. Problemi so bili neke druge. Problemi so, ko se nekemu dopusti, da v javnih šolah – in vemo, kakšna so njegova stališča o radikalnem islamu – poučuje arabski jezik. Na to smo takrat že opozorili.

In, dobro, zdaj to, kar je rekel kolega Kordiš iz Združene levice, da povezujemo nekako teroriste, begunce. Seveda tukaj korelacija je. Islamska država je jasno povedala, da bo lani v teh migrantskih tokovih pošiljala tudi borke in borce, obstajajo številne slike, da so dejansko prišli, tudi aretacije so se po Evropi zgodile. Tako da korelacija med teroristi in begunci dokazano je. In pa da zdaj zaradi zgrešene politike begunci umirajo na zunanjih mejah. No, tukaj se pa z njim zelo strinjal, ampak pozabil je pa povedati, da begunci danes na zunanjih mejah umirajo ravno zaradi takšnih, kot je kolega Kordiš in njegovi kolegi, ki so se praktično celo leto drli: »Refugees Welcome!« Brez kakršnih koli kriterijev sprejemali vse, tudi tistih, ki si ne zaslužijo, da pridejo sem. Zaradi takšnih in zaradi takšne politike, ko smo sprejemali čisto vse od A do Ž, pa danes tisti, ki pa so res potrebni pomoči, umirajo, v Siriji, v Iraku in pa še kje drugje, in bodo še naprej umirali zaradi takšne zgrešene, skrajno levičarske socialistične politike. Ker jim je bolj do svojih glasov, ker jim je bolj do svojih bonitet, kot pa dejansko do tistih ljudi, ker bi zagovarjali pomoč na kriznih žariščih. Ne pa da problem uvažamo v Evropo, potem pa tukaj ne vemo, kako bi se z njim soočili, ker nimamo ne finančnih sredstev, ne materialnih sredstev, da o kapacitetah varnostnih organov, ki so zadolženi za to, da skrbijo za varnost državljanov in državljanov, ker ne glede na begunce prioriteta mora biti vsem varnost Evropejk in Evropejcev, teh, ki tukaj živimo, ki tukaj plačujemo davke. Za to mora poskrbeti država v prvi vrsti. In tukaj se z njim strinjam, zakaj umirajo, ampak treba si je nastaviti ogledalo. Toliko zaenkrat.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič. Pripravita naj se dr. Jasna Murgel in mag. Matej Tonin.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala za besedo, predsednik Državnega zbora. Spoštovani poslanke in poslanci, upam da se bom samo enkrat lahko oglasil, kasneje se bom samo, če bo kakšno konkretno vprašanje.

Dodal bi k temu, kar je že moja kolegica državna sekretarka na začetku povedala, in začel bom tam, kjer je končal poslanec Žan Mahnič. Ker sva iz iste doline, si mu bom dovolil reči tole. Vi ste vaš govor začeli: "Vlada, ki krade otroke starim staršem". Mislim, poglejte, ne vem, kaj bi vam stara mama rekla, če takšne neumnosti, laži in manipulacije govorite v kamero, vem, kaj bi moja rekla, v

Žireh ali pa kjer koli v Poljanski dolini, kjer nekaj damo na dostojnost. To je prva stvar.

Druga stvar je, občudujem vašo samozavest, ker ste doktor prava, strokovnjak za protiterorizem in tako naprej.

In bom šel nazaj, zelo preprosto. Najprej, Žavbi. Danes smo govorili o veliko stvareh, veliko stvari sem vas poslušal, predstavniki poslanskih skupin iz leve in desnice. Skrb glede tega, kar se v svetu dogaja, je na mestu. Skrb glede tega, kar se v Siriji dogaja, in val, ki bo prišel nazaj, če se bodo sirski borci vračali, je na mestu. Vendar, danes govorimo o Kazenskem zakoniku. Zgolj in samo o tem. In o tem v tem trenutku govori cela Evropa. Slovenija je Kazenski zakonik na tem področju prenovila leta 2008, za razliko od mnogih drugih držav imamo Kazenski zakonik, ki je relativno spodobno, ne pa popoln in ne v odnosu do vseh modernih groženj uredil protiteroristično dejanje. To je fakt. Ker smo 2008 spreminjali Kazenski zakonik, to je bilo že po 11. septembru, to je bilo že po Iraku in tako naprej. Potem pa so se pojavile nove oblike, od tujih borcev in tako naprej, in s tem se je cela Evropa ukvarjala, kako to kriminalizirati. Ker tako po domače reči, a veste, en, ki gre in tako naprej, in to kar ste vi ..., takrat je bil, ja, državni sekretar Stare tukaj, jaz pač nisem imel časa in ste mogoče lahko srečni, da nisem imel časa, ker bi vam bolj direktno povedal, da to, kar ste takrat predlagali, je bilo huje od kateregakoli verbalnega delikta v bivši SFRJ, zato, ker ste vzpostavili miselni delikt, ker ste vzpostavili to, da bi pa vsakega, ki bi ob enem pivu nekemu rekel, ej, jaz bi pa mogoče šel v Sirijo, lahko zaprli. In še današnji predlog, ki ga imate, predlog ki ga imate tukaj, vam z vso verodostojnostjo Ministrstva za pravosodje povem, da bi se z njim lahko inkriminirali novinarji, zdravniki, bolničarji in navadni avanturisti, ki bi hoteli iti v Sirijo na ta območja. Vaš predlog je slab. To pa ne pomeni, da nimate prav, da je to področje, in tukaj se navezujem na Novo Slovenijo, treba urediti in o tem govoriti. In zato je bila Slovenija ena od treh držav, poleg Švedske in Nemčije, ki je, in to lahko vidite na spletnih straneh, v Svetu Evrope bila v prvih vrstah sprejemanja Dodatnega protokola h Konvenciji o preprečevanju terorizma. Takoj, ko je bil ta sprejet, bili smo prvi, ki smo ta protokol podpisali in tudi pripravili ustrezne amandmaje h Kazenskemu zakoniku. Potem pa se je zgodilo nekaj drugega, zgodil se je Pariz, zgodil se je Bruselj. In takrat je Evropski svet ministrov za pravosodje pod nizozemskim predsedstvom začel intenzivno delati na novi direktivi o boju proti terorizmu. In Nizozemci so to tudi spravili skupaj. Aprila smo jo na Svetu ministrov za pravosodje v Luksemburgu ... v Bruslju je bilo – saj ni važno kje –, smo jo potrdili. Potem pa se je malo zapletlo v Evropskem parlamentu in še ni šla skozi, ampak do septembra bo šla skozi. In zdaj, glejte, ko olupimo to čebulo, jaz se strinjam, določene spremembe Kazenskega zakonika na tem področju so potrebne, ampak

ne moremo biti, mislim, glede na to, res, SDS ni bolj pametna, kot je večina Evrope, brez zamere, in gospod Mahnič, vi niste bolj pametni kot večina Evrope na tem področju. In čakamo, kakšen bo zadnji tekst. Mi pa smo vendarle, ker ne verjamemo, da se bo tekst bistveno spremenil v Evropskem parlamentu, pripravili spremembe Kazenskega zakonika, te so že v strokovnem usklajevanju, niso tako navidezno, ali pa bomo, pa ne vem kdaj, pa sistemsko, kot je bilo rečeno, ne, so pripravljene, so že bile poslani deležnikom, policiji, tožilstvu, sodiščem, in imamo tudi že povratne informacije. Verjamem, da jih boste dobili takoj na septembrski seji, ker bi jih morala načeloma Vlada sprejeti in bodo usklajene s tem, kar bo Evropski parlament sprejel v direktivi proti terorizmu.

In še samo zadnja stvar, kar se tega Žavbija tako hudičevo veliko omenja. Jaz ne vem oziroma vem, pa mogoče ne morem povedati ali pa napačno vem, zakaj se je zgodilo to, kar se je zgodilo. Morate pa nekaj vedeti, za nobeno kaznivo dejanje, ki ni kaznivo tudi v Sloveniji, ne morete nekoga aretirati v Sloveniji, zato ker naj bi ga storil v tujini ali pa ga izročiti tujini, če to kaznivo dejanje ni inkriminirano tudi v Sloveniji. Povedano drugače, če govorimo zdaj samo o Kazenskem zakoniku, če to, kar je Žavbi delal v Italiji, ne bi bilo že tako ali tako kaznivo tudi v Sloveniji, in to vi hočete danes spremeniti, gospod Mahnič in ostali, potem ga mi ne bi mogli aretirati.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja predloga zakona, gospod Žan Mahnič, potem pa ostala dva.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Zdaj, moram se odzvati na te besede ministra, ki sem jih seveda pričakoval, kljub temu da sam nisem, niti nimam navade res z osebno diskreditacijo do poslancev, kaj šele do ministrov, niti nimam navade žaliti kogar koli. Zdaj, minister, preden greste, pozivam vas, da se na naslednjih volitvah v najinem volilnem okraju soočiva vsak na svoji strani, pa da vidiva, kdo bo dobil večjo podporo, ko ste že rekli, da sva iz iste doline. Pozivam vas, da se na naslednjih volitvah v najinem volilnem okraju soočiva, lahko tudi z vami, gospod Brglez, ker ste tudi iz mojega volilnega okraja, noben problem, s komer koli se lahko v svojem volilnem okraju soočim, pa da vidim junake, kdo bo prišel kandidirati v Poljansko dolino, kjer živimo po nekih drugačnih načelih, ki jih vi tukaj zagovarjate. Pa pustimo to.

»Vlada, ki krade otroke starim staršem.« Poglejte, to je prejšnji teden ugotovilo 43 poslank in poslancev, tudi koalicijska stranka Desusa, to ni zraslo na mojem zelniku. To je bilo večkrat rečeno prejšnji teden med to razpravo s strani tistih, ki so podprli interpelacijo, in teh je

bilo več, kot tistih, ki so glasovali proti interpelaciji.

In pa samo še to, kar je rekel gospod minister, da bi po tem našem predlogu morali aretirati novinarje, bolničarje, zdravnike ... Ta predlog, ki smo ga predlagali mi, je povzet po Kazenskem zakoniku Črne gore, po Kazenskem zakoniku Črne gore, ki je bil spremenjen lansko leto in je bil eden od pogojev tudi pogajanj v procesu priključevanja zvezi Nato. Jaz upam, da je Črnogorski veleposlanik slišal, kaj je dejal minister o tej državi, če ni, ga bom jaz osebno obvestil in ga naj kdaj na kakšnem sprejemu malo povprašal, lahko bi se vsaj to pozanimal. Tako kot prvi predlog, ki smo ga predlagali po vzoru sprememb Kazenskega zakonika, ki ga je naredila Bosna in Hercegovina.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa ima besedo dr. Jasna Murgel. Pripravita naj se mag. Matej Tonin in gospod Jan Škoberne.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, za besedo. Spoštovani gospod minister, spoštovani kolege in kolegi!

O marsičem res govorimo danes in ne samo o Kazenskem zakoniku, ker verjetno imamo razumevanje, percepcijo, da ta Kazenski zakonik vpliva na marsikaj. Vendar bi vseeno bila vesela in prepričana sem, da bi to bila naša dolžnost, da ne grozimo tukaj iz parlamenta, kaj vse se utegne zgoditi, ker zdaj, ne vem, ta zakon ne bo sprejet ali kaj – teroristični napadi, Brexit, Brexit ... smo slišali kolega Grims. Res mislim, da bi bilo smotrno, da nehamo prikazovati tukaj iz tega parlamenta ljudem, kakšne vse grozeče prikazni nam grozijo. Ja, situacija ni rožnata, kar zadeva stabilnost v Evropi in v svetu, tega se dobro zavedamo vsi skupaj in počnemo vse, da ohranimo stabilnost tukaj v Sloveniji, v Evropi in po svetu. Ampak, zbujanje panike, mislim, da res ni na mestu in bi bila zelo vesela, če tega tukaj ne bi počeli.

Terorizem obstaja že dolgo. Tukaj se zelo dosti ukvarjamo s tem v parlamentu. Če pogledate mednarodne dokumente, sprejete recimo v okviru Združenih narodov, ki se ukvarjajo s terorizmom, preprečevanjem terorizma in naslavljajo ta vprašanja, imajo dolgo zgodovino. Sama sem te stvari študirala, ko sem delala mednarodno pravo, doktorat in te stvari. Tako da to ni nič novega.

Zakaj pa predloga zakona ne podpiram? Tudi če bi ga podprli, ne bi rešili ničesar. V bistvu bi glede na to, da gre za predlog zakona, ki je neusklajen z obstoječim besedilom Kazenskega zakonika, utegnili povzročiti samo zmedo, da bi še kak tožilec res imel težave, da določi neko dejanje kot kaznivo dejanje. Strinjamo se vsi, da je Kazenski zakonik v bistvu vrh ledene gore. Z njim ne rešujemo tistih perečih vprašanj v družbi, s katerimi se soočamo. Tudi problema terorizma s tem zakonikom ne bomo rešili. Saj niti ne zatrjujete tega, se strinjam. Ampak s predlogom zakona, kot je predlagan, enostavno ne bomo

rešili, tudi če bi ga sprejeli, ne bi rešili problemov terorizma, kot si želite predlagatelji. Treba bo narediti marsikaj, delati na integraciji, na vseh drugih mehanizmih, ki nam bodo omogočili neko mirno sožitje različnih kultur, Evropa je iz tega sestavljena, pa lahko to zanikamo, kolikor želimo, nismo etnično čisti in nikoli nismo bili in tudi ne bomo. Ampak to so pač druge stvari, ki jih bomo reševali tudi tukaj v parlamentu. Dejstvo je, da se populacija, število prebivalcev, Evropejcev, teh tukaj zmanjšuje. Zmanjšuje se. Staramo se, Evropa se stara. Tega n bo spremenilo nobeno govorjenje na katerem koli forumu. Prebivalci iz drugih delov sveta so prihajali in bodo prihajali v Evropo. Naše je samo, kako omogočimo, kakšno okolje ustvarimo za sožitje vseh, ki živimo v državah Evrope. Predloga zakona ne bom podprla zato, ker je, rekli smo že, neusklajen z obstoječim besedilom Kazenskega zakonika. Prekriva se z nekaterimi členi in tako dalje.

Spoštovani kolega Mahnič, ja, lahko ima Črna gora nek člen in ga mi prepisemo v Kazenskem zakoniku, lahko ima Bosna in Hercegovina, obe državi imam zelo rada, ampak vprašanje je, kaj pa mi naredimo, če prenesemo zdaj to besedilo, kar v naš kazenski zakonik. Hop, copy-paste, pa prenesemo. Mislim, Kazenski zakonik, če kateri zakon, pa vsi zakoni so takšni, da moramo, saj sami veste, ko vnašamo neko besedilo notri, gledati na to, kaj bomo naredili s celotnim, ali se to ujema s celotnim besedilom zakona. Sploh pa kazenski zakon je – in to smo tudi večkrat povedali – tisti, ki se dela še najbolj s tresočo roko. In rešitve so pač slabe in jih ni mogoče sprejeti.

Zdaj pa glede tega, da policija govori, da nima pooblastil, da je zaradi tega potrebna sprememba zakona. Ministrstvo za notranje zadeve, pod katerega pristojnost spada policija, je reklo, da se strinja z mnenjem Ministrstva za pravosodje, da pač takšnega zakona, kot je predlagan, ne more podpreti, saj je neusklajen z obstoječim kazenskim zakonikom. Kot je povedal minister, pripravlja se, ampak res dejansko se pripravlja novela Kazenskega zakonika, ki bo vključila vse, kar je že minister povedal, predvsem tudi določbe, ki zadevajo Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma in Direktivo Evropske unije. To bo Vlada naredila tako, kot se počne. Bodo tudi druge spremembe Kazenskega zakonika. Očitno so pač nekatere spremembe potrebne in tukaj res imate priložnost, da boste sodelovali v tem postopku vsaj, ko bo prišel zakon v parlamentarno proceduro. Da se pogovorimo, ali so morda kakšne rešitve, ki jih je treba uskladiti. Bomo imeli še dovolj časa urediti te stvari.

Zakona, kot je predlagan, ne morem podpreti, ker ne rešuje tistih problemov, ki jih želite nasloviti. Mislim, da bo res priložnost v okviru tega kazenskega zakonika, ki ga je pripravila Vlada, da naslovimo vse probleme, ki jih je treba nasloviti. Upam, da bomo imeli konstruktiven

dialog tukaj ob tej priliki, ko bomo odločali o spremembi Kazenskega zakonika, ki ga bo predložila Vlada. Je pa tako z kaznivimi dejanji in sploh z dejanji, s prakso, zelo težko ji zakonodaja sledi, vedno je pač reaktivna, ker odgovarja na tisto, kar se v praksi pojavlja. Ampak ponavljam še enkrat, moje globoko prepričanje je, da je treba biti zelo zelo pazljiv, kako te spremembe vnašamo sploh v kazensko zakonodajo. Žal žal s temi predlaganimi rešitvami pač problema ne rešujemo, kvečjemu samo zadevo še bolj zapletamo, zato tega predloga ne morem podpreti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: / oglašanje iz dvorane/ Ni še bilo razprave tako, da ni možna replika z vaše strani. Postopkovno mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Gospod predsednik, zdaj sta bila dva nastopa, ki bi zahtevala brez dvoma vaše ustrezno reagiranje. Prvo, če nekdo govori o Brexitu, potem je treba vedeti, da bo to spremenilo Evropo. Evropa že zdaj, neodvisno od tega, ni več tisto, kar je bila še pred letom dni, od pojutrišnjem naprej se pa zna zgoditi, da sploh ne bo več tista Evropa, v katero smo se mi nekoč na osnovi plebiscita vključili. To je treba vedeti, da se stvari drastično spreminjajo, in zato se je treba v naprej pripraviti, to je treba v naprej misliti. To je bila poanta tistega, kar mogoče nekateri niso hoteli razumeti in lepo prosu, da ostane razprava v tem okviru.

Drugo, kar pa se tiče gospoda ministra, pa bi si zaslužil, da bi ga odslovil predsedujoči čez vrata za njegov nastop, kaj si je pa dovolil. Minister, ki je osebno odgovoren zato, da 1 leto in pol kljub njegovi napovedi, kljub prošnjam policije, nimamo ustreznih sprememb kazenske zakonodaje, si dovoli, da pride v ta parlament in kriči, dvigne glas o tem, da je predlog, ki ga je predlagala opozicija zato, da bi rešila tisto, kar on osebno ni naredil, da je tisto slabo. Zato bi ga mogli vreči čez vrata, gospe in gospodje, če bi bil ta parlament vreden svojega imena. In če seveda ne vodi pri vodenju te seje neko držanje štange izvršilni veji oblasti, ampak to je v nasprotju z načeli, ki so v ustavi, ker naj bi bila oblast ločena in gospod minister je osebno odgovoren za to, da ni storil tisto, kar je tudi sam priznal, da bi bilo treba storiti – spremenil zakonodaje. Zato je danes tudi ta predlog in zato nima nobene pravice, najmanjše ne priti minister sem, narediti slaboumen teater, kot ga je naredil, kričati v tem parlamentu in potem vehementno oditi zmagoslavno skozi vrata. Sramota za Vlado, sramota zanj osebno, sramota za Slovenijo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: In kakšen je vaš postopkovni predlog?

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Povedal sem, da bi ga morali zelo resno opozoriti in tudi

odsloviti, vi bi mu morali vzeti besedo in ga poslati čez vrata za tisto, kar je minister naredil.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vaš predlog nima nikakršne postopkovne osnove, zato ga ne morem sprejeti.

K besedi se je javil minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Spoštovani gospod poslanec mag. Branko Grims, zelo na kratko, ne bom odgovarjal. Jaz sem gost v tej hiši, jaz se opravičujem, če ste prej razumeli, da sem kričal, argumentirano sem govoril, vi ste pač meni rekli, da sem zganjal slaboumen teater. Tudi prav, to so vaše besede. Rad bi pa rekel nekaj, rekli ste, tukaj sem, ker nisem storil tega oziroma na pranger bi me pribili, ker nisem storil tega, kar bi moral storiti. Pa ne vem, ker ne vem, ali ste bili prej v dvorani ali ne. Sem povedal, Ministrstvo za pravosodje se je aktivno vključilo, bili smo med tremi državami, ki so bile vodilne pri pripravi Dodatnega protokola h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, in na vseh svetih ministrov za pravosodje, kjer smo razpravljali, sem bil osebno prisoten in smo precej debatirali o teh stvareh. Mislim, da sem opravil svojo nalogo in to je, da sem prispeval k temu in predvsem moji sodelavci, vključno s tu prisotnimi, da smo prišli do neke evropske rešitve, ki smo jo zapisali tudi v predlog zakona. Vi ste pa sami priznali, da ponujate črnogorsko rešitev. / ploskanje/ Bravo! Jaz imam raje evropsko rešitev, ki jo dogovorimo v Amsterdamu z vsemi ministri za pravosodje, kot pa slabo kopijo črnogorskega zakona. In sami ste priznali, da ste naredili točno to. Niste rekli slabo kopijo, rekli ste pač kopijo črnogorskega zakona. Mi smo dali v strokovno usklajevanje, ponavljam, predlog zakona, ki je bil usklajen na Evropskem svetu, ki je usklajen s Konvencijo Sveta Evrope, vi pa danes tu predlagate prepis črnogorskega zakona. Zato se opravičujem, če nad tem nisem posebno navdušen, in če bo predsedujoči želel, bom seveda zaradi tega tudi zapustil dvorano. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Še enkrat bom zaprosil, tokrat predsedujočega, da opozori gospoda ministra, da je zgrešil ključno poanto – da predlog zakona, ki je pred nami, kakršenkoli je že, je tu samo zato, ker minister ni storil tistega, kar bi bil tudi po svoji lastni zavezi pred letom in pol dolžan storiti. In, oprostite, bolje je imeti kot osnovo črnogorsko besedilo zakona, ki se ga lahko vedno z ustreznimi amandmaji še izboljša, kot ministra s črnogorsko hitrostjo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa prosim, da končamo s Črno goro, da se ne bo

treba opravičevati na mednarodnem ali kakršnekoli drugem terenu. Preprosto nehajmo s tem, ker je žaljivo, žaljivo do marsikoga.

Besedo ima mag. Matej Tonin. Pripravita naj se gospod Jan Škoberne in mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): V današnji razpravi, čeprav padajo močne besede, vendarle vidim nekaj pozitivnega. Pozitivno je to, da smo slišali, da se bodo spremembe vendarle septembra zgodile, kar mislim, da je napredek. In če kaj, potem si mora tudi opozicija kakšno medaljo pripeti in lahko rečemo, da je tudi opozicija s konstantnim in stalnim pritiskanjem na ministra in ministrstvo dosegla to, da morda gre kakšna sprememba hitreje, kot bi šla sicer, da ne bodo medalje samo na eni strani. Jaz upam, da bodo te spremembe, ki jih mi še ne poznamo in jih nismo videli – minister je obljubil, da jih bomo v kratkem videli –, ustrezne in bodo na izzive časa tudi primerno odgovorile. To je ena pozitivna stvar, ki jo iz današnje razprave vsekakor lahko potegnem. Druga pozitivna stvar je pa zanimiva, da smo končno – vsaj jaz sem zdaj končno razumel, v čem je bila poanta pri Roku Žavbi. Minister je povedal: "Tisto, kar je storil Rok Žavbi v Italiji, je kaznivo dejanje tudi v Sloveniji, ker v nasprotnem primeru Roka Žavbija ne bi mogli izročiti Italiji." Okej, dobro. Potem to pomeni, da morda, ko sem jaz razpravljal še pred tem, da imamo preohlapno, neustrezno zakonodajo, je bila poanta v tem, da je Rok Žavbi delal kazniva dejanja v Italiji ne pa v Sloveniji. Če recimo iz tega tako zaključimo. To ste vsaj danes iz današnje razprave za mene za dve pomembni ugotovitvi. To, kar je poslanka Murgel razpravljala – v marsikaterem delu bi se lahko strinjal, v nekaterih delih pa tudi ne. Seveda Evropa in tudi Slovenija že dolgo nista več enonacionalni oziroma enoetični, ampak sta multietični, multikulturni, če želite. Zdi pa se mi ključno, da pa vse etične skupine, ki živijo v Sloveniji, vse vere ali verske skupnosti, ki v Sloveniji obstajajo, da se prilagodijo normam, ki jih ta država ima, da spoštujejo ustavni red in zakone. Jaz sem prepričan, da se bo v tem delu tudi poslanka Murgel z menoj strinjala. Kima. Se. Super. Stvar, ki pa zdaj mene skrbi, je pa naslednja. Če sta minister in poslanec Mahnič iz iste doline, sva tudi jaz in Rok Žavbi iz iste doline, če smem tako reči, ja, tako pač je, jaz nisem kriv. Tako je. Tako da lahko rečem, da družino Roka Žavbija zelo dobro poznam. In ena stvar, ki mene preseneča in bi morali tudi iz tega potegniti določene zaključke, je naslednje. In sicer družina Roka Žavbija je popolnoma prijazna, zgledna družina, če tako lahko rečem, družina Roka Žavbija je klasična ateistična družina. In za mene je temeljno vprašanje, ki je verjetno čisto legitimno in verodostojno, kako lahko iz neke ateistične družine zraste ali pa vznikne zagret islamist oziroma pripadnik radikalne veje islama. Mislim, da to ni bogokletno niti ne napačno vprašanje. Zakaj?

Ker iz tega bom izpeljal naslednjo stvar, da očitno se tudi v slovenskih molilnicah nekaj dogaja, ker jaz si ne znam predstavljati, da bi, torej če povem zelo direktno, roka Žavbija so morali nekje radikalizirati. Nekje je za tovrstne radikalne ideje moral slišati, se nad njimi navdušiti in potem početi vse te stvari, ki jih je počel. In ta država in te naše varnostne službe bi se morale ukvarjati tudi z vprašanjem, kaj se v teh molilnicah pridiga in kaj se uči. Mislim, da je to za varnost nas vseh in te države verodostojno vprašanje. Pa če spet vlečemo zglede z drugimi evropskimi državami, mislim, da nekatere države kar zelo močno kontrolirajo in problematizirajo, kaj se v nekaterih ne samo molilnicah, ampak tudi džamijah poučuje. In jaz upam, da minister, ko že pripravlja novo verzijo Kazenskega zakonika, da bo kjer za kakšen člen tudi prostor. Morda se bo dalo tovrstno zadevo bolj učinkovito preganjati.

In še ena stvar, ki me je pa v zadnjem času izrazito presenetila in me je dodatno zaskrbelo, ker sem govoril z mojim dobrim prijateljem, njegov dober prijatelj je musliman in se je po starih običajih poročil. In njegovo temeljno vprašanje je bilo, zakaj se poleg verske poroke nista poročila tudi civilno. Ne vem, jaz sem se poročil cerkveno in tudi civilno pred državo. In ta posameznik je rekel, za nas zakoni in pravila te države ne veljajo, za nas velja šariatsko pravo. Nikogar ne želim strašiti, je pa ta izjava prestrašila mene. Če imamo že v slovenski družbi posameznike, ki jasno in glasno govorijo o tem, da ti naši zakoni za njih ne veljajo – pa bom tukaj naredil piko, da ne bo kdo rekel, da širim nestrpnost ali pa da širim strah, ki ga resnično ne želim.

Problem celotne Evrope pa tudi Slovenije pa je demografija in iz tega izvira cela vrsta problemov, s katerimi se bomo mogli soočiti. Pa vem, da to ni razprava današnje točke, se tudi ne mislim v njo poglobljati, želim pa si, da ko bom, upam, da bom kdaj dočakal starost, ko bom gledal nazaj, da se bom na te trenutne stare dobre Slovenije spominjal z nekimi lepimi občutki. Da bom lahko svojim vnukom govoril o tem, da sem bil rojen v Jugoslaviji, da sem šolanje dokončal v samostojni in neodvisni Sloveniji in da sem začel delati v združeni Evropi oziroma Evropski uniji. In jaz upam, da bo takrat ta unija še obstajala in da je mi sami zaradi pomanjkanja identitete ne bomo razbili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jan Škoberne. pripravita naj se gospod Jože Tanko in mag. Branko Grims.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Toliko zanimivih tez, ki jih človek na nek način ne bi želel slišati, je bilo danes izrečenih, da sem v resnici, to moram pošteno priznati, iskreno razmišljal, kako prepričati predsednika, da me ne najavi, pa sem bil že

prepozen in ker me je že najavil, se moram vključiti v razpravo.

Pa bom začel s tem, da mi je všeč, da kot država, kot vlada s predlogi, ki se odzivajo na tako pereča in tako pomembna gibanja v svetu in v regiji, kot je vprašanje terorizma in vprašanje odhajanja in vračanja potencialnih borcev, usklajujemo tam, kjer je temu mesto in prilagajamo mednarodnemu okviru in okviru, za katerega smo se seveda odločili, da mu bomo zavezani, in za katerega srčno upam, da mu bo zavezana ostala tudi Velika Britanija. Pomembno je namreč, da te izzive, ki jih seveda sami ne moremo reševati, rešujemo skupaj s tistimi, ki so ključni deležniki. In če kdo in če kdaj, Evropa ni bila nikdar enonacionalna, enoetnična. Predvsem je nenavadno postavljati ugotovitev, da se je Evropa spremenila in da kot kaže ne bo nikdar več takšna, kot je bila. Gotovo. Evropa se spreminja že ves čas, tako kot kontinent, če bi želeli v geološkem smislu, kakor tudi kontinent v političnem. In od samega nastanka držav, razmerij, znotraj tega se je spreminjala, ljudje so prihajali, ljudje so odhajali, bila so trenja in bili so različni pogledi. Če hočete Panta Rhei. Če želite drugače in v drugem kontekstu, je na Drini most izjemno lepo opisal tudi Ivo Andrić. In tudi vse te dimenzije Evrope je treba razumeti. Predvsem pa nekaj, kar je bilo vsem dimenzijam skupno, ko je Evropa živela dobro, ko je bilo blagostanje, takrat je bila tudi multikulturalnost, takrat ni bilo težav sobivati. Takrat, ko je bilo blagostanja manj, ko so ljudem pretili existenčni problemi, ko je bilo težko za naslednji mesec ugotoviti, kako se bo dalo preživeti, takrat so se začela tudi trenja bodisi na verski, bodisi na nacionalni, bodisi na ideološki osnovi. Konec koncev, če vzamemo samo špansko Cordobo, izjemno čudovito mesto, ki sta ga izoblikovali dve različni kulturi, ki sta zelo dolgo sobivali, v eni točki pa je tudi ta njuna zmožnost sobivanja doživela zlom. Takšnih mest je v Evropi mnogo, od Sarajeva pa na nek način vse do Helsinkov. In namesto da bi se pogovarjali, kje bi mi kot skupnost mladim ljudem, ki se identitetno ne najdejo, ki se čutijo izključene od skupnosti, podali možnost, da se v okviru sistema, ki ga imajo ali pa v okviru naše skupnosti tudi v neformalnem delu, najti i ponovno vzpostaviti, se pogovarjamo vedno znova o represivnih ukrepih, kot da bi bili ti najbolj enostavni in najlažji. Morda kot takšni tudi so, gotovo pa ne najbolj učinkoviti v iskanju smisla in ciljev, za katere pa smo si, to lahko ugotovimo po današnji razpravi, tukaj vsi enotni in blizu. In ključno vprašanje v resnici ni, zakaj ni bilo morda mogoče potencialnih odhodnikov in prihodnikov, če jih smem tako poimenovati, preganjati tudi pri nas, ampak zakaj nek mlad človek sploh najde rešitev v radikalizaciji, najsibo ene ali druge vrste. Tukaj je ključna dilema skupnosti, ki jo moramo odgovoriti. In to, kar so mnoge države pred nami, tudi Nemčija, v nekaterih svojih zveznih deželah že naredile, pa verjamem, da moramo tudi mi, je vprašanje,

kako predvsem sistem vzgoje in izobraževanja prevetriti in narediti takšnega, da bo že v samem jedru znal vzpostaviti tiste nevidne vezi znotraj skupnosti, ki bodo ob prvem alarmu, da nekdo išče pomoč in izhod, znale tega človeka umestiti, mu pomagati, mu dati odgovor v nekem strukturiranem dialogu, v nekem ustreznem ukrepanju, ne pa ga prepustiti potrebi po tem, da se izolira v kakršnikoli radikalni skupini. In samo to je na dolgi rok lahko odgovor. Socialna inkluzija, ki ni nujno povezana z existenčnim okvirom, ampak socialna inkluzija, ki pomeni skupnost, v kateri so težave vseh enako pomembne in jih skupnost razume ne kot nekaj, kar je breme, ampak kot nekaj, na kar se skupaj tudi odzivamo solidarno in z zavedanjem, da, če sem že začel z literati, po Hemingwayevu: »Če mene odplakne, je tudi vas vseh nekoliko manj.« Hvala lepa, predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravita naj se mag. Branko Grims, potem pa imamo konec splošne razprave in ima besedo predstavnik Vlade.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Mene na nek način žalosti ta sistematični pristop Vlade in vladne koalicije, do predlogov, ki jih vlagamo poslanci Slovenske demokratske stranke. Mislim, da si kar tako a priori ti naši predlogi ne zaslužijo, da jih nekdo, ki ni naredil nič, oceni za nepopolne, nesistemske, neprimerne in še ne vem kaj. Minister Goran Klemenčič je imel veliko časa v tem mandatu, da bi na področju pravosodne zakonodaje, kamor sodi najbrž tudi Kazenski zakonik, naredil nekaj, kar bi odgovarjalo razmeram, kar bi bilo odziv na razmere, ki so trenutno prisotne. Vendar moram ugotoviti, da kakšnih bistvenih rešitev v teh dveh letih ni predlagal, razen tiste brezvezne dopolnitve petih zakonov s pravili ali načeli GRECA na področju pravosodja se ni zgodilo praktično popolnoma nič pomembnega. In tisto malenkost, ki je bila takrat storjena, je označil za mini pravosodno reformo in napovedal, da bomo prišli do resne pravosodne reforme že kakšno leto nazaj. Nič od tega se ni zgodilo. In zdaj minister, ki ni naredil popolnoma nič, se na svojem delovnem področju izredno arogantno obnaša do tistih, ki kaj povemo o pravosodju, ali še bolj do tistih, ki kaj predlagajo na področju pravosodja. Takšni posmehljivi nastopi ministra Klemenčiča, so pravzaprav nek pričakovan odziv nekega navadnega funkcionarja, ki na nek način ne naredi nič, ki bi ga lahko opredelili v podjetju kot lenuha, kot nekoga, ki sabotira, pride po plačo in ne naredi nič. Če bi delal v gospodarski družbi, tam kjer smo mi, recimo, vsaj ali skoraj polovico delovne dobe upravljali in se ukvarjali s temi stvarmi, bi takega delavca, če tako rečem, mirno odslovili brez slabe vesti. Klemenčič je pa minister in na mesto, da bi karkoli naredil, da bi se vsaj posul s pepelom, enostavno obdela po

dolgem in po čez vse tiste, ki imajo na tem področju karkoli za povedati ali karkoli predlagajo. Zdaj ne vem, kako vi te stvari razumete, ampak nekdo, ki zavestno pušča v zakonodaji neke sistemske luknje, da se lahko določeni primeri zgodijo in najbrž se bodo slej ko prej tudi pri nas zgodili. Kako bi vi to tako stanje opredelili? Ali pa, da bi na nek način nekemu omogočili zavestno pridobitev neke koristi ali pa povzročitev neke škode. Ko je bil tale minister predsednik KPK, Komisije za preprečevanje korupcije, je na nek način definiral, kaj je to sistemska, organizacijska ali institucionalna korupcija. Nekdo, ki zavestno, kljub vsem opozorilom, kljub vložnim predlogom blokira rešitve, ki zboljšujejo situacijo, zagovarja enostavno sistemske korupcije. Institucionalno zagovarja in pušča te pravne praznine, zavestno. Takega človeka, takega ministra, kot je Klemenčič, bi morali že zdavnaj odsloviti, zato ker je tudi iz prejšnjih delovnih mest, s katerih je prišel na funkcijo ministra, prinesel en kup slabih stvari, obremenjenih z odločbami Ustavnega sodišča, Vrhovnega sodišča, obremenjen tudi z drugimi ugotovitvami drugih organov, recimo Računskega sodišča, Informacijskega pooblaščenca in še koga. Skratka, v situaciji smo, da je minister, ki je v teh nekaj minutah, ko sem prišel v dvorano, povedal tri kraje, kjer so sprejemali popravke zakonodaje. Navedel je Luksemburg, navedel je Bruselj, je rekel potem, da je to vseeno, nazadnje je povedal Amsterdam, od tega nimamo kaj pričakovati, ker niti ne ve, kje je bil, ko so se o teh rešitvah, ki stojijo v Evropskem parlamentu, pogovarjali. Glejte že to je znak, da minister niti sam sebe ne dohaja, da bi vedel, kje vse je bil, ko so se te bojda evropske rešitve sprejemale. To je žalostno. Zdaj na tem ministru menda koalicija gradi vsa svoja pričakovanja, kaj vse se bo zgodilo. Nič dobrega se ne more zgoditi.

Zaskrbljeni smo lahko tudi zaradi nekaterih drugih stvari. Ko se je ta primer Žavbi zgodil, smo dobili izjavo šefa policije, da naša policija v takšnih primerih ne more ukrepati, in nato zvečer je v Odmevih gostoval Klemenčič, ko je dejal, da imamo popolnoma primerljivo evropsko zakonodajo. Zakaj zaradi nekega dejanja pri nas ni možno pripreti nikogar, lahko pa to naredimo za neko tujo državo, ki to zahteva? Imamo pa primerljivo evropsko zakonodajo, primerljivo, s tem se je pohvalil. In najbrž, tam je še rekel, da mu niti ni jasno, zakaj policija tega ni izvršila. To so neki indici, ki govorijo o tem, da se ne naredi tisto, kar bi se moralo. Mi smo resda predlagali nekatere rešitve, ki so povzete, tako ko so tudi rešitve, ki jih bo predlagala Vlada. tudi Vlada, poglejte, bo morala povzeti neko rešitev, ker toliko inovativnosti v tej vladi, da bi sprejela neko unikatno rešitev, ni, ampak bo sprejela neko rešitev, ki v Evropi obstaja, in jo bo implementiral v našo zakonodajo. Tudi mi smo to storili, ne enkrat, že večkrat, ampak glejte, Črnogorci so bili vsaj toliko, da so nekaj naredili. Mi imamo pa

ministra, ki ne naredi niti toliko, kot kakšen Črnogorec, niti toliko in se še posmehuje tistim, ki kaj na tem področju naredimo. To je bilo prej, sam sebi je ploskal minister, kot je to izjavil ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Jaz sem vse opozoril, da, prosim lepo, prenehajte in ne žaliti drugih.

JOŽE TANKO (PS SDS): Saj ne žalim, gospod predsednik, to, kar je izjavil minister, je škandal, tudi mednarodni škandal – da se posmehuje iz zakonodaje in rešitev, ki jih ima neka država na svojem področju, in so rešitve boljše od obstoječih, ki jih imamo mi. To je škandal. In jaz bi le predlagal, da bi vi, ki sejo vodite, ministra tudi opozorili kdaj, ker se obnaša nespodobno. Ne samo, da ne predlaga nič, tudi nespodobno se obnaša. Fizično tam mlati po poslanci, ko gre mimo. Bilo je tako, gospod minister. Če ste gospod, boste priznali. Gorenaka ste mahnili tamle prejšnjič, da se je skoraj sesedel. Tukaj ste obdelali kolega Mahničič na takšen zelo neministrski način. Navsezadnje pa Vlada pravzaprav pri vseh predlogih, ki jih vložimo v zakonodajni postopek, ne zmore nič več napisati, kot da je ta rešitev nesistemska, necelovita in da bo Vlada pripravila boljšo rešitev. Dve leti traja to, kar zapišete v zadnji odstavek, »vseh mnenj Vlade pri predlogih, ki jih predlagamo v zakonodajni postopek«. Dve leti. Zdaj pa poglejte, koliko zakonov ste vložili v teh dveh letih, kje ste to, kar ste nam očitali, rešili sistemske, celovite in še kako drugače. Dve toni amandmajev na vaše zakone smo morali vložiti ali pa so koalicijski poslanci vložili v Državnem zboru, da so jih naredili skladne z ustavnim redom v Sloveniji. Ena vaša kepa glede sistemskih preiskav tam še čaka sanacijo. Žal, tako je.

Bi pa vseeno predlagal, da se ta tehnologija dela Vlade, ki je edini odziv, ki ga je sposobna, nekoliko popravi in da pride v Državni zbor s pametnimi rešitvami, ki ne bodo potrebovale ne redakcijskih, ne vsebinskih, ne terminoloških, ne kakšnih drugih popravkih. Da bodo res celoviti, popolni in da bodo veljali za naslednjih sto let. Če je s tem našim predlogom po mnenju Vlade kar koli narobe, ga lahko sanira z amandmajem. Če ga boste spustili naprej, bo Zakonodajno-pravna služba povedala, kje je naš predlog zakona neskladen z ustavo, tako kot za vaše zakone, tudi za tistega, ki ga niste sposobni že pol leta spraviti čez zakonodajni postopek. Ampak ne upate tvegati, v tem je problem. Koalicija ne zmore, da bi prišel zakon v drugo branje v Državni zbor, da bi pridobili mnenje Zakonodajno-pravne službe in Vlada, koalicija ali mi zadevo ustrezno popravili. Toliko vas ni v hlačah, da bi to dopustili. In to že petintridesetih v temu mandatu, najmanj. Očitno pa je, da vam zelo godijo neurejene razmere na tem in na drugih področjih, ker je to je tisto, kjer se lahko določene stvari dopustijo in se potem naknadno najbrž rešujejo, ko je že prepozno, ko

je že škoda povzročena. In v tem primeru Kazenskega zakonika, hvala bogu, so nas rešili Italijani. Naša vlada kljub opozorilom, kljub vedenju tega ni sposobna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V izogib napačnim informacijam – po moji vednosti se je znotraj te hiše zgodilo nasilje samo takrat, fizično, ko je šlo za obračun s časopisom. Nobenega drugega primera ne poznam, so pa številni problemi verbalnega, ki se jim žal ne moremo izogniti.

Besedo ima mag. Branko Grims. Priprava naj se za zaključno misel predstavnik Vlade in pa predstavnik predlagatelja.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Danes ne obravnavamo polovice vsega tistega, kar bi bilo pravzaprav treba. Tisto, kar obravnavamo, je dejstvo, da imamo v Evropi zelo velik problem. Problem radikalnega islama, kjer posamezniki nagovarjajo, zlasti mladino, zlasti ko iščejo tiste, ki so labilni ali iz kateregakoli razloga bolj izpostavljeni, jih potem radikalizirajo, poskrbijo za njihov transport, jim priskrbijo tudi finančna sredstva, še za marsikaj drugega in na koncu pride do tega, da imamo posameznike, ki bodisi odidejo v neke druge države se borit na strani terorističnih združb ali pa so sami pripravljene izvajati teroristična dejanja na ozemlju Evrope. To ni povezano samo z begunci, kot nekateri popolnoma napačno tolmačijo, povezano pa je z migranti v najširšem pomenu besede, tako tistimi, ki so vstopili ilegalno v minulem letu pa še vstopajo na evropska tla, kot seveda z vsemi tistimi migranti, ki so prišli legalno v minulih desetletjih, pa so bili pripadniki radikalnega islama in so to svoje izročilo prenesli tudi na naslednje rodove. To je nekaj, kar je Evropa izjemno lahkomišno dopustila, posebej zato, ker se je to institucionaliziralo skozi posamezne pridigarje, ki jim v angleščini zelo poetični rečejo Hate preachers, ki pač pridigajo tiste skrajne radikalne oblike islama, ki jim tudi zločin ni tuj. In to je problem. To je problem, na katerem je zletela cela Evropa, žal seveda tudi Slovenija. Evropa se je s tem potem začela soočati postopno na različne načine, pač odvisno od izpostavljenosti posamezne države, ampak po načelu, ki je tudi čudovito vodilo sedanje slovenske vlade, ki je v tem smislu res evropska – to vodilo se namreč glasi: Prepočasi in prepozno. In zaradi tega se stvari dogajajo tako, kot se dogajajo. Zaradi tega sedaj grozi razpad Evropske unije in je že skorajda gotov. Zaradi tega so ljudje ogroženi, zaradi tega so ogrožena življenja ljudi, zaradi tega so ogrožene vrednote, ki so bile temelj Evropske unije, med katerimi je tudi spoštovanje človeškega dostojanstva, zlasti žensk in otrok, zagotovo na prvem mestu. Zaradi tega je ogrožena blaginja ljudi, kajti Evropo zapuščajo vse bolj, ne samo Slovenijo, ker je ta proces strahovito močan, ampak tudi že celotno Evropo, celo na Švedskem že to beležijo,

zapuščajo posamezniki, ki so najbolj sposobni podjetniki, ki so najbolj sposobni ustvarjati novo vrednost, imajo posebna znanja, posebne lastnosti, ti odhajajo v tujino, bogatijo potem bodisi nekoga čez ocean ali pa na povsem nasprotni strani sveta, tam nekje v Avstraliji ali Novi Zelandiji bogatijo tam tiste, ki seveda niso nikoli nasledili na neumnosti, ki se jim reče uvoz tujih vojn na lastno ozemlje. Kajti to je tisto, kar je v resnici Evropa s tem naredila. Potem se vzpostavlja sistem dvojnih meril, ki je tukaj ekstremno nevaren. Enega smo videli danes tukaj v parlamentu, ko je nekdo rekel, ja, saj, neodvisno od tega, na kateri resni ideologiji je nekaj, mi to zavračamo. Ja kaj pa vse tisto nasilje, ki je na levičarski ideologiji? Tistega pa ne zavračate? Aja, pri tistem sami sodelujete, ko se derete za tistimi, ki so zakrinkani tam zadaj, pa s koli v rokah. To je pa zelo nerodna zadeva. In to je tisto, kar dela Evropo nevarno in tudi kar dela Evropo neprijazno v resnici, samo žal se spregleduje, ker so dvojna merila. In kako se zdaj proti temu boriti? Eno je, da je treba stvari poimenovati s pravim imenom. To bi bil zaključek medkulturnega dialoga, ki smo ga imeli tudi tukaj v tam parlamentu, ko sem vodil seje vseh pristojnih komisij parlamentov celotne Evropske unije. Vsaj v enem delu smo bili soglasni – da je nemogoč kulturni dialog, če stvari ne imenuješ brez sprenevedanja in s pravim imenom. Danes se v imenu tistega – kako se že temu reče? – politične korektnosti, spreneveda in laže in zafrkava s takšnimi izrazi, da ne veš, ali bi se smejal ali jokal. Žal. In z enim od teh problemov se soočamo tudi ta hip, ko gre za to zakonodajo, o kateri danes govorimo. Kajti nagovarjanje k radikalizaciji, nagovarjanje k vstopu v neke tuje skupine, nagovarjanje k borbi za tuje skupine, je seveda nekaj, kar je treba preprečevati že v samem začetku, kajti iz tega se ne more izcimiti nič dobrega. Nekdo je rekel danes tudi v tej razpravi, in to spet govorim o dvojnih merilih, kako so nevarna, ja, to moramo imeti razumevanje za te ljudi, za njihovo ravnanje. Čakajte, dobro jutro. Prosim?! Ravno včeraj sem bral na internetu, kako so neko mamico s štiriletno hčerko ustavili dol v Siriji, hčerkico so obglavili, obglavili, gospe in gospodje, kaj so potem z mamo storili, prepuščam vaši domišljiji. In ne mi govoriti, da je do takšnih ljudi mogoče razumevanje, pa vključevanje. Takšne ljudi je pač preprosto treba pospraviti s tega sveta. Ne gre drugače. Ampak stvari je boljše preprečevati preden pride tako daleč. Kajti, nekdo, ki gre tako daleč v zločinu, verjemite, je zaznamovan, ker ta ne bo nikoli drugačen, ta predstavlja trajno nevarnost, pa kakorkoli to obrneš. In zaradi tega je treba vnaprej reagirati.

Rečeno je bilo: »Naša zakonodaja to že omogoča.« Zdaj, dobro jutro, jaz bom samo vprašal, kdo zdaj tukaj laže, kajti policisti so večkratno, tudi na televiziji, na moji komisiji pa itak, rekli tudi javno, da nimajo ustrezne pravne osnove za pravočasno reagiranje, ko pride do

tega prvega nagovarjanja k radikalizaciji, k novačenju, da bi takrat že ukrepali. Nimajo osnove. To je bilo večkratno rečeno, tudi s strani direktorja policije, v prisotnosti ministrice, ki temu v ničemer ni ugovarjala. Nasprotno, potrdila je, da je to res problem. In pride pravosodni minister in reče, to je vse v redu. Ali laže eden ali drugi, ali oba, samo zmenite se v Vladi, kdo zdaj tukaj laže, kajti oboje ne more držati. Če tisti nimajo osnove za to, da bi ukrepali, potem jim je treba to osnovo dati. To je bil ves namen tega, kar smo mi storili. Da pa je res očitno neka pravna luknja, je pa priznal tudi minister sam, ko je rekel: »Saj vemo, da ene stvari bo treba še urediti in zaostri.« Ampak v isti sapi: »Ne tako, kot to predlagate vi, pač na nek drug način.« Ja, glejte, eno leto in pol se že gremo te igre v tem parlamentu. Še enkrat povem, če bi bila vlada normalna, bom uporabil ta izraz, vsaj na tem področju varnosti bi sprejela ponujeno roko opozicije. Saj nihče ne zahteva, da točno tisto sprejmete, kar mi predlagamo, ampak vsaj na tej osnovi bi že pred letom in pol lahko sprejeli neke določene rešitve, ki bi omogočale učinkovitejše delo naših služb, ki bo kmalu soočeno z novim izzivom – o tem sem govoril že v uvodnem delu –, izzivom, ki ga zdaj pojmujejo najlepše pod izrazom Brexit. Evropa, verjemite, nikoli več ne bo takšna, kot je bila. Žal, ta je pač zaradi lahkomišelnosti, neodgovornosti, nastopaštva posameznih politikov, zlasti na evropski ravni, žal pa tudi v slovenski vladi, zapravljena. In jaz osebno sem neskončno žalosten zato, pa mislim, da nisem edini v Evropi. To je zapravljeno. Treba se bo pa zdaj odgovorno soočiti z nekimi novimi okoliščinami, v katerih bo treba delati in preživeti. In popolnoma jasno je, da je govoriti zdaj o neki nadaljnji krepitvi Evropske unije in podobno vesoljna oslarija. Tisti, ki to počne, ali je z Lune na glavo dol priletel, ali je nekaj z njim hudo narobe, ali pa se norca dela iz vseh. Evropa bo začela postavljati zidove ne samo fizično z ograjami, kar se je žal zdaj zgodilo, kajti povedal sem, če se ne bo branilo zunanjih meja Evrope, to sem pred enim letom govoril, bodo znotraj Evrope začeli rasti zidovi. In potem ste bili vsi nekaj kao presenečeni tam na Vladi, ko so začeli postavljati sosednje zidove, potem pa smo jih tudi mi. Ampak prepozno. Zdaj gre za to, da se bo to preneslo tudi na pravni red. Vse države iščejo, žal, izhod v tem, ker je na evropskem skupnem nivoju stvar takšna kot, da bi se nekaterim malo ustavili možgani, da iščejo zaščito, okvir svojega preživetja, varnosti in blaginjo v okviru svoje države. Kar je na nek način naravno in logično. To pa seveda pomeni, da enako velja tudi za Slovenijo. Pred tem si zatiskati oči, nič ne pomaga, te stvari grejo neodvisno od nas. In tudi ne misliti, da jih lahko, tudi če bi se zdajle vse drugo uredilo, da jih lahko zaustavimo. Nekateri procesi so itak začeti že, recimo, ta osnovni okvir tega radikalnega islama, nastavljeni skozi minula desetletja, ko se je nekritično sprejemalo vse in vsakogar, ne da bi se pomislilo, kam to

pelje. Ampak tisto, čemur sem jaz potem rekel, da je tako, kot bi vžigalnik na jedrsko bombo privijal, se je zgodilo pa v lanskem letu, ko se je spustilo v Evropo še en milijon ljudi, milijon in pol skoraj, nepreverjenih, nihče točno ne ve, kaj je. Tudi če je vmes samo nekaj procentov takih, ki nimajo dobrih namenov, je to katastrofa najvišjega ranga, ker stvari postanejo neobvladljive. In zdaj do česa bo prišlo? To ni težko napovedati. Tisti, ki imajo slabe namene, ki so radikalizirani, bodo nagovarjali druge. Zaradi trenj, ki so bila sprožena zaradi napačnega pristopa vlad, vključno s slovensko, bo seveda prišlo do toliko večjih okoliščin, ki bodo vodile v radikalizacijo. In bodo imeli ti še toliko lažje delo, že itak ga ne bodo imeli. In edino kar se da narediti, je, da se tovrstno nagovarjanje k nasilju, kajti za to v resnici gre, to ni ... enkrat za vselej se bomo morali zmeniti, kje je meja med vero in kje je začetek tistega, kar ustava prepoveduje, to je nagovarjanje k nasilju. In tukaj gre ta meja zelo jasno čez. In tam bo treba pač dati v roke pristojnim organom ustrezno moč, ustrezna pooblastila, pravno osnovo za učinkovito reagiranje že takoj na začetku, ko do tega pride. Ne šele potem, ko se to razpase, ko je posameznik že radikaliziran, ko že naredi neka dejanja, ki potem za vselej zaprejo vsako pot nazaj. In zaradi tega bi bilo tako dragoceno, če bi koalicija z vlado na čelu, prisluhnila pred letom in pol našim predlogom in takrat že sprejela te rešitve, ki jih ponujamo, ali pa jih sprejme vsaj zdaj. Kadarkoli jih je seveda še vedno moč izboljšati. Zdaj v postopku, lahko se tudi kasneje še zakon popravi, če se izkaže, da je kaj premalo jasno, kakorkoli že. Ampak puščati to pravno praznino, je pa tako skrajno neodgovorno, da to sploh ... enostavno ne najdem besed za to. Kajti s tem se pušča prostor za to, da prej ali slej pride tudi tu do nasilja. To je tisto, kar potem spravlja v nevarnost. Zaradi tega, ker se ne ukrepa takrat, ko je čas, ker se ne stori preventivnih korakov. In ne govoriti, da je to možno samo na lep način pa z dobro besedo. Seveda je tudi to potrebno, jasno, tukaj se najbrž vsi strinjamo. Kaj je lepšega, kot imeti prijatelje. Ampak žal je svet tak, da nekateri ljudje so takšni, da imajo slabe namene. In te je treba pravočasno zaznati in treba je potem imeti tudi ustrezne mehanizme, da se te namene prepreči. In odgovornost zakonodajalca, v prvi vrsti pa vladajoče koalicije z vlado na čelu, je, da pač to pravno osnovo svojim lastnim organom in službam da. Kajti zdaj je nimajo, to smo dvakrat poslušali. Poslušali smo to že s strani policije, tudi na televiziji, če želite, lahko preverite, da ne govorim, kaj je bilo že vse izrečeno na moji komisiji, na zaprtih sejah, da nimajo ustreznih pooblastil. In oni zvejo kaj, pa ne morejo še na tisti osnovi ukrepati, morajo čakati, da se stori že naslednji korak, ko pa grejo stvari že veliko dlje. Nerazumno. In s podobnimi težavami se srečujejo tudi službe, ki imajo pooblastila za posebne metode in sredstva, ker nekatere stvari niso inkriminirane, gospe in gospodje, in to

zdajle pazite, se vleče že leto in pol. To je odgovornost ministrov, o katerih sem govoril. Če zaznajo samo tiste stvari, ki zdaj niso izrecno inkriminirane, ne morejo niti uporabljati posebnih metod in sredstev ali pa ne morejo dobiti od sodišča pooblastila za njihovo podaljšanje, ker to sploh ni kriminalno dejanje, kar se tam dogaja, čeprav vsi vedo, da na koncu to vodi v nasilje. To je popolnoma neodgovorno, ker dobesedno lastnim službam ne dajete ustreznih pooblastil za to, da bi ukrepali tam, kjer gre za nasilje. To nima več veze z ne vem čem, ne z raso, ne z vero, ne z ničemer, ampak gre za vprašanje poti, ki na koncu pripeljejo do nasilja.

Tukaj tudi govoriti o tem, za koga je ali pa ni posamezna rešitev, poglejte, jaz osebno sem prepričan, da na katero koli ideologijo, ki je skrajna v takšnem primeru, ali je to nacizem, komunizem, fašizem, ali pa radikalen islamizem, se nalepijo posamezniki, ki so že na nek način psihopati po naravi. In potem se sklicujejo na tisto ideologijo zato, da uresničujejo neke svoje cilje, želje, nagone, kakor koli že. In tukaj se bo treba zmeniti zato, da še enkrat povem, se naredi zelo jasna črta. Svoboda veroizpovedi je nedvomna, je ustavna pravica, tukaj je stvar popolnoma jasna. Ampak tisti hip, ko pa začne voditi v nasilje, ali v pozivanje k nasilju, ali v pozivanje h kršenju človekovih pravic, ali v pozivanje h kršenju človekove integritete, recimo integritete žensk, otrok, tam je pa te svobode konec. In enkrat se bo morala ta Evropa s tem resno spopasti, če ne, je ne bo več. Že zdaj se zna zgoditi, da se bo vsaj začasno krepko razkosala. To mejo je treba definirati. Da pa sploh lahko kar koli preventivnega storiš, moraš pa najprej omogočiti svojim lastnim službam, da ustrezno odreagirajo. In zaradi tega smo mi predlagali pred letom in pol takšen zakon. Saj ne trdimo, da je idealen, kot je bilo tam rečeno, idealnega zakona sploh ni, to je larifari, ampak je pa zakon, ki bi dajal ustrezno pravno osnovo za to, da bi se takrat, ko bi stvari očitno šle v smeri, ki na koncu pripeljejo do nasilja, to pa so smeri, kot so nagovarjanje k radikalizaciji, novačenje, potem organiziranje, takšno in drugačno, materialno, transport, če hočete, in vse ostalo, kar to zajema, da bi se že takrat ukrepalo, ne šele potem, ko pridejo stvari že mnogo dlje in ko padejo že v tisto točko, kot je služenje v tujih terorističnih ali pa ne vem kakšnih organizacij. Takrat je stvar že strahovito daleč. In tudi vprašanje, koliko je takrat sploh še v moči in dosegu naših služb. In te stvari se bodo zdaj tukaj okrepile zaradi več razlogov, vidite, to je popolnoma jasno, da se bodo. Prvič se še vedno uvaža migrante, bodisi v okviru kvot bodisi v okviru na druge način. Še vedno se po drugi strani Evropa deli na posamezne enote in se bojim, da se bo ta proces samo še okreplil od pojutrišnjem naprej. In potem bo samo odvisno, kje si pa kdo si, ali si samo en zunanji privesek ene zelo velike države in si na nek način predpražnik, ali si v eni skupnosti, kjer lahko igraš vsaj približno enakovredno vlogo. Zaradi

tega ves čas že priporočam, ker je bilo očitno, da bo pripeljalo to tako daleč. Vsakomur bi moralo biti to že lani očitno, žal se bojim, da Vladi ni bilo. Zato ves čas forsiram, da bi se morala Slovenija tesneje povezati z Višegrajsko skupino, ker je edina skupina, ki je tukaj zraven nas, kjer te silnice, ki so nekoč povezovale celotno Evropsko unijo, še danes delujejo tako, kot bi morale povsod: teče ustrezno gospodarsko sodelovanje, varnostno sodelovanje, medsebojna pomoč, stvari se politično usklajujejo ... To bi moralo biti za zgled celotni Evropski uniji. Žal, če pogledamo, kaj se dogaja v Bruslju, kjer vsak svoje zagovarja, in to na takšen način, da se en pripelje nikamor. Tisto, kar pa nekateri povsem na vrhu Evropske unije zagotavljajo, pa oprostite ... včasih bi bilo dobro koga testirati na toksične substance. V Sloveniji je pač situacija takšna, da je nekaj objektivno in proti tistemu se nič ne da narediti na naši lokalni ravni. Lahko se pa sami pripravimo. Ali je ta zakon vse, kar potrebujemo, zagotovo ni, je pa ena osnova za bolj varno življenje in s tem tudi za večjo blaginjo. Zaradi tega je vreden podpore. Kasneje, če se najde boljše rešitev, se ga zlahka nadomesti. Ampak to večno odlašanje, ki ga Vlada prinese, češ, "ja, saj bomo enkrat, no, zdaj smo pa že celo nekaj napisali" – pazite, po letu in pol – "in smo dali v usklajevanje". Ja, kaj hudirja ste pa počenjali leto in pol! Pa dobro jutro! In to pri zadevi, s katero se cela Evropa najbolj ukvarja od vseh ali pa vsaj bi se morala! Tudi če se kakšna država morda ni. Se bo pa od pojutrišnjem naprej, brez skrbi. In to bi morali že zdavnaj narediti. Če pa nismo, pa je treba vsak dan zamude preprečiti, ker vsak dan zamude dodatno ogroža, pomeni dodatne probleme, nič drugega. Saj problemi se samo kopičijo. Saj to ne pomeni, če ne priznavaš, da problem obstaja, da problemi izgine. Samo eksplozija ti prej ali slej v glavo. To je vsa logika. In žal to, da se tukaj dostikrat spreneveda pa reče, "ja, Slovenija je vse O. K. Oprostite, ni. Tisti hip, ko se je meja odprla, pa je šlo pol milijona ljudi čez, je bil problem odprt. Delno že celo pred tem. Zagotovo pa sedaj. Pazite, Nemčija je zdaj končno začela tisto, kar sem lani napovedal, da bo. Začela je vračati posameznike v države, kjer so bili prvi popisani. Trenutno gre za posameznike, potem bodo pa desetine, pa stotine pa še kvote zraven prištevate, pa bo veselica. To bo postopno. Veste, to je sedaj evropsko kuhanje žabice, bi lahko temu rekli. Saj veste, če žabo vržeš v krop, bo ven skočila, pravi legenda. Jaz tega res ne bi šel preizkušat, ampak verjamem, da tisti, ki so to rekli, vedo, o čem govorijo. Če pa žabico počasi segreješ, sploh ne ve, kdaj je skuhana. In točno to se v Evropi dogaja. Pojutrišnjem je vsa možnost, da bo že vrglo pokrovko v zrak, ne samo, da že vre od spodaj. Ampak saj pravim, tudi tukaj imam občutek, da ne koalicije ne vladi še vedno ni jasno, da so stvari že zavrele do amena in da je samo vprašanje, kdo bo končal pečen. In bojim se, da ob nepripravljenosti bo

pečena Slovenija. Kaj lahko storimo? V danem trenutku lahko sprejmemo ta zakon kot osnovo, lahko ga amandmiramo. Če tega ne storimo, nismo naredili nič dobrega. To morate vedeti vsi, ki ste izražali namen, glasovali, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem da vlada napoveduje, minister je to rekel, da je imel neka usklajevanja, in da prej ali slej bo to prišlo na dnevni red. Poglejte, jaz vam odkrito povem, koliko se da na to zanašati, da greste lahko pogledat vprašanje, ko je bil minister zaslišan. Ker je bil to že takrat en tak primer v medicini, sem ga vprašal, kaj bo s penalno funkcijo odškodnine. In je rekel: "Absolutno to podpiram, to bo moj prvi predlog, takoj ko bom lahko, ko bom minister." Do danes ni bilo nič od tega, tako mimogrede. Toliko okoli tega. Pa imamo še vedno te primere, ko sem zadnjič lahko opazoval, če je nekdo, ki ga avto zbije, pa ima eno poškodbo ali pa jo kje drugje stakne, si lahko samo želi, da ga je avto zbil, ker pri zavarovalnicah je vsaj malo evropskosti pri odškodninah. Medtem ko za isto, če jo imaš tako, pa dobiš neko bagatelo, tam par tisoč ali pa v najboljšem primeru deset, dvajset tisoč evrov. Evropske odškodnine so pa nekajkratno višje, da ne govorim o posameznih primerih, ko so tudi po stokrat višje kot pri nas. In seveda se to računa, zdravnik bo varčeval, pa dal slabši material, pa malo manj bo poskrbljeno za kakšno okolje protibakterijsko. Pa imamo problem. Skrajna malomarnost se manj kaznuje, kot če te nekdo z avtom zbije, ki je res nesreča. To je recimo eden od teh vidikov. Pa imaš potem skrajnosti, o katerih sem že dostikrat govoril in so še vedno aktualne. Če otrok oškodovan ali za mladost ali za celo življenje, potem pa dobi za to enih 7 tisoč odškodnine ali pa 10 ali pa petnajst v najboljšem primeru. Poden od podna od podna. Ker potem seveda to vsi vkalkulirajo in si to privoščijo. Otroci naj bi bili pa posebej zaščiteni, ne na to pozabiti, in to pri deklaraciji, ki jo je tudi Slovenija podpisala. In seveda se to ne zgodi, ker minister svojega dela ne opravlja. Isto kot v danem primeru. Leto in pol o tem govorimo, cela Evropa o tem govori, tri razprave smo tukaj imeli. In zdaj po letu in pol se reče, "no, nekaj smo pripravili in bomo dali to v usklajevanje". Fantastično, kar sapo mi je vzelo od te hitrosti. To, oprostite, je, milo rečeno, neprimerno. Ampak to sem bil zdaj res skrajno diplomatski, glede na tisto, kar si osebno mislim. In zaradi tega, gospe in gospodje, Slovenija ne pride nikamor. Zaradi tega je Slovenije ostala ne ravno povsem varna država. In zaradi tega pri nas pravni red ne deluje tako, kot bi moral, ker ljudje v vladi svojega dela ne opravljajo, vi pa to podpirate in tolerirate. Ne vem, zakaj, ker na koncu boste vi plačali ceno na naslednjih volitvah, če vam tega ni še nihče jasno povedal. Kajti stvari se bodo spremenile. Stvari so se v zavesti ljudi že spremenile, in verjemite mi, da se bodo še, pa še veliko bolj. Gre samo za to, ali se s tem odgovorno soočimo in poiščemo ustrezne rešitve ali pa se delamo, da je vse v

najlepšem redu in gremo z eno skrajno počasnostjo naprej. Jaz osebno sem prepričan, da je naša skupna odgovornost, da za varnost ljudi storimo vse, kar je v naši moči. In to je razlog, zaradi katerega bom sam in moji kolegi v SDS glasoval za to, da je ta zakon primerna osnova za nadaljnjo obravnavo, kjer ga lahko izboljšamo, kolikor si le lahko skupaj z vsem našim skupnim znanjem naredimo. Če je za to seveda politična volja in če se enkrat za vselej pozabi na politični prestiž. Žal, če pa se daje tako, kot zdaj kaže, političnemu prestižu prednost pred varnostjo ljudi, tako kot je napovedala to vlada in kot očitno ravna koalicija, potem pa je to nekaj, kar je zelo žalostno in česar si ne Slovenija ne njene državljanke in državljani zagotovo niso nikoli zaslužili. V SDS, kot rečeno, bomo ravnali drugače in bomo za ta zakon.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem bo besedo dobil še predstavnik predlagatelja, in sicer gospod Žan Mahnič. Vlada ne želi besede. Dajem kar vam besedo. Gospod Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Jaz moram reči, da je bila ta razprava v tretje, ko smo to predlagali, vendarle drugačna od prejšnjih dveh. Drugačna v tem smislu, da je bilo prvič, da je vlada priznala, da so spremembe potrebne. Ker na prejšnjih dveh razpravah smo poslušali, da imamo mi vsa ta dejanja, ki jih omeni in predlaga resolucija Varnostnega sveta, že inkriminirana, da ne potrebujemo sprememb. To smo poslušali decembra 2014, to smo poslušali februarja in marca 2015. No, danes slišimo, da so vendarle potrebne spremembe Kazenskega zakonika. In to je bila edina stvar, ki sem jo slišal, pa še to ne, žal, toliko od ministra, kot pa od poslank in poslancev koalicije. Kar sem lahko slišal od ministra, je bilo edino žaljenje in osebna diskreditacija mene in gospoda Grimsa. Ampak veste, jaz s tem nimam težav, če bi imeli vsi enaka izhodišča za razpravo in če bi bili enaki kriteriji. Meni ni problem priznati, da bi mogoče kdaj lahko razbili malo to monotonost v tem našem parlamentu, jaz zelo rad gledam britanski parlament, kjer je živa razprava in kjer so takšne razprave, kot jo je imel gospod minister, dokaj normalne. Ampak, veste kaj? Problem so dvojni kriteriji. Škoda, da zdaj gospoda Brgleza ni tukaj, ker tako kot je razpravljajal minister do mene in gospoda Grimsa, ni bil noben problem, če bi pa jaz gospodu ministru rekel, naj gre pri tej priči ven iz dvorane, sezuje svoje glivične čevlje in pride potem nazaj govorit, bi pa dobil opomin in bi bil takoj prekinjen. To, da ima glivične čevlje, je rekel predsednik KPK, da je zaradi njega padla vlada in da je bilo vse protipravno. Ali pa če bi jaz rekel ministru, da naj najprej prinese

račune od kod mu premoženje, potem pa naj tukaj govori, bi tudi verjetno bil prekinjen in dobil opomin. Gospod Brglez poslancem ne dovoli tako razpravljati, minister Klemenčič pa lahko razpravlja, kakor želi. Vzemimo direkten primer. Mimogrede, Črna gora, tako kot je minister danes žalil Črno goro, ne spomnim se, ali je štirinajst dni nazaj sedel tukaj, ko je gospod Cerar pel hvalnice Črni gori, ko je tam sedel predsednik skupščine Črne gore, kako Slovenija podpira evropsko pot Črne gore, kako smo tudi sami prispevali in smo zadovoljni, da so vstopili v zvezo Nato. Danes pa ta minister, minister Cerarjeve vlade, reče, "...kakšna Črna gora, imam pa že raje Evropo kot pa neko Črno goro." Poglejte, to je lahko mednarodni škandal, kako minister te vlade govori o eni državi, ki bo kmalu skupaj z nami v zavezništvu, mogoče tudi nekoč v Evropski uniji. To je škandal. In računam, da se boste vsaj njim opravičili.

Jaz sem bil na Parlamentarni skupščini zveze Nato in sem govoril s kolegi z Balkana. Bosanci so mi rekli leta 2014, da so spremenili Kazenski zakonik ravno zaradi teh tujih terorističnih bojnikov. In so mi ga dostavili in sem pogledal, tako smo nekatere rešitve povzeli takrat po bosanskem kazenskem zakoniku. Na zadnjih parlamentarnih skupščinah zveze Nato so bili zelo aktivni Črnogorci. Ko sem jih spraševal, ali so morali kaj spreminjati zakonodajo, kar je seveda logično, da so jo morali zdaj v tem postopku pridruženja Evropski uniji, mi je rekel kolega: "Ja, tudi Kazenski zakonik smo spreminjali." Mimogrede, pri tem kazenskem zakoniku so jih mentorirali Američani. Je rekel, da v tem postopku so morali spremeniti tudi kazenski zakonik zaradi tujih terorističnih bojnikov.

In tako z levo roko jemati eno državo, se ji posmehovati – dajte potem predsedniku Vlade drugič reči, naj ne govori tega tukaj ali pa je to stališče predsednika Vlade. Ne vem. Dajte se uskladiti drugič.

Konkreten primer. Zdaj moram spet tako povedati, da ne bom izdal kakšnega tajnega podatka. Recimo da Sova ve za nekega državljan X Y, da želi oditi v Sirijo. Ali ga lahko po tej zakonodaji ustavimo? Če ga lahko, kdo ga bo? Ali bomo čakali, da bo šel v Sirijo? Ker trenutno recimo potekajo pripravljala dejanja pa da ga je še pred tem, ko smo spremljali, nekdo ščuval k temu. Ali lahko ali ne moremo? Dve leti smo poslušali, da lahko Italijani so nam dokazali, da ne moremo. In zdaj govorimo, da pa spremembe so potrebne.

Mi smo to predlagali v dobri veri, predlagali smo zato v prvo razpravo, da lahko tiste stvari, za katere menite, da niso dovolj jasne, tukaj notri ste napisali, da niso jasne besede "nudi", "daje", "zagotavlja", "išče", "zbira", "zagotavlja" ali "prekriva" Poglejte, saj vam lahko prinesem Slovar slovenskega knjižnega jezika, če ne veste, kaj te besede pomenijo. Nam je to več kot jasno. Ampak če je to sporno, če je to problem, obstaja potem drugo

branje, kjer lahko daste vaše amandmaje. Resnično ne vem, zakaj je treba vedno odpirati eno in isto debato, zato da potem pa koalicija prizna po dveh, treh obravnavah, da pa vendarle opozicija ima prav. Ampak to je pa tudi skrajna meja, do katere gremo, da opoziciji rečemo, da je imela do neke mere prav.

Poglejte, za nas je zmaga že to, da boste šli v spremembe, ker so več kot potrebne. Ampak ne vem, zakaj je bilo treba dve leti govoriti, da ni noben problem. Dve leti so pa teroristi hodili tukaj okoli, novačili pod pretvezo, da delajo v nekih mesnicah ali kaj jaz vem kaj še vse. Veste, samo to je problem. Če bi že takrat rekli, da gremo v spremembe, gremo skupaj, bi danes že imeli te spremembe.

In pa še samo za konec, minister, niste imeli prav. Na parlamentarnih volitvah, če želite kandidirati v nekem okraju, ne potrebujete tam stalnega prebivališča. Tako da jaz resnično upam, prej ko ste govorili o Poljanski dolini, da se bova nekoč soočila. Ker potem ko bo rezultat, mislim da vam bom jaz rekel z vašimi besedami iz leta 2013 "when numbers talk, bullshit walks".

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj pol ure po zaključeni 26. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo **NA 26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O PREDLOGU PREDSEDNIKU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE GOSPODA BORISA ŠTEFANECA.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila skupina devetih poslank in poslancev, s prvopodpisano mag. Alenko Bratušek. Predlog sklepa je na 20. seji 26. maja 2016 obravnavala Mandatno-voliilna komisija kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi komisija delovno predloga sklepa ni sprejela, je bila obravnavna predloga sklepa na seji delovnega telesa končana. Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Besedo ima Poslanska skupina Stranke moderne centra, zanjo dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani predstavnik Vlade, spoštovane poslanke in poslanci!

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije v četrtem odstavku 22. člena določa,

da lahko predsednik republike na predlog Državnega zbora razreši predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, če funkcije ne opravlja v skladu z ustavo in zakonom. Pri tem je treba poudariti, da je vsebino določbe, ki omogoča predčasno razrešitev predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, treba razumeti v smislu načela delitve oblasti. Bistveni element tega načela je institut zavor in ravnotežja, ta pa med nosilce različnih funkcij vzpostavlja ustavno skladno ravnovesje. Glavna pristojnost predsednika Komisije za preprečevanje korupcije je, da zastopa komisijo ter vodi in organizira njeno delo. Njegova razrešitev sme potekati le iz razlogov, ki so v določbi taksativno določeni, pred odločanjem o razrešitvi pa je nujno treba ugotoviti obstoj konkretnih kršitev ustave ali zakona. Takšna odločitev ne sme biti politična kot tudi ne pravno nevezana. Razlogi, ki jih predlagatelj navaja v svojem sklepu, so ravno takšne narave. Za domnevne kršitve, ki jih vsebuje predlagateljevo gradivo, nikakor ni mogoče reči, da gre za konkretne kršitve ustave in zakona. Prav tako ni mogoče trditi, da so te, poudarjam, domnevne kršitve ustave in zakona predsednika Komisije za preprečevanje korupcije povzročile kakršnekoli škodljive posledice, ki bi terjale uveljavitev odgovornosti. Posameznik lahko odgovarja za svoja dejanja samo, če mu je to dokazano na način, določen z zakonom. Zakonodajalec je s sprejetjem Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije določil en organ, pristojen za nadzor nad funkcionarji vseh treh vej oblasti in drugih samostojnih in neodvisnih državnih organov. Zaradi tega razloga je še toliko bolj pomembno, da ta organ torej Komisija za preprečevanje korupcije uživa svoj samostojen in neodvisen položaj.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra stojimo na stališču, da predlagateljeve navedbe ne utemeljujejo razrešitvenega razloga, ko lahko predsednik republike na predlog Državnega zbora razreši predsednika komisije, zato takšnega predloga sklepa nismo mogli podpreti. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod Nemeč.

Nepovezani poslanci in Nova Slovenija so sprožili postopek za razrešitev predsednika senata KPK Borisa Štefaneca. Ob tem je zanimivo, da se je v drugih mnogo bolj usodnih primerih za državo in njene funkcionarje na nezakonita in neustavna dejanja funkcionarjev KPK gledalo ne samo prizanesljivo, ampak celo odobravalno. Številne izjave potrjujejo, da so mnoge politične strukture na levi in desni imele velika politična pričakovanja. Kršitve človekovih

pravic, zakonov in ustave jih niso zmotile, prav tako ne tudi opozorila številnih pravnih strokovnjakov. Ampak bolj kot sam predlog za razrešitev Štefaneca so pomembne njegove izjave, ki jih je izrekel na očitke predlagateljev. Med drugim je dejal, da v čevlje svojih predhodnikov, to sta bila Drago Kos in Goran Klemenčič, ni hotel stopiti, ker so obremenjeni z glivicami nezakonitih ravnanj. Povedano drugače, njegova predhodnika sta KPK nezakonito uporabljala oziroma zlorabljala za politične obračune z osebami, ki niso pripadale njenemu ideološkemu krogu. Preprosto povedano, na KPK se je izvajala sistemska korupcija za dosego političnih, ekonomskih in drugih koristi za določene politične skupine in lobije, torej se je izvajalo točno tisto, kar bi KPK morala izrecno preganjati. Tarča KPK v tistem času so bili predvsem Janez Janša in tudi nekateri drugi politiki SDS, tudi sam, pa nekateri strokovnjaki v institucijah pravne države, na primer vrhovna državna tožilka Dragica Kotnik in še nekateri. Te izjave glede z glivicami okuženih čevljev verjetno Boris Štefanec ni izrekel na pamet. Ima dokumentacijo in verjetno tudi priče. Ampak predhodniki Štefaneca v senatih KPK so bili nagrajeni. Eden, Drago Kos, ima za nagrado bajno pogodbo z NLB, drugi, Rok Praprotnik, je dobil v NLB bajno službo, Lilijana Selinšek je nagrajena z zaposlitvijo na Ministrstvu za pravosodje, Goran Klemenčič pa je prinesel z glivicami okužene čevlje še na Ministrstvo za pravosodje, sedanje, to je Cerarjeve vlade. Postal je minister tudi za nagrado. Torej tisti, ki so nezakonito rušili, obrekovali, onečaščali, zlorabljali, so postali bogato plačani lavreati Cerarjevega režima. Predvsem pa bode v oči neodziv Cerarja, predsednika samooklicane najbolj etične vlade v zgodovini Slovenije, ki se sploh ni odzval na izjave predsednika KPK, Borisa Štefaneca. Javnosti ni pojasnil, zakaj ima v vladi še vedno ministra Gorana Klemenčiča, ki je kršitelj zakonov, človekovih pravic, ustave, kar so ugotovile vse neodvisne inštitucije, ki so odločale o delu Klemenčičevega senata Komisije za preprečevanje korupcije: Računsko sodišče, sodišča na več stopnjah, Ustavno sodišče, informacijska pooblaščenka in še kdo. Poslanci SDS smo predsedniku Vlade Cerarju poslali tudi pismo, na katerega že dlje časa ni odgovora. Tudi Klemenčič še ni odstopil. Nekoč, ko je zmotno in neustavno ugotovil tako imenovano nepojasnjeno premoženjsko stanje Janeza Janše in bojda tedanja politika v državnem zboru in vladi ni čisto sledila njegovim procesnim in vsebinskim napakam, zablodam in konstruktom, je zmožni odstop. Sedaj ko Goran Klemenčič ne more več na tak način izsiljevati politike in je del izvršne oblasti, pa te moči, pa tega tudi ne zmore več. Pa tudi predsednik vlade Cerar ne, ker je že preveč pomešal pojme in že nekaj časa ne ve več kaj so etika, zakonitost, ustavnost, poštenje, pravičnost, človekove pravice in še kaj. In predsednik vlade

Cerar s to vladno ekipo še kar vztraja na poti v vse globlje močvirja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Tanko, hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo prestavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospod predsednik, zahvaljujem se za besedo. Lep pozdrav kolegicam in kolegom!

Na Mandatno-volilni komisiji Državnega zbora smo več kot štiri ure obravnavali predlog, da bi predsedniku republike predlagali razrešitev predsednika protikorupcijske komisije Borisa Štefaneca, a takšnega sklepa nismo podprli. Poslanska skupina nepovezanih poslancev in Poslanska skupina Nove Slovenije namreč predlog za razrešitev predsednika protikorupcijske komisije med drugim utemeljuje s tem, da je stopil v prevelike čevlje, da osebno in strokovno ni primeren za to delo, da je trmast oziroma, da je KPK leglo sporov in trikov in prevar. Toda to so le ne ravno prijazna mnenja. Pod njimi je prvopodpisana bivša predsednica vlade in zdajšnja poslanka, ki jo je Komisija za preprečevanje korupcije obravnavala zaradi domnevnih nepravilnosti pri njeni kandidaturi za komisarko Evropske komisije. O Komisiji za preprečevanje korupcije in njenem predsedniku ima lahko vsak svoje mnenje, tudi bivša predsednica vlade, vendar se je težko otresti občutka, da gre za povprečni ukrep protikorupcijske komisije, ker se je sploh drznil obregniti vanjo. Lahko si mislimo in tudi velika večina javnosti o komisiji pod predsedovanjem Štefaneca nima dobrega mnenja, toda takšno mnenje še ne pomeni utemeljen razlog za predlog Državnega zbora predsedniku republike, naj Štefanec razreši in imenuje novega predsednika KPK. Tudi kritična mnenja, objavljena v medijih, ne.

Zakon je tukaj jasen. Državni zbor lahko ta postopek sproži le, če bi Štefanec pri svojem delu kršil ustavo in zakone. Predlagatelji razrešitve so v obrazložitvi sicer zelo gostobesedni, toda pri tem večinoma ostajajo na splošni ravni. Če gremo na kratko po vrsti. Poročilo delovne skupine OECD, ki naj bi bilo kronski dokaz za Štefaneca, v bistvu napotuje na reformo KPK in Štefaneca sploh ne omenja. Tudi sklicevanje na ugotovitve Upravnega sodišča, ki je delno ugodilo tožbi Alenke Bratušek, da so bile v postopku kršene njene ustavne pravice, ni ravno prepričljivo. In ne nazadnje, KPK že leta uporablja enak postopek obravnave, zato je najbrž treba spremeniti postopek, ne pa zamenjati predsednika KPK. Domnevno sporno pridobivanje podatkov o bančnih računih pa je Štefanec že pojasnil. Utemeljitev predlagateljev, da je Štefaneca treba zamenjati, ker naj bi ena od uslužbenk KPK ne plačevala parkirnine, pa še največ pove o resnosti predloga.

V Poslanski skupini DeSUS nočemo reči, da je v komisiji vse v redu. Nasprotno. Tudi mi smo mnenja, da ne dela dobro, da razširja notranji spor, toda imenoval jo je predsednik republike Borut Pahor, zato je na njem odgovornost, da to komisijo tudi zamenja, če je to potrebno. Na predsedniku Pahorju je, da pokaže državniško držo in zavzame stališče o nastalem problemu.

Mi torej predloga sklepa poslancev iz navedenih razlogov na Mandatno-volilni komisiji nismo podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Podpredsednik, hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog sklepa, s katerim bi Državni zbor predlagal predsedniku Republike Slovenije, da naj razreši predsednika Komisije za preprečevanje korupcije Borisa Štefaneca, je prvi tovrstni predlog, ki ga obravnavamo v Državnem zboru. Predlagatelji sklepa, kolegice poslanke in kolegi poslanci so navedli svoje argumente oziroma razloge za razrešitev gospoda Štefaneca v štirih sklopih, kjer so opozorili na nepravilnosti, ki so se ali pa se še dogajajo na Komisiji za preprečevanje korupcije. Ne gre si zatiskati oči, spoštovani, da nekatere pretekle odločitve KPK niso bile ustrezne. Tudi takšne, ki so jih sodišča v sodnih postopkih razveljavila. Žal smo priča tudi dejstvu, da je očitno porušeno zaupanje v medsebojno sodelovanje članov senata KPK, kar nedvomno otežuje nemoteno delovanje komisije. Stanje na KPK je torej vse prej kot rožnato. Vprašanje pa je, ali je razrešitev predsednika KPK prava pot in odgovor na težave, s katerimi se sooča komisija. Zato je na tem mestu treba jasno povedati, da gre za predlog, ki od nas poslank in poslancev terja predvsem politično presojo in odločitev. Pravna presoja ravnanj predsednika KPK je v tem primeru drugotnega pomena. Treba je namreč vedeti, da bi morebitna razrešitev KPK nujno imela določene družbene posledice in odzive ne le v domači, temveč tudi v mednarodni javnosti, ki bi težko prezrla dejstvo, da se je politika v Sloveniji odločila, da se razreši predsednika komisije, ki se v svojem poslanstvu bori zoper korupcijo in nasprotje interesov. Tudi zoper korupcijo in nasprotje interesov javnih funkcionarjev, gospe in gospodje! Odločitev Državnega zbora za začetek postopka o razrešitvi predsednika Komisije za preprečevanje korupcije bi torej morala biti podkrepjena z močnimi vsebinskimi razlogi, ki bi predsednika komisije dokazano obremenjevali težjih zakonskih kršitev in kršitev ustave, storjenih s hujšo obliko krivde.

Kot rečeno se Socialni demokrati zavedamo pomanjkljivosti delovanja tedanje sestave senata Komisije za preprečevanje korupcije. Tudi storjenih napak predsednika komisije, za

katere je on sam odgovoren. Zavedamo pa se tudi položaja in vloge Komisije za preprečevanje korupcije ter njenega predsednika kot inštitucije, ki opravlja pomembno nadzorno funkcijo v naši družbi, ki je zaradi svoje majhnosti tudi specifična.

Na podlagi vseh navedenih argumentov za in proti začetku postopka razrešitve predsednika Komisije za preprečevanje korupcije smo se Socialni demokrati tokrat odločili, da predlaganega sklepa ne podpremo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala gospod Han.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

V tem mandatu o problemih Komisije za preprečevanje korupcije govorimo veliko več kot o samih problemih korupcije. Kljub temu da je stanje na obeh področjih veliko več kot nezadovoljivo. Kljub temu pa konkretnih rešitev do danes tudi še nismo videli, pa čeprav bi bile te več kot potrebne. Vse od nastopa senata pod vodstvom Klemenčiča do neuspelega imenovanja novega senata, do odstopov in ponovnih imenovanj članov senata, spornega političnega članstva novega predsednika ter sporov med samimi člani je problematika komisije pravzaprav vedno globlja. Problemov pa je tudi vedno več. Takšno stanje ustreza predvsem dvema skupinama. Na eni strani ustreza zagovornikom ukinitve komisije, ki se znajdejo v korupcijskih aferah. Ugotovitve komisije so tako tudi predmet številnih manipulacij s strani tistih, ki se znajdejo v postopku pred njo. Vedno znova se pojavljajo očitki o pristranskosti, politični motiviranosti, vsaka končna ugotovitev pa je seveda izpodbijana na sodišču. Problemi, povezani s Komisijo za preprečevanje korupcije, so tako le voda na mlin ravno tistim, ki so korupcije največkrat osumljeni ali pa se ves čas sprehajajo po tanki meji nedopustnega. In med njimi so seveda tudi politiki, ki še danes nemoteno opravljajo svoje funkcije, ves čas pa se sklicujejo na to, da jim je komisija kršila pravice, da so postopki nezakoniti in tako dalje.

Kot izhaja iz obrazložitve, so vsi naštetih očitki tudi podlaga za sklep o predlogu predsednika republike za razrešitev predsednika Komisije za preprečevanje korupcije. A tudi pri tem predlogu smo se znašli v situaciji, ki ima več kot grenak priokus. Prvopodpisana pod predlog za razrešitev je namreč ena izmed tistih, ki so se zaradi suma korupcije tudi sami znašli pred komisijo. Eden izmed očitkov pa je seveda tudi ta, da naj bi ji komisija s tem, ko ji je očitala koruptivno dejanje in zoper njo vodila postopek, kršila človekove pravice. Da je predlaganje samega sebe za evropskega komisarja sporno, je jasno, da ni ne etično, ne moralno, seveda tudi. A ker Zakona o integriteti in preprečevanju

korupcije še danes nismo ustrezno popravili, se je tudi končna odločitev komisije v tem primeru znašla pred sodiščem. Sodišče sicer ni ugotavljalo, ali je šlo dejansko za korupcijo ali ne, pač pa zgolj, ali je bil postopek, ki ga je vodila komisija, pravilen. In zaradi še vedno nespremenjenega zakona je bila tudi tokrat odločitev enaka kot v vseh podobnih primerih. Postopek je urejen neprimerno in prav vsaka pomembna ugotovitev komisije zaradi tega pade pred Upravnim sodiščem. Posledično smo vsakič znova priča enim in istim diskreditacijam in manipulacijam v zvezi s tem. Vse to je jasen pokazatelj, da so problemi s samo Komisijo za preprečevanje korupcije ter s postopki, ki jih vodi, veliki. Nedelujoča komisija pa koristi zgolj in samo tistim, ki se korupciji očitno zelo težko uprejo. A zgolj z razrešitvijo predsednika komisije se stanje ne bo izboljšalo. Tudi zgolj z razpravo se to ne bo zgodilo. Dokler ne bomo spremenili Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, bo ostalo stanje popolnoma nespremenjeno. Stopnja korupcije in število korupcijskih afer pa bo le še naraščalo. Brez spremembe zakona in ustrezne ureditve postopka bomo še naprej imeli funkcionarje, ki ne znajo pojasniti, od kod jim premoženje. Še vedno bomo imeli župane, ki imajo za sabo več korupcijskih afer kot uspešnih projektov. Tudi z razrešitvijo trenutnega predsednika komisije se stanje, ki je resnično nevzdržno, ne bo izboljšalo. Za izboljšanje stanja je v prvi vrsti nujno potrebna sprememba zakonodaje. Vlado in koalicijo smo v Združeni levici že večkrat pozvali k ukrepanju, a do danes se ni zgodilo še nič. Če Vlada v kratkem ne bo pripravila več kot potrebnih sprememb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, se bo kaj hitro pojavilo vprašanje, ali ni tudi ona tista, ki ji to kaotično stanje na tem področju pravzaprav ustreza. Pod črto lahko sklenemo, da v tej zgodbi, kot kaže, zmagovalcev ni, so samo poraženci. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov je bila sopredlagatelj tega predloga sklepa predsedniku Republike Slovenije za razrešitev predsednika Komisije za preprečevanje korupcije. Že pred nastopom funkcije dosedanjega predsednika gospoda Štefaneca spremljajo to institucijo zelo nasprotujoča si dogajanja in vloge, ki naj bi jo imela KPK, se tako rekoč delijo duhovi, če se izrazimo v simboličnem smislu. V Novi Sloveniji menimo, da mora biti institucija, ki zaznava in preganja korupcijo, bolj verodostojna, kot pa je ta trenutek, in o vlogi, ki naj bi jo imela KPK, bi se morali tudi drugače pogovarjati. Prav tako

menimo, da bi jo bilo treba drugače osnovati in jo preurediti z drugačnimi pooblastili.

Kaj se dejansko dogaja s to komisijo? Poslanci smo bili tako v bistvu preko medijev, anonimk kot tudi s strani posameznih članov sedanjega senata seznanjeni z zaskrbljujočimi dejstvi, ki vladajo v medsebojnih odnosih med člani senata KPK. Iz prakse vemo, da kadar se nekdo preveč ukvarja sam s sabo, to pomeni, da nalog, ki so mu zaupane, ne upravlja kvalitetno in verodostojno. Te medsebojne napetosti znotraj senata KPK so se odražale tudi na omenjeni seji Mandatno-voliilne komisije. Že pred začetkom imenovanja dosedanjega predsednika sta takoj odstopila dva člana prvega senata, saj sta izrazila dvom v samo poštenost izbire. V Novi Sloveniji smo predlog sklepa sopolpisali iz razloga, da bi predsedniku republike ponovno dali v premislek odločitev o izbiri predsednika komisije. Čeprav odločitev na pristojnem matičnem delovnem telesu ni dobila podpore, pa to še ne pomeni, da je vse v najlepšem redu, kar se tiče delovanja Komisije za preprečevanje korupcije.

V Novi Sloveniji menimo, da Komisija za preprečevanje korupcije naj bo institucija, ki ne bo zbudala sumov v pristranskosti, neverodostojnosti pri odločanju, kot tudi na očeh vse javnosti prala umazanega perila zaradi neurejenih in konfliktnih odnosov v senatu. Ocenimo torej lahko, da ima komisija težave z lastno integriteto in resnično vprašanje je, kako verodostojna je lahko institucija, ki o vprašanju korupcije in integritete odloča in izreka sankcije tako posameznikom kot drugim organom.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavila mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep pozdrav, še enkrat. Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Vsi ugotavljamo, da je v Sloveniji preveč problemov s korupcijo in da moramo biti v boju proti korupciji aktivni. Protikorupcijska komisija je bila ustanovljena pred nekaj več kot desetimi leti z namenom preprečevanja korupcije in zmanjševanja tveganj, povezanih s tem. Seveda lahko na dolgo in široko razpravljamo, kaj sploh je korupcija in kakšna so tveganja povezana s tem, ali je zakon dober, se pravi zakon, ki velja, ima komisija premalo ali morda celo preveč pristojnosti, je kadrovsko dovolj usposobljena in še in še vprašanj bi lahko nanizala. Seveda bomo morali tudi na ta vprašanja poiskati odgovore, ampak danes se tukaj ukvarjamo z enim drugim problemom oziroma razlogom. Gradivo, ki je pred vami, je bilo pripravljeno z velikim premislekom in zelo tehtno. Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije jasno določa, da Državni zbor opravlja nadzor nad opravljanjem nalog komisije, 20. člen govori o tem. In prav tako so v omenjenem

zakonu jasno navedeni razlogi oziroma pogoji za razrešitev predsednika protikorupcijske komisije.

22. člen omenjenega zakona v četrtem odstavku daje pooblastilo Državnemu zboru, da v primeru kršitev zakona ali ustave predlaga predsedniku Republike Slovenije razrešitev predsednika protikorupcijske komisije in članov senata komisije. In točno to smo skladno z zakonom poslanci, ki smo se podpisali pod gradivo, ki je pred vami, tudi naredili.

Svoje razloge smo utemeljili in obrazložili v štirih točkah. Prvič, problem integritete v lasnem organu. Drugič, nezakonito pridobivanje in hranjenje bančnih podatkov tako rekoč vseh državljanov. Tretjič, hude kritike OECD. Četrto, nezakonito in samovoljno ravnanje ter kršenje ustavnih pravic, ugotovljenih s strani Upravnega sodišča Republike Slovenije, utemeljeno s konkretno sodbo številka IU 1576/2014-45.

Upravno sodišče Republike Slovenije je v svoji sodbi ugotovilo, da je komisija v več fazah postopka kršila ustavne pravice, da je šlo za kršitve zakona, ter samovoljno in arbitrarno odločala. Gospod Štefanec je na Mandatno-voliilni komisiji govoril o političnih odločitvah svojih predhodnikov, se pravi prejšnjih dveh predsednikov. Kaj pomeni samovoljno in arbitrarno? Jaz mislim, da lahko potegnemo enačaj z veliko lahkoto in rečemo – je enako politični odločitvi.

Na koncu, spoštovane kolegice in kolegi, bi želela kljub vsemu še enkrat opozoriti na našo odgovornost. Mislim, da ga ni med nami, ki bi bil pripravljen pohvaliti delo predsednika KPK gospoda Štefaneca oziroma protikorupcijske komisije pod njegovim vodstvom. Nimamo lepih besed, vsi se strinjamo, da bi morali delati bolje in da pravzaprav sploh ne zasledujejo cilja, ki bi ga morali. Ukvarjajo se sami s seboj, 22 ljudi, kar je več kot polovica, več kot 50 % zaposlenih je komisijo, odkar ima novega predsednika, zapustilo. Ni to zadostni razlog za ukrepanje? Očitno ni.

Po mnenju koalicije gospod Štefanec dela dobro oziroma vam takšno stanje na KPK mogoče celo ustreza. Več kot se ukvarjajo s seboj, manj se s korupcijo. Več kot imajo dela z njihovim predsednikom, se pravi z gospodom Štefanecem, manj se ukvarjajo z vami. To je očitno cilj, ki ga zasledujete. Sama kot poslanka skupaj z ostalimi sopolpisniki nisem mogla narediti več kot to, da sem zagotovila podpis pod predlog za razrešitev. Opozorili smo na problem, opozorili smo na kršenje ustave, opozorili na kršenje zakonov. Vi, kolegice in kolegi v koaliciji, ste se pač odločili, da vam ni do tega, da korupciji resnično počasi naredimo konec.

KPK kot je danes – z gospodom Štefanecem za boj proti korupciji ne naredi nič, in vam očitno to ustreza.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, mag. Bratušek.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. december 2009 Državni zbor ugotavlja, da je obravnava predloga sklepa končana.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in prekinjam 20. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 18.30. Hvala lepa za enkrat.

(Seja je bila prekinjena ob 17.55 in se je nadaljevala ob 18.01.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo Državnega zbora. Prehajamo na glasovanja Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen. Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 25. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga priporočila v zvezi s problematiko poenostavljene pripojitve Probanka, d. d., in Factor Banke, d. d., k DUTB, d. d., zaradi česar naj bi nastala potreba po njeni dokapitalizaciji.

Ker k predlogu priporočila matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu priporočila v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je priporočilo sprejeto.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sklepa o izbiri revizorske družbe za revidiranje računovodskih izkazov

Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2015.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti pa 19.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Kazenskega zakonika.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvi Kazenskega zakonika je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki že tretjič predlagamo spremembo Kazenskega zakonika, vendar tokrat v drugačnih okoliščinah. Prvič po dveh letih v okoliščinah, ko je vlada sama priznala, da so potrebne spremembe Kazenskega zakonika, kajti pri obeh prejšnjih obravnavah naših dveh predlogov je trdila nasprotno, da imamo vsa ta dejanja, ki se nanašajo na resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov, številka 2178, inkriminirana in da to ni potrebno.

Da to ni res smo sedaj dobili sporočilo z dveh strani, prvič z italijanske, ko je bilo treba aretirati Roka Žavbija, za katerega smo že dve leti vedeli, da se je boril na strani Islamske države, pa nismo storili nič, kljub temu da seveda priznavamo, da ga italijanska policija ni aretirala zaradi tega, ker se je boril v Siriji, ampak zaradi tega, ker je po prihodu iz Sirije novačil italijanske državljane, da se pridruži borkam in borcem Islamske države.

Drugo priznanje pa, kot sem že dejal, je bilo s strani, da pa je vendarle treba nekaj narediti, in to je dejal minister Klemenčič takoj za tem, ko je prišla ven novica, da je bil Rok Žavbi na podlagi italijanskega naloga aretiran.

Problem je da je takšnih primerov čedalje več. Tisti, ki smo člani KNOVS, vemo, o čem govorim, za ostale mogoče ne bi bilo slabo, če bi imeli eno zaprto sejo Državnega zbora, da vsi vidite, koliko Slovencev dejansko je dol, kateri še nameravajo oditi in kako je s tem, in da res potrebujemo spremembo te zakonodaje.

Minister Klemenčič je takrat rekel, da bo Vlada bo pripravila spremembe poleti, jeseni pa bomo o tem odločali. Takrat sem dejal v imenu Slovenske demokratske stranke na soočenju, da ne mislimo čakati do jeseni, ker bomo verjetno jeseni zopet slišali, da se stvari analizirajo oziroma da so v medresorskem usklajevanju. Zato smo predlagali svoj zakon. Vlada je imela pripombe, predvsem da se nekatere stvari ponavljajo. To ni noben problem, lahko se v drugem branju dajo amandmaji in tisto, kar vam ni všeč, daste ven. Lahko celo, če imate že svoj predlog tako daleč, ga daste skladno z nami oziroma tega našega popravite z amandmaji, tako da bo potem sprejet. Ni treba čakati na jesen, glede na varnostno situacijo so potrebna dejanja zdaj.

Daesh ne bo izginil čez noč, možna je nekakšna transformacija, možno je, da se prestavijo na območje Libije, možno je, da se zopet preselijo v Afganistan, da se bivši člani Al Kaide že pridružujejo in s tem lahko sledi ponovna destabilizacija Afganistana. Bodisi da se ustalijo nekje na področju Mezopotamije ali pa četrta možnost, sicer najbolj ugodna, ampak hkrati tudi najmanj verjetna možnost, da zadeva propade, da se ustvari nek virtualni kalifat, ki čaka na novo priložnost. Skratka, grožnje ne bodo pojenjale.

Tako da predlagam, da ta predlog podpremo. V Slovenski demokratski stranki, kot sem že dejal, ga bomo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Bruselj, Pariz, London, Madrid je zgolj nekaj evropskih prestolnic, kjer so se teroristične dejavnosti in napadi že zgodile. Terorizem ni več samo stvar tam nekje daleč, ampak čedalje bolj postaja realnost tudi v Evropi. In dolžnost te hiše je, da poskrbi za vse, kar je potrebno, da svoje lastne državljane zaščiti. Medtem ko ostale zahodnoevropske države in njihove varnostnoobveščevalne službe začnejo intenzivna vlaganja v njihovo infrastrukturo, v njihova orodja, da bodo lahko primerno in dobro spremljali kriminalne in teroristične organizacije, se o teh stvareh pri nas skoraj ne pogovarjamo

oziroma tistim, ki o teh stvareh govorimo, se zdi, da lajnemo tam nekje v prazno.

Primeri, ki jih imamo v Sloveniji, kažejo na to, da je slovenska zakonodaja takšna, da od države terja previsoko dokazno breme oziroma previsok dokazni standard. Nima vsakdo izmed nas doma raketometov, vsakdo izmed nas tudi ne odide tja dol v Sirijo in se bojuje. Ostale zahodnoevropske države so šle v prilagoditev svoje kazenske zakonodaje v smeri, da je že za prostovoljno zadrževanje na območjih, ki jih obvladuje teroristična organizacija, kaznivo dejanje. Druge države so šle v smeri, da potencialnim potnikom tja dol vzamejo potovalne dokumente, osebne izkaznice, potne liste, da enostavno ne morejo oditi iz države. In najmanj, kar lahko ta državni zbor stori, je, da sprejme ustrezno zakonodajo, da policiji da ustrezno orodje, da bo lahko še pravočasno ukrepala zoper teroriste.

Mi si ne želimo, da bi Slovenija postala varno zatočišče za teroriste. Najmanj, kar lahko storimo, in to bomo danes storili, je, da bomo podprli ta predlog sprememb Kazenskega zakonika.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združene levica ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ukrepi zoper terorizem so vsekakor potrebni. Ampak za to, da lahko sprejemamo učinkovito zakonodajo, da se lahko zoper terorizem učinkovito postavimo, se pa moramo zavdati, da je terorizem strukturni pojav. Preproste moralistične floskule o verskih skrajnejših ne zadostujejo. Dajmo se raje vprašati, kako so ti verski ekstremisti nastali. Odgovor se nam ponuja na dlani. Verski, zlasti islamski ekstremizem se je vzpostavil in krepil vzporedno, kot se je krepila imperialistična intervencija po globalnem jugu, natančneje po Bližnjem vzhodu. Imperialistične ambicije zahodnih držav, naših tako imenovanih zaveznic v okviru zveze Nato, so tiste, ki so v državah Bližnjega vzhoda vzpostavile razmere, ki niso primerne za življenje, niso primerne za bivanje. Uničile so infrastrukturo, uničile so kakršnekoli resne podobe držav in v takih razmerah socialnega kaosa, revščine, bede, brezperspektivnosti lahko ljudje najdejo odgovore na življenjska vprašanja in neke rešitve, ki naj jih potegnejo iz bede vsakdana, tudi v ekstremnih verskih ideologijah. To je strukturna podlaga, na kateri je zrasel terorizem. Ali bodo predlagane spremembe kazenskega zakonika pripeljale do zamejitve pogojev iz katerih izrašča terorizem? Ne bodo! Fenomena terorizma, ki se napaja iz socialne bede, preprosto ni mogoče zagrabiti s stopnjevanjem represije, s kršenjem pravic, svoboščin vseh naših sodržavljanov in sodržavljanov. Omejevanje človekovih pravic pač ni nadomestek za to, da

Evropa in znotraj nje tudi Slovenija in celotni zahodni svet premisli svoje politike do globalnega juga, v konkretnem primeru do Bližnjega vzhoda. Naše bombe, naše vojske naši zavezniki so bili tisti, ki so pognali celotne regije v revščino in bedo in s tem vzpostavili tvorno gojišče, iz katerega lahko izhajajo verski ekstremisti. O tem bi se v resnici morali pogovarjati, to bi nam lahko ponudilo neke dolgoročne in resnično tvorne rešitve, kako se spoprijeti s problemom terorizma. Stopnjevanje represije skozi spremembe Kazenskega zakonika ta odgovor ni. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Stranke moderne centra ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Terorizem in tuji borci so danes realnost, od katere ne moremo bežati. Vendar navedba, da je to že v takem obsegu v Sloveniji in se nam je treba tega bati, ne drži. Tudi navajanje, da v primeru Roka Žavbija je bilo storjeno kaznivo dejanje, pa v bistvu ga nismo mogli inkriminirati, ker to ni v Kazenskem zakoniku, ne drži. Vse skozi se skuša zavajati javnost glede tega. Dejstvo je, da je zoper njega bila vložena kazenska ovadba, vendar ni bilo dovolj dokazov. Kar se tiče storitve kaznivega dejanja v Italiji, je dejstvo, da ga slovenska policija ni mogla prijeti zato, ker je to dejanje storil na tujem območju in ne na našem območju. Še vedno pravimo, da je Slovenija varna in da je Vlada v vsem tem času migracijske situacije sprejela pravočasno tiste ukrepe, ki so bili potrebni. To, da smo tako varni, ni samo slučaj, ampak je resnično posledica pravih odločitev.

Kar se tiče spremembe Kazenskega zakonika in sklicevanje na resolucije Varnostnega sveta, je ta absolutno neprimerna. To ni prava podlaga. Res se Evropska unija trudi v tej situaciji, da bi poenotila zakonodajo, zato da ne prihaja do različnih interpretacij. Naša vlada bo poenotila zakonodajo v skladu s protokolom, ki je bil dopisan h konvenciji o preprečevanju terorizma, ne pomeni pa to, da to do sedaj ni bilo urejeno. Že ko pogledamo sam predlog predlagatelja, ki smo ga imeli pred seboj, je ta nekonsistenten in v bistvu v nasprotju z načelom zakonitosti v Kazenskem pravu. Res lahko opozicija vloži zakon relativno hitro, ima pa to eno pomanjkljivost. Namreč ko Vlada vloga zakone, mora to biti usklajeno tako s strokovno kot tudi zainteresirano javnostjo, kar pa pri opozicijskih zakonih ni potrebno. Zgodi se na koncu to, da so ti zakoni nekonsistentni in na koncu je očitek, da je opozicija zavrnjena predvsem zato, ker je ta zakon opozicijski, pozablja se pa na to, da smo tukaj zato, da sprejemamo zakone, ki so tudi pravno pravilni. Tega zakona in tega predloga v Poslanski skupini SMC ne podpiramo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 51.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Kot veste, smo v noveli Zakona o dohodnini predlagali dvig splošne olajšave na 7 tisoč evrov in ukinili dokaj nepregledno stopničasto olajšavo. Kaj konkretno ta novela zakona prinaša? Prinaša tistim, ki imajo minimalno plačo, 77 evrov na letni ravni več. To pomeni približno 6, 7 evrov na mesec več. Prinaša tistim, ki imajo povprečno plačo, približno tisoč 770 evrov na letni ravni večji neto prihodek, in tistim, ki imajo na primer 30 tisoč letne plače, tistim prinaša za približno tisoč evrov večji neto. Zakaj 7 tisoč? Tudi zaradi tega, ker je 7 tisoč 111 tisti letni prag tveganja revščine, ki je bil izračunan za leto 2015, za prejšnje leto. In spoštovane kolegice, kolegi, mi smo veliko študirali, tudi koalicijski sporazum, ki zavezuje to koalicijo za delo v Vladi in nič kolikokrat je tukaj v tem koalicijskem sporazumu omenjena razbremenitev gospodarstva in vlaganje naporov, da dobi delavec, da dobi državljan večji neto. Mi imamo našo plačo obremenjeno morda res najbolj na svetu. In mi smo pravzaprav sledili usmeritvam iz koalicijskega sporazuma. Čakali smo, da bo Vlada prišla z rešitvami. Ker teh rešitev ni, želimo tej koaliciji pomagati. Rad bi dodal še to, ta zakon ne bi začel veljati jutri, začel bi veljati šele 1. januarja 2018, torej ima Vlada vse možnosti, da v letu in pol pripravi takšno davčno zakonodajo ali pa drugo, beri strukturne reforme, ki bi nadoknadili izpad, ki ga je Ministrstvo za finance izračunalo in mu ravno ne zaupam preveč. Mislim, da je številka proračunskega izpada previsoka. Torej imamo leto in pol časa, da nadoknadimo proračunski izpad. Govori se, da Vlada prihaja z nekimi davčnimi rešitvami, vendar obe združenji, tako Gospodarska zbornica kot Obrtno-podjetniška zbornica sta te predloge raztrgale. Danes zjutraj sem na radiu slišal, da je ta predlog podprlo 4 ali 5 menedžerjev. Okej, ampak glejte, nas ne zanima kozmetika, nas ne zanimajo davčne šminke, nas

zanimajo konkretne rešitve za razbremenitev stroškov dela. Priložnost je tukaj, da v drugi obravnavi naredimo res dobro rešitev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ne drži, da imamo v Sloveniji neprimerljivo davčno obremenjene plače, kot tudi ne drži, da je ta predlog zakona, ki je danes pred nami, dober. Edino, kar drži, je, da naslavlja realen problem. Ampak ta realen problem poskuša reševati na način, ki je, prvič, socialno krivičen do naših prebivalcev in, drugič, finančno škodljiv za državo. Stopničasta progresija je socialni korektiv. Vemo, da se znajo zgoditi primeri, da ima nek delavec z nadurnim delom po obdavčitvi končni neto izplen nižji, kot bi ga imel, če tega dela ne bi opravil. Ampak ta rešitev, ki jo imamo na mizi, ni socialno pravična. Če bi vpeljali splošno olajšavo 7 tisoč evrov, za primer, bi se dohodek delavca z minimalno plačo povečal za pičlih 77 evrov. Na drugi strani enačbe, dohodek direktorja s plačo 10 tisoč evrov gre gor za tisoč 850 evrov. To je definicija socialne krivičnosti. Predlagana rešitev pa se izkazuje kot popolna katastrofa za proračun. Sam bi uporabil kar izraz atentat na javne finance. Prišlo bi namreč do izpada kar 470 milijonov evrov oziroma slabe pol milijarde evrov, kar je približno ena četrtnina vse dohodnine, ki smo jo pobrali v lanskemu letu. Takega izpada proračunskih prihodkov ni šala mala nadomestiti s čim drugim.

V Združeni levici tega predloga ne bomo podprli. Ne moremo ga podpreti še toliko manj v luči dejstva, da obstaja razmeroma preprosta alternativa. Stopničasto olajšavo je treba nadomestiti z enotno splošno olajšavo, hkrati je pa treba zaostri davčno progresivo, še posebej tistih najvišjih dohodkov. V tem primeru bi ohranili enake proračunske prihodke, hkrati pa najbogatejši strati slovenskega prebivalstva ne bi podeljevali nekih davčnih odpustkov brez kakršnekoli resne potrebe.

Zakonu v Združeni levici nasprotujemo tudi zaradi splošnega nasprotovanja neoliberalni doktrini, na podlagi katerih ta predlog temelji, neoliberalni doktrini nizkih davkov. Ta doktrina nizkih davkov vemo, da je razvojno popolnoma neučinkovita. Vse raziskave kažejo popolnoma nasprotje. Zniževanje davkov prispeva k rasti in razvoju samo minimalno in samo za kratek čas se poveča zaposlenost, potem se pa učinki vrnejo nazaj, z edinim izplenom prerazporeditve celotnega bogastva v naši družbi – od tistih, ki nimajo, k tistim, ki že itak imajo dovolj. Smo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir v dvorani, prosim. Najprej imamo še obrazložitev v imenu poslanskih skupin. Ko bomo to opravili,

bomo naredili obrazložitev v lastnem imenu in potem bomo glasovali.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Dober večer tudi z moje strani!

V Poslanski skupini SMC smo mnenja, da takšna rešitev ni primerna za nadaljnjo obravnavo. V osnovi rešuje eno izmed nepravilnosti, ki jo je vpeljala ta stopničasta olajšava. Tega se zavedamo. Gre za rešitev, ki je bila vpeljana v letu 2008, in tudi s tem smo že poudarili, da jemljemo za dobro, da je predlagatelj to prepoznal, glede na to, da je bilo takrat sprejeto tudi pod njihovim vodstvom in da se sedaj tega loteva.

Drugače je pa potem, ko pogledamo na številke. Že prej je bilo omenjeno, da gre za učinek na javne finance v višini skoraj pol milijarde evrov. Dohodnina je eden izmed ključnih virov financiranja občin. Ko se o tem pogovarjamo, se pogovarjamo tudi o vseh transferjih in storitvah, ki jih občine nudijo. Že zdaj so v težkem položaju in pri tem, da bi jim približno polovico tega, se pravi, ne vem, govorim o 200, 250 milijonih, odvzeli, bi to imelo velik vpliv tudi na to, koliko denarja bi lahko občine namenjale za vrtce in koliko bi občine lahko namenjale za domove za ostarele, ki predstavljajo enega izmed izjemno pomembnih njihovih izdatkov.

Na koga pa to gre? Se pravi, ko bi imeli manjšo družino, morda s starejšimi v družini, z otroki, s tistimi, ki najmanj zaslužijo, bi imeli, tako kot je bilo prej omenjeno, približno 70, 80 evrov na letni ravni več dohodka. Na drugi strani lahko 50, 100 evrov več na mesec za vrtec, za dom za ostarele. Tukaj potem pride tisto vprašanje, ali s tem opravičujemo oziroma razmišljamo tudi o socialni državi, ki jo imamo zapisano v ustavi. Dejstvo je, da pri tem, ko bo nekdo imel, prej je bilo omenjeno, skoraj 2 tisoč evrov na letni ravni, ki ima visoke dohodke, koliko njemu to pomeni v primerjavi s tem, da veliko ljudi prejema nizke dohodke, in v primerjavi s tem, da imajo ti tudi otroke, starejše v družini in tako naprej.

Iz tega razloga smo v poslanski skupini mnenja, kot je bilo povedano prej, da to ni primerno, ker je treba vzeti v obzir širše številke, pogledati tudi to, kar smo nekako sprejeli s fiskalnim pravilom, da se do leta 2020 približujemo srednjeročnemu fiskalnemu cilju. En takšen učinek, ki dosega tudi 1,5 odstotka BDP, bi lahko kljub temu, da je to leto 2018, je to še vedno v času, ko se približujemo tistemu cilju, ki smo si ga zastavili, lahko pomenil eno izmed večj stranpoti.

Tako vztrajamo, kar smo rekli, pri prestrukturiranju davčnih bremen, pri tem, da je treba izboljšati pobiranje, pri tem da je treba nekako tudi kar se tiče administracije, se pravi tistih rešitev, ki so že in smo jih dali z nekaterimi drugimi zakoni notri, na tem delati naprej.

Kot rečeno, mi tega predloga ne bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev ima mag. Alenka Bratušek

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Dejstvo je, da je zakon, ki je pred nami, javnofinančno preveč obremenjujoč. Ampak ne glede na to, spoštovane kolegice in kolegi, se ta predlog v nadaljevanju, če nam je za to, da seveda spremeniti. In to je razlog, da bomo tudi v naši poslanski skupini predlog, ki je na mizi, podprli.

Zavedamo se, da takšen, kot je, je neizvedljiv. Ni pa res, da se ne da pa nič narediti. Poslušamo že kar nekaj časa na vsak davčni zakon, če lahko tako imenujem, da se nič ne da v tej gospodarski situaciji. Ponosni ste na to, da imamo takšno gospodarsko rast, kot jo imamo, brezposelnost se znižuje. Lepo. Ampak v takšni gospodarski situaciji je čas, da določene spremembe v naši državi čutijo tudi ljudje. In z dvigom splošne olajšave, bi se naredilo točno to. Pozitivne učinke bi čutili tudi ljudje. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke in poslanci!

V teh dneh ste najverjetneje dobili takšno rdečo knjižico s strani Umarja. Tukaj notri imate lepe grafe. Če ste si natančno pogledali, kaj je tisto, kar poganja slovensko gospodarstvo, lahko vidite, graf za izvoz gre tako gor, graf za domačo potrošnjo pa čisto, čisto počasi raste. In katerega koli ekonomista boste vprašali, kaj je treba postoriti v tej državi, da bo več delovnih mest in da se bo gospodarstvo zagnalo, je ključen odgovor: povečati domačo potrošnjo. Kako pa se to stori? Ni možno drugače, kot da ljudem ostane več v denarnicah. Druge možnosti ni. Nova Slovenija pripravlja predloge in rešitve. Vsaj dve smo do zdaj pripravili. Eno, da imaš 3 tisoč 300 vašega letnega zaslužka neoprispevčenega – pa ste rekli, da ni v redu. Smo prišli z novo rešitvijo, s povišanjem splošne olajšave – tudi ni v redu. Seveda, absolutno, pri vseh naših predlogih je primanjkljaja oziroma izpada iz proračuna med 200 in 400 milijoni. Ampak to pomeni, da 200 in 400 milijonom ljudem ostane v njihovih žepih. In kaj vam govori gospodarstvo, kaj vam govorijo ljudje? Da ne marajo davčne reforme, ker gre za neka prestrukturiranja, ker iz levega v desni žep damo. Tega pa si ne želijo. Ljudje želijo, da jim nekaj konkretnega ostane v njihovih žepih. S čim pa nadomestiti? Mi smo tudi to povedali. Če bi dvignili splošno olajšavo, bi se neto plače povišale in bi imeli priložnost, da bi bruto plače v

javnem sektorju znižali. To je en vidik. Drugi vidik je gospodarska rast. Jaz ne vem, kam te stvari peljejo, če bomo vse stvari vedno znova zavračali. Ampak če si želite ljudi davčno razbremeniti, potem bo treba nekaj storiti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Zakona ni mogoče podpreti iz razloga, ker dejansko se splošna davčna olajšava nanaša na 98 % zavezancev, skorajda pol milijarde evrov je potem izpad v proračunu. In to, kar je zaskrbljujoče, je, da se dohodnina deli skoraj polovica na državni proračun, polovica pa na občinske proračune. Če se danes pogovarjamo o tem, da bi odvzeli občinam 250 milijonov evrov, potem se moramo zavedati, da ta predlog nikakor ni usklajen tudi z občinami. Ob vseh razpravah, ki smo jih imeli že zaradi prenizke izravnave oziroma prihodkov, ki jih omogočamo občinam, je tak ukrep povsem neusklajen tudi z lokalno samoupravo. Prizadeti tako veliko število občin je nesprejemljivo. To, kar je dejansko mogoče izpostaviti, je, da bi bilo smiselno davčno razbremeniti tiste, ki dejansko prejemajo najnižje plače. In to je tudi naš predlog, ki ga imamo v svojem ekonomskem programu. Ne pa vseh. Ta splošna olajšava oziroma ta zakon govori o vseh, tako o tistih bogatih kot tudi tistih, ki imajo zelo nizke prihodke. Razbremeniti je treba tiste z nizkimi prihodki in omogočiti tudi inženirjem, ki so dejansko najbolj razvojni, da z ustreznimi davčnimi stopnjami razbremenimo njihove neto plače. To je ukrep, ki pelje v razvoj. Seveda pa je treba tudi uravnotežiti proračun. Brez uravnoteženega proračuna pa tudi ta prihodek pomeni, da bo manj denarja tudi za socialno varnost ljudi. In pravzaprav nismo naredili nič, pravzaprav smo naredili škodo, če se to sprejme. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Zdravo gospodarsko rast lahko dosegamo z dvigom domačega povpraševanja. Ampak iz kvalitete tega povpraševanja in zdravja gospodarske rasti ne bo prav nič, če bomo to poskušali doseči z davčnimi odpustki za bogate. Za dvig domačega povpraševanja so potrebne boljše plače delavskega razreda, tudi srednjega razreda, če hočete, nikakor pa davčna darila kapitalu in najbogatejšim. Obstoječi predlog dviga stopničaste progresije je namreč ravno to. Dokler se nekdo na minimalcu s tem predlogom lahko okoristi za 77 evrov, nek direktor, ki pa prejema 10 tisoč evrov plače, pa za slabih 2 tisoč evrov, ne moremo govoriti o nikakršni

socialni pravičnosti, niti ne moremo govoriti o kakršnemkoli resnem dvigu notranjega povpraševanja. Ne nazadnje so se, mislim da predstavniki ministrstva sami naračunali, da bi s tovrstnim ukrepom skozi povpraševanje prišlo v državni proračun borih 20 milijonov evrov. Medtem pa ta isti predlog v javne finance vrta luknjo, težko slabe pol milijarde evrov. Neoliberalna doktrina zniževanja davkov še nikjer v resnici ni zares funkcionirala, in to vam tudi vsak resen ekonomist lahko pove. Ja, pripelje do dviga rasti in zaposlenosti v nekem kratkem obdobju, ampak to obdobje je točno to – kratko. Kratke sape. Potem učinki davčne razbremenitve bogatih zbledijo, ljudem pa ostanejo slabše javne storitve. Znižajo se prihodki za šolstvo, znižajo se prihodki za zdravstvo, za infrastrukturo, tudi za vojsko se ne nazadnje znižajo prihodki.

Takega ukrepa, ki favorizira kapital, pri tem se pa izgovarja na delo, ne morem podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim. Res se ne bi hotel pripraviti. Saj bomo takoj glasovali. Glasujemo. Prekinjam. Potem pa prosim, da se prijavite, da bomo vedeli, koliko jih je. Počakajte, lepo se ustavimo.

Tisti, ki se je dejansko javil, je bil gospod Jožef Horvat in ima besedo za obrazložitev glasu v lastnem imenu.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Drugič povem, da bom glasoval za predlog, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Ker bi v drugi obravnavi, gospe in gospodje, lahko naredili morda več simulacij. Morda je 7 tisoč nesporeljivo za večino – kaj pa 6 tisoč? Mi smo izračunali, ampak seveda nimamo vseh orodij, kot jih ima Ministrstvo za finance, da bi bil izpad nekje okrog 232 milijonov. Poglejte, gospe in gospodje, mi si prizadevamo v Novi Sloveniji za socialno-tržni model gospodarstva, ki je v Evropi preverjen. V Nemčiji deluje več kot uspešno. Ne bi želeli, gospe in gospodje, da imamo takšno povpraševanje, kot je v Venezueli, kjer ponoči oropajo trgovine. Ne. Mi smo moderna družba in naše rešitve morajo iti v drugačno smer – v smer socialno-tržnega modela gospodarstva. Občine, ja, seveda bodo občine oškodovane. Ampak izvorni prihodek občin pa je davek na nepremičnine. Dajmo delati na tem, da to nadoknadimo. Ampak ta seveda mora biti narejen po načelih, kot jih zakonodaja zahteva. In preprosto ne razumem, zakaj bi nadaljevali še naprej z aktivno politiko izseljevanja. A ste pogledali podatke, kolegice in kolegi iz koalicije? V lanskem letu imamo rekordni selitveni deficit. Približno takšen, kot je bil leta 1991, ko nam je grozila vojna in so ljudje bežali. In nas boli srce zaradi izseljevanja mladih intelektualcev. Tega ne smemo dovoliti.

Tukaj moramo narediti neke konkretne korake, konkretne rešitve. In to je en primer, ki bi ga, prepričan sem, z majčkeno politične volje, z

majčkeno več politične volje lahko v drugi obravnavi izboljšali. Ampak do tja moramo priti. Zato glasujemo za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Nisem se imel namena oglasiti, ampak to, kar slišim na drugi strani, pa ne, da je leporečenje, ampak je zavajanje. Kaj bomo naredili s tem ukrepom, s tem predlogom zakona, če bi ga – pa ga seveda ne bomo – sprejeli? Razbremenili bi top management, razbremenili bi direktorje in kvazi direktorje, še bolj revne bi naredili pa tiste, ki že danes potrebujejo pomoč države. Tudi tiste, ki potrebujejo socialne transferje. Z izpadom dohodka približno pol milijarde, 490 pa nekaj milijonov, si ne bi mogli tudi transferjev za te ljudi privoščiti. To je antisocialen ukrep, to je rokohitska poteza.

Jaz sem proti temu in ne bom podprl tega zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Jaz sem za normalno obdavčitev in ne za miloščino, ki jo dajemo ljudem prek socialnih transferjev. Če bo višja davčna olajšava, bo potrebnih manj socialnih transferjev, in mislim, da ljudje hočejo prejemati tisto, kar zaslužijo, in ne socialnih transferjev. S tem se jaz ne bi želela hvaliti. In če se primerjamo kar naprej z Avstrijo, tam je davčna olajšava 11 tisoč evrov, pri nas pa 3 tisoč. Torej nastane kar precejšnja razlika, zato protestirajo delavci emigranti, ki so dobili službo v drugi državi, pri nas morajo pa plačati to veliko razliko. Seveda ni prav, da bi jih oprostili, če živijo v naši državi, ker koristijo naše ceste, hodijo v naše šole otroci, uporabljajo zdravstvo itn. Ni prav, da bi bili oni na boljšem, kot smo mi. In kaj lahko naredimo, da smo vsi bolj enakopravni? Če povečamo splošno davčno olajšavo, ni treba toliko socialnih transferjev, ljudje bodo več trošili, tudi država bo prejela od tega DDV. Najbolj zvita iz trte se mi pa zdi ta razlaga, da bodo občine prikrajšane. Kje ste pa bili takrat, ko so občine zahtevale primerno porabo in jim nikakor niste hoteli te njihove pravice izpolniti?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa.

Tudi jaz bom podprla ta predlog. Že zato, ker sem v petek povedala, da se mi zdi pošteno, da se dvigne splošna davčna olajšava

s 3 tisoč 100 na 7 tisoč, da bodo tisti z najnižjimi dohodki v tej državi dobili več. In ne, ne bodo dobili pičlih 77 evrov. Za nekoga je to celo preživetje celega meseca. In še nekaj povem, ko omenjate pokojnine pa primerjate kako in kaj. Tisti, ki imajo več, bodo več dobili, tisti, ki imajo manj, itak ne bodo praktično skoraj nič dobili. Ampak, dajte no, gospodje iz koalicije, zakaj pa tako nepošteno govorite? Zakaj pa imamo potem sistem pri pokojninah, da tisti, ki ima večjo pokojnino, več dobi, tisti z malo, pa čisto malo. Zakaj je to tako narejeno? Če želimo, dajmo poenotiti vse. Tisti, ki ima večjo pokojnino, bo dobil manj, in tisti, ki ima manjšo, bo dobil več. Zakaj ne obrnemo vso zadevo? In še enkrat povem, pozvala sem Desus v petek, če se strinjate, vsi, ki imajo minimalno plačo, naj bi bili oproščeni. Boste pa sedaj povedali, gospod Prikl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne. Jaz iskreno upam, da se tukaj zavedamo, da smo pri točki, ki se ji reče: obrazložitev lastnega glasu. Ne, ne zanimajo nas drugi, zanima nas lasten glas.

Še kakšna obrazložitev lastnega glasu? Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

V Novi Sloveniji pravijo, da bi na nek način povečali potrošnjo, tako da bi to vplivalo na vse možno, tudi na nova delovna mesta itd. Ampak jasno je vsem, mislim, da smo to že slišali večkrat, da če damo tistim, ki že itak imajo dovolj za potrošnjo, še več, se to ne bo zgodilo. Če se pa ozremo samo še malo po Evropi, vidimo, da najmanj dohodnine plačujejo v Bolgariji, kjer je najvišja stopnja 10 %. Kljub temu je Bolgarija tako rekoč zgled za državo, kjer je nizka zaposlenost, rekordna revščina in tudi ogromno izseljevanja. Skratka, to je model, ki ga vsaj deloma predlaga Nova Slovenija. In takega modela jaz ne morem podpreti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Isto kot vse do sedaj.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 52.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): V Poslanski skupini Nove Slovenije ne bomo podprli katastrskega dohodka predvsem zato, ker dejansko je slovensko kmetijstvo na kolenih. Povečanje katastrskega dohodka za 260 % na področju gozdov in 150 % povišanja katastrskega dohodka na področju za kmetijska zemljišča ob vseh naravnih katastrofah, ki smo jim priča, bodisi so to ujeme, žled poplave, nizke odkupne cene mleka, nizke odkupne cene mesa, so dejansko naše kmete postavile oziroma prisilile, da so poklekli pred vsem tem. Uvajanje katastrskega dohodka na ta način je nerealno in bi samo želela še poudariti, da za gozdove, za izračun rastiščnega koeficienta ni realen, ker enostavno ne zajema posamezne parcele, ampak gre na širše področje in tam pride do razlike v samem tlorisu. V Novi Sloveniji nismo dobili niti odgovora, kdo bo odgovarjal in na čigave stroške se bodo delale preveritve rastiščnega koeficienta in kdo bo odgovarjal, če bo do teh razlik prišlo. Katastrski dohodek v tem času poviševati je nerazumno in še dodatno spravlja kmetijstvo v neugoden položaj oziroma ga siromaši.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke tega zakona ne bomo podprli, ker je katastrski dohodek samo nek fiktivni izračun dobička na kmetiji, ki ga dejansko ni. Tudi ostale poslanske skupine ste razpravljale v tem smislu, da gre za nek donos, donos, ki ga da neko kmetijsko zemljišče. V Sloveniji imamo približno 80 % kmetijskih zemljišč na območjih z omejeno kmetijsko dejavnostjo. To se pravi, nekonkurenčno tujim državam, tujim kmetom. In na teh zemljiščih nikakor ne moremo ustvariti nekega dohodka oziroma dobička, ki bi ga država potem lahko obdavčila. Katastrski dohodek sicer ni davek, je izračun nekega dobička na zemljiščih, koliko bi lahko kmet pridelal, ne, koliko je pridelal. Ta katastrski dohodek se enostavno prišteva k dohodku za obdavčitev oziroma za izračun dohodnine. Poleg tega pa tudi še subvencije, ki jih država da zaradi tega, da bo lahko kmetoval, da bo lahko vsaj zdržal na kmetiji, tudi te subvencije se štejejo v dohodnino in se obračuna od tega dohodnina. Predvsem pa obremenjuje ta katastrski dohodek male kmete, polkmete. Vemo, da je pri nas povprečna kmetija 6,6 hektarjev kmetijskih zemljišč, v Avstriji 15 hektarjev, pa Avstrijci skrbijo za tiste manjše, da bodo obstali na podeželju, da bodo obdelovali kmetijsko zemljo, da bodo obdržali to kulturno krajino. Pri nas pa je ravno obratno. Pri nas pa

hočemo dodatno bremeniti te male kmete oziroma pol kmete. Seveda, če bi ti mali kmetje imeli prave predstavnike v Kmetijsko-gozdarski zbornici, pri sindikatu kmetov in drugod, sigurno do tega ne bi prišlo. Ker pa so predstavniki samo velikih kmetov in načrt očitno države, da ukini vse male kmete in da povečuje vse večje kmete, ki nikoli ne bodo konkurenčni kmetom iz drugih držav, je to še večja škoda.

Zaradi tega mi ne bomo podprli tega zakona, ker je socialistični, edina država smo, ki imamo takšen način obračunavanja KD in potem dohodnine. Nihče v Evropi nima. Kjer ni dobička, tudi ne sme biti davka.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

V naši stranki pa ta zakon bomo podprli oziroma bomo glasovali, da je primeren za nadaljnjo obravnavo ravno zaradi tega, ker ne obremenjuje malih kmetov. Kar 74 % kmečkih gospodinjstev bo iz naslova katastrskega dohodka plačalo točno 0 evrov dohodnine. Tako da ta navedba, da se morajo mali kmetje tega zakona bati, je zavajajoča. Zakon je usklajen z vsemi, ki se jih ta zakon tiče, to se pravi z vsemi predstavništvi kmetov do te mere, da se tudi oni strinjajo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Tiste stvari, ki so še nejasne oziroma ki jih mogoče še motijo, pa sploh niso predmet tega zakona, ampak so predmet drugih predpisov in drugih zakonov. In tudi pri teh zakonih se že izvaja intenziven dialog z vsemi temi organizacijami, da se pride do takšnih rešitev, da bomo vsi zadovoljni, tako kmetje kot tudi država. Ta zakon, ki je zdaj pripravljen, je pošten, je pravičen in spodbuja v resnici slovensko kmetijstvo. Moramo se pa enkrat vprašati, vedno govorimo o tem, da bi radi pavšalne davke, zdaj, ko ga pa imamo, je pa to kar naenkrat socialistični problem.

Mi bomo predlog podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine najprej? Ne. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Sama bom ta zakon podprla, ker to je predvsem tehnični zakon, ki nekako postavlja novo metodologijo določitve te pavšalne obdavčitve. In to se je pripravljalo vrsto let. Vključeni so bili kmetje, vsa zainteresirana javnost, strokovnjaki. Zakon je dobro pripravljen in tudi ta obdavčitev bo takšna, da ne bodo prizadeti manjši kmetje.

Zato bom ta zakon podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Ne vem, kako bo manj davka pobranega, če bo katastrski dohodek vsaj 100 % višji, kot je sedaj. Res, v letu 2017 bo nižji, kot je sedaj, izračune odločbe bodo prišle kmetom leta 2018, to se pravi v prvem polletju, nekaj mesecev ali pa mesec pred volitvami, in bo nižji izračun, potem leta 2020 bo pa vsaj dvakrat do 2,5-krat višji v povprečju. Kako bodo manj plačevali, če bo pa KD toliko višji? Ni problem v dohodnini, tisti do 200 evrov, ki je ne bodo plačali. Problem je, ker katastrski dohodek vpliva na dohodek vsakega posameznika, na več kot 12 zakonov in na socialne prejemke.

Mi smo naredili izračun za primer enega kmeta, ki bo bistveno bolj oškodovan pri socialnih prejemkih, tako pri vrtcu, pri otroškem dodatku kot pri štipendiji svojih otrok, zato ker se katastrski dohodek prišteje k njegovemu dohodku. In tukaj je največji problem. Tukaj ne bodo nastradali tisti veliki kmetje, ampak tisti mali, polkmetje, ki svojo plačo porabijo za to, da lahko obdelujejo zemljo. In nimajo nobenega dobička.

To, da je ta zakon ne vem kako preračunan in kako pravičen – zakaj pavšalna obdavčitev, če toliko podatkov potrebujemo, da bomo prišli do KD, na koncu bomo pa pavšalno obdavčili. Zakaj v tem času, ko imamo vse mogoče evidence, ne bi za vsako parcelo posebej zaračunali, ali prinaša dobiček ali izgubo. Tukaj pa kar pavšalno določamo: dobiček je in bomo obračunali. Ne gre tako.

In usklajen s samimi kmeti, kot trdite, nikakor ni usklajen.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala gospod predsednik.

Glasoval bom proti. Proti bom glasoval zato, ker preprosto ne morem več gledati in spremljati rešitev, ko predvsem podeželje in predvsem tisto, ki je zelo oddaljeno od Ljubljane, konkretno Pomurje, dobiva vedno nove in nove obremenitve, ko pa je treba zagotoviti v Ljubljani denar za regijske razvojne projekte, takrat pa denarja ni. In ta zakon, prvič, zelene luči ni prižgala Kmetijsko-gozdarska zbornica. Na nek način pa je ta zakon tudi hudo nemoralen, je nemoralna rešitev. Krivulja, torej izračun katastrskega dohodka najprej res zaniha navzdol, kar bi morda nekdo na kratki rok pohvalil to rešitev, problem pa je v tem, da se pa potem ta krivulja strmo dvigne navzgor, zato pravim, da rešitev ni moralna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 18.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je Državni zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za finance in monetarno politiko, kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala še enkrat.

Zakon smo vložili zato, da bi dali nov zakon soupravljanju v Sloveniji. Vse delavske organizacije, ki delujejo na terenu, so enotne, da ustavna pravica do soupravljanja oziroma soodločanja se vedno manj izvršuje. Prav tako je vedno več podjetij, v katerih ni delavskih organov in marsikateri svet delavcev ne deluje več v interesu kolektiva, ampak predvsem deluje kot podaljšana roka posloводства. In tudi zaradi tega je v podjetjih kakovost delovnega življenja slabša, standard delavcev je nižji, podjetja pa tudi posledično ne dosegajo svojega ekonomskega potenciala, kar dokazujejo tudi številne raziskave s tega področja. Zakon te probleme rešuje s tem, da po eni strani povečuje zaščito delavskih predstavnikov pred odpuščanjem in šikaniranjem s strani posloводства oziroma delodajalcev, hkrati pa tudi povečuje odgovornost delavskih predstavnikov samemu kolektivu, in sicer tudi s poenostavitvijo samega postopka odpoklica. Zakon pa ne spreminja tistega, kar je osnovni koncept soupravljanja v Sloveniji, v katerem pravzaprav svet delavcev zagotavlja tisto, kar je vpliv kolektiva na upravljanje podjetja, sindikati pa tisti, ki vzpostavljajo solidarnost med delavci v vseh podjetjih in tudi v vseh panogah.

Predlog so podprle vse krovne delavske organizacije, tako vseh 7 sindikalnih central kot Združenje svetov delavcev. Upam si trditi, da je v tem zakonu pravzaprav zgoščena vsa teorija in praksa s tega področja v Sloveniji. Zato tudi ne odstopamo od tega, da bomo vztrajali pri tem zakonu, ga bomo podprli, kljub temu da se je vlada in tudi organizacija delodajalcev pravzaprav odločila, da ga po svoje šikanira. Vlada zakonu nasprotuje, ker ni bil obravnavan na Ekonomsko-socialnem svetu, kar je zgolj slepilni manevar, ki omogoča vladi, da sedi na dveh stoli, deklarativno se sicer zavzema za ekonomsko demokracijo, kot je ta koalicija tudi zapisala v koalicijsko pogodbo, v praksi pa

uveljavlja interes delodajalcev. Menedžment pa je namreč edina skupina, ki ji ustreza, da imamo in praksi vedno manj soodločanja.

Skratka, možnosti so bile. Trije meseci so bili na razpolago, da bi vlada Ekonomsko-socialnemu svetu ta zakon dala tudi v obravnavo. Tega ni storila. Ko so to storili 10. junija sindikati, je takrat Ekonomsko-socialni svet odpadel zaradi vlade. Ko je nazadnje prejšnji teden, 17. junija, ponovno bilo predlagano, je Ekonomsko-socialni svet odpadel zaradi neudeležbe delodajalcev.

To seveda samo potrjuje, da gre ta zakon v pravi smeri, zato ga bomo v Poslanski skupini Združene levice seveda podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali je kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Čeprav se v Poslanski skupini SMC strinjamo, da je treba prenoviti Zakon o sodelovanju pri upravljanju, tega zakona ne bomo podprli, in sicer zaradi tega, ker ni bilo zagotovljenega sodelovanja enega od ključnih deležnikov, torej delodajalcev v tem postopku. Dejstvo, da so bili dani na razpolago po zatrijevanjih Združene levice trije meseci, pač ni dovolj. Treba se je pogajati in seveda pogajanja so težka. To je pač politika, tukaj je treba dobiti soglasje, vsaj poskušati, dati možnost, realno možnost delodajalcem, da dajo svoje mnenje. Ni nujno, da se bodo na koncu strinjali s predlogi, ki jih podamo, ampak bistveno je, da jim damo možnost, da lahko sodelujejo v tem dialogu. In zdaj nek ultimat, da ponudimo tri mesece in če se takoj ne strinjajo z našim predlogom oziroma zatrijemo, da pač tega ni bilo mogoče doseči, seveda ni resno in tudi postavlja pod vprašanje, ali je bil dejansko namen, da se pogaja Združena levica v zvezi s temi zakoni, ali pa je to bil spet samo manevar, da se nabirajo predvolilne točke. Treba bo zagotoviti dejansko pogajanje in možnost sodelovanja delodajalcev pri nastajanju tega zakona.

Ker temu ni bilo tako, pač tega zakona ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Res je, našega predloga zakona delodajalci niso podprli oziroma so poskuse pogovorov kratko malo sabotirali. Zakaj tako, je zelo hitro očitno, če vemo, da bi poskusi vpeljave delavskega soupravljanja zelo hitro pokazali, da so delodajalci kot produktivni del družbe kratko malo nepotrebni. Sicer bi se pa rad v svoji

obrazložitvi glasu poskusil z človečanskim razlogom, zakaj moramo stopiti na pot ekonomske demokracije in delavskega soupravljanja. Poglejte, že v začetku je bila osnovna človekova potreba, lahko rečemo antropološka potreba, potreba po ustvarjanju, po oblikovanju in po sodelovanju. Ta potreba se je v evropskih družbah na političnem terenu začela uresničevati nekje 200 let nazaj z zametki demokracije, ki so pripeljali tudi do moderne države in tudi do tega, da mi poslanci danes sedimo v tej dvorani. Ampak meščanske kapitalistične družbe imajo ta temeljni problem, da se demokracija ustavi pred vrati tovarne. In ravno pravica ljudi, ustvarjalna pravica ljudi, da soodločajo, da sooblikujejo svoje delovno okolje, je tista ključna pravica, ki ji v Združenju pripisujemo velik pomen. Kratko malo jo štejem med človekove pravice. Zato smo se tudi odločili za vlaganje zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Pa če pogledamo z nekoliko širše perspektive, ne želimo si bolgarskega razvojnega modela kot apologeti neoliberalizma v tem državnem zboru. Organski interes zaposlenih skozi ekonomsko demokracijo bi poskrbel, da do tega ne pride. Korak naprej je pa seveda polno delavsko upravljanje. No, potem pa smo že samo en pljunek stran od socializma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev. Za je glasovalo 7. Proti je glasovalo 61.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 61.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ITALIJSKE REPUBLIKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmaja na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI**

POGODBE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN MADŽARSKO O PRILAGODITVI ČRTE DRŽAVNE MEJE ZARADI VODNOGOSPODARSKE UREDITVE POTOKA LEDAVA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da vam v imenu Vlade Republike Slovenije predstavim razloge za sprejetje Predloga zakona o ratifikaciji pogodbe med Republiko Slovenijo in Madžarsko o prilagoditvi črte državne meje zaradi vodnogospodarske ureditve potoka Ledava. V uvodu naj pojasnim vzroke, ki so privedli do priprave predloga zakona. V skladu z veljavno mednarodno pogodbo o državni meji poteka državna meja med Republiko Slovenijo in Madžarsko na šest kilometrskem odseku v sredini potoka Ledava. Omenjeni vodotok je v preteklosti pogosto poplavljal in meandriral med polji ter s tem spreminjal potek svoje struge. Zaradi tega je bil vodotok na tem odseku že v času med leti 1994 in 1998 reguliran in obdan z ustreznimi protipoplavnimi nasipi. Zaradi omenjene regulacije struge mejnega potoka Ledava je na tem odseku slovensko-madžarske državne meje nastala situacija, ko mejna črta danes v naravi ne poteka več po sredini reguliranega potoka, temveč vijuga deloma po strugi, deloma po nasipih na obeh straneh vodotoka. Takšna situacija otežuje dostopnost in obdelovanje zemljišč ob državni meji in vzdrževanje nasipov na obeh straneh ob regulirani strugi potoka. Na zasedanjih mešane slovensko-madžarske komisije za vzdrževanje državne meje je bila že takoj po opravljeni regulaciji in vodnogospodarski ureditvi potoka Ledava obravnavana pobuda, da se potek državne meje na tem odseku spremeni tako, da bo državna meja potekala po sredini spremenjene struge vodotoka po regulaciji. Pristojne službe v obeh državah so že v letih med 2001 in 2006 pripravile strokovno-tehnične podlage za izvedbo prilagoditve črte državne meje zaradi vodnogospodarske ureditve potoka. Pripravljen je bil predlog za nov potek državne meje na tem odseku, in sicer tako, da državna meja poteka po sredini nove struge ob upoštevanju, da je seštevek slovenskih koščkov ozemelj enak seštevku madžarskih koščkov ozemelj, ki bodo v primeru spremembe poteka državne meje prešli z ozemlja ene od sosednjih držav na ozemlje druge države. Predlagano spremembo je treba razumeti kot ukrep, ki ga narekujejo razmere v naravi kot prilagoditev mejne črte terenskim pogojem. S tem se potek meje spremeni brez škode za eno ali drugo pogodbenico.

Minister za zunanje zadeve Republike Slovenije in minister za notranje zadeve Madžarske sta pogodbo podpisala 22. januarja 2016 na Brdu pri Kranju. Madžarska stran je postopek ratifikacije že opravila pred svojim parlamentom, ki je pogodbo objavil z zakonom 12. aprila 2016. Slovenska vlada je 9. maja 2016 določila Predlog zakona o ratifikaciji pogodbe in ga posredovala v sprejetje v Državni zbor.

Po sprejetju Zakona o ratifikaciji pogodbe med Republiko Slovenijo in Madžarsko o prilagoditvi črte državne meje zaradi vodnogospodarske ureditve potoka Ledava bo sledila izmenjava diplomatskih not med državama in s tem bo zakon začel veljati. Mešana slovensko-madžarska komisija za vzdrževanje državne meje bo dogovorjeno spremembo poteka državne meje evidentirala v mejni dokumentaciji in poskrbela za ustrezno označitev poteka državne meje z mejnimi znaki v naravi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 68, nihče pa ni bil proti.

(Za jih je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO MADŽARSKE O IZMENJAVI IN MEDSEBOJNEM VAROVANJU TAJNIH PODATKOV.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 72, nihče pa ni bil proti.

(Za jih je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, – TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJE ATENSKÉ KONVENCIJE O PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU IZ LETA 1974 IN PROTOKOLA IZ LETA 2002 K ATENSKI KONVENCIJI O**

PREVOZU POTNIKOV IN NJIHOVE PRTLJAGE PO MORJU IZ LETA 1974.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog ratifikacije Atenske konvencije o prevozu potnikov in njihove prtljage po morju iz leta 1974 in Protokola iz leta 2002 k tej konvenciji spadata v skupino mednarodnih pogodb o splošni omejitvi višine odgovornosti prevoznika za škodo, ki jo pri prevozu utrpí potnik na ladji. Prevoznik je odgovoren za škodo, nastalo zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika, ki je posledica pomorske nesreče, in za škodo zaradi izgube ali poškodovanja prtljage, če je do nesreče, ki je povzročila škodo, prišlo med prevozom namenoma ali iz malomarnosti prevoznika. Konvencija določa tudi možnost omejitve odgovornosti prevoznika, dejanskega prevoznika in oseb, ki delajo za prevoznika, za terjatve zaradi smrti, telesne poškodbe, izgube in poškodovanja kabinske prtljage ter izgube in poškodovanja vozila, vključno z vso naloženo prtljago. Omejitve odgovornosti za navedene terjatve ni možno uveljaviti, če se dokaže, da je škoda posledica naklepa ali hude malomarnosti. Protokol iz leta 2002 k Atenski konvenciji iz leta 1974 bistveno spreminja osnovno konvencijo in izboljšuje ureditev odgovornosti prevoznikov in nadomestil za potnike v pomorskem prometu ter uvaja obvezno zavarovanje v korist potnikov, ki ne sme biti nižja od trenutne vrednosti 310 tisoč evrov za potnika. Države podpisnice protokola pa lahko z notranjo zakonodajo določijo tudi višjo mejo odgovornosti.

Evropska unija je sicer z Uredbo 392/2009 o soodgovornosti prevoznikov potnikov po morju in v primeru nesreč prenesla večino določb Atenske konvencije, spremenjene s Protokolom iz leta 2002, v pravni red Evropske unije, vendar zaradi širše volitve določil tega protokola smo države članice EU s strani Evropske komisije pozvane k čimprejšnjemu pristopu k Protokolu iz leta 2002, zato predlagam, da Državni zbor sprejme Zakon o ratifikaciji Atenske konvencije o prevozu potnikov in njihove prtljage po morju iz leta 1974 in Protokola iz leta 2002 k tej konvenciji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejel nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni mogoče vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE KAZAHSTAN O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJA DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospod predsednik, hvala za besedo. Gospe in gospodje, poslanci.

Mednarodna dvojna obdavčitev, ki je posledica prekrivanja davčnih zakonodaj različnih držav, zavira mednarodno gospodarsko sodelovanje. Njen nastanek je najbolje preprečiti s sklepanjem dvostranskih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki so danes običajen način mednarodnega dogovarjanja na tem področju. S konvencijami se odpravljajo davčne ovire pri trgovanju in investiranju med državami, ki konvencijo sklenejo ter zmanjšujejo možnost davčnih utaj.

Trenutno se med Slovenijo in drugimi državami pogodbenicami uporablja 57 konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Slovenija pri pogajanjih za sklenitev tovrstnih konvencij izhaja iz osnutka konvencije, ki je bil pripravljen na podlagi vzorčne konvencije OECD o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanja davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja. Upoštevajo se tudi stališča, ki jih je Slovenija podala k posameznim členom vzorčne konvencije. Konvencija, ki se ratificira danes, je bila podpisana 10. marca 2016 v Astani. Za Slovenijo jo je podpisal veleposlanik Primož Šeligo, za Kazahstan pa minister za finance Republike Kazahstan Bahit Sultanov.

Konvencija prek različnih mehanizmov omogoča odpravo dvojnega obdavčevanja, povečuje varnost davčnih zavezancev, preprečuje davčno diskriminacijo, omogoča reševanje davčnih sporov ter tudi izmenjavo informacij za davčne namene in pomoč pri pobiranju davkov.

Predlagamo, da predlagani zakon o ratifikaciji podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko

kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejel nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni mogoče vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA POTRDITEV URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA POMORSKEGA ZAKONIKA IN URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH.**

Na podlagi prvega odstavka 74. člena Poslovnika Državnega zbora predlagam, da se potrditev Uradnega prečiščenega besedila Pomorskega zakonika preloži na eno od naslednjih sej zboru. Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Ne.

Potem zaključujem razpravo o temu proceduralnemu predlogu in prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da predlog za preložitve sprejet. Državni zbor bo potrditev Uradnega prečiščenega besedila Pomorskega zakonika opravil na eni od naslednjih sej Državnega zbora.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklep: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z Mandatno-volilnimi zadevami.

Prehajamo na obravnavo **Predlogov za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani in na sodniški mesti okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil tri predloge o izvolitvi v sodniško funkcijo, in sicer na sodniško mesto okrožne sodnice na

Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani in na sodniški mesti okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Za dopolnilno obrazložitev predlogov dajem besedo predsednici Sodnega sveta dr. Mateji Končina Peternel.

DR. MATEJA KONČINA PETERNEL: Gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Sodni svet že dalj časa poudarja, da je za kakovost sodstva pomemben vstop kvalitetnih novih strokovnjakov v sodniške vrste. Zato sem vesela, da danes pred vas prihajam s tremi predlogi kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo.

Prva kandidatka je Živa Gliha, rojena leta 1976, ki ima že 14 let delovnih izkušenj. Predlagamo jo v izvolitev na sodniško funkcijo za razpisano prosto mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Na tem oddelku je nujna kadrovska okrepitev zaradi velikega števila zadev, ki so eksistenčnega pomena za praviloma socialno ogrožene stranke. Področje socialnega prava predstavlja poseben strokovni izziv, ker je urejeno v zelo različnih zakonih, ki so deležni stalnih sprememb. Zato je Sodni svet med 11 prijavljenimi kandidati izbral kolegico, ki na tem področju kot strokovna sodelavka dela že 9 let. Sodniki, s katerimi sodeluje, so njeno delo ocenili kot nadpovprečno v vseh pogledih, z izrecnim priporočilom, da bo kolegica zaradi bogatih izkušenj in odličnega znanja na tem področju lahko takoj začela z učinkovitim delom. Druga dva kandidata predlagamo za izvolitev v sodniško funkcijo na razpisani dve prosti mesti okrožnih sodnikov na preiskovalnem oddelku Okrožnega sodišča v Ljubljani. Naj pojasnim, da je bilo z istim razpisom razpisanih 7 prostih sodniških mest na okrožnem sodišču, 4 na kazenskem oddelku, 1 na družinskem in 2 na preiskovalnem oddelku. Med 45 prijavljenimi kandidati je Sodni svet za 4 mesta kazenskih sodnikov in za eno mesto na družinskopravnem področju izbral po naši oceni pet najboljših prijavljenih okrajnih sodnikov. Te je Sodni svet že sam imenoval na mesta okrožnih sodnikov, in so pred nekaj dnevi že začeli z delom. Poleg teh petih sodnikov pa smo za dve mesti preiskovalnih sodnikov med ostalimi prijavljenimi kandidati izbrali kolega, ki še nista izvoljena v sodniško funkcijo.

Prva je kolegica Karmen Erčulj, ki je rojena leta 1971, diplomirala je s povprečno oceno 8,75, na pravniškem državnem izpitu je dosegla povprečno oceno 9. Pet let je delala kot strokovna sodelavka, najprej na preiskovalnem oddelku Okrožnega sodišča v Ljubljani, nato pa na Okrožnem državnem tožilstvu. Leta 2003 je bila izvoljena za okrajno državno tožilko, leta 2006 pa za okrajno državno tožilko. Iz njene ocene tožilske službe izhaja, da je izpolnjuje pogoje za hitrejše napredovanje. Ima torej 16 let delovnih izkušenj in po oceni kolegov izkazuje veliko učinkovitost in kvaliteto dela. Tudi

upoštevajoč razpravo poslancev na seji Mandatno-voliilne komisije, vztrajamo, da gre za odlično kandidatko, ki bo iz bogatimi tožilskimi izkušnjami obogatila delo preiskovalnega oddelka.

Drugi kandidat je mag. Gregor Klun, ki je rojen leta 1981. Diplomiral je s povprečno oceno 9,1 in na pravniškem državnem izpitu dosegel povprečno oceno 9,5. Dve leti je bil zaposlen kot strokovni sodelavec na Višjem sodišču v Ljubljani in nato šest let na civilnem oddelku Vrhovnega sodišča, kjer prav vsi sodniki tega oddelka ocenjujemo, da svoje delo opravlja nadpovprečno dobro. Kolega Klun se je v dosedanjem raziskovalnem delu ukvarjal predvsem s postopkovnimi vprašanji in je kljub temu, da je nabiral izkušnje predvsem na področju civilnega prava, izrazil željo, da bi začel s sodniškim delom na preiskovalnem oddelku. Ker se v zahtevnih kazenskih zadevah gospodarskega kriminala in zlasti v postopkih odvzema premoženja nezakonitega izvora kaže potreba tudi po znanju s civilnopravnega in gospodarskega področja, ocenjujemo, da bi bil predlagani kandidat dragocena pridobitev za preiskovalni oddelek.

Vsi trije kandidati so nas tudi v razgovoru s samozavestnim nastopom in odličnimi odgovori še dodatno prepričali o svoji strokovnosti in predanosti etičnim načelom sodniškega poklica. Zato predlagamo njihovo izvolitev v sodniško funkcijo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predloge je obravnavala Mandatno-voliilna komisija kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila komisije dajem besedo predsedniku dr. Mitji Horvatu.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo predsednik. Spoštovana predstavnica Sodnega sveta, spoštovane poslanke in poslanci!

Sodni svet je na podlagi 130. člena Ustave Republike Slovenije, 28. člena Zakona o sodiščih in 18. člena Zakona o sodniški službi predlagal Državnemu zboru, da izvoli v sodniško funkcijo, kot je bilo že navedeno, Živo Gliha na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani, Karmen Erčulj za sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani in Gregorja Kluna na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani. Predsednik Državnega zbora je predloge na podlagi drugega odstavka 41. člena poslovnika Državnega zbora posredoval v obravnavo Mandatno-voliilni komisiji. Ustava v 130. členu določa, da voli sodnike Državni zbor na predlog Sodnega sveta. V skladu z določbami 28. člena Zakona o sodniški službi predlaga Sodni svet Državnemu zboru kandidate za izvolitev v sodniško funkcijo. Isti zakon v drugem odstavku 36. člena določa, da opravlja sodnik sodniško funkcijo na sodišču, za katerega je kandidiral, in

na sodniškem mestu, za katerega je bil izvoljen oziroma imenovan, če zakon ne določa drugače. Zakon o sodniški službi v drugem odstavku 19. člena določa, da predlaga Sodni svet Državnemu zboru v izvolitev za vsako razpisano prosto sodniško mesto, za katerega je po opravljenem postopku izbire treba izvoliti sodnika, enega kandidata in v skladu s prvim odstavkom 20. člena tega zakona se šteje, da je z izvolitvijo v sodniško funkcijo sodnik imenovan na razpisano sodniško mesto. Pogoje za izvolitev sodnika in imenovanje na sodniško mesto določa Zakon o sodniški službi v členih 7. – 14.

Mandatno-volilna komisija je predloge obravnavala na 21. seji 9. 6. 2016. Seje se je udeležila tudi dr. Mateja Končina Peternel, predsednica Sodnega sveta, ki je predlog dodatno obrazložila. Razprava članic in članov komisije se je nanašala na širšo problematiko stanja v slovenskem sodstvu. Izpostavljeni so bili vidiki ustrezne organiziranosti ter sistem ocenjevanja sodniškega dela. Glede kandidatke Karmen Erčulj so poslanci opozicije izpostavili njeno preteklo tožilsko prakso in javno izpostavljanje na družbenem omrežju ter izrazili dvom v njeno nepristranskost. Mandatno-volilni komisiji so predlagali v odločanje sklep, da Sodni svet pred odločanjem Mandatno-volilne komisije opravi test sorazmernosti glede nepristranskosti kandidatke, ki pa ga Mandatno-volilna komisija ni sprejela.

Predstavnica Sodnega sveta je navedene očitke zavrnila in poudarila, da Sodni svet pri izbiri kandidatov odloča na podlagi kriterijev, določenih v Zakonu o sodniški službi. Kot rečeno, Sodni svet je predloge oblikoval na podlagi določb 130. člena Ustave, Zakona o sodiščih, Zakona o sodniški službi. Pri pripravi predloga je upošteval pogoje, ki jih morajo izpolnjevati posamezni kandidati. V skladu s členi 7, 8 in 10 Zakona o sodniški službi in v skladu z določbami 19. člena istega zakona predlagal Državnemu zboru za prosto sodniško mesto enega kandidata.

Na tej podlagi Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 130. člena Ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 28. člena Zakona o sodiščih in 112. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme sklepe, s katerimi se izvolijo v sodniško funkcijo: Živa Gliha na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani, Karmen Erčulj na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani, Gregor Kljun na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Besedo ima mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Lep pozdrav!

Na Mandatno-volilni komisiji je bila precej zanimiva in živahna razprava v zvezi s predlogi kandidatov za imenovanje v sodniško funkcijo. Večkrat slišimo razprave o pristranskosti sodnikov na eni ali drugi strani, in jaz računam, da na nek način je zavedanje o tem, da glede na našo normativno podlago parlament o nepristranskih sodnikih odloča samo tisti trenutek, ko odloča o imenovanju v sodniško funkcijo. Z drugimi besedami, če imenuje pristranskega sodnika, bo ta pristranski sodnik tudi verjetno pristransko sodil. Zato mora Državni zbor, posebej pa v prvi funkciji Mandatno-volilna komisija ob imenovanjih v sodniško funkcijo opraviti temeljito razpravo. Mi, predstavniki Slovenske demokratske stranke smo na Mandatno-volilni komisiji opozorili na številne nedoslednosti in pristranske prakse v eni od kandidat, konkretno govorim o kandidatki Karmen Erčulj, ki izhaja iz tožilskih vrst. Namreč 37. člen Zakona o sodniški službi pravi, citiram: "Sodnik se mora vselej vesti tako, da varuje nepristranskost in neodvisnost sojenja." Vendar pa praksa dela tožilke priča o povsem nasprotnem. Ko nekdanji kulturni minister Vasko Simoniti na neki okrogli mizi reče eno krepko čez KPK, ki jo v tistem času vodi še danes pravosodni minister gospod Klemenčič, gospa Karmen Erčulj na lastno pest začne s postopkom zoper gospoda Simonitija. Ko najprej pohvali, uči ljubljanskega župana na nekem teku maja in se potem pojavi neka kolumna zoper ljubljanskega župana, pa na lastno pobudo po kazenski ovadbi sama samostojno začne postopek zoper pisca uvodnika v eni od revij, in to na predvečer volitev leta 2011, in s tem na nek način pokaže svojo pristranskost. Še več. V tistem pregonu, na nek način uporaba 133. člena verbalnega delikta, zapiše, citiram: "Članek naj bi govoril o domnevnem zasluzku, poslu s travnikom ob severni ljubljanski obvoznici, dejansko pa gre za širjenje neresničnih, zaničevalnih in žaljivih dejstev v zvezi s ljubljanskim županom." Kako pa tožilka to ve? Kako pa ve, da je uvodnik nekega članka oziroma da gre v tem primeru za širjenje neresničnih, zaničevalnih, žaljivih dejstev v zvezi z ljubljanskim županom? Ja seveda, saj smo prebrali pol leta prej na njenem facebook profilu. Ko smo predsednico Sodnega sveta s tem seznanili, je povedala, da pač o teh zadevah nič ne ve. Ko smo pa jo prosili, da skladno z internimi akti sodniškega društva opravi test nepristranskosti, kar tudi določa v primeru, da se pojavi sum nepristranskosti pri kandidatih, pa je bila pripravljena to narediti, je bila pripravljena to narediti, ampak žal vladajoča koalicija tega ni podprla.

Naj še poudarim, da vsi ti poskusi utišanja ali opozicije ali medijev v zvezi z izražanjem grdih besed o ljubljanskem županu ali pa še o kom, ki je morda nagnjen malce bolj v levo, je na sodišču dosegel epilog, takšen kot v pravni državi mora. Ampak vseeno se postavlja vprašanje, ali lahko Državni zbor takšnega

sodnika podpre, ker ima Državni zbor vlogo v tem postopku samo v prvi fazi, torej v fazi imenovanja, v tem pogledu, če bo Državni zbor to potrditev naredil, ne da bi bil ta test nepristranskosti opravljen, Državni zbor te funkcije ne bo opravil, in morda se bo zgodilo, da bomo v pravosodni sistem spustili še enega pristranskega sodnika.

Zato v Slovenski demokratični stranki tega predloga ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine in prehajamo na odločanje o predlogih sklepov.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi gospe Žive Gliha na sodniško mesto okrožne sodnice na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti pa 6.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi gospe Karmen Erčulj na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 15.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi mag. Gregorja Kljuna na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 1.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju članov Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o imenovanju članov Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti pa 1.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi podpredsednika in imenovanju podpredsednice Odbora za zunanjo politiko**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Prijavljeni k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Odboru za zunanjo politiko razreši podpredsednik gospod Peter Vilfan, za podpredsednico pa se imenuje mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 70.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o trošarinah v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v torek, 14. 6. 2016, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je zbor na predlog predlagatelja predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbornice še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 2.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter tudi 20. sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 21. junija 2016 ob 20.11.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	119, 230, 250, 305
BAH ŽIBERT, ANJA.....	54, 55, 56, 118, 120, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 240, 247, 262, 284, 368
BAN, URŠKA.....	84, 106, 391, 403
BARLE LAKOTA, DR. ANDREJA	290, 294
BATTELLI ROBERTO	136, 141, 151
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA.....	119, 368, 421
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	172, 290, 295
BOŽIČ TILEN	263, 320, 342, 386, 457
BRATUŠEK, MAG. ALENKA.....	87, 148, 149, 246, 320, 395, 453, 458
BRECELJ, TINA	276, 288, 428
BREZNIK, FRANC.....	76, 77, 221, 408
BRINOVŠEK, NADA.....	97, 197, 293, 297, 389, 409, 425

C

CANTARUTTI, ALEŠ.....	134, 142
CERAR, DR. MIROSLAV	22, 23, 24, 25, 26, 27, 28
CINK, MAG. TANJA	196

Č

ČUŠ, ANDREJ	225
-------------------	-----

D

DIMIC, IVA ..	40, 41, 170, 195, 259, 271, 274, 275, 281, 283, 289, 300, 342, 353, 364, 372, 376, 459, 460
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	196
DRAGONJA, METHOD.....	392, 400, 415

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR.....	48
---------------------------	----

F

FERLUGA, MARKO	37, 81, 131, 338, 340
----------------------	-----------------------

G

GANTAR, TOMAŽ	235, 421, 425
GAŠPERŠIČ, DR. PETER.....	35, 36, 42, 44, 46, 79, 80
GODEC, JELKA.....	26, 27, 28, 174, 248, 249, 260
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ.....	136, 146, 151, 292, 355
GORENAK, DR. VINKO	69, 70, 71, 154, 159, 214, 219, 259, 280, 285, 289
GREBENŠEK, MAG. KLEMEN.....	267, 464
GRIMS, MAG. BRANKO	216, 261, 430, 434, 435, 441, 445
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA.....	32, 33

H

HAINZ, PRIMOŽ.....	61, 63, 218
HAN, MATJAŽ	169, 179, 247, 369, 451
HANŽEK, MATJAŽ.....	47, 48, 49, 155, 194, 291, 295, 306
HORVAT, DR. MITJA	250, 274, 309, 360, 449, 466
HORVAT, JOŽEF.....	52, 53, 54, 83, 89, 95, 97, 100, 102, 108, 117, 138, 147, 148, 156, 203, 239, 240, 261, 266, 279, 283, 289, 296, 318, 328, 331, 335, 338, 341, 345, 346, 388, 402, 456, 459, 461

HRŠAK, IVAN	304, 311
I	
IRGL, EVA.....	38, 39, 201
J	
JURŠA, FRANC.....	177, 258, 451
K	
KLEMENČIČ, MAG. GORAN	38, 39, 64, 65, 70, 71, 438, 441
KOLEŠA, ANITA.....	75, 260
KONČINA PETERNEL, DR. MATEJA	466
KOPAČ MRAK, DR. ANJA.....	69, 165, 189, 209, 211, 214, 226, 234, 244, 246, 251
KOPMAJER, BENEDIKT.....	41, 42, 272, 358
KORDIŠ, MIHA	259, 324, 326, 370, 382, 384, 427, 433, 434, 455, 457, 458, 462
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA.....	287
KOTNIK POROPAT, MARJANA.....	228, 270, 277, 282, 294, 432
KOVAČ, NATAŠA	255
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA.....	85, 109, 336, 399
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA	122, 280, 429, 456
KRAJNC, MAG. BOJAN	269, 301, 313, 396
KRIVEC, DANIJEL	56, 57, 58, 132, 133, 144, 145, 146, 151, 157, 269
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA.....	258
L	
LAH, ZVONKO.....	73, 74, 75, 113, 137, 144, 145, 153, 160, 272, 310, 348, 362, 460, 461
LAJ, FRANC	24, 25, 118, 136, 153, 271, 274, 300, 353
LEP ŠIMENKO, SUZANA	44, 46, 160, 182, 188, 193, 212, 218, 221, 227, 233, 242, 245, 253, 254, 257, 321, 407
LISEC, TOMAŽ	302, 315, 357
LOGAR, MAG. ANŽE	61, 62, 339, 405, 467
M	
MAHNIČ, ŽAN.....	32, 33, 34, 427, 436, 439, 448, 454
MAJCEN, IRENA	51, 52, 57, 59, 60, 78, 79, 299, 314, 316
MATIČ, DR. DRAGAN	293
MESEC, LUKA.....	71, 72, 73, 79, 80, 86, 93, 107, 110, 159, 180, 257, 266, 270, 273, 366, 367, 373, 380, 383, 387, 393
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	78, 79, 118, 120, 123, 125, 128, 130, 132, 170, 236, 237, 240
MRAMOR, DR. DUŠAN	35, 61, 62, 66, 67, 77, 81
MURGEL, DR. JASNA	231, 373, 379, 440, 462
MURŠIČ, MAG. BOJANA.....	426
N	
NEMEC, MATJAŽ	43, 44, 220, 260, 387, 393
NOVAK, LJUDMILA	87, 93, 149, 287, 292, 325, 340, 459
P	
PERŠAK, ANTON.....	55, 56, 76
PIRNAT, NINA	423
PLANINŠEK, MAG. MOJCA	257
POČIVALŠEK, ZDRAVKO	37, 49, 50, 53, 54, 59, 60, 63, 72, 73
PODKRAJŠEK, BOJAN	30, 42, 43, 229, 359
POGAČAR, PETER	367, 380, 383
POGAČNIK, MAG. MARKO	64, 65, 89, 100, 103, 104, 105, 109, 112, 332, 390, 399, 400, 405, 419
POJBIČ, MARIJAN.....	205, 208

POTOČNIK, ANDREJA	135, 333
PRELOG, IVAN	46, 309
PRIKL, UROŠ	94, 143, 264, 322, 341, 351, 361, 381, 386, 412, 459
R	
RAJIĆ, MAG. BRANISLAV	68
RANC, DANILO ANTON	153, 306
S	
SLUGA, JANJA	63, 115, 173
SODIN, IRENA	82, 94, 385
STEBERNAK, LIDIJA	463
Š	
ŠERGAN, VOJKA	49, 50, 461
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	66, 67, 68, 158, 264, 334, 337, 397, 413, 420
ŠKOBERNE, JAN	186, 258, 270, 276, 278, 432, 442
ŠKODNIK, IVAN	153, 356
ŠKOPAC, MARUŠA	332
ŠPENGA, ANDREJ	114, 125, 129, 133
T	
T. VATOVEC, DR. MATEJ	20, 34, 36, 116, 155, 224, 278, 352, 378, 452, 460, 462
TABAKOVIČ, SAŠA	241, 377
TANKO, JOŽE	169, 170, 239, 443, 444, 450
TOMIČ, VIOLETA	58, 60, 139, 157, 234, 261
TONIN, MAG. MATEJ	21, 22, 23, 98, 100, 102, 148, 152, 289, 326, 422, 435, 442, 455, 458
TRČEK, DR. FRANC	259
V	
VEBER, JANKO	85, 100, 104, 106, 140, 199, 219, 265, 273, 291, 298, 323, 336, 338, 351, 360, 404, 458
VERBIČ, MAG. DUŠAN	88, 91, 96, 99, 101, 147, 148, 388, 410
VERVEGA, VESNA	28, 296
VILFAN, PETER	298
VRANIČAR ERMAN, MAG. MATEJA	105, 111, 113, 114, 262, 319, 330, 344, 347, 354, 364, 365, 465
VRTOVEC, JERNEJ	394, 423, 452
Z	
ZAJC, SIMON	347, 362, 461
ZORČIČ, IGOR	263, 268, 282, 287, 312
ZORMAN, BRANKO	108, 424
Ž	
ŽIDAN, MAG. DEJAN	29, 30, 31, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 74, 75, 77
ŽNIDAR, LJUBO	31, 32, 50, 51, 52, 110, 154, 156, 261, 308

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Združena levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**